Gottfrid Carlsson

Stockholms stadsböcker från äldre tid. Andra serien. Tänkeböcker. 2. 1483—1492

Utgifna af Kungl. Samfundet för utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia, med understöd af Stockholms stad och samfundet Sankt Erik, genom Gottfrid Carlsson. – Stockholm 1944. – För en översikt över utgivningen, läs Wikipedias artikel om Stockholms stads tänkeböcker.

– Läs mer om verket här

Det avbildade exemplaret tillhör Göteborgs universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Göteborgs universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:
https://lb.se/författare/CarlssonGottfrid/titlar/StockholmsTänkeböcker1483/faksimil?om-boken

Permanent länk (URN):
https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb1482335-faksimil

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK
100169 2822

BIBLIOTEK·GÖTEBORGS·UNIVERSITETS·

Allmänna Sektionen

Kommunalväs.
Sv.
Stockholm

STOCKHOLMS STADSBÖCKER

FRÅN ÄLDRE TID

ANDRA SERIEN

TÄNKEBÖCKER

2.

1483—1492

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

STOCKHOLMS STADS

TÄNKEBÖCKER 1483—1492

Utgifna af

Kungl. Samfundet för
utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia
med understöd af Stockholms stad och
samfundet Sankt Erik

genom

GOTTFRID CARLSSON

STOCKHOLM 1944
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI A. B.

INNEHÅLL.

Sid.

Förord ..... VII.

Tänkeböcker.

1483—1484 ..... 1.
1484—1485 ..... 45.
1485—1486 ..... 87.
1486—1487 ..... 143.
1487—1488 ..... 197.
1488—1489 ..... 266.
1489—1490 ..... 343.
1490—1491 ..... 436.
1491—1492 ..... 536.

Bilagor ..... 615.

Anmärkningar (och rättelser) ..... 619.

Ordförklaringar ..... 624.

Register.

Personregister ..... 639.
Yrken och stånd ..... 763.
Ortregister.
1. Stockholm ..... 773.
2. Orter utom Stockholm ..... 779.
Sakregister.
1. Riksstyrelsen. Stadens styrelse och politi ..... 792.
2. Rättskipningen ..... 799.
3. Ekonomiska och sociala förhållanden ..... 804.
Uppslagsord i sakregistret ..... 809.
Litteraturförteckning (till registren). Använda förkortningar ..... 813.

Förord.

Med föreliggande del av Stockholms medeltida tänkeböcker fullbordas publiceringen av de till denna serie hörande handskriftsvolymer, som år 1902 genom Sam. Clasons lyckliga fynd återbördades åt forskningen. Utgivningen var ursprungligen anförtrodd åt riksarkivarien Emil Hildebrand, vilken år 1917 blev färdig med ett första band, omfattande tiden 1474—april 1483. Det var Hildebrands avsikt att föra verket vidare, och han hade börjat förbereda ett andra band i direkt anslutning till det redan utgivna, då han 1919 avled. Editionsarbetet har sedan fullföljts dels av arkivrådet Joh. Ax. Almquist, som i tre band utgivit samtliga bevarade tänkebokstexter för tiden april 1492—december 1520 och som därmed gjort den drygaste arbetsinsatsen, dels av undertecknad.

På min lott har det fallit att omedelbart taga vid där Emil Hildebrand slutade, och den nu utgivna delen har sålunda kommit att omfatta tiden maj 1483—april 1492 eller inalles nio ämbetsår. Volymen har blivit stor; från teknisk synpunkt är den otvivelaktigt i det digraste laget. Men detta kunde inte undvikas, såvida man inte ville vid utgivningen fördela tänkeboksvolymen F (1489—1492) på två olika band, vilket i flera hänseenden hade varit mindre lämpligt.

Det av mig redigerade bandet i tänkeboksserien avser alltså hela handskriften E (1484—1489) och likaledes hela handskriften F men upptager därutöver det slutparti av handskriften D, som omfattar ämbetsåret 1483—1484.[1]) Emil Hildebrand hade nämligen ansett sig böra spara utgivandet av detta handskriftsparti till det nya band han vid sitt frånfälle planerade. Att han bestämde sig härför berodde nog åtminstone

[1]) Handskrifterna D och E ävensom den nästföregående tänkebokshandskriften C (1474—1478) ha med all sannolikhet fått sina bokstavssigna i samband med inbindningen av tänkeboksvolymen 1484—1489 och då genom den nyblivne stadsskrivaren Helmik van Nördens försorg. Härpå tyder den omständigheten, att det å frampärmen till sistnämnda handskrift anbragta bokstavssignum E, som uppenbarligen är skrivet av Helmik, företer alldeles samma typ och hand som signa C och D. Helmik var troligen likaledes upphovsmannen till de signa A och B, som måste antagas ha förefunnits å de båda äldsta, nu förlorade tänkebokshandskrifterna (jämf. nedan s. 240 not 2 och s. 798 noten); även dessa handskrifter torde alltså ha erhållit sina signa först efter det att Helmik van Nörden vid stadsskrivaren Ingevalds frånfälle på våren 1487 tillträtt stadsskrivaretjänsten.

delvis på en önskan att ytterligare få överväga vissa problem, som de invecklade handskriftsförhållandena beträffande ämbetsåret 1483—1484 erbjuda och vilka han att döma av efterlämnade anteckningar ännu vid sin död icke hade lyckats fullt komma till rätta med.

I förordet till sin edition har Hildebrand givit en beskrivning av de båda tänkeboksvolymer, C och D, som han närmast hade att taga befattning med. Beskrivningen är dock ytterligt summarisk. Antalet och omfattningen av de lägg, som ingå i resp. handskrifter, meddelas sålunda icke, och i övrigt saknas exempelvis uppgifter om det i handskrifterna använda papperets format, om vattenmärken o. d. Hur betydelsefull en redovisning av allt sådant likväl är, framgår emellertid med ovanlig klarhet vid ett studium av just det parti i handskriften D, som icke fick plats i det av Hildebrand utgivna bandet.

Tänkeboken för ämbetsåret 1483—1484 företer alltigenom den dåvarande stadsskrivaren Ingevalds piktur (om en senare inhäftad lapp, vars text härrör från Ingevalds efterträdare Helmik van Nörden, se nedan s. IX). Läggen äro fyra och fördela sig på följande sätt:

Lägg 1 omfattar sexton blad, paginerade 405—436, av vilka dock det första bladet (pag. 405—406) i avseende på textinnehållet synes tillhöra tänkeboken 1482—1483 och därför har upptagits i Hildebrands del. Papperets format är detsamma som i tänkeboken 1482—1483: 33×11 cm. (de föregående läggen i handskriften D ha formatet 30 à 30,5×11). Vattenmärket är en figur, som starkt påminner om nr 11837 i C. M. Briquet, Les filigranes (1907); det förekommer icke annorstädes i handskriften D, ej heller i de båda följande tänkebokshandskrifterna.

Lägg 2 omfattar inalles tjugufyra blad. Härvid är emellertid att märka, att endast de nio första bladen, paginerade 437—454 (jämf. nedan s. 16—25, 26 f.), ha försetts med text; de återstående femton bladen äro oskrivna och ha alldeles lämnats ur räkningen vid den paginering av handskriften D, som justitieborgmästaren i Stockholm C. F. Ekerman (enligt egenhändig anteckning pag. 3 nederst) verkställde 21 febr. 1792.[1]) Format: 32×11. Vattenmärke: ett oxhuvud, Briquet nr 15193.[2])

---

[1]) Ekerman avled 23 juni s. å. — Handskriften C paginerades av Ekerman 13 nov. 1790 (pag. 1 nedtill).

[2]) När här och i det följande enkel hänvisning sker till visst nummer i Briquet, betyder detta icke ovillkorligen fullständig identitet — ehuru även en sådan överensstämmelse emellanåt torde kunna konstateras — utan endast att märkena äro av åtminstone i det allra närmaste samma typ.

Lägg 3 omfattar tio blad, paginerade 455—474 (jämf. nedan s. 25 f., 27—34). Format: 30×11. Två vattenmärken, bägge utvisande ett stort P: det ena å blad 473/474, Briquet nr 8532, det andra å blad 463/464, snarlikt (men ej identiskt med) Briquet nr 8529.

Lägg 4 omfattar åtta blad, paginerade 475—490 (jämf. nedan s. 34—43). Format: yttersta arket 30,5×11 men eljest 30×11. Vattenmärken: innersta arket en stjärna, Briquet nr 6056, men eljest ett stort P av annan typ än vattenstämplarna i lägg 3.

Sist i handskriften D följer så ett inhäftat blad i formatet 32×11 med tillhörande fals, å vilken en del skriftrester utan inbördes sammanhang kunna iakttagas. Bladet är paginerat 491—492 (jämf. nedan s. 43 f.); vattenmärke saknas.

Den viktigaste delen av handskriftsbeskrivningen återstår emellertid. Det rör sig härvid om lägg 3. Detta lägg har i verkligheten icke från början varit ämnat att ingå i själva tänkebokshandskriften och föreligger icke heller i fullständigt skick. Ursprungligen har det räknat sex ark (= tolv blad), av vilka de två sista varit lösa, medan de fyra första på sådant sätt varit hopfogade till ett lägg, att ett av arken tjänat som omslag för de tre övriga, vilka varit löst inlagda och sinsemellan fria; men ett av de tre sistnämnda arken har varit förkommet redan vid den tidpunkt, då handskriftens inbindning försiggick. Inbindningen återigen har i vad det gäller lägg 3 kännetecknats av grov vårdslöshet. Man har därvid gett lägget dess nuvarande utseende genom att, utan ringaste tanke på textsammanhanget, i varandra infoga alla de dithörande arken och sålunda upplösa deras ursprungliga inbördes ordning; härav förklaras det kronologiska virrvarr, som kommit att sätta sin prägel på hela lägget. När så Ekerman år 1792 paginerade handskriften, utförde han sitt arbete rent mekaniskt, och följden blev, att den vid inbindningen uppkomna oredan genomgående kom att bestämma — och förvirra — även pagineringen av lägget.

För den tanklösa oaktsamheten vid bindningen bär med all sannolikhet stadsskrivaren Helmik van Nörden skulden. Att det är denne, som låtit verkställa läggens sammanfogande i pergamentomslaget, sedan han i april 1487 efterträtt den då avlidne Ingevald som stadsskrivare, antydes av det faktum, att ett pappersstycke med skrift av Helmiks hand har inhäftats i tänkeboken 1483—1484, vid pag. 448 i lägg 2 (jämf. nedan s. 22 noten). Att detta skett vid handskriftens inbind-

ning, är så gott som säkert.[1]) Det finns f. ö. ingenting, som tyder på att Helmik van Nörden över huvud tagit någon befattning med tänkeböckerna före Ingevalds dödsår.

Om sålunda den slarviga inbindningen får anses komma på Helmiks konto, var det dock en försummelse från Ingevalds sida, som ytterst skapade förutsättningarna för den vid inbindningen åstadkomna oredan. Vid sin död 1487 efterlämnade Ingevald tänkeboken 1483—1484 i ett skick, som även bortsett därifrån, att ett utan tvivel fullskrivet blad helt enkelt hade förkommit under mellantiden (se ovan s. IX och nedan s. XII), var allt annat än tillfredsställande. Uppenbarligen hade det varit hans mening att å de många tomma sidorna i lägg 2 införa det väsentligaste innehållet i nuvarande lägg 3 (kanske också texten i fjärde lägget, som likaledes hade mindre format i längdriktningen än det då i tänkeboken vanliga) och sedan eventuellt makulera de dithörande pappersarken, vilkas text blott varit avsedd som en förlaga för den slutliga tänkeboksredaktionen. Han påbörjade verkligen också detta överföringsarbete. Den första icke överstrukna anteckningen å de till lägg 3 hörande pappersbladen handlar om Olof Helsings bötfällande (pag. 455); denna anteckning införde Ingevald i lägg 2 nederst å pag. 451 (se nedan s. 24 och s. 25 not 2). Förlagans nästföljande notiser: om Claus skräddare och Örjan vinman, om Laurens Fruendans, om fridlysning mellan Ture Jönsson och Olof Helsing och mellan Erik Persson och Magnis köttmångare, om Otte guldsmeds och Paval bagares träta (pag. 455—456; jämf. nedan s. 25 f.) lämnade han däremot alldeles å sido vid överförandet, han har tydligen funnit dem icke tillräckligt förtjänta av en plats i tänkebokens slutliga redaktion (delvis voro de också ofullbordade i förlagan). Men så följde i förlagan notiser om Herman Skifverman, om Mattis Silfverman och om Olof Laurensson köttmångare (pag. 456). Slutet av den sistnämnda anteckningen stod å det sedermera förlorade bladet, där det följdes av notiser om Sven Jonsson, om Bengt Kog, om Arvid Olsson och om rådmannen Ingevald Torstensson. Allt detta överfördes av skrivaren Ingevald till lägg 2, där det läses å pag. 452 och pag. 453 (jämf. nedan s. 24 f.). Återigen följde så i förlagan minst ett parti, som Ingevald avstod ifrån att införa i lägg 2: styckena om Nya badstugan — början av detta stycke måste ha stått nederst på sista sidan i det förlorade bladet — om Paval bagare och

[1]) Vattenmärket å det av Helmik inhäftade pappersstycket, ett stort P, är tyvärr ofullständigt och ger därför ingen ledning; men själva sättet för inhäftningen torde få anses tillräckligt belysande

sankta Barbara gille, om Staffan »med ena handen» och om »burvårdarna» Per Olsson och Per Jönsson (pag. 459; jämf. nedan s. 26). Men därefter upptog förlagan (pag. 460) en anteckning om en fastighetsaffär mellan Jachim Kock och fru Elin, Erik Axelssons änka; och denna infördes samvetsgrant i lägg 2, pag. 453—454 (se nedan s. 26 f.). I och med detsamma tycks emellertid Ingevalds energi vid överflyttningen av förlagans notiser till den slutliga tänkeboksredaktionen ha varit i det närmaste uttömd. Blott en notis till (pag. 470 i förlagan; jämf. nedan s. 27) införde han i lägg 2 och inte ens denna mer än till en del: anteckningen om Sten Stures ursäkter å myntmästaren Hans Graves vägnar 10 jan. 1484, vilken i lägg 2, pag. 454 har följande ofullbordade lydelse:

Sabb*ato* jnffra oct*auas* epiph*anie* d*omini* tha wrsakade sik wor kere höffwitzsm*an* her Sten Stwre pa my*n*tamestar*ens* wegna

Så förblevo drygt trettio sidor i lägg 2 oskrivna[1]), men den förlaga, ur vars notisförråd de enligt planen skulle ha fått sin utfyllande text, fanns kvar i stadsskrivaren Ingevalds gömmor, när han flera år senare avled och efterträddes av Helmik van Nörden. Trots att den under mellantiden råkade bli defekt och vid inbindningen så vårdslöst hanterades, har eftervärlden ingen orsak att beklaga sig över slutresultatet. Ingevalds förfaringssätt vid anteckningars överflyttande till lägg 2 från de mer eller mindre lösa pappersbladen i nuvarande lägg 3 indicerar nämligen, att många för oss värdefulla notiser skulle ha gått till spillo, om han verkligen fullföljt sin plan och i sådant fall, såsom rimligt är, makulerat förlagan. Samtidigt ger oss det hela en inblick i de bevarade tänkeböckernas art. Dessa ha tydligen i allmänhet kommit till genom sovring och överarbetning av mera primära rådstuvurättsprotokoll[2]), som ofta haft ett väsentligt fylligare innehåll än de slutliga tänkebokstexterna. Enär primärprotokollen i regel förstörts, har från historieforskningens synpunkt en avsevärd minskning av kunskapsstoffet blivit en följd av denna redigeringsmetod.

Vid utgivningen av texten i lägg 3 har jag sökt återställa den ordning, i vilken de i lägget ingående anteckningarna ursprungligen följt på varandra. I anslutning härtill och för att förtydliga vad som ovan sagts skall jag nu till sist meddela

[1]) Nedre (större) delen av pag. 454 är blank; Ingevald har reserverat den för den fortsättning av notisen om Sten Sture och myntmästaren, som ju i verkligheten aldrig blev införd å denna pagina.

[2]) Jämf. S. Clason i Hist. tidskr. 1903, s. 125, där också oregelmässigheterna i tänkeboken 1483—1484, visserligen endast i förbigående, beröras.

en schematisk översikt över den ursprungliga ordningsföljden mellan de till lägget hörande manuskriptsidorna:

1) Pag. 455—456.
2) Det förlorade arket.
3) Pag. 459—460 + pag. 469—470.
4) Pag. 471—472 + pag. 457—458 (sistnämnda båda sidor sakna anteckningar).
5) Pag. 473—474, som tillsammans med pag. 455—456 utgöra det ark, i vilket de under 2), 3) och 4) nämnda arken (manuskriptsidorna) på Ingevalds tid voro inneslutna.
6) Pag. 463—464 + pag. 465—466.
7) Pag. 461—462 + pag. 467—468.

Handskrifterna E och F äro i likhet med C och D inbundna i pergamentomslag, varvid i E bägge pärmarna äro invikta, medan i F den bakre pärmen är större än den främre; på så sätt har i F pergamentbladet kunnat omsluta hela volymen (om D gäller detsamma). Inbindningen har skett genom stadsskrivaren Helmiks försorg, och denne har å vardera volymens frampärm med stor stil antecknat dels de ämbetsår, som handskriften omfattar, dels namnen på de kämnärer, som tjänstgjort under resp. ämbetsår (å pärmarna till C och D saknas motsvarande listor). Under dessa förteckningar har han så infört handskriftens bokstavssignum, E resp. F.[1]) Bägge handskrifterna ha paginerats av borgmästare Ekerman, E den 4 febr. 1791 (egenhändig anteckning pag. 1 nedtill) och F den 14 jan. 1791 (likaledes egenhändig anteckning pag. 1 nederst).

Handskriften E har som försättsblad det av stadsskrivaren Ingevald för en onämnd prästs räkning uppsatta brevkoncept, som är tryckt nedan s. 615 f. Pikturen är, om man bortser från några efteråt tillskrivna eller särskilt inhäftade anteckningar av Helmik, genomgående stadsskrivaren Ingevalds intill notisen om dennes död pag. 309 (jämf. s. 192[2]) men företer fr. o. m. nämnda anteckning nästan lika genomgående den nye stadsskrivaren Helmik van Nördens hand (om enstaka undantag se nedan s. 256 f.; jämf. s. 304). Läggen äro till antalet tretton, på följande sätt fördelade:

---

[1]) Å frampärmen till handskriften F har Helmik dessutom, efter längden över ämbetsår och kämnärer men före signum F, likaledes med stor stil och på särskild rad skrivit: Swerdhit. Förmodligen avses därmed den anteckning om riksens svärd, som står att läsa pag. 562—563 i handskriften (jämf. nedan s. 597 f.).

[2]) Å s. 192 i trycket har marginalsiffran 309 råkat förskjutas en rad nedåt. Orden: »Post mortem Ingewaldj» stå i verkligheten överst pag. 309.

Lägg 1 omfattar tjugufyra blad, pag. 1—48 (jämf. nedan s. 45—73), varvid emellertid är att märka, att ett ark (pag. 9—10, 39—40; de båda första sidorna blanka), som upptager anteckningar av Helmiks hand, av denne ha blivit inhäftade efteråt; lägget har alltså ursprungligen omfattat endast tjugutvå blad. Format: 31×11. Vattenmärke i det egentliga lägget: ett stort P, snarlikt Briquet nr 8607; i det av Helmik inhäftade bladet likaledes ett stort P, Briquet nr 8532.

Lägg 2 omfattar aderton blad, av vilka de åtta sista äro oskrivna, delvis även ouppskurna men medräknade vid paginеringen; pag. 49—84 (jämf. nedan s. 73—86). Format och vattenmärke = lägg 1.

Lägg 3 omfattar nu femton blad, paginerade 85—114 (jämf. nedan s. 87—102); ett av bladen med text av Ingevalds hand (pag. 97—98; jämf. nedan s. 94) har emellertid insatts efteråt, och läggets ursprungliga omfattning var alltså fjorton blad. Format i det egentliga lägget = lägg 1; vattenmärke: ett stort P, ej alldeles identiskt med motsvarande i lägg 1 och lägg 2 (påminner om Briquet nr 8625). Det efteråt insatta bladets format är 30×11; dess vattenmärke är en stjärna av samma typ som i lägg 5—8.

Lägg 4 har aderton blad, pag. 115—150 (jämf. nedan s. 102—120). Format: 30×11. Vattenmärke: en hund, påminnande om Briquet nr 3625.

Lägg 5, pag. 151—196 (jämf. nedan s. 120—142), har nu tjugutvå blad men omfattade ursprungligen tjugufyra blad. Två blad med å falsen synliga textrester äro nämligen bortskurna eller bortklippta; det första av dem, korresponderande med pag. 195—196, var tillika det första bladet i hela lägget, medan det andra bortskurna bladet var det tredje från slutet, korresponderande med pag. 153—154 (jämf. nedan s. 120 not 2 och s. 141 not 1). Läggets sista blad (pag. 195—196) saknar anteckningar. Format: 30×11. Vattenmärke: en stjärna. — Vid paginеringen har Ekerman medräknat en inhäftad lapp (pag. 193—194), se nedan s. 142 noten.

Lägg 6, pag. 197—242 (jämf. nedan s. 143—165), har ursprungligen omfattat tjugufyra blad, men mellan pag. 240 och 241 har ett blad (med å falsen ännu synliga svaga skriftrester) bortklippts. Format och vattenmärke = lägg 5.

Lägg 7, pag. 243—314 (jämf. nedan s. 165—196), har trettiosex blad. Format och vattenmärke = lägg 5.

Lägg 8, pag. 315—360 v. (jämf. nedan s. 197—222), räknar tjugufyra blad. Format och vattenmärke = lägg 5. Paginеringen i slutet av lägget är felaktig; jämf. nedan s. 220 ff.

Lägg 9, pag. 361—432 (jämf. nedan s. 222—258), omfattar trettiosex blad. Format: 30×11. Vattenmärke: ett stort P, snarlikt Briquet nr 8663.

Lägg 10, pag. 433—456 (jämf. nedan s. 258—265), avslutar tänkeboken för ämbetsåret 1487—1488 och omfattar endast tolv blad, av vilka de fyra sista äro oskrivna men medräknade vid pagineringen. Format: 30,5×11. Vattenmärket är olikt alla andra i handskriften; det är litet och svårbestämbart.

Lägg 11, pag. 457—510 (jämf. nedan s. 266—290), räknar tjugusex blad. Format: 30×11. Det i lägget regelmässiga vattenmärket = lägg 9; men två sinsemellan korresponderande blad (pag. 473—474 och 493—494) ha ett helt annat vattenmärke, detsamma som i lägg 12. Om felpaginering i lägget se nedan s. 273 not 1.

Lägg 12, pag. 511—580 (jämf. nedan s. 290—323), omfattar trettiosex blad. Format: 30×11. Vattenmärket är av samma typ som Briquet nr 1744. Om felpaginering i lägget se nedan s. 293 f.

Lägg 13, pag. 581—621 + 31 blanka, opaginerade sidor (jämf. nedan s. 323—342), omfattar inalles trettiosex blad. Format och vattenmärke = lägg 12. — Om ett sist i handskriften E inhäftat konceptblad se nedan s. 342 not 1.

Handskriften F utvisar med enstaka undantag (se nedan s. 444 f.) Helmik van Nördens piktur. Den har före inbindningen varit omsluten av ett pappersblad (med något tjockare papper än det vanliga; format 30,5×11), och detta blad har fått sitta kvar, när handskriften sedan bands in i sitt pergamentomslag. Pappersbladet i fråga, å vars framsida Helmik skrivit rubrik till ämbetsåret 1489—1490[1]) och som å baksidan av densamme använts för diverse minnesanteckningar, har av Ekerman kommit att pagineras 1—2, 593—594 (jämf. nedan s. 343 och s. 614 not 5), som om dess anteckningar tillhört den löpande tänkebokstexten. Den egentliga handskriften räknar sju lägg, sålunda fördelade:

Lägg 1, pag. 3—102 (jämf. nedan s. 343—391), omfattar femtiotvå blad. Format: 30×11. I lägget förekomma flera vattenmärken, dels detsamma som i de båda sista läggen av E, dels ett stort P (snarlikt Briquet nr 8663; i det innersta arket), dels en hund, snarlik Briquet nr 3636. Om felpagineringar i lägget se nedan s. 344 not 2, 372 not 2.

---

[1]) De dubbla rubrikerna för detta ämbetsår finna i nu anmärkta handskriftliga förhållande sin förklaring (jämf. nedan s. 343 noten).

Lägg 2, pag. 103—204 (jämf. nedan s. 391—435), omfattar femtiotvå blad. De båda sista sidorna i lägget sakna anteckningar. Format = lägg 1. Vattenmärke vanligen Briquet nr 1744 (jämf. E, lägg 12 och 13), men på några ställen en stjärna (jämf. E, lägg 5—8). Om en felpaginering se nedan s. 402 not 2.

Lägg 3, pag. 205—284 (jämf. nedan s. 436—477), omfattar fyrtio blad. Format = lägg 1. Vattenmärke: Briquet nr 1744, med undantag för ett enda blad (pag. 229—230), som har ett stort P (Briquet nr 8663?).

Lägg 4, pag. 285—372 (jämf. nedan s. 477—521), omfattar fyrtiofyra blad. Format = lägg 1. Vattenmärke: Briquet nr 1744.

Lägg 5, pag. 373—420 (jämf. nedan s. 521—535) avslutar tänkeboken för ämbetsåret 1490—1491 och omfattar endast tjugufyra blad; de fem sista bladen äro oskrivna men medräknade vid pagineringen. Format = lägg 1. Vattenmärke: ett oxhuvud, snarlikt Briquet nr 15112.

Lägg 6, pag. 421—512 (jämf. nedan s. 536—574), omfattar fyrtioåtta blad. Format = lägg 1. Tre olika vattenmärken: dels en dryckeskanna, dels en hand (snarlik men ej identisk med Briquet nr 10713), dels ett stort P av något annan typ än det i lägg 1 och lägg 3 förekommande. Om en felpaginering i lägget se nedan s. 548 not 2.

Lägg 7, pag. 513—592 (jämf. nedan s. 574—614), omfattar fyrtio blad. Format = lägg 1. Vattenmärket är ett stort P av samma typ som det i lägg 6 förekommande.

Vid utgivningen av tänkebokstexterna har jag i stort sett följt de av E. Hildebrand tillämpade principerna. En viktig avvikelse från dessa principer har emellertid från början visat sig nödvändig. När jag övertog utgivningsarbetet efter Hildebrand, fann jag strax, att en kursivering i trycket av de upplösta förkortningarna var oundgänglig, så vida inte forskningen, särskilt den filologiska, skulle bli vilseledd av editionen. Vid upplösningen av förkortningarna har jag, när det gäller stadsskrivaren Ingevalds textpartier (s. 1—192), så noggrant som möjligt tagit rättelse av de fall, då eljest förkortade ord äro av denne stadssekreterare fullt utskrivna, och jag har sedan förfarit på samma sätt med Helmik van Nördens protokoll.[1])

[1]) I fråga om de smärre partier med Helmiks handstil, som hänföra sig till tiden före Ingevalds död, kunde denna grundsats icke i full utsträckning genomföras, emedan jag då ännu ej var tillräckligt förtrogen med Helmiks skrivvanor. I den mån jag även i övrigt till äventyrs råkat brista i konsekvens vid upplösning av ordformer, nödgas jag utbedja mig benäget överseende.

I konsekvens härmed har jag beträffande Ingevalds tid skrivit exempelvis tien*ar*, nidh*ar*st, kopp*ar*, skipp*ar*, Ingem*ar*, M*ar*tin, ehuru det använda förkortningstecknet eljest i regel motsvarar ljudförbindelsen *er*, och likaså gr*y*tagiutare, br*y*llop, br*y*ggessa, fastän förkortningstecknets vanliga ljudvärde är *ri*. Med någon tvekan har jag också, i anslutning till de utskrivna formerna, trott mig böra skriva exempelvis hust*ru*, f*rw*, Gr*u*ell, br*u*nt, trots att det i och för sig hade legat närmare till hands att läsa hust*r*v, f*r*v, G*r*vell, b*r*vnt; sistnämnda former påträffas nämligen aldrig utskrivna, och det har synts mig sannolikt, att det i dessa fall mer eller mindre tydligt tecknade *v* (över raden) i själva verket är att uppfatta som förkortning för *ru* (*rw*).

Den *x*-liknande släng, som i tänkebokshandskrifterna ofta förekommer i slutet av ett ord eller ett namn för att ange genitivändelse, har vid utgivningen ej sällan föranlett tveksamhet, huruvida en förkortning eller rätt och slätt ett x åsyftas. Som exempel kunna nämnas skrivformerna Ingeborgx och Walburgx. Med stöd av en utredning, som för min räkning godhetsfullt verkställts av en framstående språkman, numera rektorn fil. doktor Birger Bjerre, har jag i dessa fall ansett mig kunna försvara läsningarna Ingeborg*a* (t. ex. s. 239) och Walburg*a* (s. 262, 264).

Vissa ord i de av mig utgivna tänkebokstexterna ha i sin helhet kursiverats. Skälet härtill är, att de i handskrifterna motsvaras av en sigel, t. ex. *d* = *denarius (— ios)*, *pening(a)*, även i tillnamnet Skymble*pening*. Jämväl formen *Christi* har kursiverats i sin helhet; i tänkebokstexterna motsvaras den av skrivningen *xpi*.

Övergången till kursiverad text är min enda väsentliga avvikelse från Hildebrands utgivningssätt. I motsats till denne bibehåller jag emellertid handskrifternas *ff* i början av ord eller stavelser och likaså *j* varhelst det förekommer (Hildebrand återgav det med *i*, när *i*-ljudet var åsyftat eller när det var fråga om sifferbeteckning). Dock har jag i det senare fallet — kanske med orätt — beträffande ort- och personnamn gjort undantag för begynnelsebokstav med ljudvärdet *i* (t. ex. Jngeual, återgivet Ingeual), detta av hänsyn till bokstavsföljden i person- och ortregistren.

I två hänseenden, där jag följt Hildebrand i fråga om sättet för textens återgivande, skulle jag nu gärna ha sett, att jag hade träffat ett annat val. I det ena fallet gäller det namnformerna *Nic.*, *Nic:sson*. »Nic.», som i handskrifterna motsvaras av ett *Nic* med en *x*-liknande släng på slutet, hade nog

bort utbytas mot Nic*lis*. Då emellertid sistnämnda namnform sällan förekommer utskriven i 1400-talets stockholmska tänkeböcker och där i alla händelser är ojämförligt sällsyntare än det mera moderna *Niels* (formen Niclisson tror jag mig aldrig ha mött men väl *Nielsson*, se nedan s. 327), torde den förkortade formen *Nic* dock snarast få anses som en ortografisk relikt från ett äldre skede, under vilket *Niels* ännu ej hunnit så kraftigt överflygla *Niclis* i det gängse språkbruket.

I anslutning till Hildebrand har jag avstått ifrån att i trycket återge sådana marginalrubriker som *lagh* (vid utfästelse om edgång), *zaker, zak, zachöre* (vid utdömande av böter), *pant* eller *p* (vid uppbjudande av pant), *c* = citacio (vid stämningar), *d* = denarios, penningar (vid penningdeposition i rätten)[1]), såvida ingenting mera förekommer i margen på resp. ställen. Jag är nu böjd att beklaga detta. Marginalrubrikerna i fråga ge visserligen ingenting i sak utöver den löpande texten men hade ändock förtjänat noteras, eftersom de tydligen haft ett bestämt praktiskt syfte.

Vid upprättandet av registren har jag lärt mycket av Joh. Ax. Almquists tänkebokseditioner men ansett mig böra i vissa avseenden följa en egen linje, skiljaktig från både Almquists och Hildebrands. Uttryckligen måste framhållas, att särskilt personregistret trots all möda, som därpå nedlagts, förvisso är behäftat med varjehanda fel, helst när det gällt att särskilja resp. identifiera personer med samma namn.

Då mitt arbete nu är avslutat, önskar jag tacka medforskare och andra, som på olika sätt varit mig behjälpliga under dess fortgång. Min kollega professor Karl Gustav Ljunggren har haft godheten att i korrektur granska Ordförklaringarna. Han har därvid gjort många värdefulla påpekanden och i vissa fall räddat mig från mer eller mindre förargliga misstag. Min tacksamhetsskuld till rektor Birger Bjerre har ovan omnämnts, men jag vill här ytterligare understryka den. För bistånd och goda råd vid utgivningen tackar jag också numera riksarkivarien professor Bertil Boëthius. Med vemod erinrar jag mig det livliga intresse, som den lärde och skarpsinnige Stockholmsforskaren, arkivarien Nils Östman på sin tid ägnade mitt editionsarbete. I brevväxlingens form delgav han mig åtskilliga värdefulla uppslag.

[1]) Helmik van Nörden skriver i margen någon enstaka gång även *hus* (när fastighet uppbjudits), varjämte han har ett särskilt tecken (X) för att hänvisa på sådana ställen i själva texten, som avse magistratsmedlemmars frånvaro från rättens sammanträden (anteckningar om »absentes»).

I den största tacksamhetsskulden står jag dock till min hustru, fil. mag. Lizzie Carlsson. Outtröttligt har hon hela tiden bistått mig med korrekturläsning, renskrivning och kontrollarbeten av olika slag. Det var hon, som upprättade den i högsta grad arbetskrävande grundstommen till registren. Även genom sitt kulturhistoriska vetande har hon på många punkter gagnat det nu fullbordade verket.

Lund den 22 april 1944.

Gottfrid Carlsson.

1483—1484.

Anno domini mcdlxxxiij°. 407.

Liber memorialis de excessibus seu de zaköre et aliis causis per dominum Lodewicum et Benedictum Smalenninge.

Camerarij illius anni: Hanis Holmgersson et Joan Jönsson.
Prefectus: Pedher Mikelsson.

[**10 maj**]. Sabbato proximo post festum sancte crucis jn- 409.
uencionis.

Claus Werderman.

Eodem die tha loth gamble Peder Rytther vp sinom maag Claus Werderman eth hws, belegit östan mwr nest nidan fore thet hwset, som han nw besitther, meth swa foroord ath teckes forscripne Peder Rytter ath lösa sama hwset til sik jgen jnnan natt ok aar, tha skal forscripne Peder Rytter köpa forscripne Claus Werdeman vth meth iiij^{c} (400) marck stocholmeska[1]), som nw pa gaar sancte Michels dag nestkomande.

Vnge Lydeka skal sättia borghan fore sik, ath han ecke scriffuade her Niels Stwres fogode til, swa ath Joan Skobo bleff ecke hindrat ellir faangat fore forscripna Lydekes peninga, sidhan han fik borgamestarene ok radzsins breff.

Eodem die sagdes for retto, ath Laurens gulsmid, j Strengenäs borgare, skal ecke dyrare anama maltid aff Mikel Nielsson j bittalan, än som han thet framdelis bittalade, hwar span fore öre j sin giäld.

---

[1]) Det följande torde vara senare tillagt.

[**12 maj**]. Feria secunda proxima ante festum pentecostes. Tha bödh Nic. Olsson vp iij:e (3:e) tiidh ena tompt.

410. Joan Styng bödh vp gul pantt iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die bödh Hanis Holmgersson vp gull ok silff iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die bödh Aruid Olsson vp lös pantt iij:e (3:e) tiidh.

Jern.[1])

Eodem die tesse eptescripne tilnempde ath ransaka om thet jernet, som Hanis Hamborg hade myst ok Philippus Mangsson aff Westeraars, ok sagde forscripne Philippus, ath han hade ecke myst meer än eth fath järn och han hade taget tw fath järn: Benct Kog, Andres Mangsson, Pelle Person, Per Japsson, Henrik Griis, Ingemund Person. The komo, stragx the hado ransakat, fore rettin jgen ok sagdo, ath eth märcke war affskrapat och eth annat märcke satt j sama stad. Doch fore her Niels Stwres bön skuld fordrogx honom rettin j Swantte Nielssons ok Erik Erikssons nerwaro, som gingo hans bwdh til borgamestarene ok raadet j radzstuffwne.

Eodem die bödz Staffan beltare och Andres beltare, athe skulo lata koma til swars frw Fenissa broder til Suderköpunge jnnan worffrw dag natiuitatis nestkomande ellir swari til ärffwet,

411. som fallet är eptir forscripna framlidna ffrw Fenissa.

[**14 maj**]. Fferia quarta proxima ante festum pentecostes tha bödh Olaff Benctsson vp lös pantt iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die sagdes for retto, ath Niels Mangsson skal anama til sik j wogene Jenis wegare j thetta aaret.

Tesse tilnempde ath lata scriffwa mantalet:

Östre quarttere:	Sudre quarttere:
Pelle Pedersson	Per Michaelis
Hanis Dyngxstede.	Hanis Hwffwendal.
Westre quarttere:	Jnnan mwr:
Olaff Hemingsson	Nic. Hwith
Herman Rogge.	Andres Person.

Eodem die tha giorde hustru Elin, Andres klockare epteliffwa, pa sina wegna Peder Martinsson, borgare j Köke, myn-

[1]) Rubriken senare införd av en följande stadsskrivare, sannolikt Helmik van Nörden.

dog ok fultmektog jn at kreffia,[1]) anama ok opbera alth thet arff, som henne kan tilfalla eptir framlidna Andres klockare. 412.

[**17 maj**]. Sabbato jn profesto pentecostes tha bödh Aruid Olsson vp iij:e (3:e) tidh besetning, ij (2) marck jnne meth Olaff Matsson.

Eodem die woro welborne men her Hanis Aakesson, her Ywar Gren, Lyndorm Biörnsson aa rikinsens radz wegna ok Joan Styng, Erik Jonsson och Mattis Martinsson a radzsins wegna tilnempde ath ranssaka om her Ingemars tompt. Tha komo the for rettin jgen, sidan the hado ransakat, ok kungiordo, swa thet forscripne her Ingemars syllar wor jnsatte fra Almenningx gatwne pa en halff tygelsten, ok haffuir her Ingemar storre skada fanget pa sin gaard än Lasse Biörnsson, swa ath her Ingemar haffwer engin fyllest for sin skada.

Jenis Biörnsson kopparslagare.

Eodem die kom fore rettin gamble Peder Rytter, fultmektoger pa hustru Walborge, gamble Hanis smid epteliffua, wegna, och loth vp Jenis Biörnsson kopparslagare ena tompt meth grundenä och allom kellarom, som belegin är öffwarst j grendene j Botuid grytagiutare grend pa norre sidhone, frij och quitt ffore hwndrade marck och nyatio marck meth lengd ok bredlek som grundwalen tilsigher.

Axel Olsson. 413.

[**17 maj**]. Jn profesto pentecostes tha sagde welboren man her Götstaff Karlsson, offwerlagman j Vpland, swa for retta, ath Axel Olsson skal bliffwa widh thet hwset, som Knwt gulsmid hade köpt aff hustru Anna j Lyndöö, huilket han och hans syster frw Magdalena Nic. Brages pa talade pa begges therres moders wegna, ffrw Elitissa, her Olaff Nielssons epteliffwa. Thermeth skal forscripne Axel jnnan neste sex wikor her efftir komande redeligan giffua Knwt gulsmid sina peninga jgen, som han hade giffwet forscripna hustru Anna, vidh xl (40) marck fore lagmans domen ok Graabrödra closter j Eneköpunge Cl (150) marck vid xl (40) marck, teslikes och jnnan forsagda tiidh ath bittala forscripna hustru Annas gield wiidh xl (40) marck. Thenne rettin sagdes aff j welbördoga herra nerwaro wor kere höwitzsmans her Sten Stwres, her Nic. Stwres, her

[1]) Orden: »at kreffia» äro i hdskr. hopskrivna.

Gregurs Matsson, her Hanis Akesson, her Ywar Green, her Götzstaff Olsson riddare, Arwid Trwlle awapin, Erik Karlsson, Magnis Karlsson ok Lyndorm Biörnsson awapin, borgamestarene och radzsins. Woret och swa, ath forscripne Knwt gulsmid bliffue ecke bittalat jnnan forsagda tiidh, tha skal han och hans arffua bliffua widh huset och behalda thet obehindrat fore hwars mans tiltal til euerdeliga ego.

414. Arwid Trwlle.

Eodem die oppenbarade och kungiorde welbördog herre och forste wor kere höwitzsman her Sten Stwre och her Götzstaff Olsson riddare, Niels Clausson och Lyndorm Biörnsson awapin j forscripna Lyndorm Biörnssons bryllop, swa ath Henrik Drosdow, borgare j Lubeka, kendes och tilstodh for them och flere gode men j rikinsens radh, ath welboren man Arwid Trulle awapin oc höffwitzsman pa Nyköpung hade honom redeligan förnögt ok bittalat swa myket, som hans kere framlidne fadher welboren herre her Birger Trulle, Gud honom nade, alth thet han war honom skyllogher bade mynne ok meer, swa thet honom fatades huarken peningh ellir helling, teslikes ok at velboren fforscripne Arwid Trulle hade ok honom alth redeligan bittalat. Tha j alles forscripnes gode herra ahöra bepliktade forscripne Henrik Drosdow ath senda Arwid Trulle jgen alla the breff ok scripter, som ludde bade pa honom och hans fader.

Nic. tymberman rechte handenä for xij (12) marck, ty han slog meister Berendz dreng, och swa saker vj (6) marck. Tenetur vj (6) marck. Fideiussit Laurens tymberman, Jacob dagxuerkare.

Hanis Bagge rechte handene for xij (12) marck, ty han slog Peder Östinsson, ok swa xij (12) marck, for thet han slogh Herman remare, och swa vj (6) marck, ath han slog Laurens
415. Hemingsson, borgare j Eneköpunge. Tenetur vj (6) marck.[1])

Henrik Albrictsson saker iij (3) marck, ty han talade til Peder Jönsson om thet som forlycht war them j millom. Tenetur j (1) marck.

Ingeuall Torstinsson besprakade thet huset, som Jenis haff-

[1]) Orden: »tenetur vj marck» tillskrivna nederst sid. 414.

uir köpt, huilken som fick Steen slagtare dottir dottir, ok satte pa disken eth silffbelte och en sked j rettin.

Her Nic. Stwre.

[**24 maj**]. Sabbato sancte trinitatis tha lyste welbördog man her Niels Stwre oppenbarligan pa burspraket pa wor kere höwitzsmans wegna her Sten Stwres, swa ath enge herra tienara och goda manna ellir nogre andra skulo hwarkin daga ellir nätter bära nogan wäria her j stadin, huarken swärd, kast ygxer, här hambra ellir nogan annan skadelig wäria, wiidh liiff oc gotz.

Per Olsson.

Eodem die vistes the Helge trefalloghetz brödher jn j Joan Staffanssons gardh fore the peninga, lvj (56) marck, som han forfareth hade fore Helge trefalloghetz gylle och haffuir wntwiket her aff stadin longligan sidan ath eptir peningane ransakades, som bewisliget är.

Karl grytagiwtare. 416.

[**28 maj**]. Feria quarta jn profesto corporis Christi tha gik Karl grytagiutare lag sielff sette, ath han ecke slog ellir hiog Amund, her Nic. Stwres tienare. Meth honom sworo Jenis Olsson, Jap Laurensson, Thomas Laurensson, Laurens kannegiutare, Per Sonasson. Eptir thet ath forscripne Karl haffuir lagligan giortt sin eedh och hwar een therre serdelis for sik meth honom, som forscripne äro, tha är han a ty wegna quitt til ewigh tiidh.

Magnis köpman.

Eodem die gik Magnis köpman lag, ath han ecke giorde Mattis Hermanssons pigo meth barn. Meth honom sworo forst Jenis Jonsson, Hanis Jonsson, Laurens ner her Benct Smalenninge, Thomas Laurensson, Paual ner Olaff Mikelsson, Pelle Person, Olaff Nielsson, Laurens Lyntorp, Andres winman. Tha fordrog Erik Philppusson kemmenären honom edin. Ty är han a ty wegna ledog ok lös fore alth tiltal.

Bödz Lodwik lekiare och Peder, mester Berends dreng, friid widh liff ok gotz.

Hanis, her Loduiks dreng, saker vj (6) marck for en pwst han gaff Nic., som tienar Martin skomakare. Tenetur[1]). Gaffs til.

[1]) Det följande senare tillskrivet.

417. Nic., som tienar Martin skomakare, rechte handene for xx (20) marck, tenetur iij (3) marck, ty han slog en annan skomakare dreng j enlithet.

Eodem die sagdes fore retta, ath Erik Jonsson skal faa Olaff Nielsson sin miöd jgen ok tage sina peninga.

[**31 maj**]. Sabbato jnffra octauas corporis *Christi* tha loth broder Per Jacobi vp sinom kere b[roder?][1]) Erik fan Hawen eth hws, belege[t][1]) westan mwr j hörnet som man gaar j biscop Birgers grend pa norre sidone, friitt och quitt til euerdeliga ego och obehindrat fore huars mans tiltal meth all sin tilbehörilssom. Her pa gaff forscripne Erik sin fridskillingh.

Eodem die gik Erik Matsson, Botwid grytagiutare dreng, lagh, ath han ecke hiog ellir slog Amund, her Niels Stwres tienare. Meth honom — —[2]).

Eodem die tha wordo fogodin Pedher Mikelsson, borgamestarene oc raadet swa eens, ath Andres Jonsson oc Clemit Benctsson skulo gaa til Swantte Nielsson och sigia honom ok
418. hans tienarom, thet the lata nögia sik aath retta och vnthsägia ellir slaa enga borgara ellir borgara drenge. Haffuir han ellir hans tienare nogat tiltal til nogan, tha klaget: them skal widerfares swa myket som rett är.

[**2 juni**]. Feria 2:a jnffra octauas corporis *Christi* tha kendes Dorre Jenis, ath han slog j häl Andres Matsson j Falstöö pa Färingöö. Ty dömpdes han til swerd. Pie memorie.

Eodem die kendes Haquon Swensson, thet han slogh j häl en och heeth Tord. Ty döpmdes (!) han til swärd. Pie memorie.

Skippar Gyntter.

Eodem die wordo ffogoden Pedher Mikelsson, borgamestarene och radet swa eens, ath skippar Gyntter skal bliffwa ledet och felog her j stadin til sancti Johannisse baptiste dagh nw nestkomande, vppa thet ath man faar höra huat hans begär är ok hurw hans breff ludha.

Eodem die kendes Lasse Laurensson, som war födh j Fyndland, thet han röffwade om liwsa dagin en kranss och

---

[1]) En bit i papperet utklippt.

[2]) Meningen avbruten.

annat silffwer, huilkin welbördog man Cristiärn Jahansson hade gripet. Ty dömpdes han til swerd[1]). Pie memorie.

Eodem die bödh Ingewal Torstinsson vp besetning iij:e (3:e) tiidh, som hörde Hanis smidh til. 419.

Eodem die besprakade Ingeual Torstinsson thet hwset, som her Nic. j Sparsätra salth hauir, iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die sagdes Olaff Matsson, ath han skal engte — —[2]).

Per Olsson.

Eodem die kom fore rettin Hanis Snörepiil och loth vp Peder Olsson ena tompt, belegin östan mwr, frij och quitt fore xvj (16) marck til euerdelica ego.

Staffan Wesgöte.

Eodem die stodh vp j rettin erlig man Staffan Wesgöte oc kungiorde om thet breffuet, som welbördog man her Götzstaff Karlsson riddare ok offwerlagman j Vpland hade her j rettin lögerdagin nest til fforende j erligx ok welbördogx mans her Niels Stwres riddares nerwaro, huilket breff swa ludandes war, som wor kere höwitzsmans her Stens fogode Pedher Mikelsson ey läsa kwnde annars än swa, ath Sigge j Hwmbersta hade som engin dandeman bittalath honom hans koppar. Teslikes kunde och eig scriffwaren annars lesa än som nw forscriffuat staar.

[**4 juni**]. Feria quarta jnffra octauas corporis *Christi* tha rechte Peder Eriksson tymberman handene for xij (12) marck, ty han kallade Nic. Clausson tiwff och horensson. Fideiussit Per werkmestare, Godskalk Francke. Tenetur ij (2) marck. 420.

Olaff Laurensson.

Eodem die komo for rettin Jacob Camp och Jenis skreddare j portin, fultmektoge vppa Karl Nielssons vegna, och loto vp Olaff Laurenssone en gaard, belegin östan mwr j Kerckows grend pa norre sidone, nest then nidhersta gaardin, frij och quit, som han nw opbygdher är, meth tomptene och all sin tilbehörilsse ffore lxx (70) marck stocholmeska reda peninga til ewerdeliga ego, som är j lengdene pa sudre sidhone xiij (13) alna, lengden pa norre sidhone xiij (13) alna ok eth quarttere, pa breddenne meth drwprwmmet xiij (13) alna. Mälis-

[1]) Ursprungligen har det stått: reep.

[2]) Meningen avbruten.

men Berend Hake, Lasse Bagge, som tha woro sillasätiara, Pedher Jonsson, Andres Jönsson. Her vppa forscripne sin fridskilling[1]). Offuer köpit woro Jap Camp, Jenis skreddare, Joan Nielsson, Peder Jonsson, Willam Mörth.

421. [**7 juni**]. Sabbato proximo ante festum sancti Eskilli tha kom for rettin Nils Olsson och loth vp Henrik Kyle gulsmid ena tompt, belegin nest offwan fore forscripna Henrik Kyles tompt, frij ok quitt fore xxiiij (24) marck til euerdelica ego, offuermen Joan Styng, Biörn stalswen ok Snörepil, som är pa lengdene xxxiij (33) alna, pa breddenne xviij (18) alna.

Albrict skinnare och allom skinnaremo bödz friid wiidh liiff ok gotz.

Eodem die forbödz forscripna Albrict wiidh iij (3) marck ath arbeita sina egna gerning, ok thermeth skal han gaa lag sielff iij:e (3:e), ath han ecke arbeitade sina egna gerning tilforende. Wil han her eptir bliffua her j stadhin, tha skal han sigia tienist jnnan viij (8) daga ellir flye stadin.

[9 juni]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Eskilli bödz Elaff skomakare wiidh iij (3) marck ath fornögia hustru Katerina swerdslipares sina skiedh jnnan solasäther.

Eodem die lotho Laurens kötmangare och Torstin grytagiutare, som woro testementarij eptir hustru Botille kötmangares, Grabrödra closter ena tompt, belegin westan mwr, vp lag-
422. ligan, som är pa lengdene xij (12) alna, pa breddenne x (10) alna och iij (3) quarttere, och skal sama tompt bliffua osaald natt ok aar, ok sidan skal hon bliffua godom borgarom til lösn.

Kirkione.

Eodem die loto och same testementarij vp Renholtte pa Byakirkiones vegna gaardin, som hustru Botil sielff besatt, frij och quitt meth hws och jordh, swa ath gaardin skal bliffua osald natt och aar och sidan bliffue borgarom til lösn, som är pa lengdene xlij (42) alna, pa breddenne xj (11) alna och j (1) quarttere.

Sielagaardin.

Eodem die loto och sama testementarij vp Siälagaardin eth stenhws meth en kellare frij ok quitt meth grundene, som skal

[1]) Några ord äro uteglömda i denna mening.

och bliffua osalth natt ok aar, som är pa lengdene viij (8) alna, pa breddenne xj (11) alna och eth quarttere.

Eodem die bödh Joan Swensson vp iij:e (3:e) tidh Joan Staffanssons gaard.

Eodem die wordo borgamestarene och raadet swa eens, ath abbatissan aath sancta Clara skal antige lata mwra vp the bodenä j sancti Nicolaj portt ellir och sälia borth henne godom borgarom.

Eodem die stodo for rettin Per Mikelsson och Peder Rid- 423.
dare, spilara, ok sagdo, ath Henrik fan Bwskin badh them spila späcket, som kemmenärene hado hindrat.

Eodem die rechte Lasse Skutte handene for lxxx (80) marck, ty han giorde radene sywrdning. Tenetur xxx (30) marck[1]).

Erik aakare, Cort aakare, Per spilare och Peder Riddare giorde therres eedh pa helge domane, swa ath v (5) leste järn[2]) j Pynnows holk.

Eodem die Nic. Jönsson feste vj (6) manna lagh, ath han ecke kiöpte späcket meth gesta peninga ellir gestom till handa-

Eodem [die] kungiorde hederlig man her Ingemar, canic j Skara ok kirkio herre j Schädwij, ath Marquard Gruell och Mattis Lydeka gaffuo lös then besprakan, som the hado giortt pa then gardin, som forscripne her Ingemar hade fanget aff her Claus Lyndorm, kirkioherre j Aaker.

Laurens Skotte skomakare.

Tesse eptescripne Andres Jonsson, Erik Jonsson, Mattis 424.
Martinsson radmen och Erik Philppusson, Engleka Zandersson, Laurens Biörnsson witnade, swa athe hördo, pa then tiidh welbördog man her Niels Stwre lyste bursprak pa wor kere höwitzsmans wegna och her Nic. Person pa radzsins wegna, thet Lasse Skotte ropade offuer liwdh och badh her Niels Person skatta hwdhaner, flotid och annat hwat hans skogerning kostade ok sagde til Mattis Martinsson: »flaa tw hwdene aff märrene; foller wil jach reda hwdene». Och sagde forscripne Lasse Skotte, swa ath han sporde ecke eptir hwat borgamestarene och radet biwda ellir sigia, huilket han ecke kwnde wnt-

[1]) Anteckningen överstruken.

[2]) Något ord uteglömt.

falla for rettin. Ty sattes han j hefftilsse och fore dandemanna ok dandequinno bön skuld tha kom han wtaff hefftilssene, och vppa thet ath han skulde behalda liffwet, tha rekte han handene fore lxxx (80) marck. Fore honom loffuade tesse eptescripne meth sammande hand: Ffolmar fan Lunden, Hanis Wlff, Laurens kötmangare, Joan skreddare, Erik Hansson, Andres bagare.

[11 juni]. Feria quarta jn profesto sancti Eskilli tha wordo fogodin, borgamestarene och radet swa eens, ath engin träbygning skal eptir thenne tiidh sättias pa the tomptene j sancti Nicolaj porth, som tilhörer gambla abbatissane aath sancta Clara. Hon skal lata mwra henne; wil hon ecke lata
425. mwra henne, tha sälj tomptenä enom borgare, som formaa ath byggia henne. Thetta samtycktes j menoghetenes nerwaro, the xxiiij (24), som tilnempde äro.

Eodem die wordo fogodin Per Mikelsson, borgamestarene och radet meth the xxiiij (24) aff menoghetene swa ens, ath hwar man, som burward wordher tilsagt, skal sielff gaa sin wordh widh the bruth, som fore lagd äro. Är thet och noger, then som ecke formaa ath gaa bwrwardh sielff fore aalderdom ellir siwkdom skuld, tha lege en borgare, som besittiande är, for sik meth fwlla wäria ok skiäl kan göra fore bwrwaard. Hwar thet forswmar, böte eptir ty som bwrspraket wthwisar ok panttes wth, ok teslikes panttes ok then, som forswmar en slät word, eptir ty sakin är pa lysth.

Eodem die wordo fogodin Per Mikelsson, borgamestare, radet och menoghetin, the xxiiij (24), swa eens, ath swinen skulo aff by, for än röta maanadin komber.

Eodem die giorde Jap skreddare sin rätt ok eedh pa helgedomane, swa thet han ecke wiste, thet kledit war forbudet ath packa j tunnar.

Erik Person.

Eodem die sagdes for retto, ath Erik Pedersson skal bliffwa [widh?] sina besetning j skippet. Är skippet bätre, tha late thet koma j bittalning them han war tenetur.

426. Eodem die Anna Laurens Biörnssons bödh vp lös pant iij:e (3:e) tidh.

Margit Jacobs bödh vp lös pant iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die bödz Lasse Laurensson ok Nic. Andersson friid wiidh liff ok gotz.

Nic. Andersson.

Eodem die witnade meister Öryan ok mester Lodwik fore rettin, swa athe sago the saaren, som Nic. Andresson hade giffuet ok giort Hanis Jwta: hade han ecke sielff forswmath sik, tha hade meister Berends tienare wel lekth honom, swa ath honom hade engte wordet skadande aff the saaren til hans liiff, och athe hade offta forwareth honom, swa thet han ecke skulde haffua wärdskap meth the qwinnone, som han laagh mädher, huilket han ecke aktade; ty bleff han dödh therfore, ath han sielff forökade sin siwkdom ok fordörffwade sik. Thet witnade ok her Tord Bonde och Jenis Andresson och Jenis Pedersson, ath the hade ok forbudet honom sama qwinfolk.

Siwrd Andersson, Olaff Mikelssons kock, rechte handene for xx (20) marck j tweböte, ty han hiogh näsone aff Hanis smid.

Knwt maalare rechte handene for xl (40) marck for olaga köpslagan. Tenetur x (10) marck[1]).

Gerd pungamakare. 427

[**16 juni**]. Feria secunda et jn profesto sancti Botolphi tha loth Clemit Benctsson vp Gerd pungamakare eth hws, beleget pa Swartbrödra gatw pa westre sidone, som man gaar fraa Stora torget ok til Swarttabrödra closter[2]).

Jost baswnare rechte handene ffor xij (12) marck, ty han slog Calmarna silke. Tenetur iiij (4) marck[1]).

[**18 juni**]. Fferia quarta et jn profesto sanctorum Gerwasij et Protasij martirum tha witnade her Algot och Jenis Person, swa ath Spägelberg drog Hanis Zandersson j haaret pa gillesstuffwne ok stack til honom meth kniffwen[3]), ok skaffarene bade testauerunt idem.

Erik, som tientte Jenis j Granom, ok Nic., som tientte pa malmen, sagdo ffor sittiande rettin, ath Joan j Grana j Walentwna sockn loffuade skogxdriffwaremo eth pantzsare, athe

[1]) Anteckningen överstruken.

[2]) Några raders tomrum följer.

[3]) Det följande tillagt, sedan nästa anteckning var skriven.

skuldo wara pa hans grannäs argaste, och ath Agnis, forscripna Joans pigo, gaff them math j skogin.

Hanis Sanderson feste vj (6) manna lagh, ath han ecke slog Spägilbergh.

428. [**20 juni**]. Feria sexta proxima ante festum sancti Johannis baptiste tha komo j radzstuffwne j fogodins Per Mikelssons nerwaro for borgamestarene och raadet, mästa delin aff menoghetene ahörandes, Herman Kyle, Jahan Kyle och Magnis Ywarsson och sagdo, ath »then bätre som brythér; kere her borgamestara, thet [är] oss storligan [j moth?], ath noger offorrettar tesse gode men her j stadin; wij wilio gerna wara edher och edra menoghet meth thet betzsta, som oss är befalth». Och wordo swa eens meth borgamestarene och raadet, ath engin annar skal bärä nogan wäria her j stadhin än fogodin, Herman Kyle, som höwitzsman är fore wor kere höwitzsmans tienare, och therres tienara.

Eodem die wordo borgamestarene och raadet swa eens, ath tesse eptescripne skulo wara höwitzsmen for quartteren:

Östre quarttere:	Sudre quarttere:
Staffan Skalme	Mikel Jönsson
Falkinsten.	Hanis Wlff.
Westre quarttere:	Jnnan mwr:
Olaff Hemingsson	Knwt gulsmid
Mikel clensmid.	Andres Person.

429. [**21 juni**]. Sabbato proximo ante festum sancti Johannis baptiste tha gik Hanis Zandersson lagh siälff sette, ath han ecke slog Spägilberg pa brone. Meth honom sworo: Lasse Wyntter, Andres Swensson, Henrik Olsson, Hanis Lyndtorp, Mikel Biörnsson. Ty är han a ty wegna ledogh och qwitt fore alth hendermeera tiltal.

Eodem die tesse xxiiij (24) äro tilnempde ath tala for menoghetenä:

Jenis Andresson	Andres Person
Engleka Zandersson	Hanis Dyngxstad
Albrict van Lancken	Claus skreddare
Hanis Wlff	Mikel Jönsson
Hanis Laurensson	Per Olsson
Andres Staffansson	Mattis Jönsson

Matt*is* Lydeka	Swe*n* Jonsso*n*
Ola*ff* Hemi*n*gsso*n*	Cla*us* kökemestar*e*
He*r*man Kreffweta	Nic. Hwit
Hanis Biörnsso*n*	Jap gulsmid
Knwt gulsmid	Eue*r*t pantzere*m*aka*r*e
Matt*is* Tho*m*asso*n*	Erik Olsso*n*.

[30 juni]. Fe*r*ia secu*n*da proxi*m*a an*te* festu*m* visitaci*o*nis be*a*te Marie v*i*rgi*n*is tha kende*s* Olaff Knwtsso*n*, födh j Aaker sockn j Stre*n*genäs biscosdöme (!), ath han hade stwlith ena 430.
silff skedh swa godh som iij (3) lodh aff bro Laure*n*s Phillippi. Ther vppa klagade Olaff Dr*a*ki. Ty dömpde*s* han til rep. Pie me*m*orie.

Eode*m* die kende*s* Agnis, Joans pigo j Grana, fore sittiande rettin, ath fors*cri*pna Joans hustr*u*a badh he*n*ne bera math j skogin til skogdriffwa*r*ene, och then som hoffwdet myste och en a*n*nar m*eth* hono*m* saato m*eth* hustr*u*na j stwffwne ok fors*cri*pne Joan j Grana satt och hiog pa sina ladhw. The same skogdriffwa*r*ene, Erik, som hade tiänt Jenis [j?] Grana, och Nic., som tientte pa malme*n*, hado warit m*eth* hono*m*, som myste hoffwdet, tha ha*n* röffwade aff Jenis j Grana tw armborst, eth swärd och en leysk kiortill, aff Henr*ik* j Rokilst*a* eth hoffwd silff, eth armborst, een silff skieedh och tw swärdh.

Eode*m* die forbödz Henr*ik* Gwltzstop widh xl (40) m*ar*c*k* ecke brwka sky*n*na*r*e embetid he*r* j stadhin, forra än ha*n* haffw*i*r hämptad sik hiit breff ok bewisni*n*g, hurw ha*n* tiäntte j Lube*k*a ok hurw han skilde*s* tädhan.

Andre*s* Jönsso*n* Nordma*n*.

[7 juli]. Feria secu*n*da proxi*m*a post festu*m* visitaci*o*nis Ma*r*ie tha ko*m* for re*t*tin Lasse Laure*n*sso*n*, fultmektoge*r* pa 431.
hustr*u* Ragnilde Osenbrygge*s* wegna, ok loth vp Andre*s* Jönsso*n* en gaard, belegin östan mwr j millo*m* Ola*ff* Laure*n*sso*n*s ok Laure*n*s t*u*nnabinda*r*e g*aa*rd, frij ok q*uit* for lxxx (80) m*ar*c*k*. Lengdin pa sud*r*e sidone xiij (13) alna ~~j~~ (½) q*uar*ttere, längdin pa norr*e* sido*n*e xiij (13) alna ok j (1) q*uar*ttere, breddin xii~~j~~ (12 ½) alin[1]).

Eode*m* die bödh Botuid gr*y*tag*iu*tar*e* vp ena tompt pa Sud*r*e malm iij:e (3:e) tiidh.

[1]) Måtten införda, sedan nästa anteckning var skriven.

Eod*em* die rechte Andr*es* skredd*are* handene for vj (6) m*arck*, ty ha*n* haardrog Joan Darr*e*. Te*netur* ij (2) m*arck*.

Joan Darr*e* rechte handene for vj (6) m*arck*, ty han haardrog Andr*es* sk*r*eddar*e*. Te*netur* ij (2) m*arck*.

Eod*em* die bödz Joan Darr*e* och Andr*es* sc*r*iffu*are* [ɔ:skreddare?] fridh vidh liiff och — —[1]).

[9 juli]. Fe*r*ia q*uar*ta in oct*aua* visitac*ionis* be*at*e Mar*ie* v*irginis* tha bödh Andr*es* Jonsso*n* vp silff pantt iij:e (3:e) tiidh.

Andr*es* Jonsso*n*.

Eod*em* die komo for r*e*ttin Lasse Bagge, Berend Hake ok kungiordo, athe hado j tesse goda ma*n*nes ne*r*waro, som äro
432. Ingeuall Torstinsso*n*, Matt*is* Martinsso*n*, radme*n*, Laur*ens* Biörnsso*n*, P*er* Jönsso*n* och Jenis wega*r*e, ransakat j millo*m* Andr*es* Jonsso*n* radma*n* ok Olaff Jonsso*n* om therr*es* tompt*er*, swa ath fors*cripne* Andr*es* Jonsso*n* skal obehindrat och friitt haffua iiij (4) alna rwm fra hust*ru* Elines hws ok jn til fors*cripna* Olaff Jonss*ons* tompt och swa ath, n*er* som fors*cripne* Andr*es* Jonsson wil mwra j millom sik ok Olaff Jonsso*n*, tha skal fors*cripne* Olaff Jonsso*n* wända sitt droprwm fra Andr*es* Jonss*ons* mwr.

[**14 juli**]. Fe*r*ia secu*n*da p*roxi*ma an*te* festu*m* sa*n*cte Margar*e*te tha r*e*kte Godskalk Fr*a*ncke handene for iij (3) m*arck*, ty ha*n* hiolt ecke domen om Clemit Benctssons peni*n*g*a*. Te*netur* j (1) m*arck*.[2])

Heni*n*g Kokx hust*ru* r*e*chte hande*n*e for iij (3) m*arck*, ty ho*n* loth ecke koma sin breff fram j r*e*ttin, som skulde lyda pa hwset, som he*n*nis fr*a*mlidna bonde hade faath aff then w*er*doge h*er* konu*n*g Karll[3]). Te*netur* j (1) m*arck*.

Mikel And*er*sso*n* aff Weste*r*aars feste vj (6) ma*n*na lag.

Mikel Cla*u*sso*n* saker vj (6) m*arck*, ty ha*n* slog ena qu*i*nno[3]). Te*netur* ij (2) m*arck*.

433. Laur*ens* tymb*er*man j Botuid gr*y*ta*gi*ut*are* grend r*e*kte handene for iij (3) m*arck*, nattaboller[3]). Te*netur* j (1) m*arck*.

Henr*ik* tymb*er*man r*e*chte handene for vj (6) m*arck*, ty ha*n* slog Nic. ty*m*berma*n* en blanad.

---

[1]) Anteckningen ofullbordad.

[2]) I margen: »N*il*» samt, överstruket, »zaker».

[3]) Det följande senare tillskrivet.

Simon bagare.

Eodem die wordo fogodin, borgamestare och raadet swa eens och sagdo for retto, ath Symon bagare skal giffua Fredagx almosano forstandarom xxiiij (24) marck och sidan maa han ok skal lata hwelffwa sik til nytto offwer gatwne j millom sitt hws ok Fredagx almosone hws, ok swa ath han och hans arffua mago thet brwka sik [til] nytto til ewig tiidh.

Eodem die sagdes for retta, ath Olaff Helsing skal fornögia Nic. Helsing ½ (½) skippund kiätzslar jgen, som han hade fanget honom j goda tro.

Margit, Mikel koppardragare hustru, rechte handene for xij (12) marck for bloduite, som hon giorde enom skipmanne, ok iij (3) marck nattabwller. Tenetur iij (3) marck.

[**19 juli**]. Jn profesto sancte Margarete virginis Mikel Andersson gik lag sielff sette, ath han ecke war j raadh ellär daath meth Philppusson [ɔ:Philppus Mangsson?][1]) aff Westeraars att taga järneth, som the woro skyltte fore. Bertil maalare, Peder bryggare, Per Olsson, Erik Jönsson, Jenis Philppusson, tesse forscripne sworo meth honom. 434.

Her Benct Smalenninge.

[**21 juli**]. Feria secunda jn profesto sancte Marie Magdalene kom fore rettin renliffwes man broder Peder Andree aff Predicare brödra aardan ok loth vp erligom manne her Benct Smalenninge ena tompt meth the bygning, ther staar vppa, frij och quitt fore xxx (30) marck och j alla motto obehindrat fore hans brödher ok hwars mans tiltal till euerdelica ego.

Eodem [die] Jeppe Jönsson, födh j Wicty sockn, kendes, ath han stal aff Andres Person ena fodrade quinna kaapa och ena warppa skiöta. Ty dömpdes han til reep. Pie memorie.

Eodem die bödh Olaff Matsson vp pant iij:e (3:e) tiidh, silff pant ok gul panth.

Eodem die bödh Erik Jönsson vp iij:e (3:e) tiidh silff pantt.

Eodem die forbödz Knwt werkmestare hustru wiidh iij (3) marck ath bruka skreddare embetid eptir thenne dagh vthan therres loff. 435.

[1]) Jämf. ovan sid. 2.

[**23 juli**]. Crastino *sancte* Ma*rie* Mag*dale*ne tha witnade Siwrd mwra*mestare* och Joan smid, swa athe hördo, th*et* Erik mwra*mestare* sagde pa watnit, ath ha*n* ecke lagh när sy*n*ne hust*ru*, sida*n* *sancti* Mikels dagh war, och ath Nic. sc*ri*ffua*re* haffu*ir* opta*re* ligath n*er* he*n*ne.

Eode*m* die bödh Lydeka krögar*e* vpp silff pantt iij:e (3:e) tiidh.

Erik mwra*mestare* saker vj (6) ma*rck* for oqwedins ordh, som ha*n* gaff Nic. sc*ri*ffua*re*. Te*netur* ij (2) ma*rck*.

Lydeka skipma*n* rechte handene fore iij (3) ma*rck*, ty hans hust*ru* brwkade sk*r*edda*re* embetid j forbudi[1]). Te*netur* j (1) ma*rck*.

Henr*ik* Nilsso*n* rechte handene for xij (12) ma*rck* j tweböte, ty ha*n* slogh Jap, stadzsins tymb*er*man[1]). Te*netur* iiij (4) ma*rck*.

436. Hinr*ik* Hielmholt.

[**2 augusti**]. Sabba*to* p*ro*ximo post festum *sancti* Petri vincula ko*m* for r*e*ttin h*er* Jacob Nielsso*n* borgamestar*e* ok loth vpp Henr*ik* Hielmholth the bodenä pa sins swog*er*s wegna Pelle P*er*sons, som fors*cripne* Pelle P*er*son hade vndantaget til fore*n*de, tha han salde honom gaardin, swa ath fors*cripne* Henr*ik* ok hans arffua mago ok skulo th*et* alth samans haffua och brwka m*eth* hws, jord och all sin tilbehörilsse til eu*erdelica* ego obehindrath for hwars ma*n*s tiltal, swa ath su*m*man offw*er* alth är C (100) ma*rck* och x (10) alna leysk, huilkin to*m*pt som är vidh Alme*nning*x gatwne xj (11) alna och iij (3) q*uartere*, pa bredde*n*nä xv (15) alna.

[**4 augusti**]. Fe*ria* 2:a p*ro*xima an*te* festu*m* *sancti* Do*mi*nicj bödh Martin Hemingsso*n* vp ena to*m*pt iij:e (3:e) tiidh.

Bödz d*ragare*mo sin j millo*m* friidh vidh liiff och gotz.

Sigrid Lasse d*ragares* zak vj (6) ma*rck*, ty ho*n* slog Cla*us* sc*ri*ffua*re* hust*ru* pust. Te*netur* ij (2) ma*rck*.

Eode*m* die bleff skipp*ar* Oldenborg te*netur* stadeno*m* vj (5½) skippund anckar*e*: swa myket hade han meer opbo*ret*.

437. [**11 augusti**]. Crastino *sancti* Laure*n*cij bödh Hanis bädkiar*e* vp ena sälabodh iij:e (3) tidh.

---

[1]) Det följande senare tillskrivet.

Herman grytare saker iij (3) marck for thet [han] sagde, ath hans delebroder lögh. Tenetur j (1) marck.

Tesse eptescripne woro nerstadde, tha breffuet besilgdes, som rikinsens raadh hado besilgt j Jomffru hampn och til Calmarna skulde:

her Nic. Person	her Benct Smalenninge
her Jeppe Nilsson	Magnis Otter
Peder Jensson	Hanis Holmgersson
Olaff Matsson	Erik Jonsson
Jap Moyses	Clemit Benctsson
Staffan Wesgöte	Joan Styng
Mikel Wesgöte	Mattis Martinsson[1]).

Eodem die wordo borgamestarene, raadet och fogodin swa eens, ath then, som sälin myste, skal haffua hälfftene jgen ok annan hälfftene beholde kemmenärene.

Benct beltare saker vj (6) marck, ty hans hustru gaff oqwedins oordh. Tenetur ij (2) marck.

Ingrid Claus dragare sak xxiiij (24) marck, ty hon slog Birgitta, Nic. dragare hustru. Tenetur iij (3) marck.

Birgitta, Nic. dragare hustru, sak xij (12) marck, ty hon 438.
slog Ingride Claus dragare. Tenetur iij (3) marck.

Lasse Olsson rechte handene ffor xij (12) marck, ty han slogh Peder Falkinsten. Tenetur iij (3) marck.

[**18 augusti**]. Feria 2:a inffra octauas assumpcionis Marie tha kom ffor rettin Lasse Bagge, fultmektoger pa Martin Hemingsons wegna, och loth up Andres Nielsson en gard, belegin breda widh Hanis Fosse gard, frij och quith for xxiiij (24) marck til euerdelica ego.

[**20 augusti**]. Feria quarta jnffra octauas assumpcionis Marie virginis komo ffor rettin Swen Leyan j Lappelaxeby j Persara sockn oc Peder Sonasson j sama by och kendos, thet hustru Botille testementarij, Laurens kötmangare och Torstin grytagiutare, hado redeligan och til tacka fornögt them oc bittaladh alth thet arff, som them tilfalleth war efftir framlidna hustru Botille, och stodo till om alth thet testement, hws, jordh och stenbodh, huat thet hälst kunde wara, som hustru Botill hade

[1]) Jämf. *O. S. Rydberg*, Sverges traktater med främmande magter, 3, sid. 387 f.

giffuit til clostrom ok kirkiom, teslikes silff oc peninga, andra
439. lösöre, som hon hade giffuet j testemente. Ty loto forscripne Swen Leyan och Pedher Sonasson forscripna Laurens kötmangare och Torstin grytagiutare frij, quitta, ledoga ok lösa for alth ytermera tiltal om forscripna arff til ewig tidh bade for them och alles therres arffua ok eptekomanda, födda ok ofödda.

Andres Hwit beltare.

[**25 augusti**]. Feria 2:a et crastino sancti Bartolomej komo for rettin hustru Elin, Henrik Blockx epteliffwa, och hennis dottir hustru Birgitta Hanis Biörnssons, bade wel ffortenckte, och loto vp therres swog Andres Hiorth allan then deel, som them tilhörde j thet hwset, som forscripne Andres Hiorth nw besitter och belegit är j sancti Laurencij grend, fritt och quitt meth hws, jord, kiällare ock alla träbygningh ok obehindrath fore hwars mans tiltal til euerdelica ego, ok kiändos forscripne hustru Elin och hustru Birgitta sik badhar wel fornögde och bittalade wara for fforscripna deel.

Jenis koppärslagare rechte handene for xx (20) marck, ty han slog Nic. tymberman widh öghat. Tenetur v (5) marck.

Peder Laurensson, som tiäntte Andres Jonsson[1]) westan til, rechte handene for vj (6) marck fore kniffdrag. Tenetur ij (2) marck.

440. [**13 september**]. Sabbato et jn profesto sancte crucis exaltacionis tha rechte Nic., Jap Mangssons gest, handene fore iij (3) marck, ty han gik aff rettin. Tenetur j (1) marck.

Hanis Krockfoth rechte handene for vj (6) marck fore the oqwedins oordh, som han gaff Jenis Matsson. Tenetur ij (2) marck.

Torkell Henriksson rechte handene for xl (40) marck for olaga kiöpslagan. Tenetur v (5) marck.

Jenis Ketilsson rechte handene for xl (40) marck for olaga köpslagan. Tenetur v (5) marck.

Andres Jonsson consul.

Eodem die sagdes for retta, ath Henrik Pepen skal widh vj (6) marck ath wända sith droprwm ffraa Andres Jonsson.

Olaff skomakare mercator rechte handene for vj (6) marck,

[1]) Möjligen bör i stället läsas: Jensson.

ty han skiöff hustru Ingeborg Olaff Erikssons, och feste swa vj (6) manna lagh, ath han ecke slog henne j hoffwdet. Tenetur vj (6) marck.

Eodem die wordo tilnempde tesse xij (12) dandemen, Lasse Bagge, Laurens tymberman, Jap Mangsson, Henrik Pedersson, 441.
Andres Jensson, Jenis Snare, Signwtter, Godskak (!) skomakare, Andres Karlsson, Jenis koppärslagare, Andres bagare, Magnis Person, ath ransaka om Lasse Andersson, Nic. Kagges tienare, ok om än the wildo wäria honom fore thet manslätte, som skiedde j her Jahan Cristiernssons hws. The ransakade och komo for rettin ok sagdo, ath the engelunda wildo wäria honom therfore. Ty dömpdes han til swärd. Pie memorie.

Hanis Krockfoth.

]**24 september**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Michaelis archangelj kom fore fogodin Peder Mikelsson, borgamestarene och raadet j rettin Magnis tolk, fultmektoger pa Olaff Benctssons byafogode j Arboga[1]) wegna, ok loth Jenis Matsson ledog ok lös fore alth hendermeera tiltal fore then skada, som Olaff Benctsson hade fanget heem til Hanis Krokfoth j Arboga, ok sagde, athe woro therom wäl forlikte till en fulkomen ända, j tesse eptescripne goda manna nerwaro: Erik Jenssons radman, Jenis Anderssons, Mikell Jenssons, Olaff Mikelssons, Swen Siwrdssons, Jenis Hanssons aff Örabro.

Henrik Person, Andres Jensson winman. 442.

Eodem die witnade ok sworo tesse eptescripne: Signwter Biörnsson, Lasse Olsson, Mikel Olsson, swa ath Andres Jensson winman ok Henrik Pedersson hado kiöpt aff Claus Henriksson i Räffla iiij (4) stycke win och eth stycke win aff Giärd Tappe om iiij (4) aam, meth swa skiel athe skuldo staa therres ewintyre ther meth bade offuer sand ok sio.

[**27 september**]. Sabbato proximo ante festum sancti Michaelis archangelj tha kendes Andres Olsson, födh j Höga j Kymete sockn, ath han stal aff Joan j Grana j Walentwna sokn ena kaapa, en kiortill, eth par hwsor, en tröya, ok eth pantzare hade han lagt j stallet j en säck. Ty dömp[des] han til rep. Pie memorie.

[1]) I st. f. »Olaff Benctssons byafogode j Arboga» har ursprungligen stått: »Hanis Krockfotz».

Pedher barckastötare rechte handene for iij (3) marck, ty han forswmade sin wordh.

Öryan tunnabindare rechte ha[n]dene for vj (6) marck, ty han gaff Laurens tunnabindare oqwedins oordh. Tenetur ij (2) marck.

Knwt Friis.

443. [**1 oktober**]. Feria quarta proxima ante festum sancte Birgitte komo fore rettin Knwt Friis och hans hustru Elzaby wel fortenckte och lotho hwartdere andra vp hwan tridie pening bade j lösa ok fasto.

Eodem die kendes Lasse Karlsson, ath han slog j häl Albricth gylleswen. Ty dömpdes han till swärd. Pie memorie.

Mattis Nilsson.

[**11 oktober**]. Sabbato proximo ante festum sancti Kalixtj kom for rettin Jenis Haquonsson, som är j sancti Öryans gaardh, ok kendes, ath Mattis Nielsson hade honom wel fornögt ok bittaledh alth thet arff, som honom war tilfalleth eptir framlidna hustru Margareta, Mattis Nielssons hustrua ok forscripne Jenis Haquonssons modhersysther dotthir. Ty loth han forscripna Mattis Nielsson frij, qwitt, ledog ok lös fore alth ytermera tiltal om forscripna arff til ewig tidh bade fore födda ok ofödda.

Vxor Katerina Jenis Japssons.

Eodem die stodo vp j rettin Clemit Benctsson, Mattis Martinsson, radmen, fultmektoge pa Jenis Japssons syskane wegna,

444. Jap Japsson, framlidne Jenis Japssons brodher, ok hans syster hustru Cecilia Andres Östinssons, och kungiordo, swa ath hustru Katerina, Jenis Japssons epteliffua, hade wel fornögt ok bittaledh forscripna Jenis Japssons syskane bade for löst och fasth fore alth thet them tilfalleth war efftir therres brodher Jenis Japsson. Thermeth skal forscripna hustru Katerina vpbera all vthestandande giäld ok bittala allom them, som Jenis Japsson ok hon bliffuo skylloge. Thetta erffwaskipte ok byte giordes til een fulkomen ända j tesse erliga goda manna nerwaro: Clemit Benctssons, Mattis Martinssons, Swen Helsingx, radmen, Lasse Bagge, Magnis Graabo ok Jenis Andersson.

[**13 oktober**]. Feria 2:a jn profesto sancti Kalixtj tha kendes Mikel, födh j Wirma, ath han stal aff Joan Siwrdsson,

födh j Aangermannalandh, xij (12) öre peninga. Ty dömpdes han till reep. Pie memorie.

Andres Karlsson.

Eodem die sagdes for rętta, ath Andres Karlsson skal bliffua wiidh kiällaren ok bodhene ther offwan vppa är belegin, 445.
som Nic. Hagwlagw nw j wära hauir, och thermeth skal forscripne Andres Karlsson sättia her j rettin vj (6) lispund malm grytar ok kiätzslar til the xxv (25) [marck] reda peninga, som her äro till forende jnsatte, ok hwat Byakirkione bör theraff, thet skal hon haffua, ok skal forscripne Andres Karlsson och hans arffua j alla motta obehindrath haffua oc bruka sama bodhene ok kiällaren til ewigh tidh fore huars mans tiltall bade for födda ok ofödda.

Knwt gulsmid, Heming Olsson.

[**13 oktober**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Luce ewangeliste komo for rettin sillasättiarene Lasse Bagge, Berend Hake ok sagdo, athe j tesse eptescripna goda manna nerwaro, som äro Mikell Swartte, Laurens Hoppener, Magnis Graabo ok Godskalk skomakare, hado warith offuer ena syn j millom Knwt gulsmid ok Heming Olsson ok athe haffua therom 446.
swa ransakath bade vppe ok nidre ok kundo eig rettare ransaketh, än mwren hörde them badom til, som ligger j millom begges therres hws.

Eodem die bödh Erik Jensson vp en gaard iij:e (3:e) tiidh.

[**22 oktober**]. Feria quarta proxima ante festum Symonis et Jude stodh Herman Skiffwerman til for rettin, ath han gik jn j Laurens Ottes stenhws ok togh honom j halssin. Ty rechte han handene for xviij (18) marck. Tenetur vj (6) marck.

Elaff Jensson.

[**25 oktober**]. Sabbato proximo ante festum beatorum apostolorum Symonis et Jude kom ffor rettin Henrik Eriksson ok loth Ingeuall stadzscriffware quitt, ledog ok lös pa Elaff Jenssons wegna j Arboga ok kendes sik redeligan hafua opboret aff honom pa Elaff Jenssons wegna xvj (16) marck stockholmeska.

Paual kniffuasmid rechte handene for xl (40) marck, ty han slog Erik kniffwasmidh. Tenetur ij (2) marck. 447.

Laurens Kylholth rechte handene for vj (6) marck, ty han kallade Henrik Eriksson tiwff. Tenetur ij (2) marck.

[**29 oktober**]. Feria quarta proxima ante omnium sanctorum kom for rettin Nic. skomakare ok Mikel skomakare brödher ok kendos, swa athe nerwaro och vtoffwer, tha Nic. Jensson, borgare j Aabo, anamade pa synne hustrua modhers wegna, hustru Birgitta j Mwmmes, alth thet arff, som henne war tillfalleth eptir hennis framlidna son Olaff Kyrffwes, her Stens tiänare, aff Mattis skomakare eptir hans breffs jnneholdilsse, som han hade aff hustru Birgita. Ty loth forscripne Niels Jensson skomakare fornempda Mattis skomakare frij, quitt, ledogh ok lös fore alth ytermera tiltal om forscripna arff bade for födda ok ofödda til ewig tidh.

Olaff Mangsson kendes, ath han stal ij (1½) tunnar ströminghaff Peder Benctsson. Ty dömpdes han til rep. Pie memorie.

448. Jenis Laurensson, hustru Sigrid.

[**24 november**]. Feria secunda jn profesto sancte Katerine komo for rettin Jenis Laurensson och hustru Sigridh och gaffuo therres hws fritt ok quitth meth grundene ok all sin tilbehörilssom til sancti Öryans gaardh ok spitala her vtan for stadhin til euerdeliga ego ok ena tompt, liggiandes pa Sudre malm. Teslikes gaffuo the ok bryggare huseth meth sin tilbehörilsse til forscripna sancti Öryans gaardh epthir therres dödh[1]).

Mattis Lydeke.

[**26 november**]. Feria quarta proxima post festum sancte Katerine kom for rettin Mattis Lydeke j erligha, welbördoga

---

[1]) Vid sid. 448 är infästad en lapp med en av den följande stadsskrivaren Helmik gjord anteckning om samma sak av följande lydelse:

Jönis Laurensson.

Fferia 2:a jn profesto Katherine virginis komo fore retten Jens Laurensson medh sina hustru Sigride ok jnköpte och jngaffuo sigh jn vti sancte Öriens gardh ok spetal her nordan staden medh theris huss och grund, eth bryggerhuss medh tess behorilse ok ena tompt pa Södra malm liggendes til ewerdeliga ega j sswa matte och medh swa skel, at the skole haffua theris brödh och vppehelle j sama sancte Öriens gard wiidh herra bordit til dödra daga ok forscriffne bryggerhuss at nywta och haffua j theris liffz tiidh til sko peninga, ok epter theris dödh skal tet bliffua vnder sancte Öriens gardh och spetal til ewiig tiidh.

manna her Ywar Axelssons riddare och Arwid Trolles nerwaro ok satte eth skrin j rettin pa welbördogx mans Niels Claussons wegna: han sagde, ath ther war vty ij^{c} (200) marck och xxv (25) marck vppa jordagotz, som hether Mwlhammar, ok the gotz ther tilliggia. Thet sama skrinet anamade forscripne Mattis Lydeke til sik jgen.

[**1 december**]. Feria secunda proxima ante festum sancti 449.
Nicolaj tha bödh Arwid Olsson vp gulpanth ok silffpant iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die rechte Hanis kölare handene for vj (6) marck, ty han wilde ecke forlika sik meth priaren aath Swartbrödra om then kellaren, som hustru Margit bagares hade giffuet til clostrid. Tenetur iij (3) marck.

Henrik Pynnow.

Eodem die stodo erlige men Clemit Benctsson, Mattis Martinsson vp for rettin ok loto vp Henrik Pynnow pa hustru Katerine, Jenis Japssons epteliffua, wegna then gaardin, som hon siälff besitther ok belegin är pa Köpmanna gatw, meth swa foroordh ath forscripne Henrik Pynnow ok hans hustrua, som är forscripna hustru Katerines brodhers dottir, skulo pliktoge wara ath forda ok föda hustru Katerine til dödra daga. Ther meth skulo Henrik Pynnow ok hans hustru forscripna gaardh frij, qwith ego (!) och brwka sik til gangs j alla motto obehindrath fore huars mans tiltal til euerdelica egho.

Östre quarttere. 450.

Tesse skulo lata scriffua mantalet j östre quarttere:

Hanis Dinxstad	Biörn laxekarll.
Sudre quarttere:	Westre quarttere:
Benct Kog	Claus Olsson
Hanis Fältzstorp.	Per Jensson.

Jnnan mwr:

Heming Olsson	Nic. Hwith.
Otte Brakell.	

[**3 december**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Nicolaj kom for rettin j welbördoga herra wor kere höffuitzsmans her Sten Stwres, her Ywar Greens och Swantte Nilssons nerwaro Pedher Skytta, tollscriffuare, och sagde, thet Otte

Brakell hade engin toll giffuet aff sith gotz huarkin jn j landet ellir vth aff landet.

Nic. Helsing.

451. Eodem die leydade fogodin, borgamestarene och radet Nic. Helsing j iij (3) sampfälth aar nestkomande fore gestagotz och ecke fore borgare gotz.

Laurens Frwendans rechte handene for xij (12) marck, ty han slogh ena tan vtaff mwnnen pa synne hustrua modher. Tenetur ij (2) marck.

Lasse Danenberg feste vj (6) manna lagh fore olaga köpslagan. Lagin niderfällogh. Ty rechte han handene for xl (40) marck. Tenetur vij (7) marck.

Eodem die gik Jenis skreddare vj (6) manna lagh, ath hans hustru aldre köpte ellir vntfick aff Claus Werderman thet stycke brunt hagnisk, som han kraffde aff Jenis skreddare. Meth honom sworo: Olaff Laurensson, Esbiörn Olsson, Joan Nielsson, Olaff Andersson och Joan Amundsson[1]).

Olaff Helsing rechte handene for xx (20) marck, ty han hiog Twre Jonsson j änlitidh. Tenetur v (5) marck[2]).

452. Herman Skyffuerman rechte handene for xl (40) marck, ty ath han lop annan tidh[3]) j Laurens Ottes bodh, trugade och vntsagde honom pa liffuet. Tenetur xv (15) marck[4]).

Mattis Silffuerman rechte handene for xl (40) marck for olaga köpslagan, ty han saalde klede ok lerwff vth epter alna tal som andre borgare. Tenetur x (10) marck[5]).

---

[1]) Om de invecklade handskriftsförhållandena fr. o. m. följande anteckning om Olaff Helsing t. o. m. sid. 474 (handskriftens paginering) se Förordet.

[2]) Samma anteckning förekommer sid. 455 (handskriftens paginering), men med tillägg: fideiussit Olaff Wytingxsson.

[3]) Jämför ovan sid. 21.

[4]) Samma anteckning förekommer sid. 456 (handskriftens paginering) i något förkortad form (orden »annan tidh» och »pa liffuet» saknas), dock med följande tillägg: Fore honom loffuade Erik Jonsson. Den är emellertid här införd efter anteckningar för den *15* december.

[5]) En anteckning om samma sak med tillägg: »fideiussit Clemit Benctsson» men i övrigt utan annan skiljaktighet, än att orden: »saalde klede ok lerwff vth epter alna tal som andre borgare» här äro utbytta mot: »saalde klede widh alnom moth laghin», förekommer sid. 456 (handskriftens paginering). Denna anteckning är emellertid införd efter anteckningar för den *15* dec. och omedelbart efter det i föreg. not anförda stycket om Herman Skyffuerman.

Eod*em* die kom for rettin Ol*aff* Laur*ensson* kötm*angare*, fulthmäktog*er* pa Laur*ens* Olssons sko*makare* wegna, ok loth vp Swe*n* Jonssone, for*scrip*na Laur*ens* Olss*ons* hust*ru* stiwffad*er*, een gaardh, belegin j Matt*is* Martinss*ons* grend nida*n* fore Jap Jönss*ons*, frij ok quitt m*eth* hws och jordh til eu*erdelic*a ego. Therm*eth* skal for*scrip*ne Swen Jonsso*n* bittala halffdelin aff giälden m*eth* for*scrip*na Olaff Laur*ensson*, ok är gaardin j lengdene xvj (16) alna ok iij (3) q*uar*ttere[1]).

Eod*em* die stodh for rettin Swen Jonsso*n* ok [loth?] vp Olaff Laur*ensson* kötm*angare* vppa Laur*ens* Olsso*n* skoma*kares* 453.
vegna, som haffu*ir* ha*ns* stiwffdottir, en gaard belegin j Matt*is* Martinss*ons* gränd nest nida*n* fore Swen Jonss*ons* gaardh frij och quitt m*eth* hws ok jord til eu*erdelic*a ego. Therm*eth* skal och for*scrip*ne Laur*ens* Olsso*n* bittala halffdelin aff giälden m*eth* for*scrip*na Swen Jonsso*n*, oc är same gaard j lengdene xxxiij (32½) alin.

Eod*em* die bödh Benct Kog vp lös pantt iij:e (3:e) tidh och silff pantt.

Eod*em* die bödh Arwidh Olsso*n* vp gullpantt ok siil panth, iij:e (3:e) tidh.

Eod*em* die bödh Ingeuall Torsti*nsson* gulpanta ok silffpantta iij:e (3:e) tidh.

Jenis Olsso*n* d*ragare* rekte handene for vj (6) m*arck*, ty 455.
ha*n* slog Mikel aakare en blanadh. T*enetur* jj (2) m*arck*[2]).

[**15 december**]. F*eria* 2:a p*roxima* an*te* festu*m* s*anc*ti Thome ap*ostol*j tha komo fore rettin Cla*us* skredda*re* och Öryan vy*n*ma*n*, fultmektoge pa brod*er* Raguald Osinb*rygges* wegna — — — —[3]).

Laur*ens* Fro[endans] — —[4]).

---

[1]) Samma anteckning förekommer, omedelbart efter det i föreg. not omnämnda stycket om Mattis Silffuerman, å sid. 456 i handskriften, där dock de sista raderna »bittala halffdelin — — iij quarttere» saknas, beroende därpå, att det blad, å vilket anteckningarna å sid. 456 skolat fortsättas, lämnats oskrivet (sid. 457 och 458 äro blanka) eller eventuellt förkommit.

[2]) Anteckningen överstruken. Om det efter densamma följande stycket om Olaff Helsing se ovan sid. 24, not. 2.

[3]) Meningen ej avslutad.

[4]) Anteckningen ej fortsatt.

Eod*em* die bödz Twre Jönss*on* och Olaff Helsing friid widh liff och gotz[1]).

Eod*em* die bödz pa wor k*e*re höuitzsm*a*ns her Stens wegna, borgamestar*e*ne och radzsins friidh j millo*m* Eric P*e*rson ok Magnis kötm*a*ngar*e* widh liff och gotz.

456. Eod*em* die komo for r*e*ttin Otte gulsmid och Pauall bag*a*r*e* om therr*es* trätha. Tha sagd*es* for r*e*tta, ath Pauall bagare skal fornögia aald*er*m*a*nnen j s*anc*ta Barbara gylde th*et* h*a*n är sakfältth*er* efft*ir* skraana; wil h*a*n ecke holda lydnena, tha bliffue wtaff gyldet[2]).

459. [**15—19 december**] . . . . . windogin jg*e*n j nyia badz-st*uff*wne vidh strömi*n*, som äro jn pa gatwne, swa ath eng*in* faar skada aff th*e*n rökin th*er* gaar wth[3]).

Eod*em* die sagd*es* for r*e*tto, ath Paual bag*a*r*e* skal bliffua j old*er*m*a*nssins m*y*nne j s*anc*ta Barbara gylde, efft*ir* ty h*a*n war belatin effth*ir* skraana, swa framth ath h*a*n will bliffua j bröd*er*skap m*eth* s*anc*ta Barb*a*r*a* brödh*er*.

Eod*em* die sagd*es* for r*e*tto, ath köpm*e*nnene skulo giffua Staffan m*eth* ena handenä sina hyra swa som andre.

Eod*em* die witnade P*er* Olss*on* och P*er* Jönss*on*, som tha woro bwrworda, och therr*es* m*eth*följgiara, Henr*ik* Andress*on*, P*er* Henr*ik*ss*on*, Nic. Jönss*on* — —[4]).

453. Ff*rw* Elin h*e*rre Eric Axelss*ons* epteliffua.

[**20 december**]. Jn p*r*ofesto s*anc*ti Thome ap*ost*olj ko*m* for r*e*ttin Jachim kock wel fortenckt*er* ok loth vp Martin Hanss*on* scr*i*ffw*a*r*e* pa ffrw Elines wegna en gaard, belegin pa Sud*r*e malm j geranom j millom bade weghane, som m*a*n gaar
454. fraa stadin och til s*anc*ta Maria Magdal*e*na, frij ok quitt for*e* swa m*a*nga peninga, som them badom aasampde, som är j lengdene pa östre sidone lvj (56) alna och eth q*u*arttere, pa westr*e* sidone lxvj (66) alna, pa breddenne widh sudre ändan

[1]) Jämf. ovan sid. 24.

[2]) Om övriga anteckningar å sid. 456 i handskriften se ovan sid. 24, noterna 4 och 5, och sid. 25, not 1.

[3]) Förra delen av anteckningen, som bort stå nederst å sid. 458, saknas (sidd. 457 och 458 äro blanka). Exakt datum kan därför icke angivas vare sig för denna notis eller de tre nästföljande.

[4]) Meningen avbruten.

xxxvij (37) alna, pa breddenne pa norre ändan moth stadin xiij (13) alna och eth quarttere, frij och quitt meth hws och jordh till euerdelica ego[1]).

Ffrw Elin her Eric Axelssons epteliffua. 469.

[**20 december?**]. Eodem die kom for rettin Tydeka tunnabindare, fultmektoger pa hustru Walborge wegna, Hanis smidz epteliffua, och loth vp Martin Hansson scriffware vppa frw Eline wegna, her Eric Axelssons epteliffua, ena kaalgaardz tompt, belegin pa Sudre malm nidan fore nidersta Almenningx gatwne widh ena fria grend, som löper nider til sion, Staffan Wesgöte gaard j sama grend pa sudre sidone oc Claus kökemästare kaalgard pa norre sidone, huilkin som är pa breddenne vidh gatwne xxxv (34½) alin, nidre widh sion lika bredh som offwan, pa längdene lika longh pa bade sidhor, lxvj (66) alna och eth quarttere, bade jordh monen och paalawerke, friitt ok quitt til euerdelica ego, wel bittalath[2]).

[1484.]

[**10 januari**]. Sabbato jnffra octauas epiphanie domini 470.
tha worth wor kere höuitzsman her Sten swa eens meth borgamestarene och radet, ath Jenis aath sancte Öryans skal bittala sin kost, som han ther hauir fortärth, och sidan tagi sik brödh hwar honom täckes.

Her Sten.

Eodem die wrsakade sik wor kere höuitzsman her Sten pa myntamestarens wegna[3]), swa ath han badh sik swa Gud hwl, ath thet war aldre hans befalan, thet myntamestaren haffuir sik swa forsumath meth sitt embete.

Eodem die sporde wor kere höuitzsman her Sten Otte Brakel til, om än han war myntamestarens tienare. Tha sagde Otte Brakell ther ney fore.

Eodem die sporde Mikel Wesgöte Otte Brakell til, om än han köpte kopparen aff Mattis Lydeke och honom och flere

[1]) Samma anteckning förekommer sid. 460 i hdskr., utan annan nämnvärd skiljaktighet än följande tillägg: melismen Lasse Bagge ok Berend Hake.

[2]) Ett längre tomrum följer.

[3]) Med detta ord avbrytes en påbörjad anteckning av samma datum och lydelse på sid. 454 i hdskr.

til myntamestarens behoff ellir till sitt egit behoff. Tha swarade Otte Brakell: »jak köpte then kopparen til begges wora behoff, myntamestarens och mith behoff».

Eodem die stodh Otte Brakell til, ath welbördog man her
471. Ywar Axelsson hade kiöpth aff honom vj (6) gulringa och Arwidh Trölle köpte twa gulringa.

Otte Brakell.

Eodem die sagdes for retta j welbördoga manna her Gregurs Matssons riddare, Swantte Nielssons och Peder Ragualssons, borgamestarene och alla radzsins nerwaro, swa ath alth thet gotz, som Otte Brakell förde hiit jn j landet och ecke bleff scriffwet som laghin giffua, thet är alth forbrwtidh ok xl (40) marck, eptir ty som j lagbokene staar ok som han tha siälff war bekiändh, ath han engte hade latidh scriffua aff thet gotz, som han hiith förde j landet, som nogh bewisliget är meth rikinssens tolbok, och ath fforscripne Otte Brakell skal ecke forre koma her aff landet, än hwar man bliffuer bittaladh, the som han är skylloger.[1])

Pedher Fromeknecht.

Eodem die witnade tesse eptescripne Mattis harniskamakare, Jacob taskamakare ok Gerd gulsmid, swa athe nerwaro ok hördo Per Fromeknektz oordh, som han hade til Gerd Olich, swa ath han sagde honom til forende, forra än [han] wilde nogath taga pa honom ok lekia honom, ok sagde honom, ath twmen skal aff.

472. **[14 januari].** Feria quarta ante festum sancti Henricj tha sagdes for retta, ath Albrict Gultorp skal jnnan viij (8) daga efftir neste rette dagh göra sina mester gerning, som honom bör ath göra, for sina werkmestara ok holde lidnone.

Eodem die sagdes for retta, ath Peder smid skal fornögia Knwt gulsmid sin fortiäntta lön widh hans iij (3) marck.

Eodem die sagdes for retta, ath Dorotea skal forswäria stadin och stadzmark, ok fordrogx henne rettin, ty ath hon war främarlle meth barn.

Olaff Person tymberman rechte handene for xij (12) marck,

[1]) Om affären Brakel jämf. *G. Carlsson*, Hemming Gadh, s. 27 ff. Om myntmästaren Hans Graves oegentligheter o. fängsling se även Svenska medeltidens rimkrönikor, utgivna av *Klemming*, 3, s. 98 f.

ty han slog Lucia Clausse. Tenetur iiij (4) marck. Prefectus accepit eum.

Eodem die sagdes for retto, ath Lucj skal aff by jnnan 473.
odinsdag nestkomande.

Olaff Symonsson skal stwpaslaas, ty han stal ena — —[1]).

Jenis Olsson kendes, thet han stal ena gryta, eth handklede, ena tymppa, eth wigde watns kar swa gott som j (1) marck. Ty dömpdes han [till] rep. Pie memorie.

Albrict skynnare rechte handene for xij (12) marck, ty han hiolth ecke borgamestarene budh, och swa bödz honom vidh xl (40) marck at göra[2]) sina mestergerning jnnan viij (8) daga. Tenetur iiij (4) marck.

Per Olsson vxor Sigride maagh.[3])

[**21 januari**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Erici translacionis komo ffor rettin Jenis Andersson, Jenis Erffwastesson, Olaff Fynne, Mikel clensmid, Thomas Laurensson, Claus Olsson och kungiordo, athe hado warit wtoffuer och skattad gardin efftir hustru Sigride Hanis werkmestares. Tha bleff gaardin skattath for lx (60) marck. Tha atto hennis barn, broder Jenis Hansson och hans systher Anna, halffua deelin j gardin for therres fädherne. Ther till skattades barnome forscripnom til then andra halffua deelin j gaardin och for xxx (30) marck ffor therres fäderne, som therres moder hade for- 474.
skingrath for them, swa athe skulo badin syskan behalla gardin frij och qwitt bade meth hws och jordh och obehindrat fore huars mans tiltal til euerdelica ego, och thermeth wart och forscripna badhom syskanom tillagt ok tilskattath xx (20) marck aff lösöre, thet som them fatades j therres fädernes deel. Therfore skal engin her epthir haffua magt ath tala til them om noger gield och skulo the och engin vtestandende giäld jnmana ellir kräffia. Hwar giäldenärane kunno opspöria hustru Sigride vthestandande giäld, thet skulo the anama och bittalas theraff, swa longt thet recker, slikt aff marck som aff marck.

[**26 januari**]. Feria 2:a proxima ante festum purificacionis tha bödh Erik Gislesson vpp silff panth och gulpanth iij:e (3:e) tiidh.

---

[1]) Meningen avbruten.

[2]) Orden: »at göra» äro i hdskr. hopskrivna.

[3]) Per Olsson finns icke uttryckligen nämnd i stycket.

Eodem die witnade och sworo Mikel skreddare och Eric Hansson, swa ath the nerwaro och hördo, thet Claus Werderman — —[1]).

Laurens Swensson skreddare rechte handenä for xij (12) marck, ty han kallade aaldermannen Laurens skreddare en forwnnen horenson. Tenetur iij (3) marck.[2])

463. [**28 januari**]. Feria quarta proxima ante festum purificacionis tha witnade och sworo Esbiörn skreddare och Pauall skreddare, swa athe hördo, thet Laurens Swensson skreddare kalladhe Claus skreddare en horensson. Therfore tha rechte Laurens skreddare handene [for] vj (6) marck. Tenetur vj (6) marck.

Eodem die bödz Benct Kog widh iij (3) marck ath fornögia Per Jönsson radman iiij (4) marck saköre jnnan solasäther.

Eodem die bödz Jenis Jwta och Mikel klensmid friidh widh liff och gotz bade for ordom och gerningom.

Eodem die rechte skippar Biörn handene for xij (12) marck, ty han hiogh Olaff Biwr. Tenetur iiij (4) marck.

Eodem die rekte Laurens Otte handene for xxxvj (36) marck, ty han slogh Herman Skiffuerman. Tenetur vj (6) marck.

Eodem die feste Laurens Suensson skreddare xij (12) manna lagh. Tesse gingo xij (12) manna lagh meth Laurens Suensson skreddare: Jenis Balk, Benct Andersson, Jap Laurensson, Andres Haquonsson, Olaff Karlsson, Olaff Hemingsson, Andres slagtare, Andres j Widisöö, Jenis Japsson, Joan Person, Per Benctsson, ath han engte affhende aff thet leyskt.

464. [**31 januari**].[3]) Sabbato jn profesto purificacionis kom for rettin Joan Styngh, fultmektoger pa her Martins Fromes vegna, Heyne Fromes son, j nerwaro Herman Lyndtorp och loth vp Hanis Skymblepeningh, fforscripna her Martins swage, eth stenhws, belegin(!) nidan for Swar[t]mwnka brinck twers offuer gatwne j moth thet hwset, som Olaff Systersson besatt, friitt

[1]) Meningen ofullbordad.

[2]) Stycket överstruket.

[3]) Dagen före purificacio Marie (2 febr.) inföll detta år på en söndag, vadan vigilian till kyndelsmässan måste firas redan lördagen den 31 januari i st. f. 1 febr. Detta är orsaken till att »jn profesto purificacionis» i föreliggande fall kommit att beteckna 31 jan.

oc quitt fore iiij° (400) marck stocholmmeska til euerdelica ego, engte vndantaget som ther tilhörer, meth frij mwr pa alla sidhor.

Eodem die tha stragx for rettin tha loth Hanis Skymblepening vp sinom swage Gerd Swbborgh forscripna stenhws, som Joan Styngh loth honom vpp pa her Martin Fromes wegna, til methgifft meth sina dottir hustru Greta friit och quitt til euerdeliga egho meth frij mwr pa alla sidhor, engte vndan tagit som ther tilhörer.

Eodem die witnade her Algot prebendat her j stadin, swa ath her Benct Smalenninge hade satt til honom en smaadreng, som födh war j Ösla och honom war sändh fraa hans wärdh aff Lubeka, och ath forscripne her Algoth hade framdelis satt 465.
then drängin til her Henrik j Äkröö. Thetta witnade her Algot j fogodins och radzsins nerwaro j her Pedher Phaderssons nerwaro.

Eodem die kendes Andres Tordsson, födh j Westergötzsland j Mark, ath han stal sin egin husbonda Nic. Mangsson j Twna aff eth pantzare, eth arborst meth all skyttarede, en kaapa meth silffspenne, en kiortil. Ty dömpdes han til rep. Pie memorie.

Eodem die stodo for rettin Gerd Olich ok mester Berend och gaffuo therres erende fraa sik, swa ath huat fogodin Peder Mikelsson, borgamestarene och raadet göra therom, ther aath skulo the pa badhe sidhor lata sik aatnögia ok bliffwa forlikte til en fulkomen ände. Thermeth wordo fogodin, borgamesta rene oc radet swa eens, ath mester Berend skal haffua — —[1]). Tha han kom jn jgen, tha stodh Gerd till — —[2]).

Joan Symonsson, som tientte pa slottid, rekte handene for xl (40) marck, ty han stak Katerin, Per Larenssons hustru. Tenetur x (10) marck.[3]) Her Mikel j Börlunda gaffs han til tienisth.

Rechte Joan Darre handene for xij (12) marck, ty han slogh Nic. Brask. Tenetur iij (3) marck.

Nic. Brask rechte hande for vj (6) marck, ty han haardrog Joan Darre. Tenetur ij (2) marck.

[1]) Ofullbordad mening.

[2]) Orden: »Tha han — till» äro senare tillskrivna. Även här är meningen ofullbordad.

[3]) Det föregående överstruket.

Peder Jönsson rekte handenä for vj (6) marck, ty [han] haardrog Jap löyekarll. Tenetur j (1) marck.

466. Torstin Nilsson rekte handene, ty ath quinnan, som han ligger meth, holder bryggestol vppe, for xij (12) marck. Tenetur iiij (4) marck.

Andres mwramestare.

Eodem die kom for rettin hustru Cristin patynemakares wel fortänckt och loth vp sinom swage Andres mwramestare sin gard, som hon sielff besatt, frij oc quitt, j swa motto ath han skal giffua henne xl (40) marck, ther aff hauir hon opburet xxiiij (24) marck, och thermeth skal forscripna hustru Cristin haffua frij hws j sin liffs tiidh, och worder hon kranck, tha skal han henne forda ok främia meth thet betzsta, belegin j westre quarttere j millom Olaff skomakare gard och Trugels skreddare gard, som är pa lengdene xv (14½) alin, pa [breddene] som gatuner pa bade sidor tilsigia. Widerwara men Lasse Laurensson consul, Habraam smid, Hanis bagare, Swen kötmangare. Melismen Lasse Bagge ok Berend Hake, som tha woro sillasättiara.

[**4 februari**]. Feria quarta jnffra octauas purificacionis tha bödh Jenis Andersson vp panth iij:e (3:e) tiidh, twa lesta(?) kystor och en kiätil, som han hadhe til pantta aff Jenis Hansson, borgare j Arboga, for xv (15) marck.

461. Vxor Heningh Kockx.

Eodem [die] sagdes for retto, ath Heningh Kokx [hustru] skal forhöres meth the witne — —[1]).

Olaff Laurensson rechte handene for xij (12) marck, huilkin som tienar Henrik Pepen, for oqwädins oordh han gaff Henrik Pepen[2]). Prefectus habet eum. Tenetur ij (2) marck.

Jenis kopparslagare.

[**16 februari**]. Feria 2:a proxima post festum sancti Sigfridi tha bödh Jenis kopparslagare vpp iij:e (3:e) tidh Hanis Stub gard och silffwer.

Peder, som tientte her Olaff j Borgby, skal til stwpona och mysta annat örath, ty han stal Hielmekes kaapa.

Eodem die feste litzsle Staffans hustru lagh sielff sette,

[1]) Meningen är avbruten, och några raders tomrum följer.

[2]) Det följande senare tillagt.

ath hon ecke loffuade peninga Gregurs skinnare for Henrik scriffuare pa Nyia sloth ellir annat til retto än mannen.

Jacob löyekarll laghin niderfällogh, zaker vj[1]) (6) marck, ty han slogh Peder Jönsson fiskare, och swa iij (3) marck. Tenetur j (1) marck.

Diecknen Eric Andree, som slog diecknan j häl, saker for drapet. Tenetur xx (20) marck.

[**18 februari**]. Feria quarta proxima post festum Sigfridi witnade Margit korkerska, swa ath Gerd Bryngeman saalde Jenis springare hustru vij (7) alna leysk, hwar alin for vij (7) öre, och swa ath han saalde Renholt Lehuse mäkist klede. 462.

Sagdes for retta, ath Olaff Andresson skal fornögia Siwrd Ketilsson meth panth ellir peninga jnnan xiiij (14) daga.

Eodem die sagdes fore retta, ath Pawal Suensson fiskare och all hans hustru siskane haffua engte ath tala til hustru Birgitta Mörths om nogat arff efftir framlidna Olaff Matsson. Ty är fforscripna hustru Birgitta meth sina arffua frij, quitt, ledogh och lös til ewigh tidh ä ty wegna for aamanning.

Per Juwte bödh vp Erik Kiöpelins (ɔ: Kröpelins?) kaapa iij:e (3:e) tiidh.

[**21 februari**]. Sabbato proximo ante sancti Petri chatedre tha kom for rettin Hanis fan Aalin och giorde Claus kökemestare och Hanis beckare pa sina wegna myndoga och fulthmektoga jn at kreffia[2]), anama och opbera all Hanis Pawes vtestandande gield. 467.

Om klockane.

Eodem die wordo borgamestarene oc radet swa eens, ath ringiarene skulo sielffue ringia och enga dieckna tilstädia ath ringia ellir andra karlla, forty klockan staar manga peninga.

Olaff beltare, som skulde swara kopparslagaren, gik aff rettin och kom ecke til swars.[3]) Gaffs til.

Magnis Siwrdsson diecknen saker xxiiij (24) marck for thet han stak en skipman.[3]) Gaffs til.

[**23 februari**]. Feria 2:a proxima ante festum carnispriuij witnade och swor Dan Jensson, swa ath han nerstaddher war

[1]) Ursprungligen: xij.

[2]) Orden »at kreffia» äro i hdskr. hopskrivna.

[3]) Det föregående struket.

och hörde, thet hustru Katerin Erik mwramestares gaff til Siälagaardin halffua gaardin, som hon atte, och ath Erik mwramestare war sielff ner och sagde: »tha jak döör, tha will jak giffua ther til myn halffua deel.»

Eodem die sagde Hanis Skarnhagin for rettin, swa ath Henrik Babbenhwse slog sielff koppar en j meesar och ath han togh honom owegin eptir hans ordom och ath han hade j bittalan taget huart skippund koppar for x (10) marck.

468. Mikel Persons hustru rechte handene for vj (6) marck, ty hon slog Cristine Olaff Mangssons.[1])

Eodem die sagdes for retta, ath Hanis Skarnhagin skal sätia borghan fore sik ellir lata koma vp aff skippet the xvij (16 ½) skippund koppar, som Erick Hansson pa talar. Fideiussit Hanis Hogben.

Eodem die sagdes fore retto, ath then halffua deelin j gaardin, som hustru Katerin, Eric mwramestare hustru, gaff till Siälagaardin, skal, eptir ty som tygen haffua witnath for rettin, bliffua vidh Siälagaardin.

[**28 februari**]. Sabbato carnispriuij sagdes for retto, ath Jap daxuerkesmannen skal — —[2]).

Lodwik Wesman.[3])

[13 mars]. Sabbato proximo ante dominicam reminiscere stodh vp j rettin erlig man her Loduik Wesman borgamestare wel fortänckth meth synne kere hustrua Birgitta sa[m]tickio och loth vp erligom manne Knwt Jönssone sith stenhws meth grundene, som [han?] nw besitther, och tre trägarda, som nw opbygde äro, meth grundenä, alth samans meth all tilbehörilssom fritt och quitt for ix^{c} (900) marck til euerdelica ego, engte vndantaget, som ther meth retto tilhörer. Lengdin pa stenhuset vppe vidh gatune xix (19) alna och iij (3) quartere, nidre
475. j grendene xviij (18) alna; lengdin pa alla the iij (3) trägarda nest nidan fore stenhuseth lx (60) alna; pa breddene nidharsth xiij (13) alna och eth quartere, meth frij drwparwm. Melismen: Lasse Bagge, Berend Hake, som tha woro sillasätiara, Hanis Wesfale oc Pelle Pedersson. Her vppa gaff forscripne Knut

[1]) Stycket är överstruket.

[2]) Ofullbordad mening.

[3]) Senare tillskriven rubrik.

Jönsson vth sin fridskillingh, eptir thy stadzlagh wtuisa. Ty maa han thet niwta och bruka meth sinom arffuom obehindrat fore huars mans tiltal, swa meth foroordh ath forscripne Knwt Jönsson och Hanis Priwalke mogo och skulo pa bade sidor sik til gangs niwta och brwka halffua mwren, som them j millom är belegin j millom badhin hwsin.

Om klockaren.

[**15 mars**]. Feria 2:a post dominicam reminiscere tha wordo kirkioherren, fogodin, borgamestarene oc radet swa eens, ath Bertill maalare skal bliffwa klockare.

Eodem die feste Hanis Skarnhagin vj (6) manna lag, ath han — —[1]).

Eodem die gaffs Joan Jönsson til all forsetin rentta om stallet widh Sudre poorth och skal han thet opbyggia sik till nytta, swa högt som mögeliget är, och skal han her eptir giffua hwart aar iij (3) marck stadzsins rentto.

Hanis Lyntorp rechte handene for vj (6) marck for kniff- 476.
draget och vj (6) marck for hardraget, han drog Barquard fan Camppen j haaret, oc xl (40) marck for gylles friden. Tenetur x (10) marck.

Barquard fan Campen rechte handene for xx (20) marck, thet han stack Hanis Lyndtorp, och xl (40) marck for gilles friden. Tenetur vj (6) marck.[2])

Eodem die sagdes for retta, ath Claus Werdermar skal fornögia Eric Jonsson then koppar, som han loffuade for Henrik Babbenhusen, jnnan xiiij (14) dagha.

Jenis Biörnsson, Jenis Nilsson skulo gaa eptir bödils peninga. Meth them skal Jahan scriffware gaa och scriffwa hwat the vpbera.

[**17 mars**]. Feria quarta proxima ante dominicam oculj tha wordo fogodin, borgamestarene och radet swa eens, ath tiwffinnan Margit skal stwpeslas, for thy hon stal Holwast j Farestom, och fore thenne godha tiden skuld skal hon behalla sin öran.

[**20 mars?**] Sabbato[3]) tha sagde hustru Katerin Berends

[1]) Meningen avbruten.

[2]) Ursprungligen: xx (20) marck.

[3]) Troligen avses den lördag, som följde närmast efter dagen för nästföregående anteckning, alltså lördagen den 20 mars.

477. pulffwamakares vp sitt borgaraskap, swa ath hon är nw qwitt for allan stadzsins twnga.

Meister Gödert.

Eodem die loth Hanis Skymblepening vp meister Gödert allan then delin, som han hade j then brunnen, som är j meister Gödertz hws, frij oc quitt til ewerdeliga ego.

Köpmennenä aff by rido.

Tesse rido aff stadin vtan borgamestarene, fogodins oc radzsins mynne: Messemans frende, Peder mölnare, Hanis Fossert, Hanis Herendorp, Hanis Hamborg.

Eodem [die] swor Haquon Kaare j Trosa sielff vj:e (6:e), ath engin war nermare arffwe eptir framlidne Lasse Wintter. Meth honom sworo Eric Olsson, Eric Jonsson, Joan Andersson, Dauid Esbiörnsson och Eric Hansson. Ther vppa[1]) bade borgamestarene giffua honom breff til Stralaswnd.

Kemmenärane skulo lata föra vp maltid aff skippet, som j forbwdi är jnskipath.

Eodem die rechte [ɔ:feste?] Olaff Helsing vj (6) manna lagh, ath han war Lasse Wintter engte tenetur[2]).

Olaff Helsing rechte handene for iij (3) marck, ty han tog ecke rettener til wara. Tenetur j (1) marck.

478. Jenis Andersson.

Eodem die komo for rettin Andres Staffansson, Erik Staffansson j Hemfosa och Knwt Eriksson, neste arffwa eptir hustru Anna Hoppeners, och kendos, thet Jenis Andresson hade them wel fornögt ok bittalat alth thet arff, som them war tilfallet eptir hustru Anna Hoppeners. Ty loto the forscripna Jenis Andres frij, quitt, ledog oc lös ffor alth tiltal a ty wegna til ewig tidh.

Andres Ketilbiörnsson.

Eodem die kom for rettin hustru Barbara Sewerins och loth vp Andres Ketilbiörnsson en gaard, belegin j Mattis Mar-

[1]) Något eller några ord äro här tydligen uteglömda.

[2]) Ovanför detta stycke står: »eptir pasca forsta rette dagh», som tydligen tillskrivits efteråt. Med all sannolikhet avses härmed icke datum för de följande anteckningarna, utan meningen torde blott vara, att Olaff Helsing *gått* lag vid den angivna tidpunkten. Jämf. anteckningen om Claus Werdermar nedan, där orden: »eptir pascha» torde ha samma innebörd.

tinssons grend, frij och quitt meth hws oc jord, xx (20) och xix (19) marck[1]), til euerdelica ego, som är pa lengdene xvj (16) alna, pa breddene x (10) alna och iij (3) quartere.

Om Otte Brakell.

Eodem die wordo borgamestarene och radet swaa eens, ath thet erendet om Otte Brakels giäld skal bestaa, til thes ath thet bliffwer ransakat for rikinssens radh.

Claus Werdermar feste vj (6) manna lag, ath han är Per Michaelis engte tenetur[2]), eptir pascha.

Hanis Skarnhagin. 479.

Eodem [die] feste Hanis Skarnhagin vj (6) manna lagh, ath han ecke war j raadh ellir daath thermeth, ath Henrik Babbenhwse borgade koppar en aff Erick Hansson och ath han ecke war j raadh och daad thermeth, ath Henrik Babbenhuse kom aff by. Fideiussit Hanis Hoghben.[3])

Claws Ficke.

Eodem die sagdes for retta, ath köpmennene skulo giffua Claws Ficke halffua frackth, och wilia the ecke lata sik ther atnöga, tha skiwte sik til watwrettin.

Staffan pungamakare rechte handene fore Clx (160) marck, ty han ränade en fanga aff stadztienarene. Tenetur xx (20) marck.

Öryian tunnabindare rechte handene for Clx (160) marck, ty han ränade en fanga aff stadztienarene. Tenetur x (10) marck.

[**24 mars**]. Fferia quarta in profesto annunciacionis beate Marie virginis tha sagdes fore retto, ath Olaff Henriksson skal aff by jnnan solasäther om manedagh. Findz han här j stadin ther eptir, tha skal jnsättias oc staa sin rett.

Jap löyekarll bödh vp lös panth iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die kom fore rettin en smaadreng, som nempnes 480.
Per Matsson, och kendes, ath han stal v (5) resar järn aff eth järnfat pa Korntorg och togh ther wth vj (6) stycke järn j huaria resa och bar sama järnet til ena quinna, huilken quinno som hade bidit honom thet göra och gaff honom ther math

[1]) Meningen oklar.

[2]) Det följande är senare tillagt. Jämf. ovan sid. 36, not 2.

[3]) De tre sista orden skrivna överst sid. 479 ovanför stycket.

fore, oc sagde forscripne piltin, ath Birger swarffwarens son widh Watwbrinckin tog och järn vtaff sama järnfatid och ath han skar fraa ena hustru j clostrid en pungh: thet sagde honom Claus dragare son.

[**27 mars**]. Sabbato ante dominicam letare sagdes ffore retto, ath Eric Philppusson skal vidh sina iij (3) marck antwarda longe Gregurs jgen thet som han panttade aff honom och tale sidan til prestins erffwingia om sina peninga.

Jenis Andersson.

Thesse pantta loth Jenis Andersson skatta, som honom woro pantsätte aff Jönis Hansson, borgare j Aarboga [1]): en kätil och twa kystor. Der war jnne ij (2) kannor; jtem ij (2) grytor; ij (2) mwlliger och j (1) handfath oc en ketil meth föther; en ryio; eth täpede; jtem eth lakan oc eth badelakan oc en lychto; en presta hätta aff näresk; en skohammar; en gammal sadil och litid aff spik. Thet skattade Mikel Swarte, Magnis Grabo, lagge [ɔ:lange?] Biörn Hansson, Hanis Wlff, Mikell clensmid for xv (15) marck eptir radzsins befalan.

481. Ffrw Elines breff om druprwmmet.

Ffor alla the gode men, som thetta breff see ellir höra lesa, kempnomps wij eptescripne, som äro Mikel Swartte, Jenis Andersson, Hanis Wesfaale ok Pedher Rytther, borgara j Stockholm, meth Lasse Bagga, Berend Hake, sillasättiara, meth thetta worth vpna breff fulkomlican tilstandandes, at wij [2]) wordom tilnempde aff raadet her pa wor radzstuffue, at wij [2]) skuldom gaa pa ena syn ath ransaka ok aatskilia om ena träta, som war j millom twa gode men wore methborgara Hanis Skymelpening och Gödert perlastyckare om eth droprwm, som fioll aff eth stenhus, som fornempde Hanis Skymelpening saalth hade welbördoga ffrw Eline Götzstaffs dottir, ok millom fornempdom Gödert perlastyckare, huilket droprwm sik dragher til Kynhesta gatwne ok jn til sancte Katerine droprwm *etc.*, huilket wij grannelica ransakadom offwan jord ok vnder jord eptir mwra ok gammal liggiande grund, ok wij eptir wora ytersta vnderstandilsse ey retta[re] fynnom ellir merkia kunnom ok for

[1]) Bokstaven *r* i stadens namn tillskriven över raden.

[2]) Orden: »at wij» äro i hdskr. hopskrivna.

retta sannind sighiom ok witnom, ath thet droprwm, som forra är röth [ɔ:rörth?], thet hörer fornempda ffrw Eline til obehindrat ok oqwalth. Ath swa är wist ok santt, tha haffuom wij fornempde hengt wor jnsigle til witnesbörd nidan widh thetta breff, som scriffuet är jnnan fornempda Stockholm anno domini mcdlxxxiij feria 2:a proxima ante dominicam letare.[1])

[**29 mars**]. Fferia 2:a proxima post dominicam letare bödh Ingeuall stadzscriffware vp gulpant ok silffpant iij:e (3:e) tidh pa her Ericx wegna j Solne.

Eodem die bödh Olaff Matsson vp silffpant iij:e (3:e) t[idh].[2])

Hanis Fältztorp cum vxore Lyzabeth. 482.

[**29 mars**]. Feria 2:a proxima post dominicam letare kom for rettin Hanis Fältztorp meth beradno mode wel fortenckter och gaff syne kere hustru Lyzabeth alth thet, som han motte henne epthir lagin giffua, bade löst ok fast. Teslikes ok tha stragx fore rettin gaff forscripna hustru Lyzabeth sinom kera husbonda Hanis Fältztorp alth, som hon motte honom epthir laghin giffua aff hennis eghedelar.

Knwt skreddare.

Eodem die kom for rettin Jacob gulsmid ok loth vp sinom granna Knwt skreddare en halff mwr, som them j millom är, for xx (20) marck reda peninga meth swa forordh, ath for scripne Knwt skal opmwra pa sama mwren en brand mwr swa högt vp, epthir som behoff görs, ok sidan maa forscripne Knwt ok hans arffua obehindrat til ewig tidh sik til gangs niwta ok brwka sama halffua mwren meth forscripna Jacob gulsmid, swa ath the mogo pa bade sidhor therres sparrar ok anckare jn at leggia[3]), swa offta them behoff görs. Thermeth skal ok forscripne Knwt skreddare lata opmwra thet rwmet, som belegit är bak fore forrörda mwr, ok ther til skal forscripne Jacob gulsmid hielpa honom ij^{m} (1500) tygell, eptir som begges therres widhertal war j tesse gode manna nerwaro ok aahöra, som äro her Benct Smalenninge, Ingewall Torstinsson, gamble Pedher Rytter, Peder Bagge koppärslagare, Hanis 483.
Dene och Magnis mwramestare. Oc nar som brandmwren är

[1]) D. v. s. 3 mars 1483, ifall året är rätt angivet.

[2]) Papperet är här skadat i kanten.

[3]) Orden: »at leggia» äro i hdskr. hopskrivna.

opmwrat, tha skal forscripne Jacob gulsmid wända sitt droprwm fraa Knwt skreddare och jn pa Kynhesta gatwne. Thetta är nw swa offwertalath them j millom til en fulkomen ändha.

Om köpmenne oc skipmennene.

Eodem die sagdes for retta, ath köpmennene skulo fornögia skipmennene fore swa myket, som the haffua bergat aff gotzet. Haffua ok köpmenne sidan nogat tiltal til skipmenne, tha skulo the sättia ther borghan fore ath swara them til retta näste retta dagh epthir pascha.

Mattis Lydeka.

· Eodem die sagdes for retta, ath hustru Birgitta skal tala til her Pedher Stephanj om sina peninga ok engte till Mattis Lydeka.

Borgamestarene, raadet ok fogodin wordo swa eens, ath Lydeka skreddares ok Joan Skoboos erende skal bliffua standandes til neste retta dagh eptir pascha.

Eodem die feste Jenis mwramestare lag sielff sette, swa thet han ecke dyrare legde sancti Nicolaj hws än viij (8) marck.[1])

485. [**29 mars—2 april**]. . . . fisken[2]) forbrutin, som han kiöpte. Tenetur iij (3) m[arck].[3])

Jenis Torkilsson j Nempnöö j Werendöö feste vj (6) manna lagh, ath han ey kiöpte fisk til mongs.

Laurens Olsson fiskare feste vj (6) manna lagh, ath han ecke haardrog Olaff Nilsson fiskare.

Eodem die kom for rettin Jap Jönsson och loth vp Olaff Ögerdsson allan then deel, som honom tilhörer j then gardin, som belegin är j her Benct Smalenninge grendh, huilken forscripne gard som Olaff Ödgersson nw besitter, vndantagin barnsins deel, frij och quitt for xxx (30) marck stocholmeska til euerdelica ego.

[**3 april**]. Sabbato passionis feste Per Laurensson j Littesby lag for ij (2) marck, ath han ecke war Andres kansseleren sone[4]) skylloger.

[1]) En oskriven sida (484) följer.

[2]) Sidan begynner med denna anteckning, vars början tydligen befunnit sig på ett föregående blad, som numera gått förlorat. Exakt datum för detta och de tre närmast följ. styckena kan sålunda ej angivas.

[3]) Handskriften är här skadad i kanten.

[4]) Sista bokstaven osäker till följd av att kanten skadats.

Hanis kölare.

[**5 april**]. Feria secunda proxima ante dominicam palma-[rum] [1]) bödh Hanis kölare en gaard vp iij:e (3:e) tiidh, som belägin är j Breda grendi[n] [1]) östan.

Eodem die böd Jacob Moyses vpp lös pantt iij:e (3:e) tiidh. 486.

Eodem die wordo fogodin, borgamestarene oc raadet swa eens, ath hustru Cristine arffwe Martin Pedersson skal giffua Syndagx almosane xl (40) marck oc behalda gardin, eptir ty ath hans hustru Marta aager ther til forende jnne j sama gaardin l (50) marck, teslikes bodenä medher.

Nic. Gwnnarsson.

Eodem die sagdes for retto, ath Nic. Gwnnarsson — — [2]).

Andres Swensson rechte handene for xl (40) marck fore olaga kiöpslagan, som han giorde j Norrebotn [3]). Tenetur x (10) marck.

Kiöpmennenä.

Eodem die sagdes for retto, ath kiöpmennenä skulo fornögia skipmenne. [4])

Eric Andree.

Eodem die tha lystes konungs friidh offuer Erik Andree, 487.
eptir ty han haffuir bliffuet j maalsigiandes mynne och bött konungx sak och stadzsins.

[**28 april**] Feria quarta proxima ante festum beatorum apostolorum Phillipi et Jacobi tha komo for rettin Sigfrid Andersson och Dorotea Mattisse dottir, hans hustru, och loto vp hustru Elzaby, Mattis Thomassons hustru, allan then deel, som them tilhörde j thet stenhuset, som belegit är j Grabrödra grend nest nidan fore Olaff Fynna hws pa sudre sidhone, swa myket som forscripna Dorotea, Sigfrid Anderssons hustrw, war tilfallet j arff efftir hennis framlidne fadher Mattis Laurensson, alth samans fritt och quitt til euerdelica ego for xiij (13) fath järn. Her vppa gaff forscripna hustru Elzab[y] [5]) wth sin fridskilling.

---

[1]) Kanten skadad.

[2]) Meningen avbruten. Några raders tomrum följer.

[3]) Det följande senare tillskrivet.

[4]) Jämf. ovan sid. 40.

[5]) Kanten skadad.

Pelle Person Räffwaklo zaker xij (12)[marck][1]), ty han slog wordmannen, och swa vj (6) marck, ty han slog hustruna. Tenetur x (10) [marck].[1])

Pedher Bagge feste xij (12) manna l[ag][1]), ath han ecke hade oretta wikt meth bismaneth ellir giorde ther meth j (1) m[arck].[1])

Bödz Olaff löyekarll och Pelle Pers[on][1]) friidh widh liiff och gotz bade for oord ok gerninga.

488. Katerin, som stal Mattis Hermanssons humbla, skal stwpaslaas ok vysas aff by. Komber hon j stadin ellir pa stadzmarck, standhe sin rett.

Ingeborg Peders dottir, födh j Norrebotn, vistes aff by, ty hon war vpptaghin meth Siwrd Andersson, och forswor stadin och stadzmarck.

Helge trefallogheetz altare j Grabrödra closter.

Eodem die kom fore rettin Stygh Wigelsson och loth vp Peder Olsson fiskare pa Helge treffalloghetz wegna thet altaret, som är j Grabrödra closter, friit och quitt en gardh, som belegin är nidre moth stadz tornet vidh slotz kaalgaardin, fore xlij (42) marck reda peninga, som är pa lengdene xiij (13) alna och xiiij (14) alna bredh, obehindrat fore huars mans tiltal, bade meth hws och jord. Her pa gaff Peder Olsson forscripne vth sin fridskilling pa Helge trefalloghetz vegna.

Jenis koppärslagare tenetur xl (40) marck for olaga kiöpslagan.

489. Arwidh Olsson.

Eodem die kom for rettin Wne j Näs wel ffortenckther ok loth vp erligom manne Arwidh Olsson eth laxafiske, som hether Gretaholm, friit och quitt ffor xij (12) marck peninga til euerdelica egho.

Vxor Ingeborg Joan gulsmidz.

Eodem die bekendes hustru Ingeborg, Joan gulsmidz epteliffua, ffor borgamestarene her Loduik Vesman, her Benct Smalenninge oc radet, swa ath hon hade saalth[2]) er[ligom] manne Eric Jonssone radman sith hws och liggiande grun[d], som hon nw besitther och beleg[it] är vidh kirkiogardin, friit o[ch] quitt

[1]) Kanten skadad.

[2]) Ursprungligen: pansätt.

och oforpanttad for ij^{c} (200) [marck] stocholmeska m*eth* the foroord, [som] breffuit vtwisar, som ther vp[pa giffuet] är.[1])

Anno[2]) d*omi*ni mcdlxxxq*ui*nto f[eria 2:a] et j*n* p*ro*festo s*anc*te Lucie v*irginis* **[12 december 1485]** tha [kendes?] och for-*scrip*na hustr*u* Ingeborg, Joa*n* g[ul]smidz epteliffua, for rettin, swa ath ho*n* op[buret] oc vntfanget hade aff erlig [man] Erick Jonsso*n* radma*n* hwndrad[e marck] reda peni*n*g*a* pa nyth til the [ij^{c}], som ho*n* til fore*n*de vpbo*r*et hade vpp[a] fors*crip*na stenhus, swa ath su*m*ma*n* är nw altz iij^{c} (300) m*arck*.[3])

På tänkebokens sista blad, sidd. 491 och 492,[4]) *förekomma följande strödda minnesanteckningar, samtliga överstrukna:*

Eod*em* die sagd*es* for retto, ath ept*ir* th*et* Hanis kölar*e* 491.
war fore lagt j goda ma*n*na ne*r*wa*r*o, th*et* han skulde giffua Syndagx almosane xx (20) m*arck* til ath lösa — —.[5])

Bödz Nic. f*iskare* och ha*n*s deele brod*er* friidh widh liiff ok gotz.

Herman g*ry*ta*re* zaker iij (3) m*arck*, ty ha*n* sagde ha*n* lögh.[6])

Olaff Helsing rechte handene for xx (20) m*arck*, ty ha*n* hiogh Twre Jönsso*n* j änlitid.[7])

Eod*em* die sagd*es* for retta, ath Hanis kiölar*e* skal widh sina xij (12) m*arck* antwarda fra sik sy*n*ne hustr*u*a mod*er* testeme*n*th bodenä(?) til Swartbrödra.

Tesse iij (3) epte*scrip*ne tingade ena skut[a] ok förde m*eth* 492.
sik fra brone: Olaff Ragualsso*n* j Mikel Swarte hws, Clemit j hustr*u* Elzaby fan Askens hus, Jenis Nielsso*n* skipp*ar* Zone magh.

---

[1]) Bladet kantskadat, vilket vållat de många luckorna. Detsamma gäller om nästföljande stycke.

[2]) Följande anteckning är, såsom framgår av innehållet, senare införd.

[3]) I jordeboken finns en anteckning för den 2 juni 1483 (Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 85, n. 978 a), som saknar motsvarighet i 1483—1484 års tänkebok. Jämf. dock Stockholms stads tänkeböcker, I, sid. 354 f. (anteckning för den 5 juni *1482*).

[4]) På sid. 490 förekommer ingen anteckning.

[5]) Meningen avbruten.

[6]) Jämf. ovan sid. 17.

[7]) Jämf. ovan sid. 24.

Raguald Biörnsson östan til gaff v (5) örtoger ok ij (2) peninga for span rog ok giorde Andres Jönsson Rödh forkiöp.

Erik presta maghin teslikes, Martin scriffuare hustru täslikes.

Jtem vj (6) öre for j (1) tunna tiära til stadzsins — —[1]).

Jtem iiij (4) solidi for en ekiestock til stadzsins skip.

Jtem j (1) öre stadztienaremo til öls(?) for nattegong.

Jtem j̷ (1/2) marck Andres Rödh for laset(?).

Jtem v (5) öre fore arbeites lön til kölaren.

Jtem j̷ (1/2) marck stadztienaremo for nattegong.

[1]) Meningen avbruten. — Denna och följande anteckningar röra utgifter för stadens räkning.

1484—1485.

Anno *domi*ni mcdlxxxiiij°. 1.

Liber memorial*is* de excessibus seu de zaköre et aliis causis per d*omin*um Nicolau*m* Pe*r*son et Jacobu*m* Nielsson.

Camerarij ve*r*o illius a*n*ni: Joan Swe*n*sso*n* et Clemit Benctsso*n*.
P*r*efectus: Benct Karlsso*n*.

[**5 maj**]. Fe*r*ia qu*a*rta p*r*oxima post festu*m* s*anc*te c*r*ucis 3.
jnuenc*i*o*n*is tha kom for r*e*ttin Pedh*e*r Bagge kopp*ar*slagar*e* och gik lagh sielff xij:e (12:e), swa ath ha*n* ald*r*e giorde nogro*m* ma*n*ne skada m*eth* sitt bisma*n* ell*i*r och noghan tiidh giorde therm*eth* sick fordel til peni*n*ga m*eth* falska wikth til ena m*arck*. M*eth* ho*n*om sworo Mikell clensmid, Tydema*n* kniffuasmid, Tr*u*gels smidh, Pedh*e*r Fiwnbo, Joan Erlandsso*n*, Henr*ik* Pepen, Magnis Biörnsso*n*, Waldemar kopp*arslagare*, Matt*is* kopp*arslagare*, Inge Olsso*n*, Jenis Snar*e*. Ty är ha*n* a ty wegna ledog ok lös.

Laur*ens* Kylholt.

Eode*m* die talade Laur*ens* Kylholth til en fy*n*na, swa ath ha*n* hade lockath ok lägradh hans fräncka ok saalth hona borth for eth fläsk. Ty skal same fy*n*nen sättia borghan fore sik, swa ath qu*i*nna*n* skal koma h*e*r j r*e*ttin. Fo*r*e ho*n*om loffwade Pedh*e*r Östinsso*n*.

[**8 maj**]. Sabb*at*o p*r*oximo post s*anc*te c*r*ucis j*n*uenc*i*o*n*is tha bödz Olaff belta*r*e wiidh ha*n*s vj (6) m*arck* ath fornögia Matt*is* kopp*ar*slagar*e* j*n*nan solasäth*e*r.

Eodem die giorde Claus kökemestare erlig man Eric Jönsson pa sina wegna myndog ok fultmektog jn at kreffia[1]), anama ok vpbera hans vthestandande giäld j hans fraawaro.

4. Laurens slagtare bödh vp silff panth iij:e (3:e) tidh.

Eodem die sagdes Magnis kötmangare for retto, ath han skal antworda Lasse Budda gulringen jgen.

Erik, Knwt skreddare dreng, rechte handene for vj (6) marck, ty han kastade ena pigo j hoffwdet meth wadha. Tenetur j (1) marck.

Laurens Jönsson fiskare rechte handene for xij (12) marck, ty han slog Magnis j Lösta j Werendöö sockn. Fideiussit Olaff fiskare. Tenetur ij (2) marck.

Eodem die bekendes Laurens skreddare fore rettin, ath [han] hade opboret aff Hanis Dyngxstade ij°xl (240) marck fore xij (12) skippund koppar, eptir ty som Hanis Dyngxstade breff vtwisade. Ty sagdes for retta, ath Hanis skal anama sith breff jgen.

Eric Person, Henrik Pynnow.

[**10 maj**]. Feria 2:a proxima post dominicam jubilate tha sagdes for retta, ath huat the sex gode men, som tilnempde woro ath ransaka om mwren, som belegin är j millom Eric
5. Person och Henrik Pynnow, haffua lagt them j millom epthir therres segn och ransakan, thet skal bliffua fulleligan wiidh magth och hwardere skal thermeth lata sik aatnögia, swa ath Eric Person skal mwra husa högt pa gambla mwren til begges therres behoff.

Pedher Nielsson skomakare saker xx (20) marck, thy han slogh en dreng j enlitidh. Tenetur ij (2) marck.

Andres Eriksson beltare saker xij (12) marck, ty han slog Jacob gulsmid. Fideiussit Benct beltare. Tenetur iiij (4) marck.

Jenis mwramestare.

[**12 maj**]. Feria quarta proxima post dominicam jubilate gik Jenis mwramestare lagh sielff vj:e (6:e), ath han ecke legde dyrare sancti Nicolausse hws om aaret än for iiij (4) marck. Meth honom sworo Mikell Rawka, Henrik myntare, Stygh Wigilsson, Henrik kalkrörare, Per Nielsson.

Eodem die giorde Peder Kiwta, borgare j Aabo, erlig man

[1]) Orden: »at kreffia» i hdskr. sammanskrivna.

Clemit Benctsson pa sina wegna myndog och fulmektog in at kreffia [1]) aff litzsla Staffans hustru xxiij (23) marck peninga oc j^{c} (100) swänsk brede.

Claus Olsson.

[**17 maj**]. Jn profesto sancti Erici regis et martiris kom j radzstuffwne ffor rettin Laurens Andersson, hustru Katerine 6.
Jenis Olssons sonasson, som kom aff Lynkiöpunge, ok loth Claus Olsson frij, quitt, ledog och lös ffore alth hendermera tiltal om then erffuedeel, som honom tilfallen war j arff efftir forscripna framlidna hustru Katerine, hans fadhers modher, och kendes sik wel ffornögdan wara bade for löst och fast jnnan stadh ok vthan, hwar thet helst kan ath wara, j Vpland ellir Östhergötzsland, oc swa meth foroordh ath forscripne Claws Olsson skal bittala all gield efftir Jenis Olsson och hustru Katerine och jnmana och vpbera alla vthestandande skuldh, och fore then awinneligha skada, som forscripne Laurens Andhers-sons fadhers brodher her Paual hade giorth synne systher hustru Anna, Claus Olssons hustru, j swa motto ath han hade fforgiorth hennis fädherne, tha bepliktade forscripne Laurens Andhersson sik swa for oss ok rettin pa sama tiidh som forrörth är, ath han engte arff will kreffia efftir her Pauall, om än honom wordher fforstäckoth, huarkin löst ellir fasth, antige j Östher-götzsland ellir j Vpland, vtan tilegnade thet alth samans for-scripna Claus Olssone och hustru Anna, them ok therres arff-wom, ffore therres skada, obehindrath fore huars mans tiltal til euerdelica egho, som thet giordes ok offuerlagdes till en ful-komen ända j tesse erligx och welbordogx mans her Gregurs Matssons riddares ok beskedeligx mannes nerwaro ok aahöra Ingeuall Torstinssons, Joan Styngx, Mattis Martinssons, Arwidh Olssons, radmen, Per Jönssons, Jenis Anderssons ok Nic. Bagges aahöra och nerwaro.

Nic. Brask.

Eodem die kom for rettin Renholth Lehuse ok loth vp Nic. Brask en kiellare, belegin vndher forscripna Nic. Braskes 7.
hws, pa Byakirkiones wegna, som hustru Margit Pickans hade giffuet til forscripna Byakirkione, frij ok quitt for xx (20) marck reda peninga till euerdelica egho.

[1]) Orden: »in at kreffia» i hdskr. hopskrivna.

[**17 maj**]. Jn profesto sancti Erici regis et martiris kendes Laurens Person, födh j Finland, ath han slog j häl Laurens Forkasson, Olaff kötmangare dreng. Ty dömpdes han til swärd. Pie memorie.

Eodem die kendes Lasse Juwte, ath han röffuade aff Olaff bonda ij (2) marck redha peninga och ena skiedh pa Norremalm. Ty dömpdes ok han till swärd. Pie memorie.

Eodem die bödh Mikel Wesgöte vp eth stenhws iij:e (3:e) tiidh pa en prest wegna.

[**22 maj**]. Sabbato jnffra octauas sancti Erici regis et martiris tha bödz Gregurs swerdslipare, ath han skal widh sina waaning sielff stryka stadzsins swärdh, och hoggher ecke mesther Laurens sidan wtaff, som honom bör, tha skal han staa sin rett.

Tesse tilnempde ath lata scriffwa mantaleth:

Östre quarttere:	Sudre quarttere:
Joan Lyndorm	Herman Kreffuita
Andres Skulte.	Andres Staffansson.
8. Westre quarttere:	Jnnan mwr:
Nic. scriffuare	Laurens gulsmid
Joan kötmangare.	Godskalk skomakare.

Hanis Andersson kniffwasmidhs sonen rechte handene for xx (20) marck, ty ath han slogh ena skipmans hustru. Tenetur iij (3) marck.

Hanis Olsson, Andres bagare dreng, saker xij (12) marck, ty han hiog Lasse Laurensson j thwman. Tenetur ij (2) marck.

Eodem die kom ffor rettin her Gärd, her Albricts Nyentorps son, som war borgamestare j Aabo, och loth vp Claus Arendztorp alth sith fädherne och mödherne, bade lösth och fast, som han hade j Findland, bade j Aabo och annerstadz ther j landet, och ther vppa gaffuo borgamestarene honom breff ok bewisning.

Roland och Elzaby, hans stiuffdottir.

Eodem die kom ffor rettin Elzaby, skippar Boos hustru, Rolandz stiuffdottir, och loth sin kere stiuffadher Roland frij och quitt, ledogh ok löös ffor alth tiltal til ewigh tiidh badhe om löst och fast, och thermeth loth hon och vpp honom gaardin, som hon besitther östan tiil, obehindrath meth all sin tilbehörilsse fore hwars mans tiltal til euerdelica ego, swa ath

hon skal sik til nytta haffua the stora bodhenä til sancti Mikels tiidh nestkomande, och ther j moth skal forscripne Roland haffua the myndre bodhene offwan fore. Och sidhan skal Roland anama altz saman til sik j sina haffwande wära. Her vppa gaff han wth sin fridskilling, efftir ty som laghin giffua. Thenne endräckt ok foreeningh giordes j tesse gode manna nerwaro, som 11.[1]
äro Mattis Martinssons, Mattis Hermannssons, radmen, Jenis Biörnssons, Per Jonssons, Biörn laxekarls och Berend Hakes, borgare.

Öryan clensmid.

[**29 maj**]. Sabbato jnffra octauas ascencionis domini witnade Mikel clensmid, Nic. scriffuare och Olaff Benctsson, swa ath Öryan clensmid slog vnge Mikels hustru, swa thet hon födde döth barn, fframdelis och hurw han slog om kwll smidiaswena byssona och kastade therres scripther vppa golffwidh och strök vtaff therres taffla bade gesther, gesteskuth ok annat thet them omwordadhe och kallade dandequinnor horor. Sidan gik han vtaff gilles stuffwne och til sin brodher ok kom jgen sielff fiärde meth fyra dragin swärd ok stak Olaff Benctssons dreng ginom dören och j mwnnen.

Raguald Biornsson.

Eodem die kom fore rettin Joan Staffansson och loth vp Raguald Biörnssone en gardh, belegin östan til pa norre sidhone j Bredha grendene nest nidhan Andres baghare gard, frij och quitt for lxxx (80) marck til euerdelica ego, som är pa lengdene xij (12) alna och xiiij (14) alna pa breddenne.

Om quinnona aff Nyköpunge, som talade pa Rodehusa hws.

Eodem die sagdes for retto, ath quinnan aff Nyköpunge, som talade pa thet huset, som Hanis Rödhehusa hade köpt aff Kirkione, ath hon haffuir engte ath tala pa sama husith, ty ath thet är xxx (30) aar sidhan ath Rödehusa köpte thet aff Kirkione ok aldre engin talade ther vppa j the xxx (30) aar.

Om Jenis Biörnssons säl. 12.

Eodem die wordo fogodin Benct Karlsson, borgamestarene oc radet swa eens oc sagdo ffor retto, ath kemmenärane skulo anama j (1) lest sääl aff then ij (1 ½) lest sääl, som Jenis Biörns-

[1]) Bladet $^{9}/_{10}$, som korresponderar med de efteråt infästa sidd. 39 och 40 (se nedan sid. 67, not 2), är oskrivet.

son loth ecke *scr*iffua, ok the halffua *lestene* then skal han beholda fore sin fatigdom skuld. Och ther*meth* fordrogx hono*m* lagin, som han skulde gaa, ath th*et* ecke war gestagotz, ok swa fordrogx hono*m* the xl (40) m*a*rcka sak, som ha*n* war brutzliken til efft*ir* laghin.

Jenis Olsso*n* rechte handene for xx (20) m*arck*, ty ha*n* redh sielff wiliand*es* syndher beenith pa en bonda d*r*engin, tiänar P*er* Ma*n*gsso*n* pa Köpma*n*na gatu. Fid*eiussit* Raguald Jönsso*n* pa Strand och Andr*es* Andresso*n*. T*enetur* v (5) m*arck*.

Joan Skobo feste xij (12) ma*n*na lagh, ath ha*n* aldr*e* affhende vnga Lydeka skreddar*e* penin*g* ell*ir* helling.

Cla*us* skreddar*e* saker iij (3) m*arck*, ty ha*n* gik aff r*e*ttin. T*enetur* j (1) m*arck*.

Eric Jönsso*n* *con*sul bödh vp iij:e (3:e) tiidh pa brodher Fickes wegna eth stenhws.

Laur*ens* Japsso*n* bödh vp ena skwta iij:e (3:e) tidh.

Jenis weghar*e*.

[**2 juni**]. F*e*r*ia* q*u*arta p*r*oxima an*te* festu*m* pentecostes tha sagde Joan Swensso*n* til C*r*istine, Benct clensmidz dott*ir*: »Qwi*n*na, thu staar her vppa thit liiff; sik sa*n*ninde*n*, hwar som
13. fadrin war aath barneth thu mörde!» Tha swaradhe ho*n* ther till een tidh, a*n*nan tidh oc t*r*idie tidh: »eng*in* war ther fadher aath a*n*nar än Jenis weghare.»

Eod*em* die sagd*es* for r*e*tta, ath Jenis Matsso*n* skal tala til then, som hans järn togh borth, och th*et* skultin j Danzeke sagde ffor r*e*tto, th*et* bliffue widh magt.

Pedher Olsso*n*.

Eod*em* die komo for borgamestar*e*ne her Nic. P*er*son, her Jeppe Nilsso*n* tesse epte*scr*ipne gode me*n*, som tilne*m*pde woro ath ransaka j millo*m* Pedher Olsso*n* oc Skymblepeni*n*g om therr*es* träta om mwren, br*u*nnen oc d*r*oprw*m*met, huilke som äro Joan Styng, Eric Jönsso*n*, Swe*n* Helsing, radmä*n*, Cla*us* Olsso*n*, Botuidh g*r*yta*giutare*, Jenis Ande*r*sso*n*, Mikel Swartte, Mikel clensmid, Folm*ar* fan Lund*en*, Lasse Bagge och Berend Hakie, borga*ra*, Mag*nis* mwramestar*e*, ok ku*n*giordo, swa ath the efft*ir* therr*es* betzsta samwith och stadzsins jordabok, som the wilia holda m*eth* therr*es* eedh, om behoff görs, ath the ey rättar*e* ransaka kunde, än Ped*er* Olssone tilbör och är r*e*ttir

eghande till allan hela mwren, som nw opmwrat är j gongen millom frw Eline och Peder Olssone, ok ath hans föräldra haffua then opmwrath fra grundene och swa hög, som han nw är; teslikes och ath forscripne Peder Olsson egher halffua brunnen, som är j mester Gödertz perlastyckare gaardh, meth fritt droprwm jn j gongen, som frw Elin köpte aff Skymelpening.

[**5 juni**]. Jn profesto pentecostes tha bödz Esbiörn skreddare och Joan skreddare aff Trosa friidh widh liiff och gotz.

Eodem die kom Cristin, Benct clensmidz dottir, annan 14.
tiidh for rettin och sagde, ath engin annar fick hennis mödom än Jenis weghare ok ath han atte barnit, som hon mörde.

Henrik, Claus Werdermans dreng, saker vj (6) marck, ty han köpte bäwerskin pa Sudre malm, skynnet forbrutet. Tenetur ij (2) marck.

Tyle Mentz feste vj (6) manna lag pa Jenis Laurenssons wegna om saltidh. Lagin nidherfällog. Tenetur j (1) marck.

Esbiörn skreddare saker xx (20) marck, ty han hwlstack Joan skreddare. Tenetur v (5) marck.

Laurens Hansson skomakare.

[**14 juni**]. Feria 2:a proxima ante festum corporis *Christi* gik Laurens Hansson skomakare lagh sielff sette, ath han ecke kallade her Götzstaff Karlssons tienare thiwff for eth par skoo. Meth honom sworo Laurens Person, Jenis Jonsson, Nic. Olsson, Olaff Laurensson, Karll grytagiutare. Ty är Laurens Hansson a ty wegna quitt, ledog ok lös fore alth tiltal.

Cristin clensmidz dottir.

Eodem die kom for rettin Cristin, Benct clensmidz dottir, tridie tiidh ok kendes, ath engin annar war fadrin aath thet barnith hon mörde än Jenis weghare och ath engin annar fick hennis mödom än han.

Cristin clensmidz dottir.

Eodem die j welbördogx mans her Götzstaff Karlssons nerwaro tha wordo ffogodin Benct Karlsson, borgamestarene och radet swa ens ffore werdog fadhers her erchiebiscop Jacobs bön 15.
skuld och dandequinnos, tha skal Cristin, Benct clensmidz dottir, beholda liffweth oc meth swa skiäl, ath hon skal ecke altztinges bliffua onäffst och giffue for sina sak xx (20) marck. Thermeth skal hon ryma stadin och stadzmarck.

Anna Thwres sak xx (20) marck, ty hon slog Anna Peder Olssons. Tenetur ij (2) marck.

Algot Wesgöte oc Hanis Kock.

Eodem die sagdes for retta, ath Algot Wesgöte skal bliffua j hwse meth sinom magh Hanis Kock til dödra dagha, och gaar honom hwngher, siwkdom och fatigdom vthoffwer, tha maa han hielppa sik aff sitt eghit, hurw han bätzst kan, doch sinom maghe ecke til trwg ellir skada meth oträngdom fortancka.

Vxor Cristin Mattis Lydeka.

[**16 juni**]. Jn profesto corporis *Christi* tha gik hustru Cristin Mattis Lydeka lag sielff xij:e (12:e), swa ath hon aldre war j raadh ellir daath thermeth, ath Otte Brakel wnkom och ath hon ecke hyste ellir hemade honom ellir j nogre motto war honom behielppog ellir nogat wiste aff honom, sidan han kom aff slottidh. Meth henne sworo fforst Marquard Gruell, Laurens tymberman, Mattis Jönsson, Öryan wynman, Benct Brink, Jochim Kock, Hanis Wlff, skippar Pauall, Habraam clensmid, Pedher skinnare, Joan j Trosa.

Eodem die gik Benct Kog lagh sielff vj:e (6:e), ath han
16. ecke slog Peder Olsson. Meth honom sworo Nic. Jönsson j Lappafära, Wdger, Per Ragualsson, Jenis Nilsson, Magnis Japsson. Ty är han a ty[1]) wegna quitt.

Eodem die feste Berend Wisse xij (12) manna lagh, ath han engte bar meth säckin wtaff skippet om nattene ellir j the mottona forswmade tollen.

Benct clensmid.

Eodem die satte Benct clensmid kemmenärome sith hws til pantta fore the xx (20) marck, som hans dottir är belatin vppa.

Sielffspillingen.

[**19 juni**]. Sabbato jnffra octauas corporis *Christi* tha reknades xvj½ (15½) marck och j(1) öre efftir Lasse Person, som mörde sich sielff om nattene heem till Trugels skreddare. Tha woro tesse efftirscripne ther til herberges: Ragnald Olsson pa Garppaberget, Benct skreddare j Henemora, Gregurs j Norwn-

[1]) Orden: »a ty» i hdskr. hopskrivna.

dasio, hustru Elin Per Marckmans, hustru Katerin Gudmund skomakares, hustru Birggitta Laurens Mikelssons. The sagdo ok witnade, swa ath fforscripne Laurens Person warth siwker j weghin ok war ecke vidh sin synne; thermeth drap han sick meth sin tielge kniff. Jtem forscripne Trugels skreddare anamade ij (2) marck aff forscripna peninga til ath lata koma honom thermeth til jordenne.

Cristin j betzsta motto.

Eodem die wisades Cristin j betzsta motto aff by, for thet hon hade beluget hustru Cristine Mattis Lydeka, swa ath hon hauir ecke längre dagh än viij (8) daga til ath bittala sin giäld, och sidan skal hon fly stadin och stadzmarck. Komber hon j stadin ellir pa stadzmarck, tha skal hon staa sin rett. 17.

Berend Wisse lagin nidherfällog, ath han engte gotz drog aff skippet om helge trefalloghetz natt meth säcken, som wordin fyngo meth honom. Rechte handene for xl (40) marck. Tenetur xxx (30) marck.

Eodem die forlichto sik Lydeka skreddare och Joan Skobo sielff wiliandes.

Eodem die bödh Ingeual stadzscriffuare vp en gaard iij:e (3:e) tiidh pa Joan Landz wegna.

Eodem die sagdes for retta, ath Jenis Japsson Snorrefincke skal fornögia Henrik Person eth fath järn jnnan solasäther vidh iij (3) marck.

Erick Hansson.

Eodem die sagdes for retta, ath Hans Hogben skal fornögia Erick Hansson sin koppar jnnan xiiij (14) dagha widh hans iij (3) [marck] pa Henrik Babbenhuse wegna.

Olaff j Beyarsta saker xxiiij (24) marck, ty han slog en fatig man. Tenetur iij (3) marck.

Laurens Biörnsson.

Eodem die kom for rettin welboren quinna ffrw Cristin j Behammar ok betog Laurens Biörnssone alth thet testement, som her Jenis Hansson, hennis cappelan, hade stycktadh och ordinerath j Rom, swa ath hon togh thet alth samans til sik och sagde, ath thet war j hennis befalan och [wil] noger tala ther vppa, tha skal han tala til henne. Forscripne Laurens 18.

Biörnsson haffuir ther til engte ath swara huarken föddom ellir ofödd*om*.

Nic. Hoffman.

[**26 juni**]. Sabbato proximo ante festum beatorum apostolorum Petri et Pauli giordo tesse eptescripne Nic. Laurensson, som gaar til gest hem til Laurens mwramestare, Andres skipman, som boor j her Benct Smalenninge grend, therres eedh lagligan pa helgedomane, swa ath the nerstadde woro j Joan Jönssons skip, tha Nic. Hoffman kom j Joan Jönssons skip och tinghade Erick Olssons malth ther jn, swa ath Joan Jönssons skippare skulde thet föra til Calmarna. Och eptir thet ath Erick Olssons hustru hade tinghat sitt malth jn j Nic. Hoffmans skip ok hans skip bar ecke, tha tingade Nic. Hoffman pa hennis wegna jn j Joan Jönssons skip j (1) lest ok ix (9) pund malth, ok iij (3) pund malth togh han j sitt egith skip.

[**28 juni**]. Jn profesto beatorum apostolorum Petri et Pauli wordo fogodin Benct Karlsson, borgamestarene och raadet swa eens, ath gardieknen skal bryta nidher then mwren, som han haffuir mwrat pa closterkirkiogaardin, ok lata sidan mwra vp eth standelwerke til at göma[1]) dödha menniskio bön vty, doch ecke widhare än som behoff görs, meth engin döör ok halff stena tiockt, ok hwargins mwra nogat thet stadhenom kan koma til skada ellir forfangh.

19. Jenis patynemakare feste vj (6) manna lagh, ath han enga peninga togh fraa quinnone.

Vxor Cristin Göteka fan Bomelens.

Eodem die komo ffor rettin erlige och beskedelige men Ingewall Torstinsson, Clemit Benctsson, Erick Jonsson, radmen, Hanis Skymblepening, Raguald Camp, Mikel clensmidh, Hanis Hogben, Cornelius Japsson och kungiordio, swa ath the hadho warith offwer eth erffuaskipte ok byte, som giordes j millom Göteka fan Bomelens arffua, Arend Frese, Andres Frese och hustrw Cristine, Göteka fan Bomelens epteliffua, j swa motta, ath forscripna hustru Cristin skal bittala all gield efftir sin husbonda Göteke fan Bomelen, och therfore skal hon oqwald beholda bade hws, liggiande grund och alla lösöre. Ther j moth skulo forscripne Arendh Frese och Andres Frese haffua

[1]) Orden »at göma» i hdskr. hopskrivna.

for sin deel j arff efft*ir* Göteka fan Bomelen hwndrade och halff attande marc*k*, som fors*crip*na hustr*u* Cr*i*stin tha str*ag*x for rettin fornögde them, m*eth* swa foroordh: är th*et* saka, ath pr*e*stener lata sik ecke nögia m*eth* the xlv (45) marc*k*, som hustr*u* Cr*i*stin togh til sik ath bittala, tha skulo for*nemp*de Arend Frese och Andr*es* Frese bittala halffua delin m*eth* hustr*u* Cr*i*stine aff th*et* the kreffia offu*er* xlv (45) marc*k* aff the C (100) marc*k* och viij$\frac{1}{2}$ (7 $\frac{1}{2}$) marc*k*, som the opbur*et* haffua j arff ept*ir* Göteke fan Bomelen. Therm*eth* äro the vppa badhe sidhor aatskilde bade om lösth ok fast til en fulkome*n* ända. Och therm*eth* tha str*ag*x fore rettin loth fors*crip*ne Arend Frees bade pa sina wegna och Andr*es* Frees wegna fors*crip*na hustr*u* Cr*i*stine, he*n*ne ok he*n*nis arffua ok eptekoma*n*da frij, quitt, ledoge ok lösa fore alth hendhermera tiltal till ewigh tiidh om fors*crip*na arff fore sik ok begg*es* therr*es* arffua ok eptekom*an*da, födda och ofödda.

Bödh P*er* Jwte vp lös panth iij:e (3:e) tiidh. 20.

Symo*n* bagar*e*.

[**3 juli**]. Sabb*at*o visitac*ion*is komo for rettin Jenis Karls*son* j Sastama sockn, Joan P*er*son ok Sigfridh Nielss*on* j Kyri sockn j Tawest*a*land, huilke som woro neste erffwingia efft*ir* framlidna hustr*u* Birgitt*a*, Symon bagar*es* hustr*u*, och kend*es*, th*et* the woro til tacka ok wel fornögde fore alth th*et* arff, som them tilfalleth war efft*ir* fors*crip*na hustr*u* Birgitt*a*, bade fore lösth och fast, swa ath them fulleligan aatnögde. Therfor*e* och tha str*ag*x fore rettin loto [the] fors*crip*na Symo*n* bagare, ho*n*om, alla ha*n*s arffua ok eptekoma*n*da frij, quitt, ledogh och lös for them, alles therr*es* arffua ok eptekomanda til ewig tidh bade for födda och ofödda.

Joan kötmangar*e*.

Eod*em* die loth Joan Siwetzsso*n* vp Joan kötma*n*gar*e* en gard, belegin west*an* mwr nid*an* j gr*e*ndene, ther Joan kötma*n*gar*es* hws är, frij och quitt til eu*erdel*ica egho.

Albr*ic*t ski*n*nare r*e*chte hande for xij (12) marc*k*, ty ha*n* slog Andr*es* Fy*n*ne pigo. Te*netur* v (5) marc*k*.[1])

[1]) Anteckningen är skriven med annat bläck än det övriga och är troligen införd efteråt.

Olaff Biörnsson saker xij (12) marck, ty han slog Laurens tymberman. Tenetur ij (2) marck.

Lasse Nielsson kendes, ath han stal en baath, iiij (4) skiöther, ij (2) kiortzslar, en rya. Ty dömpdes han til reep. Pie memorie.

Olaff Hansson.

[**5 juli**]. Feria secunda jnffra octauas visitacionis Marie virginis tha witnade Hanis Wlff, Erik Jonsson, Andres j kiäl-
21. laren, Andres Olsson, swa ath Olaff Hansson giorde nödwärio och slog Mikel Person trängdher. Ty beholth han liffuet ok skal giffua fore konungx och stadzsak xl (40) marck och maalsigiandane xxvj (26) marck och xvj (16) örtoger, som the ok anamade.

Andres Karlsson.

Eodem die kom Ragnild, Biörn stalswens, ok loth Andres Karlssone ena tompt, belegin östan mwr, frij och quitt fore xxvj (26) marck til euerdelica ego, huilkin som är pa lengdene xvj (16) alna, pa breddenne xij (12) alna.

Öryan sporasmidh hade brutidh edzöret, är nw belatin pa xv (15) marck.

[**5 juli**]. Feria secunda jnffra octauas visitacionis Marie virginis kendes Olaff Eriksson, ath han stal eth pantzere ok en kiätill. Ty dömpdes han til rep. Pie memorie.

Joan Styngh.

Eodem die bar Joan Styng vp aff en bonda xxxv (35) marck, ok them anamade Pedher Ragualsson aff forscripna Joan. Thermeth loth han Joan Styng tha stragx for fogodin, borgamestarene ok radet ledog ok lös a ty wegna for alth tiltal til ewig tidh.

Per Jönsson.

[**14 juli**]. Feria quarta proxima post octauas visitacionis
22. Marie virginis kom ffor rettin Pedher Jönsson, mester Laurensse mag, oc kungiorde, swa thet Otte Braakel war slagin j eth storth fath och förd jn j hans skip, honom owittandes, tha han skulde segla til Reffla.

Om fatid, som Otte Brakell war j slagin.

[**17 juli**]. Sabbato ante Marie Magdalene gingo tesse eptescriffne Claus skreddare skipmen lag och sworo lagligan,

swa athe ecke fördo ellir fordade Otte Brakel jn j Peder Jönssons skip, tha han skulde segla til Reffla, oc ath the aldre woro thermeth j raad ellir daath, thet han skulde wntkoma: primo Olaff Nielsson, Gerd Nyientorp, Henrik Syrenberg, Hanis Kok, Lucus Japsson, Per Nielsson, Mattis Korcke, Lasse pydckiare, Jenis Hansson.

Olaff Person dragare saker xxiiij (24) marck, ty han slog Olaff Clausson dragare. Tenetur iij (3) marck.

Olaff Clausson dragare saker xxiiij (24) marck, ty han slog Olaff Person. Tenetur iij (3) marck.

Mikell dragare saker xxiiij (24) marck, ty han slog Olaff Clausson. Tenetur iij (3) marck.

Thomas tunnabindare giorde sin eedh om widhawräkara dömeth, swa thet han skal wara j sith embete rettfärdogher.

[**19 juli**]. Feria secunda proxima ante festum Magdalene 23.
[kendes] Laurens Person, Mattis skreddare dreng, ath han stal en gwlring aff hustru Walborge pigho. Ty dömpdes han til rep. Pie memorie.

Eodem die kendes Andres Ericj diecknin, som war födh j Danmarck, ath han stal silffreth aff sancta Anna belete j Grabrödra och en kranss. Ty dömpdes han till rep. Pie memorie.

Herman Rogge cum vxore Ingeborge.

Eodem die komo ffor rettin Herman Rogge och hans elskeliga hustrua hustru Ingeborg ok gaffuo huarttere andro huan tridie pening bade j lösa och fasto, alth thet huarttere maa andro giffua efftir lagin.[1])

Eodem die wordo fogodin Benct Karlsson, borgamestarene och raadet swa ens, ath x (10) marck peninga jnleggias j kiäbba, som honom fates. Sidan skal han bliffua wiidh magt.

Eodem die bödh Herman Rogge vp silff panth iij:e (3:e) tidh.

Tyle Busman bödh vp silffpant iij:e (3:e) tiidh.

[**24 juli**]. Sabbato et in profesto sancti Jacobi apostoli tha bödz Andres skreddare vidh hans vj (6) marck ath fornögia Mattis skreddare jnnan solsäter.

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 94 f., n. 996 (under den *21* juli).

24. Matt*is* harniskemaka*re* rechte handene for xxxvj (36) marc*k*, thy ha*n* slog Peder Person vndifogodin. Te*netur* v (5) marc*k*.

[**26 juli**]. Fe*ria* secu*n*da proxima an*te* festu*m* sa*n*cti Olaui re*gis* et martir*is* bödh Olaff Japsso*n* vp en brewere iij:e (3:e) tidh.

Eode*m* die ko*m* Swe*n* Jonsso*n* fultmektoger pa Seghenbades hustru vegna ffor rettin och bödh vp he*n*nis *g*aard iij:e (3:e) tiidh.

Eode*m* die sagdes for retto, ath Godskalk skomakare breff, som ludher pa mwren j millom hans hws och Staffan pwngamakares hws, thet skal bliffua vidh magt.

Eode*m* die bödh Eric Gisleso*n* vp silff panth iij:e (3:e) tiidh.

Doctor Martin Praal cu*m* fratribus.

Eode*m* die kom for rettin Folmar fan Lunden och loth vp doctor Martin Praal och hans brödher Eric Praal och broder Henrik Geesmar allan then deel, bade löst och fast, som them tilfallen war j arff, bade fäderne och möderne, som jordaboken therom wel wtuisar.[1])

25. Laurens, Laurens Japssons dreng, rechte handene for xx (20) marck, ty han slog Knut gulsmidz dreng j anlithet. Tenetur ij (2) marck.

Nic. scriffware cum vxore Inborge.

[**7 augusti**]. Sabbato proximo ante festum sancti Laurencij kom for rettin Nic. scriffuare och gaff synne kere hustrua Ingeborge hwan tridie pening bade j fasto, liggiande grundom ok lösöre. Teslikes och tha stragx for rettin gaff fforscripna hustru Ingeborg sinom kera husbonda Nic. scriffuare hwan tridie peninga bade j fasto och lösöre, alth thet hwarttere maa andro efftir lagin at giffua.[2])

Martin Person.

[**9 augusti**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Laurencij kom for rettin Martin Person och kendes sik wel fornögdan wara for alth thet arff, som honom tilfallet war efftir framlidna hustru Cristine laxekarls, bade for fast och löst. Ty loth han hennis testementarios broder Laurens Magni, priorj aath Swartbrödra, oc Mattis Martinsson, radman, a ty wegna

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—98, sid. 92 f., n. 993.

[2]) Orden »at giffua» äro i hdskr. hopskrivna.

frij, quitta, ledoga och lösa fore alth hendermera tiltal til ewig tidh.

Eodem die wordo fogodin Benct Karlsson, borgamestarene och radet swa eens, ath Hanis Dingxstede skal gaa lag sielff xij:e (12:e), swa ath han, hans kiöpmen ok skipmen ecke formengo thet fath rwmmenie, som Peder Smid, borgare j Danczeke, sende meth honom til her Benct Smalenninge.

Henrik Olsson skipman rechte handene for xij (12) marck j tweböte, ty han slog en annan skipman.

Andres Fynne rechte handene for xij (12) marck j tweböte, 26.
ty hans son slog ena skinnare hustru. Tenetur vj (6) marck.

Andres Person bergxdrengen rechte handene for xl (40) marck, ty han togh Mikel Stenssons baath oloffwandes. Tenetur v (5) marck.

Arwid Jönsson.

Eodem die sagdes for retto, ath Arwid Jensson skal niwta och beholda sina tompt, pa Norre malm belegin, obehindrade for hwars mans tiltal, bade fore Eric skreddare son och alla the ther vppa tala wilia.

Hanis Dyngxstede.

[**11 augusti**]. Feria quarta proxima post festum sancti Laurencij tha gik Hanis Dyngxstede lag sielff xij:e (12:e), swa ath han aldre och hans köpmen ellir skipfolk forwanskade ellir formengdo thet fath rwmmenie, som Peder Smidh, borgare j Dantzeke, sende meth honom till her Benct Smaalenninge. Meth honom sworo Henrik Person, Claus offuirskiärare, Styg Wigilsson, Biörn stalswen, Nic. Hansson, Mikel clensmid, Hanis Priualk, Laurens kannegiutare, Magnis Nilsson, Erick Praal, Eric gulsmid.

Nic. Jönsson rechte handene for vj (6) marck, thy han haardrog Jenis springare hustru. Tenetur j (1) marck.

Peder Kiöpesson, födh j Stettin, kendes, ath han stal nogat litid aff silffwer aff Otte gulsmid. Ty skal han [mysta] hwdene widh laske ok mysta annat örath.

Nic. Olsson rechte handene for xij (12) marck j tweböte, 27.
ty han slog Baltazar Mangsson. Fideiussit Hanis Laurensson. Tenetur iiij (4) marck.

Baltazar Mangsson rechte handene for xij (12) marck j

tweböte, ty han slog Nic. Olsson. Fideiussit Jenis Biörnsson. Tenetur vj (6) marck.

Erick Jonsson consul bödh vp gulpant iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die witnade Laurens sporasmid och Andres clensmid, swa athe nerstadde woro pa then tiidh Karls magh [j] Tiälffwista talade til sina swära, Karls hustru j Tiälffuista, och sagde til henne: »thet är mith lamb, som thw sääl». Tha sagde hon stragx ney ok lagde kaapane sino offwer lambet oc wilde ecke lata see merkiet. Tha sagde hennis magher: »är thet hennis lamb, tha är thet märkt j högre örath, är merkiet pa wänstre örath, tha är thet mith lamb». Oc ner the fingo see lambet, tha war thet märckt j wenstre örath. Thermeth anamade han lambet til sik.

Andres Skulte.

Eodem die sagdes for retta, ath efftir thet her Loduik Wesman och her Jeppe Nielsson witnade och sworo, ath the hördo, thet Eric fan Hawen sagde openbarlikan, ner som kledes packen bleff scriffwen: »Andres Skultte haffuir j modhers packa x (10) stycke näresk», tha haffuir han ecke forbrutid sitt klede, the forscripna x (10) stycke neresk, meen the ij (2) stycke alisk, som ecke wordo scriffwen, the äro forbruthin.

Baardskärarene.

28. Eodem die wordo fogodin, borgamestarene och raadet swa eens, ath efftir thet mester Berend gaff sik til friidz, sidan ath wor kere höffuitzsman her Sten Stwre badh for honom, och sagde swa: »jach wnner thet wäl til goda, ath fforsta bandet gaar om kring», thermeth skal forscripne mester Berend haffua therres skraa til Walborga messo nestkomande, ok sidan skal en annar anamana(!) henne j sama embetidh, huilkin som ther tilskickadher wordher.

Jenis koppar slagare rechte handene for iij (3) marck, ty han forswmade sin bwrwaardh. Tenetur j (1) marck.

Eodem die stodh Eric Jönsson consul vp j rettin ok giorde witterliget, ath Hanis beckare gaff j siälarychth efftir Hanis Ysagrim til Worffrw gille iij (3) fath järn.

Eodem die gik skippar Paual lagh, swa ath han hade ecke meer opburet j frakth aff Marchus Sasse än xiiij (14) öre.

Eodem die feste Enewal Person xij (12) manna lagh, ath han ecke stal skippar Martins *pening*.

Andres Rytter loffuade for Pedher Jonsson, swa ath han skal lata koma sin broder j rettin pa lögerdagh nestkomande 29.
ellir och swara til hans gerninga.

Biörn stalsswen.

[**18 augusti**]. Feria quarta proxima post festum assumpcionis Marie tha sagdes Biörn stalswen fore retto, ath han skal vidh sina xij (12) marck jnnan xiiij (14) daga solasäther fornögia pryaren j Eskilstwna sina peninga.

Staffan Wesgöte.

[**21 augusti**]. Sabbato jnffra octauas assumpcionis Marie virginis kom for rettin Mauricius ok giorde sin eedh pa helgedomane, swa thet han aldrich vpbar pening ellir helling aff Staffan Wesgöte pa Siwrd Östinssons wegna, som tha war j Helsingialand.

Eodem die bödh Peder Skytta vp Magnis Otters hws iij:e (3:e) tiidh.

Hanis Skymblepening.

Eodem die sagdes for retto, ath Hanis Skymblepening skal bliffua widh thet, som gode men haffua lagt thet j millom honom ok Pedher Olsson ok Gödhert perlastyckare, ok skal han thermeth fornögia Frederik fan Mörssin the peninga, som han honom haffuir loffuath pa Gödertz perlastyckare wegna.

Olaff Laurensson rechte handene for oliud. 30.

Laurens Henriksson rechte handene for oliud.

[**23 augusti**]. Jn profesto sancti Bartholomej sagdes for retto, swa ath Bertill smid skal sättia skippar Gerd wissan fore alla namaningh ok sidan aname til sik the iiij^{c} (350) marck, som han haffuir jnstrumenta vppa och bewisning.

Eodem die sagdes, ath Herman Messeman, Herman Bryning och Herman Kreffueta skulo bliffua viidh iij^{c} (250) marck, som Gerd Olich them hade tilscriffuet.

Eodem die satte Claus kökemestare och Renholth Lehwse meth therres methbrödher xx (20) postulatusse gyllene j wadh moth borgamestarene domen om the iij^{c} (250) marck, som Gerd Olich hade sänth Herman Messeman, Herman Bryning ok Herman Kreffueta.

[**28 augusti**]. Sabb*ato* p*ro*ximo post Bartholomej tha sag-
d*es* for r*e*tta, swa ath Andr*es* Hiortz husq*ui*nna skal fornögia
Andr*es* Hiorth alth th*et* for*e* he*n*nis skuld war panttadh aff
hans egedelar.

Eod*em* die kend*es* Thomas, födh j Aabo, th*et* ha*n* stal aff
Olaff Jönsso*n* j (1) aal, xviij (18) m*arck* *peninga*.

31. Skymblepeni*n*g.

Eod*em* die kom for r*e*ttin Frederik fan Mörssen och ken-
d*es* th*et*, ath ha*n* hade opboret aff Hanis Sky*m*mel*pening* xxvij
(27) m*arck* r*e*da peni*n*g*a* vppa mest*er* Gödertz wegna, ok loth
th*er*m*eth* for*scrip*na Hanis Skymel*pening* ledog och lös fore alth
hend*er*meera tiltal om th*et* rwm, som ha*n* hade saalth for*scrip*na
Skymble*pening*.

Olaff Ödg*er*sso*n*.

[**6 september**]. F*er*ia 2:a p*ro*xima an*te* festu*m* natiui*ta-
tis* Ma*r*ie *virginis* tha kom Henr*ik* fan Lynden for r*e*ttin och
loth vp Olaff Ödg*er*sso*n* allan th*en* deel j gaardenom, som ha*n*
atte j them gaardeno*m* Olaff Ödg*er*sso*n* nw besitt*er*, for xxv
(25) m*arck*, som är pa lengdene xxvj (26) alna, vppa bredde*n*ne
xiij (13) alna.

Marq*ua*rd Gr*u*ell.

Eod*em* die kom for r*e*ttin skipp*ar* Gerd mölnar*e* ok loth
Marq*ua*rd Grwell frij, quitt, ledog ok lös for alth th*et* salth,
som han hade aff ho*n*om a*na*met, som ha*n* förde aff Holland.
Sa*m*ma är iiij^{c} (350) m*arck*, vj (6) m*arck* ok vj (6) öre.

Skipp*ar* Gerd mölnar*e*.

Eod*em* die sagd*e* borgamestaren h*er* Loduik til skipp*ar*
Gerd mölnar*e*: »th*et* wij haffua sagt for r*e*tta twa r*e*sar, th*et*
skal bliffua vidh magt». Tha swarade skipp*ar* Gerd swa st*ra*gx
32. th*er* til: »jach giffu*er* Bertil smid enga peni*n*g*a*, th*et* skal forra
kosta my*n* halss». Ffor*e* swa dana saker skal skipp*ar* Gerd
mölnar*e* sättia borghan ellir gaa j stadzsins göma. Tha sagde
ha*n* a*n*nan tidh: »skulde th*et* kosta my*n* halss, jach gör th*et*
ecke.»

Eod*em* die sagd*es* for r*e*tto, ath skipp*ar* Gerd mölnar*e* skal
sättia borga*n* fore sik, ath ha*n* ecke far aff by, forr*e* än Bertil
smid haffu*ir* forrörda peni*n*g*a*.

Eod*em* die bödz skipp*ar* Gerd ok Bertill smidh friidh widh
liiff ok gotz.

Eric Person kendes, ath han stal aff Henrik Gudmundsson vj (6) marck peninga. Ty dömpdes han til rep. Pie memorie.

Per Jönsson consul.

[**13 september**]. Feria secunda et in profesto sancte crucis exaltacionis tha swor Per Jönsson radman sielff vj:e (6:e), meth honom sworo Mikel clensmid, Claus offuirskiärare, Andres skreddare, Öryan tunnabindare, Per spilare, swa ath han hade redeligan bittalat Henrik Köning for sin rogh, hwart fath traan for vij (7) marck, ok ath han hade köpt aff forscripna Henrik Köning huar lest rogh for xxiiij (24) marck.

Mikel bagare.

Eodem die witnade Lasse Jönsson j Wogesio och Andres skreddare, swa athe hördo, thet Mikel bagare sagde til Joan Swensson j kirkione: »jach wandadhe ecke, ath koen wore vty 33.
tik och hornen saate bak vtaff tik, och thit liiff skal faa eth fallandöffwel, och skal jak än kläda therom iiij (4) stägell.»

Broder Knut.

Eodem die wordo ffogodin Benct Karlsson, borgamestarene oc radet swa eens, ath broder Knwt skal engalunda lata huälffua thet rwmet, som han haffuir latid opmwra widh galrane aath Graabrödra pa sudre sydone.

Eodem die wordo fogodin, borgamestarene oc raadet swa eens, ath Joan Suensson skal henda borghan aff Mikel bagare fore the oqwedins oordh, som han hade til honom.

Lyndwidh skreddare rechte handene for xij (12) marck, ty han hiog Swen Swensson j handene. Tenetur iiij (4) marck.

Jenis j Pharesta j Brumma kirkio sockn rechte handene for xij (12) marck, ty han kallade Eric redhaswen tiwff ok hiog syndher hans kledher. Fideiussit Henrik Hielmholth. Tenetur ij (2) marck.

Skippar Gerd.

[**15 september**]. Feria quarta 4:or temporum tha wordo fogodin Benct Karlsson, borgamestarene oc radet swa eens, swa ath skippar Gerd skal sättia borghan, vppa thet ath Bertill smidh skal faa peningane, som honom äro tilsagde, ellir gaa j stadzsins göma.

34. Meneka Stenbrinck.

[**20 september**]. Jn profesto sancti Mathei apostoli tha komo for rettin Jenis Erffuastesson, Olaff Hemingsson, Olaff Fynne, Herman Rogge och Martin scriffuare oc giordo witterliget, swa ath the nerwaro och hördo, thet hustru Katerina, Andres Jonssons epteliffua, fordrog Meneka Stenbrinck the xxij (21½) marck, som han war henne skylloger, och loth honom therom ledog och lös til ewig tiidh fore alth hendermera tiltal.

Om swinen.

Eodem die wordo fogodin Benct Karlsson, borgamestarene och raadet swa eens, ath alth thet som lyst är oppenbarligan pa burspraket om swin ok kiöör, thet skal bliffua holdet och widh magt.

Vxor Hanis Lambrictssons.

Eodem die satte Hanis Lambrictssons hustru j rettin lxxx (80) marck, som hennis husbonde Hanis Lambrictsson war skylloger her Martin j Kym. Sama peninga anamade Joan Lyndorm.

Mattis Hermansson cum vxore.

Eodem die stodh erlig man Mattis Hermansson vp j rettin och gaff syna kere hustrua, hustru Birgitta, hwan tridie pening bade j fasto, liggiande grundom ok lösörom. Teslikes stodh ok forscripna hustru Birgitta tha stragx for rettin och gaff sinom
35. forscripna kere husbonda Mattis Hermanssone hwan tridie pening bade j fasto, liggiande grundom och lösörom.

Eodem die wordo fogodin, borgamestarene och raadet swa eens, ath the danska quinnon, som sik hade forklätt, skal forswäria stadin och stadzmarck. Komber hon sidan j stadin, tha skal hon staa widh layske.

Mattis Lydeke cum vxore.

Eodem die komo for rettin Mattis Lydeke och hans kere hustrua, hustru Cristin, och gaffuo hwarttere andro hwan tridie pening bade j löso och fasto, alth thet hwarttere maa andro giffwa effthir laghin.

[**22 september**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Michaelis archangelj tha loffuade fogodin Benct Karlsson fore Ägerd, swa thet han aldrich skal eptir thenne tiidh nogan borgare fegda ellir vnsigia hwarckin jnnan stadhin ellir vthan stadhin.

Eodem die bödh Olaff Andresson vp lös pantt iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die bödh Esbiörn Olsson vp en kellare iij:e (3:e) tiidh pa Eskilstwna closter wegna.

Jenis Erwastesson.

Eodem die stodh vp j rettin Mattis Martinsson, teslikes stodo och for rettin Knwt Friis, Hanis bagare köpman, Pelle Pedhersson, Olaff skomakare och Joan kötmangare ok witnade, 36.
swa athe nerstadde woro, tha Jenis Erffwastesson gaff hustru Margareta, synne kere hustrua, hwan tridie pening bade j fasto ok lösöre.

[18 oktober]. Feria 2:a et jpso die sanctj Luce ewangeliste bödh Olaff Matsson vp thet stenhuset, som Nic. Dobbin atte, iij:e (3:e) tiidh meth the lösöre, som j sama hwset äro.

Eodem die gik Staffan Wesgöte lagh sielff vj:e (6:e), swa ath han war Claus Arendztorp engte skylloger. Meth honom sworo tesse eptescripne: Peder Jwl, Olaff Person, Henrik Fynne, Laurens gulsmid, Olaff Taweste.

Eodem die bödz Swen Helsing vidh vj (6) marck ath fornögia brodher Martin the l (50) marck läntta peninga jnnan solasäther.

Knwt gulsmid oc Heming Olsson.

Eodem die sagdes for retto, ath Knut gulsmid ok Heming Olsson skulo lata sik aatnögia pa bade sidhor, epthir thy som gode men haffua ransakat, ath mwren hörer them badhom till. Ther offuer woro Lasse Bagge, Berendh Hake, Mikel Swartte, Erick Pedersson, Magnis Graabo ok Laurens Hoppener.

Mikell bagare rechte handene for xl (40) marck, for thet 37.
han wntsagde Joan Swensson kemmeneren, ok swa xij (12) marck j tweböte for thet olofflica taleth, som han hade til Joan Swensson. Tenetur x (10) marck.

[23 oktober]. Sabbato proximo ante festum beatorum apostolorum Simonis et Jude kom for rettin hustru Ingrid, Olaff Wittingssons epteliffua, ok loth vp Henrik Hielmholth ena tompt belegin j millom mwra moth slottid frij ok quitt for xij (12) marck ok j (1) öre, som är pa lengdene xj (10½) alin, pa breddenne vj (5½) alin.

Eodem die loth och forscripna hustru Ingrid, Olaff Wit-

tingss*ons* epteliffua, op Alb*ric*t fan Lancken ena tompt, belegin östa*n* mwr moth slottid, frij ok qwitt for viij (7½) m*arck* til eu*erdelic*a ego, som är j lengdene x (9½) alin, pa bredde*n*ne j*n*nan til j stallith v (4½) alin, pa bredde*n*ne wiidh gatwne vj (5½) alin.

Eod*em* die loth ok for*scrip*na Olaff Wittingss*ons* epteliffua hust*ru* Ingrid vp Jap Laure*n*sso*n* ena tompt belegin östa*n* mwr moth slottid breda wiidh Albrict fan Lankke*n*s tompth m*eth* en frij ingang, som är j längdene viij (8) alna, pa bredde*n*ne x (10) alna, pa lengdene j gongen vj (6) alna, frij ok qwitt fore xj (11) m*arck* til eu*erdelic*a ego.

[**25 oktober**]. Fe*ria* 2:a p*ro*xima an*te* festu*m* be*a*tor*um*
38. apo*st*olor*um* Symonis et Jude tha stodh for r*e*ttin Henr*ik* Zerkenso och sagde til sin widher*delisma*n: »tw lögh mik thet vtoffue*r* som engin dandema*n*.» Ther fore r*e*chte han handene for iij (3) m*arck*. Te*netur* j (1) m*arck*.

Eod*em* die r*e*chte Ewe*r*t panze*re*maka*re* handene for iij (3) m*arck*, ty ha*n* hiog anckar*e*strängen swndher, och swa xij (12) m*arck* for stenkastedh, ath ha*n* kastade in j skippet, ok swa xl (40) fore gylles friden, ath [han] slog syndher ka*n*none*r*. Te*netur* v (5) m*arck*.

Swen Helsing.

Eod*em* die wordo fogodin B*e*nct Karlsson, borgamestare*n*e oc raadet swa eens, ath Swen Helsing skal fornögia sino*m* stiwffson brodher Martin swa dana pagime*n*t, ga*m*bla örtoge*r*, som ha*n* vpbar aff hono*m* ell*ir* vntfick pa ha*n*s wegna.

Eod*em* die sagde Esbiörn skredda*re* ffor r*e*ttin, ath ha*n* will bliffua widh th*e*n stadga, som ke*m*menare*n*e haffua giort m*eth* hono*m* om tiwffweriet.

Eod*em* die sagd*es* ffor r*e*tta, ath Benct beltare och Jacob skredda*re* skulo lata sik nögia aath th*et*, som gode me*n* haffua lagt th*e*m j millom om gaard*in*.

[**27 oktober**]. Jn p*ro*festo b*e*ator*um* apo*st*olor*um* Symonis et Jude tha kend*es* Raguald Odinskarl, ath ha*n* stuleth tesse k*ir*kione*r*: fforst Skiäptwna k*ir*kio twa r*e*sar ok sid*an* hwaria tesse k*ir*kione ena r*e*sa: Markiem, Orkast*a* ok Walentwna. Therm*eth* kend*es* ha*n* och, ath ha*n* hade tiänth Odhano*m* j vij

(7) aar ok ath Joan Land hade warith *meth* hono*m* j raadh ok 41.
daath ok sälskap, tha for*scrip*na kirkior staalos.[1])

Olaff kopp*ar*slagare swor allena, ath ha*n* ecke war P*er* Skytta skyllog*er* xiiij (14) öre.

[**27 oktober?**]. Eod*em* die[2]) sad*es* aff for rettha, t*et* Hermen 39.
Mesman och Herman Kreuitta skole bliffue viidh the iij^{c} (250)
m*arck*, som G*er*dt Olich thöm hade tilsc*ri*ffuit.[3])

Sama dach feste Eneuoldh And*ers*so*n* lagh sielff vj:te (6:e)
jnna*n* iij (3) r*e*tta dagha, th*ette* then förste.

Hustrw Barbro, Ingeldh Sywrdsso*ns* ept*ir*leffua.

[**30 oktober?**]. Jn p*r*ofesto o*mnium* sanctor*um*[4]) stodh vp
j ret*ten* Ingewaldh stadzsc*ri*ffue*re* och giordhe kunnocht j foga-
t*ins* och radzsens n*er*ware ith apit besege*l*dt breff, oskr*a*pat och
oplanat, m*edh* heelt jnsige*l*e, fulkompmeligan fulbordet j alle
matte, ordine*r*eth och stychte*t*, ordh fran orde, som h*er* ept*ir*
sc*ri*ffuit staar:

Wij her ept*ir* nempno*m*s Pedh*er* Hakansso*n*, Pawal Sue*n*sson
m*eth* allom thöm[5]), som nerwar*e*nde [ɔ: arffuinga?] äre epth*ir* In-
geldh Sywrdsso*n*, Gudh hans siel nade, vij kennopms ok ful-
komplicha til staam, ath ept*ir* th*et* wij hört haffuom ok vnderstat,
ath hustrw Barbara, som wan f*r*ende hade, Ingeldh, haffwom
sport goth til he*n*ne och elzkyheeth epth*ir* sin man, swa wel 40.
nw döden som han war j lyffue, ffor huilke he*n*ne Gud löne
ock Gudj see th*et* forkerth, ath th*et* skulle ey leng*er* reckia,
ock thy haffuo*m* wij nw alle m*edh* ena samtyckt, wnt ock til-

[1]) I margen: Rag[uald]; därunder har senare av annan hand tillskrivits: Odens Ragwal.

[2]) Det blad (sidd. 39 och 40 i tänkebokens paginering), som upptager detta och de båda nästföljande styckena och som korresponderar mot ett oskrivet blad i början av 1484 års tänkebok (se ovan sid. 49, not. 1), företer den följande stadsskrivaren Helmiks piktur och är efteråt infäst mellan sidd. 38 och 41. Vid renskrivandet av tänkeboken har stadsskrivaren Ingevall tydligen glömt bort de tre anteckningarna, ett förbiseende, som senare på ovannämnda sätt gottgjorts.

[3]) Jämf. ovan sid. 61 och nedan sid. 72.

[4]) Dagen före alla helgons dag inföll detta år på en söndag, varför »in profesto omnium sanctorum» i detta fall torde beteckna lördagen den 30 okt. Jämf. ovan sid. 30, not. 3.

[5]) Efter »thöm» stå orden »som thöm», vilka tydligen felaktigt insmugit sig.

latit, at hon schal bliffue wijdh all gield, opbere och vthgiffue tet, som j Stocholm kan finnas eller annorstadz ther söder, ok giffuom henna quitta, lyduga ok lösa for alt tet hon haffuir vpborit ok än vpbere kan, sa ath aldrich sculom wij eller nagre wara eptirkomanda arffuinga, födde eller ofödde, fornempde hustru Barbara nagan tiid hindra, quälie, möde eller eptirtala, ok thet samma haffuir hon giort her medh oss, ok at wij schulom kennes ok wijd all gieldh her j landet, vpbere ock vtgiffua, ok all thenne forscriffne articulos lloffuom wij henne fria ok frelse ath holda, alt som forscriffuit star, wijd wara cristelige tro ok sannindh vtan alt falskhet, vtan alt hinder och vtan alt archt ok tackom henne fra then förste dagh hon fick van kere frende och til thenne dach, ok til ytermera skel, wisso oc witnisbördh, at tenne semio fast ok staduch bliffua, bedoms wij vars lagmantz insigele, som är Hans Diekn. Scriffuit oc giorth anno dominj mcdlx nono (*1469*) Angermanie die ut supra(!) [1]).

41. Nic. scriffuare.

[**30 oktober**]. Sabbato proximo ante omnium sanctorum tha bödh Nic. scriffuare vp lös panth iij:e (3:e) tidh.

Eodem die bödz Mattis skreddare vidh iij (3) marck ath fornögia Claus Arendztorp broder meth panth ellir peninga jnnan solasäther xiiij (14) daga.

Eodem die sagdes for retta, ath Erik [2]) gulsmid skal fornögia Frederik fan Mörssen meth panth ellir peninga jnnan solasäther xiiij (14) daga vidh hans iij (3) marck.

Eodem die sagdes for retto, ath Andres Olsson skal fornögia Ingeual wordscriffware meth fulpant ellir peninga jnnan solasäther vidh hans iij (3) marck for hwsalön.

Jacob Mangsson.

Eodem die sagdes for retto, ath Jacob Mangsson skal fornögia Joan Swensson then sakören, som han loffuade fore, jnnan xiiij (14) daga solasäther vidh hans iij (3) marck.

Laurens tymberman rechte handene for xx (20) marck, ty han slog Mattis tymberman. Tenetur ij (2) marck.

42. Hening scriffuare rechte handene for iij (3) marck, ty han

[1]) Dagen finnes ingenstädes nämnd i brevet, sådant det här i tänkeboken återgivits.

[2]) Rättat från: Eric.

hiolth ecke borghamestarene domen widh magt ath fornögia sin dreng hans tienista lön. Tenetur j (1) marck.

Magnis mwramestare rechte handene for iij (3) marck, ty han kom ecke til swars, tha borgamestarene ok [raadet] sände budh eptir honom. Tenetur j (1) marck.

Paual kniffwasmid rechte handene for xij (12) marck, ty han hiog Mattis Andersson, som boor vthan fore Swdre porth. Tenetur j (1) marck.

Jenis Erffwastesson.

Eodem die kom for sittiande borgamestarene her Nic. Person, her Jeppe Nilsson, radene nerwarandes, Jenis gulsmid, hustru Margaretta Jenis Erffwastessons hustru fader, ok kendes sik wel fornögdan ok bittaladin wara för allan then erffwedel, som honom tilfallen war epthir forscripna hustru Margareta hans dottir, Gud henne nade, bade for löst ok fast, j beschedeliga oc goda manna nerwaro Joan Styng radman, Otte gulsmid, Knwt Friis oc Martin scriffware. Therfore ok tha stragx for rettin loth forscripne Jenis gulsmid sin forscripne swag Jenis Erffuastesson frij, quitt, ledog ok lös fore alth hendermera tiltal om forscripna arff bade löst ok fast till ewig tiidh bade for födda och ofödda. Her vppa gaff forscripne Jenis 43.
Erwastsson vth sin fridskilling, eptir ty som stadzlag wtuisa.

Henrik Zerkenso.

Eodem die komo for rettin Henrik Olsson, borgare j Vpsala, ok Jenis Olsson j Törneby j Rydh sockn, hustru Cecilia Henrik Zerkinsos hustrua brödher, oc kiändos, thet Henrik Zerkinso hade them redeligan och til tacka wel fornögt ok bittalath alth thet arff, som them tilfallet war efftir framlidna hustru Cecilia, Gud henne nade, bade for löst ok fast, swa ath the äro thermeth aatskild till en fulkomen ända. Thermeth loto the och tha stragx for rettin Henrik Zerkinso, honom, alla hans arffua ok eptekomanda ledoge ok lösa fore alth hendermera tiltal bade fore födda ok ofödda.

Eodem die Tyle Busman bödh vp silffpantt iij:e (3:e) tiid, som hörde til Henrik stadztienare.

Eodem die bödh Tyle Busman vp Rödehwsa pantt iij:e (3:e) tiidh.

[**8 november**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Martinj tha wordo tesse tilnempde ath scriffua mantaleth:

Östre quarttere:	Sudre quarttere:
Albrict fan Lancken	Eric Gislesson
Henrik Hielmholt.	Hanis Hwffwendal.
44. Westre quarttere:	Jnnan mwr:
Laurens Japsson	Eric gulsmid
Jap Jönsson.	Andres Person.

Eodem die kom for rettin hustru Katerina, Pedher skreddares epteliffua, ok loth vp Peder Prysse eth stenhws, beleget pa Swartbrödra gatw pa högre handene, som man gaar fraa Stora torget ok til Swartbrödra closter, friit ok qwitt meth hws, grund, kellare ok bodh och all sin tilbehörilsse for Clx (160) marck stockholmeska til euerdelica ego.

[**10 november**]. Jn profesto sancti Martinj bödh Benct Kog vp ij (2) lösa pantta iij:e (3:e) tiidh.

Peder mölnare rechte handene for lxxx (80) marck, ty han redh ij (2) resar aff landet j forbudi. Tenetur xx (20) marck.

Sigfrid Andersson rechte handene for xx (20) marck, ty han beth Paual Eriksson j läppin. Tenetur iij (3) marck.

Eodem die bödz Jap skreddare widh xl (40) marck ath bryta aff then gaardin, som han haffuir vthan fore Swdre porth, jnnan xiiij (14) daga.

Renholt Lehwse.

Eodem die sagdes for retta, ath Renholt Lehwse haffuir
45. engte ath swara Renholth Tonge om the peninga, som han talade till honom.

[**17 november**]. Feria quarta proxima post festum sancti Martinj bödh vxor Katerin Ketils vp lös pantt iij:e (3:e) tiidh.

Claus skreddare.

Eodem die sagdes for retta, ath Claus skreddare skal engin swara om the xij (12) marck husalön än Syndagx almosane. Huat sidan huset rentthar meer, thet byte arffwane.

Joan Lindorm.

[**20 november**]. Sabbato proximo ante festum sancti Clementis tha anamade Joan Lyndorm aff rettin the lxxx (80) marck, som Hanis Lambrictssons hustru hade satt j rettin pa en klärcks vegna for lagx.

Henrik Zerkenso.

[**22 november**]. Feria secunda in profesto sancti Clementis tha kom for rettin Nic. Olsson ok loth Henrik Zerkinso ledog och lös for alth tiltal til ewig tidh, ty han kendes sik wel fornögdan wara fore alth thet arff, som honom war tilfalleth eptir hustru Cecilia Henrik Zerkensoes.

Eodem die bödz Staffan Skalme och Jenis Erffuastesson fridh sin j millom vidh liiff och gotz.

Staffan Skalme rechte handene for xl (40) marck, ty han trughade ok vntsagde Jenis Erffuastesson j borgamestarenes nerwaro. Tenetur x (10) marck.

Trugels smid rechte handene, for ty han stak en bonda 46.
ij (2) stynge.

Bagarene.

Eodem die budho fogodin, borgamestarene och raadet bagarene ath baka hwetebrödh och skanerwgga eptir gambla sidwänia och epthir ty som tiden är, widh the bruth, som ther tilhöra.

Trwgels smid.

[**24 november**]. Jn profesto sancte Katerine tha witnade Lydeka bagare ok Henrik skreddare, swa ath the loffuade fore Lasse scriffware till retta, och j thet sama som han hade sath borghan, tha hiog Trugels smid till honom meth eth swärd, ok hade ecke hielp warit, tha hogget honom all fordörffwat.

Pauall bagare rechte handene for iij (3) marck, ty han brwkade tw embete. Tenetur idem, iij (3) marck.

Trugels smid rechte handene ffor Clx (160) marck, ty han bröth edzöreth pa Lasse scriffuare. Tenetur xx (20) marck.

Eodem die bödz Trwgels smid widh xij (12) marck ath fornögia Pedher Skytta stadzsins saköre.

Claus Arendzstorp.

Eodem die kom for rettin Thomas Arendzstorp, fultmektoger pa sins broders wegna, Claus Arendztorp, ok talade til Laurens Rödehwsa om l (50) marck peninga. Tha beplicktade sik fforscripne Laurens Rödehusa tha stragx ffor rettin, swa 47.
ath han wil bittala forscripna Thomas ellir hans brodher Claus Arendzstorp forrörda l (50) marck jnnan en aars dag nestkomande. Formaa han ok ecke bittala forscripna peninga jnnan

forrörda tidh, tha skal han giffua aff them legha, swa myket som ther tilhöra.

Herman Messeman.

Eodem die sagdes for retta, ath Herman Messeman skal anama the peninga, som Gerd Olick screff honom til, swa myket som breffuet wtuisar, ok therfore skal Herman Messeman sättia loffwan fore sik fore alth eptetal om forscripna peninga. Peder Jönsson consul bleff godh for honom.

Eodem die sagdes for retta, ath Anthonius skal bliffua j Ingeual Torstinssons mynne ok bära jgen thet han bar aff gaardin.

Longe Laurens kötmangare gik aff rettin, tha han skulde swara Magnis kötmangare. Therffore saker iij (3) marck. Tenetur j (1) marck.

Laurens sporasmidh.

[**11 december**]. Sabbato proximo ante festum sancte Lucie kom for rettin Eric Nielsson, fulthmektogher pa sina kera brödra wegna, brodher Olaffs aath Swarthbrödra och Birgher Nielssons, ok loth sin stiwffadher Laurens sporasmid pa sina och
48. therres wegna frij, quitt, ledog ok lös fore alth hendhermera tiltal til ewigh tiidh om therres mödherne efftir therres modher, hustru Katerina Johans dottir, ok kendes, ath the alle brödher woro wel fornögde til en fulkomen ända j tesse erliga, hederlika ok goda manna nerwaro, som äro her Nic. Slängh, Biörn Jönsson j Wlffswnda, Joan Styng, Ingeuall Torstinsson, radmen, Mikel clensmid, Benct beltare, borgara. Ty haffuir engin magt forscripna Laurens clensmid nogat a ty wegna til ath tala, huarkin födde ellir offödde.

[**13 december**]. Feria secunda jpso die et festo sancte Lucie tha bödh Eric Jonsson consul vp pa hustru Cristine wegna silff panth ok gulpanth iij:e (3:e) tiidh.

Trwgels smidh rechte handene for xl (40) marck for thet honet, som han giorde Benct Karlssone for rettin, ty han talade til honom om the peninga, som han aldre bleff honom skyllog.

Philppus Laurensson rechte handene för Clx (160) marck, edzöreth, for thy han slog Olaff beltare door syndher. Tenetur x (10) marck.

Dyderik snickare rechte handene for vj (6) marck, ty han

gaff Swen Helsingx dreng Magnis Jönsson pwst, ok feste vj (6) manna lagh, ath han ecke stack Magnis Jönsson. Lagin nidherfellogh. Tenetur iiij (4) marck.

Magnis Jönsson feste vj (6) manna lagh, ath han ecke stack Dyderik snickare. Lagin nidherfällogh. Tenetur vj (6) 49.
marck. Fideiussit Swen Helsing.

Paual bagare rechte handene for vj (6) marck, ty han hiolth ecke fogodins, borgamestarene ok radzsins budh, brukade vthan therres tack ij (2) embete. Tenetur vj (6) marck.

Peder Ragualsson om köpswenane.

[**15 december**]. Feria quarta proxima post festum sancte Lucie virginis tha kom for rettin welboren man Pedher Ragualsson ok kendes, ath han hade opburet vppa wor kere höffuitzsmans wegna her Sten Stwres aff köpmennene Clxxiiij (174) noblar, ock x (10) noblar hade mester Cristianus opboret til forende. Thet witnade Renholth Lehuse, Frederik fan Mörssen, Gerd Hyttinghwse, Herman Messeman, Henrik Bryning meth flere, som tha stragx fulleligan tilstodo for fogodin Benct Karlsson, borgamestarene ok radet.

Magnis tolk.

Eodem die kom for rettin renliffues man brodher Pedher fan Hawen aff Swartbrödra orden wel fortenckt, tesliges broder Marten Michaelis, fulmechtok pa conwentz wegna ibidem,[1]) ok lotho[2]) vp Magnis tolk eth stenhus och twa trägarda, belegne j Mattis Martinssons grend, frij ok quitt for twhwndrade marck stockholmeska, huilka summa peninga fornempde broder Pedher kendes sik alla redeligan ok til tacka haffua opboret ok vntfanget, teslikes ok conwentet vel fornögt vara.[3]) Ty affhende forscripne brodher Pedher sik, sinom arffuom ok[4]) eptekomandom forscripna stenhus meth twa gaarda j alla motto obehin- 50.
drade meth all sin tilbehörilsse fore huars mans tiltal bade meth

[1]) Orden »tesliges — — — ibidem» tillskrivna i margen av den senare stadsskrivaren Helmik, trol. 1489 (jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 130 f., n. 1065). Från samma tillfälle torde även övriga tillägg och ändringar i stycket (se de följande noterna), samtliga gjorda av Helmik, förskriva sig.

[2]) Från början har det stått: loth.

[3]) Orden »teslikes — — — vara» tillskrivna över raden.

[4]) Orden »arffuom ok» tillskrivna över raden.

hws ok grund. Her vppa gaff forscripne Magnis tolk vth sin fridskilling, eptir ty som stadzlag wtuisa.

Vxor Katerina Enewaldz.

[**18 december**]. Sabbato proximo ante festum sancti Thome apostoli tha swor hustru Katerina Enewaldz sielff sette, ath thet korsset, som Lasse Skotte hadhe, hörde henne till. Meth henne sworo welbördog man Öryan Aakesson, Peder Japsson, Mattis gulsmid, Pelle Person, Olaff Ketilsson. Ty skal forscripna hustru Katerina beholda sitt korss, ok myste hon thet aff sina stuffw sik owitandes.

Hanis Hamborg bödh vp lös pant iij:e (3:e) tidh.

Eodem die rechte Karll grytagiutare handene for Cviij (108) marck, for thet han slog Torstin grytagiutare ij (2) saar, ther benlösning kom j, huart saar for xx (20) marck, ok swa ij (2) annan saar, huartter for xij (12) marck, ok swa xl (40) marck for gilles friden. Tenetur xl (40) marck.

Eodem die feste bödelin mester Laurens xij (12) manna lagh, ath han ecke hade werldzskap meth Magnis grytagiutare hustru. Lagin niderfällog. Tha fore Gudz skuld ok longa tienist wntes honom swerdet. Pie memorie.

Per Michaelis, Laurens Otte.

51. Eodem die sagdes for retta, ath Peder Michaelis och Laurens Otte skulo bade bliffwa bittalade aff the ij (2) tunnar lagx, swa langt thet recker, efftir lagin.

[**20 december**]. Fferia 2:a jn profesto sancti Thome apostoli tha giorde Herman Messeman Cristiern Galle pa sina wegna myndog ok fulthmektog jn at kreffia[1]), anama och vpbera all hans vthestandande gield her j landet, teslikes ok ath bittala hans gield.

[1485.]

[**17 januari**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Henrici tha bleff Tydeka tunnabindare j mynne v (5) marck, for thet han slogx j gilles stuffwne. Fideiussit Per Jönsson consul.

Eodem die tesse tilnempde ath ransaka om bödelin mester Laurens, huat the vilia wäria honom ellir fellan for Magnis grytagiutare hustru: fforst Jusse Jwte, Erick Olsson, Andres Jönsson Rödh, Knwt Friis, Jenis weghare, Öryan winman,

[1]) Orden: »at kreffia» äro i hdskr. hopskrivna.

Laur*ens* j Wogesio, Gerd snickar*e*, Laur*ens* kötm*angare* longe, P*er* Jönsso*n*, Jap Gresaw, Nic. Gu*nnarsson*. Tha gingo the offu*er* ena sidho ath ransaka och komo sid*an* jgen for*e* r*e*ttin och sagdo, athe engalunda kundo wäria ho*nom*, therfor*e* ath ha*n* hade juw w*er*ldzskap m*eth* he*nne*, ty ath g*er*ni*n*gen är oppenbar.

Eod*em* die giorde G*er*d snickar*e* sin eedh all ena, swa th*et* ha*n* ald*re* kiöpte wogenskwth aff Swe*n* Helsing.

Eod*em* die feste Jenis wegar*e* xij (12) ma*n*na lagh, swa th*et* ha*n* aldre kränckte Benct clensmidz dott*ir* jomff*r*udom.[1] 52.

Ingeual Torstinsso*n* bödh vp t*ri*die tiidh een deel j ena tompt östan til, som Helge andz hws bryggerskan ok he*nn*is bonde gaffuo til fforscr*ip*na Helge andz huseth.

Eod*em* die satte Magnis mölnar*e* borgha*n* for liff ok gotz. For hono*m* loffuade Swen Helsing, Eric Philpusso*n*, Pelle P*er*son, Ped*er* Räffuaklo ok Jenis Snar*e*.

Siälachor*e*ns breff.

[**22 januari**]. Sabb*ato* p*ro*ximo an*te* festu*m* s*anc*ti Ericj t*r*anslac*ion*is tha bado borgamestar*e*ne mik Ingeuallo th*etta* breff jnscr*i*ffwa:

Wij Cort m*eth* Gudz nadh biscop*er* j Stre*n*genäs görom witt*er*liget, at wij[2] wnth ok giffuet haffwa ok m*eth* th*etta* worth opna breff w*n*na, giffua ok vplata til Siälachoren j Stockholms Byakirkio ena tompt, som ho*n* nw bygd är, huilkin tompt belegin är j Stocholme nidan for*e* Skomakar*e* brincken j th*en* grend, th*er* nw Lydeka skreddar*e* boor, nest hans stall, swa longh ok swa bredh ok m*eth* drwprwm, som ho*n* nw är bygd, til ewig tidh wndh*er* Sielachoren ath bliffua for*e* wora ok wora kera foräldra siela, som framfarna ära. Ty affhenda wij oss forscr*ip*na tompt m*eth* all th*en* bygn*i*ng th*er* vppa är och tilegno*m* he*nne* forscr*ip*na Siälachor, giffwand*es* wor frända Herman Rogge, borgar*e* j Stockholm, fulla magt forscr*ip*na tompt, som ho*n* bygd är, fforstendar*e*mo j Siälachoren th*en* pa wora wegna pa radzstuffwne vplata ok j stadzsins book, teslik*es* ok j Siälachor*e*ns jordabok jnscr*i*ffua lata, forbiwdand*es* alla, 53.
hwo the helst ku*n*no wara, th*enne* wara gaffua j nogra motto

[1]) Jämf. ovan sid. 50 ff.

[2]) Orden: »at wij» äro i hdskr. hopskrivna.

hindra ellir qwelia widh Gudz ok then helge kirkios strenge hempd ok wrede. Thes til mera wisso ok högre forwaring latom wij hengia wort secret nidan fore thetta breff. Datum Strengenäs quarta die mensis januarij anno domini mcdlxxx quinto (*4 januari 1485*).

Swen Helsing.

Eodem die sagdes for retta, ath Swen Helsing skal jnnan midfasto lata koma the l (50) marck her j rettin, teslikes skal han ok lata koma breffuet meth peningane j rettin ellir skal han gaa vj (6) manna lagh, ath han ecke haffuir sama breffuet.

Peder Jönsson j Pedher Staals grend rechte handene for xij (12) marck j tweböte, for thet han hiog Swerkell fiskare j jwlafriden. Pro eo fideiussit Ingeuall wordscriffuare. Tenetur ij (2) marck.

Eodem die komo for rettin Pedher Bock ok Henrik Mikelsson ok witnade, swa thet Mattis Kagge, som tienar biscop Cort j Strengenäs, giorde myndog ok mektog pa sina wegna Jerlle Laurensson ath vplata hustru Katerine, Mikel Persons epteliffua, en gard, belegin jnnan Stockholm nest nordan fore biscop Birgers grend, som hustru Katerine bonde Mikel Pedhersson hade til forende kiöpt aff forscripna Mattis Kagga fadher Joan j Fyskiesaa, fore liij (53) marck frij och quit meth hws och jord til euerdeliga egho, som är pa lengdene xij (12) alna.

54. Eodem die gik Jenis weghare lag sielff xij:e (12:e), swa thet han aldre hade werldzskap meth Benct clensmidz dottir Cristine. Meth honom sworo — —[1]).

[**5 februari**]. Sabbato et jpso die sancte Agate virginis kom fore rettin Olaff Hemingsson, fultmektoger pa hustru Birgitta vegna, Olaff Systerssons epteliffua vegna, ok loth vp Staffan Wesgöte en gardh, belegin östan til, huilken Olaff Karlsson nw besitther, frij ok quitt fore C (100) marck bade meth hws ok jord til euerdelica ego, som j lengdene xvij (17) alna.

Pedher Benctsson rechte hande ffor xxiiij (24) marck, ty han hiog Lasse Laurensson, Biörn werkmestare dreng. Tenetur v (5) marck. Fideiussit Arwid Olsson.

Eodem die witnade tesse eptescripne: Findwid j Lösta j Gerna sockn, Ingemar j Snädista j Höla sockn, Karll Torstins-

[1]) Meningen ofullbordad.

son j Fagernäs j Wordinge sokn, swa thet Mikel Fynne hade lagligan fäst Cristina Torstins dottir ok fick han sik ena laghgiffto hustru her j stadin. Therffore skal han sättia borghan ellir gaa j stadzsins göma.

Jacob Wise ok hans brodher Vincensius.

[**9 februari**]. Feria quarta proxima post festum purificacionis beate Marie virginis komo for rettin j borgamestarene oc radzsins nerwaro Jacob, Claus Wise son, och hans brodher 55.
Vincensius, bade wel fortenckte, och kiändos, thet erlig man Joan Jönsson radman hade them redeligan ok till tacka wel fornögt och bittalath fore alth thet arff, bade löst och fast, som them badom tilfallet war eptir framlidna Claus Wysa hustru Cristine, therres modher, ok therres syster hustru Geseka, til en fulkomen ända, swa ath engte fatades, huilket hederlig herre mesther Olaff, däkene j Schara, fulleligan witnade ok tilstodh, ath swa war j sanninden. Therfore ok tha stragx fore rettin loto forscripne Jacob och Wincensius fornempda Joan Jönsson endrekteligan frij, quitt, ledog ok lös, honom, alla hans arffua ok eptekomanda fore alth hendermera tiltal om forscripna arff, bade löst ok fast, som forrörth är, och til ewig tiidh ffore them, begges therres arffua och eptekomanda, födda ok ofödda.

Renholt Lehuse.

[**12 februari**]. Sabbato carnispriuij gik Renholt Lehuse lag sielff vj:e (6:e), ath han war Herman Holth engte skylloger for en hest. Meth honom sworo Mattis Lydeke, Marquard Gruell, Öryan winman, Hanis Dingxstede, Claus kökemestare, Gerd Subborg. Ty är forscripne Renholth a ty wegna quitt, ledog ok lös fore alth ytermera tiltal.

Laurens j Wreta.

Eodem die sagde Laurens j Wreta, her Göstaffs bonde, vppenbara pa torget, swa thet honom widherfars huarkin lag ellir rett j Stokholm, och feste han lag therfore och bleff lagin 56.
nidherfellog, och sagde forscripne Laurens meth tryska: »jach staar her, lidher och bidhar». Therfore rechte han handene for xl (40) marck och satte borghan til her Götzstaffs tilkomo, huilken sak fogodin Benct Karlsson, borghamestarene och radet vntto her Götzstaff Karlsson.

Arend Frese, Cornelius myntamestare ok Andres Frese.

[**12 februari**]. Sabbato carnispriuij kom for rettin Arend Freese och kendes, thet han ok Andres Frese och Cornelius myntamestare woro wel fornögde fore alth thet arff, bade löst och fast, som them war tilfallet efftir framlidna Göteka fan Bomelin, alth thet them meth retta borde. Ty lotho forscripne Arend Frese, Andres Frese och Cornelius hustru Cristine, Göteka fan Bomelins epteliffua, meth sina arffua ok eptekomanda, teslikes hennis formyndare Hanis Skymblepening och Hanis Hogben frij, quitta, ledoga ok lösa fore alth hendhermera tiltal til ewig tidh bade fore them, therres arffua ok eptekomanda, födda och ofödda.

Hanis Kerckow.

[**21 februari**]. Feria 2:a proxima post dominicam jnuocauit wistes Hanis Kerckow annan tiidh aff stadhin ok stadzmarck.

Eodem die kom for rettin Nic. scriffware ok bödh welbor-
57. nom manne Pedher Ragualssone alla hans pantta til hws ok heman.

Eodem die bödh Eric Philppusson vp iij:e (3:e) tidh Benct clensmidz hws.

[**28 februari**]. Feria 2:a proxima post dominicam reminiscere tha bliffuo Joan Styngh ok Pedher Skytta tilnempde ath wara offwer skinnare skraana.

Eodem die bödz skinnaremo widh hwars therres xij (12) marck ath haffua sik j millom kerlik och sämia.

[**2 mars**]. Feria quarta proxima post dominicam reminiscere tha rechte Benct harppare handdene for ij (2) saaremaal, som han hade giorth Nic. Laurenssone j jwla helgene, huarttere forre xij (12) marck j tweböte. Tenetur v (5) marck.

Nic. Wrwedher.

[**5 mars**]. Sabbato proximo ante dominicam oculj tha kom for rettin Hanis Andersson ok loth vp Nic. Mangsson Wrwedher eth bryggarehws, belegit j Badzstuffw grendene rett genmoth stenbadzstuffwne, som är pa breddenne xiij (12½) alin, pa lengdene xv (14½) alin, friit och quitt meth hws ok jordh for lxiij (63) marck til euerdeliga egho. Melismen: Clemit Benctsson, Mikel clensmidh, Tydeman clensmid, Lasse Bagge och Berend Hake.

[**7 mars**]. Feria 2:a proxima post dominicam oculj tha bödh Hanis Stub vp Hanis Fosse gardh iij:e (3:e) tidh.

Joan Landh. 58.

Eodem die sporde fogodin Benct Karlsson j borgamestarenes och radzsins nerwaro tesse eptescriffne gode men till: fforst Nic. Helsing j Bergby, Eric Olsson j Wkklesta, Olaff Nilsson j Kinsta, Olaff Person j Wkklesta, Pedher Siggasson j Löghammar, Mattis j Saxta, Nic. j Hwsaby, Pedher Eriksson j Tadhem, Laurens j Öresta, Haquon j Lundby, Joan j Lingh, Hanis j Husaby, Laurens j Wiffwelsöö en tiidh, annan tiidh, tridie tiidh til, om än the vildo wäria Joan Land ellir fällan fore tiwffnadin, ath han ecke war j raadh, daath ellir sälskap ath stiäla Walentwna, Orkosta, Markkieme och Skiäptwna kirkior meth Ragualdh Odinskarll. Tha swarade the alle forscripne ok huardere besynnerliga for sik, athe engalunda wilia ellir kunna wäria forscripna Joan Land fore the sakiene.

Eodem die witnade Hanis Dene, swa ath Magnis mölnare bar til honom xv (15) alna wanmall ok badh honom skära theraff twa ridkaapar, annan större ok annan mynne, swa athe bliffuo reda j morgon bittida.

Eodem die stodh for rettin Ragnild graagaas och stodh til, thet hon hade taget til lana aff brodher Pedher, Magnis mölnare sonen, ij (2) marck reda peninga, och sagde hon fram- 59.
delis til forscripna brodher Pedher: »jak haffuir sporth, hwares J haffue länth borth iij (3) marck peninga; läner mik ok sama peninganel» Till huilket forscripna Ragnild sagde, ath forscripne brodher Pedher swa swarade: »jak haffuir än eth annat peninga knyte, myn fadher Magnis mölnare haffuir j en posa ij^{c} (150) marck». Framdelis och tha stragx sagde forscripna Ragnildh gragaas, swa ath forscripne brodher Pedher hade giffuet ena quinno, som kallas handboken, viij (8) marck til ath kiöpa sik kledher meth.

Eodem die sagde Pedher Ragualsson ffor rettin, ath han will fultfölgia sina kiära om tiwffnadin eptir ffrw Cristines peninga til Magnis mölnare, som han ok giorde, ok talade tha stragx til Magnis mölnare ok sagde, ath han war j raadh och daath thermeth, ty han wiste, thet the mwnkane hade stuleth peningane, ok ath han wiste, thet mwnkane komo aff hefftils-

sene, ok stoodh forscripne Magnis mölnare til, thet han hadhe kiöpth en häst till sins sons, broder Peders, behoff.

Haquon Jonsson rechte handene for xx (20) marck j tweböte, ty han hiog Laurens Bergh öghath wth j jwla fridenom, än xx (20) marck j tweböte fore saaremalith j hoffwdet ok än xij (12) marck j tweböte for eth saarmaal. Tenetur x (10) marck.

60. Ragnild stalswens.

Eodem die sagdes for retta, ath Ragnil stalswens skal leggia dandequinno dräth och sin gatubodh epthir thenne dagh.

Olaff Andersson.

Eodem die kom for rettin Biörn stalswen, wel fortenckther, ok loth vp Olaff Andressone eth stenhus, beleget östan mwr nordan fore thet hwset, som forscripne Biörn stalswen nw besitther, fritt och quitt meth all sin tilbehörilse, hws, grwndh meth bodhom ok kiällarom, som thet nw opmwrat och bygt är, fore iiij^{c} (350) marck. Ty maa ok skal forscripne Olaff Andersson forrörda hws egha, niwta ok brwka meth sina arffwa sik til gangs meth alles thes tilagom obehindrath fore huars mans tiltal til euerdelica egho j alla motto, som thet nw opmwrat och bygt är j millom bade gatwner.

Jenis Andersson.

Eodem die kom for rettin Tielffue Östinsson, fultmektoger pa hustru Estride wegna, meth hennis sons brodher Hanis Swenssons aff Predicare brödra ordan goduilia och samtyckio, och loth vp Jenis Andersone eth stenhws, belegit pa Kiöpmanna gatw, som forscripna hustru Estrid nw sielff besitther, fritt och quitt, som thet nw opmwrath ok bygt är, meth frij mwr vppa alla sidhor meth bodhom, kiällarom ok all tilbehörilssom meth grundene for v^{c} (450) marck stockholmeska, lagligan opbudet ok lagstandet, obehindrath fore hwars mans tiltal til euerdelica egho.

61. Hustru Birgitta, Vrbanus mölnare epteliffua.

Eodem die kungiorde fogodin Benct Karlsson fore borgamestarene ok alth radet, swa ath hustru Birgitta, Vrbanus mölnare epteliffua, haffuir redeligan och til tacka fornögth ok bittalath honom alth thet arff, som falleth war j danaarff eptir hennis framlidna husbonda Vrbanus mölnare. Ty loth forscrip-

ne Benct Karlsson fornempda hustru Birgitta frij, quitta, ledoga ok lösa fore alth hendhermera tiltal om forscripna danare arff till en fulkomen ända ok til ewig tiidh.

Staffan Wesgöte.

[**12 mars**]. Sabbato proximo ante dominicam letare tha witnade longe Gwnnar, ath han mältte vp j (½) lest malth aff skippet, som kom j Staffan Wesgöte hws.

Eodem die witnade Henrik seckedragare, ath han mältte vp j (1) lest malth j Staffan Wesgöte hws.

Eodem die tesse tilnempde ath gaa eptir bödils peninga: longe Gwnnar, Joan Darre.

Eodem die fordrogx Bertil klockare then sakene, nattaboller, eptir hans egith wilkore, swa ath gör han nattaboller eptir thenne dagh, tha skal han mista klokare embetidh.

Jacob tymberman rechte handene for iij (3) marck, ty han giorde Laurens Biörnsson ok Olaff Mikelsson forkiöp pa kornet. Tenetur j (1) marck.

[**14 mars**]. Feria 2:a proxima post dominicam letare tha 62.
bleff hustru Ingeborge gulsmidz hws och tompt opbudet tridie tiidh.

Sancte Olaffs hws.

Eodem die kom for rettin Peder Bock ok loth vp Botuid grytagiutare [1]) pa sancte Olaffs gilles wegna en halffuan mwr, som belegin är j millom Peder Bocks hws och sancte Olaffs hws, sancte Olaue frij ok quitt til euerdelica ego.

Eodem die stodh skippar Zone for rettin til, swa ath Jap Moyses hade sänth meth honom till Danzeke j (1) lest järn, som han skulde pa hans wegna bittala Hanis Smid, borgare j Danzeke, ok ath forscripne Moyses hade giffuet honom fracktene.

Joan Land.

Eodem die badh Joan Land ffogodin Benct Karlsson, borgamestarene ok radet, athe skuldo wnna honom, thet han motte worda bödell.

Mester Laurens bidellus.

Eodem die stodh Magnis grytagiutare for rettin och beddes swa myket, som rett är, aff bödelin mester Laurens. Ty dömpdes

[1]) I hdskr. står: grytatagiutare.

han til repet, ok fore then goda tiden, som nw är, och longa tienist skuld wntte*s* hono*m* swerdet. Pie memo*rie*.[1])

Laure*ns* Öryansso*n* bidellu*s*.

Eode*m* die stodh for rettin Laure*ns* Öryansso*n* ok kende*s*, the*t* han hade stwlet fraa ffrw Ramborge, her Gregurs Mats-
63. so*ns* hustru, ena skiedh, en rensk gyllene aff hennis pundh(!), och badh om, the*t* han skulde worda bödel. Ther vppa giorde han sin eedh, ath han skulde for the*t* embeitidh bliffua stadenom rettradogher.

Staffan Person enhände.

Eode*m* die satte Jap styreman j rettin xiiij (14) postulatusse gyllene, som Staffan Persons hustru pa talade. Ther vppa giorde Benct Karlsso*n* forst besetning.

Per Michaelis.

Eode*m* die wordo borgamestarene och radet swa eens, ath Pedher Mikelsso*n* skal bliffua wiidh the stenbodene ok kiellaren, som sancte Öryane tilhörer ok belegit är gen moth Pedher Mikelsso*ns* hws, ok göra theraff lika ok rett, swa lenge han the*t* haffwir.

Henrik Ötting.

[**16 mars**]. Feria quarta proxima post dominicam letare kom for rettin Hanis Japsso*n* ok satte Henrik Öttyngh til pantta ena träbodh meth tomptene, belegin j her Benct Smalenninge grend, for xviij (18) marck.

Eode*m* die bödh Clemit Benctsso*n* vpp eth silffbelte iij:e (3:e) tiidh.

Olaff Mattsso*n*.

[**21 mars**]. Fferia 2:a proxima post dominicam passionis tha bödh Olaff Matsso*n* vp Niels Mangsso*ns* gaard iij:e (3:e) tiidh.

Joan Swensso*n*.

Eode*m* die bödh Joan Swensso*n* alla the pantta iij:e (3:e) tiidh, som han haffuir pa stadzsins wegna, bade löst ok fast.
64. [**26 mars**]. Sabbato palmarum stodh for rettin Hanis klockare aff Symmetwna ok kende*s*, ath han stal forscripna Symmetwna kirkio. Ty dömpde*s* han till rep. Pie memorie.

[1]) Jämf. ovan sid. 74 f.

Om Cristiern winman.

Eodem die wordo ffogodin Benct Karlsson, borgamestarene och radet swa eens, ath hustru Elzaby Hanis Holmgerssons skal haffua Cristiern winman j winkiellaren til sancte Johannis baptiste dagh nw nestkomande ok ecke längher, ok skal han styra syn mwn till goda. Thermeth skal han ok göra skuth aff sina peninga, likerwiis som andre.

Om bagarene.

Eodem die rechte bagarene hwardere handene for iij (3) marck for olydna, athe ecke bakade brödet, efftir ty som them börde, och swa bödz them wiidh huars therres vj[1]) (6) marck, ath the skulo baka huarth hwete brödh om xxiiij (24) lodh ok skanerogga, som ther tilhöra. Tenetur huardere j (1) marck.

Pedher kannegiwtare.

Eodem die loth hustru Anna kannegiwtarens vp the stuffw och waaning meth all then friiheet, som hon hade jnne j forscripna Peder kannegiwtare hws, frij ok quitt for xx (20) marck stockholmeska. Nw haffuir forscripne Pedher kannegiwtare alth huseth obehindrath fore hwars mans tiltal.

Jenis Andersson j Husaby j Färentwna sokn rechte handene for xx (20) marck, ty han hiog Claus kökemestare dreng, 65.
til lwnganer syntes. Tenetur viij (8) marck.

Eodem die loffuade borgamestarene ok raadet Jesper Norby eth breff til Olaff Jönsson j Eneby j Calmarna sockn, ludandes om v (5) marck peninga for en hästh.

Marchus, som war sisleman aath sancta Clara, rechte handene for xl (40) marck for olaga köpslagan. Tenetur v (5) marck.

Vxor Birgitta Olaff Systerssons.

[**20 april**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Georgij kom ffor rettin Andres Jönsson, stadzsins tymberman, ok loth hustru Birgitta, Olaff Systerssons effteliffua, frij ok quitt fore alth hendermeera tiltal oc kendes sik wel fornögdan wara the C (100) marck gambla örtoger, som hennis framlidne husbonde Olaff Systersson hade til göma aff honom ok hans hustrua.

Eodem die stodh for rettin hustru Katerina Philppusse ok kendes, ath skippar Biörn ok Andres Mangsson, som woro tes-

[1]) Siffran är otydlig och läsningen ej fullt säker.

tementarij efftir framlidna Nic. Person, Gudh honom nade, swa athe hado befaleth henne ath sälia eptir framlidna Nic. Person twa silffskedher till hans sielarycht, och epthir thet ath henne bödz ecke meer än x (10) marck for lödoga marckene, tha kiöpte her Jeppe Nielsson the sama twa silffskedher til sins brodhers behoff.

66. Andres [ɔ: Hanis] Pulle.

Eodem die swor Hanis Pwlle, swa ath han hade vppa Andres Hwitte skip iiij (4) mesa koppar: ther woro wty xviij (17½) skippund, ij (1½) lispund ock vij (7) marck pund koppar ok iiij (4) lester järn.

Vxor Katerina Bornemans.

Eodem die stodh for rettin Erland smeltare och wrsakade hustru Katerine, Martin Bornemans epteliffua, swa thet hon aldre loth annath gotz handtera ellir smelta j sändher än rett garpparedning och ecke meer til lika än ena handa gotz.

Olaff Elaffsson.

Eodem die fordrogx Olaff Elaffsson laghin fore the olaga kiöpslaghan, som honom war tillagt, swa meth skiäl ath han ecke nogan tidh her eptir lather sik befynna meth olaga köpslaghan.

Hanis Skymblepening.

[**27 april**]. Feria quarta proxima ante festum beatorum apostolorum Phillippi et Jacobi tha kom for rettin Cornelius myntamestare ok kendes, thet han hade opburet pa Andres Friis wegna aff Hanis Skymblepening liij (53) marck ok vj (6)
67. öre, huilka peninga som woro fforscripna Andres Friis tilfalne j arff epthir framlidna Göteka fan Bomelin. Ty loth forscripne Cornelius vppa hans wegna forscripna Hanis Skymblepening frij, quitt, ledog och lös fore alth hendermere tiltal ellir aamaning om forscripna arff.

Frederik fan Mörssins dreng.

Eodem die kendes for rettin Frederik fan Mörssins dreng, thet han förde till Silffbergit[1]) iiij^{c} (400) marck till ath köpslaga mäder for wtan krämerie ok ath han köpte ther xx (20) lödoga marck silffuer.

---

[1]) Ändrat från: Koppar bergit.

Eodem die kendes Renholth Lehuse, thet han hade ecke faath Henrik, Frederikx dreng, meer än iiij^{c} (400) marck.

Eodem die feste Renholth Lehuse vj (6) manna lag, ath han ecke köper gestom gotz til handa meth therres peninga.

Henrik Hielmholth.

Eodem die kom Henrik Hielmholth for rettin sielff xij:e (12:e) och wilde gaa lagh, swa ath han hade engte vndandraget ellir dolth aff framlidna Henrik Fynnes peninga ellir egedelar, huarkin litid ellir myket, j forscripna Henrik Fynnes brödra nerwaro, som äro Eric Laurensson j Fynnaby j Naw sockn oc Mattis Laurens j sama by. Tesse stodo redabone ath gaa lagh meth forscripna Hielmholth: primo Mattis Martinsson radman, Jacob offuirskiärare, Andres bagare, Jenis groffsmid, Jachim Kock, longe Gwnnar, Jap Laurensson, Raguald Jönsson, Jenis Person, Jenis skreddare, Lasse Skulte, Per bagare, Villam Mörth. Tha stragx for rettin loto forscripne Eric Laurensson oc Mattis Laurensson honom edhin vpp. Ty är han a ty wegna ledog och lös til euig tidh fore alth tiltal. 68.

[**30 april**]. Jn profesto beatorum apostolorum Phillippi et Jacobj tha witnade och sworo Mikel Person, Henrik Japsson, swa ath Jenis Öduitzsson hade antwardat Olaff Skalme iij (3) säcke humble j Danzeke ok hatta j ena kysto for ix (9) pryzska marck.

Eodem die stodh fogodin Benct Karlsson ok kemmenärane till for rettin, swa ath Hanis Hogben haffuir fornögt them for olaga köpslagan, som Henrik Babbenhuse ok Hanis Skarnhagin hade bedreffuet, xx (20) marck.

Paual bagare.

Eodem die sporde her Jeppe Nielsson Paual bagare til en tidh, annan tiidh oc iij:e (3:e) tiidh, om än han hade nogan witne ther til, som thet sagho, ath Clemit Benctsson slog hans hustru. Tha swarade han, ath han hade engin witne. 69.

Eodem die witnade Eric Jonsson consul, swa ath Paual bagare sagde til honom: »thet är fara och jak rädes, thet jak faar göra ena onda gerningh pa Joan Swensson».

Paual bagare.

Eodem die wordo fogodin Benct Karlsson, borgamestarene oc radeth swa eens, ath Paual bagare skal sättia borgan bade

for liiff och gotz. Ffaar han ecke borgan for sik, tha skal han sättias j stadzsins göma.

Eodem die fordrogx Renholth Lehuse lagin, som han war skylther fore olagha köpslagan. Wardher han framdelis ther meth befwnnen, tha böte eptir lagin.

Eodem die sagdes for retta, ath Hanis Hogben skal taga meth retto peningane jgen, som han haffuir vtlagt for Henrik Babbenhwse och Hanis Skarnhagen.

[**4 maj**]. Feria quiarta proxima post festum beatorum apostolorum Philippi et Jacobi tha kendes Hanis Laurensson, borgare j Aabo, ath han stal aff Andres Pedersson en borddwk, huilken Magnis Olsson oc Jenis Jwte skattade for iiij (4) marck. Ty dömpdes han til rep. Pie memorie.

70. Eodem die rechte Jenis Person, som boor vppa Rwmman j Frötwna sokn, handene for xij (12) marck, ty han hiog Eric Jonsson, Hanis Holmgerssons gest. Tenetur iij (3) marck.

På en lös lapp, instucken vid sid. 53, förekommer följande anteckning, till vilken ingen anknytningspunkt finnes i tänkeboken för ämbetsåret 1484—1485:

Anno domini Mcdlxxiiij feria quarta proxima ante festum sancti Ericj translacionis [**19 jan. 1474**] kom for rettin Otte Henriksson, wel fortenckter, meth synne hustrua Cristine, Hanis späckares(?) dottir, goduilia ok samtyckio ok gaff Nic. Claussone til euerdelica ego j (½) stenhus, beleget östan mwr j millom Per Jenssons ok Berend Osenbrygges hus, fritt och quitt til euerdelica ego meth sin tilbehörilsse offuan och nidan meth grunde til methgifft meth Katerine Jonisse dottir til euerdelica ego[1]).

[1]) Anteckningen är av stadsskrivaren Ingevald gjord på baksidan av ett avklippt koncept till ett av sankt Nikolai, sankta Gertruds och sankt Knuts bröder i Stockholm utfärdat eller påtänkt brev angående något slags sammanslutning mellan de tre gillena (sammanslutningen synes bl. a. ha gått ut på att de alla skulle leva efter sankt Nikolai skrå). Även detta koncept företer Ingevalds piktur.

1485—1486.

Anno *domi*ni Mcdlxxx quin*to*. 85.

Liber memorial*is* de excessibus seu de saköre et aliis causis p*er* d*omi*n*um* Lodewicu*m* et Bendictu*m* Smaalenning*e*.

Camera*r*ij illius a*n*ni: Eric Gisles*son* et Ped*er* Michelsso*n*.
Pr*efectus* vero Benct Karlsso*n*.

Anno eod*em* tha antw*ar*dade Joa*n* Sue*n*sso*n* Erick Gysles- 86.
so*n* xviij (18) silffskaalar, xxij (22) silffskedh*er*.

[**7 maj**]. Sabb*ato* p*ro*ximo post festu*m* b*eato*r*um* apo*sto*lo- 87.
r*um* Philippi et Jacobo (!) tha leyde och felade borgamestar*e* och raadet j fogodins Benct Karlss*ons* n*er*waro Niels Clausso*n* j try samfälth aar nestkomande fore getzsta skuld och ecke fore borgar*e* skuld.

Eod*em* die komo for r*e*ttin Jacob offu*ir*skiär*are*, Mikel clensmid, Nic. sc*ri*ffwa*re*, Laur*ens* Hoppene*r* oc Gregurs swerdslipa*re* oc witnade, swa ath the n*er*waro, tha hustr*u* Elin, Andr*es* P*er*son kniffwasmidz epteliffua, fornögde sin son Hanis Ande*r*sso*n* han*s* fäd*er*ne bade for löst ok fast, swa ath ha*n* hade engte ath tala pa gardin, so*m* ho*n* vty boor. Therm*eth* och tha str*a*gx for r*e*ttin loth — —[1]).

[**14 maj**]. Sabb*ato* p*ro*ximo post festu*m* asc*encio*nis d*omi*ni sagd*es* for r*e*tta, ath Staffan Wesgöte skal widh sina iij (3) m*arck* lata koma j hwset jge*n*, som Matt*is* Lydeke fick aff hon*o*m, bordh och alth a*n*nath, som hwsene tilhör*er*.

[1]) Anteckningen avbruten. Sista punkten senare tillagd.

Eodem die sagdes for retta, ath Esbiörn skreddare skal widh sina iij (3) marck fornögia Marquard Gruell hwsalegona, ffor thet han haffuir sittidh j hans gard, ok sidan skal hwar anama sin gard jgen.

88. Joan Jönsson.

Eodem die sagdes for retta, ath Joan Jönsson är engte meer pliktoger ath swara her Gotman om the peninga, som han talade till honom, än swa myket som pa hans partetal löper j ärffwet.

Eodem die sagdes for retto, ath Claus Olsson skal bryta aff alth thet han oloffwandes bygde pa stadzsins tompt. Therfore rechte han handene for vj (6) marck.[1]) Tenetur ij (2) marck.

[**16 maj**]. Fferia secunda proxima ante festum sancti Ericj regis et martiris tha wordo fogodin, borgamestare och raadet swa eens, ath skreddarene skulo tagha borgan aff skreddarenom, som olagligan brukar therres embete heem till Swartbrödra.

Eodem die sagde Öryan winman for rettin, ath han hade länth hustru Gezeka, sidan Cristoffer oc Claus Wise bliffuo dödhe, Cvij (107) marck.

Tesse skulo lata scriffua mantalet:

89.

Östre quarttere:	Sudre quarttere:
Niels Bagge	Öryan winman
Henrik Eriksson.	Mikel Jönsson.
Westre quarttere:	Jnnan mwr:
Mattis kopparslagare	Claus offuirskiärare
Hanis bagare.	Laurens Person.

Eodem die witnade och sworo Staffan Wesgöte och Andres j Widisiom, swa ath the sago, thet Mikel Olsson sleth syndher kaapane aff Lasse Laurensson ok kallade honom en skalk. Therfore rechte han handene for xij (12) marck[1]). Tenetur iij (3) marck.[2])

[**21 maj**]. Sabbato pentecostes witnade och swor Gregurs Olsson, swa thet han hörde, thet Mikel Olsson kallade Lasse Laurensson en skalk ok reff syndher hans kaapa.

Eodem die witnade Nic. scriffware, swa thet Andres scriffuare dreng, som tienar her Ywar Axelsson, grep Andres Andres-

[1]) Det följande senare tillskrivet.

[2]) Ursprungligen: iiij (4) marck.

son dragare och drog honom jn j her Ywars barssa ok slog honom til fforende meth hans egin dragare stong nidher til marckene.

Eodem die wordo fogodin, borgamestarene oc raadet swa 90.
ens, ath Jenis, Per Japssons skippare, skal sättia borgan.

Teslikes skal och Nic., Andres scriffuare dreng, sättia borghan, ty ath Andres tymberman skyllar honom for sin dödh, om än honom worder forsteckot, och sagde, ath han slog honom forst nider till marckene meth en dragare stong.

Dragaren skal ok sättia borghan, som platzet forst begyntes aff.

[**28 maj**]. Jn profesto sancte trinitatis witnade ok sworo tesse eptescripne: Aruid Olsson, Erick Philppusson, Mikel clensmid, Jenis groffsmid, Henrik groffsmid, Olaff groffsmid, Tydeman kniffwesmid, swa ath Botuid Nilsson vrsakade och forswarade Paual kniffuasmid j sith ytersta, swa thet han war aldre hans dödh wiliandes ellir wollandes.

Knwt Fordel rechte handene ffor iij (3) marck for nattaboller[1]). Tenetur j (1) marck.

Eskil Jonsson ner Erick Person rechte handene for vj (6) marck pust j tweböte, ty han slog Per Jönsson j Finland[1]). Tenetur ij (2) marck.

Erick Matsson j Kracsta j Wadsunda sockn rechte han- 91.
dene for xl (40) marck for olaga köpslagan[1]). Tenetur v (5) marck.

Andres Olsson pa Skomakare gatune rechte handene for xij (12) marck j tweböte, ty han slog Martin Jonsson j her Loduikx grend, j tweböte[1]). Tenetur iij (3) marck.

Martin Jonsson j her Loduiks grend rechte handene for vj (6) marck j tweböte, ty han slog forscripna Andres Olsson. Tenetur xij (12) öre[2]).

Lasse Laurensson.

[**30 maj**]. Feria 2:a ante festum corporis *Christi* tha kom for rettin Otte gulsmid, aalderman j sancta Barbara gylle, och loth vp Lasse Laurensson ena stenbodh, belegin wnder forscripna Lasse Laurenssons hws swnnan fore kellaren ok offwan

[1]) Det följande senare tillskrivet.

[2]) I st. f. *xij öre* har ursprungligen stått: iij (3) marck.

til, frij ok quitt pa *sancta* Barb*ara* gylles wegna till ew*erdelica* egho fore 1 (50) m*arck* reda pen*inga*, som h*an* kend*es* redelig*an* haffua opboret j swa motto, ath h*an* skal m*eth* sama pen*inga* at kiöpa[1]) ena swa goda rentta j sama stadin til for*scripna* *sancta* Barbara gylle.

Joan Jönss*on*.

Eod*em* die witnade och tyghade Matt*is* Lydeka och Hanis Hamborg, swa athe n*er*stadde woro ok hördo, th*et* Laur*ens* Wise, Jacob och Vincensi*us* beplicktade sik till ath bittala gieldin m*eth* Joan Jönss*on* ept*ir* hwars therr*es* partetal. Th*etta*
92. samptickt*es* j hed*er*ligx m*an*s n*er*war*o* mest*er* Olaffs, dekine j Schara.

Nic. Staffan*sson* sak*er* xl (40) m*arck* for olaga kiöpslag*an*[2]). Te*netur* j (1) m*arck*.

Eod*em* die sagd*es* for retta, ath Öryan wy*n*man skal jämwel kräffja Laur*ens* Wise, Jacob ok Vincen*cius* ept*ir* p*ar*tetal som Joa*n* Jönss*on*.

Eod*em* die feste hust*ru* Birgitt*a* Godskalx vj (6) m*an*na lagh, ath [hon?] ecke loffuade[3]).

Eod*em* die rechte skipp*ar* Biörn handene for xij (12) m*arck*, ty h*an* södh tiära j*nnan* boomen[4]).

Eod*em* die bleff Matt*is* Gregursson, kötm*angar*ene drengin, belatin pa x (10) m*arck* for th*et* h*an* slog j häl Andr*es*, som tientte Swen kötm*angare*[4]).

[**1 juni**]. Jn p*r*ofesto cor*poris Christi* tha witnade ok sworo tesse epte*scripne*: Benct Kogh, Nic. Stobbe j Tiocka, Andr*es* Jönss*on* j Lappafiärde, Nic. Jonss*on* ib*idem*, P*er* Jönss*on* ib*idem*, Jenis Jonss*on* j Tiocka, ath Laur*ens* P*er*son, födh j Lappafierde, är äckta ok rechta bade om fad*er* [ok?] om modh*er*.

93. Tesse epte*scripne* xij (12) m*en* woro tilnempde ath a*n*tige wäria ell*ir* fälla Laur*ens* for draapith om sina hust*ru*: fforst Andr*es* P*er*son, Hanis Dyngxstade, Öry*an* win*man*, B*enct* Kog, Andr*es* Swens*son*, skipp*ar* Biörn, Joa*n* Nilss*on*, Zerkensoo, Jenis Balk, Cristoff*er* botnekarl, Olaff Nilss*on*, longe Gw*n*nar. Tha

[1]) Orden »at kiöpa» i hdskr. hopskrivna.
[2]) Det följande möjligen senare tillskrivet.
[3]) Meningen torde vara avbruten.
[4]) Stycket överstruket.

gingo the wtoffwer ena sidho ok talades wiidh. The komo jgen ok sagdo, athe engalunda wildo wäria honom, ath han ecke mörde sin hustrua.

Eodem die gik Andres Swensson lagh sielff vj:e (6:e), swa ath han aldre hade nogan tidh giorth nogat kiöp meth Cristiärn winman om sith skip, swa thet han aldre loffuade honom nogan pardeel ther vty. Meth honom sworo: Jenis Balk, Nic. Ingealsson, Olaff Nilsson, Olaff Person, Per Andersson. Ty är forscripne Andres Suensson a ty wegna quitt fore alth tiltal.

Andres[1]) Swensson rechte handene for xij (12) marck, ty han bar rogin ecke vp j boden. Tenetur iij (3) marck.

[**4 juni**]. Sabbato jnffra octauas corporis *Christi* rechte Laurens Eriksson j Wreta j Hielsta sokn handene for xl (40) marck, ty han talade oloffliga til borgamestarene ok radet for rettin ok sagde, ath honom viderfors huarkin lagh ellir rett. Then saken vntte*s* her Göstaff Karlsson, ty han är hans skatta- 94.
bonde.

Eodem die tha skattade Jacob Mangsson, Cristiern offuirskiärare oc Staffan beltare the kledin for ij (2) marck, som forscripne Laurens Eriksson talade pa.

Eodem die rechte Paual skreddare handene for xij (12) marck j tweböte, ty han slog Per Mangsson, Erik gulsmidz drengh[2]). Tenetur iij (3) marck.

Vxor Cristin Storbekes.

Eodem die stodh vp j rettin Aruid Olsson ok kendes, ath thet hwset, som Staffan Storbecke hade köpt aff Laurens Diekn, hustru Walborge fader, war wel fornögt ok bittalet, ok bliffwer thet saalth nestom arffuom ellir ok Lasse Laurensson faar thet, tha wil forscripne Arwid Olsson aldre saka ellir tala ther vppa. Komber thet j främende hendher ellir closter ok kirkior, tha wil Arwid Olsson bespraka thet, som lagin giffua.

[**6 juni**]. Feria secunda jnfra octauas corporis *Christi* fore goda ffrwr och jomffrur och dande quinno bön skul j erliga ok 95.
welbördega manna her Götstaffs och her Erick Otssons nerwaro tha wordo fogodin, borgamestarene oc raadet swa eens, ath Laurens Mangsson skal til domkirkiona j Vpsala och taga script,

[1]) Senare inskjuten anteckning.

[2]) De följande orden senare tillskrivna.

both ok betri*n*g for sina synd*er*, sid*an* a*n*norstadz, huart ho*n*om word*er* forelagt.

Eod*em* die sagd*es* for r*e*tta, ath h*er* Erik Ottess*ons* styrema*n* skal sättia borgha*n* therfor*e*, ath ha*n* skal lata koma skiptaklet hiit jgen ok byssor, alth a*n*nat, huat som vntsatt bleff aff skippet, ok sida*n* göre h*er* Eric r*e*kinskap for *frac*tena.

Eod*em* die feste Olaff semskar*e* lag sielff sette, ath ha*n* är Styg engte t*enetur*, Stygh Wigilsso*n*.

[**8 juni**]. Fe*ria* q*uarta* *jnffra* oct*auas* corp*oris* *Christi* tha loffuade h*er* Olaff p*roestin* ffor en dieckna, som het*er* Laur*ens* P*erson*.

Suen Laur*ensson*.

[**11 juni**]. Sabb*ato* jn p*rofesto* s*anc*ti Eskilli tha kom for r*e*ttin Andr*es* P*erson* och loth vp Swen Laur*enss*one alla the m*eth*gifft, som framlidne Olaff Waldem*ars*so*n* hade giffuet m*eth*
96. sin dott*ir* Birgitt*a*, then tidh hon vigd*es* widh Martin Nielsso*n*, huilkin m*eth*gifft som är all the trebygni*n*g, som staar pa Helge graffs gilles tompt ok belegin är pa Kiöpma*n*na gatu, frij ok quitt ffor iij^{c} (250) m*arck* m*eth* swa forordh, ath for*scrip*ne Swe*n* Laur*ensson* skal aarliga*n* ok huart aar giffua for*scrip*na Helge graffs gille the r*e*ntta, som th*er* aff pleghe*r* ath affgaa.

Kate*r*in Ysacs r*e*chte handene for vj (6) m*arck* j tweböte, ty ho*n* slog Eline Swsabemba[1]). Te*netur* ij (2) m*arck*.

Eod*em* die feste Susabemba vj (6) ma*n*na lagh, ath ho*n* ecke stak Katerine Ysacs.

Eod*em* die satte Swe*n* Helsing j r*e*ttin the l (50) m*arck*, som brodh*er* Martin pa talade, huilke so*m* äro besilgde ok satte j*n* j fatabwren.

[**13 juni**]. Fe*ria* 2:a p*roxima* an*te* festu*m* sancti Botolphi tha bödh Clemit Benctsso*n* vp silff panth iij:e (3:e) tidh pa Matt*is* Lydeka wegna.

99[2]). Eod*em* die bödh Ingeuall Torstinsso*n* vpp hust*ru* Elzaby ffa*n* Askins hus iij (3:e) tiidh.

Eod*em* die bödh Pedh*er* Michael*is* vpp en gaard iij:e (3:e) tiidh.

[1]) De följande orden senare tillskrivna.

[2]) Om sidd. 97 och 98 i handskriften se nedan sid. 94.

Eodem die loffuade borgamestarene ok radet Hanis Dyngxstäde breff till Rostock eptir hans skiptakell.

Eodem die loffuade Staffan Wesgöte at giffua[1]) Peder Jönsson the vj (6) marck, som han hade loffwat for Per Andersson.

Eodem die wilkoredha sik Nic. Jwte, Andres scriffuare tienare, swa ath han aldre nogan tidh will haffua friidh j kloster ellir kirkio, om än han nogan tiidh fegdar ellir oretter noghan borgare antige meth ordhom ellir gerningom.

Eodem die wordo ffogodin, borghamestarene och raadet swa ens, ath Heming Olsson skal bliffua olderman for sancta Gertrude gylle ok sta ffore bygningenä meth Pedher Michaelis, swa ath gilles stuffwn bliffuer vpbygd.

Dauid Esbiörnssons hustru rechte handene for vj (6) marck j tweböte, ty hon slogh Ingeborge. Tenetur iij (3) marck.

Ingeborg rechte handene for vj (6) marck, ty hon gaff 100.
Dauidh Esbiörnssons hustru oqwedins oordh. Tenetur j (1) marck.

Jap Jönsson.

[**15 juni**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Botolphi kom fore rettin Jap Jönsson ok sagde vp sith borgaraskap.

[**18 juni**]. Sabbato proximo ante festum sancti Johannis baptiste tha sworo ok witnade Hanis Wlff ok Lydeka bagare, swa ath then kyrssedranckin, som Henrik Wisse hade lagt jn till Mattis Thomasson, war all forskalat ok dogde engte.

Eodem die witnade Arend smidh ok Hanis Japsson, swa ath Jenis Olsson anamade iiij (4) fath järn, som hördo till Jap Olsson, Gud bonom nade. Her vppa giordo the therres eedh.

Om saltid.

Eodem die wordo fogodin, borgamestarene ok raadet swa ens, ath allom them, som salth ega liggiandes pa gatune, them skal tilsigias, athe tagat tädan. Bliffuer thet sidan liggiandes, tha aname thet kemnärene.

Teslikes om humbla säckene. 101.

Olaff Nielsson, haltte skomakaren, rechte handene for iij (3) marck, ty han brukar skomakare embetid ok är ecke borgare. Tenetur j (1) marck.

[1]) Orden: »at giffua» äro i hdskr. hopskrivna.

Magnis mölnare lagin nidherfellog om thet erffwet, som hustruan aff Eneköpunge talade til honom. Saker iij (3) marck. Tenetur j (1) marck.

[**20 juni**]. Feria 2:a proxima ante Johannis baptiste bödh Hanis beckare vp en träbodh iij:e (3:e) tidh.

Absentes: Mattis Hermansson.

Eodem die bödz Andres Jönsson winman widh iij (3) marck ath fornögia Hans beckare sina peninga.

Eodem die rechte Claus Werdeman handene for xl (40) marck, ty han stegh offwer bomen. Ty giordes nadher meth honom, ath han giorde sin edh, thet han [ecke?] wiste huat lyst war pa burspraket. Tenetur iiij (4) marck.

Teslikes giorde ok Jacob Slängh sin edh ok rechte handene for xl (40) marck, ty han stegh offuer bomen. Tenetur ij (2) marck.

97. Pedher Sonasson[1]).

[**20 juni**]. Feria 2:a proxima post festum sancti Botolphi abbatis stodh vp j rettin Pedher Michaelis, som tha war kemmenäre, fultmektogher pa hustru Katerina wegna j Karssaby j Tenala sockn j Nylandh ok vppa Magnisse Olssons wegna j Ragaby j Saltwik sockn j Aalandh, och loth vp Peder Sonasone en gard, belegin westan mwr nidre j Mattis Martinssons grend pa sudre sidone, som framlidne Jap Olsson, Gud honom nade, besatt j millom Peder Andersson och Jenis Snare, frij och quitt meth hws och jord, som han nw opbygdher är, meth twa källara fore lxxx (80) marck reda peninga, som forscripna hustru Katerina ok Magnis Olsson hado redeligan opburet sik wel til nöges, then sista pening meth then forsta, swa ath engte fatas, huilken forscripna gard som är j längdene och bredlekin eptir ty som bade kellarene tilsigia. Her vppa gaff forscripne Peder Sonasson vth sin fridskillingh, eptir ty som stadz lag vtwisa.

102. Her Loduik Wesman.

[**25 juni**]. Sabbato et crastino sancti Johannis baptiste tha kom fore rettin Peder Nilsson j Camtelaxe j Mwstasaare

[1]) Detta stycke är skrivet på ett löst blad (paginerat sid. 97; baksidan, sid. 98, är oskriven) av samma format som tänkeboken, vilket efteråt inhäftats i denna, men på felaktigt ställe: mellan sidd. 96 och 99, som innehålla anteckningar för den 11 och 13 juni.

sockn ok kendes, thet erlig man her Loduik Wesman borgamestare hade honom wel fornögt ok bittalat alth thet arff, som honom war tilfalleth efftir sin son, framlidna Lasse Person, Gud honom nade.

Eodem die witnade her Algot, longe Gwnnar ok Laurens Wesgöte, swa ath the nerstadde woro j Andres Jonssons ytersta ok hördo hans oordh, pa then tidh hustru Katerina clagade sik for honom ok sagde, thet Staffan Skalme hade sagth, thet hon hade fortärth Andres Jonssons gulringa; tha loth hustru K. see huat ringa ther woro pa färda; tha stodh Andres Jonsson til, ath han hade ecke meer än vj (6) gulringa, tha hustru Katerina worth hans hustru, som tha woro for öghon; then sette ringen hade han tha sielff pa handena.

Om swinen.

Eodem die wordo fogodin Benct Karlsson, borgamestarene och radet swa ens, ath swinen, som jgen äro, som engin kennis widher, the skulo merkias, swa ath badin öranen skulo skiäras aff huart swineth, och sidan skulo the föres jn pa Dänaholmen. Tha rötamanadin är forliden, tha skal fogodin 103.
anama helfftene ok annan helfftene stadin.

Per kannegiutare, Olaff Taweste.

Eodem die kom for rettin Gunnar Tordsson j Leware j Nyiakirkio sochn j Angermannaland, huilkin som är framlidne Erick Gunnarssons fadher, ok kendes, thet han hade vnfanget ok opburet aff Per kannegiutare ok Olaff Taueste, som woro formyndara efftir framlidna Eric Gunnarsson, redeligan alth thet arff, som honom ok hans söner war tilfallet effthir Erick Gunnarsson, och thermeth loth han them a ty wegna lödoga ok lösa for alth hendhermera tiltal til euig tidh.

Kylmerawta rechte handene for xij (12) marck j tweböte, ty ath han hiog Paual Sköringh. Gaffs till.

[**27 juni**]. Feria 2:a proxima ante festum Petri apostoli sagdes fore retta, ath Hanis Lynttorp skal jnnan solasäther ffornögia Joan Jönsson x (10) marck saköre, som han är honom tenetur, vidh hans iij (3) marck.

Hanis Dinxstede, vxor Katerin Dauidz.

Eodem die kom fore rettin hustru Katerina, Dauid Esbiörns- 104.
sons hustrw, meth dandemen och dandequinnor, som henne

war forelagt, thet hon skulde forbidia Hanis Dinxstede fore thet olofflika tal, som hon hade hafft til forscripna Hanis Dinxstede jnne for rettin j radzstuffwne ok lagde honom til, thet han skulde haffua dylth jnne meth sik ena kisto efftir framlidna Lasse Mangsson. Tha fore fogodins, borgamestarenes, radzsins och the dandemanna, dandaquinna bön skuld tha gaff forscripne Hanis Dinxstede henne sin wenskap ok swa meth skiäl, ath hon än her eptir styre sin mwn sik til goda.

Hanis Dynxstede.

Eodem die kom fore rettin hustru Elzaby, Hanis Lambrictssons epteliffua, ok giorde sin son Hanis Dynxstede pa sina wegna myndog ok ffultmektog jn at kreffia[1]), anama ok vpbera alth henne tilfallet är j arff efftir Hanis Lambrictsson j Martin Bornemans hytto ellir än her efftir kan tilfalla bade j lösa ok fasto, likerwiis som hon ther sielff nerstad wore, bade jnnan stadh och vthan stadh.

Eodem die bödz Magnis mölnare vidh xij (12) marck ath fornögia quinnone.

Hanis Lyntorp rechte handene for iij (3) marck, ty han hiolt ecke lydnene. Tenetur j (1) marck.

105. Her Benct Smalenninge.

[**4 juli**]. Feria secunda jnffra octauas visitacionis beate Marie virginis tha kom for rettin Johan Joanes, borgare j Mönster, och kendes, thet erlig man her Benct Smalenninge borgamestare hade honom redeligan och wel fornögt ok bittalath alth thet arff, bade for löst och fast, som honom till fallet war pa hans hustru wegna Äleka oc hennis systher epthir framlidna Hanis Fältorp. Ty loth han forscripna her Benct Smalenninge, honom, alla hans arffua och eptekomanda frij, quitta, ledoga ok [lösa?] fore alth hendermera tiltal om forscripna arff[2]).

[1]) Orden: »jn at kreffia» äro i hdskr. sammanskrivna.

[2]) Vid sid. 105 i handskriften är instucken en lös lapp med en anteckning om samma sak:

Eodem die tha Jahan Jones talade til erlig man her Benct Smalenninge, tha swarade her Benct swa, ath »alth thet mik bör ath swara ok worder meth retta forelagt, thet will jak altid gerna göra». Tha sporde ok her Benct forscripna Johan Jonas til, om än [han?] wilde ok staa her til retta jgen. Tha swarade Johan Jonas, ath han wilde thet ok teslikes göra.

Efter ovanstående läses å lappen följande: Akarene skulo engin

Eodem die bödh Ingeuall Torstinsson vp alla sina lösa pantta iij:e (3:e) tid.

Laurens Jönsson mwramestare.

Eodem die kom for rettin Laurens Jönsson mwramestare ok loth vp broder Knwt vppa alla conuentins wegna j Graabrödra alla sina lösöre ok eghedelar eptir hans liffs tidh meth swa foroord ath — —[1]).

Olaff Cristiernsson kopparslagare. 106.

[**16 juli**]. Sabbato proximo post octauas visitacionis beate Marie virginis tha gik Olaff Cristiernsson lag sielff vj:e (6:e), swa thet han war Lyndwid Olsson engte skylloger, huarkin fäderne ellir mödherne ellir nogat annat arff eptir hans syskona, huarckin peninga, silff ellir nogat annat. Meth honom sworo: Jenis Snare, Benct Andersson, Jenis kopparslagare, Laurens Jonsson, Peder Olsson.

Ulff Gregursson.

Eodem die gik Ulff Gregursson lag sielff vj:e (6:e), ath han war Magnis köthmangare engte skylloger. Meth honom sworo: longe Laurens kötmangare, Jap Karlsson, Joan kötmangare, Dan Jönsson, vnge Laurens kötmangare.

Skreddarene.

Eodem die sagdes for retta, ath then skreddaren, som är aath Swartbrödra, skal aath engom androm arbeta än aath Swartbrödrom, swa myket som them behoff görs. Teslikes skal ok engin annar skreddare, som j clostrid komber eptir honom, göra ther wtoffuer. Gör then skreddaren, som nw är j clostrid, nogat ther vtoffuer, tha stande all sak oppen, som skreddarene hado til forende meth honom.

[**4 juli**]. Feria 2:a proxima post festum visitacionis beate 107.

---

koppar slaa til hopa, for än vj (6) slaar, ok huargins vtanpa (?) brona.

Samma papper upptager på baksidan följande anteckningar:

Thetta haffuir Hanis Andersson aff Henrik fiskare: jtem vij (6½) alin grönth alisk, ij (2) ryiar, jtem iij (3) höginde, jtem j (1) fiskare ketill. Jtem haffwir same man Hanis Andersson aff Peder Diekn: jtem xviij (18) öre peninga, jtem en ringh swa godh som vj (6) marck peninga, jtem en skiedh swa godh som iij (3) marck. Thetta forscripna fik jak Hanisse hustru till göma, ok the haffua thet fortärth.

[1]) Meningen avbruten. Några raders tomrum följer.

Marie *virginis* tha kom for rettin hustru Elin, Andres Persons kniffuasmidz epteliffua, och loth vp Tydeman kniffuasmid allan sin deel, som henne tilhörer j hennis gaard, som belegin är j Stenbadz*stuffw*ne grenddene, frij och quitt meth hws ok jordh[1]) til euerdelica ego, j swa motta ath forscripne Tydeman skal besörgia henne til dödra daga bade meth math och ööl, eptir thet ath Hanis Andersson, hennis son, formaa ecke ath besörgia henne och ecke heller lösa til sik hennis deel.

Eodem die bödz Olaff Benctsson och Pedher Jwta smiden friid wiidh liiff och gotz bade for oordh ock gerninga.

Tesse eptescripne tilnempde ath ransaka kringom stadin ath ransaka om pigor, som haffua latid lucka sick:

Östre quarttere:	Sudre quarttere:
Nic. Bagge	Mikel skreddare
Jacob Laurensson	Mikel Rawka
Laurens tymbermans hustru	vxor Lydeka skreddare
Henrik Persons hustru.	vxor Katerin Enewaldz.

Westre quartere:

Mikel clensmid	Olaff Fynnes hustru
Olaff Benctsson	Laurens Hoppeners hustru.

108. Jnnan mwr:

Eric gulsmid	Heming Olssons vxor
longe Laurens skomakare	vxor Knut gulsmidz.

Nic. j Kalshäl feste vj (6) manna lagh, swa thet han ecke slog Nic. j Rinckaby.

[**13 juli**]. Feria quarta proxima post octauas visitacionis beate Marie virginis tha gik Nic. Olsson lag sielff sette, ath [han] ecke slog Nic. j Rinkkaby pa wegin, som han honom tillagde, ellir affhende honom hans secke, pening ellir helling. Meth honom sworo: Paual Sköre, Nic. Karlsson, Engilbrict, Peder spilare, Olaff Kock.

Eodem die leigdade ok felade fogodin, borgamestarene ok raadet Hanis Döring, Baltazars dreng, som födh är j Wesfale, til swars om manslettid. Tha kom han ffor rettin och kendes, thet han stack skreddare drengin Joan Matsson til dödz.

Eodem die wordo fogodin Benct Karlsson, borgamestarene
109. och radet swa eens, ath Baltazar skal sättia borgan til mane-

[1]) I margen tillagt: kellare.

dagx och drengin sittie qwar j hefftilsse. Kona the thes for jmnan forlika sik meth maalsigiandom, tha skal huardere for sik giffua konungx sak och stadzsins sak, xv (15) marck, och sättia ther fore godh loffwan.

Staffan Kawte.

Eodem die wordo borgamestarene och raadet swa eens, ath Staffan Kawte, borgare j Aabo, och hans hustru Margareta skulo eptir therres beger koma jn j Helge andz huset meth ena pigho, swa meth skiäl, ath [han] skal giffua iiij^{c} (400) marck jn meth sik, reda peninga, ok alla the lösöre, som han förer jn [j] Helge andz huset meth sik, the skulo [bliffua] vidh gaardin eptir therres dödh vtan reda peninga.

Eodem die sagdes for retto, ath Ingwar Dieckn skal fornögia Siälagaardin the l (50) marck, som han fick Nic. Dobbin vthan radzsins mynne ok witskap.

Eodem die feste Staffan pungamakare vj (6) manna lag, swa thet han haffwir enga peninga efftir sin dreng, som dödh bleff.

Staffan pungamakare. 110.

[**16 juli**]. Sabbato proximo ante festum sancte Margarete virginis kom for rettin Staffan pungamakare sielff vj:e (6:e) och swor, ath han hade engte meer efftir sin dreng[1]) än thet han hade vtgiffwet bade j testemente och siälarychth. Meth honom sworo: Elaff skomakare, Olaff beltare, Benct beltare, Peder Pryss, Henrik skinnare. Ty är han a ty wegna quitt.

Magnis Grabo erffwingia.

Eodem die kom for rettin Hanis Parte, borgare j Aabo, fultmektoger pa Magnis Graabo brodhers barna wegna, och kendes sik wel fornögd och bittalath wara pa alles therres wegna[2]) bade for löst ok fast til en fulkomen ända. Ty loth forscripne Hanis Parte forscripna Magnis Graabo epteliffua hustru Katerina frij, quitt, ledog ok lös fore alth hendermera tiltal, henne, alla hennis arffua ok eptekomanda, bade for födda och ofödda til ewig tidh. Teslikes pa sama tiden kom och tha for rettin Jenis Paualsson j Sigla[3]) j Wekul sockn, fult-

[1]) I hdskr. är tomrum lämnat för namnet.

[2]) Ändrat från: forscripna Magnis Graabo barna wegna.

[3]) Ändrat från: Swra.

111. mektoger pa framlidna Magnis Graabo systra wegna, hustru Margareta Olaffs dottir wegna och hustru Katerina Olaffs dottir wegna[1]), ok pa sina hustrua Dorotea, Magnis Grabo syster dottir, wegna, ok kendes sik pa alles begges[2]) wegna wel fornögd ok bittaladh wara eptir framlidna Magnis Graabo alth thet arff, som them tilfallet war, bade for löst ok fasth. Ty loth forscripne Jenis Paualsson Magnis Graabo epteliffua hustru Katerine frij, quitt, ledoga ok lösa pa alles begges[2]) forscripnes wegna til ewigh tidh fore them, alles [begges] arffua ok eptekomanda, bade for födda och ofödda.

[**16 juli**]. Sabbato ante festum sancte Margarete virginis tha bödh Joan j Trosa vp iij:e (3:e) tidh eth stenhus pa her Joans vegna j Estwna.

Eodem die kom for rettin Heningh Kokx epteliffua ok loth vp sinom swag Nic. Gunnarsson then gaardin, som Heninng Kok ok hon besato j Botuid grytagiutare grend.

Baltazar skomakare ok hans drenge äro belatne konungx ok stadzsins sak huardere xv (15) marck. Then tridie drengin belatin pa v (5) marck[3]), stadzsins sak, fogodins tilgiffwet.

112. Eskil Fynne.

[**20 juli**]. Feria quarta proxima ante festum Marie Magdalene tha sporde her Loduik Wesman til en tidh, annan tidh och iij:e (3:e) tidh till, om än han wilde haffua Anna til äckta.

Her Benct Smalenninge.

[**16 juli**?]. Sabbato ante[4]) festum sancte Margarete virginis kom for rettin j erliga ok welbördoga herra nerwaro, her Göstaff Karlssons, her Gregurs Matssons, riddare, teslikes borgamestarene och radzsins Johan Jonaes, borgare j Munster, ok kendes, thet erlig ok welfornwmpstog man her Benct Smalenninge hade honom wel och til tacka redeligan fornögt ok bittalath for alth thet arff, bade löst och fast, som hans hustru Äleke ok hennis syster Kunne tilfallet war eptir therres framlidna brodher Hanis Fältorp, Gud honom nade. Therfore ok tha stragx fore

---

[1]) Orden: »hustru Katerina Olaffs dottir» äro överstrukna.

[2]) Ändrat från: therres.

[3]) Ändrat från: x (10) marck.

[4]) Då Jonaes' brev (se nedan) är dat. 18 juli, kan *ante* misstänkas vara felskrivn. för *post*, i vilket fall anteckn. hänför sig till *23* i st. f. 16 juli.

rettin loth forscripne Johan Jonaes forscripna her Benct Smalenninge, honom, alla hans arffua ok eptekomanda, bade födda ok ofödda, teslikes hans kere hustrua Lisabeth meth sina arffua, frij, quitta, ledoga ok lösa fore sik, sina hustrua Äleke ok hennis systher Kunna, fore them, alles therres arffua ok eptekomanda fore alth hendermera tiltal, kraff ok ämanan til ewig tidh ok til en fulkomen ända. Thermeth stodh ok forscripne Johan Jonaes fulkomligan til thetta eptescripna quittancie breff, 113.
som han hade giffuet her Benct Smalenninge ok hans hustru Lisabeth ok therres arffua, ludhandes oordh fraa oorde som eptescriffuet staar:

Vor allen, de sint gestlik edde wertlik, dar dusse myn breff vorgetoget edder gelesen werdt, bekenne ik Johan Jonaes, borger to Munster, dat ik myt fulmacht, beradens modes vnde vruntliker degendinge hebbe gemaket eyn vulkomen ende vnde vorschedinge myt dem ersame her Benth Smalender, borgermester tome Stockholm, vnde siner erliken husvrouwen Lisebeth, nagelaten mynes erliken seligen swoges s. Hans Veltorppes, van sines nagelaten arfftals vnde guder wegen, loss vnde vast, so de belegen, varende vnde komende sint, dar ik vp sprekende was van anvall vnde gebordt wegen mynes erliken husfrowen Aleke Nesen(?) vnde Kunnen susters vulkomen borth seligen Hans Veltorppes, eres brodher, dar my de ersame vorgescreuen her Benth Smalender jn vruntliker degendinge vnde vorschedinge myt vulkomen willen heft gegeuen anderhalffhundert marck holmeschen pemente, de he my jn guden kopper vnde guldes vornoget heft, myt ander mer vruntliker begistinge. Des ik eme vruntliken dancke vnde em so worder vulkomen vorlate vnde sinen erliken husvrouwen Lisebeth, en vnde eren beiden erwen, aller ansprake dusser vorgescreuen begistinge vnde vorschedinge van my vnde mynen husfrowen Äleke Nesen(?) vnde Kunnen susters vor- 114.
gescreuen seligen Hanis Veltorppes myt alle vnsen eruen, gebaren edder vngebaren, dar vorder hoger nummer vp to sakende myt jenneger ansprake, sunder jennergerlege argelist, dar ik Johan Jonaes vorder dussen mynen appen vulmechtigen breff vpp geue den vorgenanthen ersamen her Bent Smalender vnde siner husfrouwen Lisebethen vnde eren beiden

erwen myt vulmacht vromer mans, also myt namen Marquard Gruwel, Clawes kockmestere, Hanis Sledorn, dede mede jn dussen vordrachtinge vnde vorschedinge mit my gewest sint, den ik to hoger witlichet hebbe gebeden er jngesegel to hengende an dusse breff to vuller vaster vorwaringe alles hinders, so ik des mynen hir nicht jeghenwardigen hebbe. Gegeuen vnde gescreuen tome Stoxholm na Cristi gebordt dusent veer hundert jn deme viff vnde achtigesten jare an deme mandage vor sunte Marien Magdalenen (*18 juli 1485*)[1]).

Andres Olsson ok Olaff Laurensson witnade for rettin, [ath] quinnan war lagligan festh vidh then mannen, som atte the x (10) marck, huilka Niels Olsson satte j rettin.

115. Eskil Olsson rechte handene ffor xl (40) marck, ty han togh mödomen aff Anna, Olaff tymbermans dottir, ok swa xl (40) marck fore haarmalet. Tenetur xx (20) marck.

Henrik Jonsson, Laurens skomakare drengh, rechte handene for iij (3) saarmaal, som han hiogh Olaff Andersson j hoffwdet. Tenetur vj (6) marck.

Vxor Katerin Hanis.

[**30 juli**]. Sabbato et crastino sancti Olauj regis et martiris kom for rettin Henrik Oldenborch, borgare j Danzeke, meth eth mektabreff vppa her Yrians Nitze prest wegna j Danzeke om thet arff, som forscripna her Örian Nitze tilfallet war eptir hans framlidna broder Hanis Nitze skinnare, och kendes, thet hustru Katerina, Hanis Nitze epteliffua, haffuir honom wel fornögt ok bittalat alth thet arff, som honom tilfallet war, bade fore löst och fast. Therfore och tha stragx fore rettin loth forscripne Henrik Oldenborch forscripna hustru Katerine pa her Öryan Nitze wegna frij, quitt, ledoga och lösa, henne och alla hennis arffua ok eptekomanda, bade födda ok ofödda, for alth hendermera tiltal til euig tidh[2]). Ok bar han vp j arffuit xx (20) marck rede *peninga* och it ryggie foder, schattat for x (10) marck. Desse ware ther ner offuer bytit: Eric Joansson radman, Helmik scriffuer, Gregers schynnere.

116. [**1 augusti**]. Feria 2:a proxima post festum sancti Olauj tha bödh Pedher Skytta wp Skymblepeningx hws pa Siela-

[1]) Jämf. ovan sid. 96.

[2]) Det följande efteråt tillskrivet av Helmik van Nörden.

gaardzsins vegna iij:e (3:e) tiidh, huilket belegit är geen moth bagarene bodaner.

Eodem die bödh Claus kannegiutare vp iij:e (3:e) tidh sith hws, som han besitter.

Eodem die wordo fogodin, borghamestarene ok raadet swa eens[1]), ath her Jeppe Nilsson, Per Jönsson, Clemit Benctsson skulo til Jomffruhampn.

Eodem die anamade quinnan the x (10) marck, som Nic. Olsson hade sath j rettin eptir framlidna Andres.

Eodem die wordo borgamestarene och raadet eens om thenna eptescripna articula, som skulo til herradagin j Jomffruhampn:

Primo. Kere, werdogeste fädher j Gudi oc welbördoge herrer, at j[2]) wilde werdoges til ath offuerwägha thenne her eptirscripne erende, som forst är, ath alth thet silffwer, som her görs j landet, thet föra köpmennene mestadelin wtlendes;

jtem om en godh myntamestare, ther edher ok rikene wore retradog;

jtem wtlenska borgara taga sik breff och forswar och bedriffwa landzkiöp; 117.

jtem haffua wij breff och bewisning, swa at wij[3]) haffua then rettogheet til sancte Cristoffers prebenda j wora Byakirkio, som kallas juspatronatus, at wij magho ok thet bliffua niwtandes;

jtem äro wij edher werdogheet ödmyukligan bidiandes, at j[4]) wilde werdogas wnnath till goda, thet wij fingo nw lata frackta worth stadz skip till städherne meth lagx[5]).

Absentes: Staffan Wesgöte bortta iij (3) radzstuffw daga.

Eodem die bödh Herman Bremare vp silff pantt iij:e (3:e) tidh, som hörde til Per Swartte.

Her Loduik Wesman, vxor Elzeby oc Symon Fränsell.

[**6 augusti**]. Sabbato proximo ante festum sancti Laurencij tha wordo her Lodwik Wesman, hustru Elzeby Hanis Holmgerssons forlikte meth Symon Fränszel om winkällaren,

[1]) Det följande är senare infört.

[2]) Orden: »at j» äro i hdskr. hopskrivna.

[3]) Orden: »at wij» äro i hdskr. hopskrivna.

[4]) Orden: »at j» äro i hdskr. sammanskrivna.

[5]) Herredagen i Jungfruhamn 1485 har först genom denna anteckning i tänkeboken blivit bekant. Jämf. Hist. Tidskr. 1903, sid. 133 f.

som han hade hafft pa therres wegna, swa ath forscripne her Loduik oc hustru Elzeby skulo giffua forscripna Symon Fränszel j (1) lest järn och thermeth all rekinskap quitt them j millom, jn presencia her Benct Smalenninge, Per Jönssons, Ingeual Torstinssons, Erik Jonssons och Per Michelssons.

118. [**6 augusti**]. Sabbato proximo ante festum sancti Laurencij komo for rettin tesse eptescripne: Mikel clensmid, Laurens Hoppener, Nic. scriffuare, Per Jönsson, Jap Camp, Jap offuirskiärare, Peder Jwte, Tord mwramestare, Magnis mwramestare oc witnade, swa ath the hado warith offuer ena syn j millom her Pedher j Skoo och Peder Skytta radman[1]) om en mwr, som j millom them belegin är, swa ath forscripne her Peder haffwir bygt jn pa Peder Skittes mwr och satt sin skorsteen en alin jn vppa Peder Skyttes mwr och swa satt träbygningene jm(!) pa Pedher Skyttes mwr fyra alna[2]), och ther war wtoffuer bleke her Laurens pa her Peders wegna.

Dan Jönsson.

Eodem die gik Dan Jönsson lag sielff sette, ath han war Herman Skiffwerman ecke meer skyllog än iij (3) öre. Meth honom sworo: Niels Swensson, Biörn Jonsson, Ingemar Swensson, Laurens Olsson, Olaff Olsson.

[**8 augusti**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Laurencij bödh Mikel clensmid vp en tompt iij:e (3:e) tidh, belegin westan mwr.

119. Eodem die bödh Pedher Skytta vp iij:e (3:e) tidh pa Alla cristna siäla wegna eth stenhws eptir framlidna Hanis Skymblepening, som beleget är moth bagare bodaner[3]).

Raadet.

Eodem die wordo borgamestarene och radet swa eens, ath eth breff [scal scriffuas?] til rikinsens radh om the liggiarene, som her göra drapelig skadha[4]).

Eodem die bödz Albrict skinnare och Peder skinnare friidh vidh liiff ok godz badhe for ordom ok gerningom.

---

[1]) Detta ord senare tillskrivet i margen.

[2]) Det följande senare infört.

[3]) Jämf. ovan sid. 102 f.

[4]) Detta beslut har säkerligen avseende på den pågående herredagen i Jungfruhamn.

Olaff Remarsson rechte handene ffor xxiiij (24) marck, ty han slog Niels Laurensson.

[**13 augusti**]. Sabbato proximo ante festum assumpcionis Marie tha sagdes Jesper Norby swa for retta, ath han skal faa mester Hanis sin hest swa godh jgen ellir ok bittala honom swa myket, som hestin war werdher, ok tale sidan til drengin, som han köpte hestin aff, om sina tröya.

Eodem die sagdes for retta, athe twa kiöpmen, som Pedher Falkinsten loffuade fore, skulo vidh huarsdere iij (3) marck koma om odinsdag til swars pa radzstuffwne.

[**17 augusti**]. Feria quarta jnffra octauas assumpcionis 120.
Marie virginis kom for rettin Birgitta Bryningx ok loth vp Pedher Jwta eth bryggares, beleget pa norre sidhone nidharst j sancti Laurencij dreng (ɔ: grend), frij ok quitt meth hus ok jord fore lv (55) marck reda peninga til euerdelica ego, som är j lengdene xiij (13) alna, pa breddenne xiij (13) alna. Her pa [gaff] forscripne Per Jwte wth sin fridskilling.

[**20 augusti**]. Sabbato proximo ante festum sancti Bartolomej tha loth hustru Elin, Andres Persons kniffuasmidz epteliffua, vp Gregurs swerdslipare ena tompt, belegin j Badzstuffw grendene, frij ok quitt for xxij (22) marck peninga til euerdelica ego, som är j lengdene xv½ (15½), pa breddene x (10) alna och iij (3) quarttere.

[**22 augusti**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Bartholomej tha feste Erik Nilsson lag sielff vj (6:e), ath han hade engte aff hustru Eline Hanis Ottes the halff jern, som hon pa talade.

Jachim Kock cum vxore Barbare.

Eodem die stodh for rettin Jachim Kock och gaff syna 121.
hustrua Barbare alth thet han maa henne giffua efftir laghin, bade j lösa ok fasto. Teslikes gaff ok forscripna hustru Barbara sinom kere husbonda alth thet hon maa honom giffua bade j lösa ok fasto efftir lagin obehindrat til euerdelica ego.

Eodem die rechte Willam badzstuffwne karll handene for xij (12) marck, ty han lagde sin badzstuffwe vidh jn vppa stadzsins mwr[1]). Tenetur iij (3) marck.

Nic. Person rechte handene for xl (40) marck fore flärd,

[1]) Det följande senare tillskrivet.

ty han salde Kolbergx salth for Traffwen salth ok j Traffwen tunna ok ecke j sama tunna. Tenetur x (10) marck.

Eodem die lyste fogodin Benct Karlsson konungx friidh offuer Jenis Jwte.

[**27 augusti**]. Sabbato jnffra octauas sancti Bartholomej tha giorde Clemit Benctsson och Gödert perlastyckare therres eedh, swa ath the wisto thet, ath Marquard Gruell hade giorth Lasse Wernar til skippar pa sith skip, som han nw haffuir honom wntförth.

122. Eodem die bödh Peder Michaelis vp giordan koppar iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die. Siwrd Ketilsson och Jap Laurensson giordo therres eedh, swa ath the hördo, thet Olaff Helsing kallade Hanis Högben tiwff, röffuare och skalk. Ther fore rechte han handene for xij (12) marck. Tenetur ij (2) marck.

Eodem die bödz Hanis Hogben ok Olaff Helsing friidh widh liiff ok gotz.

[**29 augusti**]. Feria 2:a jpso die et festo sancti Johannis decollacionis tha bödh Olaff Mikelsson vp iij:e (3:e) tidh en gaard.

Eodem die stodh for rettin Eric Nilsson kiöpswen sielff vj:e (6:e) oc wilde gaa lag, swa the ɟ (½) lest jern, som Peder Mikelsson skyltte honom fore, swa ath hon kom honom aldre til goda, vtan tha han kom hiit fra Westeraars, tha loth han henne jn j Hanis Ottes hws. Tesse stodo meth honom redabone ath gaa lag, forst Peder Sweder, Gregurs Olsson, Pedher Laurensson, Jenis Laurensson, Peder Swensson. Tha fordrog

123. Peder Mikelsson honom edhin.

Eodem die witnade Mattis Lydeka ok skippar Pauall, swa ath the ner stadde woro, tha Tyle Mentz sagde, thet Claus Werderman war honom engte tenetur.

Wordo borgamestarene och radet swa ens, ath kemmenerane skulo biuda skipparene widh xl (40) marck ath [ecke?] skipa nogan lagx j stedherne.

Katerina Hanisse dottir, födh j Aabo, kendes, ath hon stal aff Per Olsson, Joan Jönssons tienare, ena kaapa, en kiortill oc ena kaapa aff en hoffman. Ther fore ath hon är meth barn, tha skal hon stwpaslaas ok forswäria stadin.

[**31 augusti**]. Feria quarta jn profesto sancti Egidij tha wordo borgamestarene ok radet swa ens, ath Baltazars dreng, som ligger j syseke bwreth, skal ecke mynne giffua stadenom j mans booth än x (10) marck.

[**5 september**]. Feria 2:a proxima ante festum natiuitatis Marie virginis stodh for rettin Ingeuall stadzscriffware, fultmektoger pa Peder Michaelis wegna, ok böth vp gullpantt ok silffpant iij:e (3:e) tidh.

[**17 september**]. Sabbato proximo ante festum sancti 124.
Mathej apostoli besatto Joan Styngh, Pedher Mikelsson och Renholth Lehwse annan tidh framlidna Houenborgx egedelar.

Peder Nielsson rechte handene for xl (40) marck for olaga köpslagan. Fideiussit Jenis Nielsson[1]). Gaffs till.

Eodem die bödh Ingeual stadzscriffuare vp silff.

[**19 september**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Mathej tha bödh Olaff smid vpp ena tompt pa Otte Henricssons wegna iij:e (3:e) tidh.

Eodem die komo biscop Cortz tienare for rettin ok sagdo, ath Lasse Kruse, biscop Cortz tienare, kendes widh draapet, swa ath han slog then fatige mannen j häl, som bleff slagin pa Sudre bro, lögerdagin nest ffore än Eric Ragualssons bryllop hiolthz. Tesse woro pa radzstuffwne: Lasse Benctsson, Nic. Person, Tord Pedersson.

Eric Laurensson, borgare j Arboga, feste siex manna lag, ath han ecke saalde Lasse Laurensson jernith.

Magnis kötmangare rechte handene for iij (3) marck, ty 125.
han saalde twem eth ij^{c} (150) lodskin, och swa skal han lata faa Jenis Mikelsson the ij^{c} (150) skin, som han köpte, widh sina iij (3) marck. Tenetur j (1) marck.

Eodem feste Olaff Laurens vj (6) manna lagh, ath han ecke meth foracht ffordörffwade Olaff Bomans hest.

Eodem die feste Cristiern winman vj (6) manna lagh, ath han ecke war Lambrict Skytta engte tenetur.

Eodem die gik Eric Laurensson lagh sielff sette, ath han ecke salde Lasse Laurensson, her Benctz magh, nogat järn. Meth honom sworo: Jenis Mangsson, Lasse Nielsson, Birger Andersson, Olaff Laurens, Martin Tydekesson.

[1]) Det föregående överstruket.

Jenis Geeth.

[**19 september**]. Feria 2:a proxima ante festum Mathej apostoli tha kom for rettin welboren man Jenis Geeth j Gylia och sagde, thet han staar sith jnsigle fulkompligan til, som han haffuir latid hengia nidan fore thet breffuet, som Knwt gulsmid haffuir och ludhandes är vppa thet hwset, som forscripne Knwt gulsmid köpte aff welborna quinno hustru Anna j Lyndöö, ok ath han saalde thet huset fritt och quitt meth iiij (4) mwra och thet andra huset, som Heming Olsson besitther, meth iij (3) mwra[1]).

[**26 september**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Michaelis archangelj böd Joan Styng vp ena tompt iij:e (3:e) tidh pa Martin skomakare hustru wegna, huilkin som belegin är pa Sudremalm.

126. Eodem die sagdes for retta, ath Berende Hake skal bliffua wiidh sina besaato om skippet for the xxx (30) marck, som skipparen är honom tenetur.

Eodem die sagdes for retta, ath Nic. scriffuare skal besettia prestins skip for the xiiij (14) marck, som han honom tenetur.

Joan Styng, Nic. Mangsson ok kirkiowärandene skulo ransaka om kirkiobenckene, swa ath engin hustru skal meera haffua än en bänck.

Eodem die kom for rettin Joan Lyndorm och loth Hynsse Jönsson vp sith stenhws, belegit östan til, som fordom her Martin Lyndorm besatt, friitt och quitt, som thet nw opmwrath och bygt är, meth grundene och bryggiarehuseth, meth hws och jordh och all bryggeredskap fore femhundrade marck reda peninga stocholmeska och thet stenhuseth belegit westan till, som fordom Staffan Wesgöte besatt, j alla motto obehindrat fore huars mans tiltal til euerdelica ego. Her vppa gaff forscripne Hynsse Jönsson vth sin fridskilling.

Eodem die och tha stragx for rettin tha loth Hynsse Jönsson vp Joan Lyndorm vp(!) thet stenhuseth westan till, belegith
127. wiidh Bredagrendene öffuarst j grendene, som fordom Staffan Wesgöte besatt, friit ok quit, som thet nw opmwrat och bygt är, meth grundene och all sin tilbehörilsse ok obehindrat fore

[1]) Denna anteckning förekommer på en lös lapp, instucken vid sid. 125. Jämf. Stockholms stads tänkeböcker, I, sidd. 22 f., 365, 416.

huars mans tiltal til euerdelica ego. Her vppa gaff forscripne Joan Lyndorm vth sin fridskillingh.

Knwt Pose, Birgitta Bryningx.

[**28 september**]. Feria quarta jn profesto sancti Michaelis archangelj kom for rettin her Andres Rodolphi, fultmektoger pa Knwt Pose wegna, och loth hustru Birgitta vp sin gard, then hon nw besitther, frij och quitt meth hws och jord och obehindrat fore hwars mans tiltal, som framlidne her Swen kirkioherren och hans arffwa hade ther till. Her vppa gaff forscripna hustru Birgitta wth sin fridskilling.

Nic. Wrwedher rechte handene for xij (12) marck for thet honet, som han giorde her Benct Smalenninge och kastade rotha breffuet for näsone pa honom j radzstuffwne pa disken, än iij (3) marck for thet han gik aff rettin. Tenetur iiij (4) marck.

Hanis Dyngxstede och Hanis Dene j Lubeka. 128.

[**26 september**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Michaelis archangelj komo for rettin Hanis Dynxstede och gamble Hanis Dene, borgare j Lubeka, om en rekinskap, som war j millom framlidna Hanis Lambrictsson oc vnga Hanis Dene, Gud them nade, swa ath same Hanis Dene bok jnneholth om then rekinskap, som them war j millom, iiij^{c} (350) oc v (5) marck stocholmeska oc xj (11) solidi, pa huilket Hanis Dynxstede war begerandes eth myddel aff forscripna gambla Hanis Dene, huilket han engalunda wilde tillata. Therfore oc tha stragx for rettin bepliktade sik forscripne Hanis Dynxstede ath fornögia ok bittala forscripna gambla Hanis Dene forsagda peninga summa, om swa kan fynnas j forscripna Hanis Lambrictssons rekinskaps bok. Woret ok saka, ath forscripne Hanis Lambrictssons rekinskaps bok ecke jnneholder swa stora summa, som forrörth är, tha skal thet framdelis ransakes och här aatskilias for retta.

Per Olsson, hustru Cristin. 129.

Eodem die sagdes Peder Olsson swa for retta, ath will han her eptir nogat byte kräffia aff hustru Cristine, mester Laurensse epteliffua, tha skal han bära til bytes jgen alth thet han haffuir oporet.

Om likstool.

[**1 oktober**]. Sabb*ato* p*roximo* an*te* festu*m* s*anc*ti Fr*an*cisci tha wordo borgamestar*e*ne oc radet swa eens, ath alle liikstolar skulo bliffua standand*es*, til thes ath en k*ir*kio h*er*re komb*er*, som th*er* fore sigh*er* messor och vig*ilier*.

Ped*er* Swins arffua.

Eod*em* die komo for r*e*ttin Ped*er* Swins och hans hust*ru* arffua, Jenis Ketilsso*n* j Stogerby, Andr*es* Jönsso*n* j Gerby j Mwstesara sockn, och stodo till alle the gaffuor och teste-men*te*, som for*scrip*ne Pedh*er* Swin ok hans hust*ru* hado giffuet for th*er*r*es* begg*es* sielarychth.

Pedh*er* smid skipp*ar*en skal haffua om wikuna vj (6) öre j Liiffsland r*e*sa.

Eric skipma*n* skal haffua offw*er* alla r*e*sone ij (2) m*arck*.

Om Hanis Fältzstorp.

[**3 oktober**]. Fe*ria* 2:a et jn p*ro*festo s*anc*ti Franciscj
130. tha stodo draga*r*ene for r*e*ttin ok witnade, swa ath the slogo samam*s* aath Hanis Fältzstorp v (5) mesa kopp*ar* vndi hans m*er*ke, som schippad*es* jn j skippar Plata schip, och j (1) l*es*t järn ok ij (2) t*umn*ar sälspäk.

Staffa*n* Wesgöte bödh vp lös pa*n*th iij:e (3:e) tidh.

Bödh Joa*n* Styng vp ena to*m*pt pa malmen iij:e (3:e) tidh pa ena q*ui*nna wegna.

Eod*em* die sagde Eskil Olsso*n*, ath hoffme*n*nene, h*er* Stens tiena*ra*, slogo syndh*er* portin, th*er* ha*n* satt j*n*ne och drack, och en ka*mm*ar*e* döör och drogo ho*no*m wth pa gatwne och togo fraa ho*no*m ha*n*s taska och slogo synd*er* armen pa ho*no*m.

Ped*er* kanne*giutare*, Ola*ff* Taueste.

[**8 oktober**]. Sabb*ato* p*roximo* an*te* festu*m* s*anc*ti Dyonisij tha ko*m* for r*e*ttin Andr*es* Olsso*n* j Skaest*a* j Nylandh och kend*es*, ath ha*n* hade opburet alth th*et* arff, som ho*no*m tilfioll ept*ir* framlidna Eric Gu*nnarssons* hust*ru* Kater*i*ne, som war ha*n*s dott*ir*. Ty loth ha*n* tha str*a*gx for r*e*ttin he*n*nis teste-
131. me*n*tarij Ped*er* ka*n*negiutar*e* och Olaff Taueste a ty[1]) wegna frij, quitte, ledoga ok lösa ffor alth hend*er*mera tiltal till ewigh tidh bade for födda och ofödda.

[1]) Orden »a ty» äro i hdskr. hopskrivna.

[**10 oktober**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Kalixtj tha kendes Jenis Cristiernsson kock, ath han hadhe röffwath aff Eskil Olsson hans taska; ther woro vty twa silffskedher, en gyllene ok vj (6) öre swenska peninga. Ty dömpdes han til swerd. Pie memorie.

Eodem die kiendes Peder Ketilbiörnsson, ath han slogh j häl en bonda, som heeth Pelle Person. Ty stodh han sin rett.

Herman Messeman.

Eodem die sagdes for retta, ath epthir thet Herman Messeman kiöpte koppar en for wogene aff Henrik Babbenhuse ok Claus Werderman hade giorth termina meth honom j Lubeka, tha är forscripne Messeman engte pliktog ath swara Claus Werderman om nogan koppar ellir peninga.

Her Jeppe Nilsson, Laurens kötmangare.

[**12 oktober**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Kalixti komo for rettin skippar Zone, fultmektoger pa Magnis 132.
Ragualssons wegna j Kestöö j Töffwesare sockn, oc Laurens Ragualdson j Ornöö j Österhaninge sockn meth therres syster blinda Katerina och loto her Jeppe Nielsson borgamestare och Laurens Jensson kötmangare frij, quitta, ledoga och lösa om alth thet arff, som them war tilfallet eptir framlidna hustru Margareta Mikel kötmangares, therres syster, ffor alth hendermere tiltal til ewig tidh bade for födda och ofödda.

Eodem die kom for rettin Esbiörn skreddare och loth vp Mikel Laurensson en gaard, belegin westan mwr j andra grend sunnan fore Graabrödra grend, nest them nidhersta gaardin pa norre sidone, frij, quitt meth hws och jord, som han nw opbygder är, for xxxiiij (34) marck stockholmeska, som är j lengdene xj (11) alna ok eth quarttere, pa breddenne xij (11½) alin. Her pa gaff forscripne Mikel Laurensson wth sin fridskillingh. Ty maa han ok skal sama gard och tompt haffua, niwta ok brwka obehindrat fore hwars mans tiltal til euerdelica ego. 133.

Her Nic. Erichsson och om Henrik Babbehwse[1]).

Eodem die wordo fogodin, borgamestarene och radet swa eens, ath alle the som woro j radh och daath ath wntkoma Henrik Babbenhwse her aff stadin, the skulo antige lata koma

[1]) Orden: »Her Nic. Erichsson och» tillskrivna av Helmik v. Nörden.

Henrik Babbenhwse hiit jgen til swars jnnan thetta här och pinsdaga nw nestkomande ellir och swara erlig man her Nic. Eriksson ok flere the gode men, som han bleff skylloger.

Laurens Jönsson carnifex.

[**15 oktober**]. Sabbato et crastino sancti Kalixti pape kom fore rettin hederlig man her Andres j Gerna meth syn syster hustru Ingrid[1]) [ok] Eric Pedersson, hustru Cecilia systerson, och kendes, thet han hade giorth eth rette erffua skipte meth Laurens Jensson kötmangare pa sins systersons wegna, Thomas Mikelsson, om alth thet arff, som forscripna Thomas Mikelssone tillfalla kunde, bade fäderne och mödherne, bade om liggiande grwnd, hws och alla lösöre, mynne ok mera, huat thet helst kan at wara[2]) j lösa och fasta, swa ath forscripne Laurens Jönsson skal förnögia ok bittala forscripna her Andres pa hans forscripna systersons Thomas Mikelssons wegna C (100) marck stockholmeska j goda werdöra, och thermeth skal forscripne Laurens Jönsson bittala all gieldin, som äro klarligan offuerlagde och reknade j tesse welfornwmpstoga goda manna nerwaro ok aahöra, som äro her Jeppe Nielsson borgamestare, Lasse Laurensson radman, Herman Rogge, Mikel clensmid, Jap Camp, Godskalk skomakare oc Ingeuall stadzscriffuare, swa ath summan är Cxl (140) marck och xij (12) öre. Thermeth gaff och forscripne Laurens Jönsson forscripna her Andresse eth stycke brunth leysk och ena silff sked om iiij (4) marck, som forscripne her Andres aff honom eskiade til wenskaps gaffuor och for sina möda. Ty loth forscripne her Andres Laurens Jönsson tha stragx for rettin ledog ok lös for alth hendermera tiltal om forscripna arff til ewig tidh bade for födda och ofödda.

134.

[**17 oktober**]. Feria 2:a proxima ante festum xj^{m} (11 000) virginum tha kendes Halstin Suensson, ath han stal aff sin husbonda, Claus kökemestare, viij (8) pund malth. Thy dömpdes han till rep. Pie memorie.

Olaff Matsson consul.

135.

Eodem die kom for rettin Olaff Laurensson j Westerwiik j Tenala sockn, fultmektoger pa Andres Olssons wegna j Bärna

[1]) Orden: »Syn syster hustru Ingrid» äro senare tillskrivna.

[2]) Orden: »at wara» äro i hdskr. hopskrivna.

sockn j Saraby, och kendes, thet erlig man Olaff Matsson radman hade redeligan fornögt och bittalath honom alth thet arff, som forscripne Andres Olssone j Saraby war tilfallet eptir hans framlidna broder Jenis Olsson, som dödh bleff hem til forscripna Olaff Matsson. Ty loth forscripne Olaff Laurensson forscripna Olaff Matsson tha stragx for rettin frij, quitt, ledog och lös fore alth hendermera tiltal til ewig tiidh bade for födda och ofödda.

Staffan Wesgöte.

Eodem die gik Staffan Wesgöte lag sielff iij:e (3:e), swa ath han hade ecke saalth Hynsse Jönsson meer än halffdelin aff stallet. Meth honom sworo Dauid Esbiörnsson och Nic. smid.

Eodem die lagdes jn j skaapet vj (6) marck, j (1) öre mynne, sollenära peninga, aff Sudre malm war opburet.

Pedher Skytta.

[**19 oktober**]. Feria quarta proxima ante xj^{m} (11 000) virginum tha komo for rettin tesse eptescripne Laurens Jönsson kötmangare och Per Jönsson, mester Laurense magh, ok witnade, swa ath the nerwaro, tha Pedher Skytta radman sporde hustru Tala till, som nw är j Helge andz huseth, om än hon nogat wiste, hurw som thet war belegith om then mwren, som liggiandes är j millom forscripna Pedher Skytta hws ok then gaardin, som ther nest nidan fore är j sancti Laurencij grend j geranom; tha lypthe hon vp sina händher ok badh sik swa Gud til hielppa, ath hon aldre annat wiste, än then same mwren hörde all saman til forscripna Peder Skytta hws och ath then gardhin ther nidan fore hade ther engte mera meth tilgörande än eth skorstens rwm j wrona, ok ath hon hade booth ther j grendene jämpn xl (40) aar. Ok tha stragx for rettin stodo forscripne Laurens Jönsson ok Pedher Jönsson redhabone ath göra therres eedh, ath swa woro forscripne hustru Taala oordh j alla motto som forrörth är. 136.

Olaff Laurensson, Andres Jensson. 137.

[**22 oktober**]. Sabbato proximo post xj^{m} (11 000) virginum tha kom for rettin Erick Japsson ok kendes, thet Olaff Laurensson ok Andres Jensson hado honom wel fornögt alth thet arff, som honom tilfallet war eptir hans framlidna bro-

dher Olaff Japsson. Ty loth han them ledoga oc lösa om forscripna arff til ewig tidh fore alth hendermera tiltal.

Peder Skytta.

[**24 oktober**]. Feria 2:a proxima ante festum beatorum apostolorum Symonis et Jude bödh Pedher Skytta vp iij:e (3:e) tidh thet hwset, som Skyblepening hade pantsätt Siälagaardin.

Henrik Könekin sartor rechte handene for j (1) marck for huart stycke, som han hade skwret moth skreddare skrana, ok swa xl (40) marck for olaga kiöpslaghan. Tenetur x (10) marck[1]).

Eodem die bödh Arwid Olsson vp Hielmekes hws iij:e (3:e) tidh pa her Joans wegna j Estwna.

138. Vxor Katerin Andres Jonssons.

Eodem die witnade Olaff Hemingsson ok Peder Olsson, swa ath the hördo, thet Staffan Skalme kallade hustru Katerina, Andres Jonssons epteliffua, ena trulkona.

Nic. Jwte.

[**26 oktober**]. Feria quarta proxima ante festum beatorum apostolorum Symonis et Jude tha loth Joan Swensson radman vp Niels Jwta, her Ywar Axelssons fogode, en gard, belegin j hustru Cristine Storbekes grend, frij ok qwitt for C (100) marck stocholmeska reda peninga. Her vppa gaff forscripne Nic. Juwte vth sin fridskilling eptir ty som laghin wtwisa. Ty maa han sama forscripna gaard egho ok brwka obehindrat fore huars mans tiltal til euerdelica egho.

Eodem die bödh Andres skreddare vp iij:e (3:e) tidh lös pantt.

Eodem die bödh Henrik Hillebrand vp iij:e (3:e) lös pantt.

Thomas, her Nic. Erikssons tienare, skal lata koma sin
139. witne fore jnnan thetta her och jwl nw nestkomande om järnet.

Alexius Nampsi.

Eodem die ledgdade ok felade fogodin Philppus Jensson, borgamestarene och raadet Alexius Nampsi j vj (6) samfälth aar nw nestkomande fore gesta skuld ok ecke fore borgare skuld.

Peder Skytta.

Eodem die anamade Peder Skytta meth sik til rigeska resa

[1]) Anteckningen överstruken.

en kalk meth patenan och corporale, en altare sten, en mässabook ok en litin klocka[1]).

Eodem die anamade Baltazar styreman eth pantzare til läna, som stadenom tilhörde.

[**31 oktober**]. Feria 2:a jn profesto omnium sanctorum tha bödh Benct Kog vp ena tompt iij:e (3:e) tiidh, som belegin är pa Norre malm, som han hade till pantta aff gambla Hanis bagare.

Waldemar kopparslagare.

Eodem die skiöth Waldemar kopparslagare pa thenne witne: Nic., Mikel klensmidz dreng, Andres, Mikell klensmidz dreng, och Mikel dragare.

Magnis mölnare. 140.

Eodem die stodh Magnis mölnare till, ath han bar wanmeleth til skreddaren Hanis Dene, som han skulde skiära mwnckome kaapar aff.

Eodem die stodh for rettin same skreddaren Hanis Dene och sagde, thet Magnis mölnare bar til honom xv (15) alna wanmall ok loth skiära theraff twa kaapar til mwnckane behoff, annan aff viij (8) alna och annan aff vij (7) alna; om fredagx afftonen tha bar han wanmeleth till honom och badh forscripna Hanis Däme(!), ath kaapaner skuldo worda redha bittidan om morghonen.

Eodem die. Tesse loffuade meth samende hand for Magnis mölnare, swa ath han skal koma fore til retta, ner som wor kere höffwitzsman her Sten äskar honom fore til retta: forst her Jeppe Nielsson, Suen Helsing, Pelle Person, än Pelle Pe- 141.
derson ok Jenis Snare.

Eodem die witnade Joan Helsing ok Joan j Trosa for rettin, swa thet Henrik Könekin brwkade skreddare embetid, sidan thet han widhersakade thet embetid her j radzstuffwne.

Claus kökemestare.

Eodem die feste Claus kökemestare vj (6) manna lagh, ath han ecke haffuir nogat gestegotz handteradh meer än som

[1]) Med »rigeska resa» avses den svenska expedition till Riga, som under herr Nils Erikssons (Gyllenstierna) befäl avgick från Stockholm 28 okt. 1485 (*Styffe*, Bidrag till Skandinaviens hist., IV, sid. XLIX).

han forre sagde, ath han köpte gotz aff legatin meth sina egna peninga, huarkin jnlendes ellir vtlendes[1]).

Eric Jönsson consul.

Eodem die giorde Erik Jönsson consul sin eedh pa helgedomane, swa ath han wil wara retfärdoger j sith embete om tolscriffweriet j alla motta, som ther tilhörer.

Eodem die witnade Pedher Olsson ok Lasse Mangsson, swa
142. ath the hördo, thet Olaff ringiare sagde til Arwidh Olsson: »jach tor än haardragas meth tik».

Eric Gyslesson bödh vp siilff pantt iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die bödh Henrik Ötting vp ena boodh iij:e (3:e) tiidh, som han hade til pantta aff Hanis Japsson.

Eodem die bödh Henrik Ötting vp siilff pantt iij:e (3:e) tidh.

[**7 november**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Martin tha giorde Philppus Jönsson sin eedh, swa ath han skal bliffua borgamestarene oc raadet rettradoger ok ecke openbara thet som sigx jnnan lycktom döörom.

Eodem die tha wordo tesse tilnempde ath lata scriffua mantaleth, fforst

Östre quarttere:	Sudre quarttere:
Lasse Laurensson	Aruid Olsson
Henrik Eriksson	Mattis Lydeke
Erick Hansson.	Andres Staffansson.
143. Westre quarttere:	Jnnan mwr:
Eric Philppusson	Jenis Mangsson
Pelle Pedersson	Olaff Mikelsson Kwse
Peder Bagge koppparslagare.	Jap gulsmid.

Claus kökemestare.

Eodem die stodh Claus kökemestare redaboen for rettin ath gaa lag om thet tiltal, som wor kere höffuitzsman her Sten hade til honom om wtlänska manna gotz. Meth honom:

Mattis Jensson	Hanis Wlff
Nic. Hagwlagw	Henrik skinnare
Germund Olsson	Olaff Jönsson
Biörn laxekarll	Gerd Swbborg
Öryan winman	Hanis Hwffwendal
Claus Werderman	Henrik kannegiutare.

[1]) »Legatin» är den påvlige kollektorn Bartolomeus de Camerino, som vid denna tid vistades i Sverige.

Olaff ringhare rechte handene for xij (12) marck for the oqwädins oordh, som han hade till Arwid Olsson, swa ath han bödh sik til ath haardragas meth honom. Tenetur ij (2) marck.

Nic. Gwnnarsson skreddare rechte handene for xij (12) 144.
marck, ty han stack sin dreng Magnis. Tenetur iiij (4) marck.

Eodem die feste Hanis Hwffwendal lag sielff vj:e (6:e), ath han war Per Jönsson consulj engte tenetur.

Eric Hansson.

Eodem die wordo borgamestarene och raadet swa eens, ath Erick Hansson skal oqwalth ok ohindrat behalda then bänckin, som han nw haffuir opbygt j Byakirkione affsides wiidh radz-sins koor.

Swen Helsing.

[**9 november**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Martinj kom for rettin renliffwes man brodher Martin Michaelis aff Swartbrödra ordan, tilstodh ok kendes, thet hans fadher Swen Helsing hade honom redeligan ok til tacka fornögt ok bittalath fore the stenbodene, som belegin är wndher forscripna Swen Helsingx hws, the westre bodene j hörnet. Therfore ok tha stragx for rettin tha loth forscripne broder Martin vp Swen Helsinge forscripna gatwbodh frij ok qwitt till euerdelica ego ok obehindrat fore huars mans tiltal. Thermeth pa sama tidh 145.
tha anamade fornempde brodher Martin meth sik vtaff rettin the femtio marck, som ther stodo til retto. Ty bliffuo the wenner ok welsaate ok om all erende atskilde til en fulkomen ända.

Eodem die witnade her Germund och Jenis Snare, swa ath the nerwaro, tha Olaff Jonsson kiöpte kiällaren aff Jap Olsson for x (10) marck.

[**12 november**]. Sabbato et crastino sancti Martinj tha kom for rettin Hanis Huffwendal ok wilde gaa lagh for the xxiiij (24) marck, som Peder Jensson radman talade till honom. Meth honom stodo redabone ath gaa lagh: Eneuald skreddare, Nic. Hagwlagw, Joan Lyndorm, Laurens pungamakare, Henrik skinnare. Tha loth forscripne Pedher Jensson honom then eedhin vp.

Eodem die loth Andres Jönsson Joan aakare ledog ok lös

fore alth tiltal, ok thermeth skal forscripne Joan aakare bittala all giäld eptir sina framlidna hustrua.

Her Eric Andree oc Joan Lyndorm.

146. Eodem die kom for rettin Joan Lyndorm wel ffortenckter ok loth vp hederligom manne her Erik Andree ena ewiga rentta j sith hws och liggiande grund, som han nw besitther ok beleget är westan mwr öffuarst j Botuid grytagiutare grend j hörnith pa sudre sidhone, huilka forscripna jnkiöpta rentta fornempde Joan Lyndorm hade anamat, wntfanget ok opburet C (100) marck stockholmeska reda peninga, j swa motto ath han arliga ok hwat aar haffuir bepliktet sik meth sina arffua at giffua[1]) redeligan vthan alla forsumilsse v (5) marck vppa twa tidher, pascha ok mikelsmesso, them ena klerckenom eptir them andra, som sancte Henriks prebenda och koor haffuir her j Byakirkione pa norre sidhone j millom sancte Pedhers koor ok sancte Cristoffers koor. Ther j moth skal forscripne her Erick Andree ok hans eptekommanda klärcka j sama koor aarligan pliktoge wara ok j huaria wiku til ewig tidh ath sigha
147. twa messor, the ena swngna om fredagin aff the helga fäm wndher meth the collectis, som breffuet jnneholder ok wtuisar, som ther uppa giffuet är, jtem the andra messona läsna om lögherdagin aff jomffru Maria bedröffuilssom, allom cristnom siälom til pyna mynskelse.

Bagarene.

Eodem die bödz allom bagharemo widh hwars therres iij (3) marck ath baka skaanerwgga ok fforbätra hwetebrödet.

Staffan Skalme.

Eodem die bödz hustru Katerine och Staffan Skalme widh huarttherres xij (12) marck ath göra thet erffuaskipte, som them bör at göra[2]) efftir Andres Jonsson.

Eodem die feste Herman Burmestare ok Lydeka van der
148. Walle huardere vj (6) manna lagh, swa ath the ecke wisto engin koppar meer, thet Hielmeka fan der Walle hade kiöpth aff Staffan Wesgöte, än som for öghon war, och engin koppar hado the taget ther aff.

[1]) Orden: »at giffua» äro i hdskr. hopskrivna.

[2]) Orden: »at göra» äro i hdskr. hopskrivna.

Laurens Mangsson.

Eodem die komo for rettin Olaff Hemingsson, Eric Nielsson ok Jap Torstinsson, fultmektoge vppa hustru Margareta, Heningh grytagiwtares epteliffua, wegna, ok loto vp Laurens Mangsone then gaardin, som Hening grytagiwtare ok forscripna hustru Margareta besaato, frij, quitt meth hws, jordh ok all sin tilbehörilsse, j swa motto och meth swa foroordh, ath forscripne Laurens Mangsson skal födha ok fordha henne til dödra dagha, ok är forscripne gaardh j längdene xxx (30) alna och iij (3) quarttere, pa breddenne xj (11) alna, j (1) quarttere. Her vppa gaff forscripne Laurens Mangsson vth sin fridskilling, eptir ty som laghin giffua.

Herman Burmestare.

[**16 november**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Clementis stodh for rettin Herman Burmestare sielff sette redhaboen ath gaa lagh, swa ath han ecke forfor noghan koppar aff then koppären, som Hielmeka fan der Walle hade kiöpt aff Staffan Wesgöte. Meth honom: Henrik Hillebrand, Pedher Falkinsten, Marquard Backus, Tonius maalare, Cristiern Galle. Tha fordrog Staffan Wesgöte honom eedhin. 149.

[**19 november**]. Sabbato ante festum sancti Clementis tha sagdes for retta, ath Jenis wegare skal fornögia Arwid Olsson j (1) marck saköre jnnan solasäther vidh hans iij (3) marck.

Olaff Siwrdsson beltare.

Eodem die kom for rettin Öryan Laurensson ok loth vp sinom swagh Olaff Siwrdson beltare allan sin fädhernes deel, som honom tilfallen war j arff, bade j stenhwset ok tomptene thernest nidhan fore, som belegit är widh Skomakare brincken j hörnet, alth samans fritt ok quitt for xviij (18) marck och v (4½) solidis j alla motta obehindrat fore hwars mans tiltal till euerdelica ego. Her pa gaff forscripne Olaff Siwrdsson vth sin fridskilling, som stadz lagh wtuisa.[1])

[**21 november**]. Fferia secunda proxima ante festum sancti Clementis tha stodh for rettin Thomas Hansson, födh j Wesfaale j Dortmynne stadh, och kendes, thet Hanis Graw myntamestaren skar sik j fyngreth och screff meth blodet til syn brodher Claus Grauw, och ath han bar honom sama scriptene 150.

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sidd. 131 f., n. 1067.

och ath han sidhan war fulkompligan j raadh och daath meth sama Claus Grauw ok kom honom vp meth sik j mörkret jn vppa slottid, och tha porth holdarene spordo honom till, hwem han hade vp meth sik, tha swarade han: »jak haffuir en my herres tienare meth mik», och thet war om afftanen j millom fäm och sex, och ath Hanis Pedhersson hämptade them wynet, och mädhan togh forscripne Thomas vp[1]) nycklane, som woro til laasen, ther Hanis Grauw tillästh meth, och satte them vnder bältid, och ath Claus Grauw hade vp meth sik the lynar, som the skuldo koma sik wtoffuer mwren mädher, och iij (3) par hanskar och märling, som the skuldo haffua bundeth tornwacktarene mädher och lagt kaffla j mwnnen pa them, och ath Claus hade loffwat honom halffdelin aff sina peninga. Tha sporde wor kere höffwitzsman her Sten forscripna — —[2]).

151. [**22—26 november**]. . . . Hake[3]) ok Albrict van Lancken, fultmektoge vppa Mikel Laurenssons wegna, ok loto vp her Jeppe Nilsson en gaardh, belegin pa Strandh, som fordom Kiätilbiörn tunnabindare atte, frij och quitt meth hws ok jordh til euerdeliga egho for ena summa peninga, som forscripne Mikel Laurensson hade sik wel til nöges redeligan opburet, huilken gaard är j lengdene xiij (13) alna ok iij (3) quarttere, pa breddenne xvij (16½) alin.

Niels Olsson rechte handene for vj (6) marck for then longa kniffwen han bar och kniffwen forgiorth eptir laghin. Tenetur ij (2) marck.

[**28 november**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Andree apostoli tha kom for rettin Otte Henriksson och witnade, swa ath Pedher Japsson kendes j sitt ytersta, thet han war engom manne engte skylloger, hwarkin Magnis Olssone ellir androm.

Jenis Erffwastesson, Jenis gulsmid.

Eodem die sagdes for retta, ath Jenis Erwastesson och Jenis gulsmidh skulo lata sik pa bade sidhor aathnögha hwat som

[1]) Ordet synes vara utstruket.

[2]) Slutet saknas, enär ett blad utrivits mellan sidd. 150 och 151.

[3]) Anteckningens början har stått på det utrivna bladets versosida, å vars bevarade innerkant ännu läses det närmast föreg. ordet, förnamnet »Berend». Exakt datum kan icke uppgivas.

the dande men, som ther tilnempde äro, sigia them fore och leggiath them j millom.

Eodem die rechte Swen Laurensson handene for iij (3) 152.
marck, ty han lagde sith tymber pa stadzsins mwr. Tenetur j (1) marck.

Knwt gulsmid ok Heming Olsson.

Eodem die sagdes Knwt gulsmid ok Heming Olsson annan tidh fore retta, swa ath the skulo lata sik atnögia pa bade sidor hwat dandemen haffua lagt them j millom, swa ath mwren j millom begges therres hws hörer them badhom till, ok äro the nw therom aatskilde til en fulkomen ända[1]).

Jenis Erffwastesson ok Jenis gulsmidh.

[**5 december**]. Feria secunda et jn profesto sanctj Nicolaj episcopi et confessoris komo for rettin Jenis Erffwastesson ok Jenis gulsmid ok kendos, thet the woro wenliga ok wäl forlichte j tesse erliga och goda manna nerwaro och aahöra, swa som äro Pedher Jönssons, Ingeual Torstinssons, Joan Styngx, Arwid Olssons, radmen, Knwt Friis ok Otte gulsmid, til en fulkomen ända om alth thet arff, som forscripna Jenis gulsmid och hans son Claus Jönsson tilfalla kunde efftir framlidna hustru Mar- 153.
gareta, Jenis Erffwastessons hustrua, badhe om lösth ok fast ok j swa motta, ath forscripne Jenis gulsmid och hans son Claus Jensson skulo pa therres deel haffua och beholda thet hwseth friit och quitt meth hws och grund, som thet nw opmwrat och bygt är, meth bodom, kiällarom ok all tilbehörilssom, huilket som Jenis Erffwastesson nw besitther ok belegit är nest nordan fore Olaff Matssons hws, ok ther vppa skal forscripne Jenis gulsmit ok hans son Claus giffua och fornögia Jenis Erffuastessone hwndrade marck peninga stockholmeska jnnan iiij (4) samfälth aar nestkomande, fore huilka peninga, C (100) marck, forscripne Jenis Erffuastesson skal haffua the litzsla steenbodhene wndher sama hwseth for en brwkelig panth, till thes han bliffuer fornögd ok bittaladh forrörda summa peninga, ok skal han anama henne nw om pascha nestkomande, ok thermeth togh Jenis Erffwastesson till sik all vthestandande gield bade vpbera och bittala allom them, som han skyllogher är, huilket fornempda hws forscripne Jenis Erffwas-

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 95 (n. 997).

154. tesson loth vp Jenis gulsmidhi ok hans sone Clausse j alla motta fritt ok obehindrat fore hwars mans tiltal til euerdelica egho, j swa motta som forscriffuat staar. Her vppa gaff forscripne Jenis gulsmid wth sin fridskilling eptir ty som stadz lag vtwisa. Thermeth loth ok hwardere annan ledog och lös til ewigh tidh fore alth hendermere tiltal om forscripna arff bade fore födda ok ofödda.

Olaff Matsson.

Eodem die besatte Olaff Matsson jnne meth Jenis Erffwastessone the xix (19) marck, som han war skylloger Thomas smidh.

Joan kötmangare rechte handene for iij (3) marck, ty han giordhe Arwid Olsson forkiöp pa höödh. Tenetur j (1) marck.

Eodem die kendes Hanis Kölnare offuirskiärare, ath han hade j holkken liiij (54) marck, ok Claus offuirskiärare kendes, ath han hade ok ther jnne xlviij (48) marck. Ty sagdes for retta, ath the skulo lata scriffwa til Lubeka ok lata vtredha
155. therres deel, swa myket som ther vppa löper eptir partetal. Tagher stadhin nogan skada ther vty, tha skulo the vpretta stadhenom then skada, som han tagher ther vty.

Eodem die sagdes for retta, ath bonden är engte pliktog ath swara Claus Olsson om hästin, som dödh bleff.

Olaff Matsson.

Eodem die sagdes for retta, ath Olaff Matsson consul skal lata koma j rettin then mannen, som han loffuade fore ok Mattis Lydeka pa talar.

Eodem die sagde Peder Olsson stadenom trotienisther for en stadztiänare.

Hanis Lyntorp.

[**7 december**]. Jn profesto concepcionis Marie virginis tha sagdes for retta, ath Hanis Lyntorp skal forbidia Jenis Mikelsson vppa gyllestwffwna om thet taleth, som han hade til honom, oc sidan bliffua wenner ok wälsaate.

Eodem die rechte Hanis Lyntorp handene for xl (40)
156. marck, ty han stack syndher kaapane pa then litzsle skinnaren j gylles stuffwne, ok swa vj (6) marck for kniffdraget. Tenetur x (10) marck. Fideiussit Joan Swensson, Ingeuall Torstinsson, Joan Styng och Eric Jönsson.

Anna rödha rechte handene for vj (6) marck, ty hon slog sina werdynna Katerina Ysaacs. Tenetur iij (3) marck.

[**12 december**]. Feria secunda jn profesto sancte Lucie virginis tha wordo borgamestarene ok raadet swa eens, ath the wilia scriffwa skippar Pawal til, swa thet kan han faa frackta sik hiit till Stocholm ij (2) marck aff huaria lest, tha skal han meth thet forsta vppen watn j waar koma hiit. Kan han ecke faa thet j frakth, tha skal han löpa meth skippet meth thet forsta jn for Wislene ok lata swa frackta sik hiit meth bayasalth, humbla ok hwat han kan faa til skips j Danzeke.

Clemit Knutsson.

[**14 december**]. Feria quarta proxima ante festum sancti 157.
Thome apostoli tha sagdes for retta, swa ath Clemit Knutsson skal bliffua widh sina besetning, eptir ty ath han war then forste, som giorde besatha pa Staffan Persons eghedelar for sina läntta peninga.

Swen Helsingh.

Eodem die satte Staffan Pedhersson Suen Helsing sitt skip til panta for j (1) lest järn, som han hade faath honom pa then tidh lest järn galth xxx (30) marck.

Magnis Olsson.

[**17 december**]. Sabbato proximo ante festum sancti Thome apostolj tha witnade ok sworo tesse eptescriffne Niels Olsson, Andres Fynne ok Henrik Zerkensoo, swa ath the nerwaro ok hördo, thet Olaff Kylmerawta kendes j sith ytersta, ath han war Magnis Olsson engte skyllogher, huarckin helling ellir pening.

Hanis Dinxstede oc Mattis Thomasson.

Eodem die komo for rettin wore methborgara Hanis Dinxstede, fultmektogher pa synne kere modhers wegna, hustru Elzaby, Hanis Lambrictssons epteliffua, oc Mattis Thomasson, 158.
kendos och fulleligan tilstodo, swa ath the hado giorth endrekteligan eth erffwaskipte ok byte epthir framlidna Hanis Lambrictsson, Gudh honom nade, badhe om löst och fast, rörliget ok orörliget, huar thet heltzst belegit är jnnan stadh oc vthan, swa ath them vppa badhe sidhor wäl aatnögde till en fulkomen ända, j swa motta ath forscripne Hanis Dinxstede skal haffua, niwta ok beholda hws och liggiande grwnd meth alla lösöre,

swa myket som them *meth* retto tilfalla kunde j arff ept*ir* for-
*scrip*na Hanis Lamb*rictsson*, oc hyttane pa Näffwabärgh m*eth*
all sin tilbehörilsse och therm*eth* jnkreffia, anama oc vpbera
ept*ir* for*scrip*na Hanis Lamb*rictsson* all vthestandande skuld
oc bittala allom them, som for*scrip*ne Hanis Lamb*rictsson* bleff
skyllog*er*, jnlend*es* ok wtlend*es*, ny skuld oc gamwl skuld, ffore
huilka for*nemp*da erffwedelar for*scrip*ne Hanis Dinxstedhe haffu*ir*
bepliktad sik till ath ffornögia ok bittala for*scrip*na Matt*is*
Tho*mas*sone j redhom peni*ngom* ellir godha warar siwhwndra-
de m*arck* stocholmeska, redelig*an* ath ffornöghia ok bittala
hono*m* pa tesse epte*scrip*ne legelige tidher, fforst nw vppa
thenne her tiidh C (100) m*arck*, vppa pascha nestkom*ande* C
159. (100) m*arck*, vppa *sanc*te Mikels tidh thernest ept*ir* kom*ande*
ij^{c} (200) m*arck*, vppa pascha tidh thernestkomande pa th*et*
aaretaleth m*an* sc*ri*ffwar lxxxvij (1487) C (100) m*arck*, vppa *sanc*te
Mikels tidh thernestkom*ande* C (100) m*arck*, vppa jwla tidh
thernestkom*ande* C (100) m*arck*, oc är j for*scrip*na su*mma*
qwittadh och jnräknadh for*scrip*na Matt*is* Thomassons hust*ru*
ok he*n*nis brodher Jacobs, therr*es* begg*es* fädherne oc mödherne,
ffore huilka for*scrip*na su*mma* vij^{c} (700) m*arck* for*scrip*ne Hanis
Dinxstede haffu*ir* lagligan pantsätt for*scrip*na Matt*is* Thomasse
sy*n*ne modh*ers* hws, som belegit är widh Swdre porth, ok ena
stenbodh nest nordh*an* widh hwseth ok j hörnith vidh Almen-
ningx gatwne, aff huilka bodh h*an* aarliga epth*ir* thenne tidhen
skal a*na*ma ok vpbera renttona, till thes h*an* bliffwer fornögd
och bittalath for*scrip*na peni*nga* su*mma*. Therm*eth* skal ok for-
*scrip*ne Matt*is* Tho*masson* sik til nytta ok bestand fritt och quitt
ath haffua alla the äthande waror, som vppa Silffbergeth
bliffne äro ept*ir* for*scrip*na Hanis Lambrictsson, m*eth* alth a*n*nat
rörligeth ok orörligeth, swa myket som for*scrip*na hust*ru*
Elzaby ther tilfalla kunde j arff, oc wndantaget th*et* gotz, som
ther til retta staar, oc ther vppa haffu*ir* for*scrip*ne Matt*is* Tho-
mass*on* anamet ok opburet til wenskaps gaffuor en silffbwlla,
som wog twa lödoga m*arck* och iiij (4) lodh. Thenne for*scrip*na
160. endrägt, sämio ok forlikni*ng* är fulbordath j tesse erlige och
godha m*a*nna n*er*waro ok aahöra, som äro Joan Swens*son*,
Ingeuall Torstinss*on*, radmen, Hanis Falkinsten, Cla*us* köke-
mestare, Matt*is* Nilsson, Hanis Hogben ok Albrict fan Lancken.

Therm*eth* oc j swa motta, som forrörth är, tha loth huardere annan a ty wegna ledogh ok lös fore alth hendhermera tiltal til ewig tiidh bade for födda ok ofödda.

Andres Swensson.

Eodem die kom for rettin Otte Henriksson wel fortenckter ok loth vp Andres Swenssone ena tompt, belegin östan mwr j the grendene, som fordom kallades Eric Birgerssons grend, som gambla späckirskan atte til forende, frij ok quitt for xxij (22) marck stockholmeska reda peninga, som forscripne Otte Henriksson kendes redeligan vntfanget oc opburet haffua. Her vppa gaff forscripne Andres Swensson vth sin fridskilling, eptir ty som stadz lag wtwisa, oc är forscripna tompt j lengdene —[1]).

Magnis mölnare. 161.

[**19 december**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Thome apostolj tha feste Magnis mölnare xij (12) manna lagh fore tiwffnadin, ok fogodin wilde ecke anama laghin.

Andres Pedersson.

Eodem die kom for rettin skippar Biörn, fultmektoger pa Peder Diäckn wegna, ok loth vp Andres Pederssone ena halffua tompt, belegin j Ragwald Camps grend pa norre sidone j millom forscripna Andres Pedersons tompter, frij och quitt for xxxvij (37) marck obehindrat fore huars mans tiltal til euerdelica ego.

Andres Person.

Eodem die kom for rettin hustru Katerina, Phhilppus(!) fiskare epteliffua, ok loth vp Andres Pederssone ena halffua tompt, belegin j Raguald Camps grend pa norre sidhone j millom forscripna Andres Persons tompter, frij ok quitt fore xxxvij (37) marck obehindrat fore huars mans tiltal till euerdelica ego. Skal längh och breedlek framdelis scriffwas.

Laurens Andresson j Weppy och Per Fynne the slogo Per Skyttes och hustru Ingride drenge pa Norre malm.

Eodem die kom for rettin Mattis Thomasson och sagde, ath han ecke hade wntfanget the C (100) marck j goda warar, som Hanis Dingxstede honom loffuade ath fornögia j lögherdagx som war[2]), och epthir thet ath han ecke nw faar sina bittalning, som honom loffuades, tha will han her epthir engte annat 162.

[1]) Meningen ofullbordad.

[2]) Jämf. föreg. sida.

haffua ellĕr vpbera aff forscripna Hanis Dinxstede än the vijc (700) marck reda peninga, epthĕr ty som for oordath är, och badh han erliga borgamestarene ok raadet om therres breff och stadzsins secretum.

[1486.]

[**14 januari**]. Sabbato proximo ante festum sancti Henricj tha kendes Olaff Fynne, Jasper Norby dreng, ath han hitte en postulatus gyllene. Fore malsigiandes bön skuld skal han stwpa slaas oc mista annat örath.

Peder Jensson consul.

[**30 januari**]. Feria secunda proxima ante festum purificacionis Marie virginis tha kom ffor rettin Niels Hermansson werkmestare ok kendes, thet erlig man Pedher Jensson radman
163. hade ecke meer opburet aff honom j hwsalön aff thet hwset, som belegit är widh Stoora torget, pa hustru Dorotea Engleke Froenlowes vegna än for tw aar, hwart aar xij (12) marck.

Eodem die bödh Joan Styngh vp silff panth iij:e (3:e) tidh.

Eodem die kendes Margit Laurensse dottĕr, ath hon stal eth koreleband aff Benct Brinkx hustru. Ty skal hon staa widh stupane oc ryma sidan stadhin ok stadzmarck.

Eodem die wordo fogodin, borgamestarene och raadet swa eens, ath mester Laurens skal staa widh layske och mester Heming skal slita riis pa honom, for thet [han] släpte wth fongane.

Rechte Haquon Jonsson handene for xij (12) marck, ty han slog her Stens tiänare Olaff Nielsson. Tenetur iij (3) marck.[1])

Knwt skreddare.

Eodem die komo for rettin Hanis Hogben, Jenis Andresson, Lasse Matsson skreddare, Joan Helsing skreddare, Laurens Japsson skomakare, Peder Martinsson, Laurens gulsmidh ok
164. Andres gulsmid och kendos, thet the nerwaro oc aahördo, thet hustru Rikissa gaff sinom kere husbonda Knwth skreddare hwan tridie pening bade j lösa ok fasta, alth thet som hon motte honom epthĕr laghin giffua, j syn fulla skiäl och synne pa sina ytersta sottasängh.

[**1 februari**]. Jn profesto purificacionis Marie virginis tha

[1]) Anteckningen överstruken.

kendes Marchus Habraamsson Fynne, ath hade han hade(!) stwlet the peningane, som lagho j rettin pa diskin, lxiiij (64) marck gambla örtoger, j (1) wnghersk gyllene, jtem en postulatus gyllene ok ena silffskiedh, aff Margitta, Paual Böstes hustru, och sagde forscripne Marchus, ath Philpusse hustru hade lösth vp säckin ok tagit ther vth een deel peninga. Ty dömpdes han til rep. Pie memorie.

Olaff Algotsson, smidz drengin pa slottid, kendes, ath han hade stwleth aff Staffan beltare til xvj (16) marck gerning ok ij (2) stoor raffband aff Jenis Andersson ok ena taska aff Per Jwte j badzstwffuwne. Ty dömpdes han til reep. Pie memorie.

[**4 februari**]. Sabbato carnisprimij tha kendes Elin Ölin- 165.
bergx dottir, Niels Olssons hustru, ath hon hade stwlith fraa Helge lösn eth liws, som wog vj (6) marck pund wagx. Ty skal hon staa widh stwpane och flya stadhin ok stadz marck.

Claus Olsson rechte handene for xij (12) marck, ty han slog ena quinna. Han tientte Joan Styng och är nw en skipman[1]). Tenetur iij (3) marck.

Eodem die satte Hanis Japsson Claus skreddare kiöpman ena stenbodh vndher sith hws til pantta ffor xx (20) marck.

Eodem die sagdes for retta, ath Peder, syslemannen aath sancta Clara, skal lata koma tiwffwa godzet her j rettin.

Eodem die wilkoradhe sik for rettin Mikel klensmidh til ath fornögia ok bittala Hanis Wlff the xxix (29) marck, som Birgher, her Nic. Stwre fogode, hade anamet humbla och salth fore.

[**27 februari**]. Feria secunda post dominicam oculj stodh 166.
vp j rettin erlig man her Benct Smaalenninge borgamestare, fulthmektoger pa Erland Swenssons wegna j Torstinsbacka pa gambla Kopparberget, ok loth vp Mikel Jönsson allan then erffwedeel, bade lösth ok fast, forscripna Erlande war tilfallet eptir hans framlidna dottir hustru Ingegerde, fore huilkan erffwedeel forscripne Erland bekendes om synnedagin til forende j borgamestare kooren sik til tacka wel fornögdan wara, j swa motta ath han anamade alla the methgifft jgen, som han hade giffuet meth sina forscripna dottir Ingegerde, ok ther til lx (60) marck reda peninga. Ty är forscripne Mikel Jönsson, alla

[1]) Det följande är senare tillskrivet.

hans arffua ok eptekomanda frij, quitta, ledoga ok lösa fore alth hender*mera* tiltal til euigh tidh fore forscripna Erland Suensson, honom, alla hans arffua ok eptekomanda, bade födda ok ofödda.

Andres Andersson, slog Magnis Laurensson pa Helge andz holmen, rechte handene for xxiiij (24) marck j tweböte, ok swa xij (12) marck, for thet han slog Anna Jenis Jonssons. Tenetur iiij (4) marck. Her Eric Ottsson fick honom[1]).

Anna Jenis Jonssons rechte handene for xij (12) marck, ty hon slog forscripna Andres Andersson. Tenetur j (1) marck.

167. Esbiörn Olsson rechte handene for vj (6) marck for the oqwedins ordh, som han gaff her Swen Wesgöte, och swa vj (6) marck for pwstin han slog Olaff Fynne drengh. Tenetur iiij (4) marck.

Olaff Fynne rechte handene for xx (20) marck, thy hans drengh hiogh Esbiörn Olsson j kymbenet. Tenetur ij (2) marck.

Dan Jensson feste vj (6) manna lagh, ath han war Gerd Swbborgh engte tenetur.

Her Eric oc Hanis Priualk.

Eodem die kom for rettin Hanis Priwalk wel fortänckter meth synne älskelige hustruas hustru Margareta tillath och loth vp hederligom manne her Eric Andree, kirkioherra j Solne och prebendat j Stockholm, ena aarliga rentta j thet hwset, som forscripne Hanis Priualk nw besitter och belegit näst offwan fore her Nic. Persons hws östan mwr[2]), j swa motta ath Hanis Priualk ok hans arffua ok eptekomanda skulo aarligan ok huart aar ath giffua redeligan v (5) marck peninga til sancte Henriks altare til the helge fäm vndher vppa twa tidher om aaret, fore huilka rentta aarligan skal sigias en messo fore alla cristna siäla j huario wiku. Ther hauir forscripne Hanis Priualk opburet C (100) marck.

168. [**1 mars**]. Feria quarta proxima ante dominicam letare tha feste Jenis Nielsson vj (6) manna lagh for olaga köpslagan.

[1]) Orden: »Tenetur — — honom» senare tillagda, varefter hela anteckningen överstrukits.

[2]) Ordet »mwr» tillskrivet ovanför raden.

Olaff Philppusson.

[**4 mars**]. Sabbato letare kom for rettin brodher Martin, Swen Helsingx stiuffson, fultmektoger pa broder Pedher Andree wegna ok alla conuentins wegna aath Swarthbrödra, ok loth vp Olaff Philppussone en källare och eth stenhws meth trägardin nest nidhan fore, som belegne äro nest nidhan fore Magnis Olsson westan mwr, frij och quitt meth hws, jord, allom tilaaghom, som thet nw opmwrat ok bygt, fore lxx (70) marck, for fforscripna broder Peders halffua deel, ok obehindrat fore hwars mans tiltal til euerdelica ego.

Matthis Benctsson pa Sudre malm rechte handene for xij (12) marck, ty han slog Cecilia laterska[1]). Tenetur ij (2) marck.

Eodem die sagdes for retta, ath Bertill maalare skal fornögia Buglösa kirkio meth panth ellir peninga jnnan xiiij (14) daga.

[**6 mars**]. Feria secunda proxima post dominicam letare 169.
kom for rettin Olaff Laurensson j Biörnsätra j Husaby sockn widh Skiedenäs j Östergötzsland ok kendes, thet hans swoger Knwt skreddare hade honom wel fornögth ok bittalath for alth thet arff, bade löst ok fast, som honom war tilfalleth eptir hans framlidna syster, hustru Rikissa, Gud henne nade, swa ath han hade for allan sin deel opburet aff forscripna Knwt skreddare lviij (58) marck stocholmeska j tesse goda manna nerwaro, som äro Lasse Bagge, gambla Lydeka skreddare, Hanis Dene, Joan Helsingh, Niels Gunnarsson. Ty loth han forscripna Knwt skreddare tha stragx fore rettin frij, quitt, ledog ok lös for alth hendermera tiltal til euig tidh om forscripna arff, bade löst ok fasth, bade for födda och ofödda.

Tesse tilnempde ath gaa eptir bödils peninga: Albrict fan Lanckin, Jap Laurensson.

Eodem die sagdes Märtta dola Albrictz epteliffua, ath hon skal her eptir affläggia swa dana dräth, graaskin, hermelin, silff, gull och korell, som henne ellir andra swa dana quinnor 170.
ecke bör ath bära.

Eodem die bödz Magnis Person ok Nic. Olsson pa malmen friidh sina millom widh liff ok gotz.

---

[1]) Det följande senare tillskrivet.

[**1 mars**]. Feria quarta post dominicam oculj tha kendes Mattis Matsson, födh j Buckala j Lwpta sockn widh Westerwiik, ath han stal aff Olaff Matsson radman, sin egin husbonda, xix (19) marck reda peninga, swärdh ok armborst meth all skyttarede och kiortill, tröya ok skiortar. Ty dömpdes han til rep. Pie memorie.

[**6 mars**]. Feria secunda proxima post dominicam letare feste Andres Suensson lagh sielff iij:e (3:e), ath han war Olaff Philpusson borgare j Vpsala ecke skylloger the tunna lagx, som han pa talade.

Eodem die bödz Eric Olsson ok Märta Albrictz ath forlika sik jnnan dagh viij (8) daga.

Arend skomakare rechte handene for xlviij (48) marck, ty han slogh quinnona bla och blodoga. Tenetur v (5) marck.

171. [**8 mars**]. Feria quarta proxima post dominicam letare. Hanis Person j Nornäs bleff godh fore then sämskaren, som her laa j heffttilsse och war skylther for moordit, och kunde engin bewisa honom thet wtoffuer.

Eodem die wordo fogodin Philppus Jensson, borgamestarene och raadet swa eens, ath Eric Olsson och Märtta skulo forlika sik jnnan synnedag nestkomande. Kunno the ecke, tha kome jgen efftir pascha, tha skulo the worda aatskilde meth retta.

Joan Darre rechte handene for xviij (18) marck, ty han haardrogh Olaff Matsson. Tenetur iiij (4) marck.

Olaff Matsson rechte handene for xij (12) marck, ty han haardrogh Joan Darre. Tenetur vj (6) marck.

Vxor Katerina Olaff Jönssons feste lagh sielff iij:e (3:e), ath hon är Andres engte tenetur.

[**11 mars**]. Sabbato passionis sagdes for retta, ath Bertil maalare skal fornögia Buglösa kirkio meth fulpanth ellir peninga jnnan xiiij (14) daga vidh hans iij (3) marck.

172. [**13 mars**]. Feria secunda proxima post dominicam passionis tha bliffuo tesse gode men tilnempde ath ransaka om tiwffwen, Mikel Swarttes dreng Olaff Jensson, födh widh Hattula j Finland, antige wäria honom ellir fälla honom for tiwffnadin, som honom war tillagd ath [han] war en punga snidare: fforst Olaff Laurensson sutor, Gregurs Ragualsson, Hanis tunnabindare, Laurens mwramestare, Nic. Hwith, Magnis kötman-

gare, Hanis bag*are*, Eric Olss*on*, Olaff Laur*ensson*, Thom*as* Laur*ensson*, Jenis Balk, P*er* Jönss*on*, huilke for*scrip*ne som gingo offwer ena sidho ok talad*es* widh ok komo for r*e*ttin jgen ok sagdo, ath the engalunda kund*o* ath wäria hon*om*, ept*ir* th*et* ath openbara g*erning*a äro ffor öghon. Ty dömpd*es* ha*n* til r*ep*. Pie memor*ie*.

Eod*em* die sagd*es* for r*e*tta, ath Jap Ma*n*gss*on* skal wiidh the bruth th*er* tilhöra ath lata föra borth the orenligheet, som Jap Moyses och fl*ere* pa talade, j millom mwra.

Eod*em* die feste Ingeual stadz sc*ri*ffware lagh all ena, ath ha*n* war ecke skyllog Jap Ma*n*gss*on* ij (2) m*arck* pen*inga*.

Paual Böste hust*ru* skal forbiudhas at giffua[1]) syslom*an*- 173.
nenom j Vpsala nog*er* husalön, forra än ha*n* haffu*ir* giort stadenom fyllesth for th*et* hon*om* bör.

Aakarene.

Eod*em* die sagd*es* aakaremo, athe skulo föra orenlighetene j gropene nidan for*e* korsset pa Sud*re* malm.

Staffan Wesgöte d*re*ng skal forlika sik m*eth* q*ui*nnone, som ha*n* reedh om kwl.

Eod*em* die loffwade Clemit fiskar*e* ok Nic. Laur*ensson* pa malmen for Philppus Olss*on* til r*e*tta ept*ir* pascha.

Pedher Michaelis *con*sul.

Eod*em* die kom for r*e*ttin hustrw Elzaby fan Askins wel fortänckt ok loth vp Pedher Michelss*on* radm*an* eth stenhus, som belegit är su*n*nan for*e* Pedher Michelss*ons* hws nest gatwne, friit, quith m*eth* gr*u*ndene, som th*et* nw opmwrath ok bygt är, m*eth* halffwa mwren pa westre gafflin ffore fäm hwnd*ra*de m*arck* stocholmeska r*e*da pen*inga*, som ho*n* kend*es* sik r*e*deligan ok till tacka wntfanget ok opburet haffua, ok swa meth foroordh, ath mwrar for*scrip*ne Pedher Michelss*on* nogat pa then ga*m*bla gafflin westa*n* till, tha skal for*scrip*na hust*ru* Elzaby ell*ir* he*n*nis arffua ok eptekoma*n*da fornögia Pedher Mikelss*on* swa myket, som th*er* vppa löp*er*, efft*ir* goda ma*n*na 174.
segn. Oc är ffor*scrip*na hws j länghd*e*nne xxxv (35) alna, pa bredd*e*nne widh gatune xiij (13) alna. H*er* vppa gaff Pedher Mikelsson vth sin fridskilling.

[1]) Orden: »at giffua» äro i hdskr. hopskrivna.

[**3 april**]. Feria secunda quasimodo genitj bödh Clemit Benctsson op eth hws iij:e (3:e) tiidh.

Andres Person oc Signuter.

Eodem die sagdes for retta, ath eptir thet ath witne äro ther till, ath Olaff Waldemarsson gaff gaardhin pa Köpmanna gatu, som staar vppa Helge graffs tompt, haltta Martene meth synne dottir Birgitta, tha skal Andres Pedhersson, som nw haffuir sama hustruna, bliffua widh the forscripna methgifft och Signwter haffuir engte thermeth göra.

Taskamakaren.

Eodem die sagdes for retta, ath Jap taskamakare skal bliffwa widh pungamakare embetidh och beltara embeitid. Han haffuir engte ath swara skomakarane.

Hustru Anna.

Eodem die wordo wor höffwitzsman her Sten, borgamestarene och radet swa eens, ath Jenis Biörnsson skal anama sina
175. peninga jgen aff hustru Anna Blankinstens, ok hon skal anama sin gaardh jgen, eptir ath henne brodher haffuir scriffwet henne till ok kennis vidh sin deel j forscripna gaarde.

Eodem die gik Ingeuall stadzscriffuare lagh all ena, ath han war Jacob Mangsson ecke skylloger ij (2) marck.

Ingeuall Birgirsson.

Eodem die kom for rettin Niels Öndsson j Bringiom j Sälaw sockn j Aangermanna landh ok kendes, thet Ingeuall Birgirsson hade honom til takka wel fornögt ok bittalad ffore thet manslag, for thet han togh hans son Siwrd Nilsson aff dagha, meth ena summa peninga til en fulkomen ända, j tesse erliga ok goda manna nerwaro, som äro: fforst Ingeuall Torstinsson, Joan Styng, Hanis Wlff, Marchus Marchusson, Henrik myntare, Raguald pa Strand, Henrik Hiälmholth. Ty loth han forscripna Ingeuall Birgirsson, honom, alla hans arffua ok eptekomanda frij, quitta, ledoga ok lösa for sik, alla sina arffua ok eptekomanda, bade for födda ok offödda, till ewig tiidh om forscripna manslag ffor alth hendermera tiltal.

[5 april]. Feria quarta proxima post quasimodogeniti tha kendes Magnis Person, födh j Östhergötzsland, ath han

stal eth fath järn aff Olaff Fynna. Ty dömpdes han till rep. Pie memorie[1]).

Olaff Haquonsson rechte handene ffor lx (60) marck, ty 176.
han slog Haquon Jonsson v (5) blanade. Tenetur xv (15) marck.

Pedher Smalenninge rechte handene for xij (12) marck, ty han slog ena quinno en blanad. Tenetur ij (2) marck.

Olaff, Henrik Kyle drengh, rechte handene for vj (6) marck, ty han skiöff Hanis pantzeremakare dreng j gatwne. Tenetur ij (2) marck.

[**8 april**]. Sabbato proximo post dominicam quasimodo genitj tha gik Dan Jonsson lag siälff iij:e (3:e), swa ath han war Gerd Swbborg engte tenetur for the ij (2) skippund salth, som han pa talade. Meth honom sworo Olaff skreddare och Benct Andersson.

Bursprak.

Eodem die lyste wor kere höffwitzman her Sten Stwre bursprak, swa ath huar som förer silffwer ellir bly aff Swerges rike, haffue forbruthit liiff ok gotz, vppa thet ath mynthet skal bliffua forbätrad;

jtem engin skal föra kosteligare hästa wtländes än till viij (8) marck;

engin skip skulo sigla, forra än man faar viss tydenge aff städerne.

Olaff skreddare feste vj (6) manna lagh, ath han ecke slog 177.
tornwektare hustruna.

[10 april]. Feria secunda proxima ante festum beatorum Tyburcij et Valerianj martirum kom ffor rettin Olaff skreddare ok wilde gaa lagh siälff vj:e (6:e), thet han ecke slog Jenis tornwektare hustru. Tha loth Jenis tornwektare honom edhin vp.

Ingeuall Birgirsson är belatin pa xx (20) marck, ffor thet han slog j häl Siwrd Nielsson j Bringiom j Sälaw sockn j Aangermannaland.

Andres Staffansson rechte handene for xij (12) marck for then orenligheet, som han loth föra til Grabrödra grend. Tenetur iiij (4) marck.

[1]) I margen står vid detta stycke: hengd.

Lasse Japsson.

Eodem die sagdes for retta, ath Lasse Japsson skal bliffua widh sith kiöp om stenhuseth, ok skippar Pauall haffuir thermeth engte til görande, vthan han faar bätre bewisningh.

Eodem die sagdes for retta, ath Swen Laurensson skal fornögia Tyle Hampo meth fulpanth ellir peninga jmnan xiiij (14) daga solasäther widh hans iij (3) marck.

178. Eodem die sagdes for retta, ath Andres Mangsson skal lata koma j rettin the twa gulringa, som han fick skippar Biörn, jmnan manedag nestkomande widh hans iij (3) marck, eptir ty ath honom war engte befalth ath faa honom them.

Eric Olsson cum vxore.

Eodem die ffore welbördoga herra wor kere höffuitzsmans bön skuld, her Gregurs Matssons, her Eric Otssons, Peder Ragualssons och Hanis Pederssons ok welbördoga quinnos bön skuld, ffrw Ingeborge, ffrw Elines, ffrw Ramborge, ffrw Gertrude, borgamestarenes och menoga radzsins ok manga dande quinnos bön tha fordrogh Eric Olsson och hans hustru Cristina Märtta, dola Albricts epteliffwa, laghin fore thet tal och scriffwilsse, som hon hade hafft pa forscripna hustru Cristine Erick Olssons, meth swa foroordh, ath fyndz hon optare meer meth swa dana tall pa henne, tha skal hon staa till retta.

Henrik Öttingh.

Eodem die kom for rettin Hanis Japsson ok loth vp Henrik Öttingh ena tompth meth ena mälttabodh, belegin j Hanis
179. bagare grendh westan til, frij ok quitt fore xxviij (28) marck ok v (4½) öre, som är j lengdene xiij (12½) alin, pa breddenne x (9½) alin. Her vppa gaff forscripne Henrik Öttingh vth sin fridskilling.

Eric Gyslesson.

[**12 april**]. Feria quarta proxima ante festum beatorum Tiburcij et Valerianj martirum kom for rettin Ödwid Nilsson ok loth vp Eric Gislesson radman the träbygningh, som fordom gamble Jenis Olsson atte, frij ok quitt fore xxxv (35) marck stocholmeska reda peninga.

Eodem die bödz Nic. Gunnarsson skreddare ok hans drengh friidh them j millom widh liiff ok gotz.

Eodem die witnade ffore rettin tesse eptescripne: Claus kökemestare, Gerd snickare, Cristiern winman, Claus skreddare, Henrik kannegiutare, Jacob winman, swa ath the nerwaro ok hördo, thet Hanis[1]), Öryan winmans drengh, sagde swa, ath »will Öryan winman ecke begera mith liiff, tha will jak bittala honom for then skada, som jak haffuir giorth honom, xxx (30) ellir xl (40) marck», ok ath han wilde niwta ther wenner til, 180.
swenska och tyska.

Pedher Mangsson, Gregurs skinnare drengh, rechte handene for xij (12) marck, ty han slogh Magnis Otters drengh. Tenetur ij (2) marck.

Torkell Bagge rechte handene for xx (20) marck, ty han slog Laurens scriffware j hoffwdet.

Her Nic. Person.

Eodem die kom ffor rettin Joan Laurensson j Mädilösa ok talade till her Nic. Person borgamestare om the gatubodher ok kiällara, som han hade köpt wiidh Stora torget vnder canceläre hwset, ok epthir thet ath wor kere höffwitzsman her Sten j her Eric Ottssons[2]) riddare och Per Ragualssons awapin nerwaro ransakade meth borgamestarene ok radet, swa ath forscripne her Nic. Person hade lagligan köpt forscripna bodhar ok kellara, tha sagdes for retta, ath forscripne Joan Laurensson haffuir engte ath saka ellir tala pa forscripna bodher och kellara epthir thenne dagh.

Koffwer jwten.

Eodem die sagde Jenis koffwer jwte fore sittiande borgamestarene ok raadet, ath Torkell Bagge hade giorth eth for- 181.
rädilsse, swa ath han wilde om nattene mörda sin husbonda, och stal sidhan iij^{c} (300) marck: ther fore skulo the pa bade sidhor sättia borghan.

Skreddarene.

Eodem die wordo borgamestarene, radet ok fogodin Philppus Jensson swa eens, ath skreddarene skulo hindra til retta alla the, som bruka therres embete ok ecke haffwa wnnet embeitidh meth them.

[1]) I hdskr. är tomrum lämnat för tillnamnet.

[2]) Före »her Eric Ottssons» äro orden: »her Gregurs Matssons» utstrukna.

Hoghbeen, Bertill smid.

Eodem die witnade tesse gode men Peder Jönsson, Ingeuall Torstinsson, Joan Styngh, Eric Jonsson, longe Gerd ok Hanis Skarnhagin, swa ath Hanis Hogben forwilkorade och bepliktade sik at koma[1]) til swars j Lubeka meth Bertil smidh pa sancte Jacobs tidh nw nestkomande j alles therres aahöra och retta sik eptir prombokene[2]), och komber han ecke till swars, tha skal han fornögia Bertil smid then sääl, som han pa talade.

Bödz Olaff Haquonsson och Haquon Jonsson friidh them j millom widh liff ok gotz.

[**17 april**]. Feria secunda proxima post dominicam jubilate wordo borgamestarene ok radet swa eens, ath om odins-
182. daghin viij (8) daga skulo almosa mennene ok almosa quinnoner koma til siälabad och wisa them aff by, som färdoge ok förä äro.

Biörn laxekarll satte j rettin en gulringh och peninga efftir framlidna Nic. Pedersson.

Margareta van der Ras skal fornögia Henrik Kok sina methgifft jgen meth panth ellir peninga jnnan xiiij (14) daga.

Peder Jensson rechte handene ffor xij (12) marck, ty han slog sin husman Olaff Benctsson. Tenetur j (1) marck.

Vxor Olaff Benctssons, Walborg, skal aff by jnnan odinsdagin, for thet hon stal j badzstuffwne en badelakan om v (5) solidis.

Eodem die sagdes for retta, ath litzsle Thomas skal lata faa Staffan pungamakare sin panth jnnan xiiij (14) daga.

Clemit pungamakare hustru rechte handene for vj (6) marck, ty hon sagde, ath Ragnild patimakares hade röffwat hanskane. Tenetur j (1) marck.

183. Eodem die gik Ragnild patinemakares lagh all ena, ath hon fick hanskane meth kiöp aff Clemit pungamakare hustru ok ey annorledes.

Eodem die bödz Peder Olsson vidh xij (12) marck, ath han engin orenligheet skal lata föra j Grabrödra grend.

Vxor Cristin krokhand satte en gulring j rettin.

---

[1]) Orden: »at koma» äro i hdskr. hopskrivna.

[2]) Orden: »och retta sik eptir prombokene» äro senare tillskrivna.

Eric Nielsson bödh vp en gaardh iij:e (3:e) tidh.

Claus skreddare köpman bödh vp ena stenbodh ok lös panth iij:e (3:e) tidh.

Eodem die loth Magnis mölnare vp welbornom manne Hanis Pederssone j Nornäs en bygning pa Grabrödraholm frij ok quit for lx (60) marck.

Henrik Hyllebrand.

Eodem die kom for rettin Ewert pantzeremakare ok satte Henrik Hyllebrand till en brwkelig panth en kiällare oc ena stenbod nästh offuan pa kiällaren vnder hans hws, som han nw besitther, fore ij^{c}xlviij (248) marck frij ok quitt haffua ok brwka eth aar omkring fraa sancti Johannis baptiste dag nw nest tilkomande ok till annan sancti Johannis baptiste dag thernestkomande.

Appollonia slog ena quinna en blanadh ok haardrogh henne. 184.
For henne loffuadhe Swen Helsingh och rechte handene for xij (12) marck for blanadin ok swa vj (6) marck for haardraghet. Tenetur iiij (4) marck.

Hustru Estridh.

Eodem die sagdes for retta: epthir thet ath hustru Estrid haffuir lagligan ok skäligan skilth fraa sik Pedher Tordssons arffua ok hon haffuir ther till godh bewisningh, swa ath the haffua ok tagit til sik all giäld ok bittala them, som han bleff skylloger, tha är hon ther fore ecke pliktog ath swara litzsla Thomasse ellir nogrom androm til Pedher Tordssons giäld.

Eodem die stodo dragarene ffor rettin redabone ath holda thet meth therres eedh, swa ath the slogo til hopa v (5) meesa koppar aath Hanis Fältzstorp och ath the skipades j skippar Plates skip.

Gerd snickare. 185.

Eodem die gik Gerd snickare lagh sielff sette, swa ath han aldre slog Johan fan Aaken, thet han doo aff hans handawärkom. Meth honom swor[o]: Claus skreddare, Paual [hans?] brodher, Öryan winman, Claus offuirskiärare, Hanis Folmar.

[19 april]. Feria quarta proxima ante festum sancti Georgij martiris tha sagde Thomas klockare her Olaff Andree, som stod j kirkioherrans stadh, trotienst pa then helge kirkios wegna meth borgamestarene och radzsins tillath.

Skomakarene.

Eodem die sagdes for retta, ath Nic. Östher jwte skal ecke bruka skomakare embeitidh, vtan han wil göra lika och rett meth them.

Margit fan der Raas rechte handene for xxiiij (24) marck fore twa blanade hon slog Birgitta Laurens bagare. Tenetur iiij (4) marck.

Pedher smidz vxor feste lag sielff iij:e (3:e), swa ath hon ecke satte panttin vth for meer än som han stodh henne ok ath hon engte tenetur Jasper Norby.

186. Eodem die witnade och sworo tesse eptirscripne: Thomas Olsson, Laurens Laurensson, Ingel Olsson, Laurens Olsson, swa ath thener waro och sagho, thet Erik, Botuid grytagiutare dreng, kom jn j Hanis Jonssons hws och heman vtan hans witw ok hiog til werdin, wiidh han laagh j sängene. Then skada han haffwir fonget, then skal haffua, som han fonget haffuir.

Joan Suensson consul.

[21 april]. Feria sexta proxima ante festum sancti Marci ewangeliste tha wordo borgamestarene ok radet swa eens, ath Joan Swensson skal fore sina weluiliogheet, som han haffuir bewist Stockholms stadh, bliffua niwtandes frij bordhgong til herra bordet j Helgeandz huset och, swa lenge som hans liiffs tidh tilsigher, sina stuffw frij for C (100) marck reda peninga, ok maa han och skal haffua en smaadreng meth frij kost, som redher hans säng, enga quinna ellir dreng mer ther holda skolandes, och hans lösöre skulu bliffua widh Helge andz gaardin, vndan taget hans gonga kledher ok silffuer, ther han skal göra sina siälarychth mädher, och meth swa foroord, ath han [skal] giffwa Helge andz gardenom fyllesth for kostin j thetta aaret widh herrabordet, swa lenge han sitter fore skuttid.

Martin Custe rechte handene for xx (20) marck, ty han slog Olaff Helsing j enlitet. Tenetur iiij (4) marck.

187. Olaff Helsing rechte handene for xij (12) marck, ty han slog Martin Custa. Tenetur j (1) marck.

Olaff Laurensson saker ffor olaga köpslagan. Tenetur viij (8) marck.

Karll werkmestare giorde sina piga meth barn. Tenetur xxx (30) marck.

Olaff Benctsson meth Clemit Benctsson, slogx. Tenetur iij (3) marck.

Henrik meth Herman Lyntorp ffor olaga kiöpslagan. Tenetur viij (8) marck.

Lambrict, som slog mester Berendz dreng, tenetur xij (12) marck.

Olaff lekare, som slog then litzsle lekare, tenetur xxx (30) marck.

En bergxman, som Per Olsson loffuade fore, tenetur v (5) marck.

Henrik Oldenborg, som slog sagerska pigone, tenetur iiij (4) marck.

Henrik Wisse tenetur x (10) — — —[1]).

Berend Wisse tenetur x (10) marck, ty hans broder giorde ena pigo meth barn.

Jenis Biörnsson tenetur xv (15) marck for thet olofflica tal, som han hade pa sancti Nicolausse gilles stuffw till her Jeppe Nielsson.

Paual dragare xxij (22) öre ffor thet han slogx.

Joan kötmangare dreng tenetur ij (2) marck for thet swi- 188.
net, som han bar jgen til hustruna pa malmen.

Laurens kötmangare tenetur iij (3) marck for sin dreng, som hiog Cristiern Galle.

Marquard Gruell.

[**22 april?**]. Sabbato et crastino.[2]) Eodem die kom for rettin erlig man Jacob Moyses radman, fultmektoger pa brodher Fickes Bokhultes wegna, ok loth vp Marquard Gruell eth litid stenhus, som är belegith bak fore Marquard Gruels hws sunnan Swartbrödra closter j millom Herman Lyntorps hws och Claus Wisa hws, som vpmwrat är vppa forscripna Marquard Gruels kellare ok grund, fritt och quitt ffor hundrade oc fyratio marck, som är j längdene xvij (17) alna, pa breddenne nidarst j gaardin ok[3]) weth gatwne ix (9) alna och x (10) alna bredh näst gaardin.

[1]) Anteckningen avbruten och överstruken.

[2]) Med orden: »Sabbato et crastino», som tillskrivits över raden, torde avses dagen näst efter den, under vilken närmast föreg. anteckningar blivit gjorda, alltså lördagen den 22 april.

[3]) Orden: »nidarst j gaardin ok» utstrukna.

Eodem die. Joan kötmangare dreng skal fornögia quinnone sina peninga for swinet jnnan solasäther wiidh hans iij (3) marck ok säti borghan for thet wold, som han giorde pa hennis peninga.

Eodem die sagdes for retta, ath Laurens Japssons modher
189. skal engte ath swara Jacob skreddare til nogan giäld eptir Pedher Kock, ty hon bar engte arff vp efftir honom.

Om ätande warar.

[**26 april**]. Crastino sancte Marcj ewangeliste tha worth wor kere höffuitzsman her Sten swa eens meth borgamestarene och radet, ath enge ätande warar skulo wtföres j städhernes meer än swa mykin fetalia, som huariom görs behoff till skips.

Vxor Margit Hoppeners.

Eodem die komo for rettin hustru Margit Hoppeners och hennis son Jap Laurensson, och war han fultmektoger pa sins brodhers wegna, broder Pedher Laurenssons aath Graabrödra, ok kendos, ath the woro wel forlikte j tesse goda manna nerwaro til en fulkomen ända, som äro Eric Philppusson, Jacob Camp, Herman Rogge, Nic. scriffware, Mattis Nielsson, Jacob offuirskiärare, om therres fädernes deel, bade om löst och fast, j swa motta, ath forscripna hustrw Margit skal giffua sinom fornempda barnom Jacob och Pedher C (100) marck for lösörene, bade litidh och myket, och swa CC (200) marck fore begges therres deel j fasto liggiande grundom. Therfore ok tha stragx for rettin och j swa motta, som forscriffuat staar, tha loth forscripne Jacob Laurensson pa sina egna och sins brodhers, brodher Pedher Laurenssons, wegna sina kere moder forscripna hustru Margareta frij, quitt, ledoga och lösa for alth hendermera tiltal om forscripna arff, bade löst ok fasth, som
190. forrörth är, til ewig tiidh badhe for födda ok ofödda.

Sagdes for retta, ath Andres Persons rekinskap skal bliffua standandes, til thes ath Herman Messeman komber siäl.

Eodem die sagdes for retta, ath Folmar fan Lunden skal fornögia her Alff sina rentta a prebendane wegna jnnan solasäther widh hans iij (3) marck ok talj therom sidan framdelis meth retta til barnen, om än them bör ath swara ther till.

Eodem die kom for rettin Torstin grytagiutare redaboen

ath gaa lagh for thet ath han ecke slog Karll grytagiutare. Meth honom: Nic. groffsmid, Jakob smid, Magnis grytagiutare, Olaff skreddare, Laurens Olsson. Tha loth forscripne Karll grytagiutare honom then eedhin vp.

Eodem die sagdes for retta, ath eptir thet Nic. scriffuare loth wegha sik waxet till, tha skal han bittala köpswenen for sith wagx.

Eodem die gik Peder Fiwnbo vxor lag siälff iij:e (3:e), ath hon war Jesper Norby engte tenetur.

Pedher Michelsson radman bödh vp lös panth iij:e (3:e) tiidh.

Joan Styng bödh vp silff panth iij:e (3:e) tiidh.[1])

Lasse Matsson, Laurens gulsmid. 191.

[**29 april**]. Sabbato proximo ante festum beatorum apostolorum Philippj et Jacobj tha komo for rettin Lasse Matsson ok Laurens gulsmid och sagdo, ath tesse gode men: Clemit Benctsson, Eric Jonsson, radmen, Jenis Andresson, Jacob gulsmid, Andres Pedersson och Joan skreddare hado warith offuer therres byte och erffuaskipte tisdagin nest eptir Tyburcij j sancta Gertrude gillesstwffw, och worth swa offwerdeelth och offuerlagt, ath fornempde Laurens Matssons deel är j thet hwseth, som Laurens gulsmid nw vtj sitther, ij^{c}lxxxviij (287½) marck och iij (3) öre pa hans hustru wegna, bade fädherne och möderne. Thermeth egher och forscripne Lasse Matsson j sama hwseth xxvij (26½) marck ok j (½) öre forsethin rentta. Än egher Lasse Matsson lxxx (80) marck j trägaardin, ok Laurens gulsmidh egher ther vthj xx (20) marck meth sin son Jacob[2]). Jtem är Laurens gulsmidz deel j sama hwseth hwndrade lx (160) marck och jx (8½) marck ok ij (2) öre, jtem Laurens gulsmidz sons deel, Jacobs, är j sama hwseth hans mödherne lxxxj (81) marck och iij (3) öre.[3]) Jtem bleff Lasse Matssons deel j trägaardin och then kiällaren, som hörir trägaardin til, är (!) liij (53) marck 192. och j (1) öre. Jtem Laurens gulsmidz deel är xxx (30) marck och iij (3) öre. Jtem Laurens gulsmidz sons deel, Jacobs, är xvj (15½) marck och j (1) öre. Jtem skal Laurens gulsmid giffua Lasse Matsson xx (20) marck ok xx (20) öre. Jtem Jacob, Lau-

[1]) Mellan sidd. 190 och 191 är ett blad utklippt.

[2]) Denna punkt är överstruken.

[3]) Den återstående delen av anteckningen är i hdskr. skild från det föregående genom några raders mellanrum.

r*ens* gulsmidz son, skal giffua xj (11) m*arck* och x (10) ör*e* til r*e*ntta. Adhuc mag*is* q*uere* fer*ia* q*uinta* ante festu*m* Ma*rie* Magd*alene* *(20 juli 1486)*[1]).

[1]) Den sista, på latin avfattade punkten är senare tillskriven. Den motsvaras icke av någon anteckning i 1486 års tänkebok. Däremot finnes på en lös lapp, som blivit inhäftad vid sid. 192 i 1485 års tänkebok och vid bokens paginering åsatts sidobeteckningen 193, följande anteckning, vars rubrik härrör från en annan hand än stadsskrivaren Ingevalds:

Laur*ens* guldhsmedh.

Philppus Jenss*on*, h*er* Jeppe Nielss*on*, Clemit Benctss*on*, Ingeuall Torstinss*on*, Eric Jonss*on*, Jacob Moyses, Jenis Andress*on*, Andr*es* Person, tesse fors*cripn*e gode m*en* woro vtoffw*er* en sämio och forlikn*ing*, som giord*es* j millom Lasse Matsson ok Laur*ens* gulsmidh till en fulkom*en* ända j swa motta, ath Laur*ens* gulsmid skal giffua Lasse Matss*on* xxjx (28½) m*arck* for thet som ecke war komit til byt*es*; therm*eth* bliffu*er* ok Laur*ens* gulsmid skyllog*er* sino*m* son Jacobe xxj (20½) m*arck*; som giord*es* j s*an*cta Gertr*u*de gilles stuffw anno d*omi*ni mcdlxxxvj fer*ia* q*uinta* p*roxima* ante festu*m* s*an*cte Ma*rie* Magdal*ene* *(20 juli 1486)*.

1486—1487.

Anno *domi*ni mcdlxxxvj. 197.

Liber memo*r*ialis de excessibus seu de saköre et aliis causis per d*omi*num Nicolaum *Per*son *et* Jacobum Nielsso*n*.

Camerarij vero illius a*n*ni: Lasse Laure*n*sso*n* et Pelle Pede*r*sso*n*.
Prefectus: Philppus Jensso*n*.

Anno d*omi*ni mcdlxxxvj jn p*r*ofesto pentecoste*s* [**13 maj**] 198.
tha ana*ma*de Lasse Laure*n*sso*n* aff Eric Gislesso*n* xviij (18) silffskaalar och xxij (22) silffskedhe*r*.

[**8 maj**]. Fe*ria* secu*n*da an*te* festu*m* pentecoste*s* tha loth 199.
Henr*ik* Jensso*n* skipp*ar* Biörn ledog och lös for alth tiltal ept*ir* framlidna Nic. *Per*son och ha*n*s hustr*u* A*n*na om the me*th*gifft, som fors*cripne* skipp*ar* Biörn hade giffuet m*eth* fors*cripna* hustr*u* A*n*na.

Besatte Nic. Olsso*n* sina peni*n*ga, th*et* hustr*u* Walborg war ho*no*m skyllog, v (5) m*arck* och iij (3) öre.

Eode*m* die besatte brodhe*r* Knwt l (50) m*arck* ept*ir* framlidna hustrw Walborg j he*n*nis lösöre ell*ir* hws.

Eode*m* die befallto borgamestare*n*e och Eric Jensso*n* ath lata bryta the slagtare bronar nidher, som äro widh Graabrödra bro.

Tesse tilne*m*pde ath lata scr*i*ffwa ma*n*talet:

Östre quarttere:	Westre quarttere:
Jap Moyses	Olaff Matsso*n*
Henr*ik* *Per*son	Andre*s* Swensso*n*
Biörn laxekarll.	Laure*ns* Japsso*n*.

Sudre quartt*ere*:	Jnn*an* mwr:
Staffa*n* Wesgöte	Matt*is* Herma*nsson*
Cla*us* kökemesta*re*	Joa*n* Helsing sartor
Mikel Jenss*on*.	Godskalk skoma*kare*.

200. Eod*em* die giorde Haq*uon* Olss*on* sin eedh, ath ha*n* skal wara stadenom j sin tiänist hull och tro, borgamesta*re*na och raadet hörog ok lydog.

[**10 maj**]. Fe*ria* q*ua*rta p*ro*xima an*te* festum pe*n*tecoste*s* tha bödz P*er* Sma*lenning*e wiidh iij (3) ma*rck* ath fornögia the q*ui*nnona ha*n* slog j*n*nan solasäth*er*.

Eric Jenss*on* och Nic. Mangss*on* fide*iusserun*t for Mikel Elaffson om th*et* tiltal, som mest*er* Nic. skolamesta*re*n talade til honom.

Jenis kopp*ar*slagare bödz widh sex ma*rck* ath fornögia bondan kiätilen j*n*nan solasäth*er*.

Andr*es* Olss*on* rechte handene for xxiiij (24) ma*rck*, ty ha*n* slog Jenis P*er*son pa Sud*re* malm. Fide*iuss*it Eric Jenss*on* och Niels Ma*n*gsso*n*. Te*netur* iiij (4) ma*rck*.

Ped*er* bergxma*n*.

Eod*em* die sagd*es* a*n*nan tiidh for retta, ath Pedh*er* bergxman och flere hans m*eth*brödh*er* j Karllagilleth skulo ecke offtar*e* meer tala pa th*et* breffuet, som ludde pa Jenis Japss*on*
201. a Köpma*n*na gatu ok ha*n*s hust*ru*, ept*ir* th*et* ath th*et* war ogilth giorth och delth omyndogt til fo*r*ende.

[**13 maj**]. Sabb*ato* pentecoste*s* feste Walborg, Gregurs swe*r*dslipa*re* q*ui*nno, lagh *sielff* vj:e (6:e), ath ho*n* ecke togh Twle Matsso*ns* bandh.

Jenis Nielsso*n*, Eric Praals gäst, rechte handene for xl (40) ma*rck* for olaga köpslaga*n*. Te*netur* iij (3) ma*rck*.

Vx*or* Gu*n*nil Henr*ik* Mwllas.

Sabb*ato* et jn p*ro*festo sa*nc*te t*rin*i*tatis* ko*m* for rettin hust*ru* Gw*n*nil, Henr*ik* Mwllas epteliffua, ok loth vp Henr*ik* Mwlles brode*r*s söner alth th*et* arff, so*m* he*n*ne war tilfallet j Finland ept*ir* he*n*nis framlidna husbonda Henr*ik* Mwlla, bade löst ok fast. Ther j moth skal ho*n* engte yt*er*mera bekymber haffua vtaff them, ty ath them är här engte arff tillfallet ept*ir* fr*a*mlidna Henr*ik* Mwlla.

Raguald Jenss*on*.

Eod*em* die giorde Raguald Jenss*on* sin eedh, swa ath [han]

skal wara retfärdoger j sith embete meth stadzsins span vtan alla forsumilse.

Jenis Erffwastesson, vxor Katerina Andres Jonssons.

[**22 maj**]. Feria secunda et crastino sancte trinitatis tha kom for rettin hustru Katerin, Andres Jonssons epteliffwa, ok 202.
Jenis Erffwasteson och kendos, thet the woro wenligan aatskilde til en fulkomen ända om alth thet them war j millom j swa motta, ath forscripna hustru Katerina skal haffwa hwndrade marck reda peninga. Therfore skal hon haffua bodene til pantta, som Jenis gulsmidh satte Jenis Erwastesson till, for l (50) marck, och the andra l (50) marck skal hon haffua j sama hwseth, som offwan pa bodene är, til thes hon bliffuer förnögd ok bittalath forscripna C (100) marck, och forscripna hustru Katerina stragx anama nyckylen til bodene och vpbera renttona, til thes hon faar sina forscripna peninga, C (100) marck, alla j ena summa. Tha the swa forliktes, tha woro ther nerstadde och vtoffwir Peder Jensson ok Ingeuall Torstinsson, radmen. Thermeth loth forscripna hustru Katerina Jenis Erffwastesson frij, qwitt, ledogh ok lös fore alth hendermera tiltal til ewig tidh, bade for födda och ofödda.

Mester Berend.

Eodem die wordo borgamestarene och raadet swa eens, ath mester Berend skal swa wäl göra skuth for sik som en annar borgare gör.

Om järnith. 203.

Eodem die wordo fogodin Philppus Jensson, borgamestarene och raadet swa eens, ath thet järnith, som tilhörer Laurens Jensson, radman j Arboga, ok Henrik Wesfaale, borgare j Westeraars, thet skulo kemmenärane beholda epthir lagin, for ty ath hwart fath wägher ij (2) pund mynne än thet bör ath wägha.

Eodem die sagdes for retta, ath Henrik Eriksson skal gaa lagh siälff xij:e (12:e), ath han aldre förde nogat wagx fraa nogan ryss aff Räffla vtan mynne ollir stiälandes.

Eodem die sagdes for retta, ath Jenis Erffwastesson skal antworda Jenis gulsmidz hustru nycklane til huseth.

Claus dragare rechte handene for iij (3) marck fore nattaboller. Tenetur ½ marck.

[**24 maj**]. Jn profesto corporis *Christi* tha sagde Andres Wintter vp sith burskap, ok haffuir han här til giorth lika och rätt fore sik.

Henrik Eriksson.

204. Eodem die gik Henrik Eriksson lagh sielff xij:e (12:e), swa ath han aldre nogan tiidh förde wagx fraa nogan ryss aff Räffla vtan mynne ellir stiälandes. Meth honom sworo: Elaff skomakare, Per fiskare, Erik Konung, Andres fiskare, Olaff Japsson, Jenis Person, Laurens Japsson östan til, Henrik myntare, vnge Laurens tymberman, Olaff tymberman, Thonius fiskare.

Jenis Erffwastesson.

Eodem die kom for rettin hustru Birgitta, Jenis gulsmidz hustru, som fordom war borgare j Arboga, fultmektogh pa sins husbondas wegna ok hans sons Claus Jenssons ok loth Jenis Erffuastesson frij, quitt, ledog och lös ffor alth hendermera tiltal bade om lösth ok fast ok kendes, thet hennis forscripne husbonde Jenis gulsmid ok hennis stiuffson Claus Jensson woro wel fornögde til en fulkomen ända om alth thet arff them war tilfalleth j fasto liggiande grunde och lösöre eptir
205. framlidna hustru Margareta Jenis Erffwastessons. Ty loth hon forscripna Jenis Erffuastesson, honom, alla hans arffua och eptekomanda frij, quitta, ledoga ok lösa fore alth ytermera tiltal til ewigh tidh ok beddes hon aff erliga welffornwmpstoga men borgamestarene och radet stadzsins secretum fore eth quittancia breff, som hon will ther vppa giffua forscripna Jenis Erffwastesson, som the ok henne loffwade.

Erik Mangsson.

Eodem die giorde Erik Mangsson sin eedh, swa ath han skal wara retfärdoger j sith embete meth stadzsins span vtan alla forsuwmilsse.

Peder Mangsson, Lasse Skotte dreng, rechte handene for xij (12) marck j tweböte, ty han slog Jenis Boltman, Olaff Mikelssons skomakare drengin. Tenetur iiij (4) marck.

Jenis Boltman rechte handene for vj (6) marck, ty han haardrogh forscripna Pedher Mangsson. Tenetur ij (2) marck.

Magnis Andersson.

206. [**27 maj**]. Sabbato jnffra octauas coporis(!) *Christi* tha kom for rettin Magnis Andersson j Wllawij j Bro sockn och

giorde lagligan sin eedh pa helgedomane, swa thet han aldre affhende Peder Jwta ellir hans folke nogan lagx, honom ellir them owittandes. Meth honom sworo: fforst Pedher Jwte, Olaff Jngemundsson j Kleff j Bro sockn, Erick j Walby j sama sokn, Heming j Skyesta j sama sokn, Jap Eriksson j Husaby j sama sokn, Pedher ibidem ok Olaff Nielsson j Torresta j Lassa sockn. Her vppa badh han borgamestarene ok radet om stadzsins breff, som the honom tha loffuade ok gaffuo.

Jenis tygelslagare j mwncka badzstuffwne rechte handene for xx (20) marck, ty han slog Jap smidh pa Sudre malm. Tenetur ij (2) marck.

Swen kötmangare.

[**29 maj**]. Feria secunda jnffra octauas corporis *Christi* tha kom for rettin Laurens kötmangare fultmektoger pa hustru Gwnnille, Henrik Mwlles epteliffua, wegna och loth vp Swen kötmangare — —[1]).

Niels Wrwädher. 207.

Eodem die stodh vp j rettin erlig man Clemit Benctsson, aalderman j sancta Katerine gille, fultmektoger meth bisittiarene och alla brödra wegna j forscripna sancta Katerine gille ok loth vp Niels Wrweder eth stenhus, belegit westan mwr j Stenbadzstuffw grendene pa norre sidhone j millom Helge andz hws trägaardin ok Gregurs swerdslipare gaard, frij och quitt, som thet nw opmwrath ok bygt är offwarsth och nidarsth meth 208. grundene, twa hwelda bodhar, twa kellare til euerdelica ego fore ij^{c} (150) marck, som är j längdene xxj (21) alin, pa breddene som mwren sielff tilsigher.

Swen j Widista j Gerfella sockn rechte handene fforst for xij (12) marck j tweböte, ty han slog Joan Jenssons drengh Jenis Clausson, och swa xij (12) marck, ty han slogh gambla Olaff stadztiänara hustru. Tenetur v (5) marck.

Eodem die feste Birgitta j Helge likame badzstuffw vj (6) manna lagh, ath hon ecke anamade Stares ringh ellir forfor honom[2]). Lagin nidherfellog.

[**31 maj**]. Feria quarta jnffra octauas corporis *Christi* tha loffuade borgamestarene ok raadet Gerd maalare eth breff,

[1]) Anteckningen ofullbordad. Halva sid. 207 har lämnats blank.
[2]) Det följande senare tillskrivet.

som han begerade om thet han hade gaath lagh fore manslättidh.

Lasse Garp.

209. Eodem die witnade Lasse Garp, swa ath hans son Peder Laurensson, som boor j Wändel, saalde Lasse Laurensson v (5) skippund koppar, ok ther vppa gaff forscripne Lasse Laurensson honom xx (20) marck pa rekinskap j Dysatinga.

Sigffrid skinslagare rechte handene for xij (12) marck for the oqwedins oordh, som han gaff Henrik Eriksson. Tenetur iiij (4) marck.

Claus Olsson skipman rechte handene for xl (40) marck j tweböte, ty han slog Magnis Nielsson, Andres Andres(!) Karlssons dreng, j enlitid. Tenetur iij [1]) (3) marck.

Hanis Lyndtorp.

[3 juni]. Sabbato proximo post octauas corporis *Christi* tha komo for werdog herre wor kere höffwitzsman her Sten j Arwid Trulles, borgamestarene och radzsins nerwaro j radzstuffwne Herman Lyntorp ok hans hustru Aleta ok therres swog Gerd Subborgh ok bado for Hanis Lyntorp, swa ath han motte koma aff sin hefftilsse ok bedröffwilssom, som han war j stadder. Tha fore therres bön skuld lagdes Hanis Lyntorp
210. thet fore, thet han skal fara sina pilagrims resa tith han hade loffuat sik ok bliffua vtlendes j x (10) sampfälth aar nestkomande, ok komber han hiit jgen j riket tesforinnan, tha skal han staa sin [rett] och mysta liffuet, vtan swa kan hända, ath han ställir sik swa wäl, thet han faar scriffuilsse, swa thet han skal koma jgen, och skal nw j thetta synneth ecke lengre bliffua her j stadin än till sancti Johannis baptiste tiidh nw nestkomande. Är thet och, ath han begynnar noghat regimenth ellir plass jnnan then tidhen, tha skal all hans sak staa oppen meth honom. Och loffuade forscripne Hanis Lindtorp, thet han aldre eptir thenna tiidh skal wara sin fadher ok modher j mote huarckin meth oordhom ellir gerningom. Ther bleff wor kere höffuitzsman her Sten, Arwid Trulle och borgamestarene godh fore, och loffuade forscripne Hanis Lyntorp, thet han aldre nogan tidh will ellir skal noghan man fegda ellir argha, huarkin jnlendes ellir vtlendes, och sagdes for-

[1]) Ursprungligen har här stått en annan siffra, som utraderats.

nempda Hanis Lyntorp swa fore, ath will han bätra sik och ställa sik wäl, tha maa thet sagta hända sik swa, ath wor kere höffuitzsman her Sten, hans fadher och modher och flere hans wenner lata faa honom scriffuilsse, swa thet han skal koma hiit jgen jnnan the forsagda x (10) aaren äro forlidin. 211.

Eodem die sagdes for retta, ath Godskalk skomakare maa faa sik en annan mwramestare, ok komber ecke Tord til honom nw pa manedag.

Eodem die stodh for rettin Walborg Olaffs dottir meth sina lagamen och wilde gaa lag fore thet bandeth, som Twle Matsson skyltte henne fore. Meth henne stodo redabone ath swäria: Gregurs swerdslipare, Olaff skreddare, Peder skreddare, Martin Kwste, Torkell beltare, och haffuir forscripna Walborg offta budet sik til retta.

[**5 juni**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Eskilli tha sagdes for retta, ath Magnis Torstinsson skal fornögia Claus Olsson the iiij (4) marck, som han staar till, ath han war honom skylloger, och the archenä han haffuir aff honom.

Eodem die bödh Henrik Öttingh vp iij:e (3:e) tiidh Hanis 212.
Japssons tompt.

Joan Suensson.

Eodem die kungiorde elig(!) man Joan Suensson for fogodin Philppus Jensson, borgamestarene ok radet, swa ath the silffstop, som han haffuir hafft til pantta aff framlidina Andres Jonsson j Sanda i xvij (17) aar, thet största wog xix (19) lodh och nogat mynne ok the iij (3) annan smaa stoop the wogho ij (1 1/2) lödoga marck.

Eodem die sagdes for retta, ath Laurens gulsmid ok Lasse Matsson skulo taga the dande men, som forra haffua warith ner och offwer therres byte, ok forlike sik widh therres brwth.

Lasse Garp.

[**7 juni**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Eskilli tha witnade Lasse Garp for rettin, swa ath han saalde Lasse Laurensson v (5) skippund koppar pa sins sons wegna, som han honom hade befalath, ok hade hans forscripna son opburet xx (20) marck reda peninga j Dysatinga pa rekinskap.

Erik Jonsson bödh vp lös panth iij:e (3:e) tiidh. 213.

Erik Philppusson bödh vp lös panth iij:e (3:e) tiidh.

Mattis Martinsson.

Eodem die vittnade Pelle Person, Laurens Biörnsson och Claus Olsson, swa ath the nerstadde woro, tha Jenis Matsson och hustru Ragnild Pedersdottir loto erlig man Mattis Martinsson frij, quitt, ledog och lös fore alth tiltal for thet arff, som them tilfioll eptir Niels Barkop, swa ath the kendos sik thet redeligan haffua vntfanget, anamet och vpboret.

Gunnar Benctsson rechte handene ffor xij (12) marck j tweböte, ty han slog Ösge Nielsson, som war hema j Westergötzsland. Tenetur iiij (4) marck.

Her Nic. Person.

Eodem die kom for rettin Hanis Andresson, doctor Rytingx stiusson, och loth vp hedherligom och erlighom manne her Niels Pedherssone, borgamestare j Stockholme, eth stekarehws, belegit j cancelära gaardin, och brunnen meth all brygge redskap j forscripna stekarehws fritt ok quitt fore xl (40) marck.

214. Per Skytta.

[**17 juni**]. Jpso die et festo sancti Botolphi, sabbato ante Johannis baptiste, stodh vp j rettin erlig man Pedher Skytta och kungiorde, ath Hanis Zandersson och Biörn Siwrdsson woro nerstadde, tha skippar Boo satte forscripna Pedher Skytta sin gaard til pantta for x (9 ½) marck. Thet tilstoodh ok erlig man her Jeppe Nielsson, swa ath the sama witnen kungiordo ok honom thet tha stragx pa brone.

Sten Pedhersson, som hade tiänth Martin j Pharesta, rechte handene for xij (12) marck, ty han slog Olaff Eriksson, Jeppe Guti dreng. Tenetur ij (2) marck.

Vxor Ingrid Olaff Wittingxssons om arff.

[**19 juni**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Johannis baptiste kom ffor rettin Engelbrict Wittingsson aff Aaland och Laurens beltare, hans maag, fultmektoge pa Magnis Birgerssons wegna, ok loto hustru Ingride, Olaff Wittingxssons epteliffwa, frij, quitt, ledoga och lösa, henne, alla hennis arffua ok eptekomanda fore them, alla therres arffua ok eptekomanda

215. til ewig tiidh och j alla motta obehindrade fore alth tiltal bade fore födda och ofödda, och kendos the sik wel wara fornögda fore alth thet arff, som ther war tilffallet epthir framlidna Olaff Wittingxsson, for alth thet arff, som them borde ath erffua

eptir honom, och j swa motta, ath forscripne erffuingia, Engilbrict och hans metharffwa, skulo anama v (5) marck jordh j Äkre frij och epthir forscripna Olaff Wittingxsson til euerdelica ego.

Eodem die sagdes, ath Laurens gulsmid ok Laurens Matsson skulo j the goda manna nerwaro, som ther forra haffua warith wtoffuer, forlika sik nw pa torsdag nestkomande widh huars therres xij (12) marck.

Eodem die sagdes for retta, ath the ij (2) wtskorna scripter, som luddo j millom her Ingemar ok Laurens Gwnnarsson, the skulo bliffua widh magt.

Kopparen, som Marquard Gruell och Lasse Laurensson träta om, skal bliffwa standandes, til thes han komber till swars, som kopparen saalde.

Eodem die sagdes for retta, ath Pedher Olsson skal bliffua widh sith kiöp om pantzareth, som han kiöpte aff Bertill 216.
maalare.

Mattis skreddare.

Eodem die sagdes for retta, ath Mattis skreddare skal bittala humblan eptir then dödha. Haffuir han nogath tiltal eptir Pawal Sköringh, tha tale til hans skip.

Peder Skytta.

Eodem die wordo borgamestarene och raadet swa eens, ath erlig man Pedher Skytta skal beholda xv (15) marck aff the peninga, som han haffuir jnne meth sik, ath lösa thermeth sina pilagrims resa, som han loffuade j stoor nödh, tha han war j stadzsins resa till Righa.

Tesse tilnempde ath [see?] aath, hurw wordscriffwaren sätther wordhin: Nic. Mangsson och Eric Phillpusson.

Eodem die sagdes for retta, ath Nic. scriffuare skal fornögia och bittala Jenis skreddare sina peninga widh hans iij (3) marck jnnan xiiij (14) dagha solasäther.

Staffan Wesgöte.

Eodem die kom for rettin Olaff Bagge j Mattanäs j Geta 217.
j Fynnestadha sockn j Aaland ok kendes, ath Staffan Wesgöte hade honom wel fornögt och bittalath for alth thet arff, som honom tilfallet war eptir hans framlidna son Henrik Olsson.

Ty loth han forscripna Staffan Wesgöte ledog ok lös ffore alth hendermera tiltal om forscripna arff till ewig tiidh.

Ingeuall Torstinsson bödh vp iij:e (3:e) tiidh Hanis Wesfaale bryggare hws och brunnen ther tilhörer.

Eodem die bödh Mattis Martinsson vp en gaard iij:e (3:e) tiidh[1]).

Lasse Laurensson, Marquard Gruell.

Eodem die sagdes annan tiidh for retta, ath then koppar en, som Lasse Laurensson och Marquard Gruell träta om, skal bliffua bestandandes, til thes han komber til swars, som koppar en saalde.

Her Benct ok lange Gerdt köpsuen.[2])

[**21 juni**]. Feria quarta jn profesto x^{m} militum j welbördoga manna nerwaro her Sten Stwre wor kere höuitzsman, Suerges rikes forstandare, her Götzstaff Karlsson, her Gregurs Matsson, her Ake Jensson, riddare, Arwid Trolle, Öryan Akesson, wepnare, j borgamestarene och radzsins nerwarilsse stodh vp j rettin her Benct Smalenninge borgamestare och talade til Gerd Hyttinghuse ok (ɔ: om?) v (5) me-
218. sar koppar j swa motta, ath forscripne Gärd skulde haffua forsänth then koppar en nogat ther efftir, ath forscripne her Bencts forfadher Hanis Fältzstorp war framlidin. Till huilket forscripne Gerd swarade ok sagde, ath forscripne koppar hörde honom till, och sagde, ath han hade bidit Hanis Fältzstorp ath lata slaa koppar en til samans ok lata koma honom j Plates skip. Tha loth forscripne her Benct sik therom fulleligan till rikinsens tolbok, teslikes ok til dragarene, som koppar en hado handterath ok jnskippat pa Hanis Fältzstorp wegna. Tha loto the[3]) ransaka tolbokene ok funno ther eig annars(?), än Hanis Fältzstorp hade latid scriffwa sik the forrörda v (5) mesa koppar til meth annat mera gotz, som han tha loth inskipa j skippar Plates skip, ok fwnno wij ok j tolbokene, ath forscripne Gerd hade ok pa sama tidhen latid scriffwa sith gotz besynnerliga ok j sama skippar Plates skip. Ytermera komo ok dragarene Andres Jonsson, Claus dragare, Peder Jensson, Laurens Andresson, Paual Olsson, Magnis Jonsson, Mattis Hansson, Nic.

[1]) Orden: »iij:e tiidh» äro senare tillskrivna.

[2]) Denna överskrift är senare införd av Helmik v. Nörden.

[3]) Ändrat från: wij.

Olsson, Laurens Bagge, Mikel Mikelsson, Laurens Laurensson, Magnis dragare ffor rettin, vitnade ok giordo lagligan therres eedh, som them meth retta borde, swa ath Hanis Fältzstorp lot them slaa forscripna fäm mesa koppar til samans ok banth 219.
sielff märke pa hwaria meesa ok badh them sidhan ath lata koma honom j skippar Plates skip och fornögde them therres arbeites lön. Epthir swa dana skiälig bewisning, bade meth tolbokene ok besworen witne, tha kunde fforscripne Giärd ecke wntlödha sik therffore, ath han ecke hade anameth til sik fforscripna v (5) meesa koppar, som han ok tha stragx kendes ok tilstodh, ath han hade anamet forscripna koppar, sidhan ath Hanis Fältzstorp war dödh b[l]iffwen, ok befalade honom fframdelis till sina redhara j Lubeke. Ty wordo fforscripne gode werdoge herrer swa eens, sagdo ffor retta ok dömpdo, ath forscripne Gerd Hyttinghwse skal fornögia ok bittala forscripna her Benct Smalenninge forscripna v (5) meesa koppar epthir therres fulla wikth jnnan vj (6) wikor nestkomande vidh hans xl (40) marck for therres dom.

Olaff kötmangare rechte handene ffor iij (3) marck, ty han giorde Jenis weghare fforkiöp pa lambeth j baatenom. Tenetur j (1) marck.

Litzsle Lasse kötmangare rechte handene ffor iij (3) marck, ty han giorde Jenis weghare forkiöp pa eth lamb j baatenom. Tenetur j (1) marck.

[**26 juni**]. Feria secunda proxima ante festum beatorum 220.
apostolorum Petri et Paulj kom ffor rettin Ffolmar fan Lunden ok loth vp brodher Hanis priorj aath Swartbrödra pa brodher Henrik Gesmars wegna eth stenhws, som belegit är nest nordan fore Folmar fan Lundens hus, friit ok qwit ath anama pa sancti Michels tiidh nestkomande meth bodhom, kiällarom ok allom tilaghom til Swartbrödra closther meth grundene eptir ty som stadzsins priuilegia jnneholda ok wtuisa ok swa meth foroordh, ath forscripne Ffolmar skal beholda ok sik till nytta haffua wisth hwset offwan j sama hwseth, swa länge som hans liiffs tiidh är. Therffore skulo swartbrödra pligtoge wara ath föda brodher Henrik Gesmar till dödra daga och besörgia honom meth skoo ok klädher, ok som forscriffuet staar, tha skal forscripne Folmar sik til gangs brwka wisthwseth och winden

offuan pa sama huseth til dödra dagha,[1]) och thermeth är forscripne broder Henrik Gesmar fornögd til en fulkomen ända bade for fäderne oc möderne.[2])

221. Eodem die bödh gamble Pedher Rytter vp Magnis Nielssons hws iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die bödh Mattis Martinsson consul en gaard vp iij (3:e) tiidh.

Ffolmar fan Lunden.

Eodem die kom for rettin Erik Praal, fulltmektoger pa sins brodhers wegna, mesther Martins canic j Vpsala, teslikes pa sin egin wegna ok loth therres begges stiuffadher Folmar fan Lundin frij, qwith, ledog ok lös fore alth tiltal til ewig tiidh bade for födda och ofödda och sagde, thet fforscripne mesther Martin och han woro bade well fornögde ok till tacka bittalade fore alth thet them war tilfalleth j arff efftir therres ffadher och modher, bade for lösth ok fasth.

Mesther Martin ok Eric Praal.

Eodem die loth Folmar fan Lunden vp Erik Praal pa mesther Martins wegna, canic j Vpsala, teslikes hans brodher
222. forscripna Erick, them badhom, friitt oc quitt thet oordhuseth, som belegit är nest sumnan fore Folmars fan Lundens hws, meth alles thes tilaghom meth bodom, kiällarom och windom vthan alla jntagna rentta och the tomptenä meth alla bygning, som är j grendennä nidan fore mester Martins fädernes hws j swa motta, ath forscripne Folmar maa henne haffua ok brwka swa länge, som hans liiffs tiidh är, ok efftir hans dödh tha skulo mester Martin oc Eric Praal anama tomptene ok bygningene, som ther vppa staar, swa ath forscripne hws och grendin all samans hörir them badom till vp till forscripna mester Martins hws, engte vndantaget annat än stadzsins tompter och frihether, thetta alth samans obehindradh fore hwars mans tiltal til euerdelica ego. Ther meth haffua forscripne mester Martin och Erick Praal til een fulkomen [ända?] redeligan vntfonget ok opboret allan therres deel bade for fäderne ok möderne, bade for löst ok fa[st].[1]) Thermeth bliffuo the wenligan forlichte til een fulkomen ända.[2])

[1]) Det följande är senare tillagt.

[2]) Jämf. ovan sid. 58 (med hänvisn. till jordeb.).

Eodem die bödz Olaff tymberman viidh iij (3) marck ath holda fram then stadga, som han loffuade her Götzstaff 223.
Karlsson.

Eodem die komo ffor rettin Pedher Jensson radman och Claus Graabo fultmektoge pa hustru Greta, Öryan Meyenborgx dottir, wegna och sagdo, thet forscripna hustru Greta och hustru Cristin Storbekes woro wel forlickte til en fulkomen ända j the goda sex manna nerwaro, som ther tilnempde woro aff radzstuffwne, om alth thet them war j millom efftir Rolff myntamestare och hans hustrua hustru Gertrude, swa ath forscripna hustru Cristin fornögde hustru Greta xx (20) marck reda peninga til the x (10) marck peninga, som hon till fforende opburet hade; therfore skal engin födh ellir ofödh ath haffua magt eptir thenna dag ath saka ellir tala; och loto hustru Cristine Storbekes a ty wegna frij, quitt, ledog ok lös till ewigh tiidh.

Gwnnar Biörnsson.

Eodem die kom for rettin erlig man Mattis Martinsson radman ok loth vp Gwnnar Biörnsson en gaardh meth tomptene, som belegin är j forscripna Mattis Martinssons grändh 224.
pa sudre sidhone, frij ok qwitt vppa Nic. Wesmans och hans systhers wegna for xx (20) marck stockholmeska, som fornempde Nic. Wesman och hans syster redeligan opburet hado, som är j längdene xvij (17) alna och iij (3) quarttere, pa breddenne xij (12) alna.

[1 juli]. Sabbato *et* in profesto visitacionis Marie virginis tha witnade Cristiärn offuirskiärare ok Claus offuirskiärare, swa ath Lasse Laurensson och Nic. Mangsson budo Hanis Kiölare forsth vidh iij (3) marck och widh sex marck, ath han skulde bliffua vidh skrana; tha swarade [han?]: »jak spör engte efftir edhert budh».

Eodem die sagdes for retta, ath Joan Lindorm skal fornögia Peder Swedher sina peninga jnnan xiiij (14) daga widh hans iij (3) marck.

Rechte Pedher Swedher handene for vj (6) marck, ty han drog kniff aath Joan Lyndorm. Tenetur ij (2) marck.

Staffan Wesgöte. 225.

[3 juli]. Fferia secunda et crastino visitacionis Marie virginis

tha kom for rettin Jenis j Pedersöö sockn j Karllaby och giorde erlig man Staffan Wesgöte myndog ok fultmektogh pa sina wegna jn at kreffia[1]), anama ok vpbera alth thet arff, som honom tilfalleth är eptir hans framlidne son Andres Jensson, som doo j Eneköpunge.

Nic. Mangsson.

Eodem die kom for rettin hustru Lucj j Swiaby j Jomala sockn ok kendes, thet erlig man Nic. Mangsson consul hade henne redeligan fornögt ok antwordath alth thet arff, som henne war tilfalleth eptir hennis son Öryan Helgesson. Ty loth hon forscripna Nic. Mangsson, honom, alla hans arffua, frij, quitta, ledoga ok lösa for sik, alla sina arffua och eptekomanda fore alth hendermera tiltal til ewig tiidh.

Hanis Pedersson, Peder Fiwnbo tienare, rechte handene forst for vj (6) marck for the oqwedins oordh, som han hade giffuet Willam Hemingsson, ok swa vj (6) marck for thet han haardrog honom. Tenetur iij (3) marck.

226. Eodem die bödz smidzdrengener Hanis Person och Willam Hemingsson fridh widh liiff och godz.

Hanis Kiölare rechte handene for vj (6) marck, ty han hiolth ecke lydhnona, som Lasse Laurensson och Nic. Mangsson honom forelagdo pa radzsins wegna eptir skraana. Tenetur iij (3) marck.

[**5 juli**]. Feria quarta jnffra octauas visitacionis Marie virginis kom for rettin mester Berend baardskiärare och loth vp sinom swog Claus skreddare then halffua gaardin, som belegin är breda widh Erick Jenssons gaardh, som fordom Mikel scriffuare besatt, frij ok qwitt meth hus och jordh til euerdelica ego.

Öryan Biörnsson rechte handene for the ij (2) saaremaal, som han giorde Eline, Jenis Laurenssons hustru, fore hwarth thera xij (12) marck j tweböte. Tenetur ij (2) marck.

Nic. Jensson, Anders stadztienere.[2])

Eodem die wordo fogodin, borgamestarene och raadet swa eens, ath Andres stadztienare skal niwta borgan ok staa Nic. Jensson til retta.

[1]) Orden: »at kreffia» äro i hdskr. hopskrivna.

[2]) Överskriften är senare tillskriven av Helmik v. Nörden.

[**8 juli**]. Sabb*ato* p*roximo* post festu*m* visitac*ionis* M*arie* 227.
v*irginis* tha stodo vp j r*ettin* erlige me*n* Eric Jenss*on* och Pedh*er* Mikelss*on*, radme*n*, fultmektoge pa Olaff Henr*ikssons* wegna j Ar*e*ppe j Woyma sockn j Findland, ok ku*n*giordo ffor borgamestar*ene* ok raadet, swa at for*scripne* Olaff Henr*iksson* hade anamet och opburet aff Engleka Zande*r*sso*n* alth th*et* arff, som honom tilfallit war ept*ir* han*s* dott*ir* hustru Cristine Esbiörns, och loth th*erm*eth for*scripna* Engleka Zande*r*sso*n* frij, quith, ledog ok lös for alth yt*er*mera tiltal om ffor*scripna* arff til ewig tiidh.

Lasse Laure*n*sso*n*.

Eode*m* die kom for r*ettin* Pedh*er* Laure*n*sso*n* j Lybberaboda j Wändels sockn och kende*s*, th*et* ha*n* hade saalth erligom manne Lasse Laure*n*sone radma*n*ne v (5) skippund koppar, forra än ha*n* noghat kiöp giorde m*eth* Marquard Gruell, och ath ha*n*s ffadh*er* Lasse Garp pa Norremalm hade vppa hans wegna opboret pening*a*ne aff for*scripna* Lasse Laure*n*ssone, och sagde ha*n*: »then koppa*r*en, som Marquard Gruell skal haffua, ha*n* ligger nw reda for wogene; will ecke hans hustru anama honom j hans frawaro, tha wil jak fornögia henne m*eth* reda penin*ga*, forra än jak far aff by». Tha sporde fogodin Philppus Jenss*on* honom till, om än ha*n* hade nogat loffuadh Marquard aff then kopparen, som Lasse Laure*n*sso*n* fick. Tha sagde ha*n* ther neig fore, ty »jak formaa ath koma a stadh swa myken kopp*ar* som huarde*ra* skal haffwa».

Jenis Erffuastesso*n*. 228.

[**10 juli**]. Fe*ria* 2:a [j]pso die septem fratr*um* bödh Jenis Erffwastesso*n* vp ena tompt iij:e (3:e) tiidh, teslik*es* lös panth.

Joan kötmang*are* rechte handene for xij (12) marc*k*, ty ha*n* hiog kötmangare drengin Matt*is*, som tien*ar* vnge Henr*ik* carnifex. Te*netur* iij (3) marc*k*.

Eode*m* die bödz longa Kate*r*ine widh iij (3) m*arck* ath fornögia Märta Albrictz.

Staffan Eriksso*n*.

[**17 juli**]. Fe*ria* 2:a p*roxima* an*te* festu*m* sanc*te* Margarete v*irginis* kom for r*ettin* hustru Margareta litzsla Thomasse ok loth vp Staffan Eriksso*n* eth stenhws ok en trägaard m*eth* iij (3) kiällara, som belegne äro östan mwr nesth nordhan fore

Andres Karlssons, friit ok quitt, som thet nw opmwreth och bygt är meth all sin tilbehörilse och grundene, fore hwndradha ok sextio marck stocholmeska, aff huilka peninga hustru Margareta forscripna kendes stragx opburet haffua lx (60) marck, ok ther till skal hon haffua l (50) marck om pinsdaga nestkomande och swa l (50) marck om pinsdaga ther nest eptekomande, som är j längdene vtmeth Almenningx gatwne xvij (17) alna, vppa breddene xiij (13) alna. Offuermen: Nic.
229. Mangsson, Olaff Laurensson, Jap Laurensson, Benct beltare, Lasse Bagge och Berendh Hake.

Andres Person.

Epthir thet ath Andres Pedhersson är vnledder therfore, ath han ecke slog Martin dragare til dödha, som byafogodin aff Aabo pa klagade, tha lyste fogodin Philppus Jensson konungx friidh offuer forscripna Andres Person.

Mwramestarene.

[**19 juli**]. Feria quarta proxima ante festum sancte Margarete sagdes for retta, ath wilia the mwramestarene bruka embetidh meth mwramestaremo, huilke som nw mwra hem til Laurens Froendans, tha skulo the widh hwars therres iij (3) marck ath winna embetidh meth mwramestaremo och göra lika och rett for sik, thet them bör.

Mikell dragare rechte handene for xij (12) marck j tweböte, ty han slogh Pedher Olsson. Tenetur ij (2) marck.

Än rechte Mikel dragare handene for xij (12) marck j tweböte, ty han slog Hanis Wynekasson. Tenetur ij (2) marck.

Sten, Magnis mwramestare drengh, rechte handene ffore xij (12) marck j tweböte, ty han slogh Olaff koppar slagare drengin eth blodsaar. Tenetur ij (2) marck.

Bödh Jenis skreddare vp löös panth iij:e (3:e) tiidh.

230. Lasse Jönsson.

Eodem die komo for rettin Hanis Falkinsten, Laurens Swensson, Claus Hwith, Bertill Döringh, Laurens Torbiörnsson, Eric Person och skippar Zone och giordo therres eedh pa helgedomane, swa athe nerwaro ok hördo, thet Lasse Jönsson sagde j gyllestwffwne: »the Stockholms borgara skulo faa eth fallandöffwenl (!); the haffua lönth mik som skalka, jak skal taga

een then fetaste ffor mik». Thet hörde ok Pedher Swedher ok ij (2) skipmen aff slottidh.

Bursprak.

Eodem die wordo fogodin Philppus Jensson, borgamestarene ok raadet swa eens, ath alth löswnga folk, men ok quinnor, som her äro j stadin ok vppa malmana, skulo jnnan syndag nestkomande vppa landzbygdene och hielppa till ath höö och korn maa koma j hws; hwar them sidan hyser ellir heemar, han skal böta vj (6) marck;

jtem ath engin skal och löpa j skippen och slaa alth vndher sik, som menoghetin klagher, viidh the plikt ther tilhöres.

Otte Brakell.

Eodem die kom for rettin Otte Brakell ok kendes, ath han war Mattis Lydeka skylloger viij^{c}xc (890) marck, som therres rekinskap wtwisar. 231.

Otte Brakell.

Eodem die kendes och Otte Brakell, ath han är Mikell Karlsson tenetur Cvij (107) marck ok iij (3) öre.

Alff Laurensson ok Mattis gulsmid.

Eodem die bödh fogodin Philppus Jensson friidh j millom Alff Laurensson och Mattis gulsmid widh liff och gotz.

Laurens smeltare.

[**24 juli**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Olauj regis et martiris wordo borgamestarene och raadet swa eens j fogodins Philppus Jenssons nerwaro, swa ath Laurens smältare skal giffua j (1) öre aff huaria marck aff all the retta (!), som han haffuir her j stadin.

Katerina Pofans rechte handene for xij (12) marck j tweböte, ty hon slog onäckta Hanisse hustru. Tenetur iij (3) marck.

[**26 juli**]. Feria quarta proxima ante festum sanctj Olauj regis et martiris kom for rettin Jenis, Erick gulsmidz dreng, sielff vj:e (6:e) ok wilde gaa lagh, ath han ecke slog litzsle Henrik skinnare. Meth honom stodo redabone: Esbiörn skreddare, Joan skreddare, Andres beltare, Olaff skreddare, Peder 232.
Jonsson, Andres gulsmid. Tha loth forscripne Henrik skinnare honom edhin vp.

Löswnga folket.

Eodem die wordo fogodin, borgamestarene ok radet swa

eens, ath stadztienarene skulo gaa kringom stadin ok lata koma til hopa alth löswnga folk, som engin tienist haffuir, ok lata them sampnes her vthan fore radzstuffwne ok lata scriffua therres nampn ok fölgia them stragx aff stadin ok malmane, swa athe koma wth pa landzbygdene.

Lasse Jönsson.

[**26 juli**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Olauj regis et martiris tha witnade och sworo tesse gode men lagligan pa helgedomane: fforst Hanis Falkinsten, Laurens Swensson, Laurens Torbiörnsson, Erick Person, skippar Zone, Claus Hwith, Bertill Döring, swa ath the nerwaro j gilles stuffwne och hördo, thet Lasse Jensson talade swaledes och sagde: »the Stoc-
233. holms borgara skulo faa j^{m} (1000) fallandöfwil; the haffua lönth mik som fändens skalka, jak skal tage een for mik then fetaste». Ok tha war ecke Peder Sueder ner, som och hörde sama oordin, ok Hanis Person ok Olaff skipman, swa athe giordo therres edh.

Jacob, som tienar Laurens pungamakare, rechte handene ffor xij (12) marck j tweböte, ty han slog Laurens, Claus offuirskiärare drengh. Tenetur iiij (4) marck.

Andres stadztienare.

Eodem die witnade och sworo Laurens Olsson och Andres Person, swa thet the nerwaro, tha Nic. Jensson och Andres stadztienaren komo til samans, forst sua ath Nic. Jensson sagde til Andres: »haffuir thu ecke warith stadztienare» och drog aff sik kiortelin och sattes j högsätidh ok stod swa vp och slog til honom meth kniffwen ok fram om Andres stadztienaren ok hade ner stwnget Laurens Olsson ok Andres Person, ther the saato wiidh litzsla bordet, och j thet sama tha stack Andres Nic. Jensson, swa Nic. Jensson [fioll?] nidher for trappane och nidher pa gatwne ok hade kaapane j fampnen, och tha sworo the thet, ath Lydeka krögare war ecke nerstadder.

Ingeuall Torstinsson.

Eodem die kom for rettin hustru Cristin Staffan Wesgötes
234. ok lagde fore borgamestarene pa disken en script, som tha stragx bleff lesin, huilkin som ludde pa en stenbodh, som erlig man Ingeuall Torstinsson hade lagligan[1]) kiöpt aff Jacob Engel-

[1]) Ordet synes vara utstruket.

*bri*ctsso*n*. Tha loto borgamestar*e*ne lesa stadzsins jordabok, och stoodh j he*n*ne klarligg*an* scr*i*ffwat, swa ath for*scrip*ne Ingeuall Torstinsso*n* hade lagligg*an* kiöpt forne*m*pda stenbodh aff Jacob Engilb*ri*ctsso*n*. Ty wordo ffogodin, borgamestar*e*ne ok raadet swaa eens och sagdo for r*e*tta, ath th*et* kiöpet skal bliffua fast och vthan alla gensigelsse widh magt, swaa ath huarkin Staffan Wesgöte, ha*n*s hust*ru* Cristin ell*ir* nogan a*n*nan skal ther offtar*e*n pa tala ept*ir* thenne dagh.

[**2 augusti**]. F*e*r*ia* q*ua*rta p*roxim*a post festu*m* *sanc*ti Olauj reg*is* et m*a*rtir*is* tha bödh P*er* Jensso*n*, mest*er* Laurensses maag, vp lös panth iij:e (3:e) tiidh.

Otte Brakell.

Eod*em* die kend*es* Otte Brakell, ath ha*n* war skyllog*er* Jenis Ander*s*sone xlvij (47) m*arc*k och ij (2) ör*e* for kopp*ar*.

Laur*ens* klensmid.

Eod*em* die sagd*es* for r*e*tta, ath Laur*ens* klensmid skal lata 235.
koma h*er* j r*e*ttin iij (3) stycke alisk j*n*nan viij (8) daga widh ha*n*s iij (3) m*arc*k.

Otte Brakell.

[**7 augusti**]. F*e*r*ia* sec*un*da p*roxim*a an*te* festu*m* *sanc*ti Laurencij kom for r*e*ttin Otte Brakell ok kend*es*, th*et* ha*n* war ten*etur* Benct Kog Clxx (170) m*arc*k ok xij (12) ör*e*.

Eod*em* die feste Otte gulsmid vj (6) ma*n*na lagh, ath ha*n* är hust*ru* Elzaby, h*er* Magn*is* Erikss*ons* epteliffua, engte skyllog*er*.

Eod*em* die feste P*er* Jensso*n*, borgar*e* j Weste*r*aars, vj (6) ma*n*na lagh, ath ha*n* war Jap offuirskiärar*e* engte ten*etur*.

Laur*ens* kötmangar*e*.

Eod*em* die sagd*es* Laur*ens* kötmangar*e* for r*e*tta, swa ath ha*n* ecke br*u*kä tw embete och radhe siälff therfor*e*, huilket embetid ha*n* hälstzt wil bliffua widh. Will ha*n* bliffua köpma*n*, tha skal ha*n* viij (8) daga h*er* ept*ir* läsa kötbodene jgen vidh ha*n*s iij (3) m*arc*k.

Lydeka krögar*e*.

Satte Lydeka krögar*e* j rettin ept*ir* framlidna Olaff Jonsso*n* xiij (12½) m*arc*k och xx (20) *peninga*; them anamade Styg Wigilsso*n*.

Laur*ens* carnifex. 236.

[**9 augusti**]. F*e*r*ia* q*ua*rta jn p*rofesto* *sanc*ti Laurencij

tha komo for rettin hederlig man her Andres j Gerna och hans syster hustru Ingrid ok Eric Person, hustru Cecilia systersson, ok kendos, thet Laurens Jensson kötmangare hade them redeligan ok til tacka wel fornögt och bittalat ffore alth thet arff, som them tilfallet war efftir framlidna Thomas Michelsson, fäderne och mödherne, bade ffor löst ok fast. Ty loto the forscripna Laurens Jönsson frij, qwitt, ledog ok lös ffor alth hendermera tiltal til ewig tiidh[1]).

Eodem die kendes Henrik Spägilberg, ath Nic. Jensson war engte meth honom, tha han hiog skipparen aff Danzike.

Cristiärn winman.

Eodem die stodh vp j rettin erlig man Eric Jonsson radman och kungiorde, ath han hade taladh til Cristiärn winman ok straffad honom therfore, ath han ecke hiolth borgamestarene oc radzsins budh, swa thet han hade sin kiällare oppen ok saalde drycker j olagligh tidh, til huilket Cristiärn winman swa swarade: »ja, dat is en holmisk budh». Thet hörde Claus kökemestare, som ok tha tilstodh for rettin.

Andres stadztienare.

237. Eodem die stodh Andres stadztienare fore fogodin, borgamestarene och radet och bödh sik til retta meth Nic. Jensson, och Nic. Jensson wilde ecke swara honom til retta, vthan skiöth thet vp framdelis for wor her kere höffuitzsman her Sten Stwre ok her Nic. Stwre. Therfore ath forscripne Nic. Jensson wilde ecke staa til retta meth forscripna Andres stadztienare, tha lyste Philppus Jensson friidh offuer Andres stadztienare, swa ath engin therre skal annan fegda ellir j nogre motta arga widh liiff ok gotz.

Mattis skreddare.

[**16 augusti**]. Feria quarta jnffra octauas assumpcionis tha giorde Mattis skreddare sin eedh, swa ath ringen hörde honom till, som hustru Cristine krockhandh satte til pantta. Meth honom stodo redabone ath swäria: Jap skreddare, Ingeuall Birgersson, Baltazar styreman, Eric skipman, Peder skipman. Tha loth Eric Person honom edhin vp.

Eric Pedhersson.

[**14 augusti**]. Jn profesto assumpcionis Marie virginis

[1]) Jämf. ovan sid. 112.

komo for rettin Eric Person ok hustru[1]) Henrik Pynnowes, epthir ath hennis husbonde haffuir laglig forfall, ok kendos, athe woro wenligan och wel forlichte til en fulkomen ända om then mwren, som belegin är them j millom, ther the nw äro besittiandes pa Kinhesta gatw, j tesse eptescriffne goda manna 238.
nerwaro, som äro: Nic. Mangsson, radman, Jenis Andresson, Peder Jensson, Lasse Biörnsson, Karll werkmestare, Andres mwramestare och Lasse Bagga, Berend Hake, som tha woro sillasättiara, j swa motta, ath them skal badhom höra mwren till fraa grundene och swa högt vp eptir som är hwsa högt offuan fore Eric Pederssons stuffw, som ny mwrath är, fore thet ath Eric Person haffuir latid mwra jn vppa Henrik Pynnowe vtoffwer gambla mwren, them ok therres begges arffua j alla motta obehindrat till euerdelica ego och meth swa foroordh, ath ner som Henrik Pynnowe ellir hans arffua wilia lata mwra, tha skal han ellir hans arffua giffua Eric Persone ellir hans arffuom x (10) marck stocholmeska reda peninga. Thetta skal obryteligan ath bliffua holda skolandes vtan alla gensigelsse ellir nogan hielpperede.

Laurens gulsmid.

[**19 augusti**]. Sabbato jnffra octauas assumpcionis Marie virginis tha kom for rettin Andres Eriksson beltare ok kendes, 239.
thet han hade pa sina hustrua wegna anamet och opburet aff Laurens guldsmid alth thet arff, som henne tilfallet war efftir hennis brodher Jacob. Ty loth han forscripna Laurens gulsmid frij, quitt, ledog och lös til ewig tidh fore alth tiltal om forscripna arff.

Raadet.

[**21 augusti**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Bartolomej tha wordo borgamestarene, raadet och fogodin Philppus Jensson swa eens, ath huilkin borgamestare ellir fogodin som ecke komber til radzstuffw, forra än radzstuffw klockan wändher aather ath ringia iij:e (3:e) tiidh, han skal böta j (1) öre ok hwar radman j (½) öre, och huilken radman som komber for radzstuffw dörin, tha tridie tidh är ringt, ok gaar sidan sin wegh, han skal böta j (1) öre vtan nade.

Eodem die feste Litid och gott vj (6) manna lag, ath hon

[1]) Efter »hustru» är namnet utfallet.

240. ecke hade taladh lasteliga til Peder Michelssons hustru, och ther skal hon sättia wissa borgan ffore.

Eodem die witnade Olaff j tornet, swa ath bondans hustru aff Rydh sprang aff baatin ok slog till quinnone meth eth hiälmholth.

Olaff Matsson bödh vp eth stenhws iij:e (3:e) tiidh.

Borgamestarene och radet wordo swa eens, ath the wilia sielffue byggia eth skiwl pa brone til browaktarene.

Eodem die bödz Peder stadztienare och Haquon stadztienare fridh vidh liiff och gotz.

Jenis Laurensson j hustru Elzaby fan Askins grend rechte handene for xij (12) marck, ty han hiog Jenis Olsson, oc swa vj (6) marck, for thet han bar wäria jn for rettin. Tenetur vj (6) marck.

Pedher Skytta.

241. Eodem die bödh Pelle Person tridie tidh vp thet hwset, som Magnis Otter besatt.

Tesse epteskripne samtyckto meth borgamestarene, swa ath stadzsins skip skal nw löpa fraa Lybeka och for wigxlene, til thes ath thet bliffuer ther saalth j fasta nestkomande: primo Joan Swensson, Staffan Wesgöte, Olaff Matsson, Mattis Martinsson, Eric Jonsson, Lasse Laurensson, Eric Jensson, Nic. Mangsson, Eric Gyslesson, Peder Michelsson.

Otte gulsmid.

Eodem die kom for rettin Otte gulsmid meth sina lagomen ok wilde gaa lag, swa thet han bleff her Magnis Eriksson engte skylloger for thet solffuer, som han köpte aff honom. Tha stodo tesse epteskripne meth honom redabone ath gaa lagh: primo Mattis gulsmid, Eric gulsmid, Laurens gulsmid, Henrik skinnare, Pedher Sonasson. Tha fordrogx honom edhin pa hustru Elzaby wegna.

Thetta är skipfolkins hyra pa stadzskippet: primo Jenis
242. Ödwidz styreman viij (8) marck hyra, Joan Henriksson vij (7) marck, Mattis Ödgersson v (5) marck, Benct Nielsson v (5) marck, Jap Nilsson v (5) marck, Lasse Jönsson v (5) marck, Jenis Bertilsson v (5) marck, Andres Jonsson v (5) marck, Peder Jensson iij (3) marck, Benct v (5) marck, Peder Laurensson v (5) marck.

[**30 augusti?**]. Feria quarta proxima post[1]) festum sanctj Bartolomej bödh Lasse tygelslagare vp lös panth iij:e (3:e) tidh.

Laxen.

Eodem die wordo fogodin Philpus Jensson, borgamestarene ok raadet swa eens, ath laxen skal forbiwdas noger stadz vtföres aff riket efftir wor höffuitzsmans her Stens scriffuilsse.

Laurens Andersson dragare rechte handene for xij (12) marck, ty han talade lasteliga til kemmenaren Pelle Person. 243.
Tenetur ij (2) marck.

[**26 augusti**]. Sabbato proximo post festum sanctj Bartolomej rechte Litidh och gott hande for vj (6) marck for the oqwedins ordh, som hon gaff Peder Michelssons hustru. Tenetur ij (2) marck.

Lasse Laurensson consul fordrogh Arpparst lagin for ij (2) marck husalön.

Eodem die sagdes for retta, ath skippar Boo skal förnögia Henrik Bryning frackt for ij (1½) resa.

Lasse Jönsson.

[**28 augusti**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Johannis decollacionis stodh for rettin Lasse Jönsson, som hade warith meth folket til Riga[2]), ok forwilkorade sik, swa ath komber han her j stadin jgen ellir stadzmarck, tha skal han 244.
mysta liffwet. Ty forswor han stadin och stadzmarck, therfore ath han hade fortaladh the dandemen her j stadin och sagde, athe hado lönth honom som fändens skalka.

Eodem die talade Laurens Jensson kötmangare lasteligan til Olaff Matsson, Staffan Wesgöte, Mattis Hermansson ok Lasse Laurensson kemmenären ok sagde: »jak haffuir engte meth edher, och engte giffue J mik; J göre mik orett». Therfore rechte han handene for xl (40) marck eptir lagin, ok war honom budith viidh xij (12) marck ath läsa kötbodene jgen, efftir thet han wilde bliffua köpman. Therom hiolth han och ecke lidnona. Tenetur xv (15) marck.

Margit, Laurense dottir, skal stwpa slaas ok forswäria stadin ok stadzmarck, ty hon stal en silffboen kniff pa Sudre malm.

[1]) Det kan ifrågasättas, huruvida icke *post* är en felskrivning för *ante*, i vilket fall anteckningen hänför sig till den *23* augusti.

[2]) Jämf. ovan sid. 115, not 1.

245. Stadzsins skip.

Eodem die wordo borgamestarene ok radet swa ens, ath stadzsins skip skal löpa til Danzike oc ther sälias.

Ingeuall Torstinsson, Peder Michelsson.

Eodem die stodo vp j rettin erlige men Ingeuall Torstinsson oc Pedher Mikelsson, radmen, oc kungiordo, swa ath tesse eptescripne gode men: Peder Jensson, Staffan Wesgöte, Joan Swensson, Joan Styng, Eric Jonsson, Lasse Laurensson, radmen, Jenis Andersson, Engleka Zanderson, Lasse Bagge, Jap Camp, Claws Olsson ok Berend Hake, borgara, hado warith efftir radzsins befalan offuer ena endräckth ok forlikan, som giordes them j millom om begges therres mwra ok bygning, swa ath thet bleff ransakat j alles therres forscripnes goda manna nerwaro ok ahöra til en fulkomen ända j swa motta, ath Ingewall Torstinsson skal lata mwra j thet hans öffre stenhuseth vp meth Peder Mikelssons mwr en stens tiogt meth en brandmwr; sidan skal och forscripne Ingewall lata mwra j thet nyia stenhuseth ok en stens tiogt vp meth Peder Mikelssons mwr ok meth en brand-
246. mwr. Thermeth skal forscripne Ingeuall Torstinsson lata leggia sin anckkara jn j Pedher Mikelssons mwr try ellir fyra anckkara, for thet han hade mwredh jn pa Ingewal,[1]) om swa behoff görs, togh Peder Mikelssone vthan alth hindher, skada ellir forfong. Och trähwsen ther nidan fore skulo staa sin tiidh, och ner them görs behoff ath byggias, tha skulo the leggia eth snöre twers offuer begges therres bygning ok leggia sama snöreth j tw, ok sidan skal huardere byggia swa myket som honom bör ath byggia.[2])

Stadztienarene ok widhawräkaren.

[**2 september**]. Sabbato proximo post festum sanctj Egidij abbatis tha bödz allom stadztienaremo, teslikes widhawräkarenom, swa ath the skulo taga strandene ok hampnaner östan til til wara, swa ath engin kasther noghan orenligheet aff skippen och j hampnaner, och hwem the see ath thet gör, tha skulo the stragx latha koma honom j stadzsins göma, swa framth at the wilia witta therres welfärdh.

[1]) Orden: »for thet — — jn pa Ingewal» äro senare tillskrivna ovanför raden av den följande stadsskrivaren Helmik.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 147 f., n. 1090.

[**4 september**]. Feria secunda ante festum natiuitatis 247.
Marie virginis tha gik Anna, Andres Persons vxor, lagh, ath
hon war Mattis Lydeke vxor engte skyllog.

Lasse Matsson sartor.

Eodem die sagdes for retta, ath Lasse Mattis skal jn j
hwseth, tha fardaga koma, ther Laurens gulsmid nw jnne boor,
swa ath han skal giffua Laurens gulsmid legha aff then deel,
som honom tilhörer j hwseth.

Stadzsins skip.

Eodem die wordo borgamestarene, her Nic. Person, her
Benct Smalenninge, her Jeppe Nielsson, ok raadet, Per Jensson,
Joan Swensson, Ingeuall Torstinsson, Clemit Benctsson, Olaff
Matsson, Staffan Wesgöte, Joan Styngh, Nic. Mangsson, Mattis
Hermansson, Erik Philppusson, Eric Gyslesson, Lasse Laurensson
vnge ok Pelle Person, swa til eens, ath Gerdh Aweram ok
Henrik Oldenborg, borgara j Danzeke, skulo sälia stadzsins skip
for peninga, som äro xiiij^{c} (1400) marck.

Nic. Person j Hälffwitet. 248.

Eodem die komo for rettin Pedher Sonasson, Gregurs skin-
nare, fultmektoge pa Jenis Laurenssons wegna ok Olaff Andres-
sons j Wrkula j Töffwesara sockn, ok kendos, thet Nic. Person
hade fornögt forscripna Jenis Laurensone ok Olaff Andresson
xl (40) marck stocholmeska for alth thet arff, som them war
tilfallet eptir fornempda Nic. Persons hustru Margareta Laurense
dottir. Ty loto the forscripna Nic. Person frij, quitt, ledog,
lös, honom, alla hans arffua ok eptekomanda, til ewig tidh fore
alth tiltal om forscripna arff, bade löst ok fast.

Pedher Laurensson j Aardewik.

[**9 september**]. Sabbato et crastino natiuitatis Marie vir-
ginis komo fo (!) rettin Andres Swensson ok Pedher Swensson,
wel fortenckte, och ok (!) loto vp Pedher Laurenssone, byggian- 249.
des manne j Aarderwik j Lula sockn, en tridiung mynne än
en fiärdung j Rwtawik j sama Lula sockn, som thet belegit är,
j wato och törro, ner by och fiärren, alth hwat som ther meth
retta tilhörer, engte vndantaget, som ther till aff aaldher tilligat
haffuir ellir än her efftir meth nogan landzlag ellir rettegong
tilliggia kan, frij och quitt fore hwars mans tiltal til euerde-
lica ego.

Andres Swensson, Pedher Swensson.

Eodem die tha loth Peder Laurensson vp Andres Swensson ok Pedher Swensson en gaard, liggiandes j Hynsse Jenssons grend, then nidersta gaardin pa högre handene och vppa sudre sidhone, som fordom Niels Kock atte, frij och quitt meth hws, jord, kellare ok allom tillagom och obehindrat fore huars tiltal till euerdelica ego.

250. [**11 september**]. Feria secunda proxima ante festum sancte crucis exaltacionis tha bödh Kettike modher vp sith hws iij:e (3:e) tidh.

Hanis Kock.

Eodem die sagde Hanis Kock swa for rettin, ath Hanis Fymmerling hade röffwadh hans hustru fadher Algot Wesgöte: »jak staar thes ffulleligan till».

Margit, Hanis werkmestare hustru, rechte handene for xij (12) marck, ty hon beeth Per patynemakare hustru j handene. Tenetur j (1) marck.

Gudeligh, Jenis patynemakare hustru, rechte handene for vj (6) marck, ty hon pwstade Hanis werkmestare hustru. Tenetur j (1) marck.

[**13 september**]. Jn profesto sancte crucis exaltacionis tha sagdes for retta, ath Per Fiwnbo skal fornögia drengin hans fortentha (!) lön jnnan solasäther vidh hans iij (3) marck.

251. Eodem die sagdes for retta, ath Herman Rogge skal fornögia mannenom for likstenin jnnan solasäther widh hans iij (3) marck.

[**16 september**]. Sabbato proximo ante festum sancti Matej apostolj tha wordo borgamestarene ok radet swa ens j fogodins Philppus Jenssons nerwaro, ath bondin, Andres Dieckns brodersson, skal besättia til retta thet erffwet, som han vppa talar, efftir thet ath prestin her Benct gör honom hindher ther vtinnan.

[**20 september**]. Jn profesto sancti Mathej apostoli tha gik skippar Boo vtaff rettin.

Spägilbärgh.

[**25 september**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Michaelis archangelj fore erliga goda manna her Nic. Erikssons, riddare, Benct Karlssons, Eric Hanssons, Herman Kyles, wepnare, ok flere dandeswena bön skuld tha fordrogx Henrik Spägilbärg stadzsins zaköre for thet han hade hwgget skipparen aff

Danzeke, swa meth foroordh, ath wordher han optare befunnen 252.
meth tolka gerning, tha skal han jemwel staa til retta fore tesse gerning som fore andra vtan alla bön ellir nogan hielpperede.

Eodem die sagdes, ath Hielmeka fan Ördin skal taga vj (6) men till witnes ok bryta laaset fraa och lata besee ok scriffua huat thet ther jnne är.

Lasse smältare.

[**27 september**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Michaelis archangelj sagdes for retta, ath Engleka hauir engte ath tala til Laurens smeltare om the tunna sildh, som han vppa talar, vtan tale till skipparens gotz, hwar han thet spörya kan.

Martin Ragualsson j Lydby rechte handene for xxiiij (24) marck fore twa blanade, som han slog Laurens Andersson pa malmen, ok feste vj (6) manna lag, ath han ecke slog Katerine. Tenetur ij (2) marck.

Claus Arendztorp. 253.

[**23 september**]. Sabbato proximo ante festum sanctj Michaelis archangelj tha gaffs Claus Arendztorp j fodogins (!) Philppus Jenssons nerwaro loff ath föra gamblan humbla till Räffla meth swa skiäl, ath han ecke formänges ok föres hiit jgen.

Skippar Kannegiwtare, skippar Thomas mölnare.

[**30 september**]. Crastino sancti Michaelis archangelj tha bödz skippar Kannegiwtare ok Thomas mölnare vidh xl (40) marck, swa ath the skulo engin lagx her efftir anama j therres skip.

[**2 oktober**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Francisci tha bödh Elaff skomakare en gard iij:e (3:e) tiidh.

Om laxen.

Eodem die wordo fogodin Philppus Jensson, borgamestarene och radet swa eens, ath borgarene skulo lata skipa wtlendes xl (40) [l]ester lagx ok gestener xl (40) lester lagx ok engte meer j thetta aaret vidh the näpst, ther tilhöres.

Peder Jensson consul. 254.

Eodem die komo for rettin skippar Peder Stenckell, Henrik fan Busken, Andres beltare, Magnis Arwidsson, Peder Wesgöte och kungiordo, swa thet erchebiscopins tiänara aff Lundh togo j therres nerwaro aff Pedher Jenssons skip j (1) lest salth och ij (2) fath emysth ööl ok ffortärdo een deels aff fetaliane j

skippet ok skuto thermeth borth bade pulffwer ok piil, thet woro the redabone ath holda meth therres eedh.

Jenis Andersson.

[**9 oktober**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Kalixti tha bödh Jenis Andersson vp gulpanth och silffpanth iij:e (3:e) tidh, som han hade til panta aff Nic. Dobbin.

Ingeuall scriptor ciuitatis.

Eodem die witnade erlige men Erik Jönsson ok Pedher Michelsson, radmen, swa athe nerwaro ok hördo, thet Enewald skipparen vtaff Vpsala vntfoll thet tal, som litzsle Laurens, rad-
255. man j Vpsala, hade til Ingeuald scriffuare, ok sagde, thet fforscripne Ingeuald fortalade huarckin borgamestarene ellir radet j Vpsala.

Skomakare skraan.

Eodem die sagdes for retta, ath skomakare skraan skal bliffwa widh magt.

Henrik fan Busken ok Benct Kog skulo forlika sik meth kemmenärane om laxen.

Eodem die bödz skippar Engelbrict vidh xl (40) marck ath engin lagx jnskippa ok gotzet forbrutid.

Henrik myntare.

Eodem die bödh Henrik myntare vp gulpanth iij:e (3:e) tidh.

Eric Nielsson.

Eodem die wordo borgamestarene ok raadet swa eens, ath Eric Nielsson skal bliffua widh sith kiöp ok forstandarene j
256. Helge andz hwseth skulo läggia sama peningane, som the faa ther fore, j eth annat fasth liggiande grund.

[**11 oktober**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Kalixti tha gaffuo borgamestarene Peder stadztienare ok Clemit stadztienare orloff aff stadzsins tienist.

Hanis Biörnsson.

Eodem die kom ffor rettin Hanis Biörnsson och badh antworda her Peder Petri j Siälagardin allan then gulpant, som han hade satt j rettin til pantta pa hans wegna, huilka her Peder Petri och tha stragx anamade.

Laurens Swensson oc Peder Swensson.

Eodem die kom for rettin Laurens Swensson ok loth vp sinom kere brodher Pedher Swensson en halffwan gaard, belegin

westan mwr j Leyanetorns grendene, then östre delin vp meth 257.
gatwne, frij och qwitt meth hws ok grund ok jord j alla motta
obehindrat fore hwars mans tiltal til euerdelica ego. Her vppa
gaff forscripne Pedher Swensson wth sin fridskilling, som stadz-
lag wtwisa, meth swa forord, ath engin skal magt haffwa ath
riffwa sama bygningenä nidher ellir vpbyggia vthan meth
begges therres samtyckio och hwardere skal niwta sin fria in-
gongh j hwset, som är j lengdene x (10) alna, pa breddennä
efftir ty som bade grendenär tilsigia vppa bade sidhor.

Om Mikel Jwte, som bleff slagin j sanctj Nicolaj porth.

[**14 oktober**]. Sabbato et jpso die sanctj Kalixti tha wit-
nade skippar Olaff Mikelssons dreng fore rettin, swa at tha
klockan slog vij (7) om afftonen, tha gik han nider j stallen
til Olaff Mikelssons häst, tha stodo twe ok talades widher ner
Eric Philppussons fönsther, och tha han kom jgen fraa stallet, 258.
tha lagh Michel Jwte dödh pa gatwne.

Rasmws.

Eodem die stodh Rasmws for rettin ok sagde, ath Peder
Skaaning och hans methfölgiare spordo honom til, om än han
sagh nogan karll gongande meth en lyckta pa gatwne, ok j
thet sama kom Mikel Jwte gongande ok hade engin wäria meer
än en lyckta; ther hioggio the lycktane vtaff hendherne pa ho-
nom ok stwngo honom j thet sama.

Peder Jensson sutor.

[**16 oktober**.] Feria 2:a proxima ante festum vndecim
milia virginum tha kom for rettin Claus kannegiutare, wel for-
tenckter, meth synne kere hustrua samtyckio ok loth vp Pedher 259.
Jensson skomakare thet stenhws och trägardh, som han sielff
hade besittid och belegit widh brincken, som man gaar nidher
for brincken, ok nest nidhan fore Hanis Stub gaard, frijt ok
quitt meth hws ok jord fore ij^{c} och xxx (230) marck stockhol-
meska, theraff skal forscripne Claus kannegiwtare son haffua
xl (40) marck fore hans mödhernes deel, huilkin tompt som
är j längdene xvj (16) alna, pa breddenne xviij (18) alna.

Her Niels Eriksson.

Eodem die sagdes for retta j her Sten Stwrssons(!) riddares,
Jenis Ywarssons awapin, j borgamestarenes ok alla radzsins
nerwaro, swa ath welbördog her Nic. Eriksson haffuir engte ath

swara broder Laurens, lector aath Graabrödra, fore thet ath han
260. togh her Knwtz Algotssons tienara vtaff clostrid, ty ath stadzsins priuilegia wtwisto thet efftir menoge rikinssens radz samtyckio, swa then som slaar en man j häl meth foracht bör ath niwta engin klosterfriidh.

Eodem die stodo for rettin Peder Skaaning ok Nic. Eriksson, her Knwt Algotzsons tienara, och kendos, ath the slogo j häl Mikel Juwta. Ty dömpdos the til swerd. Pie memorie.

Om laxen.

[**18 oktober**.] Feria quarta proxima ante festum xj^{m} virginum tha sagdes for retta, ath thet skal bliffua om laxen, som forra war sagt.

Nic. Person rechte handene for xij (12) marck, ty han slogh Pedher Olsson. Tenetur ij (2) marck.

261. Pedher Olsson rechte handene for ij (2) saaremaal for xxiiij (24) marck, ty han slog Nic. Person. Tenetur iij(3) marck.

Cristin onäckta Hanisse feste vj (6) manna lagh, ath hon ecke talade lasteliga til mester Berens hustru.

Andres Staffansson cum vxore Ingeborge.

[**23 oktober**]. Feria 2:a proxima ante festum Symonis et Jude kom for rettin Andres Staffansson, wel fortenckter, ok gaff synne elskelige kere hustrua Ingeborge hwan tridie peningh, teslikes gaff ok hon synom kere husbonda Andres Staffanssone hwan iij:e (3:e) pening, bade j lösa ok fasto, alth thet som huartere maa andro efftir lagin giffua.

Eodem die kendes Benct Jensson, ath han stal ena skiedh
262. och v (5) stycke skaala smide aff Jenis klockare j Österhanninge. Thy dömpdes han til rep. Pie memorie.

Eric Philppusson.

Eodem die sagdes for retta, ath Erik Philppusson haffuir engte ath tala till Lasse Gunnarsson om oxan, epthir thet ath Lasse Gunnarsson sagde hustruna till, ath hon skulde anama oxan.

[**25 oktober**]. Feria quarta proxima ante festum Symonis et Jude tha antwordade Storbiörn skinnare fogodin Philppus Jensson xj$\frac{1}{2}$ (10 $^1/_2$) marck reda peninga for gaardin pa dana ärffwet.

Vxor Margareta Olaff skomakares.

Eodem die kom for rettin Jenis Olsson j Tiwrsaaker j

Hammarbo sockn, fframlidne Olaff skomakares broder, ok kendes, thet forscripna hustru Margareta hade honom redeligan ok 263.
wel fornögt alth thet arff, som honom tilfallet war efftir hans forscripna broder, bade for löst och fasth. Ty loth forscripne Jenis Olsson forscripna hustru Margareta frij, quitta, ledoga ok lösa til ewigh tidh fore alth ytermera tilltal om forscripna arff, bade lösth ok fasth, som forrörth är, bade for födda ok ofödda.

Jap j Bärgby.

Eodem die kom for rettin Jap j Bärgby j Färingöö sockn ok kungiorde for radet, swa thet han hade sath til göma när Marchus Marchussone x (10) spen malth j foorre(?)[1] aareth.

Heming Olsson.

Eodem die kom for rettin Olaff j Bellista ok kendes, thet Heming Olsson hade honom wel bittalath fore hans armborste.

Hanis Fältztorp. 264.

Eodem die komo tesse eptescripne gode men for rettin: Eric Jonsson, Pedher Mikelsson, radmen, Claus kökemestare, Lydeke krögare, Henrik fan Busken ok Hanis Skarnaw ok giordo therres eedh pa helgedomana lagligan, som them borde, swa ath the hado ransakath ok offuerseeth framlidna Hanis Fältzstorp böker, breff ok rekinschap ok kundo huargins see ellir fynna j them, thet forscripne Hanis Fältzstorp hade nogan tiidh rekinschap meth Berend Knyppell ellir nogan tidh bleff honom skylloger pening ellir helling fore lärwfft ellir annan stycke.

Andres Staffansson.

[**30 oktober**]. Feria 2:a proxima ante festum omnium sanctorum kom fore rettin Andres Staffansson, wel fortenckther, ok loth vp sinom kere broder Ödger j Ösma j Kymeta sockn j Finland alth thet arff, som honom tilhörde, bade fäderne 265.
och mödherne, ok eth hans betzsta par kledher, om än han afflidher forra än hustru Ingeborg, hans hustru, meth swa foroordh, ath fforscripne Ödger skal tha lata henne bliffua ohindrat ok oqwalda om nogat ytermera arff.

Karll werkmestare.

Eodem die kom for rettin Berend Hake och loth vp Karll werkmestare thet stenhwset, som forscripne Berend Hake hade

[1]) Läsningen av ordslutet osäker.

sielff besittid ok belegit är j östre mwren gen moth Karll werkmestare, fritt ok quitt som thet nw opmwradh ok bygt är meth bodh, kellare ok hwalffwet til euerdelica ego fore ij^{c}lxx (270) marck stockholmeska meth trägardin.

Berend Hake.

Eodem die tha loth Karll werkmestare vp Berend Hake en gaardh, liggiandes vp j grendene som man gaar fraa Karll
266. werkmestare hws ok moth slottid offwan fore Henrik myntare gardh, frij ok quitt meth hus ok jord, meth try droprwm öster, westher ok nor meth en källare til euerdelica ego, som är j längdene widh gatune xix (19) alna ok eth quarttere, pa breddenne xviij (18) alna.

Vxor Cristin Joan Hanssons.

Eodem die kom for rettin hustrw Cristin, Joan Hanssons effteliffwa, ok hennis son Marchus Jonsson ok kendos, thet the woro wel forlikte meth Jacob Torstinssone om the erffwedelar, som them war j millom, j tesse erliga goda manna nerwaro: Benct Karlsons awapin, Joan Styng, Olaff Matsson, Mattis Martinsson, radmen, Michel Swartte och Claus Olsson, borgara, j swa motta ath forscripne Jap Torstinsson skal beholda gaardin, som belegin är nest nidhan fore stenhuseth, thet hustru Cristin nw besitther, frij ok quit meth hws ok jordh ok then
267. betzste kiällaren wndher hwseth ok swa meth foroordh, ath brukar forscripne Jap Torstinsson gatubodene offuer wynttren, tha skal hustru Cristin giffua honom v (5) marck j wor nestkomande; är thet och swa, ath forscripna hustru Cristin anamer bodene til sik stragx vppa thenne tidhen, tha skal hon giffua Jap Torstinssone vj (6) marck.

Per mölnare zaker xl (40) marck, ty han redh oloffuandes aff by. Tenetur x (10) marck.

Jap Torstinsson.

Eodem die tha stragx for rettin loth Jap Torstinsson vp hustru Cristine och Marchus Jonssone allan sin deel j stenhuseth, som hustru Cristin besitter, fritt ok quitt meth bodhom ok kiällarom, engtte wndantaget annat än then store kiällaren, som forscripne Jap Torstinssone tilhörer, alth annath obehindrath fore huars mans tiltal till euerdelica ego.

Her Nic. Person.

[**4 november**]. Sabbato proximo post festum omnium sanctorum tha kom for rettin Hanis Priwalk och jämwel fultmektoger pa hustru Elzaby ok hustru Gertrude wegna som pa sin eghin wegna oc kendes, thet han ok bade hans forscripna 268.
systrar woro endräckteliga forlikte meth erligom welfornwmpstogom manne her Nic. Person, borgamestare j Stocholm, till een fulkomen ända j swa motta, ath her Nic. Person skal giffua them allom fore alla the lösöre, som tilfalne äro j arff eptir therres framlidna modher hustru Lycka, Gud henne nade, fforst C (100) marck nw pa juwla tidh nestkomande ok swa C (100) marck pa sanctj Johannis baptiste midsommers tidh thernest eptirkomande. Thermeth skal och her Nic. Person vpbera all vthestandande gield ok bittala allom them, som han bleff skylloger. Ther woro wtoffuer: Peder Jensson, Clemit Benctsson, Erik Jonsson, Erick Jensson, Peder Mikelsson, Joan Jensson, radmen, Falkinsten, Raguald Camp, Mikell Swartte, Jenis Andersson. Ty loth forscripne Hanis Priualk pa sina ok sina
systra wegna her Nic. Person, honom, alla hans arffua ok epte- 269.
komanda frij, quitta, ledoga ok lösa til ewig tidh om forscripna arff, som them woro tilfalne j lösöre eptir forscripna hustru Lycka.

Pedher Skytta.

Eodem die komo tesse eptescripne for rettin: her Laurens bleke pa her Peders wegna, sisleman j Skog kloster, Nic. scriffuare, Peder Jensson, mester Laurensse mag, Lasse Jensson kötmangare, Pedher Jwte, Olaff Fynne, Jap Camp, Jap offuirskiärare, Tord mwramestare, Magnis mwramestare — —.[1])

Hans Pedersson.

Samma [dagh] stodh Jacob Vtter vp i retten fore en delz
aff radet och vplot Hans Persson sutor en sin gard vestan mwr, 270.
belegen aller nederst och pa södra sydan i Joan Hanssons grendh, medh sin lengd och bredh fore xxxv (35) marck stocholmske rede peninga. Offuer köpit ware Laurens Japsson sutor, Biörn Sywrdsson och Erich Sywasson. Pa huilken Hans Persson sin fritzskylling vplade som lagh wysa.[2])

[1]) Anteckningen ofullbordad. Några raders tomrum följer.

[2]) Anteckningen företer den följande stadsskrivaren Helmiks piktur.

Eodem die kom for rettin Olaff Andersson, Martin Botuidssons dreng j Strengenäs, ok kendes, thet erlig man Eric Jonsson radman hade honom fornögt alth thet arff, som honom war tilfalleth epthir framlidna Mikel Olsson, som bleff dödh hem til skippar Zone. Therfore bleff Martin Andersson ok Eric Jonsson godh fore alla namaning.

Laurens Jensson.

[**6 november**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Martinj tha sagdes for retta, swa ath her Andres Petrj haffua engin magt epthir thenne tidh ok Mäktil ath tala til Laurens
271. Jensson om the tomptene ok kiällaren, som the vppa talade, eptir ty ath han haffuir thet lagligan köpt, som beuisliget är bade meth witnom och stadzsins jordabok.

Eodem die bödz Hanis Laurensson ok Laurens Swensson annan tidh fridh widh liiff ok gotz.

Her Benct Smalenninge.

Eodem die komo for rettin her Alff Hemingi ok Hielmeka fan Ördin ok kendos, tilstodo, thet erlig man her Benct Smalenninge hade redeligan wtkiöpt the aarliga räntta, som her Gerd Hodde hade bebreffuath Herman Renbeke, ok ath the hado opburet then sista pening meth then forsta, alla j ena summa, swa ath engte fatades. Ty loto the her Benct Smalenninge, honom, alla hans arffua ok eptekomanda frij, quitt, ledoga ok lösa til ewig tidh om forscripna rentta fore them, alles therres arffua ok eptekomanda, swa ath aldre engin her eptir skal haffua nogat tiltal til forscripna her Benct Smalen-
272. ninges hws ellir grwnd om fforscripna renttha.

Eodem die tesse tilnempde ath lata scriffua mantaleth:

Östre quarttere:	Sudre quarttere:
Jap Laurensson	Olaff Elaffson
Olaff Andersson.	Giärd Swbborg.

Westre quarttere:	Jnnan mwr:
Jenis weghare	Pedher Swartte sutor
Mattis koppar slagare.	Laurens gulsmid.

Om klockane.

Eodem die wordo borgamestarene ok raadet swa eens, ath swa offta som stora klockan ringes til klärcka forsta messo

ellir siäla righning, tha skal kirkion haffua therfore j (1) marck 273.
peninga, och the xij (12) öre, som andra klockar rentta, the skulo gaa till bytes: forst klockarenom ther aff ½ (1/2) marck, thet meer är thet skipte the andre, som ringha.

Skippar Laurens Olsson.

Eodem die kom for rettin hustru Cristin j Sudherby ok talade til skippar Laurens Olsson, swa thet han hade warith wollandes hennis bondes dödh, Mattis Laurenssons, ok war begerandes, thet han skulde gaa therfore vj (6) manna lagh, som han ok tha stragx giorde. Meth honom sworo lagligan tesse eptescripne: Laurens Benctsson j Aspeswnd, Swen Jensson, Gudmund j Aspeswnd, Laurens Mangsson, Nic. Karlsson, swa athe nerwaro ok sago, thet han war hans dödh huarckin wiliandes ellir wollandes meth nogra aawerkan, ok sagdo, ath mannen war wordin rasande ok stegh j skip baatin ok bleff ther dödh. 274.

[**13 november**]. Feria 2:a proxima post festum sancti Martinj witnade ok sworo Laurens tymberman, Öryan tymberman ok Mattis tymberman, swa ath the hördo, thet skippar Symon kallade Henrik Eriksson en tiwff. Ty rechte han handene for vj (6) marck. Tenetur ij (2) marck.

Eodem die bödz skippar Symon ok Henrik Eriksson them j millom friidh widh liiff ok gotz.

Laurens Swensson rechte handene forst vj (6) marck, ath han bar yxene j gyllestwne, och swa xij (12) marck for saarmalet ok xl (40) marck for gilles friden. Tenetur xx (20) marck.

Hanis Laurensson rechte handene forst for vj (6) marck, ath han kallade Laurens Swensson tiwff, ok swa xl (40) marck for gilles friden. Tenetur v (5) marck.[1]) 275.

Eodem die bödz Hanis Laurensson ok Laurens Swensson fridh vidh liff ok gotz.

Martin scriffuare bödh vp lös panth iij:e (3:e) tidh.

Jap styreman ok Olaff Person bödz vidh vj (6) marck ath fornögia Twre Jensson.

Vxor Walborg Custes.

[**15 november**]. Feria quarta proxima post festum sancti Martinj tha kungiordo kemmenärane, ath hustru Walborg Jap

[1]) Ursprungligen: x (10) marck.

Custes sagde, thet hon engte befaltte her Swen Wesgöta ath forskingra then framlidna drengsins peninga meer än ij (2) tunnar ströming at giffua[1]) j Gudz äro fore hans siäl.

Eodem die witnade Laurens tymberman, swa thet Eric Laurensson bröth sik jn gynom eth windogh ok hiog Toniusse hustru forst ock sidhan honom.

276. Jenis weghare skal gaa meth the finska hustruna til skippar Boo ok fly thet swa, ath hon bliffuer fornögd jnnan solasäther vidh hans iij (3) marck.

Eodem die sagdes for retta, swa ath Herman Rogge skal vidh sina iij (3) marck ath holda Peder Sonasone thet han loffuade honom om bygningene.

Eric Laurensson rechte handene for xij (12) marck, ath han hiog Tonius fiskare, ok xx (20) marck, for thet han hiog Toniusse hustru[2]). Alth quitt. Tenetur iij (3) marck.

[**20 november**]. Feria 2:a proxima ante festum sancti Clementis sagdes ffor retta, ath Andres Person skal fornögia Gunnar Benctsson meth panth ellir peninga jnnan xiiij (14) daga solsätha (?)[3]) vid hans[4]) iij (3) marck.

Pedher Sonasson, Herman Rogge.

277. Eodem die sagdes for retta, swa ath huat tesse gode men: Mattis Martinsson, Eric Philpusson, Claus Olsson, Lasse Bagge ok Berend Hake haffua sagt j millom Peder Sonasson ok Herman Rogge om therres bygningh, thet skal bliffua widh magt, swa ath hwardere skal wända sith droprwm fra andres ok thermeth skal Herman Rogge giffua Peder Sonasson j^{m} (500) neffwer.

Eodem die bödz skomakaremo widh therres peninga at giffua[1]) mögeliget köp pa therres gerningh.

Olaff Draky, Andres Person.

Eodem die sagdes for retta, ath Andres Person skal fornögia Olaff Draka ij (2) lödoga marck silffuer jnnan xiiij (14) daga widh hans iij (3) marck, ok swa skal han sättia borghan

[1]) Orden: »at giffua» äro i hdskr. hopskrivna.

[2]) Det följande senare tillagt. Hela anteckningen synes vara överstruken.

[3]) Läsningen av ordslutet osäker.

[4]) Orden *vid* och *hans* ha ursprungligen skrivits tillsammans men senare av skrivaren skilts åt genom ett streck.

fore thet silffuer, som meer är, til thes ath then komber hiit, som bältid haffuir.

Storbiörn skinnare. 278.

Eodem die stodh vp j rettin fogodin Philppus Jensson ok kendes, thet Storbiörn skinnare hade honom redeligan fornögt ok bittalad xix (19) marck stockholmeska reda peninga fore then gaardin, som Philppus Jensson pa talade, huilkin gaard som bleff fallin j dana arff efftir Laurens, som war forscripne Storbiörns forfadher, som han fick hustruna efftir, Magdalena, ok loth honom then gaard vp frij ok quitt til euerdelica ego fore alth tiltal bade for födda ok ofödda, ok är samj gaardin belegin j Matthis Martinssons grend pa norre sidhone.

Her Lodwik Wesman.

Eodem die kom for rettin Jenis Pedhersson, wel ffortenckther, meth synne hustrua Katerine och loth vp erligom manne her Lodwik Wesmanne borgamestare halffdelin j thet stenhwset, som han nw besitter, fritt ok qwitt meth hws och grwnd 279.
meth en frij jngong och en frij kokasten fore ij^{c}xl (240) marck stocholmeska reda peninga, som han kendes sick alla redelingan (!) vntfonget ok opburet haffua, then sista pening meth then forsta, swa ath engte fatades, meth swa foroord, ath teckes arffwana efftir her Lodwiks och hustru Birgittes dödh jgen lösa til sik sama hwset, tha skulo the lösa thet fore swa manga peninga, som forscriffuet staar, ok ther vtoffuer skulo the och bittala alth thet som her Lodwik haffuir kostad pa hwset ok forbätradh thet, bade meth mwrning ok bygning, hwat thet helst är.

Biörn Siwrdsson.

[**22 november**]. Feria quarta proxima ante festum sancti Clementis pape tha kom for rettin Andres Skulte, fultmektoger pa hustru Ingride, Jap fan Hawens effteliffwa, wegna, ok loth vp Biörn Siwrdsone eth stenhws, belegith westan mwr 280.
och öffwarst j hörneth j the grendene, som fordom biscop Birger atte, pa norre sidhone som man gaar nidher j grendene, fritt ok quitt fore fyrahwndrade marck stocholmeska reda peninga, som thet nw opmwrat ok bygt är meth bodom, kiällarom och allom tilaghom meth fyra mwra, frij pa alla sidor ok j alla motta obehindrat fore hwars mans tiltal til euerdelica ego.

Eodem die sagdes for retto, ath Jeppe Gwtj skal fornögia Hielmekes brodher meth mwsa, som forra war for retta affsagt, efftir thet ath han hade holdet honom till Hielmekes hand, ok huat som ecke recker mwsin, tha skal han fornögia honom meth peningom.

Pawal skreddare.

281. Eodem die lagde Joan Darre j rettin v (5) marck reda peninga; them anamade Paual skreddare til sik j swa motta, ath komber nogor ok talar ther vppa, tha skal han swara ther til.

Her Nic. Eriksson.

[**27 november**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Andree apostolj tha anamade her Nic. Eriksson tiwffwen til sik, her Laurense brodersson j Litzslaeena, meth swa foroordh, ath will wor kere höffwitsman her Sten ecke tillatad, thet han skal slippa, tha wil her Nic. Eriksson antworda honom her j rettin jgen.

Eric Nielsson.

[**27 november**]. Feria secunda proxima ante festum sancti Andree apostolj kom for rettin Laurens Mangsson och loth vp Eric Nilssone en gaard frij ok quitt meth hws ok jord ok bryggarehuset, som beleget är nidharst j grendene pa norre sidone j Symon bagares grend for lx (60) marck stockholmeska
282. reda peninga, som är j lengdene xxxij (32) alna, pa breddenne xj (11) alna. Her vppa gaff forscripne Eric Nilsson vth sin fridskilling epthir ty som stadz lag wtwisa.

Biörn Jensson.

Eodem die wordo borgamestarene och raadet swa eens, ath welboren man Biörn Jensson skal byggia tomptene pa Helge andz holman swa meth skiäl och foroord, ath han skal aarliga giffua hwart aar Helge andz gaardenom xiiij (14) spen korn och j (1) marck peninga ok skal han ecke byggia stadenom till nogat hindher ellir forfong. Epthir hans och hans hustrua dödh tha skal sama bygningen blifwa widh Helge andz gardin och therres arffua haffua meth honom engte tilgörande.

Anders Staffansson.[1])

[**27 november**]. Fferia 2:a proxima ante festum sanctj Andree apostolj stode ärlich man Joan Styngh radman fulmechtok pa Nic. Olssons wegna, Oleff Tawastastes (!) sön, vplata hans stiwffader Anders Staffansson, borgere sammastadz, alt hans federne, bade löst och fast, som hanom erffue borde eptir sin kere framledne fader Oleff Tawast, medh swa skel, ath forscriffne Anders Staffansson hanom giffue skal C (100) marck rede peninga ok ther medh en kost til sin hedersdagh, antinge til presthöl eller bröllopssööl. Ther medh sade fornempde Joan Styngh, atthe enlige och wel forlichte ware til en fulkomen ändha, huilke tesse gode men tilstodo, ath swa giort war, som ware her Nic. Persson, borgeremestere j Stocholm, och Per Michelsson radman. Vppa huilket arff fornempde Anders Staffansson sin fritzskylling vplade.

Pryaren aff Eskilstwna.

[**29 november**]. Feria quarta jn profesto sanctj Andree apostoli tha giorde pryaren j Eskilstwna Esbiörn Olsson pa 283.
sina wegna myndog och mektog ath tala [til] Biörn stalswen om xxx (30) marck.

Per Laurensson feste lagh sielff ena[2]), ath han war Biörn Jonsson engte tenetur.

Eodem die sagdes for retta, ath Joan Staffansson skal fornögia bondanom sina skiedh jgen jnnan sanctj Thomasse dagh nestkomande vidh iij (3) marck.

[**2 december**]. Sabbato proximo ante festum sancte Barbare tha gik Per Laurensson lagh, swa ath han war Biörn Jonsson engte tenetur.

[**4 december**]. Feria 2:a jpso die et festo sancte Barbare virginis tha bödh Joan Styng vp silff panth iij:e (3:e) tiidh.

Laurens Suensson, Jeppe Guty.

Eodem die sagdes for retta, swa ath Laurens Swensson ok Jeppe Gwti skulo pa bade sidor lata sik aatnögia meth the

[1]) Denna anteckning, som företer den följande stadsskrivaren Helmiks piktur, är skriven på en lös lapp, instucken vid sid. 281. — Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 96 f., n. 1000, där Nils Olssons brev om den med styvfadern ingångna överenskommelsen, daterat den *29* nov. 1486 (ej 1487), är in extenso infört. Se även anf. arb., n. 1001.

[2]) Ändrat från: vj:e (6:e).

284. forlikning, som them j millom giordes til forende, widh huars therres xl (40) marck.

Eodem die rechte Knwt gwlsmid handene for xl (40) marck, ty ath han loth sik ecke aatnögia, hwat borgamestarene hado sagt honom fore retta, vthan beklagade them sidan och menoga radet fore rikinsens radh. Tenetur x (10) marck.

Eodem die bödz Jasper Norby widh xl (40) marck ath fly stadenom sina tompt jgen.

Arwid Olsson bödh vp lös pantt iij:e (3:e) tidh.

Vxor Birgitta Marchusse.

[**11 december**]. Feria 2:a proxima ante festum sancte Lucie virginis tha sagdes for retta, ath Marchus Marchussons testemente breff skal bliffua widh magt, swa ath hustru Birgitta, hans effteliffua, skal bliffua widh alla lösöre her j landet
285. äro och vpbera all vthestondande gield her j landet ok bittala hans gield, och hwat som hans arffua haffua j Östherland, bade lösth och fast, thet skulo the fritt och quitt haffua ok bittala all the gield, som ther äro.

Vxor Cristin Götekes.

Eodem die sagdes for retta, ath hustru Cristin Göteka fan Bomelins skal bliffua vidh thet alne taleth, efftir ty som stadzsins book jnneholder ok wtwisar.

Nic. Clausson.

Nic. Claussons erende bliffuer stondandes, til thes Otte Henriksson komber til swars meth honom.

Biörn stalswen.

Eodem die sagdes for retta, ath Biörn stalswen skal läggia wth xiiij (14) marck til the xvj (16) marck, som her staa j rettin, oc fornögia gambla priaren j Eskilstwna thermädher.

Mikel Nilsson.

286. Eodem die satte Mikel Nilsson, her Götzstaffs fogode, j rettin ij (2) skrin meth silff och peninga.

[**13 december**]. Feria quarta jpso die [et] festo sancte Lucie bödh Knwt gulsmid vp lös pant iij:e (3:e) tidh.

Broder Swen Dinxstede.

Eodem die sagdes brodher Swen Dinxsteste (!) swa fore, ath wil han sättia vp thet stora orga wyrket for nögeliga[1]) peninga, tha skal han wara nämmast ok bliffua wel bittalad.

[1]) Ändrat från: nödeliga.

Lasse Hwessing.

Eod*em* die sagd*es* for r*e*tta, ath skipp*ar*en Lasse Hwessing skal vidh han*s* iij (3) m*arck* forlika sik m*eth* Olaff Long ok hans p*ar*ty.

Vx*or* Kater*i*na, Jenis swerdslipa*res* epteliffua.

[**18 december**]. F*e*r*ia* sec*un*da pr*o*xima an*te* festu*m* s*anc*ti Thome ap*ostol*j kom for r*e*ttin Jenis Nilss*on* j Qwicksunde j 287.
Twmbo sockn och kend*es* fore borgamestar*e*ne och radet, swa ath han war wel eens ok forlickth*er* m*eth* hustr*u* Kater*i*ne, Jenis swerdslipar*e* epteliffua,[1]) til en fulkomen ända, swa ath fors*cripn*a hustr*u* Kater*i*na skal ept*ir* sin liffs tidh lata koma the bodene och kiällar*en* j s*anc*tj Nicolaj porth j Gudz äro til s*anc*ta *A*nna altar*e* aath Swartbrödra godom borgarom til ath*er*lösn fore br*oder* Laur*ens* Gere och alles th*er*r*es* föräld*ra* siälar. Ty loth fors*cripn*e Jenis Nielss*on* forn*em*pda hustr*u* Kater*i*ne frij, quitta, ledoga ok lösa til ewig tidh, teslik*es* alla h*e*nnis arffua ok eptekoma*n*da fore sik, alla sina arffua ok epte*komanda* fore alth hendh*er* mera tiltal bade om lösör*e* ok liggi*an*de grund fore födda och ofödda, swa ath th*er* aff skickas s*anc*ta *A*nna ena ewigo messo.[2])

Joan Staffanss*on* r*e*chte ha*n*dene for iij (3) m*arck*, ty ha*n* tog hustr*u* Ingeg*er*de salth. Therm*eth* skal ha*n* ok bittala h*e*nne sith salth jgen. T*e*n*etur* j (1) m*arck*.

Matt*is* bag*ar*e r*e*chte handene for vj (6) m*arck*, ty ha*n* 288.
hiolt ecke lydnone ept*ir* bag*ar*e skraana ok ept*ir* ty som the

[1]) På en vid sid. 287 i handskriften infäst lös lapp har stadsskrivaren Ingevald om denna hustru Katarina gjort en kompletterande anteckning, som avser att lämna upplysningar om hennes släktförhållanden och om hennes åtkomst av ifrågavarande bod och källare. Anteckningen är försedd med ett hänvisningstecken, som i själva texten (se ovan) motsvaras av ett likadant tecken efter orden: »hustru Katerine Jenis swerdslipare epteliffua». Den har följande lydelse:

Vx*or* Kater*i*ne Andr*es* Gera syst*er*dott*ir* och köpte sama bodh och kiällar*e* j s*anc*ti Nicolaj port aff brod*er* Laur*ens* Gera, lect*ori* aath Swartbrödra, for lx (60) m*arck*, som h*e*nnis breff, th*er* vp giffu*et* är, utwisar ok j*nn*eholder.

Mitt för orden: »broder Laurens Gera, lectori aath Swartbrödra», har en senare hand i margen tillskrivit: sinom frända.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1478, sid. 81, n. 968 a.

gode men sagdo honom fore, som ther offwer stempnone woro pa radzsins wegna. Tenetur ij (2) marck.

Eodem die bödz fridh vidh liff ok gotz j millom Paual bagare och Mattis bagare.

Eodem die stod Nic. Hwitz dreng Nic. fore rettin ok wrsakade Lasse Nielsson for the peningane, som han hade mist, tha kistan wart opbrutin.

Eodem die witnade Lasse Mangsson ok Martin Custe, swa ath Henrik skinnare hustru sagde til Arwid Olsson: »kennir thu mik ecke, swa bith mik back j arsin» ok tog sik j bak-
289. stackin ok sagde til Aruid Olsson: »är thu radman, swa kom j radzstuffwne.» Therfore rechte hennis bonde Henrik skinnare xij (12) marck och swa xl (40) marck, for thet han sagde til Arwid Olsson for sittiande rettin: »tw haffuir nog länge ridhit mik; wänth jgen ath ridha mik». Tenetur x (10) marck.

Eodem die wordo borgamestarene ok radet swa eens, ath sancti Nicolaj, sancte Gertrude och sancti Knutz bröder skulo haffua stadzsins secretum fore ther (ɔ:therres?) breff.

Pedher Michelsson.

Eodem die wordo borgamestarene ok radet swa til eens och wutto thet honom[1]) til goda, ath hans cappellan maa ok skal messa oqwald och ok (!) ohindrat widh sancti Nicolaj, sancte Gertrude och sancti Knwtz altare och forscripne Pedher Michelson skal holda sin klärck vppe meth kalk och messorede, win ok öffläte och bruka fritt then kledebonad, som altare tilhörer pa sancti Nicolaj, sancte Gertrude ok sancti Knwtz wegna, ok engin therra aff klärckener skal göra them andra nogat hindher ellir forfong her vtinnan.

290. Jenis Jensson.

Eodem die kom for rettin Jenis Erffuastesson, fultmektoger pa her Nielsse wegna, som fordom war kirkioherre j Sparsätra, ok loth vp Jenis Jensson eth stenhws, belegit j andra grend sudher fraa Graabrödra grend nämpmast Ingeuall Torstinsons hws, som thet nw opmwrad är meth bodom, kiällarom offwan ok nidan meth allom tilaghom fritt ok quitt meth all sin tilbehörilssom fore C (100) marck reda peninga, swa dana mynt, som nw j Suerge gengsse ok giäfft är, til euerdelica ego

[1]) D. v. s. Pedher Michelsson.

och obehindrat fore huars mans tiltal. Woret ok saka, ath thet bliffue falth fore peninga, tha skal Ingeuall Torstinsson ellir hans arffua ath wara nämpmast ath köpa thet fore sama C (100) marck, ok huat thet är sidan fforbätrad, thet skal Ingeuall Torstinsson ellir hans arffwa bittala efftir dande manna segn.

Pedher Swensson.

291. Eodem die kom for rettin Jap offuirskiärare, fultmektogher pa hustru Sigride wegna, Mikel clensmidz epteliffua, ok loth vp hustru Sigride swoge Pedher Swensson halffuadelin j thet stenhuset, som Mikel clensmid sielff besatt ok beleget pa Smidie gatwne, ok then halffuadelin j then trägardin ther nest nidan fore sama huseth friit ok quitt meth alles thes tilaghom, swa myket som thet kan at wara[1]) j rettan halffuadel, bade meth hws, mwr ok jord, kiällarom, bodom, engte vndantaget, alth samans obehindrat til euerdelica ego, teslikes halffuadelin aff alla lösöre j swa motta, ath han skal bittala allan halffuadelin aff all giäld moth forscripna hustru Sigride halffua deel efftir framlidna Mikel clensmid. Her vppa gaff forscripne Peder Swensson vth sin fridskilling eptir ty som lagin giffua.

Andres Olsson.

292. Eodem die stodh ok Jap offuirskiärare for rettin ok giorde witterliget, hurw Mikel clensmid hade j sin liiffs tidh giort eth rett byte ok erffuaskipte meth sin stiwffson Andres Olsson j swa motta, som her eptir scriffuet staar, bade om löst ok fast, j hederliga ok beschedeliga goda manna nerwaro: forst renliffues man brodher Bertill, broder Laurens Sandersson aff Graabrödra ordon, forscripne Jap offuirskiärare, Nic. scriffuare, Ingeuall stadzscriffuare, Olaff Benctsson, j swa motta, ath forscripne Andres Olsson anamade ok vpbar fore sin fasta fädhernes deel j stenhuset, for the xxv (25) marck, som han ther jnne hade, ok swa fore the x (10) marck, som honom tilhörde aff alla lösöre, then nidarste trägardin frij ok quitt meth hws och jord, som han nw opbygder är meth en kiällare, som ther tilligger, ok belegin är rett j moth kiällare hals dörin, ok är forscripne gaard ok kiällaren xv (15) marck bätre än the forscripna xxxv (35) marck, 293. som war hans retta arff bade for löst ok fast, huilka forscripna

[1]) Orden: »at wara» äro i hdskr. hopskrivna.

xv (15) m*arck* fornempde Andr*es* Olss*on* bepliktade sik till ath redelig*an* fornögia ok bittala Mikell clensmid ell*ir* han*s* arffua vt*an* alla gensigelsse ell*ir* noga*n* hielpperede. Therm*eth* bliffuo the ok aatskilde till en fulkome*n* ända bade om löst ok fast till ewig tiidh.

[1487.]

[**5 januari**]. J*n* p*ro*festo ep*iphan*ie d*omi*ni tha wordo borgamestar*e*ne oc raadet swa ens, ath Hanis Stöör, som stack j häl q*uin*none pa gilles stuffwne, skal bliffua sitttiand*es* j stadzsins göma.

Baltazar skomakar*e* m*eth* sina tienara.

[**6 januari**]. Jp*so* die et festo ep*iphan*ie d*omi*ni tha kom j radzsins koor h*er* i Byakirkione for*e* borgamestar*e*ne ok radet Matt*is* Ander*sson* i Alby j Trosa sockn ok kend*es*,th*et* han hade
294. giort ena kerliga sonan, endrecht ok forlikn*ing* m*eth* Baltazar Albr*ict*sson om eth man*s*lag, som Gud see for*e* kiärth ath hans tienara Hanis Döring ok födh j Wesfaale och Magn*is* Swinahoffwdh aff daga togo han*s* son Joan Matsson, och ath han hade anamet, vntfonget efft*ir* then dödha j fulla man*s* booth 1 (50) m*arck* j goda redeliga bittalning och äro therm*eth* aatskilde til en fulkome*n* ända om for*scrip*na man*s*lag, ok for*scrip*ne Hanis Döring haffu*ir* til sik taget alla fasta ok then bätring, so*m* hon*om* bör at göra[1]) pa then helge k*ir*kios wegna. Ty loth fornempde Matt*is* Andresson for*scrip*na Baltazar Albr*ict*son, hans tiänara for*scrip*na Hanis Döring ok Magn*is* Swinahoffwd a ty[2]) wegna frij, quitta, ledoga och lösa for alth hender*mera* tiltal til ewig [tidh] for*e* sik, alla sina arffua ok
295. eptekoman*da*, bade for födda ok ofödda, och th*er* for*e* bedd*es* for*scrip*ne Matt*is* Andresson aff borgamestar*e*ne och radet stadzsins breff m*eth* stadzsins secretu*m* hengiand*es* til eth fast q*uit*tanciam om for*scrip*na man*s* slag, som the ok tha loffuade hon*om* at giffua[3]) for*scrip*na drapara pa hans wegna.

Her Ander*s* Törbo[4]).

[**15 januari**]. Fer*ia* 2:a p*ro*xima an*te* festum s*anc*ti Henricj tha komo for r*ett*in h*er* Andr*es* Törbo och Jacob Mangs-

[1]) Orden: »at göra» äro i hdskr. hopskrivna.
[2]) Orden: »a ty» äro i hdskr. hopskrivna.
[3]) Orden: »at giffua» äro i hdskr. hopskrivna.
[4]) Rubriken härrör från den följande stadsskrivaren Helmik.

son, forstandar*en* j Siälagaardin, ok kungiordo, swa ath the hado giorth them j millom en *con*tract och stadga om the bartomptene, som Siälagaardeno*m* tillhörer och belegin är nidan fore Byakirkione, swa ath for*scrip*ne her Andr*es* skal lata byggia sama tomptene och brwka he*n*ne vta*n* affgifft ell*ir* lego, swa länge som ha*ns* liffs tidh til sigh*er*, och n*er* ha*n* afflidh*er*, tha skulo forstandar*ene* j Siälagaardin a*na*ma tompte jge*n* til 296.
Siälagaardin och teslik*es* fritt och quitt til Siälagaardin alth th*et* som her Andr*es* Törbo haffu*ir* bygt ther vppa, och ther vppa skulo giffuas breff och bewisni*n*g.

Eod*em* die wist*es* P*er* Olsso*n* Fy*n*ne aff by ffor pluckeri, ha*n* hade stulith. Komb*er* ha*n* jge*n* j stadin ell*ir* pa stadzmark, tha skal ha*n* staa sin rett.[1])

[**22 januari**]. Fe*ria* 2:a a*nte* festu*m* *sanc*tj Ericj *tran*slac*ion*is komo for rettin Mikel Juwt*es* hust*ru* maalsigia*n*de ok äskade rätt fore mordet. Tha ne*m*pdo borgamestar*ene* ok radet xij (12) me*n* ther vppa, som th*et* skuldo ra*n*saka, antige wäria ell*ir* fälla for*scrip*na Mikel Juwta. Tesse epte*scrip*ne woro ther til ne*m*pde: forst Ped*er* Jwte, Walde*mar* kopp*ar*slagar*e*, Jenis mwra*mestare*, Esbiörn Olsso*n*, Olaff Mikelsso*n*, Laur*ens* Japsso*n*, 297.
P*er* Jensso*n*, Dan Jonsso*n*, Laur*ens* Kilholt, Biörn Nilsso*n*, Jap Ma*n*gsso*n*, Olaff Hemi*n*gsso*n*. Tha bedd*es* tesse for*scrip*ne xij (12) me*n* dag och tiidh til ath ransaka therom. Tha wntto borgamestar*ene* ok raadet viij (8) daga dagh.

Niels Jensso*n* rechte handene for xx (20) ma*rck* j tweböte, ty ha*n* hiog Matt*is* Jensso*n* j hoffwdet hema pa Gr*a*brödraholm. Te*netur* j (1) ma*rck*.

Eod*em* die rechte Matt*is* Jensso*n*, Ped*er* Siwrdsso*ns* dreng, handene ath gaa vj (6) ma*n*na lagh, ath ha*n* ecke slog Nic. Jensso*n*. Lagin nidh*er*fellog oc bwnden till hoffwd sakene. Te*netur* iij (3) ma*rck*.

Eod*em* die anamade Esbiörn Olsso*n* xvj (16) ma*rck* j gwl och pe*n*inga aff ke*m*menärane Lasse Laure*n*sso*n* oc Pelle Per- 298.
son, som hördo til p*r*yaren aff Eskilstwna.

J*tem* togo ke*m*menärane Lasse Laure*n*sso*n* oc Pelle P*er*son til sik ix (9) ma*rck* och ij (2) öre, so*m* ma*n*ne*n* atte, som sik skar halsin synd*er*.

[1]) Vid detta stycke har den följande stadsskrivaren Helmik skrivit i margen: for pluckari.

Dragarene.

[**27 januari**]. Sabbato proximo ante festum purificacionis Marie tha bödz dragaremo widh iij (3) marck, at the skulo haffua Mattis Eest j therres embete ok han skal göra lika ok rett meth them.

[**29 januari**]. Feria 2:a proxima ante festum purificacionis Marie tha rechte Torstin grytagiutare handene forst for xl (40) marck for gylles friden ok swa vj (6) marck, for thet han haar-
299. drog Staffan pungamakare j gylles stuffwne. Thermet bödz honom vidh vj (6) marck ath wntwika gylles stuffwne, ty han haffuir offta begynt ther träta.[1]) Tenetur vj (6) marck.

Eodem die rechte Staffan pungamakare handene for vj (6) marck, ty han haardrog Torstin grytagiutare, och swa xl (40) marck for gylles friden.[1]) Tenetur vj (6) marck.

Michel Jwte.

Eodem die komo maalsigiande eptir Michels Jwtes hustrua annan tid fore rettin ok begerade rätt aff Michel Jwta ok skylto honom for mordh. Tha komo same xij (12) men, som her epthir nempnas: Pedher Jwte, Waldemar kopparslagare, Jenis mwramestare, Esbiörn Olsson, Olaff Mikelsson, Laurens Japsson, Pedher Jensson, Dan Jonsson, Laurens Kilholth, Biörn Nilsson, Jap Mangsson, Olaff Hemingsson, huilke som sik ther-
300. om hado beradeth the viij (8) dagane til forende, teslikes bliffuo the och tha wtuiste til ath berada sik än thes bätre, som the och giordo. Tha komo the jn jgen ok sagdo alle endrecktetligan, ath eptir ty som the hado ransakat bade meth grannom ok nagrannom pa malmen oc annorstadz, tha kunno the engalunda ath fälla honom til the sakene, thet han mörde sin egin hustru. Ty bleff han a ty wegna quitt.

Om fongan.

Eodem die stodh for rettin then swenin, som slog longa Jenis j häl, och sagde, ath longe Jenis badh for honom j sith ytersta, swa thet han skulde beholda liffuet, j nerwaro Andres Benctsson, Brwntte och Spägilberg.

Om bagarene.

Eodem die tesse tilnempde ath skuda brödet en tidh j huar manadh meth bagarene olderman bade om skane roggar ok alth annat brödh — —[2]).

[1]) Det följande senare tillskrivet.
[2]) Namnen på de »tilnempde» ej införda.

Joan Styng. 301.

Eod*em* die stodh vp for r*e*ttin welbor*e*n m*an* Pedher Ragualss*on* j Erstawiik awapin ok kend*es*, th*et* erlig m*an* Joan Styngh radm*an* hade hono*m* redeligan fornögt — —[1]).

Oleff Michelss*on* j portin.

Eod*em* die stode for r*e*ttin schipp*ar* Oleff Mickelss*on* j portin m*edh* sina hustrw och vploto hwar th*er*a andro hwar iij:e (3:e) pen*in*gh j losso och fasto jnn*an* stadh ok vtan ok alth th*et* the hwar th*er*a andro giffwa magho m*edh* laghen. Vppa hwilka vplatingh for*scriff*ne bade til hopa vplado hwar sin frytzs*kylling* jn fore r*e*ttin j fogat*ens* och all radzsins nerware, som tha alla til hopa ware samma dach.[2])

P*er* Skytta. 302.

[**31 januari**]. Fe*ria* qu*arta* an*te* festu*m* purificac*ionis* tha r*e*chte Laur*ens* Torstinss*on*, teslik*es* Joan Jenss*on*, Benct beltare drengh, ok Eric Jonss*on*, Torkell beltare dreng, handene for xx (20) m*arck*, ath the slogo Knwt Henr*iksson*, Magnis fiskare dreng, och swa xij (12) manna lagh, at the ecke togo yxene fraa hon*om*. Huardere t*enetur* iij (3) m*arck*.

Olaff Nielss*on*, som tien*ar* Cl*aus* skredd*are*, rechte handene for xij (12) m*arck* j tweböte, ty han slog Jacob, som tien*ar* Hanis skredd*are*. T*enetur* iij (3) m*arck*.

[**14 februari**]. Jn p*r*ofesto s*anct*j Sigfridi tha feste Jeppe Andr*esson* xij (12) manna lag, ath han ecke hade lägrad Henr*ik* Laur*enssons* hustru.

Tielffue Östinss*on* r*e*chte handene for xij (12) m*arck*, ty han br*a*gdade sith skip j stadzsins hampn. T*enetur* ij (2) m*arck*.

Bonden skal lata koma sina hustrua hiit jnnan iij (3) wykor. 303.

Pedher Skytta.

[**19 februari**]. Fe*ria* sec*un*da an*te* festu*m* cathedra s*anct*j Petri komo ffor r*e*ttin Andr*es* winman och Pedher Jonss*on*, fultmektoge vppa mester Erickx wegna k*ir*kioherra j Gambla Vpsala, och loto vp erligom manne Peder Skytta radman eth stenhus m*eth* gr*un*dene, kiällare och all sin tilbehörilsse, som

[1]) Anteckningen avbruten. Ett längre tomrum följer.

[2]) Anteckningen införd av den följande stadsskrivaren Helmik.

belegit är j *sancti* Laurencij *grend* j geranom, fritt och quitt til eu*erdelica* ego, fore huilket hws mester Eric ke*ndes* redeligan j therres for*scrip*nes ahöra ok närwaro wel fornögd och bittaladh wa*ra* m*eth* ena su*mma* peni*nga*, som them badom wel aasampde.

Hanis Stör belatin vppa xxx (30) m*arck*, stadzsins ensak, for th*et* han slog j häl q*uin*none.

304. Laur*ens* gulsmid skal forlika sik m*eth* fogodin ok ke*mme*närane om thet tiltal, som Lasse Matsso*n* haffu*ir* til ho*nom* om dolsmaalet. Te*netur* xx (20) m*arck*.

Jenis Andresson.

Eode*m* die sagde*s* for retta, ath bonden, som förde Jenis Andresso*ns* packa, haffuir engte ath swara Jenis A*nder*sso*n* for th*et* ath packin ko*m* j watnidh, epti*r* thy han körde sama wegin, som andre kördo for ho*nom*, ok hans egin drengh folde packan och bonden radde ecke ath leggia ho*nom* pa slädan, som han wilde.

Hanis Stöör.

Eode*m* die stodo for rettin Andres Andresso*n* ok Jenis Ingeualsso*n* ok bekendos, th*et* the hado vntfonget och opburet j both epti*r* qu*in*none, hustru Birgitta, som bleff slagin j gylles
305. stuffwne, C (100) m*arck* reda peni*nga*, och fore wor kere höffuitzsmans her Stens bön och scriffuilsse skuld tha wntto the honom liffwet.

Trwgels smidh rechte hanndene ffor xij (12) m*arck*, ty han slog Ingeuall wordscriffuare. Te*netur* ij (2) m*arck*.

Raadet.

[**23 februari**]. Fe*ria* sexta jn profe[sto] *sancti* Mathie tha wordo borgamestarene ok raadet swa eens j radzstuffwne, ath the wilia sända Swanta Nielsso*n* til Stäkaborg ij (2) byssor, ~~j~~ (1/2) t*unna* polffwer m*eth* noga*n* steen[1]).

Pawal skredda*re* te*netur* ij (2) m*arck*, som ha*n* bleff j my*n*ne m*eth* ke*mm*enärane.

---

[1]) Om belägringen av Ivar Axelssons (Tott) slott Stäkeborg 1487 se Svenska medeltidens rimkrönikor, utg. af *G. E. Klemming*, 3, sid. 109, Hist. Tidskr. 1904, sid. 294, och *C. G. Styffe*, Bidr. till Skandinaviens hist., 4, sid. LXXIV f.

Hanis Dinxstede.

[**3 mars**]. Sabb*at*o jnuoca*uit* ko*m* Hanis Dinxstede fore rettin m*eth* eth opet breff, swa ludande*s*, ath ha*n* war fultmektog*er* ath anama och vpbera xv (15) m*arck* reda peni*nga* epth*ir* en fatigh tieniste ma*n*, som dödh bleff när en klärck pa Koppar- 306.
berget. Tha wordo fogodin Philppus Jensso*n*, borgamestarene ok radet swa eens, ath eptir th*et* fors*cripn*e manssins fadher stodh ther n*er* tha str*a*gx for rettin ok kraffde arff ept*ir* sin fr*a*mlidna son, tha skal Hanis Dinxstede faa hon*o*m viij (8) m*arck* aff sama peni*ngan*e, ok the vij (7) m*arck* skal ha*n* lata koma j testeme*n*te til kloste*r* och k*ir*kior, som hon*o*m war befalat, som ha*n* och tha str*a*gx giorde.

Joan Jensson.

Eode*m* die sagde*s* for retta, ath Joan Jensso*n* haffu*ir* engte ath swara Jap Slatte til thet gotz, ha*n* miste, ty ha*n* miste sith egith gotz m*eth* han*s*. Ty är Joan Jensso*n* quitt, ledog och lös fore alth tiltal a ty wegna.

Eode*m* die stodh Benct Laure*n*sso*n* j Aareste for rettin ok kende*s*, th*et* ha*n* hade hogget stöör pa stadzmarck til Aareste
behoff ok ath her Hanis Kröpelin hade sagt for hon*o*m, swa 307.
th*et* hans egedelar rechto jn til Sudre porth.

Laure*ns* gulsmid.

Eode*m* die ko*m* for rettin Lasse Matsso*n* ok kende*s*, th*et* han*s* hustr*u* stiwfadher Laure*ns* gulsmid hade hon*o*m til tacka wel fornögt och bittaladh for alla the lösöre, bade myn*n*e ok meer, som han*s* hustr*u* woro tilfalne j arff efft*ir* hennis fadher Magn*i*s skreddare ok hennis moder hustr*u* Birgitta. Ty loth ha*n* fors*cripn*a Laure*ns* gulsmid ok han*s* eptekoma*n*da frij, quitta, ledoga ok lösa til ewig tidh fore alth hender*m*era tiltal.

Her Hanis Kröpelins dreng.

[**7 mars**]. Fer*ia* qu*arta* pr*oxima* an*te* dom*in*ica*m* reminiscere tha fordrogx her Hanis Kröpelins dreng Bertill Anders*son* rettin, for th*et* ha*n* hade röffwat yxene fraa qu*in*none pa Sudre malm, j swa motta, ath han ell*ir* hans m*eth*brödher skulo aldre her eptir göra nogrom hindher ell*ir* forfong vppa stadzsins 308.
friheether.

[**10 mars**]. Sabb*at*o reminiscere bödh Staffan Wesgöte vp lös pa*n*t iij:e (3:e) tidh.

Benct Kog.

Eodem die ledade och felade fogodin Philppus Jensson, borgamestarene ok raadet Benct Kog j vj (6) wikor til ath forlika sik meth maalsigiandener eptir then dödha.

Rechte Katerina, Olaff Persons hustru, handene for xij (12) marck, ty hon stack Margit Olaffs dottir, som är hema ner forscripna Olaff Person j tornet. Tenetur ij (2) marck.

Jenis Snare.

Eodem die sagdes for retta, ath Jenis Snare skal fornögia Olaff kötmangare the x (10) marck, som han läntte Sägenbaatz dottir, ok swa myket som han haffuir kostadh pa taket.[1])

Post mortem Ingewaldj:

309. **[30 april]**. Fferia 2:a ante festum Valburgis kom for rethen Nic. Olsson, födder j Calmarne, ok vidherkendes, ath han haffde Arffuit Olsson ratman franstolith j (1) stycke koppar, wogh vj (6) lyspundh, ok ther fore stodh han sin reth medh repith.[2]) Pie memorie.

Ängleka Sandersson.

Eodem die kom Änglekaa Sandersson her fore rettem (!) medh synne verie men, som medh honom skulle lagh gha, ath han ey haffde forfalsketh then tunna salt, som Anders Botwiidhsson hanom aff köpthe, ok forscriffne Anders Botwiidhson ey tha til stedes war lagen anname. Tha gaffs eden til, och the stodo alle til och fulhuxa at ath ghaa lagen. Thesse äre ede men: primo Oleff Finne, schyppar Oleff Michelsson, Pedher Mansson Skarpaker, Anders Nic:sson, Oleff Langh, Oleff Ragwaldsson, schyppar Pawal, Oleff Eliffson, Gerdh Bryngeman, Pedher Buck, Erich Nic:sson.

---

[1]) Dessa anteckningar för den 10 mars äro de sista av stadsskrivaren Ingevalds hand i tänkeboken, vilken därefter saknar anteckningar för tiden till den 30 april, då Ingevalds efterträdare som stadsskrivare Helmik van Nörden begynner sin långa verksamhet som tänkebokens ordinarie redaktör. Han börjar därvid med att omtala Ingevalds död, som alltså torde ha inträffat senast i april 1487 och utan tvivel vållat berörda lucka i tänkeboken. — I Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 96, n. 999, förekommer en notis för den 2 april, vars frånvaro i tänkeboken finner sin förklaring i det ovan sagda.

[2]) Det följande senare tillskrivet.

Eodem die loth Oleff Japsson vp en gardh en sin frencke, hetendes hustru Birgitta Joans epterleffue, pa Norra malm liggiendes, pa westra sydan wiidh brona j mellen Margit Melkers och Örien bagers gardh. Tompten hore (!) sancta Clara til.

Thydecke Syrenbergh. 310.

Eodem die stode Thideke Syrenbergh for retten och loth syne hustru op, Birgitta Joans dotter, alle syne lösöre, som är silff, peninga, cleder, hwario hande jngadömer eller lösöra thet hälstzt wara kan eller spöries kan, tet hanom til hörer, ok hon thessliges hanom j gen thet henne tilhörer.

[**5 maj**]. Sabbato post crucis besprakede Jon Styngh jth huss, som Fredax almossen nw haffuer j väre, opsides wiidh hans huss liggiendes, ok satthe Jon sin guldringh j retten ther pa.

Eodem die forbödz Anna staden[1]) och stadz marcker, for hon[2]) en oquedens mwn pa Erich Ragwaldssons hustru pa Norramalm.

[**7 maj**]. Mandagen nest epter Johannis ante portam la tinam rechte Jöns kopperslagere handena for vj (6) marck for sin drengh, han slogh blanadh. Tenetur ij (2) marck.

Eodem die rechte Oleff, hans drengh, handena for xij (12) marck, for han slogh Jens kopperslagere ij (2) blanadh. Tenetur ij (2) marck.

Eodem die rechte Jens Mws handena for xij (12) marck, 311.
for han södh tiere vthe wiidh stadzsens mwr. Tenetur ij (2) marck.

Samma dagh fordrogho borgamesterene och radith Laurens j Hagha alth sith burschap, epter han thet ther tha widersade ey lenger her epter halla kunde.

Skypper Oleff Michelssons besprachning.

[**9 maj**]. Odensdagen nest epter Johannis ante portam latinam kom hustru Margit, skypper Oleff Michelssons hustru, och besprachade j (1) gardh, liggiendes j Jon Lyndorms grendh nest Oleff Michelssons egin gardh, en ring j retten pa besprachningen medh en perla.

---

[1]) Ändrat från: byn.

[2]) Något ord uteglömt.

Laurens kötmangar.

Eodem die wordo borgamesterene och radit swa offuerene, ath om then sachöre, Laurens kötmangar war benaden pa, skal bliffwe stondendes, swa lenge myn herre sielff hem kommer.[1])

[**14 maj**]. Mandagen nest fore Ericj bödz Peder Jönsson och Michel Jwte frijdh j mellen thöm vtan dele eller trätta.

312. [**19 maj**]. Lögerdagen nest epther Ericj kom for retten Michel Olsson och wederkendes, ath han hade stolith j (1) raffbandh, vadmal, kledes kapar och j (1) swerdh aff Laurens Ericsson j Greffuelste j Valentwna sokn, som tha lagh j retten. Thy dömpdes han til repit. Pie memorie.

Eodem die rechte Jerl östantil handena for iij (3) marck, for hans hustru köpslagade olagelica och giorde forköp j bathena.

Herman Ly[n]torps vxor och Michel kalkrörers.

Vxor Aleth Herman Lyndtorps stempnde Michel kalkrörers vxor iij (3) resser.

Siela garden.

Sama dagh ffore sitiande borgamestara, her Nic. Persson, her Jacob Nic:sson, j fogatens och radzsens nerwaro stode a radzstuguna Oleff Nic:sson fiskere och berette, huru hans fframledne hustru Cristin Anderssa dotter, Gudh hennis siel nade, och han sielffuer hade for langan tijdh j dandemanno nerwaro medh bradno mode otwingadhe samptöcht och tilgiffuit aff
313. rettom, godom wilia j sielaröcht Alla cristna siela theris gardh östan til, liggiendes nest östan och neden fore Ragwal Kamp, medh swa skel ath huilkit thera epter andro leffua kunno skulle haffua och besitia samma gardh j sin lyffs tijdh vtan lego och göre ther aff all stadzens rettogheter, vardh och dagxwerke, ok epter beggis theris dödh skulle han gaa til Alla cristna siela, som forrört är, vtan alle gensägn nestom arffuom til lösn. Ther medher stode fornempde Oleff Nic:sson samma tijd ok lot op Alla cristna siela forstandere Jacob Mansson sama gardh epter sin dödh, Alla cristna si[e]la til nyttha och

[1]) Sten Sture deltog under förra hälften av maj personligen i Stäkeborgs belägring.

gagn, som forscriffuit staar, ok fornempde Jacob Mansson sin ffridhzskylling tha vplade pa Alla cristna si[e]la wegna, som lagh wisa. Desse dandemen woro ther offuer, tha hustru Cristina thette til stodh j sina sotta sängh j syt ytersta och thöm befalte medh sinom bonda fulleliga til staa, ath thet ärendet langeliga thera mellen war kerliga ok wileliga samptöchth: Oleff Japsson, Albricht skynnere, Hinrik Ericsson, Henrik Symonson, hennis halffbroder, Oleff Jonsson, hennis syszkene barn. Epter hans dödh tha maa och skal fornempda Alla cristna siela haffua, nywta.

Jöns Nic:ssons breff. 314.

Ffor alle dandemen, som thette breff hender fore koma, see eller höre leses, bekendes (?) jach Renholt Leyenhusen, borgere j Stocholm och kirkiowärio samastadz, gör vitterligt, ath jach[1]) medh myne kere borgamestere ok radz radh solt ok vp latit hauer och medh thette mit breff sel och vplater beschedelig man myn kere medhborgere Jöns Nic:sson, hustru Gunnel Henrik Mullis sösterson[2]), en vpbögdan tregardh j sancte Laurens grendh vestan mwr her j Stocholm, liggiendes sunnan gatan aller nederst j grenden, fore xxv (25) marck stocholmske, huilken gardh forscriffne hustru Gunnel sielff besath epter sin forscriffne dandeman, Gud allis theris siel nade, och gaff Kirkiona til testament nestom arffuingom til aterlösin[3]) fore mögelica peninga epter dandemens sägielsse til ewiig tiid. Thy affhender [jach] forscriffne vara Bykirkio fornempde gard och til egner hanom fornempde Jöns Nic:sson til ewerdelig tiid medh huss och jord, jncthe vnden tagit. Lengden aff tompten nidh ath xviij (18) alna och iij (3) quarter, breleken j nor ok söder xiij (13) alna. Ok Jöns gaff sin fridzskylling, som stadzlag vtuisa.

Joan Jönsson.

Samma dagh, tha borgamestarana och radit til hopa varro ok alt radit (!) om all embete til wäliende, tha vnte borgamestara

---

[1]) Efter »jach» har ursprungligen stått följande, som omedelbart utstrukits: medh vilia och beradne mode vel förtänckt solt och vpladit hauer ok medh thette mi[t].

[2]) Ändrat från: epterleffue.

[3]) Kan möjl. även läsas: aterlösn.

ok radit Joan Jönsson Sickle medh swa skel, at han ther aff skal göre all rettoheth, som gamalt ok forent hauer warit, medh swa skel, at skogen ey skal hugges ytermera än hwadh garden behoff görs.

Samma lögerdag forscriffne stempde Hans Withtenborg Anders Helsingh iij:e (3:e) resa.

1487—1488.

Anno dominj Mcdlxxxvij. 315.

Thette är stadzsens thänckieboock om sachöre och andre ärende, som rantzsakede äre medh her Benckth Smalenninge och her Pedher Jensson, borgamestere j Stocholm.

Kemmenere j thette aarith äre Engleke Sandersson och Anders Swensson. Ffor fogit j thetta arith sitther Philpus Jensson.

Anno dominj Mcdlxxxvij lögherdagen nest epther helga 316.
torsdagh [**26 maj**] tha annamedhe jak (!)[1]) Engleka Zandersson aff Lasse Laurensson xviij (18) silff schalaar och xxij (22) silff schedher.

Her B[e]nckt Smalenninger, Lasse screddere botnekarl.

[**28 maj**]. Mandagen nest epter[2]) helga torsdagh stodh vp j retten ärligh man her Benckt Smalenning borgamestere och lot vp Laurens screddere botnekarl ena gardh och[3]) tompt, liggiendes j Botwiidh gritegiwteres grend neden fore Jöns kopperslagares stenhuss pa norra sydan j grendene, som lengden aff tompten är xxiiij (24) alna, j (1/2) quarter mynne, ok bredleken xiiij (13 1/2) alin, ok forrörde her B[e]nckt fich en gard aff fornempde Lasse screddere j gen medh huss, grund ok kellere, som han nw vpbögder är, liggiendes j neste grenden pa norra sydan wiidh Kaak grenden, som nidh til watnidh löper,

---

[1]) Detta ord torde ha insmugit sig under inflytande från den av Engleka Zandersson utfärdade kvittens, som säkerligen förelegat för stadsskrivaren vid anteckningens införande i tänkeboken.

[2]) Ändrat från: fore.

[3]) Orden: »gardh och» äro utstrukna.

och vpsiden Lasse Laurenssons stenhuss nest neden fore j grenden, pa huilken gard och tompt the bade vtlagde sin fridzskyllingh, som lagh vtuissa. Lengden aff her Benchtz tompt, som han j gen fik, är j (1) quarter och xij (12) alna longh nidh at grenden.[1])

Anders Gunnersson aff Vpsala.

Samme dagh sagdes for retta, ath Anders Gunnersson schal forlicha sig medh kemmenerana. Vpborit ij (2) marck.

317. [**26 maj**]. Lögherdagen nest epter helgha torsdagh waro fogitten Philpus Jensson, borgamestere her Benckth Smalenninge och her Peder Jensson radenne nerwarendes swa offuer ene, ath fogitten skal anname alth thet j lange Gerdz stenhuss är medh desse dandemen och dandesuena, som först är: Erich Jensson, Renholth Leyenhussen, Nic. Mansson, Clauus kökemestere, Hans Skarnow, Hinrik Hoghwssen, Hinrik Bryningh, lange Gerdz broder Herman.

Rechte Lasse timberman handena for xxiiij (24) marck for ij (2) blodhwithe ok blanadh.[2]) Gratis, pauper.

Eodem die sagdes for retta, ath Nic. Andersson, borgere j Abo, haffuer jntet Elin, Oleff Knaps hustru, at suara om the arffdela, som hon til Nic. thalede pa Gregers Huites wegne, vthan söchie j Findlandh till Gregers arffuinga.

Samme dagh wordho tesse til nempnde ath gha medh wardscriffueren och lata scriffue manthalith:

Östra quarter: Hinrik Erichsson, Oleff Andhersson.

318. Södra quarter: Clauus kökemestere, Magnus tolk.

Vestra quarter: Pedher Reffueklo, Laurens Biörnsson.

Jnnan mwr: Hemmingh Olsson, Erich guldssmith.[3])

[**28 maj**]. Mandagen nest epter ascensionis dominj vorde fogitten och alth radit swa offuer ene [om?] quinnen, som vptagit worth, ath hon maa nywta borgen til tess bonden hem komber, ok mannen, som medh henne vptagit wart, sitie til tess henne egin bonde hem komber. Ffor quinnone wort ärlige men Biörn Jensson godh fore och Claus Staffansson aff wapn, hiit j retten j gen til komende.

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 97 f., n. 1002.

[2]) Det föregående överstruket.

[3]) Det senare namnet tillskrivet i st. f.: Oleff Hemmingsson, som utstrukits.

Her Gregers Matsson ok Falkensten.

Same dagh satto Hans Falkensten loffuen fore sigh for thet ordh han til her Gregers Matson thalede, swa sigiende, ath han gör hanom mynne än reth. Desse ware gode for hanom: her Jacob Nic:sson, Joan Styngh, Clemet Benctsson, Mattis Hermansson.

Samme dagh kom for retta Truels Bagge och hiölth medh sin edh sielff tridie, ath en skedh worth reth tiwff stolin aff 319.
Nic. scriffuer, huilken Gerth malere köp[t] hade j Vyborgh aff enom dandeman, som heeth — —.[1]) Desse sworo medh forscriffne Truels Bagge: Inge Laurensson och Peder Jepsson, her Sten Stures swena.[2])

Peder Swеders lagmen.

[**30 maj**]. Odensdagen nest epter ascensionis dominj giorde Peder Sweder lagh sielff siette[3]) fore ath then sech hwmbla, fogaten hade thagit pa bron, hörde hanom ecke til vtan hörde Oleff Mickelsson Kwssen til. Desse gingo lagh medh hanom: Erick Olsson, Signwth, Pelle Pedher, Jacob styreman, Lasse Andersson.

Eodem die rachte Cristin Jöns scredderes fogaten och borgamestere handene for iij (3) marck for maltit, j quarnen lagh, som kemmenerene hade beseth fore olaga bryggie stool. Tenetur j (1) marck.

Mattis Tomassons huss ok Oleff Finnis.

[**2 juni**]. Pingxdaga affthan kom for rettha Oleff Finne och loth Mattis Tomasson vp j:an (1/2) mwr nyan, som Oleff sielff hade vp mwrath. Then gamble mwren, som til foren 320.
vpmwrader war, fwnno the dandemen, som offuer synen ware vthsende aff radit, ath han hörde thöm badom til. Thy hörer forscriffne Mattis Tomasson allen mwren til brwkende offuan och neden swa wel som Oleff. Ok gaff forscriffne Mattis Tomasson vth Oleff viij (8) marck for then nya delen aff mwren, och ther schal Mattis leggie sin kroppeaass vtj frith och quitt.[4])

[1]) Namnet, för vilket tomrum lämnats, ej ifyllt.

[2]) Anteckningen i jordeboken n. 1001 har ingen direkt motsvarighet i tänkeboken; jämf. dock ovan sid. 181.

[3]) De båda sista orden tillskrivna över raden.

[4]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 115, n. 1035 (av utg. hänfört till 1488).

[**9 juni**]. Lögerdag*en* nest fore Eschylli ep*iscop*i Kad*er*in Lasse Man*ssons* rechte handena for vj (6) m*arck*, for hon slogh sin h*usquinn*a Margit, och ligg*er* j tweböte. Te*netur* ij (2) m*arck*.

Marg*it*, Laur*ens* Man*ssons* husq*uinn*a, rechte handena for vj (6) m*a*nna lagh[1]), for hon slog sin w*er*dinna, ok feste lagh sielff sette.[2])

Nic. d*ragere* rechte handena for xij (12) m*arck*, for han slogh Pedh*er* He*nn*eckens hust*ru*. Te*netur* ij (2) m*arck*.

P*er* He*nn*eckess*ons* hust*ru* feste lagh sielff siette, ath hon ey slogh Nic. drag*ere*.[3]) *Gratis* data.

321. Ingewal Torste*nsson*.

Ingewaldh Torstens*son* ratm*an* stempde Laur*ens* kopp*er*-dragara v:te (5:e) ressa.

Hinr*ik* Hoghuss*en*.

Hinr*ik* Hoghwss*en* haffu*er* stempdt iiij (4) ress*er* til r*e*ttha Dans hust*ru*.

Lissle Jacob.

Jacob lysle haffu*er* stempndth Dans vx*or* och iiij (4) ress*er*.

Signwt*er*.

Signwt*er* haffu*er* stempdth vx*or* Ingeborg guldsm*i*tz och Elzebe, Jacob styrem*a*ns vx*or*.

Peyt*er* my*n* h*erres* smasue*n*.

Eod*em* die withnade Jap*er* j Hwsaby j Ak*ers* sokn och Laur*ens* Twmble j Holmby j Bälinghe sokn wiidh Nycöpingh, at the saghe, at Peyt*er*, war k*ere* höffuitz*mans* her Sten Stwr*es* smas*uen*, spr*a*ngh j Peder Jönss*ons* baath ok högh ept*er* hans hoffwudh th*et* lychasta han kwnne, ok th*en* s*a*mma bonden Pedh*er* fik sina aar ok slogh h*a*nom j hoffwudit vt aff bathen, swa han fal j syön m*edh* sith swerdh. Th*ette* stodh fors*criff*ne Pedh*er* Jenss*on* til, ath han swa giorde och war th*er* til nödder j sin egin baath.

---

[1]) Rättat från: for vj (6) m*arck*.

[2]) I margen: sachör*e*, som emellertid utstrukits och ersatts med: lagh.

[3]) Det följande senare tillagt. Se nedan sid. 202.

Engleka Sandersson och hans syster vxor Ingridh och Anders Nic:sson.

[**11 juni**]. Mandagen nest fore Eskyllj stodo for retten j 322.
fogatens nerwaren Andhers Nic:sson j Kalffwaby j Sywnda sokn j Rasaborgx len ok Jens muramestere borgere j Stocholm ok loto Engleka Sandersson, vaar medh broder, och hans söster hustru Ingridh Michel Westgötes quit, fry, lydugh och löss for allt tiltaal pa forscriffne Anders Nic:ssons brodrs wegna, hetendes Nic. Jensson, som drunchnade pa Peder Japssons skyp, som skypper Anders pa war, for alle han[s] äpterbliffuende gotz och peninga her j byn. Ok kendes the, ath swa wort offuerthalit thera mellen, at forscriffne Engleka schulle vtgiffue x (10) marck och hustru Ingridh xiiij (14) marck, och ther medher schulle hon beholle en fierde parth j skyppeth. Huilke peninga the kendes redelica och skelica haffua opborit til tacka bethalede vara och gaffue thöm alstinges quitte for the peninga, arff eller gieldh. Offuerwaremen j forlichningen: Erich Joansson, Erich Jönsson, wnge Lasse Laurensson, ratmen, Oleff Hemmingsson, Pedher Jwte, borgara.

Vittenborgh.

Hans Witthenborgh stempnde vxor Kaderin Gris iiij (4) resser til rettha.

Om dagxwerkesmannen.

Ärlige men Erich Gislasson och vnge Lasse Laurensson 323.
skolo tilsee j tesse tilkomande viij (8) dagha medh dagxwerkes mannen, hure thet til ghaar, at folkit ey staar ledogt, och sidan ij (2) aff radit j hwarie wiku, ath thet nakat kan lydha.

Desse dandemen skolo höra rekinschapen j Helge andz husit: Ingewal Torstensson, Joan Styngh, Joan Swensson, Arffuit Olsson, Clemet Bencktsson, Erich Joansson, Pedher Schytte, Erich Jensson, Pelle Pedersson, vnge Lasse Laurens.

Samma dagh wort fogaten, borgamesterena och alt radit swa offuer ens, ath ij (2) aff radit skolo gha j hwart quarther medh quartersmesterne och see om theris harnisk, om en föran drengh j hwsit, om theris vatutunnor for portanna, wathu balior pa thaken, om saa och embar til rede och kexe, ä hwadh wardha

kan. Hwar thette ey haffuer jnnen viij (8)[1]) [dagha?] och forswmer sigh her vth jnnen, böthe xl (40) marck.

Desse skolo gha j Östra quarter medh quartersmesterene: Pedher Skytte, Erich Philpusson. J Södra quarter: Erich Joans-
324. son, Joan Jönsson. J Westra quarter: Mattis Hermansson, Arffuidh Olsson. Jnnen mwr quartereth: Clemit Bencktsson, Nic. Mansson.

[**11 juni**]. Mandagen nest fore Eskyllj loth Laurens Olsson screddere biwdh[a] silff pant vp iij (3:e) tiidh.

Wrwädher, Peder Persson.

[**13 juni**]. Odensdagen nest epter Eskyllj, som är helga lychama afftan, gaffuo fogaten, borgamesterene och radith Peder Pedhersson manadh dagh for thet slagh och tretta Nic. Vrwäder [och han?] sina mellan hade; vareth sake, at thet spordes, at Nic. forstacke vorde ther for jnnan, tha haffuer forscriffne Peder viij (8) daga dagh j syth beholl j gen.

[**16 juni**]. Lögerdagen nest epter Eskyllj stemde Jacob lögekarl Botwiidh kötmangare iiij (4) resar.

Samme dagh vorth lagen niderfelth for Peder Hennickessons hustru. Gratis data.

325. Eodem [die]. Nic. Olsson stempde Gregers skynnere iij (3) resser til rette.

Til södhra jnra tornith.

[**21 juni**]. Torsdagen nesth fore Johannis vorde borgamestara och radith offuer ene, ath Erich Gislasson ratman ok Claus kökemestere skolo haffua nykelen til södra torn och thet forware, om behoff görs, som Gudh forbiwde.

Til norra jnra tornit.

Samme dagh samtychtes, ath Erich Philpusson ratman och Nic. scriffuer skole haffue nykelen til norra torn, jnre tornit.

Til norra ytra tornit.

Samme dagh samtychtes Joan Suensson rathman och Laurens Biörnsson til ytra norratornit och Oleff Bencktsson smidh.

Til ytra södra tornit.

Samma dagh sametycktes til ytra södra tornit Lasse Laurensson ratman ok Mattis Jönsson.[2])

[1]) Ändrat från: x (10).

[2]) Det senare namnet ändrat från: Michel scredder.

Til Gramwncka torn.

Samma dagh samtychtes til Gramw[n]cka torn[1]) Oleff Matsson ratman och[2]) langa Laurens kötmangere.

Jöns Gudmwndsson haffuer stempnd Nic. Persson östantil til retta iij (3) ressar.

Laurens muramestere oc dieknen. 326.

[**23 juni**]. Lögerdagen nest fore Johannis baptiste tha bödh borgamesterene och radit Laurens mwramestere widh sine iij (3) marck jnnan viij (8) dagha ath forlicha sigh medh Peder Cristiernj.

[**18 juni**]. Mandhagen nest fore x^m (10,000) riddara dagh kendes Pedher, födder j Stregnes, ath han hade stolith ij (2) fath jern aff sin hosbonde Meneche. Thy dömpdis han til repith. Pie memorie.

Hinrik Finne.

[**23 juni**]. Llögherdagen nest fore Johannis baptiste rechte Hinrik Finne handena for xxiiij (24) marck til treskyptes, for han stack Mans Nic:sson. Tenetur iiij (4) marck.

Mans Nic:sson.

Samme dagh feste Mans Nic:sson lagh sielff vj:te (6:e), ath han ey slogh Hinrik Finne.

Suen beltere.

Samma dagh rechte Swen beltere handena for xij (12) marck j tweböte, thet är xlviij (48) marck, for han slogh Anders belteres drengh. Tenetur v (5) marck.

Rosteringh. 327.

[**25 juni**]. Mandagen nest epter Johannis baptiste vorth fogaten och radit swa offuer ene, ath Pynnow schip schal liggie rosteredh til tess skyp kome hiit aff Lubeka.

Suen fodermarsk är stempnd iij (3) resser aff Hans Hwittemborgh.

Peder Henneckasson är och stempnder iij (3) resar aff Hans Wittenborgh.

Cristin Arnekes är och stempnder iij (3) resar aff Hans Wittemborgh.

---

[1]) Ändrat från: porth.

[2]) Orden: »ratman och» tillskrivna över raden.

Hinrik Finne, Magnus Nic:sson.

Samma dagh giorde Magnus Nic:sson lagh fore sielff siethe, ath han ey slogh eller stack Hinrik Finne. Desse varo hans edemen och ath han ey skulle heller: Laurens akara, Oleff Wernersson, Joan skomagare, Anders Henneckasson, Erich Olsson.

328. Erich Joansson ratman, Ingeburgh guldsmitz.

[**25 juni**]. Mandagen nest epter Johannis baptiste tha wiste fogaten, borgamestarana och radith ärligh man Erich Joansson jn vtj hustrw Ingeborge Joan guld[smitz] epterleua hwss wiidh kirkiogarden for eth fasth köp, som hon sielff til stode j Joan Swenssons, Joan Styngx och Oleff Matssons radmens aahöre, ath hon hanom then ene hälffthene salth hade medh then andra helfftene, som han förre langt til foren köpt hade. Ther medh staa the peninga j retten, som henne fathades pa then andra helfftene, som hon ey vpborith hade. Ther medher bödz kemmenerana ath ghaa och forbiwda Karl guldssmith, som j samma hwss sitther, nakrom ath swara vtan forscriffne Erich Joansson til hwsalönen.

Tyle Bwsman och Sancte Öriens mwr.

Sama dagh stodh Tile Busman for sitiande radith j fogatens nerwaran ok bekendes, ath han haffde thillatit och gerne til vnte, ath forstanderen ath Sancte Örien pa Norra malm, som war ärligh man Joan Jönsson, matte Sancte Öriens kropass

329. och vnderslagh jnleggie ½ (1/2) steen jn vtj hans mwr offuan til j then nya mwren offuen balkana, thy at mwren hörer Tyle Bwsman til offuan balkana alene.

Andhers Swensson Helsingh om sin broders gard, broder Marten.

Samma mandagh epter Johannis baptiste kom Anders Swensson Helsingh forä retten j fogatens nerwaran och berette, hwre hans broder, broder Marten Michaelis ath Swartabrödra, war hanom peninga tenetur ok hade til standit j ärliga dandamanna nerwaran ok hade hanom sin treegardh pantseth medh en kaalgard, liggiendes bach j ghatan wiidh hans faders Suen Helsingx stenhwss nor moth slottith, hwilke peninga swmma kunne löpe wiidh 1 (50) marck vtan thet[1]) som han for hanom bethala schulle, ok the dandemen, som ther offuer ware, fulle-

[1]) Urspr.: medh theth.

*lic*a tilstodo tha for retten, som waro Erich Joans*son*, Arffuit Olss*on* och Joan Jönss*on*, radme*n*, och badh han ha*n*om söchie sine betalingh jn vtj the*n* sto*r*a garde*n*, so*m* til clost*r*idh schal, om the*n* sa*m*ma litzla gard m*edh* jordh stwen ok m*edh* kalgarde*n* ey ka*n* til rechkia.

Vx*or* C*r*istin Kopma*n*s och Jöns Ärffuastass*on*. 330.

[**30 juni**]. Lög*er*dag*en* fore visita*cionis* Ma*r*ie sagd*es* for retta, ath hust*ru* C*r*istin P*er* Kopma*n*s och Jöns Ärffuastas*on* skole fornögie Hans Laure*n*sso*n* m*edh* pe*n*i*n*ga th*et* ha*n*om fat*es* j tomptena.

Sa*m*ma dagh rachte Knwt Olsson ha*n*dena for xij (12) m*ar*c*k* j tweböte[1]) for han högh Pedher fiske*r*e. Te*n*e*tur* ij (2) m*ar*c*k*.

Tile Busma*n* och Örien vinma*n*.

[**4 juli**]. Odensdag*en* nest epte*r* var f*r*w dagh visita*cionis* hade Tile Busma*n* stempnd Örien wynma*n* iiij (4) r*es*sar.

Wlfart och Falke*n*sten.

Sa*m*me dagh hade Wlfarth stempndh Falke*n*sten iiij (4) r*es*ar til r*et*ta.

Erich Jenss*on* ratma*n*. 331.

Erich Jenss*on* ratma*n* hade stempdh Pede*r* He*n*neckass*on* iij (3) r*es*ar til r*et*ta.

Smede swene*n*a.

Sa*m*ma dagh bödz fridh j melle*n* smede swene*n*a wiidh xij (12) m*ar*c*k*.

Sa*m*ma dagh feste hust*ru* Elin, Je*n*s spri*n*ge*r*es hust*ru*, lagh sielff vj:te (6:e)[2]). G*r*at*is* data.

Sa*m*ma dag rächte Jerl östen*t*il boor handena for vj (6) m*ar*c*k* til treskypte*s* for th*et* homoth ha*n* giorde Ole*ff* P*er*sso*n*. Te*n*e*tur* ij (2) m*ar*c*k*.

Sa*m*me dagh rechte Oleff Pede*r*sso*n* handena for vj (6) m*ar*c*k* til t*r*eskypte*s* for swerdh dragh. Tenet*ur* ij (2) m*ar*c*k*.

Erich Jenss*on* och P*er* He*n*neckess*on*.

[**7 juli**]. Lögherdag*en* nest epte*r* varfrw dagh visita*c*ionis vort ärligh ma*n* Erich Jenss*on* rad*m*a*n* til dömpnd pant elle*r* pe*n*i*n*ga jnne*n* xiiij (14) da*g*ha aff P*er* He*n*neckess*on*.

[1]) Ändrat från: til treskypte*s*.

[2]) Det följande senare tillskrivet. Jämf. nedan under den 7 juli.

332. Samme dagh fordrogo fogitten, borgamestere och radit hustru Elin Jens springeres lagen for Gudz schul, som hon hade vthfesth.

[**9 juli**]. Mandagen nest epter varfrw dagh visitacionis bödh Hans Persson vestantil en gard vp iij (3:e) ressa.

Gerth malere och hans drengh.

[**11 juli**]. Odensdagen nest epter septem fratrum stode Clauus Stolt och rechte handena stora Gerth malere for rettin och forwilkorede sik ath tiene hanom vth til enda, som han hanom tilforen loffuet och sackt hade, ok forscriffne Gerth skal giffue Laurens Germwndsson snickere xij (12) marck for samma drengh Claus, som han hanom skylloger är, som han haffuer wthlagt for slagh j Eneköpingh, thöm schal drengen Gerth aff tiene; löper han fran hanom, haffue jngen fridh, hwar han kommer, epter sith wilkor.

Samma dagh rechte Anna, Nic. Laurenssons hustru vestantil
333. j Tolkx grenden[1]), handena for xij (12) marck j tweböte for eth blodh saar hon giorde sina hwsquinno. Tenetur ij (2) marck.

[**21 juli**]. Sancta Maria Magdalena afftan rechte Pawal akare handena for vj (6) marck j tweböte. Tenetur j (1) marck.

Samme dagh stempde Hinrik Hoghussen Örien winmans hustru iij (3) reser.

Samme dagh stempde forscriffne Hinrik Erich Olssons hustru iij (3) reser.

Samme dagh stempde forscriffne Hinrik Nic. Perssons hustru iij (3) rese.

Samme dagh stempde Hans Wittenborgh Anders Helsingh.

[**23 juli**]. Mandagen nest epter Magdalene stempde Anders Olsson Örien tunnebindere iij (3) reser.

Samme dagh bödhz fridh j mellen muramesterene wiidh theris xl (40) marck.

334. Muramesterene.[2])

Samme dagh bödh fogitten, borgamesterene och radit mester Gödert wiidh xij (12) marck, ath han schulle aff brythe och

---

[1]) Helmik har här först skrivit: Mans tolkx grendh, därefter ändrat »Mans tolkx» till: Arffuit Olssons, men så strukit även detta och stannat för att ge gränden det namn, som framgår av texten.

[2]) Rubriken saknar skönjbart samband med den följ. anteckningen.

bort före then bögningh, som han haffuer wiidh grindh (?), vtan blotta cappelleth magh qwarth staa.

Kötmangarana.

Samma dagh sagdes for rettha, at Mans kötmangara schal haffua then boden han nw haffuer, moth kirkiogarden witier, til Michelssmesso nestkomandes, och sidan scal han koma j retta traden medh sine medhbröder, ok skal forscriffne Magnus göre reth for sigh medh sine medhbröder, som han medh retta bör ath göre.

Samme dagh stodh for retta sigh nempnendes Peder Olsson och kendes haffua stulith vj (6) bette hermelin aff Gregers skynnere och ther til eth par böxer aff enom androm man. Thy dömpdis han til ath miste hwdenne och annat örat.[1])

Clauus Grabo. 335.

[**1 augusti**]. Sancte Pedher aduincula dagh bödh war kere herre och höffuitzman j ärliga och welbördoga herra neruaro, som waro her Nic. Stwre, her Twre Thuresson, her Gregers Matsson, her Nic. Ericsson, riddara, Swante Nic:sson, Knwt Possze, Benckt Gregersson och Per Raghwaldsson, wepnera, j alle radzsens nerware, ath borgamesterene schulle hendhe borgan aff Claus Grabo, swa ath han ey schulle nager stadz ferdes aff landit fran sine kere dandequinne eller sende sit godz wtlendes.

Anna Per Olssons hustru j Roden, Oleff Tawasth skypper.

Same dagh kom hwstru Anna, Peder Olssons hustru j Fröthuna sokn j Roden, for retten j fogatens och radzsens nerwaren och fulmechtogh pa sin bondens (!) wegne ok lot vp Oleff Tawast en gardh oc tompt liggiende westan mwr j her Benct Smalenningx borgamesters och Oleff Biwrs grendh, som är iij:e (3:e) grenden nordan for Kaack grenden nest neden fore forscriffne Oleff Tawastes gardh wegh wiidh wegh och nest offuan fore Anders j Wedaste gardh vppa norra sydanne j 336.
grenden, huilken gardh som är lengden xxj (21) alen medh knwtana wiidh ghatan nidh ath grenden och bredhleeken twerss offuer medh knwtana xj (10 ½) alin j nor och södher, vppa huilken gardh fornempde oc tompt Oleff gaff tha for retta sin friidzskyllingh wth. Thy ma Oleff brwke, haffue

[1]) I margen: fur.

medh sine epterkomande arffua forscriffne gardh oc tompt til ewiigh tiidh obeklandreth for hwars tiltal. Ok kendes hon sigh pa sin bondis wegna wara redeliga och allaledes bethalader til gode nögie och fulle betalningh. [1])

Anna Ketken, Peder kannegiwtere.

[**6 augusti**]. Mandagen nest epter sancte Dominicus dagh kom fore retten j fogatens ok radzsens nerwarw Anna Ketken och lot vp Peder kannegiwtere eth huss, stomen medh tomptene, nest neden fore hans liggiendes pa norra sydan j Kaack brincken och nest offuan fore Hans Stwbs gardh pa östra sydan liggiendes, som lengden haller nidh aath brincken vij (7) alna wiidh gatan och bach til oc vij (7) alna, bredleken twers offuer j nor och söder xv (15) alna och iij (3) quarter.

337. Huilkit fornempde Peder kannegiwter tha gaff wt sin frydzskyllingh som lagh vthwissa. Thy ma och skal fornempde Peder kannegiwtere haffua, nywta, brwka ok beholle fornempde gardh, stoman medh tompten, som thet nw opbyght är, och forbethre medh sine arffuinga til ewiigh tidh obehindradh for hwariom manne, huilkit stoman han köpt hade for xxxvj (36) marck stocholmske. [2])

Tyle Busman och Hinrik byasuen.

Komo for retten Michel Swarte och Oleff Lang, vitnede ath the til kallede ware pa ena forlichning j mellen Tyle Bwsman och Hinrik byasuen om en pant, som Hinrik hade seth Tyle til panta, som war ith agnus Dej for vj (6) marck och v (5) öre och j (1) kapa for ij (2) marck; ther pa schal Tyle giffue Hinrik v (5) öre pa, som han och strax giorde, och ther medh ware the swa ens, at panten hörer Tyle ensamen til her epter och brucher hanom for sith egit och for jngen pant.

338. Her Sten Stwre om Otte Brokels ärende.

[**6 augusti**]. Mandagen nest epter sancte Dominicj dag var war kere herre och höffuidzman her Sten Stwre j radstuguna och bödh sich j retta medh Otte Brochel j ärliga och welbördiga herra nerwaro, som är her Nic. Sture, her Thure Turesson, her Gregers Matsson, her Nic. Ericsson, riddara, Suante Nic:sson, Benct Gregersson och Peder Ragwalsson, vepnara,

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 98, n. 1003.

[2]) Jämf. a. a., sid. 99, n. 1004.

huilkit han ey wille til swars koma pa radstuen vtan wille giffue sigh jn fore mene rikessens raadh. Thette haffuer han swaret the budh forscriffne war höffuitzman hauer til hanom sent.

Oleff Lang.

[**8 augusti**]. Odensdagen nest fore Laurencij hade Oleff Lang stempdh Anders guldsmit och Magnus kötmangere iij (3) ressar.

[**11 augusti**]. Lögerdagen nest epter Laurencij bödh fogitten, borgamesterene och radith Birgitta, Oleff Laurenssons hustru, at hon skal medh sin sön skynda sigh aff staden och stadz marker jnnen iij (3) dagha, swa frampt at hon ey wil andra lunda worda forwarath.

Jacob Kadewalt. 339.

Samme dagh stodo for sittiende retten Bawen Brwn och Hans Sadeller, skypmen, och loffuede for Engelbret Pent, skypper Jacob Kadewoltz skypmen (!), ath forscriffne Englebrect skal vtaff jernen ok hechtelsen och nw her epter wara sin skypper lydugh och hörigh och aldrich vppa saka tesse ärende ytermer, som giorde ware pa bade sider. Ther meder ware the forente for retten.

Kadewalt.

Samme dagh stodo Hans fiskere och Wyllam Johansson, Kadewoltz skypmen, och loffuede for en deris medhbroder, hetendes Hinrik Bertilsson, at han forscriffne sin skypper ware lydugh ok hörugh epter thenne dagh, ok aldrich optermer schulle vppa sakes the ärende, som giorde ware antige jnlendes eller vthlendes, ok ther meder quith och forlicht thera mellen pa bade sydor.

Hans Zander oc sköerszken.

Samma dagh witnada Lussy sköärske j Södra basztwgu, ath Hans Zander war then sisszta, som vthgik aff bastwen, och hon fich Hansse sielff hatten j hender.

Doctor Laurens prior.

Samme dagh kom doctor Laurens prior j Swartabrödra conwent och vpsade thet quarnarwmit, som clostridh hade aff 340.
staden pa bergith wiidh sancta Maria Magdalena cappell pa Södra malm, ok wille gerne slaa quith medh staden medh the

tompt höra, som bagara bod*erner* vppa staa, s*om* k*emmener*ana vpborit haffua.

[**13 augusti**]. Mandag*en* nest ff*ore* varfrwa dagh asswmpc*i*onis r*e*chte Enewoldh sc*r*eddere handena fore xij (12) m*arck* bade for kniff dragit och fore oq*ue*dens ordh han hade giffuit Hans Zander. Te*netur* vj (6) m*arck*.

Sa*m*me dagh r*e*chte Hans Sand*er* hande*n*a fore vj (6) m*arck* for oq*ue*dens ordh han hade giffuit Enewoldh sc*r*eddere köpsue*n*. Te*netur* ij (2) m*arck*.

Sa*m*me dagh r*e*chte Michel Koch handena for xxiiij (24) m*arck* j tweböte ok skal han liggie j siszkabw*r*it, ept*er* han haffue*r* ey pen*inga*.[1])

Hinr*ik* Bryni*n*g.

Hinr*ik* Brön*in*g stempde B*ir*gitta Dans iij (3:e) r*e*sa til r*e*tta.

[**18 augusti**]. Lög*er*dag*en* nest ept*er* varfrw dagh assumpc*i*onis r*e*chte Magnus kötma*n*gar*e* handena for vj (6) m*arck*, iij
341. (3) for th*et* forbudh borgamester*en* forbödh han*om* holla hans pen*in*ga jnne ok iij (3) m*arck* for hans (ɔ:han?) skörpte at borgamester*en* och ey achtede han*om* mera. Te*netur* j (1) m*arck*.

Sa*m*me dag bödhz han*om* fornögie bondan*om* syne pen*inga* viidh hans iij (3) m*arck*.

[**20 augusti**]. Mandag*en* nest ept*er* assu*m*pcionis Ma*r*ie r*e*chte Jerl östantil handena for vj (6) ma*n*na lagh jnne*n* iij (3) r*e*tta dagha.

[**20 augusti**]. Mandag*en* nest ept*er* varfrw dagh assu*m*p*cionis* Abrahm Sonass*on* stempde Torste*n* g*r*itegiwt*er*e och P*er* He*n*neckass*ons* hust*ru* iij (3) r*e*sar hwarth*er*a.

Same dagh r*e*chte Pawal bag*er* hande*n*a for tu sara mal xij (12) m*arck*[2]) for huart th*er*a, ligg*er* j tweböte. Te*netur* vj (6) m*arck*.

---

[1]) I margen: zachöre quitt.

[2]) I st. f. »for tu sara mal xij marck» har först stått: for xij marck j tweböte. Det följande senare tillskrivet. — Enahanda rättelse har gjorts i nästföljande anteckning, där det ursprungligen har stått: for xij m*arck* j thueböte, vilket ändrats till: for ij saramal xij m*arck*.

Samme dagh rechte Mattis bagere handena for ij (2) saramal xij (12) marck, xij (12) marck for hwart thera. Tenetur vj (6) marck.

Samme dagh rechte Laurens punmakere (!) handena for xviij (18) marck j tweböte ok vj (6) marck for lytith. Tenetur v (5) marck.

Samme dagh feste Enewoldh skypper aff Wpsala lagh sielff 342.
iij:e (3:e) jnnen iij (3) retta dagh, tet war then förste.

Pedher Falkensten, Cristiern sangar.

Samme dagh stodo Peder Falkenssten och Cristiern sangare for retta ok loto oss forstaa, ath the enlige och welforlichte waro ok ath Peder skylte Cristiern jntet vtan thet äre och goth war.

[**22 augusti**]. Odensdagen nest fore Bartholomej gik Enewoldh skypper aff Wpsala lagh siel iij:e (3:e), ath han hade bethalith Jacob Moysse j (1) pund vax, som han vppa klaghade. Desse sworo medh hanom:

Oleff Jönsson
Pedher Swensson } aff Wpsala och

Oleff Michelsson pa Siela gardz gatan her j Stocholm.

Clauus Olsson hade stempdt her Algutz sösther iiij (4) resar.

Samma dagh rechte Cristiern offuerskere handena fore vj (6) marck for oquedens ordh han hade giffuit Hans offuerskeres hustru. Tenetur ij (2) marck.

Samma dagh war fogitten Philpus Jensson godh fore ij (2) 343.
skypmen, som hade huggit pu[n]gamakere swennin, ok at the skulle koma j retten, tha pa äskades.

Samma dagh leydede fogaten Philpus, borgamesterene och radit en köpsuen, hetendes Hinrik Mysslaff, jn til sancte Michels dagh nestkomandes.

[**25 augusti**]. Lögerdagen nest epter Bartholomej gik Jerl lagh sielff iij:e (3:e) for ath [han] bethalade laxen for än han solden. Lagmennen ware desse: Ingewaldh botnekarl, Oleff Joansson viidh kirkiogarden.

Berendh Borre.

Samme dagh sagdes for retta, ath Berendh Borre scal haffue sine peninga jnnen solsäte wiidh iij (3) marck aff Peder Martensson.

Vxor Botildh.

Samma dagh bödh hustru Botil mester Berendz vp iij (3:e)

resa ena besettning j rede peninga, som til hörde Bertildh broscriffuere.

344. [**27 augusti**]. Mandagen nest epter Bartholomej sagdes for retta, ath her Peder j Twnom schal haffue sine xviij (18) öre j gen aff Truelss smidh, som han gaff for hesten, formedledh pa ij (2) marck.

Samme dagh kom Wlff Gregersson, war höffuitsmans fogit j Roden, och hade j (1) tiwff medh sigh hed Andhers Persson, födder j Lytzlena sokn, som han hade grepit j Roden medh iij (3) silff skeder och iiij (4) marck peninga, huilken til stode fulleligan for retten, at han thöm stolit hade wiidh ena quarn wiidh Vpsala. J bland anner widerkennilsse stodo ther jnne for retter (!) oleydede och offelige desse iiij (4) fatige men, som hanom hade mykit til onda nwtit j swa matto, at han hade skotit ther oppa, at the schulle haffua medh hanom warit, stulit och forgömt hans thiwffueri. Huilkit wij borgamestere medh fogaten tha for rette spordom fornempde tiwff aath, Anders, at han sannindh ther om sägia schulle, som han for Gudj antswara wille och sina fatiga siel. Huilket tha forscriffne tiwff neghade och högelica sade, ath han töm opinbarlica oreth hade giort for Gudj och dandefolke, ok thet han giorde, tet giorde han for han formode at slyppe j swa langa fortöffring; medh
345. mennene wiste han aldrich vtan äre oc got j alla sina lyffdagha och thöm aldrich omgik, vtan han hade warit j byn, tha han war jt barn, ther the bode. Mennena hethe Anders Jönsson j Többele j Lytzlene sokn, Pedher Joansson samestadz, Nic. Staffansson samestadz, Oleff Joansson samestadz j sama sokn. Och war tiwffuen dömpdh pa heres tingit for än han kom hiit til retthen. For huilken sack som han dömpd war stodh han sin reth her pa Södra malm.

Hans Falkensten och Magnus, hans stiwffson.

[**1 september**]. Lögerdagen nest fore varfrw dagh natiuitatis stodo for retta Hans Falkensten medh sin stiwffson Magnus Laurensson j ware radstwgu for war höffuitzman her Sten Stwre j ärliga gode herra nerwaren, her Gregers Matsson, her Erich Otsson, riddera, Knut Eskilsson, Benct Karlsson, Pedher Ragwaldsson, aff wapn, j all radzsens nerwara. Tha wort thöm swa for rettha sacht, ath forscriffne Mans Laurensson haffuer

jntet tiltall til fornempde sin stiwffader Falkensten om sith möderne vtan allaledes quith ok offuertalit wiidh the skel och wilkor, som han til foren giordt hade och fornempde sin stiwffader fry, quith, lydugh och löss giffuit hade jn fore retten a rettom radzstu dag bade for fäderne och möderne, som jordaboken vtuissar.[1]) Än thet testamenth, ther hans modher hanom 346.
giffuit hade, som skelige beuisses kunne, som war hennis beszta silff belte och ther medh silffuer skaler och skeder *etcetera*, thet wort swa forretta saght, ath forscriffne Hans scholle lathe hanom faa offortöffrit tet fornempde belthe och ther medh ena silff schal, ey then beszta och ey then wersta, och ther medher ena goda skedh och ther meder thöm j mellen quith ok offuertalt om tet arffuit. Ffremermer om then köpenschap, som fornempde Magnus om talar til forscriffne Falkensten om j (½) lesth salt, lereptz bolter och en hest *etcetera*, tha war swa forretta sacht, ath alt thet fornempde Magnus ey widerkennis wara fornögder eller bethalader, ther schall Falkensten gaa hanom fraa medh lagen; hwadh han och opborit haffuer bliffue j swman bethalit och fornögdt.

Hans Falkensten och Magnus Laurensson, hans stiwffson.

[**3 september**]. Mandagen nest epter sancte Egidij dagh komo for oss j retten for sitiende borgamestere, her Jacob Nic:sson for her Benct Smalenninge j hans frawara ok her Peder Jensson, medh mestedelins radzsens nerwaran Hans Falkensten och Magnus Laurensson, hans stiwffson, och antwordede Hans fran sig it silffbelte, som war herre och höffuitzman hanom 347.
fraa dömpde, som hans moder hanom giffuit hade j testament, medh ena silff schal och ena skedh, huilkit fornempde Hans alt lade pa disken fran sigh.

Falkensten och hans stiwffson.

Samme dagh annamede Magnus Laurens, Falkenstens stiwffson, jn fore retten j (1) forgylt silff belte, ena silff schaal medh en silff skeedh, som var herre och höffuitzman her Sten Stwre honom til dömpdt hade aff fornempde Hans Falkensten, som hans moder hanom giffuit hade til testament, ok loth tha fornempde Magnus Laurensson sinom fornempda stiwffader Hans

[1]) Se Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 73, n. 950, 951.

Falkensten quit, fry, lydug och löss fore alle aklagan eller namaning om forscriffne testament eller nagra andra ytermera arffdela, som thöm her til dagx j mellen fallen äre eller ware.

Sama dagh. Thomas Matsson, skypper Nic. botnekarls drengh, rechte handena for xl (40) marck for vlagha köpslagan. Gratis datum.

Samme dagh rechte Pawal Hinrikssons (!)[1]) handena for iij (3) marck fore hardragh och pust slagh. Tenetur j (1) marck.

Samme dach rechte Hinrik tunnebindere j Westeraars handena for iij (3) marck for hardrach och pust slag. Tenetur j (1) marck.

348. Samme dagh rechte Oleff Jönsson handena for iij (3) marck for olagha köp vtan portana medh rogh. Tenetur j (1) marck.

Samme dagh rechte Biörn laxekarl handena for xx (20) marck for saramalit han giorde Hinrik Serkensoo. Tenetur x (10) marck.

Samme dagh stempnde hustru Elin, Ingewal botnekarls hustru, hustru Sigride Michel bageres iiij (4) resar.

[**5 september**]. Odensdagen nest fore natiuitatis Marie stode Anundh Suensson, födder j Nycöping, jn fore retten och viderkendes ath haffua stolit handklede och annat mera och ey wiste hwem han tet hade antwordet j göme pa malmen. Thy dömdis han til stocken och fran annat örat och forswor staden och stadz marker.

Samma dagh rechte Kadrina finszka handena for xij (12) marck for hon slogh sina werdinna.[2]) Then tog her Gregers Matsson borth.

Samme dagh annamede fogitten Philphus Jensson Michel
349. Koch til sich aff retten medh radzsens tillathilse medh swa skel, ath han schulle forsende hanom[3]) nw medh myn herres schip, swa ath han aldrich frememer epter thenne dagh skal koma her j staden eller stadz marker, och tha strax giorde han sin edh for dyschen och nöth sina handh, ok ther meder lot Lasse schynnere sigh wel ath nögie.

[1]) Möjl. är något ord uteglömt.

[2]) Det följande senare tillagt. I margen: zachöre quitt.

[3]) Ursprungligen: forsenden.

Thyle Busman, Cristyern offuerskere.

Samme dagh sagdes for retta, ath Cristiern j Arbogha schal fornögia Tyle Bwsman sine peninga jnnen xiiij (14) dagha.

Samme dagh stode fore retta Tomas Smidh, borgere j Lubeka, och kendis, thet han hade forhindreth ena mess kopper j Lubeka, huilken Ängleka Zandson[1]) til hörde her j Stocholm, ok kendes han, thet han hade samme koppermeess offuer giffuit for thy ath han fornam ok wel merkie kunne, at hon Ängleka til hörde och ey Nic., hans dreng, som drunchnade, for thy Änglekes merkie stode pa koppern ok pa messen tesliges. Thy hade han hanom offuergiffuit.

Pawal akare stempde Torsten gritegiwtere iiij:e (4:e) resar (!). 350.

[**22 september**]. Lögerdagen nest epter Matthie [ɔ: Matthei] apostoli stempnde Villam j bastuen Botolff kötmangare iiij:e (4:e) resa.

Samma dagh rechte Anders Olsson handena for iij (3) marck for olaga köpslagan. Fideiussit Hinrik Erichsson. Tenetur j (1) marck.

Clemit semskere ffeste lag sielff iij:e (3:e) jnnen iij (3) retta daga, thette then förste.

Laurens Olsson dobblare drengen feste lagh sielff iij:e (3:e) jnnen iij (3) retta dagha, thette then förste.

[**24 september**]. Mandagen nest fore Michaelis giorde Clemit semskere lag fore eth swin syelff iij:e (3:e). Desse ginge lag medh hanom: Andhers Hansson, Oleff gillesuen, och swa ath han henne[2]) jntet skylloger war.

Samme dagh sagdes for rettha, ath Hermen Hiddinghwssen 351.
skal fornögie Hinrik Hoghwssen xv (15) marck och vj (6) öre jnnen xiiij (14) dagha nestkomandes.

Samme dag sagdes for retta, at Cristin litet och got skal fornöia Clauus Olsson for sine husalön pant eller peninga jnnen solsäte.

Oleff Michelsson Kwssen.

Samme dagh gaffs Oleff Michelsson Kwssen sit fath jern j gen, som wogh iij (2½) pund mynne.

Samma dagh rechte desse äpterscriffne handena fogaten

[1]) »Zandson» tillskrivet i margen.

[2]) Vem som härmed avses, är icke angivet.

Philpus Jensson *medh* sampnede hand fore x (10) *marck* vttilgiffuende om Martinj nestkomandes for Hakan Persson j Medelby, som salt tunnan hade stolit och jnlypt *medh* Michel pa brona. Desse ware loffuidzmennen: Oleff Hakansson j Medelby j Mwskööö, Laurens j Valingom ibidem, Andhers Olsson j Kwllestom, Jon Persson j Heringe, alla saman boande men j Vesterhaninge sokn.

Jacob timberman.

Samme dagh feste Jacob timberman lagh sielff vj:e (6:e) jnnen iij (3) rette daga, thet war then förste, ath han ey medh
354. wilia kastade eller sköff mwren pa frw Elines[1]) redasuen, huilken Jachob beuiste medh skelom, at ey war hans wilia, for thy mwren faal altj jempt pa östra sydan och han medh folkit arbetade vppa norra sydan pa hwsit ok mwren war gambel, som alt nider fiöl. Jtem tha strax for retten fordrogh samme frw Elines redasuen Jacob lagen och begärede jngen lagh aff hanom och toges j hender och forlichtes for retten til en god ende pa bade sydor.[2])

Stigh Vielsson.

Stygh Wigelsson sagdes for retta, ath hans tretta man, aff Eneköping kom, schal fornögie Stygh vj (6) marck, som j Eneköping war aff sagt for retta, jn[nen] solsätw, pant eller peninga.

Hans Wlff.

Sagdes for retta, ath Hans Wlff scal göre kalgarden pa malmen swa godh medh plancker, som han hanom annamede.

Rechte Jacob timberman handena for vj (6) marck fore pust slagh. Tenetur j (1) marck.

Rechte forscriffne Jacob timberman handena fore xij (12) marck fore at han sade til Joan Suensson jnnan sittiende radit: »J sigie ecke reth». Gratis datum.

352. Hwstrw Cristina, Pynnow Heykes hustru.

[**17 september**]. Mandagen nest epter exaltacionem crucis stodo vp j retten ärlige men Joan Styngh, Mattis Martensson,

[1]) Anteckningen, vars förra del är införd nederst sid. 351, fortsätter med detta ord sid. 354 överst. Helmik stadsskrivare har själv angivit detta genom hänvisningstecken (kors) på båda ställena och för all tydlighets skull sid. 351 i nedra hörnet till höger anmärkt följande: peruerte duo folia circa crucem.

[2]) I margen: lagen fordragen.

radmen, oc Oleff Nic:sson fiskere, fulmechtoghe pa Andhers Manssons, Vitke Manssons y Vithara by j Hwllula sochn j Tawesta landh och theris brodher Oleff Manssons vegna, ok loto vp hustru Cristina Jönsse dotther, Hinrik Manssons Pynnow epterleffue, fry och quit for all then arffdell, ther thöm medh retta tilfallän war epter theris broder Hinrik Pynnow, Gudh hans siel nade, bade j huss ok jordh och lösöre, medh swa skel ok forordh at forscriffne hustru Cristina scal jnkreffuie och vpbere alle vthestandande gieldh, om ther nagra bespöries ok finnes kunno, ok framdelis betala oc tilswara[1]) all gieldh, som ther finnes och[2]) kreffuiss kunno j nager mathe ok ey fornempde hans bröder antighe til vpberende eller[3]) vttilgiffuende eller swarande.[4]) Thy hon haffuer theris deel thöm schelige for- 353.
nögdt xxx (30) marck for vtan theris venegiffth och begaffning. Epther swa dana forfall, ath the ey sielff kunne tilstedes ware til retta dagen kunno warda och ey wille sith wäder aff liggie, tha giorde the forscriffne bröder ok[5]) arffuinga forrörde dandemen myndoge henne thette vplata pa theris wegna j the dandemens a hören, som offuer forlichningen medh thöm vare, som först war her Anders Rodolphj prebendath[6]), Lasse Bagge, Staffan Schalme och Erich Jönsson, borgara[6]), medh the fornempde vplatningx men. Jtem loth och forscriffne hustru Cristine strax vth sin frydzskylling pa disken som lagh vtuisa. Thy magh ok skal hon sith haffua, brwka, nywta ok beholla sit, löst och fast, fryt och quith til ewiig tijdh. Ok the forscriffne bröder beholle tet godz j Findlandh äre til bytes, som offuertalit war thera mellen och beschedeth.[7])

Philpus Jensson.

[**1 oktober**]. Mandagen nest epter Michaelis tha loffuede

[1]) De båda sista orden tillskrivna i margen.

[2]) De båda sista orden tillskrivna över raden.

[3]) Ordet utstruket.

[4]) De båda sista orden senare tillagda.

[5]) De båda sista orden utstrukna.

[6]) Ordet tillskrivet över raden.

[7]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 122, n. 1049 (den ifrågavarande anteckningen har av utg. hänförts till 15 sept. 1488, men såsom framgår även av jordeboken, är rätta datum 17 sept. 1487). — Anteckningen i jordeboken n. 1007 har ingen motsvarighet i tänkeboken.

fogaten Philpus Jensson for stadz saken vtj the x (10) marck, som Hakan j Medelby vtfeste, som salt tunnan hade stolit pa brona och jnlöpt j bathen, vttilgiffuende om Martinj, loffwiidhzmen: Oleff Hakansson j Medelby j Mwsköö, Laurens j Walingom ibidem, Anders Olsson j Kullestom, Joan Persson j Härynge, alle bolfaste men j Vesterhaninge sokn.[1])

355. [**26 september**]. Odensdagen nest fore Michaelis rechte Jacob handena for xij (12) marck til iij (3) skyfftes for blodhwiteth han giorde hustrun j hoffwodit.

Hinrik fan Esszen.

Samme dagh vnte fogaten, borgamesterena och radit Hinrik fan Essen iiij (4) tunnar aff thet oscriffne speckit j gen, och iij (3) gaa til fogaten, kemnerane och tolscriffueren til bytes. Vpborit iiij (4) marck.

Om myntamesteren.

[**3 oktober**]. Odensdagen nest fore Franszscissci worde til nempde aff fogit, borgamestere och radit Pedher Skytte och vnge Laurens Laurensson at gaa til biscop Kort Rogge, til her Nic. Stwre och myn frwe ok forhöre, hwart the wilie medh myntamesteren, om the wilie stedie hanom j vigdh jordh at jordes eller ey.

Same dagh stodo for retta Kaderin Ericxdotter, födh j Lena sokn wiid Vpsala, och widerkendes at hon hade tagit ena skedh vtj en ask fran Marten skomagar, ok forscriffne Marten stode sielff och badh for henne, ath hon ey skamferas skulle til lyff eller lymer. Thy stodh hon sin reth wiidh stocken och forswor staden och stadz marker, ok Marten togh tha sith j gen.

356. [**6 oktober**]. Lögerdagen sancta Birgitta afftan sagdes fore retta, ath Joan Ärlandsson skal fornögie man (ɔ: mannen?) sine peninga jnnen xiiij (14) dagha och sälie sit ancker hwem hanom teckes pa sit besta profith.

Hinrik myntere, vxor Elin Berendz.

Samma dagh sagdes for rettha, ath Hinrik myntere schal swara hustru Elin Berendh Hakes om all tiltal for thet lyptit han loffuede *etcetera*.

---

[1]) Jämf. ovan sid. 215 f.

Hans Priwalk, Thomas Smidt.

[**8 oktober**]. Mandagen nest epter Birgitte tha sagdes for retta, ath Hans Priwalk schal förnögie Thomas Smidt panth eller peninga jnnen xiiij (14) dagh wiid sine iij (3) marck.

Broder Jacob minor, Lasse Pawalsson.

Samma dagh rechte Lasse handena for xij (12) marck for thet saramalit han giorde broder Jacob, ok prosten thale om bandzmalit, som han tha giorde,[1]) ok lag nagra daga j syzkaburit och ther medh quit.[2])

Jens Snare, hustru Sigridh j porten. 357.

Samme dagh sagdes hustru Sigridh for retta, ath hon schal anname sin nykil j gen til boden och sökie sin hussa lön hwar hon kan. Jntet tiltall hauer hon her epter til Jens Snare ther om. Nykelen är henne laglica boden.

Oleff Langh, Jöns Persson aff Vesteraars.

Sagdes for retta samme dagh, thet Jöns Persson, borger j Vesteraars, skal giffue Oleff Lang sine peninga jnnen xiiij (14) daga wijd sine iij (3) marck.

Qwinnan, som altara cleden hade skorith j clostridh, fordrogx retten for dandequinnar bön schuldh medh swa schel, ath hon schal vtaff staden och jngalund bliffue her j byn.

Hwstru Botildh mester Berendz.

Samme dagh sagdes for retta, ath hustru Botildh schal beholle the ij (2) marck, ther hon besatte for Bertildh broscriffuere, som epter lagen haffue standet ok fulffolght medh retta.

Hustru Birgitta Anders Perssons, Oleff scriffuer ok diechnana. 358.

Samma dag kom for retta hustru Birgitta Anders Perssons, som fordom halta Marten atte, ok klagade pa Oleff scriffuere, Philpus Jenssons tienere, ok pa twa diechna, ath the hade henne giort stor hogmoth j hennis huss j sin druckenscap: som the ther til samans satho sina mellan, ware the til hopa och huggoss; tha hade the huggit stola, bordh och benckia swnder j hustrunes och bondens franwarilse. Huilke diekne forscriffne tog scolamesteren til scolan och beplichtede sig for retten giffue thöm theris nepst och var godh fore ath hustrun schulle faa skeligheet for

[1]) Det följande senare tillskrivet.

[2]) I margen: zacöre borta, quitt.

sin schade, ok war forscriffne fogit Philpus godh for sin tienere Oleff scriffuere, ath hustrun skulle widerfares skeloheth aff hanom for sin schada.

Til ath molka.

Desse epterscriffne äre aff fogaten, borgamesterene och radit tilnempde ath ghaa om staden hwar serdelis j sine quarter och molka pygor ok beröchtada änckior:

J Östra quarter:
Pedar Joansson
359. Suen Joansson
Hinrik Pedersson Mwggels hustru
Niels Bagges hustru
Gressaa hustru.

Södra quarter:
Oleff Eliffson
Mattis Lutke
hustru Cristin Götka fan Bomlens
hwstru Kaderin Enewoldz scredders
Lasse Bagge drageres hustru.

Vestra quarter:
Pedher Jönsson
Lasse Biörnsson
Oleff Hemmingssons hustru
Oleff Finnes hustru
Laurens Hoppaners hustru.

Jnnan mwr:
Niels Hwiith
Mattis guldsmit
Michel Suartes hustru
Knwt guldsmitz hustru
Hemming Olssons hustru.

Samme dagen vistes hustru Kaderin Enewoldh scredderes och hustru Margit Hemming Olssons til forlichningh, ok hwar schulle bidia androm ok vara wener sina mellen.

359 v. [**13 oktober**]. Lögerdagen nest fore Calixti hade hustru Ingridh Vestgötes stempnd Jöns Mwss iiij (4) resar.

Sama dagh stempde Claus Verderman Oleff screddere iiij (4) resar.

Japer Olsson skynnere rechte handena for iij (3) marck for olaga köp. Tenetur j (1) marck.

Samma dagh rechte Hans Dingxstade handena for vj (6) marck for pwst slagh och xl (40) marck for the oquedens ordh.[1])

Samma dagh rechte handena dieknen, som Hakan scriffuere slogh, for vj (6) marck. Dabit[2]) ij (2) marck.

Gefflebona.

Samme dagh tillotho borgamestere, fogaten och radit, ath Geffle bona matthe vtföre j (1) lest strömingh, thet andra skulle her sälies; ffor theris ödhmywka bön och fore Jöns Abiörnssons bön schul tilloto borgamesterene, ath the matthe the iij (3) 360.
lester strömingh vthföre pa thenne tiidh ok ey optara mera her epter.

[**15 oktober**]. Mandagen nest epter Kalixti rechte Nic. screddere Lagens magh handena for xij (12) marck malsäiande, konunge och staden. Fideiussit her Per Jönsson borgamestere. Tenetur iij (3) marck.

Sama dagh rechte Jöns kopperslagere handen for vj (6) marck for olydna konung och staden. Gratis datum, for han hade laga forfal.

Samme dagh stodh Birgitta Philpusdotter och widerkendis, at hustru Kaderin Jöns Kokx togh sin egin pung j hennis hender och j samma pung war intet jnne vtan tha strax lette forscriffne hustru Kaderina for hennis föther och hittes strax xx (20) peninga; v (5) öre och iiij (4) peninga ware borta, som hon sachnade, for thy ther vtj pungen var vj (6) öre. Medh thesse dandemen, som thet sago och nerwaro, togh hon pungen j hennis hender j steenbastuen, och ther giorde the sin edh och reth pa at swa waar. Thy stodh hon sin reth wiidh stocken ok forswor byn och tess marker. Vitnen, som nerwaro ok sagho, hethe Laurens Olsson, Pedher Olsson.[3])

Same dagh sagdes for rettha, ath Anders Gudmundsson skal 360 v.
fornögie Staffan Westgöte pant eller peninga jnnan xiiij (14) daga nestkomandes.

Sama dagh sagdes for retta, at Erich Persson krochand

[1]) I margen: datum gratis.

[2]) Ändrat från: tenetur.

[3]) Vid dessa namn är i kanten skrivet: vitne.

skal fornögie Arffuit Trolles swen medh pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga.

Dirich Hemmingsson om tet drapit han medh bössan giorde.

Sama dagh for sitiande borgamestara j fogatens och radzsens nerwaro stodo for retta Laurens sadelmakeres arffuinga och thalade til Didrich Hemmingsson, en smede suen war, pa thet mantzslagh han giorde om sancte Valburga tijdh pa theris slecht j ena stwgu medh en lodh bössa, tha the aff Solna komo medh theris meyengreff. Hwilkit ärende theris alderman medh flere aff thöm, som nerwaro, witnade, at oldermannen sagde til thöm alle j stuguna ware ok hwar ropade j sin stadh: »sitter alle quarre, swa lenge han skywter»; j thet samma som the swa sato fyrde han pa, ok tha lop han, som döden ledh, fra then ena sydan j stwgen til then andra reth fore schotit. Vitningx men äre Erich Andersson, Laurens Krock, Oleff Nielsson, Lasse Ragwalsson.

361. [**17 oktober**]. Odensdagen nest epter Calixti rechte Jacob harmynte handena for xx (20) marck til treskyptes malsäiande, konunge och staden. Tenetur x (10)[1]) marck.

Same dagh sagdes for retta, at Laurens Mansson fornögie Hans Biörnsson medh pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga.

Same dagh feste Gertrudh, Laurens Kokx epterleffua, lagh sielff siette jnnen iij (3) retta daga.

Samme dagh sagdes for retta, ath Oleff Nic. (ɔ: Nic.:sson) fiskere fornögie sine hustrues arffuinga fran sigh viidh sine iij (3) marck.

Samme dagh hade Cristin Henning sutor stempndh hustru Margit Kölmerautes iiij:e (4:e) resar (!).

Sammä dagh sagdes for rettha, ath kemmenerene schole rantzake medh Signwter Biörnsson om then fisk han haffuer köpt: hwadh tunnor ther skelige äre skal han beholle, och the ogylle skolo kemmenerena taga och giffue fisken j Helgeandz husit och tren her pa torgit vpbrenna.

---

[1]) Ursprungligen: v (5).

Helmick stadzscriffuere, Anders Persson om Helmicks ärende. 362.

[**20 oktober**]. Lögerdagen nest epther Calixti stodo j retten fore sitiende borgamestere her Benckt Smalenning, her Peder Jönsson j fogaten Philpus Jenssons och radzsens nerwaran Suen Helsingh, Knwt guldsmit, Hinrik Ericsson ok Trosa Joan screddere ok loto forstaa, ath the nerwaro, tha Anders Persson fornögde her Joan j Ästuna lxx (70) marck stocholmske pa Helmick stadzscriffueres wegna, hwilke swmma han hanom fornögde lj (51) marck j guldh och sölff ok thet andra j nya gritar och kopperkaar och eth stöcke alisk. Medh thette loth fornempde her Joan sigh at nögie ok thackedhe Anders Persson for gode betalning, och loffuede her Joan annan dagen j gen koma ok antworde Helmick eller Anders Persson alla breffuen j gen, som han hade aff Helmick, ok tha skulle Helmic giffue hanom ena marck ther til. Ther meder foor her Joan sin wegh och kom jntet medh breffuen, som loffuidh ok saght war, eller thöm fran sigh antworde, som til foren loffuit och sagt war til en fulkomen enda.

Samma dagh sagdes for retta, at Torsten gritagiwtere schal 363.
fornögia sin dreng jnnan soolseth wiidh iij (3) marck.

[**20 oktober**]. Lögerdagen fore xj^{m} (11,000) jomffrw dagh gaffs Benct Persson ratman j Arboga loff hem, epter han ey fram kom, som honom stempndh hade.

Samma dagh. Jönis Persson stempnde Kedel screddere iij (3:e) ressa.

Samma dag stempde hustru Margit Laurens styremans Erich akere iij (3) resar.

Hans Biörnsson och spethalen.

[**22 oktober**]. Mandagen nest epter xj^{m} (11,000) jomfrw dagh stodo for sittiende borgamestere her Benckt Smalenning, her Pedher Jensson j fogatens Philpus Jenssons ok radzsens nerwaran Hans Biörnsson och widerkendis, ath han hade warit offuer ene medh ärligh man Joan Jönsson, radman ok forstandere ath sancte Örien, om lx (60) marck stocholmske, som han hade wtfest for sina husfrw Birgitta Blockx dotter for hennis dell, som hon kom til sancte Örien j spethalen meder, medh 364.
swa skel ath fornempde Hans Biörnsson skal swara til all gieldh

bade vp til berenddhe och vtgiffuende, aff huilke swmma lx (60) marck fornempde Jon Jönsson kendes haffua vpborit xl (40) marck redeliga ok the xx (20) marck j gen standa war Jens Andersson godh fore til sancte Michels dagh nestkomandes. Ok ther medher skal fornempde Hans Biörnsson beholle alle lössöre fry och quitt. Desse dandemen ware offuer forlichningen: primo Michel Suarte, Mattis Nic:sson, Jöns Andersson, Symon Persson j Henemora. Giordes thette och stadfestes j Hans Biörnssons stwgu odensdagen nest fore sancte Michels dagh nest foreleden *(26 september)*.

Suen beltere gardh, som han fik aff Mattis Vilfangx hustru.

Samma dagh, som war mandagen nest epter xj^{m} (11,000) jomfrw dagh, stodh j retten fore sittiende borgamestere, her Benckt Smalenning och her Pedher Jönsson, j fogaten Philpus Jenssons och ganzka radzsens nerwaran hustru Birgitta, Mattis Wilfangx epterleffua, ok loth vp Suen beltere en tree gardh medh huss, tompt och keller, som han nw opbögder är, ligg-
365. iendes vpsides wiid forscriffne Suen belteres egen husa mwr, som han nw sielffwer vtj boor ok nest nordan Knwt guldssmitz gardh, som han (ɔ : hans) hustru fader Benckt j Kwmlaby atte sunnan torgit pa Skomagara ghatan, huilkin gardh hon ärffde epter sin kere fader Oleff beltere, Gudh hans siel nadhe, som lengden är j öster ok wester xvj (16) alna och bredhleken viidh ghatan j nor ok söder jx (9) alna och jnnan til tesliges, fore xlv (45) marck stocholmske, huilke peninga swmma xlv (45) marck hon kendes sigh redeliga vpborit haffua then siszta pening medh then första. Ok tha gaff forscriffne Suen sin frydzskelling wth som stadz lagh vth wysa. Thy magh och schal fornempde Suen beltere, hans hwstru, barn och arffuinga haffua, nywtha, brwcha och beholle til euig tijdh forscriffne gardh, kellere och tompt fore hwariom manne obehindreth epter thenne dagh.[1])

Sama dagh rechte hustru Kaderina Enewoldh scredderes handena for xjj[2]) (12) marck for thet hon thalade lastelica til Staffan Westgöte for sittiende retten. Tenetur ij[3]) (2) marck.
366. Sama dagh rechte Staffan Schalme handena for xl (40)

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 101, n. 1008.
[2]) Urspr.: vj (6). [3]) Urspr.: j (1).

m*arck* for ha*n* thalede laste*lica* til P*er* Skytte jn for sittiende radet. Te*netur* xv (15) m*arck*.

Oleff Eliffsson, To*mas* lytzle i Lube*ka*.

Sama dagh sagde*s* for retta, ath the iij (3) t*unnor* lax Ole*ff* Eliffsson til achte*rs* är, sökie sine pen*inga* och betalni*ng* aff Lasse Otte j ge*n*, ok Thomas bethala husaleghana.

Lytzle Thomas.

Sama dagh sporde borgamestere*n* her Benct Smale*nninger* Tho*mas* til, om Lasse Otte thog then silff skedh och guldringh aff stenhwsit vtan Thomasse vilie eller witw, huilkit Tho*mas* til swa*r*ade, ath han t*et* fwl wel viste och war ha*n*om witte*r*ligit.

Sama dagh stempnde C*r*istin Hinr*ik* Joanss*ons* C*r*istina tornwachte*rs* iiij (4) re*s*ar.

Sa*m*me dagh ste*m*pde Tordh P*ers*so*n* Pedher Hennickes-so*ns* hwstrw iij (3) ressar.

Ge*r*trwdh Kochx. 367.

Sama dagh gingo desse edh m*edh* Ge*rtru*dh Kochx, ath hon jnt*et* hade aff then finszka godz: p*ri*mo Ande*rs* Olsso*n*, Nic. P*ers*so*n*, Pede*r* Skogh, Biörn Stensso*n*, Jens Jwte.

Dirich He*mmi*ngsso*n*.

[**24 oktober**]. Odensdage*n* nest epte*r* xj^{m} (11,000) jo*m*frwr wort fogate*n* Philpus Jensso*n* offue*r* ene m*edh* alth radit inbördis, swa ath Di*ri*ch He*mmi*ngsso*n* smede dreng, som j häl sköt Laure*ns* sadelmake*re* m*edh* bössan j stwen m*edh* wada, schal ghaa pelegr*i*ms re*s*a til Wasztena, Örebro, Swineg*ar*n och Vpsala, ok the*r* medhe*r* är ha*n* q*uith* och fry giffue*n* fore konu*ng* sake*n* och stadz sake*n*, om ha*n* t*et* göre wil stade*lica* och forlicha sigh m*edh* malsäya*nden*.[1])

Jwute kopp*er*slage*re* re*c*hte handena for xl (40) m*arck* for olagha och falszka bysma*n* til t*re*schiptes mals*äian*de, ko*nunge* ok stade*n*. *Gratis* dat*um*.

Sama dagh vorth rad*it* offue*r* ene, swa ath the wilie skenckie he*r* Nic. E*ri*chsso*n* til sit br*u*llop j (1) fath emisth ööl.

Same dagh vorde thesse tilne*m*pde aff radit ath sc*ri*ffua 368. ma*n*tall j hwart q*uarter* se*r*delis, p*ri*mo

[1]) Jämf. ovan sid. 222 och Kyrkohist. årsskr. 1920—1921, sid. 236 ff.

Östra quarter:	Södra qwarter:
Andhers Pedhersson	Matthis Lutke
Jöns Biörnsson.	Erich Praal.
Vestra qwarter:	Jnnan mwr:
Pedher Jonsson	schipper Oleff Michelsson
Magnus tolk.	Ragwaldh skomagere.

Samma dagh rechte Mattis Lutke handena fore iij (3) marck fore olydnen.

Magnus Ragwaldsson.

[**31 oktober**]. Odensdagen nest epter Crispinj och Crispi[ni]ani martirum stodo for retta Laurens Hansson sutor och Joan sartor Helsing fulmechtoge pa Oleff Perssons wegna, Gunner
369. skomagares broders, wegna, boandes j Jwleta sokn j Swdermanna landh, ok lot vp Magnus Rawaldhson alin hans arffdel, som hanom tilfallen war epter sin fornempde broders barn, Gud allis theris siel nade, vtj en gardh westan mwr liggiendes j Joan Hanssons och Mans Olssons grendh pa södra sidonna nest neden fore Benct skynners gardh, som Gunners äpterleffuende hustru och hennis bonde Hans Östhammer besato for nagan tiidh, huilken forscriffne Oleff Perssons deel j huss, jordh och halffuan kellere beschattader wart for xxv (25) marck och vj (6) öre stocholmske peninga, huilka summa fornempde Mans hanom tha strax fornögdt hade vell til tacka j dandemanna nerwaran, then systa pening medh then första, ok är lengden nidh til siön aff garden och halffua kelleren xxvij (27) alna wiidh gatan, bredhleken — —.[1]) Ok ther pa gaff fornempde Mans Ragwaldsson sin fridzskylling pa disken, som stadz lagh vthuisa. Ty magh ok schal fornempde Ma[n]s Ragwalsson haffua medh sinom arffuom, nywta, brwka och beholla fornempde gardh och tompt til ewiig tiidh for hwars mantz til tal epter thenne dagh medh hwss, tompt och halffuan kellera.[2])

[1]) Tomrum i hdskr.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 102 f., n. 1010 och 1011. — Vid denna anteckning är i tänkeboken en lös lapp instucken, varå följande läses:

. . . . vtj then gard, Benct skynnere nw vtj [boor], bade j kellere och gard liggiendes.

Samma dag stodh Laurens Hansson och Jon screddere Helsing for

Clauus screddere östan til forlichte sik medh kemmenerana. 370.
Dabit vij (7) marck.

[**24 oktober**]. Odensdagen nest fore Symonis *et* Jwde feste Erich Nic:son lag sielff vj:te (6:te) for at han ey slogh Jöns sielekarl jnnen iij (3) retta dagha.

Sama dagh rechte Jöns sielakarl handena for vj (6) marck fore the oquedens ordh han thalede fore retten til Erich Nic:s-son. Fideiussit Anders Suensson kemmeneren. Tenetur ij (2) marck.

Mattis Japssons sön.

Samme dagh wistes en löss drengh aff by, som heth Michel Olsson, som hade thagit kniffuana och peningana bade aff Mattis Japssons sön j porten, haffuer bonden.

Samma dagh tha annamede Jöns Olsson j Helsinge sokn j Nylandh[1]) iij (3) marck, som stode j retten j radstuen pa iij:e (3:e) aar, huilke iij (3) marck Jöns kopperslagere bespraket hade ok sade sig wara neste arffuinge til, ok nw kom then Jöns, som thenödes broder war, som heth Laurens Olsson ok döde j Swderköping, huilken Jenis som fandz medh skel at ware 371.
tess ödes neste arffuinge.

Vxor Kaderin, Herman bageres epterleffue, medh sin sön her Ciliacus ok Mattis Nic:sson.

[**22 oktober**]. Mandagen nest fore Symonis *et* Jwde apostolorum komo fore retten hustru Kaderin, Herman bagares epterleffue, medh sin kere sön her Ciliacus ok loth vp Mattis Nielsson jt stenhus, belegit j sancte Nicolaus port nedan fore Sielagardz stenhussit pa norra sidan wijdh gatan, medh een vpbögden tregardh vpsides norden stenhusit liggiendes jn j gren-

---

retten, fulmechtoger (!) pa Oleff Perssons wegna j Jwleta closters sokn, Gunner skomagers epterleua (!) broder, ok loth vp Mans Ragwaldsson allen then del, fornempde Oleff Persson tilfallen war vtj Mans Olssons grendh vestan til nedan fore Jacop Torstenssons gard pa södra sydonna, som skattat war for xxv (25) marck, vj (6) öre.

På en annan här instucken lös lapp är följande antecknat:

Jmellen Marquard Gruel och Herman: Japer Kamp, Ragwal Kamp, Jöns Andersson, Michel Suarte, Folmer fan Lunden, Renholt, Botwiid gritegiwtere, Knwt guldh[smit], Tordh mwramestere, Laurens muramestere, Clemit Benct[sson], Moysen, Per Skytte, Per Michelsson.

[1]) Orden: »j Helsinge sokn j Nylandh» tillskrivna över raden.

den *m*edh twaa hwälffde kelle*re* vnder stenhussit m*edh* een kellerhalz, huilkit huss, kelle*re*, tompt och gard the bort byth hade for een anna*n* tree gardh vpsid*es* then for*scriff*ne tregardh jn j g*r*enden nordan fore m*edh* huss, tompt och huelden kelle*re* liggiende*s*, huilken gardh som lengden är xv:de (14½) alin, j (½) q*uarter* my*n*ne, wiidh gata*n*, bredhleken pa sa*m*ma gard x (10)[1]) alin pa no*r*ra sid*an*[2]) j öste*r* och weste*r*. Huilkit for*nemp*de stenhuss quit och f*r*ith är jnne*n* alle iiij (4), som lengde*n* är wijdh Alme*nning*x gatan xiij:de (12½) alin, bredleken pa husith jn j g*r*enden xjx (19) alne hörne mellen, lengden aff tregarden the*r* nesth ste*n*hus*it* är xjx:de (18½) alin, bred-
372. leken allaled*es* som stenhusit tilsigher.[3]) Pa huilkit huss och gardh for*nemp*de Matt*is* Nic:sso*n* vplade sin f*r*idzskylling som stadz lagh vtuisa, ok for*nemp*de hust*ru* Kade*r*in m*edh* sin elzske*li*ga ke*re* sön lot vp for*nemp*de Matt*is* Nic:sso*n* th*et* alt fryt och quit allaled*es* obehind*r*ath. Thy maa ok skal forne*m*pde Matt*is* Nic:sso*n* haffue m*edh* sin hust*ru*, barn och arffui*n*ga, nywta, brwka och beholla for*scriff*ne ste*n*huss, bada kelle*re* offua*n* och neda*n* som th*et* nw opbögt är m*edh* then lysla garden vpsid*es* ste*n*husit jn j g*r*enden oqualdht och ohindrat for hwa*r*iom ma*n*ne til ewiigh tiidh. Fframdel*is* j sa*m*me stwnden lagde he*r* Ciliacus vp sin frydzskyllingh pa then for*scriff*ne gardh och kelle*re* jn vtj g*r*enden som for*scriffuit* staar, som nesth ligg*er* then lisle garde*n*, som n*er* ste*n*husit ligg*er* jn j g*r*enden. Thy maa och skal for*nemp*de he*r* Ciliacus haffua, nywta, brwka och beholle for*scriff*ne *gard* m*edh* sine arffui*n*ga til ewiig tijdh. Th*e*nne sw*m*ma gaff for*nemp*de Matt*is* Nic:sso*n* j mellen bythe, iij^{c} (250) m*arck* j gode betalni*n*g, huilke*n* sw*m*ma for*nemp*de hust*ru* Kade*r*in och he*r* Ciliacus ke*n*de*s* sigh r*e*deliga haffua vpbo*r*it, then my*n*sta pe*n*i*ng* m*edh* then meste.[4])

Sta*m*pme[5]) Jacob Olsso*n* r*e*chte hande*n*a for xij (12) m*arck*. Te*n*e*tur* ij (2) m*arck*. Fide*iuss*it Benct Br*i*nck.

[1]) Rättat från: xiij:de (12½).

[2]) Orden: »pa norra sidan» tillskrivna över raden.

[3]) I st. f. »allaledes som stenhusit tilsigher» har ursprungligen stått: xiij:de (12½) alin.

[4]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 101 f., n. 1009 (under den *29* okt.).

[5]) Detta ord senare tillskrivet.

Clemit Benctsson. 373.

Same dagh stode for retta Marquardh Gruwel och loth vp Klemit Bencktsson j (1) sielabodh[1]) pa Södra malm beleghen är, them (!) tridie bodh nesth then ytersta sielabodh, huilken bodh är xxvj (26) alna langh ok xviij (18) alna bredh. Offuermen: Mattis Hermanson, Nic. Mansson, Lasse Bagge, Botwijdh gritegiwtere.

Hans Swensson.

[**5 november**]. Mandagen nest epter omnium sanctorum stodh vp j rettin beskedelyghe och fornumstige men Ingewal Torstensson ok Staffan Vestgöte, radmen, kyndade ok loto forstanda ffore mene radit j Erick Thuressons fogittens nerware, hure the hado varit offuer ena forenan och samtal medh Jöns Pedher vestan mwr, wor medhborgere, huilkit tall swa war, thet fornempde Jöns Persson medh sina kera hustru sigh gaffuo jn medh sin hustrues dotter Birgitta Tomasse dotter och henne dandeman Hans Swensson, wor medhborgere, huilken Jöns Laurensson (ɔ: Persson) sielffuer for rettin stodh alt tilstandendes j swa matte, ath han sigh medh them jngaff medh sina hustru Kaderina godomynne ok samtyckio medh sit stenhus, som han j saath, medh ena tompt j Kwsta grenden, som stallen pa staar, ssom är xij (12) alna langh och x (10) alna bredh, ok halffdelin aff theris lössöre medh huss och stal tompt, huilka gaffuer fornempde Jöns Persson medh sina hustru Hans Swensson och hans hustru giffuith haffua til ewerdeliga ägha j swa matte, ath the skule hanom ok hans hustru holla lyffs föde til dödhra daga, maath ok ööll ok all theris nydhtorfft, husa rwm och stugw verma, epter the siwka och gamble äre, huilket thetta forscriffne hws och löösöre han fore rettin sade ok badh sigh swa vel ffara ath thet waar hans retta afflinga peninga och jnga arffdela affkomit, huilkit borgamestaren her Benct Hans Swensson tilsporde, ath han medh sina hustru tröste thöm badom tet holla, som han vtloffuit hade. Tha sade han jaa. Thermedh fick Hans Suensson Jöns 374.
Persson handen ther pa ok Jöns Persson loth hanom tha strax vp sama gaffuer til ewerdeligh tijdh fryt och quitt fore alla födda och offödda athalara. Vppa huilkit Hans Suensson sin fritsskylling vp lade som stadz lagh vtuissa. Jtem gaff Jöns

[1]) Återstoden av detta stycke och hela nästa stycke synas vara senare införda. Det är därför ovisst, huruvida anteckn. om Anders Svensson (se nästa sida) hör till 22 okt. eller 5 nov.

Persson [sigh] for then skul jn medh töm, ath han kunne icke giffue thöm j gen sine iij^{c} (300) marck, som han annamet ock vpborit, tha han fick thera modher.

Andhers Swensson.

Samme dagh stode fore retta j fogatens Philpus Jenssons nerwaren ock alt radit Jens Erffwastasson och lot vp Anders Suensson kemmeneren en kalgardhz tompt pa sina systers wegna, hustru Kaderin Kedilz, pa Norra malm liggiendes mellen Erick Johanssons tompt och Peder Sywrdsson kopperslagers tompt östan sandhbron for xxx (30) marck stocholmske, huilke xxx (30) marck han kendes at hans systher hade redelige vpborit vel til tacka. Thy loth fornempde Jöns vp forscriffne tompt Anders Suenssone fry och quith allaledes obehindreth ok fornempde Anders sin fritz skylling tha vplagde. Thy ma och skal fornempde Anders haffue, bruka och beholle fornempde tompt frith och quith fore hwars mantz tilthalan til ewig tidh.[1])

375. [**29 oktober**]. Mandagen nest epter Symonis *et* Jwde forbödz skypper Peyter fan Erffueten, ath han jngenstadz schal löpe vtan hijth for bryggien, epter han jnkomen är jn pa stadzsens ströma j Dywrahaffn.

Sama dagh sagdes for retta, ath Staffan beltere schal swara Anders Persson om thet stöcke alisk, ok sökie Staffan siden sine peninga, som han loffuede fore, och fornögie Anders jnnen xiiij (14) daga wiidh sine iij (3) marck.

Samma dagh rechte handena Cristin bryggessa for xx (20) marck til treskyptes malsäiande, konunge och staden. Tenetur iij (3) marck. Fideiussit Benct Brinchk.

Nielss Knagh rechte handena for xij (12) marck for ij (2) blanada til treskyptes malseiande, konunge ok staden. Tenetur ij (2) marck.

Oleff Hemmingsson, borgaren aff Abo.

Samma dagh sagdes for retta, ath Oleff Hemmingsson schal
376. fornögia borgaren aff Aabo the ℔ (4½) marck jnnen xiiij (14) daga wiidh sine iij (3) marck.

Erich Joansson radman, vxor Ingeburg guldsmitz.

[**31 oktober**]. Odensdagen nest epter Symonis *et* Jwde sagdes for retta, at Erich Joansson radman schal beholla then

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 105, n. 1015.

breff lade, som hwstru Ingeburgh gulsmidh hade hanom faat til gömo.

Jacob Kamps hustru, Jöns slachtere.

Sama dagh sagdes fore retta, ath Jacob Kamps hustru schulle thaga peningana j retten stodo[1]) for oxen, som bort kom; kunno thet beuises, ath hon mera hade giffuit fore hanom en j retten stodh, tha skulle Jöns slachtere mera tet vpfylle.

Her Laurens, Oleff Helsing.

Sama dagh bödz Oleff Helsing westan til viidh sine iij (3) marck ath fara vthaff hwsith vndan fore her Laurens, epter han wil ther sieluer jn j gen.

Samme dag feste Villam lagh sielff iij:e (3:e), at hans piga fich aldrit peninga aff Hans Neb for hans kleder j bastuen 377.
som siidh är, jnnen iij (3) retta dagha.

Samma dagh sagdes for retta, ath Hans Priwalk schal fornögie litzsle Thomas jnnen xiiij (14) dagha ok ath Thomas är thet mögeligasta han kan medh hanom göre j venskap och kerlegh.

Samme dagh[2]) gik Wyllam lagh sielff iij:e (3:e), ath Hans Neb gaff aldrich hans pyga peninga ok aldrich weth hans kapa. Desse gingo lagh medh hanom: lange Laurens beltere, Hemmingh sutor.

Her Benct Smalenninger.

Samma dagh hade her Benct Smalenning borgamestere ith breff j retten, som ludde pa iij (3) alne rwm niden for hans stenhws och nidh medh hans trebögningh, pa huilkit rwm Joan Jönsson radmans förre hustru stiwffader her Claus Vyse[3]) hade jn vppa böght oloffuandes. Tha hade fornempde her Benctz hustru fader her Gerdh Sudde ena syn ther offuer medh dandemen, Gud allis theris siel nade, tha kunne jngen sägie her Gerdh rwmit fran och her Clauus hade tet wpbögt vtj sin gardh jn pa her Gerdh iij (3) alna; tog fore the dandemen bön schul 378.
ok wenscap ok kerligx tilökilse vnte her Gerdh Sudde samma bögning staa ok bliffue til en tiidh, som thöm a semde, ok

[1]) De tre sista orden tillskrivna över raden.

[2]) Dessa ord tillskrivna över raden i st. f.:lögerdagen nest epter omnium sanctorum.

[3]) Orden: »her Claus Vyse» tillskrivna i margen.

nar her Gerdh eller hans arffua teckes, tha skulle her Clauus aff bryta eller hans arffua. Ther hade her Claus giffuit her Gerdh Sudde thette breff pa, som her Benct nw handamellen haffuer. Epter tet at ärlig man Joan Jönsson haffuer forrörde bögning neder brwtit j sin gardh, ther fore hade her Benct breffuit j radstuen ok formente hanom sin bögning medh dandemen; togh fore wilie och gode grannsämie vnte och tilstadde her Benct hanom sina bögning, at hon nw staa ok bliffue scal til en tijdh, som hon nw vpbögdt är, medh swa skel och forordh at nar her Benct, hans arffua ok epterkomande täckes ey haffue eller til stede hanom the iij (3) alne, tha beplicthede han sig, sine arffue ok epterkomande thet aff bryta ok syden ey nermer böggie än pa iij (3) alne, som hans förre hustru faders her Claus Vissa breff jnneholler ok hans egit breff vtuisser, som han her Benct giffuer, ok siden ey böggie vtan husa högt.

379. [**3 november**]. Lögerdagen nest epter omnium sanctorum tha vorth lagen niderfält fore Erich Nic:sson, som han hade fest fore Jens sielakarl.

Same dagh wort lagen niderfelte for vnga Mans mwramestere, som han hade vthfest sielff xij:te (12:te) for sin granne, ath han ey slogh hanom j husit och j sina sängh. Tenetur ij (2) marck.

Samme dagh sades for retta, ath mester Hans seyeremakaren schal vthgiffue iiij (4) marck j smede ämbetet, som han thöm loffuit och budit hauer, ok ena tunno öl, som radit honom til foren forelade, och ther fore scal han frith arbeyde jn til pascha oclandret aff smederne och ey annat arbedh än klen werk, ok peningana skole vtgiffuit jnnan xiiij (14) dagha. Vil han framdelis bliffue her j byn epter pascha, giffue och thaa iiij (4) marck och bliffue tha fuller broder medh smederner medh the viij (8) marck ok j (1) tunno öl och vinne sydan burscap.

Samme dagh stempde hustru Botildh mester Berendz Ingridh Hardanackes iij (3) resar.

380. [**7 november**]. Odensdagen nest fore Martinj rechte Knwt Olsson handena for xij (12) marck for ij (2) blanadh, ther han

giorth hade pa mester Hans trumperes hustru. Tenetur ij (2) marck. Fideiussit Oleff sutor.

Samme dagh rechte Hans trumpere handena for xij (12) marck for j (1) bloduite, ther han giorde pa Knwt Olsson. Tenetur ij (2) marck.

Peder Sywrdsson hade stempdh Jon smidh iiij (4) resar.

Anders Suensson Helsing.

[**10 november**]. Sancte Martens afftan gaff fogaten, borgamesterene och radit Anders Suensson Helsing dagh j xiiij (14) dagha, epter han hade dagh aff her Nic. Ericsson och malsäianden.

Suen beltere.

[**12 november**]. Mandagen nest epter Martinj besprakede Suen beltere j (1) gardh pa hörnit liggiendes wijdh torgith pa Skomagara ghatan wijdh hans egin gardh, huilken hanss hustru[1]) neste arffwinge til är, j (1) guldring j rettin til besprachning.

Same dag bödh ärlig man Staffan Westgöte op pant iij (3:e) resa. 381.

Jöns Snare, Oleff kötmanger.

Samme dag sagdes for retta Jöns Snare: wille han begäre sine peninga j gen aff Oleff kötmangere, tha sculle Oleff beholle boden arlige for ij (2) marck vttil giffuende; ville och Jöns latha Oleff peningana beholle, tha skulle Jönis anname boden til sig ok hwart ar affslaas xij (12) öre j the peninga, xij (12) marck, som han Oleff kötmangere hade fangith.

Samme dagh hade Tyle Busman stempnd Gregers skynnere iij (3:e) resa.

Samme dagh stode for retten Hinrik Andersson j Kawkala j Laytala sochn j Findhlandh och widerkendes sigh haffwa vpborit all sin arffdel och sine systers arffdel, hetendes Lussj, som nw j Findlandh är i Lenameck, huilke arffdela thöm baden söszkon[2]) tilfal medh then andra systern Ragnil klockare hustrun j Kymmeth sokn, som her war nw for nochra daga, epter theris kere söster hustru Cristin Anderssa dotter, Oleff Nic:ssons framledne hustru j Stocholm, Gud hennis siel nade,

---

[1]) I st. f. »hanss hustru» har urspr. stått: han.

[2]) I st. f. »thöm baden söszkon» har Helmik först skrivit: henne.

ffor huilken (!) arffdela forscriffne Hinrik Andersson loth tha for retten Oleff Nic:sson quith, fry, lydug och löss for sine kere
382. söster fornempde Lusszj och sin del for alle hendermera tiltal epter thenne dagh bade for löst och fast, ok kendes han sigh allaledes wel j goda mattha fornögdan wara vel til tacke. Desse dandemen ware offuer forlichningen: Mattis Martensson, Pedher Skytte, radmen, Staffan Schalme, Hinrik Ericsson, Albricht skynnere, borgere. Fframdelis är then andra söstrane dell, Ragnille, aff byth och aff seth serdelis vnder en laass och nykil kyka (ɔ: lyka?) deel moth eth aff the andre söszkene fornempde dela til tess hon her sielff komande worder.[1])

Bothuidh gritegiwtere och hans vxor Gunnildh.

[**19 november**]. Mandagen nest fore Clementis kom fore rettin Bothwijdh gritegiwtere medh sine kere hustrues slecht Anders Suensson kemmenere och hans broder Peder Suensson, som fulmyndoge ware pa hustru Gwnnille, Bothwijdh gritegiwters hustru, wegna. Tha lot fornempde Bothwiidh vpp sine fornempde hustru hwan iij:e (3:e) pening j löst och fast jnnan by och vtan som lagen giffue och vthuisa. Thesliges stodo fornempde Anderss Suensson och Per Suensson ok loto vp Bothwide hwan iij:e (3:e) pening pa hans hustru wegna, som theris slecht war.[2])

383. Pawal dragere.

Samme dagh vitnade desse dandemen och sworo, at Pawal dragere sath j sancte Oleffs gyllestwe ok sade j allis theris aahöre, at Oleff Booman schulle haffue thagit iij (3) begere medh peninga j Helga trefolloghetz gylle, och ther medher schulle Oleff bögth sin gardh vp. Desse äre witnen, som thette hörde ok thet hollo medh sin eedh: Michel akere, Andhers beltere, Erich akare, Pedher spylere riddere, Oleff Hinriksson akare, vnge Anders akere.

Hinrik Grissans(?) vxor.

Samme dagh sagdes for retta, ath erlig man Mattis Hermansson haffuer jntet Hinrik Grissans (?) hustru tiltala, epter

---

[1]) Anteckningen i jordeboken n. 1012 saknar motsvarighet i 1487 års tänkebok.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 104, n. 1013.

bonden Hinrik togh sielff godzit ok vntflydde och leffuer än j dagh.

Samme dagh rechte Pawal dragere handen for xij (12) marck for oquedens ordh. Tenetur iij (3) marck. Fideiussit Lasse dragere.

[**21 november**]. Feria 4:a ante Clementis[1]) stode Jönis j Söderby och widerkendis for retta, at han jnförde pigan siwka fran sin och fich henne jn j Michel Raukes hwss for porten, ok helbrödhgde war hon, tha han henne fick hedan aff bönom til sigh.

[**21 november**]. Odensdagen nest fore Clementis tha jn- 384.
kallades Jöns j Söderby jnnan luckta döra. Tha befragede borgamesteren hanom til annan tiidh, om han sielff förde pygan jn och hwar medh hanom war. Tha sade han, at han sielff henne jnförde och hans lege quinno och jngen annan. Tha swarade Peder Skytte ther til, at han hade sin sön medh j baten. Thet stodh han tha til fore retten, ok ath hon war siwk ok trängtede til Findlandz j gen, ok ther meder satte han borgan och Michel Raucka tesliges.

Jöns j Söderby.

[**26 november**]. Mandagen nest epter Katherine virginis kom fore retta j ärliga ok welbordoge herra oc mens nerwaro, her Thwre Twresson, her Ywer Gren, her Erick Otsson, riddara, Arffuit Trolle och Benckt Akasson, wäpnara, och j all radzsens nerwaro Jöns Persson j Söderby pa Mwnsöön. Tha sade her Thure och Arffuit Trolle til hanom, ath han sant sägie skulle om then pygan han hijt jn j byn förde, som han for Gudj antsware welle. Tha kendes han thet, ath han henne jnförde medh sin sön och lega quinna ok antworde henne ther j hwsit, 385.
som hanom hade henne antwordet, ok tha han henne her aff byn förde til sin, tha war hon helbrögde wel vijdh viij (8) dagha, och swa wort hon siwk; swa förde han henne hem til Mickel Rauckes j gen, ok skulle Mickel och hans hustru swa swara pygan: »epter thu esth ecke hans gadingh, tha äst thu ey waar gading», ok ther meder atskylldes the, ok jntet wiste han ther mera aff. Tha sporde her Twre och Arffuit hanom aath, om hon ey war siwk aff hans handa wercke eller nager

[1]) Ändrat från: Samme dagh.

j hans gard. Tha swarade Jöns ney och wille tet fullelica affwäria medh lagen. Tha stode vp j retten erlig man Erich Gislasson ok sade til Jönis j Söderby, ath sanninden är ey än nw framkomen; som han siger och kennis, at han sielff förde jn j byn, tet siger han [ey sant?], som han wel weth. Tha manedhe her Thwre hanom pa at han ey dölie skulle tet sant war vijdh sine welfärdh. Tha stode han och widerkendes, ath hanss sön medh hans tieneste quinna henne jnförde och ey han sielff ok »thet jach lögh ther om, tet badh mik Michel Raucka storliga om, ath jach swa sägie skulle honom til hielp.

386. Samma dagh stode for rettha Birgitta Swens, som [boor?] j Michel Raukes gardh nest wider hanom sielff, ok viderkendes, at pigan, som dödh bleff wijd Hoffuendals port, war j jx (9) netther hem til hennis ok laagh vnder bordit och kom ey aff sine[1]) klederen, swa lenge hon ther lag, ok fremermer sade hon, ath pygan hade sagt, ath Michel Raukes hwstru henne tijth sende at liggie, ok sade hon, at Michels hustru en tijdh sende til henne lytet maath och j (1) stopp öl. Swa wistes hon vth.

J samma stwnd kalledes jn for the gode herrer och alt radit hennis husquinno, som heet Kaderin Arffuidz dotther, oc sade samma ordh som werdinnan ok ytermera sade, ath pygan, som siwck war, badh henne for Gudz schul, at hon sculle hielpa henne vtj bastue, huilkit hon och swa giorde. J thet samma hon henne twagh ok rychtade j bastuen ok klogh henne pa sin rög eller kom nagat widh hanom eller armana, tha ropade hon strax och sagde pa sith maal finszka: »for Gudz scul, kom ecke fast wijdh myn rygh eller arma!». Tha swarade Kaderin:

387. »hwij saa, haffuer thw fangit hwgh aff nakrom?» Tha swarade pygan ok (?): »kere Kaderin, jach tor tet ey sägie». Thy sporde Kaderin ther ytermera om. Tha pa tet syszta sade pygan: »vil thu thet ecke sägie for nakrom, tha wil iach sägie tik thet», huilkit Kaderin henne loffuede. Tha sade hon for henne, ath hustru Dorathea Michel Raukes hade henne slagit. Tha sporde Kaderin: »medh hwario?» Tha swarade hon: »medh eth wedaträ» ok badh framdelis Kaderine jntet om thette ytermera thala ok »faar hon tet withe, thaa slaar hon mik j hääl». Pa

[1]) Detta ord tillskrivet i margen.

desse ordh wille Kad*er*ina döö, at hon t*ett*e for he*nn*e sade. Ok th*er* med*er* vthwist*es* hon.

J sa*mm*a stwnd kom jn för*e* retten en pyga, som heth Martha, so*m* och hade tient Michel Rauk*es* hust*ru* m*edh* then sa*mm*a döde pygan, ok sade, at hust*ru* Dorathe fan pigan vtj ene bodh. Swa lot hon boda dören j gen om sigh baden; hwadh the giorde sina mellen, thess viste hon ey. Fframdelis sade sa*mm*a pigha for retten, at Michels hust*ru* hade he*nn*e kapa j sina wäro och beholt he*nn*e h*er* qwar ner sigh, tha hon sende he*nn*e pa landzbögden, ok nar piga*n* j ge*n* kom aff landzbögden, om hon kraffde sina kapa j gen, hwadh the*r*is wyd*er*talan thaa war, tess wiste ho*n* ey eller ther*is* atskylnadh.

Sa*mm*a stwndh och tijdh send*es* bodh epte*r* hust*ru* Dorathea, 388.
Mickel Rauk*es* hust*ru*. Tha sporde h*er* Thur*e* Thur*esson* och Arffuit T*r*olle he*nn*e aath, om pyga*n* war j he*nn*e huss, tha bonden förde he*nn*e hijt j byn aff landzbögdh*en*, huilkit hon storliga nekade ok sade, ath hon ey he*nn*e haffua wille eller ware he*nn*is gading, epte*r* hon ey wa*r*e bondans gadingh, so*m* he*nn*e tha jnförde, ok nekade, ath hon he*nn*e jngenstad*es* wiste til sina g*r*anna vta*n* plat he*nn*e ey haffua wille. Togh stode hon th*et* til for r*e*ttha, ath hon sende he*nn*e lyteth maath ok ööl m*edh* sin sön j anna*n* garden th*er* nest, th*er* then sywka pygan lagh j the jx (9) nette*r*. Ville och ecke for*scriff*ne hust*ru* Dorathee ey til staa nage*r* kapa n*er* sig haffua aff for*nemp*de döde piga, medan hon pa bögden war, huilkith for*scriff*ne bonde Jöns j Swd*er*by och Martha he*nn*e offue*r*witnada, at swa war, ok hon sielff tha pa siszta th*et* wid*er*ke*n*dis for r*e*tten.

Piga*n*ness fader, som slage*n* bleff, th*er* Michel Rauka tiente, heth*er* P*er* Diekn j Peymara sokn, och byn heth*er* Kysele j Findlandh.[1])

Desse epte*r*scr*iff*ne dandeme*n* ware thee, som sönte then 389.
döde pygan for Hwffwendals port lagh, som Mickel Rauka hade tient, om he*nn*is blanadh, som ho*n* pa sigh hade. Tha giorde the sin eedh ok r*e*th pa ath hon fwlleliga hade then blanadh aff hwgh och ey aff and*r*a söke vtan aff me*nn*iskio

[1]) I margen: No*ta*.

hender. Desse vare synemennen: Andhers Suensson kemmeneren, Jacop Mansson, Clauus scredde[re] mercator, Karl gritegiwtere, mester Lodwijck, Lasse, Pynnow Heyke vxor fich.[1])

[**1 december**]. Lögerdagen nest epter Andree apostoli kom fore rettin j ärlige mens her Twre Thuressons, her Ywer Grens, riddara, och Pedher Ragwalsons nerwaren medh radit Jöns Perssons sön j Söderby j Mwnszöö, hetendes Peder Jönsson, ok widerkendes alla sanding om then fatigha döda pygan, hwre ther om var, ok vitnade reth twerth mot sin fader, som hans fader hade sagt, thet han pygan heel ok hilbrögde heden aff bynom förde. Tha stode han her jn fore rettin medh the vj (6) men, som medh hans fader war j bathen, tha pygan heden fördes, och sant sade, ath hon ganzska siwk war pa samma tijdh, sywk war hon ther ner hans fader, och siwk förde samma drengh henne hijt j byn vp j Michel Raukes hwss j gen.

390. Eodem die. Fframdelis som hustru Dorathea til fören hade nekat fore rettin och ney fore saght, ath pygan kom ey j hennis huss, tha hon hem kom och jn j byn fördes aff Mwnzsön, tha stode forscriffne Peder Jönsson ok witnede henne tet vp j ögonnen, at pigan gik vp j stwen och war ther, swa lenghe maltit vpmeltes, som hon aff hanom köpte, och ä meden han och hans medh fölie aatho samestadz och hon bredde peninga, ok bleff ther epter thöm qwar sittiande j husit, tha thee sin wegh gingo. Thette betugede han henne offuer oppinbarliga.

Samma dagh och tima sporde her Twre pilten aath, om han pigan hijt jn j byn förde äller hans fader. Tha swarade pilten, at »myn fader förde henne heem til war medh desse vj (6) men her staa, och war hon siwck, ok jach förde henne siwka hijt j byn j gen j Michel Rawkes hwss». Swa wtuistes drengen, och hans fader jnkallades.

Samma stwnd jnkallades Jöns j Söderby. Tha sporde her
391. Thure Twresson honom aath än thaa och badh hanom forware sigh och betänckie sig j sith thaal. Tha sade her Thure: »Sig än nw sant om thenne fatiga döda pygha, om hon war siwk, tha thw henne förde heden aff bynom til thin; wij vitom togh

[1]) Meningen torde vara: Lasse, som gifte sig med Pinnow Heykes änka.

all for thy, hwadh sant är». Tha swarade Jöns och sade: »Kere herrer, for Gudz scul nader mik, jach staar thet til, ath jach förde henne siwka heden aff bynom, som myna granna wel wetha medh mich thaa ware, ok siwk war hon ner mik, swa ath hon gaff aff sigh blodh, ok siwk förde myn sön henne j byn j gen».

Samma stwndh jnkallades hustru Dorathea for retthen annan tijdh, ok sporde her Thwre henne än til: »Kere hustru, forwar tina siel, vitnen gha tik alth aff ner, thu slepper jnga lundh medh the swar thu jadans heffde eller j fördax, stadt heller thin gerningh til ok bedes nade; tha kan man medh tik nader göre». Thaa stode fornempde hustru Dorathea ok widerkendes, ath hon henne hade slagit och aldrich j swa mattha, at hon henne wille j hel slaa eller hade achtet, ath thet swa jlla schulle thaga.

Samma dagh vnthe fogaten, borgamesterena och radit, ath 392.
Michel Raukes hustru schal nywta borgan j desse viij (8) dagha, ok kan tet forlikas ok offuerthalis jnnen forsagde tijdh, tha ware for sigk; kan thet ecke tha forlicht worde, tha haffue the henne loffuit j retten. Desse ware loffuidzmen medh samende han[d]: primo bonden sielff, Hinrik Ericsson, Jenis Andersson, Erick Praal, Andhers Sculte, Oleff Langh, Hemmingh Olsson, Pedher Olsson, Mattis Lytke, Benct beltere.

Samme dagh vnderuiste her Thure Thuresson forscriffne Michel Rauka medh sine hustru, ath fore ärliga quinnes frw Ingeborga her Sten Stures och andra ärliga och goda da[n]dequinnor bön scul haffuer var herre och höffuidzman wnt och tillatit, at hustru Dorathee maa nywta borgan och nade, om hon wil sielff leggie sigh win om medh sin dandeman om boten j the viij (8) daga.

Samma dagh kendes Hinrik Hinriksson for retta, ath han 393.[1]
slogh j hääl färie karlen wiidh Stekit. Thy dömpdis han til swerdh. Pye memorie.

Samme dagh sagdes for retta, ath Oleff Seck scal fornögia Joan screddere jnnan xiiij (14) dagha sina ketzla medh pant eller peninga viidh sine iij (3) marck.

---

[1]) Övre hälften av denna sida är blank.

Samme dagh bödh Ingewal Torstensson vp lösa panter iij (3) resar.

394. Samme dagh hade Jacob screddere stempnd Mattis screddere iiij (4) reser.

[**3 december**]. Mandagen nest fore Nicolaj episcopi et confessoris bödh erlig man Erich Gislasson vp iij:e (3:e) tijdh silff pant.

Samma dagh bödh erlig man Per Skytte vp iij:e (3:e) resa guldh pant.

Samma dagh sades for retta, thet Nic. Hawlayn schal fornögie vxor Birgitta, Vrbanus mölneres epterleua, medh pant eller peninga jnnan xiiij (14) dagha viidh sine iij (3) marck.

Samma dagh rechte Laurens Hanson Tälie handena for iij (3) marck for olydnen.[1])

Falkensten och Anders guldsmidh.

Sagdes for rettha, ath Anders guldsmidh haffuer jntet til-
395. tal til Hans Falkensten om thet hwss pa Swartabrödra gathu ligger, huilkith gambla tänckieboken jnne holler klarlige iiij (4) stades, ath Hans Falkensten haffuer Hans fan Mynden vplatit then swmma peninga, iij^{c} (300) marck, x (10) marck mynne, som han hade jn vtj samma stenhus, huilkit och klarlige fornempde Hans fan Mynden jnwister war for rette epter the samma peninga swmma, som Hans Falkensten hanom for retta vplatith hade, ok ther meder haffuer Falkensten Anders jntet at swara for thy han hade ey mera solt en sine forscriffne swmma. Vil Anders ther om nagat thala, tha thale til Hans fan Myndens arffuinga och ey Falkenstens.[2])

[**12 december**]. Odensdagen nest epter Nicolay bödh Tyle Busman vp löss pant iiij (4:e) resa, gritar.

Samma dagh hade Erich Gislasson stempndt Jerl fiskere iiij (4) resar.

---

[1]) Anteckningen överkorsad.

[2]) Den här omtalade transaktionen mellan Hans Falkensten och Hans fan Mynden försiggick 9 juli 1464 (Stockholms stads jordebok 1420—1474, sid. 315, n. 633). Med »gambla tänckieboken» torde sålunda avses en numera förlorad tänkebok, som gått tillbaka till 1460-talets förra hälft; jämf. Stockholms stads tänkeböcker, I, Förord, sid. VIII.

[**10 december**]. Mandagen nest epter varfrudagen *con-*
cepcionis tha kendes Hinrik Marchusson, födder j Lemppala 396.
sokn j Fyndlandh, ath han hade stolit j (1) graa kapa aff mwsterfilie ferga j Södra bastuen, ok medh myndre kendes han tet ey än ther kom en xij (12) manna nepmdh, offuer huilkit the ey kunne värie medh nager skeel, epter han ey viste sin fangaman. Thy dömpdis han til reep. Pie memorie. Desse ware nempde mennen, primo:

Klaus screddere lange	lange Gregers
Joan Helsing sartor	skypper Boo
Laurens tygelslagere	Nic. Jensson
Torsten botnekarl	Laurens Matson sartor
Biörn hans broder	Signeth
Laurens Nic:sson	Oleff Beck.

Oleff Nielsson, lange Klaus sartor suen, rechte handena for xij (12) marck for saramalit, Laurens Matsons hustru fik aff hanom. Tenetur iiij (4) marck.[1])

[**12 december**]. Odensdagen nest fore Lucie witnade Oleff Nic:sson ok Joan j Raby, at Per Laurens j Wäpöö hade iiij (4) bloduite, ij (2) saar j hoffwudit och jth j hwaria handena.

Samme dagh stempde och Kuse iij:e (3:e) resa. 397.

Samme dagh rechte Joan Darre handena for xxiiij (24) marck for ij (2) saramal han hade giort pa Peder Laurens j Väppöö til treskyptes malsäiande, konunge och staden, lytes boten enskylth. Tenetur iiij (4) marck.

Sagdes for retta, att Bertil malare skal antworde Hinrik mannen j handena, som han loffuede fore, jnne[n] xx:de (20:de) dagen jwla, epter han ey tilstaar, ath han loffuede for peninga.

Samme dagen sagdes for retta, at Torsten gritegiwtere schal fornögie Per Olsson strömingen jnnen solsät.

Samme dagen haffde Tordh Laurensson stempdh Jeppe Gutj iiij (4) resar til rettha. For radzsens bön schul gaff han Jacop dagh til samptingh til gode betalning, och ther rachte Jacob hanom handena pa for retthen.

---

[1]) Anteckningen i jordeboken n. 1014 saknar motsvarighet i 1487 års tänkebok.

398. Joan screddere Helsing, Staffan Westgöte.

Samma dagh sagdes for rettha, at epter the thu sworen witne, som witnade och eedh ginge epter skypper Jens Jappssons ordh, som han j sith ythersta hade, tha är Staffan Vestgöte plichtogh at swara til kopperketzlana. Desse sworo och vitnade: prymo Pedher Jönsson, Nic. Gunnersson.

Samma dagh hade vxor Kaderin Dauidz stempndt Gregers skynnere och Staffan beltere hwar thera iiij (4) resser.

Peder skynnere.

[**10 december**]. Thette var feria 2:a post concepcionis Marie.[1])

Same dagh stode for retta Peder skynnere och widerkendes, at han hiölt Lambrict, Peder Michelssons dreng, vnder armen op til mwren, som han stode stwpa, och j hans handom, som han swa stodh, störte han sten dödh, och han gik strax j sit hus j gen.

Per skynnere.

Ytermera widerkendis han, thet han war j klostridh ner sin drengh och beddes hanom kloster frydh ok togh sin boda
399. nykil j gen aff samma drengh.

Peder skynnere.

Samme dagh ware ärlige men her Hans Akesson, her Knwt Alsson, riddere, medh Herman Kyle gode fore Per skynnere medh sampnade handh, swa ath han skulle kome j retten, nar fogeten ok radit pa eskiede.

Per skynnere.

[**12 december**]. Sancta Lucia afftan loth Herman Kyle koma Peder skynnere j retten epter fogatens och radzsens begär.

Per skynnere.

Tha samma tiidh wort radit saa offuer ene medh fogaten, at Per skynnere ma ey borgen nywte her epter vtan forwares j stadzens jerl (ɔ: jern) och hefftilse epter malsäiares begär.

[1]) Dessa ord äro senare tillskrivna och utgöra i själva verket en rättelse av det därpå följande »Same dagh», varmed skrivaren ursprungligen avsett samma datum som för de nästföreg. anteckningarna, d. v. s. 12 december.

[**17 december**]. Mandagen nest epter Lucie sagdes for retta, at Jöns Eliffson offuergiffue sina ölsälning ok böffuerij, som han hertil dagx vppehollit haffuer, vijdh sine xij (12) marck och bliffue j garden til neste fardaga.

Samma dagh hade Suen Joansson stempndt Tomas Kralle iij (3:e) resa.

Samma dagh stempde Per Sonasson Clauus Olsson iij (3:e) resa. 400.

Kreuittes stiwffbarn.

Sama mandagh nest epter Lucie stodh fore retta renliffues man doctor Laurens Magnj, prior j Swartabrödra conwent her j Stocholm, ok for oss loth allaledes vnderstande, hwru Herman Kreffuitta sigh foreent och forlicht hade medh sine twa stiwffsöner, Hans Degners barn, Gudh hans siel nade, huilke pilta jngiffne äre j samma conwent. Tha wort swaa offuerthalit och thera mellen forlicht j dandemens nerwaren om theris lösöre, thet fornempde Herman Krefuitta skal nw om sancte Johannis midsommers tijdh nestkomendes thöm giffue iij^{c} (300) marck ok sidan then andre sancte Johannis dagh ther epter nestkomende aarssmotit och iij^{c} (300) marck thöm at giffue redeligen for theris lösöre, swa at thet löpe til hopa vj^{c} (600) marck. Ytermera scal och fornempde Hermen thöm giffue swa mykit amsterdampst swart, at hwar thera finge ena kapo och 401. hetta aff, ok ther til hwar thera swa mökit huit ängilst eller annat huit om vj (6) öre alin, at the faa kiortlar ok theris kledebonadh aff, ok ther til skal then ene haffua then silff skedh, som hans moder hustru Margit hanom sielff gaff, Gud hennis siel nade, j sine welmacht. Ok giorde doctern thenne forlichning j bade brödrana nerwaran ok ahören, broder Hinrik Degner ok broder Örien Degner, ok ware ther offuer broder Laurens Beronis och broder Anders Wilkinj medh doctern pa conwentz wegne medh desse dandemen: her Peder Jönsson borgamestare, Clemet Benctsson, Staffan Westgöte, Erick Jonsson, radmen, Renholt Leynhwssen, Mattis Ludke, Clauus kökemeistere och Hinrik fan Bwsken.[1])

[1]) I margen vid detta stycke: scriffuit vtj jordaboken. Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 105 f., n. 1016. — Nedre delen av sid. 401 i hdskr. är blank.

402. Samma dagh vitnade och sworo desse epterscriffne, ath Nic. Wrwäder hade j then tunnan j Norra bothn, then the vpslogo, ey annat än kly wijdh bada bothnana: Nic. Hoffman, Hakan Laurensson, Biörn Knagh, Lasse Andersson, Nic. Jensson, Eskil Karlsson, Torsten Nic:sson. Desse forscriffne giorde sin edh ther pa, ok ware the offuer xx (20) j radstuen, som thette witnade ok sannade. Thy rechte Nic. Vrwäder handena for xl (40) marck. Tenetur xv (15) marck.

Samma dagh rechte Lasse Mansson handena for vj (6) marck pa sine hustrues wegna for thet hon krattade dragaren j ögonen, malsäiande, konunge ok staden. Tenetur ij (2) marck. Arffuit Olsson fideiussit.

Vxor Elin, Jens Japssons Snörfinkes epterleffue.

Samma dagh stode fore retta hustru Kadrin Haraldz dotter, Cristmans syster, och loth vxor Elin, Cristmans epterleffua, quit, fry, lydugh och löss for alle arffdele, ther henne tilfallit war epter sin döde broder Cristman, Gudh hans siel nade.[1])

403. Joan kötmangere.

Samme dagh j fogatens och radzsens nerwaren stode jn fore retten velbördigh man Anders Hiort och loth vp Joan kötmangara eth stenhuss ok liggiende grundh medh ena tomp[t] ther neden fore sama hws, liggiendes j samma Joan kötmangares grendh nest nedan fore Joans egit hwss, huilken tompt som lengden är j öster ok wester xiij (12½) alin och j (1) quarther och jx (9) alna pa bredden. Ok ther meder gaff forscriffne Joan sin fridzskylling tha pa dysken. Thy maa och schal fornempde Joan, hans hustru och arffuinga samma huss medh grundh och tompt haffua, nywta, brwka och behalle til ewiig tiidh.[2])

404. [**19 december**]. Odensdagen nest fore Thome apostolj sagdes for retta, at Jönis kopperslagere skal jntet beware sigh medh benken j Kyrkian.

Mester Örien, Sten Nic:sson.

Samma dagh sagdes fore retta, thet Sten Nic:sson schal

---

[1]) Jämf. a. a., sid. 106, n. 1017.

[2]) Jämf. a. a., sid. 106 f., n. 1018. — Nedre delen av sid. 403 i hdskr. är blank.

giffue mester Örien pant eller peninga jnnen solsäät wijdh sine iij (3) marck.

Samma dagh wort radit swaa offuer ene j war herre och höffuidzmans her Sten Sture*s* nerwaren, ath Peder skynnere schal sitia swa lenghe, ath tet bätre rantzakes ok nager widerkennis wijdh sanna gerninga och allaledes ärendet rettelica vrsaker och til staar.[1])

[1488.]

[**5 januari**]. Helige thre konunga affthan, tha borgamestarana och raadit forsamlede ware j radhstwen ath offuerleggie ok withe thöm til herradagen skulle fara nw om purificacionis nestkomandes[2]), thaa kalledes vp fore thöm allom Nic. Mansson Wrwäder. Thaa sporde borgamesteren hanom til, om han 405.
war j Vpsala nw for jwlen. Thaa swarade Nic. jaa. Tha sporde borgamesteren honom til, om han thalede vijdh[3]) then draperen, som Pedher Michelssons drengh j hel slogh. Tha swarade han jaa ok framförde tha hans ordh swa sägiende, ath fornempde Nic. sporde honom til, hwre theris första samankomellse war. Tha swarade drengen, ath han ey wistet eller drogh tet til mynnes: »wij komom rwsande til hopa medh ena hast», och swa strax medh thet sama stak han hanom j laarith, ok swa fik Lambrict j hans haar medh bade henderner ok then andre togh epter Lambrictz haar, ok tha han thet fornam, ath han jntet haar hade, tha togh han hanom om halsen, och söchte swa bade om kwl wijdh ghatan; swa j thet sama skyldes the aath, ok ther bleff langkniffs balien qwar. Tha sporde Nic., om han högh hanom j armen eller nagat. Tha stode han jntet til honom nagat saar giffue vtan styngeth. Thaa sporde Nic., om ther war nager ner. Tha swarade draperen: »Ther war folk ner; jach weth ey, hwaa the äre eller hwo the ware.» Sade och draparen til Nic.: »Jach tror, ath thet breffuit hielper hanom 406.
ey mökit; Gud weth, at gerne wille jach hielpa myn hus-

[1]) Av tre anteckningar i jordeboken, som där hänföras till 1487 utan angivande av dag, sakna två (n. 1005 och 1006) motsvarighet i tänkeboken; beträffande den tredje (n. 1015) se ovan sid. 230.

[2]) Härmed avses herredagen i Arboga i febr. 1488. Jämf. *Styffe*, a. a., IV, sid. 124 f.

[3]) Ändrat från: til.

bonda, och kunne jach tet nagerlundh at göra». Her giorde Nic. sin eedh pa.

Samme dagh och tiidh stode j radzstwen radenne nerwarende Claus screddere köpman och vnderuiste och vptalde the ordh och thaal, ther Peder skynneres dreng hade j Vpsala kloster, som Peder Michelssons dreng j hel slogh. Tha stode han thet fulleliga til, ath han staak hanom; än hade han nager anner saar, thöm stod han jngalunda til eller tilstaa wille. Thetta thalit hörde Claus offuer iiij (4) eller vj (6) resar aff hanom. Nogat daga[1]) ther epter kom her Knwt Alzsens budh ther. Tha badh han Marquardh Gruwel och Claus ghaa ok höre draperens ordh. Tha swarade Claus, at han thöm nogh hördh hade. Tha the thiit komo, hade han nyth thaal ok sade, at han war drucken, och sade sig ey wite, hwadh han giordh hade, om han honom hugget hade eller ey. Tha swarade
407. Claus: »Epter desse ordh tyger jach jngalundh, om mich worder ther om tilsagt; the ordh jach opta aff tik tilforen hört hauer otwingat[2]), thöm tyger jach ey epter». Thaa swarade her Knwtz suen, at kunne man hielpe then fatige man, hans husbonde, thet ware stort himmerike. Tha sade Claus: »Jach kan hanom ey hielpa eller nidertröckie, än sanningen vil jach sägie, som jach hört hauer, som jach medh myn eedh och reth holda wil». Her giorde [Claus sin eedh pa].

[**21 januari**]. Mandagen nest epter Hinricj j alle radzsens nerwaren kom Claus Werderman och berette the ordh och tal, som Pedher skynneres drengh hade j Vpsala klosther, tha han beddis closter frijdh aff gardieknen. Tha sporde gardieknen hanom aat, hwadh han hade giort. Han swarade: »Nw j swndagx kom jach medh enon(!) dreng til slagx pa gatan wiidh frw Eline huss j Stockholm, och han gik och qwadh. Tha sporde [jach] hanom aat, hwj han swa ropade. Tha sade Lambrict: hwad fallendöffuel skader tigh ther pa?» J thet samma sökte the saman och hwar j anners haar och swa om kul moth
408. gatan, ok thaa stak han hanom medh sin langkniff; om han nager flere saar hade, thet stode han jntet til. Nogath ther

[1]) Det sista ordet senare tillskrivet, varvid skrivaren försummat att ändra det därmed inkongruenta »nogat» till: nogra.

[2]) Detta ord efteråt tillskrivet i margen.

epter at budh och scriffuelse kom heden aff Stocholm, var jach[1]) j conwenta stwen; kom Benct Rynings och manga andra, som ther nerware och tilkallade ware höre draparens ordh. Tha war han komen pa eth nyth thal och anner ordh än han til foren hade. Tha swarade Claus Verderman hanom: »thette thaal hauer thu ey förre hafft». Tha badh gardiechnen Clausse at »kunne j hielpe ther til medh eth got ordh, swa at han matte nywtat, som jnne siter j Stocholms hechtelse, hwadh kunne thet eder schade?» Tha swarade Claus: »Jach kan ther om jntet göre, jntet wil jach ok beuare mik ther medher, och jntet torffue j och scriffue mik j nagat breff for witne, for then schul her är nw annat thaal en förre hauer warit, och ther meder är besth ombekymredh». Pa thette giorde Klaus 409.
sin eedh.

Same dagh stode Jens Laurensson, Anders Swenssons drengh, for rettin ok sade, at en man medh ith silff belte och een swart kiortil [stodh?] och hölt Lambrict vtj armen, och ij(2) grön kledde slogo hanom meden j hoffuedit, och swaa styrte han vtaff hans hender, som hanom hölt. Her giorde han sin edh pa.

Samme dagh sade Gerth malar, ath han nerwar och saagh, thaa Lambrict sielades, och ther stode frw Elines drengh ner och kom vt aff frw Elines hwss.

Tha fornempde Pedher skynnere ey wille tilstaa, tha nempdis ther en nempdh pa hanom antinge wärie eller fella. Desse ware j nempden: Joan kötmangere, Kersten offuerskere, Laurens Suensson, Jönis wegere, Pedher Fywmbo, Goszkalk sutor, Trwels smidh, Pedher spilere, Thomas bagar, Lutke screddere, Jöns tornwächter, Sywrdh Kedelsson. Desse forrörde kunno 410.
hanom ey wärie, at han joo j flock och farnöte war epter swa dana witne och skel. Thy dömpdis han til swerdh. Pie memorie.

S[t]affan Westgöte.

Samme dagh sagdes for retta, at Staffan Westgöte haffuer jntet at sware her Jönis, fogaten pa Twnnelsöö, om the peninga, epther hans budh haffde faat pa drengen, siden han togh peningana aff Staffan.

[1]) Härmed avses tydligen vittnet Claus Werderman, vars vittnesmål här återges i direkt anföring.

Samme dagh annamede Hans Dingxstäde jth forgylt silffbelte och iij (3) silff skaala aff fathabwrit, som kemmenerena Ängleka Zandersson och Anders Swensson hanom antwardade.[1])

411. Ffolmer van Lunden cum vxore.

[**4 februari**]. Mandagen nest epter purificacionis Marie stodo for retta Folmer fan Lunden och gaff sina e[l]skeliga kere hustru Sigride alt halfft aff sin halff deel, som lagen mest jnneholle, thet han maa henne giffue. Stode Anders Suensson kemmeneren fulmechtogh pa sine f[r]enckes hustru Sigride Folmers hustru wegna och gaff Folmer hwan iij:e (3:e) pening som lagh vtuissa.[2])

412. Samma dagh sagdes for retta, ath Jerl vestantil haffuer jntet at swara gardiechnen broder Knwt, epter han ey viste, hwar hesten skulle haffua, som han och stode offuerbödigh och wille ther göre sin edh och reth pa.

Samma dagh rechte skypper Oleff Michelsson handena for vj (6) marck for thrää huggit, han hade giffuit Joan kötmangere. Quit giffuin.[3])

Ingeburg Oleffs dotter.

Samme dagh stode Ingeburgh Oleffs dotter, födh j Nylandh, och gaff sigh fulleliga j retten oleydet och ofeledh och wille staa ath swara alle och hwem henne ville tiltala om Engelbrechth Harpis dödh, for huilken sack hon hade sitith j jern och hechtilsse pa slottit jt jempt aar ok pa hennis fingra swnder vredne twa jomfrwr. Ther meder sagdes for retta, ath hon matte gha, hwart henne tecktes ohindreth, til tess henne nager ther om tiltalede.

413. Jönis Matsson köpsuen om Marten Ryanares taal[4]).

Sama dagh stode Jöns Matsson köpssuen ok vnderuiste for alt radit, hwre han hade gest nw om torsdagx nest forleden j

[1]) Nedre delen av sid. 410 och förra hälften av sid. 411 i hdskr. ha lämnats blanka. — Anteckningarna i jordeboken n. 1019, 1020 och 1021 sakna motsvarighet i tänkeboken under år 1488; beträffande n. 1022 se nedan sid. 318 f.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 108 f., n. 1023.

[3]) De två sista orden ha senare tillskrivits, varefter hela anteckningen överkorsats.

[4]) Rubriken synes vara senare införd.

Aszeke (ɔ: Alszeke) sokn heem til en dandeman, som heeth Anders Olsson j Thwnom, och ther hade medh gest Oleff Persson, hans stalbroder, som är Clemit Benctssons gest. Tha han herberge hade fangit medh sin stalbroder och hade jnstallet, wort han varsee myn herres swen, hetendes Suen Skaning, ok medh hanom war en anner swen, och han hade swa mangha ärende. Tha Jöns thette sagh, ath han hade swa manga ärende, tha sporde Jöns Matsson Suen Skaning aath, hwadh suen tet war eller hwem han til hörde. Tha swarade Suen Skaning och sade, thet han hörde Marten Ryaner til. Tha frwchthede Jöns for Marten eller nagre andre, ath the wille hanom eller hans stalbroder nagat, epter ther war bögden ful medh hoffmen; nw viste han sig eller hans stalbroder sig medh nagrom nagat haffue vtestandende. Ok ware ther bönder, som och hade gest j sama gardh, som war Laurens j Hemmestom, myn herres lensman j Wermdöö, ok Holmger j Margaa, hustrunes broder j garden. Tha som the til bordz sato, kom Thomes, Marten Ryaners drengh, jn j stuen, och tha kunne Jöns thette merkie, ath thet war pa hanom och hans stalbroder giort. Tha skenchthe Jöns Matson drengen, ok strax han vth war gangen, sade Jöns til verden: »thette er giort oppa mik och myn stalbroder», ok stode swa vp fran bordit. Tha badh werden thöm ey wth 414.
gaa aff stuen: »jach wil staa tik och thin stalbroder for hwss och hemfridh, ok hwar som eder gör j moth, han schall göre mik och myna gester flere j moth, ok giffuer edher ther medh til fridz!» Tha giorde werden Laurens j Hemmestom och Holmger til fulle hosbönder medh sigh sielffuan. J thet samma som the saa sato och Jöns war fran bordit gangin pa golffuit, kom Marten Ryaner jn springande j stuen och sith swerdh j handena sielff iiij:e (4:e) och strax moth höghsätet, ther Jöns hade sitit ner bonden gen mot forsätes ändhan. Tha togh strax bonden Marten och badh hanom sitia vppa forsätet. Som han war sätter, ropade bonden Jöns Matsson fram offuan bordit til sigh gen moth Marten. Som han hade sig swa nidersath, strax thaledhe Marten til Jöns Matsson sägiendes: »Mich bör än icke mykit got göre eller tale wiidh tigh, tet thu fich jt M (1,000) fall». Tha swarade Jönis: »J hwadh matte haffuer jach thet aff tik fortient, jach giorde tik aldrich ordh j mot j myna liffdagha». Tha swa-

*ra*de Marte*n:* »t*et* är som jach tik sig*er*, th*et* thw fichxt j^{m}
415. (1,000) faal», ok stode vp wiidh m*edh* sith swerdh, ok j t*et* sa*m*ma reste sigh vp alle bönde*r*ner, the*r* hade gest m*edh* werden, ok sade til Marte*n:* »Thw schalt ha*n*om late her bliffue m*edh* fridh, om thu wilth ey fara the*r* sielff jlle om. Vij tackom the*n* göde(!) he*r*ren her Sten rykess*e*ns forstande*re*, han haffu*er* fridh j ryket och offu*er* alt landet och ey ofridh elle*r* vntsägni*n*g. Tha swa*ra*de Jöns Matsso*n:* »Jach formode mik aldr*i*ch onth aff ede*r*, Marte*n*, elle*r* nage*r* my*n* he*rres* sue*n* j my*na* liffuedagha, for thy jach giorde thöm aldr*i*ch ordh j mot, th*et* jach weth». Marte*n* swa*ra*[de]: »Joo, saa fickxt thu eth M (1,000) fall; thw haffu*er* mik berychte*t* och kalleth j (1) skorffwoth skeffuel och een dobblare». Jöns Matsso*n* swa*ra*de: »Th*et* skal thu aldr*i*ch, Marte*n*, beuise mik offu*er* elle*r* betuge m*edh* nage*r* skel; jach hade aldr*i*ch jnt*et* m*edh* tik til gör*e*nde, ok aldr*i*ch gaffst thu mik jnt*et* och aldr*i*ch jach tik, ok aldr*i*ch giorde thu mik j moth». Marte*n* swa*ra*de: »Hade jach fu*n*net tik vta*n* porte*n* och jach hade wa*r*ith viid*h* my*n* hest, jach skulle hwgg*i*t tik styckie fra*n* styckie. Än ey for thy, th*et* staar tik än fulle*li*ca j fatidh, ey thu aleneste, jemwel the*n* som högre besite*n* är j Stocholm en thw est. The*r* är eth par aff thöm; the skule faa eth M (1,000) fall vta*n* tiwl(!), thaara the*n* och the*n*, freden schal aldrich swa godh worde. Gudz fäm vnde*r*, the fände*n*s skeffla j Stocholm the äre mik skylloge och andre ok sc*r*iffue hiit och tiith som skeffle; swa äre the, och swa göre
416. the och». Jöns Mats*on* sade: »Haffue j til thöm elle*r* nagrom til thala j Stocholm, thaler til thöm, hwo the äre*;* jach haffu*er* edher jnt*et* giort».

J*tem* sporde borgamestere Jöns Matsso*n* ath, om han naget thalede pa desse dandequi*n*ner her j byn. Tha swarede Jöns: »The*r* ware ma*n*g ordh a färde, me*n* jach hau*er* the*r* jnt*et* m*edh*, än tha the da*n*demen, the*r* ner ware, the t*et* wilia sägie, tha wil jach t*et* fulle*li*ca til staa». Tha swa*ra*de borgamesta*ra*na: »Hwadh thu the*r* aff weth och hörde tha sig her lönlige for oss!» Tha sade Jöns: »Han sade ey anne*r*s än the forwu*n*nena graskyns horer j Stocholm the haffue nogh löpe m*edh* mik som the*n* Kade*r*in Rodehose och tolke flere».[1])

[1]) Sidd. 417 och 418 i hdskr. ha lämnats blanka

Oleff Sek. 419

[**6 februari**]. Odensdagen nest epter purificacionis Marie sagdes fore rette, ath Oleff Seck skal koma medh sin vitne ok tygh fram, ath han lente hustruna agnus Deit och ey pant sattet.

Hinrik och vxor Kadrin Kedelz.

[**11 februari**]. Mandagen nest epter Scolastice virginis sagdes for retta, thet hustrw Kaderin Ketilz schal fornögia Hinrik xx (20) öre for the iij (3) marck hon widerkennis hanom skylloger wara, pa thet ey schall ey (!) gangas eller sueriges, och ther medh giort til en fulkomen ända och quith giffuit pa bade sydor.[1])

Joan Darre och bonden j Veppöö.

Samma dagh sagdes for retta, ath Joan Darre schal fornöia bondanom j Wäpöö thet hanom til foren war for retta sagth; haffuer han nagat siden medh retta ath thala till bonden, tha fulfölie medh lagen.[2])

Samme dagh rechte Lasse timberman handena fore xij (12) marck fore fiskere hwstruna han slogh medh nota slyngan. Tenetur iiij (4) marck.

Tielffue. 420.

[**13 februari**]. Odensdagen nest fore Sigfridj sagdes for retta, at Hakan scriffuere skal for nögie Tielffue sine ffrakt jnnen solsäte viidh sine iij (3) marck.

Samme dagh hade Oleff Michelsson Kwsen stempndh Hinrik Lassaen iij (3) resar.

Samme dagh stempde Anders Karlsson Peder meltere pa slottit iij:e (3:e) resa.

Same dagh stempde Oleff Matsson Kedel sartor iij:e (3:e) resaa.

[**3 mars**]. Mandagen nest epter dominicam reminiscere legdede och felade fogaten Erick Thuresson, borgamestarana och radit Hans Japsson j x (10) aar fore gestha gotz och ey fore borgara gieldh.

Samme dagh bödh Hans Hoffuendal vp pant, liggiende grwnd, iij:e (3:e) resa.

[1]) I detta stycke föreligger tydl. någon felskrivning, som medfört, att meningen blivit oklar.

[2]) Jämf. ovan sid. 241.

421. [**5 mars**]. Odensdagen nest epter dominicam reminiscere sagdes for retta, at faar quinnan pa malmen nagat for sin schada, tha skal hon giffue hustru Kaderin Ketilz sin husalön.

Samma dag sagdes for retta, ath Jap Karlssons hustru haffuer Per Jwls hustru jntet til tala om lereptit.

[**8 mars**]. Lögerdagen nest fore dominicam oculj bödh Tyle Busman pant vp iij:e (3:e) resa.

Samme dagh stempde Cristin wynman Örien tunnebinderes hustru ij (2) resar.

Samme dagh vort Örien wynman stempd iiij:e (4:e) resa aff Gozskal sutor.

Samme dagh stempde Cristen offuerskere Kedel sartor ij (2) resar.

[**10 mars**]. Mandagen nest epter dominicam oculj stempde Serkensoo Biörn laxekarl östentil iiij:e (4:e) resa.

422. Samma dagh gaffuo fogaten, borgamesterana och radit Oleff Mansson, födder j Nysätter sokn j Laffwndh, quith aff jernen for then pungen, som han war skyllter fore, j Kyrkian war aff skoren.

Samma dagh rechte Peder Hansson viidh slottit handena for vj (6) marck for quinnan Kaderin haarlort *etcetera*. Tenetur ij (2) marck.

Her Anders Lodolphj och Hans Falkensten.

[**12 mars**]. Sancte Gregorius dagh, tha wij for retta satom j fogatens Erick Thwressons nerwaren, kom fore oss j retten hedherligh man her Anders Lodolphj, prebendatus j Stocholm, ok loth Hans Falkensten quith, fry, lydogh och löss for iij^{c}lxvj (366) marck, som han Knwth Posze skylloger war. Huilke gield fornempde her Anders fulmektoger war at fry och quit latha pa forscriffne Knwt Pozsses wegna.[1])

[**3 mars**]. Mandagen nest epter dominicam reminiscere
423. stode Claus Hansson j retten, födder iij (3) myler offuen Lubeka j Nyenstadh[2]), och kendes, ath han hade eth stenhuss vplest, som Arendh fan Marpen hade hört och Berendh Kynd hade nykyllen ther aath; tha tok then samme Clauus ther vth

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 110, n. 1026. — Anteckningen i jordeboken n. 1025 saknar motsvarighet i tänkeboken.

[2]) De båda sista orden tillskrivna över raden.

j (1) brun lundesk kiortil medh docker foderet, ij (2) kaper, ij (2) tröier och ith par hosser. Äpter thet at han thette viderkendes, ty dömpdis han til rep. Pie memorie.[1])

Oleff Kock och Heming j Rördby söner.

[**17 mars**]. Mandagen nest epter Gregorij stode fore retta Hans Hemmingsson och Nic. Hemmingsson, Hemming j Rörby söner, och loto vp en gardh, som thöm en del til ffallen war epther theris forscriffne fader Hemming, Gud hans siel nade, j reth arff, liggiendes vestan mwr j Laurens Japssons grendh nest offuen fore litzle Laurens Japssons gardh skomagares, som forscriffne Hemmingh sielff besath, friith och quith for xx (20) marck stocholmske for vtan the vj (5½) marck, som Oleff Kockx stiwff sön ager j löst och fast. Huilke forscriffne swmma xx (20) marck the kendes sigh redeligen vpborith haffua til goda nögio och fulle betaling. Thy affhende the sik forscriffne gardh och tompt allaledes som han nw vpbögder är medh allen sin arffdel ther vtj haffuendes och tileghner thet alt samans 424.
forscriffne Oleff Kock, hans hustru och arffuinga ok epterkomendom obehindret for hwars mantz til tal til ewerdeliga ego, som lengden är aff tompten xx (20) alna ok iij (3) quarter, bredhleken xj (10½) alin rwm. Thy ma och skal fornempde Oleff Koch forscriffne gardh haffue, nywta, brucha och beholle til ewigh tijd. Ok fornempde Oleff sin ffriidz skyllingh vplade som lagh vtuisa.[2])

Symon bagere och hans hustru Margareta.

[**15 mars**]. Lögerdagen nest epter Gregorij stode ärligh man Joan Swensson och vnge Lasse Laurensson, radmän[3]), fulmechtoge[4]) pa Symon bageres wegna och lot vp hustru Margit, forscriffne Symon bagers hustru, for sittiende rette hwan trydie pening j löst och fasth. Tesliges tha samma tiidh stode forscriffne hustru Margit och loth vp Joan Swensson pa sin forscriffne dandemans Symon bagers wegna och hwan iij:e (3:e)

[1]) Jämf. nedan sid. 259.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 111, n. 1028.

[3]) Orden: »och vnge Lasse Laurensson, radmän» efteråt tillskrivna över raden.

[4]) Ändrat från: fulmechtoger.

pening j löst och fasth jnnan by och vtan som stadz lagh vthwisa.[1])

Samme dagh sagdes fore retta: Lasse Nic:sson ärende och
425. Folmer fan Lwndens om tet breffuit skal sta ok bliffua jn fore rikesens radh, epter tet at [thet] ther förre är rantzaket.

Samme dagh stode for retten Peder Jönsson westan til och Joan Nic:sson och witnade, ath the hörde och nerware, at Jöns weger loffuede Andersse Suensson kemmener[2]) 1 (50) marck til bethalende pa Hollingers wegna aff Swartasiö.[3])

Samme dagh stempnde och Säck Nic. Karlsson iij:e (3:e) resa.

Samme dagh bödh Nic. Bagge vp pant iij:e (3:e) resa.

Hans Vlff.

Samma dagh witnade ärlig man Peder Ragwalsson jn fore retten — —.[4])

426. Samme dagh bödhz Benct mwramestere vijdh sine iij (3) marck ath forlicha sigh medh sith ämbete.

Samme dagh hade Oleff Finne stempnd Pedher Hennecksons hustru iij:e (3:e) resa.

Samme dagh hade Mattis Finne stempdt Hans Lyndwiidsson iiij (4) resser.

[**17 mars**.] Mandagen nest epter dominicam letare hade hustru Kaderin Anders Bothwijdhsons stempdt Oleff Benctsson iij:e (3:e) resa.

Samme dagh stempde Clauus Werderman Hans Stwb iij:e (3:e) resa.

427. Peder Michelsson radman, Lasse Wyse.

Samme dagh stode fore retta Laurens Wise j fogatens Erich Thuressons nerwaren och alt radith ok loth vp ärlig man Pedher Michelsson radman eth stenhuss och liggiende grundh, som belegit är nest swnnen forscriffne Per Michelssons hwss öffuerst j Breda grenden pa nörra sydonna thwers offuer gren-

---

[1]) Jämf. a. a., sid. 110 f., n. 1027. En överkorsad anteckning om samma sak och med samma innehåll förekommer sid. 431 i hdskr. under den 24 mars.

[2]) Orden: »Suensson kemmener» efteråt tillskrivna över raden.

[3]) Några raders tomrum följer.

[4]) Anteckningen ofullbordad. Tomrum för dess fortsättande är lämnat nederst sid. 425 och överst sid. 426.

denne, som for nager aar skyppер Pawal besat wiidh Almenningx ghatan, fryth och quit medh grundena medh ena ghathabodh, twa andra boder och tre kellera vnder hussit liggiende allaledes som thet mw vpbögdt är ok vpmurat medh halffua mwren pa westra gafflen, som hans kere modersöster hade forscriffne Per Michelsson her fore retta til foren vplatit anno lxxxv° (1485)[1]), som tänckieboken ther om tilforen jnne holler[2]), at waret zake at forscriffne Per Michelsson täctes then gamble gafflen vpmwra och forhögie, tha beplictede fornempde Laurens sik ok sine arffuinga och äpterkomanda fornögie Pedher Michelsson swa mykit som dandemen kunne finne, ath skel är pa bade sydar, allalunda som forscriffne hans modersösther fornempde Peder her forretta forwilkoredh hade. Huilket huss han hanom fullelica frit och quit vplot ok kendes sigh haffue annamet the Clxxij (172) marck, som j gen stode aff hoffwudh summan v^{c} (500) marck, som hans moder söster ey vpborit hade, huilke peninga fornempde Laurens vpbar j ärliga dandamanna nerwaran, som war Ingewal Torstensson och Erich Jonsson. 428.
Lengden fran Almenningx ghatan til siön är xxxv (35) alna, bredhleken offuan wiidh gatan xiij (13) alna. Epter tet ma och skal fornempde Per Michelsson, hans hustru och arffuinga haffua, nywta, brucha och beholle samma hus frit och quit til ewiig tiidh.[3]).

Mester Örien, Haffwlayn.

[**19 mars**.] Odensdagen nest epter dominicam letare sagdes for retta, thet Nic. Hawlain schal jnnen solsät fornögie mester Örien sine fortiente lön viidh sine iij (3) marck.

Samme dagh wort Marchus gulsmidh stempdt aff Erich Philpusson iiij (4:e) resa.

Samme dagh bödh Erich Jensson radman vp pant iij:e (3:e) ressa pa fogittens wegna pa Stekit.

Samma dagh hade Claus Fith stempd her Algutz moder och hustru Birgitta Fordelz iiij (4) resar.

[**22 mars**]. Lögerdagen nest fore dominicam passionis sagdes for retta, ath Hans Stub schal giffua Claus Werderman 429.
sine peninga jnnen xiiij (14) dagha wiidh sine iij (3) marck.

[1]) Orden: »anno lxxxv°» efteråt tillskrivna i margen.

[2]) Se ovan sid. 131.

[3]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 111 f., n. 1029.

Samme dagh rechte Laurens Persson j besta matto handena for vj (6) marck. Tenetur ij (2) marck.

Samme dagh rechte Mans Nic:sson bathzman handena for vj (6) marck, for han slogh Laurens j besta matto. Tenetur ij (2) marck.

Samme dagh sades for retta, ath Nic. Persson j Angermanna landh skal göre en myndogh och mechtogh pa sina wegna ath anname belteth aff Mans Hemmingsson en manadh epter pascha, och then beltet annamer han schal antwarde Mans Hemmingsson peninga j gen, xjx (19) öre.

[**24 mars**]. Mandagen nest epter dominicam passionis bödh Erick Joansson vp ith hwss iij:e (3:e) resa.

Samma dagh stempde Hinrik kötmangere Gregers skynnere iij:e (3:e) resa.

430. Samme dagh sagdes for rechte, ath Birgitta Fordels skal fornöia Claus Fiith the v (5) öre, som hon tilstaar, och fore thet andra, ther hon ey tilstaar, skal hon göre lagh epter pascha.

Samme dagh rechte skypper Tomas Kralle handena for xij (12) marck for thet forbudh, som han ey wille achta eller sköta, thet her Benct Smalenningh hanom forbödh. Tenetur ij (2) marck.

Samme dagh vort aff sagth, ath epter tet Hans Dingxstade skywter sigh jn fore rikessens raadh medh Mattis Thomasson, tha skal Mattis ther swara hanom.

Peder Slatte[1]) pa myn herres vegna.

Samme dagh kom fore retten Baardh Bergxsuensson j Lowthwna sokn pa Hedmarken[2]) och loth vp Pedher Slatte, her Sten Stwres swen, vppa her Stens vegna[3]) allän then arffdel,

431. ther hans hustru moder til fallen war epter Peder Bagge kopperslagare, Gudh hans siel nade, huilken hans hustru moder war Peder Bagges modher och hans hustru war Per Bagges söster, huilkin arffdel her j Stocholm liggiende och epterbliff-

---

[1]) De följande orden i rubriken torde vara senare tillskrivna.

[2]) Ändrat från: Finmark. Sannolikt avses Løtens (Løitens) socken, Hedemarken; jämf. *O. Rygh*, Norske Gaardnavne, III, sid. 103.

[3]) Orden: »vppa her Stens vegna» senare tillskrivna, troligen — detsamma gäller även följande tillägg och ändringar i stycket — av annan hand.

uende är j gambla mwren vestan til[1]), bade j löst och fasth, j silff, lösöre och rede peninga medh hwss och grwndh, jnchte vndantagit j hans deel[2]), medh swa skel ath fornempde her Sten[3]) skal swara til all gieldh, som pa fornempde Peder Bagges deel löpa ok tilkoma kan, ok ther pa lade fornempde Peder Slatte sin frydzskylling vth, som lagh wisa. Thy magh och skal fornempde her Steen[3]) haffue, nywta, brwcka och beholle fornempde arffdela medh sina epterkomanda arffuinga til ewiig tijdh j alle matte obehindreth for hwars mantz til talan[4]).

Samme dagh ware desse godhe men loffwedzmen fore 432.
hustrw Dorathea, Michel Raukes hustru, om hon j nager matte vntkome aff retten: Clemit Bencktsson, Erich Joansson, Erick Jönsson, Jacob Moysse, Hans Dene sartor, Laurens Japsson vestantil, Benckt beltere, Oleff Ragwalsson[5]).

Gambla Laurens guldsmidt[6]).

[**22 mars**]. Lögerdagen nest fore dominicam passionis fore sittiendhe borgamestara, her Benckt Smalenninge och her Peder Jönsson, j endel aff radzsens nerware stode Gregers Hansson, gambla Hans bagares son, ok vplot sin moderbroder Laurens guldssmit alt löst och[7]) fast jnnan Stocholms[8]) stad och vtan[9]), som hanom erffue borde ok pa hans deel fiöl j thet husit hans moder och fader vtj bodde pa Kaak bryncken, fore huilkit arff han kende vpborit haffua lxxj (71) marck och ij (2) öre vtj ena summa ok sade velfornögdan wara aldelis til tacka, vppa huilkit köp han fik sin moderbroder handen pa fore rettin och fornempde Laurens strax sin fritzskylling vplade som stadz lag vtuissa. Vider vare men: her Jacob Nielsson, vnge Hans ba-

---

[1]) Orden: »j gambla mwren vestan til» senare tillskrivna.

[2]) Orden: »j hans deel» senare tillskrivna.

[3]) Urspr.: Peder Slatte.

[4]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 96, n. 999, men hänfört till 2 april *1487*.

[5]) Jämför ovan sid. 235 ff.

[6]) Detta stycke synes vara infört senare än de följande anteckningarna.

[7]) Orden: »löst och» utstrukna.

[8]) Det sista ordet tillskrivet i margen.

[9]) Orden: »och vtan» utstrukna.

gere, Claus kannegiwtere ok Hemming Olsson, borgara sammastadz.[1])

433. Niels scriffuere.

[**24 mars?**] Samme dagh[2]) stodh vp j retten ärligh man Mattis Martensson fulmyndogh pa Hinrik Mwllis arffuinga wegna och loth vp Nic. scriffuere ena tompth pa Norra malm, liggiendes nesth westan fore Sandbron och östan nesth fore Lasse Bagges tompt, fry och quit medh huss och jordh allaledes som hon nw bygdh är fore xl (40) marck rede peninga, huilke fornempde Mattis viderkendes ok til stodh, at forscriffne peninga vtgiffne ware och til tacka bethalade. Bredden aff fornempde tompt wiidh Almenningx gatan är xjx (19) alna och iij (3) quarter, lengden all lyka som then ther nesth liggiendes är fran gatan och nider pa siön[3]). Thy maa och skal fornempde Nic. medh sina arffuinga haffua, brwka och beholla fornempde tompt fry och quitt til ewig tiidh for hwarss mantz tiltal obehindreth, ok fornempde Nic. sin fridzskylling ther pa vtgiffuit hauer som lagh vissa.

434. Lasse Olsson.

[**14 april**]. Mandagen nest epter dominicam quasimodogenitj leydede och felade fogaten, borgamestarana och radit Laurens Olsson kopperslagare aff Lyndköpingh jntil sancte Johannes baptista midsomers dagh nestkomandes, om han ther for jnnan kan koma til daga eller hans ärende rantzakes, om skaden skedder är aff hans forswmelse.

Reynholt och hans swera.

Samme dagh stode hustru Margit Peders dotter, gamble Lutke scredders epterleffue, her fore retten j fogatens Erick Thwressons nerwaren och gaff sygh jn medh sin magh och dotter, Renholt Leenhussen och hans hustru Bela, och loth hanom vp thet stenhuss hon medh sin framledne dandeman hade

---

[1]) Hela anteckningen överkorsad.

[2]) Då det nästföreg. stycket om Laurens guldsmed synes ha blivit infört senare än denna anteckning om Nils skrivare, torde »Samme dagh» här avse 24 och icke 22 mars. Detta är så mycket sannolikare, som jordebokens anteckning om Nils skrivares ifrågavarande fastighetsförvärv (a. a., sid. 112 f., n. 1030) har dateringen 24 mars.

[3]) I st. f. de fyra sista orden har först stått: och till watnidh.

vtj sitit fryt och quitt for hwars mantz tiltalan medh hans hustru, barn och arffuinga[1]).

Jacob Jönsson kroppotte. 435.

[**16 april**]. Odensdagen nest epter Tyburcj gaff fogaten och til vntthe medh alth radit Jacob Jönsson dagh til nager skyp kome aff Reffle, at han kan haffue sin bodh tith hen ok theden swar kan kome j gen.

Klauus sartor ok Mattis sartor, köpmen bade.

Samme dagh sagdes for retta, tet Mattis sartor skal sälie koppren och sätie the xv (15) marck jn j retten, som Claus pa talar.

Ffur.

Samme dagh gaffs tiwffuen Claus Hansson liff, födder j Nyenstaet offuen Lubeka, for war herre och höffuidzmans bön skul, huilken som hade stolit aff Arend fan Marpens stenhus en brwn engilsk kiortil, foddert medh docker, och andra kleder, som tilforen opscriffuede äre pa vj:te (6:e) bladh til ryggie, ok tha dömpder var och slog stadzsens mesterman aff stigen och redde sigh sielff pa stigen aff repit och sielff löste sina hender, ok her medh forswor han staden och stadz marker[2]).

Anders Kradanpoycha hade stempdt vxor Valborgh Oleff 436.
kötmangares j Gramwncka grendh iij:e (3:e) resa.

Jöns Andersson och Oleff Mansson, radman j Eneköping.

[**10 mars**]. Mandagen ante Gregorij[3]) kom for retta j fogatens Erick Thuressons nerwaren Oleff Mansson j Eneköping, radman, ok loth vp Jöns Anderssone, var medhborgere, en gardh her j Stocholm, liggiendes pa Stalbacken, medh ena kalgardz tompt, som fordom Anders zadelmakera atte ok vtj bodde, som fornempde Oleff Mansson hade erffdt epter hanom, huilken gard och kalgardz tompt ligger nest vpsidis östen wiidh Erick Jenssons bögning och tompt ok nesth nordan vpsidis forscriffne Jöns Anderssons tompt ok bögning, ffryt och quit allaledes som then gardh och tompt nw vpbögdh är. Jtem loth forscriffne Oleff Mansson fornempde Jöns Anderssone tha samma tiidh vp

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 113, n. 1031.

[2]) Jämf. ovan sid. 252 f.

[3]) Avses månne måndagen före *Georgii* (= 21 april)?

en gardh j Arboga, belegen vestan clostridh pa orden norden
437. fore Jens sartors gardh, som Sone Mansson vtj bodde, som war Oleff Manssons broder, huilken gardh fornempde Oleff Mansson retteliga ärff[t] hade epter sin fornempde dödh[e] broder, Gudh allis theris siel nade, ok kendes Oleff sig haffua warit fornögder for langan tiidh Cxl (140) marck stocholmske. Thy lot han fornempde tesse twa garda forscriffne Jöns Anderssone vp fryt och quith medh hwss och jordh allaledes som the nw vpbög[de] äre, ok fornempde Jöns Andersson vtlade sin fridzskyllingh som lagh vysa. Thy ma Jönis Andersson hanom haffue, nywta, bruca och beholle vbehindret til ewiigh tiidh[1]).

Fforbödz Jöns Matsson wiidh sine peninga ath segle vtaff landeth, for än Marten Ryaner och han haffue warith for retta ok äre medh mynne eller reth atskylde for war herre och höffuitzman her Sten[2]).

438. Tunnebindarana om laxen och strömingen.

[**24 april**]. Samme torsdaghen, tha radith j radzstwene til hopa forsamlede ware til all embete vth wäliende och kesende, som war pa daghen nest fore Marcj ewangeliste, tha wort alth radith swa offuer ene, ath tunnebinderene skole ey mera haffue for j (1) lest lax än iij (3) öre for spilet ok for dönickat. Jtem for strömingha lesten ij (2) öre, banden vrechnade; om the behoff göres, the skole serdelis betalis.

Samma dagh kestes Anders Skulte til meyengreffh j thenne tilkomende sommer.

[**26 april**]. Lögerdagen nest epter Marcj ewangeliste dagh Hans Falkensten stempde Arend smidh j (1:a) [tiidh] til retta.

Samma dagh stempde Nic. Laurensson Biörn Kedelsson j (1:a) tiidh.

439. Samme dagh stempde Mattis Finne Erich smidh iij:e (3:e) resa.

Samme dagh stempde Jacob screddere Per Olssons hustru ij (2:an) resa.

Samme dagh nest Marcj ewangeliste feste Magnus kötmangere lagh sielff vj:te (6:e) jnnen iij (3) retta dagha, ath han ey slogh Erich Johansson.

[1]) Jämf. a. a., sid. 109, n. 1024.

[2]) Jämf. ovan sid. 248 ff.

Samme dagh rechte Nic. dragere handena och feste lagh sielff vj:te (6:e) jnnen iij (3) retta dagha for ath han hade ey slagit pa Erich Johansson.

Samme dagh feste Peder Laurensson handena for lagh vj (6) manna jnnen iij (3) retta dagha, at han ey slogh Erich Johansson.

Samme dagh rechte Truels smidh handena for vj (6) marck for thet han slogh Erich Johansson bonde medh skofflen. Tenetur ij (2) marck.

Joan Andersson sartor, Hinrik Finne Hielmholt. 440.

[**23 april**]. Sancte Öriens dach j radzstuen vtan retgang zamma dagh forentes och forlictes Hinrik Finne medh sine danequinne medh Joan Andersson och hans hustru om thet oärliga taal och rychte, ther Hinrik och hans hustru hade Joan Anderssons sön til lagt om tywffuerij ok ey medh nager skel funnit eller j handom tagit. Tha wort all dela ok tretha aff lagdh thera mellen vtan allan ytermera retgangh medh swa skel, at Hinrik skulle ey ytermera eller hans hustrw swa dant thal haffua. Ther meder ware the allaledes wel forlicte, och til wenscaps gaffuor gaff forscriffne Hinrik Joan screddere ij (2) alna leysk och forbadh hanom, hans hustru och sön medh desse epterscriffne, som ther nerwaro: primo her Peder Jensson borgamestere, Mattis Martensson, Oleff Persson vestantil, Engleka Zandersson, Esbiörn screddere, Anders Swensson, Oleff Persson östantil, Joan Helsingh, Peder Erichsson sartor, Nic. Gunnersson, Laurens Matsson. Thette war giort j wenschap ok kerlech til een fulkomen ändha pa bade sidor.

Erick Philpusson och Marcus guldsmit. 441.

[**28 april**]. Mandagen nest fore Philippj *et* Jacobj apostolorum sagdes fore retta, at Marcus guldsmit skal giffue ErickPhilpusson sine fulle sölff och Erich giffue Marchus sine fulle peninga.

Berendh sutor, Jöns Mwss.

Sagdes for retta, at arffuit thera mellen, Berendh och Mws[1]), schal sta och bliffua fasth giort, som dandemen hade giorth thera mellen och the then tiidh loto sigh wel ath nögie pa bade syder, som tha giort war[2]). Offuermen: Lasse Laurenson, Pelle Persson, Claus Olsson, Lasse Biörnsson, B[e]nct Kogh.

[1]) De tre sista orden senare tillskrivna.

[2]) Det följande senare tillskrivet.

Samme dagh feste Jens Mwss lagh sielff vj:te (6:e), at han ey skyndede drengen at slaa Berendhz drengh j hans huss ok pa hans arbede.

Serkensow.

Samme dagh worde radit swa offuer ene, ath Hinrik Serken medh (ɔ: ma?) hindra Erich Nic:sson j Pyta til retta her, nar han her kommer, eller göre en myndoch ok mechtogh pa sine wegna, och Hinrik ey her til stedes är, tha han her kommer.

Samme dagh giorde Peder Laurensson lagh, ath han aldrich
442. slogh Erich Johansson, drogh eller sköff, thet hanom argt kunne ware, j sine lyffdagha j sancte Nicolaus port eller nager stadz. Desse ware hans edemen: Karl werchmestere, Sywrdh Kedelsson, Bertil malare, Mattis Nic:sson vnge, Staffan Ericsson, sielffuer Per Laurensson.

Samme dagh giorde Nic. dragere lagh, at han ey hade slagit Erich Johansson, skuffuit, dragit eller stöt j nager matto, än han lagh vnder hanom och warde sith hoffuwdh, för än han om kul fiöldh. Desse ware hans eedhe men: Herman bagare, Nic. Persson, Hinrik timberman, Laurens Olsson, Anders timberman, sielffuer Nic. dragere.

Samme dag sagdes for retta, ath Erich Olsson anname sin gullene falzske j gen och Hakan scriffuere anname aff Erick sine peninga, for thy han solde hanom flerdh.

Anders Jönsson, Storbiörn skynner.

[**30 april**]. Odensdagen sancta Walburga afftan kom for retta Laurens Hansson sutor ok vplot Anders Jönsson, Störbiörn skynners stiwffson, all then pardel, som Storbiörn skynnere atte j then gardh och tompt, som Storbiörn til foren vtj bodde, som forscriffne hans stiwffsön nw vtj boor, belegen neden
443. fore her Hans Martinj prebendati gardh ok offuan fore Laurens Hansson schomagares gardh vestan til swnnan wiidh[1]) Breda grenden, som Bothwiidh gritegiwtere vtj boor, reth back swnnen Bothwiidz bryggerhwss. Lengden är xjx (19) alna j östher och wester och bredhleken x (10) alna och eth quarter j nor och swder. Huilket fornempde Storbiörn hade giort Lau-

[1]) Rättat från: j.

rens Hansson myndug ok mechtogh vplata forscriffne Andersse pa syna wegna, epter han ey formechtede vpga for sin swara siwckdom schul, ok hade fornempde Anderss Jönsson halffdelin aff garden til fore och besat ok war hanom langelica tilfallit medh reth arff. Thy magh och skal fornempde Anders haffue medh sine arffuinga fornempde gard quith, fry, lydugh och vnder sine hender for hwars mantz til [thalan] nywte och beholle til ewiig tiidh, then ene del medh then andra, ok forscriffne Anders sin fridzskylling vplade som lagh wisa[1]).

Hawlayn.

Samme dagh antwordade kemmeneren Ängleka Zandersson Nic. Haffwlayn j:x:de (8½) marck iiij (4) artich, som stode j Joanss Swenssons ok Clemit Benctssons kemmenere ask j fataburith.

Per Martensson. 444.

Sama dagh vort fogatten och borgamestarana medh radit swa offuer ene, ath then bryst skal, som Pedher Martensson hade til panta, skal staa her til retta ther(!) til tess Jöns screddere westan til hem kommer, som them wille lösa, hwadh skel han til thöm haffuer. The andre makar wiidh then skalen j retten staar fich Joan ner Erich Philpusson tha j gen, epter han them widerkendes ok nylegan aff sith stenhuss mist hade.

Samma dagh forwilkorede sigh Hwffuendal, om han eller hans huss kunne göre Staffan Westgötes huss nagan schadha, tha wille Hwffuendal all then schada vpresa vtan twiwel ok hinder.

Erich Nielsson, Oleff Persson semskere.

Samma dagh sagdes for rettha, tet Erich Nic:sson hauer Peder Olsson (ɔ: Oleff Persson?) jntet ath swara om the garn ok thage sin garn j gen aff Erich; the andre sökie j gen, hwar han kan.

Sygnwth Biörnsson, Anders Persson halte *etcetera*. 445.

Samme dagh stode fore retta Anders Pedersson j fogatens Erich Thuressons[2]) nerwaren fore sitiende borgamestara her Benckt Smalenning ok her Per Jensson j alle radzsens nerwaren ok loth vp Sygnut Biörnsson allan offre delen j thet stenhuss, som Signut tha sielff besath, belegith j gambla mwren

[1]) Jämf. a. a., sid. 113, n. 1032.

[2]) Ändrat från: Philpus Jenssons.

swnnen Karl werchmesteres huss och nordan nest fore Helgha graffs gillis huss, huilkit offuer del myn[1]) hustru Birgitta til fallen war epter sin kere fader Oleff Wallemersson och hans vxor, hennis moder, Gud beggis theris siel nade, allaledes fore theris[2]) arffuom obehindrat, vndantagandes the twa stenboder öster vnder hussit liggiendes äre, som Signwt sielffuer offuer rader, ok ij (2) treboder offuan gatan ligger vtjnnan tet jnra qwartere twerss offuer offra porten offuer gatan[3]).

446. Swen kötmangar ok hustru Gunnilz arffuinga, Henrik Mwllis epterleffua.

[**5 maj**]. Mandagen nest epter sancta Walburga dach kom j retthen for sittiende borgamestara, her Benct Smalenninger, her Peder Jensson, j fogitten Erich Thuressons nerwaran[4]) medh alt radith Jöns Nielsson, borgere j Stocholm, som retter arffuinge war epter hustru Gunnil, Hinrik Mwllis epterleffue, Gud theris siel nade[5]), j retten medh Laurens Jönsson Törbo ok Nic. scriffuere, ibidem borgere, som forscriffne hustru Gunnille testamentarij ware ok fulmechtoge vare giorde aff Magnus ok Anders j dandementz nerwaren, som ok rette arffuinge ware medh forscriffne Jönis Nic:sson, ok tha for retten vplotho Suen kötmangere eth stenhuss medh en hwalffdan kellere och en tregardh nest nedan stenhussit ligger j sancte Laurens grendh pa södra sydan nest thet stenhus, som Sancte Laurens tilhörer,
447. liggiendes nedan fore gillistwen, huilkit huss ok kellere medh vpbögdä tregarden nedan fore forrörda hustru Gunnil sielff hade lageliga solt forscriffne Swen j sin leffuende liffue fore halfft annat hundrade marck stocholmske rede peninga, aff huilke swmma hon sielff vpborit hade en pardeel aff och en part deel j gen stode epter hennis dödh, som hennis rekinscaps böker ok testament jnne holt, som löpp sigh wiidh lxxxvj (86) marck ther aff j gen stodhe, huilke summa lxxxvj marck the[6])

[1]) Skrivaren har här tydligen låtit sig påverka av ordalydelsen i det av Anders Persson utfärdade köpebrevet.

[2]) Ändrat från: warum.

[3]) Anteckningen torde vara ofullbordad (några raders tomrum följer). Jämf. a. a., sid. 114, n. 1033.

[4]) Ändrat från: Philpus Jenssons nerwaran.

[5]) De fyra sista orden senare tillskrivna.

[6]) Ändrat från: jach.

ke*n*nis sik[1]) redeligen ok fulleligan vpbo*r*ith ok ann[am]at haffua til fuller nögie och gode betalingh. Thy affhe*n*de the sigh for*scriff*ne stenhuss, kelle*r*e ok gardh, som the*t* nw vpbögt är allaled*es*, ok til egnar the*t* alt samans for*scriff*ne Swen, hans hustru, barn och ther*is* arffuinga födda ok offödda til ewiig tiidh, som lengden är m*edh* stenhuss och tregardh xxxj (31) alin wiidh ghatan, bredhleken twerss offuer xiiij (14) alna m*edh* eth quarter. Desse ware offuermen m*edh* hustru Gunnil ok for*scriff*ne Swen, tha köpith thera mellen giord*es:* p*ri*mo 448.
Mickel klensmith, Jacop offuerskere, Laurens Jönsson Törbo, Herman Rogge, Pedher Jönsson mester Laurens mag, Pedher Joansson Dans broder, Anders mwramestere[2]).

[1]) Ändrat från: mik.

[2]) Jämf. a. a., sid. 114 f., n. 1034.

1488—1489.

457. **Anno d*omi*ni Mcdlxxxviij°.**

Th*ett*a är stadzsens tänckiebock om zachör*e* och andra ärende, som rantzakade äre j radzstue*n* aff fogaten Erick Thures*son*, borghamestarana h*er* Nic. Peder*sson* och h*er* Jacob Nielsso*n*[1]).

Kem*m*ener*e*na j th*ett*e tilkome*n*de aar: Niels sc*ri*ffue*re* ok Erick Hanss*on*.

---

458. [**7 maj**]. Odensdage*n* nest epte*r* helga korss dagh anna*m*ede Nic. sc*ri*ffue*re* kem*m*ener*e*n aff Änglekaa Zanders*son* xviij (18) silff skaaler och xxij (22) sölff skeder m*edh* fathabwrss nykellen.

459. [**7 maj**]. Odensdage*n* nest fore dies roga*cionum* vidhersade Matt*is* Laure*ns* smede ämbete*t* ok lade v (5) öre pa dyske*n* ok wan köpma*n*na ämbete*t* j gen.

Andhers Olsso*n* j Thwnom.

[**10 maj**]. Lögh*er*dage*n* nest epte*r* Joha*n*nis ante porta*m* lati*n*a*m*, som war nest fo*re* dies roga*cionum*, stode j*n* fore r*e*tta Anders Olsso*n* j Thwnom j Alzeke sochn j war h*er*re och höffuitzma*n*s n*er*ware*n*, h*er* Ste*n* Stwre*s*, h*er* Erich Otsso*ns* och Pedh*er* Ragwaldsso*ns* ok j mestadelin aff radzse*ns* n*er*waren ok beretthe the ordh, som forlöpne ware j mellen Marte*n* Ryane*r* ok Jöns Mattsso*n* köpswe*n*ne*n*. Th*et* he*n*de, ath han om en

---

[1]) De båda sista namnen senare tillskrivna i st. f. h*er* Benckt Smalenni*n*g och h*er* Peder Jensso*n*, som utstrukits.

dagh epter kyndelmesso ok distingx[1]) marknedh, Anders[2]), heem
komen war fran tingit, fan han for sigh mester Gödert, Jöns
Matsson medh sin stalbroder Oleff Pedhersson, som hwstrun hade
herberge lenth. Tha war ther och swena jnlagde, som Marten
Ryaner hade jnlagt som anderstades j samme byn och om
kryng bögdhen. Tha moth thet the skulle til bordhz ganga, tha
kom Marten tith gangande. Tha hade bonden hanom til bordz
medh sigh. Tha sporde Marten, hwar the kö[p]swena ware, som
ther til herberges lagho. Tha swarade werden: »the sitie ther
j bencken». Tha badh Marten haffue thöm til bordz. Nagat 460.
ther epter the til bordz ware kompne, tha thalede Marten til
Jöns Matsson, swa sägiendes: »Thin fendens skeffuel ok thin
fendens skalk, thw haffuer mik befört, beropat ok fortalith
som en fändans skalk, thw wilt mich aff thake äre och röchte,
som thw mick ey kan j gen giffue, thet[3]) thw fichxt eth M
(1,000) fal. Thw haffuer[4]) sacht, ath jach är en skalk ok[5])
dobblare ok ther medh ey haffuer een heel finger pa handena,
huilkith thw mik haffuer skammelica offuerlogit som jngen
godh karl». Tha swarade Jönis Matsson: »Kere Marten, jach
haffuer thet ey giort, ok aldrich skal tet beuises mik vtoffuer
eller bespöries, ath jach nagantiidh giorde». Tha swarade
werden, Anders Olsson: »Kere Marten, welen j saa latha, tha
töcker mik at j[6]) kome nogh betyden hiit. Jach hoppes, han
hauer ey giort thet, for thy jach haffuer hanom lenge kent.
Men, kere Marten, beder jach edher kerlige for Gudz schul, at
j[6]) giffuin eder nw til frydz; jach wil gha ok latha vpslaa ena
goda tunno ööl til allis wara behoff, pa thet ath tet matte thess
bethre worda och all thingh offuergiffues». Huilkit Marten tha
til swarade: »Kere bonde och kere dandeman, jach kan for- 463[7]).

---

[1]) Rättat från: dingxtingx.

[2]) Detta namn tillskrivet över raden.

[3]) Ändrat från: ther.

[4]) Före »haffuer» äro orden: »siger ath» utstrukna.

[5]) Orden: »skalk ok» tillskrivna i margen.

[6]) Orden: »at j» äro i hdskr. hopskrivna.

[7]) Mellan sidd. 460 och 463 har efteråt ett ark blivit inhäftat, vars båda första sidor (sidd. 461 och 462) äro oskrivna (om samma arks tredje och fjärde sidor, sidd. 505 och 506, se nedan sid. 287 f.).

merkie, ath jak[1]) jngen hedher kan forwerffua ath sitie och pennes her medh hanom, än jach wil giffue mik aldelis til frydz och lyde thiit radh ath j afftan». Pa thette giorde forscriffne bonde sin edh och reth, for än han nagat aff thette thal framförde j alle forscriffne ärlige gode herra och mens nerwaren, ath han ey annat sägie wille, än som thet war sanneliga til gangit[2]).

Samme dagh forbödz Margit, Hinrik Kawkes dotther, födh j Virmo j sancte Laurens sochn j Findlandh, staden och stadz marker for the peninga, medh henne fandz, som dragara[3]) hwstrwn hade mist och skylte henne fore och vorth medh fwnnen.

Samma dagh wort Mans kötmangere lagen niderfälogh, for thy han giorde icke fore Erich Johansson, som hanom forelagth war och han sielffuer vtfäste[4]).

464. Laurens j Hemmestom.

[**12 maj**]. Mandagen nest helga torsdagh, epther processio giordh war jnnen staden[5]), stodhe Laurens j Hemmestom j radzstuen fore fogaten, borgamestarana och endeels aff radit j ärlige gode mentz nerwaren, som war Pedher Ragwalsson och Benckt Karlsson, och berette[6]) thet tall, som forlöpit war j mellen Marten Röaner och Jönis Matsson j Alszeke sochn, huilkit tal lika drogh medh thet Jöns Matsson hade bereth. Tha loto radit vplesa tenkieboken, hwadh Jöns Matssons taal war[7]), huilkit Laurens til stodh, vtan tesse twenne artickla sade han sigh ey hört haffua[8]), ath han ey hörde Marten schulle[9])

---

[1]) Detta ord tillskrivet över raden.

[2]) Jämf. ovan sidd. 248 ff., 260 och anteckningen om Laurens i Hemmesta här nedan.

[3]) Detta ord tillskrivet över raden.

[4]) I margen: zacöre. — Jämf. ovan sid. 260.

[5]) Den »processio», varom här talas, berodde därpå, att den ifrågavarande dagen var en av de tre »gångdagarna» (dies rogacionum).

[6]) Efter »berette» äro följande ord utstrukna: alt lykerwiiss, som Jöns Matsson hade til foren bereth och tenckeboken jnneholt, vtan desse twenne äpterscriffne articula.

[7]) Se ovan sid. 248 ff.

[8]) Orden: »sade — — — haffua» tillskrivna över raden i st. f. : vrsakede han, sägiendes.

[9]) Detta ord tillskrivet över raden.

forthala eller vntsägie nagan borgamestere, radman eller nagen ander dandeman, som j staden bodde, eller hörde hanom nager dandequinne forthala, thet pa theris heder eller äre rörde, vtan thet han thalede om hustru Kaderin Rodahosa *etcetera*, huilkit Marten sielff til stodh. Pa thette giorde Laurens sin edh och reth pa, ath swa thalith, alstinges til gangit war[1]).

Samme dach stode for retta ärligh man Peder Michelsson 465.
ok bödh vp en gard iij:e (3:e) tijdh pa ena hustru wegna j Örebro, ok är en werchmestere hustru, huilken gard som ligger westan mwr neden fore Laurens Japsson.

Hans Hoghben 466.
Staffan Erichsson,

desse dandemen äre aff radit tilnempde at scriffue mantal j Östra qwarter pa stadzens wegna.

Hans Priwalk
lange Clauus,

desse skola scriffue mantalit j Södra quarter och äre aff radit tilnempnde.

Hans bagare gamble
Erich Joansson borgere,

[desse skola scriffue mantalit j Vestra quarter].

Langa Oleff beltere
Mattis guldsmit,

[desse skola scriffue mantalit jnnan mwr].[2])

[**24 maj**]. Lögerdagen nest epter Ericj *regis et martiris* 467.
tha giorde Jöns Mwss lagh, for han ey loth slaa Berendh skomagares drengh eller hans folk och ath tet aldrich war medh hans radh eller dadh. Edemennena: Anders mölnere, Laurens Jönsson, Staffan Eskelsson, Ffrandz scriffuere, Oleff Benctsson, sielffuer vj:te (6:e).

[1]) Nedre delen av sid. 464 och nästan hela sid. 465 ha lämnats blanka.

[2]) Tomrum för de här i förteckningen över mantalsskrivarna i västra kvarter och »innan mur» supplerade orden ha lämnats av skrivaren, som tydligen glömt att ifylla dem. Vid suppleringen har utg. ansett sannolikast, att västra kvarteret åsyftas i fråga om mantalsskrivarna Hans bagare och Erik Johansson, »innan mur» däremot i fråga om mantalsskrivarna Olof bältare och Matts guldsmed; »innan mur» brukar nämligen komma sist vid dylika uppräkningar av kvarteren.

Samme dagh stempde hustru Birgitta Oleff Perssons Biörn wer[ch]mestere iij:e (3:e) resa.

Samme dagh stempde Gudelögh Kedel screddere iiij:e (4:e) resa.

[**24 maj**]. Pingxdaga afftan gik Mans Olsson lagh sielff siette[1]) for thet jern[2]), Oleff Hollingerssons söner pa thalä, som j Findhlandh äre. [Edemennena:] Laurens Olsson, Laurens Gunnersson, Anders Olsson, Per Olsson, Hinrik fiskere, Frandz scriffuere.

468. Pingxdaga afftan feste Kort akares söster lagh sielff vj:e (6:e), for ath hon ey slogh eller stack hustruna j armen.

Ffrw Elines smidh.

Same dagh vort swa sagt fore retta, ath kan ther finnes j hans smidie eller arbethe, at han aat nackrom arbeter en ath frw Elin, tha skal han böta her epter, som smidie skraan vtuisser.

Samme dagh hade Hinrik Michelsson stempdt Andhers Höna iiij (4) resar.

Anders Olsson, Staffan Westgöte tiente, rechte handena for xxxvj (36) marck[3]).

Hans Dingxstedes edemen: Benckt belltere, Knwt Fryyssz, B[e]nckt Brynck, Biörn stalsuen, Oleff Jappsson, Staffan Ericsson,
469. Laurens kanegiwtere, Jacop Olsson, Hinrik Hielmholt, Marten Hansson, Ragwal pa Strandh; sielffuer är han xij:te (12:e). Desse forscriffne dandemen gingo lagh medh Hans Dingxstede, som rikesens radh hanom forelagt hade j Arboga[4]), at han aldrich meer aff her Johans Rwska guldh eller sölff nywtendes worth än som hans rekenscap vtuisser, som han[5]) fore rykessens raadh tha j Arbogha hade giort och thw hans witne tha medh hanom witnade, som her epter scriffne standa, som war Enewoldh ock Nic. Hansson.

---

[1]) Den följande uppräkningen av edgärdsmännen ger vid handen, att dessas antal i själva verket varit *sex*, svaranden alltså oräknad.

[2]) Ändrat från: gotz.

[3]) I margen: »zacöre» och däröver: »*gratis* datum».

[4]) Syftar säkerligen på herredagen i Arboga i febr. 1488 (jämf. ovan sid. 245).

[5]) Efter »han» äro följande ord utstrukna: oss her giorde.

Enewoldz edemen: Erick Clausson, Hinrik myntare, Per Hansson, Nic. Jensson, Per Ragwalsson, Lasse Pedhersson[1]).

[**31 maj**.] Lögherdagen nest före trinitatis stode Gerth Bryngeman ok bödh vp panth iij:e (3:e) tiidh.

Samma dagh stempde Hinrik Serken Gregers skynnere iij:e (3:e) resa.

Japer bastue man. 470.

Samme dagh sagdes fore retta, ath Japer bastue man, pa Helge andz holmen boor, skal göre reth byte her medh sine hustru arffuinga ok siden böte til hopa, hwadh som anderstades är.

Kedel sartor.

Same dach sagdes for retta, ath Anders Martensson fornögie Kedel screddere, thet han pa thalar, sina fortienta lön; sidan thale Kedelle til, hwadh han honom haffuer til thale.

Samme dach feste Algut Vestgöte lagh sielff vj:te (6:e) jnnan iij (3) rette dagha, thette then förste.

Samme dagh stempde Jacob Moys Falkenstene iiij:e (4:e) resa.

Hustru Elin Tielffwans.

Samme dagh stode ärligh man Erich Philpusson fulmyndoch och fulmechtoger giorde aff Tielffue Östensson, som sänghleges ligger[2]), j mangh dandamanna nerwaran ok loth her Erich Andree, som fulmechtogher war pa hustru Eline Tielff- 471.
uess[3]) hustrw wegna, hwan iij:e (3:e) pening j löst och j fast vtan by och jnnan allaledes epter lagen ok som hans testamentz breff jnne holler[4]).

Samme dagh stempde Oleff Jönsson Benct Brinck iiij:e (4:e) resa.

Vynholth.

Samme dach sades for retta, ath Jacob screddere schal fornögie Wynholt sina kapa och thale sydan Pedher Olsson til medh retta.

---

[1]) Om anteckningen i jordeboken n. 1035 se ovan sid. 199.

[2]) Orden: »som sänghleges ligger» tillskrivna över raden i st. f. några ord, som nu äro oläsliga.

[3]) Efter »Tielffuess» är ett ord utstruket, trol.: epterleffue.

[4]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 115 f., n. 1036.

Pedher Slatte[1]), fulmyndog pa war herre och höffuitzmanz wegna.

Samme dach stode for retta Nic. Persson j Parghas sokn, Laurens hans brodher j samma sochn, Laurens Jönsson j Brennekirkio sochn, Gertrudh Oleff mölneres epterleffua, Margit j fornempda Pargas sokn, alle Pedher Bagges koppersslagares hustru
472. arffuinga, ok lotho vpp Pedher Slatte allan then halffdeel, som thöm rettelige tilfallen är epther theris söster, forscriffne Pedher Bagges hustru, j thet hws ok liggiende grwndh, som theris söster[2]) vtj bodde, Gudh hennis siel nade, huilkit Per Slatte til forende annan halffdelin j samma hwss warth hanom vplatit och atte[3]) ok nw pa thenne halffdeel vplade sin fridzskyllingh, som lagh wissa.[4]).

Michel Rawcka.

[**2 juni**]. Mandagen nest epter trinitatis annamede piganes fader, som Michel Raukes hustru hade slagit, xl (40) marck stocholmske pa disken j boten for sina dotter, ok tha strax for retten loth fornempde piganes fader Michel Rauka ok hans hustru ok arffuinga quitta, fria, lyduge ok lösa for allt hendermera til tal om fornempde piges dödh for alla födda och ofödda epter thenne dag, som ther pa thala kunno[5]).

Samme dagh bödh Nic. scriffuere kemmeneren vpp pant iij:e (3:e) tijdh.

473. Samme dach sades for retta, ath Erick Philpusson fornögie her Peder, syslemannin j Skoo, sith korn, som thet tha galth, lesten for xvj (16) marck manna mellen.

Klauus kökemeyster.

Samme dach widerkendes Gregers Wittes hustru for retten, ath hon hadhe the lxxx (80) marck klarlega vpborit ok haffde thöm j sine haffuende werio, som Clauus henne senth hade til Abo j retten. Ther medh gaff hon forscriffne Klaus kökemestere quitt for samma peninga summa.

---

[1]) De följ. orden i rubriken äro senare tillskrivna.

[2]) Ändrat från: hon.

[3]) Se ovan sid. 256 f.

[4]) Jämf. a. a., sid. 116, n. 1037, och Personhist. tidskr. 1918—1919, sid. 14.

[5]) Jämf. ovan sidd. 235 ff., 257.

Alla, sine embete widersäia ok worde köpmen.

Eodem die wort fogaten Erick Thuresson medh borgamestarana ok alth radit swa offuer ene, ath alle the, som her epter thenne dach sith embethe widersägia, hwadh embete thet helst wara kan, skole aldrich koma j samma embethe j gen, swa ath the tet winna her j byn eller besitia tet epter thenne [dach] vtan han gör ther skel fore *etcetera*[1]).

Hinrik kanegiwter, Hans Wlff. 477.

[**4 juni**]. Helga lychama afftan kom fore sitiende borgamestara, her Nic. Persson, her Jacob Nic:sson, j fogatens Erich Thuressons nerwaran ok alt radith Hans Wlff ok loth vp Hinrik kannegiwter en gardh vpbögdan medh eth litet stenhus och en kellere vnder husit liggiendes j Herman Rogges grendh wiidh Smidie gatan nest nedan fore Nic. scriffueres gardh ok nest offuan fore Mans mwramesteres gardh pa södra sydan j grenden, som lengden än (ɔ:är) xxjx (29) alna och j (1) quarter, bredhleken x (10) alna nedan til, fryt och quitt fore C (100) marck stocholmske rede peninga, huilket Hans Wlff kendes sigh vpborit haffue, alt til tacka wel fornögdher wara, ok fornempde Hinrik sin fridzskylling tha wtlagde, som lag wisa[2]).

Oleff Nielsson och Peder Laurensson j Rensätter j Vermdö sochn paa Arssöön.

Same dagh kom fore sittende borgamestara, som forscriffuit staa, Peder Laurensson j Rensätter[3]) [j] Wermdön ok lot vp Oleff Nic:sson j (1) gardh medh en hwalff kellere, ther vnderliggiendes, medh ena litzla kalgardz tompt nordan garden liggiendes, som belegen är nordan Swen Helsingx grendh ok nest 478.
östan Anders Helsingx gardh ok nest vestan fore mester Berendz garda och tompt, huilken gardh ok tompt Michel scriffueres affuinga for nager forleden aar besato, som lengden är fran Almenningx ghatan j nor[4]) xl (40) alna, breleken[5]) wiidh Almenningx ghatan xv (15) alna, jnnen vtj garden bredleken

[1]) Sid. 474 är blank. — På sid. 474 följer omedelbart sid. 477, beroende på förbiseende vid handskriftens paginering.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 116 f., n. 1038.

[3]) Detta ortnamn tillskrivet över raden.

[4]) Ändrat från: öster.

[5]) Tillskrivet över raden.

xiiij (14) alna, fryt och quitt fore Cxxx (130) marck stocholmske, huilke fornempde summa Peder Laurensson kendes sig en dels vpborit haffua wel til tacka ok en dels Kirkian, swa ath nw jntet j gen stander obetalath, pa huilken gardh fornempde Oleff tha sin fridzskylling vplade, som lag wisa[1]).

Mattis Martensson, Laurens Japsson.

Same dagh stodo fore retten j fogatens Erick Thwressons nerwaran ok alt radzsens Nielss Persson och Laurens Nielsson aff Pargas sokn, som waro hustru Ingeborga, Pedher Bagges hustru, nesta arffuinga, ok loto Mattis Martensson radman[2]) ok Lau-
479. rens Japsson quitt, fry, lydug och löss for tet arff, som the[3]) j wärio hade epter forscriffne hustru Ingeborgh, Gudh hennis siel nade.

Thomas Laurensson sartor.

Samme dagh rechte Thomas Laurensson sartor handena for xij (12) marck for saramalit, han giorde Laurens Matsson sartor, ligger j tweböte[4]).

Arffuit Olsson, Jöns Mwss.

Sagdes for retta, ath Arffuit Olsson skal fornögie Jönis Mwss fracten jnnen solsätu ok thale sidan til Nic. Jwte medh retta.

Joan Darre, her Per j Skoo.

Sagdes for retta, ath her Per j Skoo hauer jntet til thala Joan Darre om then tompten, her Arffuit hade Benct Ericsson vpladit her fore retten frith ok quitt, huilkit tenckieboken thet skelige jnne holt[5]).

Samma dagh hade Hinrik myntare stempdt Joan Lindorm ij (2) reser.

480. Vxor Elin Per Sywrdssons.

[**7 juni**]. Lögerdagen nest epter corporis *Christi* lot Laurens Sywrdsson aff Wastena hustru Eline, Per Sywrdssons epterleffue kopperslagers, quitt, fry, lydug ok löss for alt tet arff, hanom epter sin broder Per Sywrdsson erffue borde.

---

[1]) Jämf. a. a., sid. 117, n. 1039.

[2]) Detta ord tillskrivet i margen.

[3]) Ändrat från: han.

[4]) I margen: zacöre *gratis*.

[5]) Jämf. Stockholms stads tänkeböcker, I, sid. 199.

Algut Westgöte.

Samme dagh gik Algut Westgöte lagh sielff vj:te (6:e), at han jntet hade, thet Oleff Hollingersson til hörde, antinge kopper eller annat. Desse sworo medh hanom: Suen Gregersson, Eleff Andersson, Anders Ragwalsson, Hinrik skynnere, Benct Brinck.

Samme dagh stempde Gert Scröder aff Lubeka Hermen Kreffuitta och Örien winman iij:e (3:e) resa.

Absentes: Erick Philpusson, Anders Suensson.

[**9 juni**]. Mandagen nest epter corporis *Christi* sagdes for retta, ath Per Olsson fornögie hustrune och siden thale henne til medh retta.

Sagdes for retta, tet Jon kötmangere skal giffue Lasse timberman thet han hanom hauer loffuit och antworde hanom sin nykil. 481.

Japer pipares hustru hauer stempdt halta Martens hustru iiij:e (4) resar(!).

[**5 juni**]. Helge lycama dagh for Anders Suenson til Norrabotn.

[**11 juni**]. Sancte Barnabas dach absentes[1]): Erick Philpusson, vnge Lasse Laurensson, Anders Suensson.

Desse epterscriffne borgade fore Hinze, som Marten j Farsta hade ladith jnsätie j syskaburit for thet manslagit: Oleff Nielsson fiskere, Tönius fiskere, Andhers fiskere, Erich Konung, Lasse Olsson fiskere.

Jpso die Barnabe apostoli gingo desse epterscriffne eedh medh Tordh swarffuare pa malmen om kaapan: Eric Nic:sson[2]), Erich Hinriksson, Nic. Olsson.

Sama dagh stode for retta Karl Blacke j war kere herre och höffuitzmanz nerwaren, her Stens[3]), medh her Gregers Matssons och j all radzsens nerwaren, viderkendes sigh haffua twa laggiffta hwstru, medh badhe thöm widär och fester; then iij:e (3:e) widerkendes han ey wara wiidh fester, vtan verdschap medh henne thet tilstodh han for retten. Thy dömpdis han til swerdh. Pije memorie. 482.

Samme dagh sagdes for retta[4]), ath Oleff Michelssons smidh,

[1]) Detta ord skrivet två gånger.

[2]) Utstruken.

[3]) Orden: »her Stens» tillskrivna över raden.

[4]) De tre sista orden tillskrivna över raden.

som at honom smider pa malmen, skal bliffue j smederne mynne ok Sancte Öriens smidh tesliges, om han nagat smider at androm vtan gardz.

Absentes: her Benckt Smalenninge, Clemit Benctsson, Mattis Hermansson, Erick Philpusson[1]), Anders Suensson.

Samme dagh stode fore rætta hustru Margit Hoppaners j var herre och höffwiidzmans nerwaren, her Sten Sture, och her
483. Gregers Matssons medh radzsens, vnderuisendes [om?] Hans Tösk: han äskede och begärede först brwnt klede for korelabandit ok sidan grönt, ok sade hon sigh haffua bondit j handena, ok wogh thet xj (11) lodh, well wegna, ok kendes hon, ath han hade legat j twa netter j hennis hws, tha her Nic. Ericssons brwllop stodh.

Sancta Barbara gille.

Sama dach stod vp j retten Oleff Michelsson Kwsen, lot vp Nic. scriffuer radman, som alderman war j sancta Barbara gille, en gardh til gillit til en wige messa pa Sutor gatan, liggiendes pa östra sidan twerss offuer gillisstue porten, medh en vppmwrat kellere och stenbodh ok trestuen offuan fore medh winden, hulken(!) som är lang wiid Almenningx gatan xiiij (14) alna, jnnan vtj garden pa östra sidan xiij (13) alna och iij (3) quarter, pa nörra ok sudra sidan xij (12) alna hwart thera alt lycha ens. Huilkit Nic. scriffuer fritzskylling vplade pa sancta Barbara gillis wegna, som lagh vtuisa[2]).

Nic. sadelmakere.

[**14 juni**]. Lögerdagen nest epter Eskylli swor Nic. Persson sadelmaker, ath hanom hörde liim pannan til och war hanom retteligha aff stolen.

Vxor Kaderin bagares.

Samma [dagh] stode hustru Kaderin, ghambla Hans bagers
484. epterleua, fore rettha j fogatens Erich Turessons nerwaren och loth sin stiwffbarn qwit, fry, lyduch ok löss for alt tet henne erffua bordhe epter sinom framledne dandeman medh sine stiwffbarn bade j löst ok fast ath erffua, j nerwarw desse dandemen: Mattis Hermansson, Claus sartor köp[man], Nic. Magnusson, Knwt guldsmit, Botwiidh gritegiwtere, Hans Laurensson.

[1]) Dessa fyra namn utstrukna.

[2]) Hela anteckningen synes vara senare införd.

Samme dagh bödh Pelle Persson ratman pant vp iij:e (3:e) rese. Skatningx men xiiij (14) dagha epter: Laurens Matsson sartor, Joan Helsingh och Pawal screddere.

Hans Dinxstede, Gerth Schröder.

[**16 juni**]. Mandagen nest fore Botolphi stode Gerth Schröder aff Lubeka, som fulmechtoger war pa Hans Denes arffuinga[1]) wegna j Lubeka, fore retten j fogettens Erick Thuressons nerwaren ok lot Hans Dinxstede, war medhborgere, quit, fry, lydugh for alle skuldh ok rekinschap, som Hanis Lambrictson, Gud hans siel nade[2]), hade medh forscriffne Hans Dene, Gud beggis theris siel nade, swa at forscriffne Hans Dinxstede haffuer hanom fornögdt, at forrörde Gerth Schröder hanom 485.
tacker och lot hanom her nw quit, fri och löss for alt hennermera tilltal til ewiig tiidh.

Absentes { Arffuit Olsson
Joan Jönsson, aff by
Anders Suensson.

[**18 juni**]. Odensdagen nest epter Botulphj sagdes for retta, tet köpsuennin fornögie Meretha Albrictz humbla epter part thal swa mykit, som pa peningana löpe kan; faar hon mera aff humblan än peningana äre, tha betale tet offuer är.

Clemit pungemakeres vxor.

Samme dagh wort fogaten, borgamestere ok radit swa ene, ath Clemith pungemakere schal [ey?] jnsattes(!) j szyszkabwrit medh sina piga vtan pigan[3]) j bödelzhusit, epter hans egin hustru klager pa hanom hardelica her fore retten, ath han henne wanelzkar och dryffuer w seng ok säte ok pigan haffuer altijdh ner sigh.

Absentes: Andhers Suensson.

Rechte dieknen Per Michelsson halta handena for xx (20) marck koningenom, malseyande och staden[4]).

Samme dagh stode Didrick Veremynck ok jwncker Lam- 486.
bricht [til?], thet Jacob sartor kom til Didrick ok badh hanom

---

[1]) Det sista ordet tillskrivet över raden.

[2]) Orden: »Gud — — nade» utstrukna.

[3]) Ändrat från: hon.

[4]) I margen: zacöre *gratis*.

gaa ok höre pa nager ordh medh hanom ok Lambrict aff Pedher Olssons hustrw.[1])

Same dagh forbadh Pedher Hansson[2]) Benct beltere och hans hustru for tet homoth, Per Hanssons hustru hade giort forscriffne Benct belteres hustru om then kystan.

Anders Persson ok Knwt Frissz.

[**21 juni**]. Lögerdagen nest fore Johannis baptiste stode Knwt Fryzss fore sittiende retten j fogatens Erich Thuressons nerwaren ok loth vp Anders Persson j Bögde sokn, aff Norra botn kom, jth vpbögdt stenhuss och liggiende grundh medh iij (3) kellera och ij (2) stenboder, ther vnder husit liggiendes, som belegit är vestan mwr j Oleff Bywrs grendh nest vestan[3]) neden fore thet huss, som han vtj bodde, Gud hans siel nade,
487. fore iij^{c}xxx (330) marck stocholmske, ok tha strax fornempde Anders Persson sin fridzskylling vtlagde, som lagh wissa. Thy magh och schal fornempde Anders Persson medh sina arffuinga forscriffna hwss haffua och brucha, nywta och beholle fornempde huss til ewiig tiidh allaledes obehindret for alt hennermera tiltal medh alla iij (3) mwra frith och quitt, som han tet vploth; then westra gafflen höre hanom halffdelin til, som neden fore boor, om hanom teckes sith huss at mwra.[4])

Same dagh bödh Peder[5]) Skytte vp pant vp (!) iij:e (3:e) resa.

Same dagh stempde Jacob Mansson Jacob styremans hustru v:te (5:e) resa.

Her Benct Smalenningh.

[**23 juni**]. Mandagen nest fore Johannis baptiste, som war pa sancte Johannis afftan, stode ffore fogitten och alt radit Anders Persson, aff Norrabotn kom, ok lot vp her Benct Smalenninge borgamestere j (1/2) mwr vtj sit huss pa norra sydonne,
488. som belegit är vestan mwr nest nedan fore Oleff Biwrs huss ok nest offwan fore Hans Japssons gardh, j samma grendh liggiendes, ok her Benct sin fritzskylling vplagde, som lagh wisa.

---

[1]) Anteckningen torde vara ofullbordad. Några raders tomrum följer.

[2]) »Hansson» tillskrivet över raden.

[3]) Ordet: »vestan» tillskrivet över raden.

[4]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 117 f., n. 1040.

[5]) Skrivet två gånger.

Kendes och fornempde [Anders] Persson forrörde mwr (!) welfornögder wara alt til tacka. Thy ma och skal fornempde her Benct och hans arffuinga haffue, nywta ok brwcha forscriffne mwr medh sine ancker, balka ok sparrar til ewiigh tiidh fran öffuerste mwrsens höghet j grunden.[1])

Nic. Mansson radhman ok Gert Schröder.

Samme dagh stode Gert Scröder aff Lubeka och loth ärlig man Nic. Mansson quith, fry, lydug ok lössz for Hans Dene j Lubeka, Gud theris (!) siel nade, ok theris (!) arffuom [for the gieldh?], som fornempde Nic. Mansson Hans Dene tenetur bleff, pa huilkin gieldh Gert hade fulmacht breff at thala och kreffuie, huilke Gert kendes nw allaledes welfornögder wara, swa at han Nic. Mansson j alla mata tacker.

Samme dagh wort Michel Rawkes hustru benadde aff fogatten ok alt radit pa tenetur xxx (30) marck.[2])

Samme dagh forbödhz Oleff Matsson bort gaa, för retterner 489.
aff sagde ware, wiidh sine iij (3) marck. Tenetur iij (3) marck.

Samme dagh. Laurens ner Erich Jonsson rechte handena for xij (12) marck for hardragh, pust och kniffuadrag j tweböte.[3]) Tenetur iij (3) marck.

Moyssen.

Samme dagh sagdes fore retta, at Moyssen bliffue wiidh sit köp j skipet, som han hade köpt.

Samme dagh vistes lange Oleff beltere ok Örien Laurensson til forlichningh pa bade syder.

Serkensoo.

Samme dagh giorde Hinrik Serken Oleff Matsson, Mattis Martensson, Per Skytte fulmyndoge ath thala til Erich j Pitha pa hans wegna.

Absentes: Arffuit Olsson, Joan Jönsson, Per Michelsson, Anders Suenson, Erich Gislasson.

Samme dagh forwistes Clemit pungemakere ok hans hustru til bispen om theris dela ok tretta, som the sigh j mellen hade.

[**25 juni**]. Odensdagen nest epter Johannis baptiste. Ab- 490.
sentes: Anders Suensson radhman.

[1]) Jämf. a. a., sid. 118, n. 1041 (under *30* juni).

[2]) Jämf. ovan sid. 272.

[3]) De båda sista orden utstrukna.

[**23 juni**]. Mandagen nest före apostolorum Petri *et* Pauli wort fogitten, borgamestarana och radit swa ene, at fogitten ma forbiwdha humblen jnne medh Mattis Lutkes hustru.

Thenne epterscriffne gingo edh medh Oleff Matsson j Mwstasara, at han jntet war Rolandh skylloger. Edemennena:

Hinrik
Oleff Jonsson } j Petessmaga by.
Staffan

Vxor Walborgh Hogbens hade stempdh Nic. Perssons hustru iiij (4) resar.

[**28 juni**]. Lögerdagen nest epter Johannis baptiste, som war vigilia apostolorum Petri *et* Pauli. Samma dagh bödh vnga Lasse Laurensson radman vp pant iij:e (3:e) tiidh, skoren klede.

Absentes: Anders Suenson.

491. [**30 juni**]. Mandagen nest epter apostolorum Petri *et* Pauli stode Kaderin, Hans Wlffs piga, och viderkendes, ath hon hade sin husbonda Hans Wlff fran stolit xvj (16) marck rede peninga. Thy dömbdis hon quik j jordh seties. Pie memorie. Födh j Korpa sokn.[1])

Samme dagh rechte Pawel fan Bwsken handena for xij (12) marck, tet han stack Knwt Andersson. Tenetur iiij (4) marck.

Samme dagh sagdes for retta, ath Thomas Kralle fornögie Oleff scriffuere medh sine medhbröder ij (1½) lest äple j höst.

Hustru Kaderin, Lasse Bagges epterleua.

Samme dagh stode Erich Gunnersson j Mo j Dall sokn j A[n]germannalandh, Lasse Bagges faderbroder sön, Hakan Persson j Flockasätra j forscriffne Daal sokn, som haffuer Lasse Bagges faderbrodher dotter, Biörn Olsson j samma by, haffuandes andra system, Gertrudh Honnenborgx dotter j Wassunda sokn, Lasse Bagges syszkene barn pa mödernit, ok loto hustru Kaderin, Lasse Bagges epterleffue, quit, fry, lyduch ok löss for thet arff, thöm til fallit war epter fornempde Lasse Bagge, Gud
492. hans siel nade, huilkit the sade ok til stode, ath the wel fornögde ware bade före löst och fasth allaledes til tacka.[2])

---

[1]) Ovanför detta stycke har sedermera antecknats följande (om den i texten nämnda Karin): het Margit oc kallade sig Kaderin och war föd j Hullala sockn.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 118 f., n. 1042.

Samma dagh witnade Örien bagar ok Anders Nic:sson, ath the sago hure suennin slogh ok hantherade hustruna pa malmen bade blaa och blodogha, threm synnom lopp aff hennis egin gardh medh sine werie och j gen kom, huilkit swennin ey nekade eller nagat nee fore sadee alt thet hustru[n] hanom tillade.

[**5 juli**]. Lögerdagen nest epter visitacionis Marie wirginis. Absentes: Erich Philpusson, Anders Suensson.

Samme dagh rechte Enewoldh tunnebindere dreng[1]) handena fore vj (6) marck for kniffua dragith. Tenetur ij (2) marck.

Samme dagh feste Mattis Laurensson[2]) tunnebindere drengen lagh sielff vj:te (6:e), ath han ey högh tunnebindere drengen.

Samme dagh stempde Tyle Busman Oleff Watubuckx hustru iij:e (3:e) resa.

Absentes.

[**7 juli**]. Mandagen nest[3]) visitacionis Marie absentes: Arffuit Olsson, Per Michel[sson], Pelle Persson, Jon Jönsson, Erich Gislasson, Anders Suensson.

Olaga hampnar. 493.

Eodem die wort war höuetzman her Sten Sture j her Gregers Matssons, her Ake Jenssons, Pedher Ragwalssons ok Erich Rawaldssons nerwaran medh alt radit swa offuerene, ath alle desse olagha hampnar ok marchnade, som nw nylegen vptagne äre, som nw plega holles wiidh Swinegarn, viidh Skoo closter, Ness kyrkio, wiidh Zorunda, pa Feringöön, pa Eedzbackan ok andra stadis her om kryngh, ther som almogen sampnas til höghtider, skulo neder leggies wijdh the brwt ther til höre ok ther meder godzit forbrwtith, som the ther bort sälie, ok huilken fogit then köpslagan tilsteder, förbryte sith fögdij ok ther til stande sin herres plicht *etcetera*.

Her Niels Persson, Erich Röttingh.

Eodem die besprakede Erick Ryttingh sit stenhuss, som

---

[1]) De båda sista orden tillskrivna över raden.

[2]) »Laurensson» tillskrivet över raden.

[3]) Att »nest» här har betydelsen *näst efter*, blir sannolikt vid en jämförelse mellan jordeboken n. 1043 och anteckningen om Karl grytegjutare här nedan.

her Nic. Persson vnder sine antworden haffuer her wiidh torgith liggiendes, j war herre och höffuitzmans her Sten Stures, her Gregers Matssons, her Ake Jenssons, Pedher Ragwalssons ok Erick Ragwalssons nerwaran medh alt radit, huilkit han sade sigh j gen lösse wilie aff fornempde her Nic. Persson. Tha
494. dömpde fornempde her Gregers Matsson Ericke hwsit til medh alle sine tilbehörelse, som her Nic. Persson tet köpt hade medh bryggerhusit jn wtj garden, ok her Nic. Persson sine peninga aff Erick Rytting j gen jnnan neste v (5) wykur ok rentan til medh, som breffuen jnne holle ok vtuissa, ok then rentan, som her Nic. Persson pa kerde, mera är än breffuen jnne holle, the dömpdis quitt. Pa huilkit her Gregers sin dom pa gaff, som summan är, her Nic. skal haffua, löper iiij^{c}xij (412) marck iiij (3 1/2) öre ok ij (2) peninga medh renta ok alle. Varedh och zake, at Erick Rytting skulle sälie husit, tha är forscriffne her Nic. Persson tet nest ath beholle ok betale for samma peninga, som fore biwdz, eller een annan godh borger j staden.

Karl gritegiwtere.

Eodem die kom for retten Jacob guldsmidh j fogittens och alt radzsens nerwaran ok vplot Karl gritegiwtere en gardh, belegen westan mwr vtj Mans Olssons grendh her j Stocholme pa södra sydan j grenden, medh een kellera, vppe vtj samma
495. grendh liggiendes, vpmwraden och hwalffdan medh vpstandande sten vnder Benct skynnares stwgu j samma grendh, som Benct sielf besitter, ok garden liggiendes nest nedan fore sancte Hinriks och sancte Erichx prebenda gardh, som her Pedher j Sielagarden köpte aff her Erick Andree prebenda forstandere, ok nest offuan fore vnge Hans Pedersson skomagares gardh, som lengden är wiidh gatan xxj (21) alin, bredhleken xj (10 1/2) alin j nor ok söder, lengden aff kelleren medh halffuan jngangen är x (10) alna ock iij (3) quarter, huilkit gardhahws, tompt ok kellere fornempde Jacob honom vploth fornempde Karl gritegiwtere medh alle sine til behörelse, frj och quit, och kendes sigh wel til tacka fornögden wara lxx (70) marck och ij (2) pund gritar ok lot honom allaledes quitt och fry for forscriffne swmma peninga, ok fornempde Karl sin frytzskyllingh vplade, som lagh visa. Thy magh och schal fornempde Karl haffua, nywta, brwka och beholla forscriffne gardh ok kellere medh

alle sine arffuinga til ewigh [tiidh] obehindrath for hwars mantz tilthal.[1])

Magnus Nic:sson pa Swdra malm rechte handena for xij 496.
(12) marck for yxe hammers hwggith. Tenetur ij (2) marck.

Eodem die gaffs swennin dagh viij (8) dagha, som skylter war for quinnan, som vth spranck aff husit pa Fiske strandh.

[**9 juli**]. Odensdagen nest epter warfrw dagh wisitacionis bödh Jöns mölnere vp pant iij:e (3:e) tiidh.

Eodem die hade Hinrik fan Essen stempdt Esbiörn Olsson iij:e (3:e) tiidh.

Lasse Hansson.

Eodem die gaffs Hans Jutes tienere, erkiebiscopens suen, liff for Gudz scul, ok suennin hether Lasse Hansson.

Eodem die feste Anders Persson medh kylen lagh sielff vj:te (6:e), ath han ey slogh quinnan pa malmen.

Eodem die rechte Anders Persson medh kylen handena for xij (12) marck for ij (2) blanadh. Tenetur ij (2) marck.

Absentes: Anders Suensson.

[**12 juli**]. Lögerdagen nest fore patronorum rechte skypper 497.
Laurens aff Abo handena for iij (3) marck for klederner, han togh medh vminne aff Ragwal Kampz huss. Tenetur j (1) marck.

Eodem die rechte Hinrik fan Buschen handena fore xij (12) marck fore pust slagh och hardrach for schipper Thomas Kralle, han slogh. Tenetur iiij (4) marck.

Absentes: Anders Suensson.

[**14 juli**]. Mandagen nest fore Margarete rechte Femerling handen fore vj (6) marck.

Samme dach gaffs quinnan dach ath forlicha sich medh fogitten och kemmenerena.

Samme dagh sades for retta[2]), annamede malara hustrun peningana ok pa sin bondis wegna, Lassee Germundssons j Eneköping, och the andre xiij (13) marck stande quarre j retten, som besetne äre,[3]) och söchie sin ret, ther han boor.

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 119, n. 1043.

[2]) Orden: »sades for retta» senare tillskrivna över raden.

[3]) Det följande senare tillskrivet.

Absentes: Anders Suensson.

498. [**16 juli**]. Odensdagen nesth fore Margarete bödh her Nic. Persson vp eth hws ij (2:an) tijdh.

Samme dagh hade skypper Bo warit aff Nic. scriffuere stempnd iiij:e (4:e) resa.

Absentes: Anders Suensson.

[**19 juli**]. Lögerdagen sancta Margareta afftan sagdes for retta, ath Nic. scriffuere haffuer jntet til tal til skipper Boo om saltiith; quit om quitt pa bade syder, swa jngen kreffuer annan.

Hustru Helga, Tomas bageres vxor, *etcetera*.

Samme dagh stode Nic. Thomasson, födder j Palandh, som war Tomas bagares fader viidh Norra port, fore sittiende borgamestara, her Nic. Persson och her Jacob Nic:sson, j fogatens Erick Thuressons nerwaren och endels aff radit och lot hustru Helga Laurens dotter, sin söns Tomas bageres epterleffue, quitt ok fry for alle the arffdela, ther hanom epter sin sön ware til-

499. falne, huilka han kendes sigh allaledes wel fornögder, och ther fich han hustru Helga handena pa tha fore retten.[1])

Om sölffuet.

Samme dagh antwordedes Laurens Nic:sson, borgamesteren j Lyndköpingh, alth thet sölff, som stolit wart aff sancte Laurens kyrkia j Lyndköping, swa mökit som her greps ok kunne[2]) finnas medh tiwffuen. Thette wogh xj (11) lödiga marck och iiij (4) lodh medh messingen, ther vnder war.

Hans Olsson, Clemit Knwtsson.

Samme dach stode Clemet Knwtsson fore retta och loth vp Hans Olsson, borgere j Westeraars, ena tompt, liggiendes j Aabo medh en kellere pa Kyrkia gatan wiidh gropen, fore lxiiij (64) marck, huilke Clemit sade sigh haffua ärfft epter fader ok moder ok kendes sigh wara allaledes the lxiiij (64) marck wel fornögder wara (!) til fulle nögie. Ther fick forscriffne Knwt (ɔ:Clemit) Hans Olsson handen pa tha fore retten.[3])

Absentes: Staffan Westgöte, Anders Suensson.

---

[1]) Jämf. a. a., sid. 119 f., n. 1044 (av utgivaren, som daterat Margaretadagen till 13 juli, hänfört till *12* juli).

[2]) Orden: »ok kunne» äro i hdskr. hopskrivna.

[3]) Jämf. a. a., sid. 120, n. 1045 (av utg. hänfört till *12* juli).

[**21 juli**]. Jtem mandagen sancta Maria Magdalena afftan 500.
bödh her Nic. Persson op eth huss iij:e (3:e) tiidh.

Samma dagh bödh op Peder Michelson radman en gardh iij:e (3:e) tiidh vestantil.

Samme dagh stempde Hinrik Hyllebrandh Gregers skynnere iij:e (3:e) tiidh.

Samme dagh rechte Pelle Persson handena fore twenne xij (12) marck for oquedens ordh, han gaff kemmeneren Erich Hansson. Tenetur vj (6) marck.

Samma dagh wort radit och fogaten swa ens, ath lange Gunner sätie borgan och hans hustru säties j syzkaburit.

Samma dagh vort radit swa ens, ath Michel Jensson screddere scal köpe sancte Öriens huss ok jngen annar schal faa tet tilköps vtan han.

Absentes: Erich Gislasson, Anders Suensson, Staffan Vestgöt.

[**23 juli**]. Jtem odensdagen nest epter Magdalene rechte 501.
Symon kannegiwtere swen handena for iij (3) marck for dobbel. Tenetur j (1) marck.

Samme dagh rechte Örien wecter handena for iij (3) marck for dobbel. Tenetur j (1) marck.

Absentes: Staffan Westgöte, Anders Suensson.

[**26 juli**]. Jtem lögerdagen nest epter Jacobj apostoli hade Erich Hansson stempdt Peder Olsson ij (2:an) tiidh pa her Oleffs wegna j Brwmma.

Absentes: Staffan Westgöte, Anders Suensson.

Samma dagh rechte hustru Kaderina, litzla Anders Reffuelskes epterleffue wiidh Swdra port, handena for iij (3) marck for swynen. Tenetur j (1) marck.[1])

Hans Westgöte.

[**28 juli**]. Jtem mandagen sancte Oleffs afftan lot Michel Raucka vp sin gardh Hannisse Westgöte fryt och quit j sina grendh westantil nest offuen fore hanom pa norra sydan j grenden, som lengden är xxvj (25 1/2) alin, bredden offuan och nedan x (10) alna och iij (3) quarter, och ther til j (1) keller offuan j samma grenden vnder hwalffuit vnder Hans Dens hus, lengden jnnan j kelleren x (9 1/2) alin, pa breddenne v alna

[1]) I margen: zacö[re] gratis.

medh fry keller halz, fore Cxxx (130) marck frit och quitt medh synom arffuom til ewiigh tiidh och forscriffne Hans Westgöte sin fritzskylling pa lagde.[1])

502. Willam j bastuen.

Samme dagh stode Willam j Helge andz bastue fore retta och sade sigh wille swara fore sine dandequinne. Thy wort radit saa ens medh fogaten, ath han skulle sätie borgen.

Jacob Moysse.

Samme dagh wort fogaten och radit swa ens, at Moysse täcke thet han haffuer böght östen j sine grendh, epter the ij (2) tölffter aff menigheten stode fore retta och sade, ath the hade mätit, at the knytha bögningh, til foren bögd war ostentil (ɔ:östentil), är som ij (2) alna högre, som ij (1½) alin högre, thet haffde the fulleliga mätit. Skal nagat aff brytas aff swadana bögningh, bryte then först, som förre bögde.

Eskylthwna bröder.

Samme dagh sagdes fore retta och alt radit wort swa ens j fogetten Erich Thuressons nerwaren medh Benckt Karlsson, ath then lön port, the nor wth haffua, skal j gen mwres fwl
503. sterkelige wiidh then andra mwren licha tiock, och jn moth staden skole the mwra standelwercke stens tiockth och ey anners.

Absentes: Staffan Westgöte, Anders Suensson.[2])

Samme dach rechte Joan Suensson handena fore vj (6) marck for kniffdrach.[3])

Samme dach rechte Jöns Hinriksson, Örien klensmidz drengh, handena for tysswer xij (12) marck for twa[4]) saramalit (ɔ:saramal) och ligger j tweböte. Tenetur ij (2) marck.

[**30 juli**]. Jtem odensdagen nest epter Olauj regis[5]) kom Hans Hwffuendal medh alt sith arbedes folk, mwramestere ok alle jn fore retten til ranzakende, hure stenen nidh földh aff stellinger (ɔ:stellingen?), som mannen toch j hoffwudit, som ok en arbedes man war och döde litet ther epter. Tha hade the

[1]) Jämf. a. a., sid. 120 f., n. 1046 och 1047.

[2]) Denna anteckning tillskriven nederst sid. 502.

[3]) I margen: zacö[re] gratis.

[4]) Tillskrivet över raden, varvid skrivaren försummat ändra det därmed inkongruenta »saramalit» till »saramal».

[5]) Orden: »Jtem — — — regis» tillskrivna över raden i st. f. »Samme dach», som utstrukits.

alla en mwn, som the jnkallades, en och een j sender, at hwar hade noch göre j sin stadh och then som döden ledh bar ena kalk balie medh en annan. J thet samma som the vnder stelling ware, kom j mellen stellinga breden jth kloffuit halfft quarter aff en sten[1]) och then ene j hoffwudit, swa at han gik om kwl wiidh. Än strax ther epter bar han än balien vp j stellingen medh sin medhbroder vnder annan ändan pa stangen.

Absentes: Staffan Westgöte, Andhers Suensson.

[**2 augusti**]. Lögerdagen nest epter Olauj regis et mar- 504.
tiris stempde hustru Anna Blanckestens langa Gunners hustru iij:e (3:e) resa.

Absentes: Staffan Westgöte, Anders Suensson.

Stora holken.

[**4 augusti**]. Jtem mandagen nest epter aduincula Petri wort radit swa offuer ene: then iiij:e (4:e) part[2]) del, som the haffue j then stora holken, som nw j Danszke är, som war höffuitzman her Sten en stwnd atte, skal sälies medh the andra pardela epter dyreste rede, om redhe vptil berende.

Absentes: Staffan Westgöte, Anders Suensson.

Gamble Laurens guldssmit. 505.

[**4 augusti**]. Mandagen nest epter aduincula Petri stodo vp j rettin Erick Jonsson, Matthis Hermansson, Nic. Mansson, Nic. scriffuere, radhmen, och Hans Laurensson, borgere ibidem, huilke til kesthe och tilnempdhe ware aff radzstuen offuer eth arffwa skyffta ath jempka, bytha och skyffta syskona mellen epter gamble Hans bagere ok hans hustru Ingeborgh, Gud beggis theris siel nade. Thaa sade the thöm skattat haffua hwsit pa bryncken, ther the vtj boddhe, fore v^{c} (500) marck. Jtem ok ther vtj scal Lydecke screddere haffue sine ij^{c} (200) marck jnköpta peninga. Jtem swa fyöl hanom till pa sith barns vegna C (100) marck ok j samma hws, ok aff the C (100) marck haffuer Lutke vpborit lv (55) marck; tha skulle hanom fates xlv (45) marck. Jtem nar forscriffne Ludcke haffuer forrörde peninga, xlv (45) marck, tha haffuer han jntet meer j hwsit. Jtem löper pa the twa bröderne deel j hwsit Cxxviij (127½)

[1]) De tre sista orden tillskrivna över raden.

[2]) Orden: »iiij:e part» tillskrivna över raden.

marck, som the lotho thöm sielffue ath nöghia j forscriffne gode mentz nerware och ahöre. Jtem wortho och the twa bröder swa til ens tha medh sine syster j sancta Clara closter Anna Johannis, ath hon schall haffua xvj (16) marck. Ther medh lot hon sich aatnögie j dandemanna nerware, som ware Biörn laxekarl, Anders bagara, Laurens guldssmit, Lydke screddere, medh
506. henne brodher Gregers Hansson. Jtem fiöldh pa hwstru Katherine, Hans bagares epterleffua, deel j hwsith xxx (30) marck, och thöm skulle Lytke screddere henne fornögie, ok the twa bröderne til löp Cx (110) marck j hwsit. Vppa samma tijdh vydersade Lytke screddere hwsit och wylde jnthet sich beware meer ther medh. Jtem ladhe fornempde Laurens guldssmit vth fore Lytke screddere x (10) marck, som dandemen hade hanom foresaght och the til stodo, ok thöm skulle Laurens j gen thagha j samma hws j then deel, Lytke til föll. Jtem än sade the Laurens forscriffne vthlagth haffuer fore Jacob x (10) marck, som och hustru Katherin fick, Hans bagares epterleffua. Thette forscriffne befaltes mich Helmick jnscriffua och vptechna j stadzsins tenckebock til amynnelse[1]).

504. [**6 augusti**]. Jtem odensdagen nest epter sancte Domi-[ni]cj dach stempde Örien winman Laurens Wise iij:e (3:e) resa til retta.

Samma dach rechte Willam j bastwen handena for xij (12) marck pa sina hustrues wegna for oquedens ord, hon hade Joan Swensson giffuit. Tenetur iiij (4) marck.

Sigridh, Lasse drageres, rechte handena for vj (6) marck for pust och slag fore hustruna hon slogh och satie (ɔ: sätie)
507. borgan, til hustrun vorder hulbrögde fore[2]) stenslagit, som hon ey wil til staa, och feste lagh fore stenslagit.[3]) Tenetur ij (2) marck.

Absentes: Staffan Westgöte, Anders Suensson[4]).

[1]) Anteckningen skriven på ett efteråt inhäftat ark (jämf. ovan sid. 267, not 7).

[2]) Anteckningen, vars förra del är införd nedtill sid. 504, fortsätter med detta ord överst sid. 507. Förhållandet finner sin förklaring i den efteråt inhäftade anteckningen om Laurens guldsmed sidd. 505 och 506 (se ovan).

[3]) Det följande senare tillskrivet nederst sid. 504.

[4]) Anteckningen är senare införd nederst sid. 504.

Jacob scr*e*ddere rechte handena fore xij (12) marck fore pust och slagh ok oqwedens [ordh] han gaff Mereta Albrichtz. Tenetur iij (3) marck.

Mereta Albrictz rechte handena fore vj (6) marck fore oqwedens ordh, ther hon gaff Jacob scr*e*ddere. Tenetur ij (2) marck.

Samma dagh sagdes for retta, at Anders Pedher medh kylan skal fara jnnen michelsmesso jn pa bergit epter sin skel, som Sielagardz forstandara pa thalar, och ther til stode Anders och forwilkorede sigh for sittende radit ath betale Clauus scr*e*ddere köpman jnnan forsagda tijdh.

Same dagh feste Nic. skypböggere lagh sielff xij:e (12:e), ath han ey stal grysen eller stack hanom medh jwngen.

Oleff Andersson, her Nic. Sture*s*.

Samme dach tha for retta forwilkorede sigh Oleff Andersson, ath han wille kome j retten, nar han hijt j gen kome aff sin herres ärende, medh sine swene.

Mattis Martenssson och Moyssen. 508.

Sagdes for retta, ath Jacob Moyss skal antinge brytha sin skorsten aff Mattis Martenssons mwr jnnan swndagh eller lata Mattis hwelffua offuer gatan jntil sigh j gen wiidh sine xij (12) marck. Jtem sporde borgamestara Moyssen iij (3) resar aath, om han noger breff eller skel hade pa samma mwr, huilkit han nekade ok sade sig jngen skel ytermera haffua än han tha hade fram fört.

[**9 augusti**]. Jtem lögerdagen sancte Laurens afftan sagdes for retta, ath Laurens Perman skal satia (ɔ: sätia) borgan, til tess man seer, hwre Clemit Laurensson gaar.

Samme dagh sades, ath Örien wynman gange til rekinscaps medh her Gotman och peningana stande til rette jnne ner Lasse Wisse, som byscop Kort pa her Gotmans wegna beset och forbodith haffuer.

Samme dach rechte Bertil ner Folmer fan Lunden handen for xij (12) marck. Tenetur ij (1½) marck.

Samme dagh. Jacob timbermans hustru rechte handena for 509.
vj (6) marck[1]) och bethale henne[2]) sin doock j gen, som hon swnder reff.

[1]) De fyra sista orden, ävensom ett i margen skrivet »zakör», äro utstrukna.

[2]) Härmed avses tydligen den i nästa anteckning nämnda hustrun.

Samme dach rechte then andra hustrun handena, som medh henne slogh, for vj (6) marck for pust och skuff. Tenetur j (1) marck.

Absentes: Staffan Westgöte, Anders Suensson.

[**11 augusti**]. Jtem mandagen nest epter Laurencij sagdes fore retta, ath Joan Helsingh skal latha koma stora Anders mwramesters söster jnnen michelsmesse eller swara Moyssen til gielden pa sina hustru wegna.

Samma dagh sades, ath Erich Olsson schal fornögie Claus Olsson[1]) kökemestere alth tet hans hustru köpte aff hanom, epter han hade bethalet tet myndre til foren, som hon och tha hade köpt.

510. Samme dagh sagdes fore retta, ath diechnen, som wart grepin, medh han stodh j borgana hender, hauer borgans mannen jntet ath swara fore drengen, som han fore borgade, och slap ther vth, som the hade hanom jnseth j then samma borgan.

Nic. skypmestere.

Thesse ginge lagh medh Nic. skypmestere, ath han aldrich stack grisen eller hade tänckt ath stielen eller haffuan til sith gagn eller behoff: Oleff Persson botnekarl, Jöns Laurensson, Hinrik Albrictsson, Jönis Fymbo, Jens Olsson, Laurens Jönsson, Erick Nielsson, Truels smidh, Hans Albrictsson, Oleff Joansson, Niels Jensson, sielffuer Nic. xij:e (12:e).

Absentes: Staffan Westgöte, vnge Lasse Laurensson, Anders Suensson.

[**13 augusti**]. Odensdagen nest epter Laurencij stempnde Oleff Michelsson Kussen Jens Biörnsson iij:e (3:e) resse til retta.

511. Samme dach rechte Sigfridh handena for jx (9) marck fore iij (3) stempninga, han hade timbermanz hustrun stempdt ok hennis bonde kom til swars och ey Sigfrider, som stempde. Ther medh dömpdis timbermannen och hans hustru quite fore the gieldh at sware, som lagen sigie.

Laurens suerdslipper j Abo, Benct Laurensson j Abo.

Samme dach stode Laurens swerdsliper, borgere j Abo, for oss j retten och loth vp Benct Laurensson, borgere ibidem, en gardh medh tompten, j Abo liggiendes hart wiidh clostridh, som forscriffne Benct Laurensson nw besitter och fornempde

[1]) »Olsson» utstruket.

Laurens suerdsliper til foren besitit hade, huilken gardh han hanom salt hade for xlviij (48) marck. Aff samma summa kendes sigh Laurens haffua vpborit xxviij (28) marck, mynne och icke mera, til gode nögie och fulle betalingh, ok the andre xx (20) marck, som j gen stande, skal forscriffne Benct giffue hans hustru j Aaboo, medan han nw sin resa är til sancte Jacob. Thet loffuede och forscriffne B[e]nctht, at han och garne göre wille. Ther meder lot han honom op garden medh grunden alztinges quitt och fry, allaledes obehindret fore hwariom manne.

[**16 augusti**]. Lögerdagen nest epter assumpcionis Marie 512.
rechte Hinrik skynnere handena for xij (12) marck for Albricth skynnere, han skaar j halsen. Tenetur iiij (4) marck.

Absentes: Staffan Vestgöte, Anders Suensson.

Her Ciriacus moder medh sine barn j Norlandh.

[**18 augusti**]. Mandagen nest epter assumpcionis Marie stode Laurens Hansson j Biörns by j Lwla sochn medh sin broder Inge Hansson och lot vp theris moder hustru Kaderina, Laurens Hanssons (ɔ: Hans Laurenssons) epterlewa j forscriffne Biörns by, som fordom Herman bagara atte, alla the arffdela, som thöm her j Stocholm tilfiöldh epter theris fader framledne fader(!) ok broder, Gud theris siel nade, frit och quitt fore hwariom manne epter thenne dach. Tesliges stode ärlig man Joan Jönsson fulmechtoger pa forscriffne hustru Kaderina wegna och loth vp forscriffne Laurens Hansson, hennis stiwffson, och hennis egin sön Inge Hansson quitt och fry alle the arffdela, ther hustru Kaderina j Norra botn tilfallen ware medh 513.
gaffuer eller thestament, huilka lunda henne tet medh rettä tilfallit är j Norland. Fframdelis loth han och thöm vp pa henne wegna ith laxafiske j Tornöö, som Tydecke Hansson handa mellen haffuer hafft j vj (6) aar ok jngen rettogheeth aff giort, som forscriffne hennis bonde gaff l (50) marck fore, allaledes pa bade syder frith och quitt til ewig tidh obehindret fore hwariom manne eller quinna aklaghan[1]).

Absentes: Ingewal Torstensson, Staffan Westgöte, Anders Suenson.

[**20 augusti**]. Jtem odensdagen nest epter varfrwe dach dyre bödh Jöns Andersson vp eth win fath iij:e (3:e) resa.

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 121 f., n. 1048.

Samma dagh bödh Bertildh, Folmers fan Lwndens drengh, vp pant iij:e (3:e) resa pa Folmers wegna.

Absentes: Anders Suensson.

[**25 augusti**]. Jtem mandagen nest epter Bartholomej bödh Oleff Kuse pant vp iij:e (3:e) tijdh.

514. Samme dach stempde Balcer sutor Lasse Skotte iiij (4:e) tijdh.

Absentes: Anders Suensson.

[**30 augusti**]. Jtem lögerdagen nest epter Bartholomej rechte Lasse Bergh[1]), Anna Ketkens bonde, handenna for xij (12) marck for töska Kaderin, han hade slagit. Tenetur ij (2) marck.

Samme dagh. Her Peders dreng j Nordingaradh rechte handena for v (5) marck, som han war belaten for thet spenta aremborst.

Her Benct Smalenning.

[**1 september**]. Jtem mandagen nest fore varfrwa dach natiuitatis stode erlig man Erick Jenson fulmechtoger pa her Marten Jönssons kirkioherra wegna och pant satte ärlikom manne her Benct Smalenninge borgamestere all hans fasta grwndh j husom ok grundwalom, som fornempde her Marten til höre her j waar stadh, wiid Norra port liggiendes pa Smedia ghathan, allaledes som hans opne breff vtuisser.

Absentes: Lasse Laurensson gamal, Ingewal Torstensson, Mattis Martensson, Erich Joansson, Moyssen, Erich Phil[pusson], Joan Jönson, Anders Suensson.

515. Samme dach Pawal dragare medh skordotta nesan saker, for lagen äre medh hanom niderfälte.

[**3 september**]. Jtem odensdagen nest fore warfrwa dach natiuitatis sades for retta, ath skypperen hauer Staffan Westgöte jntet ath swara om maltit.

Samma dag wort radit saa offuerene, at Folmer schal anname viij (8) tunnar lax aff Arffuit Olssons skyp och ther til anname swa mökit j gen, salt eller annat, som han kenner tet hanom tilhöre.

Samma dagh wort radit swa offuerene, at Jöns Andersson

---

[1]) Tillnamnet tillskrivet över raden.

skal ok annam*e* viij (8) t*unn*ar lax m*edh* th*et* första aff Arffuit Olss*ons* skyp, Gud h*a*ns siel nade.

Sam*m*a dagh sad*es*, ath Cl*a*us kökem*estere* skal anname j (1/2) lest lax aff Arff*uit* Olss*ons* skyp m*edh* th*et* första.

Sam*m*e dag*en* sagdes, ath Hans Wlff skal anname j (1/2) lest lax m*edh* th*et* första aff Arffuit Olss*ons* skyp.

Sto*r*a kyrkia tiwffue*n*. 516.

Same dagh stode Lasse, then sto*r*a kyrkio tiwffue*n*, ok viderken*d*es sig haffua stolit swa m*a*nga kyrkior, som h*er* epter-scr*i*ffne stande, xxiiij (24) for vt*a*n the xij (12), han til stode wiidh galgan, ok än hade han tha glömt ij (2) k*ir*kiar eller iiij (4), som han wiidh galgan wid*er*kend*es*, ok war han född*er* j Huitt*is* j Findlandh. Stode han och fore r*e*tte tha som han och opta til fore*n* giort hade ok vrsakade sina hust*ru*, ath hon ald*r*ich viste t*et* m*edh* han*o*m eller war j raadh eller daadh m*edh* han*o*m; t*et* togh han vppa sina siel, ok badh han[1]) rad*i*t he*n*ne forswa*r*a vtjnna*n* for Gudz harda dötz skul, thy hon hau*er* hano*m* nogh ont nytit sachlöös for h*a*ns mysg*er*ninga schul. Epte*r* sina wid*er*ke*n*nilse dömpdis ha*n* til kede j öffue*r*sta galgan. Pye m*e*mor*ie*.

Th*e*tt*e* är*e* the k*ir*kiar, som han h*er* widerkend*es*, for än han wtgick til döden, primo: Strenes domk*ir*kia, Lytzla Ryttern*e* kyrkia, Ak*er*s kyrkia wiid St*r*egnes, Torsswij kyrkia, 517.
Hwsaby kyrkia, Gambla Vpsala k*ir*kia, Slem kirkia, Kyle k*ir*kia wijdh Swd*er*köping, Mörköö k*ir*kia, Östh*er*hani*n*ge kyrkia, Solne k*ir*kia, Grodinge kyrkia, Lytzla kyrkia, Ythra Graans kyrkia, Kolbeckx k*ir*kia, Hyltinge k*ir*kia, Bockstaffua k*ir*kia, Bethne kyrkia, Eneby kyrkia, Botha kyrkia, Hölä kyrkia, Loghöö k*ir*kia, Fythia k*ir*kia, Vretha k*ir*kia. Desse epterscr*i*ffne 517 v.
kyrkiar wid*er*ke*n*des han wijdh galghan, p*ri*mo: Ness k*ir*kia moth Vp*sa*la, Ffodhöö k*ir*kia, Heradhe k*ir*kia, Eenhörne k*ir*kia, Alssnöö kyrkia, Kywla kirkia, Helgarna k*ir*kia, Wanszöö k*ir*kia, Boghlösa k*ir*kia, Lwndhby k*ir*kia, Stora Rytth*er*ne k*ir*kia, Loszsöö kyrkia. Än hade han fl*er*e kyrkiar stolith och opbrutit, th*er* han*o*m ey kom j hogh och han ey wiste nampn pa. Desse epterscr*i*ffne k*ir*kiar kend*es* samma tiwff haffua pa brutit och ku*nn*e jngalunde jnkoma: Calmarna kyrkia, Lötha kyrkia.

[1]) »han» tillskrivet över raden.

518. Sama dach stode Jens Olsson, födder j Calix sokn j Findlandh, och widerkendes sina oppinbarlica gerninga, som medh hanom wara thagne, ath haffua stolith aff Östen, sin egen hosbonde pa bergit. Thy dömpdis han j öffwersta galgan hengias j ena kede öffuer alla tiwffua medh kirkia tywffuen. Pie memorie.

Same dach rechte Oleff Waslebwck handena for vj (6) marck. Tenetur j (1) marck.

Absentes: Moyssen, gamble Lasse Laurensson, Anders Suensson.

[**13 september**]. Jtem lögerdagen nest fore crucis exaltacionis sagdes for retta, ath hustru Birgitta, Vrbanus hustru, haffuer Gerth skomagares hustru jntet ath swara, epter hon swa lenge haffuer tagth sin reth och jngenstades warit aff bynom pa jngen syda.

Sama tiidh bödh Lasse Otther pant vp iij:e (3:e) tijdh.

Hartwijck Weydeman bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh.

518 v. Absentes: Lasse Laurensson gamble, Erick Philpusson, Anders Suensson, Moyssen.

[**15 september**]. Jtem mandagen nest epter crucis exaltacionis ware tilnempde aff radit j ärlige mens nerwaren, her Nic. Stwres, Swante Nielssons, fogaten Erich Thuressons och Benct Karlssons, medh en delz aff radzens nerwaren desse dandemen at ware offuer Arffuit Olssons gieldh medh hans formyndara, som han sielff vtwalt hade, Gud hans siel nade, som äre: Clemit Benctsson, Ingewal Torstensson, medh formyndarana ok hans testamentarios.

Peder Olsson dobb[lere].

Samme dagh feste Pedher Olsson lagh sielff vj:e (6:e), ath hans hustru aldrich annamede kapan j sina anthworden aff Jacob screddere.

Lytzla tiwffuen.

Samme dach stode litzla tiwffuen, aff Vesteraars kom, ok sade, ath diechnen, heth Mans Gudzormson, scm war Gudzorm
519. sonason, ath han stal peningana fran sin faderfader ok vnderuiste hanom, hwar the ware; swa stal han thöm framdelis aff hanom och vntrymde hiit til byn medh peningana, ok forscriffne Mans for til Örebro, och the skulle haffua folz aath til hopa.

Absentes: Moyssen, Anders Swensson.

Peder Olsson ok Lasse Winters maagh.

Sama forscriffne mandagh j her Nic. Stures ok Swantes nerwaran medh fogitten Erich Turesson och alt radit stodh vp j retten ärlig suen Benct Karlsson, witnade om the ij (2) lester myödh, Hakan Kare pa thalar til Per Olsson pa sin hustru broders wegna, Lasse Winter, huilken han wiste for wist och sanningh ath han Lasse Winter syelffuom bethaleder vort for sin dödh. Thil huilke bethaling Benckt widerkendes haffua hustru Cristina, Per Olssons, lent xxvij (27) marck pa samma tiidh, som henne brast. Thet badh han sigh swa Gud til hielpa. Ther medh dömpdes Per Olsson quitt for the gieldh.[1])

[**17 september**]. Jtem ödensdagen (!) nest epter crucis exaltacionis giorde Peder Olsson dobblere lagh fore ath hans hustru hade ey takit kapan aff Jacob sartor j antworden. Lagmen: Per Matsson, Oleff Suensson, Esbiörn sartor, Joan sartor, Lasse Japsson, Jens Olsson.

Absentes: Anders Swensson, Moyssen.

[**20 september**]. Jtem lögerdagen nest fore Mathej sagdes for retta, ath Kersten wynman haffuer jntet swara Harwick Weydeman pa the iiij (4) faat emist ööl, epter han kom til swars ok Harthwiick saker for han ey kom och fulgfögde (!) sina klagha.

Sades for retta, at Erich Philpusson fornögie her Peder j Skoo sit[2]) kornit (ɔ: korn) allaledes som en annan fornögde hanom sit korn.

Gerth Bringeman. 520.

[**22 september**]. Jtem mandagen nest epter Mathej apostoli et ewangeliste sades for retta, at Lasse Mansson Frwedans skal giffue Gert Bringeman sine peninga jnnen xiiij (14) dagha, som han hanom loffuede.

Tielffues hustru.

Samme dach stode Hans Östensson ok Laurens Östensson

---

[1]) Denna anteckning är skriven på ett mellan sidd. 518 v. och 519 efteråt inhäftat pappersstycke. — Anteckningen n. 1049 i jordeboken hör till år 1487; se ovan sid. 216 f.

[2]) Detta ord senare tillskrivet, vilket förklarar inkongruensen med »kornit».

j Jesszeffaa[1]) j Pederssör sochn ok vploto hustru Elin, Tielffuans epterleffue, alla the arffdela, thöm tilfiöldh epter theris broder Tielffue Östansson, Gud hans siel nade, bade j lyggiende grundom ok lösöre, hwat thet helst wara kan, huilke arffdela the kendes sig wel til tacka fornögde wara, ok forscriffne hustru Elin sin fritzskylling vplade tha strax, som lagh wisa.[2])

Samma dagh feste Hinrik Finne Hielmholt lagh sielff vj:e (6:e), ath Eliffs peninga bort stalis medh hans egna peninga, som Hans diekne hanom aff staal.

521. [**24 september**]. Jtem odensdagen nest epter Mathei apostoli et ewangeliste. Absentes: vnga Lasse Laurensson, Pelle Pedher.

Arffuit Olssons vxor.

Samma dagh gaffs Arffuit Olssons hustru ok hans epterleffua dagh til xx:de (20:de) dagh jwla om alla til gieldh j her Nic. Stwres, hans kere söns nerwaren, Swante Nielssons, medh Benct Karlssons, som tha for fogit sath pa Erich Thuressons wegna, ok all gieldh ther for jnnan then dag skal offuer legges ok forscriffne vxor Kaderin sig betänckie medh sine wenner, hwadh hon ther til swara wil, epter gielden affrechnede äre.

Hinrik Hielmholt.

Samme dach giorde Hinrik Finne Hielmholt lagh sielff vj:e (6:e), ath [Eliffs][3]) peninga bort stals medh hans egna peninga. Desse gingo lagh medh hanom: Andhers bagere, Oleff screddere, Oleff, Laurens watuförere, Oleff Jensson, sielffuer vj:e (6:e).

522. Joan Swensson radman.

Samme dach lade Joan Swensson pa disken j retten eth silff belte medh S. och Y. giort, hwit, som Arffuit Olsson hanom hade pant säth och ther meder fäm forgylta silff knöpa medh beltet, som hanom tha fran sades j ärlige mens nerwaran, her Nic. Stures ok hans kere sön Swante Nic:ssons medh Benct

---

[1]) Jordeboken har: Jeffzseaa. Säkerligen avses byn Edsevö i Pedersöre socken (jämf. *T. E. Karsten*, Svensk bygd i Österbotten, sid. 147 ff.).

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 122 f., n. 1050.

[3]) Detta namn, för vilket en lucka lämnats i hdskr., supplerat efter ovanstående anteckning om Henrik Hielmholt av den 22 september.

Karlsson*s*, som tha j fogda stadh sath pa Erick Thuressons wegna. Tha strax hanom thetta fran saght war och fran sigh lagh, besprakade han ena tompt pa Swdra malm, som han ok til foren hade bespraket, som Arffuit Olsson til hörde eller tilhört hade, huilkit som skedde j mestadelin aff[1]) radzsens nerwaran medh forscriffne gode herra och mens ahöran.

Samma dagh sades Hinrik Reghwordh pant eller peninga jnnen xiiij (14) dagha aff Meretha Albrechtz wiidh sine iij (3) marck.

Om laxen. 523.

Samme dagh forbödh ärligh man her Nic. Sture j sin söns nerwaran medh Benct Karlssons nerwaren ok radzsens j radzstuen, at jngen skypper skulle derffues nager lax utföre mera än ena tunna j hwart skyp, som skypperana medh theris folk behoff giort offuer syön til fethalie, ok sade tet skypparom thet (!) sielffue j radzstuen.[2])

Oleff Andersson.

Samme dach sades Oleff Andersson, her Nic. Stwres fogit, medh sine tienere sin borghan lös om Nic. skyppböggiere wegna.

Hans Wlff.

Samme dach antwordede Hans Wlff fran sigh pa disken[3]) thet schrin, som han til panta hade aff Arffuit Olsson, j nerwara her Nic. Stures och Swante Nielssons medh Benct Karlssons och radzsens nerwaran och tha strax vpbrötz. Tha war j samma skrin, primo: jtem en forgylt skena; jtem een pwderbössa, giordh som en höck, aff sölff; jtem een guldringh; jtem een forgylth kiortel knöp; jtem ij (2) skeder, en forgylt och 524.
anner ey[4]); jtem eth manna bandh medh en wippa; jtem xlviij

---

[1]) De båda sista orden senare tillskrivna över raden i st. f. »all», som utstrukits.

[2]) Denna notis ger vid handen, att Nils Sture under Sten Stures vistelse i Finland hösten 1488 — alldeles som fallet varit vid flera föregående tillfällen, då riksföreståndaren befann sig på längre avstånd från rikets centrala delar (se Stockholms stads tänkeböcker, I, sid. 61; jämf. ovan sid. 218) — fungerat som dennes ställföreträdare.

[3]) Orden: »pa disken» tillskrivna över raden.

[4]) Det sista ordet tycks vara utstruket.

(48) ströninga stora medh K.; jtem än xiiij (14) ströninga gör j hedhniska blomer. Thetta sölff och annat i schrineth war hörde Karl Karlsson.

Karl Karlssons sölff och annat smaath.

Thette äfftherscriffne antwordede borgamestarana her Nic. Sture j hender, som war alt vtj een posza ok hörde Karl Karlssons, som Arffuit Olsson hade til göme ok war herre och höffuitzman her Sten Stwre beseth hade, huilken besetning han offuergiffuit hade medh sit breff, som Karl Karlsson medh sigh hade, som j disken ligger medh werdogha faders biscop Kortz breff. Thetta war j seecken, som her Nic. Stwre antwordades, primo: jtem en forgylt skene; jtem eth huit belte medh S. och Y.; jtem ij (2) skedher, anner forgylt och anner; jtem en pw-
525. derbössa, giord som en hok (ɔ: hök), sölff; jtem en guldhringh; jtem vj (6) forgylta knöpar j kiortla; jtem ith manna bandh medh wippe; jtem en ringa pungh; jtem xiiij (14) stöcker hedniska blomer; jtem lxiiij (64) stöcke ströninga medh K.; jtem eth par perla böglar. Thetta epterscriffne sakner Karl Karlsson, som bortha är, primo: jtem x (10) stycke hedniska blomer, wege xiiij (14) lodh til hopa; jtem xvj (16) stycke ströninga medh K., wege vij (7) lodh, eth quintin til hopa; jtem jth par bögler, och borta; jtem eth korelabandh som it quinna bondh; jtem ij (2) border; jtem eth par perle strömper.

[**27 september**]. Jtem lögerdagen nest fore Michaelis. Jerl östantil feste lagh siel iij:e (3:e) for olagha köp.[1]) Dabit ij (2) marck.

Samme dagh rechte Jöns Olsson handena for iij (3) marck for vlaga köp. Dabit j (1) marck.

[**1 oktober**]. Jtem odensdagen nest epter Michaelis wort fogitten och radit swa offuer ene, ath Gudzorms tywff j Wester-
526. aars skal sendes tith til hanom, som han giorde gerningän, ther til ranzakende, ok epter thet at han schywter pa Gwdzorms sonason, ath han hade honom befalit ath thaga hanom[2]) peningana aff scrinit och bere hanom thöm ok ther aff samma penin-

[1]) Det följande senare tillagt.

[2]) Ordet utstruket.

*g*a loffuide Gudzorms sonason ha*n*om xij (12) öre för sina mode.[1])

Sa*m*me dagh rechte Marte*n* scr*i*ffue*r* handena for vj (6) ma*r*c*k* for blanade*n*, han giorde pa mwramestere drengen.[2])

Sa*m*ma dagh feste Nic. Hawlayn vj (6) ma*n*na lagh, ath ha*n* ey gaff Erick Philpusso*n* oq*ue*dens ordh.[3])

Sa*m*me dagh gaff fog*i*tte*n* och rad*i*t the Rostokx köpme*n* loff ath wtföre j (½) lest lax hwar the*r*a aff the vj (6) köpme*n*.

Ande*r*s Suensso*n*, E*r*ic Philpus.

[**1 oktober**]. J*t*em odensdage*n* nest fore B*i*rgitte sade*s* for retta, at E*r*ich Philpusso*n* schal anname sit salt j gen, som aff 527.
Norra botn kom, och bethala sielff frachte*n*, epte*r* han togh ey gedde*r*ne, tha Ande*r*s Suensso*n* bödh ha*n*om thöm for saltit.

Stempde Ole*ff* Kwse Ole*ff* Helsinge iiij:e (4:e) tijdh.

Sade*s* ffor retta, ath the*n* som pyga*n* wort sendt, han bliffue wiidh piganna.

Sagde*s*, ath te*t* bliffue wiidh te*t* byt*it*, som fog*i*tte*n* bötte mellen Ragwal Kamps vxo*r* och he*n*nis me*dh*arff*uing*a.

[**11 oktober**]. J*t*em lögerdage*n* nest epte*r* B*i*rgitte rechte Oleff Joansso*n* Swin handena for vj (6) ma*r*c*k* fore oq*ue*dens ordh Hinr*ik* borgamestares vxor fik aff ha*n*s hustr*u*. Da*b*it ij (2) ma*r*c*k*.

Sade*s* fore retta, ath Hans Biörnsso*ns* hustr*u* schal haffua sine kleder jn til sigh j spethalen.

[**13 oktober**]. J*t*em ma*n*dage*n* nest epte*r* Birg*i*tte, som 528.
war sa*n*cte Calixti dagh (ɔ: afftan?)[4]), stod vp j rette*n* ärligh ma*n* her Benct Smalenni*n*g, war borga*m*estere, och bödh vp jth hws iij:e (3:e) tijdh.

Sa*m*me dach rechte Laure*n*s Perma*n* handena for xxiiij (24) ma*r*c*k* fore saaramalith, han giorde. Dabit iij (3) ma*r*c*k*.

Sa*m*me dach rechte Bencth Kogh handena for lxxx (80)

---

[1]) Jämf. ovan sid. 294.

[2]) I margen: »zachöre», varöver senare tillskrivits: *gratis* da*t*um.

[3]) I margen: »lagh», och därunder (senare tillskrivet): *gratis*.

[4]) »Måndagen efter Birgitte» inföll detta år på den 13 oktober; Kalixti dag däremot var tisdagen den 14 okt. Troligen är den förra uppgiften den riktiga; måndagen, men icke tisdagen var ordinarie sessionsdag.

marck, for han kleff eller stegh offuer bomen. Dabit xx (20) marck.

Philpus Jensson, Hans Priwalk.

Samma dach sades for rettha, at Philpus Jensson skal bliffue wiidh sith hus[1]) ok Hans Priwalk vtgiffue the xxx (30) marck, som han fore the dandemen loffuit hade, sidan then förste dechtingan war giord, och gick pa nya dechtingan medh sin hustru moder. Thette skulle fast och staducht bliffue wiidh xij (12)[2]) marck, som tet först vpbrute. Tha j thet samma for
529. retta vorwi[l]korede sigh forscriffne Hans Priwalk at giffue Philpus xxij (22) marck ok viij (8) marck vpbere vtaff gardana, swa at the xxx (30) marck vorde[3]) bethalade, som breffuit jnne holt, ok tha Philpus fornögder är, tha skal han Hanisse vplatha sama forscriffne tregarda fryt och quitt jn vppa radzstuen[4]) och huart thera andra, som ock finnes nw jn isto anno post Katherine pa odensdagin (*26 november*).[5])

Staffan Wesgöte.

Samme dach lade ärlig man Staffan Westgöte fran sich the x (10) marck, som j gen stode aff the xx (20) marck, hustru Ramfridh skulle haffua pa altarit j Bykirkian wider aller westerstha pelaren pa södra sydan framanfore Sielakors trappan wiidh vaknhusit, huilkit altera fornempde hustru Ramfridh hanom vnt hade for xx (20) marck medh[6]) hans egin serdelis prest, sina egna messa cleder och lywss medh alla sina tilbehörilse, huilke peninga, x (10) marck, forscriffne hustru Ramfride dotters dotter formindara til sigh annamede, som waro Ingewaldh Torstensson och Peder Skytte, radmen.

Stempde Ingewal Torstensson iij:e (3:e) tiidh Jönis Biörn.

530. Ingeborgh guldsmidh.

Thette är tet sölffuer, som j retten stander, til tess var herre och höffwiidzman her Sten hem kommer aff Findlandh, medh huilkit sölff, ringar och band hon wille j gen löse sith

---

[1]) Detta ord senare tillskrivet över raden.

[2]) Ändrat från: iij (3).

[3]) Ändrat från: äre.

[4]) Det följande senare tillskrivet.

[5]) Se nedan sid. 309 f.

[6]) Efter detta ord har först stått: »sin egin prest», som utstrukits.

huss aff Erick Jonsson radman, primo: jtem viij (8) sölff skaaler; jtem jth stop medh lock aff sölff; jtem eth forgylt sölff belte, giort som stenhussa gafflar; jtem eth korelabandh medh ij (2) braszar ther pa och en guldringh.[1])

[**15 oktober**]. Odensdagen nest epter Calixtj stode Hinrik Regenwarth och giorde Hinrik Lydeman mechtigh ok myndigh sin gieldh vtkreffuie pa hans wegna.

Samme dach sades for retta, ath the ordh, som Oleff Helsingh kötmangar hauer sacht ok oppinbar giort j sina sottaseng j manga dandamanna nerwaren medh kemmenerena, the ordh bliffue staduge ok fasta.

Samme dach feste Peder Nic:sson lagh sielff vj:e (6:e), ath 531.
han ey vntkom tywffuen j Jon scredderes stugu.

Clawus Olsson.

Sagdes for retta, ath Clauus Olsson hauer jntet Jens Bwck ath swara om the spennen.

Erich Philpusson.

Samme dach stodh Pedher Laurensson skomagar och pant satte ärligom manne Erick Philpussone ena tompt j Heluitit for x (10) marck[2]), som forscriffne Per Laurensson hade sielff pa both,[3]) än lante han hanom j (1) marck om Martinj.

[**20 oktober**]. Mandagen nest fore xj^{m} (11,000) jomfrwr giorde Pedher Nic:sson lagh sielff vj:te (6:e), ath han aldrich vntkom tiwffuen aff Trosa Joans stugw eller war j raadh och daadh at vntkoma hanom. Desse swore medh hanom, primo: Anders Finne, Nic. Olsson, Anders Suensson, Hinrik Jönsson, Magnus Olsson, sieluer Per Nic:sson.

Nic. Götkasson. 532.

Samme dagh stode — —.[4])

Hans Dechners barna peninga, j clostrit jngiffna ere,
broder Hinrik oc broder Örien.

Samma [dach] stode vp j retten Pelle Persson radman ok badh radit om the peninga, iij^{c} (300) marck, som Kreffuittes steffbarnom[5]) skulle tilhöre och theris steffader Herman Kreffuitta

[1]) Jämf. ovan sidd. 42 f., 204.

[2]) Orden: »for x marck» tillskrivna över raden.

[3]) Det följande senare tillskrivet.

[4]) Anteckningen ofullbordad och överstruken.

[5]) »steff» tillskrivet i margen.

schulle fran sig skylie och antworde ok closter (!) nw for jth aar om Johannis[1]) figh iij^{c} (300) marck ok tesse iij^{c} (300) marck quarsattes barnom arlige til bestandh. Ther medh vntes forscriffne Pelle Persson samma iij^{c} (300) marck tha ath han schulle bleydie aff arlige samma fatiga barn aff rentan hwadh thöm behoff giordes ther til the komo til mantz eller the sungo theris första messo.[2])

[**22 oktober**]. Jtem odensdagen nest epter xj^{m} (11,000) jomfrwr annamede kemmenerana alla the panter, som hustru Ingeburg Joan guldsmitz jnsat hade j retthin pa sit huss, huilken pant thee bare henne j gen frith och quitt och hon tha samme dach til sigh annamede.

533. Mattis j Sycle.

Samme dagh vare her Nic. Persson, her Jacob Nielsson, tha tet aridh ware sittiende borgamestara, fulmyndoge pa Per Laurenssons wegna j Kalmarna sokn, som war Jens Lau[ren]sons broder at sancte Örien, ok fulmyndoge pa Botwiidz wegna j Ästerna sokn, som war hustru Sigride broder, at vplata ena tompt pa Södra malm, liggiendes hart ner Jens bastue karl pa norra sydan wiidh repa banan, huilken tompt som är lang lj (51) alin, bredleken twerss offuer xxvj (26) alna. Thette ware forscriffne myndoge Mattis j Sycle vplata, som han nw betalit hauer fore xij (12) marck, quitt ok fryt forscriffne Mattis at haffua medh sina arffuinga til ewigh tijdh.

[**25 oktober**]. Jtem lögerdagen nest fore Symonis et Jude feste Cristiern offuerskere lagh sielff vj:te (6:e), ath han ey j radh och daadh war ath slaa Örien offuerskerer. Laghfelter, dabit j (1) marck; ffor saken dabit iij (3) marck.

Samme dach rechte Oleff Hinriksson handena for xx (20) marck, for han slogh offuerskeren. Dabit iij (3) marck.

534. Peder Dobbiin.

[**27 oktober**]. Jtem mandagen fore Symonis et Jude stodh vp j retten erligh man Oleff Matsson radman och lot vp Hans Priwalk Cvj (106) marck fry och quitt pa Peder Dobbins wegna, huilken som fulmyndoch war giordher j dandamanna nerwaran aff Per Dobbiin.

[1]) Orden: »om Johannis» tillskrivna i margen.

[2]) Hela stycket synes vara senare infört.

Peder Japsson j Vesterars.

Samme dach stode Hans Priwalk fulmechtogh pa sina söster, vxor Älzebe, Hans Hollingerssons epterlewa, [wegna] och loth vp Erich Joansson eth hws, som hon nw sielff besitter, pa Peder Japssons wegne j Westeraars medh twa kellere, vnder husit ligger, fryth ok quitt vndentagit then kellera, vnder ghatan ligger, ffor huilkit hws fornempde Peder Japsson gaff vj^{c} (550) marck.[1])

Samma dagh bödh Claus kökemester vp eth stenhus, en 535.
brun medh thwa tregarda, swnnan Sielagarden liggiendes, iij:e (3:e) tijdh.

Samme dach sades, ath Staffan Vestgöte och Peder Skytte schole thaga sielffue offuermen och forlikes. Thet Peder Skytte til staar, tet är han plictogh at giffue jnnen xiiij (14) dagha.

Samme dach sades for retta, ath kunne the ey forlikes, Lasse Laurens vnge ratman ok Dannenbergx magh j Westerars, jnnan tetta och odensdag, tha äre Albrict plictogh at giffue Lasse Laurens sine peninga epter beggis theris wilkor. 536.

Samme dach sades for rettha, ath Peder Pedersson, födder j Wederlax sochn j Findlandh wijdh Wyborg, som staal Hans offuerskera barna kiortil medh sölffuit, schal staa och hwde slaas wijdh stocken ok nywta baden öronnen.

[**29 oktober**]. Odensdagen ante omnium sanctorum. Desse epterscriffne scholo ghaa j Östra quarter medh wardscriffuaren ok scriffue manthalit:

Torsten
Peder timberman.

Desse ghanga j Södra quarter medh wardscriffuaren:

— — —[2]).

Desse skolo ganga j Vestra quarter om mantalit medh wardscriffuaren:

— — —[2]).

Desse skolo ghanga medh wardscriffuaren j Jnra quarte- 537.
rith, som är jnnan mwr:

— — —[2]).

Samma dach feste Mattis Finne lagh sielff xij:te (12:e),

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 123, n. 1051.

[2]) Tomrum lämnat för namnen, som ej blivit ifyllda.

ath han ey wiste, ath q*ui*nnan war en tiwff eller hade stolit sin bonde, eller jnt*et* haue*r* nöth m*edh* he*n*ne aff samme tiwffnat. Lagmennen: Mag*nus* Hemming*sson*, Laur*ens* sporassm*it*, Anders mölner*a*, And*ers* Olsso*n*, Oleff F*i*nne, Oleff Ragwalsso*n*, Jacob Torstensso*n*, Ere*ngisl*, Jens Olsso*n*, Sue*n* Joansso*n*, Pedher Olsso*n*, sielffue*r* xij:te (12:e).

[**3 november**]. J*tem* mandage*n* nest epte*r* o*mnium* sa*nc*to*rum*. Algut Westgöte wid*er*kende*s* for retta, ath ha*n* vpbar vj (6) m*arck* j gieldh aff E*ric* Hansso*n* ke*mmener*en aff the pe-
538. n*inga*, som almosa ma*nnen* til hörde, som j häl fal och bonden ärffde j W*er*mdöö, huilke pen*inga* fors*criff*ne fatiga ma*n* Algute skyllog*er* war for husalön *etcetera*.

[**5 november**]. J*tem* odensdage*n* nest epte*r* o*mnium* sa*nc*to*rum* stempde Margit Ragwaldz sutor iiij:e (4:e) tiidh Örien wy*n*mans hust*ru*.

Samme dach rechte Ped*er* Sonasso*n* handena for xij (12) m*arck*, for ha*n* stack And*ers* Laurensso*n*, ok th*er* m*edh* bödz fridh the*ra* mellen wijd ther*is* pen*inga*. Da*bit* ij (2) m*arck*.

Serkensoo.

Sad*es* for retta, ath And*er*ss Sue*n*sso*n* och Joan Nic:sso*n* sware Hinr*ik* Serken til sina pen*inga* vt til giffue*n*de jnne*n* xiiij (14) daga for skypet.

Samme dach feste T*ru*els smidh lagh sielff vj:te (6:e), ath han ey slogh Örien smidh m*edh* wilie j g*i*llistuen eller drogh sin kniff.

539. Samma dagh sad*es* for retta, ath Jöns weg*er* skulle wijdh sina pen*inga* jnsätia the pen*inga* jn vtj retten, som Anders Sue*n*sso*n* pa thalar ok töch til haffue*r*.

Matt*is* smidh ok Helga lycha*ma* gillis bröder.

[**10 november**]. J*tem* ma*n*dage*n* sancte Martens afftan sades for retta, at her Oleff And*r*ee, som olderma*n* är j Helga lechama gilde, eller tess bröder haffue jnt*et* til thal til kelle*r*en, vnder Matt*is* smidz huss ligg*er* wijdh Norra port, som th*et* thöm förre aff gath är m*edh* ij (2) tölffue*r*, som alle vel vythe,[1]) ok fors*criff*ne bröd*er*schap än nw jnge*n* skeligen ok beskedelig skel fram borit haffue sig m*edh* retta til behollende eller

[1]) Orden: »som alle vel vythe» efteråt tillskrivna i margen, möjl. av annan hand än Helmiks.

egendhe. Var och tha sacht: om forscriffne her Oleff wedies wille, setthie sine xx (20) marck jn moth radzsens xl (40) marck, om han tet fremermeer haffua wille och sig ther meder ey nögie latha.

Niels scriffueres hustru kemmeners stempde Gregers skynnere iij:e (3:e) tiidh.

Helmick stadzscriffuer bödh vp eth huss första tijdh.

Jens Andersson. 540.

Sades for retta, at Jöns Andersson bliffue wijdh sin pant, som han nw lageligan vpbodit haffuer, som han aff Jacob wynman fich, ok latha medh dandemen panten beschatta, och [thet?] han beter är, giffue Jacob j gen.

Samme dach stempde Hans Melemän Kaderin barchastöteres iiij:e (4:e) tijdh.

Samme dach bödh Per Skytte vp eth huss iij:e (3:e) tijdh.

Absentes: Ängleka Zandersson.

Her Nic. Persson, Erich Canceller.

Samme dach jnsatte her Peder Fadersson iiij^{c}xij (412) marck, iiij (3 1/2) öre pa Erick Cancellers vegna, som her Nic. Persson skulle haffuå, ok tha strax besegildes the medh Eric Thuressons jnsigile, hwaria ij (2) seckia til hopa.[1])

[**12 november**]. Jtem odensdagen nest epter Martinj bödh 541.
Jens kopperslagere vp eth stedh iij:e (3:e) tijdh.

Absentes: Jacob Moys, Erich Philpusson.

Sagdes for retta, at galne Nic. Olsson hauer jntet til thal til Erick Hansson vtan thale til Biörn laxekarl, som Erich Hanssone mwren solde.

Samme dach stempde Strobuck vxor Sigridh bagaris iiij:e (4:e) tijdh och Alexius iiij:e (4:e) tijdh.

Galne Nic. Olsson och Erich Jensson.

[**17 november**]. Jtem mandagen nest epter Martinj stode galne Nic. Olsson och giorde Erich Jensson radman myndoch och mechtok ath hindra Suen Swensson til retta.

Samme dach stempde Henrick van Essen Hinrik mynteres hustru iiij:e (4:e) tijdh.

[1]) Jämf. ovan sid. 281 f. (Erik Canceller — så benämnd, emedan han var son till kon. Karl Knutssons kansler Claus Ryting — är identisk med den där omnämnde Erik Ryting).

Samme dach gaffs Inge Olsson loff ath hindra Hans Lyndwiidzson eller hans gotz, hwar han tet finna kan.

542. Samma dach sades, ath Truels smid skal forlicha sigh medh kemmenerena[1]) ok smida eth fat jern til staden, som kemmenerena worde hanom siende.

Samme dach bödh Clemit Benctsson pant j (1) tijdh.

Samme dach bödh Helmick stadzscriffuere vp eth huss ij:an (2:an) tiidh.

Jens Erffuastasson.

Samme dach loth Helmich vp ena tompt fry och quitt Jöns Erffwastasson pa Laurens Hinrikssons vxor wegna j Nyköpingh.[2])

Absentes: Moyssen.

[**19 november**]. Jtem odensdagen nest epter octauam Martinj befaltes kemmenerana, at the schulle wara Fredax almosens forstandera[3]) behielpege thet thöm bör haffua aff Laurens tygelslager.

Sades for retta, ath Jöns Andersson giffue Jacob vynman thet offuer är thet Jacob hanom skylloger är annen (?)[4]) for xvj (16) marck. Thet offuer är, befalte Jacob Hinrik Bröning vp ath bere j sine bethalingh pa rekinscåp.

543. Samme dagh bödh Hans bösse hugger Marqwardh Gruwel iij:e (3:e) resa [retten].

[**22 november**]. Jtem lögerdagen nest fore Katherine virginis bödh Hans bösse hugger Marquardh Gruell iiij:e (4:e) tijdh retten.

[**24 november**]. Jtem mandagen pa sancta Katherina afftan. Jacob lögekarl bödh vp sin gardh ij (2:an) tijdh.

Samme dach. Clemit Benctsson bödh vp pant iij (3:e) tijdh.

Samme dach worth sagth, ath Marquardh Gruwel forlicha sigh medh bössa huggaren medh ij (2) dandemen pa hwar siden, pa thet ath eedh ey thera mellen kome.

Suborgh kome fram medh sin skel pa tompten, ther Per Michelsson pa thalar pa Sancte Nicolaus wegne, jnnan jwl nestkomandes eller haffue jngen til thal ther om fremermeer.

---

[1]) Det följande senare tillagt.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 123 f., n. 1052.

[3]) Kan även läsas: forstandare.

[4]) Otydligt ord.

Staffan Westgöte, Hwffuendaal. 544.

Samme dach stode for retta ärlig man Staffan Westgöte welfortänckter j fogaten Erich Thuressons och alt radzsens nerwaren och loth vp Hwffuendal en vpbögdan mwr j sith huss, liggiendes nest nordan tet huss, som han nw sielff besitter, och nest sunnan hustru Cristina Staffan Storbekes huss och nest sswnnan thet hws ok grundwal, forscriffne Huffwendaal nw forhender haffuer at böggie neden fore forscriffne hustru Cristina hus j grendena pa södra sidan, j huilkit nya huss och bögningh fornempda Hwffuendal vpmwrath haffuer och nylacht en grundwal j sin kellere balka höght, som hanom enskyldt til hörer, fornempde Staffans mwr och grundwal til bestand och gode, huilken mwr fornempde[1]) Staffan Huffwendale fry och quitt vplot medh sine anckara och sparra ther jn til leggiendes, som them behoff giors (ɔ:giörs) til ewiig tiidh, som beggies theris breff vtuissa och jnneholle, som the ther pa hwar androm giffuit och beseg[l]dt haffua. Ffremermeer stode forscriffne Hwffwendal och vplot Staffan Westgöte fryt och quitt sin 545. halffua mwr j thet stycket, som Hwffuendal lenger mwrath haffuer en Staffans mwr til siger. Tha ma och schal fornempde Staffan haffua, nytia och brucha samma stycke mwr medh sine ancker och sparra, om Staffan swa behoff giörs eller teckes byggie nedan forscriffne sith huss, vpsides Hwffuendals hus ligger.[2])

Samma dach sades for retta, at Nic. scriffuere radman haffuer jntet at swara eller hans hustru til then grita ok kanna, som docha waskerskan pa thaler, epter hon sielff befalte pigana hws ok heman ther medh jnköpa och vtfaa. Thale til pigana sielffua och jngom androm, som thet vtffick och hon tet sielff befalith.

Samma dach rechte Hans Hakamacker handena for sex marck for kniffdragit. Dabit j (1) marck.

Serken.

Sades, ath Serken schal kome fram medh sin tögh nw pa mandagh nestkomendes. Desse ware hans tögh, the han pa sköt: Mattis Nic:sson, Hawlayn.

---

[1]) Orden: »mwr fornempde» tillskrivna över raden.

[2]) Jämf. a. a., sid. 125 f., n. 1056.

546. Skreddarana.

Sades for retta, at screddaren, som kemmenerana vt thogo ner her Laurens pa Helge andz holm, schal forlica sigh medh screddara ämbetet och quinnan thage sin kapa j gen, epter hon wogh hanom kledit til och han henne til j gen, ok säthie skal han borgan fore, om nagherlunde spörs, ath han for bispen hauer warit medh. presten och forklagat sigh.

Margit Martens, Herman Rogge.

Sama dagh sades for retta, at Herman Rogge skal fornögie Margit Martens the skynnen, som hans drengh köpte, ok hustru Margit kome medh sin skel eller witne, ath the henne affstolne äre medh retta stöldh.

Gyllisstuen.

Sagdes for retta, at samma lagh och siduenia ware nw pa gillisstuen, som gamalt ok forent hauer warit ok schaffarana
547. schule forlate sin gestabodh ok skaffa heller gyllit til foren hwadh Gud giffuer medh ena kanna eller hwadh thet är. Thage heller j (1) pening tess mera aff the swpa drinckara eller twa, som the om affthannena pröffue och sköne kunno ath the til achters äre, ok then ther nagat swnderslaar for gillit sielffuer bothe j gen.

Hemmingh smidh.

Sades for retta, ath Hemming smidh, som sadelmakaren j hel slogh eller sköt medh bössan j stwen, forl[i]cha sigh medh malsäyanden och säthie ther borgan fore[1]).

Hustru Birgitta Per Anderssons hauer stempdt Mattis Finnes hustru iij:e (3:e) tijdh.

Helmich stadzscriffuere.

Samma mandach stode fore rettha hustru Elin, Jap screddares dotter, fulmyndoch pa sin moders wegna och sina egna och vplot Helmich en gardh vpbögden ner pa fallende fota
548. fryt och quitt til ewiigh tijdh fore suma peninga, som the ther om til ens vortho, ok kendes hon aldelis wel bethalit ware then mynsta pening medh then största[2]).

[1]) Anteckningen åsyftar möjligen det ovan sidd. 222, 225 omnämnda dråpet på Laurens sadelmakare, där dock dråparen kallas Didrik Hemmingsson smedesven.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 128 f., n. 1062.

Andhers Pedhersson.

Samma [dagh] stode Helmich stadzscriffuere och vplot Andhers Persson samma gardh medh tess grundh allaledes som han staar eller vpbögder är medh en lyten hwalffdh kellere ther vnder liggiendes, som kellerhalsen bade Andhers Persson och mik[1]) til hörer til then kellere vnder mith litla huss ligger, som Anders Persson til panta haffuer fore lxx (70) marck, huilken forscriffne gardh medh tess grundh och bögning jach hanom och hans arffuom fry ok quitt vplo[t]h fore sitiende retten och tha Anders Persson forscriffne sin fritzskyllingh vplade, som stadz lagh vthuissa, ok kendes Helmich samma tijdh, ath fornempde Anders Pedersson bethalde och fornögde hustru Eline Japss dotter garden, effter Helmick hanom bespraket hade ok hon fran hans foreldra fordom[2]) komin war[3]).

[**26 november**]. Jtem odensdagen nest epter Katherine 549.
bödh Anders Suensson ratman vp leffuende[4]) panth iij:e (3:e) thijdh.

Samme dach stode fore retta Lasse Joansson j Hywinum j Wansiö sochn wiidh Stregnes ok giorde her Bencth Smalenninghe fulmechtoch ath vpbiwda en vpbögdan tregardh, liggiendes westen mwr j Pelle Perssons Reffuaklo grendh thwers offuer ther han nw bor, huilken gardh som hörer forscriffne Lasse Joanssons brodersön til. Per Reffuaklos hustru broder är then Lasse Jonsson.

Philpus Jensson, Hans Priwalk.

Samme dach annamede Philpus Jensson xxij (22) marck stocholmska aff disken, som Hans Priwalk jnseth hade til retta 550.
pa the widerthalan ok forlichning, som thera mellen giordh war[5]), ok ther medh schulle fornempde Philpuss vpbere och anname viij (8)[6]) marck aff hwsen ther til frit och quitt vtan alla ghensägn. Ther medher stode tha forscriffne Philpus och lot vp Hans Priwalke ith stenhuss östan mwr neden fore hans

[1]) D. v. s. Helmik stadsskrivare.

[2]) Detta ord tillskrivet i margen.

[3]) Den återstående delen av sid. 548 och övre hälften av sid. 549 äro blanka.

[4]) Detta ord tillskrivet över raden.

[5]) Jämf. ovan sid. 300.

[6]) Ändrat från: xij (12).

hus liggiende*s* m*edh* twa vndj stenbode*r* och yth stenh*us* östa*n* mwr liggiende*s* m*edh* ij (2) kelle*re* the*r* vnde*r* nest nedan hu-st*ru* Rychmodz stenh*us* j Skulta g*r*enden pa norra sidan, huil-kit for*scriff*ne Philpus Jensso*n* Hanse P*ri*walke sa*m*ma for-*scriff*ne huss, boder ok kelle*ra* f*ri* och quit*t* vmbewar*et* vploth fore sittiende retten allalede*s* vklandreth fore alla födde och ofödde til ewiigh tiidh.

Tessligе*s* stode forrörde Hans Priwalk ok vploth Philpuss Jensso*n* ok hans hust*ru* th*et* stenhuss som the nw vtj bodde m*edh* eth stege*r*hus nide*r* j g*r*ende*n* pa norra syda*n* ok tregar-den j mellen P*ri*walkx stenhuss ok for*scriff*ne brygge*r*huss m*edh* iij (3) tompte*r* pa Sudra malm liggiende*s*. Tesligе*s* vplot han thöm ok alt löst ok fast jnna*n* stad ok vta*n*, hwa*r* t*et* helst er elle*r* f*i*nnes kan, ok the*r* mede*r* alla vtestandande gieldh
551. thöm til vpbe*r*ende epte*r* re*k*inscapz boken[s] jnnehollelse fryt ok vmbewaredh til ewiigh tiidh fore alla födde och ofödde aklagara. The*r* pa gaffue the pa bade syder hwa*r* sin f*r*itzskyl-lingh, som lagh wysa, for sittiende retten.[1]) Ffra*m*delis findz om th*ette* sa*m*ma ärende anno *etcetera* nonagesimo nono pa man-dagin nest epte*r* Laure*n*cij (*12 augusti 1499*) hwat tha the*r* om sackt war *etcetera*[2]).

552. Moysse*n*.

[**1 december**]. J*tem* ma*n*dage*n* po*st* And*r*ee vorth saa for re*t*ta sacht, ath Moysse*n* skal hesten beholle och fodra ha*n*om til tess nage*r* ande*r* ko*mm*e*r* och wide*r*ke*nn*is ha*n*om eller [han] nagat kan spörie aff sin egin hest; ko*mm*e*r* nage*r* och ke*n*nis wijdh the*n*ne hest, the*r* han haue*r*, göre Moysse*n* föllest och skel for foderth.

Serken.

Sade*s* for re*t*ta, ath Ande*r*s Sue*n*sso*n* och Joan Nic:sso*n* skule fornöie Se*r*ken alt t*et* Se*r*ken ku*nn*e thöm til re*ch*ne och
553. Ande*r*s sielff fore retten hade sacht och forwilko*r*et her for oss j radzstue*n* och Se*r*kens witne til stode at the ha*n*om loff*ue*de

---

[1]) Det följande senare tillskrivet.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 124 f., n. 1053 och 1054 (under *24* november). — Resten av sid. 551 och övre hälften av sid. 552 äro blanka.

pa Erickx wegna j Pytho. Desse witnade medh Serken: Mattis Nic:sson, Hawlayn.

Samme dach bödh Jap lögekarl vp en gardh iij:e (3:e) tijdh.

[**3 december**]. Jtem sancta Barbara afftan om odensdagen for retta witnade galne Nic. Olsson, at Anders Suensson fornögde Serken vj (6) lyspundh kabelgarn for togit och ther medh quitt thera mellen, offuer thalit och forlicht.

Sagdes, ath langa Gunner giffue Hinrik kötmangere pant eller peninge jnnen xiiij (14) dagha.

Samma dach stempde vxor Anna Anders Rötz Per Hennickassons vxor iiij:e (4:e) tijdh.

[**10 december**]. Jtem odensdagen nest epter Anne matris 554.
Marie sades for retta, at Erich Hansson kemmeneren skal galne Nic. Olsson fornöie halffdelin aff tet han loffuidh hade skypper Biörn.

Same dach sades, ath kemmenerana skole lösa skenen til sigh til retta, som Henning til hörde, som skynnen hade Herman Rogges drengh solth.

Samme dach rechte Hans Zander handena for jx (9) marck til treskyptes; lytes boten är vj (6) marck, hon stande til tess man seer, huru suennin ganga kan j handenna. Dabit ij (2) marck.

Samma dach rechte Jöns Nic:sson handen for xx (20) marck for saramalit, han giorde pa slotz tymbermannen. Dabit ij (2) marck.

Thygen om Jacob wy[n]mans dreng: Clemit Laurensson, Joan Darre, Anders Biörnsson, Nic. Bock.

[**13 december**]. Jtem lögerdagen sancta Lucia dach jnsatte 555.
Nic. Karlsson vij (6½) marck j retten pa Oleff Perssons, Clemit Benctssons gest, wegna.

[**15 december**]. Jtem mandagen nest epter Lucie bödh her Benct Smalenning vp en gardh iij:e (3:e) tiidh westan til twert offuer Pelle Perssons Reffuaklo[1]) gardh j grenden pa södra sydan.

Samme dach sades for retta, ath Jöns Biörnsson hauer Japp Olsson jntet swara om tet saltit, thy han kunne ey behielpe sit egit, en syder andres, tha the kulsegilde.

[1]) Detta tillnamn tillskrivet över raden.

Om lönporten pa Helge andz holmen
j mwncka garden.

Vort fogaten Erick Thwresson och alt radit swa offuer ene, at thet (!) lönport Eskeltwna bröder haffua vt aff sin gardh nor aath, skal j gen mwras offortöffuat. Ther til skyckades rettafogdana Anders Suenson och Ängleka Zandersson.

Samma dach feste Kort patinamaker lagh sielff vj:e (6:e), at han jntet hauer aff harniskamakaren eller vntfört aff hans gotze[1]).

556. Staffan Westgöte.

Sama dach sades for retta: epter tet at Hinrik Hyllebrandh nögdes jernit tha och loth wege sigheth til, tha giffue Staffan sine peninga fulle.

Samma dach sades for retta, tet Cristin Hardenackes dotter oppa Skomaker ghatan giffue Albricth skynnara sine peninga, som han vtgiffuit hauer, jnnen neste xx:de (20:de) dach jula, epter hon haffuer garden bespraket.

Om skottith.

Samma dach vort radit alt swa offuer ene, ath skottit bliffue, som the til foren sina mellen lagt hade.

Samma dach rechte patinamakaren Kort handena for iij (3) marck for nattha bwller. Dabit j (1) marck.

Som barnit slogh.

Sama dach antwordades Marten Michelsson, födder j Hawka sokn j Findlandh, prosten, ath han forscriffuer hanom til bis-
557. pen for barnit han j hel slog medh wada och hustrun är quith for barnit for fastona. Samma drengh skal fly staden och stadz marker, ok sölffuit han hitte gange til reth ägande j gen.

Samme dach stode Pelle Perssons vxor och begärede sine skeder och xvij (17) marck peninga j gen och sade, ath han leffuer nw medh henne som en dandeman. Tha sporde fogitten och borgamestara henne aath, om hon skulte hanom fullelica for then hustrun, Joan Laurenssons. »Jak kan jntet skulle, en stor mistancka haffuer jach til them hafft, epter jach swa jlla aff hanom wanelskat haffuer warit». Tha sporde the henne aath, om hon wille wärie sin bonde for the saken pa forscriffne hustru Kaderine wegna. Tha swaradhe [hon], ath hon tet ecke kunne göre och ey wille, for thy tet är noch alment

[1]) I margen: zacör for lagen.

och witterligit j staden, huru theris samquemdh hauer warit: »än for Gudz skul witer hans besta, thet beder jach eder alla dandemen!»[1]).

[**17 december**]. Jtem odensdagen nest epter Lucie stempde Knwt guldsmit Kaderin Grisans iiij:e (4:e) tijdh til retta.

Jtem Jäppe Gutj stempde Gert maler iij:e (3:e) tidh til retta.

Same dach sagdes for retta, ath skolamestaren fare och söchie sin reth medh diechnen for byspen, ok sidan thale skolamesteren medh retta til faderen, Hinrik Hielmholth.

Same dach sades for retta, tet Oleff Persson lathe panten 558.
jnkoma j retten och anname tha sina peninga aff retten j gen, som Nic. Karlsson jnsatte.

Absentes.

Absenteredh sig Clemit Benctsson samma dagh som alt radit skulle ther ware wiidh sina peninga, som wilkoret war om mandagen til foren.

Sades for retta, ath Hans beckere skal forlicha sigh medh Ingewal Torstenson jnnan xiiij (14) dagha, swa ath Ingewal jntet ytermera taler ther pa, viidh sina iij (3) marck.

[**20 december**]. Jtem lögerdagen sancte Thomas afftan bödh vpp Anders Suensson silff pant iij:e (3:e) tijdh.

Oleff Langh.

Samme dach stodh vpp j retten ärligh man Jacob Moysse, som nw forstandere är[2]) [j] Sielagarden medh Knwt guldssmit och Jacob Mansson, ok lotho vp Oleff Langh en vpbög- [dan] tregardh medh tompt ok kellere jnnan mwr liggiendes j 559.
backghatan nordan Köpmanna ghatu vtj twergrenden twers offuer fran then allmenningx brwn back Swen Helsing lygiendes pa westra norra hörnit, som Sielagarden nw til hörde och forscriffne Jacob Mansson sielff hade til foren besittit, fore Clx (160) marck stocholmske rede peninga, huilke the kendes sigh redeligen och fulleligan vpborit haffua til goder nögie och fulle bethaling. Tompten är langh xx (20) alna pa alla syder bade pa bredh och lengdh. Thy affhende forscriffne formyndara ok Sielagardz [forstandara] gardenom fornempde gardh och til

[1]) Hela anteckningen synes vara senare införd.

[2]) Ändrat från: waar.

egnade hanom forscriffne Oleff Langh, hans hustru, theris barn och arffuinga allaledes obehindrath til ewiigh [tijdh] fore alla epterkomanda forscriffne Sielagardz forstandara epter thenne dach, ok ligger garden norden nest Lasse Bagges brygger huss och östan Jöns Grottes melltere bodh j back ghatan, och teslikes loth och Erick Andersson forscriffne Oleff Langh sin swagh sin deel frith och quitt, som war j samma hiörn gardh och tompt, ok vpbar fult gen fullo östan mwr j her Marten Lyndorms grendh j nedersta garden offuan bryggerhusit pa nörra sydan, och forscriffne Oleff Lang sin fritzskylling vplade som lagh wy[sa][1]).

Myckel Pedersson.

Samma dach komo for retta Hinrik screddere och Eneweldh redasuens epterleffua ok loto vp Mickel Persson ena tompt östan
560. mwr liggiendes vtj sancte Oleffs fierding, som kallas Wamba ffierding, her j Stocholme j annan grenden nest wiidh slottit, som nw stora Peder Rytter haffuer sith stenhus vpbögth owerst j grenden, huilken tompt som lygger nest nedan Jacob skynnares tompt och vestan offuen skypper Symons gardh och tompt, som lengden är xiiij (14) alna welmelte j östher ok wester och bredleken xij (12) alna j nör och söder, fore xvij (17) marck stocholmske rede peninga, huilke the kendes sigh redeliga och fulleliga opborith haffua til goder nögie ok fulle bethalingh. Thy affhende the sigh forscriffne thompt ok theris arffuom och tilegnade fornempde Mickel Persson, hans hustru, theris barn och arffuinga frith och quitt allaledes obehindret til ewigh tiidh, ok forscriffne Michel Persson sin fridz skylling vplade, som lagh wysa *etcetera*[2]).

Absentes: vnge Lasse Laurensson.

Samme dach sades for rettha: Jöns screddere j porten thage sin hest j gen, och Karll göre sin eedh sielff iij:e (3:e)
561. nw strax epter xx:de (20:de) dagen.

Erick Andersson.

Samma dach stodh vp j retten ärlig man Jacob Moysse, Jacob Mansson och Knwt guldssmit, som nw pa thenna tiidh

---

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 126 f., n. 1057.

[2]) Jämf. a. a., sid. 127, n. 1058.

forstandara ware fore Sielagarden her j Stocholme, ok lotho vp Erick Andersson köpssuen en vpbögdan tregardh, som Allom cristnom sielom tilhörde, liggiende östan mwr j her Marten Lyndorms grend aller nederst nest offuan vestan bryggerhusit pa norra sydan, som nw Lasse tunnabindara nw (!) vtj boor, fore ijc (150) marck stocholmske rede peninga, huilke vij[1]) kennomps oss redeligith vpborit haffua wel til thacka then mynsta pening medh then mesta[2]). Thy affhendhe the[3]) Sielagarden forscriffne gardh och tompt medh sina lengdt och bredh, som lengden är xiiij (13 1/2) alen och bredhleken j nör och söder xv (14 1/2) alin, ok tilegnade forscriffne Erick Andersson ok hans arffuom til ewiigh tijdh allaledes obehindret fore thöm och 562.
allom theris epterkomandom Sielagardz forstandarom, ok forrörde Erick tha sin frytzskylling vplade j fogitten Erick Thuressons ok all radzsens nerwaran, som lagh wysa[4]).

Hans Dinxstede.

Wort radit saa offuer ene, ath Hans Dynxstäde skal beholle stadzsens tompt for the samma xxx (30) marck, som hon beschattat waar aff xij (12) men, som radit for nager forleden aar ther pa sent hade bade aff radit och menigheten. Samma xxx (30) marck satta forscriffne Hans ok fram lade pa disken. Lengden wiidh offuer och nider gathan xviij (18) allna och jt quarter, norra ändan jx (8 1/2) alin, tompten liggiendes twers offuer Hans Dinxstedes port offuer ghatan nordan stadz husith j mellen bada Almenningx gatur, ok beplictade forscriffne Hans samma tompt ath mwra epter sina formager (?)[5]).

Samme dach sades, ath Hans beckere skulle sigh forlicha 563.
medh Ingewaldh Torstensson om theris ärende.

Samme dach stempde Mans Hemmingsson Biörn werchmestere iij (3:e) tijdh.

---

[1]) Skrivaren har här låtit sig påverka av köpebrevets ordalydelse.

[2]) Efter detta ord följa de omedelbart utstrukna orden: Thy lathom wij fornempde Erick Andersson.

[3]) Ändrat från: affhendom wij.

[4]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 127 f., n. 1059.

[5]) Jämf. a. a., sid. 128, n. 1060. — Ordet »formager» här ovan är otydligt skrivet och kan även läsas: formage.

Sades, ath Claus fan Mekkelis ärende stande til epter jwlen ok kome tha j gen medh sin keremaal.

Pedher Michelsson consul.

Samme dach stode for retten Hans Dingxstade och lot vp ärlig man Per Michelsson ena tompt, liggiendes pa Sudra malm j mellen hustru Elzebe, her Mans Ericssons epterleffue, ok hustru Cristin Staffans Storbekes prebenda och nedan her Claus Wisa tompt beggia fria ghata mellen nider jnpa watnit ok neden fore then almenningx gatan, som löper til gritagiwtere boder, som lengden är lj (51) alna, bredden öffuerst xj (11) alna, bredden nederst pa vatnith xiiij (13 1/2) alin. Her pa gaff forscriffne Peder Mickelsson vth sin ffridzskylling, som lagh vtuissa. Suma[1]) tet som han kendes sigh wara (!) vpborit for forscriffne tompt är xl (40) marck[2]).

[1489.]

564. [**8 januari**]. xv:de (15:de) dach jwla wort radit saa offuer ene, at man schal brucha lagen medh Hinrik Hoghussen epter myn herres samtyckie.

Samme dach screffs til mynnis om Herman Kreffuites barna peninga och hans testamentarij.

Samma dach til mynnes om köpswenana och theris drengie.

Samme dach til mynnis om tysken, vtj Skymmelpeningx huss sitter.

[**9 januari**]. Jtem xvj:de (16:de) dach jwla wort radit swa offuer ene, at the wilie giffue war kere herre ok höffuitzman swar pa the ärende, han begärede pa Hans Dinxstedes wegna nw strax epter xx:de (20:de) dagx marknedh nestkomendes.

565. Erick Ryttingh.

Jtem xvj (16:de) dach jwla sades aff for retta j war kere herre och höffuitzmans nerwaran, her Sten Stwres, medh Knwt Esskylssons ok alt radit, thet Erich Canceller[3]) Ryttingh skulle anname sit huss j gen allaledes obehindret jn vtj garden medh bryggerhusit j alle matte, som ärlig man her Gregers Matsson domen affsacht hade j forscriffne war höffuitzmans nerwaren nw om

[1]) Läsningen av detta otydligt skrivna ord är osäker.

[2]) Jämf. a. a., sid. 128, n. 1061.

[3]) »Canceller» utstruket.

Johannis baptiste tiidh nest forleden j sommer[1]) ok her Nic. Persson dömdis at anname sine peninga aff retten, som suman war iiij^{c}xij (412) marck, iiij (3 1/2) öre ok ij (2) peninga medh rentan och alle medh swa skel at forscriffne Erick sielff besitiath eller haffuat j wärie, ok waret sake, ath tet sälies skulle, tha ware forscriffne her Nic. Persson nesth ath beholle hussit eller en anner godh borger j staden boor[2]).

[**21 januari**]. Jtem odensdagen nest epter Hinricj bödz 566.
fridh j mellen Hinrik Hoghusen, Hinrik van Busken och Pawal van Busken wiidh liff och gotz.

Peder timberman medh ene ögat rechte handena for iij (3) marck for natta buller. Dabit j (1) marck.

Hans offuerskere swennin rechte handena for xij (12) marck for styngeth, han stack sin egin stalbroder. Dabit iij (3) marck.

Krusalockx vxor.

Same dach lage Per Olssons hustrw Krwselock epterleffue sina nycla pa disken och widersade all gieldh bade vptilberende, 567.
jntilmanende och vt til giffuende. Ther medh badh fogit (!) och radit henne anname sine nycla j gen, epter thet jntet fans vtan blotta fatigdomen.

Biörn laxekarl, Jöns Andersson[3]).

Oleff tunnebindere medh spannen ok wichten.

[**26 januari**]. Jtem mandagen epter conuersionis Paulj apostoli giorde Oleff tunnebindere sin eedh, ath han schal wara allaledes retferdoch j sine ärende j thet ämbethet, ther han aff radit til statter är medh stadzsens span och wichter.

Tydecke tunnebinders piga. 568.

Samme dach for war herre och höffuitzmans her Sten Stures bön skul gaffs then tiwffwinnan liff, som tientte forscriffne tunnebindere och hade stolit fran hans hustrw, sina egna mathmoder, och vthaff Mattis Ryaner wiidh xviij (18)

---

[1]) Se ovan sid. 281 f.; jämf. även sid. 305.

[2]) Den återstående delen av sid. 565 och övre hälften av sid. 566 äro blanka.

[3]) Någon anteckning följer ej på denna rubrik. En tredjedels sida har lämnats blank för införande av en sådan.

marck rede peninga, ok malsäiende bade sielff for henne medh andre flere dandemen och dandequinnar. Ffor allis theris bön gaffs hon löss och skulle forswerie staden och stadz marker.

Cristina Hardenackes dotter.

Sagdes for retta samme dach, ath hon bliffue wijdh sith rette erffue epter fader och moder och är nest ath löse j gen thet vtsath är och bethala gielden epter thöm ok ey latha sin moder fader ghaa vm bröödh pa ghatan for hwars mantz dör, om honom behoff giörs, ok ey [1]) thaga gillis peninga, presta peninga.

569. Om spetelske.

Same dach samtychte radit medh myn herre, ath Joan Jönsson, sancte Öriens gardz forstandere, skal medh thet aller första han heem kommer rantzake offuer staden om the spetelske, serdelis om hustru Birgitta Sweders.

War herre och höffuitzman her Sten Sture ok Ingemer.

Kom for retten [2]) velboren man Ingemer Benctsson medh ith breff j myn herres her Stens nerwaran ok vnderuiste, ath han hade myn herre solt sin del j Berga j Myreby och j the torpesteder, ther til höre, ok loth ther lese sith breff samme tiidh. Ther begärede han stadzsens jnsigile fore medh the gode mens jnsigile, som ther förre vare fore hengiende, som samma dach besegldes epter radzens befalningh [3]).

570. Knwt Frijs.

[**28 januari**]. Jtem odensdagen nest epter Paulj apostoli stode vp j retten fore sittiende borgamestara, her Nielz Persson, her Jacob Nielsson, j fogatens Erick Thuressons nerwaran medh en deelz aff radit hustru Kaderin Ketilz welfortenckt ok medh beraddom hogh ok vploth Knwt Friz eth stenhuss aff grunden medh ena trebygningh ther offuan pa bögt medh fryan jngangh ok medh ena litzla trestwgu vestan jnnan gangen ok ena litzla kalgardz tompt vestan samma stugu, som lengden är xj (11) alna ok bredhleken x (9 1/2) alin ok j (1/2) quarther

[1]) Detta ord tillskrivet över raden.
[2]) Ändrat från: oss.
[3]) Efter denna anteckning har bortåt en hel sida lämnats blank.

mynne, som myeten är medh besworna sölsetiara, Claus Olsson ok Niels Hwith, medh en frian jngang aff Östra langa gatuna, kelleren vnder liggiendes ok boden jnnan porten, huilket alt hon frit och quit oplot fore Cx (110) marck stocholmske rede 571.
peninga, som hon kendes sig haffua redeliga vpborit, vpa huilket köp ok vplatning forscriffne Knwt Frys sin fritzskylling vplade, som lagh vtuisa, thy magh ok schal *etcetera.* [1])

Absentes: Anders Suensson.

Samma dach rechte Nic. Gunnersson handen for vj (6) marck for oquedens ordh. Dabit ij (2) marck.

Samma dach Per Ericsson felter til xx (20) marck for saramalit. Dabit iiij (4) marck.

Samma dach Trosa Joan felter til xij (12) marck, for han stack Oleff screddere. Dabit iij (3) marck.

Samma dach Oleff screddere felter till vj (6) marck, for han brwkar ij (2) embethe, sel ööl ok sömer, och for saramalit. Dabit ij (2) marck.

Myckel Jönsson, Joan Lyndorm.

[**31 januari**]. Jtem lögerdagen nest fore purificacionis Marie kom fore sittiende retten Joan Lyndorm ok loth vp Michel Jensson pa Kor[n]torgit sit stenhus ok liggiende grundh, belegit vestan vtan gambla mwren ne[der j] Almenningx gatan pa 572.
södra sidan öffuerst j grenden j mellen bade grenderne medh iiij (4) fria mwra medh ena ghatabodh viidh Almenningx ghatan sunnan porten medh ij (2) stenboder vnder husit nider j grenden fryt ok quitt for v^{c} (500) marck stocholmske rede peninga, huilke han kendes sig redeligen vpborit haffua wel til tacka och wel fornögden wara. Jtem sporde och tha forscriffne Michel Jensson fornempde Jon Lindorm aath oppinbarlicha for retten, om han nager pening haffuer aff androm thagit j[n] vtj samma hus ytermera än the C (100) marck aff her Erich Andree, som jnrechnade äre j forscriffne swmma v^{c} (500) marck til bethalende *etcetera.* Huilkit tha Mickel sin fritzskillingh vplade, som vaar stadz lagh vtuisa [2]).

---

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 108, n. 1022 (av utg. hänfört till år 1488).

[2]) Jämf. a. a., sid. 129 f., n. 1063 och 1064. — Några raders tomrum följer.

Samma dach rechte Hinrik Serken handen for xij (12) marck for sin bwrwaardh, som han forswmade. Dabit ij (2) marck.

Sades for retta, ath Lasse Vtther skal bliffue wiidh sit köp om fisken och giffue Serken sina peninga.

573. Sagdes for retta, ath langa pungamakere suennin, som Laurens pungemakere tiente, skal fornögie mester Örien sine peninga for lekere lönen ok thale siden til Philpus Jensson, som hans skadaman toch aff retten.

Samme dach sades for retta, ath Ragual, Tordh mwramesters magh, skal fornögie Pawal fan Busken sine peninga for korela bandet, epter han eskede tysswer dach aff Pawal til bethalende.

Samme dach Laurens Nic:sson felter til xxiiij (24) marck for iiij (4) blanadh, som han hade giffuit hustrun och han til stode, ok han är mwrföller pa slottit. Dabit ij (2) marck.

Samma dach stempde Augustinus van Meckelen Birgitta Gunner Bagges iiij (4) reser.

Absentes: Anders Suensson.

[**4 februari**]. Jtem odensdagen nest epter purificacionis Marie virginis. Thesse tygh sköt bonden pa om döda kona, som Hinrik kötmangere til swarade, primo: Lasse Persson j Hwalsta, Magnus ibidem.

574. Jöns Andersson.

Samma dach gaffs Jöns Andersson dach viij (8) dagha epter distingh til ath berada sik, hwadh han heller wil gha pa ena sämie eller pa skyffte om arffuit *etcetera*.

Samma dach giorde tesse epterscriffne sin eedh, ath silff keden hörde hustru Gunborge Laurens botnekarls til for sant och hon henne war fran stolen, huilken kede Per harpera hade köpth ok j wäre hade tilfore. Tygen: Peder Jönsson fiskere, Jöns Olsson, Lasse Jönsson. Ther medh annamede hon keden til sigh aff retthen.

Absentes: Anders Suensson.

Samme dach gaffs Joan Helsingh dach nw som för til fastelaffuen at lata koma stora Anders muramestera syster hiit til retta ath swara Moyssen om the gielden han pa thalar.

Samme dach bödh her Benct vp pant förste tijdh, sölff och kleder.

Samme dach stempde Erich Hansson kemmeneren Gunner B[e]nctzens vxor iij:e (3:e) resa.

Samme dach vort radit swa offuer ene, ath kemmenerena 575.
skule haffue Hinrik Hoghussen vp nw pa mandach nestkomandes til swars.

[**7 februari**]. Jtem lögerdagen nest epter purificacionis Marie. Hinrik kötmangere bödh vp pant iij (3:e) tijdh.

Samma dach bödh her Benct Smalenning vp pant ij (2:an) tijdh.

Samma dach feste Per Mansson lagh, ath han ey slogh bryggessan medh polyxen, östan til sielff siette.

Samma dach rechte Oleff Persson handen for vj (6) marck for yxehammers huggit. Dabit ij (2) marck.

[**9 februari**]. Mandagen nest epter purificacionis. Jtem Per Skytte bödh vp pant pa her Germwndz wegna.

Samme dagh dömpdis Hinrik Bryningx drengh pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga pa Hinrik Bryningx wegne.

Samme dach stempde Suen fodermarsk vxor Cristin muramesteres iij:e (3:e) resa.

Mattis Hermansson bödh vp pant förste thiidh, sölff 576.
pant.

Desse epter scriffne gingo lagh medh Per Mansson, ath han ey slogh bryggessan medh yxehammerss huggit: Erich Klaussson, Lasse Laurensson, Oleff Ödgersson, Oleff Hemmingsson, Nic. Knagh ok Per Mansson sielff.

Samme dach bödh Gert Bryggeman Lasse Skotte ij (2:an) tijdh til retta.

Samme dach bödh Erich Jönsson ratman ena tompt vp, ligger pa Sudra malm.

Samme dach rechte Jacob Nielsson handen for xij (12) marck for huffwdh sarit, han giorde Lasse Biörnssons drengh. Dabit ij (2) marck.

Samme dach sagdes for retta, ath Botolff kötmangere bliffue wijdh sith köp.

Samme dach. Hans Dinxstade ok skypper Cleis Ficke sades j mellen, ath the skulle forlichas sine mellen.

[**4 februari**]. Jtem odensdagen nest epter purificacionis 577.

Marie rechte Oleff timberman tiocke handena for xx (20) marck for saramalith. Dabit ij (2) marck.

Samme dach bödh vp Lasse Laurensson minor pant iij (3:e) tiidh.

Sades for retta, ath Philpus Jensson skal forlicha sigh medh arsten eller forlengie dagen medh hanom, om han kan koma, som schaden giorde.[1])

Sades for retta, ath Nic. Persson östantil, medh hoffwudit kallendes, schal sätie peninga j retten, swa mökit hin andre haffuer giffuit eller wtlagt eller lant pa hanom.

Same dach feste Magnus guldsmitsuennen lach for pigan sielff vj:te (6:e) for mödomen.

Same dach stempde Oleff j Horn Jerl iiij (4) resar.

Same dagh stempde Jesper Norby Oleff Jönsson iiij (4:e) resa.

578. **21 februari**]. Jtem lögerdagen sancte Peders afftan desse gingo ok sworo medh Mattis Persson j Woxnöö, ath Hinrik kötmangeres drengh slogh kona pa wegen wiidh the foro hiit til byn och slogh roghbenit forderffuit, primo Laurens Nic:sson j Gardöö, Ewasth Olsson ibidem, Michel j Sundaswndh j forscriffne Gardöö. Thy dömpdis bönden (!) sina peninga for kona, ok Hinrik kötmangere zaker iij (3) marck, for han ey hölth tet borgamestaren hanom bödh, dabit j (1) marck.[2])

Same dach bödh Anders Suensson pant annan tiidh.

[**23 februari**]. Jtem mandagen sancte Mattis afftan. Peder Skytte bödh vp pant ij (2:an) tiidh pa her Germwndz wegna.

Samme dach bödh Eric Joansson radman pant, ena tompt och silff pant, annan tiidh pa Joan Suenssons wegna.

579. Staffan Westgöte bödh vp pant annan tiidh.

Samma dach gick Mans Olsson guldsmitz suennin lagh for ath han ey fich Erich guldsmitz piga mödom. Thesse äre hans lagmen: Erich Olsson, Jöns Magnusson, Lasse Skotte, Anders Ericsson beltere, Magnus köpman; sielffuer är han siette.

Samme dach jnwisades och for rettha sades, ath Oleff

---

[1]) Jämf. ovan sid. 320.

[2]) I margen: quitt zacör. — Jämf. ovan sid. 320.

Michelsson gamble sutor ok Oleff Laurensson sutor skulo sökia sina bethalingh vtj garden och grunden pa Skomagara ghatan epter Hardenacka hustrun, Gudh hennes siel nade.

Samme dach feste Herman, Lasse Skottes tienere, lagh sielff xij:e (12:e)[1]) for tiwffuerijt Lasse forscriffne hanom forkastade.

Samme dach dömpdis Jon sartor Helsingh pant eller peninga jnnan solseth aff Staffan Westgöte.

Samme dach swor Erich Matsson, ath han ey medh sina witu och widzscap körde hustrun j strömin, for thy hon war paa annan sidan lassit.

Vxor Margit Kylans. 580.

[**25 februari**]. Jtem odensdagen nest epter sancte Matthes apostel stode vp j retten ärligh man Erick Philpusson ok skypper Oleff Mickelsson j fogittens Erich Thuressons ok radzsens nerwaren ok lotho vpp hustru Margit, Hinrik Kylans epterleffue Gud hans siel nade, alla the arffdela forscriffne Hinrik Kylis brodher ok söstrar ärffue borde, som war Marquardh Kyle borgere j Nestwijdh j Danmarck ok Greta Hinrik Skyttes rödhleskemakeris vxor j Lybke ok Abbleka Kylis dotter sammestadz, aff huilke forscriffne söszken fornempde Erick Philpusson ok Oleff Michelsson vare fulmechtoghe giorde medh theris fulle machth breff ok tesliges ware j Lubeke fulmechtoge giorde aff thöm sielffue medh hand ok mwn. Huilkit the tilstodo at forscriffne söszkon allaledes fulkomplica fornögde ware wel til tacka. Thy lotho the forscriffne hustru Margit quitt, fry, lyduch ok löss for forscriffne arff for thöm ok theris epterkomandom arffuom fore alla födde ok offödde til ewiig tiidh. Ok forscriffne hustru Margith sin fritzskylling tha vplade som lagh wiisa. Thy maa ok schal forscriffne vxor Margit samma arff haffua, nywta fryt och quitt medh synom arffuom til ewiigh tiidh.

Samme dach tilloth fogitten och radith, ath Tordh swarff- 581.
uare pa malmen magha forlicha sigh om then kapan medh hustrun.

---

[1]) Urspr.: vj:e (6:e).

Samme dach. Mester Örien stempde Anders kalkrörere iiij:e (4:e) resa til retta.

Samme dach stempde Lasse Gunnersson Anders Olsson westan til iij:e (3:e) tiidh.

Samme dach sades Gerth Bryggeman pant eller peninga jnnen xiiij (14) dagha for the x (10) marck han[1]) til staar, ok om humblan stande swa lenge hans hustru heem kommer ok göre sidan lagh, om hon ey kennis hanom haffua annamet.

Mannen, som for kystan worth skylth ok fans medh j henderne, sköt pa desse tögen, som är Nic. j Höghby och hans granne.

[**14 mars**]. Jtem lögerdagen nest epter dominicam jnuocauit jnsatte Nic. Persson östan til, som kalles Nic. medh hoffwudith, xl (40) marck j retten pa then garden han pa thaler epter Oleff Jönsson handj seck, som han börda man til är.

Sama dach bödh fogitten och borgamestarana Benct mwra-
582. mester viidh sina vj (6) marck, ath han forlicha sigh medh sith ämbethe ok göre reth for sigh som andre for hanom giort haffue ok skraan jnneholler.

Samme dach rechte Lasse wiidh kirkiogarden handena for xx (20) marck, for han slogh bonden, ok är bagara hustruna bonde. Dabit ij (2) marck.

Jens Andhersson.

[**16 mars**]. Jtem mandagen nest epter dominicam reminiscere fore sittiende borgamestera her Nic. Persson, her Jacob Nic:sson, radenne nerwarendes, stodh vp j retten fogitten Erick Thuresson ok viderkendes sigh fullelica ok alleliga til goder nögie ok fulle bethalingh M (1,000) marck stocholmske rede peninga annamet haffua aff Jens Andersson, borgere j Stocholm, fore then fierde delin aff thet arffuit ther myn herre her Sten Sture medh lagen pa cronona wegna til fiöldh j arff badhe j löst ok fast hwar thet helst er eller finnes kan epter forscriffne Jöns Anderssons framledna dandequinne hustru Marina, Gudh hennis siel nade, ffor huilke arffdela fornempde Erich Thuresson loth forscriffne Jönis,
583. hans arffua ok epterkomanda quitte, fria, liduge och lösa for for-

[1]) D. v. s. Lasse Skotte; jämf. sidd. 321, 327.

nempde fierde deels arff, bade löst och fast, som forrört är, ok tha *strax* for*scriffne* Jens Ander*sson* sin fritzskylling vplade som lagh wisa. Thy magh ok schal for*nempde* Jöns m*edh* syn*om* arffuin*g*om haffua, nywtha, brucha ok beholle for*scriffne* fierde deel obehind*reth* for alle my*n* her*res* epter*koman*da födde och ofödde til ewiigh tiidh.[1])

Samme dach bödh Nic. Hoffman vp pant förste sin.

Oleff sutor bödh vp en gardh förste sin.

Sad*es* mester Örien pant eller pen*inga* jnnen solseth aff Nic. m*edh* hoffwudit.

Clau*us* Werderman stempde Ewert Dörinck förste sin.

Erick Joansson radman bödh vp ena tompt iij:e (3:e) tiidh pa Joan Swen*ssons* wegne pa Malmen södra.

Samma dach wort fogitten, borga*mestara*na ok radit swa 584.
offuer ens, ath alla Arffuit Olss*ons* giellener*a* latha scriffua pa ena scrifft til hopa hwadh gielden är ok latha samma scr*i*pt jnkoma pa disk*en* j retten jnnen midfasta.

Samma dach sade Menicka for retten, ath han wille thöffua om sin erende m*edh* Pedher Mickelsson til apit watn.

Sad*es* Anders Suensson pant eller pen*inga* aff Thomas Kralle jnnen solseth.

Vorth fogetten, borgamestar*ana* ok radit swa ens, ath hwart closter her j Stocholm m*edh* sancta Clara skal haffua xx (20) marck aff then gudz delin fierde[2]) epter hustru Marina Jöns Anderssens.

Samme dach rechte Oleff Bencktsson handena for xxvj (26) marck. Da*bit* iiij (4) marck.

Grabow. 585.

Samme dach stode Folmer fan Lun*den* ok Hans Hillebrandt for retten ok widerkendes, ath the hörth hade aff Clau*us* Grabow mwn, Gudh hans siel nade, ath han jngen nermer arffua hade än een rotzferwer j Lubeke; thet war han offtha bekent. Thesliges vitnede ok hans hustru epterleffuendes Cristina, ath hon ok opta hört hade aff hanom bade j hans welmachth ok kranckdom.

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 131, n. 1066.

[2]) Efter detta ord står, utstruket: arffuit.

[**23 mars**]. Jtem mandagen nest epter dominicam oculj bödh Mattis Nic:sson vp en gardh förste thiidh.[1])

Samme dach bödh Oleff Michelsson vp en gardh annan tiidh.[1])

Fforwistes hustru Kaderina Handj sekx hustru til forlichning medh Menicka jnnan odensdagh nesthkomendes.[1])

586. Skynnarana.

[**18 mars**]. Jtem odensdagen nest epter dominicam reminiscere witnade Marten Knolle, Hinrik skynnere, Benckt skynnere, Laurens skinnere ok flere j theris ämbete, ath tha bodith j gen kom fran Oleff skynnere, aff slottit kom, som ämbeteth hade sent til hanom, tha bodit hade sin erende fore embetet framfört, tha swarede Albricht skynnere: »Ther fwller maa han jnkoma j embetet, än hon maa ther wel staa wte, ffor thy hon vort pa Norra malm vptagen medh her Kedilbiörn j Eedh ok hon haffuer til jertechn fest kemmenerana xx (20) marck; x (10) marck gaff hon strax wth ok x (10) staar j gen, som än nw vtgiffues skolo».

Desse dandemen äre aff radit tilnempde ath ghaa vm staden epter bödelz peningana ok malmena: Pedher tymberman, Magnus Biörnsson.

587. Sades for retta, ath Jesper Norby haffuer jntet tiltaal til hustru Kaderina, Oleff Anderssons epterleffua, som beltit haffuer, vtan söchie then som han fich beltit j handen. Vil han lösa beltit aff hustru Kaderine j gen, som tet henne staar, tha lethe och spörie Jesper vp then han fich; radit wil ware hanom behielpeligh at ok scriffue for honom, ath honom widerfares reth aff samma meniskio, som han be[l]thit antwordede ok vthsatte.

Suen beltere.

Samma dach togh Swen beltere sin ringh j gen aff retten ok bödh han bördh pa samma gardh; om her Pedher hanom sälie wil, tha är han neste bördeman pa sina hustru wegne, ok sades for rette, ath forscriffne gardh star hanom, hans hustru til handa epter then dach.[2])

---

[1]) Punkten överkorsad. Jämf. nedan sid. 328.

[2]) Jämf. ovan sid. 233.

Bryngeman.

Sagdes for retta, ath Skotten late jnkoma the x (10) marck j reda peninga, ther han til staar, nw pa lögerdagen nest komendes; epter paskan göre lagh fore tet andra.[1])

[**19 mars**].[2]) Jtem torsdagen nest epter dominicam remini- 588.
scere tha war radith til hopa j radzstuen, vidertalendes om stadz nytto. Vortho tha desse dandemen samtöchte ok vtkeste aff menigheten ath sware fore henne medh radit, hwadh pa ferde warda kan, ok witha stadzsens gagn och besta til görende ok swarende medh radit:

Jnnan mwr, primo:
Jens Andersson
Oleff Kusse
Anders Nielsson[3])
Hemmingh Olsson[4])
Knwt guldsmidh
Laurens Matsson sartor
Jacob guldsmidh
Nic. Hwijth
Hans Laurensson.

Östra quarther:
Hans Dinxstede
Anders Pedhersson
Albrict fan Lancken
Hans Wlff
Pedher Joansson
Swen Joansson.

Swdhra quarther:
Matthes Lutke
Philpus Jensson
Clauus kökemeister
Hwffuendaal
Mickel Jensson
Laurens Tälie.

Vestra quarther: 589.
Oleff Hemminghsson
Pedher Jwthe
Laurens Törbo.

Om wardscriffueren.

Samme dach samtychte alt radith Laurens Japsson westantil til wardhscriffuere for beskedne lön om arith ok är radit swa offuer ene, ath han skal her epter haffua xxx (30) marck och ith stycke alzk om arith ther til, fry hus och fry wiidh, ok her epter schal jngen epterkomandäs wardhscriffuere vp-

[1]) Jämf. ovan sidd. 321, 324.
[2]) I margen vid detta stycke : xxiiij (24) aff menicheten.
[3]) Namnet efteråt utstruket och ersatt med: Mattis gulsmit.
[4]) Namnet sedermera utstruket och ersatt med: Erich Jensson.

bere nager artich aff warden pa sina wegne vtan lather sigh nögie medh sine forwissade lön, klede och peninga.[1])

590. Om then orenlighet her om kryngh staden är.

[**20 mars**]. Jtem fredagen nest epter dominicam reminiscere samtyckte radit medh the xxiiij (24) aff menicheten, at dagxwerkit schal ghaa om staden for hwars mantz port, jngen fry fore, ok före medh pramen vth then orenligheth, som ligger kringh staden neden alla grender ok forfulles, ath jngen komber til watnith. Ok wart swa tha medh the xxiiij (24) samtyckt, ath ther schal thwenne steder finnes östan och westan, ther swa dana orenlighet schal legges ok arlige vtföres.

591. Stadtz ballingerer.

Same dagh vort radit swa ens, ath stadtzens ballingerer skal löbe for koofarth ok Oleff Nic:sson samtyckte for skypper pa hanom.

Absentes: Staffan Westgöte, Mattis Hermansson, Moyssen, Per Michelsson, vnge Lasse Laurensson; Pelle Persson war en stund ther.

[**21 mars**]. Jtem lögerdagen nest epter dominicam reminiscere stempde Requj flaska dregeren iij:e (3:e) tiidh.

Samme dach stempde en hustru Jens Biörnsson iij:e (3:e) tiidh.

Samme dach rechte Marten timberman [handena] for iij (3) marck for swina husit, ther alt radit aff dömpde och han ater opbögde. Dabit j (1) marck.

Sades for retta, ath Oleff Hinzasson haffuer jntet tilthal til skypper Biörn laxekarl om then laxen men thale til döde drengxsens fader, som gotzit annamede j boden.

592. [**23 mars**]. Jtem mandagen nesth epter dominicam oculi bödh Mattis Nic:sson vp sin gardh förste tiidh, ther han vtj sitter och boor.

Oleff Michelsson sutor gamble bödh vp en gardh annan tiidh.

Fforwistes hustru Kaderina, Handjsechz hustru, ath hon wiidh sina iij (3) marck forliche sigh medh Menicka om kledit, som henne son vtloffuede.

[1]) Nedre delen av denna sida och övre hälften av nästa ha lämnats blanka.

Samme dach widerkendes pigan Birgitta, ath hon hade xxij (22) marck dolt vndan medh then andra pigan, som bort rymde, ath the peninga hon hade stolit aff sin egin hosbonde Mattis Hermansson radman. Epther hennis egin widerkennilse och fore malsegiendes bön schul dömpdis hon til stocken och forsweria staden ok stadz marker.

Same dach rechte Heminch Olsson j Ekeby pa Feringöön handena for xx (20) marck fore han stack Per timberman genom handena; lytes both stande til tess man seer hwrw hanom gaar.[1]) Dabit x (10) marck for alth. 593.

Fforscriffne Hemingh Olsson rechte handena for xij (12) marck for han stack Jesper Pedhersson.

Samme tiidh rechte Oleff Philpusson j forscriffne Ekeby handena for xxxij (32) marck fore tw saramaal och eth hardragh. Dabit x (10) marck.

Samme dach rechte Jost basunere handena fore iij (3) marck for han thalede ohöffuitzliga fore retten.[2])

Menicka Stenbrinck ok hustru Kaderin handj sech.

Same dach rechte her Peder Jensson borgamestar Menicka handena pa hustru Kaderina, Oleff Jensson handj seckx epterleffua, wegna at fornögie hanom som theris widerthalen war, ok ther medh tha strax gaff forscriffne Menicka fornempde hustru Kaderina quitta ok alla hennis epterkomanda om alt til tal epter hennis söns dödh her Jens Olauj, Gud allis theris siel nadhe.

Samme dach bödh Mattis Nic:sson j (1) gardh ij:e (2:e) tiidh. 594.

Samme dach bödh Erich Nic:sson vp en pant iij:e (3:e) tiidh, en kellere.[3])

Oleff Hansson, Hinrik Hielmholt. 597.[4])

[1 april]. Jtem odensdagen nest epter war frw dach an-

---

[1]) Det följande torde vara senare tillskrivet och innefatta böterna även för misshandeln av Jesper Pedersson (se nästa anteckning).

[2]) I margen: Zacör, *gratis*.

[3]) En anteckning i jordeboken för den 23 mars (Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 132, n. 1068) saknas i tänkeboken.

[4]) Sidd. 595 och 596 i handskriften ha lämnats blanka. Även nedre delen av sid. 594 saknar anteckningar.

nunciac*ionis* kom fore r*e*ttha fore sitiende borgamest*ara* her Nic. P*ers*s*on*, her Jacob Nic:ss*on* j fog*ittens* Erick Thures*sons* ner-waran m*edh* alt rad*it* Hinr*ik* Hielmholth ok loth vpp sin k*ere* maagh Oleff Hanss*on* en vpbögdan thregardh m*edh* twa boder,[1]) som belege*n* är vtj her Mart*en* Lyndorms g*r*endh östhan mwr pa norra sydan nesth offua*n* fore Erick And*er*ss*ons* gardh, som han til sigh bötte aff Siela garden, ok s*a*mma gardh är lengden wiidh ghathan xxviij (28) alna allz, huilke*n* som swnderschiffte*r* är j thwa dela j mellen hans hust*ru* broder ok ha*n*om. Then nedersta[2]) delin lot han for*scriff*ne sin maagh vp, som är xiiij (14) alna langh och xiiij (14) alna bredh, melismen besworne sylsätia*ra* Clau*us* Olss*on* och Nic. Hwith, pa huilkin nederre[2]) deel m*edh* sine ij (2) boder for*nemp*de Oleff Hanss*on* sin f*r*itz-s*kylling* vplade som lagh wissa, ok for*scriff*ne offue*r* deel är och xiiij (14) alna j lengdh ok xiiij (14) alna j bredh ok fordom sama gardh besath Anders m*edh* sina epte*r*leffue*n*de dande-q*ui*nna, Gud ther*is* siel nade.[3])

598. Sa*m*me dach bödh Hinr*ik* van Essen vp pant iij:e (3:e) tijdh.

[**30 mars**]. J*tem* ma*n*dage*n* nest epte*r* domi*ni*cam letare Oleff Mickelss*on* bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh, en gardh.

Vort radit swa ens, ath Herme*n* köpsue*n*nin, n*er* Matt*is* Herma*n*sson ligger til herberg*is*, m*edh* fog*ittens* samtyckio swa ath han schal vthgiffua xxx (30) m*arck* for piga*n* ther han giorde barnit. Da*bit* xxx (30) m*arck* for*scriff*ne.

Jacob vinma*n*s gieldh.

Vort swa for r*e*tta sacht, ath Erick Joanss*on* och[4]) E*r*ich Jönss*on* och Jon Jönsson[5]) radme*n* schulle a*n*name nyclana til Jacob wynma*n*s kelle*re* och bethale hwa*r*iom sith th*et* dryckeligith är, som j kelle*re*n komit är j win, myödh ok kerszedranck. Til a*n*nadh haffue the jnt*et* ath suara.

599. Sa*m*me dach feste Swen Sywrdss*on* lagh sielff vj (6:e).

---

[1]) De tre sista orden tillskrivna över raden.

[2]) Urspr.: öffre.

[3]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 135, n. 1072.

[4]) Ordet överstruket.

[5]) »och Jon Jönsson» tillskrivet över raden.

Sades for retta, ath Anders Suensson fornögie Hwffuendal saltit som han til staar ligerwijs som Oleff Hinszasson thet bethala schal.

Samme dach rechte Nic. Karlsson handena for eedzörith, thet är Clx (160) marck, for sin tienista pigha som han swa jemmerliga forpynthe. Dabit xx (20).

Jens Gudmundsson.

Sama dach kom for sittiende aarss borgamästara her Nic. Persson, her Jacob Nic:sson j fogettens Erich Thuressons nerwaran medh alth radit ärligh man Lasse Laurensson radman, pa Swartabrödra brynck boor, ok loth vp sin kere maagh Jens Gudmundsson allan sin köbedeel j thet hwsit forscriffne Jöns Gudmundsson nw vtj boor vestan mwr belegith, nesta hwss swnnan gambla Lutke screddares huss ok nordan offuer grenden fran litzle Biörn Sywrdssons huss nordan fran byscop Birges 600.
grendh, huilken köbedeel j samma hwss vaar Cxj (111) marck, som jach[1]) Vpsala domkirkio frith affköpte. Tha samma thiidh loth och forscriffne Lasse Laurensson sin forscriffne maagh vp allen then deel then hans hustru arffua borde medh j sama hws medh sin broder Jacob, aff huilken broder deel fornempde Lasse Laurensson kendes sigh arlige Jacobe vtgiffuit til renta iij (3) marck j hwsens vtskyller, ok forscriffne Jens sigh tet beplichter wtgiffue til tess ath han samma deel aff sin hustru moderbroder til sigh lösa och kopa (ɔ: köpa) kan. Vppa huilken vplatningh fornempde Jens Gudmundsson sin fritsskylling vplade som lagh wtuisa *etcetera*.[2])

Her Nielss Persson borgamestara ok hans stiwffbarn.

[**30 mars**]. Mandagen nest epter dominicam letare vt prius notatum est fore sittiende borgamestara her Nielsse Persson, her Jacob Nielsson j fogatens Erick Thuressons nerwaran medh alt radit stodh vp j retten her Benct Smalenninger borgamestera, fulmechtogh pa hustru Elzebe Hans Hollingerssons epterleffue 601.
wegna, hennis söster hustru Gertrwdh Nic. Dobbins epterleua, Gud beggis theris siel nade, ok theris broder Hans Priwalk,

---

[1]) Stadsskrivaren har här låtit påverka sig av köpebrevets jagform.

[2]) Jämf. a. a., sid. 132 f., n. 1069.

ok lot vp erlig och welfornu*m*stych man for*scriff*ne her Nic. P*er*sso*n* borgamestar fry och quit*t* allan the*n* arffdeel the*r* thöm erffua borda epte*r* the*r*i*s* modhe*r* hustr*u* Lycka, Gud he*n*nis siel nade, bade j löst och fast, serdelis j the*t* stenhu*ss*ith so*m* her Nic. P*er*sso*n* nw vtj boor ok la*n*gel*i*ca vtj both haffue*r*, liggiende*s* östan mwr neda*n* fore Hans P*r*iwalkx huss, so*m* han nw besitte*r*, pa huilkit huss for*nemp*de her Nic. gaff sine stiwffbarn twhu*n*drade m*arck* for the*r*is deel j husit, som desse dandeme*n* j mellen lagt hade och enliga, ke*r*eliga forlicht, som ware Erick Joansso*n*, Erick Jönsso*n*, Joan Jönsso*n*, Peder Michelsso*n*, radme*n*, Hans Falkensten och Ragwaldh Kamp, borgara. J*tem* sa*m*ma gode for*scriff*ne offue*r*me*n* giordo en stadga och ewijckt, wenligt byte the*r*a mellen om gardana. P*r*imo ath for*scriff*ne her Nic. P*er*sso*n* schal haffwa the*n* vpbögda tregardh nest nedan for*scriff*ne hans stenhuss ok the*n* litzla garden aller neder*s*t j g*r*enden wiidh stadz mwre*n* pa norra sydonna. J*tem* the*n* store garden, som j melle*n* bade desse for*scriff*ne garda [ligger], skall hans for*scriff*ne stiwffbarn haff*ua*, nywta ok beholle til ewiig tiidh, huilke*n* som lange*r* är xix (19) alna, ok en gardh aller neder*s*t j Symo*n* bagare*s* g*r*endh pa södra sydan, som ok hans stiwffbarno*m* ok (!) til höre til ewiigh tiidh. Ok the*n* andr*a* gardh och tompte*r* offue*n* fore höre for*scriff*ne her Nic. til m*edh*
602. sina arff*uin*ga. J*tem* loth ok for*nemp*de her Benct forrörde her Nic. P*er*ssone vp allen the*r*i*s* deel j lössörum fore twhundrade m*arck* stocho*lms*ke rede pen*inga*, som desse dandeme*n* the*r*a mellen stadgat, stadfest och forlicht hade til en fulkome*n* enda, som ware her Pedher Jensso*n* borgamestar, Erick Joansso*n*, Erich Jönsso*n*, Joan Jönsso*n*, radme*n*, Falke*n*sten, Ragwal Kamp ok Jöns Andersso*n*, borg*ara*. Huilke*n* su*m*a pen*inga* her Nic. P*er*sso*n* strax vtgaff til gode rede betalingh. J*tem* schal och her Nic. P*er*sso*n* nywta, haffua ok beholle m*edh* sina arff*uin*ga the*n* kalgardz tompt m*edh* sina bögni*n*g pa Södra malm ligger vesta*n* siela boder*n*a hart ner her Ande*r*sse Törbo gardh, en smaal gatu j melle*n*. Huilke garda ok tompte*r* [the] pa bade sydor til sig f*r*it och q*uitt* a*n*namet haffue. Thy ma och schal for*scriff*ne pa bade sydor hwar sit f*r*ith ok q*uitt* fulkomp*l*ica

medh theris arffuinga, födda ok offödda, sin deel beholle oklandrath til ewiig tijdh fore hwariom manne eller quinna tiltalan.[1])

Sades for retta, at Oleff Eliffson giffue bonden alt tet han hanom kan medh retta til thala.

[**1 april**]. Jtem odensdagen nest epter dominicam letare j 603.
fastonne stempnde her Anders Ludolphi prosten[2]) Magnus
kötmangere och Marchus guldsmidh gamble iij:e (3:e) tiidh.

Herman Rogge, Oleff Seck.

Samme dach witnade skypper Oleff Michkelsson, Clauus screddere köpman, skypper Pedher Rytter och Laurens styreman, ath the nerware offuer theris rekinscap mellen Herman Rogge och Oleff Seck. Tha löp swmman ther Herman til achters waar pa sith skyp fracht xl (40) j (1/2) marck mynne[3]), huilkit Oleff Seck tha til stode for thöm, tha rekinscapen giordes, ok ey nw for rettha war til swars komen.

Erich Philpusson bödh vp twa panthar iij:e (3:e) tiidh, gritar, kannor ok högiende.

Samma dach visade ok tilloth fogitten ok radit, ath Pedher Kock forbidie Hinrik Erichsson borgamestar for thet homoth, som han hanom giorde pa Almenningx ghata.

Jens Erffuastassons tompt. 604.

Samma dach komo Clauus Olsson och Nic. Hwith, tilskyckada sworna sylsätiara pa stadzsens wegna, ok tygede oc sado, ath the hade metith tompten nedhan westan Jöns Erffuastasons[4]) stenhus, som han besitter westan Kirkian, huilken tompt hans grannar pa thalade at fornempde Jöns Erffuastason oskelige graffuit och vpkastet hade thöm til forfangh, huilke sölsätiara melth hade medh dandemen.[5]) Lengden war wijdh ghatan xiij (13) alna och iij (3) quarter, lengden jnnan til xj (10 1/2) alin, bredden wiidh stenhussit xvj (16) alna,

---

[1]) Jämf. a. a., sid. 133 f., n. 1070.
[2]) Ordet utstruket.
[3]) D. v. s. 39 1/2 mark.
[4]) I st. f. »Jöns Erffuastasons» har urspr. stått: hans.
[5]) De två sista orden tillskrivna i margen.

nedhan til wiidh Mattis Nic:ssons ghaardh ok Anders Jonssons epterleffua hwss xxj (21) alin.[1])

Sama forscriffne mandagen (ɔ: odensdagen?) epter letare sundagen fore sittiende borgamestara her Nic. Persson ok her Jacob Nic:sson, radenne nerwarendes, thalade fogitten Erick Thuresson til Botolff kötmangere om eth bilthogamaal, som han schulle hafwa giort j Grodinge och hans fader medh hanom, huilkit Botolff ey wille til staa. J thet samma sköt forscriffne Erich sig til domaren. Medh tet kom domaren Laurens j Lydby jngandes j retten medh en annan bonde. Tha sporde Erick Thuresson domaren ath, hure ther om war, huilkit forscriffne Laurens domare til swarade, at theris ärende swa offuer rantzsakade wortho for retta pa tingit, at the hade theris xl (40) marck forbrutit j sama gerningh, ther tha giordes wiidh forscriffne Grodinghe kirkia.

605. Henrick kötmangar.

Samma dach stodh vp j retten Renholt Leehwsen kirkiaweriende och vplot Hinrik kötmangere en deel vtj then gardh stora Michel kötman medh sine hustru hade giffuit til Stocholms Bykirkia, huilken gardh som schattader wordht fore l (50) marck stocholmske, vtj huilken gardh framfarne Michel kötmangares hustru hade giffuit sin systerson Hinrik kötmangare xx (20) marck vtj garden ä hwre dyr han schattes kunne, swa ath Hinrik schulle samma gardh j genlösa aff kirkian ther epter han scattader wort; tha lop kirkiana xxx (30) marck til, huilke xxx (30) marck forscriffne Hinrik fornempde Renholth fornögth haffuer allaledes wel til tacka. Ther medh loth han forscriffne gardh fornempde Hinrik kötmangare fry och quitt vp fore alla födde och ofödde aklagara til ewijgh tiidh, vppa huilken gardh fornempde Hinrik kötmangere sin fritzskyllingh vplade som lagh visa.[2])

---

[1]) Samma anteckning i jordeboken (a. a., sid. 141, n. 1081) men där hänförd till 19 mars *1488*.

[2]) Jämf. a. a., sid. 134 f., n. 1071. — Överst sid. 605 i handskriften, före den ovan återgivna anteckningen, läses en ofullbordad och överkorsad notis av följande lydelse (jämf. nedan under 19 juli 1490): Samma dach stodh vp j retten Ingewal Torstensson radman, Knwt guldsmit medh rede-

Biörn Sywrdsson. 606.

[**4 april**]. Jtem lögerdagen nest epter dominicam letare stode vp j retten ärligh man Clemit Benctsson och Hemmig Olsson ok witnade, ath the nerware ok til bidne ath tyghe ok sant seya hwrw skypper Boo hanom[1]) sin gardh pant satte östan mwr liggiendes Biörn Sywrdhsson for xxxij (32) marck. Tompten höre staden til och husen äre hans egin. Kan forscriffne Boo hanom betale fram jn pa someren, tha är garden fry; kan ok ecke tet, tha anname Biörn huse huren ok skal swara til tomptöre.

Absentes: Staffan Wesgöte, Erick Philpusson.

Anders Persson j Westerars, som födder är her j byn, giorde ärlig man Jacob Moys fulmechtock ath biwda en gardh vp lagelica, som hanom och hans syster til höre her j byn.

Sama dach hade her Anders Rodolphj prost stempndt Marchus guldsmit ok Mans kötmangare iiij:e (4:e) tiidh.

Nic. Olsson finnen östan til stempdhe Gregers skynnere iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach rechte Tidecke tunnebindere handena for vj 607.
(6) marck, at han hardrogh Germwndh Olssons drengh. Dabit ij (2) marck.

Albricth, mester Lodwiickx drengh, rechte handena for xij (12) marck och for vj (6) marck bade fore hwffuud saarit ok yxehammers huggen. Dabit iij (3) marck.[2])

[**6 april**]. Jtem mandagen nest epter dominicam judicare for fogitten och alt radit giorde Hans Dinxstede fulmechtok ok myndoch Cristiern offuerskerer ath mana sina fracht jn j Lubeke bade vptilberende och vthgiffuende.

Samma dach bödh Mattis Nic:sson vp en gardh iij:e (3:e) tiidh.

Gert van Essen bödh vp en pant iij:e (3:e) tiidh.

---

suennin j Sielagarden Anders Mansson, huilke forscriffne gode men tilsette forstandara ware j tet arit fore Sielagarden aff ärliga borgamestara och radit, och vploto Hinrik kötmangara eth stenhussit...

[1]) Ordet överstruket.

[2]) En anteckning för den 4 april 1489 i jordeboken (a. a., sid. 135 f., n. 1073) saknar motsvarighet i detta års tänkebok.

Gerth forscriffne bödh Enewoldt screddere retten iij (3:e) tijdh.

Absentes: Staffan Westgöte, vnge Lasse Laurensson.

608. Samme dach. Oleff Persson, Clemit Benckttssons gest, rechte handena for vj (6) marck for hardragit han giorde pa quinnan pam (!) malmen. Dabit ij (2) marck.

Samme quinna rechte handena for xij (12) marck for hardragit och mwnslagit Oleff Persson fick aff henne.

Samme dagh sades aff for rettha, ath Hinrik Ericsson haffuer jnthet tilthal til lange Laurens Nic[:sson] sutor om kapan han köpte aff kirkia tiwffuen, for thy han köpte henne medh sine reda peninga.

Tywffwa gotzsith.

Thywffua gotzsit, som her Erick döffwe miste, är schattat fore lxxviij (78) marck och j (1) öre ok wort swa fogitten och radit offuer ene, ath Erick Thuresson anname halffdelin til retta pa myn herres wegna ok halffdelin kemmenerana pa stadzsens wegna til rette, om thet j gen medh retta giffues skal.

609. Sades, ath Strobwck och Pedher Suensson haffue sith fulmyndoge bodh epter boken ok gozit til Reffle medh stadzsens besworne breff hiit til retta.

Jens Andersson.

Samma forscriffne mandagen nest epter judicare j fastonne fore sittiende ars borgamestare her Nic. Persson, her Jacob Nielsson j fogittens Erich Thuressons nerwaran medh alt radit kom j retten Renholt Leenhussen borgar och widerkendes sigh vpborit haffua til gode nögie thusende marck stocholmske rede peninga j fulle betaling aff beskedeligh man Jöns Andersson, borgere j Stocholm, pa werdigaste faders erchiebiscop Jacobz wegna j Vpsala, som han hanom tilscriffuet hade ath antworde pa hans wegna ok hans nade Renholte sielff befalit hadhe vp ath bere, huilke summa peninga fornempde verdich fader til fiöldh medh rette lagen j then fierde deel aff arffuit epter Jöns Anderssons framledne dandequinna hwstru Marina, Gudh hennis siel nade, bade j löst ok fast hwar tet helst är

610. eller finnes kan jnnan stadh och vtan. Tha stode forscriffne

Renholth ok loth vp forrörde Jöns Andersson forscriffne fierdedeel pa fornempde erchiebiscop Jacobz wegne ok alla hans epterkomanda quitt, fry, liduch ok löss medh sina arffuinga och epterkomanda til ewiigh tijdh bade medh löst ok fast som forrört är, swa ath jngen födder eller offödder haffuer her epter makt ath thala til fornempde Jöns Anderssons och hans arffuinga om forrörde arffdeel, forscriffne werdige faders biscop Jacobz deel, ok tha samma tijdh forscriffne [Jöns] Andersson sin fritzskyllingh vplade som lagh wisa. Thy magh och schal fornempde Jöns Andersson haffua, nywta, brucha ok beholla samma arffdeel fritt och quitt medh sina arffuinga til ewiigh tiidh allaledes obehindret fore manna eller quinna til thalan epter thenne dach.[1])

Oleff Bossen skynnere.

Samme dach jnsatte Oleff Bosen skynnere lx (60) marck rede peninga pa disken pa then gardh, som han medh sin hustru Kaderina Laurens dotter bespraket hadhe medh retta, 611.
som hon en bördeman til war medh sin brodher her Erick, som nw j Börstalla boor, vppa hwilken gardh forscriffne her Erich hade lij (52) marck vtgiffuit ok ecke war lagelica giort eller wtfangit. Thy dömpdis, ath forscriffne Oleff medh sine hustru skulle bethala her Erich sine forscriffne lij (52) marck j gen, som han vtlagth hade, ok the lx (60) marck annamede Oleff Michelsson sutor aff retten medh Oleff Laurensson sutor, som the til achters ware, ok forscriffne Oleff Bossen sin ffritzskylling vplade som lagh wisa. Epter han tha lageliga vplaten war ok lagfolgder, thy magh ok skal fornempde Oleff Bossen medh sina hustru ok theris arffuinga samma gardh haffua, brucha och nythia til ewiigh tiidh fore alla födde ok ofödde obehindrath, som belegen är pa Schomagara ghatan nest nordan sancte Oleffs gillistue mwr ok nest swnnan gamble Oleff Michelsson skomagares gardh, som han nw vtj boor, som bredden är wiidh öffre Almenningx ghatan xvj (16) alna, wiidh nedre Almenningx ghatan j mellen mwren bredhleken xjx (18½) alin, lengden frij och quitt ghata mellen.[2])

[1]) Jämf. a. a., sid. 136 f., n. 1074.

[2]) Jämf. a. a., sid. 137 f., n. 1075.

612. Joan Olsson.

Samma dach fore sittiende arss borgamestara her Nic. Persson, her Jacob Nielsson j fogittens Erich Thuressons nerwaran medh alt radit stodh vp j retten ärligh man Pedher Michelsson radman ok loth vp Joan Olsson, borgere j Stocholm, j (1) vpbögdan tregardh, som belegen är westan mwr j Oleff Kedelssons grendh pa norra sidan j grenden nest nedan Laurens Japsens hws ok nest offuan fore Oleff Kokx gardh, fore xxxv (35) marck rede peninga, huilken gardh fornempde Peder Michelsson[1]) vp loth pa hustru Anna verchmestere hustru[2]) wegna i Örabro, som Per Michelsson lagelica vpbudit hade pa radzstuen pa henne wegne; lengden aff garden är xvj (16) alna nidh ath grenden och bredleken xj (11) alna; huilke peninga skelighe vtgiffne ware. Ther meder lade forscriffne Joan Olsson vp sin fritzskyllingh som lagh wisa. Thy mag och skal fornempde Joan Olsson medh sina arffuinga fornempde gardh brucha ok haffua obehindrath til ewiigh tijdh fore alla manna och quinna athalan epter thenne dach.[3])

613. Hans Dinxstede om her Johan Rwskes gotz.

Samme dach stode skypper Kleis Ficke for retta och hiölt medh sin eedh, ath scriffuten hon screffs j Wernamynne samma tiidh medh hans egin handh om alla stycker, tha her Johan Rwska jordades, medh huilken script Hans Dinxstede hade frenderener rekinscap giort infore rikessens radh, som han tha sade. Ffremerner kendes ok skypper Kleis Ficke, ath then hesten, som presten til hörde, som soldes epter hans dödh, ey dyranne soldes än fore xij (12) marck lubeske; tet hölt han medh sin edh at swa sant war ok kendes han, at Hanss Dinxstedes rekinscap war all swa klar, som han honom fore the werdige herrer giorde j Arboge.[4])

---

[1]) Efter namnet är »lagelica» tillskrivet över raden men senare utstruket.

[2]) De båda sista orden tillskrivna över raden.

[3]) Motsvarande anteckning saknas i jordeboken. Om anledningen härtill se nedan sidd. 363, 367.

[4]) Jämf. ovan sid. 270.

Om Herman Kreffuittes testament.

[**7 april**]. Tisdagen nest epter dominicam judicare, tha alt radit medh fogitten Erich Thuresson forsamlede ware j radzstuen, tha wort swa offuertalit ok forlicht[1]), at Ingewal Torstensson, Erich Joansson, Erich Jensson — — —[2]).

Om pulffuermakerens lön om aarit. 614.

Samma tisdagh wort alt radit swa offuer ene, at Michel pulffuermakere skal om aarit haffua xxx (30) marck redhe peninga och ther til x (10) alna leysk ok fare vth aff tet husit han nw vtj boor och jn vtj stadzsens torn vestan mwr nedan Kakbrincken,[3]) och vare tet zache ath han schade finge j stadzsins resa til lyff[4]) eller lymmer, tha haffuer borgamestarana och radit pa stadins wegne loffuit hanom frith brödh til dödra daga.

Gamble Laurens guldssmit. 615.

[**6 april**]. Mandagin nest epter dominicam judicare stode fore sittiende borgamestarana her Nic. Persson och här Jacob Nielsson j fogittens Erick Thuressons nerware medh alt radit Gregers Hansson, gamble Hans bagares sön pa Kaackbrincken, och vplot sin moderbrodher Laurens guldssmit alt thet arff, som hanom erffue borde epter sin kera framlidne fader och moder j fasta grunden, belegit j bagera hwsit j bryncken, som the vtj bodde j theris lyffs tijdh, ffore hwilken hans deel fornempde Gregers bekende sich vpbarit haffue lxxj (71) marck och twa öre, alla vtj ena swmma *etcetera*. Ther medh stode fornempde Gregers ok fick sinom moderbroder Laurens handen ther pa fore rettin pa samma sin deel frith ok quitt til ewerdeliga äge. Vppa huilken vplating fornempde Laurens guldssmit sin fritskylling vp lade som stadz lagh vtuissa.[5])

[1]) De båda sista orden utstrukna.

[2]) Anteckningen avbruten. För dess fortsättande är tomrum lämnat sid. 613 nederst och sid. 614 överst (handskriftens paginering).

[3]) Det följande torde vara senare tillskrivet.

[4]) Ändrat från: lydh.

[5]) Detta stycke är senare infört än de följande anteckningarna. I jordeboken finnes ingen motsvarighet; däremot förekommer i tänkeboken för 22 mars 1488 en överkorsad anteckning om samma sak (se ovan sid. 257 f.). — Nedre delen av sid. 615 i hdskr. har lämnats blank.

616. Om papagoya kosten.

[**29 april**]. Odensdagen nest epter dominicam quasimodogenitj, tha fogatten och radith til hopa ware j radstuen ath wäliende kemmenera j thet tilkomende aarit schulle wara, tha worde the offuer ens om meyengreffuen, som tha samtyckter war, hetendes Jöns Matsson, Jens Anderssons gesth. Tha wortho the och offuer ens om paapagoya kosten, swa ath huilken alderman antinge aff Varfrwa eller sancta Gertrude gille forscriffne papagoya vpsätia lather, tha schal samma gille drickes medh bröder och systrar, ok skolo forscriffne aldermen henne her epter ey v[p]sätia för än til pingxda nestkomendis[1]) ok affskywtas om annan dach pingxdaga ok tha drickes samma gille som forrört är. Jtem vorth tha och saa samtyckt aff fogten och[2]) radith, ath then dandeman henne affskywter eller dandesuen schal j samma gille giffua gyllisbrödrom ok systrom til hielp och goda ena lesth ööl ok jngen ytermera kost göre hwarkenne j gillistuen, j sit egith hwss eller j sin werdz hwss wiidh sin xij (12) marck ok serdelis werden, som tet til steder.

617. Jtem schal och jngen medh skywta til forscriffne paapagoya vtan enkannelicha köpmen och forrörde gille wärde äre jngangha eller bröderschap halla. Jtem om swa hende ath nager embetzman henne affskywta kunne lönliga eller vppenbarlica, tha schal then samma tet gör henne vpsätia latha jnnan dach och dygn pa sin egen kosth strax epter hon affskoten är ok nesta radzstue dach j radzstuen böte iij (3) marck vtan nade. Thette forscriffne är stadgat och stadfest ewichth her epter arliga pa pinxdagha bliffuascholendes mene köpmannom til hugnadh och bestandh epther thenne dach.[3])

618. Om ballast aff skypum kastas ok skyp böningh.

Samma dach vorth radit swa ens, ath jngen schipper tilkomende skal her epter kasta eller leggie sin ballast j Kogga haffn eller wiidh stadzsens mwr wiidh sine xl (40) marck. Jtem jngen schipper dirffuis her epter wiidh stadz bryggie

---

[1]) Pingstdagen inföll detta år på den 7 juni.

[2]) De båda sista orden tillskrivna över raden.

[3]) Nedre delen av sid. 617 i hdskr. har lämnats blank.

eller jnnan fore stadzsens boom sin skypp byggie, än[1]) wiidh forscriffne xl (40) marck. Jtem jngen dirffuis bere nagher vrenligheet j Kornhaffn westan Korntorgit wiidh theris xl (40) marck.

Samma dach samtyckte aff alth radith Hans Dinxstade ok Hinrick Ericsson ath standa fore folkit j desse tilkomen (!) viij (8) daga.

Kreffuites peninga. 619.

Samma dach begerede Pelle Pedersson ratman the iij^{c} (300) marck, som Herman Kreffuittes testamentarij hade jnsath j retten medh priarens nerwarelse aff Swarta brödra c[o]nwenth, huilke iij^{c} (300) marck forscriffne Herman Kreffuites stiwffsöner til höre, ther j conwentit jngiffne äre, ok äre theris lössöra. iij^{c} (300) marck hade doctor Laurens vpborit j sama conwent ok pa theris lösöre. Huilke swmma peninga radet hanom vnte pa arlige renta barnom arlige [til?] bestandilse ok jngen schade.[2])

Henrich kötmangar. 620.

[**6 april**]. Mandagen nest epter dominicam judicare fore sittiende borgamestarana her Nic. Pedersson, her Jacob Nielsson j fogatens Erick Thuressons och alt radzsens nerwaren stodh vp j retten Renholt Leenhwsen kyrkioweriende och vploth Hinrik kötmangar en vpbögdh tregardh belegen vestan mwr j nordasta grenden vijdh Norra porth pa södra sydan, huilken gardh framfarne Mickel kötmangara medh sin dandequinne hustru Margit langeliga j theris liffs tijd til Bykirkian her j Stocholm giffuit hade nestom arffuom til atherlösn, huilken gardh fornempde Renholt hanom vploth fry och quitt medh tompt och bögningk fore xxx (30)[3]) marck stocholmske rede peninga. Huilke summa peninge xxx (30)[3]) marck forrörde Renholth kendes sich redelige och fulleliga annameth och vpborith haffue pa kirkiones wegne wel til tacke. Thy medh borgamestara och radz samtyckio affhende han[4]) forrörde By-

[1]) Ordet utstruket.

[2]) Jämf. ovan sidd. 243, 301 f., 316.

[3]) Ändrat från: l (50).

[4]) Ändrat från: jach.

kirkio forscriffne gardh och tompt medh lengdt och bredh som han nw staar ok vpbögder är och til egner hanom fornempde Hinrik kötmangara, hans hustru, barnom och theris arffuom til ewerdeliga ega, jntet vndantagit. Vppa huilken gardh fornempde Hinrik kötmangar sin fritzskyllingh vplade som lagh vtuise. Thy magh och schal fornempde Hinrik köt-
621. mangare samma gardh haffue, nywte, brwke och beholle medh sine arffue til ewijgh tijdh fore alle födde och offödde athalarä. Jtem vorth forscriffne gardh skattat fore 1 (50) marck stocholm[ske]. Ther fore löp kirkiona deel xxx (30) marck, och xx (20) marck hade framledne hustru Margit, Mickel kötmangares hustru, giffuit sin systerson Hinrik kötmangare vtj samma gardh aff then peninga summa, som garden fore scatthader worder. Ther medh beholth fornempde Hinrik xx (20) marck jnne medh sich och xxx (30) gaff [han] forscriffne kirkioforstandere.[1])

[1]) Jämf. ovan sid. 334. — På en i slutet av föreliggande tänkeboksvolym inhäftad lapp läses följande (jämf. ovan sid. 334, not 2):

Hinrik kötmangare om stenbodh medh kelleren vnder stenboden, löst vtaff Siela garden [fore] lxxiij (73) marck; thöm vpbar Jap Moyse, Jacop Mansson och Knwt guldsmit, forstandere, i nerware her Jacob Nic:sson[s] och Albricht van Lancken[s], ok Ingewal Torstensson, Knwt guldssmit medh redesuennin vplote Hinrik samma stenbodh medh kelleren fran Sielagarden.

Ett likaledes i slutet av denna tänkeboksvolym infäst, delvis sönderklippt blad upptager några överkorsade memorialanteckningar för den 21, 23 och 30 juni 1488. Då samtligas innehåll helt täckes av tänkebokens ovan sidd. 278—281 återgivna notiser för dessa dagar, har det ansetts överflödigt att här avtrycka dem. Jämf. Hist. tidskr. 1903, sid. 125, not 4.

1489—1490.

Anno d*omi*ni mcdlxxxnono. 1.

Th*ett*a är thenckieboken aff alle the ärende, som fore retta ko*m*pne äre och m*edh* retta affsagde aff her Benc*k*t Smalenni*n*ger ok her Pedher Jenss*on*, borgamestar*a*.

Ffog*itten* j sa*m*ma aar: Erick Thuress*on*.

Ke*m*menera j th*ett*a til koma*n*da aar: Philpus Jenss*on* ok Laur*ens* Jenss*on* Törbo[1]).

Th*ett*a är th*et* Philpus Jenss*on* annamede til sigh aff Nic. 4.
sc*ri*ffu*er* j fathaburit, p*ri*mo xviij (18) silff skalar och xxij (22) sylff skedher.

[**9 maj**]. Lögherdage*n* nest epte*r* cruc*is* jnue*n*sionis(!) 5.
giorde Laur*ens* Japs*on* wardsc*ri*ffue*re* sin eedh.

Sa*m*ma dach stempde Ingewaldh Torsten*sson* Anders karffuatascha annan tiidh.

Sama dach giorde Joan Olss*on* tornwachtar sin edh.

Sama dach stempde Herma*n* Berendz Lasse Frwadantz j (1:e) tiidh.

---

[1]) Sid. 3 i hdskr. upptager ännu en titelrubrik för 1489—1490 års tänkebok, så lydande: Anno d*omi*ni Mcdlxxxnono. Th*ett*e är thenckieboken j th*ett*e tilkoma*n*da aarith aff alla zachöra ok andra ärende, som for retta haffua wa*r*ith och affrettade äre aff her Benckt Smalen*n*ingh ok her Pedher Jenss*on*, borgamestar*a* j sa*m*ma ar sittiandhe *etcetera*. Ffor fogitt*en* sittiende*s*: Erick Thuress*on*. Ke*m*menera j sa*m*me aar: Philpus Jenss*on*, Laur*e*ns Jenss*on* Törbo.

Bertildh malar.

Thetta är hans nampn, som alen köpte, han heth Laurens Bencktsson, ok Oleff Kalson heth han som breffuit hade vtscriffuith medh Laurens Bencktsson. Tette är the witne, som Bertil mallar pa schöth, primo Oleff Brenningh, Germwndh Olsson, Oleff Jönsson, langha Gregers, Lasse Kyholt (ɔ: Kylholt?), Lindwiidh, Oleff Karlsson j Eneköpung.

6. Samma dach vorth fogitten och radit saa offuer ene, ath Bertil malar skal kome medh sin witne j retten ok medh hustruna j Stregnes bor, som alen vtfick, mandagen nesth epter helge lychama dach nestkomandes[1]) ok Laurens j Skelby medh, ok ther medh schulle Bertil malar sätia borgan.

Schipper Oleff Michelsson.

Sama dach vistes Oleff Michelsson skypper til forlichning medh Pedher Michelsson radman, Hinrik van dem Bwske och Anders Nic:sson, ok desse gode men hade fogitten och radith befalit medh thöm wara offuer theris forlichning; kan tet ske, tha är got och wel, kan tet ecke, tha kome her j retten j gen. Offuermennen: Erick Joansson, Erick Jensson, Moyssen, Clemit Bencktsson, Mattis Martensson, Mattis Hermansson.

Samma dach gaffs Oleff Karlsson fry och quitt for schotth, wardh och daxwerke til dödra dagha for sin stora fatigdom schuldh ok sywckdom.

6 a[2]). Desse dandemen äre aff radit tilnempde ath gaa hwarie twa j sit quarter medh wardscriffueren om mantalit:

J Östra qwarther:	J Södra qwarther:
Staffan Ericsson	Jöns Nielsson
Jeppe Laurensson.	Pedher Bwck.
Vestra qwarther:	Innan mwr quarther:
Oleff Ragwalsson	Mattis Nic:sson
Pedher Swensson.	Hinrik Olsson.

[1]) D. v. s. den 22 juni.

[2]) Då föreliggande volym av tänkeboken år 1791 paginerades av borgmästaren C. F. Ekerman, blevo denna och nästa sida av förbiseende överhoppade och erhöllo icke någon sidbeteckning. De åsättas därför här pagineringen 6 a och 6 b.

Peder Nic:sson Fymbo smidh.

Samme dach kom fore sittienda borgamestara her Benct Smalenning, her Pedher Jensson j fogittens Erich Thuressons nerwaran medh alt radit Anders Jensson ok vplot Peder Niels- 6 b.
sone j (1) tregardh westan mwr liggiendes j swarta Joan kötmangares grend nest nedan Jerlis gardh och nest offuan then aldra nedersta garden pa norra sydan j grenden for xxij (22) marck rede peninga, huilke forscriffne Anders Jönsson kendes sina swera hustru Margith, Jacop fiskares epterleffue, haffua x (10) marck vpborit aff samma peninga j sina leffuende liffue, Gud theris siel nade, ok thet andra ther tha j gen stodh vpbar fornempde Anders Jönsson epter sina swära pa sina hustru wegna, huilken gardh swarta Joan kötmangare tha for retten besprakade. Thä fandz swa dana skelige witne, at fornempde hustru Margit hade hanom garden salt for forscriffne peninga och ther til schulle Pedher föde henne til dödra daga, huilkit hon hade Joan kötmangare ok budit. Epter Joan sig tha forsumade, tha dömpdes samma gardh Peder Fywmbo til, ath tet köpit skulle fast bliffue. Thette stodo[1]) forscriffne hustru Margreta dotter til ath Pedher Fymbo hade hennis moder j sina anthworden til dötztima, en thy ey lenge war epter köpit. Her pa gaff forscriffne Pedher Nic:sson Fymbo sin fritsskylling som lagh wisa. Lengden nidh at grenden är xij (11½) alin och j (½) quarter aff samma gardh, bredleken xj (11) alna. Thy 7.
magh och skal Peder Nielsson medh sin hustru och barn samma gard haffue, nywte, brucha och beholle til ewiig tiidh allaledes obehindret fore alle födde och ofödde aklagara[2]).

[**13 maj**]. Odensdagen nest fore Ericj regis et martiris bödh Erich Jensson vp ena skena iij (3:e) tijdh, Nic. guldsmidh j Arboga til hörde.

Samma dach feste Anders Jensson karffuatascha lagh sielff vj:te (6:e) medh Jöns Jönsson, botnekarla.

Samma dach forbödh Ingewal Torstensson sine peninga jnne medh Tydeman knyfsmit aff the peninga han schal vtgiffue for garden.

[1]) Efter detta ord har först skrivits »the», vilket emellertid strax utstrukits och ersatts med »forscriffne hustru Margreta dotter».

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 138 f., n. 1076.

Anders mölnere och bonden aff Enhörne.

Samma dach sades for retta, at Laurens j Jursta j Enhörne magh hem fara, epter han haffuer bodit sig her til retta, epter Anders mölnere hade thagit borgan aff hanom til retta; framdelis sware Anders at han ey forfolgde sine klagan.

Samma dach. Oleff Rawalsson citauit Oleff Hinrikson iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach forwistes Enewol screddere ath rechne medh
8. Hinrik van Essen, och tet han til staar hanom, thet fornögie hanom, pant eller peninga, jnnen xiiij (14) daga viidh syne iij (3) marck.

Sama dach vorto fogitten och radit swa til ens, tet Oleff Suensson, hustru Lena van Kampens arffuingä, schal ghaa then pelegrims resan epther hennis ytersta beger ok anname x (10) marck aff the peninge, som hon ther til skyckade, ok sidan han j gen hem komen är, tha skal han framdelis lönes for sin hwmak; hwadh sidan j gen är giffuis j Gudz äre for hennis siel.

[**25 maj**]. Mandagen nest epter Ericj regis et martiris bödh Erich Jensson radman vp ena skena iij:e (3:e) tijdh, huilken honom til panta stode aff Nic. gulsmit j Arboga.

Samma dach antwordede borgamestara och radit her Bar-
9. tholomeus Kyck sancte Cristoffers prebenda, och vnderuistes hanom, hure manga messor han schulle holle om weken aff hwem.

Vxor Birgitta Gotzkalk Mwgges piga, som henne til foren tient hade.

Sades aff for retta samma dagh: tet gotz, som hennes bonde egher, thet schule hans giellenere viderkennes ok anname til sigh til retta, om han jnnan Olauj nestkomendes kan j gen koma, ok bethale hwariom sit, ok forscriffne hans hustru anname sit, tet henne til höre och hon til hanom hade medh maten som ther är.

[**20 maj**]. Odensdagen nest epter Ericj regis et martiris. Jöns Jönsson zacher til iij (3) marck medh Anders Jönsson karffuataska for the ware lagen niderfellige, som the vtfest hade, ok ther til dömpdis Ingewal Torstensson sine peninge

j gen aff thöm jnnen xiiij (14) daga wiidh theris iij (3) marck.

Samma dach citauit Hans Laurensson Hans Falkensten iij:e (3:e) resa. 10.

[**23 maj**]. Lögerdagen nest epter Ericj regis et martiris sade Jöns Andersson vp sit lupte, som han hade loffuith fore Jöns Biörnsson om the xx (20) marck, som Joan Jönsson skulle haffua.

Samma dach sades, ath Hans Pulle gotz bliffuer her standande til retta ner Hans Biörnsson, til tess then aklagara faar hans breff, ath han hanom til stander, ath han hanom skylloger är.

Cristiern vynman.

Sades aff for retta, ath Cristiern vynman är jntet plichtogher ath swara Harthwijck Veydeman om tet onda emiska öölit, the ij (2) faten, effter han hade ther vitne til ath hanom sades strax vnder ögonen ath theth war onth, som hanom tet 11.
solde pa Harthwijchx wegne, huilken som heth Gerdt Slöche. Ok witnede forscriffne Gerdt tet fore retten, at fornempde Cristiern sade hanom strax, at the ij (2) faten vare ondh, som han ey hade smakath pa brona; tha swarade Gerdt hanom j gen, at »ere the ondh, swa lath thöm liggie, ok äre the fulle, jnthet kan jach thöm göre bether än the äre». The annan ij (2) faten, som Cristiern smakade, thöm beholth han, ok thöm är han plichtok ath bethala. Jacob wynman, Gud hans siel nade, beropade ath the ey gode ware, thy han smakade the ij (2) fath j hans kellere kompne ware, som ok onde ware, huilke han köpth hade pa samma beradh ath the schulle ware gode som the ij (2) faten, som smakades, ok ther medh gick Jacob vynman och kungiorde Cristiern tet och warede Cristiern wiidh ath ij (2) fath dochde jntet.

[**1 juni?**]. Samma dach. Jöns Jönsson och Anders Jönsson karffuataschä zache til iij (3) marck, ath the ey fornöide Ingewal Torstenson jnnan xiiij (14) daga, som medh retta affsagth worth. Offuer huffwdh dabunt iij (3) marck.

Matthes screddere. 12.

[**1 juni?**]. Samma dach, som war mandagen nest epter

assensionis(!) dominj[1]), stodo fore retta Joan Nielsson, Biörn stalsuen, Hans Stub, Ingewal Birgessons(!) ok loto forstaa nager ordh och tal, som giort war pa eth köp j mellen Mattis Hansson och hustru Cristine, Otte Hinrikssons hustru, om then deel hon atte j tet huss östan til, ther hennis dotter hustru Kaderin, Gudh hennis siel nade, vtj bodde för hon druncknade, huilkit hussz belegit är östan mwr nest nordan her Pedher Jenssons borgamesters hwssz ok twers vester offuer gatan fran gamble Peder Rytters hussz. Huilke forscriffne sade sigh fulmyndoge ware pa hustru Cristine vegne fornempde Mattis Hansson allan hennes deel vplate fore retten, ther hon hade j forscriffne hussz. Ther pa fich Joan Nic:sson Mattis Hansone handen jnfore disken, ok tha strax forrörde Mattis sin fritskylling vplade som
13. lagen vtuisa och jnneholle. Peninga swmman löp halfft annat C (100) marck, som hustru Cristin skulle haffue for sin deel vndanthagendes Nic. Clauessons deel, som han j samma hussz haffuer[2]).

15. Absentes: Mattis Hermansson, Erich Hansson.

[**1 juni**]. Mandagen nest epter assensionem dominj. Herman Rogge bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

Samma dach bödh han vp en gulringh ij:e (2:e) tiidh.

Hans Dinxstede.

Samma dach vitnade Kort Engleka, borgere j Lubeke, ath tet segel, som hyt war sent til Hans Dinxstede, war aldrich Hansis segel ok aldrick thet segel, som han hade sömath. Mera witne: Laurens Olsson.

Samma dach stode Lasse Martensson, födder j Lappwesia sochn j Wyborgx len, ok widerkendes sin egna gerninga, haffua stolith en hopp aff beffuera och wiidh xvj (16) pundh peper, j (1) kniff ok reffskin ok annat mera, huilke beffuera han

[1]) Trots uttrycket »Samma dach» och ehuru den mot ovanstående notis om Matts skräddare svarande anteckningen i jordeboken (a. a., sid. 139, n. 1077) är daterad lördagen efter Erici = 23 maj, torde datouppgiften måndagen efter ascensionis = 1 juni vara den riktiga så väl för detta stycke som för det nästföregående; härför talar också det sistnämndas innehåll, jämfört med notiserna om samma sak 13 och 20 maj.

[2]) Återstoden av sid. 13 och hela sid. 14 i hdskr. sakna anteckningar.

hade solth Pedher mwramestar pa Stekit ok peparen ena quinna pa malmen oc reffskinet, kniffuen ok Per mwramestere, huilket the tilstodo at the aff hanom köpt hade. Epter sina oppinbarliga widerkenda gerninga dömpdis han till reep. Pie memorie.

Samma dach stode Gunnil, födh j Kymitta sochn, ok wi- 16.
derkendes sigh haffua stolith en ketil aff en bonde j Solna sochn, ok hade skyldh fore garda hon hade vpbrenth, huilkit hon ey storliga nekade, ok hade hon sagt j bödelshusit, som hon sath, at hon wille brenna Vesby, om [hon] hade sluppit. Epter the gerninga hon nw widerkendes ok aptha tilforen hade warit grepin fore ok thöm widerkent, thy dömpdis hon quik j jordh. Pie memorie.

Pedher Arffuidzsens testamentarij.

Samme dach vordhe tesse gode men aff fogitten ok radit til nepmde medh Pedher Arffwiidhssons werdh Oleff Finne at vpbere och anname hans godz hwar tet finnes eller spöries kan, Gud hans siel nade, huilken Erick Johansson oärlige aff dagom thogh och wolförde til sin gard Rydboholm. Desse äre tilnempde medh Oleff Finne wara hans formyndara: Lasse Biörnsson, Magnus tolk medh Oleff Finne.

Samme dach annamede Jöns Gudmundsson Sudra po[r]tz nycla til sigh ok giordhe sin edh, ath han retferdoger skulle war[a] Stocholms stadh j sith embethe.

Sama dach rechte Staffan Westhgöte handena for lxxx 17
(80) marck for bomen, han vnder rodde. Dabit xx (20) marck.

Samme dach rechte Hartwiick Veydeman handena fore Clx (160) marck for Gerth Slöche, han hade slagith for han witnade sanningena[1]). Dabit xxx (30) marck.

Samma dach feste Hans Hoghben lagh sielff vj:te (6:e), ath han ey medh war vntföre Hinrik Babbenhwsen.

Moyssen Jacob.

Samme dagh sades for retta, thet Per mwramestere schal fornögie Jacob Moysse beuerana allaledes som the hanom stode,

[1]) Jämf. ovan sid. 347.

tha Moysen thöm köpte, ok pulurith medh om han ther nagath haffuer aff skingret[1]).

Annamede kemmeneren Philpus Jensson ith nyth aremborst jn vtj fataburit til stadz behoff aff Mattis Martensson, som the annamet hade ok vpborit aff Biörn werchmestere for tomptöre eller husalön for xij (12) öre.

18. Samma dagh är Anders karffuataska iij (3:e) resa stempder aff — —[2]).

Hans Falkensten är iiij (4) resar stempder aff Hans Laurensson.

Anders Laurensson stempde Joan smidh iij:e (3:e) tiidh til retta.

Schomagarana.

Samma dach sades for retta, ath skomagarana skole thaga borgen aff desse tiwffua skomagara, som liggie embetet j mot ok göre ecke reth medh thöm j embetet.

Snörrepilz maagh medh sina hustrw.

Samma dach tilloth fogitten, borgamestarana och radit, ath for dandequinners bön schul ok hans beger, ath han togh sina hustru j gen och hon forlot hanom alla sina misgerninga, ok forwilkorede han for retten, at han wille henne älzka och äre j sengh och sethe, thette alt fordragit som her til giort är; finnes hon j swa dana leffuerne her epter optaren mera, tha stande vptalt thet ena medh thet andra.

19. Hogbeen.

Samme dach sades for retta, ath jordabochen[3]) bliffue wiidh mackt om thet huss och jordh medh bögningen nedan fore j grenden, som hustru Va[l]borgh, Hogbens hustru, hade solt Jöns Anderssone och Benctkt (!) Kogh for ena suma peninga, hennis framledne dandeman Hans smit thöm skylloger bleff j sin lyffs tijdh[4]).

[1]) Jämf. ovan anteckningen om Lasse Martensson.

[2]) Kärandens namn har aldrig blivit infört.

[3]) Se Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid, 84, n. 976 (24 april 1482).

[4]) På detta ställe i tänkeboken är en lös lapp instucken med följande anteckning: Mattis Martensson och Hogben om tompten. — Återstoden av sid. 19 och hela sid. 20 i hdskr. äro blanka.

[**3 juni**]. Odensdag*en* nest ept*er* ascensionis d*omi*ni stempde 21.
Herm*an* Ber*e*ndz Jöns Mwsse iij:e (3:e) tiidh.

Sa*m*ma dach hade Sue*n* Helsingh stempdt G*e*rt mallar sto*r*a iij:e (3:e) r*e*sa.

Vorth aff sacht for r*e*tta, ath R*e*mer Röffuer skal w*e*rie th*et* aff m*edh* lag*en*, ath han eller hans hust*ru* jnt*et* haffue aff the*n* hust*r*unna, aff Nylandh war.

Sa*m*me dach sad*es*, ath Lasse Bergh tage sina hust*ru* Anna Ketken och för*e* he*n*ne aff by m*edh* sigh. Findz hon h*e*r j byn ept*er* ha*n*om moth hans my*n*ne, tha skal hon forwar*es* j stadzsens gömer til bond*ens* tilkomelse.

Sa*m*me dach wid*er*ken*des* Lasse Bergh ok tilstodh for ret-te*n*, ath tha jernit war jnsat j skyppet, tha war th*et* ena fatith m*edh* the iij (3) lest*er*nne, for thy tha alt war jnsat, tha rech-nade han th*et* och tha jnt*et* sachnade. Th*er* medh dömpd*is* och m*edh* r*e*tta sad*es*, at Matt*is* Hansso*n* scr*e*ddere och Lasse B*e*rgh skal fornögie Erich Jönsso*n* sit fors*criff*ne faat jern, som borthw komit warth.

Erich Philpusso*n*. 22.

Sa*m*me dach sad*es*, ath Pedh*er* Fyw*m*bo giffue Erick Phil-pusso*n* panth eller pen*inga* jnne*n* xiiij (14) dagha.

Same dach stode desse ept*er*scr*iff*ne och witnade, ath the hörde aff Albr*ic*t sky*nner*e, t*et* ha*n* sade for hela embet*et*, ath »hwadh skal hon j wart e*m*pbethe göre: hon wart aff k*em*me-ner*e*ne vpthage*n* pa Norra malm m*edh* h*er* Ketelbiörn j Eedh, och gaff hon str*a*x k*em*menere*n*a x (10) m*arck*, och x (10) stande än j gen, so*m* hon vtgiffua schal». Desse war*e* witne*n*, at swa wart sacht; th*er* giorde the sin eedh och r*et* pa: Peth*er* sky*nnere* Pr*y*tz, Greg*ers* sky*nnere*, Marten Knwlle, Benckt sky*n-nere*, Hinr*ik* sky*nnere*. Ok tilfor*e*nde j fasto*n*ne witnade alt embet*et* th*et* sa*m*ma, at the th*et* aff ha*n*om hörde jn vtj ther*is* kompanj, ath ha*n* swa dana ordh hade pa hust*ru* Kader*i*na, Oleff sky*nner*es hust*ru*[1]). Huilkit tal fors*criff*ne Albr*ic*t sielff-u*er* til stodh och ey fore swerie ku*n*ne. Th*er* m*edh* stode for-s*criff*ne he*n*nis bonde ok warde sin hust*ru* for swada*n*a tal och gerni*n*gh, han he*n*ne vppe*n*barl*ic*a tillagt hade, ok än t*r*eska-

[1]) Jämf. ovan sid. 326.

des forscriffne Albricht ok wille ey forbedie hanom eller henne for theris homot. Ther medh eskyedhe the reth aff hanom,
23. hwadh som laghen kunne giffue thöm for theris homoth. Tha rechte forscriffne Albricht handena fore lx (60) marck. Dabit xx (20) marck.

[**6 juni**]. Pinxdaga afftan bödh Tyle Busman vp pant iij:e (3:e) tiidh, som Marten Kuste och Vrbanus mölneres hustrw til höre.

Same dach hade Cristiern wynman stempdt Kedel skreddere iij:e (3:e) resa.

Samme dach sades, ath Oleff Benctsson giffue Gerth Suborgh pant eller peninga jnnen xiiij (14) dagha wiidh sine iij (3) marck.

Vxor Botildh mester Berendz.

Sama dach stode Magnus Tidkasson och gaff hustru Botildh mester Berendz quitt och fry for alth tiltal pa sina hustru wegna, hustrw Botille syster, pa alla arffdela epter beggis theris fader, Gud hans siel nade, j skeren bodde, ok for alla hande som thöm j mellen war, ath the her epter jntet sina mellen böth (ɔ: oböth?) och oskyffth hade vtan äre och goth pa alla sydor.

Kersten winman stempde Kedel sartor iiij (4:e) tiidh lögerdagen nest epter pinxdaga[1]) til retta.

24. Lögekarlen medh sina vxore.

Sades for retta och bödz Jacob lögekarl wiidh sine xl (40) marck ath elzska sina laggiffta hustru j sengh och j sethe, som han henne loffuedh haffuer for kirkiodören, ok föde henne til dödra dagha j beggis theris liffz tiidh, ath swa dana Gudh thöm til hopa vnth och giffuit haffuer; findz anners och at hon dör j vanrykt aff hans walle, sware bonden.

Hoghbeen.

Sama pinxdaga afftan dömpdis annan tiidh jordaboken wiidh makt om the tompten nedan fore Hogbeens huss j Norra grendenna, som hans hustru Walborgh solth hade och bethalet epter sin förre framledne dandeman Hans smidh, Gud hanom nade, huilkit köp staduckt och fast bliffue skal, som solt war

[1]) D. v. s. 13 juni.

och jordaboken jnneholler, huilken tompt och hus Jöns Andersson och Benckt Kogh hade köpt och fangit aff forscriffne hustru Walburge.

[**13 juni**]. Lögerdagen j pingxdaga wiku sades aff for retta, tet Erich Philpusson skal fornögie her Peder j Skoo sith korn, som her Peder solde androm sit korn, jnnan solseth wiidh sina iij (3) marck; thale syden framdelis Erich til hanom, solde, om han sigh ey wil nögie lathe.[1])

Henrik Hoghwssen. 25.

[**13 juni**]. Lögerdagen j pinxste wiku stode Hinrik Hoghwsen fore retten j fogitten Erich Thuressons nerwaran. Tha sporde borgamesteren her Benct Smalenningh hanom ath pa fogittens ok radzsens wegna jnnan luchta döre, om han wille festa lagh ther fore, ath han jntet hade göre medh sina hustru j hennis förre bondes Clauus Graboss tiidh, eller kunne thet affwerie, ath han jntet fick aff hans gotz eller peningha hanom owitande, för än han dödhe. Huilkit Heinrik skulle sielff rada, hwadh heller han göre wille. Tha swaradhe Hinrik strax: »jach kan jngen lagh göre ther fore». Tha sade borgamesteren honom: »gak wth ok beradh tik fwl wel, huilkit thw heller göre wilth!» Tha gik han til dörena ok wille vth gha. Wende han sigh wiidh dören om kringh ok gik jn fore radit j gen ok sade, ath han kunne jngen lagh göre, ok sade sigh heller wilia bliffue j mynne bade medh fogaten och radit, alth mögheligit och skeligit ware. Tha swarade borgamesteren hanom ok sade: »Epter thin egin widerkennilse tha borde henne ey dragha eller bere gul eller brem. Tha fore hennis kere framledne fader ok foreldre och hennis moder och wenner skul haffuer fogaten och radit wnth och til latit, ath hon magh nywta och bere sith gul och brem swa her epter som her till vtan allenesta skarlagens mantel; then forbiwde wij henne ok jngalundha wele tilstedie ath bere. Thet mage J henne vnder- 26
uisa ok jngen mera ordh aff göre. Varedh zake, ath hon hanom bare moth thette wart forbodh her epter, finge hon ther nagher schade offuer, nywte och vngielle som hon sielff tilradet hade!»

[1]) Jämf. ovan sidd. 272, 295.

Jöns Andersson.

[**15 juni**]. Mandagen nest epter trinitatis sundagh j fogittens Erich Thuressons nerwaran medh alt radit j radzstuen loth her Peder Jensson, som tha sittiende ars borgamestere war medh her Benct Smalenning, vpp Jens Andersson, war medh-borgere, pa Stocholm stadz wegna all then fierde part arff-deel, som war stadh medh retta arff tillfallit war epter forscriffne Jöns Anderssons framledne dandequinna hustru Marina, Gudh hennis siel nade, huilkin iiij:e (4:e) parth arff deel löp pa M (1000) marck stocholmske, som ärlige men Nic. Mansson och Peder Mickelson, radmen, pa stadzsens wegna kendes redeligen vpborith haffue epter radzens befelingh ok framdelis jnsat j stadzens fatabur. Ffor huilken fierde part arff deel fornempde borgamestara och alt radit hanom quitt gaffue medh sinom arffuom och epterkomandom medh theris löst och fast jnnan stadh och vtan, hwar tet helst er eller finnes kan, hanom ok arffuinga ath haffuende och brwkande til ewiigh tiidh oklandrat fore alla födda och ofödda aklagara. Ther medh gaff forrörde Jöns Andersson vth sin fritzskylling som lagh seghia och vtuisa[1]).

Samma dach sköt Herman Rogge pa tygh pa sina hustru wegna om harnisketh, som ware her Mattis j Rydh.

27. Samme dach bödh Herman Rogge vpp guldh pant iij:e (3:e) tiidh.

v (5) siö tiwffua.

Stode the fem siö tiwffuana och widerkendes for retten, at en, heter lange Jens, som hade tienth her j slotz ladagarden, och en, heter Hans, folde thöm vtaff Bergit och til Westeraars, ok ther ware the ij (2) grepne, huilke ij (2) forscriffne begunte först thet radit ok gaffuo tet wt, ath the skulle röffua til siös ok skullo alla til hopa finnes j Geffle. Fframdelis kendes then ynxte aff the röffuara, ath peningana ware xxij (22) marck, tha the rechnade thöm jnbördes. Bonden, som myste, sade ath the ware xxv (25) marck. Suenana, som grepo fangerna, sade peningana ware xv (15) marck, iij (3) öre mynne, ok en solffryng. Huilke röffuara som hade röffuath skutan aff fatige

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 139 f., n. 1078.

bönder, ladda m*edh* rogh, saa nempde the och wid*er*ken*des* sith nam*p*n: hade the kest for ther*is* höffuitzman een och heeth Japp Olsso*n*; the andra iiij (4) hethe Hinr*ik* Olsso*n*, Jesper Wilke, Erick Karlsso*n*, Videcke Jensso*n*.

Samme dach rechte Erich Philpussen handena for j (1)[1] 28. m*arck*, for han ey holth borga*mestara* dompber, som for retta tyssuer aff sakt war[2]. ij (2) m*arck* han schulle haffua.

Samma fors*criff*ne siöröffua*ra* dömpd*is* til swerdh ok bönderne sit j gen; hwadh samma siöröffua*ra* til höre, som ther findz, thet höre suenana haffua, som thöm gripo. Pie memorie.

Schomaga*rana*.

Samma dach sades, at skomaga*rana* haffua macht ath brwcka reth m*edh* thöm, som liggie ther*is* embete j moth m*edh* theris arbeide.

Hinr*ik* Ericsso*n*.

Samma dach sades, ath Hinr*ik* Ericsso*n* skal bliffue wiidh sit droppa rwm pa norra sydan, som Sielagarden ha*n*om affbögt hade allaledes som gambla jordaboke*n* vtuisser pa Hinr*iks* tompt[3]), huilk*it* fors*criff*ne Hinr*ik* Ericsso*n* haffuer Alla cristna siela til wnth ath bögni*n*ge*n* schal staa, swa lenge hon stande och rotna kan, m*edh* swa skel at Alla cristna sielag*ardz* forstandera skolo halla sielffue ena drop trumba och forw*ara* tha ther*is* taack tet besta the kunno for Hinr*iks* tach drop. Sydan fors*criff*ne Alla cristna siela garda nider rotnade äre och vpböggias skolo, tha anname forn*emp*de Hinr*ik* Ericsso*n* eller hans 29. arffua fors*criff*ne droppa rwm frith och quitt j gen.

[**20 juni**]. Lögerdage*n* nest epter corp*oris* *Christi* rechte Erick Philpusso*n* handena fore vj (6) m*arck*, ath han ey bethalede her Peder j Skoo tet hanom for rette sacht jnne*n* solseth. Dabit iij (3) m*arck* for alth til hopa.

Joan Darre.

Samma dach giorde Joan Laurensso*n* j Calmarne sochn Joan Darre fulmechtoch for radit ath thala pa nagat arff pa hans wegna.

---

[1]) Rättat från: iij (3).

[2]) Det följande synes vara senare tillagt. — Jämf. ovan sid. 353 och en notis av 20 juni nedan.

[3]) Någon sådan anteckning har icke påträffats i jordeboken.

Oleff Boman stempde Michel akera iiij:e (4:e)[1]) tiidh.

Samma dagh stempde Hinrik Babbenhussen Rodehossene iij:e (3:e) tiidh.

Samma dagh stempde Michel Raucka Bertil bagere iiij:e (4:e)[1]) tiidh.

Samma dach stempde Hinrik van Essen Enewoldh sartor iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach fordrogx drengen retten, som kleff offuer bomen, for sin faakunnocheitz skul, ok han sade Jon Suensson tienisst pa then andres wegna til michelsmessa.

30. Benckt Karlsson.

Samme dach stode Dan, borgere j Nyköpingh, fore retta j fogittens Erich Thuressons nerwaren medh en deelz aff radith och vplot ärligom suen[2]) Benckt Karlsson en gardh och tompt medh alle sine tilbehörilse, belegen her j Stocholm östan kirkiogarden nordan kirkioherrens gardh och swnnan nest kötboden och westan her Anders Rodolphj prebenda gardh, huilken gardh och tompt[3]) som hustru Birgitta Spetz sielff fordom besath, fryt och quitt ok forwilkoredhe sigh tha for retten, om nager her epter fram kome, som ther pa thale wille, tha beplictede han sigh medh sina arffuinga hanom och hans arffuinga til swara medh then gardh och egedeler han[4]) haffuer j forscriffne Nyköpingh.[5])

Samma dach sades aff for retta, ath Benct skynnere jntet haffuer at swara galne Nic. Olsson pa Suen Suenssons wegna, ffor thy han sade hanom til, nar han war her j retten komen.

31. [**27 juni**]. Lögerdagen nest epter Johannis baptiste, som war Petri et Pauli afftan[6]), bödh Bencth Kogh pant vp iij (3:e) tiidh.

---

[1]) Urspr.: iij:e (3:e).

[2]) Ändrat från: manne.

[3]) Orden: »och westan — — gardh och tompt» tillskrivna i margen.

[4]) Ändrat från: jach.

[5]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 140, n. 1079.

[6]) Petri et Pauli vigilia (afton) inföll enligt kalendern på den 28 juni, men då denna dag år 1489 var en söndag, firades förutnämnda vigilia i stället nästföreg. lördag, den 27 juni. Jämf. ovan sid. 30, not 3, och sid. 67, not 4; se även *H. Grotefend*, Taschenbuch der Zeitrechnung, 3. Aufl. sid. 18.

Thette äre the witnen, som[1]) Balsszer sutor sköth til tyghe ware, tha han hörde, at Marten skrapa skaffthens bonde sade, ath Laurens Nic.sson sutor skulle haffua stolit sex barchada hwder. Vitnen medh Balszer: Laurens Schotte, Hanis Mille sutor och Pedher, Hannis Millis tienere, med ij (2) hans stalbröder.

Samma dach stempde her Anders Rodolphj Oleff Helsingx hustru wiidh Sudra port iiij:e (4:e) resa.

Hinrik van Essen stempde Enewoldh sartor iiij:e (4:e) resa.

Hustru Margit Erich akares stempde — —[2]).

Absentes eodem die: her Nic. Persson, her Jacob Nic:sson, Erich Philpusson, Staffan Westgöte, Mattis Martensson, Lasse Laurensson gamble, Per Michelsson, Pelle Persson.

Samme dach vort fogitten Erick Thuresson och radit swa offuer ene, ath Peder Anderssons hustru pa Norre malm ryme 32.
staden och broder Lodwijck anname schalen j gen, som hon stal. Ok ryme stadz marker medh staden; komber hon ther, stande tiwffs reth.

Jöns scriffueres hustru.

Tilloth fogitten Erick Thuresson, borgamestarana och alt radit, tet Jöns Finne scriffueres hustru, som Pedher diekn halte j hel slogh, maa haffua sit j gen, thet henne til höre, epter witnen tygede, ath hon war vthgangen epter eth stop ööl; swa snart war thera mellen schadan skedder, at tha hon jn kom medh ölit, tha war mannin dödh nestan swa ath han aldrich sidan thalade ordh.

Hoghussen.

Desse dandemen vare aff radit tilnempde medh fogitten Erick Thuresson ath göre ith meddel medh Hinrik Hoghussen pa stadzsens wegna, ok hwadh [the] til hopa samdrechtelige giorde, skulde ware giort och latith til en fulkomen ända pa stadzsens vegna — — —[3]).

Samme dach giorde Oleff Laurens[son] kötmangare sin edh pa ath hans hustru bödh hanom pigan j gen medh dande-

[1]) Detta ord tillskrivet över raden.

[2]) Den instämdes namn har aldrig blivit infört.

[3]) Namnen, för vilka tomrum lämnats, ha ej införts.

folkx widerwaran, som talade pa pigan; var[1]) tygelslagaren j Horn.

33. Samme dach rechte Dethleff, Suen belteres drengh, handena for xxxiiij (34) marck. Dabit iiij (4) marck.

Samme dach rechte Per Hinriksson, Jöns Mattssons widerlax suen, handena fore xx (20) marck. Dabit v (5) marck.

Mattis Hermansson.

Stadz myetharana, som spannen j weria haffue, giorde sin eedh, ath rogen, som Mattis Hermansson schulle skypmennen bethala aff Colbergh, var ey meer än som vpscriffuen stodh pa bothnana j retten lago, som vaar xj (11) pundh ok ij (2) spen. Desse ginga edhen, primo Rawaldh Rymer, Erick Mansson, Algut Mansson, Mattis Jönsson. Ok bödz myetharom her epter, atthe wiidh sin edh skulle och scriffue, swa wel som then som seel ok köper, wiidh sina peninga och embethe.

Samme dach feste Anna Hansse dotter lagh sielff xij:te (12:e), ath hon aldrich affhende peninga aff drengen medh ordh eller gerninga eller widzschap.

Tornwachtaren.

Jacob Hansson giorde sin edh sielffuer, ath han schulle wara retferdoger j alle sine gerninga pa stadzsens wegna j kyrkio tornit och andra stades.

34. [**1 juli**]. Odensdagen, varfrw afftan visitacionis, vxor Cristin sköt pa desse witnen, primo Arendh skomagare, Oleff screddere och Thomas.

Sochnamennen aff Corpo sätie borghan her, swa at nar Bertil malare komber til Corpo, skal tha faa sina bethalingh som sagt war thera mellen vtan hinder och qwal, eller fara hem och fly hans bethaling hiit och lata theris skyp swa lenge her liggie j rosteringh.

Samme dach rechte Laurens guldsmit handena for xij (12) marck pust och hardragh, som giordes pa Laurens Matssons hustru och hanom sielff. Dabit iiij (4) marck.

Samme dach rechte Laurens Matsson sartor handena for vj (6) marck for hardragh. Dabit ij (2) marck.

Hinrik Lydeman stempde Biörn werchmester iiij:e (4:e) resa.

[1]) Detta ord tillskrivet i margen.

Berendh Hake.

[4 juli]. Lögerdagen nest epter visitacionis Marie Nic. Laurensson[1]) j Aabo. Sades hanom her fore retta, ath han giffue Berendh Hake xx (20) marck, som hanom forwissade äre, ok Berendh giffue hanom quittancia j gen, som han är medh forwaredh, eller lata her skyppet liggie j rostering.

Mattis Thomasson. 35.

[6 juli]. Mandagen nest epter warffrwa dach visitacionis stode fore sittinde borgamestara her Benckt Smalenning, her Per Jensson j fogatens nerwaran medh alt radit Hans Dinxstede velfortenckter och medh sine wener welberadder ok vplot for retten Mattis Thomasson sine bethalingh vijc (700) marck jn vtj sit huss ok liggiende grund her j Stocholme, belegit östan mwr nedan fore skypper Biörn ok offuan fore Eric Hansson radman pa norra brincken offuan Almenningx ghatan medh husit föliende ijc (200) marck swa at swmman til hopa löp vijc (700) marck. Huilke huss ok peninga han vplot och vtlade for the arffdela Mattis Thomesson til földh pa sine hustru wegne medh hennis broder Jap Jönsson j mynne[2]) moders huss ok lösöre epter Hans Lambrictssons dödh etcetera. Huilkit huss och peninga Mattis kendes sigh haffue annamet j sine frya haffuende were, swa at jntet fates j the forscriffne swmma, vijc (700) marck. Ther fich Mattis Thomasson Hans Dinxstede handen pa ok forscriffne Mattis sin fritzskyllingh vplade som stad lagh vtuisa. Thy mag och schal fornempde Mattis medh sina arffuinga haffua, brwka ok beholle forscriffne huss for alla födda och ofödda aklagara til ewiigh tiidh[3]).

Hans Dinxstede. 36.

Samme dach stode for rette Mattis Thomasson fore forscriffne sittiende borgamestara j fogittens och radzens nerwaren ok loth Hans Dinxste quitt ok fry for the vijc (700) marck, fornempde Mattis hade jn vtj Hans Lambrictsons huss, Gud

[1]) Ändrat från: Karlsson.

[2]) D. v. s. Hans Dinxstedes. Stadsskrivaren har låtit påverka sig av det i Dinxstedes namn utfärdade brev, som lagts till grund för anteckningen.

[3]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 144, n. 1084.

hans siel nade, pa sina hustru wegna Elzebe och hännis broder Jacob Jönsson, som thöm tilfiöl j arff epter theris moderbroder Hans Lambrictsson bade j lösto ok fasto, huilka swma vij^{c} (700) marck han kendes sigh nw fore retten fornögden wara wel til tacka bade pa sina hustru wegna och hennis broder forscriffne Jachob swa fulkomplica til en fullen enda, at jngen hauer her epter nagat til thal til thöm andra om the arffdela, hwerkenne födder eller ofodder, til ewigh tiidh[1]).

37. Stocholm stadhz vplatningh, som ärlig man
Benckt Karlsson stadenom vploth[2]).

Samme dach fore sittiende borgamestere her Benckt Smalennyngh, her Pedher Jensson j fogatens Erick Thuresens nerwaren medh alt radit stod vp j retten velboren swen Benckt Karlsson ok vplot alt radit vppa Stocholm stadz wegne ith stenhwss belegit jnnan Stocholm stadz mwr vtj jnra quarteret östan Radzstuen ok tess vaninger ok östan Stora torgit j östra norra hörnit vppa Köpmanna gatan, som Ängleka Frwlow medh sina hwstru Dorathea atte ok vtj bodde, Gud beggis theris siel nade, medh alle tess vnderliggiende gataboder fran swdra hörnit viidh Köpmanna gatan ok jn til norra gatan mot kyrkioherrens stenhuss medh en fryan tompt[3]) jnnan porten medh en balka kellere jnnan vtj garden vnder samma stora hwssz j norra hörnit, teslikes medh eth vpmwrat stegerhwssz ok trebögningh nest vestan stegerhusit ok medh en hwalffdan kellera vnder trebögningen nordan porten vijdh Norra backgrenden medh fryan mwr öster vth til Rodehose hussz och bögningh, allaledes fryt ok quitt som tet nw staar ok vpbögt är gatha
38. mellen vndantagandes ena gathabodh och then kellera söder wijdh Köpmanna gatan vnder stora hwsit ligger, som Mattis Pedherson j pantha ok j värio haffuer, medh then andra kellere Nielz Mansson liggiendes haffuer vt aff sin gardh jn vtj kellaren jngangen öster vnder samma stora stenhus. Huilkit

[1]) Jämf. a. a., sid. 144 f., n. 1085.

[2]) Följande anteckning — men icke rubriken — är, såsom både av pikturen och innehållet framgår, först ett par år efteråt införd i tänkeboken.

[3]) Ändrat från: gard.

stenhussz m*edh* tess vnd*er*liggiend*e* gataboder, kellera, trebögn*ingh*, steg*er*hussz och *gr*undh for*nemp*de Benc*k*t Karlss*on* Stocholm stadh fry och quit*t* vplot for*e* tolff hwndrade m*arck* stocholmske r*e*de pe*ninga*, huilkit han tha M (1000) m*arck* annamede nakra daga effth*er*, som Jöns And*ers*s*on* vtgaff j th*en* fierde partz arff eff[ter] sine fra*m*ledne hwstr*u* Marina, Gud he*nn*is siel nade[1]), ok the ij^{c} (200) m*arck* skulle han vpber*e* om twa Walb*or*[ga]messe nestkoma*n*da tijder, som ok nesta Valborgamessa j Benct Karlss*ons* fraware annam*e*de h*er* P*er* Jenss*on* borgamester*e* lxx (70) m*arck* j all radzsens n*er*waran, tha skott*it* jn barsz ok r*e*kinscap aff giord*es*, huilkit Benct Karlss*on* han*om* befal*it* hade at vpber*e* pa hans veg*na*, j*tem* vppa sa*m*ma tijdh annam*e*de h*er* Pedh*er* Jenss*on* xxx (30) m*arck*, som Marqwardh Grwffuel schulle haffue pa Benct Karlss*ons* weg*na*, swa at the C (100) m*arck* äre vtko*m*pne t*et* arit. J*tem* 39.
om Valborgamessa th*er* nest befalte borgamesta*rana* Pedh*er* Mickelss*on* vtgiffue Benckt Karlss*on* ok förnöie han*om* the C (100) m*arck* j ge*n* stode pa t*et* hwsit, staden han*om* aff köpte, huilkit han och swa giorde. Th*er* m*edh* är staden Benct Karls*son* jnt*et* skyllogh vpa th*et* h*us* ok for*scriff*ne Ped*er* Mickelss*on* bar vp sine C (100) m*arck* j gen vppa disken aff borgamesta*rana* j nya sol*idis*, tha skottit jn kom ok r*e*chnades i alla radzsins nerwaran[2]).

Matt*is* Herman*sson*. 41.

Sad*es* for retta: Matt*is* Herman*sson* schal beholle tompt*en* pa malm*en*, som Hob*en* han*om* solde, so*m* Hanis Dinxstede nw haffu*er*, ok Hans schal nw om fardagana j höst antworde Matt*is* Herman*ssone* tompten fry ok quit*t* wiidh sine iij (3) m*arck*.

Wort fog*itten* E*r*ich Thur*esson* och radit swa ens, at myn he*rre*[3]) och staden bliffue wiidh hws*it* pa malm*en* ept*er* stampme P*er* And*ers*s*ons* vx*or* for t*et* tiwffuerijt hon giorde, ok Ingewal tale sin fangam*an* til, he*nn*is bonde[4]).

---

[1]) Jämf. ovan sid. 354.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 142 ff., n. 1083. — Nedre delen av sid. 39 och hela sid. 40 i hdskr. äro blanka.

[3]) D. v. s. Sten Sture.

[4]) Jämf. ovan sid. 357.

Samme dach rechte hustru Kaderin Enewoldz handena fore vj (6) marck, ok än nw bethale Hinrik van Essen eller fornögie medh ful pant eller peninga jnnan sol seth wiidh sine xij (12) marck. Dabith ij (2) marck.

Samme dach wort Örien tunnebindere belaten pa x (10) marck for vptechten.

Samme dach vort quinnan Kaderin aff radit belaten pa v (5) marck for vptechten.

[**6 juli**]. Mandagen nest epter visitacionis Marie Nic. Olsson Finne stempde Gregers skynnere.

42. Samme dach bödh Wlfarth vp ena tompt pa hustru Eline Swartes wegna.

Same dach dömdis Mattis smidh wiidh Norre port pant eller peninga aff Lasse Nic:sson lange sutor jnnen xiiij (14) daga wiidh sine iij (3) marck.

Skomagarana.

Sades samme dagh for retta, ath jngen som j skomagara embeteno haffuer warit ok brwkar annat embete maa bruka skomagara embetet sidan, vtan han göre reth och skeligheet medh thöm, wiidh sine iij (3) marck, vtan han gör til sigh sielff ok kan tet beuisa, ath tet hans är.

Laurens guldsmit, Laurens Matsson.

Bödz frydh Laurens guldsmit och Laurens Mattson j mellen pa myn herres ok stadzsens wegna wiidh liff och gotz, ok theris ärende schal bliffue standende til thess myn herre her Sten hem komber hiit vp i landet ok Anders Suensson och Pedher Suensson och heme komo.

Samme dach feste Staffan Westgöte lagh sielff iij:e (3:e), at han haffuer fornögdt screddaren.

43. Sades for retta, ath Lasse screddere skal fornögie vxor Cristin, Germwndh Olssons epterleffue, hesten jnnen xiiij (14) daga wiidh sine iij (3) marck.

Helmick stadzscriffuere bödh vp en gardh iij:e (3:e) resa pa Benckt Karlssons wegna, som han hanom befalit hade vpbiwda.

[**8 juli**]. Odensdagen nest epter visitacionis Marie dömp-

dis Per bergxman pant eller pen*inga* jnnen solseth wiidh sine iij (3) m*arck* aff Nic. sadelmak*ere*.

Same dagh dömpd*is* Nic. Olsson panth eller pen*inga* aff Greg*ers* sky*nnere* jnnen xiiij (14) d*aga*.

Samme dach hade Sig*ri*dh Tidemans j porten stempdt Lasse schynn*ere* iij:e (3:e) tiidh.

Samme dach feste Menicka lagh *sielff* iij:e (3:e), ath han the pen*inga* swa antwordede swa (!) fran sigh som han thöm annamede j sine haffuende werie.

[11 juli?]. Lögerdagen nest epter visitac*ionis*, som war ante d*omi*nicam patronor*um*[1]), giorde Staffan Westgöte lagh sielff iij:e (3:e), ath han hade fulleligan fornögt screddaren the xiij (13) m*arck*. Desse ginge eden m*edh* hanom: Oleff Persson, Getz magh; Nic. Laurensson. 44.

[13 juli]. Samme dach, mandagen nest epter p*atronorum*[2]), stode vp j retten Peder Mickesson och bödh vp en gardh forste resa.

Oleff Kock.

[13 juli]. Same mandagen p*ost* patronor*um* sades aff for retta, at Oleff Kock skal holle m*edh* sin edh, ath han ey wiste tet ath garden war soldh for än nw j desse viij (8) daga, som nw jnne äre, ok ther fore gich köpit til bacha ok dömpd*is* fors*criff*ne Oleff garden til, epter han nöth sama weg knwth som then garden hade, och schulle sätie pen*ingana* j retten jnnen iij (3) retta dagha, som Jon Olsson hade vtgiffuit for garden[3]).

Pelle Persson vestan til stempde Gratrollit iiij:e (4:e) tiidh til retta.

Same dach stempde Erich Gislasson Peder spilere iiij:e (4:e) tiidh.

Stocholms stadh. 45.

Same dach stodho vp j retten Clemit Benctsson och Erich

[1]) Lördagen efter visitacionis = den 4 juli; lördagen ante dominicam patronorum [regni] = den 11 juli. Den senare dateringen torde vara den riktiga; jämf. notisen om Staffan Västgöte under den 6 juli.

[2]) Orden: »mandagen nest epter patronorum» ha tillskrivits över raden och avse att korrigera uttrycket »Samme dach».

[3]) Jämf. ovan sid. 338 och nedan sid. 367.

Gislasson, som fullmyndoge ware giorde aff hustru Cristina Götke van Bommeles wegna, for sittiende aars borgamestara her Benct Smalenning, her Peder Jensson j fogittens Erich Thuressons nerwaren medh alt radit och vplotho borgamestarana ok alt radit pa Stocholm stadz wegna thet huss, som forscriffne hustru Cristina nw besitter och langelica medh sin dandeman vtj both haffuer, belegen wiidh Jerntorgit swnnan fore wagen nedan ok nest östan Vpsala domkirkio hws, som Anders Suensson radman nw til sich köpt ok böth haffuer aff domkirkiona, som fordom Birger Wdsson atte, Gudh hans siel nade. Huilkit forscriffne hustrw Cristine hws medh tess grundh, boder, kellera, som ther vnderliggiende äre, medh alth husit offwan til som thet nw jnbögt är medh then trebögningh östan fore sancte Erickx domkirkios trebögningh jn pa watnit the vploto forscriffne sittiende borgamestara ok radit pa mene Stocholms stadz wegna[1]) pa hustru Cristine wegna likerwijs som hon ther personlige nerstadh hade warit ffore — —[2]) stocholmske rede peninga, som fornempde oplatara kendes pa henne wegna aff Stocholm stadz formyndarom vpburit haffua til fuller nögie och rede betalingh, then mynste pening medh then besta, swa at jntet fatades. Thy stode forscriffne Clemit ok Erick Gislasson, affhende forscriffne hustrw Cristina ok hennis arffua forscriffne hwss oc grund etcetera ok til egnade tet forscriffne Stocholms stadh ok tess forstandarom, borgamestarom
46. ok radman(!), til ewerdeliga ega at haffuende och brukande til forscriffne stadtz nytto, gagn ok bestand til ewiig tiidh fore alla födda och offödda aklagara. Tesliges forscriffne hustru Cristina nytandes warde tet henne pa stadzsens wegna forwil[ko]reth är, som hennis breff vtuisser och jnne holler, som hon ther pa haffuer och henne giffuit är[3]).

47. Ingewaldh Torstensson, Pedher Myckelsson.

[**13 juli**]. Mandagen nest epter dominicam patronorum

[1]) Orden: »pa mene Stocholms stadz wegna» äro utstrukna.

[2]) Tomrum för köpesumman, som aldrig kommit att bli införd.

[3]) En anteckning om samma sak i jordeboken (a. a., sid. 142, n. 1082) är där hänförd till lördagen efter visitacionis = 4 juli. — Nedre delen av sid. 46 i hdskr. är blank.

stodo vp j retten ärlige men Ingewal Torstensson och Pedher Mickelsson, radmen, om theris langeliga tretta och dela, som the hafft haffue om beggis theris husa mwra, huilken ärende thera mellen tilforen athskylt war medh retta, som tenckiebochen jnneholler och klarlighen wtuisser pa sancte Johannes baptista dach decollacionis j thet lxxxvj aarit *(29 augusti 1486)*[1]). Tha sporde fogitten Erick Thuresson och borgamestarana, her Benct och her Per Jensson, thöm baden aath, om the wille sigh nögie lata medh thet som thera mellen giort ok sacht war, som tenckieboken jnneholt, eller man schulle ther anderlwnda vtj taga tilforlichan. Tha forwilkorede sigh Ingewaldh, at han wille bliffue wijdh tenckieboken ok thet som dandemen tilforen giort hade allelunda som hon vtuisser, huilket forscriffne Pedher Michelsson och lot sigh medh atnögie. Thy dömpdis forscriffne tenckiebock wiidh macht, som hon vtluder, ok stadfestes ytermera her nw for retta, ath the finga hwar androm ther handena pa ath jngen födder eller ofödder her epter til ewiigh tiid thette vreckie kan andralunda än thenckieboken jnneholler j forscriffne lxxxvj arit. Ther medh ware the pa bade syder wenlige och welsate til en fulkomen ändha, Gud tess loff haffue[2]).

[15 juli]. Odensdagen nest fore Margarete dömpdis Hin- 48.
rik Hillebrandh pant eller peninge jnnen xiiij (14) dagh aff Cristin j Graan, och ther skulle hon setie loffue fore.

Samma odensdagh rechte Hinrik Jönsson j Falkenstens grendh handena for xxiiij (24) marck for blodh saar, hardragh och blanadh, han giorde pa Anna Huitkop. Dabit v (5) marck.

Samme dach recte Anna Huitkop handena for xxiiij (24) marck for hon stack sin werdh Hinrik Jönsson j Falkenstens grendh, ok framdelis skynne sig aff byn til sin bonde til Abo eller stande wiidh stocken. Dabit iij (3) marck.

Sama tiidh viderkendes Per Westgöte, som han jnkallader wart, at Lasse Otte war ey wijd sin synne aldelis.

[1]) Åsyftade anteckning i 1486 års tänkebok återfinnes i själva verket under den *28* augusti (feria 2:a proxima ante festum sancti Johannis decollacionis); se ovan sid. 166.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 146 f., n. 1089. — Övre delen av sid. 48 i hdskr. är blank.

49. Her Benct Smalenninger.

Same dach epter Pedher Westgötes wyderkennilse, at Lasse Otte war ecke wiidh sine synne moth sin dötz tima ok hade eth ordh fram och annat til bacha, tha sades her Benct Smalenninger kopperen til, som Lasse til Rygha hade sendh, Gudh hans siel nade, epter kabelgarn, huilken kopper Lasse sielff hade befalit her Benct standa sin ewentyr, om hanom forstaket worde; hade Gud wnt hanom liffuit, tha skulle Lasse staa sielff ewentyridh offuer siö och sandh och wille tha sielff betale her Benct. Her pa hade han Erick Jensson radman til tyge, ath han swa hade hanom koperen befalit. Ther fore sades her Benct kabbelgarnit til, som aff kopperen wordet war, eller annat.

Skypper Cristoffer.

Samme dach feste Erick Gislasson lagh, ath han aldrich hade warit epter hans[1]) forderff j synä liffdagha, som han honom her fore sittiende retten tillade, swa segiende: »jach weth thet wel, thu haffuer farit epter myn schada och forderff, Erich, hwar thu kant bade her och vtlendes, ok kunne thu drenckie mik eller forgöre medh en skedh ful medh watn, thu önskede ey större kar til». Ffor huilkit tal fogitten och radith swa worde offuer ene, ath schipper Cristoffer skulle setie borgan, ath han her kome ok swarade Erich Gislason til thet thal, tha Erich hade wart sigh ther fore epter lagen, som hanom varth
50. fore lagth. Ther medher loffuede ärligh man Clemet Benctsson for schipper Cristoffer, ath han skal nw segelle sine achtende rese j Gudz nampn och koma her j gen j retten, om han leffuendes är j höst.

[18 juli]. Lögerdagen nest fore Margarete *citauit* hustru Margit Ragwalz lange Laurens sutor.

Samma dach bödh Tyle Busman vp en pant iij:e (3:e) tiidh, ok bödhz hanom at biwda samma pant til huss och heman ok haffue hanom swa osaldh j xiiij (14) dagha.

Hinrik van Essen *citauit* Lasse Mansson iij:e (3:e) resa.

Panszarit, som Cristiern Johanssons suen pa thaler, skal staa ther tet är, til tess Christiern sielff komber.

[1]) D. v. s. skeppar Kristofers.

Oleff Eliffson *citauit* hustru Elin j Bredh grenden iij:e (3:e) tiidh.

Samme dach feste mester Gödert lagh sielff vj:te (6:e), ath han ey loffuede fore peninge.

Oleff Kock. 51.

Samma dach stode Oleff Koch fore retta ok holt medh sin edh, ath han aldrich wiste, ath garden war soldh for än nw j disse framledne viij (8) dagha som[1]) han hanom besprakade, ok swor och tet ath han hanom aldrich war budin til hwss och heman som lagen holt, epter hans gardh och then andre ware medh en knwt til hoppa bwnden och knwtte. Epter swa j sandingen fandz epter klarliga rantzaken, tha sades garden forscriffne Oleff Kock til och Joan Olsson sine peninga j gen, som Oleff Kock hade j retten sath, som suman war xxxv (35) marck. Fforscriffne Oleff Koch sade sig ey rettaren wita[2]) än samma man Joan Olsson sath for arlige hure, epter han wart hanom ey tilboden medh ij (2) men. Huilken gard som ligger vestan mwr j Laurens Japssons och Oleff Kedelssons grendh nest nedan Laurens Japssons och nest offuan Oleff Kock gardh, som lengden är xvj (16) allna nidh ath grenden, bredhleken xj (11) alna. Her pa samma gard vplade Oleff Kock sin fritzskyllingh som stadz lagh wtuisa. Thy magh och schal forscriffne Oleff medh sina arffuinga samma gardh haffue, nywta och beholle til ewiigh [tiidh] oqualdh for hwars mantz tiltalan epter thenne dach.[3])

Erick Hansson.

Samma dach stodh vp j retten Oleff Andersson östan mwr fore sitiende borgamestarana och vplot Erich Hanson radman 52.
en halff mwr fran öffra vestra[4]) gatan nidh öster j hans gardh, som är xvij (16 1/2) alin langh fran öffra gatan ok mit j garden j öster, fore xxv (25) marck sto[c]holmske rede peninga, huilken

[1]) Ändrat från: sidan.

[2]) Urspr.: viste ey retteren.

[3]) Jämf. ovan sidd. 338, 363 och motsvarande anteckning i jordeboken (a. a., sid. 145, n. 1086; av utgivaren felaktigt hänförd till den 11 i st. f. 18 juli).

[4]) Detta ord tillagt i margen.

han hanom fri och quitt vplot fran grunden j högden medh sin lengdh til ewig [tiidh] medh alla sina arffuinga ok epterkomanda. Vppa huilken mwr forscriffne Erick Hansson sin fritsskylling vplade som lagh visa. Thy mag och schall — —[1]).

[**20 juli**]. Mandagen die Margarete bödh Hans Den screddere vp sith huss iij:e (3:e) ressa.

Samme dach bödh Hinrik Bröningh vp pant j (1:e) tiidh. Nic. Clauusson ok Otte Hinrikssons vxor.

Samme dach sades, ath hustru Cristin, Otte Hinrikssons hustru, skall giffue Nic. Klauusson sine xxvj (26) marck j gen. Ärffue bade och bethale bade gielden, sidan hon forscriffne Nic. Clauusson sama peninga fornögt haffuer. Är han henne nagat plictogh, tha thale hanom til medh retta[2]): han stande henne til swarss som widerbör, och peningana schal hon settie j retten.

Samma tiidh vplot vxor Cristin forscriffne[3]) Mattis Hansson all sin halffdeel j husit, som hon hade medh sin magh Nic. Clauusson, ok kendes sigh haffue vpborit ij^{c} (150) marck, som köpit var först giort.[4])

Hwffwendaal.

53. Samme dach stodo vp j retten Erick Jensson radman j Stocholm och Mans Matsson radman j Westeraars, vitnede och sade medh sin sworne edh pa korsit, at the hörde aff Lasse Otte sielff, at han befalte Hans Hwffuendal vpbere pa sina wegna j sina fulle bethaling aff Marquardh Olsson xj (11) marck, aff Erich j Walmoge iiij (4) skyppund kopper, aff Hinrik fiskere xl (40) marck, huilket ok Per Mickelsson radman vp stod ok vitnade ath hans rekinskap bock tet och swa jnne holt klarligen, som wart rantzaket medh forscriffne Eric Jensson, Arpp tolscriffuere och Kortsson, ok hiolt forscriffne bock samma gieldh jngom androm wara tilscriffne vtan forscriffne Hwffuendal.

---

[1]) Anteckningen ej fullbordad. — Jämf. a. a., sid. 145 f., n. 1087 (under den *20* — ej, som utg. anger, den 13 — juli).

[2]) Det följande synes vara senare tillskrivet.

[3]) Ordet utstruket.

[4]) Jämf. ovan sid. 347 f. och a. a., sid. 146, n. 1088 (likaledes under den 20 — ej, som utg. anger, den 13 — juli).

Her Benct Smalenningh cum vxore sua Lizabet.

Samme dach stode vp j retten Clemit Benckttsson, Erick Joansson, Pelle Pedersson, Engleka Zandersson, witnade at the nerware ok a hörde j henne broders och systers nerware[1]), tha hustru Lizabet wille sine resa fara til Wastena, at the til kallede ware fore witne och tyghe, at forscriffne hustru Lizabet gaff sin kere hosbonde hwan iij:e (3:e) pening ok forscriffne her Benckt gaff ather sine kere husfrw hwan x:de (10:e) pening, huilket han ey medh lagen mera giffue matte fore sine barn skyl. Huilke forscriffne myndoge giorde ware aff forscriffne hustru Lyzabeth tet j radzstuen her Benct vplatha frith ok quitt pa hennis wegna. Ther finge the hwar androm handena pa j 54. fogatens Erich Thuressons nerwaren medh mestadelin aff radit.

[**27 juli**]. Mandagen nest epter Jacobi apostoli bödh ärligh man Pedher Michelsson vp hustru Kaderina Lasse Bagges epterleffua huss iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach. Hinrik Bröningk bödh vp en pant ij:an (2:an) tiidh.

Samme dach bödh Klauus Olsson vp jt pantszar iij (3:e) tiidh.

Jöns Biörnsson.

[**1 augusti**]. Lögerdagen, var die Petri aduincula, loth Mans Nic:sson Jöns Biörnsson vp ith stenhus östan mwr liggiendes j Jacob Kampz grend, som är nesta grenden nordan 55. Fiska torgit, j hwilkit huss forscriffne Mans Nielsson for nager forleden ar vtj bodde ok nw forscriffne Jens Biörnsson vtj boor och öffuerdelin vpmwrat haffuer.[2])

Sades aff for retta, ath liszle Staffan aff Bergit haffuer 56. jntet ath swara hustru Margit Heningh Olssons vtan til ½ (1/2) lest kopper, effter ½ (1/2) lesi war hennis bonde til foren buden ok han ey wille anname.

[1]) »j henne broders och systers nerware» senare tillskrivet.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 148, n. 1091. — Efter ovanstående anteckning ha i handskriften, tydligen av rent misstag, fyra korta notiser för den 17 augusti (om Oleff Kusse; Marten Knwlle; Erick Philpusson; Peder Mickelsson och Menecka Stenbrincke) införts men strax överkorsats. De återkomma alla på sin rätta plats sid. 59 i hdskr. (= sid. 370 f. nedan).

Swen Joanssons gardh.

Samma dach stodh vp j retten fore sittiande borgamestara her Benct Smalenningh, her Pedher Jensson j fogittens Erick Thuressons nerwaran medh alt radit Gregers skynnere och vplot Swen Joansson en vpbögdan tregard liggiendes östan mwr j Breda grenden twert nor aff Rolandh, huilken gardh fornempde Gregers tilforen for nager forleden aar sielff besitit hadhe, ffor huilken gardh fornempde Gregers skynnere kendis sigh wara aldelis wel fornögdan, swa ath hanom jntet fatades j forscriffne
57. summa, som lengden är aff tompten xxiiij (24) alna och iij (3) quarther, bredhleken xv (15) alna. Vppa huilken gardh ffornempde Swen Joansson sin fritzskylling vplade som lagh wysa. Thy mag och skal fornempde Suen Jonsson medh sin hustru, barn och theris arffuingha fornempde gardh haffua, nywta, brucha ok beholle til ewiigh tijdh allaledes obehindrat fore alla födda och ofödda aklagara.[1])

58. [**3 augusti**]. Mandagen nest epter aduincla Petrj. Anders Olsson bödh vp en gardh förste tiidh.

Clauus Olsson bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh.

Henrik Bryningh bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh: korelabandh, silffskalar och kannor och guldringh.

Nielss daxwerkx man giorde sin lagh, ath han ey slogh bonden blan eller blodugan. Lagmennen: Pawal bagere, Michel Rawcka, Lasse timberman, Peder Martensson.

Samme dach bödh Erich Philpusson vp en pant annan tiidh.

Sades for retta, at Japer Jönsson sätie peningana jn til retta her j byn ner enom dandeman och scriffue saa hanom til, som peningana haffua schal, hwar the staa.

59. Samme dach bödh Magnus Persson vp en kysta iij:e (3:e) tiidh.

Henrick fan Bwsken stempde Gregers skynere iij:e (3:e) tiidh.

[**17 augusti**]. Mandagen nest epter assumpcionis Marie bödh Oleff Kusse vp pant j (1:e) tiidh.

Marten Knwlle bödh vp eth huss j (1:e) tiidh.

---

[1]) Jämf. a. a., sid. 148 f., n. 1092.

Erick Philpusson bödh vp en gardh iij (3:e) tiidh.

Samme dach sades, ath Joan Lindorm fornögie Peder Falkensten jnnen xiiij (14) dagha wiidh sine iij (3) marck.

Fforwistes Peder Mickelsson och Menecka Stenbrincke til forlichningh.

Ffää baggen rechte handena for xx (20) marck. Dabit iiij
Än entiidh rechte fää baggen handena for xx (20 marck. Dabit (3 1/2) marck. 60.

Jens mwramestere drengen rechte handena for xij (12)[1] marck. Dabit ij (2) marck.

Peder Persons skynnere drengh Jöns rechte handena for xij (12) marck. Dabit ij (2) marck.

[**19 augusti**]. Odensdagen nest epter varfrwa dach assumpsionis. Thomas klockere *citauit* Mans kötmangare ij (2:an) tiidh.

Marten Ryanere.

Samme dach annamede Marten Ryaner xxxvj (36) marck aff disken, som hustru Kaderin swerslipers jnsatte j retten, som forscriffne Marten Ryaners drengh Thomas hade fangit henne til göme j Peder Skaningx nerwaren. Huilke peninga Marten sich beplictede ath tilswara om forrörde peninge medh 61. sina arffua, om til hustru Kaderina vorder nagath thalath aff fornepmde Martens drengh, som henne fangit hade til göme.

Jens sutor Nic:sson j Benseby j Lwla sokn.

Samma dagh forwistes Jöns Nic:son[2] jn vtj Nic. Kockx ärffue vtj then halffua garden, som forscriffne Nic. Kock hade giffuit Krockeekx closther ok Hakan laxekarl j gen lösthe vtan arffuena mynne eller bördamentz samtyckie fore lx (60) marck stocholmske. Epter Nic. Jenssons (ɔ: Jöns Nic:ssons) skelige breff, som han for retta hade, sadhe wij hanom samma halffua gardh til ath lösa fore halffua peningana, som fore hanom vthlades, lx (60) marck, huilke forscriffne Jöns Nic:son[2] xxx (30) marck jnsatte j retten som sagt war medh swa skel: kunne the[t] befinnes ok forspöries j sanningh, ath garden war for mera j gen löster, tha skal forscriffne Jöns Nielsson[2] sin halff-

[1]) Ändrat från: xx (20). [2]) Ändrat från: Nic. Jensson.

deel och for mera j gen lössa ther epter som swmman wara kan, som han medh j gen löstes, ok sidan peningana vtkompne äre, bere vpp halua husalönen arlige etcetera.

62. Niels Jensson pa malmen rechthe handena fore xij (12) marck. Dabit iij (3) marck.

[22 augusti]. Lögerdagen nest epter varfrwa dagh assumpsionis, som war sancte Bartholomej affthan[1]), rechte Ewert pancermakere handena fore iij (3) marck for olydne, han ey achtede borgamestarana bodh, som kemmenerana hanom vnderuiste pa radzsens wegne. Ther medh bödhz hanom wiidh sine vj (6) marck ath ware ther offuer medh flere dannemen, som tilnempde äre, ath forlycha sigh medh Hinrik Hyllebrandth. Dabit j (1) marck.

Samme dach *citauit* Thomas klockere Magnus kötmangar iij:e (3:e) resa.

Same dach vort radit swa til ens, ath her Jacob Nic:sson skal göre rekinscap fore sigh ok ändeliga skule wara forelichte sina mellen han och Joan Jönsson.

62 a.[2]) Broder Knwt.

Samme dach stode broder Knwt, lector j Grabrödra closter, jn fore retten j fogatens Erick Thuressons nerwaran ok vnderuiste, ath hanom war forkastadh aff sine conwentz bröder, ath han thöm skulle haffue for radit beklagath, ath the ey skulle hollit sin ottasang som thöm borde om netterne tijder, sidan han skyldes fran gardiechna dömit, huilkith alle til swarade pa bencken hwar serdelis wiidh sith nampn ath the aldrich swa dana ordh eller taal hörde aff hanom. Ythermera sade broder Knwt, ath hans egne conwentz bröder lade hanom tet til, ath Eric Thuresson hade aldrich slagit broder Hinrik, ok haffde tet ey warit broder Knwtz radh medh her Benckt Smalenningx ok Erick Jenssons raadh, ffor huilkit forscriffne Erick Thuresson högelige nekade ok sade sigh wille göre sin retth ther pa jn fore the gode werdigesste werdige fedher och herrar

[1]) Vigilia Bartholomei, i vanliga fall 23 aug., firades detta år 22 aug.; jämf. ovan sid. 356, not 6.

[2]) Vid pagineringen år 1791 blevo denna och nästa sida förbigångna; de åsättas här sidobeteckningen 62 a och 62 b.

rykenssens radh, nar the her komanda worde, ath the aldrich ther aff wiste, for än hon giordh war.[1])

Sades for retta, at liszle Staffan haffuer jntet ath swara vxor Margit vtan til ½ (1/2) lest kopper, epter hanom war ½ (1/2) lest til foren boden.[2])

Samme dach fordroch[s] Menicka eden, ath han ey forar- 62 b.
gade the peninga j nagre matthe, som Erich Hansson hade fangit ath fore til en borgen (ɔ : borgere?) aff Westeraars til troer handt. Desse ware hans edemen, medh hanom hade achtet ath swerie: Thwffue Persson, Anders Matsson, j Arboge borgara.[3])

[**19 augusti**]. Odensdagen nest fore[4]) Bartholomej. Oleff Kedelssons hustru citauit Jacob Torstenssons hustru iiij:e (4:e) tijdh.

Gregers korghmakere citauit vxor Elin iiij:e (4:e) tiidh.

Samma dach samtyckte aff alt radith j fogittens nerwaran, Erick Thuressons, ath bispen aff Ryghe eller hans sendebodh skal herberges hem til Sledorm. Mesterens budh skal herberges ner Anders wynman.[5])

[**19 augusti**]. Odensdagen nest fore Bartholomej sades 63.
for retta, thet Peder Mickelsson schal fornögie Menicka Stenbrinck the xx (20) marck stocholmske, som han fore loffuit hade fore her Didreck van Hödesem radman j Straleswndh, som war om then kystan ther Menicka om thalade, som her Diderich sigh beplictet hade hijth senda til stedes ok her kom j forsagdan tijdt som wtloffuat och saght war.

Oleff lögekarl.

Samme dach stodh vp j retthen Hans Ericsson borgere j Stocholm, Jacob lögekarlz söster son, Kort Andersson j Gunnersby j Töffuesala sokn, Jacob lögerkarlz broder sön, ok vploto Oleff lögekarl then öffra garden nest offuan fore then ne-

---

[1]) I st. f. »hon giordh war» — »hon» syftar på ett underförstått ord, »gerningen» e. d. — har urspr. skrivits: om annan dagen.

[2]) Jämf. ovan sid. 369.

[3]) Jämf. ovan sid. 363.

[4]) Ändrat från: epter.

[5]) Jämf. Scriptores rerum Suecicarum III: 1, sid. 323.

dersta garden Jacob lögerkarl sielff vtj bodde, Gud hans siel nade, medh en hwalffdan kellere vnder samma gard liggiendes, huilken the hanom fryt ok vmbewareth vplote medh bögningh ok alle lengdt och bredh som thet nw staar. Ther meder ath them jnbördes enlige skyfft är ok allaledes forlicht bade om
64. lösörana som om fasta grunden, thy affhende the sigh forscriffne öffre gardh medh tompt, kellere, lösöre och bögning ok tilegnede tet alth[1]) samans forscriffne Oleff lögekarl, hans arffuom ok epterkomandom til ewerdeliga ega jntet vndan tagit fore alla födde och ofödda aklagara. Ther pa gaff forscriffne Oleff lögekarl sin fritzskylling som lagh wisa. Thy magh och skal fornempde Oleff medh sina epterkomanda arffua samma gardh haffua, nytia, brwka ok behalla til ewig tiidh, huilkin som belegen är j norra geren j Gramwncka grendh offuan fore then nedersta garden.[2])

Hans Ericksson.

Samma dach stodo fore retta Kort Andersson, Jacob lögekarlz broder som (ɔ: son) Gud hans siel nade, ok welfortenckter war ok kendes sigh allaledes fornögdan wara om alla arffdela
65. bade löst ok fast epter sin faderbroder Jacob lögekarl. Teslikes stode och Oleff lögekarl ok kendes sigh wel fornögdan wara pa sina sida medh then andra forscriffne öffra garden bade om löst och fast. Tha vploto the for retten forscriffne Hans Ericksson then nedra större[3]) garden, belegen j norre geren j Gramwnka grendh, huilken Jacob sielff besath, medh grundh ok kellera, bögningh ok lösöre. Huilken gardh medh alle sine tilbehörilse the sig affhende medh sinom arffuom ok epterkomande ok framdelis tilegnede tet fornempde Hans Erichsson, hans arffuom och epterkomande til ewerdeliga ega. Vppa huilken gardh, tompt, bögning, kellere ok lösöre han fritzskylling vplade som lagh wisa. Thy mag ok skal fornempde Hans medh sina arffuinga haffua, nywta, brwcha ok beholle samme

---

[1]) Ändrat från: alz.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 149, n. 1093 (under den *17* augusti).

[3]) Detta ord tillskrivet över raden.

nedre gardh frit och vmbewaredh til ewijg tiidh, som lengden är — — —.[1])

Jöns Biörnsson.

[**31 augusti**]. Mandagen nest epter Bartholomej stode vp 66.
j retten Magnus Nielson fore sittiende borgamestara, her Benckt Smalenninger ok her Per Jensson, j fogatens Erick Thuresons nerwaran medh alt radit och lot vpp Jöns Biörnsson eth stenhus och liggiende grundh medh hwelffkellara[2]) vnder samma hussz liggiendes medh iiij (4) fria mwra, belegit nest nedan fore Jacob Kamps hwssz och nest vestan hwstru Margit Picka gardh j Pedher Jwlz grendh, fryth och quitt fore ij^{c}xx (220) marck stocholmske rede peninga, ok ther medh lot Jacob Kamp forscriffne Jöns Biörnsson vp sin mwr for viij (8) marck ok Ragwal Kamp x (10) marck for sin mwr, huilket forscriffne Mans ey kunne Jöns Biörnsson til staa samma ij (2) mwra. Stode och fornempde Mans Nielsson, viderkendes sich allaledes wel til tacka vel fornögder vara. Thy affhende han sigh, sina hustru ok beggis theris[3]) barn ok arffuinga fornempde huss och til egner thet alt zamantz fornempde Jöns Biörnsson, hans hustru, barn och teris arffuinga til euerdeliga ega allaledes som tet staar ok nw vpbögt är medh tess stenbodher och kellere. Vppa huilkit köp forscriffne Jöns Biörnsson sin fritzskyllingh 67.
vplade som stadz lagh vthuisa. Ther medh magh och schal fornempde Jöns Biörnsson medh sine arffuinga och epterkomanda samma hus nywta, brucha och beholle fry och quitt til ewijgh tijdh fore alla fodde [och offödde] aklagara[4]).

Om kranszen. 69.

[**29 augusti**]. Lögerdagen nest epter Bartholomeij mannen aff Nörköpingh, som kranszen köpte aff hustruna, som lösten j gen aff Gert pungemakere, sades for retta ath han skal lata samma krantz hiit jnkomma j retten, for thy quinnen löste

---

[1]) Anteckningen ej avslutad. — Jämf. a. a., sid. 149 f., n. 1094 (under den *17* aug.).

[2]) I st. f. »hwelffkellara» urspr.: twa kellara hwelffda.

[3]) I st. f. »beggis theris» urspr.: henes.

[4]) Jämf. a. a., sid. 150, n. 1095. — Nedre delen av sid. 67 och hela sid. 68 i hdskr. sakna anteckningar.

krantzsen aff Gert ok lot sigh scriffue it falzst breff ther til ok hade ther jngen befalen aff then hustru, som krantzsen til hörde eller Gert pantzatte[1]), ok ther medh skal han sette borgan fore at kranszen skal jnkomme her j retten; syden söche sin fangoman hwar han kan som Oleff a. . . [2]).

Samme dach sades, ath bathen, som presten til höre j Korpo sokn, som the siö tiwffua hade thagith, skal liggie til stedes swa lenge presten sielff kommer eller hans wissa bodh.

Helgans hwsith.

Helge andz hussit giffue sancte Örien gardh ij^{c} (150) marck for sin deel j Oleff Mickelssons huss j porten, ok sidan skal Helge andz husit haffua, beholle samma stenhuss quitt och fritt til ewiig tiidh for alla födda ok ofödda aklagara.

70. [**31 augusti**]. Mandagen nest epter Bartholomej forwistes Pedher Fymbo til forlichning medh Hinrik Hillebrandh om the gieldh han är hanom tenetur medh sina hustru. Hwadh han til staar, giffue Hinrik tet viidh sine iij (3) marck jnnan xiiij (14) dagha.

Samme dach citauit Lasse Wise Nic. timberman iiij:e (4:e) tiidh.

Samme dach rechte Symon kannegiwtara swen handena for xx (20) marck och ligger j tweböte for styngeth, som han stack gritegiutara suennen. Dabit vj (6) marck[3]).

Samme dach rechte Per Mickelsson handena fore xij (12) marck j tweböthe for tet stynget hanom offuer tygedes ath haffua stunget gritegiwtara suennen back j skullarana. Dabit ij (2) marck[4]).

Pedher Olsson aff Helsinga landh feste lagh sielff vj:te (6:e) for olagha köp han skulle haffua giorth.

Samma dach citauit Mickel Raucka Kaderin ryersk iiij:e (4:e) tiidh.

Oleff Andersson citauit stampme Jacobz vxor iiij:e (4:e) tiidh.

---

[1]) Det följande senare tillskrivet.

[2]) Anteckningen ofullbordad. — Jämf. nedan sid. 392.

[3]) I margen: Zacör, gratis pro ij (2) marck.

[4]) I margen: Zacör, gratis datum.

Samme dach *citauit* Ingeborgh Lasse Jenssons Peder spi- 71.
lere iij (3:e) resa.

Hinrik Öttingh *citauit* Magnus kötmangare iiij:e (4:e) tiidh.

Hinrik Öttingh *citauit* Anders Rawalson iiij (4:e) tiidh.

[**26 augusti**]. Odensdagen ante Egidij Lasse Suensson *citauit* Joan Erlandsson groffsmidh iiij (4:e) tiidh.

Samma dach *citauit* Mickel Raucka rierska Kaderin iiij (4:e) resa.

Marten Knwlle bödh vp sith hws annan tiidh.

[**5 september**]. Lögerdagen nest fore[1]) natiuitatis Marie. Pedher Olsson pa Köpmanna gatan, hustru Hillewij bonde, rechte handena for vj (6) marck. Dabit ij (2) marck.

Henric Ericsson.

Samme dach stode Nic.[2]) Nacke fore retten och widerkendes, ath Hinrik Ericsson hade hanom fornögt pa Mörköö kyrkio wegna xij (12) marck, som then tiwffuen hade stolit fran henne och forköpslagit medh Hinrik Ericsson, for huilke xij (12) marck han lot Hinrike quitt och fry for alth hendermera til tal epter thenne dach.[3])

Samma forscriffne dach annamede Niels Nacke aff Mör- 74.
kiöö sochn vijdh iij (3) lodh krantzsa sölffuer och en skedh. Krantzsa stycken ware vij (7) ok woge medh skeden v (5) lodh, eth quintin mynne. Then ene skeden, som bortstalz, skal hustru Cristin forlicha sigh medh Nic. Nacke om pa Mörköö kirkio wegna, som thette tilhörde.

Stadzsens barsza.

Sama dach samtyck[t]e radith, at stadzsens skyp skal löpe for kofart til Lubeke j Jhesu werdige nampn. Thette giordes j fogatens Erich Thuressons nerwaren medh en deelz aff radith, som först ware alla iiij (4) borgamestarana sittiende, her Benct Smalenningh, her Peder Jensson, her Nic. Pedersson, her Jacob Nielsson; Clemit Benctsson, Ingewal Torstensson, Oleff Matsson, Mattis Martensson, Erick Jensson, Lasse Laurensson, Nic. Mans-

[1]) Ändrat från: epter.

[2]) Urspr.: Mickel.

[3]) Jämf. ovan sidd. 293, 336. — Sidd. 72 och 73 i hdskr. sakna anteckningar.

son, Matt*is* Herman*sson*, Pelle P*ersson*, Engleka Zander*sson*, Niels Jens*son*.

75. Sa*m*me dach ffeste B*ir*gitta lagh sielff xij:te (12:e) om the pen*inga* suen*nin* pa klag*er* jnna*n* iij (3) r*e*ttha dacha.

[**7 september**]. Mandagen varfrw afftan na*tiuitatis* Jerlz broder östantil r*e*chte ha*n*dena for xij (12) m*arck*. Dabit iiij (4) m*arck*. Sa*m*me dach Lasse Laur*ensson* j Pedh*er* Rytt*ers* g*r*endh gamble r*e*chte handena fore xij (12) m*arck*. Da*bit* iij (3) m*arck*. Bödz them j mellen f*r*it wiidh lyff och gotz.

Her Pedh*er* Ewerardj m*edh* sina söst*er* Tala
ok th*er*is stiwffader Pedh*er* Kopman.

Sa*m*me dach sato for r*e*tta y wara radzstue verdigaste fader m*edh* G*u*dz nad erchiebiscop Jacob j Vpsale, Cort j Stregnes m*edh* sa*m*me nadh, her Sten Stur*e* Sue*riges* rik*es* forstan*d*er, her Niels Stur*e*, her Gregers Matsso*n*, her Akee Jens-

76. *son* suarte, h*er* Erick Otsso*n*, h*er* Hans Akesso*n*, h*er* Ywer Green, h*er* Niels Ericksso*n*, h*er* Niels Fadersso*n*, h*er* Benc*k*th C*ri*stiernsso*n*, riddar*a*, Niels Clau*usson*, Swante Nielsso*n*, Knwth Eskylsso*n*, C*ri*stiern Johansso*n*, Erick Trolle, Nies Boss*on*, Benc*k*th G*r*egersso*n*, Erick E*ri*csso*n*, Lyndorm Biörnsso*n*, Benckt Fadersso*n*, Sigge Laur*ensson*, Jens Knwtsso*n*, Pedh*er* Ericksso*n*, Jacheem Flemi*n*gh, vepnar*a*, Swe*r*iges rik*es* radh och men[1]), med bor*gamestara* ok radh sa*m*mestadz.[2]) J blandh ann*er* ärende forhandlede the v*er*dige*s*te verdige fedher och h*er*rer om Ped*er* Kopma*n* borgar*a* ib*idem*, so*m* sigh bebu*n*dit hade j echteschap m*edh* hed*er*ligh q*u*inne hustr*u* C*ri*stine Ew*er*tz guldsmidz epter*leffue*, Gud begg*is* th*er*is siel nade *etcetera*. Tha epter swa dana appe*n*bart ok beuiselig*i*t är, at P*er* Kopman hemel*ig*e sit echteschapp och da*n*dequinne vntrymde och vntskydde ok

---

[1]) Orden: »och men» tillskrivna över raden. Efter »Sweriges rikes radh» har först skrivits följande, som strax utstrukits: m*edh* sittende aars borgamesta[ra] h*er* Benckt Smalen*ning* m*edh* nagre aff radit, tha stode vp j r*e*tte for*scriffne* h*er* Benc*k*t var borgamester*e* ok badh the for*scriffne* verdigaste feder och h*er*rer alle ath the wille forhandle och....

[2]) Härefter följa några utstrukna ord: göre viterligt at aar epter Gudz bördh....

medh sigh bort togh och vntförde hennis barna federne och möderne, hwad han medh sigh formatte vntföre och bort taga, tha epter hans egin forsyn och brot han mot sin echta hustru och hennis barn forbröt ffunne the for retta, at hwad gieldh och schul Per Kopman giort hauer eller skylloger är, bör fornempde hustru Cristine eller hennis arffua jntet til swara, ok befalte the werdige herrer alle tha strax her Gregers Matsson ther pa domen aff segie och vtgiffue j alles theris nerwaran som och skedde, ok forbödz allom ok hwariom at forhindra eller quelie forscriffne vxor Cristines arffuinga om fornempde gieldh wiid hwars theris xl (40) marck fore konungx domen och wiidh störste rikensens hempnd och plicht.[1]) 77.

Marten Knwlle bödh vp sith hws iij:e (3:e) tijdh.

[**9 september**]. Odensdagen nest epter natiuitatis Marie stempde litzla Birgitta Kadrin Ketilz, Hakan stadztienere war och tymbermantz Birgitta hwar thera iij (3) resar.

Samme dach stode for retta Lasse Moysse ok widerkendes sina appenbarlica gerninga, ath han hade stolit ij (2) blanka kragar ther medh guldh vtj, eth scrin medh maliar och guldringher ther vtj vaar ok ther medh skyltes for mykit annat, som han sidan pa stygen warth. Ffor sina widerkenning j radzstuen giordes dömpdis han til reepp. Pie memorie.

Samme dach stode fore retta Mickel Mickelsson, födder j Suszma sokn j Findlandh, ok viderkendes sina appenbarliga gerninga at han j hel slogh — —[2]), her Sten Stures —[3]). Thy dömpdis han til suerdh. Pie memorie. 78.

Ingewal Torstensson *citauit* Karffuataska första tijdh pa nyth.

[**12 september**]. Lögerdagen nest fore crucis exaltacionis feste Anders Suensson lagh sielff vj:e (6:e), ath han haffuer bethalit presten j Stregnes v (5) marck peninga, ok fornögie presten then fierding lax han til staar jnnan soolset wiidh sine iij:e (3) marck.

---

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 150 f., n. 1096.

[2]) Namnet, för vilket tomrum lämnats, ej infört.

[3]) Tomrum för något ord (»tienere» e. d.), som aldrig införts.

Samme dach stempde Ingewal Torstensson Karffuataska annan tiidh.

Samme dach *citauit* Barbro Kunsses Marten malere v:e (5:e) resa.

[**16 september**]. Odensdagen nest epter crucis exaltacionis gik Anders Suensson sin lagh, som han wthfest hade lögerdagen til foren, ath han ey war prestenom j Stregnes[1]) jntet tenetur pa the v (5) marck, som han pa klagade, vtan then fierdingh lax som Anders sielff til stodh. Desse äre hans laghmen: Niels Hawlayn, skypper Biörn, Pedher Sonasson, Nic. Pedersson, Hinrik skynnere; sielffuer är han vj:te (6:e).

79. Ingewaldh Torstensson *citauit* Karffuataska iij:e (3:e) tijdh; jth silff belte annamade han aff disken j pant pa Karffuataska wegna, som han tijth sende j retten.

Samme dach sades aff for retta, tet Hakan scriffuere schal bliffue wiidh sith köp ok kreffue wth sina fracht aff sin part skypis.

[**19 september**]. Lögerdagen nest fore Mathej apostoli sades for retta, at Mattis Juthe skal giffue Hans Dinxtede sine moders skedh och ringh j gen, som hon miste j Vpsala, huilken ringh och skedh forscriffne Mattis Juthe fan ner en tiwff, som hengder wort j Vpsala, ok forscriffne Hans skal giffue Mattis j (1) marck, som han forterde j Vpsale, och en marck, som han vtgaff mestermannen.

Samme dach Mickel Persson zaker til vj (6) marck, och är Per kopperslageres drengh.[2])

Samme dach Oleff Laurensson zacker til xij (12) marck ok [är] Lasse kopperslageres drengh.[3])

Hinrik fan Essen *citauit* Per Jönsson j Hans Hollingerssons grendh och Anders Höna bonde iij (3) resser hwar thera.

80. Nic. Clauusson.

[**23 september**]. Odensdagen nest epter Mathej apostoli dömpde her Gregers Matsson aff for retta j var herre och höffuitzmantz nerwaran her Sten Stures, her Niels Stures, her

[1]) Orden: »j Stregnes» tillskrivna i margen.

[2]) Punkten överkorsad. I margen: zacör, *gratis*.

[3]) I margen: zacör, *gratis*.

Erick Otssons, her Nic. Ericssons, ridderes, Cristiern Johanssons[1]), Swante Nielssons, Knwt Posses, Eric Turessons[2]), Erich Ragwalssons och Flemingx medh alt radtzsens nerwaren, ath Jon Jönsson radman schal giffue Nic. Klauusson, höffuitzman pa Eliffzborgh, ij^{c}xxv (225) marck aff the iij^{c} (250) marck her Ywer Axelsson hanom fangit hade til sit gagn och profith til brwkende til tess her Ywer sielff pa eskiede. Tha sporde her Sten hanom ath om han nagat thalede om Nic. Clauusson. Tha swarade Jon Jönsson aff her Ywers ordh: »jach weth, ath jach komber j trette medh Nic. Clauus[son], ok skal jnsetie peninga ther jn j retten; än desse peninga haff thu ner tik ther til jach pa eskier!» Epter Jon Jönssöns egin widerkennilse dömpde her Gregers Matsson Nic. Clauussone sine ij^{c}xxv (225) marck til aff sama summa iij^{c} (250) marck, ok tilstode frw Magdalena om the lx (60) marck Jon Jönsson fick Hinrik scriffuere; tha är forscriffne Jon Jönsson ey mera til plictoch Nic. Klauusson at giffue än Cxc (190) marck ok ther medh är han hanom quitt for the summa, ij^{c}xxv (225) marck.

Knwt Possze.[3]) 81.

— — — — — — — — — — — — —

Benckt Kogh.

Samme dach stod vp j retten for sittende borgamestara her Benct Smalenning ok her Peder Jensson j radzsens nerwaran beskedelig man Hans Hoghbeen welfortenckter medh sine hustru Valborge samtyckie ok vplot Benckt Kogh eth stycke tompt, liggiendes wiidh then tompt han til foren hade betalit, belegit neden tet gambla stenhusit nordan Hoghbens egit huss, for huilkit stycke Benckt Kogh Hogben fornögde lxv (65) marck, som nw lengden är aff tompten xxx (30) alna wiidh ghatan och j (1/2) quarter jemplang pa sudra sydan, bredleken vppe wiid stenhusit xij (11 1/2) alin myn eth halfft quarter, nedan til xj (10 1/2) alin wiidh Jens Anderssons bög-

[1]) Närmast före Cristiern Johanssons namn har först stått: Swante Nic:ss*ons*, som utstrukits.

[2]) Erik Turessons namn tillskrivet i margen.

[3]) Den anteckning, som skolat följa på denna rubrik och för vilken tomrum lämnats, har aldrig blivit införd.

ningh, huilke suma *peninga* Hans Hogben kendis sigh wara welfornögdan til fulle bethalingh. Offuermen offuer köpit: Ingewal Torstensson radman, Jöns Andersson, Olaff Laurensson. Jtem then del Benct Kog ager j husit och j grenden aff jordmonen staar iiij^{c}xc (490) marck, thet Hogben ok hans vxor hauer fangit.[1])

82. Samme dach wort fogaten Erick Thwressön, borgamestarana och radit swa offuer ene, at schomagarana maga forhindra alle thöm, som her j staden och pa malmana äre och thöm göre forfangh pa theris embete. Huilke j swa mate meder befunne worde ok ecke göre licha och ret medh thöm j embetet, the schole hwar thera giffue j embetet j (1) tunno ööl for hwar tiidh han ther medh befindz.

83. Niels Bagge östantil.

[**26 september**]. Lögerdagen nest epter Matthej apostoli, som war nest fore Michaelis, stode j retten broder Hanis Philippi aff Grabrödra orden fore sittiende aars borgamestara, her Benckt Smalenning ok her Per Jensson, j fogettens Erick Thuressons och meste delin aff raditz nerwaran wel fortenckter och vplot sin kere stiwffader Niels Bagge eth stenhuss medh alle sine til behörelse aff grundhen som thet staar medh sina fyra frya mwra, belegit j Anders Liffstens grendh nordan Hans Snörepilz huss mith j grendenne pa norra sydan, ffry och quitt for C (100) marck stocholmske rede peninge. Huilke suma forscriffne broder Hans kennis sig redeligen vpborit och annamet haffue ok well til tacka fornögden vara, ok kendes han velfornögdan wara om sine lösöre swa wel som fasta grunden. Ther medh loth han forscriffne sin steffader quitt bade fore löst och fast jnnan stadh och vtan til ewijgh tiidh.[2]) Thy affhende han sigh forscriffne huss, grundh oc lösöre medh alle sine til behörilsse ok til egnedhe tet forscriffne Nic. Bagge och hans arffuom til ewerdelige ege fore alla födde och offödde. Huilket fornempde Nic. Bagge sin fritzskylling vp lade som lagh wissa.[3])

[1]) Jämf. a. a., sid. 151 f., n. 1097 (under 7 sept.).

[2]) Orden: »ok kendes han — — til ewijgh tiidh» efteråt tillskrivna.

[3]) Jämf. a. a., sid. 152, n. 1098.

Sades, ath Ingewal Birgesson skal fly sig breff aff presten j Norlandh om thet arffuit, swa ath han haffuer thet redelige fran sigh fangit och antwordit.

Anders Ragwalsson vort stempde ij (2) reser aff Hinrik 84.
Öttingh.

Oleff Hemminghsson wort ij (2) resser stempder aff Erich Gislasson for v (4 1/2) marck.

Thomass Arenstorp citauit Mattis Hwffuendal iiij (4) resser.

Erick Nielsson.

[**28 september**]. Mandagen sancte Mickels afftan — —[1]).

Desse witnade at Staffan j Grenwiich är neste arffuinge 85.
epter skypper Enewolz hustru j Vpsala medh sin broder. Witnismen: Berend Hake, Jens Mickelsson, Jens kopperslagere, borgara j Stocholm, Per Jönsson, Nic. Staffansson, Per Staffansson j Pargas sochn.

Same dach Peder Mansson östantil citauit Anders Rag- 86.
waldssons vxor iij (3:e) resa.

Samme dach her Peder Gracia bödh vp en sölff pant iij (3:e) resa.

[**10 oktober**]. Lögerdagen näst epter Franscissci sades fore retta, at gamble Lasse Laurensson fornögie hustru Greta twe delana aff the vij (6 1/2) marck hon pa thalar epter her Per van Water; broderen j Lubeke bethale sin tridingh.

Garden j Heluiteth.

Vort radit swa offuer ene, at Jon Jönsson schal bliffue wiidh garden j Heluitit pa sancte Öriens wegna ok lathe holle messan om lögerdagen j sancte Öriens cappella, sswa ath hon bliffue ewigt bestandig som Anders Hiort begerer fore sina föräldra och sith gagn, ok giffue Jon Jönsson Anders Hiort sina C (100) marck pa sancte Öriens wegna, swa ath garden j Heluitit bliffuer ewigt wiidh sancte Öriens gardh.

Samme dach citauit Erich Gislasson Oleff Helsing iij 87.
(3:e) tijdh.

[**10 oktober**]. Lögerdagen nest epter Birgitte Herman Bremer citauit Jönis Olsson förste tijdh ok Peder Smalenningk.

[1]) Anteckningen ofullbordad. Tomrum på ungefär en sida följer.

Same dach Hinrik Bryning *citauit* vxor Ramfridh Mattis Finnes primo wise (!).

Same dach Hinrik Bryning *citauit* vxor Ragnil gragas förste tiidh.

Samme dach rechte Erick Matsson handena for edzöre for drengen han slogh j skyppit jnnan then tijd han wort skyldh fran sin hosbonde ok vpskyppat medh hanom och renszath sinz husbonda skyp. Dabit iiij (4) marck.

Same dach rechte Jacob scriffuere handena for iij (3) marck for han ey holt borgamesteres budh. Dabit j (1) marck.

Samme dach rechte Jönis kopperslagere köpman handena for xij (12) marck. Dabit ij (2) marck.

Skyppe*r*en aff Norra botn skaffa bönderne skypp hedan aff byn hem til sin j gen, ok bönderne giffue sielff vth fracten.

88. Sades for retta, at Oleff Helsingh fornögie Erick Gislasson sina huslegie jnnan solseth wiidh sine iij (3) marck.

[12 oktober]. Mandagen nest epter Dyonisij, som war ante Calixti, Herman Bremer *citauit* Peder Smalenningh och Cristin, Jöns Olssons hustru, annan tijdh hwar thera.

Sama dach Hinrik Bryninck *citauit* Ramfrijdh, Mattis Finnes hustru, och Ragel gragaas annan tijdh hwar thera.

Samme dach bödh Ragwal Kamp vpp sith hws annan tijdh.

Hinrik Bryningh *citauit* Oleff Pederssons hustru j (1:e) tijdh.

Sades for retta, ath köpsuennen fornögie Clauus Krwse the iiij (3 1/2) marck, som j gen stode aff bathen, som Clauus pa thalade.

89. Hustru Ragnildh, Oleff Hemmigssons effterleffue.

Samma dach j fogittens och all radzsens nerwaran stode vp j retten ärligh man Erick Joansson radman, fulmechtok pa Oleff Hemmingsons arffua wegne, som war hans systra och systra barna wegna, som ware Pedher Gaasze som ena syster hade ok heth Eelin Hemingx dotter ok then samma Elin war Oleff Hemmingsons syster, jtem Marten Laurensson ok Oleff Staffansson som ware Oleff Hemmingssons syster barn, huilke

forscriffne hade Erick Joansson giort fulmyndoge ok fulmechtoge vpplata forscriffne arff och arffdela, som thöm tilfalne ware epter forscriffne theris slecht och bördh Oleff Hemmingson, Gudh hans siel nade, hans epterleffuende hustru Ragnilda fry och quitt bade löst och fast jnnan stadh och vtan hwar thet helst är. Huilke arffuinga forscriffne hade warit bekende fore Erich Joansson och flere gode men fore radzstuen pa byslagit, ath the samma arff welfornögde ware allaledes wel til tacka j gode fulle bethalingh bade fore löst ok fast j nerware Nic. scriffuere, Philpus Jensson, Laurens Jönsson Törboo, radmen, Jacob offuerskerer, Jacob Jönsson, Pedher Jute, borgara 90.
ibidem, huilke forscriffne thä tha for retten tilstodo ath swa thera mellen til en fulkomen ändha offuertalit war. Vppa huilken vplatningh fornempde Philpus Jensson frytzskyllingen vp lade pa fornempda hustru Ragnilla wegna som lagh vtuissa. Ther medh haffuer jngen aff forscriffne Oleff Hemmingssons slecht ok arffuinga nagher macht her epter fornempda hustru Ragnilla at kreffuie eller mane om forrörde arff eller arffdela til ewijgh tijdh antinge om löst eller [fast] vtan frith ok quitt bliffuende wiidh forscriffne hustru Ragnildh, hennis arffua ok epterkomanda til ewiigh tijdh fore alla födda ok offödda a klagara.[1])

Sades aff fore retta, at Oleff Benckttsson beclage sigh fore bispen om thet hoghmoth prosten her Anders Rodolphi och her Hans Ericj hans hustru vppa fört hade medh jngen skel eller wytne.

Samma dach bödh hustru Cecilia sin gardh vp första tijdh, vtj Matthis Martenssons grendh belegen.

Laurens Olsson screddere. 91.

Samma dach stodh vp j retten Suen beltere ok Helmich van Nörden, fulmechtoge pa her Pedher Olauj wegne som kirkioherre är j Schaa vppa Feringöön, fore sittiendes borgamestara her Benckt Smalenning, her Pedher Jensson j ffogittens ok allt radzsens nerwaren ok vploto Laurens Olsson screddere en tregard medh iij (3) hwalffda kellara ok een kellerhalz medh twa treboder vijdh Almenningx torgit liggiendes moot kaken vpsides vestan sancte Cristoffers prebenda hwssz medh twa halffua

[1]) Jämf. a. a., sid. 153, n. 1100.

mwra pa östra ok sudra sidan som affsetningen sielffue til segie pa bade sydor. Huilken gardh och tompt belegen är medh sine grundh och kellera wijdh östra hörnith som man wil ghaa aff Stora torgit jn pa Skomager gatan, nest vestan forscriffne sancte Cristoffers prebenda hussz ok nordan nest forscriffne Suen belteres gardh ok mwrningh, som han vtj boor, ffore twhundrade marck stocholmske rede peninge, som
92. nw j rykit gensze ok geffue ere. Stode och forscriffne Suen beltere tha samma tijdh fore retten, huilken som hade fforscriffne her Pedher Olauj systher dotther, vell fortenckt medh sina hustrw ok ghaff alt sith mynne ther til ath Laurens Olsson schulle tet beholle for hanom, hans hustrw och beggis thera arffuom obehindrath at[1]) biggie och beholle til ewijgh tijdh som han forscriffne Laurens Olssone och sin mag her Pedher loffuit ok saghth hade, vndanthagandes then hörn boden som han[2]) nw sielff besitter vndyr samma gardh fornempde Laurens Olsson köpt haffuer, huilken bodh hans[3]) hustru tilfallen är j arff eller medh gifft, aff huilken bodh lengden är jnnan knwten j nör och söder halff sywnde alin, bredhleken pa norra sydan vijdh Almenningx torgit halff fempte alin. Huilke forscriffne ij^{c} (200) marck stocholmske rede peninge the kendes her Pedher skelige vpborit och annamit haffue vell til tacka, then siszta peningh medh then första swa ath jntet fates. Vppa huilken gardh tompt och thes kellare forscriffne Laurens Olsson screddere sin fritzskylling vp lade som
93. lagh visa. Thy magh och schal fornempde Laurens Olsson sartor forrörde gardh medh tess tompt, bögning och kellera haffue, brucha och beholle til ewijgh tijdh fore alla födda och ofödda a klagara.[4])

Oleff beltere.

Eodem die fore sittiende borgamestara her Benct Smalenningh, her Pedher Jensson j fogittens Erich Thuressons och all radzsens nerwaren kom vp i retten hustru Cristin, Laurens screddares epterleffue Gudh hans siel nade, ok gaff sigh jn medh sin

[1]) Ändrat från: ok. [2]) Ändrat från: jach.
[3]) Ändrat från: myn.
[4]) Jämf. a. a., sid. 154 f., n. 1101.

magh och dotter, Oleff belltere och hans hustru, til dödra daga medh swa schäl ath han medh sina hustru schule henne föde och klede och huss och rycht halle j hennes lyffz tiidh, och gaff och stode hon medh sinom fortencktom hogh ok fryan wilie och vplot sinom fornempda magh Oleff beltere ok hans hustru allan sin deel, som henne til fallen är epter sin framledne dandeman Laurens screddere j tet gamla huss ok liggiende grundh nest sunnan Oleff belteres egin gardh och hussz liggiendes, huilkit forscriffne Oleff beltere henne stadeliga loffuede at holle for alt radit swa yterle her epter som her til j desse forledne iiij (4) aar. Ok framdelis bekendes hustru Cri- 94.
stin, at hennis maagh Oleff beltere hade xj (11) marck stoc. holmske vtlaght pa hennis deel j samma forscriffne gambla hussz, som Philpus hennis sön j sin stora kranckdom ok motegang til lekere peninga.[1]) Huilken forscriffne hussz deel fornempda hustru Cristin sin maagh Oleff beltere ok hans hustru vplot veluileliga ok fornempde Oleff beltere tha strax sin frytzskyllingh vplade som lagh vtuisa. Thy magh och skal fornempde Oleff beltere — — —.[2])

Nyels scriffuere Jensson radman.

Vort radit swa offuer ene, ath Nic. scriffuer schal och 95.
magh at böggie sine bögningh nor vtan mwren westan wiidh Norra strömen nordan Albrecht perlastyckarens bögningh ok giffue ther tomptöre aff som skel ere och the dandemen hanom foreleggie, som tomptöre vpbere a stadzsens vegne.

Her Erich Andree bodh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

Hinrik van Essen citauit Nic. Persson iij (3:e) tiidh.

Oleff Tawast citauit Oleff Kedelssons magh iiij:e (4:e) resa, hetendes Anders Ragwalsson.

[**17 oktober**]. Lögerdagen nest epter Calixti stode her Suen kirkioherre j Aakers sochn och ghaff Laurens Japsson fry och quitt fore alth tet han hade köpt aff kirkiotiwffuen tet Akers kirkio til hörde ok kendes sigh tet alt redelige haffua annamit och vpborit[3]).

[1]) I relativsatsen ha tydligen något eller några ord uteglömts.

[2]) Meningen ofullbordad. Jämf. a. a., sidd. 152 f., 155, n. 1099 och 1102.

[3]) Jämf. ovan sid. 293.

Sades for retta, at Hinrik Serken bliffue wiidh sit köp och skypper Biörn giffue Serken sin lagx som köpit giort waar, ffor thy köpit gaar fram och ecke til achters.

97.[1] Sades for retta, ath Erick Joansson bethale Clauus Gudmundsson tet han haffuer fore loffuat. Thale sidan Erich Joansson framdelis til Laurens Japsson, ok Laurens Japsson framdelis forhindre her Clauus Gudmundssons gotz, hwar thet her j staden spöries kan.

Vort radit saa ens, ath Erich Jonsson scal giffue Per Mickelsson vj (6) marck; the xxxiiij (34) marck j gen äre aff Arffuit Olssons tompt giffue Joan Swensson.

Vort radit swa ens, ath Nic. scriffuere skal beholle timberet epter Arffuit Olsson ok giffue Pedher Mickelsson peninga ther fore, swa mykit ther fore wart giffuit.

Befaltes kemmenerene at sägie hustru Anna, ath hon jngom androm sware her epter til husalegan en Erick Joansson radman.

[**19 oktober**]. Ragwal Kamp bödh vp sit huss iij:e (3:e) tidh, som war mandagen nest epter Calixti pape.

Same dach bödh Cecilia vp en gardh j Mattis Martenssons grendh annan tijdh.

98. [**19 oktober**]. Mandagen nest epter Calixti sades fore retta, ath Marquardh Gruwel hempte sina witne och bonden framdelis setie borgan fore sigh til retta ath swara viij (8) daga post Martinj.

Knwt Frys feste lagh, ath han jntet mera hade vtaff Akers kirkio än som han her for retta tilstode.

[**23 oktober**]. Ffredagen nest epter vndecim milium virginum, tha radit forsamledes j radzstuen medh nakre aff menigheten om stadzsens erende, absentes: Clemit Benctsson, Mattis Martensson, gamble Lasse Laurensson, Per Michelsson, vnge Lasse Laurensson, Nic. scriffuere, Erick Hansson.

[**24 oktober**]. Epterscriffne[2] lögerdagh bödh Herman Rogge vp pant iij (3:e) sin.

---

[1]) Sid. 96 i hdskr. saknar anteckningar.

[2]) Urspr.: epterkomanda.

Samme dach *citauit* Hinr*ik* Babbenh*ussen* Marchus guld-
s*mit* vnge iij:e (3:e) tiidh.

Hust*ru* Agness her Finke*n*bergx fader syste*r* dotte*r*, 99.
her Ragwal j Poya ok Diderick Hansso*n* j Abo.

[**24 oktober**]. Lög*er*dagen nest fore Symonis *et* Jude satho j radzstuen for retta war he*rr*e och höuetzma*n* her Sten Ture, Nielz Ture, Ake Jensso*n*, Hans Akesso*n*, Nielz Ericsso*n*, Yw*er* Gren, Nic. Fadersso*n*, Benc*k*t Cr*i*stiernsso*n*, riddara, Nielz Clauus-
so*n*, Erick Karlsso*n*, E*r*ic Trolle, Benct Fadersso*n*, Cr*i*stiern Joc-
hansso*n*, Ped*er* Ericksso*n*, wepna*ra*, m*edh* borgamesta*ra* och radh samestade*s*. Kom tha for retthen hed*er*ligh ma*n* her Ragwal k*ir*kio prest j Poyo ok Dirick Hansso*n* borga*re* j Aabo pa the*n* ena ok hed*er*ligh q*u*inna hust*ru* Agnes pa then andra sidan, som war Jaapp Baggans hust*ru*, borgar j Aboo, huilke sigh tha gaffuo sigh(!) j retten pa bade sider om eth arff, som fallit war epte*r* hed*er*ligh he*rr*a her Pedar Finke*n*bergh Gud hans siel nade, som och bodde j Abo. Tha kerde hust*ru* Agnes, at hon war retther arffui*n*ge epte*r* ha*n*om ok for*nemp*de her Ragwal j Poya ok Diderick pa synne hust*ru* mode*r*s wegna haffde he*n*ne arffuit fra trenckt. Tha swarede forne*mp*de her Ragwal ok Diderick, at the ware her Pedher Finkenbergh skylde vppa hans mö-
de*r*ne, ok hust*ru* Agness sagde sigh wara skylda ha*n*om pa ha*n*s fäde*r*ne swa ner, ath hon waar her P*er*s Finke*n*bergx fade*r*s syste*r* dotte*r*, ok for*nemp*de her Ragwaldh var her Pede*r*s moder 100.
faders syste*r*dotte*r*son. Huilkit ärende the he*r* j retten gran-
neliga rantzakade epte*r* lagen, och haffde for*nemp*de hustrw Agnes eth besw*o*rit breff aff borgamestarana och raadit j Dans-
zicke, ludende at fore thöm j ther*is* sittiende reth war ther giord then Helge and*is* eedh paa at hust*ru* Agnes war her Pede*r* Finkenbergh swa ner skyldh som forscr*iff*u*et* staar, huilket the gode he*rr*er lade begg*is* ther*is* ääth pa bade syder. Epte*r* hon war p*r*esten swa ner skyldh, som dödh bleff, ath hon war hans fader söst*h*er dotte*r*, ok her Ragwal war for*nemp*de her Pede*r* Finkenbergx moderfader systherdotterson ok som staar j lagen j erffde balkin, ath dele thwa om arff anner pa fede*r*ne och a*n*nor pa möderne jemskylda then döda, thagj aff fede*r*ne thwa lutj ok aff möderne t*r*idiungh; är eth ther nerme*r*, tha thagj

alt arffuit ok giffuj jnt*et* j th*en* and*ra* slechten; thy dömpde alle sampqu*em*liga optanempda hust*ru* Agnes alt for*nemp*da her Peders Finke*n*bergx arff til, bade löst och fast, bade vtan by och jnna*n*, ok hwadh for*nemp*de her Ragwaldh eller Dide*r*ick haffua jnlöst aff for*nemp*da her Perss panta eller annadh aff
101. hans rörliga pen*in*ga eller orörliga j lösa eller j fasto, th*et* skulo the antworda for*nemp*da hustrw Agnes j gen wiidh ther*is* xl (40) m*arck*, ok forbödz thöm ok allom and*r*om, hwo the he[l]st er*e*, epter then*ne* dach forhindra eller q*ue*lie for*nemp*de hust*ru* Agness j th*etta* for*rörd*a arff wiidh ther*is* xl (40) m*arck* fore konu*n*gx domen.

[**26 oktober**]. Mandage*n* nest fore Symonis *et* Jude bödh hust*ru* Cecilia vp en gardh iij:e (3:e) tijdh, liggiendes j Matt*is* Marten*ssons* grend.

Sa*mme* dach stode vp j ret*ten* Erick Jens*son* och Philippus Jens*son*, radme*n*, ok witnade at he*r* Swen k*ir*kioher*ren* j Ake*r*s sokn sade for thöm, ath Knwt F*ris* hade ha*n*om wel til tacka fornögt pa for*scriff*ne k*ir*kio weg*na* om t*et* tiuffue godzith, som ha*n* köpt hade aff[1]) k*ir*kio tiwffue*n*.[2])

Sad*es*, at hust*ru* Cecilia bliffue wiidh sin gardh och Biörn j Medelöse bliffue j he*n*nis nögie, ath han haffue*r* sitith j garde*n*.

102. [**31 oktober**]. Lögerdage*n* vig*ilia* om*nium* sanctor*um* sad*es* at feta And*e*rs Laure*nsson* j Weste*r*aars kome m*edh* sin tyg jnne*n* xx (20:e) dach, at han ald*r*ich loffuede for sin broder for the xxiiij (24) m*arck*.

Sad*es* for retta, at Lasse Berg scal kome her medh radzsens b*r*eff aff Köpingh, ath hans hustrw staar ha*n*om til at selie tompte*n* her pa malme*n* ligge*r*.

[**31 oktober**]. Vig*ilia* om*nium* *sanctorum* desse ware Staffan Westgöt*es* edeme*n* ok giorde ther*is* eedh, at koon kom ey vtj Staffans Westgöt*es* stal m*edh* hans eller hans hust*rues* wilie eller vitzscap. Desse ware edeme*n:* p*ri*mo Jönis Pe*rsson*, Joan Darre, Matt*is* Jons*son*, Pe*der* Sue*nsson*, Karl g*ri*ttegiwte*re*, Lasse

[1]) Urspr.: m*edh*. [2]) Jämf. ovan sidd. 293, 388.

amare, Marten Wlffsson, Olsson (ɔ: Oleff) Ericsson[1]), Herman Persson, Laurens Andersson, Karl guldssmit.

Samma dach bödh Herman Rogge vp sölff pant pa ena 103.
hustru wegna iij (3:e) tijdh.

Än bödh Herman vp pant första tijdh.

Samma dach stode Oleff Joansson aff Norköpingh ok viderkendes och til stode, at han hade vpborit vj (6) marck til goder nögie pa Eric j Aby wegna.

Desse äre aff radit tilnepmde ath scriffue mantal, primo

J Östra quarter:
Mattis Hansson
Ingewal Birgesson.

Södra quarter:
Biörn Sywrdsson
Erick Praal.

Vestra quarter:
Erick Sewasson
Oleff Benckttsson.

Jnnan mwr: 104.
Laurens Pedersson
Joan Nielsson.

[**4 november**]. Odensdagen nest epter omnium sanctorum desse epterscriffne gingo edh medh Laurens Andersson pa malmen om then kystan han skyltes fore haffua vpbrotit, primo Oleff Olsson, Pedher Olsson, Oleff Matsson, Mattis Laurensson, Erick Olsson, Bertil Matsson, Hans Halwordsson, Peder Matsson, Jönis Laurensson, Magnus Olsson, Oleff Jönsson.

Samma dach bödh Herman Rogge löss pant vp iij:e (3:e) tiidh.

Hinrik Öttingh *citauit* Peder Ffywmbo iiij:e (4:e) resa.

Hinrik van Essen *citauit* Anders 4 ressa.

[**16 november**]. Mandagen nest epter Martinj *citauit* her Antonius Hans Falkensten iij:e (3:e) resa.

Samme dach sades for retta, at skypperen och köpmennene 105.
lathe til hopa koste och kome skyppit hiit fore bryggien, om schypperen teckes; wil ecke han, tha findz wel then tet giör.

Laurens Matsson, Laurens guldsmit.

Sades samma dach aff fore retta, ath Laurens Matsson anname rekinscapz boken til sigh medh dandementz widerwaran

[1]) Ändrat från: Erich Olsson.

och lathe ranzake henne medh thwa dandemen. Ffindz ther nagat oklart, ther Laurens Mattson weth medh skel, tha sware Laurens guldsmidh ther til medh retta. Om hwsit, som Laurens Matsson hade her Nic. Sture*s* breff pa, huilkit medh lagen jngen makt haffuer, ffor thy thet war ey medh lagen giffuit: lijck wiid affwndz gifft swa dana gaffuor.

Sades, ath krantzsen stande j retten til fastelaffuen ok Oleff Jonsson j Norköpingh söchie sin fangaman fore jnnan[1]) forsagdan tijdh.[2])

Schiptinges men epter Arffuit Olsson: Clemit Benctsson, Mattis Nielsson, Erick Joansson, Peder Rytter, Per Skytte, Falkensten, Nic. Jensson, Anders Persson. Epter ath Arffuitz epterleffua
106. hustrw vidersade sigh arffuidh och gielden, tha tilloto fogaten och radith medh retta, at hon schulle beholle beltet och ringen vtan sina morgongaffuor ok ther medh sine lösöre, som hon pa eskiede och ther medh sigh jnfört hade j husit, huilke hon skulle fry och quitt beholle vtan alle genseyelse; om sine margongaffor thale sine borgensmen til medh retta.

[**14 november**]. Lögerdagen nest epter Martinj giorde Per Swensson lagh, ath han jntet hade aff Lasse scriffuers i bestamatta gotz vtan then kystan och tet ther vtjnnan är, som welbeuiseligit och appenbart är. Desse gingo edhen medh hanom: Jacob Otter, Lasse Biörnsson, Suen Joansson, Oleff Hoppaner, Staffan Wybeson, Erich Andersson. Sades for retta, ath wil Cristin j besta matta anname kystan eller eskie henne aff Peder Suensson, tha schal forscriffne Peder antworde henne kystan ok hon framdelis sware til gielden och först sätia borgan.
107. Samme dach gaffs scriffueren Jens dach aff fogaten och radit til nestkomanda pingxdaga ok kome sielffuer til radzstuen och biwde böther epter sin fatighdom.

Laurens j boden pa Kaakbrincken j sancte Nicolaus huss feste lagh sielff siette.

Joan Suensson radman.

[**16 november**]. Mandagen nest epter Martinj episcopi et confessoris berette fogaten Eric Thuresson jnnan lucta döra

[1]) Ändrat från: j.

[2]) Jämf. ovan sid. 375 f.

fore radit, at om then owilie och mystancka war höffuitzman her Sten Sture hade til Joan Swensson radman, ath han war aller offuer giffuen ok forfunnen medh jnga sanningh, som pa hanom sacht war, ok skulle Joan Suensson besitie[1]) sith sete j radzstuen som en dandeman som han her til giort haffuer, huilkit han hanom aldrich fortagit eller forbwdit hade, som fore Joan Suensson sagth war.

Sades for retta, at siö boden skal bliffue wiidh Fredax almossen epter tygen nw ere.[2])

Samma dach bödh Herman Rogghe vp pant iij:e (3:e) tijdh. 108.

Hoghben stempde Joan Darre och Jöns Biörnsson iij:e (3:e) tiidh hwar thera.

Sades for retta, at Oleff Hinszasons hustru skal haffua dach til tess arffuinga koma; tha schal Nic. scriffuere worde fornögder sine x (10) marck ij (2) öre, som han pa thalade.

[21 november]. Lögerdagen nest fore Clementis Hans Sledorn citauit Jöns Biörnsson iij:e (3:e) resa, tesliges Joan Darre.

Mickel Mansson, födder j Reffle, kendes ath han gömde sigh enkanneliga j Per Jutis bodh och lot sig ther jnne lesa pa thet at han wille stiela. Thy dömpdes han til stupen och at forsuerie staden och stadz marker.

Samme dach stempde Per Michelsson Oleff Mansson iiij:e (4:e) tiidh; kemmenerena hielpe til rettha.

Hemingh Olssons hwstrw ok hans arffwinga.[3]) 109.

[30 november]. Mandagen nest epter Clementis stode fore sittiende retten Pawal Laurensson erchiebiscop Jacobz j Vpsala kock, Oleff Laurensson byggiendes man wiid forscriffne Vpsala, Hemming Laurensson boendes man j Findlandh, alle Hemming Olssons systerbarn ok hans nesta arffua medh hans epfterleffuende bröder, ok kendes j fogitten Erick Thuressons ok radzsens nerwaran, at the aldelis wel fornögde ware effter

---

[1]) Ändrat från: sitie.

[2]) Jämf. nedan sid. 400.

[3]) Vid denna anteckn. har Helmik satt ett märke (här ej återgivet), som korresponderar mot likadana märken vid notiser i det följande ang. arvsuppgörelsen efter Hemming Olsson (sidd. 394, 413, 438 f. nedan).

theris wilie om alt thet arff som thöm til fiöldh epter theris moderbroder Hemming Olsson, Gud hans siel nade, bade fore löst ok fast. Stodo ock the forscriffne arffuinga ok kendes sig fullelica vpborit haffua lxxx (80) marck pa tw theris söszkens wegna, en pilt ok en piga j Findlandh, huilke swma theris deel the sade sig haffua jnsat til Olff Japsson östan mwr her j byn ok forscriffne Oleff Japsson tha fore retten kendes sigh til troer handt haffue annamet til gömo. Suman til hopa, som löp pa alle the v (5) söszkone deeler, vaar ij^{c} (200) marck stocholmske, ffor huilken summa ij^{c} (200) marck the tha for retten hustru Margareta, Heming Olssons epterleua hustru, quitt och fry gaffua for all theris arffdel badhe fore vpbördh ok vtgifft j lösta ok fasto jnnan stad ok vtan hwar thet helsth är eller
110. finnas kan, vppa huilken vplatningh forscriffne hustru Margit sin fritzskylling vplade som lag wisa. Thy mag och schal forscriffne hustru Margit haffue, nywtha, brwcha ok beholle medh sina arffuinga fornempde arff vklandret til ewig tiidh fore alla födda ok ofödda aklagara.[1])

Thetta här effterscriffne är var höffuitzmantz her Sten Sture quittancia pa sama arff.

Jack Sten Sture j Gripsholm riddere, Swerikes rikes forstandere gör alle vitterligth ok bekennis medh thette mit opith breff, thet jach haffuer redelige annamet ok vpborith aff hederlige quinne hustru Margareta, Hemming Olssons epterleffue borgere j Stocholm Gudh hans siell nade, vij^{c} (700) marck swenske rede peninge ok gode bethalningh fore eth arff, som fiöl epter fornempde Hemming Olsson vppa bade hans bröder deela, som ere Oleff Öyen ok Hinrik Öyen, bolfaste men j Kyre sochn vtj Findlandh, hwilke som ware her vpa Stocholms radzstue ok affhende thöm bade och alle andre fornempde Hemmingh Olssons arffuinga, ther kunne eller wele her epter vppa thala, besönnerlige then deel som thöm ok flere arffua j Find-
111. landh boo ok ere j lösth och j hwar thet helst finnes her j rykit, ok bekendete sigh ther fore haffua vpborit redelica pa myna wegna aff velbördich man Erick Ragwalsson vj^{c} (600) marck suenske til gode nögie ok bethalingh swa ath thöm fulwel

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 155 f., n. 1103.

ath nögde. Ok epther tet fornempde hustru Margaretha, fornempde Hemmingh Olssons effterleffue, hauer mich nw fornögdt the vijc (700) marck, som vppa theris deel föl j löst ock j fasth, som war semie waar etcetera, tha giffuer jach henne ok alle hennis arffua ok epterkomande medh thette mith apne breff aldelis quitthe, frye, ledige ok löse for alth ytermera til taal, kraff eller namaningh om forscriffne vijc (700) marck aff mich, myne arffue och epterkomande nagan tijdh epter thenne dach, ok beder jach borgamestarana ok radit j Stocholm, ath the wilie thette forscriffne köp scriffue lathe vtj theris stadz tienckieboch til vitnisbördh ath swa ther om sich forlöpit er, om nagan her epter ytermera ther pa thale ville. Till tess ytermera visse ok betre forwaringh lather jach witterlige hengie mith jnsigile nedan fore thette breff, som scriffuit är vppa Stocholm aar epther Gudz bördh Mcdlxxxjx sancta Barbara dach *(4 december 1489)*.[1])

Fframdelis kasta xx (20) bladh fram; ther finnes hure hon[2]) van lxxx (80) marck igen aff Oleff Japsson vppe the twa barszens wegne, som war Hemmingh Olssons sy[s]terbarn, Gudh hans siel nade.[3])

Thette äre the xxiiij (24) aff menichethen, som vpnempde 115.[4]) äre ath sware for thöm medh borgamestarana och radit hwadh vppe ferde warda kan,[5]) primo

---

[1]) Jämf. a. a., sid. 157 f., n. 1107.

[2]) D. v. s. hustru Margareta Hemming Olssons.

[3]) Den anteckning, som stadsskrivaren här hänvisar till, återfinnes nedan sid. 413.

[4]) Sidd. 112—114 i hdskr. sakna anteckningar.

[5]) Den följande förteckningen över stadens fullmäktige upptager, även om man frånräknar de på grund av avgång efterhand strukna (se nedan i anmärkningarna), inte mindre än 37 namn. Av dessa ha åtskilliga tillskrivits efteråt i anledn. av successivt verkställda fyllnadsval, men utg. har endast där pikturen eller andra yttre tecken ge någorlunda säker ledning tilltrott sig att i noterna ange, vilka dessa efterhand nyinvalda fullmäktige voro; måhända ha de i verkligheten varit så många, att den ursprungliga siffran stannat vid 24. I vissa fall ger namnens placering i handskriften möjlighet att i detalj fastställa, hur nyrekryteringen försiggått: Hinrik Ericsson, Jeppe Laurensson, Jacob offuerskerere och Oleff Hoppaner ha ersatt resp. Anders Pedhersson, Staffan Schalme, Lasse Biörnsson och Pedher Joansson, Dans broder.

Östra quarter:	Södra quarter:
Hinrik Ericsson [1]	Clauus köchemeistere
Anders Pedhersson [2]	Hans Dinxstede
Nic. Bagge	Strobuck [1]
Oleff Eliffson	Mattis Lutke
Staffan Schalme [2]	Hwffuendaal [2]
Jeppe Laurensson [1]	Tyle Hampa [1]
Albricht van Lancken	Marten Ryaner
Pedher Joansson	Jöns Nic:sson [1]
Suen Joansson	Magnus tolk
Oleff Andersson [1]	Laurens Jönsson Telie [2]
Knwt Frijs [1]	Nic. Jensson Styng [1]
Anders Schulte	Benckt Kogh [1].
Hans Hoobeen [2]	
Hans Fossert [1]	
Oleff Laurensson [1].	
Vestra quarter:	Jnnan mwr:
Lasse Biörnsson [2]	Jens Andhersson [2]
Jacob offuerskerere [1]	Hinrik Bryningk [1]
Pedher Jwthe	Oleff Kwsee [2]
116. Oleff Hoppaner [1]	Erich Jönsson
Pedher Joansson, Dans broder [2]	Knwt guldsmit
	Magnus köpman
Oleff Benckttsson	Laurens Matsson screddere
Joan kötmangar	Oleff Langh [3]
Pedher Jönsson [3]	Oleff Nic:sson [3]
Per Suensson [1].	Joan Nielsson [3].

117. [4]) Mattis Joansson.

[**30 november**]. Mandagen nest epter Clementis j fogatens Erick Thuressons nerwaran fore sittiende borgamestara her Benct Smalenninger ok her Peder Jensson j radzsens ner-

[1]) Efteråt invald och tillskriven.

[2]) Struken.

[3]) Synes vara efteråt invald och tillskriven.

[4]) På en lapp, inhäftad mellan sidd. 116 och 117 i hdskr., har stadsskrivaren antecknat följande: Renholtz vplating pa ij^{c} (200) marck. Ewertz pancermakeris vplatingh om stallet.

waren kom fore retten Japer Jönsson velfortenckt medh sine hustru samtyckio ok vplot Mattis Jönssone en gardh medh en keller ther vnder liggiendes fryt ok quitt fore lxxx (80) marck stocholmske rede peninga, huilke Japer Jonsson kendes sigh vpborit haffue wel til tacka, som lengden är nidh at grenden xjx (19) alna och iij (3) quartere, bredden xj (11) alna och it quarter, pa huilken gardh fornempde Mattis Jonsson sin fritzskylling vplade som lagh wissa, liggiendes j Mattis Martenssons grend westan mwr pa norra sydan nedan fore Magnus tolkx huss och nest offuan Storbiörn skynneres gardh, huilken gard Mattis Jonsson medh sina arffuinga maga ok skula niwta, brucha ok beholle til ewiig tiidh.[1])

Sades for retta, at Helgeandzhusit skal giffue sancte Öriens gardh ij^{c} (150) marck ok siden beholle then Helge ande husit j sancte Nicolaus port, ther Oleff Mickelsson vtj bodde.

Samme dach rechte Hinrik Frome handena for jx (9) 118.
marck och iij (3) marck for lyteth, malseendes ensack. Dabit ij (2) marck fore Per Nielsson han slogh.

Sama dach stempde Mattis Hermansson Staffan belteres hustru och Gregers skynnere förste tiidh.

Sades for retta, ath bonden j Aby giffue Marquardh Grwuel the vj (6) marck, som han til star. Thet andre, som han ey til staar, stande til witne till xx:de (20:e) dach jwla.[2])

[28 november]. Lögerdagen nest epter Clementis citauit Cristiern wynman Jöns weger ij:an (2:an) resa.

Mattis Hermansson citauit Staffan belters hustru och Gregers skynnere ij:an (2:an) tiidh.

Joan Helsingh sartor citauit — — —.[3])

[28 november]. Lögerdagen nest epter Katerine citauit 119.
Herman Berendz hustru Katherina Jöns Nic:ssons j (1:e) resa ok Oleff Benctssons hustrw sammaledes.

Samma dach giorde Per Nielsson lagh fore at han ey slogh Hinrik Frome: Benckt Brinck, Erich Jensson, Per Martensson, Clemit stadztener, Algut Westgöte.

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 156, n. 1104.

[2]) Jämf. ovan sid. 388.

[3]) Den instämdes namn ej infört.

Hinr*ik* Bryni*n*gh bödh vp panth anna*n* tiidh.

Cristiern wynma*n* bödh Jens weg*er* v (5:e) r*e*sa r*e*tten.

Herma*n* Berendz bödh vpp guldh pant.

Anders Olss*on* Rwssz vpsade sit burscap och wil boo j Thälie h*er* ept*er*.

120. Sad*es* for r*e*tta, ath hust*ru* Elin Mickel Swart*es* schal lata schatta stallen s*er*delis; är garden swa godh vtan stallen.

Lasse Olss*on* citauit Oleff Benctss*ons* hust*ru* iij (3) r*e*sar for vij (7) m*ar*c*k* gieldh.

Jöns Jönss*on* *citauit* Jönis Biörnss*on* p*ri*mo.

Karl g*ri*tegiwt*er*e bödh vp pant iij (3:e) tijdh, biwd*es* nw til hwss och heem.

Herma*n* Rogge bödh pant iij (3:e) tiidh, biwdes til hwss och heem.

Herma*n* Berendz bödh vp gul panth iij:e (3:e) tiid*h*, biwd*es* til huss och heem.

121. Nielz Torbiörnss*on*.

[**2 december**]. Odensdagen nest ept*er* And*r*ee kom for*e* sittende borgamestar*a*, h*er* Benckt ok h*er* Ped*er* Jenss*on*, j fog*i*tt*ens* Erich Thur*e*ss*on*s n*er*waran m*edh* alth radit hustrw Lussi botnekarlz, borg*er*ska ib*idem*, welfortenckt ok vploth sinom k*er*e swagh Nic. Torbiörnss*on*, borgar*a* ib*idem*, som h*en*nis broder dotth*er* hade, sin vpbögda gardh som (!) m*edh* tompth och alle som han nw vpbögder är m*edh* ij (2) boder th*er* vnderliggiend*es*. Teslik*es* gaff hon ok thöm alle sine lösör*e* m*edh* for*scriff*ne gardh ok gr*u*ndh j swa matte och m*edh* swa skel, at hon skal nywta ok haffua stugw ka*m*mar*en* eller en ann*er* ka*m*mer, huilk*en* h*en*ne sielff teck*es*, til dödra daga, th*er* til fr*i*an kost och teringh m*edh* math ok ööl j sin liffs tijdh, jngen yt*er*m*er*a omsorg haffue vta*n* om sina siel ok the sku[le] h*en*ne holle for moder och hon thöm for barn j gen j h*en*nis liffz tiidh. Huilk*en* gard, tompt ok lösör*e* hon ha*n*om fr*i*t och q*uitt* vplot m*edh* for*scriff*ne lössör*e*, vppa huilk*en* g*ar*dh Nic. sin fr*i*tzskyllingh vplade som lagh wisa, som l*en*gden är wiidh gatan xiij (13) alna och ½ (1/2) q*uar*t*er*, bredlek*en* j nör ok söder xiiij (14) alna och iij (3) q*uar*t*er*.[1])

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 156 f., n. 1105.

Her Anthonius, Hans Falkensten. 122.

Stode Hans Falkensten her vtan fore byslagen nidre for porten ok togh til tyge her Benct Smalening, her Per Jensson, Erick Joansson, Nic. scriffuere ok pant sette her Anthonius Kellere prebendat j Stocholm ena gatabodh ok en kellere, liggiendes her wiidh Köpmanna gatan j Rodahosa gardh, som honom stodh sielff til panta ok renter x (10) marck. Faar icke her Antonius sina betalingh for the viij (8) lester rog jnnan Johannis, tha skal her Antonius vp bere renten aff kelleren ok boden pa Falkenstens wegna.[1]) Thetta hittes framdelis anno etcetera nonagesimo 2:o mandagin post Katherine *(26 november 1492)*.

Oleff Benctssons hustru fornöie — — —.[2])

[**5 december**]. Lögerdagen nest fore Nicolaj episcopi et confessoris stempde Herman Berendes hustru Kaderina Mwsens iiij:e (4:e) resa.

Jöns Jönsson *citauit* Jöns Biörnsson ij (2) resar.

Herman Rogge *citauit* Hinrik iiij (4:e) tiidh, kemmenerana 123.
hielpe til retta.

Karffuatascha hustrw.

[**7 december**]. Mandagen varfrw afftan concepcionis stodo fore retta Oleff Laurensson, Suen Joansson, Oleff Andersson, Lasse Westgöte, Biörnsson (ɔ : Biörn?) Jönsson ok Lasse Laurensson ok sade sigh ner wara och til kallede aff Anders Jönsson karffuataska j hans sotta sengh offuer til hörende och witnande ath han for langan tijdh hade sina hustru Birgitta Andersse dotter giffuit hwan iij:e (3:e) pening bade j löst och fast som lagen giffue ok hon framdelis tha strax tilstod, at hon hade hanom swa och j gen giffuit j theris fulle welmachth. Thette forscriffne vitnede the fulleligha ok til stodo ok stode redebone at wilie göre sin ret och edh pa ath swa j sanningen war.

Hinrik Öttingh bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh. 124.

Jöns Jönsson *citauit* Jönis Biörnsson iij:e (3:e) tiidh.

Laurens guldsmit *citauit* Anders Persson iij:e (3:e) tiidh.

Hwffuendal rechte handena for xl (40) marck for thet for-

[1]) Det följande senare tillskrivet.

[2]) Anteckningen ofullbordad.

budh Erich Thuresson hanom forbödh om tet fath win, som han jnförde j kelleren. Dabit xxx (30) marck.

Samme dach citauit Tyle Hampe Nic. Perssone medh hoffwdit och Kunse smidh iij:e (3:e) resa och hustru Margit Anders Rawalssons samaledes.

Voller Hoffmestere citauit Anders Ragwalsons hustru iiij (4:e) resa.

Samma dach sades aff for retta, ath Karl guldsmit skal bliffue wiidh the siö boden, som for nagre daga wort Fredax almossen til dömpdh, som Pawal bagere fallszkelige til witnade.[1])

125. [**7 december**]. Mandagen nest epter Nicolaj episcopi Augustinus Meckelin citauit Peder Smalenningh ok Hans hakemakere iiij (4:e) tiidh hwar tera.

Sades for retta, at Nic. Persson medh hofwdith giffue Joan Jönsson sine marck peninga jnnan solseth viidh sine iij (3) marck.

Thyle Hampa citauit Margit Ragwalz v:te (5:e) resa; kemmenerena hielpa hanom til rettha.

Sades, at rygiska Kaderin giffue Clauus Olsson pant eller peninga jnnan solseth.

Hinrik Öttingh bödh vp silff pant iij:e (3:e) tiidh, bywde til huss och heem.

Hinrik Babbenhusen citauit Marquardh Gruwel iij (3:e) tiidh.

Mickel sutor bödh vp en gardh iij:e (3:e) tiidh; biwde neste frende.

126. Erick Joansson radman ok Joan Swensson.

Samme dach lot Joan Suensson radman lot (!) vp Erick Joansson radman ena tompt medh en kellere[2]) vppa Swdra malm, som Arffuit Olsson atte ok Joan Suensson fick sine gieldh epter hans dödh, huilken som er pa vestra sydan xiij (13) alna, vppa then östra sydan xvij (16 1/2) ok xjx (19) ok xx (20) och quarter vppa then södra sydan, xl (40) alna och

[1]) Jämf. ovan sid. 393.

[2]) Orden: »medh en kellere» tillskrivna i margen.

jth q*uarter* vppa norra sydan,[1]) huilken tompt ok kell*ere* beleg*en* är nordan hust*ru* Rikmodz ok swnnan Marqu*ardh* Gruelz tompt*er* pa Swdra malm, fore xl (40) m*arck* stocho*lms*ke. Schatningx men: Clemit Benctsson, Eric Gislasson, Ped*er* Schytte, radmen, Matt*is* Nielsson, Falkensten och P*er* Rytter.[2])

[**9 december**]. Odensdagen nest fore Lucie rechte Birgitta dochawaskersken handena fore xij (12) m*arck* for drengen hon slogh j hoffwudit. Dabit ij (2)[3]) m*arck*.

Vxor Elin Lasse *tunne*binderes. 127.

Samme dach stode Nielss Hawlayn for retten ok war fulmechtoger giorder j goda dandamanna nerwaran aff Mickel spennere, borgere j Eneköpingh, pa hans wegna at vplata hust*ru* Elin, Laurens *tunne*binderes epterleffua, alle the arffdela ther hanom tilfallen er epter hans broder Laurens *tunne*bindere, Gud hans siel nade, bade löst och fast jnnan stad ok vtan hwar thet helst er eller finnes kan, hwilka arffdela forscriffne Niels Hawlayn for retten sade at hust*ru* Elin hade Mickel spennere yterliga fornögdt wel til tacka bade fore löst och fast. Vppa huilket hust*ru* Elin sin fritzskyllingh vplade som lagh wisa. Thy mag og schal fornempde hust*ru* Elin haffua, nywta, bruka och beholle samma forscriffne arffdela allaledes obehindret ok oklandret til ewiig tiidh fore alla födde ok ofödde aklagara.[1]) Ok fornempde Nic. Haffwalin var forscriffne hust*ru* Eline goder fore alla namaning fore sittiende retten.[4])

Pedher Smalenningh. 128.

[**9 december?**]. Samme dach, som war lögerdagen (ɔ: odensdagen?) nest fore Lucie,[5]) stodh vp j retten fore sittiende

---

[1]) Det följande senare tillagt.

[2]) Jämf. a. a., sid. 158, n. 1108.

[3]) Urspr.: iij (3).

[4]) Jämf. a. a., sid. 157, n. 1106.

[5]) Anteckningen, som återkommer i jordeboken (a. a., sid. 159, n. 1109), är där daterad *onsdagen* före Luciadagen = 9 december, vilket också stämmer med »Samme dach» ovan. Lördagen före Lucie är däremot = *12* december.

borgamestara her Benckt Smalenningh, her Pedher Jensson j fogatens Erick Thuressons nerwaran medh alth radit Anders Olsson, som nw j Telie bor, velfortenckter medh beradne mode ok sina hustru samtyckio ok vplot Pedher Smalenning sin vpbögda trä gardh, belegen j nesta grenden swnnan Gramwncka grendh pa södra sydan j grenden nest —[1]) fore Mans mwramestara gardh, Gud hans siel nade, ok nest —[1]) fore Anders scredderes gardh, fore fempti marck stocholmske rede peninga. Huilke fornempde peninga forscriffne Anders Olsson kendes sigh rede-
128a.[2]) lige haffua vpborit wel til tacka. Thy affhende han sigh, sina arffuinga ok epterkomanda forscriffne gardh medh sin lengdh ok bredh bade medh tompt ok bygningh som thet nw staar ok tilegnade tet fornempde Per Smalenniger, hans hustru, barn ok arffuinga til ewerdeliga ega fore alla födda ok offödda aklagara, som lengden är xij (12)[3]) alna ok it quarter, bredleken xj (11) alna. Vppa huilken gardh ok tompt forscriffne Peder sin fritzskylling vp lade som lagh wissa.

Otte Brakell.

Wor herre ok höffuitzmantz swar til Rom och Lubeke pa Otte Brakelz wegna om hans egin widerkennilse, som han sielff til stodh fore retten, huilkit radit vtgaffue ok til stode j sine scriffuilse, ludende ordh fran ordh, som her epter scriffuit stander först pa swenska ok sydan pa tyska:

128b. Wij borgamestara ok radmen j Stocholm göre wittherligt, ath aar epter Gudz bördh Mcdlxxxiij vppa lögerdagen nest epter helge tre konunga dach *(10 januari 1484)*[4]) ware wij forsamlede j ware radzstue a rettom radzstue dagh j war kere [herre] ok höffuitzmantz her Sten Sture*s*, her Gregers Mats*sons*, riddara, nerwaran, Swanthe Nielss*ons* ok Peder Ragwals-

[1]) Tomrum lämnat för ett ord (»offuan» eller »nedan»), som aldrig ifyllts.

[2]) Vid den år 1791 verkställda pagineringen fingo denna och nästa sida genom misstag samma sidbeteckning som nästföregående blad i handskriften, varefter numreringen fortlöpte som vanligt. De måste därför här betecknas som sidd. 128 a och 128 b.

[3]) Urspr.: xj (11).

[4]) Trots textens ordalydelse avses år 1484, ej 1483; jämf. ovan sid. 27 f.

sons, wepnara, rikesens radh, tha j allis ware aahöran for retten tilthalede forscriffne war höffuitzman Otte Brackel, spöriendes om han nogat gotz hade sigh tilscriffuit lata j tolbocken, som han hiit jn j landet jnfört hade, som lagen ther om klarligan jnne hollendes äre, sydan then tijd han kom j myntamestarens Hans Grawes ok Finkes selscap. Huilket fornempde Otte Brackel tha tilswarade ok strax onödh ok othwngen appenbarliga til stodh fore the gode herrer och alle, at han jntet gotz hade sigh latet tilscriffua, som hijt jn j landeth jnfört war, antinge litet eller mökit, som ok beuiseligit war medh rikesens tolböcher, som tha offuer rantzakede worde. Huilke ord, taal ok widerkenningh som Otthe tha for retten bekendes j allis ware nerwaren, lote wij samma tiidh jnscriffwa och vptechna j wara stadz tenckiabock *etcetera*. Epter hans egen bekennilse giffuer war stadz lagh, ath hwo som nagat gotz jn 129.
vtj rikit förer eller jnkoma later, litet eller mökit, ok tet vndan löner eller döl ok warder medh fangen ok sigh thet ey tilscriffua later, tha är tet gotz alt forbrotit vnder kronan ok aa xl (40) marck, som lagen giffua. Huilkit wij hanom medh rette tha aff sade epter lagbokens jnnehollilse, swa hanom som andre flere swa dana, som sigh j swa matte forswmende worde *etcetera*. Ffremermeer haffuer fornempde war höffuitzman sigh tilbodit tijth ok apta fore rikesens radh, teslikis j ware radzstue öffuer bödich ath han wil standa fornempde Otte Brakel ok Hinrik Fincke her til retta och göre thöm baden altet hanom medh retta aff saght worder, huilket Otte Brachel ecke hende wil ey heller hanom til retta swara *etcetera*. Ythermera sigher fornempde war höffuitzman än nw, som han til foren altijt giort haffuer, ath warit zake fornempde Otte Brachel ok Hinrik Fincke wille hiit koma j rikit eller theris fulmechtige, tha skulle the her wara leydede ok felige, som hans apne ok rykesens leydebreff vtuisser, som han thöm sendende worder. Varedh ok zache ath the skywte pa at waar höffuitzman schulle nagre rekinscapsböcher haffua j sin gömer och antworden, huilke han siger sigh fran sigh vilia antworde j thwenna godhe 130.
manna hender ok befalan, swa at forscriffne Brakel ok Fincke eller theris procuratores mage theris gieldh her jnkreffuie ok

jnmane, teslikis vpbere *medh* the forrörde twa dandemen, som ther til skyckade worde, ok framdelis jnsetie til retta; hwen tha then gieldh medh retta til falle kan, antinge kronen eller forscriffne Brachell ok Fincke, tha ghaa ther om allaledes som lagen giffue ok the jnneholle. Er och fornempde war höffuitzman witterligit, hure fornempde Otte Brachel hauer sigh beklagat fore war helgaste fader paffwen, gode feder, herrer och stedher, hwre tet han schulle nw siszt, tha han her war leydet ok feledh j rykit, grepin wara, slagen och dragen j torn och j jern ok ther medh manga lunda bethwngen, ther han skulle sin gieldh vtkreffuie ok jnmana *etcetera*. Huilkit han medh jngen ret, skel eller sanningh nagantiidh kan eller schal bewisa eller nagantiidh skedde j then leyden. At tessin forscriffne ärende äre swa aldelis j sanningen forlöpen ok tilgangen som the forscriffne äre, witne wij medh wort stadz secrete och jnsigile vitterliga hengiendes nedan fore tette breff ok testimonium, som scriffuit ok giort är j wor stadh forscriffne Stocholm lögerdagen nest fore Lucie anno *etcetera* lxxxnono [**12 december 1489**].

Sequitur tet töska breffuit:

131. Wij borgemeystere vnde radtmanne tho deme Stochxholme don witlick vnde appenbar, betugende jn vnde mit desseme apenne breue vor allen de ene zeen edder horen lezen, dat jn den jaren vnsses heren Mcdlxxxiij amme sonawende negest na hilgen dre koninge dage, alsz wij to rade seten jn wnsses werdigen wolgeboren vnde ghestrengen heren Sten Sturen gubernators to Sweden, Gregers Matsson ritteren, Swante Nielsson vnde Peter Raghwaldsson vorscreuen rikes rådhes jeghenwardicheit, dar denne jn aller vnsser anhorende de ghedachte vnssze werdige here vnde ghubernator na flitiger jrforderinghe zo sich van rechte behorde apenbare vraghede vnde sprack to Otte Brakel, offt he ock ennyghe ghudere sigh hadde laten to scriffuen jn des rikes tolbock na jnhollende desser stadt rechte, de he allhijr jnt landt jngheuort hadde sint der tijdt he jn des mwntemeysters Hans Grauen vnde Hinrik Vincken selschap was ghekomen. Wor tho Otte Brachel do anthworde vnde sprack vnghenodeget, vmbedrouwet vnde vnghedrunghen myt

vryghen willen vnde wolbedachten mode appenbar tostundt vnde bekande, dat he alles nene ghudere de hiir jnt landt gheuorth weren, noch kleyn offt grot, sich hadde laten toscryuen, alz dat wol klar bewislick ys myt des rikes tolboken, de do 132.
mede jme richten clar ghenoch dar vmbe ouerlezen vnde dorch ghesocht worden, welkeres Otte Brachel vorscreuen wort vnde bekantenisse wij do suluest leten clar beschriuen jn vnsser stådt denckebock, vnde na Ottens eghenner bekantenisse gifft vnde medebringet vnsszer stådt recht zo dat we de ennyghe gudere hiir jnt rike brynget offte brynghen let, klen effte grôt, vnde dat vorhelet vnde vorswicht vnde dar mede beslagen wert vnde sich dar nicht toschriuen let jn des rykes tolbock, dat alle de ghudere gantz vorbraken vnde vorboret syn der cronen to Swedeⁿ vnde dar tho xl (40) marck holmske, welket wij na jnholde vnser stådt rechtbocke myt rechte Otte Brachel also do affsegheden ghelick eneme anderen, de sich jn sodaner mate ock also vorsumende worde. Vurdermer hefft ock vnssze werdighe here gubernator sich dicke vnde vake ouerboden vnde vorplichtet vor den erwerdigen vnde werdigen heren des rikes rade, desgheliken ok vor vnssz vppe vnseme råthuse jn zodaner mate, dat he dencket vnde wil stan Otte Brachel vnde Hinrik Vincken hiir to rechte vnde dôn en all dat em myt rechte affgheseght wort, welket Otte Brachel nicht wollde jnghan, vnde och nicht vnseremen (?) werdigen heren gubernator to 133.
rechte antworden. Hiir entbouen secht vnsser werdige herre ghubernator, alz he altiidt to voren ghedan hefft, alst weret zache dat vorscreuen Otte Brachel vnde Hinrik Vincke wollen hiir komen jnt rike efft ere vulmechtige her senden, so sollen se her wesen leydet vnde velget na vtwysinghe vnsses werdigen heren ghubernator vnde des rykes rades leydebreuen; weret ock zake dat Otte Brachel vnde Hinrik Vincke sich wolden scheten vppe vnsseme werdigen heren gubernator vnde seggen, dat he ere rekenboker jn syner ware hebbe, welket vnsser here gubernator secht, jsset zache dat he ennyghe rekensboke in syner were hefft, de Otte Brachel vnde Hinrik Vincke tokomen, dat he de wille van sich antworden thwen vromen mannen hiir tome Holme, so dat Otte Brachel vnde Hinrik Vincke

offt ere procuratores zolen vnde moghen ere schuldt jnmanen vnde vpboren myt den sulfften vromen mannen, de dar tho gheskychket werden, vnde vurder de penninge by wns jn tho settende to rechte weme sodane gelt thoghefunden wert myt rechte, efft der cronen edder Otte Brachel vnde Hinrik Vincken, dat yd sole dar vmme ghan alz recht ys. Jst ock vnsseren
134. werdigen heren gubernator to wetende gheworden, dat de vorscreuen Otthe Brakel sich beclaget hefft vor vnsseren hilgesten vader deme pawesse ok anderen heren, forsten, luden vnde steden, als hiir latest was jme rike leydet vnde veleget, dat he do were ghewest geslagen, grepen vnde ouer handtheredt jn tornen vnde hechten vnde jn velen enden bedrouwet vnde bedwngen, dar he syn gelt zolde vpp manen, welket Otte Brachel myt nenen dyngen zal efft kan bewysen. Dat alle desse vorscreuen artickell vnde punckt als wo wor steyt vor wnssz ghescheyn vnde vorhandelt syn, dar hebbe wij to merer thuchnisse vnde orkunde der warheit vnsser stådt secrete witlick den (!) hengen nedden an dessen breff, de ghegeuen vnde ghescreuen js tome Stocholme ame sonnawende vor sancte Lucie virginis jn den jaren vnsses heren dusent verehundert negen vnde acthegenstiich.[1])

[**12 december**]. Sancta Lucia afftan forscriffne j welbordich herris her Gregers Matssons ridderes, Erick Thuresons war kere herre ok höffuitzmantz fogit pa Stocholm nerwaran loffuide ok forwilkorede sigh war forscriffne höffuitzman her Sten Sture medh sin swornom edh, at om swa ware, som Gud forbiwde, at nagat hinder hende eller appellering giordes pa war stad aff Otte Brakel eller hans medh hielpera om then reth hanom epter war stadz lagh aff sades, tha wille fforscriffne war höffuitzman medh sina arffuinga ther om til swara medh[2]) hwadh reth ther pa trengie kunne ok frie var stad j alle hande matte ok staa for all schul ok schada medh sina arffuinga, som ther aff hende kunne.[3])

---

[1]) Sid. 135 i hdskr. saknar anteckningar.

[2]) Ändrat från: for.

[3]) Denna anteckning är av stadsskrivaren gjord på en lös lapp, som är instucken i handskriften vid början av ämbetsåret 1490—1491 och å

Erick Joansson radman. 136.

[9 december]. Samma forscriffne odensdach[1]) stode vp j retten fore sittiende ars borgamestara, her Benct Smalenningh ok her Peder Jensson, Pedher Laurensson j Syxta[2]) j Vermdö sochn, Hemming Pedher (ɔ: Pedhersson) pa Resernä j Öffuerby j Akers sokn, wel fortenckte och beradne medh theris husfrwer samtyckio ok loto vp ärligom manne Erick Joansson radman j Stocholm theris stenhus ok liggiende grund, belegit pa Norra po[r]tz gatu vestan wiidh Almenningx gatan östan Michel Swartes prebenda hussz ok sunnan Helge andz stenhus, som Tydeman kniffuasmit vtj bor, ok nordan Per Stalz huss, som hans efterbliuende hustru medh sina dotter besitther, vtj huilkit huss Erich klensmidh nw vtj bor ok ligger j mellen twa twergrender wester aff Almenningx gatan löper ok the sama huss erffde epther theris moder broder her Karl j Frötwna, Gudh hans siel nade, ok kende the sich fulle bethalingh vpborith haffua aldelis wel til tacka. Thy aff hende 137.
the sich medh sinom epterkomandom arffuom forscriffne stenhus medh grund, kellere och bodh, som tet nw jnnan iiij (4) mwra vpbögd är, ok til egnade tet Erick Joanssone och hans arffuom til ewerdelica ega, huilkit som lagbodit och lagstandit er ok forscriffne Erick Jonsson tha for retten sin fritzskylling vp lade som lagh vtuisa. Thy magh ok schal forscriffne Erich Joansson medh lagen sama huss ok grundh nywta, brucha och beholle fryt och quitt til ewiigh [tiidh] aldelis obehindreth fore alla ffödda och ofödda aclagara epther thenne dach oc tiidh.[3])

[12 december]. Lögerdagen nest epter concepcionis Marie sades, ath Benckt Kogh och Peder Fywmbo forlicha sigh medh sine wenner pa bade syder om then gambla rwstoga bössan.

---

baksidan har följande påskrift, likaledes av Helmiks hand: Om myn herre her Sten Sture, om Otte Brakel och hans ärende, som för retta ware j thetta forscriffne aarit odensdagen (ɔ: lögerdagen?) nest fore Lucie anno precedentj.

[1]) D. v. s. onsdagen före Luciadagen.

[2]) I jordeboken kallas han *Laurens* i Sixta.

[3]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 159, n. 1110.

Samme dach rechte dragarana handena for iij (3) marck for öl tunnan the togo aff tywffua dragarana ok vpdrucko, thy the[1]) baro tet ecke tijdh som thet schulle beres aff the andra dragara, ok ther medh skulo the bethala ölit, som the vthdrucko. Dabunt j (1) marck.

[1490.]

138. Skypper Oleff Tawast.

[**18 januari**]. Sancte Hinriks afftan epter jwlen loth vp Marten Knwlle for retten Oleff Thawaste sit stenhws ok liggiende grundh, belegit westan mwr offuan langa Almenningx gatan j gambla mwren nest sunnan Joan scredderes stenhuss ok nordan almosa husit, medh iiij (4) fria mwra alla ledes som Swen Suderlandh tet atthe for ij^{c} (200) marck stocholmske rede peninghe medh swa skel, ath forscriffne Marten Knwlle schal haffua, nywta ok beholle ena litzla waningh wiidh öffra gatan och wiidh öffran porten fry och quitt j sin liffztiidh ok fornempde skypper Oleff Tawast rade thogh husit offuer bade vp ok nidre medh sina twa kellera och alla til behörilse j husit fry och quitt til ewerdeliga egha, epter hans dödh Olaue quitt
139. husit, vppa huilkit Oleff Thawast sin frytsskylling vp lade som lagh vissa. Thy magh och skal fornempde Oleff medh sina arffuinga haffue, brwcha, nywta och beholle forscriffne huss medh alla sine tilbehörilse til ewig tiidh obehindret fore alla födda och ofödda aklagara[2]).

Samme dach, mandagen sancte Hinriks afftan, stodh vp j retten Cristin Peders dotther, ffödh j Carelen, forswor staden och stadz marker for ath hon belögh sin hosbonde Eskyl j ladegarden ok hans hustru Anna thet theris äre pa gik, ok ther medh gaffue the henne wenschap, at hon forswor staden.

140. [**20 januari**]. Odensdagen nest epter Hinricj episcopi sades aff for retta, ath Laurens Japson skal fornöie Erick Joansson sin kopper, som han vtlade for hanom, som han war god fore j Westeraarss ok Laurens Japssons hustru hanom ther om hade bedit. Tha framdelis schal Laurens Japsson söchie sin schade

---

[1]) I st. f. »thy the» urspr.: ok.

[2]) Jämf. a. a., sid. 160, n. 1111.

her j gen, nar som hans gotz komber her aff Westerars, som kopperen annamade aff Erich Joansone.

Bödz Nic. Persson wiidh sine vj (6) marck at förnöie Tyle Hampis drengh jnnan solseth, pant eller peninga, pa sin hustrues wegne, som hanom och til foren bwdit war wiidh sine iij (3) marck och ecke hiöltz.

Ffrater Laurencius Philippj citauit Gregers skynnere förste tiidh.

Samme dach for retta berette Staffan Westgöte, hanom 141.
medh rette affsacht war j Stregnes, at han schulle fornögie canickana iij^{c} (250) marck jnnan nesta vj (6) vikur, hwilkit han nw widerkendes at han hade nw for viij (8) daga sat fran sigh jnnan forsagda tiidh ij^{c} (150) marck, ok nw giorde han kunnocht, ath han pantsetter C (100) marck j sith fasta liggiende grundh her j Stocholme ther han bor pa norra sydonne wijdh sigh pa renta til thess hann formagh the C (100) marck vtlöse.[1])

[**23 januari?**]. Samma lögerdagen fore Ericj[2]) sades for 142.
retta, ath Hinrik van Essen haffuer jntet ath sware Hinrik Babbenhussen pa sin broders wegna, Gert van Essen.

Same dagh sades for retta, ath Anna Mattis sutoris giffue Mattis Rabbe pant eller peninga jnnan xiiij (14) dagha wiidh sine iij (3) marck.

Samme dach stode fore retten Birgitta Philpusse dotter, ffödh j Varfrwkirkio sochn wiidh Abo, ok widerkendes at hon hade solt eth flesk och en span rogh. Swa widerkendes hon, at hon hade for twa aar sydan standit her wiidh stupan for tiwffuerij ok forsworit staden *etcetera*. Thy dömpdis hon j stocken j gen ok fran annat örath ok forswerie staden. Komber hon j gen, seties j jorden epter lagen.

Samma dach giorde Hinrik van Essen Cristiern Galle mechtogh for retten at vtkreffuie sin gieldh her j staden j sine fran ware ok bödh borgamesteren Cristierne wiidh sine iij (3) marck fulfölie hans erende.

---

[1]) Nedre delen av sid. 141 i hdskr. saknar anteckningar.

[2]) Dateringen innehåller en motsägelse, då närmast föreg. anteckningar hänföra sig till en onsdag. Lördagen före Erici (translacionis) = 23 jan.

143. Samma dach bödh Erich Gislasson vp silff pant förste tiidh. Hans Melemaⁿ citauit hustru Margit Oleff Kochx iij (3:e) rese. Anders Hansson *citauit* Knwt j Falkenstens grendh iij:e (3:e) resa.

Jöns Matsson.

Samme dach sporde borgamesteren her Benckt Jöns Matsson aath offuer xvj (16) resar, om han hade the three nobla, som Anders Suensson halffdelin pa thaler pa sin drengx wegna, som drengen hanom tilscriffuit medh ij (2) breff, som j disken liggie. Huilket Jens Matsson ney til swarede, swa segiende: »Jnga nobla hauer jach aa hans wegna the hanom til höre. Än haffuer jach eth par nobla eller ij (2), tha höre the mich sielffuaⁿ til»; jnge hade han aff hanom. Thalede forscriffne Jens Matsson vtochtelige til forscriffne Anders Suensson for retten, swa segiende: »Thu skal ey faa noble aff mich pa thin drengx wegna, thet thu en wille springe vp j wederith», for huilken vtuchteligen ordh han rechte handena for xl (40) marck. Dabit x (10)[1] marck.

144. [**30 januari**]. Lögerdagen nest fore purificacionis Marie bödh Erich Gislasson vp silff pant ij:aⁿ (2:an) tidh.

Sades for retta, ath Nic. Persson giffue Remer Röffuere pant eller peninga jnnaⁿ solseth wiidh iij (3) marck.

Sades for retta, ath Nic. Persson giffue pötkeren sine peninga jnnaⁿ xiij (14) dagha viidh sine iij (3) marck.

Magnus guldsmit rechte piganes formyndara handena for j (1) nersk ok en bolt lerept, hon schulle haffua for sin hwmach och möde, ok formyndaren iij (3) marck for sine forteringh aff Vpsala her j mellen.

Oleff Laurensson *citauit* vxor Elin Hans Japssons iij:e (3:e) resa.

[**1 februari**]. Mandagen warfrw afftan purificacionis bödh Oleff Tawast twa sina thre garda westaⁿtil förste tijdh.

145. Erich Persson bödh vp en pant, kellere, förste tiidh.

Laurens Japsson sutor bödh vp sin gardh förste tiidh.

Melemaⁿ *citauit* Gert malere iij:e (3:e) tiidh.

---

[1]) Möjligen ändrat från: v (5).

Anders Kradenpoycka *citauit* Kaderin rödsko iiij:e (4:e) tiidh.

Matthis Thomasson.

Samme dach stode fore sittiende borgamestara her Nic. Persson, som j her Benckt stadh tha sath, medh her Peder Jensson borgamestere j fogatens ok mestadelin aff radzsens nerwaran Jap Jönsson, Hans Lambrictssons radmantz söster son, for retten velfortenckter och giorde kunnocht, ath han hade giort eth köp medh sin kere swagh Mattis Thomasson ok hans hustru Elzeby, som war hans syster, ok eth böte om alla the arffdela hanom medh sina forscriffne syster tilfallen ware epter theris moderbroder Hans Lambrictsson, Gud hans siel nade, 146.
thesliges om the arffdela ther forscriffne hans modermoder (ɔ: moderbroder) Hans hade medh sigh jnne epter then andre hans moderbroder her Japp j Österhaninge war, Gud hans siel nade, swa och om thet federneth, nager part ther stode til göme j quarstede ner Hans Lambrictson, tha han döde. Ffor huilka vptalda arffdelar fornempde Japp Jönsson kendes sigh for retten thwhundrade lxxx (280) marck stocholmske vpborit haffua oc veltiltacka fornögdan wara, som hans apne permantz breff vtludde, som han alt radit badh besegle vnder stadzens jnsigile[1]) medh sit egit jnsigile, huilke arffdela han tha Mattis Thomassone frith ok quitt vplot fore retten ok tha strax forscriffne Mattis Thomasson sin fritzskyllingh vplade som stadz lagh vtuissa. Thy magh och schal fornempde Mattis medh sinom arffuom haffua, nywtha, brwka och beholle alla the arffdela, bade lösta ok fasta, jnnan stad ok vtan, hwar thee helst ere eller finnes kunno, jnge vndantagne, som breffuit jnneholler, til ewiigh tiidh oklandret fore[2]) alle födde ok offödde aklagara epter thenne tiidh[3]).

[10 februari]. Odensdagen nest epter Dorothee wirginis 147.
sades for retta, ath Gert malere skal giffue Hans Melemans sine x (9 1/2) marck eller pant jnnan xiiij (14) daga wiidh sine iij (3) marck.

[1]) De tre sista orden tillskrivna i margen.
[2]) Ändrat från: aff.
[3]) Jämf. a. a., sid. 160 f., n. 1112.

Tyghen.

Thesse ere the tygh, som han[1]) pa sköt, tha han hade funnit bandit, som han schulle haffua lystz (ɔ: lysth?) fore. Primo Jöns finszke, Jöns Hansson, Oleff, Jacob ok Erich.

Lasse Olsson giorde sin edh ath han jntet Jesper Norby är skylloger ytermera en han honom haffuer bethalit, som scrifften vtludde, som lessen wort for retten.

Sammä dach citauit Tyle Bussman Hinrik Kockx hustru iij (3:e) resa.

Samme dach citauit hustru Elzebe skypper Jacobz Mans Vrangh iij:e (3:e) resa til retta.

148. [**13 februari**]. Lögerdagen ante Sigfridj episcopi. Laurens, som bandit hade funnit j Reffle, rechte handena for xl (40) marck jnnan luchta döre, medh swa wilkor giort ath han ey skulle worde skamferedh eller berychteth. Dabit v (5) marck.

Same dach. Laurens j Wyuelsum magh forbiwde sine hwsalön til faredaga pa sin deel j garden, som Oleff Mickelsson hanom affköpte. Faar han icke sine bethalingh jnnan nestkomende fardaga, tha bliffue wijdh sin deel j gen ok biwdhe hanom vp, om han wil selie hanom.

Sades for retta, ath Bertil malere skal ware j Stregnes nw om samtingh medh sin tygh til rettha medh Laurens j Skelby wiidh hwar theris xl (40) marck vtan nade; ther skal tet och rantzakes som gerningen giordes[2]).

149. Same dach viderkendis Bertil Matsson ok —[3]) Hinriksson for sittiende radit, ath the hade stolit jj (1½) alin alisk, westerlindisk j (1) alin, nagat lerept och wadmal *etcetera* aff Biörn j Medellösa sath. Epter theris gerningh oppinbarlicha dömpdis the til stocken, fran hwden, flya staden och stadtz marker.

Samme dach feste Oleff Eliffson lagh sielff vj:e (6:e), ath han jnthet hade vtaff hans broders erffue, som bonden pa thalar.

---

[1]) Härmed avses den Laurens, som omnämnes i en anteckning om saken 13 febr.

[2]) Jämf. ovan sid. 344.

[3]) Tomrum för förnamnet, som aldrig ifyllts.

Hans Wlff feste lagh sielff vj:te (6:e), ath han fich jngen hest aff Basse, som han pa thaler.

Magnus Wrangh kome fram medh sin tygh, som han pa skywter, som är Jens Martensson.

Hemmingh Olssons hustru.

Sades for retta j fogittens Erich Thuressons nerwaren, ath Oleff Japsson östan til schal fornögie hustrw Margareta j gen the lxxx (80) marck, som han hade til gömo aff hennis fram- 150.
ledne dande mantz arffuinga, aff the thu barn j Findlandh som ware Hemming Olssons söster barn.[1])

Birgitta Anders Jönsson karffuataskes.

[17 februari]. Odensdagen nest epter Sigfridj stode vp j retten hustru Kaderin Erickx dotther medh sin sön Hinrik Jensson velfortenckte ok vploto hustru Birgitta, Anders Jönsson karffuataskes epterleffue, alt tet arff som thöm war tilfallit epter hennis bonde Anders Jönsson, Gud hans siel nade, huilkit forscriffne hustru Kaderin, fornempde Anders Jönssons moder, och Hinrik Jenson, hans broder, the fulmechtoge ware pa alla arf- 151.
fua wegna fodda och ofödda, huilkit arff the forscriffne hustru Birgitta frith och quitt vploto, bade lösth ok fast, fore retten j radzstuen ok forscriffne hustru Birgitta sin fritzskilling vplade som lag wisa. Huilkit hustru Kaderin och Hinrik Jensson kendes sigh allaledes wel fornögde ware til fulle bethalingh. Thy mag och schal fornempde hustru Birgitta haffue forrörde arff, bade löst och fast, vhindret och oklandret nywta, brucha ok beholle til ewiig tiidh medh sine arffue fore alla aklagara epter thenne dach.[2])

Samme dach giorde Hans Wlff lagh sielff vj:e (6:e), ath han aldrich fich nagan hest aff Jöns Basse, som han hanom til lade och pa sade. Edemennen ware: Joan Lyndorm, Karl werchmestera, Staffan Skalme, Peder Joansson, Jöns Biörnsson.

Erick Persson j Berga loffuede fore Per Laurensson, hustru Ramfride suen j Halqwj, redasuen, at han kommer her til retta, om nager klagamal pa hanom ytermera kan koma, ok hans weria, aremborst ok polyxe seties jn til retta.

[1]) Jämf. ovan sid. 393 ff.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 161, n. 1113.

152. Laurens i Skelby[1]).

Samme dach stode Laurens j Skelby for retten ok widerkendes, ath han gaff ij (2) öre och ij (2) peninga for alen, ok sade ath han jntet hade fangit hustruna alen til gömo vtan lot hanom liggie pa bordit ner sine stalbröder swa lenge han wte war, ok til foren hade Laurens sagt, ath han hade giffuit viij (8) artiger for alen.

Laurens i Skelby.

Vitnede then gamble mannen medh Laurens j Skelby, som han sköt til witnes, ath han nerwar, nar han köpte alen. Tha witnede han, ath han gaff viij (8) artiger for alen och ath Laurens fick hustruna j Stregnes alen til gömo; tet sagh han medh sine ögon oppinbarliga.

Hinrik Andersson citauit Oleff Seck iij (3:e) resa.

Anders Laurensson citauit Ragwal mwramestere och Elin Karandz iiij (4:e) resa hwart thera.

Ffolmer van Lunden bödh vp löoss pant förste tiidh, j (1) skeedh och en kede.

153. Clauus Skeels arffuinge.

Stode vp j retten Clauus Wyszeke, Clauus Skelz sösterson, ok thalede pa tet arff ok arffdela, som fallen ware epter fornempda Clauus, Gud hans siel nade.

[**20 februari**]. Ffastelauens lögerdagh giorde Oleff Eleffson lagh sielff vj:te (6:e), at han jntet mera egadeler hade epther then man som druncknade. Desse waro hans edemen, primo Benckt Kogh, Mattis Nielsson, Mattis Trolle, Pawal bagare, Hinrik Östensson; sielffuer är han vj:e (6:e).

Laurens j Skelby.[2])

Samme lögerdagh for fastelauens sundagh stode vp[3]) j retten Joan Mansson j Tore, Pedher Pawalsson ibidem, Joan Brodh ibidem, alla j Sorunda sochn, longa Gregers ok Lyndwiidh, borgara her j Stocholm, witnade ok sworo pa korsith at the nerware j stuen j Stregnes, tha Laurens j Skelby solde aalen for viij (8) artiger, j (1) pund saltgrönan, ok han an-

[1]) Denna och nästa rubrik senare tillskrivna.

[2]) Rubriken senare tillskriven.

[3]) Ordet utstruket.

nam*a*de pen*ingana* pa bordet, ok som köpte annam*a*de alen ok fick fram*delis* wer*dinnen* til gömo, ok th*et* war om morgonen 154.
moth.[1])

Her Benc*k*tz Smalen*ning*x witne om lange Gierdh.[2]) 155.

[1 mars]. Mandag*en* nest epter dom*in*icam jnuocauit bödh 156.
vp Laur*ens* Jpson sutor sin gardh annan tiidh.

Helmich stadzscriffu*ere* bödh vp ith hus och ena tompt pa Swdra malm pa her Marten Fromes wegna.

Ingewaldh Torsten*sson* bödh vp — —[3]).

Ffolm*er* fan Lunden bödh en skeedh ok ena kede annan tijdh.

Magnus tolk bödh vp sith hws förste tiidh.

Hustru Cecilia citauit her Algutz moder förste tijdh.

Helmick stadzscriffu*ere* bödh vp löss pant pa her Marten Fromes weg*na* första tijdh.

[6 mars]. Lögerdagen nest epter dom*in*icam jnuoc*auit* Nic. t*imber*man feste lagh syelff vj:e (6:e) for the iiij (4) m*arck* husalön, Lasse Wise pa thaler.

Helmick stadzscriffu*ere* bödh vp löss pant pa her Marten Fromes wegna annan tijd*h*.

Hustru Cecilia c*itauit* her Algutz modher annan tiidh. 157.

[8 mars]. Mandagen nest epter dom*in*icam reminiscere bödh Pedher Jonsson vp eth hws pa mester Marten Praalz weg*na*.

Laurens Jpsson sutor bödh vp en g*ard* iij:e (3:e) sin.

Erich Pedersson bödh vp en kellera iij:e (3:e) tijdh.

Mag*nus* tolk bödh vp sith huss annan tiidh.

Ffolmer fan Lunden bödh vp en q*ui*nna kapa annan tijdh.

Helmick stadzscriffu*ere* bödh vp eth stenh*us* j Tranga sundit och ena tompt pa malmen annan sin pa her Marten Fromes wegna ok löös pant iij:e (3:e) sin.

Oleff Tawast bödh vp twa sina garda iij:e (3:e) sin.

Samma dach bödh Berendh sutor vp en gardh p*ri*mo.

Thomes scriffu*ere* bödh vp en gardh förste sin pa frw 158.
Elina wegna.

---

[1]) Hela den följ. delen av sid. 154 i hdskr. saknar anteckningar.

[2]) Anteckningen ej fortsatt. Hela återstoden av sid. 155 i hdskr. är blank.

[3]) Anteckningen ej fortsatt.

Litzle Biörn Sywrdsson bödh vpp en gardh fförste sin, pant.

Staffan Vesgöte cum vxore.

Samma dach stodh vp j retten Staffan Westgöte ok gaff sina elzkeliga kere hustru Cristina Hessens dotter hwan iij:e (3:e) pening, ok forscriffne hustru Cristina gaff sin dandeman j gen hwan x:de (10:e) pening, alt epter lagen pa bade syder, ok kendes hon at prebendan schal vppe holles til ewiigh tiidh vtaff hennis deel swa wel som hans, som the baden medh godwilie samtyckth haffue.

Affwistes her Nic. Persson och Mauricius van Daalen til forlichningh: kunne the icke forlikas, kome her j gen om odensdagh nestkomandes.

Laurens j Skelby och Bertild malar.

Samme dach stodo vpp j retten Clemit Bencktsson, Erick Joansson, Erick Jönsson, Jacob Moysse, radmen, ok Per Joansson,
159. vnderuiste hurw hustrunes ordh ok taal waar j Stregnes om thet pund aal, som Laurens j Skelby och Bertil malere om trettade, huilke forscriffne vtsende ware aff fogitten Eric Thuresson ok alt radit til forhörende j Stregnes marknedh hure ther om war. Tha vnderuiste the, at hustrunes ordh ok thal war, at tha Laurens j Skelby wille ferdas aff by, tha begerede han aff werdinnen, hwadh han hade henne fangit til göme, huilkit hon jn baar. Tha kom aalen medh til syne, ok werdinnen hade mökit til skötande. Tha sade pilten medh Laurens waar[1]): »ther är nw jntet jnne mer annat än aalen». Laurens sade: »gak ok hempta hanom vth!» Pilten jn lop ok beddes aalen. Hwstruen swarade: ney, myn sön, jngen aal fick thu mik ok ey heller thin hosbonde». Medh tet gik hustruen wth ok lade aalen j stuen for gesterne, swa lenge hon gik epter ööl thil thom. Medan hon vte war, kom sielffuer Laurens jn ok thogh aalen. Tha hustruen jn kom, sade gesterne til henne: »her war en man ok tock bort aalen». Hustrun lop vth ok beddes aalen ok fick hanom ecke. Meden hon löp jn j gen effter mera hielp,
160. meden körde Laurens bort och drengen medher; sydan sages

[1]) Efter detta ord har först skrivits följande, som strax utstrukits: »gudfader, wele I ecke».

the jntet then tijdh. Tha ther effter gik hustrun ok wenade sigh, at aalen war borta ok hon betalade bondanom viij (8) artiger for aalen, som henne fangit hade til göme. Epter hennis stora laat ok harmheet hon hade pa Laurens j Skelby swarade Bertill malere: »kere verdinne, thaler ecke vppa hanom; han er en dandeman». Tha swarade hustrun: »jach schal lata scriffue eth breff epter hanom, som ey schal got wara». Tha swarade Bertil: »ney, görer thet ecke; jach wil faa eder the viij (8) artiger j gen, han er een dandeman, jach tror hanom swa wel, han faar mik thöm wel j gen j Stocholm, nar vij ther saman komom».

Erick j Bagerne.

Samme dach stode Erick j Bagerne ok tygede for alt radit j fogittens nerware aff sins söns ordh, som hade folgt Laurens j Skelby samma tijdh, ok sade ath hans sön til stodh, ath 161.
Laurens thogh aalen aff stuen ok lade hanom j drengxsens kysta slede ok drengen förde aalen heem, ok for samma aall, tha the heem komo til Laurens, gaff drengen Laurense j (1) öre ok en peningh for halffua pundit aff hanom, ok sielffuer Laurens beholt andre halffua deelen.

[**10 mars**]. Odensdagen nest epter dominicam reminiscere 162.
stempde Marchus Nic. medh hoffwudit Persson iiij (4:e) tijdh.

Jöns Mws.

Samma dagh stode for retten Jens Mwss j fogatens och allt radzens nerware ok sade, at han sina hustru liff ey war begerende eller Mans scriffueres, som saman til hopa vptagen ware j Magnesse stugu, huilkit han kendes hade forlatit och offuer giffuit for dandeme[n]tz bön scul ok Magnus schulle hanom vt giffue x (10) marck, som dandemen hade hanom loffuit pa hans wegna; hustruna sine wille han jngelunda j gen haffua.

Magnus scriffuere.

Samma tiidh stodh Magnus scriffuere vp j rette. Sporde fogitten Erick Thuresson hanom til, om han til staar, ath han 163.
hade werlzscap medh Jens Mwsis hustru, huilkit han jaa til swarade, ok hustrun stode tha hart ner.

Samma tijdh the vtuiste ware vort fogitten ok radit swa offuer ene, ath epter bonden staar ok beder for theris liff ok

haffuer thöm liff wnt, som störste saken pa gielder, ok thagit böter aff mannen, tha skolo the baden böte epter lagen vtan nade hwart thera xx (20) marck ok nywta borgan pa bade syder, om the borgan kunne faa *etcetera*.

Magnus scriffuer zaker til xx (20) marck.

Kaderin Mwsans zack till xx (20) marck.

164. Margit halffstoop.

Stode vp j retten j fogittens Erich Thuressons nerwaran ok viderkendes, ath hon hade thakit Hans Mille allen sin förlich bort pa sin mandoms wegna *etcetera*, huilkit hon widerkendes at hon tet giort hade v (5) aar sidan pa then stad ther han hade standit och giort sit watn fran sigh. Samme dach widerkendes halffstopit, ath Anna finszka hon lerdhe henne then troldomen, som war her Laurense deya j Börchlinge wiid Vpsala. Sade hon, tet Anna singerska gaff Hans Mille kattahiernan, at hon tet for henne hade til standit. Samma dach bekendes forscriffne Margith, tet hon sigh ey hade scriptat eller beret j v (5) aar.

Sades aff for retta, tet forstandarana j Sielagarden skole
165. anname the peninga til sigh, som Signut Biörnsson hade aff Anders Persson medh kylan, som ther stode til retta swa lenghe Anders kome medh sin breff och skel aff Bergit, huilke än nw schole ther staa til rette til tess *etcetera*.

Philpus Jensson, Gambla Vpsala.

[13 mars]. Lögerdagen nest epter dominicam reminiscere stode fore retta Mans Jensson, Biörn j Bierby, Gambla Vpsalä kyrkioweria, ok loto Philpus Jensson quitt och fry fore xv (15) marck pa Henrik Olssons wegne, Gudh hans siel nade, som han war skylloger Gambla Vpsala kirkia pa en tiwffs wegne, som han hade medh köpslagat ok tiwffuen stolit hade aff forscriffne kirkia.

Hinrik Erichsson, Gambla Vpsala.

Stode och forscriffne kirkiowerio och loto Hinrik Ericsson quitt och fry for allt thet han hade aff Gambla Vpsala kirkio,
166. som han hade köpslagat medh then stora kirkiotiwffuen, som her ffor staden hengder wort, huilke the til stode at kirkian alldelis til tacka wel fornögde war, the pa hennis wegna.[1])

[1]) Jämf. ovan sid. 293.

Strobuck citauit Johan Perssons hustru iij:e (3:e) resa.

Herman Rogge bödh vp silff pant förste tijdh.

Erick akere bödh vp lös pant annan tiidh.

Nic. Perssons tygh, som han pa scöt, vare Mattis Finne ok Hakan scriffuere.

Arendh Sprwnck citauit Nielz Hanson förste sin.

Hans Kölnere citauit Staffan belteres hustru och Pedher Skow primo.

Screddere suennin pa slottit forlica sig medh Biörn fiskara och hans medhbröder.

Hinrik Olsson verie aff sielff siette, at han ey loffuede 167.
fore saltit medh sampnade handt.

Marchus skypman verie sigh s[ielff] xij:e (12:e) for thet tiwffueri, Nic. Persson medh hoffwudit hanom til lagdt hade.

Hinrik Serken sade, ath han wil heller bliffue j mynne än göre lagh fore pigan.

[**15 mars**]. Mandagen nest epter dominicam oculj bödh Magnus tolk vp sith hwssz iij:e (3:e) sin.

Jacob Moysse bödh vpp en kellere iij:e (3:e) tiidh.

Pedher Joansson bödh vp eth hwssz ij:an (2:an) thiidh.

Thomas scriffuere bödh vpp eth hwssz annan tiidh pa frw Elina wegna.

Samma dach bödh Oleff Tawast vpp twa sina tregarda iij:e 168.
(3:e) sin.

Samma dach bödh Berendh sutor vp en gardh annan sin.[1])

Oleff j Horn.

Samma dach stodh vp j retten fore sittiende borgamestara her Benckt Smalenninger ok her Pedher Jensson j fogatens Erick Thuressons och alt radzsens nerwaren schipper Oleff Thawast vell fortencter medh sina hustru ok flere wena rade, jaa, godhuilie och samtyckio ok vplot Oleff Olsson j Horn en sin gardh medh eth bryggerhussz nedan vestan garden, belegen westan mwr vtj her Benckt Smalenningx grendh, som fforscriffne Oleff Tawast sielff besath pa norra siden nest nedan Hans Japsons gardh ok hws, fore Cxl (140) marck stocholmske rede peninga,

[1]) Denna anteckning är införd senare än nästföljande.

huilke swmma schipper Oleff Tawast kendes sigh wel til tacka fornögdan wara. Thy aff hende forscriffne schipper Oleff sig, sina hustru, barn ok arffuinga fornempde gardh, tompt, kellere ok brygger hwssz ok alla theris epterkomanda och til egnade tet alt zamantz Oleff Olsson, hans arffuinga ok epterkomanda til ewerdeliga ega fore alla födda och ofödda aaklagara, som lengden är xxvj (26) alna nedh at gatan, bredhleken xj (10 1/2) alin, pa huilken Oleff Olsson sin fritzskylling vplade som lagh wysa.[1])

169. Jens Ödgersson.[2])

— — — — — — — — — — — — —

Hemick(!) stadscriffuere bödh vpp eth hussz j Tranga swndit wijd Jern torgit pa her Marten Fromes wegna iij:e (3:e) sin ok ena thompt pa Swdra malm samwledes.

Erick akar bödh vpp löössz pant iij:e (3:e) sin.

170. Lasse Andersson, Magnus tolk.

Samma dach stode Mans tolk fore sittiende borgamestara her Benckt Smalenning och her Pedher Jensson j fogatens och radzsens nerware och vplot Lasse Andersson en gardh, belegen vestan mwr j Mattis Martenssons grendh, allaledes som han nw staar och vpbögder är nest vestan hans egit stenhus j grenden fore xlvj (46) marck, huilke peninga Mans tolk kendes en deel vpborit haffue ok en deel stodh j gen, som han schulle bethale arit epter, [medh swa skel?] ath kunne forscriffne Laurens ecke betale tet j gen stode, tha schulle tet affslaz j hans ars lega, tet Mans hade pa köpit vpborit, hwart aar iiij (4) marck, ok tha han hade sitit for then vpborne suma, tha schulle Mans tage och beholle sin gardh frith och quitt fore Lasse Andersson och alla hans arffua och epterkomanda vtan alt tiltal.[3])

Arendt Sprunck *citauit* Nic. Hansson ij (2) synnom.

Sancte Ericx tompt.

Langa her Ericx garda tompt westan til, som ligger j Mans

---

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 161 f., n. 1114.

[2]) Den anteckning, som bort följa på denna rubrik och för vilken två tredjedels sida reserverats, har aldrig införts.

[3]) Jämf. a. a., sid. 162, n. 1115.

Olssons grend, är lengden j (1) quarter och xj (11) alna, bredleken xiiij (14) alna.

Herman Berendz citauit Ingeborgh Oleff Pederssons iiij 171.
(4) sin.

Hans Kölnere citauit Peder Schogh iij:e (3:e) sin.

Oleff Hansson, Magnus sartor, Jacob, Karl. Desse dandemen skattade kapan for xx (20) öre j aller lettaste, som Wincencius ok Thomas hade röffwath aff her Gerdt, ok en silff sked, ther medh xiiij (14) öre rede peninga, huilke the ey til stode om peningana; kapan widerkendes Wincencius ath han hade vtsath for ena marck rede peninga. Epter theris egen widerkennilse, som j rettän lagh appenbarliga, dömpdes the til swerdh. Pie memorie.

Jesper j Norby see sigh til, om forstandarana j Helge andz husit kunne fornöie hanom for tompten; kan thet ey worde, swa tet the kunne forlikas, tha thagi Jesper Norby sina tompt j gen aff Helge andz husitt ok selie henne sidan hwem hanom teckes.

Magnus köpman, Pedher Jönsson Swart. Desse dandemen 172.
forscriffne äre aff radit tilnempde at vpbere bödelz peningana om kringh staden och bade malmana.

Samme dach kendes Oleff Fuglabroch, ath han hade stolit en bath medh pyeltom gamblom, medh ena nya rya ok iij^{c} (250) ferska lakar. Epter sin egen widerkenningh dömpdes han til rep. Pie memorie.

[**17 mars**]. Odensdagen nest epter dominicam oculj sades for retta, tet hustru Ingeborgh Erich Philpussons är plichtoch ath bethala silden, epter hon haffuer henne flith ok fört j marknadena ok hem j gen ok är icke swr; ther medh forlike sigh medh Hinrik Bryninck.

Same dach feste Ragwal kannegiwtere swennin lagh sielff vj:e (6:e), ath han ey slogh drengen, ok forbeydhe Mickel kannegiwteres hustru appenbarlica for hans boodh medh dandemen ok dandequinnor for then smeleck han henne giorde. Lagen ganges epter pascha.

Pulffuermakaren. 173.

[**18 mars**]. Torsdagen nest epter dominicam oculj, som

radit formalede wore j radzstuen om stadzsens erende, kom Myckel stadzsens puluermakere ok begerede sin fria brödh j sin lyffs tiidh aff staden, om swa hende at han kunne ware j stadzsens rese och worde lyth eller lam j nagre matthe, at han ey sidan worde vtskoten pa ghatan som en annan almosse man, huilket radit hanom samdrectelige loffuede fryt brödh til dödra daga, klede och peninga j sine welmakt medh fria hws ok waninga som widerbör, for sith arbede om aarit xxx (30) marck ok x (10) alne leysk.

Erick Sewesson *citauit* Margit Anders Ragwalssons iij:e (3:e) resa.

Benckt Kogh bödh vp lössz panth iij:e (3:e) resa, hörde til Lasse Andersson och — —[1]).

Nyelz Hansson wiidh myntet giffue — —[2]) pant eller peninga jnnan nestekomande xiiij (14) daga wiidh sinä iij (3) marck.

Margit aff tygelhusit *citauit* Cristin Clemetz iij (3:e) resa.

174. Algut forlicha sich j fracten pa skyppet medh sin matschap, swa ath the lyche ens vtleggie pa bade syder epter theris egith lyffte och vilkor.

Albrecht skynnere.

[**22 mars**]. Mandagen nest epter dominicam letare fore sittende borgamestara her Benckt Smalenningh, her Peder Jensson j all radzsens nerware — — —[3]).

175. Samme dach bödh Oleff Ragwalsson vp en gardh iij:e (3:e) tiidh.

Erick Joansson bödh vp eth schipp annan tiidh, som hanom stodh til panta.

Hans perlestyckere bödh vp pant förste tijdh.

Sades, ath Herman Dörslecht skal haffue sine peninge aff Enewol scredder jnnen xiiij (14) daga eller fullen pant.

Clauus Werderman *citauit* Hans Stub iiij:e (4:e) thiidh.

Jacob Moysse bödh vp pant förste tiidh.

---

[1]) Anteckningen avbruten.

[2]) Tomrum för ett namn.

[3]) Anteckningen, för vars fortsättning tomrum lämnats, ej fullbordad. Jämf. a. a., sid. 162, n. 1116.

Sama dach bödh Berendh sutor vp en gardh iij (3:e) tijdh.

Samme dach vitnede Pelle Persson ok Jönis Persson, ath 176.
the nerware och ahörde, ath Joan Lyndorm pantsatte Mattis Lutke sin tregardh fore lxxxv (85) marck for vj (6) aar.

Same dach bödh Biörn Sywrdsson vp en gardh iij:e (3:e) tijdh.

Epter tet at Mauricius van Dalen badh dragaranа thaga thet ena fat wijn epter tet andra ok lönte dragaranа for theris arbede, tha war köpit döt sina mellen, ok the dragara lön her Nic. Persson hade vthlaght til kelleren, thet är quitt thera mellen.

Vort radit swa offuer ene, ath Nielz Hawlayn setie borgan, ath nar han hem komber aff stederne, at han schal swara kemmeneromen til retta om then mandráparen han skulle haffua forstwngit.

Oleff Lang citauit Mattis fiskeres hustru iij:e (3:e) resa.

Oleff Sywrdsson beltere. 177.

Samme dach stode hustru Margit, Erich Laurensson klockares epterleue, for retten j radzsens nerwaran ok lot vp Oleff beltere all sin deel som hon erffde epter sin framledne dandeman j hussz ok liggiende grundh, pa hans federne löp, som war jx (9) marck. Tha aff samma forscriffne peninga skulle Oleff beltere giffue Ingewal Torstensson v (5) marck aff, som Erich klockare hanom war skylloger, ok ther pa gaff forscriffne Oleff beltere vth sin fritzskyllingh som lagh wisa.[1])

Clauus Arenstorp citauith Oleff Kochx hustru iiij:e (4:e) tiidh.

Clauus Arenstorp citauit harniska makaren iiij:e (4:e) tiidh.

Kylmerautes hustru arffuinga, som döde 178.
wiid Swdra porth.

Sades for retta, at bönderne, som fwnnes medh retta wara hustru Kaderine Kylmerautes arffuinga ok rette bördemen, skullo anname stenboden och kelleren til sigh ok sälie tet gode borgara j bynom ok ey gillom eller prestom, ok bödh fogitten, borgamestarana ok radit thöm aff leggie ok antworde j dandementz henders swa mykit som kome til ij (2) aars messor fore thöm tet saman dragit hade, som framfarne ware.

[1]) Jämf. a. a., sid. 162, n. 1117.

Skyppet, som skade fick j scheren.[1])

Sades, ath skypperen skal haffue sine fulle fracht til staden ok hwadh siden gozit fördes, ath skyppet fich schada, thet bethale skypperen jn til staden for goszit.

Oleff schynnere östantil vpsade sith burschap.

Radit gaff Marchus schipman loff ath segle swa wel som Nic. Persson segler, ok Marchus bliffue och stande j sama borgan som Nic. scriffuer hauer for hanom loffuith, til tess Nic. Persson hem komber.

Samma dach swoor Marthen Ryaner sin borgere eedh.

179. Samma dach citauit hustru Margit, Hemming Olssons hustru, Clauus scredderes hustru iij (3:e) tiidh.[2])

[**27 mars**]. Lögerdagen nest fore dominicam passionis citauit Hans Brwns Margit Anders Ragwalssons hustru iij:e (3:e) rese. Tesliges Lasse Vtter ok Kaderin Alexius ok swa manga resaa hwar thera.

Herman Berendz citauit forscriffne Anders Ragwalssons hwstru iij:e (3:e) resa.

Hans perlestyckere bödh vp pant iij:e (3:e) thijdh.

Pedher Skytte bödh vpp en gardh, som hanom til panta stodh aff schypperen östan til.

Lytle Biörn bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh j then garden han hade aff skypper Boo, ok garden skal schattes, tha gange Per Skytte först til sin deel ok Biörn til tet andra han ther vtj hauer.

Samme dach citauit mester Öriens hustru Remer Röffueres hustru iij:e (3:e) tiidh.

Herman Rogge bödh sölff pant iij:e (3:e) tiidh.

180. Zerken.

[**29 mars**]. Mandagen nest epter dominicam passionis feste Henrik Serken lagh sielff xij:e (12:e) for ath han aldrich krenckte sina piga mödom, som han nw haffuer, thesliges then andra sin piga, som han ok hade skyll fore ok hetes ath han henne hade bort sendt.

---

[1]) Denna rubrik senare tillskriven.

[2]) En anteckning i jordeboken onsd. efter letare 1490 (a. a., sid. 163, n. 1119) återfinnes i tänkeboken under år *1491*.

Helge andz husit.

Samme dagh wort fogitten och radit swa offuer ene, ath Helge andz huss forständere schole giffue sancte Ericx gillis olderman ok thess brödrom ok söstrom xlv (45) marck, swa at bröderne aff slaa v (5) marck aff the l (50) the pa eskiede fore kelleren, som ligger j Helge andz tompt pa Norra malm mith vtj tomptena ok Helge andz husit leggie v (5) marck til pa the xl (40), som the bwdo fore kelleren, ok giffue ther huar[1]) androm fast breff pa[2]) ath swa giort är thera mellen.

Kopperdragarana hwar thera wortho benadde pa ena marck for theris olydne for the iij (3) marck the rechte handena fore.

Joan Helsingh screddere bödh vp ena bodh och — —[3]) förste tiidh.

Sades, ath Alexius hustru giffue Hans Brwns pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga wiidh sine iij (3) marck.

Her Benckt Smalenninge, Clauus Fyyth. 181.

Clauus Fyth stode for retten och widerkendes sigh haffua vpborit lxxxv (85) marck aff her Benckt Smalenninger pa Hermen Messmantz wegne, huilka han vthlade pa Stocholm stadz vegna pa holken.

Her Benckt Smalenninge, Cristiern Galle.

Cristiern Galle widerkennis sigh haffua annamet ok vpborit C (100) marck stocholmske aff her Benckt Smalenninge pa Herman Mesmantz wegne,[4]) huilke han vtlade pa stadzins vegna pa holken. Suman tet hanom restat löp Clxxxvj (186) marck och ij (2) artiger epter Hermentz egin handscrifft eller Cristiern Galles, och tette forscriffne hauer Cristiern vpborit pa then suma; scrifften haffuer her Bengt j sine värie.

Sades, ath Nic. Persson medh huwudit östan til skal löse Handiseckx gard til sigh jnnan fardagha medh sine egne peninga eller haffue ther epther jngen thaal til samma gardh.

Sades, ath Jacob screddere magh bethale köpswena aff theris egit, som ther finnes epter hans hwstru.

---

[1]) Detta ord tillskrivet över raden.

[2]) Det följande senare tillagt.

[3]) Tomrum för något eller några ord.

[4]) Det följande efteråt tillskrivet.

Samme dach. Peder Mansson och Pedher Laurensson, födde j Sancte Laurens sochn wiidh Aboo, kendes sine appenbarliga gerninga, at the hade stolit vt aff Erich j Kysta iij (3) sölff skeder, guldring, sölff ryngh ok mökit annath, lakan ok kleder. Thy dömpdes the til rep. Pie memorie.

182. Her Peder Effuerarddj, Magnus köpman.

Samme mandagh epter dominicam passionis stode vpp j retten her Peder Ewerrarddj fore sittiende radit j fogittens nerwaran ok lot vp sinom kere swaag Magnus köpman medh hans hustru Thaala sina syster thet huss och gardh, som the nw besato wiidh Stora torgit, som beggis theris fader ok moder vtj bodde, Ewerdt Brandenborgh guldsmit och hans hustru Cristina, Gud beggis theris siel nade, medh alle the bygningh nedan fore hussit vpbögd är j garden mot Westra backgatan, tesliges medh twa bar tompter liggiendes mot Hans Laurenssons huss, alt quith och frit til ewerdelica ega. Kendes ok forscriffne Mans köpman pa sina hustru wegna, at swa forent ok forlicht war her Peder ok henne j mellen, at forscriffne her Peder Ewertson skulle haffue the thw stenhussen wiidh torgit, som liggie nest swnnan Magnus köpmantz hussz, som Laurens guldsmit ok Hinrik Hartleff skynnere nw besitia, tessliges eth hus j twer grenden ligger back westan tet forscriffne hwssz Laurens guldsmit vtj bor, vndan tagit the forscriffne tompther Mans köpman vplatne äre, liggiendes westan nest alle forscriffne her Pedher stenhus, pa bade sydor frith och quitt til ewerdelica ega. Vppa huilken vplatning the bade sin fritzskyllingh vplade som lagh wisa. Thy mag ok skal hwar wiidh sigh haffue, brwcha ok beholle alla syna vplatning frit och quit fore alla fodda ok ofödda aklagara til ewiig tiidh[1]).

183. Oleff Sywrdsson beltere, Philpus Laurensson.

Samme dach stode Philpus Laurensson for retten och var aldelis wel fortenckter och lot vp sinom swagh Oleff Sywrdsson all sin federnes dell j hwsz ok tompt, som hanom til fallit war epter sin fader, pa huilkit forscriffne Oleff sin fritzskyllingh vplade som lagen sigia och vtuissa.[2])

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 163 f., n. 1121.

[2]) Jämf. a. a., sid. 163, n. 1118.

Lasse Suensson citauit Gregers köpsuen iiij:e (4:e) tijdh.

Oleff lögekarl citauit Anders Kradenpoycha iiij (4:e) tiidh.

Pawal Olsson citauit Anders Ragwalssons vxor iiij (4:e) tiidh.

Vxor Ingridh Vestgötes. 184.

Samme dach stode Peder Joansson fulmyndoger pa doctor Mattis (ɔ: Marten) Pralz wegna her for rette ok lot vp Erich Joansson radman eth huss pa hustru Ingride Mickel Westgotes wegna medh ene tompt, huilkit huss som lagbodit er, belegit nesth nordan hennis egit hwssz, som hon nw besitter, och nest swnnan Hans Dens hussz wiidh Almenningx gatan, ok ena tompt neder j grenden belegen.[1])

Erick Joansson bödh vp ena schuta iij:e (3:e) tijdh, som 185.
hanom til panta stode.

Hans perlestyckere bödh vp en pant iij:e (3:e) tijd.

Om rykesens toll.

Samma dach hade fogitten, borgamestarana och radit bodh epter menigheten, serdelis epter thöm, som plege segle, giffte och ogiffte, töske och swenske, jemwel thöm som tolfry ware. Tha wnderuiste borgamestarana thöm, hwre waar herre och höffuitzman her Sten Stwre hade thöm til thalit j höstis j Grabrödra closter j rikessens radz nerwaran om rikessens toll, vort ecke swa klarlige scriffuen som hanom tilborde och the som toll borde göre vort vnderlönt. Thaa forwarade borgamestarana thöm alle hwar wiidh sigh, om swa her epter nager funnis j swa dana zaker, gange honom sielff vtoffuer och jngom androm.

[**19 april**]. Quasimodogeniti mandagh bödh Erich Hans- 187.[2])
son vp ena bodh första tiidh.

Jon screddere Helsingh bödh vp en kellere ok ena stenbodh annan mandach.

Cristoffer botnekarl bödh vp eth pancer iij:e (3:e) tijdh.

Samme dach sades for retta, at Hans Pwlle giffue guldsmedz suennen the xxxij (32) marck, som hanom tilstander. Om thet andra skal Hans Pulle offuer scriffue om sin rekin-

[1]) Jämf. a. a., sid. 164, n. 1122. — Efter ovanstående anteckning har nära en hel sida lämnats oskriven.

[2]) Sid. 186 i hdskr. saknar anteckningar.

scap ok ther Pullen setie borgen fore, at han scal swara hanom til alt hwadh hiith offuerscriffuit worder eller ghaa hanom fraa medh retta.

Sades, at kemenerana bliffue wiidh thet ena jern fatit, som han atte, ther köpslagade medh Erich Gislasson, ok alt thet andra faa honom j gen.[1])

Hartwijck Weydeman rechte handene for xxiiij (24) marck for slaget han slogh syszlemansens drengh at sancta Clara. Dabit vj (6) marck.

188. Hustru Lusszj citauit vxor Dorathea iiij (4) resar.

Nic. Hoffman bödh vp sölff pant förste tiidh.

[21 april]. Odensdagen nest fore Georgij citauit Herman Dörslagh Enewoldh sartor iij:e (3:e) tiidh.

Erich Philpussons hustru citauit Anders Ragwalssons hustru iiij (4:e) resa.

Marqwardh Gruwel skal jnsetie vtj retten, tet han Hinrik Babbenhussen til staar; tet andra göre reth fore och lagh.

Kemmenerana beholle tet ena fatit, som bönderne haffue forbrwtith; the andra faten giffue thöm for Gudz och theris fatigdom [scul] j gen.

189. Köpswennin aff Westerars giffue kemmenerom ij (2) marck for tet jernith han loth Erich Gislasson til wege, ok alt tet andra hauer fogitten och radit hanom j gen vnth sachlöst.

[24 april]. Lögerdagen nest epter Georgij sades Jeppe Andersson pant eller peninga jnnan neste xiiij (14) dagha wiidh sine iij (3) marck.

Nielz Hoffman bödh vp pant ij (2:an)[2]) tiidh.

Henrik van Bwsken citauit Birgitta Falkenstens iij (3:e) resa.

Herman Dorslagh citauit Enewoldh sartor iiij (4:e) tiidh.

Sades aff for retta, ath Jacob scredderе giffue hustru Anna Jöns scredderes j porten pant eller peninga jnnan xiiij (14) dagha wiidh sine iij (3) marck.

---

[1]) Anteckningen överkorsad. Jämf. anteckningen om »köpswennin aff Westerars» under 21 april.

[2]) Urspr.: iij (3:e).

Samme dach stodo desse gode quinnor, som tilskyckade worto aff fogitten ok radit ath ghaa om kring staden at molka, medh the dannementz nerware, som medh thöm for tyge tilskyckade ware: 190, 191.[1]

Östra quarter
Jens Biörnsson
Nic. Olsson Finne
hustru { Kaderin Nic. Baggis
Telzecke Hinrik Ericssons.

Sado the for retten, ath desse hado facter ther epter, ath the ware medh barn, eller hado mjölk j theris spiner: Pigor: skypper Symons pigha, thygelslagerens pygha.

Södra quarter
Oleff Eliffson
Biörn Sywrdsson
hustru { Ingeborgh Anders Staffansons
Kaderin Enewol scredderes.

Sado the fore retten, ath desse hado facter ther epter, ath the ware medh barn: Pigor: j hampnen wiidh Korn torgit en piga, then andra nedan fore Anders Staffansson.

Vestra quarter
Erick Joansson
Anders scredderе
hustru { Cristin Jens wegeres
Gertrudh Nic. Vrwäders.

Sado the, at desse hade facter ther epter, at the ware medh barn: Pigor: Ffranz scriffuere piga, hustru Gertrude piga j bastuen, Hinrik Kyliss pigha.

Jnnan mwr
Laurens pungemakere
Laurens Matsson
hustru Elin Erich guldsmit.

---

[1]) Sidd. 190 och 191 i hdskr. bilda tillsammans ett uppslag, vilket av stadsskrivaren använts så, att textens huvudpart skrivits på vänstersidan (190), under det att på uppslagets motsatta sida (191), mitt för resp. kvarter, antecknats de »pigor», som voro föremål för rannsakningen.

Pigor: Byörns dotther pa myn*t*eth, Merita Albr*i*ctz m*edh* myölk fandz, Marchus guldsm*i*tz piga pa br*i*ncken.

192. Samme dach recthe Jepp Andersson handena for iij (3) marck for olydnen j skothwsit och xij (12) marck fore vrfeyden han giorde skotherrener, ok bödz honom halda fridh m*edh* thöm wiidh lyff ok gotz, bade myn herris ok stadzens wegna. Dabit v (5) marck.

Engleka Zandersson.

Samma dach sade quinnan Cristin brunt och blath fore sittiende radit, ath Engleka hade werdzscap m*edh* henne ij (2) aar sidan pa malmen j sin kalgardh, annan tiidh j jwlas[1]) j Englekes siöbodh, ok sade at han gaff henne ij (2) nya artiger.

Oleff Jönsson j Segelssböle rechte handena for iij (3) marck for kniffdragit. Dedit xij (12) öre.

Forbödhz Oleff Beck nagat beuare sigh m*edh* gozset, som stode j quarstede, til tess the kome bade fran bispen.

Samme dach stode Benckt guldsmit, sade ath tet war hans egit, som han hade pa disken, the lxx (70) marck, som han schulle kome sigh m*edh* j embetet; ther wille han göre sin edh pa.

193. Samme dach feste Engleka Zandersson lagh sielff xij:e (12:e) fore then oärlig sack, quinnan hanom for retten tillade.

[**27 april**].[2]) Tha stadzsens embetz men kestes til stadz behoff, festhe her Jacob Nielsson lagh fore then pigan och barnit, han wort fore beröchtader.

Samme dach vort radit swa offuer ene, tisdagen nest fore Philippy et Jacobj, tha stadzsens embete kestes och korades, ath Clemit Benctsson skal j thette tilkomande aarit haua tygelhusit fore C (100) marck ok ther m*edh* slaa quitt alt tet staden hanom er skylloger eller han kan staden til rechne.

Sancte Örien om garden j Heluitit.

Sama dach, tha embeten kestes, wort radit swa offuer ene, ath then garden sancte Örien tilhöre, j Heluitit ligger, magh forstanderen at sancte Örien, som är Joan Jönsson, honom bort-

[1]) Ändrat från: höstas.

[2]) Datum för denna anteckning framgår av tidsuppgiften i den nästföljande (tisd. före Philippi et Jacobi = 27 april).

selie fore dyresta pening han kan hanom selie medh nakra aff medbrödrana nerwarelsse.

Her Jacob Nielsson. 194.

[**28 april**]. Odensdagen ante Philippj och Jacobj gingo desse epterscriffne lagh medh her Jacob Nielsson, ath han aldrich hade werdzscap medh pigan, hanom hade tienth, som hon hade hanom tilforen beruchtat, huilkit hon ney sielff fore sade for retten ok vrsakade hanom ther vtjnnan ok badh hanom tet forlata sik ok beddes nade for Gudz schul. Desse äre hans edemen, primo Oleff Andersson j tornit, Ragwal pa Strand, Hans Persson, Jacob timberman, Anders Jönsson, Nic. Suensson, Jap Olsson, Karl Ericsson, Nic. Hoffman, Benct Brinck, Erich Mansson; sielffuer tolffte.

Engleka Zandersson.

Same dach giorde tesse epterscriffne lagh och sworo medh Engleka Zandersson, thet han aldrich hade werdzscap medh then quinnan, som hanom hade swa forfört ok appenbarliga warith bekendt fore retten. Desse ware hans edemen, primo Erich Nic:sson, Nic. Fossa magen, Erick borgamester, Mattis gritagiwter, Oleff Andersson, Clauus screddere, Joan Helsingh sartor, Herman Rogge, Oleff Ragwalsson, Trosa Joan sartor, Hans Japsson; sielffuer tolffte. Ther medh fore malseiendes bön skul dömpdes the twa quinnor baden til stupan ok forswerie staden.

Falkensten, Moysen. 195.

Same dach bödz Falkensten aff bryta sina bögningh jnnan sancte Johannes midhsomers dach nestkomandes ok wende sith tach ok dropparwm fran Moyssens bögningh, nedan fore thöm liggiendes.

Niels Gunnersson rechte vxor Margit Heming Olssons handena for retten ath giffue ok fornögie henne jnnan Johannis baptiste nestkomandes.

Samma dach Oleff kellersuen pa slottit citauit Jönis Biörnsson iij:e (3:e) tijdh.

Sades for rette aff, ath hustru Ingridh, Mans Arffuitssons effterleue, bliffue wijdh boden offuer tette halffaar, som hon legth hauer.

Samme dach samtyckte fogaten ok radit jnbördes, ath Hinrik Serken schal vtgiffue xv (15) marck for then pigan, han vpstach och pa hanom fore sittiende rette klagadhe.

Jernit, fogten togh.

Samma dach tilstodh Erich Thuresson, at han lot bort thagha v (5) faat jern, som Clemit Bencktsson vorto sende aff Westeraars.

196. Samma dach jnsatte Nic. Perssons vxor östantil Clxx (170) marck j retten pa then garden östantil, som han hade bespraket aff bördz wegna, som Oleff Jensson handj seck fordom atte och besath.

Jacob offuerskerare medh sina hustru.

Samme dach stode Jacob offuerskerare jn fore retten j fogatens ok all radzsens nerwaran ok gaff sina kera hustru hwan iij:e (3:e) peningh, ok hustru Gudelögh gaff sinom kera forscriffne bonde Jacob tesliges j gen hwan iij:e (3:e) pening.

Vxor Ingridh, Mantz Arffuitzsons epterleua.

— — — — — — — — — — — — — — — — —[1])

197. [**30 april**]. Sancta Walburga afftan, tha radit til hopa wara om stadzsens gieldh ok anner ärende, tha talede radit til her Jacob Nic:sson om saltith *etcetera*. Tha war staden til achters aff hans rekinscap liiij (54) marck och ij (2) öre pa saltith, ok tha wort radit swa offuer ene, ath om boden pa Fiska torgit, som han swa langaliga hade hafft och jntet vtgiffuit aff rentan, thet formedlades offuer hoffwdh j lxxx (80) marck, xl (40) marck jnnan nesta xiiij (14) daga vt til giffuende och xl (40) marck j hösth nestkomendes vttilgiffuende.

Nic. Hoffman bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

198. Clauus Kruse ock Östen.

[**8 maj**]. Lögerdagen nest epter jnuencione crucis sades for retta, at skypper Anders Fordasson[2]) aff Vpsala skulle beholle the peninga, xxv (25) marck, jnne medh sigh pa Klauus Krusis wegna, som han nw forhindret hauer j skyppit pa Östens

[1]) Den mot rubriken svarande anteckningen, för vilken tomrum lämnats sid. 196 nederst och sid. 197 överst i hdskr., har aldrig blivit införd; jämf. dock ovan sid. 431 nederst.

[2]) »Fordasson» tillskrivet över raden.

Algutssons betalingh j Huma, som han er forscriffne Klauus Kruse tenetur. Huilke fornempde Anders skal jngalunda lata koma aff sine hender for än the medh retta äre atskylde.

Oleff kellersuen citauit Jöns Biörnsson iiij:e (4:e) tiidh.

Tile Busman citauit Gregers Olsson prima vice.

Mester Örien citauit Jönis bergxman iij (3:e) resa.

[**10 maj**]. Mandagen nest epter jnuencione crucis Tile Busman citauit Gregers Olsson ij (2:an) tiidh.

Samme dach dömpdes Anders Suensson pant eller *peninga* 199.
jnnen xiiij (14) daga aff Oleff Kedelssons maagh om tet han hanom tilstaar; thet andre han ey tilstaar, göre hanom lagh fore.[1])

Vxor Ingridh Westgötans. 200.

Sama dach stode Joan screddere — — —[2]).

Hustru Kaderina Lasse Bagges.

Samme dach stodh vp j retten Oleff Langh velfortenckter 201
medh en beraddan hogh ok vploth hustru Kadrine, Lasse Bagges effterleffue, pa Köpmanna gatan boendes, en halff mwr beleghen j Oleff Langx hussz pa swdra sydan, som han nw vtj boor, huilken mwr ok hws ligger nest nordan vijdh hwstru Kaderine bryggerhussz, medh tw eller thry vnderslagh ok tess ancker ther jn tilleggiendes oppe och nedre til brukande hwar henne behoff giörs fryth och quitt, vndantagendes balkalagh, som ey jnlegges schule. Ther fore kendes forscriffne Oleff sigh haffue annameth ok vpborit xxvj (26) marck til gode ffulle betalingh. Huilken halffua mwr han sigh affhende ok til egnade hanom fornempda hustru Kaderine, hennis a[r]ffuom oc epterkomandom til ewerdeliga egha medh ij (2) eller iij (3) vndersslagh och tess anker ther jn til leggiendes som forrört är. Vppa hwilken halffua mwr forscriffne hustru Kaderin Baggens 202.
sin fritzskyllingh vplade som lagh wysa. Thy magh och schall — — —[3]).

---

[1]) Återstoden (större delen) av sid. 199 i hdskr. saknar anteckningar, likaså övre hälften av sid. 200.

[2]) Anteckningen, för vilken plats reserverats å nedre delen av sid. 200 och övre hälften av sid. 201 i hdskr., ej fullbordad. Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 165, n. 1126 (under *12* maj).

[3]) Anteckningen ej fullbordad. — Jämf. a. a., sid. 164 f., n. 1123.

Samma dach stempde Hinrik Brynincк Ingeborgh Oleff Perssons ok hustru Margit Mans Symonssons hwar thera iiij (4) resar.

Helghäandzhusith.[1])

Samme dach stodh Jesper Norby ffor rettän ok opp loth Helghandz hws fforstanderä j (1) kalgardz tompt, paa Norre malm liggiendes, ff[or] x (10) mark redhe päninge medh sin lengdh ok bredh.[2])

Helgheandzhussit.

Stodh opp j rettin Swen Jonsson ok Pper Jonsson, ffulmektoghä oppa sancte Ericks gilde olderman ok brödhrä wäghna, ok lotho opp ena tomppth ok j (1) kellarä, liggendes oppa Norre malm j then Helghä andz eghin sädhis tompth harth nordhen ffor sancte Jacopp, ppa huilken tompth ok kellara fforrördä Helghä andz hws forstonderä wth gaffwä sancte Eriks brödhrom xlv (45) mark, oppa huilken tompth ok kellara fornempda Helghe andzhws fforstanderä opp ladhe theris fridzskilingh som lagh wisä.[3])

---

[1]) Denna och följande anteckning äro införda av annan hand än Helmiks.

[2]) Jämf. a. a., sid. 165, n. 1124.

[3]) Jämf. a. a., sid. 165, n. 1125. — Sidd. 203 och 204 i hdskr. sakna anteckningar.

I 1489—1490 års tänkebok är ett löst blad instucket, upptagande följande testamentariska föreskrifter utan känt samband med tänkebokens innehåll (pikturen är en annan än de i tänkeboken förekommande, möjl. testamentsutfärdarens egen):

Jtem bekennis iak myk brodher Klemit j myn liifzt tydh, ath iak antwardar och geffwer myn modher myn ffädherniss päningha, som Symon skredare haffwer i syn antwardan, vm Gwdh will mik kalla her aff verden, ffor ty myn modher är en ffatigh verlöss quinna; the göres henne bether behoff en klostredh, ffor ty iak gaff mik j klostridh och ecke myth ffäderne. Fför ty bedher iak alle godhe men och Symon skredare, som haffwer tom i anthvardan, ath I laathen myn modher ffaa tenna fför nempdhe päningha, vm Gudh vil mik kalla, ssom Y ville sswara myk fför Gwdhz dom. Jtem Symon skredare giffwer iak x (10) mark fför ssyth stora omakt, han haffwer haafft fför myna skwl och staath fför myt ffäderne. Jtem myn brodher gyffwer iak x (10) mark sygh til hielp ath halla sygh till skola och bedia goth fför myn fatygh siäl, vm Gudh vil myk kalla. Jtem her Iönss, myn skrefte ffadher, geffwer iak v (5) mark til syn

fförste messe och bedia goth fför myn syäl. Jtem pygonne, som ryktade mik, geffwer iak ii (2) öre fför syna mödho. Jtem vm thet myn modher laath komma myth fädherne j tencke boken, thet haffdhe hon myt loff till och giorde iak thet ffor henna store syukdom skwll och mothe gaan, ath iak skwlle hielpe henne, och är thet saa Gwdh vil kalla mik, ath iak bliffwer dödh, taa er och myn ordh dödh medh och staar iak ther inthe til vm.

1490—1491.

205. **Anno *domi*ni m°cd°xc° anno.**

Th*ett*a är tenckia bochen j th*ett*a tilkoma*n*da aarit aff alla handa ärende, som for*e* r*e*tta koma ok affr*e*ttade wordo aff desse sittiende aars borgamestar*a* her Jacob Nic:ss*on* och her Erick Jenss*on* bade aff zacör*e* ok andre stycker.

Ffor fogith sittiende*s*: Erick Thwr*esson*.

Kemmener*a* j sa*m*ma aar: Ingewal Torsten*sson*, Staffan Westgöte.

---

206. [**10 maj**]. Mandage*n* nest epte*r* jnuen*c*ione s*anc*te *crucis* annamede Ingewal Torsten*s*son aff Philpus Jenss*on* gamble kemmener*en* til sigh stadzsens smide vtj korge*n*, xviij (18) selff skoler och xxij (22) skede*r* m*edh* nyclana til fathaburit och the pen*inga* jnsette ware j kemmener*a* kysta*n*.

207. [**3 maj**]. Mandage*n* nest epte*r* Valburg*is* och *crucis* jnuencionis Erich Jonss*on* bor*gamestere* zacher til iij (3) m*arck* for swarlösan pa Hinr*ik* Erichss*ons* wegna, ok kemmenera skule än biwde ha*n*om kome til swars widh sine iij (3) m*arck*. Da*bit* j (1) m*arck*.

Sa*m*me dach Pedher Jönss*on* p*re*stamage*n* vestan til zach til jx (9) m*arck* for kniffdragit och pust slagh han giorde pa Anders Jönss*on* vesta*n* til. Fid[eiuss]it Matt*is* Marten*sson* til r*e*tta. Da*bit* ij (2) m*arck*.

Sama dach kom Clauus sartor och talade om the peninga, som Signwt Biörnsson skulle haffua.[1])

[**15 maj**]. Lögerdagen nest fore Ericj regis et martiris 208.
stempde her Mans Botolphe kötmangare iiij:e (4:e) tijdh.

Erick Hansson citauit Mattis sartor iij:e (3:e) resa.

Samma dach Birgitta Stalz sades, ath hon scal pantes for swarlösan at hon ey til swars kom, ok kemmenera biwde henne än nw til swars kome wiidh sine vj (6) marck.[2]) Dabit j (1) marck och ij (2) marck for the vj (6) marck kemmenera.

Sades, ath Mattis sartor schal fran sigh leggie jn pa disken eller fornögie hanom[3]) the vj (6) öre han tilstaar; thet andre göre reth fore, thet han ey til staar, som lagen segie.

Cristine Ingemundhz citauit hustru Kaderin Oleff sutor iij:e (3:e) resa.

Mattis screddere bidde ecke swar, tha retterne ware eller sculle affseges; ther for jnnan lopp han sin wegh. Dabit j (1) marck.[4]) Skynnere sönen klagade til hanom, Erich.

Sade Oleff Helsing ok widerkendes fore retten, ath then han fick jernit aff heeth Hakan Laurens[on][5]) ok then som han jernit framdelis solde heet Pawal.[2]) Mandagen nest epter Ericj[6]) sade Oleff Helsing for retten, ath han heet Thomas, som jernit köpte aff hanom; til foren heth han P[a]wall.

Helgeandz husit.[7]) Hans smidh om garden j Heluitith. 209.

Samme dach stode Hans smidh, radman[8]) j Eneköpingh, fore fogitten Erick Thwresson ok sittende radit ok lot forstaa, hure han köpt hade en gardh aff Joan Jönsson radman, som sancte Örien til hörde, liggiende j Heluitit, j swa matte ath han wille sielffuer besitia garden ok koma hijt aff Eneköpingh

---

[1]) Nedre hälften av sid. 207 i hdskr. saknar anteckningar.

[2]) Det följande senare tillskrivet.

[3]) D. v. s. Erik Hansson, »skynnere sönen».

[4]) Orden: »Dabit j (1) marck» senare tillskrivna.

[5]) Fadersnamnet (Laurens) tillskrivet över raden.

[6]) D. v. s. den 24 maj.

[7]) »Helgeandz husit» har efteråt tillskrivits ovanför den ursprungligen enda rubriken »Hans smidh om garden j Heluitith».

[8]) Ordet tillskrivet över raden.

och wynne burskap, ok forwilkorade tet ath han jngalunde wille tet effther sin dödh eller sina hustrues giffue til nagra kirkio, kloster[1]), presta eller prebenda hender vtan antinge til sancte Örien j gen, Helge andzhusit eller Sielagarden fore sina liffs bernings, om thöm swa behoff giordes, eller och godom borgarom til lösin j staden.

Samme dach bödh Peder Jensson vp ena tompt annan tiidh, som hanom stodh til panta.

Vitne.

Desse witne sköt Jacob Thomasson vppa, primo Hans Olsson i Wedekalle ok Lasse Olsson, hans broder, som boor j Nessz.

[**24 maj**]. Mandagen nest epter Ericj regis et martiris Joan Darre bödh vp en gamal mwr iij:e (3:e) tijdh.

210. Hemingh Olssons hustru och arffuinga.

Samma mandagh neste epter Ericj regis et martiris kom j retten j fogittens Erich Thwressons nerwaran medh alt radith Erich Japsson j Harcha medh sina hustru Ingeborgh[2]), Hemmingh Olssons söster Gud hans siel nade, ok kendes the sigh haffua vpborit ij^{c} (200) marck aff hustru Margit, Hemmingh Olssons effterleffue, j lösta och j fasta jnnan stadh och vtan, hwar thet helst finnes kan, fore alle the arffdela som henne tilfallen war epter sin döda broder Hemmingh Olsson. Vppa huilke arffdela vxor Margit sin fritsskyllingh vplade som lagh wyssa.

Hemming Olssons hustru oc arffuinga.

Samma dagh kom hustru Anna Nic. dragares medh sin broder Jöns Jönsson, koch j Swartabrödra, ok kendes the sigh haffua redeliga ok fulleligha vpborith och annamet theris arffdeel aff hustru Margitta, Hemmingh Olssons epterleffue, som thöm medh retta tilfallit war epter Hemmingh Olsson theris moder broder, Gudh hans siel nade, ffor huilka arffdela the fornempde hustru Margitta fry och quitt loto ok hustru Margit sin fritzskyllingh vplade som lagh wyssa.

Samma dach gaffua fogitten och borgamestarana loff hustru

[1]) Detta ord tillagt i margen.

[2]) Detta namn tillskrivet i margen.

Margitte, Hemmingh Olssons epterleffue hustru, fulle macht ath 211.
hindra Hemmingh Laurensson j Findlandh och j gen kreffwie
the xl (40) marck, som han hade olageliga aff hustru Margitte
vpborith effter Erich Ragwalssons köp, som han medh hanom
och hans medh arffuinga giort hade j Findlandh.

Lethe til bacha liij (53) bladh wiidh samma merke[1]), hure
Hemmingh Laurensson haffuer forscriffne swmma peninga vp-
borith, huilkit och finnes vaar höffuitzmantz her Sten Sture
breff och quittancia pa, swa ludende som ther scriffuit staar.[2])
Tesliges och j och xxx (31:e) bladit til ryggie och om samma
forscriffne arffuinga.[3])

Oleff Hansson.

Samme mandach nest epter Ericj regis et martiris kom
vp j retten fore sittiende borgamestara her Jacob Nielsson, her
Erich Jensson j fogittens Erick Thuressons medh alt radzsens
nerwaren Oleff Jensson vel fortencter medh sina kera hustru
Martha Oleffs dotters jaa, goduilie ok samtyckio ok vplot Oleff
Hanssone en tregardh östan mwr liggiendes swnnan Fischa 212.
torgit nest östan[4]) nedan fore thes Helga andis sten[4]) hussz[5])
medh tompt och hussz som thet nw allaledes vpbögdt är fore
een gardh han hanom j gen gaff och j gen bötthe, liggiendes
j södra grenden harth wiidh Fiskastrandh, som kalles än nw
her Marten Lyndorms grendh, pa södra sidan[6]) nest offuan[4]
then nederst garden, som Erich Andersson til sigh bötte medh
Siela garden.[7]) Ok ther til schal[8]) ok forscriffne Oleff Hansson
hanom j mellen giffwe lx (60) marck stocholmske rede peninga

[1]) Härmed åsyftas det märke (i detta avtryck ej återgivet), som hdskr. förekommer vid denna ävensom vid övriga anteckningar ang. arvet efter Hemming Olsson; jämf. ovan sid. 393, not 3.

[2]) Se ovan sid. 393 ff.

[3]) Se ovan sid. 413.

[4]) Ordet tillskrivet över raden.

[5]) Efter detta ord följa i hdskr. orden: »nest nedan fore pa östra sydan», som emellertid äro överstrukna.

[6]) »pa södra sidan» tillagt i margen.

[7]) Efter »Siela garden» följa i hdskr. några överstrukna ord: huilken forscriffne myn gardh wiidh Fiska torgit jach her til sielff besitit haffuer (betr. här använd jag-form jämf. ovan sid. 331, not 1, och flerstädes).

[8]) Efter »schal» urspr.: han mic.

och vij (6 1/2) alin engelst fyszsen, hans hustru til en kyortil, huilke forscriffne swmma peninga och klede fornempde Oleff Jenssen kendes sich til tacka fangit haffua och[1]) wel fornögdan wara, then mynsta peninng medh then största, swa ath jntet fates. Vppa huilkit köp och böte the bade thera[2]) sin fritzskylling vplade som lagh wisa. Thy mag ok schal forrörde Oleff Hansson medh sina hustru och theris arffuinga haffwa, nywta, brwcha ok beholle forscriffne gardh til ewiigh tiidh
213. allaledes oklandrath fore alla födda ok ofödda aaklagara, som lengden är wijd torgit mot brwnnen xiiij (13 1/2) alen ok j (1/2) quarter, bredleken xvij (17 1/2) alen.[3])

Oleff Jensson.

Samme mandach epter Ericj regis et martiris kom fore sittiende borgamestara her Jacob Nielsson ok Erick Jensson j fogatens Erick Thuressens nerwaren medh alt radit Oleff Hansson velfortenckter medh sina kera hustru rade, jaa och goduilia ok medh sina vena ok frenda samtyckia ok vplot Oleff Jensson j (1) gardh medh tompt och bögning som han nw vpbögder är, liggiendes j nesta grenden swnnan Fiska torgit nest offuan then nedersta garden pa norda sydan. Huilken ga[r]dh och tompt han kendes haffua fangit aff sin hustru fader Hinrik Hielmholt j medhgifft, som lengden er wiidh gatan xiiij (14) alna och j (1/2) quarter ok xiiij (14) alna j bredhleken jnnan knwtana, medh huilken forrörde thenne gardh Oleff Hansson Oleff Jönsson gaff j melle garda lx (60) marck stocholmske ok
214. vij (6 1/2) alen engelst fiszsen, huilke peningha suma forscriffne Oleff Jönsson kendes sigh redeliga vpborit ok annamet haffue wel til tacka. Thy affhende han sigh, sina arffuinga ok epterkomanda medh sina hustru ok tilegnade Oleff Jensson forscriffne samma gardh ok tompt fry ok quitt fore alla födda och ofödda aklagara til ewigh tiidh, ok vppa samma tiidh fornempde Oleff Jensson sin fritzskyllingh vplade som lagh vtuissa. Thy magh

---

[1]) Orden: »fangit haffua och» tillskrivna över raden.

[2]) I st. f. »the bade thera» urspr.: fornempde Oleff Hansson tha j retten.

[3]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 165 f., n. 1127.

och schall fornempde Oleff medh sina hustru ok theris arffuinga — — —[1]).

Jacob Gressaa.

Samma mandagen nest epter Ericj regis et martiris fore sittiende borgamestara her Jacob Nielsson, her Erick Jensson j fogetens Erick Thuressons nerwaran medh alth radit stode vpp j retten Klauus Kölnere offuerschere, fulmechtogh pa sin kere frendes wegna giordes, Hans Kölnere offuerskere[2]), som uel beuiseligit är medh Clemit Benctsson, Mattis Martenson, radmen, at forscriffne[3]) Hans Kölnere offuerskere befalte Jacob Gressaa latha scriffue breffuit pa gharden, som han hanom solt hade, och forscriffne hans frende Clauus Kölnere schulle 215.
then forscriffne Jacob framdelis förste retta dach hanom vplata som lagh wisa j radzstuen fry och quitt medh breffuit. Huilkit forscriffne Clauus Kölnere han fornempde Jacob j radzstuen a samma forscriffne dach vplot a sin framledne frendes wegne Hans Kölneres, Gudh hans siel nade, ok thesliges effther hans egin dandequinnis befelingh och hennis modersysters samtychio, hustru Ingeborgh Rogges. Huilken gardh liggiendes är östan mwr nedan gatan j Breda grenden, som forscriffne Jacob Gressaa langeliga vtj booth haffuer arlige fore viij (8) marck ok ligger nedan fore forscriffne hustru Cristina[4]) egith stenhussz, som Jacob hauer hafft arlige gataboden vnder, sunnan vpsides Anders Schultes stenhus. Aff huilken gardh ok tompt är lengden xxxj (31) alna och ith quarter, bredhleken xvij (17) alna. Melissmen, besworne sölsätiara Clauus Olsson och Nic. Huith. Vppa huilken gardh fornempde hustru Cristin, Hans Kölneres efterleue, j allz folkz a höre [kendes?] ath hon medh sin dandeman hade C (100) marck redelige vpborit och ey mera än l (50) marck j gen stodh aff alle sumanna. Ther pa gaff forscriffne Jacob Gressaa vth sin fritzskylling som lagh wissa. Thy magh och scal fornempde Jacob Gressaa medh sin hustru och

---

[1]) Anteckningen ofullbordad. — Jämf. a. a., sid. 166, n. 1128.

[2]) Orden: »Hans Kölnere offuerskere» tillskrivna i margen.

[3]) Ordet tillskrivet över raden.

[4]) Hans Kölneres änka (se nedan), *ej* förut namngiven.

ther*is* arffui*n*ga haffua for*r*ör*d*e *gardh* alldel*is* obehind*r*et for*e* alle födda och ofödda aclagara til ewigh tijdh.[1])

216. Henr*ik* wan deme Bwsk*en*.

[**29 maj**]. Lög*er*dag*en* pinxdaga afftan stode vp j r*e*tten for*e* sittiende borga*mestara* h*er* Jacob Nic:ss*on*, h*er* E*r*ick Jens-s*on* j fog*ittens* Erick Thwress*ons* n*er*wara*n* m*edh* alth radit Jacob Jönss*on*, j Myreby sath, ok pantsatte Hinr*ik* van deme Busken sin gardh, beleg*en* pa Skomaga*ra* gatan pa öst*ra* sydan j mellen Anders Suenss*ons* radma*n*tz gardh och Oleff Sywrds-s*ons* belter*es* hussz, fore C (100) m*arck* stocholmske m*edh* swaa skel, ath for*scriff*ne Hinr*ik* schal haffue ok vpbere v (5) m*arck* aff garda legan om aarit ok jn*tet* aff slassz j for*scriff*ne sw*m*ma, C (100) m*arck*.[2])

Henrick van dem Busk*en*.

Sa*m*ma dach stode vp j r*e*tten ärlig ma*n* Erick Gislass*on* radma*n* j alth radzsens n*er*waren ok lot vp sin swagh Hinr*ik* van deme Bwsken all sin fierda part j th*et* husith Hinr*ik* sielff nw[3]) besath, nest synn*en* E*r*ich G*is*lass*ons* egit hussz liggien-d*es*, s*om* su*m*m*an* war pa hans fierde part lop j r*e*de pen*i*nge Cxxv (125) m*arck*, s*om* Hinr*ik* vtgaff.[4]) Swa haffu*er* Hinr*ik*
217. forwilkor*e*dh sigh ath föda moderen til dödra dagha, som off-u*er*talit, forlicht ok offu*er*beskedith war j dandema*n*tz n*er*wara*n*. Än haffde the til stath for r*e*tthen, ath the byth och skyfft haffue the*ra* mellen, swa ath E*r*ich G*is*lasson gaff sin swagh Hinr*ik* va*n* dem Busk*en* en halff kalgardhz tompt, belegen pa Swdra malm j mellen stadz tompt*en* ok Lasse Laur*ens*[ons] tompt swnna*n* for*e* gatan, som man ghaar til sancta Ma*r*ia Magdalena. Swa gaff for*scriff*ne Hinr*ik* Erick G*is*lassone j gen en halff gardh j Eneköpingh, som P*er* Laur*ensson* borgamestere besath och atte. Huilke for*scriff*ne the bade sin f*r*itzskyllingh vplade som lagh wisa. Thy magh och schall for*nemp*de Erich G*is*lass*on* ok Hinr*ik* hwar ther*is* vplatni*n*gh haffue, nywtha,

---

[1]) Jämf. a. a., sid. 166 f., n. 1129.

[2]) Jämf. a. a., sid. 167, n. 1130.

[3]) Ordet tillskrivet över raden.

[4]) Orden: »som summan — — Hinrik vtgaff» efteråt tillskrivna.

brwka och beholle alleledes oklandreth fore alla födda och ofödda aaklagara til ewiig tiidh.[1])

Jnsatte kemmenerana jn j fataburith viij (8) pundh giordan kopper til stadz behoff pa theris kemmerij. Thöm annamade Ingewal Torstensson, som kemmeneren war.

Jöns Biörnsson rechte handena for iij (3) marck for swar- 218.
lösan. Dabit j (1) marck.

Pedher Erichsson[2]) rechte handena for iij (3) marck for swarlösan, han vntweck aff retten, och dabit j (1) marck.

Sades for retta, ath Jönis Matsson fornögie Andhers Suenson radman viidh sine iij (3) marck all halff deel aff alt tet han fick for haraskynnen.

Pedher Ericsson sartor rette (!) handena for iij (3) marck for vlydnan for peningana han fich fran sigh, som forbudne ware. Dabit j (1) marck.

Sancta Barbara gille, Biörn stalssuen.

Sades for retta, ath thet breff, som Biörn stalsuen hade vtgiffuit pa sith hws sancta Barbara gille, som han stadfest hade medh sit breff, thet hans moder giffuit hade, thet breff dömpdes wiidh sina fulle macht allaledes som breffuit jnneholler.

Tile Busman citauit Jöns springares hustru til retta iij (3:e) resa.

Köpsuenana aff Danszecke, som ware pa thet skyppet j 219.
skeren stötte, forliche sigh om gotzit, som vtkastat war i syön, ok swa om then skadan j skeren skedde.

Tiwffwens stalbroder, som sin egen matmoder hade stolit, han heeth Jens ok hade tient Clemit Benctsson til foren, ok then samma Jens vtkom medh penninga, som the finge for fisken the solde.

Staffan Westgöte zach til xij (12) marck for oquedens ordh han gaff Anders Suenson jn fore sittiende retten och pa gatan. Dabit iiij (4) marck.

Anders Suensson sach til xij (12) marck for oquedens ordh han gaff Staffan Vestgöte jn fore retten. Dabit iiij (4) marck.

[1]) Jämf. a. a., sid. 167 f., n. 1131.

[2]) Urspr.: Hinriksson.

Jöns scriffuere.

Jöns scriffuere gaff fogitten Erich Thuresson ok alt radit swa ens, ath Jöns scriffuer schal haffue dach til michelssmesso for thet mantzslag han vtj komen war.[1])

220. Samme dach rechte Oleff akare handen for xij (12) marck for the oquedens ordh han gaff Erick Gislasson.

Erich Gislasson rechte handena for xij (12) marck for han slog akaren, hanom bannade.[2])

Jens Persson sade vp sit burschap.

Mattis Finne sacher til vj (6) marck for pust, han giorde pa Hinrik Bryningh köpsuen. Dabit 3[3]) marck.

[**5 juni**]. Lögerdagen sancte trinitatis aff[t]an. Philpus Jensson citauit Kaderin Enewolz.

Anders Suenson Helsing citauit Botolff kötmangara primo.

Sades for retta, ath Marten Kuste giffue Hans Sluchabeer pant eller peninga jnnan xiiij (14) daga wiidh sine iij (3) marck.

Sades for retta, ath her Benct pa Holmen anname sit testament, tet hanom giffuit wort.

221. Samme dach bödz Clauus sartor köpman, ath han forliche sich medh sancta Barbara gillis olderman om tomptöre.

Nielz Hafflayn gaffs dach til sancte Michels dach, ath han kome mannen fore, som han borgade fore.

[**7 juni**]. Mandaghin nesth effter trinitatis söndagh bödh Per Jönsson opp j (1) tompt tredhiä tidh.[4])

Tetha är the tygh, som tyghedho medh skipper Biörn, at han ffik them breffwit wthen bwdhkaffla: Las Andersson, Erlandh Jonsson, Japp Olsson, Jös Olsson, Esbiörn Larensson.

Oldenborgh citauit Hans Dinghstadh primo.

---

[1]) Omeningen i denna anteckning beror tydligen på någon felskrivning.

[2]) Mellan denna och näst föreg. anteckning är i margen skrivet: »gratis», som tydligen hänför sig till dem bägge och anger, att böterna efterskänkts i bägge fallen.

[3]) Urspr.: iij.

[4]) Denna och följande anteckningar t. o. m. notisen om Esbjörn skräddare under den 9 juni äro i tänkeboken införda av annan hand än Helmiks, nämligen densamma, som infört de båda notiserna om Helgeandshuset sid. 434 ovan.

Anders Swensson Helssingh *citauit* Botolff köthmongare ffierdhä tidh.

Beck latä kommä thet hanom offtha bwdhit är j retthin 222.[1]) komma latha jnnen odhinsdagh widh sina iii (3) mark.

Nielz Olsson Ffinne ssaker til xl (40) marck ffor offwerueldit.[2]) Dabit x (10) marck.

Pper Räffueklo rackte handena ffor xij (12) marck for han slogh wardmannen.[2]) Dabit vj (6) marck.

[**9 juni**]. Odhendzdaghen helghä lekemä afften *citauit* Ol- 223. denborgh Hans Dinghstä annen tidh.

Jöns Andersson *citauit* Harthwik Weighdeman annen tidh.

Kirstin Jepp Nielssons *citauit* Jöns kopperslagher tredhiä tidh.

Henrick Ffinnes drengh saker til iii (3) marck.[2]) Dabit j (1) marck.

Klaffwes skredderä sades ffore retthä, ath han haffwer sin deel ffortighet j gardhin, som han pa taler; hustrwn opp byggä thet som hon haffwer nidh brwtith.

Essbiörn skräddera ffornöghiä hustruna wth aff oppstädhernä jnnen sool säth vidh sinä iij (3) marck.

Alla sonan ok forlichningh, ther kemmenerana göre medh thöm ey til retta wele, lathe fogitten, borgamestara och radit sigh wel at nögie ok giffue thöm ther vtjnnan theris fulle makt at göre ok latha ther medh, som är medh piger skennara[3]), slagh och pust *etcetera*, hwadt swa dana helst är.

Tesse worä Henrick Pperssons edhamen: Olaff Eliffson, 224. Swen fodhermarsk, Hinrick mynter, Rawaldh Andersson, Joan Hansson.[4])

[**14 juni**]. Manedaghen nest epther sancte Eskels dagh. Olaff Helsingx[5]) dömpdes til rep for the ij (2) faath jern, som han aff Eskil affhenth haffde epter hans eghen bekennilse.[6])

[1]) Övre hälften av sid. 222 i hdskr. är blank.

[2]) Det följande av Helmiks egen hand.

[3]) I st. f. »skennara» urspr.: vpstynga ok.

[4]) Även denna anteckning — i motsats till den nästföreg., som är av Helmiks hand — företer samma handstil som övriga notiser under 7 och 9 juni t. o. m. den om Esbjörn skräddare.

[5]) Något ord uteglömt (drengh?).

[6]) I margen: Pie memorie.

Jtem tesliges til rep en annwr vngh drengh for j (1) skedh, han haffde aff henth Johan Besaa scriffuare honom owethandes j bastugvne.[1])

[**16 juni**]. Odensdaghen nest epter Eskilli sades for rettha, thet Hartwik skulle giffua Jöns Andersson panth eller peninge innan xiiij (14) dagha som laghen inne haller.

Helmick[2]) fulmechtoger pa her Antonius wegna at vplata eth stenhus. Tha[3]) bödh han vp panten förste sin. [Tha vplot
225. han ok sina hustru Kaderina][4]) Andersa dotter hwan iij:e (3:e) pening j lösto och fasto, ok Nic. Mansson och Erich Gislasson, radmen, stode vp fulmechtoge pa forscriffne hustru Kaderina Helmichx wegna och loto vp fornempde Helmick hwan iij:e (3:e) pening j löso och fasto, alt hwat the medh lagen hwar androm giffue magho.

Samma dach Kort patinamakere zacher til iij (3) marck[5]) han hade fore retten til Benct Benctsson. Dabit j (1) marck, löp borth.

Samma dach Jeppe, en hoffman aff slottit, til xxiiij (24) marck fore ath han högh drengen pa ghatan. Dabit iiij (4) marck. Erich Thuresson thogh hanom til sigh aff retten.

[**21 juni**]. Mandagen nest fore[6]) x^{m} (10,000) riddere dach bödh Helmick stadzscriffuere en pant vp annan sin pa her Anthonius wegna, som honom til panta stode aff Hans Falkensten, j (1) stenbodh och en kellere.

226. Tordh Nielsson swarffuer.

Samma stodh vp j retten renliffuis man brodher[7]) Laurens Beronis, lector och[8]) prior at Swartabrödra conwent, jn fore

---

[1]) I margen: Pie memorie.

[2]) I margen vid detta stycke ett kors-liknande märke.

[3]) Efter detta ord urspr.: vplot.

[4]) Några ord av ungefär denna innebörd har Helmik råkat överhoppa vid tänkebokens renskrivande; jämf. en anteckning av samma innehåll sid. 449 nedan.

[5]) Här ha troligen några ord utfallit (fore the oquedens ordh?).

[6]) Urspr.: epter.

[7]) Efter detta ord urspr.: Knwt.

[8]) Orden: »lector och» tillskrivna i margen.

sittiende ars borgamestara her Jacob Nielsson, her Erick Jensson medh alt radit och vplot Tordh Nic:son swarffuar en vpbögdan gardh medh sina tompt, belegen j Mattis Martenssons grendh pa swdra sidan nedan fore Erick Philpussens epterleffua stegerhussz[1]), pa huilken gardh fornempde prior Laurens kendes haffua fulle bethaling vpborit pa closters och conwe[n]tens wegna aff fornempde Tordh Nic:sson. Thy fore retten affhende tha sigh fornempde prior Laurens, sit conwent och tess bröder fornempdhe gardh ok tompt ok tilegnade thet alt samantz fornempde Tordh Nielsson, hans hustru, barn och theris arffuinga til ewerdeliga egha, som lengdhen är aff tompten xvj (16) alna, bredleken xj (11) alna medh sith dropparwm. Huilken gardh och tompth Anders Kedelbiörnssons hustru giffuit hade conwentit nestom arffuom til atherlösen, Gud hennis siel nade· Vppa huilken tompt och gardh fornempde Tordh Nic:sson sin fritzskillingh vpp lathe som lagh wissa. Thy magh och schal fornempde Tordh medh sine hustru haffua, nywta, brucha ok 227.
beholle samma gardh ok tompt *etcetera.*[2])

Samma dach Hinrik kannegiwtere zacher til xl (40) marck. Dabit iiij (4) marck.

Samma dach Arendt Sprwnck zacher til vj (6) marck j tweböte. Dabit iiij (4) marck.

Sten Ollsson.

Samma dach offuersago och fordrogho fogaten, borgamestara och alt radit Sten Olsson, mester Lodwiichx hustru broder, retten som han forschullat hade medh sine vppenbarliga woldz gerninga, som han giorde jn pa [sin] swagh Jens Mwssz pa hans dör, som han hade vpslagit ok sunder slagit för hans hussz ok Jöns Mwssz sielff vpbar j retten dören til widermelis ok santeckn, ok ther medh andra waldzgerninga som han hade giordh pa ghatuna, huilke tha alle fordroges for dandefolkx bön schul, serdelis fore desse gode dandesuenes bön: Erick Erichssons, Mickel Nielssons, Flemingx medh flere dandesuenas, medh swa skel ok forordh ath vorde han her effter befunnen medh

[1]) Urspr.: stenhussz.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 169, n. 1134.

swa dana offuerwaldiga gerninga, tha stande then ena zachen vpbruthen medh then andra for sina offuerdaadicheeth.

228. Samma dach bödh Nic. Jensson scriffuer ena kapa, til panta stode hustru Ingeborgh Erich Philpussons, iij (3:e) tiidh.

Samma dach Mauricius van Daalen zacher til iij (3) resar xij (12) marck for thet hoon han giorde Clemith Bencttson, Joan Swensson och Joan Jönsson, radhmen. Dabit x (10) marck.

Anders mölnere.

Samma dach vitnade desse epterscriffne bönder jn fore retten, thet Anders mölnera schulle haffua sagt vppa thinget saa[1]) ath »myn herre her Sten Sture toch mich fra myn hustrw federne vtan lagh ok vtan reth, thet bethre mich Gudh»: Jens Ingemundsson j Alby, Laurens j Stenseth, Ragwal Krock, Peder Andersson j Vyesstom, Oleff Biörnsson j Twlinge, Peder Botwijdhson j Hambrom, Nic. Persson j Wesbergh, Anders j Erstha, Jens Hakansson j Twlinge.

Grabrödra closter.

229. Samma dach kom jn fore sittende retten broder Knwt, backalarius j the helga scriffth ok nw gardiekne j samma conwent, ok badh radit, at the schulle til vnnan, at tet breff, han wille for thöm lesse eller lesa latha, matte jnscriffuas j stadzsens tenckieboch for een amynnilse schulldh, huilkit radit tilloto och tilstaddho, ludendes ordh fran orde som her effther scriffuit stander:

Alle the gode men, som thette breff see eller höre leses, kungöre wij[2]) effthersciffne broder Knwt *etcetera* gardiekne j Stocholm, broder Ingemundh lector, brodher Wyllam, brodher Laurens Zandarj, brodher Jöns Angerman och mene conwentz bröder samestadz, thet wij vnnom och wndt haffuom hedherlige dandequinne Jacob Vtters epterleffuende hustru, hetendes hustru Ragnil, en gardh fornempde Jacob Wtter köpt hade til sin lyffs tiidh aff jomfrw Maria prebende her j ware clostre, medh sua danth forordh at [om] fornempde hustru Ragnil gaar vppa annor giffter maal, tha schal hon gardiechnanom pa clo-

[1]) Ordet tillskrivet över raden.
[2]) Ändrat från: kungör jach.

sters vegna antworda garden j gen vnder klostridhz fry och quitt til forscriffne prebende. Til ytermera wissa och betre forwaring tha setie wij conwentz jnsigile medh garndiechnens nedan fore thette breff. Datum Stocholm anno domini Mcdxc° feria 4:a jnffra octauam corporis *Christi (16 juni 1490).*[1])

Oleff Pedhersson.

Sama dach fore sittiande borgamesstara her Jacob Nielsson, 230.
her Erich Jensson j fogittens Erick Thuressons nerwaran och mestedelin aff radit kom fore retten Oleff Finne westan mwr och vplot Oleff Personne en gardh vpbögdan medh tompt och alle, belegen vestan mwr j then grendh Peder Reffuaklo vtj boor aller nederst j grenden pa södra sydan nest her Benctz bryggerhussz, pa huilken gardh fornempde Oleff Finne kendes haffua xl (40) marck suenska redeliga vpborit wel till tacka ok welffornögdan wara aff fornempde Oleff Pedersson. Thy aff hende han sigh forrörde gardh, sina hustru och arffuinga ok tilegnadhe ffornempde Oleff Persson, hans hustru och theris arffuinga til ewerdeliga egha, som lengden är xviij (18) alna, bredhleken xj (11) alna medh frith dropparwm, vppa huilken vplatningh fforscriffne Oleff Pedhersson sin fritzskylling vplade som lagh wtuissa. Thy magh och skall fornempde Oleff Persson medh sine hustru, barn och theris arffuinga haffua, nywta, brucha ok beholle forscriffne gardh och tompt medh tess bögningh til ewerdeliga ega fore alla födda och offödda aclagara.[2])

Helmich stadzscriffuere medh sina hustru.

Samma dach stode vp Helmich van Nörden stadzscriffuere 231.
j retten och war aldelis wel fortenckter och vploth sina kera elzkeliga kera hustru Kadrin Anderssa dotter hwan iij:e (3:e) pening j löst och j fasth. Stode och Nic. Mansson, Erich Gislasson och Nic. Jensson scriffuere til wydernaffne, radmen, fulmechtoge pa fornempde Helmichx hustru wegna och vplotho Helmick hwan iij:e (3:e) pening j löst och fast jnnan stadh och vtan, hwar tet helst er eller finnes kan.[3]).

[1]) Jämf. a. a., sid. 168, n. 1132.

[2]) Jämf. a. a., sid. 169 f., n. 1135.

[3]) Jämf. a. a., sid. 170, n. 1136, och ovan sid. 446.

Samma dach rechte Hinrik kannegiwtere handena fore xl (40) marck. Dabit iiij (4) marck.[1])

Arendh Sprunck rechte handena for vj (6) marck j tweböta. Dabit iiij (4) marck.[1])

Mester Göderth.

— — — — — — — — — — — — — — — — —[2]).

232. Throsa Joan screddera.[3])

Samma mandach nest fore x^m (10,000) riddera dagh stode fore sittiende rettin Sywrdh fiskera östan mwr j Hollingerssons grendh velfortenckter fore sithiende borgamestara her Jacob Nielsson ok her Erick Jensson j fogittens Erick Twressons nerware ok bekende sig solt haffua Jon Andersson sartor, som kallis Trosa Joan screddere, ena tompth pa Swdra malm liggiendes fore vij (7) marck stocholmske rede peninga j nerware Oleff Anderssons j törnit östantil, Erick akare ok Torstin gritagiwtere, som offuer köpit vare, huilken tompt belegen är vpsides vijd myna[4]) tompt och ligger öster söder vt medh Torstins tompt, huilken myn[4]) tompt som är vj (5½) alin bredh och xxiiij (24) alna langh, huilken samma tompt Siwrdh[5]) sade sigh köpt haffua aff Aaswijdh Siffridsson fore v (4½) marck, blotta tompten, och nw henne solt haffuer fore vij (7) marck medh tess bygning, huilke peninga forscriffne fornempde Siwrdh kendes vpborit haffue allaledes til tacka. Ther medh affhende forscriffne Siwrdh sig och sine samma tompt och til egnada henne fornempde Joan Andersson sartor, vppa huilkit köp och vplatingh fornempde Joan sin fritzskylling vp lade som stadz lagh vtuissa.[6])

233. Samma dach rechte Per Michelsson handena for xij (12) marck, fordragit stadz saken och forliche sigh medh malsegiende.[7])

[1]) Anteckningen överkorsad. Jämf. ovan sid. 447.

[2]) Den mot rubriken svarande anteckningen, för vilken vederbörligt utrymme reserverats i hdskr., har aldrig blivit införd.

[3]) På detta ställe i tänkeboken är en lös lapp inlagd, varå en hand från 1500-talet (stadssekreteraren Blasius Olssons?) antecknat följande: Trosa Joonn vm tomptenn på Södra malm.

[4]) Köpebrevets jag-form har här påverkat stadsskrivaren.

[5]) Urspr.: jach.

[6]) Jämf. a. a., sid. 168 f., n. 1133.

[7]) I margen: zacör, *gratis*.

Sades for retta, ath Pedher Mickelsson holle skypparenom then dach, han hanom loffuit hauer, och skypperen settie Peder Mickelssons borgan, ath han faar och jernit jnnen then dagen.

Pedher Olsson, her Mans Ericssons systersön,
och hans fader.

Samma mandagh nest fore x^{m} (10,000) riddere dach stode vp j retten Per Jönsson smidh til vedhernaffne medh fortencktom hogh ok syna kera hustrw rade, jaa ok goduilia ok vplot Per Olsson, synom kere stywffson, sit stenhussz ok liggiende grundh, belegit nor pa Köpmannaghatan pa vestra hörnit jempt aff Karl verchmesters hus twer offuer ghatan fran Karlz verchmestere port j grenden, medh twa gataboder vijd Almenningx gatan medh ena bodh j grenden vnder trappan medh fyra vnderliggiende kellara, alt fryt och quitt medh en tregardh vpbygdan ok nyan medh sit alna taal, ffor huilkit hussz och gardh 234.
forscriffne Per Olsson skal föde sin stywffader och sina kere moder til dödra dagha, swa lenge Gud thöm föger lyffuit, til liffz vppehelle ok föde, til math ok öl, ok tet andra husit och garden skulle the sielue haffue til sine andra nöttörfft, ther thöm behoff giors. Varedh ok zache, som Gud forbiwde, at forscriffne Per Olsson forstacket vorde jnan then tiiden, at hans noder (ɔ: moder) eller styvffader etcetera, tha ga tet j gen til arffs til hans moder ok hennis sön [Mattis Olsson][1], som Peder Olssons sambroder är. Huilkit giort war j fogittens ok alt radzsens nerwaran, ok forscriffne Per Olsson tha sin fridzskylling vplade som lagh vtuisa. Thy magh och skal fornempde Per Olsson haffue, nywta — —[2]).

Birgitta finszka och her Oleff Mwsth.

[**23 juni**]. Odensdagen sancte Johannes baptista afftan stode vp j retten her Oleff Mwst, kirkioherre j Myrisiö j Smaland j Kalmarna len, ok loth hustru Birgitta — —[3]).

Sama dach bödh Nic. Gunnersson screddere vp pant iij:e 235.
(3:e) tijdh.

---

[1]) Supplerat ur jordeboken.

[2]) Några ord fattas. — Jämf. a. a., sid. 170 f., n. 1137.

[3]) Anteckningen avbruten.

Laurens sporasmidh stempde Trwelz smit iij:e (3:e) tijdh.

Oleff Laurensson östantil dömpdis fry for the x (10) marck, Joan Darre pa thaler til hanom.

Samma dach stempde Nic. scriffuere, ffrw Birgitta her Nic. Sture tienere, Anders Jensson wynman förste resa.

[**26 juni**]. Lögerdagen nest epter Johannis baptiste hustru Anna Oleff Benctzsons smidz stempde Kunsze smidh iiij:e (4:e) tijdh.

236. Thette är the tygh, ther Herman bagere pa schöt, som ther nerware etcetera, primo Anders bagere, Hans Huff bagare, Oleff Anders bageres drengh.

[**28 juni**]. Mandagen nest fore Petri et Paulj apostolorum stempde Kort patinamakere Pawal glasmestere iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach bödh her Antonius pant vp iij:e (3:e) mandagh, it stenhus her j Rodehase gardh ok stenbodh, huilkit hanom bödhz biwde Falkensten til huss och til heman och holle thet sydan j xiiij (14) daga vsolt.

Samma dach bödh her Mans vp pant annan tijdh.

Samma dach bödh Ingewal Torstensson vp alla sina lösa pantar annan tijdh.

Clauus offuerskere bödh vp ena tompt första tiidh, pa Swdra malm ligger.

237. Samma dach rechte Herman bagere handena for xxiiij (24) marck for han slogh Pawal bagere. Dabit iij (3) marck.

Samma dach rechte Pawal bagere handena for iij (3) marck for oquedens ordh han hade och vthgaff for retten. Dabit j (1) marck.

Samma dach rechte handen[1]) Clauus offuerskere handena(!) for xij (12) marck for han kastade skrana pa disken fore borgamestarana och hade j farstuen obequemelighit thaal etcetera. Dabit ij (2) marck.

Pawal Olsson köpsuen stempde Jöns wegere iiij (4:e) resa til retta.

---

[1]) Ordet tillskrivet över raden.

Mauricius van Dalen om kastit j siön.

Sades for retta, ath til tet gotz, j siön war kastad[1]), ther schal Mauricius medh sine medbröder[2]) swara til swa mökit aff the peninga j kystan ware, som hanom ware sende, ok holle medh sin eedh [hurw] mökit ther vtj war, som han beuisa kan medh breffuit, som hanom tilscriffuit wart.[3])

Albricht vamme Rade, borgere j Vesteraars, giorde sin 238.
eedh och reth pa ath han hörde, tet Ewert Ochtorp, borger j forscriffne Westeraars Gud hans siel nade, badh Clauus screddere borgere j Stocholm ath han schulle jngelunde lathe bliffue mester Timme[4]) til bache sine rese til[5]) Rom for peninga schull, koste hwadh tet koste kunne. Thette hörde Albricht aff Ewerdes egin mwn, ath han swa badh Clauus screddere.

Samma dach stode ärligh man Joan Jönsson vp j rette och witnede medh sin eedh, ath Ewert Ochtorp, borgere j Westeraars, badh Clauus screddere borger j Stocholm vntsette sin hustru broder mester Tymme medh ena swmma peninga, swa ath hans resa jngelunda forsumedes eller til bacha stode for peninga schuld, som han sigh achtet hade til Room, kosste hwadh tet koste kunne. Huilkit Jon Jönsson sade sigh höre aff Ewert Ochtorps egin mwn, tha han swa talade til Clauus screddere.

[**5 juli**]. Mandagen nest epter visitacionis Marie Jens Fywm- 239.
bo citauit Nic. Fossa magen ij (2:an) tiidh.

Samme dach Tydecke tunnebindere citauit Joan Lyndorm iij (3:e) tiidh.

Sama dach Mattis Lutke rechte handena for xxiiij (24) marck pa Peder Mickelssons radmantz wegna. Dabit vj (6) marck.

---

[1]) I st. f. »war kastad» urspr.: kastades.

[2]) »medh sine medbröder» och ett därpå följande svårläst ord (Herman?) efteråt tillskrivna.

[3]) Om en på detta ställe i tänkeboken inhäftad anteckning om ovanberörda ärende se nedan sid. 459, not 5.

[4]) Härmed avses Västeråsklerken, artium magister Timme Svinhufvud.

[5]) Ursp.: aff.

Samma dach Trwels smidh zacher til xl (40) marck for han Hinrik groffsmidh viste aff syth sethe och badh hanom stande vp och forswara sigh for then kapan, hanom tillagd war. Dabit iiij (4) marck.

Samme dach feste Pedher Mickelson lagh sielff vj:te (6:e), at han ey vntsade Mattis Lutke j sith hwssz.

[**7 juli**]. Odensdagen jnfra octauam Marie visitacionis her Hans Martinj hade stempdt hustrw Birgittha Jens Finnis westan til j (1:e) tiidh.

Jens Fymbo, Erich Ericssons suen, citauit Nic. Fossa maghen iij (3:e) tijdh.

240. Samme dach stode Pedher Mickelsson redeboen medh sine laghmen, ath han ey hade vntsacht Mattis Lutke heem til hans, huilken lagh Mattis Lutke fordrogh. Desse ware hans lagmen: Jens Andersson, Oleff Persson, Mattis Jensson, Pedher Nic:sson, Oleff Eliffson; sielffuer siette.

Sade Mattis Lutke for retten til Peder Mickelsson, tet togh ey som thet skulle, tha han kastade til Per Mickelsson.

[**10 juli**]. Lögerdagen nest fore alla Sueriges[1]) patrona dach vnderuiste Jöns Andersson, ath panten, som han fich aff Hartwijck, wort schattat for lxxxiiij (84) marck j Nic. Bagges bödh (ɔ: bodh?), ok bödh Jöns Andersson samma pant vp förste tijdh. Skatningx men, som radit ther til schickat hade: mester Gödert, Staffan Scalme, Engelbrecht, Ragwal Kamp, Clauus kökemestere, Erich Jönsson. Tha fates Jöns Andersson än nw j sine swmma offuer panten iij^{c} (300) marck, iiij (4) marck mynne.

241. Samma dach stempde Oleff Laurensson Botolff kötmangare iiij (4:e) resa.

[**12 juli**]. Mandagen nest epter festum patronorum Pawal fan Busken zacher xij (12) marck j tweböte. Dabit iij[2]) (3) marck.

Samma dach Joan Lyndorm[s] drengh[3]) zacher til vj (6) marck for kniffdragit. Dabit j (1) marck.

[1]) Tillskrivet över raden.

[2]) Läsningen ej fullt säker.

[3]) Tillskrivet över raden.

Mauricius van Dalen[1]) ok Herman Bremer feste lagh[2]), at the jngen forlichningh giorde medh köpsuenana aff Danszicke ytermera än aff sacht war for retta j radzstuen.[3])

Sama dach Jöns Andersson bödh vp pant annan tiidh.

[**21 juli**]. Odensdagen nest epter Margarethe sades for retta, ath Jöns weger fornögie Hans j Ösbergha sine xl (40) 242.
marck jnnan solseth wiidh sine vj (6) marck.

Samme dach Jacob Thomasson zaker til vj (6) marck j tweböte for fotsarit han slogh then andra medh polyxen.[4]) Dabit ij (2) marck.

Jöns Andersson bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

Sades, ath Lasse Brades effterbliffuende gotz stande jnne ner hans werdh Magnus tolk, swa lenge arffuingana til stedes kome.

Samma dach *citauit* Pawal bagere Herman bagere förste tijdh.

Henrick kötmangar. 243.

[**19 juli**]. Mandagen nest fore[5]) sancta Margareta dach fore sittiende borgamestara her Jacob Nielsson, her Erick Jensson j fogatens Erich Thuressens medh all radzsens nerwaran stod vp j retten j radzstuen [Siela] gardzsens forstandera Ingewal Torstensson radman, Knwt guldhsmidh medh redesuennin j garden Anders Mansson ok vploto Hinrik kötmangar[4]) ena stenbodh medh en kellere, belegen vestan mwr j nordasta grenden nest Norra porth pa swdra sydan nest östan Hinriks egin gardh ok bygningk, fore lxxiij (73) marck stocholmske rede peninga, huilke suma mesten delin Jacob Moyse radman medh forstanderen Jacob Mansson, Gud hans siel nade, medh Knwt guldsmit vpborit hade then tiidh the forstandere ware och nw hwadh j gen stodh kendes sych fornempde Ingewal, Knwth guldsmit och Anders Mansson haffue vpborit til Alla cristna

---

[1]) Före detta namn urspr.: Sades for retta at.

[2]) I st. f. »feste lagh» urspr.: werie sich vt aff. Ändringen har skett samtidigt med att »Sades for retta at» strukits.

[3]) Jämf. om denna sak ovan sidd. 424, 443, 453.

[4]) Det följande senare tillskrivet.

[5]) Urspr.: epter.

siela nytta och gagn. Ther *m*e*dh* stode the fore retten och lotho for*scriff*ne Hinr*ik* kötm*angare* for*nempde* stenbodh och kell*ere* q*uitt* och fry vp m*edh* Hinr*iks* a*rffwom* och epterkom*andhom* til ew*erdeliga* ega fore alla födde och ofödde aklagara til ewijch tijdh.[1])

244. Matt*is* smedh och Helga lychama gille olderman.

Sa*mma* dach j her Nic. Sture ridd*eres*, fogat*ens* Erich Thur*ess*on*s* m*edh* allt radz*sens* nerwar*en* tilthalade olderm*an* her Oleff And*ree* Matt*is* smidh til om en kell*ere* vnd*er* hans huss ligg*er*, huilken han sade Helge lychama gille til höre. Tha sporde borgamestar*ena* oldermannen aath, om han m*edh* sine brödher hadhe nagat bescheth ther pa, antinge breff eller wytne, ath han gillit[2]) tilhöre: haffde han nagher breff eller skel yt*er*m*era* nw än til fore*nde* hafft hado[3]), ath han schulle them lata framkoma pa gille*nes* ok brödrena weghne. Effther iij (3) tölffther rantzaken, som ther offu*erwar*it haffue, sad*es* Matt*is* Laur*ensson* kelle*ren* til effther sin heffdh, som ha*nom* och til fore*n* til sagder är m*edh* retta anno *etcetera* lxxx°viij° om Martinj[4]), epther gillet jngen breff, skel eller wytne haffu*er*.

245. Pedher Mickelsso*n*.

Sa*mma* ma*n*dach nest fore Margarete stodh vp j retten hustrw Kadhrin, Lasse Baggis epther!eue Gudh hans siel nade, ok vplot erligh ma*n* Pedher Mickelsson radma*n* sith hwssz fryth och quit*t* som th*et* nw vpmwrat är m*edh* kiellara ok thwa ghathaboder m*edh* ith brygg*er*hwssz nordan stenhussit ok ther m*edh* en fry halff mwr nordan brygg*er*hussit m*edh* Oleff Langh, som hon ha*nom* affköpt hade och j radzstue*n* he*nne* tilfo*ren* vplatith war fo*re* sittiende retten, huilk*it* hussz ok grwndh m*edh* alle sine tilbehörelsse hon ha*nom* quit*t* och fryt vploth fo*re* ena su*mma* peni*n*ga, som thöm baden asamdis, medh swa schel och forordh ath hon skal haffua hwsit m*edh* alle sine behö-

---

[1]) Motsvarande anteckning i jordeboken (a. a., sid. 171, n. 1138) är daterad sancta Margareta dach = 20 juli.

[2]) Ändrat från: hano*m*.

[3]) Orden: »ytermera — — hafft hado» tillskrivna i margen.

[4]) Tidsuppgiften »anno — — om Martinj» efteråt tillskriven. Den åsyftar en anteckning av 10 nov. 1488, sid. 304 f. ovan.

relse frit och quitt j sin liffz thijdh vtan affgifft, vndantagendes ena gathabodh vnder hwsit liggher nesth westan porten, som nw forscriffne Oleff Langh til lege haffuer; then schal fornempde Pedher Mickelsson nw strax anname til sigh j sin hegn, bescherm och forswar medh tess renta, epther hennis dödh anname alzsaman som forrört är fryt och quitt. Vppa huilkit forscriffne Pedher Mickelsson sin frytzskyllingh vplade som lagh wysa. Thy magh och scal fornempde Per Mickelsson thet medh sina arffwinga haffua, fryt och quitt brwcha til euigh tijd fore alla ffödda och offödda aclagara epter hennis dödh, huilkith hwssz belegit är her[1]) j Stocholme vppa Köpmanna ghathan vestan Swen Helsingx hwssz, grenden athskyliande viidh Almenningx gatan och en twer grendh östan husit nor vth löpande j bachgrenden aff Köpmanna gatan.[2]) 246.

Samma dach stempde Thomas scriffuere Anna Pawalz iiij (4:e) tiidh. 247.

Her Anders Törbo.

Sthode samma dach vp j retten Jacob Torstensson och Hans Zander, witnade wijdh theris goda tro ok sannindh, ath nerware och aahörde ath Joan skomager pa Swdra malm loffuede her Anders Törboo xviij (18) marck for tompten pa malmen.

Sades for retta, ath Oleff Bech lata jnkoma the xj (11) marck jnnan lögerdach[3]) nestkomende wijdh sine vj (6) marck, och ther scal Oleff settie borgan fore.

Sama dach sades, ath Lasse, Oleff Kusis gest, giffue skypparenom Oleff Andersson sine fracht epter sit lesta tal ligerwiiss som the andra, hanom fractet hade, haffue vtgiffuit.

Erich Johansson. 248.

Samma forscriffne mandagen nesth fore Margarethe kom erlig ok we[l]bördich man her Nielssz Ericksson, höffuitzman pa Kastelholm, medh sin broder Erick Ericsson jn j radzstuen j fogittens Erich Thuressons nerwaran medh alt radit, vnderwisende ok berettende vppa Erick Johanssons wegna om then owilie och twedrecht, som war j mellen hanom och Stocholms

[1]) Ordet tillskrivet över raden.

[2]) Jämf. a. a., sid. 171, n. 1139.

[3]) Ändrat från: odensdagen.

stadz jnböggiarom, matte afflegghias ok forlicht wordha. Tha stodhe fornempde Erick Johansson sielff personlige och begerede wenscap aff radit jnnan luctha dör, swa seiende: »kere dandemen, hwadh owilye ok ogönsth her til schedh eller giordh er aff mynne wegne, ther bedz jach gerne fore ok wil jach her epter ware edher ok edher medhborgara til wilie och kerlech her effther, hwar jach kan och forma, swa ath ey scal finnes myn skyldh». Effther hans kerliga thaal ok bön han hade medh the gode ärlige men fordrogx all owilie swa wel medh
249. hans medhhielparom som hanom ok wortho wenner ok welsate vppa alle sydhor. Tha satte borgamestarana tette thaal fram medh samma forlichningh, ath om swa hende eller tilkome som tyth och aptha sket är, ath nager fatigh borgher her aff staden kome ok hwgge jn vppa hans schogh eller jn pa hans fiske watn vloffuandes at brwcha sith gagn ok wort ther medh fangen och befwnin, ath han ey schulle them latha slaa, hambra och hantera som andra oskeliga skog dywr eller rytzsa ware eller dötzfyande.[1]) Huilket forscriffne Erich Johansson loffuede och sade ath aldrych schulle her epter ske; om swa hende, tha schulle thet wara hanom högelige[2]) j moth och wille han ther rette offuer som widerbörligit är. Ok tha badhe borgamestarana hanom medh swa kompanom, som swa jnkome ok befunno wordo jn pa hans egher, at han wille lathe thöm nywtha lagen ok retta offuer thöm hwadh lagen giffue[3]) oc effther hans nade[4]), huilket Erich stadeliga sade sigh göre
250. wilie. Jtem om swa hende, ath Erichx tienera giorde nachrom borgara homoth eller fortreth, Erich Johansson owitendes eller ey nerwarendes, ther hade forscriffne Erich jntet medh göre eller tilswara.

252.[5]) Kröpelins tienere.

Samma dach stodh vpp j retten Joan screddere, her Hans Kröpelins drengh, ok widerkendes sina appinbarliga gerninga,

[1]) Jämf. ovan sid. 349.
[2]) Ordet tillskrivet över raden.
[3]) Efter »giffue» urspr.: effther mögelighet.
[4]) Efter detta ord urspr.: hwad.
[5]) Sid. 251 i hdskr. är blank.

ath han hade thagit j mellen staden och Langholmen iij (2 1/2) sköte j watnit [1]) ok solt thöm en bonde for en fierdingh torsk och en fierdingh strömingh, huilke schöthe til hörde Laurens slactar östan mwr, ok stode Laurens sieluer for retten och badh for hans liff. Tha fore her Nyelz Ericksson bön skul ok dandequinnes bön, som tha til stedes ware och sade ath hans festemö begerede hanom liff, vntes hanom liff medh swa skel ath han schulle ryme staden ok aldrich koma j han och stadz marker.

Marten, köpsuennin aff Suderköpingh, zacher til xxiiij (24) 253.
marck j thweböte. Dabit x (10) marck.

Hinrik Hoghwsen zacher xx (20) marck j tweböte for han slogh hanom pa nesan aff Swderköping. Dabit x (10) marck.

[**21 juli**]. Odensdagen nest epter Margarete, som war sancta Maria Magdalena affthan, bödh her Peder Gracia pant vp annan tijdh.

Samma dach Laurens Jönsson Törbo bödh vp pant annan tijdh.

Hans Conradt och Mauricius van Dalen.[2])

Samme dach j Lyndorm Biörnssons och Benckt Karlssons nerwaran sades aff for retta, ath alle the doma [3]) och retta, som aff sagda ware om thet godz, som kastat war j siön aff tet skypp som Hans Conradh pa thaler, borgere j Danszicke, ok alla forlichning är dödh och om jntet [4]), thy at the ware til foren ey nempde j forlichningen eller for retten, som j Nyköping äre och sith gotz ther medh jnne hade, huilke forscriffne aff Nycöping skulle her medh kome til rekinscaps jnnan viij 254.
(8) daga, huilke som ware vndandulde ok nw scule medh ware j forlichan eller reth gangen, hwadh tha a ferda varda kan om thet gotz, j siön kastades aff fornempde schip.[5])

Samma dach Albrickt skynnere zaker til vj (6) marck for

---

[1]) »j watnit» tillskr. i margen.

[2]) Denna rubrik senare tillskriven.

[3]) Efter »doma» urspr.: och forlichningh som giordh var.

[4]) Jämf. ovan sidd. 424, 443, 453, 455 och nedan sid. 462, 463 ff.

[5]) En lös anteckning om samma domslut har blivit inhäftad mellan sidd. 252 och 253 i hdskr. (i stympad form återkommer den även på en

hans hustru hardrogh Suen beltere j sancte Oleffs gillistue. Dabit ij (2) marck.

Samma dach bödz Truels smidh wiidh sine iij (3) marck ath forlicha sigh medh sin tanga broder Hinrik groffsmidh.

Anders Galth, Skoofaath.

[**24 juli**]. Lögerdagen sancte Jacobz afftan j war herre och höffuitzmantz nerwaran, Lyndorm Biörnssons, her Nic. Ericssons, fogittens Erich Thuressons medh een deelz aff radit stodo vp j retten Oleff Matsson, Peder Skytthe, radmen, Mattis Lutke, Hans Sleedorn medh flere som hade befrachtet Anders Galt
255. och Anders Skoofaath skypera, boande men j Korpo sokn j finska skeren, huilke forscriffne hade fractet theris skypp til Lubeke nw j faste nest forleden ok wort thagit j syön aff Axel Olsson och hans medh kompanom j Danmark.[1]) Tha stode forscriffne fractingx men och til lade thöm och skylte, ath tet schulle wara thagit aff theris forsumelse, swa at the matte wel vntsat sigh och vndan komit til segelz, huilket the fatige skypere nekade och skel fore giorde ath ey war theris forsumelse j nagre matte. Ok framdelis thalade the skypparom ytermera til om kopper, the skulle haffue jnne dulth medh sigh, som the hade fangit aff forscriffne siöö röffuara. Huilket ther vtjnnan fandz theris faakunnochet, ath the ey betre wiste, ok kunne lytet draga pa theris deel, som sith mist hadhe. Tha fore war höffuitzmantz her Stens, flere gode mentz bön schull, som tha jnne ware och nerstadde, gaffue forscriffne frachtingx men, som sith gotz mist, thöm forscriffnom skyppa-

---

papperslapp, som infästs mellan sidd. 236 och 237, jämf. ovan sid. 453, not 3) och har följande lydelse:

Hans Conradt oc Mauricius van Da[len].

Sama dach sades aff for retta j Lyndorm Biörnssons och Benct Karlssons nerwaran, ath alla doma ok forlichan her til warit haffue medh Hans Conradt äre alle döde epter at Mauricius van Dalen och Herman Bremer ey till stande then dechtingan giordh war och then samma tijd ey offuer ware ok ey heller the aff Nycöping ther offuer ware, som och sit gotz ther jnne hade. Ther medh scal tet stande swa lenge at the til stedes kome aff Nycöping eller theris faste breff och skel.

[1]) Om den danske frälsemannen Axel Olssons kaperier i Östersjön se *C. G. Styffe*, a. a., 4, sidd. LXXXIX—XC.

rom all mistöcke och owilie til, swa athe haffue thöm her epter jntet til thale om then skadan. Fframdelis sade war herre och hoffuitzman her Sten, at kongens marsk ok hans kanceller haffue hanom loffuit wiidh theris äre, tro och sanningh, ath alt tet Stocholms borgara myste haffue ok beuiseligit är, thet 256.
schule the j gen fanga til gode redhe; ther medh gaff thöm war höffuitzman thette radh, at the jntet til thala skypparen swa fram at thet ey til Danmarck spöries kunne.

Framdelis pa fempte bladit her epter finnes, hwadh borgarana och köpsuenana tha medh skypit misto, hwadh och mykit tet war.[1]) Anno *etcetera* nonagesimo primo om Petri et Paulj midsomers tijdh findz, hure Hans Skarnow giorde sin edh epter rikesens radz befalan, the hanom forelagth hado j Grabrödra closter ther fore retta, och finnes ther och kong Hansses dombreff mädh andra breff j samma xc° primo aar pa v:te (5:e) bladith ther epter.[2])

Anders mölneres hustru vestan til *citauit* — —[3]).

Lysle Staffan.

Samma dach, sancte Jacobs afftan, bödhz lilse (!) Staffan aff Kopper bergit ath fornögie hustrw Margit, Hemmingh Olssons effterleffue, then halffua lest kopper wiidh sine iij (3) marck, ok jntet haffuer han henne ath swara om then andra halffua lesten, som hon pa thaler, epter hennis bonde wille ey sielff annamen j sin lyffz tiidh, tha hon hanom bwden warth, som fore retta til foren aff sacht war for ith aar forledit viidh[4]) thenne tijdh pa aarit.[5])

Sagerskan stempde Pawal glassmestere iij:e (3:e) resa.

Om Erich Thuresson. 257.

Samma dach bödh war herre och höffuitzman her Sten Sture sin fogit Erick Thuresson j retten, om han nackrom hade offuer rette giort, tha schulle han hwar man staa til retta,

[1]) Se nedan sid. 466 ff.

[2]) Se uppgivna ställen i 1491 års tänkebok. — Ovanstående stycke (»Fframdelis pa fempte bladit — — pa v:te bladith ther epter») är, såsom framgår av innehållet, efteråt infört.

[3]) Anteckningen avbruten och överkorsad.

[4]) Ändrat från: pa.

[5]) Se ovan sid. 369.

hwo ther hanom hade nagat til ath thale. Sielffuer bödh Erich sigh j retten offuerbodit at staa och plega hwariom reth, hwo hanom hauer til ath thale. Ok thalede war forscriffne höffuitzman om Erick Ericsson, ath han schulle sitie pa myn herris wegne j then stad Erich Thuresson her til sitit haffuer, ok sade sigh wilia antworde hanom Stocholm sloth *etcetera*.

Samma dach bödh Benct Kogh vp pant första tiidh.

Laurens Jönsson Törbo bödh vp panth iij:e (3:e) tiidh.

Ffalkensten.

Samma tiidh och dach sade Hans Falkensten til radit: »J göre som J wele».

Samma dach *citauit* Mattis Jonssons hustru vestan til hustru Margreta, Jöns Jutes hustru, iij:e (3:e) resa.

258. [**28 juli**]. Sancte Oleffs afftan Benct Kogh bödh vp pant annan sin.

Samme dach gaff fogitten, borgamestarana och radit Hans Baszener loff ath fara til Nyköpingh epter köpmennin, som sith gotz miste pa schipper Conradtz schip, at the her til stedes kome.[1])

Eskltwna bröder.

Ingewal Torstensson, Erick Jonsson, Clemit Benctsson, Peder Schytte. Desse gode men ere aff radit tilnempde ath gaa medh sancte Johannis broder (ɔ: bröder) aff Eskylstuen och biwde thöm nachra aff stadzsens bygninger och tompter moth theris bygnynger och tompt pa Helgeandz holmen er, stadenom til forfang byght er.[2])

Sades for retta, ath Hinrik Brynінck bliffue viidh hanom som han sith fich j henderne, epter loffuitz mannen ey til stander at han fore hanom loffuide.

Sades for retta, at Peder Olsson doblere giffue köpsens pant eller peninga jnnan xiiij (14) daga fore saffranit, effter Per Olsson sagh sit köp och tet swa lenge j sina haffuan[de] werie hade.

259. [**31 juli**]. Lögerdagen nest epter Olauj Benct Kogh bödh vp pant iiij (4:e) tidh.

[1]) Jämf. ovan sid. 459.

[2]) I margen: Eskeltune bröder.

Jönis Biörnsson bödz wiidh sine iij (3) marck, ath han framkome medh sin tygh pa lögerdagh nestkomande.

Hinrik skynnere bödh vp pant iij (3:e) tiidh.

Oleff Benctsson smidh.

Desse epterscriffne gingo lagh medh Oleff Benctson smidh, ath han aldrich hade werdhschap medh Erich Thomassons modher j Arbogha ok ey annat wiste eller hörde medh henne vtan hon war medh sin dandeman som en ärligh dandequinne[1]) j hans liffz tiidh ok aldrich han then tiidh han henne kende ey annath wiste eller hörde, huilkit henne orettelige till laght är aff hans wegna, som han sin edher och lagh pa giorde medh desse, primo Balsther skomagere, Hwitkop sutor, Pawal screddere, Bertil sutor, Marten suerdslyper, Abraham klensmit, Benct guldsmit, Hans Nielsson, Kwnsze smidh, Jens groffsmidh, Anders sporasmidh; sielffuer tolffte.

Samma dach citauit Anders molnere hustru Ingeburg Benct Nielssons iiij:e (4:e) tiidh.

Samma dach bödhz Oleff Jönsson at sancte Öriens, ath 260.
han schal wiidh sine xij (12) marck ware j Eneköpingh jnnan maramesso til bytes medh Oleff Mansson borgere ibidem.

Anders Nielssons vxor.

[**9 augusti**]. Mandagen sancte Laurens afftan j ärliga goda herra nerwaran her Nic. Stures, her Gregers Matssons, her Ywer Grens, her Nic. Ericssons, riddara, Swante Nielssons, Erick Thuressons och Erich Ericssons, vepnara, medh alth radit sades aff for retta, thet Anders Nielssons effterleuerske schal sta her[2]) aff byn faran til Lubeke medh thet hon tijth sender til thöm, som hennes bonde war gieldskylloger, vppa huilken gieldh Hans Becker pa thalade pa theris wegna j Lubeke äre.

Hans Baszener och Hans Conradt aff Dansicke.

Samma mandagh sancte Laurens afftan j ärliga goda herra nerwaran ok a höre sate for retta j radzstuen[3]) her Nielz Sture, her Gregers Matsson, her Ywer Gren, her Nielss Ericsson, riddara, Swante Nielsson, Erick Thuresson och Erich Ericsson, vep-

[1]) Efter detta ord urspr.: göre borde.

[2]) Ordet tycks vara överstruket.

[3]) Urspr.: j ware radzstue.

261. na*ra*, m*edh* borgamesta*ra* och rad*it*. Tha ko*mo* for retta een köpsue*n* aff Dansicke, hetende*s* Hans Baszener, ok til thaledhe en schippe*r* aff Dansicke, hetende*s* Hans Conradt, om then schada ther for*scriff*ne Bazener fangit hade vppa schippe*r* Hans Conradz schip m*edh* flere köpme*n*, ther m*edh* sith jnschipet hade, for hans forsumelse scull fore [1]) en styreman, som han thöm loffuit hade, for än the aff Danske vtseglede, oc ey finge [2]), ok fore hans offue*r* passz ladni*ng* schul köp*mannen* owitande*s* *etcetera*, tesliges och then schade her j skeren schedde, tha schippe*r*en lop fra*n* sine köpme*n* och lot thöm qwarsatte wa*ra* pa Gotlandh och ther tha j sche*r*en forlöp thöm ther*is* gotz. Huilkit ärende tijth och apta her fore retta haue*r* wa*r*it [3]), tesliges ok til forlichni*ng*h wa*r*it haue*r* ok ey til fulkome*n* enda ko*m*ma kan, thy ath the ey alle [4]) til stedes haffue mede*r* offue*r* warit, som sith mist haffue, ok jnt*et* wisste aff swa dana forlichni*ng*h, ther m*edh* wille the then forlichni*ng* ey til standha, som ware Mau*r*icius va*n* Dalen oc [4]) Herma*n* Breme*r*. Tesliges ware och ey the [4]) her och ne*r*stadde, aff Nycöpni*ng* ware, som sith gotz och ther jnne hade ok schade fa*n*git hade, huilke gode me*n* sit besworne b*r*eff hijt sent hade vnde*r* stadzsens jnsigi*l*e j Nycöpni*ng*h. Ther m*edh* haue*r* for*scriff*ne ärende töffuit til all*is* ther*is* samq*ue*mdh *etcetera*. Tha epte*r* swa dana schelige witne, breff ok rantzakan, som tha for retta ware, ffu*n*no
262. desse gode ärliga he*rra* och men swa for retta, at epte*r* for*scriff*ne schippe*r* Hans Conradt ey fich thöm sturema*n*, som ha*n* thöm j Dansche loffuith hade, ther m*edh* forladde thöm schipp*it* offue*r* sith passz, köpma*nnen* owita*ndes*, ok fra*m*del*is* ath schippe*r*en segelde fra*n* sine köpme*n* och q*wa*rsatte thöm pa Gotlandh ok löp swa her jn j skeren, forsegelde köpme*n* sit gotz, köpme*nnen* ey ne*r*ware*ndes* ath hielpa sit gotz och redde; ther m*edh* är for*scriff*ne schipper Conradt plichtogh köpma*nnen* sin schada j gen giffue och vpressa, so*m* her j skeren schedde, thy at hade köpma*nnen* va*r*it ne*r*stadder, tha hade

[1]) Ändrat från: m*edh*.
[2]) Orden: »oc ey finge» tillskrivna över raden.
[3]) Se ovan sidd. 459 (med hänvisn.), 462.
[4]) Ordet tillskrivet över raden.

then schaden ey hendt eller ey swa stor warit som nw waar. Tesliges ok fore ath the ey styreman jnnen bordz hade *etcetera*. Ok then schade j syon hende aff vpsiö och aasiö om tet gotz, ta kastades, ganghe then schaden aff scip och gotz. Ther medh epter alle the gode ärlige herra och godementz rantzachan och samtyckie tha gaff forscriffne her Gregers Matsson, riddere ok lagman j Vplandh, sin dom pa ath forscriffne schipper Hans Conradth schal jnnan neste vj (6) vikur köpmennen sin schade j gen giffue viidh sine xl (40) marck fore rikesens radz dom, huilken dom forscriffne Hans Bazener til sigh annamade pa allis theris vegna ok ther medh rykessens radz dombreff pa haffuer pa forscriffne schada j scheren schedde. Her epter 263.
staar scriffuit tet breff, som aff Nycöpning kom, som aff köpmennen ther besworit war:

Thette är breffuit aff Nyköpingh kom, ludendes ordh wiidh ordh som her epterfölger.

Alle dandemen, som thette breff hender fore koma, helsom vij borgamestara och radmen j Nyköpingh kerlige medh Gud. Kungöre vij medh thette vart apit breff, at pa var radzstue hauer varit Hans Bazener, en köpsuen aff Danszicke, for radh och reth medh var medhborgera, som ware pa tet skyppet som stötte j Stocholms sker j Elznabben, som ware Per Tydemantz son, Jöns Clauusson Sweder, Jöns Torkarsson, Eric Olsson, huilke sich her beplichte sich til stande medh en swerende eedh, hure alle tingh äre til gangen, som her epter siges och scriffuat star: »Jtem scholen J withe, at for än wij segldom vth aff Danszicke, tha beplichtade sigh Hans Conradht och schipper sieluer at faa oss en godh styreman, nar vij til sagom. Tha hade wij ey annan styreman än skypperen sielffuan. Then tiiden wij komom j syön, tha war skypperen then förste sigh offuer ghaff ok sath j schipet som en dwmbe, som then som aldhrigh haffde maal. Jtem tha wij j Danszicke haffdom ladit skyppet pa sith passz, tha ladde skypperen ok Hans Conradt skyppet offuer sit paassz, swa at pumpadelin gik neder vnder vatnit, ok hade ner bleffuit gotz och man forderffuet. Fframdeles skolen J withe, hure skypperen foor fran oss pa Gotland och schulle köbe fetalie, som han ok giorde. Tha ville köp- 264.

mannen til skypz j gen aff landet ok schipperen sade ney. Tha thalede Hans Bazener til skypperen ok sade: 'mik tycker, schipper, radh ware, at wij fare til schips'. Tha sade skypperen: 'äy, hwart vele J fare; jach vil eder stande fore allan schade, hwadh schada kan', ok joo sade han, at jntet schadde, ok sadhe, at 'wij villiom bliffue her j nath, jach är her kender och äre myne hulle gode vener'. Ther bleffue wij alle quarre epter hans ordh. Mot mydnath tha kom fogittens budh epter schipperen, at han skulle til Visby. Tha han bort foor, gingom vij til stranden. Tha war forbudit, ath nager bonde schulle oss vth före til schippet. Fframdelis togo vij for radh och legde ena quinna, som schulle fara til schippet och hempta oss xx (20) löcha reffuer, ok hon viste ecke huadh tet pa galt. Tha finge wij henne ena skrifftaffla. Ther hadom vij vtj scriffuit, at the j skyppet vare schulle setie vth bathen ok hempta oss til skyps. Tha quinnan var halffwegx landet och skypet komen, gingo the til segels j skypeth ok lwpe en viku syös fran landet och satto. Ther kom schipperen til schippet. Sydan segelde skypperen fran oss jn vtj swenska skeren och loth oss alla quar bliffue pa landit, ok tha forsegelde han vart gotz; haffde han ey lopit fran oss, swa matte sachte, ath tet
265. ey hade scheeth. Jtem bediom wij oss swa Gud hielpa och helga doma, ath swa til gangit är som forscriffuit staar, ok scal eder ytermera vitterligit vara, tet wij haffua laga forfal at wij kunnom ecke koma nw til swars, for thy wij liggiom pa wara farende resa och haffuom nw legath j v (5) vykur; for then schul kunnom wij ey nw koma, än vij viliom beplicta oss hanom ath swara, hwar han vil oss fore haffua, antinge j Danszicke eller her». Scriffuit j Nyköping sundagen nest epter Olaui regis et martiris vnder stadzsens secrete anno xc° (*1 augusti 1490*).

Samme mandach besworo desse effthersciffne ware medhbröder och borgara theris gotz, som the miste j skypper Skofaatz skypp [1]), at tet war theris egit gotz och engen anners mantz, primo Oleff Matsson, Pedher Skytte, Hans Sledorn,

[1]) Jämf. ovan sid. 460 f.

Hans Hwffuendal, Mattis Lutke, Clauus screddere, Hinrik van Busken, Clauus Werderman.

Köpsuena kopperen.[1]) 266.

Sama dach och tiidh besworo desse köpsuena sit gotz, ther the mist hade j skipper Skofaatz skypp, at tet war theris egit gotz och theris wenners. Primo war jtem Hans Scharnow, hade ther jnne j samma skypp ij (2) lester jern, iij (3) skynmesse och xl (40) lester mosa. Jtem Hans Melemans ther jnne iiij (4) mesa kopper, vogo xiiij (14) skyppundh, ij (2) lester jern och iij (3) schynmesse. Jtem Hinrik Bröningk v (5) mesa kopper, vogo xviij (18) skyppund, v (4 1/2) lyspundh och ena lest jern. Jtem Jachem Mössingh och Ewerth timberman iiij(3 1/2) lest jern, vij (7) mesa kopper, vogo xxiiij (24) skyppund, iij (3) skynmesse och eth torth faath. Jtem Hermen Bremer hade ther jnne iiij (4) mese kopper, voge xiiij (14) skyppundh ok iij (3) lyspundh. Jtem Henrik Öttingh ij (2) mesa kopper, vogo viij (8) skyppund och iij (3) lyspundh. Jtem Thyle Hampe v (5) mese kopper, voge xvij (16 1/2) skyppund. Jtem Mauricius van Dalen jx (9) mese kopper, voge xxxv (35) skyppund och v (5) lyspund. Jtem Hans Fosserth hade ther jnne ij (1 1/2) 267. lest jern och j (1) meesa kopper, vogh iiij (4) schippundh. Jtem Woller Hoffmeistere vj (6) mesa kopper, vogo xxiiij (23 1/2) skyppund, och ij (2) skynmesse. Jtem Hans Becker ij (2) mese kopper, vogo vij (7) skyppund och iij (3) lyspund. Swmman aff thette forscriffne gotz, som köpsuennena myste, löper Clxj (161) skyppundh, ij (2) lyspundh mynne, x (10) skynmesse, xl (40) lester mossa ok jth torth faath.

Borgara koppar.[2])

Thette är thet gotz borgarana misste, som forscriffne äre pa forrörde bladh[3]), primo jtem Oleff Matsson vij (7) messa kopper, vogho xxvj (25 1/2) skyppundh och ij (2) lyspundh, ena lest

[1]) Då texten till efterfölj. förteckning är i hdskr. fördelad på båda sidorna i ett uppslag, har rubriken skrivits så, att »Köpsuena» står överst på uppslagets vänstersida (266), »kopperen» överst på högersidan (267).

[2]) Denna rubrik har i hdskr. sin plats överst sid. 268 men gäller tydligen hela den följande förteckningen.

[3]) Se näst sista stycket i det föregående.

268. jern; än ij (2) kyppar ketzlar, vogho ij½ (1 ½) skyppu*n*dh och iij (3) lyspundh. J*tem* Pedher Skytte ij (2) mesa kopp*er*, vogo viij½ (7 ½) skyppu*n*d, viij (8) lyspu*n*dh och vj (6) m*arck* pu*n*d. J*tem* Hans Sledorn iiij (4) mesa kopper, vogo xv (15) skyppu*n*d, viij (8) lyspu*n*d och v (5) m*arck* pu*n*d. J*tem* Hans Hwffwendaal v (5) mess*a* kopp*er*, vogo xjx (19) skyppu*n*d, j (1) lest jern och j (1) faat rw*m*menij. J*tem* Matt*is* Lutke jx (9) mesa kopper, vogo xxjx (29) skippu*n*dh och nag*ra* m*arck* pu*n*dh. J*tem* Clauus sc*r*eddere v (5) messa kopp*er*, vogo xjx (19) skyppu*n*d, viij½ (7 ½) lyspu*n*d och vj (6) m*arck* pu*n*d; th*er* m*edh* ½ (½) lest jern. J*tem* Henr*ik* va*n* dem Busske iiij (4) messa kopp*er*, vogo xiij½ (12 ½) skyppu*n*d och xv (15) m*arck* pu*n*dh. J*tem* Clau*us* W*erderman* iij (3) mesa kopp*er*, vogho x (9 ½) skyppu*n*dh och ½x (8 ½) lyspu*n*dh. Su*m*a*n* aff for*scriff*ne wara borg*ara*, som the tha miste pa for*scriff*ne skypp*er*, löp*er* offu*er* alt tilhopa Cxlij (142) skyppu*n*d, iij½ (2 ½) lyspu*n*dh och ij (2) m*arck* pu*n*dh, iij½ (2 ½) lest jern och j (1) faat rw*m*menij.

269. [**11 augusti**]. Odensdagen nest ept*er* Laur*enc*ij Oleff Lang *citauit* Ol*eff* P*er*sson westantil iij:e (3:e) r*es*a.

Sa*m*ma dach Hans guldsmitz sue*n* *citauit* Pawal van Busken iiij:e (4:e) r*es*a.

Pawal bagar *citauit* Herma*n* bagar iiij:e (4:e) tiidh.

Sa*m*ma dach giorde Matt*is* Lutke eedh fore ath han ey loffuide Hinr*ik* van Essen ey m*er*a än fore vj (6) m*arck*: Hans Hooben, Clau*us* W*erderman*, Clau*us* sc*r*eddere, Hinr*ik* Hoghus*en*, Hartwijck Weydema*n*; sielffuer vj:te (6:e).

Borgensme*n* for Hans Conradth, at han skal ey hedan aff staden fara vta*n* m*edh* Hans Bazaner*s* godwilie och hans my*n*ne, p*ri*mo Anders Gronow, Oleff sc*ri*ffue*re*, Ingewaldh B*ir*gesson.[1])

Her Örien Buck.[2])

Sa*m*me dach vitnede och sworo Matt*is* Lutke, Hermen Brem*er*, Mau*ri*ci*us* van Dale*n*, Hans van Kampe*n* bochebinde*re* och Hans Bazener, ath the hörde aff Hans Conradz mwn, t*et*

270. han sade ath h*er* Örien hade sc*ri*ffuit eth breff hiith til var

---

[1]) Jämf. ovan sid. 464 f.

[2]) Denna rubrik står i hdskr. överst sid. 270 men gäller hela stycket.

herre och höffuitzman her Sten Sture wt aff radzsens mwn j Danszicke och vnder stadzsens jnsigile samestadz j Danske och the gode men ther j radit jntet aff withende aff forscriffne scriffuillse och besegelingh. Huilkit vaar höffuitzman her Sten Sture forscriffne her Örien Buck högelige vrsakade och ne fore sade, at han aldrich breff fich aff her Ören vnder radzsens jnsigile j Dansicke j sine liffues dagha, ok hwar her Örien Buck tet offuer siger, han gör hanom for Gudj oreth, swa veth tet Gudh.

Hic cessat prefectus Ericus Thuresson.[1])

Herman Berendz wynman giorde sin broder Ludeleff Berendz fulmyndoch och mechtoch om beggis theris arff pa thala j Hyllensem, hwadh arff tet wara kan antinge löst eller fast, landh, gotz eller annat, jnnan stadh eller vtan. Vppa huilken erende Ludeleff varth radz breff hade vnder stadzsens secrete.

Samma dach gaffz Anders stadztiener dach til sancte Michelz dach, och fogitten Erich Thuresson gaff hanom sin sack til pa kongens wegna.

Samme dach feste Henningh Bardenwerper lagh sielff vj:te 271.
(6:e), ath han ey är Hinrik Felstop barskerer mera skyllogh.

Cristiern, J[a]cob koppersslagares drengh, zacher til xij (12) marck j thueböte for hustrun han stak j armen.[2]) Dabit 3 marck.

Cristin Anders Laurenssons wiid kirkiogarden[3]) zack til xij (12) marck j tweböte for hustrun.[2]) ½[4]) (½) marck.

[**9 augusti**]. Sancte Laurens afftan. Samme dach bödh Peder Skytte vp pant förste tiidh.

Thetta her epter kom ny fogatin Erich Ericsson til.[5])

Gerdth Ölick, Berendh Wisse.

[**14 augusti**]. Waarfrwa afftan assumpcionis j war herre

---

[1]) Härefter följa några överstrukna ord: och sachören kom her effter Erich Erichsson til.

[2]) Det följande senare tillskrivet.

[3]) »wiid kirkiogarden» tillskrivet över raden.

[4]) Siffran överstruken.

[5]) Denna mening är efteråt införd, skriven med mycket stor och kraftig stil.

och höffuitzmantz her Sten Stures, her Nic. Stures, her Gregers Matssons, her Ywer Grens, riddare, Suante Nielssons, Erich Thuressons och Erich Ericssons nerwaran medh alt radit her j Stocholm gaffues Berendh Wisse och Gerdt Ölick leyde i vj (6) wiker fore alle gieldh och maningh vndan tagit tet the borgara skylloge äre, om swa kan wara, leyden stander fore hwario handa tet är *etcetera*.

272. Jöns Andersson stempde Hartwijck iiij (4:e)[1] resa.

Samma dach her Benct Smalenningh bödh vp ena tompt iij:e (3:e) tiidh.

Thruelz smidh bödh Bötolff til retta iij:e (3:e) tijdh.

Samme dach sadis aff, at Harthwick giffue Jens Andersson pant eller peninga jnnan soolseth wiidh sine vj (6) marck.

Samma dach fordroghe borgamestarana och radit Anders stadztienere stadzsens zach for thet mandrapit, och tilforen hade Erich Thuressons (!) fordragit hanom kongx zachen.[2])

Nyy fogith.

[**18 augusti**]. Odensdagen nest epter assumpcionis Marie begynte Erich Ericsson först at sitie for retta j sit fögdij.

Sades for rette, ath betaler Staffan Schalme Erich Hansson ketzlaner paa waagen, tha skal Erich anname pundit for ij (2) marck; bethaler han honom epter besmanna wicht, tha anname Erich pundit om xiiij (14) öre.

Samme dach feste Laurens Jönsson Törbo lagh sielffuer vj:te (6:e), at han ey hauer then silffbone kniff effter Oleff scriffuere.

273. Jöns Andersson *citauit* Harthwiick Weydeman v (5:e) resa.

Berette Jöns Andersson, ath han hade budit Hartwijck sin pant j gen til huss och heman medh desse twa dandemen: Oleff Mickelsson Kussen och Frandz scriffuere.

[**21 augusti**]. Lögerdagen nest epter assumpcionis Marie stode Staffan Westgöte vp j retten vnderwisende, ath Hans j Ösberga hade bedit hanom, ath han schulle beretta radit j radzstuen fore retten, at han jngen eedh begerer eller wil haffue

---

[1]) Urspr.: v (5:e).

[2]) Se föreg. sida.

aff Laurens Jönsson Törbo, som han hade fest j radzstuen. Huilkit forscriffne Hans j Ösberga ok hade bereth Philpus Jensson ok bedit hanom ath beretta radit och forscriffne Laurens Jönsson.

[**16 augusti**]. Mandagen nest epter assumpcionis Marie Peder Schytte bödh vp Erich Ryttingx pant iij:e (3:e) tiidh, böcher.

Atte guldsmit citauit Gregers skynnere iiij (4:e) tiidh.

Suen fodermarsk citauit Hinrik Olsson iij (3:e) tijdh.

Peder Mickelsson bödh vp pant annan tijdh.

Laurens Jönsson Törbo bödh vp pant iij (3:e) tijdh.

Laurens scriffuere giffue sin schipper Rawaldh pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga wijdh sine iij (3) marck for tet faat jern borth kom.

Samma dach pigan pa malmen zach til xx (20) marck j 274.
tweböte for hustrun hon slogh j ögonen medh kannan.[1]) Dabit ij (2) marck.

Samma dach werchmestara hustru pa Fiskatorgit nordan hwalffuit wiidh ledastangen, Östen werchmesteres hustru, zach til vj (6) marck for pust j tweböte.[1]) Dabit j (1) marck.

Hinrik kötmangar citauit Birgitta Staalz iij:e (3:e) resa.

Lusscj, Lasse Anderssons hustru, citauit Mickel dragere iiij:e (4:e) resa.

Anna, Oleff Benckttssons hustru smitz citauit Birgitta Staalz iiij:e (4:e) resa.

Samma dagh Jon Japsson Darre bödh eth gamal forfallit hws primo.[2])

[**18 augusti**]. Odensdagen nest epter assumpcionis Marie Pedher Mickelsson bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh, som Hans Dinxstede tilhörde.

Samma dach Örien screddere pa slottit zacher til xij (12) marck j tweböte fore Peder Jenssons gest, han slogh j warden.[1]) Dabit ij (2) marck. Fogitten anamade hanom.[3])

[**21 augusti**]. Lögerdagen nest epter assumpcionis Marie sadis for rette, ath hustru Anna, Mattis Nic:ssons effterleua,

[1]) Det följande senare tillskrivet.

[2]) Hela anteckningen senare införd.

[3]) I margen: zacör, och därefter: prefectus habet.

giffue Tyle Busman thet fath jern pa sin bondes wegna, Gud hanom nade.

275. [**30 augusti**]. Mandagen nest epter Bartholomej apostoli Hinrik Olsson hade sine lagmen redebone at swerie ath han jntet ytermera war tenetur Suen fodermarskx broder, ok forscriffne Suen fordrogh hanom lagen. Lagmennen waro: Per Andersson, Suen Nielsson och Mickel Nielsson.[1])

Samma dach sköt Hans Lyndwiidhsson til witne om jernit han hade solth, som jernit war ner j Losza sochn ok heth Lyndhwijdh Persson.

Jens Andersson.

Sama stode Erich Laurensson j Arboga, som haffuer Birges dotter j Staff, och pantsatte for retten Jöns Anderssonne sin gardh, ther han sielff besitter och hanom köpte aff hustru Ragnil Oleff Hemmingssons, ok sade at han jngom garden hade tilforen panthseth, ok är han Jöns Anderssonne tenetur j (1) lest jern; tha galt lesten xxxvj (36) marck.

Samma dach Jon Darre bödh vp eth huss stoman secundo, offuen fore hans hws ligger.[2])

Oleff beltere.

Sadis aff for retta, ath thenckiebochen bliffue wiidh macht om then vplatningh, som Oleff belteres hwstru modher hade vplatit forscriffne Olaue her jn fore retten medh sinom beraddom hogh ok goduilie, ath hon sigh jngaff medh sin magh och dotter medh alt sith j swa matte, ath the henne föde och
276. klede schulle til dödra dagha, som findz anno etcetera lxxxjx mandagen nest epter Birgitte och Dyonisii *(12 oktober 1489)*[3]), huilkit som bliffuer staducht och fast giort som hon tha giorde. Ther medh haffuer hennis söner her epter jngen woldh medh retta ther om forscriffne Oleff eller hans hustru till tala om forscriffne jngifft eller arff pa theris möderne.

Samma dach bödh Lasse Wise vpp eth prebenda hussz förste tijdh.

---

[1]) I margen: lagmen.

[2]) Anteckningen efteråt infogad.

[3]) Jämf. ovan sid. 386 f.

Samma dagh annamade Erick Ericsson quinnan til sigh, som stal Erich Olssons epterleffua hustru Cristina.

Samma dach stempde Peder Swart Lasse bager iij:e (3:e) resa.

Lasse scriffuere stempde Peder suerdslipere iij:e (3:e) resa.

Vincencius, en bonde j Skedere sochn, widerkendes, ath hans fader atte gritan j mang aar j hans barndoom, ok sade merkie til henne, for än han henne sagh, at hon war litet rempnat j bade bredderner och hade tywcka föther, om the 277.
ey aff brende ware. Tha han henne fich see, badh han sigh swa Gudh hielpa, ath tet war samma grita, som hans fader atte, huilken grita her Oleff Cristiernj will viderkennis aff ena hustru j Gramwncha grendh.

[**1 september**]. Odensdagen die Egidij Hinrik Fossert citauit Merethe Albrichtz iiij:e (4:e) tiidh.

Hermen Dorsleth citauit Oleff Benctzsens hustru sutor och Skanesyllenne moder iij (3) resar hwar thera.

Hans Laurensson j Arboga klwnckaffoot.

[**30 augusti**]. Mandagen nesth fore sancte Egidij dach.

Samma dach stode vp j retten Hans Dene screddere och vplot fore sittiende borgamestara her Jacob Nielsson, her Benct Smalenninger, som tha sath for her Erich Jensson, j fogatens Erick Ericssons nerwaran eth stenhussz och liggiende grundh — — [1]).

Samma dach Oleff Eliffson pant vp 2:o. 278.

Samma dach Lasse Andersson lössz pant vp 3:o.

Samma dach stode Jon Japsson Darre och bödh vp eth gamallt hwsa stoman 3:o, offuer fore sigh Kwsta grenden, her Arffuit fordom atte.

Samma dach Peder Falkensten citauit Martin Pawalsson j:o.

Samma dach Oleff Laurensson citauit Nic. Mansson 2:o.

Samma dach Hinrik Jönsson bödh vp pant 2:o.

Samma dach Oleff Nielsson bödh vp pant 2:o.

[1]) Anteckningen, för vars fullbordande plats reserverats sid. 277 nederst och sid. 278 överst i hdskr., är avbruten. Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 172, n. 1140 (under *1 sept.*).

279. Henr*ik* Hoghussen.

Sa*m*ma dach fore sittiende borgames*ter* her Jacob Niels*son*, her Erich Jens*son* j fogi*ttens* Erich Eri*cssons* ner*w*aren kom fore retta Joan Japss*on* Darre til wed*ernam*pn och lot vp vel fortenckt*er* Hinr*ik* Hoghus*en* eth nid*er*fallit stenhuss m*edh* tomptena nest nedan fore Jacob Cust*es* hussz vesta*n* j grenden nest offuan fore for*scriff*ne Joan Darr*es* gardh pa norra sydonne fry och quit*t* fore femptij m*arck* stocholmske, huilke for*nempde* Joan Darre kend*es* redeliga och fulleliga annameth och vpb*o*rith haffue vel til tacka, huilket stenhuss pa lengdenna är xxij (21 1/2) alin. Vppa huilkit stenhussa köp och vplatn*ingh* for*nempde* Hinr*ik* Hoghwsen sin fridzskyllingh vplade som lagh vtuisa. Thy mag och skal for*nempde* Hinr*ik* m*edh* sina arffua forrörde hussz haffue, nywta, brucha och beholle til ewiigh thiidh fore alla födda och ofödda aclagara. [1])

280. [**28 augusti**]. Lög*er*dagin nest fore Egydij stode fore sittie*nde* Bengt Kogh velfortenckt*er* m*edh* sina hust*ru* Sigride ok gaff he*nne* hwar iij:e (3:e) pen*ing* j löso och fassto och hon ha*no*m j ghen alt hwat the m*edh* laghen hwar and*r*om mago, pa huilke gaffu*er* the sin fridzs*kylling* vplade som stadz lach vtuise.

Sa*mm*a dach bödh hust*ru* Wendelle Huffue*n*dalz vpp silff pant förste tiidh.

Sa*mm*a dach bödh Herma*n* Rogge vp silff pant prima wyce.

Sad*es* for retta, at Erich Bagge anna*me* sith harnisk j gen aff litzle Cr*i*stiern, och Cr*i*stiern tale fra*m*del*is* til harniska skurare*n*.

281. Sa*mm*e dach stempde Lutke kröge*r* Pede*r* b*er*gxma*n*tz hust*ru* iij:e (3:e) re*s*a.

Hans Brwns *citauit* Pawal van Busche*n* första tijdh.

Staffan Westgöte *citauit* swarte Lasse d*r*ag*ere* iij (3:e) tijdh.

[**4 september**]. Lög*er*dage*n* nest epte*r* Egidij Gotzskalk sutor bödh vp pant iij (3:e) tijdh.

---

[1]) Jämf. a. a., sid. 172, n. 1141 (under *1 sept.*).

Tywffue*n*, som bly aabona hade och war m*edh* fu*n*nen, sköt pa for ret*te*n, ath Lasse Dudde, som en stu*n*dh bodde j Eneköpni*n*g, hade slagit the pen*inga* m*edh* hano*m* j ware*s* om Walburgamessa tiidh.

Cristiern *citauit* Örien t*unne*binder*e* iij:e (3:e) rese.

Arendh Sprwnck *citauit* { Sue*n* Nic:sso*ns* hustr*u* / Per Fywmbo hustr*u* } iij:e (3:e) tiidh.

Sa*mma* dach bödh hustr*u* Wendelle silff pant vpp anna*n* tiidh.

Sa*mma* dach bödz Jacob kopp*er*slage*re* wiidh sine iij (3) ma*rck* at forlicha sigh m*edh* q*uinnan*, hans d*r*engh hade slagit och han hade borgade (ɔ : borgat) fore.

Jens Nielsson sutor aff Norra botn j Bensaby. 282.

[4 september]. Lög*er*dagen nest epte*r* Egidij abbat*is* kom for retta Pede*r* Laure*nsson* aff Lula sochn och tiltalade Jönis Nic:sso*n* j Bensaby j sa*mma* sochn om en halff deel j the*n* tregardhe*n* Nic. Kock vtj bodde, östan mwre her j staden[1]) liggiende*s*, huilke*n* halffwa gardh[2]) til dömpder war fors*criff*ne Jöns Nic:sso*n* j Bensaby epte*r* hans skelige breff han her hade aff Lula sochn vnder sochna*nna* jnsig*ile* ok retteliga rantzakadh wort pa ther*is* vndh*er*lagma*n*tz tingh j fogattens ne*r*waren m*edh* xij (12) dandeme*n*, som tha for retta sato ok jnsc*ri*ffne ware j b*r*effuit, ludende*s* ordh wiidh ordh som her effte*r* sc*ri*ffuit stander. Huilket breff ha*n* her än nw hade for retta m*edh* wart dombreff, som wij hano*m* giffuit hade pa fors*criff*ne halffua gardh. Tha kom fforsc*riff*ne Pede*r* Laure*nsson*[3]) j dach och thalede än nw pa sa*mma* fors*criff*ne halffua gardh. Tha kunne ther ey[4]) rettare*n* til f*i*nnes än fors*criff*ne Jöns Nic:sso*n* är rette*r* ägande til fors*criff*ne halffua gardh. Huilke*n* dom wij 283. hadom affsacht jth aar forledith odensdage*n* nest epte*r* war-

[1]) Efter »staden» urspr.: j Hans Hollinger*s*sens g*r*endh.

[2]) I st. f. »halffwa gardh» urspr.: halff deel j garde*n*.

[3]) Efter »Peder Laurensson» urspr.: her m*edh* anne*r* witne, huilke han ald*r*ich til foren hade aff sacht. Detta har emellertid strukits, och i stället ha orden »j dach — — samma forscriffne halffua gardh» tillskrivits i margen.

[4]) I st. f. »ther ey» urspr.: wij ey.

frwa dach assumpsionis[1]), huilken dom wij än nw stadfesta ok fulborda epter forscriffne breff och witne her for oss ware, at forrörde Jens Nic:sson är retter ägande til forscriffne halffua gardh *etcetera*.

Thette effterscriffne er breffuit, som forscriffne Jöns Nic:sson hade aff Lula sochn, ludendes ordh fran orde som her epter scriffuit stander, ok nw ligger her j retten j wara radzstue:

Thet see allom dandemannom witterligit, som thette breff kan fore koma, bekennis wij menige almoga jnnan Lula sochn ok görom wytterligit medh thette wart nerwarende apne breff, ath then tiidh beskedeligh suen Berendh Berendson waar fogith och Nic. Hansson vndj lagman ting höllo medh oss j forscriffne Lula sochn medh the xij (12), som tha j nempden sato, som forst er Hemmingh j Erickxnessz, Marthen Magnusson, Hakan Dagxsen, Joan Nielsson[2]) j Bredhaaker, Jon Nielsson j Lulatresk, Marthen Nielsson j Biörnssbynom, Joan Wyhielmsson j Smydzby, Nic. Laurensson, Joan Suensson j Ranaa, Hinrik Pedersson j Hwitta ok Joan Sywrdsson i Brendöne, tha kom for oss for retta beskedelige men Jöns skomagar och Peder Laurensson, byggesmen j samma sochn, och kerdä thera mellen
284. om nagra arffdela, huilken som fallen ware effter Nic. Kock borgara j Stocholm och hans hustru Cristin, Gudh thera siel nade, om en gardh liggiendes jnnan stadzsens mwr, huilkit som flerom synnom haffuer warit her fore retta och rantzakan pa iij (3) ting j menoga sochnanna nerwara om forscriffne arffdela och skylschap. Tha kan tet ey yterligare rantzakes än j tesso matta som her siges aff: fornempde Nic. Kock haffde ij (2) bröders sönner, huilke än nw leffua, ok ena broders dotter, ok thenne fornempde Jöns sutor är hennis son, ok haffua the myndoch och mechtoch giort fornempde Jöns skomagar at thala pa forscriffne arffdela, ok forscriffne hustru Cristin, fornempde Nic. Kochx hustru, ok Lasse Japsson swa hetandes ware syszkonne barn j mellan, ok fornempde Per Laurensson är samma Peder Japssons son, huilkit wij ey yterligare rant-

[1]) Se ovan sid. 371 f.

[2]) Efter detta namn har Helmik först skrivit (men strax överstrukit): j Lulatresk.

zaka kunnom. At swa j sanningh är, som forscriffuit stander, huar fore bede wij eder, kere her borgamestara och radh, atj for Gudz scul och retuisonne skyl slyte then tretta thera mellan swa at tet ey aptaremer behoff görs her koma for retta; til tess ytermera wissa och witnisbörd tha trickiom wij wart sochna jnsigile vtan pa ryggen fore tette breff, som scriffuit är j Lula sochn dagen nest fore Olauj *(28 juli)* anno *etcetera* 1489 [1]).

[**6 september**]. Mandagen nest fore natiuitatis Marie Ören 285.
tunnebindere feste lagh sielffuer xij:te (12:e), at kystan war hanom aldrich befaldh och ath han hanom jntet hade affhendt.

Per Mattis, myn herre her Sten tiente, kome medh sin witne fram eller medh skelige breff jnnan Martinj nestkomande om thet belthe Oleff Bencktsson smit om thalade pa sin brodher Gunner Bencktssons wegna.

Desse epterscriffne loffuede fore Hinrik Cristoffer, ath han ey schulle vntfly jnnan tet ath Themme Swerijn finghe bether wysordh ok beskeedh aff sine wenner och skulle tha staa hanom framdelis til retta.[2]) Fidejussores sunt jsti sequentes: Hinrik van Essen, Oleff Eliffson borgere, skypper Arendt smidt, Hans Millener.[3])

Samma dach bödh Lasse Wise vp ith prebenda hussz annan tijdh.

Samma dach annamade Per Laurensson aff Lula sochn the xxx (30) marck vtaff retten, som Jöns Nielsson j Bensaby hade jnseth pa halffua garden her östan mwr, hanom tilsagder war.

[**11 september**]. Lögerdagen nest fore crucis exaltacionis 286.
bödh hustru Vendelle Huffuendaalz panth vp iij:e (3:e) tiidh, silff pant.

Margit Oleff Perssons citauit Jacob kopperslagere iiij:e (4:e) resa.

Om laxen.

Samma dach vnderuiste var herre och höffuitzman her Sten Sture, ath rikessens radh er swa offuer ene wordit, at ey mera

[1]) Jämf. a. a., sid. 172 f., n. 1142.
[2]) Orden: »och skulle tha — — til retta» efteråt tillskrivna.
[3]) Jämf. nedan sidd. 480, 482.

lax schal jngalunda vtföres aff landit her aff staden vtlendis än 1 (50) lester.

287. Erick Ryttingh.

Samma dach jnsatte Erich Ryttingh ij^{c}lx (260) marck j retten j war herre ok höffuitzmantz nerwaran, her Sten Sture*s*, huilke peninge summa her Niels Persson ey til sigh wille anname vtan enkannerlica sköt sigh jnfore rykesens radzdom.

[**13 september**]. Mandagen helge kors afftan exaltacionis Klaus screddere bödh vp silff ok gul pant förste tijdh.

Samme dach bödh Lasse Wyse vp eth prebenda hussz tridie sin.

Lasse bagere feste lagh sielff vj:te (6:e), ath han aldrich giorde köp medh Peder Swart om hwetet.

Klemit Pedersson zacher til xij (12) marck for hustrun han hade slagit wiidh ögat medh kniffuen.[1]) Kemmenera the see til, hwadh the kunno fanga ther aff.

288. Jacob kopperslagere zacher til iij (3) marck fore ath han ey hölt borgamesteres dom, som aff sagder war, ath han sculle forelicha sigh medh quinnan, hans drengh hade slagit, ok bödz hanom än nw at forlicha sigh medh henne wiidh sine vj (6) marck.[1]) Dabit j (1) marck.

Erich Ryttingh.

Samma dach stode Erick Ryttingh jnfore retten ok sade sigh wilie ganga sina lagh, som rykesens raadh hanom forelacht hade, huilkit forscriffne Erick ey fram kom medh en man, en sydan flere, som medh hanom schulle lagh ganga, eller nagan aff thöm vppenbarede, hwadh the hete eller hwo the ware.

[**15 september**]. Odensdagen nest epter crucis exaltacionis Hinrik fan Essen citauit Pedher Jensson j Hans Hollingerssons grendh, Nic. Persson medh hoffwdith, Erick Seuassons vxor hwar thera iij (3) resar.

289. Lasse bagar.

[**18 september**]. Lögherdagen nest epter crucis exaltacionis fforlichte Lasse bagere swa sigh medh Pedher Swart jn

[1]) Det följande senare tillskrivet.

fore sittiende retten, at fornempde Lasse schal giffue Pedher Swar[t] vij (7) artiger for spannen aff hwetit och anname huetit til sigh [swa] mykit thet er och Peder male hanom tet til dach til pinxdaga nestkomande at bethala ok tha schal Lasse giffue forscriffne Peder Swart jntet annath en rede peninga ok kome jngen annan pant wedh eller bethalingh.

Vxor Gertrudh Oleff Hinszassons.

Samma dach stode vp j retten j fogatens Erick Ericssons nerwaran fore sittiende borgamestarana her Jacob Nielsson och her Benct Smalenningh, som tha sat fore her Erich Jensson borgamestara, Hinsze Hemmingsson j Abo, Oleff Laurensson, Oleff Harthwicksson, Oleff Hinszassons nesta arffua, och Philpus j Eneköping, til stodo ath the aldelis vel fornögde ware om alle the arffdele bade löst och fast, som thöm til fallit er epter theris faderbroder och slecht Oleff Hinszasson, Gudh hans siel nade, swa ath the thet redelige vpborit hade til fuller nögie och gode bethalingh, xl (40) marck stocholmske, och medh swa skel ath fornempde hustru Gertrwdh, Oleff Hinszasons epterleua, schal vpbere alle vtestandanda giel, hwar the helst ere, och til swara til alla gieldh och bethala alla them han medh retta skylloger är, ok ther medh schal hon 290.
alla fasta grundh och lösöra nywta, brwcha och haua medh sina arffua til ewiigh tiidh, huilke arffde[la] the tha henne frit och quitt vploto och fornempde hustru Gertrudh sin frytzskylling vplade som lagh visa. Thy mag och skal *etcetera*.[1])

[**20 september**]. Mandagen nest fore Mathej Hans Conradt zacher til xl (40) marck fore rikesens radtz dom.[2])

Samma dach Clauus screddere bödh vp gul och silff pant annan sin.

Samma Clauus citauit hustru Kaderin j Gramwncka grendh iij:e (3:e) resa.

Samma dach feste Truelz smidh lagh sielffuer tolffte, ath hans hustru aldrich leste vp kystan, som drengen hanom tillaght hade.

---

[1]) Jämf. a. a., sid. 174, n. 1143.

[2]) I margen: zacör, och därefter: *gratis*.

[**20 september**]. Mandagen nest fore Matthei apostoli stode Torsten gritegiwtere ok Hans Lyndwiidhson fore sittiende retten, bekendes sine vppenbarliga gerninga at the stolit hade pa Korntorgh —[1]) kopper skyffuer och ij (2) fath jern om sancte Bertholomeus nath. Ther medh dömpdis the til rep. Pie memorie.

291. Ok widerkendes Laurens, som nw mestermantz dömit begerede j staden, at han medh thöm war, tha then kopper wort stolin och jern.

Sadis for retta, ath loffuitzmennen, som loffuede fore Hinrik Cristoffer, haffue jntet ath sware Jens Andersson pa Hinrik Cristoffers wegna, for thy the kendes sigh hanom jntet haffue loffuit vtan enkannerlica loffuit fore tet Hinrik Cristoffer er Temme Sweriin tenetur, honom antinge gielden eller mannyn j retten, nar Themme komber medh ytermera beschedh aff sine wener, ther han pa thaler.[2])

Bödellen Lasse.

Samma dach sade bödellen Lasse staden tienist for en tro man j sine gerningh och giorde sin edh, at han ey wille vntfly, och forwilkorade sigh ey fryth haua hwarkene j kirkio eller kloster, om han vntflydde vnder stadzsens tienist.

Hans Conradt.

Sadis for rette, ath then dom, som rikesens radh Hans Conradt och Hans Basener affsacht hade thera mellen, ther matte sigh bade epter retta: jngen ytermera dom kunne radit thöm ytermera aff seie. Thette aff sadis.

292. Baszener vnde Conradt.

Samme dach stode Clauus Kyskow fore sittiende retten ok sade, ath han for Gudj sanneliga nerwar, tha schipper Hans Conradt loffue köpmennen j Danszicke en godh stureman for än the aff segelde. Thet wille han holle medh sin edh och reth.[3])

Hans Pulle och guldsmidz suennen.

Samme dach sadis fore retta, at Hans Pulle fornögie guldsmitz suennen thet han til staar; for thet andre setie Pulle

[1]) Tomrum för något ord eller någon siffra.

[2]) Jämf. ovan sid. 477.

[3]) Jämf. ovan sid. 464 f.

hanom vissan och loffuen fore at han wil ware j Lubeke medh sin rekinscapz (!) nw medh tet aller förste j thenne tilkomende somer och rechne medh hanom som gielden til lywde.[1])

Hans Pulle.

[**22 september?**]. Samma dach, odensdagen epter Matthej,[2]) giorde Hans Hamborgh sin edh, ath han jnschipade iij (3) mese kopper och then fierde sagh han personlige ligge pa Stekit, huilkit han sade ath hans drengh lot jnkoma epter the forscriffne iij (3) mesa hwar epter andra j Anders Witta schip, Gud hanom nade, som thaa samma tiidh bleff,[3]) huilkit som jnschipades pa Hans Pulles wegna.

Hans Pulle.

Sama dach giorde Hans Sledorn och Pedher Olsson sin edh pa ath the hört hade nw aff Clauus Fith j sin kranckdom, tet han hade iij (3) lester jern j Anders Witte schipp schipet pa Hans Pulle wegne, hulkit Hans Pulle hade Clauus Fitz 293.
handscript pa ok forscriffne Clauus sin egin handscrifft[t]h klarligen til stodh at swa war som breffuit jnneholt. Huilken resa forscriffne Anders Witte tha bleff, Gudh hanom nade; ok sade sig fornempde Hans Hamborgh fortenckie, at samme jern lag pa samma tiidh for Sthekit *etcetera*.

Lasse Brade gotz.

Hakan scriffuere och Hinrik van deme Buske gange til hopa medh Mantz tolk, hans werdh, och lata alle gieldh vpscriffua, som ther ere, tesliges thet ther epter Laurens Brade bliffuendes er.[4])

[**22 september**]. Trwels smidh giorde odensdagen nest effter Mathie (ɔ : Mathei) apostoli sin edh, at aldrich hans hustru leste vp kystan, som hans drengh hade hans hustru til lagdt. Desse ware hans eedemen, primo Clauus offuerskerere, Bertil skomagere, Hans pancermakere, Peder Japsson botne-

[1]) Jämf. ovan sid. 427 f.

[2]) »Odensdagen epter Matthej» tillskrivet över raden. Dateringen innehåller en motsägelse, då »Samma dach» hänvisar på *måndagen före* Matthei = *20* sept.; troligen är förstnämnda datouppgift (22 sept.) den riktiga.

[3]) Det följande senare tillagt.

[4]) Jämf. ovan sid. 455.

*kar*l, Laur*ens* Per*sson*, Sue*n* fo*der*marsk, Laur*ens* klens*mit*, Mar-te*n* Knwlle, P*er* t*imber*man, Jens g*roffsmit*.

Sa*m*ma dach stode The*m*me Swerin, Thyle Hampes d*r*engh,[1]) och sade t*et* Hinr*ik* van Essen, Oleff Eliffs*on*, schipp*er* Arendt smidt och Hans Millener hade loffuit fo*re* Hinr*ik* C*ri*stoffer, ath ha*n* ey schulle vntfly, forän ha*n* j gen ko*me* m*edh* bet*re*
294. beschedh aff sine we*nner*, eller the schulle sware til t*et* Swerin hade ha*n*om til at thale, om ha*n* vntflydde.[2])

Hans Conradh.

Sad*is*, ath Hans Conradt schal saa bethale gotzit som t*et* stode j skyppet j Danszicke.[3])

Conradt.

Hans Conradt giorde Ingewaldh B*ir*gesso*n* for r*e*tte m*yn*-doch och mechtoch ath vtk*r*effuie xx (20) p*ry*szka m*arck* aff Pedher Rytt*er* j Rawma, huilke xx (20) m*arck* han Conradt[4]) t*enetur* bleff fore malt *etcetera* for v (5) aar forlede*n* ok hade sigh beplictadh ath giffue Conradt iiij (4) t*unn*ar siel speck eller iiij (4) t*unn*ar lax eller och xx (20) p*ry*scha m*arck*.

Sad*is* aff fore r*e*tta, ath Staffan skyp*m*an fornögie mest*er* Loduich m*edh* pant eller [peninga] jnne*n* solseth sine fortie*n*te lön viidh sine iij (3) m*arck*.

295. Sa*m*ma dach feste Pawal va*n* Buske*n* lagh sielff siette for saltit, ha*n*om til witt*es* haffua köpt aff skyppit.

Laur*ens* Olsso*n* *citauit* B*ir*gitta Vrba*nus* iij:e (3:e) r*e*sa.

Hans Conradt.

Sa*m*ma dach stode fo*re* r*e*tte*n* G*er*dt Swborg wel fortenckt och giorde sin edh och r*e*th, at han ald*r*ich anna*m*ade eller vntfick hwmbla aff Hans *Con*radt borg*ere* j Danszicke eller hatta, som for*scriff*ne Hans Conradt fo*re* wijth och forkastadh wort, ath ha*n* sculle senda for*scriff*ne Swborgh iij (3) seckie humbla ok xxx (30) dosin hatta; huilkit ha*n* m*edh* sin edh höge*lig*e nekade och nee sade ath ha*n* ey heller fick ha*n*s sc*ri*ffuilse th*er* om, en sider gotzit. Tha sa*m*me stundh och

[1]) Urspr.: smadrengh.
[2]) Jämf. ovan sidd. 477, 480.
[3]) Jämf. ovan sidd. 464 f., 480.
[4]) Urspr.: mich. Därefter, även överstruket: ha*n*om.

tijdh stode Hinrik van Essen och widerkendes, at han hade annamit och vntfangit forrörde gotz, iij (3) seckie humbla och xxx (30) dosin hatta, medh Hans Conradtz scriffuilse pa beggis theris profijt och ewentyr.

Pulle.

Samma dach stode Hans Sledorn och Per Olsson, giorde sin eedh pa ath the hörde aff Clauus Fith personlige, at han sin handscript til stodh, som Pullen hade om koperen.[1])

Mattis Hansson Bwssa magh. 296.

[**25 september**]. Lögerdagen nest fore Michaelis archangelj stode vp j retten Peder Mickelsson radman, fulmechtoger giorder j Nic. Manssons, Lasse Laurenssons, radmens, ahöran medh Nic. Jenssons nerwaran och flere dandemen aff Anna Ketken, ath hon fulkomeliga befalte Per Mickelsson vplata Mattis Hansson östan mwr ena tompt,[2]) liggiendes pa Norra malm nordan Hans mölneres tompt ok sunnan Eskelstuna brödra tompt j mellen bade tompter vt medh aasen, fore xxvj (26) marck stocholmske rede peninga, som hon medh sin bonde Lasse Bergh annamedh hade til goda fulla bethalingh her j Stocholm: xviij (18) marck, som the löste theris pantar aff Oleff Benctsson, än viij (8) marck, hustru Barbara Erick Jenssons fick *etcetera*, huilkit suman til hopa löp xxvj (26) marck; som lengden är aff tompten vijdh asen lv (55) alna fran asen och nider j gatan, viidh klosters tompt C (100) alna, bredleken nedan til xl (40) alna, jt quarter mynne. Vppa huilken vplatengh fornempde Mattis Hansson sin fritzskylling vplade som lagh visa.[3])

Marquardh Gruwel medh sina hwstru Cristina. 297.

Samma dach stodh vpp j rette j radzsens och fogittens Erich Ericssons nerwaren Marquardh Gruwel velfortenckter och gaff sina elszckeliga kera hustru Cristina hwan tridie pening j löst och fast jnnan stadh och vtan. Tesliges stode fornempda hustru Cristina personenlige sielff j retten och gaff synom kere

[1]) Detta stycke utgör en tydligen genom förbiseende tillkommen upprepning av en notis om samma sak ovan sid. 481.

[2]) Efter detta ord urspr.: medh sina bögningh.

[3]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 174 f., n. 1144.

dandeman Marquardh Gruwel hwan tiende pening j lösta och fasto jnnan stadh och vtan.[1])

Samma dach stempde Örien van Kempen Meretha Albrichtz ij (2:an) tiidh til retta.

Baszener.

Samma dach kendes Hans Baszener fore sittiende retten, at han hade annamit och vpborit til fuller nögie och rede gode bethalingh ij^{c}xxxvj (236) marck aff Hans Conradht borgere j Danszicke fore skypssens schada j swa dana warar ok jnga rede peninga, primo jtem ij½ (1½) skyppundh rökilsse, iiij½ (3½) lyspund ock iiij (4) marck pund, marck pund for v (5) artiger;
298. än aff hanom ij (2) meckelz lakan, stycket vor xxviij (28) marck; än et stycke grönt ferget j Brabant for lviij (58) marck; än eth pantzar for x (10) marck. Thette är tet Baszener fick j sine bethalingh pa then forscriffne suma ij^{c}xxxvj (236) marck.[2])

Oleff Hinszasons hustru Gertrudh.

Samma dach stodh vp j retten Peder Mickelsson, Anders Suensson och Erich Hansson, radmen, vnderuisende och tilstoda, ath the nerware och ahörde pa Korntorgit for waghahwsit, tha her Benckth Smalenninge war borgamestere thalade til Philpus j Eneköping, som erffde Oleff Hinszasson Gud hans siel nade, om han redelige ok fulleliga hade vntfangit the xl (40) marck her Benct hanom skulle giffue pa hustru Gertrwde vegna, Oleff Hinszasons effterleffua, huilke forscriffne tygede ath forscriffne Phillpus kendes sigh the xl (40) marck redeliga haffue annamit til fuller nögie och bethalingh.[3])

[**27 september**]. Mandagen nest fore Michaelis Moyssen citauit Oleff Mickelsson fogitten prima vice och bödh vp pant prima vice.

299. Samma dach bödh Erich Jonsson pant primo.

Samma dach är Pawal van Busken lagen niderfellogh fore saltet j skyppet.

[**6 oktober**]. Odensdagen nest epter Michaelis och effter Franscisscj Hinrik Hoghusen citauit Anders Olsson iij (3:e) resa.

[1]) Jämf. a. a., sid. 175, n. 1145.

[2]) Jämf. ovan sid. 482 (med hänvisn.).

[3]) Jämf. ovan sid. 479.

Matt*is* kopp*er*slage*re* bödh vp pant första tiidh.

Sa*mm*a dach sad*is* fo*re* retta, at hwadh Jöns Anders*son* hau*er* köpt, t*et* magh han bethale ok borga*re*n aff Vpsale, som han hau*er* tilthalit, setie pen*ingana* j retten, so*m* Claues K*ru*se och hau*er* forhind*re*th til retta.

[**9 oktober**]. Lög*er*dag*en* nest[1]) B*ir*gitte Ped*er* Jönsso*n* vesta*n* mwr bödh vp pant p*ri*ma vice.

Matt*is* kopp*er*slag*er* bödh vp panth annan tijdh.

Hartwijck Weydema*n* bödh vp pant annan tiidh.

Clau*us* scredde*re* östan mwr bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh. 300.

Hinr*ik* va*n* Essen bödh vp pant ij (2:an) tiidh.

Erick Jonsso*n* pant vp ij (2:an) tiidh.

Sa*mm*a dach Joan, Holmg*er* styre*m*ans d*r*engh, zacher til iij (3) ma*rck* fore olagha köp vta*n* porta*na*.[2])

[**11 oktober**]. Mandag*en* nest epte*r* B*ir*gitte Matthis kop- 301.
p*er*slage*re* bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh.

Sa*mm*a dach P*er* Jönsso*n* vesta*n* til pant anna*n* tiidh.

Swennen, som Benc*k*t Benc*k*tsso*n* til thaledhe om hestana och guldringana, som Lyndhorm Biörnsso*n* hade ha*n*om fangit, forwiste*s* ather til gardz retten j gen.

Sad*is* aff for retta, ath P*er* Jönssons hust*ru* j Hans Hollinge*r*sso*n*s g*r*endh magh ey byte eller bortkyte garden then garden (!) fra*n* sin barn epte*r* sin bonde*s* dödh, som ho*n* nw tilbud*it* hau*er* at byta m*edh* Ma*n*s tolk, for thy barna*na* gardh östa*n* mwr ligg*er* bethre til lege*s* en Ma*n*s tolkx gardh vesta*n* mwr.

Sa*mm*a dach stode T*ru*elz smedz d*r*engie ok wyd*er*kende*s*, t*et* the hade röffuat j (1) fiskakorg m*edh* en wal ströming*h* aff en lyten jx (9) eller x (10) ara barn wiidh pipa kella och en lyten yxe, som alt ku*n*ne löpa til hopa pa iiij (4) art*iger*. Ther m*edh* worto the dömde til stocke*n* och forswe*r*ie staden och stadtzma*r*ker.

Clau*us* K*ru*se.

Sa*mm*a dach sad*is* for retta, at Cla*uus* K*ru*se anna*m*e pen*ingana*, xxv (25) ma*rck*, til sigh aff retten, som ha*n* först 302.
beset hade m*edh* skypp*er* And*er*s Fordasso*n* aff Vp*sal*a pa

[1]) »nest» här troligen = näst efter.

[2]) I margen: zacör, och därefter: *gratis*.

Östen Algutzsons wegna j Norlandh, ok skulle fornempde Clauus setie borgan fore ath han sculle til swara, om ther nager ytermera tilthaal pa kome.[1])

Samme dach Hakan stadztienera zacher til xij (12) marck for thet han högh Oleff Jonssons drengh. Dabit iij (3) marck.

Kebbe.

Samma dach samtyck[t]es aff mestan delin aff radit medh fogatten, ath kebbe schal vtan hinder bliffue wiidh macht her epter thenne dach. Är han borta, böte j (1) öre; kommer han sent, böte ½ (½) öre.

Jönis Anderssons altara.

Samtyckte aff alt radit, ath Jönis Andersson schal haffue sith altar pa hwalffuit j Bykirkian ok schal framdelis göre rede och rekinscap for then fierde pening epter sina framledna hustru Marina pie memorie.[2])

303. Samma dach Erich Matsson zacher til iij (3) marck vtan nade for olagha köp. Dabit j (1) marck.

Clauus screddere östan mwr bödh vp pant iij (3:e) resa.

[**13 oktober**]. Ödensdagen nest epter Birgitte Herman Berendz *citauit* Pedher swerdsliperes hustru och bonda hustrun j Gramwncka grendh.

Quinnan forwistes til forlichningh medh Hans Zander jnnan thette och lögerdagh; kunne the icke forliges, kome j gen, skylies sydan ath medh retta.

Samma dach bödh Philpus Jensson vp pant förste tiidh.

Samma dach sadis aff, ath Jacob Karlsson j Arboge schal fornöie mannen sin hwmbla, som han hanom affköpte, eller hans hustru jnnan han hedan faar aff by, wiidh sine iij (3) marck.

Samma dach *citauit* Hartwijch Veydeman vxor Kaderin Rodehose iij:e (3:e) resa.

Samma dach Kunsze smidh zacher til xij (12) marck for sin hwstru modher.[3]) Dabit 3 marck.

---

[1]) Jämf. ovan sid. 432 f.

[2]) Jämf. ovan sidd. 324 f., 336 f., 354.

[3]) Det följande senare tillskrivet.

Lasse Vyse. 304.

Samma dach stodho vp j retten Erich Joansson och Pedher Mickelsson, radmen, och vploto hustru Elin Lasse Wises hwan iij:e (3:e) pening pa Laurens Wises vegne, huilket mangen dandeman hade offuer varit och hört at han tet giorde medh sit fria mode ok wilia, ok hon framdelis loth sin kere bonde Laurens Wise huan iij:e (3:e) pening j gen epter labochens jnnehollelse, alt the hwar androm giffue maga pa bade sydor j lösto och fasto vtan stadh och jnnan, huilke forscriffne fulmechtoge ware pa Lasse Wise vegne och tilkesta testamentarij, om hanom j thenne kran[k]dom forstacket warde.[1])

Sadis aff for retta, at borgamestarana ok radit j Wlffsby haffuer jntet til taal til war borgere Jöns Andersson, ok sadis forscriffne Jöns Andersson sit j gen, tet han medh oretta mist hade.

[**16 oktober**]. Lögerdagen nest epter Calixti stode Jöns 305.
Laurenson j Seby j Slem sochn medh sine witne ok tygede, at thet war hans oxe, som Oleff Eliffson hade köpth, och kende hwden wiidh sit fulle merke. Ther giorde vitnen sin edh pa medh hanom. Desse witnade medh: Per Jönsson j Seby j Slem sochn, Esbiörn j Elffuastom ibidem. Ther medh sadis at Oleff Eliffson schulle bethale Jöns Laurensson sin oxe epter hans werdh, som for hanom loffuat wart, epter han war hanom tiwffachtelige fran komen.

Marten Nielsson.

Samma dach stodh hustru Anna, Euerth Ochtorps effterleua hustru, for retten j nerwarän her Nic. Sture*s*, her Ake Jenssons, Swante Nielssons, Benct Faderssons, Erich Erichssons medh alt radit och giorde Marten Nielsson myndoch och mechtoch at vpbere the peninga, som stande j Lubeke[2]) epter hennis framledne dandeman Euert Ochtorp, Gud hans siel nade, huilkit hon badh alt radit her j Stocholm at the schulle pa hennis wegna oc hennis bar[ns][3]) scriffue til radit aff Lubeke om samma peninga ok at thee schulle wara ther gode fore alla

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 177, n. 1148.

[2]) »j Lubeke» tillskrivet över raden.

[3]) De tre sista orden efteråt tillskrivna.

namaning*h*, om ther kunne aff Lubeke natalis epter thenne dach, huilkit her Nic. Sture, Swante Nielsson, Peder Japsson
306. borgamesteren j Vesterars medh hustrw Anna, Ewerdt Ochtorpz effterleue hustru, vare alt radit godh fore om namaning ok alla athalan, om her epter nagat aff Lubeke aathalis kan om forscriffne arffdele nw j Lubeke standende ere epter forscriffne framledne Euerdth Ochtorp, Gudh hans siel nade. Effter swa dana forwissan scriffue radet til Lubeke om forscriffne gotz ok ware ther alldelys gode fore, om ther her epter aathalis kunne j nagre matthe.

Samme dach Oleff Elifson *citauit* schipper Boo östan mwr iiij (4:e) resa.

Samma dach Suen Nielsson aff Vesterars[1]) j gode herra her Nic. Sture*s*, her Ake Jenssons, Suante Nielssons, Benckt Faderssons, Erich Ericssons medh alt radzsens nerwaran vort leydet och feledh j xiiij (14) daga nw nestkomande mandach
307. fore alla athalan jnnan forsagda tijdh.

Ingewal Torstensson, Anders Swensson Helsing.

[**11 oktober**]. Mandagen nest fore Calixti stodh vp j retten ärligh man Ingewal Torstensson radman ock vplot sinom kera magh Anders Suensson Helsingh it sith[2]) stenhussz och liggende grwndh, belegit vestan mwr nordan Per Mickelsons hws, som han[3]) her til besittit haffuer, vndantagendes twa kellara j grenden nedan vnder husit liggiende, som Ingewal j sin lyffz tiidh beholle schal, och effther hans dödh schole te bliffue wiidh husit vtan lösn. Ther medh vplot han hanom och en stenbodh twerss offuer grenden vestan nedan Erick Jensson borgamestares hws, som Ingewal köpt hade aff Jacob Engelbrechtsson fore C (100) marck stocholmske. Än vplot fornempde Ingewal sinom forscriffne swagh Andersse j samma grendh eth bryggerhussz pa södra sidan medh panna och all brygge redzscap. Ther medh kendes Andhers Suensson haffua vpborit vj^{c} (600) marck for vtan silff och andra goda ghaffwor och gerningar. Her medh gaff fornempde Anders Suens-

[1]) »aff Vesterars» tillskrivet i margen.

[2]) Urspr.: ith myt.

[3]) Tillskrivet över raden.

son Helsingh sinom kere hustru fader Ingewal Torstensson quitt, fry, lijduch och lössz bade fore löst och fast jnnan stadh och 308.
vtan. Ther medh scal Ingewal vpbere all gieldh, som vtestandende äre, ok bethale alle gieldh pa sina framledne hustrues vegne och sine egne. Ther medh vplade forscriffne Anders Helsingh sin fridzskylling som lagh vthuisa[1]).

Ingewal Torstensson.

Ther j moth samma dach och stundh stode Anders Suensson Helsingh och vploth sin kere hustru fader Ingewal Torstensson eth nyth stenhuss medh iij (3) vaninga högt[2]), belegit vestan mwr nedan thet hws han sielff besat neder j grenden, huilket Ingewal hade sielff latit vpmwra. Ther medh en tregardh, melta boder och eth rwm ther j mellen j samma forscriffne grendh; lengden aff garden och meltaboden westan mwr j her Erich Jenssons grendh nedhan fore stegerhusit xxxv (34½) alen, b[r]edden epter stenhusit[3]). Än hanom eth stenhus nest swnnan Gramwncka grendh nest nordan Swen Joanssons hwssz medh tess vnderliggiende grundh. Än en tregardh j samma grendh nedan tet huss, som Ingewal medh sine framledne hustru hade giffuet til Sundax och Fredax almosen. Ther medh och twa tregarda nordan j backgrenden wiijdh Köpmanna gatan twers nor aff Suen Helsingh, bryggerhuss och brun moth twergrenden ok östan Suen Helsingx gardh ok vestan Oleff Nielssons gardh medh twa kellara ok ith kalgardhz rwm jnnan nordan garden, huilke forscriffne garda fornempde Anders Suenson fich aff Swartabrödra conwent epter sin broder, Gud hanom nade, hetendes broder Marten Michaelis, huilke Ingewal jgen löste aff forscriffne conwent fore Cx (110) marck stocholmske, huilke han schal haffue, for sit fulle köp nytia och brucha allaledes som forscriffuen äre. Vppa huilken fornempde Ingewal sin fritzskylling vplade som lagen vtuisa; som lengden är aff forrörde garda och krydda gardh wijdh Oleff Nic:ssons j 309.

[1]) Jämf. a. a., sid. 175 f., n. 1146.

[2]) »iij vaninga högt» ändrat från: tess vaninga.

[3]) Med inskjutningstecken, som hänvisa till denna plats i texten, ha orden: »lengden aff garden — — epter stenhusit» efteråt tillskrivits å sid. 309 i hdskr.

nor och söder xxxjx (39) alna, j (1) quarter mynne, pa westra sydan wijdh Suen Helsingx gardh wiidh samma lengdh, wiidh gatan bredden xxiij (23) alna, bredden pa norra sidan xxij (22) alna och j (1) quarter. Jtem skal och forscriffne Ingewal fry och quitt haffue en kalgardh pa Swdra [malm[1])] mot Melerwatnit, som han star nw vpbögder vppe och nidre, bredden wijdh gatan xxj (21) alin och ½ (1/2) quarther medh grenden, bredden wiidh siön xxvj (26) alna och ith quarter och medh grendhen, huilken kalgardh forscriffne Ingewal köpte aff Peccow. Jtem än scal Ingewal haffua ena tompt viidh sancta Maria Magdalena liggiendes som hon nw inbygdh är j bredh ok lengd, som han fich aff Anders Rawalsson wiidh Laglösa köpungh meder köp och skiffte ok fich Anders Ragwalsson jgen j Arboge jt stenhuss medh gardh och tompt och x (10) öres landh jordh liggiendes samastadz[2]). Ther medh äre forscriffne Ingewal och Andhers Suensson athschilde om hans hustru möderne til en fulkomen ändha[3]).

310. Helge korssz prebenda.

[**11 oktober**]. Mandagen nest fore Calixti stode fore rettin her Antonius Kellere ok til talade hustru Kadrin, Lasse Rodehosses epterleffue, om C (100) marck, som hon hade vpborit aff fframledne her Hans Ericj pa Helge kors prebenda wegne ok hade rente aff giffuit v (5) marck om aarit, huilke peninga swmma hon til stode vpborit haffue och rente aff giffuit ok framdelis til stode haffua samma renta jn thagit j sins dandemantz nerware och medh hans mynne j sin liggiende grundh medh beggis theris samtyckio, huilke arlige renta hon än nw tilstar och sigh forwilkorede vth til giffue arlige och redelige aff sin egin grund nw som för, ther hon sielff pa boor.

311. Samme dach sadis fore retta, ath Steffan taschemakere giffue mester Gödert the peninga han hanom til staar; thet andre göre lagh fore.

Sama dach hustru Margit vort *citata* iiij(4:o) aff Hartwich.

---

[1]) Supplerat ur jordeboken.

[2]) Det följande senare tillagt.

[3]) Jämf. a. a., sid. 176 f., n. 1147. — Efter ovanstående anteckning är nära en hel sida oskriven.

Samma dach bödz Erick Pedersson krochandh wiidh sine xij (12) marck, ath han schulle lata kome schutan vp, som langeliga hauer warit nedersuncken ok giort dandemen forfangh.

Samme dach sades aff for retta, at Helige andz hussz forstandara skule Clemit Benctsson xv (15) marck, som han till achters er pa tygel fore husit pa Strandh, och forstandarana thale framdelis til her Jacob Nielsson, om nagat kan fates pa husit, som thet loth böggie medh then Helge andes peninga.

Suen, her Erichx broder fordom kirkioherre war j Spanga, schal setie borgen om tet arffuit han hauer opborit, meden ther tiwewel (!) vtj är ath han ey ther til retter är *etcetera*. Fid[eiuss]it *pro* eo prefectus Eric Ericsson, ok bor forscriffne Suen j Gerfelle sochn.

Staffan Vestgöte, Jöns Andersson. 312.

Samma dach sades fore retta, thet Staffan Vestgöte fulle Jens Andersson vp the ij^{c} (200) marck.

Samma dach Gerth Suborgh *citauit* Anders scredderes hustru j Gramwncka grendh iij:e (3:e) rese.

[**20 oktober**]. Odensdagen xj^{m} (11,000) jomfrw afftan Philpus Jensson bödh vp pant iij (3:e) tiidh.

Suborgh *citauit* Anders scredderes hustru j Gramwncka grendh iiij:e (4:e) resa.

Sades fore, at quinnan verie sigh sielff vj:te (6:e), at hon ey köpte rosinen aff Hans Zander.[1])

Boo j porten.

Samma dach sades, ath Boo screddere j porten forbiwde husa lönen medh Jap Olsson eller hans hustru, som boden haffue, at the jngom giffue bodalönen ey wiidh theris peninga 313. nwnnan thöm at giffue her epter.[2])

[**25 oktober**]. Mandagen, som war sanctorum Crispini och Crispinianj dach, sades aff for retta j her Nielz Stures, Eric Erichssons nerwaran medh alt radit, thet Benct Wargh hauer jntet ath thale pa tet jern han miste, som han hade tilscriffuit och sendt Clemit Benctsson, for thy tet war forbrotit epter lagen ok tilforen aff war herre och höfuitzman samtyckt j forscriffne her Nic. Stures nerwaran medh flere aff

[1]) Jämf. ovan sid. 486.

[2]) Meningen oklar.

rikesens raadh, at lagboken schulle ther vtjnnan bliffue wiidh macht vtan nade, om swa hende kan.

Hwffwendal.

Samma dach sades for retta j her Nic. Sturs nerwaren medh alt radit, thet Hwffuendal är nest at löse husit til sigh, tet her Erich j Solne haffuer köpt, ytermera än her Erich er. Ther medh bespörie Hwffuendal her Erich til medh ij (2) dandemen for mökit han tet köpte ok biwde hanom sine peninga j gen medh twa besetne borgara; wil han thöm[1]) ey anname, setie peningana thöm j retten.

314. Mattis Laurensson smidh.

Sades aff fore retta j her Nic. Sturs nerwaran medh all radzsens, ath haffuer her Oleff Andree nager ytermera skeel än han her nw for retta hauer ok til foren hafft haffuer oni then kelleren wiidh Norra port, som Mattis Laurensson smidh hauer vnder sit hws, tha kome fram medh the skel eller liffuende witne, eller hauer han eller hans epterkomanda jntet thaal til kelleren pa Helge lychama gillis wegna, epter ther iij (3) tölfther hauer offuer warit tilforen.[2])

Her Lodwichx hustru, Hans Hollingerssons hustru medh Symon Ffrenszel.

Sades for retta j her Nic. Sturs nerwaran, fogatens Erich Ericssons medh alt radit, thet Symon Frenszel hauer jntet tiltaal til her Lodwick Vestmantz eller Hans Hollingerssons arffuinga om vinkellaren epter tenckiebochens jnnehollilse, som for-

315. scriffne Symon thöm frj och [quitt] giffuit hade pa radzstuen fore retten anno *etcetera* lxxxv[3]) ok dandemen nw leffuende liffue stodo och tyghade at the offuer forlichningen ware ok tess ytermera vplatit och kunnogt giort for radit jn anno vt supra ok nw ytermera, at her Tydecka stode och tygede apenbarliga j Symon Frenszelz ögon for retten, at han fornögde hanom rede peninga pa ena halffua lest jern pa sina verdinna wegna, hustru Elzebe Hans Hollingerssons epterleffue, som han til achters war pa vinkelleren. Huilkit Symon tha til stodh at

[1]) Tillskrivet över raden.

[2]) Jämf. ovan sidd. 304 f., 456.

[3]) Se ovan sid. 103 f.

han tet vpborit hade aff her Tydecka. Ther medh hauer han jntet til thal til thöm her epter etcetera.

Epter finnens egin widerkennilse, ath han hade Oleff gritegiwtere aff stolit xviij (18) marck gotin malm, schattadh for vj (6) öre, thet (ɔ: ther) medh dömpdis han til stupan.

Erick, som slogh Oleff, Jon kötmangares drengh, zacher til xx (20) marck.[1]) Fogitten annamade hanom til en staffirer.[2])

Oleff Joansson sades quitt for torska tunnan, epter bonde wille ey haffua hans eedh och han stode redeboen til at göre sin eedh.

[**27 oktober**]. Odensdagen sanctorum Symonis et Jude afftan Cristin Schultans citauit vxor Kadrin Oleff Mickelssons iij:e (3:e) resa. 316.

Samma dach feste Anders Vinter lagh sielffuer xij (12:e), ath han eller hans folk eller j hans gardh wort hwmblan ey formynskader, som Per Fywmbo hanom for retten til lade.

[**30 oktober**]. Lögerdagen fore omnium sanctorum Herman Rogge bödh vp pant iiij:e (4:e) tiidh.

Helmich bödh vp en pant försthe tiidh pa Berendh Kyndz wegna.

Herman Rogge.

Samma dach sades for retta, ath Herman Rogge hauer jntet at swara Mattis screddere om maltijt[3]) vtan epter sin part.

Anders Finnes arff.

Om arffuit effter Anders Finne, som Suen j Gerfelle sochn pa thalar, scall bliffue standende til sancte Johannis midsomers tijdh nestkomande, swa lenge at betre beschedh komber aff Finland, som Rawal schomagar, Nic. Hoffman aff segie, medh Anders Persson tygade.[4])

Anders Vynters lagmen. 317.

Samma dach stode Anders Winter rede boen att göre lagh medh sine laghmen, at han ey formynschade humbla secken eller hans folk j hans gardh, som Pedher Fywmbo hanom tillade for retten. Tha samma tiidh stode forscriffne Per och

[1]) Det följ. senare tillagt.

[2]) Läsningen av sista ordet osäker.

[3]) Helmik har först skrivit: mantalit.

[4]) Jämf. ovan sid. 491.

sade, at han ey swa mentit, än thy hans ordh swa fram komo, ok sade at han wille sielff werie hanom ther fore ok sade jngen lag wille haua, ok ther medh badz han fore medh alt radit, at fforscriffne Anders Winter sculle giffue hanom thet talit til for Gudz schul och dandamantz bön schull, huilkit forscriffne Anders Vinter hanom forgaff *etcetera*. Desse ware hans edemen, som redebone ware medh hanom at sweria: primo Marten Botwijdsson, Laurens Hansson, Per Jönsson, Hinrik Ericsson, Mickel Jensson, Per Joansson, Oleff Ragwalsson, Lasse Biörnsson, Mans tolk, Pawal Hinriksson, Per timberman; sielffuer xij:e (12:e). Epter at malseiende gaff hanom venscap, tha giorde fogaten och radit nader medh hanom ytermera än hans zach war; benaddes Per Fymbo[1]) pa x (10) marck for thet oärliga thalit, som war medh retta lx (60) marck zach.

Samma dach *citauit* Cristin dragara hustrun pa slottit Lasse iij:e (3:e) resa for stynget han stack henne j armith.

318. [**3 november**]. Odensdagen nest epter *omnium* sanctorum Peder Reffuaklo zacher til vj (6) marck for knifdragit ok forbedie hustru Kaderin suerdslipers for the oquedens ordh han henne hade giffuit hem til hennis. Desse witnade, at Per Reffuaklo kastade knifwen til hustru Kaderin wijdh hon stode ok snackade medh thöm wiidh annath bordit ok Peder sat j annat selscap wiid andra bordet. Dabit ij (2) marck.

Samma dach Oleff Ingwarsson zacher til xx (20) marck for sarit, j ansichtet är, och xij (12) marck for tet sarit j handena pa samma dragara. Prefectus fideiussit; hema pa Feringön.

Samma dach Erick Hansson zacher til vj (6)[2]) marck for han klöff fingerith pa bonden Mickel[3]) medh stangen. Dabit ij (2) marck.

Samma dach feste Mickel lagh sielff vj:te (6:e), at han ey stack dragaren.

---

[1]) »Per Fymbo» tillskrivet över raden.

[2]) Urspr.: xij (12).

[3]) Namnet tillskrivet över raden. — Bondens hemort anges nedan sid. 496.

Japer stanga dragara feste lagh sielff iij:e (3:e) for stenkastet.

Skollade ranzande mannen.

Samma dach Erick, som hade skollat then siwka rasande mannen, som oforwarendes kom j brygerhusit om mydnattes tiidh, ther han halp bryggie, ok rychte vth tappen aff tappa karit. Thet badh Eric sigh swa Gud hielpa, at han slogh tet 319.
heta fran sigh j sin stora reddoga j mörkerit och heta dambit j stegerhusit stodh, effther quinfolkit ther jnne ropade: »vara tik, vara tik!».

[**6 november**]. Lögerdagen nest fore Martinj episcopi et confessoris Anders Suensson citauit —[1]).

Erick guldsmit cum vxore.

Samma dach stode vp j retten Ingewal Torstensson, Lasse Laurensson, radmen, Jacob guldsmit, Mattis guldsmit ok Karl guldsmit vnderwisendes hure them war befalt aff Erich guldsmit medh enom godom wylia och beraddom hogh at vplata hans dandequinna hustru Elin hwan iij:e (3:e) pening j löst och fast hwadh hanom til hörde medh henne ok ware ther fulmechtoge til, huilkit Mattis guldsmit henne pa hennis bondes wegna vplot medh forscriffne tögh. Theskelikis (!) stode hustru Elin ok vplot synom kera fornempde bonde Erick guldsmit j gen hwan iij:e (3:e) pening, alt tet hon hanom medh lagen vplata och giffua matte. Huilkit hon sade at the for iij (3) eller iiij (4) aar ther vtjnnan fortenckte ware hwar androm thette vplata och giffua j theris fulle welmacht.[2])

Hawlayn. 320.

Samma dach sades, at Hawlayn hempte breff och schel jnnan pinxdaga nestkomande, hurw tet medh rettha affsagdes j Rawma om tet gotz hustrun[3]) hon miste pa tet schip, som stöttes *etcetera*, ok bödz Laurens Stenebergh aff Rawma, at han sculle selie then fisk han hade hijt aff Rawma, som mannen til hörde aff Rawma, som Hawlayn borgade fore, ok Laurens

---

[1]) Den instämdes namn saknas.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 177, n. 1149.

[3]) Tillskrivet över raden.

Stenbergh settie sidan peninga j retten til tess skel komber aff Rawma och ytermera breff ok beuisningh hure ther aff sagth war. Samma stundh och tijdh giorde Nielz Hawlayn forscriffne Laurens Stenebergh, byfogaten j Rawman, [mechtogh] at thale til then man j Rawma, at han her komber jnnan pinxdaga medh sin skel, hure j Rauma aff sagt war om vrakit j mellen honom och hustrun.

Sama dach stode Gert Kryta medh sine loffuitzmen och bödh sigh til retta medh mester Hans Wlff.[1])

Mickel j Skeresetter j Lydingön.

Desse giorde sin edh medh Mickel j Rensetter (ɔ: Skeresetter?) j Lydingön, ath han ey stack dragaren j armen. Edemennen: Laurens Ericsson, Hinrik Joansson, Oleff Japsson, Pawal Jönsson, Per Mickelsson, Mattis Persson.[2])

321. Desse gode men ware gode fore Oleff Ingwarsson, at han schal her koma j retten mandagen om viij (8) dagha epter hans brwllop och hedersdach er offuer standit. Fideiusserunt Mickel j Skeresetter, Ingwar j Stockaby, Laurens Ericsson pa Malmom. Desse forscriffne loffuade medh sampnade handh[2]).

[**8 november**]. Mandagen nest fore Martinj Herman Rogge bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh och gul pant förste tiidh.

Samma dach bödh sig Gerdt Krytha annan tiidh j rettin medh mester Hans Wlff.[3])

Desse äre aff radit tilnempde at scriffue mantall och rantzake husen om husfolkit, ok tet (ɔ: then) som formechter at göre ret medh staden, han eller then bliffuer jnscriffuen, ok the tet ey formechte och äre ecke wanföre, vpscriffues och schule ryme staden pa landzbögden; och ther medh til see om harnisk och werie hwadh warda kan:

Östra quarter

Erick Hansson radman
Knwt Fryysz
Mattis Hansson

---

[1]) Hela stycket efteråt inskjutet.
[2]) Jämf. ovan sid. 494.
[3]) Hela stycket efteråt inskjutet.

Anders Schulte
Suen Jonsson
} sölsätiara (ɔ: quarterssmestara).[1])

Sodra quarter

Anders Suensson radman
Marthen Ryaner 322.
Joan Nielsson botnekarl
Hwffuendaal
Michel Jensson
} quarterssmestare.[2])

Vestra quarter

Laurens Jensson Törbo radman
Pedher Jönsson
Lasse Biörnsson
Herman Rogge
Mans Biörnsson
} quartersmestare[2]).

Jnnan mwr

Nyelz Mansson radman
Erick Jensson
Oleff Langh
Oleff Kwse quartersmestere.

Samme dach bödz Mickel akare wiidh sine iij (3) marck at fornöie mannen jnnan solseth.

Samma dach feste Karl gritegiwtere lagh sielff xij (12:e) for thet taal Jens kopperslagere til hanom hade ok til lade for retten.

Absentes: Engleka Zandersson, Per Mickelsson.

Helga graffs gille. 323.

Samma dach stode Suen Laurensson, borgere j Vesterars, och vplot Erich Joansson radman allan then bögningh fry och quitt pa Helge graffs gillis wegna j then ghardh her j Stocholm liggiende pa Köpmannagatan, som han köpte aff Marten Nic: sson Gud hans siel nade[3]), huilken bögning som schattat vorth lx (60) marck mera än forseten renta war, huilke suma lx (60)

[1]) Att »sölsätiara» är felskrivning för »quarterssmestara», ehuru det här i motsats till vad fallet är i fråga om de båda nästfölj. kvarteren förblivit orättat, framgår av Stockholms stads ämbetsbok 1419—1544, sid. 119 f.

[2]) Ändrat från: sölsetiara.

[3]) Det följande senare tillagt.

marck fornempde Suen Laurensson kendes sich vpborit haffue aldelis vel til tacke och gode nögie[1]).

324. Samme mandach bödh Herman Rogge vp sölff pant iij:e (3:e) tiidh ok gulpant förste sin.

Anders Suenson citauit ij (2) quinner iij:e (3:e) rese.

Erich Gislasson bödh vp pant primo.

Absentes: Engleka Zandersson, Per Mickelsson.

[**10 november**]. Odensdagen nest fore Martinj, som war sancte Martens affthan, bödh (ɔ: bödhz?) lange Laurens Nielsson sutor wiidh sine iij (3) marck at fornöie Helge andz hussz forstandere jnnen solseth then marcken.

Karll gritegiwtere giorde sin edh, ath han aldrich toch eller affhende Jöns kopperslagere pa en mynsta pening antende j kopper eller annat. Desse sworo medh hanom: Jens Olsson, Laurens Scotte, Anders verchmestere, Japer skomagar, Jöns Huitkop, Eliff sutor, Gregers suerdsliper, Laurens Gregersson beltere, Per Holmgersson, Oleff Benctsson, Laurens Nielsson, Truelz smidh.[2])

Gerdt Kryta.

325. Sama dach stode myntemesteren Herman Praal, Ängelbrecht och Arendt Sprwck och bude Gerdt Kryte trydie resa j retten medh mester Hans Wlff aff Lyndköpingh fore then oärligh zach, mester Hans hade hanom til laght. Til huilken sack mester Hans ey kom til swarss eller hanom til talade ther om vtan medh thet samme redh sin wegh heden aff byn ok giorde ther jntet mera til. Ther medh worto fogitten, borgamestara ok radit swa ens: epter forrörde Gerdt hauer her warit ok budit sigh j retten ok wil stande och göre reth fore sigh fore then zach ok sade sigh wilie nywta, lyde och vngielde hwad lagen gaffue, ther medh gaffs hans borgen quitt ok Gerdt söchie reth aff hanom j gen j Lyndköping fore hans byscop och hans verdoga cappittel; ok begerede Gerdt fogatens och radzens breff pa.

The peninga, som fisken soldes fore aff Rawma kom och ware her forbodne j retten, som Nic. Hawlayn loffuede fore, ther

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 178, n. 1150, och ovan sid. 92.

[2]) I margen: lagmen och edemen.

scal quinnan haffue iij (3) marck aff, som hanom aklager aff Rawma, som gotzit aagher, huilkin som vntrymde retten, och kom ey til suars medh quinnan. Ther fore er han zacher iij (3) marck.[1])

Erick Gislasson bödh vp pant annan tiid.

Marchus guldsmit. 326.

Sades, at Swante sculle lata jnkoma skeden j retten, som her Jacob fich aff Marchus guldsmit, ok Marchus skulle lata jnkoma söluit, som han köpte aff her Jacob.

Stode Botwiidh fore retten ok wyderkendes, at han hade fangit Oleff — —[2]).

Samma dach sades, at Per Jönssons vxor, Gudh hans siel nade, schal fornö[ie] Laurens Japssons hustru the x (10) marck j gen standa.

Samma dach Per Mickelsson citauit Anders sartor iij (3:e) tijdh.

Jap Olsson giorde lagh sielff tridie, at han ey kastade Mickel medh stenin: Anders Persson, Jöns Olsson.

Samma dach sades, at effther thet at Oleff Tawast sielff 327. tilstode fore retten, tet han hade loffuit her Benct Smalenningh, ath han schulle före honnogen hem pa sit egit schip ok ecke pa eth annat, tha är han plictoch ath giffue her Benct sith guldh j gen, om honnogen kommer ey jnnan jwl.

[**13 november**]. Lögerdagen post Martinj sades Oleff Laurensson quitt for kiortellen och schalen, epter bonden Bothwiidh stode hanom til.

Samma dagh Hinrik Frome sades, at han giffue Per Nic: sson pant eller *peninga* jnnan xiiij (14) dagha.

Samma dach annamade quinnan iij (3) marck aff manszens gotz j Rawma, som han hiit sendt hade; thet andra offuer är, stande til retta.

Laurens Hansson citauit Peder screddere iiij (4:de) resa.

Stocholms stadh om 328.

mwren och tompten pa Helgeandz holm.

[**15 november**]. Mandagin jnffra octauas Martinj episcopi. Samma dach stode her Hakan conwentualis broder j Eskelz-

[1]) Jämf. ovan sid. 495 f.

[2]) Anteckningen trol. ofullbordad. Jämf. anteckning 13 nov.

twna cloſter och vplot borgamestarana och radit all then grund ok bygningh, som theris conwent och kloſter til hörde pa Helge andz holmen vestan fore Helge andz husit vijdh stadz porten, ok antwordade her Hakan alle nyclana fran sigh jn pa disken Stocholm stadh til egende ok bruchande til ewiigh tiidh[1]), och borgamestarana vploto forscriffne brödra vpa closters Eskiltwna wegna eth stenhws medh en krydagardz tompt neden stenhusit frith til clostrit til ewijch tijdh ohindret ok oqualdh fore hwars mantz til talan.[2])

329. Mandagen jnfra octauas Martinj Jöns kopperslagere zacher til xl (40) marck fore the —[3]). Dabit vj (6) marck.

Marchus schomagere drengen zacher til vj (6) marck, for han slogh sin gamla husbonde. Dabit ij (2) marck.

Lasse Olsson zacher til vj (6) marck for han slogh[4]) Oleff Jonssons drengh blinde. Dabit ij (2) marck.

330. Samma dach sades, ath Biörn laxekarl haffuer jntet tiltaal om then panten for thy samma pant höre Ake til ok icke Pedher smidh, Gud hans siel nade.

Samma dach stode Per Olsson, födder j Taffwasta landh, vyderkendes ath han hade stolit ena kysta lyten medh kleder ok annat smat rwsk ok ena taska peninga vtj, huilken han sade verdinnen j bastuen medh the andra toge fran hanom, tha han vort grepin, huilkit gotz, peninga ok kysta tilhörde Nic. Bosens landbo vijdh Vynes. Epter hanss egin tilstandelse dömpdes han til rep. Pie memorie.

[**17 november**]. Odensdagen nest fore Clementis stode Esbiörn langhetta, födder j Solentuna herryt[5]), kendes at han hade stolit j (1) vadmalz kapa.

331. Samma dach sades aff for retta, at Erick Joansson borgamestere vestan til giffue kemmeneromen then marck, han er pa

---

[1]) Det följande senare tillagt.

[2]) Jämf. ovan sid. 462 och Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 178 f., n. 1151. — Efter ovanstående anteckning är nästan en en hel sida oskriven.

[3]) Något eller några ord ha tydligen uteglömts.

[4]) Orden: »for han slogh» egendomligt nog strukna.

[5]) Kan även läsas: heryt.

belaten, jnnan solseth wiidh sine iij (3) marck, ok än nw saker är for han bidde ecke retten ther til aff sacht war.

Samme dach sades aff for retta, ath Biörn werchmestere giffue Erich Ericsson fulle husalön aff husit, epter han ey sade honom til j thiidh och tima, at han ville aff husit, och[1]) tha Erich hanom at sporde, sade Biörn ey wilia flyttie. Ther medh dömpdes fogitten Erich Ericsson pant eller peninga jnnan solseth viidh sine iij (3) marck.

Om quinnan, som slagen vort pa malmen.

Erich Rawalsson, Laurens Suensson tygade, at the hörde hure then fatiga quinnan ropade och skrale om natten *etcetera*. Mattis Jonsson och Oleff Pedersson tögede epter ena siwka quinna ordh, at hon hade sacht, at quinnan döde aff bondans handawercke ok at jngen annan swepte hustruna döda vtan then quinna, som bonden medh lagh, for än hon döde, ok sade the, at rychtet gik, at hon war swept j synom kiortil lönliga 332.
vnder lakaneth, at jngen schulle sea[2]) hennis bla kropp, ok tet schulle bonden, fryllan giort medh eth makat radh sina mellan.

Sades, at Nic. Ingasson hauer jntet at suare Michel j Roksta, effter han gaff sigh her j retten och then andre kom ecke[3]) til swars.

Sades, at Meretha Albrichtz giffue Hans Brwns pant eller peninga jnnen xiiij (14) dacha viidh sine iij (3) marck.

Samme dach stempde Hans Brwns Anders Ericsson iij (3:e) tiidh.

[**22 november**]. Mandagen sancte Clemitz afftan dömpdis her Benckt pant eller peninga jnnan solset aff Hans Priwalk viidh sine iij (3) marck.

Samme dach hade her Benct stempt Priwalke iij (3:e) resa ok Anna Pawalz skypmans ij (2:an) resa.

Oleff Kuse *citauit* Per Fywmbo iij:e (3:e) resa och Tomas screddere ij (2:an) resa.

Hans Bruns *citauit* Birgitta halta Martens, vxor Ragnil

[1]) Tillskrivet över raden.

[2]) Kan möjligen även läsas: see.

[3]) Det följande tillagt i margen.

Anders Perssons, Rolff Bagge, vxor Margit Kokx hwar thera iij (3) reser.

333. Her Benct Smalenningh.

Samme dach lot (ɔ: stode) vxor Gertrudh, Oleff Hinszasens hustru, fore retten ok loth vp her Benct Smalenningh ena tompt pa Sudra malm.[1])

334. Same dach lyste Ingewal Torstensson röth dellermynninst första resa.

Samma dach stode Clemit, som hade tient Marquardh Gruwel, ok viderkendes sine appenbarliga gerninga, som j retten lage, en skedh ok lerept, som [han] hade stolit aff sin egin hosbonda, ok ena kapa. Thy dömpdis han til rep. Pie memorie.

Sades aff fore retta, ath Hans Persson j stenbastuen[2]), som tiwffuen til stode j sith yterstaa pa stigen at hans hustru togh taskan aff hanom medh sit selscap, tha the hanom grepo, ok the peninga: fornögie Andersse thöm pa bondans wegna, som miste, jnnan tette och xiiij (14) dagha viidh sine iij (3) marck.[3])

Samme dach feste Oleff Matson lagh sielff iij:e (3:e), at han jntet ytermera sölff hauer aff Priwalk än han honom j gen antwordade.

335. [**24 november**]. Odensdagen sancta Katherina afftan Anders Suensson Helsingh och Per Juthe j porten hwar thera bödh vp panth ij (2:an) tiidh.

Samma dach sades for retta, ath Hans Persson schulle latha jnkoma ij (2) marck j retten nw pa lögerdagen nestkomande wiidh sine iij (3) marck, som tiwffuen Pedher Olsson til stodh pa stygen ath Hans Persons[4]) hustru toch taskan fran hanom medh sit selscap, the hanom grepo, ok peningana ware j taschan.

Samme dach giorde Oleff Matsson lagh fore at han jntet ytermera hade aff Hans Priwalk en han honom j gen antwar-

---

[1]) Anteckningen införd överst på sidan, vilken därefter är blank. Jämf. Stockholms stads jordeb. 1474—98, sid. 179, n. 1152.

[2]) Efter detta ord urspr.: Anders Persson the ij (2) marck vtj thasken war.

[3]) Jämf. ovan sid. 500 och nedan sid. 503.

[4]) I st. f. »Hans Persons» urspr.: hans.

dade, tet han honom fick til panta. Desse ginge eedh medh hanom: Anders Persson, Rolff smidh, Hans Japsson. Jntet schullte han Oleff Matsson ther fore vtan fructede, ath tet schulle ware Oleff Matsson fran stolit, hanom owitandes bort komit.

Sades, at vxer Birgitta j bastuen scal giffue then Helga anda v (5) öre fulle til nw pa lögerdagen tilkomende allaledes som hon tet stadde; effter tet framdelis til fardaga schal hon giffue Helge andz forstandara om viken v (4 1/2) öre for bastuen.

Mattis Olsson zacher til iij (3) marck vtan nade for natta buller.[1] 336.

[**27 november**]. Lögerdagen fore Andree apostoli Anders Suensson Helsingh bödh vpp pant iij:e (3:e) sin.

Samme dach Per Jute bödh vp pant ij:e (2:e) tijdh.

Samme dach Joan Benctsson citauit Biörn verchmestere iiij:e (4:e) tiidh.

Samme dach Tydecke tunnebindere zacher til iij (3) marck for dobblet vtan nade.[2])

[**29 november**]. Mandagen nest effter, är sancte Anders afftan, Hinrik Andersson köpsuen bödh vp gul[3]) pant fförsta tiidh.

Samma dach bödh Mattis Hansson vp pant förste[4]) tiidh.

Samme dach Per Jute bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh.

Samme dach bödh Per Japsson vestan til hustru Gertrude hussz, Oleff Hinszasons effterleffua, iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach annamade Anders Persson the ij (2) marck aff disken pa Nic. Bosens landbo wegne, som Hans Persson j bas[tuen] hade j retten jnseth, som tiwffuen tilstod pa stygen, ath hans hustru toch fran hanom j taskan, the hanom grepo j bastuen.[5]) 337.

Joan Japsson Darre medh Jens Laurenssons arffuinga och hans vxoris.

Sades aff for retta, at Per Laurensson och Botolff, som

---

[1]) Ändrat från: vlaga köp.

[2]) I margen, överstruket: quitt giffuen.

[3]) Tillskrivet över raden.

[4]) Över »förste» är efteråt skrivet: annan.

[5]) Jämf. ovan sidd. 500, 502.

erffde Jöns Laurensson ok hans hustru Gud beggis teris siel nade, haffue jntet at sware Joan Darre om tet arffuit, for thy tet är retteliga erfft och medh farit som lagen halle j dandementz viderwaran, ok forscriffne Joan Darre bötz viidh sine xl (40) marck, ath han thöm her effter [ecke] quelier eller skal hwmake om forscriffne arff nagan tiidh her epter thenne dach.

Samma dach bödh her Benct borgamestere Smalenningh vp guldh och sölff pant iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach Joan Darre Japsson zacher for xij (12) marck for oquedens ordh, han hade giffuit Botwiidh bonden for kiörtillen. Dabit ij (2) marck.[1])

Samma dach Joan Japsson Darre zacer til xij (12) marck for oquedens ordh, han hade til Oleff Laurensson for kiortillen. Dabit ij (2) marck.[2])

Samma dach Jacob perlestickere zacher til xl (40) marck for gullit, han fan ok ecke lageliga lystet. Dabit xx (20) marck.

338. Samma dach feste Hans Fosser lagh sieluer vj:e (6:e) for maltit j Herman Rogges schipp, at han tet ey skyppade pa sine egen wegne.

Samma dach feste Per Jonsson sielff vj:e (6:e), at han jntet hauer aff Lasse Schultes hustru.

Samma dach sades, ath tet schal bliffue som the offuer giordet j mellen Herman Rogge, hans schipper ok Mattis Hansson östan til om maltit, huilke offuermen aff radzstuen offuer wiste och vtnempde ware.[3])

Samma dach fordrogx Joan Japsson Darre then zach, at han hade thagit forswarilse breff at (ɔ: aff?) her Nic. Sture ok kert pa fogitten och radit, at hanom war oret giort j radzstuen for retta.

[**1 december**]. Odensdagen post Andree bödh Mattis scredere pant vp iij (3:e) tijdh.

Samme dach stode Hans Fosser redeboen at göre lagh fore at han jntet malt hade jnne medh Herman Rogges schip. Desse

---

[1]) Jämf. ovan sid. 499.

[2]) Anteckningen överkorsad. I margen: bis jnscriptum.

[3]) Jämf. anteckning 1 dec.

ware hans edemen: Herman Rogge, Hartuik Vey[deman], Hans Wlff, Hinrik Vtterje[gare], Engelbrecht van Mönster.

Samma dach sades for rette, thet Erick Joansson vestan 339.
mwr schal förnöie kemmenerane then marck, som medh belaten vart j retten.[1])

Om brwnnen.

Sama dach sades, at brwnnen wiidh Suen Helsingx schal bliffue almenneligh brwn, som han förre varith haffuer, ok standa til luchter ok alle the ther wilia watn thagha lata sigh nycla göre ok kesze ij (2) gode men ther om kringh, som brunnen schule fore standa ok alle om kring til hielpa.

[**4 december**]. Lögerdagen nest fore Nicolay episcopi et confessoris worto fogaten Erich Ericsson medh radit swa offuer ene: epter ath Pawal van Buschen begere nade, tha scal hans zack forlikes medh fogitten ok kemmenerana, om han biwder sin ödhmywkt och wilie til, ok the andre schule ther medh ware til stedes, som sakerne medh pa rörer, til at rantzake hure the sigh thera mellen forlöpne ere.

Samma dach Swen beltere zacher til vj (6) marck for köp- 340.
suennen, han jeghede och slogh aff sin bodh.[2])

Absentes: her Jacob Nielsson, Staffan Vestgöte.

Samma dach Anders sartor, aff landh kom, som köpman er, zacher til vj (6) marck for schuffuit Danss hustru fich ok feste lagh for slagit och saarit hon hade. Dabit ij (2) marck.

[**11 december**]. Lögerdagen nest epter Anne matris Marie giorde Anders Ragwaldsson sartor lag syelff vj:e (6:e), tet hon ey wort sar aff hans handa werchan. Desse ware hans laghmen, primo Oleff Finne, Oleff Suensson, Oleff Rawalsson, Per Skogh, Erich Sewasson; sielffuer siette.

Mickel Jensson.

[**13 december**]. Mandagen post Anne matris Marie[3]) stod fore sittiende borgamestara her Erick Jensson, her Jacob Niels- 341.
son j forgittens (!) Erick Ericssons medh en deelz aff radzsens

[1]) Jämf. ovan sid. 500 f.

[2]) I margen: zacör, och därefter: gratis.

[3]) Urspr.: Samma dach.

nerwaran Marten Ryaner ok lot sin hustru stiwffader Mickel Jensson quitt, fry, lyduch och lössz for alle sine hustru federne och möderne for a[l]th epterтaal, som henne medh retta erffue borde epter sin kere fader Erick tolk och hans hustru Greta, Gud beggis teris siel nade. Huilke arffdela hans (ɔ: han) kendes vpborit haffue redelige och fulleliga vel til tacka bade löst och fast [1]) jnnan stadh och vtan, som henne medh rette tilhörde och erffue borde. Ther medh är forscriffne Michel quitt och fry medh sine arffua och effterkomanda til ewiigh tiidh for alla ytermera til thalan eller namaningh om forscriffne arff fore alla födda och ofödde aclagara effter thenne dach.[2])

342. Marten Röaner.

Samma dach stodh vp j retten Myckel Jensson screddere til vedhernampne ok lot vp Ryanere, som hans stywffdotter haffuer, fryt och quitt allan sin deel, som han hade j tet stenhussz ok liggiende grwndh, som Marten nw sielff besitter, belegit wiidh Korn haffnen pa Swdra jerntorgit, som fordom Erick tolk medh sina hustru Greta atte, Gudh beggis theris siel nade, som ware hustru Cristine Martens Röaners hustru [3]) fader och moder, huilken deel fornempde Mickel Jensson til komen war j giffter mal effter Erich tolk medh hans hustru ok en deelz erffde medh sine barn, huilken deel forscriffne Mickel Marten Ryanere fry och quitt vplot vndentagendes then synnersta kelleren wiidh Korn haffnen vnder samma hwssz ligger, som forscriffne Mickel än nw fry och quitt [4]) j sine haffuende werie haffuer. Ther medher kendes Mickel fore rette
343. allaledes och vel til tacka fulleliga for fornögder vare for [3]) sin fulle deel j tet hussit, swa ath han her epter ther pa jntet zache kan. Vppa huilken hussz deel ffornempde Marthen Röaner sin fritzskyllingh vplade som lagh vtuisa. Thy magh ok schal fornempde Marten medh sine hustru, arffuinga och effterkomanda samma deel fry och quitt haffua, nywta, brucha och

[1]) Härefter några överstrukna ord: vppa huilke vplatinge forscriffne Marten.

[2]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 180, n. 1154.

[3]) Tillskrivet över raden.

[4]) »fry och quitt» över raden.

beholle til ewiig tiidh fore alla födda och ofödda a klaga*ra* eff*ter* th*enne* dach.[1])

Pedh*er* Laur*ensson*, galne Niels Olss*on*. 344.

Sades for r*e*tta: alt t*et* d*a*ndemen giort och sacht haffue j mellen P*er* Laur*ensson* och Niels Olss*on* och the tha lote sigh athnögie pa bade syder j allis ther*is* ahör*e*, th*et* scal bliffue fult och fast giort fulkom*plic*a och P*er* Laur*ensson* giffue Nic. hwad zacht war.

Samma dach giorde P*er* Joansson sine lagh, at han jnt*et* hade aff Laur*ens* Schult*es* hust*ru*. Desse ware hans eedemen, p*ri*mo Sue*n* Joansson, Staffan Vibbes*on*, Oleff scr*i*ffuere.[2])

Ander*s* Staffansson; Alguth, Balszers brod*er*.

Sad*es* aff for r*e*tta, t*et* Alguth scal lata koma sin broder hiit till swars m*edh* Ander*s* Staffansson for r*e*tta jnnen pingx-daga nestkoma*n*de, eller schal Allgot swara Ander*s*se til zachen. 345.

Samma dach Laur*ens* Nielsson sutor zacher til vj (6) m*arck* for Matt*is* Laur*ensson* smidh. Da*bit* j (1)[3]) m*arck*.

Mans guldsm*it*.

Samma dach sade Mans guldsmidh for sittiende radit, at han wille giffue sine barna mod*er*sche vij (7) alna hagenst. Th*et* forwilkorede han sigh sielffue*r*, ok th*er* m*edh* sad*es*, at hon haffue*r* ha*n*om jnt*et* m*e*ra her ept*er* til at thale, eff*ter* hon ey ku*n*ne beholle t*et* hon til fo*r*en j han*den* hade och ha*n*om t*et* vnder ögone*n* j ge*n* kastade.

Tidecke t*unn*ebind*ere*.

Samme dach sad*es* Tydecke t*unn*ebindere fry for gullit eff*ter* thy han t*et* lyste och st*r*ax til stode.

Lasse Laur*ens* radman *citauit* twa q*uinn*or ij (2) resar.

[**15 december**]. Odensdagen nest ept*er* Lucie *citauit* Nic. 346.
Jens*son*, Styngx magh, Joan Lyndorm iiij (4:e) r*e*sa.

---

[1]) Jämf. a. a., sid. 179 f., n. 1153. — En annan anteckn. av den 13 dec. 1490 i jordeboken (sid. 180 f., n. 1156) återfinnes i tänkeboken under den 28 febr. 1491, se nedan sid. 511.

[2]) Förteckningen över edgärdsmännen är troligen ofullständig (jämf. ovan sid. 504); några raders tomrum följer.

[3]) Urspr.: ij (2).

Sama dach sadis for retta, thet Jöns Jönsson bliffue j Ingewaldh Torstenssons mynne for then zachören hanom til faal medh rette, som war then iij (3:e) pening j zachen, viidh sine iij (3) marck jnnen xiiij (14) daga.

Samma dach citauit Peder Sueder Anders screddere och Oleff Benctssons hustru ij (2) resar.

Samma dach Thomas screddere zacher til vj (6) marck for tet schuffuet han schöff wardhmannen och giffue wardhmannen sine vardh peninga jnnan solseth. Dabit ij (2) marck.

Rolff smidhz hustru citauit Cristin iiij (4:e) resa.

Samma dach Nic. j vinkelleren citauit Oleff Drakes hustru iij (3:e) resa.

Samma dach citauit hustru Elin Hinrik Olsson iiij (4:e) resa.

347. Pedher Skytte.

Samma dach kom vp j retten Jens Andersson, Rawal Kamp, Suen Joansson, Oleff Kwse, Pedher Jonsson ok Anders Schulte medh Laurens muramestere och Mickel mwramestere, vitnede at the hade offuer warit offuer ena syn j mellen Per Skytte och Mans Vtters hussz om mwren thera mellen. Tha sade the, ath mwren hörer Per Skytte til medh sine högdh, bredh och lengdh, vtan Per Schuttes kellere fönster är sidan til mwradh medh oreth. Ther medh hörer Per Skutte mwren til fry och quitt som stadzsens jordabock vtuisser.[1]).

[**18 december**]. Lögerdage[n] nest fore Thome apostoli bödz Andhers Rawaldsson wiidh sine iij (3) marck at fornöie Per Swedher medh pant eller peninga jnnen xiiij (14) dagha.

Samma dach bödh hustru Gertrwdh, Laurens Japsons hustru, vp it schip iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach befaltes kemmeneromen ath til sägie her Klauus Danszicke, at han sigh rede vp annat brödh, effter han ey wil liggie vti Siela[2]) garden om netterne vtan haffuer lecht sigh hussz annan stades j byn, regerer om netterne medh sine gran-

348. ner och nagranner och slaar dörar swnder om netterne, tesliges dicter orette[3]) breff aff frw Sigrides mwn vnder sit egit jn-

[1]) Jämf. a. a., sid. 180, n. 1155 (under den *13* dec.).

[2]) »Siela» över raden.

[3]) Ändrat från: vrette.

sig*i*le til gode me*n* ok forswme*r* sine messor j Siela kore*n* ok wil ey holla som p*ri*uilegie ock gardzsens statuta jnne holle; the*r* m*edh* och vntseg*er* appe*n*barliga pa gata*n* wan borg*er*. Thy er ho*n*om for desse sak*er* schul Alla *cri*stna siela brödh forbodit.

Sa*m*ma dach *citauit* Matt*is* Olsso*n* Alexus iij (3:e) re*s*a.

Sa*m*ma dach Dans hust*ru* zack til vj (6) m*arck*. Da*bit* j (1) m*arck*.

Desse epte*r*sc*ri*ffne vitnade och suoro m*edh* Ande*r*s Rawaldsso*n*, at Dans hust*ru* talade oärlige til Ande*r*s Rawalson, at ha*n* heet bade schalk ok herensso*n* aff he*n*ne — —.[1])

[1491.]

[**29 januari**]. Lögerdage*n* nest epte*r* *tr*anslac*i*onis E*ri*cj Jöns F*inn*e zacher til vj (6) m*arck* fore hust*ru*n j Hans va*n* Askens g*r*endh. Da*bit* j (1) m*arck*.

Sa*m*ma dach Oleff Pe*r*sso*n* zacher til vj (6) m*arck* for sin hust*ru*. 349.

Sa*m*ma dach Ol*eff* Pe*r*sso*n* zacher til vj (6) m*arck* for staffers hugget.[2]) Dabit j (1) m*arck* for bade.

[**31 januari**]. Mandage*n* nest fore purifica*cionis* Folme*r* van Lunde*n* bödh vp pant, agnus dej ok eth forgult belte, iij:e (3:e) tijdh.

Thompten, som meste*r* Gödert hade giffuit Siela garden, som ha*n* tilfo*r*en hade fangit aff Siela garde*n*, är langh 1 (50) alne och xiiij (14) alne bredh.

Sa*m*ma dach Joan Sue*n*sso*n* bödh vp[3]) ena tompt iij:e (3:e) tiidh östan mwr pa Helge andz huss*its* wegne, so*m* Lasse Schulte atte.

Pedher E*ri*csso*n* födde*r* j Lisla k*ir*kia sokn — —.[4])

---

[1]) Namnen ej införda. — En anteckning i jordeboken, där hänförd till 1490 (a. a., n. 1120; u. d.), återfinnes i tänkeboken under den 27 april *1491*, se nedan sid. 532.

[2]) Det följande är senare tillskrivet och avser, såsom innehållet anger, även nästföreg. notis.

[3]) Härefter urspr.: pant en gardh.

[4]) Anteckningen ofullbordad.

350. [**5 februari**]. Lögerdagen nest epter purificacionis Marie Folmer van Lunden bödh vp pant annan tijdh.

Samma dach bödh Jöns Gudmundsson vp pant annan tiidh.

Her Anthonius Andree giorde sin maagh Staffan Schalme myndoch ok mechtoch ath thale thil sine stiwffmoder pa sine wegna om testamentit.

Thomas skynnere suennen zacher til xl (40) marck fore bade Hinrik skynneres drengia, som han slagit hade j antsichteth.[1])

Samma dach *citauit* hustru Walborgh, Hoghbens hustru, Birgitta Baggans ok mester Loduichx hustru modher iij:e (3:e) tiidh.

[**7 februari**]. Mandagen nest epter purificacionis Marie Folmer van Lwnden bödh vpp pant iij:e (3:e) tijdh.

Samma dach Jöns Gudmwndsson bödh vp pant annan tijdh.

351. Samma dach Hans Hwffuendal zacher till iij (3) marck fore borgamestere budh han forsath.[1])

Samma dach och tijdh Hwffuendal zacher til vj (6) marck fore han forsat borgamestere budh, huilkit som fordrochx fore hans forfal scul.[1])

Tiwffsens kledher.

Samma dach schattades the cledher som -- —.[2])

352. Samma dach bödh litzle Thomas pant vp iij (3:e) tijdh.

Samma dach bar hustru Kadrina, Oleff gritegiwteres hustru, nyclana j radzstuen epter sin bonde framledne ok hans testament medh.

Samma dach kendes Hans Persson, födder j Sichtuna sochn, at han hade stolit en silff ringh aff klockaren at sancte Jacob. Ther medh dömdis han til stocken.[3])

Samme dach stode Jachem Mössing fore retten och giorde Hans Meleman myndoch och mechtok ath jnkreffuie sine gieldh pa sine wegna. Ther medh bödz Meleman wiidh sine iij (3) marck fulfölie hans erende j hans frawara.

[**9 februari**]. Odensdagen nest epter purificacionis Lasse

[1]) Anteckningen överkorsad. I margen: zacör, och därefter: gratis.

[2]) Anteckningen avbruten.

[3]) I margen: stocken.

Nielsson zacher til xij (12) marck, och är en tunnebindere pa Norra malm. Dabit — —.[1]) Fogitten fich hanom til arbeyde.

Samma dach Anders Torstensson, Laurens Hanssons drengh j Skelby, zacher til vj (6) marck for slagit. Dabit j (1) marck.[2]) Fogitten loffuide fore.

[**14 februari**]. Ffastelaffuens mandach bödh Benckt Kogh vp pant iij:e (3:e) tijdh. 353.

Samma dach vort radit swa offuer ene, at then thaffla, som staar j borgamestara koren ok til foren hade standit pa borgamestara altareth, schal til clostridh neder j Smalandh j Vexiö biscopsdöme.

Mattis Finne sutor.

[**28 februari**]. Mandagen nest epther dominicam reminiscere[3]) stode fore retten j fogittens Erich Ericssons nerwaren, fore sittiende borgamesta[ra] her Jacob Nielsson, her Erick Jensson medh alt radit Jap Hinriksson j Scharpa j Brennekirkia sochn ok lot vpp Mattis Finne sutor en vpbögdan tregardh, belegen westan mwr nedan fore Mattis Finnes egen gardh, som fordom Clauus Meclare atte och besat j Laurens Japssens grendh, Gud hans siel nade, fore xxx (30) [marck] stocholmske rede peninga, xv (15) marck beholt Jap och andre xv (15) marck hustru Johanna, Michel skomagares effther leffue; huilken tompt och gardh lengden är xv (15) alna ok bredleken xij (12) alna. Huilke peninga xxx (30) marck the kendes redeliga annamit och vpborit haffue vel til tacka ok gode nögie. Thy affhende forscriffne Japp Hinriksson och hustru Johanna thöm fornempde gard oc tompt medh lengd och bredh ok til egnade alt za- 354.
mantz fornempde Mattis Finne och hans arffuom til ewerdelica ega ok forscriffne Mattis Finne sin fritzskylling vplade som lagh wisa. Thy magh och skal fornempde Mattis Finne medh sine arffua forscriffne gard och tompt haffue, nywta, brucha ok beholle til ewiig tydh fore alla födda ok ofödda a clagara.

---

[1]) Tomrum för bötessumman. — Det följ. senare tillfogat.

[2]) Det följande senare tillskrivet.

[3]) Motsvarande anteckning i jordeboken (a. a., sid. 180 f., n. 1156) är daterad »mandagin nest epter Anne matris Marie» (13 december) 1490. Tänkebokens datouppgift är troligen den riktiga.

Samma dach Hinrik, Philpus Jenssons gest, bödh vp pant iij (3:e) tiidh.

Hans beckere.

Samma dach stodo Hans Falkensten fore retten och lot vp Hans beckere ena thompt pa Swdra malm.

Laurens Suensons arffuinga.

[**14 februari**]. Mandagen nest fore Sigfrydj stod vp j retten Laurens Mansson j Örsslöse by j Vestergötlandh pa Kolden, Germundh Matsson j Götzlunda pa forscriffne Kalden samestadz, stode ok widerkendes haffue vpborit alth arff effter theris framledne söszkonne barn Lasse Swensson, Gud hans siel
355. nade, köpsuen var her j Stocholm, mera och ey mynne som testamentit jnne holler, swa the tackade hans testamenterere for forscriffne arff och gaff forrörde testamenterere quitta ok fria ok forwilkorede sigh at tilsware forscriffne arff, om nagat eptertaal aa kome ther om. Desse ware hans testamentarij: her Anders Lodulphj, her Suen Vestgöte; Peder Michelsson och Philpus Jensson, radmen.

Samma dach kendes Jens Clemetsson fore retten, ath han hade stolit fran Anders j Möreby i Walentwna sochn iiij (3 1/2) span korn pa hans ladeloo ok solde tet korn her j staden fore vij (6 1/2) solidis span.[1]) Thy dömdis han til rep.[2])

Samma dach Lasse Andersson och Oleff Andersson, twa bröder, födde j Broo sochn offuen Stekit j kyrkiebyn, kendes tet the hade röffueth j (1) marck aff Nic. Gunnersson screddere, huilkit forscriffne Nic. sade ath the hanom aff thogo xviij (18) öre, som han ner sigh hade och the spilte vtj snyön j sin druckenschap. Ty dömdis the til swerdh. Pie memorie.[3])

Samma dach gaff fogitten Benct Benctsson, som sath j Erich Ericssons stadh, borgamestere och radh Jeppe Nic:sson dach, som hade legat j xj (11) veker j clostridh, for manslagit til mydfasta.

Ingewal Torstensson bödh vp iij:e (3:e) tiidh alla sine panta.
356. Samma dach stode Martin Ryaner ok forhede borgames-

[1]) Kan möjl. även läsas: spannen.

[2]) Det vanliga »pie memorie» saknas här både i texten och i margen.

[3]) I margen: pie memorie.

teren her Jacob Nielsson fore sittiende retten swa segiende: »J ere mik altiid til wilie och gode, hwar I kunne; Gud giffue atjak ey komber for edher garn».

[**2 mars**]. Odensdagen nest epter dominicam reminiscere sades, at Joan Lyndorm ffornögie Strobuck medh pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga.

Samma dach Staffan pungemakere stempde Pawal screddere iij:e (3:e) resa.

Jacob Moysse *citauit* Hachan stadz tienere iij:e (3:e) tijdh.

Enewoldh fiskere beplichtede sigh ath staa fogitten til retta, tha han pa thalede.

Samma dach Japp Karlssons hustru *citauit* Kedel screddere iiij (4:e) rese.

Samma dach Peder Falkensten zacher til xij (12) marck for bonden, han slog blodugan, och fore then andra bonden göre lagh, som han ey til stode ath han hade slagit. Dabit ij (2) marck; sielff vj:e (6:e).

Samma dach är Hinrik Hoghusen zacher til xviij (18) marck 357.
j tweböthe for hustrun han slogh threm synnom medh sin neffua, for skoffuet och fore oquedens ordh han henne gaff, swa ath tet är alt til hopa xxxvj (36) marck, ok skedde j jula freden dagen fore jula afftan. Dabit x (10) marck.

Samma dach Anders Suenson *citauit* Erich Seuesson ij (2:an) resa.

Samma dach Hans Laurensson sades aff fore retta, ath han schal epter pasca göre lagh, ath han jntet annat öll wt fick en the smakade och the sielue begerede och vtwalde.

[**5 mars**]. Lögerdagen nest epter dominicam reminiscere Jöns gatunask zacher til vj (6) marck fore sine husquinne, han hade slagit j hoffwdith. Dabit j (1) marck.

Samma dach Pawal sartor till jx (9) öre for iij (3) stempninge withe, ok bödhz hanom jnnan solseth fornöye hanom[1]) sine hwsalön. Dabit vj (6) öre.

Laurens Matsson sartor *citauit* Kunsze smith iiij (4:e) resa til retta.

---

[1]) Trol. avses Staffan pungemakare, se anteckn. 2 mars.

358. Samma dach gaff fogitten Erich Ericsson och alt radit Jeppe Nielsson, som Anders mwramesteres hustru fick, dach til pascha, epter han j xj (11) veker hade leget j clostridh som lagen holle, ok swa langan dach malseienden honom giffuer, swa langan dach haffuer han aff fogitten och radit.[1])

Samma dach witnede Pedher Ström, Marten Erichsson skynslagere, Erich j Nyabode ath the sage, tet Karl sartor slogh Peder Erichsson j Bechneby iij:e (3:e) dach jula her pa torgit. Ther medh wort forscriffne Karl zacher till xij (12) marck j tweböte. Dabit iiij (4) marck.

Samma dagh dömdis Hinrik Bryning pant eller peninge jnnen xiiij (14) daga aff Jens Olsson vestan mwr viidh sine iij (3) marck.

Dorathea tiwffuerij.

Thette är tet gotz, som Dorathea hade stolit j Grabrodra pa altaren, primo jtem en altara bloya, ij (2) handkleden, eth theken, wort schattat for xx (20) öre.

359. [**7 mars**]. Mandagen nest epter dominicam oculi Staffan citauit Jens Olsson iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach sades, tet kemmenerena hielpe Arendh Sprwnck sine gieldh, epter lageliga stempdt är, och forswme ey stadzsens zack.

Samma dach bödh Erich Joansson radman ena tompt vp fförsta tiidh pa Hans beckeres vegne.

Samma dach Tyle Hampa citauit Erich Nielsson iij:e (3:e) tiidh, ok tet sades fore retta, ath tet schulle staa til tess han kome aff Wastena.

Samma dach Peder swerdsliper bödh vp ena tompt första tiidh.

Sades, ath Erich Seuidsson schal gha och rechne medh Anders Suensson; tet han til staar, giffue hanom jnnen xiiij (14) daga, och tet andre göre hanom lagh fore.

Samma dach tygede Oleff Andersson[2]) och Nic. Jensson fore retten, at the finge Lasse Persson j gropenne j Örebro

[1]) Jämf. ovan sid. 512.

[2]) Ändrat från: Nielsson.

nykellen til boden ok hwart fat rechnedes hanom til for än han j samma stwndh nykellen annamade.

[**9 mars**]. Odensdagen nest epter dominicam oculj bödz 360.
skypper Jöns Jönsson ath fornöie Erich Joansson sin hwmbla wiidh sine iij (3) marck jnnen xiiij (14) daga.

Samma dach bödz skypper Simon fornöie Lasse bagere pa slottit sine peninga eller werie tet aff medh lagen effter pascha, at hustrun war hanom jntet skyllogh.

Samma dach feste Hans Japsöns vxor lagh sielff iij:e (3:e), ath hon är jntet tenetur Clauus Aremstorp.

Sades, ath kemmenerena skole hielpe Moyssen Jacob at panta vth giel aff Gregers skynnere.

Samma dach Strobuck citauit Gregers skynnere iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach Hans Millener citauit Per Fywmbo ok hustru Lycka iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach Claues Aremstorp citauit Mattis Hwffuendal iij:e (3:e) tiidh ok bödz taga borgan aff hanom, effther han wil ey til retta.

Samma dach Nic. Nielsson dragere zacher til xij (12) marck 361.
j tweböte for drengen han stack j armen j julen. Dabit j (1) marck.

Samma dach Per Benctsson zacher til xij (12) marck for burwarden han forsumade och forliche sigh medh wardscriffueren om the ondh ordh. Dabit j (1) marck.[1])

Samma dach Peder Bertilsson j Sichtwna zacher til xxiiij (24) marck for slageth ok vj (6) marck for lytet. Dabit x (10) marck. Thenne zachöre skal Per Ericsson vpbere som radit hanom vntte j myn herris nerware.[2])

Samma dach Oleff Staffansson j Sichtune stadh zacher til xviij (18) marck for trellslag. Dabit vj (6) marck. Gaffz Per Erich j Granhamer.[3])

---

[1]) Härefter några överstrukna ord: Gaffz Per Ericsson j Granhamer for var herris och höffuitzmantz her Sten bön schul (jämf. nästföljande anteckningar). — I margen: zacör, och därefter: gratis.

[2]) Den sista meningen, som infogats efteråt, syftar möjligen även på nästföreg. och nästföljande anteckning. — I margen: zacör, och därefter: gratis.

[3]) Den sista meningen tillfogad efteråt. — I margen: zacör.

Samma dach Algut botnekarl zacher til xxiiij (24) marck for ij (2) bloduite. Dabit ij (2)[1]) marck.

Sama dach Hans ner Hans stadztienere citauit Cecilia bryggerske iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach besatte Per Mickelsson jx (9) marck aff Gerdh maleres gieldh j the xxv (25) marck, som her Laurens jnsatte, som bor i Alznöö, huilke xxv (25) marck Alssnöö kirkio war Gerdt skyllogh.

Arendh Sprwnck citauit Alexus iij (3:e) tijdh.

362. Hinrik Bryningh citauit Pedher Smalenningh iiij (4:e) tijdh.

Hustru Kaderin Ketilz feste lagh sielff vj:e (6:e) om gielden epter pascha.

Pawal sartor feste lagh sielff vj:e (6:e) for kledit han til stodh at haffua solt.

[**12 mars**]. Lögerdagen nest epter dominicam oculj Nic. Fossa magen scal giffue Per Mickelsson pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga.

Samma dach bödh Nielz Jensson vp pant forste tijdh.

Pedher Falkensten citauit hustru Margit iij:e (3:e) resa och Anders Radwalssons hustru annan tijdh.

Strobuck citauit Kedel screddere iiij:e (4:e) resa.

Biörn Nic:sson citauit Tordh swarffuare ij (2:an) resa.

Benckt Kogh bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh, eth handfath.

Joan Darre bödhz wiidh sine 3 marck at fornöye kemme-

363. neren pant eller peninga jnnen solseth.

Spora zacher.

Samma dach offuergaffz och fordrogx alle mistycke, som fogitthen, borgamestarana och radit hade til Spora fore the offuerwaldz gerninga, han her j staden giort hade her j byn och pa malmäne, primo ath han thagit aff ene hustru medh waldh ok welle pa Norra malm alt tet hon hade, och bodde j her Anders Rodolphj gardh, vtan lagh och reth; jtem annat, ath han hade slages medh diechnana, och wort och medh thöm forlicht; ok iij:e (3:e) slagit vp dörä, som lasith aff dören war j retten; ffierde at han högh Anders, gambla stadztienerен, thwman aff ok kom jn pa hanom medh woldh ok welle;

[1]) Ändrat från: 3.

ffempte ath han slogh her Erich borgamestares drengh medh en strydz hammer for her Erich skyldh, swa segiendes: »thet skal thu nywta hanom til ghoda»; siette ath han hade regeredh ner Jens Mwses hustru ok huggit alt bordit forderffuet; sywnde at han stack en borgere twert j genom medh ith swerdh pa malmen j bastuen eller *etcetera*.

Alexander guldsmidh. 364.

[**14 mars**]. Mandagen nest epter dominicam letare. Samma dach fore sittiende borgamestara her Jacop Nielsson, her Eric Jensson j fogatens Erich Ericssons nerwaran medh alt radit stode vp [j] retten hustrw Cecilia, Karl werchmestares epterleffue, ok vploth sinom magh Alexander[1]) och dotter hustru Kristin Karlz dotter, hans vxor,[2]) eth vpbögt stenhus aff grunden vpmwrat medh kellere, gathabodh vnderliggiende medh twa porta, belegit aller nederst pa Köpmanna gatan pa södra sidan j gambla mwren j hwalffuit twerss offuer fran Hans Wlffs port vnder nya hwalffuit, huilkit hwalff Hans Vlff och Alexander badom tilhöre. Huilkit hussz forscriffne hustru Cecilia sin kere magh och dotter fry och quitt vploth medh grundh och bögningh som thet nw staar ok vpbögdt är j alle matte som hennis dande framledne Karl werchmestere sin magh Alexander loffuede medh sina dotter til medhgifft j dandementz nerwaran, ok fframdelis sidan[3]) offwerthalades ok forwilkorades for retten j samma vplatningh ath forscriffne Alexander 365.
schulle anname sin hustru syster til sich, hetendes Vrsula, om forscriffne hustru Cecilia forstacket vorto for än barnit, ffor huilke barns vppehelle schulle Alexander jntet eske eller begere vtan tet vpföde licheruis som tet ware hans egit barn for Gudz schul, swa ath forscriffne barn ey sin arffdel forterde til tess Gudh wil ath thet kunde nogat goth fortiena sich til gagn och goda bestandh, huilket forscriffne hustru Cecilia sade wilia samma barn wel besörgie om eger, om henne forstacket worto for än barnit; huilkit Alexander til stode, ath han medh sina hustru sina kera hustru moder loffuit och sagt forscriffne sina

[1]) Namnet tillskrivet i margen.
[2]) »hans vxor» i margen.
[3]) Tillskrivet efteråt i margen.

hustru syster älzska som han fore Gudj och menniskier wilde bekendh ware.[1]) Vppa huilket the fore retten hwar androm handen pa rechte ok medh samma vplatingh ok forordh fornempde Alexander sin frytsskylling vplade som stadz lagh vthuisse.[2])

Skynnere sönen Erick Hansson medh sina systrar, hustru Birgitta och Margareta.

Samma dach stode fore rettin Jöns Andersson, Mattis Lutke, Mans tolk, Hans Wlff medh sylsätiarana Nic. Huith och Clauus Olsson, huilke vthnempde ware aff radzstuen ath rantzaka nager bögningh, som fornempde Erich Hansson pa thaler pa sina och sine syszkons wegne, som han siger Staffan Skalme hanom schade giort haffuer, huilke gode men sade thöm ther warit
366. hade, rantzaket effter theris consciencia ok funno swa ath forscriffne Staffan eller hans föräldra hade böght jn pa Erickx alna taal och medh samma sin bygningk hade Staffan giort hanom schadha, huilket swa thera mellen forlicht wart at Staffan schulle strax nw vende sit dropparwm, ok ther medh schulle tet staa swa lenge tet staa kunne, ok giffue Erick Hansson viij (8) marck före sin schade han hanom giort haffuer, ok nar Staffan wille byggie, tha skulle han jn draga sin bygning jn til sin vtan hinder, eller tha Erick behoff giordes at byggie sit, tha skulle Staffan affbryta och faa Erick sin fulnedh som hanom til bör ath haffue.

Samma mandach bödh Hans Wlff vp pant förste tijdh.

Samma dach Peder Fywmbo zacher til vj (6) marck.[3])

Än Per Fywmbo sacher til 3 marck.

Samma dach Esbiörn Olsson zacher til iij (3) marck for hąn sade fore retten: »thu siger mich mynne än reth offuer». Dabit j (1) marck.

Karl Erichsson citauit hustru Cristin och Rolandh iiij (4) resar hwar thera.

---

[1]) Orden: »huilkit Alexander til stode — — bekendh ware» efteråt tillskrivna nedanför hela stycket.

[2]) Jämf. jordeboken, sid. 181 f., n. 1157. — En ibid., n. 1158, förekommande notis återfinnes i tänkeboken under den 2 april *1492* (nedan sid. 614).

[3]) Anteckningen överkorsad. I margen: zachör, nichil (?).

Aff sades for retta, at Per swerdhslyper giffue Lutke krö- 367.
ger pant eller penинga jnnen xiiij (14) dacha wijdh sine iij (3) marck.

Erick Joansson radman bödh vp ena tompt pa Swdra malm annan tiidh pa Hans beckeres vegna.

Samma dach bödh vp Pedher swerdslipere ene tompt annan tijdh.

Samma dach bödh Anners Suensson radman vp sit huss förste sin, westan mwr ligger.

Bödelz peningana.

Samma dach samtyckтes desse epterscriffne dandemen ath gha epter bödelz penинga om staden och malmana.[1])

Samma dach vort radit ens, at staden beholle bögningen j Breda grenden, som Johan Benctsson hade solt.

Swen Helsingx (ɔ: Helsingh) feste lagh sielff vj:e (6:e) for hwmbla secken, Reynholth om thaler.

Samma dach vort radit swa offuer ene, at mwren pa Helge andz holmen schal nyderbrytes ok framdelis jnbygges och göres almenningen bredare epter jnra porten.

Sancte Cristoffers prebenda. 368.

Samma dach wort radit swa offuer ene medh en mwn, ath Clemit Benctsson och Nic. Mansson schole ware forstandare fore sancte Cristoffers prebenda, som Hans Kölnere stode fore och j verie hade, ok at the eskie rekinscap epter Hans Kölnere, Gud hans siel nade, ok gange thöm vp j husit wiidh torgit, hure ther om er.

[**16 mars**]. Odensdagen nest epter dominicam letare Nic. Hoffman citauit Clemit pungemakere förste sin.

Samma dach gaff Jens Mwsz viij (8) daga dach Benckt Pawelsson, fry och quitt gha pa gatan hwar hanom teckes.

Samma dach leydades och felades Erick knyffuasmidh en manadh om kringh; swa langan dach han kan faa aff malseyendemen, swa langan dach haffuer han aff fogitten ok radit.

Sades aff, ath Erich Sewedzson skulle göre lagh sielff vj:e (6:e) fore han ey loffuide fore saltit medh sampnade handh; feste lagen.

[1]) Namnen ej införda.

369. Samma dach Mickel dragares hustru wiidh Jern torgit zach til iij (3) marck vtan nade fore natte boller.

Hinrik Öttingh citauit Nic. Bagge iij (3:e) resa.

[**19 mars**]. Lögerdagen nest epter dominicam letare Joan Lyndorm zacher til iij (3) marck, ath han ey hade fornögdh Strobuck, som hanom war fore retta sacht. Dabit —[1]; quitt.[2])

Samma dach Hans Sluchaber citauit vxor Anna Oleff Bencktzsens iij (3:e) tiidh.

Sades aff for retta, at Jens Olsson betale Bryningh tet medh retta aff dömpdt war; for andra köpsuena gotz er han leydet ok feleth j v (5) aar samfelte, än fore borgara gieldh jntet leydet.

Sades, at Nielsson(!) Jensson lata schatta panten, som Joan Lyndorm til hörer, aldelis som lagen holle.

370. Samma dach sades, ath Hinrik Bryningh lata schatta skederne ner guldsmeden, som hanom staar til panta.

Clemit pungemakere.

Samma dach sades aff for retta, ath Clemit pungemakere haffue dach til pyngxdaga til ath berade sigh om sine hustru om the kunne til hopa koma, eller ryme staden strax epter pinxdagana.

Laurens vatuförare gaffs fry och quitt for wardh och dagxwerke fore sin stora kranckdom och fatichdom schul.

Talempoycha hustru.

Samma dach sades aff fore retta, at epter jngen skeligh beuisning kunne framkoma, som thenne Oleff Persson kunne pa tyga ath han wolt j Thalempoykes hustru dödh, som han hade schul fore, huilken Oleff Persson födder är j Pargas sochn[3]). Desse ware godhe fore hanom om alth effter tal her effter tilkomme kunne: Rawal sutor, Nic. Vrwedher, Lasse Olsson, Laurens Joansson basuner.

371. Oleff Laurensson kötmangere medh sina hustru Ragnildh.

Samma stode Oleff Laurens kötmangar velberadder och fortenckter medh sina hustru Ragnil och gaff henne hwan iij

[1]) Tomrum för bötessumman.

[2]) Anteckningen överkorsad. I margen: zacör, och därefter: gratis. — Jämf. ovan sid. 513.

[3]) Några ord uteglömda; därav omeningen.

(3:e) pen*ing* j löso och fasto jnnan stadh ok vtan, ok for*scriff*ne hust*ru* Raghnil vploth hanom j gen och gaff huan iij:e (3:e) pen*ing* j löst och fast, alth tet medh lagen holles kan.[1])

[**21 mars**]. Mandagen nest epter Gertrudis bödh Anders 372.
Suensson vp sit hussz annan sin.

Samma dach bödh Erich Joansson radman vp ena tompt iij:e (3:e) tiidh pa Hans beckeres vegne.

Samtyckte*s*, ath lange Jacob scredderes broder östan mwr, som hade laghgifft sich wiidh twa konar, schal seties j jernen pa slotteth j gen, som han för sath, ok her epter bör jngen seties pa slottit j jernen, som gripes her j staden, vtan schal ther om gha som lagen halla, som wrskylz j radzstue balkenom.[2])

Samma dach Nic. Olsson, födder i Vana sochn wiidh Taffwasta huss, kendes ath han hade stolit ith panszar fra lange Erich Ericsson och en langh kniff fran sin hosbonde Spora. Effter sin wyderkennilse dömpdis han til rep. Pie memorie.

Samma dach wort radit swa offuer ens medh fogitten, at then palning, hustru Kaderin Lasse Bagges haffuer palath nor wiidh Sandbron, skal affhugges hart j vatnidh wiidh bruth.

Anders Rawalsson. 373.

Samma dach leydedes och felides Anders Rawaldhsson j v (5) samfelte aar fore köpsuene gotz och ey fore borgara gotz.

Samma dach Oleff Hakansson zacher til xij (12) marck for sith oerlige tal j skothusit. Dabit 3 marck.

Same dach Joan Nielsson, som til gest gaar ner Ingewal Birgesson, zacher til xl (40) marck for olagha köp, ok jngenstades borger. Dabit iiij (4) marck.

Sades, at Mattis Finne giffue Sluchabeer pant eller peninga jnnan solseth wiidh sine iij (3) marck och göre lagh fore tet andra, som han ey staar til, strax epter pascha.

Ffredax almossen ok Joan Styngx prebenda. 374.

Samma dach stode desse ghode men vp j retten, som til-

[1]) Motsvarande notis i jordeboken (a. a., sid. 163, n. 1119) är där daterad *onsdagen* efter letare och av utg. hänförd till år 1490. — Ovanstående anteckning står överst på sidan; denna därefter blank.

[2]) Se kap. 35 i stadslagens rådstuvubalk.

skyckade ware ok samtyckte medh fogitten, borgamestare och all radzsens samtyckio offuer ena syn j mellen Fredax almossene hussz ok Joan Stynghx prebenda, offuer huilken syn ther dandemen hade til foren offuer warit ok ey annerledes retteligere finne kunne än nw funnit och giort är, fförst och frempst ath fore the halfft annett hwndrade marck, som Joan Styng radman, Gud hans siel nade[1]), j sine leffuende lyffue vpborith hade aff Fredax almossone forstandara Bothwidh grytagiwtare, Gud hanom nade, ok Jacob guldsmit, som nw leffwer, schal forscriffne almose haffua then öffuerste hörn gathaboden vnder
375. husit ligger, tet husit offuer gren (ɔ: grenden?)[2]) Joan Styngh sielff besat, ok stenboden aller nederst vnder zama hus j grenden ok nederste kelleren vnder samma stenbodh, ok then samma kellere är jnnan weggie x (10) alna och eth quarter, ok scal prebendan haffue ok beholle then kellere, som j mellen bade almosenna kellera ligger, ok äre the dandemen, offuer synen ware, swa offuer ene ath om the xv (15) marck, som Pedher Schytte til almossenne pa thalar, medh the samma xv (15) marck skole almossenne forstandera skule(!) athskylie[3]) kellerana medh eth standelwerke fforscriffne prebenda vtan schada. Desse dandemen ware offuer samma syn, primo Erick Gislasson, Lasse Laurensson, Pelle Pedhersson, Anders Suensson, Nielss scriffuere, Laurens Jönsson Törbo, radmen, Ffolner van Lwnden, Benckt Kogh, Magnus tolk, Lasse Biörnsson, Mickel Jensson, Jacob offuerskerare.[4])

376. Lambrecht myn (ɔ: mynter?) knyckt.

[**31 mars**]. Samma dach, som var herre ok höffuitzman her Sten Sture var j radzstuen, som war om skere torsdag, stodh vp j retten Lambrecht Dare ok viderkendes, at han hade belegreth Hans Falkenstens hustru, huilket han nade begerede medh sit fatika liff ok sade sig vilia vandra til sancte Jacob j Compostella, huilken Falkensten vnte hanom sit lyff medh sa skel, at han forswor staden ok myntamestaren Herman Praal

[1]) »Gud hans siel nade» tillagt i margen.

[2]) »thet husit offuer gren» skrivet, troligen efteråt, nederst sid. 374 i hdskr.

[3]) Härefter urspr.: bade.

[4]) Jämf. jordeboken, sidd. 182—184, n. 1159 och 1160.

var godh fore hanom, at han schulle aldrich feyde nagan man j sine liffdaga ok medh förste skypp, heden fore ok han kunne viderqwekies, skulle han ryme rykit. Ffunnes tet at han nogrom fortalde eller vntsade, tha skulle han aldrich fridh haffue her j rykit antinge j kirkia eller closter fore myntamestaren eller hans swene eller budh. Thette forvilkorede sigh sielff Lambrecht.

Her Bencth Smalenningh. 377.

[**11 april**]. Mandagen nest effter quasimodogenitj sundach stode fore retta Hans Japsson och vploth her Benct Smalenningher en mwr, nordan j sit huss liggendes är, fry och quitt til ath brwkande[1]) medh sine ankere ther jntil leggiende.[2])

Samma dach bödh Anders Suensson radman vp sith stenhussz, vestan mwr ligger j Lasse Börnssons grendh, iij:e (3:e) tiidh.

Desse äre Pawal scredderes lagmen fore tet kledit han schulle salt, huilkith hans fanga man ner stode och widerkendes, at han hade Pawal giffuit samma cledhe for sit arbeyde. Ther medh gaffs edin vp. Desse ware hans edemen: Benckt beltere, Örien offuerskerer, Torsten Nic:sson, Jöns sartor, Oleff sartor; sielffuer vj:te (6:e).

Samma dach Mickel Olsson zacher til iij (3) marck for 378.
natta buller vtan nade; ok är ey borgen, thy setie nw borgan.[3]) Dabit j (1) marck.

Jesper Norby bödh vp pant prima wyce.

Samma dach bödh Remer Röffwer vp sith hussz förste tijdh medh sin hustru nerware for retten.

Laurens Scultes hustru.

Laurens Schultes hustru breff om thet köp pa garden dömpdis wiidh fulle makt, ok Oleff Michelsson skypper[4]) schal bliffue wiidh gardin oc sit köp[5]) vtan ath annan ytermera schäl fram koma kan her epter.

---

[1]) Det följande senare tillskrivet.

[2]) Jämf. jordeboken, sidd. 184, 185, n. 1161, 1164.

[3]) Det följande senare tillskrivet.

[4]) I st. f. de tre sista orden urspr.: ath han.

[5]) »oc sit köp» tillskrivet i margen.

Samma dach dömdis Cristin Schultes breff wijdh makt epter godemen tet besegleth haffue, ok sades ath skypper Oleff Michelson bliffue wijdh sit köp om garden, som han henne affköpt haffuer, vtan Ingegerdh framkome medh ytermera skel.[1])

Samma dach Hartwiik Veydeman zacher til vj (6) marck fore olydnen, han ey giorde epter borgamestara budj om forlichningen medh Jens Andersson.[2]) Dabit ij (2) marck.

Sades aff for retta, at hwadh fogitten och endelz aff radit giort haffue medh Jacob scredderes broder, som hade the twa
379. lagh giffta hustrur, skal bliffue staducht och fast giorth j alle matthe.[3])

Sades for retta, at Nic. Persson medh hoffwudit fornöie quinnan sine peninga jnnan xiiij (14) daga wiidh sine iij (3) marck.

Lasse Andersson medh sine hustru.

Sama dach stodh vp j retten Lasse Andersson wel fortenckter medh sine hustru Cristynne[4]) ok gaff henne hwan iij:e (3:e) pening j löst och fasth. Thesliges stode Nic. Jensson, Staffan Schalme fulmyndoge pa forscriffne hustrw Cristine wegne ok gaffua forscriffne hennis bonde Laurens Andersson hwan iij:e (3:e) pening j löste och fasto *etcetera* som lagen holle pa bade syder.[5])

Lagmen.

Samme dach giorde hustru Elin Hans Japssons lagh fore ath hon jntet war Claues Arenstorp tenetur j the vj (5 1/2) marck han pa thaler. Desse ware hennis edemen: Japer Jönsson ok Laurens Mansson; sielff er hon tridie.

380. Albricht van Lancken.

Samme dach stodh vp j retten Anders Karlsson welfortenckter medh sina hustru samtyckie ok vplot Albrichth van Lancken sith stenhussz ok liggiende grundh medh stenbodher

---

[1]) Denna anteckning är i sak blott en upprepning av nästföregående. Jämf. nedan sid. 532.

[2]) Det följande senare tillskrivet.

[3]) Jämf. ovan sid. 521.

[4]) Tillagt i margen.

[5]) Jämf. jordeboken, sid. 184, n. 1162.

ok kellera medh tompten jnnan fore porten vp moth gambla mwren vester aath, belegit östan mwr j sancte Oleffs fierdingh nest nordan her Jacob Nielssons hus vpsydes viidh ok sunnan Staffan Ericssons hussz, fore Clxxx (180) marck stocholmske, huilke peninga han kendes redelige vpborit och annamet haffue wel til tacka. Vppa hulket huss ok vaningh fornempde Albricht sin fritzskyllingh vplade som lagh vtuisa.[1]) Bredleken wijdh gatan xiiij (13 1/2) alen, lengden medh tompt ok hwssz aff gambla mwren xl (40) alna, j (1) quarter mynne, vijdh gambla mwren offuen til xij (12) allne.[2])

Jöns Mattsson.

Samma dach stodh vp j retten Erick Joansson radman fulmechtoch pa Pedher Laurenssons wegne j Sixta och vploth Jens Matsson ith stenhussz, belegith jnnan mwr öster j gambla 381.
mwren offuer j bachgrenden, som löper nor aff Köpmanna gatan fram vm Karl werchmestares hussz Gudh hans siel nade, ok nest nordan skypper Biörns hwssz som fordom hustru Birgitta Hoppenradz vtj bodde, for attathij marck stocholmske rede peninge, huilkit hus han[3]) fick aff schipper Nic. Olsson galne for syt skyp.[4])

Jacob scredderes broder.

Samtyckte*s*, at Jacob scredderes broder scal beholle sit liff och kongen och staden anname hans arffdele[5]), som hanom erffue borde epter sin broder[6]) östan mwr, som hustru Wennacka atte, Gud beggis theris siel nade.[7])

[**13 april**.] Odensdagen sancte Tyburcj afftan Jöns Ni- 382.
elsson citauit Mattis Finne ij (2) resar.

Samma dach sades aff for retta, ath Vlff köpsuen fornöie Oleff Hakanson sin parth aff zachen jnnan xiiij (14) dagha wiidh sine iij (3) marck.

---

[1]) Det följande senare tillagt.
[2]) Jämf. jordeboken, sid. 184 f., n. 1163, 1165.
[3]) Ändrat från: jach.
[4]) Jämf. jordeboken, sid. 185 f., n. 1166.
[5]) Härefter urspr.: epter hanom.
[6]) Det följande senare tillagt.
[7]) Jämf. ovan sidd. 521, 524.

Samma dach Erick Sywasson festhe lagh sielff vj:te (6:e), ath han ecke loffuide medh sampnede handh for then ½ (1/2) lest salt ok ecke for ytermera än han hade bethalit.

Ffundacio breffuit.

Samma dach worth fogitten och[1]) radit swa offuer ene, ath Jens Anderssons prebende breff bliffue obesegłet och jntet ytermera til giort, för än war herre och höffuitzman hem komber och tet hört hauer.

Samma dach Jacob kopperslagere zacer til xxiiij (24) marck ok lytes both vj (6) marck. Dabit vj (6) marck.

Samma dach Mickel van der Aa zacher til xxiiij (24) marck for slagit. Dabit vj (6) marck.

Samma dach Hinrik skynnere zacer til vj (6) marck for pigan han slogh.[2])

383. Samma dach Pedher Karlsson, Laurens mwramesteres drengh, zacher til vj (6) marck for blaa ögat han giorde. Dabit ij (2) marck.

Desse loffuide fore Jacob styreman, at han schal koma och staa Benct Karlsson til retta om tet malt, han Benct Karlson tenetur är: Peder Andersson botnekarl, Benckt Brinck ok Mickel Jute östan mwr.

[**16 april**]. Lögerdagen nest epter Tyburcj.[3]) Desse efterscriffne giorde edh medh Erich Sewedzson, at han jntet ytermera köpte aff saltit än han bethalade ok ey loffuide medh sampnade handh ther fore: Oleff Rawalsson, Mattis Joansson, Erich Matsson, Oleff Swensson, Benckt mwramestere; sielffuer siette.

[**16 april**]. Lögerdagen post Tyburcj bödhz Anders sartor, aff landh kom, fornöye kemmenerana jnnan solseth wiidh sine iij (3) marck.

Japer Jönsson pa Skomagere ghatan bödh vp pant, eth korela bandh, annan tijdh.

384. Hinrik Bryningh citauit Pedher Mansson Skarpaker prima wyce.

---

[1]) »fogitten och» tillskrivet över raden.

[2]) I margen: zacör, och därefter: *gratis*.

[3]) »Lögerdagen nest epter Tyburcj» efteråt tillskrivet över stycket.

Jens, Oleff Mickelsson skyppers drengh, *citauit* Erich klensmit ij (2) resar.

Samma dach fordrogo fogitten och radit Hinrik Hillebrandh skottit j fiordh waar.

Samma dach bödh Jeppe Lumpa vp pant förste sin.

Samma dach sades, ath Philpus Jensson medh sine medhbröder formyndara epther Laurens Suensson, Gudh hans siel nade, ath beholle stenhussit for lycha til mickelsmesso.

Hinrik Bryningk.

Samma dach giorde Hinrik Bryning Per Olsson fulmechtok ath mane hans gieldh vth, ok bödz Per Olsson viidh sine iij (3) marck fulfölie hans erinde.

Samma dach stode desse dandemen fore sittiende retten j mestedelin aff radzsens nerwaren medh fogitten. Desse efterscriffne aff radit til nempde ware offuer eth arffua skyffthe j mellen Ysaach Joansson och sin stywffbarnom, som först är Nielz Bagge, Hans Wlff, Oleff Andersson, Staffan Schalme, 385.
Suen Joansson, Hinrik Erichsson borgamester. Desse epterscriffne ware pa barnana vegna: Mattis Martensson, Pedher Jönsson mester Laurens[1]), Jeppe Laurensson, Pedher tymberman. Huilke swa vnderuiste ok tilstodo, athe swa thera mellen giort, lagth ok til en fulkomen ända forlicht hade, at forscriffne Ysaach Jonsson skulle ffryt sitia j x (10) samfelte aar j husith vtan affgieldh eller lega aff hussit vt tilgiffuende medh meltaboden, medh swa skel at han skal halle tet ena barnit Örien fry kost j forscriffne x (10) aar ok tet andra barnit fryth j try aar her epter ther til tet kan kome j clostridh, ok tha x (10) aar forleden äre, tha schal fornempde Ysac giffue barnom for theris federne och mödherne j löszöre Clxxx (180) marck, ok waredh zache ath barnom forstacket worde tess for jnnan, swa fornöie arffuingom medh gode werdöre for forscriffne lösöre epter dandementz myetzorden, och schal jnga frender macht haffue barnen borth fflytie, for jnnan the x (10) aar forleden är, ok
hwadh annett forscriffne Ysaach kosster pa barnen, tet skal han 386.
vpscriffue, som cleder, böcher eller fore lerdom.

[**18 april**]. Mandagen nest fore Georgij Hans Falkensten bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

[1]) *Laurens* är här genitiv (och ordet *magh* underförstått).

Remer Röffuere bödh vp eth hussz iij:e (3:e) tijdh.

Samma dach Hinrik Strobuck stempde Peder Jachobsson iiij (4:e) tiidh; kemmenerane hielpe hanom til retta.

Sama dach Gerdt van Essen citauit Hans Frydanck ij (2) resar ok hustru Elin Hans Jacobssons ok annan sin til retta.

Samma dach citauit hustru Gertrudh Laurens Japsons Hinrik van Lynden om sit stall bogningh.

Samma dach bödh Anders Persson vp sit hwssz förste tijdh.

387. Samme dach sades aff for retta, ath epter the witne ther a ferde ware aff her Ywer Gren, tha är Swen Helsingh plictoch ath bethale Renholt hwmblan, som bort thagen wort.[1])

Renholt Leehwsen.

Samma dach stodh vp j retten — —.[2])

388. Schipper Oleff Mickelsson.

Samma dach stod vp j retten fore sittiende borgamestara her Jacob Nielsson ok her Erick Jensson j fogittens ok all radzsens nerwaren Renholth Leehwsen kirkiawerie ok medh all radzsens samtycke vplot skypper Oleff Mickelsson en Kirkiana tompt — —.[3])

389. Staffan Vestgöte och Trosa Joan screddere.

Stode vp j retten Trosa Joan screddere medh xxiiij (24) dandemen ok forbadh Staffan Vestgöte om tet homoth han
390. hanom giort och forwijth hade for then kon j Staffans stal jnkomen war moth hans oc[4]) hans hustrues wilie, ffor huilken forwitelse fornempde Staffan Vestgöte xij (12) manna lagh fore giorde fore retten. Ther medh forbadh Trosa Joan Staffane, ath han schulle hanom then forkastelse fordragha, ok warit sache at fornempde Joans ordh her effter hördes j nagre matte, tha schulle thet staa apith tet ena medh thet andra. Ther medh forgaff Staffan hanom alle mistycke medh swa wylkor.

---

[1]) Jämf. ovan sid. 519.

[2]) Anteckningen ofullbordad; i fortsättningen är en halv sida oskriven.

[3]) Anteckningen ofullbordad; i fortsättningen har drygt en sida lämnats oskriven. — Jämf. jordeboken, sid. 186, n. 1167 (under den *11* april).

[4]) »oc» tillskrivet över raden.

Tywffuana, aff scholan ware, som hade stolith aff Laurens Hanssons skomagares bodh x (10) par schoo, Gudh hans siel nade.

Theris nampn war Thomas Matthej, Petrus Petri, Thomas Pauli. Desse widerkendes, ath the[1]) hade stolit x (10) par skoo aff Laurens Hanssons gatabodh, Gud hans siel nade, huilkit hans effterbliffuende hustru badh fore thöm ok ther medh fordrogx thöm retten ok skolamesteren annamade thöm vnder skola nepst ok medh swa skel, ath the skwle fly staden ok jngalundh bliffue her qwarre j staden.

Jens Gudhmwndsson om the jnsatte peninge, ner hans hustrw fader jnsatte ware. 391.

Samma dach begerede Jens dandemen ther offuer, och schulle see och schode hwad j secken war, epter tet han swa lenge standit hade och jngen kom som ther wille pa thale eller betale the gieldh han skylloger war, som secken hans hustru fader antwordade.[2])

Hans Falkensten och Anders Suensson. 392.

Samma forscriffne mandagh fore Georgij fore sittiende borgamestara her Jacob Nielsson, her Erick Jensson j fogittens ok all radszens nerwaren kom vp j retten Hans Falkensten ok vplot Anders Suensson radman en kalgardz tompt medh kellere ok tess bögningh medh sine lengd ok bredh, belegen pa östra sydan wiidh salta watnit nest sunnan Philpus Jenssons kalgardh, som man gar aff staden vpp til Helga kors cappella j Löt. Tesliges stode Anders Suensson radman vp j retten och 393.
lot vp Hans Falkenstene samma tijdh ok stundh en syn kalgardh medh tess bögningh pa Norra malm liggiendes nest östan kappellet och Sandbrona, som Anders Suensson köpte aff hustru Kaderine Ketilz, Gud hennes siel nade. Huilke tompter och theris bögningh the hwar androm fry ok quitt vplote pa bade sydor medh tess lengdh och bredh ok forscriffne Anders Suensson Falkenstene j mellen gaff xxvij (27) marck. Ther medh gaffue the hwar androm handena fore sittiendhe retten

[1]) Urspr.: jach.

[2]) Efter denna anteckning är sammanlagt en hel sida oskriven.

ok vplade hwar thera sin fritzschillingh som lagen wth wysa och jnneholle.[1])

394. Pedher Mickelsson.

Samme dach stode vp j retten Nic. Hansson och til stode Pedher Mickelsson xiij (13) fath jern hanom skyllogan wara for lupte, for huilkit jern han forscriffne Peder Mickelsson pant satte sin gardh, som han vtj boor, til tess han wel fornögder är.[2])

395. Jöns Mwses vxor.

Samme dach sades, ath Jens Mwsszses hustru hade köpslaget alt moth sin bondes loff ok mynne, thy hon hade latit giort nykel til andra lasza j hwsit, for döraner ware, ok thagit ther wth hwadh henne haffuer tecktz wth thagha, bade fisk, andra etende warar ok teslikis jngedömer bortsalt ok forpyntet mote bondens wilie och witzschap. Epter bonden Jens Mwssz hade henne fangit ther hon schulle burgit sigh medh til föde och klede ok siden tet annat stolit vndan j hans franwarelsse, vnder hans laassz och nykil haffuer warit, ther medh haffue the forköpslaget sith, som medh henne köpslaget haffue; hennes bonde thaler til sit hwar han tet finne kan, ok the framdelis
396. thale om theris hwar the henne finne kunne.

Laurens pungemakere.

Samma mandach stodh vp j retten hustrw Gertrwdh, Oleff Hinszassons effterleffue Gudh hans siel nade, ok loth vp Laurens pungemakere eth hussz ok liggiende grundh, belegit vestan mwr j Joan Styngx grendh, som nw Nic. Jensson j bor, som Joan Styngx dotter aker, huilkit hussz ok grwndh belegit är jn vtj grenden nest vestan tet hussz, som Nyelz nw besitther, som lengden är aff stenhusit medh tompten nedan vestan husith ligger xxxviij (38) alna, bredden som bade ffrya ghatanar mellen til segie, huilket medh tess kellera, stenbodh ok tompt fornempde hustru Gertrwdh forscriffne Laurens pungemakere salt hade fore halff tridie hundrade marck stocholmske redha peninga som thöm badom aa sampde, huilket forscriffne hustrw
397. Gertrudh lot sigh allaledes wel at nögie om sine bethalingh.

[1]) Jämf. jordeboken, sid. 186, n. 1168.

[2]) I fortsättningen är sammanlagt en hel sida oskriven.

Ther m*edh* affhende hon sigh och sine arffui*n*ga for*scriff*ne hussz, tompt ok stenbodh m*edh* tess g*r*undh ok til egnade t*et* alt zamentz for*scriff*ne Laur*ens* pu*n*gemake*re*, hans hust*ru*, ther*is* barn ok arffui*n*ga til ew*er*deliga egha m*edh* fyra f*r*ia mwra som th*et* nw vpbögdht ok mwrat är, pa huilken mwr, huss, to*m*pt, bodh ok kelle*re* for*nemp*de Laur*ens* pu*nge*make*re* sin f*r*itzskyllingh vplade som lagh wysa. Thy magh ok schal for*nemp*de Laur*ens* m*edh* sina hust*ru*, barn ok arffui*n*ga for*rör*de huss ok bygni*n*gh haffua, nywta, brucha ok beholle til ewijgh tiidh fore alla födda och offödda aaklaga*r*a til (!) allaled*es* som forrört är.[1])

Her Benct Smalen*n*i*n*g ok skypp*er* Oleff Tawasth. 398.

[**20 april**]. Odensdage*n* nest fore Georgij milit*is et* m*ar*t*iris* fore sittiende radit j r*e*tten vorwilkoredhe sigh Oleff Tawast, at han wille giffue h*er* Benct Smalen*n*i*n*gh ok fornögie han*o*m som til fore*n* for r*e*tta aff sacht war,[2]) ok th*er* m*edh* gaff h*er* Benct han*o*m dach til tess han at*er* heem komb*er* nw nestkome*n*de aff sine r*e*ssa ok fore han*o*m tha sit til handena, ok sade h*er* Benct sielff wilie staa fare*n* j Jhesu nam*p*n.

Hust*ru* Ve*n*nika arffua, Marq*ua*rdh Grwuel. 399.

Sa*m*ma dach stodh vp j r*e*tten Cla*uus* scredde*re* köp*m*an ok gamble Pedh*er* Rytt*er* ok kungiorde, t*et* M*a*rquardh Grwuel hade köpt arffuit ept*er* hust*ru* Vennicka, Jacob scredde*res* vx*or* östan mwr, vtaff he*n*nis arffua.

Pedh*er* Lwmpa bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

Sa*m*ma dach Nielz Hanss*on* zacher til iij (3) m*arck* for han ey fornögde Pedher Mickelss*on* som han*o*m affdömpdt war, ok th*er* m*edh* bödz han*o*m nw wiidh sine vj (6) m*arck* fornögie han*o*m jnne*n* nestkome*n*de xiiij (14) dagha.

Sa*m*ma dach Lasse m*edh* hwita harith, är n*er* Andhers Sue*n*sso*n*, feste lagh at han jnt*et* jern anna*ma*de aff Ma*n*s Wlff eller t*et* andra Ma*n*s han*o*m til legg*er*.

Sa*m*ma dach sade*s*, at P*er* Juthe lathe schipp*er* Biörn faa pe*n*i*n*gana eller anck*er*et j gen jnne*n* solset.

[1]) Jämf. jordeboken, sid. 187, n. 1169. — I fortsättningen nära en sida oskriven.

[2]) Syftar möjl. på en anteckning ovan sid. 499.

400. Laurens Schultes hustru.

Samma dach dömdis thet apne pappers breff wijdh makt, som allaledes oschat war, som ok war beseglet vnder twa gode fryborne mentz jnsigile, huilkit breff som tilforen wort och wijdh makt dömpdt til tess[1]) ath hustrw Ingerdh framkome medh ytermera ok skeligare beuisningh än hon än nw her til framkomet haffuer.[2])

401. Lasse Brade.

[**27 april**]. Odensdagen nest fore Philippi et Jacobi thugade och witnade her Nielz Sleger, at han hörde aff Lasse Brade köpsuen, Gud hans siel nade, tha han hanom sine rede giorde j Mans tolkx nerwaran, at han sade at thet war alt klart giort mellen Mattis, Oleff Laurenssons gest, om thera stycker ok »än en hest haffue wij, som oss badom til hörer» ok sade Laurens Brade ytermera, at »Gud forlate hanom, tet han matte möde sigh til mik, epter jach haffuer swa manga budh epter hanom hafft ok han weth myn mote gangh och kranck dom». Thette badh her Nic. sigh Gudh til hielpa, at han hörde personlige aff Laurens Brades egen mwn j Mans tolks nerwaran medh dandefolkx flere nerwaran.[3])

402. Mattis Marthensson medh sine hustru.

Stode vp j retten Erick Gislason radman, Erick Jensson, Oleff Laurensson, Jens Olsson, tygade ath hustru Lusscj[4]) Mattis Martenssons gaff sin bonde hwan iij:e (3:e) pening j löst och fast, ok giorde hon forscriffne dandemen fulmechtoge fornempde hennis bonde pa henne wegne tet vplata fryt och quitt, ok Erich Jensson fich Mattisse ther handen pa vppa henne wegna. Ok fornempde Mattis Martensson lot framdelis j gen sina hustru huan iij (3:e) pening j löso ok fassta jnnan stadh och vtan, alt huadh medh lagen giffues ma.[5])

---

[1]) Härefter urspr.: at betre vnderwisningh medh retta finnes kan, som hustru Ingegerdh Hardanackes pa schywther.

[2]) Jämf. ovan sid. 523 f. — I forts. är sammanlagt en hel sida blank.

[3]) Jämf. ovan sid. 481.

[4]) Ändrat från: Ragnil.

[5]) Motsvarande anteckning i jordeboken (a. a., sid. 163, n. 1120) hänföres där till 1490.

Erich Joansson. 403.

Samma dach stodh vp j retten broder Laurens Zandari fulmechtocher pa gardiechsens wegna och mene conwentz ok pantsatte Erick Joansson en gardh, som clostridh til hörde, j swa matte at forscriffne Erick magh ok schal vpbere renten aff garden til tess han faar sine peninga j gen, som conuentit hanom schulloger äre, huilkit gieldh löper sig viidh xiij (13) marck och ij (2) öre, ok forrörde gard ligger j Gramwncka grendh pa norra sydan som mynisters[1]) broder vtj boor, ok nar han haffuer sine peninga swmma xiij (13) marck, ij (2) öre vpborit, tha är garden quitt och lössz och hörer clostridh fry j gen.

Samma dach bödh Benckt Kogh vp pant, en baath och en kopperketil, primo.

Tesse äre the tugen, Nic. Olsson Finne pa schöt: Jöns Jönsson, Jens Erffuastason, Berendh Hake, Anders Grabo. Oleff Hansson schulle haffua sacht til Nic. Olsson j alles theris aahöre 404. och nerwaren, at »thu haffuer at ende mykit medh myn hustru broder; han skal ghaa her pa gatan, thet thu schulle än hengie j galgan».

Samma dach dömpdis Mattis kopperslagere pant eller peninga jnnen xiiij (14) dagha aff Lasse Vtter.

Sades, at kemmenerane hielpa Lutke kröger tet til foren vtdömpt war j radzstuen, pant eller peninga.

Samma dach Oleff Eliffson citauit Jens Hwitkop iiij (4:e) resa til retta.

[**27 april**]. Odensdagen nest fore Phillippj[2]) thugede Moysen, Anders Suensson, radmen, Joan Nielsson ath garneringen hade jngen schul j schipet, än all then schada som schipperen hade fangit, then hade han aff offuerlöppit fangit ytermera och ey rettera kunne te rantzaket.

Jens kopperslageres tugh, som han pa sköt, är Oleff kopperslagere och Mattis kopperslagere.

---

[1]) Franciskanernas provincialminister vid denna tid var teol. doktor Stefan Laurensson från Finland.

[2]) »Odensdagen nest fore Phillippj» efteråt tillskrivet över stycket.

405. Sades aff for retta, ath tet blyffue swa giort allaledes som for litzla retten aff sagth war och är.

Samma dach sades aff for retta, at Per Falkensten är lagen nederfelligh for iiij (4) retta dacha for leden; ther medh är han nw felter til huffuet zachen vj (6) marck ok iij (3) marck fore niderfellingen, for thy lagen vare j faste vtfeste til ath göre förste radzstue dach epter pascha. Dabit ij (2) marck.[1])

Nyelz scriffuere.

Sades for rette, ath hustru Gertrudh schal giffue Nic. scriffuere pant eller peninga til fornögningh jnnen xiiij (14) dagha, epter hon forsumede sigh medh then dach til foren aff sagdh war.[2])

Samme dach bödhz Joan Darre at fornögie kemmenerana, och medh swa skel gaffz hanom the andra iij (3) marck til, at thera iiij (4) marck skulle redeliga [betales], ok bödz at forware sigh ytermera her epter medh sin framfoozhet han her til pa fogit ok raditt giort hauer.

406. Benckt Kog bödh vp en ketil och en bath annan tiidh.

[**4 maj**]. Odensdagen nest epter Philippi *et* Jacobi sades, at skypper Arendth scal verie sigh sielff iij:e (3:e), at han jntet haffuer aff bondan, hyre eller primgieldh, som han hanom tillagt haffuer.

Same dach haffuer Lasse bagere *citeret* Benct Brynck iij:e (3:e) resa.

Samma dagh giorde Lasse Birgelson sin eedh, ath han aldrich annamade jern aff Mans Wlff. Desse äre hans edemen och lagh men: Nic. scriffuere, Swen Myre, Anders Ericsson, Lasse Lyndtorp, Oleff Olsson.

407. Lasse Andhersson.

Samma dach stodh vp j retten Peder swerdslipere velfortenckter medh sine hustru ok lot vp Lasse Andersson eth alin bret rwm pa östra sydan aff sin tompt fran almenningx Köpmanna gatan medh grundit som forscriffne Lasse Andersson meder forwiddat hauer sin port gang, huilkit rwm som langt är fran almenningx Köpmanna gatan söder jn j garden til

[1]) Jämf. ovan sid. 513.

[2]) Jämf. ovan sid. 393 (Oleff Hinsasons hustru).

bach tompten, som han hanom[1]) ok aff köpte, xxxiij (33) alna ok forscriffne back tompt fran tet alna breda rwmit til Knwt guldsmitz tompt medh dropparwmit xxij (22) alna, jtem än fran tet alna breda rwmit mit j garden twers jn til Sw[e]derskane ärffue hwssz viij (8) alna medh eth quarter, jtem än aller jnnerst j garden wijdh Knwt guldsmitz tompt bredden jn til Swederskanas är ok viij (8) alna jempn. Huilket alna breth rwm och back tompt forscriffne Peder kendes sigh Lasse Andersson salth haffue fore lxxx (80) marck stocholmske rede peninga, som han kendes redeliga vpborit och annameth haffue wel til tacka.[2])

Anders Swensson radman ok botnekarl. 408.

Samme dach stode vp j retten Pedher fiskere vestan mwr och lot vp Andhers Suenssen radman en halff gardh, swa mykit hans deel är — —.[3])

Samme dach stempde her Henrik Ludechimj Biörn Niels- 409.
son prima.

Samma dach sades, ath Claues Aremstorp thage sin kyortil j gen aff hustru Kaderin Oleff skynneres, ok framdelis thale til sin husman, hwar hon medh sin bonde hanom finne ok vp söchie kan ok magh.[4])

---

[1]) Ändrat från: mik.

[2]) Jämf. jordeboken, sid. 187 f., n. 1170 (under den *2* maj).

[3]) Anteckningen torde vara avbruten; jämf. jordeboken, sid. 188, n. 1171 (under den *2* maj). — I forts. är drygt en sida oskriven.

[4]) Sidd. 410—420 i hdskr. sakna anteckningar. — En lös lapp med strödda minnesanteckningar av Helmiks hand är instucken i 1490—1491 års tänkebok utan att man har någon säkerhet för att notiserna verkligen tillhöra detta ämbetsår. På dess ena sida läses följande: Jtem lögerdagen nest epter Mattej. Per Nielsson. Niels Gwnnarsson. Niels Joanssons brodher. — Mynthemestaren om drapith, the lothe honom ffrij, quith och löss och alle the som j flocke och faarnöthe voro, tha Benckt Joansson worth slagin. — Jtem om ij (2) drengia, som j siceka buren satho. — Borgare Jöns Nielsson; loffuade Magnus Biörsson. — — På den lösa lappens andra sida läsas några namn (och ett i margen skrivet ord: formyndere, som torde avse tredje t. o. m. femte namnet): Philpus Jensson, Laurens Jensson Törbo; skypper Oleff Michelsson, Erich Gislasson, Hinrik kötmangere; en broder j Sichtuna; Michel Rawcka; Staffan Schalme.

1491—1492.

421. **Anno *domi*ni nonagesimo primo.**

Borgamestar*a*:

her { Benckt Smalen*n*ing
Philpus Jensson.

Kem*m*ener*a*:

Anders Sue*n*sson Helsingh
Pedher tymberman.

425.[1] Anno d*omi*ni nonage*si*mo p*ri*mo.

[**7 maj**]. Lögerdage*n* nest epter jnue*n*cio*n*e *crucis*. Samme dach Jöns Lette zacher til xij (12) m*arck* for sina hwstr*u*, ath hon slogh en andra hwstr*u* j hoffwudit. Dab*it* ij (2) m*arck*.

Samma dach Oleff Hansson zacher til xij (12) m*arck* for the oq*ue*dens ordh och obeq*ue*meligith taal, han hade til Nielz Olsso*n* F*i*nne östan mwr for sin hustr*u* brodher schuldh. [Dabit] iiij (4) m*arck*.[2])

Samma dach feste Knwt scredder*e* lagh sielff vj:e (6:e), ath hans hustr*u* ey slogh hans syster och gaff henne oq*ue*dens ordh, som hon for retten berette och sade.

426. Samma lögerdach stode vp i retten Oleff Pedhersson ok giorde vitterligth, hure Jens diechnen ner hanom[3]) war, som kom til hanom viij (8) daga for fastelaffuen.[4])

---

[1]) Sidd. 422—424 sakna anteckningar.

[2]) Jämf. ovan sid. 533.

[3]) Härefter urspr.: döde.

[4]) Ovanstående anteckning överst på sidan, som därefter är oskriven.

Staffan Veydeman. 427.

Samma dach giorde Staffan Veydeman lagh, ath han jntet hade medh then pigan, kemmenerana hanom fore schulte om mödomen. Desse äre hans edemen: Anders beltere [1]), Hans Meybom, Mattis Nielsson, Gudmundh sartor, Oleff Persson, Mans Olsson, Per Laurensson, Symon offuerskerer, Hans Frydanch, Per Benctsson, Laurens Olsson[2]), Staffan sielff.

Samma dach loffuede Joan Jönsson fore alt radit ath wille holle — — [3]).

Her Sten Sture rikesens höffuitzman ok herre. 428.

[**14 maj**]. Lödagen (!) nest epter assensionis dominj — — [4]).

Erland Kagge. 429.

Samma dagh gaff war herre ok höffuitzman her Sten Sture Erland Kagge venschap for borgamestara och radzsens bön schull, swa at aldrich scal medh hanom finnes swa dana offuerdadicheeth j sine lyffdaga ok ther medh alt offuerthalit ok for- 430.
ligt pa alle syder.

Samma dach bödh vp Joan Helsing pant iij:e (3:e) tijdt.

Gerdt Swborgh bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh.

[**16 maj**]. Mandagen nest fore Erici regis et martiris Anders Suensson radman bödh vp pant annan tijth.

Samma dach gaffue her Alff, Joan Olsson ok Mickel skypper, Oleff Mickelssons drengh, som theris [5]) misth hade j branden, Erick knyffuasmidh dach til j dagh xiiij (14) dagha, om the kunne forlikes om then forderffuelige skaden, ther the finge aff Erichx forswmelse.

Oleff scriffuere, Hinrik van Essen. 431.

Samma dach stode vp j retten renliffues man brodher Knwt Jensson, gardiechne j Grabrödra conwenth, ok jnwiste forscriffne Oleff scriffuere ok Hinrik van Essen, köpsuena, jn vtj en vpbögdt gardh ok liggiende grwndh vor nager gieldh, som clos-

---

[1]) Ändrat från: screddere.

[2]) I st. f. denne edgärdsman urspr.: Hart Perlau (?).

[3]) Anteckningen, för vars fullbordande plats reserverats, ej fortsatt.

[4]) Anteckningen ej fortsatt. Hela återstoden (större delen) av sid. 428 och övre delen av sid. 429 äro oskrivna.

[5]) Ändrat från: sit.

*tri*dh them är skylloght, som su*m*man är th*et* Hinr*ik* van Essen til achte*rs* är vijdh xxviij (28) m*arck* ok Oleff sc*ri*ffue*re* til achte*rs* xx (20) m*arck*.[1])

432. Sagdes for retta, at om hwadh j Hinr*ik* C*ri*stoffe*rs* stenhussz är her epte*r* ha*n*om, th*et* gha til byte*s* m*edh* thöm so*m* han skyllog*er* är; rechker ey swa fult til at gielda, swa slaassz aff m*arck* so*m* aff m*ark* som lage*n* holda.

Sa*m*ma dach Nielz Olsso*n* fi*n*ne*n* zace*r* til xij (12) m*arck* for the ij (2) blanada han ghaff Thomas Törne köpsu*en*. Da*bit* iiij (4) m*arck*.

Sa*m*ma dach Knwt sc*r*eddere zacke*r* fore han war lage*n* nide*r*fellogh iij (3) m*arck*, ok huffuedh zache*n* gaff fog*itten*
433. och radit til ok forlike sig m*edh* sine syste*r* pa sina hustr*u* vegna, swa at hon jnte*t* klage*r* pa hans hustr*u* her om. Da*bit* j (1) m*arck*.

Her Benct Smalen*ni*ngh.

Sa*m*ma dach vort fog*itten* och radith swa ens, at her Benct schal haffua makt at forhindra se*nni*nga gotzit aff Danszke hwar han t*et* vpspörie kan vpa then godh ma*n*tz vegne, so*m* han skyllog*er* är, som goszit hijt sent haffue*r* lönlige.

Sa*m*ma dach Laure*ns* kopperdragere zacher til vj (6) m*arck* j tweböte for han hardrogh Pede*r* stadztiene*re*. Da*bit* j (1) m*arck*.

Sa*m*ma dagh sa*m*ma Laure*ns* kopperdrage*r* zacher til vj (6) m*arck* for blanaden ha*n* hade giffuit Kade*r*in harlorth. Da*bit* ij (2) m*arck*.

Andhers Swensson radman.[2])

434. [**28 maj**]. Lögerdagen nest fore *trinitatis* stode erligh man Joan Swensso*n* radman ok vplot Andhers Sue*n*sso*n* radma*n* en tompt ok bögni*n*gh, belegen vijdh Swdra port, t*et* ha*n*om[3]) till hört hade nest nordan swdra bastua j nesta g*r*enden, fore iij^{c} (250) m*arck* stochholmske och en rinsk gullene, so*m* for*nemp*de Joan Suensso*n* bekende sick ok til stode vpbo*r*it haffua aldelis

---

[1]) Anteckningen överst på sidan, som därefter saknar anteckningar; även övre hälften av sid. 432 är oskriven.

[2]) »radman» senare tillagt.

[3]) Det följande senare tillskrivet.

til tacka. Vppa samma vplatingh ok tilstand vplade Anders Suensson sin fritskyllingh j alle matte som stadz lagh vtuisse. Offuermen her Benckt Smalenningh borgamestare, Anders Jönsson vynman, Lasse Biörnsson vestan mwr, Per Suensson.[1])

Samma dach bödh Anders Suensson vp pant iij:e (3:e) tijdh. 435.

Erick Gislasson bödh vp pant ij:an (2:an) tijdh.

S[t]affan Vesgöte bödh vp pant ij (2:an) tijdh.

Suen Joanssons laghmen.

Samma dach giorde Suen Jonsson lagh fore at han ey fick mera än ij (2) deldermynsk ok schulle haffua fangit iij (3) ok tet trydie stycket war ith alissk. Desse ware hans edemen: Pedher Joansson, Laurens Olsson, Oleff Ragwalsson, Erich Seuedzsson, Andhers Jönsson Rödh; sielffuer vj:e (6:e).

Sigge citauit Jönis Biörnsson ij (2:an) resa.

Jens Erffuastasson feste lagh, at han jnchtet hade aff arffuit, sielff vj:e (6:e).

Samma dach Marten Joansson, Valburgh schrapaskafftens bonde, zacher til vj (6) marck fore stenhwggeth. Dabit ij (2) marck.

Mattis Martensson medh Japp Jönssons och hans 436.
hustrues arffuinga aff bade vegna.

[**30 maj**]. Mandagen nest epter trinitatis fore sittiende borgamestara her Benct ok her Philpus Jensson j fogatens och radzsens nerwaran stodo vp j retten Joan Olsson j Stentorp j Föglath sochn, som haffuer Jap Jönsons söster, än Jöns Andersson j Swerta sochn wijdh Nyköping, som ok haffuer Jap Jönssons söster, huilke som sigie sigh fulmechtoge wara pa Per Jönssons vegne j Degerby j Föglat sokn[2]), som är Jap Jönssons brodher, ok en syster hether Ingeburg, som her och nw är. Alle gaffuo Mattessz Martensson radman quitt, fry, lydugh ok lössz for tet arff thöm til fallit var epter Jacob Jönsson, Gud hans siel nade.[3])

---

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 188, n. 1172. — Nedre hälften av sidan oskriven.

[2]) De tre sista orden tillskrivna i margen.

[3]) Jämf. jordeboken, sid. 188, n. 1173. — Nedre delen av sid. 436 i hdskr. oskriven.

437. Andhers screddere.

[**30 maj**]. Mandagen nest epter trinitatis sundagh stode vp j retten fore sittiende borgamestara her Benct Smalenninger ok her Philpus Jensson j fogittens Erick Ericssons nerwaren medh alt radit Anders Suensson radman ok lot vp Anders screddere sit stenhussz ok liggiende grundh belegit vestan mwr.[1])

438. Jens Erffwastasons lagmen.

Samma dach giorde Jens Erffwastason lagh fore han jntet hade vt aff arffuit, som bonden hanom til thalade, hwerkene breff, peninga eller gotz. Lagmennen äre Biörn Nic:sson, Lasse Mickelsson, Per Jonsson, Laurens Nic:sson, Oleff gillissuen.[2]) Thet war Per Nielssons son j Notöö j Corpo sochn, ok han talade til Jöns Erwastasson ther om, om sin sön.

Samma dach citauit myntamesteren Laurens Scotte iiij:e (4:e) resa ok sades kemmenerana skulo hielpa hanom til retta.

439. Oleff Eliffson.

Samma dach fore sittiendes borgamestara — —.[3])

440.[4]) Samma dach dömpdis Hans Nielson til swerdh, som födder war j Faxe, huilkit (!) som hade medh warit ath röffua
441. schipper[5]), som til hanom medh rettha tilthalar, huilkit han til stode ath han war j Bertil Högykes[6]) sselschap then tyden, huilkit ärende sattes til en nempndh. Tha ware desse efterscriffne til nempde och vpscriffne ath werie hanom eller fellan, primo Marten Ryaner, Anders Staffansson, Berendh Hake, Erick mwramestere, Nic. Jönsson, Jacob Olsson östan mwr, Swen fodermarsk, Oleff Laurensson, Oleff lögerkarl, Pedher Skogh,

---

[1]) Anteckningen torde vara oavslutad; hela återstoden (större delen) av sid. 437 och övre hälften av sid. 438 äro oskrivna. Jämf. jordeboken, sid. 188 f., n. 1174.

[2]) Det följande senare tillskrivet nederst sid. 438.

[3]) Denna avbrutna anteckning skriven överst på sidan, vilken därefter är blank. — Jämf. jordeboken, sid. 189, n. 1175.

[4]) Övre (större) delen av sidan oskriven.

[5]) Det följande senare tillagt.

[6]) Bertil (Bertram) Höike, beryktad fribytare i Östersjön, som sådan verksam i den danske adelsmannen Axel Olssons tjänst, tillfångatagen och avrättad av hanseaterna hösten 1491. Jämf. Hanserecesse von 1477—1530, bearb. von D. Schäfer, II, III.

Laur*ens* Nic:ss*on*, Pedher Fywmbo, Ped*er* Nielss*on*, Algudt botnekarl. Huilke for*scriff*ne godemen ey kunne werie, ath han ey m*edh* partat war j samma bythe *etcetera*.[1])

[**1 juni**]. Odensdag*en* nesth fore He[l]ga lychama dach Hinr*ik*, som var vycar*ius*[2]) drengh, zacher til xx (20) m*arck* fore Roleffs hustr*u*, som han jnne m*edh* beklenckt*er* warth. Dabit iiij (4) m*arck*.

Samma hustrw, som thaler om arffuit til Oleff Laur*ensson*, schal setie borgan fore alle namaning.

Samme dach Laur*ens* Kressman feste lagh sielff iij:e (3:e), ath 442.
jntet ytermere hade aff Hinr*ik* felschaare, myn herris barbeyere.[3])

[**4 juni**]. Lögerdagen nesth epter cor*poris Christi* giorde 443.
Laur*ens* Cressman sin lagh s[ielff] iij:e (3:e) fore forscriffne ärende, ok tesse epterscriffne ware hans lagmen: Matt*is* Joansson, Mans Jönsson; sielffuer är han iij:e (3:e).

[**6 juni**]. Mandagen nest epter cor*poris Christi* Trosa Joan bödh vp en tompth iij:e (3:e) tijdh, vpa malmen ligger.

Sama dach Pedher Fywmbo köpman bödh vp en gardh första tijdh, som Skoo closter til hörer och syslamannen j*bidem* pa thaler pa conwentz weghne.

Mattiss Martensson m*edh* sine hwstru arffuinga. 445.[4])

Samma dach stodo vp j retten fore borgamestarana och radit j fogatens Erich Erichssons nerwaran Pawal Mickelsson, hustru Lusscj Matt*is* Martensons framledne hustrw syszkona barn, boendes j Laytale sochn j Findlandh, fulmechtoch vppa sina brödra vegna,[5]) Hinr*ik* Mickelssons och Laurens Mickelssons m*edh* ther*is* systra barn. Än samma tijdh stode Matt*is* Laurensson j samma sochn j Wnthamala[6]) by fulmechtoch pa

[1]) I margen: pie memorie. — Betr. Hans Nielsons avrättning jämf. Handlingar rör. Skandinaviens hist., XXII, sid. 11 f.

[2]) Härmed avses troligen doktor Laurens Magni i Stockholms svartbrödrakloster. Jämf. Handl. rör. Helga lekamens gille i Stockholm, I, sid. 76 och registret, och Stockholms stads tänkeböcker, I, sid. 84, 334.

[3]) Anteckningen skriven nederst på sidan, vilken eljest saknar anteckningar.

[4]) Nedre delen av sid. 443 och hela sid. 444 sakna anteckningar.

[5]) Härefter urspr.: ok syster.

[6]) J jordeboken (enligt den utgivna texten): Vichtamala.

sin broder och ther*is* syst*er*, som ware aff annan broderen m*edh* framledne hust*ru* Lusscj, Gud hen*nis* siel nade. Än samma tijdh stode hust*ru* Margit Laur*ens* dotter j for*scriff*ne Laytale sochn j Walko by, som war framledne hust*ru* Lusscj fader söst*er*. Än samma tijdh stode Ped*er* Kawppesön j Vntamala by ok war framledne hust*ru* Lusscj, Matt*is* Martenss*ons* hust*ru*, skyldh pa möd*er*nit. Huilke alle for*scriff*ne stodo ok lotho fornempde Matt*is* Martensso*n* radman q*uitt*, fry, lyduch och lössz for alth th*et* arff, som thöm h*er* tilfallith war j staden
446. och vtan staden epter ther*is* framledne slecht ok bördh hust*ru* Lusscj, Matt*is* Mart*en*ssons fra*m*ledna hust*ru*, huilkit arff the ken*des* sich wel fornögda wara allaled*es* til tacka ok affhe*n*de the sich och ther*is* arffuo*m* och epterkoma*n*dom ok tilegnade t*et* Matt*is* Martensso*n* ok hans arffwom til ewerdeliga ego allaled*es* obehind*rat* fore alle födde och ofödda aklagara. Vppa huilken vplatingh for*nempde* Matt*is* Martensso*n* sin fritzskyllingh vplade som lagh segia ok jnneholle. Öffuermen offu*er* forlichingen äre Erick Gislasson radman ok Helmich radzscriffuere. Su*m*an war C (100) m*arck* och iij (3) silff sked*er* for vtan and*ra* jngedömer[1]), som the tha fingo och vpbare.[2]) Letha fra*m*del*is* pa xxv (25:e) bladit om flere arffuinga vidher th*ette* merkit ✕.[3])

Hwst*ru* Birg*itta*, Matt*is* Herma*n*ssons hust*ru* ok effterleffue.

Sa*m*me dach stode Hans Herma*n*sso*n*, som war Matt*is* Herma*n*ssons brod*er* Gud hans siel nade och bodde j Vlffsby, gaff hwst*ru* Birg*itta*, Matt*is* Herma*n*ssons epterleua, q*uit*, lydug ok lössz fore arff*uit* epter ther*is* brod*er* pa alla arffuinga*n*a weg*n*a, bade brod*er*barn ok syst*er*barn, bade fore löst och fast jnna*n* stadh ok vtan, vtan Hinr*ik* Herma*n*ssons bar*n*a deel.[4]) [Öffuer-

---

[1]) Det följande senare tillskrivet.

[2]) Jämf. jordeboken, sid. 189, n. 1176 (under den *30 maj*).

[3]) I verkligheten påträffas detta märke — som tecknats i margen — icke i det följande vid någon anteckning om hustru Lussis arvingar, vare sig »pa xxv bladit» eller annorstädes.

[4]) »vtan Hinrik Hermanssons barna deel» efteråt tillagt.

men:[1])] Matt*is* Martensson[2]), Nic. Ma*n*sso*n*, P*er* Mickelsso*n*, Joan 448.
Jönsson, Nic. scr*iff*ue*r*, radm*e*n, Ol*eff* Jenss*on* radm*a*n j Vps*a*la,
Helmich radzscr*iff*ue*re* j Stocholm ok Ol*eff* Greger*s*son j Wlffs-
by, ok war sua offue*r* forlicht at arffuinga alle skulle haua ij^{c}
(200) m*arck* stocholmske j rede pe*n*inga ok alla handa warar.
Vppa t*et* a*n*nam*a*de for*n*emp*d*e Hans Herma*n*sso*n* pa sina wegna
ok sin brod*er*sons Staffa*n* Ma*n*ss*ons* och sin syst*er*sons wegna
C (100) m*arck*, ok syst*er*sone*n* heet Joseph Matsson; än sta C
(100) m*arck* j ge*n* til the and*ra* thry syskone*n* altijdh til gode
rede.[3]) Th*ett*e gaff for*scriff*ne hustru for*scriff*ne Ha*n*s He*r*mans-
so*n*, Matt*is* Herma*n*ss*ons* broder, epter sin broder til amy*n*nilse
vta*n* alle byte eller for*scriff*ne su*m*a ij^{c} (200) m*arck*, p*ri*mo jt
silff belthe, sin bonda silffbona kniff, en brwn leysk gr*a*skyns 449.
kyortil, en mwster*ff*ilij twedoblat kapa m*edh* silff spennen, tröia,
hossen, en sayens hath ok twa silff skeder; ander schulle hans
hustru haffua ok anner Hans syelff til amy*n*nelsse.[4])

Samma dach stode Jeppe, Erick Ryttingx drengh, vider- 448.
kende*s* ok til stode appenbarlicha at han stack ith swerdh vtj
Matt*is* Perss*o*ns tiene*re* j Thwna len. Effter hans egen vider-
kennilse ok Matt*is* Perss*o*ns apne makt breff, som Anders Benct-
so*n* hade, dömpd*is* han til swerdh. Pie memorie.

Ingewal Torstensso*n* *citauit* Kwnsze smidh iij:e (3:e) tijdh.[5])

---

[1]) Jämf. Finlands medeltidsurkunder, utg. af R. Hausen, V, sid. 308, där den föreliggande anteckningen missuppfattats på denna punkt.

[2]) Med *Mar* i »Martensson» slutar den del av anteckningen, som är skriven nederst sid. 446; fortsättningen följer egendomligt nog överst sid. 448, medan sid. 447 upptages av helt andra notiser. Förhållandet torde böra förklaras så, att hela notisen om hustru Birgitta Mattis Hermanssons införts i tänkeboken först efter det att sid. 447 blivit fullskriven.

[3]) Det följande är skrivet nederst sid. 448 och överst sid. 449, skilt från det föregående av notiserna om Jeppe, Erik Rytings dräng, och om Ingevald Torstenssons tredje stämning; hänvisningstecken ange emellertid, att det skall föras samman med ovanstående anteckning.

[4]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 189 f., n. 1177 (under den *30 maj*).

[5]) Att denna anteckning — och därmed även den om Jeppe, Erik Rytings dräng — tillhör den 6 juni, ehuru föregående sida i hdskr., 447,

447. Joan kötmangar medh sina hwstrw.

Samma dach stode vp j retten fore sittiendes borgamestara her Benct Smalenninger ok her Philpus Jensson j fogatens Erick Ericssons nerwaran medh alt radit Joan kötmangar och gaff appenbarlicha sina hustru Katherina hwan tridie pening j löso och fasto. Tha samma tijdh stodo Nic. Jensson, Laurens Jönsson, radmen, fulmechtoge pa hustru Kadrine wegna ok vploto forscriffne Joan kötmangar j ghen hwan iij:e (3:e) pening j löso ok fasta, alt tet hon medh lagen hanom giffue magh och hwar thera andra.[1])

[**8 juni**]. Odensdagen nest fore Eskilli Staffan Vestgöte bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

Samma dach Ingewal Torstensson *citauit* Kwnsze smidh iiij:e (4:e) resa.

Samma dach Claues Olsson sacher til xxiiij (24) marck for pigan han slogh medh skofflan. Dabit iiij (4) marck.

449. Her Erick Otsson, Erick Trolle.

[**11 juni**]. Lögerdagen nest fore Eskylli epi[s]copi *et* martiris giorde Erick Trolle lagh — —.[2])

450. Germwndz hustru arff.

Samma dach sades for retta, ath arffuit epter hustru Cristin Germwndz skal vpscriffues ok stande nath ok aar som lagen holle.

Vxor Venneckes *etcetera*.

[**18 juni**]. Lögerdagen[3]) vort fogitten, borgamestarana ok radit swa ens, ath epther war herre ok höffuitzmantz her Sten Stures begere schal vpscriffuis hwad j hustru Venneckasz hussz er pa twa vtskorne scriffter ok skal huart standa swa til tess

---

upptager anteckningar för den 8 juni, framgår av en jämförelse med notisen om Ingevald Torstensson och Kunse smed sistnämnda dag.

[1]) Jämf. Stockholms stads jordebok 1474—1498, sid. 191 f., n. 1182 (under den *13 juli*).

[2]) Anteckningen ej fortsatt; återstoden (större delen) av sidan har lämnats oskriven. Den avbrutna notisen suppleras emellertid delvis av följande anteckning å en här insydd lapp: Erick Trollis lagmen: Knut Eskylson, Johan Besze, Nic. Bossen, Erick Thuresson.

[3]) Ändrat från: mandagen. — Fullständig datering i nästföljande anteckning.

war höffuitzman pa eskier ok först tha aff bethalis all gieldh ok testament.

Samma förscriffne[1]) lögerdach nest epter Eskillj Pedher Olsson statztienere citauit Benct Brinck iij:e (3:e) resa.

Valborgh pigan.

[**13 juni**]. Mandagen nest epter Eskilli lot Hinrik van Essen vp en gard ena piga, som het Valborgh Bencktz dotter, huilken gardh som Oleff Joansson vtj bodde, Gudh hans siel 451.[2]) nade, Syltakona sön, oc belegen är i östra fierdingen moth slottit j Erick Johanssons grendh vppa norra sydan östrast j grenden mot mwren, huilken gardh forscriffne Oleff Jonsson hade giffuit til Grabrödra closter j testament nestom arffuom til atherlösn ok framdelis renliffuis man brodher Knwt gardiechne hanom vplot Oleff scriffuere ok Hinrik van Essen, köpsuene, fry ok quit for en vitterligh gieldh ther clostridh thöm skyllogt var som var primo Hinrik van Essen xxv (25) marck, tet clostridh hanom tenetur, ok Oleff scriffuere xx (20) marck, huilken gieldh hon bethaladhe pa closters vegne ok forscriffne giellenere Hinrik ok Oleff scriffuere henne garden j gen vploto fry och quitt vploto(!), som lengden är xxj (21) alna, bredden x (10) alna och j (1) quarter; skattingx men Ragwal Kamp, Nic. Bagge, Anders Pedhersson, Hinrik Ericsson, sylsätiarana Nic. Huit och Clauus Olsson.[3])

Samma dach Hinrik Strobuck citauit Pedher Japson iiij (4:e) resa.

Samma dach Oleff Kuse citauit Jeppe pipare styreman iij:e 452. (3:e) resa.

Knwt screddere bödh vp sit hussz första tijdh.

Hinsza Jenssons arffua.

Sades aff for retta, at epter tet at gotzit her j staden hijt komit är, tet ghar til arffs ok erffuis epter stadz lagh. Nögis ok ecke arffuana ther medh som nw är sakt, gange jn fore rikessens radh; huilket Anders Laurensson och Jens Hinszason strax sade at rikesens radt hade thöm tet samma aff sacht.

Mattis Lutke citauit Kunsze smit iiij (4:e) tijdh.

[1]) Tillskrivet över raden.
[2]) Överst pag. 451 står som sidorubrik: Valburg Bencktz dotter.
[3]) Jämf. jordeboken, sid. 190, n. 1178 och ovan sid. 537 f.

453. Arendh Sprwnck *citauit* Rodehoseken ij (2:an) *re*sa ok An*der*s Peder*sson* ij (2:an) *re*sa.

[**15 juni**]. Odensdag*en* nest ept*er* Eskylli ep*iscopi* Requi zacher til vj (6) m*arck* j tweböte ffor puste*n* ok xij (12) m*arck* j tweböte for han kallede ha*n*om en forwnne*n* *etcetera*.

Sa*m*ma dach hust*ru* Cirstine Hoghwsens *citauit* Tydecke t*un*nebinde*re* ok hustrw B*ir*gitta Jöns F*in*nes ij (2) re*s*ar.

Hynsza Jenss*ons* arffua.

Sade*s* for re*t*te, at är t*et* beuislegit at Jöns Hinszasson haffue*r* jnt*et* vpbo*r*it m*edh* flere arffua vppa Bergit aff möder-nit, tha gange her jn j fult arff m*edh* then and*ra* kullan, om the til fore*n* jnt*et* vnda*n* skyfft haffue.

Sade*s* fore re*t*ta, at Matt*is* scredde*re* scal fornöie To*m*as Aremsto*r*p the vij (7) m*arck* han til star jnna*n* solset och t*et* and*ra* han ey tilstander göre lagh fore.

454. Sa*m*ma dach *citauit* Hinr*ik* F*in*ne P*er* swerdslipe*re* iij (3:e) tijdh.

Sa*m*ma dach vxor Barba*ra* cytte*rede* Marte*n* swerdslipe*re* iij (3:e) tijdh.

Sa*m*ma dach vxor Ger*tru*dh Siffr*itz* stempde Hinr*ik* my*n*te*res* hust*ru* iij (3:e) tijdh.

Sa*m*ma dach stode Pedher Erics*on* jn vtj re*t*ten ok vider-ke*n*de*s* sina appe*n*barliga ger*ninga*, at han j hel slogh en man viid gryndh.[1])

[**20 juni**]. Mandage*n* nest fore Joha*n*nis bap*tiste* Knwt scredde*re* bödh vp sit hussz anna*n* tijdh.

Sade*s* aff for re*t*ta, at P*er* Japsson giffue Strobuck pant eller pe*ninga* jnna*n* xiiij (14) dacha viidh sine iij (3) m*arck*.

Sade*s* aff for re*t*ta, at Joan Lyndorm fornöie — —[2]) t*et* han til stan*der* ok t*et* andra han ey til stande*r* göre lag fore.

455. Herman Kreffuitte*s* barn.

Sa*m*ma dach stode Hartwijck Veydeman fore sittiende re*t*ten j foga*tens*, borgamestare*s* och radzsens nerwara*n* ok pantsette Hinr*ik* van deme Buske*n* sin gardh och grwnd[3])

[1]) I margen: pie memorie.

[2]) Tomrum för ett namn.

[3]) Det följande senare tillagt.

fore —[1]) hwndrade marck stocholmske pa ena arlige renta, huilke peninga swmma vaar aff Herman Kreffuittes barna peningha.[2])

Ragnil, Jacobs Otters hustru j Gramwncka grend. 456.

[**25 juni**]. Lögerdagen nest epter Johannis baptiste stode Erick mwramestere och Per Andersson vestan mwr ok loto vp Ragnil, Jacob Vtters effterleffue, quitt, fry, lydugh ok lössz for alt tet arff thöm tilfallit är epther framledne Jacob Vtter, Gudh hans siel nade, bade löst och fast jnnan stadh och vtan. Vppa thet samma fingo the henne handena jn fore retten.[3])

[**27 juni**]. Mandagen nest epter Johannis baptiste. Samma dach bödh Knwt screddere vp sit hussz iij:e (3:e) tijdh.

Mantellen, Hoghwsens hustru miste *etcetera*. 457.

Samma dach stode ärlige och velbördiche men her Hans Akesson och Karl Bencktsson vp j retten jnnen luchte dora ok hade ena bön til fogaten, borgamestarana ok radit om then mantoldh, hustru Cristine Hoghwsens forbrutit hade j the matte, ath hon hanom bar til kirkio och fra j fogatens och radzsens forbodh, som hennes framledne dandeman jnnan luchta döra j radzstuen vnderuist och forwaredh worth anno *etcetera* lxxx-nono om lögerdagen j pinxdaga wyku som forscriffuit staar *etcetera*[4]). Tha war the godhe mentz taal, her Hans Akesons och Karl Benctzsens kerlige bön till fogitten och alt radit, ath the wille for Gudz schul och theris bön schul ath wnne forscriffne hustru Cristin sin mantoldh j gen, som kemmenerena henne aff thoge for tw aar forscriffuen och forledhen. Vppa huilket ärende the thaa samme tijdt begerede eth goth swar bade aff fogitten ok radit och wille wthgaa fore dören swa lenge the ther om widertalades och beraddo thöm om swar. Var och theris begär, ath hon matte samma mantoldh bere sin hedersz-dach, om swa hendhe ath hon her epter finge en dandeman; tesliges tha hon ginghe til kirkio epther barns bördh. Huilke 458.

[1]) Tomrum för ett ord.

[2]) Jämf. ovan sid. 341 (med hänvisn.). — Nedre delen av sid. 455 och övre hälften av sid. 456 i hdskr. sakna anteckningar.

[3]) Jämf. jordeboken, sid. 190, n. 1179.

[4]) Se ovan sid. 353.

forscriffne godemen vtgingho ok jnkomo ok for swar fingo, at fore theris kerlige bön schul scal hon samma sin mantoldh j gen haffue ok hanom her epter ey aptharemer bere vtan medh swa schel[1]) ath föger Gudh henne en dandeman medh äre, tha fore the gode ärlige mentz bön schul maa hon hanom vtan alle hinder och gensegn bere sin hedersdach ok aldrich aptaremer eller nagan tijdt ther epter til kirkio. Ware tet zache ath hon hanom bare sydan offuer thette som nw sacht ok samtycht är, miste hon hanom medh andra cleder, foderde medh gul ok graskin bremede *etcetera*. Tha haffue aldrich macht ath bere sydan nagath thera antinghe mantel, gull, graskin, hermelin eller nagre swa dana goda quinna dretter, som henne til foren loffuit worth *etcetera*. Huilke gode ärlighe men storlige tackade; huilke ärende fogitten oc borgamesterana befalede thöm henne vnderuisa, ath swa giort ok offuerthalit war for theris bön schul, ok bade henne sielff haffue budh epter sin forscriffne mantel.

Samma dach Oleff Matsson zacher til vj (6) marck j twe-
455b.[2]) böte for schuffuit han schöff Sywrdh Kedelsson. Dabit ij (2) marck. Huilken Oleff som är redesuen i Helge andz husit.

Samma dach stempde Hinrik Bryning Jöns Biörnsson iij (3:e) tijdh.

Jöns Anderssons vxor ok Mauricius van Dalen.

Sadess aff for retta, ath swa mykен rogh Jöns Andersson hade j sin liffs tijdh annamet aff Mauricius van Dalen, then skulle han bethale ok beholle som theris köp war, ok jernit Mauricius annamede medh wylkor, pa torgit lagh, som tygen tugade och witnade, thet bethale Jens Anderssons hustru, som gaar och gieller, epter tugen vitnade at köpit schulle döt wara, om Jöns Andersson döde tess for jnnen.

Suen Schaningh zacher til xij (12) marck j tweböte; böte medh gardstör, syskabwr eller torn, om han ey formagh ath böta.

[1]) Härefter några överstrukna ord: for forscriffne godementz kerlige bön.

[2]) Vid den år 1791 verkställda pagineringen av tänkeboken erhöllo genom förbiseende denna och de tre följande sidorna i hdskr. samma numrering som de fyra nästföregående, alltså 455—458; de måste därför här betecknas som sidd. 455 b—458 b.

Samme dach *citauit* Hinrik Finne Peder suerdslypere iiij (4:e) tijdh til retta.

Samma dach Gertrudh Sigfritz *citauit* Hinrik mynters hustru iiij (4:e) tiidh.

Samma dach stode Knwt screddere och bödh vp sith hwssz 456 b.
och grwndh annan syn.

Mattis Lutke *citauit* Kunsze smidth iiij (4:e) tijdt til retta.

Hans Scharnow eedemen.

[**30 juni**]. Torsdagen nest epter apostolorum Petrj *et* Paulj giorde Hans Skarnow sin edh epter rykesens radtz befalingh oc swor swaa: »jach beder mik swa Gudh hielpa, ath jach aldrich screff thet breffuit eller nagan tijdt loth scriffue eller aff swa dana breff nagantijdt wisthe, fför än nw her j Stocholm ath Mattis Lutke mik tet vnderuiste.» Desse ware hans edemen, som her effthersc*r*iffne äre, primo Mattis Jönsson, Jacob Karlsson, Oleff Rawalsson, Gerdt Swborgh, Pedher Joansson, Jacob Gresaa, Oleff Eliffson, Jens wegere, Oleff Laurenson, Swen Joansson Moy[ssen], Nielz Olsson, Hans Priwalk, Per Falkensten, Jens Biörnsson.

Fframdelis pa v:te (5:e) bladit her effter findz kongh Hansis dombreff medh anner breff, som pa forscriffne gotz luda, som vpscriffuit är och vptechnet j nesta forledne arit anno *etcetera* xc° om sanctj Laurencij afftan och sancte Jacobz afftan, circa signum †[1]).

Joan Darre. 457 b.

[**4 juli**]. Mandagen nest epter warfrwe dach wisitacionis j war herre och höffuitzmantz her Sten Stures, her Nielz Stures, her Gregers Matssons, ridderes, Swante Nielssons, Knwt Posis, Erick Ericssons medh borgamestera och radsens nerwaran vistes Joan Darre aff retten ok bödh war höffuitzman her Sten hanom, ath han schulle sich nögie lath(!) medh the[2]) borgames-

---

[1]) Jämf. ovan sidd. 460 f., 466 ff. (24 juli resp. 9 augusti 1490) och nedan sidd. 553 ff. — Hela detta stycke är efteråt inskjutet på plats, som ursprungligen varit reserverad för nästfölj. anteckning. (Detta framgår av en utstruken rubrik: Joan Darre ärende).

[2]) Här fattas något ord.

tara och radit hanom fore retta aff sacht haffue vijdh ytermera nepst och plicht.[1])

Clemit Benctssons hustru ok hans arffua.

Samma dach j forscriffne war herris och höffuitzmans her Sten Stures, her Nic. Stures, her Gregers Matssons, riddares, Knwt Possis, Swante Nic:ssons, Erich Ericssons nerwaren medh borgamestara och radit sades for retta, at her Nic. Sture ok Swante Nic:sson haffue jnthtet tiltal om nager arff eller arffdela epter Clemit Benctsson, Gudh hans siel nade. Thy her Nielz hade tet sielff fortegath ok siellffwer eller hans budh wissa hade rekinscap hört aff schipperen Anders Benctson,
458 b. sydan framledne Clemit kom schipperen j hans tienisth. Än ware tet zache, ath forrörde schipper ware j lyffue ok borde nagat ärffue epter sin framledne halffbroder[2]) Clemith Benctsson, tha matte her Nic. Sture och Swante Nic:sson tet widerkennis, swa mykit pa hans deel vare kunne.[3])

Nyelz Karlsson.

— — — — — — — — — — — — — — — — —[4]).

459. Hwstrw Elin, Lasse Wyses epterleffue hustru, medh sin fra[m]ledne bondes arffuinga.

Sades aff for retta, ath framledne Laurens Visses arffuinga breff schal makt haffue och bliffue wijdh sine fulle makt som annor makt breff til foren giort haffue ok forscriffne hustru Elin forliche sigh medh arffuingen ok beholle makt breffuen qwar ok late arffuingen sätie borgan fore alle namanningh epter lagen fore alla födde och ofödda aklagara.

Suen Schaningh sacher til xij (12) marck j tweböte; ffogaten neffze hanom medh torn ok gardstör.[5])

Oleff Matsson j Helge andz husit redesuen zacer til xij (12) marck j tweböte. Dabit j (1) marck.

---

[1]) Jämf. ovan sid. 534.

[2]) *halff* i »halffbroder» tillagt över raden.

[3]) Jämf. jordeboken, sid. 190 f., n. 1180.

[4]) Den mot rubriken svarande anteckningen, för vilken utrymme reserverats i hdskr., har ej blivit införd.

[5]) Anteckningen överkorsad. Jämf. ovan sid. 548.

[**9 juli**]. Lögerdagen nest epter varfrw dach visitacionis 460.
Oleff Laurensson citauit Jöns Olsson Byss.

Samme dach vitnade Mattis Larensson ok Per Fywmbo, ath te nerware och aahördo at hustru Birgitta Staalz tillot och sin gode wilie vnte, ath hennes magh Kunssze smit matte pantzetie tompten wth fore sin gieldh och komma sich medh henne vth aff gielden ok lösza sich aff siszkabwrit.

Joan kötmangere.

Tha strax fore retten satte forscriffne Kunsze Johan kötmangere tompten til panta fore xviij (18) marck och Mattis Lutke fore v (5) marck , pa huilken tompt han fich Joan kötmangere handen pa.

Elin Wyses ok Stenszsel. 461.

[**4 juli**]. Mandagen nest epter wisitacionis forelade war herre och höffuitzman Stenzsel och hustru Elin, Lasse Vises epterleffwa, ath the schulle lata jnkoma theris fangamen hiit j byn til retta, swa ath the her jnne äre mandagen nest fore Michaelis.

Jöns Gudmundson.

Samma dach stode Jöns Gudmundson jn fore retten, vnderuiste fogitten, borgamestarana och radit om en besegledh ledherseck, som han hade j sine gömer ok hans hwstru fader Lasse Laurensson hanom j sit ytersta antwordet hade pa sina sotta sengh, huilken seck swa til lester som han war vort hanom til panta sath aff en velbören man aff Danmark, hetendes Pawal Hinriksson, fore ij^{c} (150) marck stocholmske, som han hanom tenetur war, huilken seck framledne Lasse Laurensson hade j sin lyffstijdt ok jngen hijt kom och sachade pa forscriffne secker eller tet ther vtj var, huilken seck han fran sich antwordade som forscriffuit är. Tha samma dach jn fore retten 462.
begerede Jens Gudmundson nagra offuermen, som ther schulde ner ware och besee, hwar ther vtj ware; han wille then beseglingen vpbryta. Ther offuer ware tilnempde aff alt radit Erich Ericsson, som tha fogith war her pa Stocholm, Lasse Laurenson och Anders Suensson, radmen.

[**6 juli**]. Odensdagen nest epter varfrw dach vysitac[i]onis stode Hans Klinckradt, borgere j Lubeke, j[n] fore retten ok

giorde sin werdt Hinrik van deme Bwsche fulmechtoch ath mane och vtkreffuie hans gieldh her j staden, ok bödhz forscriffne Hinrik van deme Buschen wijdh sine iij (3) marck ath forfölie hans ärende wtan alle forsumelse pa hans wegne.

Nyelss Jensson scriffuere medh sine witne.

[**11 juli?**]. Samma dach epter festum patronorum[1]) kom Nic. scriffuere j retten medh sine vitne, som waar herre och höffuitzman her Sten Sture hade hanom fore lagt hade[2]) mandagen nest forleden tilforen j her Nic. Sture, her Gregers
463. Matsson, Knwt Poses, Swante Nielsson, Erich Ericsson och borgamestare och all radzsens nerwaran, huilke witne som apenbarlica fore retten sade, ath hustru Margit, Symon bagare epterleue, hade[3]) for Nic. Jenssen scriffuere sacht then tijdt han war kemmenere, ath Pawal bagare hade thagit henne en seck myöl fraa wijdh Vellinghede quern, huilken han hade thedan fört medh sich och bachat hanom vp heem til sin. Desse ware tygen och witnen, som thette fore retten sade, som thette hörde, primo: Andhers bagere j porten, Lasse bagere wijd Kackbrincken, Hans Hwff bagare wijd Fiskestrand. Vppa huilket ärende the stode redebone och wille göre sin edh och reth pa at orden swa allaledes tilgingho.

Hustru Ingeborgh, Clemit Benckttssons epterleffue.

[**4 juli**]. Mandagen nest epter visitacionis Marie stode vp j retten Mattis Benctsson, Clemit Benckttssons broder Gud hans siel nade, vel beradder och sade sich allaledes welfornögdan wara epter sin framledne brodher Clemit Benckttsson bade fore
464. löst och fasth jnnan stadh och vtan, hwar thet helst äre. Ther medh stode fornempde Mattis Benctsson och gaff hans epterbliffuende hustru, hustrw Ingeborgh, allaledes quitt och fry,

[1]) Tidsuppgiften innebär en motsägelse. »Samma dach» anger den 6 juli, men eftersom »festum patronorum» detta år firades söndagen den 10 juli, torde i verkligheten måndagen den 11 eller onsdagen den 13 juli åsyftas — troligen måndagen den 11, eftersom den »mandag nest forleden», då Sten Sture m. fl. rådsherrar enligt vad som vidare i anteckningen förmäles voro närvarande i rätten, är att datera till den 4 juli (jämf. ovan sidd. 549 f., 551).

[2]) Ordet tillskrivet över raden.

[3]) Därefter urspr.: for thöm sacht.

lyduch och lössz for alth arff ok alla epterkomanda namanara eller athalara epter thenne dach, teslykes fore alla födda och ofödda aklagara til ewijgh tijdh; ffor huilkit fornempde Mattis Benctsson skulle borgan sethie som lagen segie.[1])

†[2]) Her epterfölger alle iij (3) dombreffuen, badhe kong 465
Hanssis och rikessens radhz dombreff aff Danmark.

Wij Hans medh Gudz nadh Danmarkx, Norges, Vendes och Gotha konungh, [vtwaldh konungh] tijl Swerigis riche, hertich j Slesuick, Holsthen, Stormarn och j Dethmersken hertogh, greffue j Oldenborgh ok Delmenhorsth göre vitterligt, ath aar epter Gudz bördh Mednonagessimo primo then torsdach sanctj Felicis martiris afftan *(13 januari 1491)* fore oss och wart rettertingh pa warth sloth Helsingborgh nerwarende oss elzkelige her Pawel Laxman waar hoffmester, her Benckt Bille, her Steen Bille, riddare, ware elzkelige men och radh, her abbet Herloch aff Härydzwadh closther, Gregers Jepsson, Jörien Daa medh flere ther nerwarende var schicket velboren man Axel Olsson pa then ene och Mattis Lutke, borgere j Stocholm, pa then annan syden om trette och dele thöm mellen war om noghat gothz, som thagith worth j siön fore Borende holm j sommers nesth foreledin, huilket gotz Matthis Lutke sagde ath höre honom och flere aff Stochholms borgere til ok frambar eth permantz breff vtgiffuit vndher Stocholms bys jntzichle, ludendes ath thet schulle ware en parth Stochholms borgeres gotz, som thet breff ther om ytermera vdhuisser *etcetera*. Ther j modh frambar Axel Olsson eth Hans Skarnoffwes breff, som fulde medh gotzeth then tijdh thet thagit warth, huilket breff som ludde pa sex och firesindztiwghu messer koper medh jern, mosse och annat, och aff thet forscriffne kober sculle tilhöre Mattis Lutke jx (9) messer och Claues Verdherman three messa, som beggis theris breff och j sanheeth jnneholdhe, som fulde medh forscriffne gotz, ok giorde thet Hans Skarnnow breff ey ytermera skel eller rede 466.
fore, hwem thet annath kober, jern och mosse tilhörde vthan

[1]) Jämf. jordeboken, sid. 191, n. 1180 och ovan sid. 550. — Återstoden (större delen) av sidan blank.

[2]) Motsvarande tecken ovan sid. 549.

Hans Skarnow hade thet vthsendt ok forscriffuit til Lubeke som thet breff ther om vdhuisser, huilket breff Mattis Lutke annamet aff Axell Olsson, ok ther aff gaff Mattis Lutke Axel Olsson en vidisse vnder sith jntzigle. Tha fore swadant twiffwel, som thet Hans Scharnow breff jnneholler, thy ath thet ey gör rede fore hwem thet gotz tilhörer vtan thet the twa tillhörde, som fore er rörth, och ey foll (?) tet breff som Stocholms borgere haffue vtgiffuit, vorth swa pa sacht, ath Axel Olsson schal strax fornögie ok fulth göre Mattis Lutke ok Claues Verderman the xij (12) messa kober och holda thöm thet schadalösth epther laghen. Nar the andre Stocholms borgere, som segie sich ath haffue mysth thera gotz samma tijdh pa samma skyp, theckes ath komma medh tilbehörlich beuisningh aff Scharnow och andre, ath thet är theris gotz, tha sware Axell Olsson thöm til retta och göre then dom fulth vthan alla ytermera skutsmaall. Datum anno, die et loco supradictis, nostro ad causas sub sigillo, teste Johanne Ketillj justicianio (!) nostro dilecto jn testimonium premissorum.

Wij Hans medh Gudz nadh Danmarkx, Norgis, Vendes, Gotes konungh, vtwaldh kongh til Sweriges rike, hertugh j Slesswick, j Holsten, Stormeren och Detmersken hertugh, greffue j Oldenborgh och Delmenhorsth göre vitterligt ath aar epter Gudz bördh Mcdnonagesimo jpso die beati Mathej apostoli *(21 september 1490)* fore oss pa waar myntara gardh j Malmögh j
467. vaar eghin nerwarelse, nerwarende oss elzkelige verdigxte fadher her Jens Brostorp erkiebiscop j Lwndh, her Pauel Laxman var hoffmester, her Eskel Göyie war marsk, her Axel Laghesson, her Hinrik Meyenstorp, her Erick Agesson, her Benckt Bille, her Tönne Wernersson, riddere, Claues Brusche, Niels Hack, wore elzskelige men och radh, Pedher Lang, Gregers Jepsson och Cristiern van Haffuen medh flere ther nerwarende, var schicket forsynnlich man Mattis Lutke borgere vdj Stocholm och tiltallet velboren man Axel Olsson och kerde, ath han medh hans medhpartij hade thagith hanom hans gotz fra j syön ok mera aff Stocholms borgeres gotz ok sagdhe sich och thöm j enghen madhe ath haffua forebrotith theris gotz ok holde thöm epther then kerlighe bebindelse, som nw mellen

riken Danmark och Swerige for rammet ok bebreffuit er, ok ytermera beuiste medh eth apeth beseglet breff vnder Stocholms byess jntzegel, hwre möghit och hwat gotz hwar serdelis Stocholms borgere myst hado, och badh och begerede aff oss ath wij, wart elzkelige rad wylle hielpa hanom ok them, ath the matthe koma til theris j ghen. Ther til swarade forscriffne Alxel(!) Olsson, ath han eller nagher pa hans vegne wyste sich jntet gotz ath haffue thagit eller faet, som forscriffne Mattis Lutke eller nagan Stocholms borgere tilhörde, medhdan thet gotz, han latet thage och faet j siön, war hans appenbare fyende gotz, som hade latit slagit hans ffadher och faderbrodher j hääl obrottelig[1]) ok giort hanom stor forderffuelich schada, ok sköt pa breff och beuisning at han wylle beuiseth medh theris breff, som gotzith hade vthsent, ath gotzet war hemma j Lubeke ok war hans appenbar fyendes gotz, och sade at hade han wysth, ath han schulle nw ther om her worde tiltalleth, tha wylle han hafft syn beuisningh hoss sich, medh mangh 468.
ordh the ther om samman hado. Ther om wort swa fore retta aff sacht, at forscriffne Axel Olsson schal j dach vj (6) vgher framfore then beuisningk han pa schöt fore oss sielff, om wij tha til stede ere. Ere och ecke wij til stede, tha schal han komme fore nadigeste fader erchiebiscop j Lund, och han schal thage flere aff wart elzkelige radh och gode men her j landit til sig forscriffne tijd; komber tha Axel Olsson fore medh the beuisningk, han pa sköd, tha nywte han hwat tilbörligit är, komber han och icke the beuisninghers fore, tha schal han giffue thöm Stocholms borgere, som theris gotz myst haffue, theris gotz j geen och holdet oss, wart rike och vndersathe vtan all ytermera tiltaal eller forefangh, och scha (!) forscriffne verdigeste fadher och godemen tha tilhielpa och schycka, ath swa skeer *etcetera*. Datum anno, die *et* loco supradictis nostro ad causas sub sigillo, teste Johanne Ketilli iusticiario nostro dilecto.

Wij Jens medh Gudz nade erchebiscop j Lund, Swerigis förste och pauens legate, gör vittherligt medh thette wart apne

[1]) Axel Olssons fader Olav Nilsson och dennes broder Peder Nilsson hade år 1455 blivit ihjälslagna av de tyska köpmännen i Bergen.

breff at aar epter Gudz bördh Mcdxc vppa alle cristna siela dach *(2 november 1490)* vdj sancte Marthe capelle norden fore
469. koredh vdj wor Lunde domkirkia vdj nerwarelse hetherlige och velbördige mentz her Pawal Laxman war kera nadige herres hoffmestere, her Eskil Göye Danmarsk (!) rikes marsk, her Steen Basse, her Tönne Vernersson, her Benckt Akesson, riddere, her mesther Jens Akesson domprouest j Lund, her mester Joan Skaldrä erchiedächin j sammastadh, Niels Hack, Thorbiörn j Skarolte, Thage Hinriksson, Hinrik Akesson, Pedher Langh, Cristiern van Haffn, Erich Jensson, Knwt Saxtorp och Jens Find wor skycket forsynlig man Mattis Lutke, borgere vtj Stocholm, och tiltalde welboren man Axel Olsson ok kerde, at han medh sit partij schulde thagit hanom ok flere Stocholms borgere theris rette gotz aff vtj syön vdj then neste foreledne sommer, ok haffde eth war kere nadege herres dombreff, som giffuit war pa mynteregarden j Malmö aar effther Gudz bördh som forscriffuit staar pa sanctj Mathej apostoli dach nest fore leden, ludende atthe bathe schulle möde retta sätte vgne dagen epter theris breff data fore hans nade, om hans nade til stede ware, eller fore oss vdj hanss nades frawärilsse at beuise medh breff, ath the gotz, som han lodh thaga j syön fra fornempde Mattis Lutke ok flere Stocholms borgere, ey schulle varit theris gotz men hans rette fyendes gotz, som hans fadher och hans faderbrodher haffue slagit j heel velbördelige (!) hanum til forderffueligh schada *etcetera.* Begerede fornempde Mattis Lytke, ath fornempde Axel schulle the breff frambere ludde ladhe (!) som han segh sielff vilkoret haffde epter hans skutzmaal pa *etcetera.* Ther til swarade fornempde Axel Olsson, ath han ey swa snarlige kome kunne til the breff thet at beuise, ffor thy
470. at een, hether Bertill Höghke[1]), schulle ware vdj war kere nadhige herres wärffue och tienisth vdhen landz, och begerede lengher töff ath han matte framdelis forscriffuet til hanom ok fanga wytha, hwar han schulle söchie the breff vdj hans kysther eller göme. Ther til swarade fornempde Mattis Lytke, ath han wylle jngen lenger schutzmaal bliffue wijdh eller lenger töff giffue vthan bliffue aldelis wijdh war kera nadhighe herres

[1]) Jämf. ovan sid. 540.

dombreff. Tha effter tiltaal och gheenswaar pa bade sydor war swa fore retta saght, ath fornempde Axel Olsson, epther thy han ey frambar forrörde syn schutzmaalz breff effther sit eghit wylkoor, schal han j gheen giffue fornempde Mattis Lutke ok Stocholms borgere, som theris gotz mist haffue, theris gotz j gheen jnnan sex vgne dach ok halde wor nadighe herre, hans rike och alla hans nades vndersatthe vdhan ytermera tiltaal eller forfangh j alle made. Och nar fornempde Axel kan komme til the breff, som han sködh pa, och vil thale fornempde Mattis Lutke ok the andre Stocholms borgere till, tha skole the standa hanom til retta som tet sigh bör effther swa dana breffs ludelse. Datum Lundis anno, die, loco vt supra nostro sub secreto presentibus jnferius appenso.

Anders Fynne och drengen, som j strömen wart schuten och medh waldh bastader ok bunden. 475.[1]

[11 juli?]. Samma dach[2]) stode Anders Finne och wyderkendes, ath han hade drengen jn medh jn[3]) vppa brona til strömen, och drengen sielff vitte hanom tet appenbarliga j sin ögon for retten: tha iij:e (3:e) tijdt drengen vpp komen var, tha wille Berendh[4]) lede hanom j then största och strydasta strömen nermeer porten; tha gaff Gud drengen til lucke, at han fick foten vider och vntlopp hwadh han formatte. Ok sade drengen for retten til Anders Finne, at »thu holt mich for myn mwn, ath jach ey sculle ropa», ok var drengen skoren j halsen lytet, ok sade bade Berendh ok Anders til drengen, tha the ginge vt aff garden medh hanom til Sandbron: »thu schalt ecke j morgon beclaga oss fore borgamestara; ther schalt thu rette tik epter». Ther epter swa dana gerningh, Anders 477.

[1]) Sidd. 471—474 och övre (större) delen av sid. 475 sakna anteckningar.

[2]) Av en anteckning om hustru Elin Laurens Vises nedan sid. 558 framgår, att härmed icke gärna kan avses måndagen den 4 juli, då Sten Sture var närvarande i rätten; troligen åsyftas i stället nästföljande måndag, 11 juli.

[3]) Med detta ord fortsätter anteckningen överst sid. 477; sid. 476 är blank.

[4]) Om denne, som var Sten Stures tjänare, och om hans andel i det här omtalade övervåldet se nedan sid. 578 f.

Finne giort hade vppa then arma drengen, at han först nödgada hanom jn j garden ok sieluer strax stengde porten ok hade hanom j stuen ok ther for them sittiendes lage hanom tiwff sack til ok til lot hanom bastas och bindas aff sinom gestom j sin gardh oforwnnen ok sidan til stadde och medh war pa arma drengenom görendes swa dana mordh, dömpdis han til swerdh. Pie memorie.

Stodo for retta desse epterscriffne och kungiorde, hure the hade en tiwff grepit medh en bath aff Alandh stolin medh ena noth vtj ok bathen swa godh som v (5) eller vj (6) marck; än vtj bathen medh hanom fandz iij (3) skötan ok ij (2) annan
478. garn, än j bathen en noth, som han viderkendes haffua stolit vp j Meler. Ok desse epterscriffne sado, at han för var for tiwffnat grepin ok var lössz skorin och hans stalbroder hengdes. Thenne tiwff var ffödder j Nylandh j Thenala sochn ok het Jeppe Nic:sson. Thy epter sin appenbarliga gerninga ok viderkennilse dömpdis han til rep. Pie memorie. Desse vare vitnen och tugen: Jeppe scriffuer j Sielmar, Oleff Persson j Fuglabro, Oleff Jensson ibidem, Benct ibidem, Holmger j Malmö, Joan Knwtsson j Vijck.

Samma dach Laurens Jonsson kötmangar til xliiij (44) marck for saramalit, han giorde Hinrik kötmangar, ok bödh fogaten thöm baden frydh j mellen vppa myn herres och stadzsens vegne vijdh lyff och gotz. Dabit viij (8) marck.

Samma tiidh lag lades Laurens Jönsson fore, sieluer vj (6:e) jnnen xiiij (14) dagha, at han ey giorde Joan saran j armen.

Hustru Anna citauit Hans Klen iiij (4:e) resa.

479. Hustru Eline Laurens Vises tretta hest medh Stenzsel basuner.

Desse dannemen vare the, som hesten schattade, som var Mattis guldsmit, Hans Laurensson, Lasse Pedersson, Oleff Hansson, j nerware Erich Ericssons fogittens och kemmenerens bade, ok schattades hesten for iij (3) marck, huilket som aff sagt var j var herre ok höffuitzmantz nerwaran, at mandagen nest fore Michaelis skole bade hustru Elin och Stendzel late jn koma theris fangamen her j byn til retta medh hesten.[1])

[1]) Jämf. ovan sid. 551.

[**13 juli**]. Odensdagen nest epter septem fratrwm stempde Cristiern Lwndh Hans Falkensten iiij:e (4:e) tijdh.

Samma dach Tyle Busman pant bödh vp prima vice.

Ffolmer van Lwnden. 480.

Samma dach stode ärlige men Erich Gislasson och Pelle Persson, radmen, ok berette om hustru Kaderin Oleff Henriksson gardh var skattat for xxxv (35) marck, belegen mot Sudra port nedan Folmer van Lunden bygningh j mellen Hinrik fan Buskens grendh och hustru Ingridh Mickel Vesgötes grendh pa östra sydan, huilken gard som stode pa Folmers tompth; ther fore var han nest at lösaa garden, som och hanom var for retta sacht, at han schulle bliffue wiidh garden for forscriffne peninga, xxxv (35) marck. Vppa huilken gard Folmer sin ffriztskylling vplade som lagh vtuissa.[1])

[**16 juli**]. Lögerdagen nest fore Margarete Tyle Busman bödh vp pant ij:an (2:an) tijdh.

Andhers stadztienere citauit Paw Nichu iiij:e (4:e) resa.

Samme dach Laurens Jönsson kötmangar giorde sin edh, 481. at han ey stack Joan kötmangar j armen. Desse ware hans edemen, primo Oleff Benckttsson, Erich Rogge, Pedher smidt, Botolff kötmangare, Anders kötmangare; sielffuer vj:e (6:e).

Samme dach Arendt Smidt sades for retta, at Arendt schal scriffue til Danszicke at forhöre, om nagat är beseth i Danszicke, tet Hinrik Cristoffer til hörer.

[**18 juli**]. Mandagen nest fore Magdalene Tyle Busman bödh vp pant iij (3:e) tijdh.

Ingewal Torstensson.

Samme dach stode Nic. Gunnersson — —[2]).

Samma dach stode Hinrik van deme Buschen, giorde Her- 483. men Bremer myndich oek mechtich at kreffuie sine gieldh, meden han är vtlendes,[3]) oc Hermen Bremer bödz viidh sine iij (3) marck forfölie hans erende.

---

[1]) Jämf. jordeboken, sid. 191, n. 1181.

[2]) Anteckningen ofullbordad. Hela den följande sidan (482) har lämnats blank.

[3]) Det följande senare tillfogat.

Hans Mickelsson.

Samma dach fordrochx Hans Mickelsson, Eric Ericssons tienere, kongens och stadzsens zack for then offuervolle gerningh, han giorde medh then giffte mantz hustru, som ther pa clagade. Epter at bonden och hustru haffue tilgiffuit hanom, tha fore dandesuenes bön schul haffuer fogitten och radit hanom fordragit medh swa skel:komber han j ander zach offuerwollelige her j staden, vorder medh funnen, stande tet ene yppit medh tet andra.

Stode Erick lekar pa Norra malm medh sina piga Maysa Erichx dotter, kerde ok klagade högeliga voldhteckt til en Hans Falkenstens gest, het Hans, huilken ey til stedes war och var vntrymder for samma zack och gerning och hade ena gola kapa pa.

484. Sancta Barbara gille.

Sades aff forretta, at breffuit som Nic. Jensson, sancta Barbara olderman, haffuer pa then tompten, Clauus screddere köpman östan mwr pa bögt haffuer, schal bliffue wiidh makt, oc sware oldermannen om peninga swmman[1]) ok framdelis Clauus thale til sin fangaman medh the flere, som ther boa, for thy theris fangamen vare thess ey fulmechtoge at selie, for thy gillet hade peningana vtlent vppa arlige rente. Ther medh forlyche the sigh medh oldermannen och hans bysitiara om forsitna rentan medh hoffuedstolen ock han framdelis thale til sine fanga men och theris arffua.[2])

Oleff Hanssons tuge om drapit, hans hustru broder var fore skylter: her Nic. Finne, Oleff Jönsson, Ysaack Joansson, Anders Persson, Jens vegere, Wlff Jensson; scholamestaren.

---

[1]) Orden: »sware oldermannen om peninga swmman» tillskrivna i margen.

[2]) En anteckning om samma ärende är gjord på en lös lapp, som instuckits vid detta ställe i tänkeboken. Lydelsen är följande:

Sades aff retta, at breffuith, som Nic. scriffuer, sancta Barbara olderman, haffuer pa then tompten Clauus screddere köpman östan pa bögt haffuer, scal bliffue makt, ok sware Clauus oldermannen til the 1 (50) marck som breffuit jnneholler och forlika sich om rentan medh gillet; thale framdelis sidan til sine medhbröder j grenden, om hanom teckes, eller sin fangaman.

[**20 juli**]. Odensdagen nest fore Magdalene vxor Cristin Hoghusens citauit her Anthonius modher, Nic. gritegiwtere och Jurien vynmantz hustru iij:e (3:e) resa.

Sades, at Hinrik van Essen werie tet aff, at han jntet 485.
loffuede fore peninga, syelffuer siette.[1])

Erick Olsson akara drengen zacher til vj (6) marck j tweböte.[2]) Dabit j (1) marck.

Jöns Symonsson akare zacher til xij (12) marck j tweböte fore quinnen, han slogh.[2]) Dabit ij (2) marck.

Samma dach hustru Birgitta Pelle Perssons bödh vp kapa[3]), henne star til panta, iij:e (3:e) resa.

Hustru Gertrudh Vrwedhers bödh vp pant, eth panser och en kiortil, iij (3:e) tijdh.

Clemit pungamakere.

[**23 juli**]. Lögerdagen nest epter Magdalene sades aff for retta, at Clemit pungemakere schal ryme staden jnnan sundagh nesth komande viij (8) daga.

[**27 juli**]. Odensdagen nest epter Jacobi apostoli Hinrik van Essen giorde edh, at han aldrich loffuade at bethale Clauus screddere eller nagra peninga. Desse ginge edh medh hanom, som pa andra[4]) siden bescriffne äre: Joan Nic:sson, Pawal 486.
Nic:sson, Jöns Laurensson, Hinrik Koch; sielffuer siette.[5])

Joan screddere bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

Joan Schotte.

Samma dach stode Cecilia, Vrwädhers syster, soluta mulier, ok viderkendes at hon hade en swen tillagth, at han schulle hanom[6]) haffue vij (7) solidos aff stolit, huilket hon jngen tögh eller vitne til hade, tet hon hanom til lade. Epter bön och mestermannen ey swa wiidh handena war, fforbode wij henne staden och stadz marker.

[1]) I margen: lag.

[2]) Det följande senare tillskrivet.

[3]) Urspr.: en kiortil.

[4]) Detta ord är det sista på sid. 485; fortsättningen följer omedelbart överst sid. 486.

[5]) Edgärdsmännen äro som synes endast fyra.

[6]) Härmed avses väl Nils Urväder; svennen är förmodligen identisk med Joan Schotte.

Samma dach Kunsze Suszenhen fore sittiende retten ok giorde Hans van Erffuert myndoch ok mechtoch om sin gieldh her jntil krefwende, och bödhz forscriffne Hans wiidh sine iij (3) marck fulfölie hans ärende.[1])

Hans Vegener.

[**3 augusti**]. Odensdagen nest epter Olauj regis stode quinnan, som Hans Vegener hade skyllat for volt techt, huilken voldtecht hon hanom fore wrzakade[2]) ok sade, han war alder rödh kledder och hade silffknapper j sina hetta och war tösker och heet Mickel.

487. Samma dach Erich Laurensson j Vpsale citauit Jöns Persson primo.

Per Jönsson citauit Mans mölnere iij:e (3:e) tiidh.

[**8 augusti**]. Mandagen nest ffore Laurencij Sywrdh smidh pa malmen zacher til xij (12) marck j tweböte. Dabit ij (2) marck.

Karl Olsson pa malmen zacher til xij (12) marck j tweböte, och är en timberman. Dabit ij (2) marck.

Hustru Birgitta, Mattis Hermanssons effterleffue.

Samma dach stodh vp j retten Nic. scriffuere fulmechtoger pa hustru Anna Oleff Skaningx hustru [vegna] j Rawma j Findlandh, som var Mattis Hermanssons syster, ok vploth hustru Birgitta, Mattis Hermanssons epterleffue hustru, som nw Jöns Mattisson agher, alth thet arff som henne erffue borde epter sinom kera framledne broder Mattis Hermansson, Gudh hans siel nade, ok kendes fornempde Nic:sson (!), ath hon alde-

488. lis vel fornögdh var forrörde arff bade fore löst och fast jnnan stadh och vtan, huilket arff henne fornögdes j nerware Nic. Manssons, Jon Jönssons, Peder Michelssons, Nic. scriffuer[es], radmen, och Helmich scriffueres nerwaren. Vppa huilken arffdeel hustru Byrgitta sin fritskylling vplade som stadz lagh vthuisa.

[**13 augusti**]. Lögerdagen nest fore assumpcionis Marie sades Harthuich, ath han fornögie kemmenerana medh pant eller peninga jnnan solseth viidh sine iij (3) marck.

[1]) I margen: gieldh.

[2]) Ändrat från: rantzakade.

Sama dach her Erich Jensson *citauit* Jöns Biörnsson förste tiidh.

Sades, at köpsuennen giffue skypperen sine fracht; hauer han nagath framdelis thale til skypperen, tha thale hanom 489. sidan til medh retta.

Erick Gyslasson och Hinrik van demme Bwsken.

Samma dach, som war lögerdagen fore assumpcionis Marie virginis, j vaar herre och höffuitzmantz her Sten Sture*s* [nerwaren], her Nic. Sture*s*, riddara, Knwth Posses, Erich Ericssons och Bencth Karlssons medh alth radith stodh vp j retten Erich Gyslasson radhman medh sin magh lagh Hinrik fan deme Bwsken, vndherwisendes om nagra arffdela och peninga summa, som beggis thära hustrw fadher framledne Hans Ekerholt j Lubeke nydhersath hade, tha han sin pelegrims resa til sancte Jacob resade ok han tha testament j Lubeke giorde epter Lubekes lagh sin hustru oaatsporda och vtan henne vitu, for än han tet appenbarede fore henne pa resan j sin siwchdom, at han lot sich tet angra, at han tet ena barnit mera giffuit hado än tet andra mote Stocholms lagh, huilket hans hustru[1]) sidan fore gode men appenbarade hwat han henne sacht hade j sin kranckdom, som hans hustru sidan aff sade fore gode men om then resan, tet hanom angrade tet j Lubeke giort war j mellen sin barn, tet hustru jntet aff viste.[2]) Tha samma tijdh worto forscriffne Erich ok Hinrik swa offuer enthe och forlichte j alle forscriffne gode mentz nerwaran, ath forscriffne Hinrik van deme Busken skulde giffwa[3]) Erich Gislasson for[4]) allan sin hustru deel, som henne ärffue borde effter sin fadher j Lubeke,[5]) Ekerholth,[6]) v^{c} (500) marck stocholmske medh swa scheel, atthe bade schole fara och anname rekinscaps bochen

[1]) I jordeboken: hans hustru Elin.

[2]) Hela det långa stycket: »ok han tha testament j Lubeke giorde — — tet hustru jntet aff viste» är efteråt tillfogat och infört dels nederst sid. 488, dels ock fortsättningsvis nederst sid. 489. Inskjutningstecken ange dess avsedda plats i texten.

[3]) I st. f. »skulde giffwa» urspr.: affköpte.

[4]) »for» tillagt över raden.

[5]) »j Lubeke» tillskrivet över raden

[6]) Därefter urspr.: fore.

490. j Lubeke och henne hijth före tilbundhna och besegled vndher fulmechtoghe testamentarios (!) signeth eller jnsigile, ok nar the her medh samma rekinscaps bok kompne ware, tha schal samma bock vpskeras och rantzakes, hwadh framledne Ekerholth Erick Gislassons forfader framfarne Hans Mölnere sendt hadhe eller anthwordet. Kan tha skelighe fynnes och rantzakes, ath Hans Mölnere ythermera vpborit och annameth haffuer än hans rekinscaps bock vthvisser, som Erich Gislasson haffuer, tha schal Erick Gislasson tet j gen giffue och bethale heller och affslaa j forscriffne swmma v^{c} (500) marck, som han aff Hinrik van deme Bwssken haffue schal *etcetera*. Huilken bock Erich Gislasson haffuer epther sin forfader Hans Mölnere jnholler summan, thet han vpborith haffuer, Mxl (1040) marck; ffindz nager ytermera vtj Ekerholtz bock, ther haffuer Erich Gislasson til swara och ey anners. Ffor huilke summa v^{c} (500) marck waar höffuitzman her Sten Sture sielffuer fore loffuede Erich Gislassone vthan allan schadha.[1])

Samma dach Gertrwdh Sigfridz *citauit* Balser sutor ij (2) resser.

491. Samma dach stode Amundh Persson j Rydh sochn och til swor sich twa sine silff schedher och en rya och naghat wadhmal, huilket hanom retteliga franstolit war epter han (!) beuisningk.

Samma dach *citauit* Claues sartor Hinrik myntares hustru iij:e (3:e) tijdh.

Samma dach Claues Olsson stempde sin hussquinna, hachamakarsken, iij:e (3:e) tijdh.

Samma dach sades aff fore rettha, thet akaraner[2]) fornöige Claues screddere sine peninga jnnen xiiij (14) dage vijdh sine iij (3) marck.[3])

492. Helmich scriffuere.

Samma dach j forscriffne gode herres och mentz nerwaran, som til stedes waro, tha besporde Helmich scriffuer medh war
493. höffuitzman her Sten segiende om hanom droch tet til mynne,

[1]) Jämf. jordeboken, sid. 192, n. 1183.

[2]) Läsningen osäker.

[3]) Efter denna anteckning är sammanlagt en hel sida oskriven.

ath hans erligheet hade sendt sine gode men offuer ene forlichningh mellen her Joan j Estuna och Helmich scriffuer om ena tretta the sina mellen hade om eth huss, Helmick sielffuer vtj bodde, huilkit hussz Helmich hade her Joan pant sath fore C (100) marck stocholmske, huilke gode men ther til offuersende ware, som var Mans Yuersson och Benckt Karlsson medh Erich Jensson, Pedher Mickelsson, radmen, och Anders Pedhersson, borgere. Tha sade forscriffne Helmic, at han hade her Joan bethalit epter forscriffne offuermentz taal och segilse, som the hanom fore lade och forscriffne her Jon sich ther medh nögie loth fulleliga, som the gode mentz breff vtluder. Tha samma tijdh vpstodo j retten forscriffne Benct Karlsson, Erich Jensson borgamestara och Per Mickelsson och vnderuiste, at tet forlicht war, epter theris breff bethalit som stadzsens tenckiebock vtuisser medh the dandemen som ther offuerware, tha her Joan syszta peninga antwordades, ok tha war swa sagt, at fornempde her Joan schulle sielffuer vpgaa och late fornempde Helmich quitt, lyduch och lösse fore the C (100) marck; tha schulle Helmick faa hanom ena marck, som j gen stode aff alla summana, och faa Helmich tha alla sina breff j gen, som han hade pa husit. Huilket her Joan jntet achtade om annan dagen och kom jntet j radzstuen eller fich hanom sin breff j gen som sacht var vtan foor sin wegh hem. Nw medh her Joan dödh är vtan skel, loth Helmich for thy thette vnder- 494.
stande gode herrer, ath hans egen breff schulle ecke göre hanom hinder annan tiidh, tet han hanom medh vitnom betalit hade, pa ena marck ner alla suman, som tenckiebochen jnneholler, tha the gode men vare ther offuer, tha han siszta peninga annamede, som the fore retta vitnade, epter han ey sin ordh holle ville, som finnes anno lxxxvij pa lögerdagen nest epter Calixtj pape *(20 oktober 1487)*.[1])

[**17 augusti**]. Odensdagen nest epter assumpcionis Staffan Laurensson bödh panth iij:e (3:e) resa.

Samma dach stode Hans Bomhuggere aff Reffle och giorde Anders Suensson Helsing fulmechtoch om syne gieldh her at

[1]) Se ovan sid. 223; jämf. även sid. 114.

mane, huilket Andersse vart budit viidh sine iij (3) marck at fulfölie pa hans vegne.

Her Erich Jensson *citauit* Jöns Biörnson ij (2:an) tiidh.

Benckt Kog bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

495. Ffogith nouus Biörn Nielsson, fförste sittende.

Samma dach jnsattes Biörn Nic:sson for fogit j Erick Ericssons stadh.

Om packerne.

Samma dach samtyckte var herre och höffuitzman, at kemmenerana schule see och skoda packerne, her jn föres aff stederne, swa wel nw som för sydh aff alder haffuer warit.

Niels sutor j Bensaby j Lula sochn.

Samma sades, ath Nic. sutor schal anname sine halffue husalönen aff garden, som hanom bör, och besetie then andra halffua til retta swa manga aar som Per Laurensson vpbar hans halffua husalön.[1])

496. Sancta Barbara gilde, Biörn stalsuen.

[**20 augusti**]. Lögerdagen nest epter assumpcionis Marie loth Biörn stalsuen vp sith huss östan mwr liggiendes Nic. Jensson radman, som nw pa thenne tijdh olderman är j sancta Barbara gylde, pa gillessens vegne, huilket huss han her til vtj boet haffuer ok än vtj boor, fryt och quitt allaledis och fulkommelica som hans moder tet gaff och vnte sancta Barbara gildes prebende ok sidan epter sin moders samtycke och vilie fulbordade forscriffne Biörn ok stadfeste medh sit apne beseglede permantz breff, huilket han nw alt stadhfeste ok fultgiorde.[2])

Her Erich Jensson *citauit* Jöns Biörnsson iij:e (3:e) tijdh.

Folmer bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh.

Vxor Cristin Hoghusens *citauit* Nic. Perssons hustru medh hoffwudit.

497. Effter ath schiperen och köpsuennen til hope ware ok köpsuennen sielffuer ner war ok sagh, hure Hans (?) foor, at han ey sielff thet redde och hielpe kunne och ey wille och framdelis, tha gotzit her komit war, toch her forsummelse fore och

[1]) Jämf. ovan sid. 475 f. »Niels (Nic.) sutor» felskrivning för: Jöns Nielsson sutor.

[2]) Jämf. jordeboken, sid. 193, n. 1184.

lot thet staa viidh stadzsens mwr vnder baran himmel ok medh tet första han her komen var ville ey sälie gotzit, tha hanom licha bödhz; for swa dana hans egin forswmelse kunne the hanom jngen ret aff segie, epter the bade schute sigh til Köbenhaffn til theris witne, ther schipet först vth fractades, vtan forwistes tijth til sin offuer witne och töch.

Samma dach Hans Hwffuendal bagere zacher til vj (6) marck j tweböte for han slogh vardh mannen och reff hans kleder. Dabit iiij (4) marck.

[**22 augusti**]. Mandagen nest fore Bartholomej Hoghusens hustru citauit Dans hustru.

Jöns Andersson hoffman.

Vorto ffogitten, borgamestara och radit swa offuer ene, ath the fordrogo Jöns Andersson then offuerwolz gerningh, ther han giorde pa stadztienerana, at han stode j forssat for thöm och röffuade thöm sin broder aff hender medh valdz gerninga, 498.
huilket som swa fordroch, at gör han mera nager gerningh swa dana, hwadh ogerningh[1]) tet helst er vorder medh fangen eller beslagen, stande tet ene ypit medh thet andra.

Samma dach Peder Draghe, j (1) smadreng fryboret aff Findland, besporde fore reten om stadztienere hade hanom nagat ath skylle, epter han war j fölie medh Jöns Andersson. Tha swarade stadztienara: »jntet annat vtan han kastade steen, hwadh han kunne», hwilket forscriffne drengh storlige fore nekade medh sin edh vtan sade at han vptoch balien epter thöm. Ther medh fore Diderich Hansons bön fordrogo fogitten, borgamestara och radit hanom och bade hanom en annan tijdh forsee sich.

Samma dach feste Hinrik Andersson lagh fore, ath han aldrich thoch then gritan eller henne sagh, jnnan iij (3) rette daga.

Samma tiidh, epter annan tiidh vtuist war, kom forscriffne Hinrik och giorde sin lagh, epter han schulle ferdes *etcetera*. Desse vare hans lachmen: Diderich Hansson, Oleff Juthe, Albrycht Kyle, Johan Bagge, Knwt Esbiörnsson, Erich Gunnersson, Suen Nielsson, Oleff Ericsson, Pedher Nielsson, Hans Juthe, Inge Laurensson, sielffuer xij:te (12:e). Ther medh schulle the 499.

[1]) *o* i »ogerningh» tillskrivet över raden.

sette borgen, som Hinrik Andersson tet tillade om grytan, och staa her om til retta.

Hustru Elin, Lasse Vysses epterleue.

Samma dach stode Jacob beyeren[1]) fulmechtoger pa Lasse Wyses arffue wegne medh theris makt breff och vplot Clauus kökemestere pa hustru Elin wegne frit och quitt alt thet arff och arffdela, forscriffne arffua her erffue borde epter theris syszkonne barn framledne Lasse Wisse, fore löst och fast hwar tet helst er jnnan stad och vtan, jntet vndantagit, fore alla epterkomanda födda och ofödda aklagara frit och quitt til ewiig tiid.[2])

Jöns scriffuere for mantzslagit.

[**29 augusti**]. Mandagen nest epter Bartholomej kendes Oleff Mickelsson, som war medh brodher Sten grabroder, at han war altingx fornögder for sin broderz dödh, then halte dieknen pa slottit war, huilken Jens scriffuer her westan kirkiogarden j hel slogh, Gudh hans siel nade, huilken forscriffne Oleff Michelsson nw fore retten quitt och fry gaff fore forscriffne mantzboth.

500. Köpmennena, som sith gotz miste pa Borendeholm natten[3]).

Hans van Herenz erende.[4])

[**18 augusti**]. Torsdagen nest fore Bartholomej, som radit til hopa ware om stadzsens ärende, j bland anner hado the Hinrik kannegiutere fore om then medhgifft, Hans van Heren loffuet wort medh pigan j Vpsala, tha Hans Wlff hanom henne handslogh. Tha sade Hinrik kannegiutere, at hanom aldrich medh henne then tyden loffuede en pening eller peninga verde. Än swa sade Hans Wlff til guldsmiden[5]): »Hans, terede tich och stel tik wel[6]) som jach seer ath thu tik steller oc hauer[7])

---

[1]) Läsningen mot slutet osäker. I jordeboken: beiare.

[2]) Jämf. jordeboken, sid. 193, n. 1185.

[3]) Avbruten och utstruken rubrik. Jämf. ovan sid. 553 ff.

[4]) Denna rubrik är efteråt införd.

[5]) D. v. s. Hans van Heren.

[6]) Därefter följande ord utstrukna: jach wil tik hielpe sswa atj. — Anteckningens återstående del är senare införd.

[7]) »oc hauer» tillskrivet över raden.

och hon *medh* tick; jn*tet* schule J ware myne hielp for vtan, jach wil eder hielpa swa ath J mik schule tacka».

Samma dach och tiidh sade Matt*is* guldsmit, ath han och war ther ner hem til Örien vynmantz m*edh* Marquardh Gruwel, Hinrik kannegiwtere ok flere *etcetera*. Tha sade han j bland anner ärende, ath han hörde, tha Matt*is* hanom[1]) til sporde, om han beradder war at wilie haffua henne *etcetera*, tha swara Hans van Heren, at »wil Hans Wlff holle mik tet then dandeman ther staar mik tilscriffuit haffuer, vil swa gerne begere henne». Tha schulle Hans Wlff swara: »Hans, tror tw mik icke, stode jach vtj en schogh och ropade tw til mik, thw 501.
matte troo fullelica hwadh jach tik sade eller loffuide.»[2])

[**29 augusti**]. Sama mandach forscriffne[3]) Harthwiich ci- 502.
tauit Pedher Olsson ij (2) resar.

Herman Rogge bödh vp pant ij (2) resar.

Joan kötmangere cum vxore.

Samma dach sades for retta, ath then iij:e (3:e) pening, som hustru Kadrin Joan kötmangeres gaff sin bonde j dandementz nerwaren ok framdelis giordes jn fore retten m*edh* the vitnen ther offuerware, at hwar thera gaff andro, schal bliffue viidh makt epther lagen.[4])

[**31 augusti**]. Odensdagen nest epter Bartholomey, schipper Pawalz loffuitzmen: primo her Erick Jensson, Nic. scriffuere, Erick Joansson, Erich Hansson, Per Schutte, Laurens Jönsson, Joan Jönsson, Andhers Suenson, Engleka Zandersson, Pedher timberman. Desse forscriffne godemen rechte handena sittiende aars borgamestara her Benckt Smalenning och her Philpus Jensson for skypper Pawal for l (50) marck vttilgiffuende om fastelaffuen nestkomande.

Thesse epterscriffne, som äre Laurens guldsmit, Hans Kock, 503.
Claues skynnere, tugede m*edh* sin edh ath hustru Kaderin

---

[1]) D. v. s. Hans van Heren.

[2]) Jämf. nedan sidd. 572, 575, 578, 579, 580, 582. — Efter anteckningarna om Hans van Heren ovan har sammanlagt nästan en hel sida lämnats blank.

[3]) Denna datering måste avse måndagen efter Bartolomei = 29 aug.

[4]) Jämf. ovan sid. 544.

Pawal scr*e*ddar*es* kallade Staffan pung*e*m*a*kar*es* hustr*u* en stinckande hora och en forwnnenan hora. Pawal scr*e*ddere for hustr*u*n zacher til xviij (18) m*a*rck. Dabit iij (3) m*a*rck.

Samma dach och stundh tygade Jacob scr*e*ddere och sin edher ther pa giorde, at hustru Kadrin Staffan pungemakeres kallade Pawal scr*e*ddar*es* hustr*u* ena presta hora. Staffan pungemakere zacer for sin hustru vj (6) m*a*rck. Dabit ij (2) m*a*rck.

Sades aff for retta, ath Erich kniffuasmidh schulle fornöie Elzeby Laghens m*e*dh v (5) m*a*rck rede pen*i*nga, som han fore dandemen vtloffuit hade.

Samma dach Hans Swiszser zacher til xij (12) m*a*rck for han[1]) enom (?) lywga for sittiende retten. Dabit ij (2) m*a*rck.[2])

Sades aff for retta, ath mester Gödertz testament schal bliffue wiidh macht, som han thet m*e*dh sit egit frya wilkor giort haffuer j dandeme[n]tz nerwaren.

504. Swartha[3]) Joan kötmangere.

[**31 augusti**]. Odensdagen nest epter Johannis decollacionis[4]) j fogaten Biörn Nielssons, borgamesteres ok all radzsens nerwaren, som tha til hopa kallade ware fore stadzsens merkelige ärende schul, stode fore retta Harthwiick Veydeman pa sina hustru wegne Elin, Tielffuas epterleffue, och lot vp Joan kötmangere allan then arffdel, som hans hustru erffue borde epter sina syster hustru Kaderin, Jon kötmangares hustrw Gud hennis siel nade, bade löst ok fast jnnan stadh ok vtan, hwar tet helst är eller finnes kan, ffor holka arffdela forscriffne Joan kötmangere hanom for hans hustru deel scal giffue tw hwndrade m*a*rck stocholmske, eth C (100) m*a*rck vttilgiffuende nw om xx (20:de) dach nestkomande och thet andra C (100) m*a*rck vth tilgiffuendes pa thenne dach om aars mot, alt j gode bethalen, som dandemen thera mellen offuertalith och formedlet haffue vell til tacke.[5]) Ther m*e*dh alt offuertalit frith och

---

[1]) Därefter urspr.: lygtha han.

[2]) Hela anteckningen överkorsad.

[3]) »Swartha» senare infört.

[4]) Därefter urspr.: stode vp j retten.

[5]) Orden: »som dandemen thera mellen — — vell til tacke» efteråt tillskrivna i margen.

quitt til en ewigh fulkompligh ende fore alla födda oc ofödda aklagara. Desse ware offuermen: Ingewal Torstensson, Joan Jönsson, Nic. Jönsson, radmen.[1])

Swartha[2]) Joan kötmangere. 505.

Samma dach och stundh stode forscriffne Hartwich fulmechtoger pa sina hustru systers[3]) wegna, hetendes hustru Margit Nic:se dotter, Bothwiidh tymbermantz hustru j Nyköpingh Gud hans siel nade, ok vploth Joan kötmangere allan then arffdeel, som forscriffne hustrw Margit, hans hustru syster, ärffue borde medh sine syster hustru Elin epter beggis theris systru hustru Kaderina, swarta Joan kötmangeres hustru Gudh hennis siel nade, huilken arffdeel och lop tw hwndrade marck, thet henne erffue borde for alth löst ok fast jnnan stadh och vtan, hwar tet helst är eller finnes kan, huilke ij^{c} (200) marck forscriffne Joan kötmangere schal vthgiffue pa twenne resar, eth C (100) marck om xx (20:e) dach nestkomande och tet andra C (100) marck pa thenne dach om aars moth vttilgiffuende, alt j gode bethalingh. Ther medh alt offuer thalith frit och quitt til en ewiig fulkomlig ända fore alla födda och ofödda aklagara.[4])

Henryck Joansson, Mattis Martensson. 506.

Samma dach stodh vp j retten Hinrik Joansson[5]), borgere j Stocholm, fulmechtoger pa sina hustru moders vegne, hethandes hustrw Margit Laurens dotter j Laytale sochn j Valko by, som var framledne Mattis Martenssons hustru Lusias fader syster, ok lot vp Mattis Martensson allan then arffdeel, hänne erffue borde epter sin slecht hustru Luscj, Gud hennis siel nade, alt frith och quitt bade löst och fast jnnan stadh och vtan, pa huilken vplatningh Mattis Martensson sin fritzskyllingh vplade som lag wysa[6]).

Tha samma stode Mattis Martensson vp j retten vel for-

---

[1]) Jämf. jordeboken, sid. 193 f., n. 1186.

[2]) »Swartha» senare infört.

[3]) »systers» tillskrivet efteråt.

[4]) Jämf. jordeboken, sid. 194, n. 1187.

[5]) Urspr.: Mattis Martensson.

[6]) Jämf. jordeboken, sid. 194, n. 1188, och ovan sid. 541 f.

tenck[t]*er* m*edh* sin f*r*ia wylia och lot vp Hinr*ik* Jonss*on* en vpbygdan tregardh m*edh* tomp[t] vesta*n* mwr liggiand*es* j hans eg*en* g*r*endh pa södra sydan aller ned*er*st nest bryggerhusit pa for*scriff*ne Hinr*iks* hust*ru* mod*er*s vegne.[1])

507. [**1 september**]. Torsdag*en* p*ost* Joh*annis* decollac*ionis* sade Hinr*ik* k*a*nnegiwt*ere*, at Hans Wlff ald*r*ich loff*ua*de pen*ing* halff eller heel m*edh* sin piga, tha hon troloffuad*es* j Vpsala. Matt*is* guldsm*it* berette — —[2]).

Mest*er* Gödertz hust*ru*.

[**5 september**]. Samma dach j all radzsens n*er*wara*n*, som var ma*n*dagen ante natiuitat*is* Ma*r*ie virg*inis*[3]), j her Nic. Stur*es* och Swante Nic:ss*ons* n*er*waren wort stadzsen*s* p*r*iuilegia bebunden wijdh makt j swa matte, at the ther kome aff and*r*om landom om arff m*edh* fullom skelom och breffuom jnnan nath och aar pa arff*uin*ga wegne, som arff*uin*ga ther til retelige äre, är sswa staducht och fast som retter arffue ner stadder vare.

508. Mest*er* Gödertz hust*ru* m*edh* sin framledne bond*es* arffua fulmyndoge.

Samma dach fore sittiende borgamestere her Benckt Smalen*ninger*, her Philpus Jensson j fogatens och radzsens n*er*waren stode vp j retten Johan Hanewijck och Gericken Hanewijckson[4]), som fulmechtige ware pa beskedelige q*u*inne Margareta vandher Elsztens wegne j Androps stadh, som var mester Gödertz p*er*lestyckar*es* syster Gud hans siel nadhe, som heth Gödert vander Elzsten, huilke for*scriff*ne fulmechtoge kendes sich vel fornögda ware ok vpborit haffue C (100) rinske gullene for alt arff, thöm tilfallit var pa for*scriff*ne hust*ru* Margareta vander Elztens wegne. Ther m*edh* stode the fore sittende rätten och gaffue hust*ru* Margareta, mester Gödertz ep-

[1]) Jämf. jordeboken, sid. 196, n. 1191.

[2]) Anteckningen, för vars fortsättande plats reserverats, har ej blivit fullföljd. Jämf. ovan sid. 569.

[3]) I st. f. »natiuitatis Marie virginis» har ursprungligen stått: cruc*is* exaltac*ionis*.

[4]) Jordebokens utgivare läser på motsvarande ställe: Hauewijck, Hauewichson. Alternativt kan denna läsning *(Haue-)* ifrågakomma även i tänkeboken.

terleffue hustru, fry, quitt, lyduch och lössz fore alt henderma tiltall om forscriffne arff ok vploto the henne bade löst och fast jnnan stadh och vtan, hwar tet helst är eller finnes kan, alt fryt och quitt fore alle födda och ofödda aklagara til ewig tiidh.[1])

Claues offuerskerer.

Samma dach stode forscriffne hustru Margareta, mester 509.
Gödertz effterleffue hustru ok vplot sin kere modersyster son Claues offuerskere j radzstuen fore sittiende retten en tregardh, belegen pa Kynhesta gatan nest[2]) östan frw Elin, her Erich Axelsons eptherleue, stenhussz pa södra sydan vijdh gatan, som är en jordstue och kelleren vnder stuen medh eth litet rwm jnnan swnnen stuenne, hwilkit rwm, stue, kellere medh bada gangana wijdh östra och swdra mwren hennes[3]) kere framledne bonde henne[3]) modersysterson gaff j sit yterste til testament, som hans testamentz breff jnneholler och vtluder, huilken gardh som är fry och quitt bade forscriffne mwra mellen ok tesliges aff stadzsens tilnempde syn aff radzstuen offuerwarit haffuer, swa at then mwr östan hans gang ligger, som mester Gödert giffuit hade medh hela husit til Helga fem wnders prebende j Bykirkian, hörer halffue mwren Claues til, epter iij (3) hans vnderslagh ther nw jnne liggie, huilke synemen som ware nempde aff radzstuen ther offuer, som vare Jacob guldtzsmedh, Mans tolk, Knwt screddere, Laurens muramester, Laurens pungemakere, Claues Ollsson ok Oleff Langh, stadzsens sylsätiara,[4]) huilken tompt langh är fran Almenningx gatan jn j gangen xxiiij (24) alne. Fframdelis stode forscriffne hustru Margareta, mester Gödertz epterleffue, och vploth sin kere modersyster son fornempde Claues offuerskerer en tompt och bygning jnnan swnnan samma forscriffne gardh och tompt, som forscriffne hennes framledne hosbonde hanom giffuit hade, som lengden är aff samma forscriffne tompt xiij (13) alne jn aath ok xij 510.

[1]) Jämf. jordeboken, sid. 194 f., n. 1189 (under *31 augusti*).

[2]) Därefter urspr.: vestan gangen.

[3]) Ändrat från: myn.

[4]) »stadzsens sylsätiara» hänför sig endast till Claues Olsson och Oleff Langh.

(12) alne bredh epther then andra forscriffne tompt, fore xxviij (28) marck stocholmske rede peninga, huilke peninga swmme fornempde hustru Margith kendis sich allaledes wel til tacka fornögda wara. Thy affhende hon sich forscriffne bade tompter medh theris grundh ok byghningh ok til egnade thöm forscriffne Claues Kölnere offuerskerer, sin kere modhersysterson, hans arffuom ok epterkomandom til euerdeligha ega fore alla födda och oföddha aklagara til ewijgh tijdh. Vppa huilken vplatningher[1]) fornempde Clauus Kölnere sin frytzskyllingh vplade som stadz lagh vtuisa. Thy magh och schal fornempde Clauus medh sine arffue lageliga nywta, brucha och beholle forrörda tompter, garda och bygningh ohindret fore hwars mantz tiltalan[2]).

512. [**10 september**]. Lögerdagen post natiuitatis Marie Staffan Vestgöte stode redaboen at göra lagh sielffuer iij:e (3:e) fore at han ey köpte rogen vtan stadzsens port.

[**12 september**]. Mandagen post natiuitatis Helmick stadzscriffuer, fulmechtoger pa Joan Laurenssons vegna j Medelösa, bödh vp hans huss första tijdh.

Samma dach Snörrapiil bödh vp ith hwssz första tijdh.

Samma dach Joan Swensson radman bödh vp ith hussz första tijdh.

Pedher Olsson kannegiwtere suen zacher til xij (12) marck for han högh gritegiwtere drengen j hoffuwdit. Dabit j (1) marck.[3])

Suen kötmangere citauit Elzebe Jap styremans iiij (4) resar.

Anders Persson citauit samma Elzebe styremantz iiij (4) resar.

513. [**19 september**]. Mandagen post crucis exaltacionis bödh Helmick vp eth huss annan tiidh pa Joan Laurenssons wegne j Medelöse.

Samma dach Snörrepiil bödh vp ith hussz annan tijdh.

Samma dach Joan Suensson bödh vp eth hussz annan tiidh.

Sades for retta, ath Erick Nielsson j Pita haffuer sin rett

---

[1]) Urspr.: vplatningh.

[2]) Jämf. jordeboken, sid. 195 f., n. 1190 (under *31 augusti*). — Återstoden (hälften) av sid. 510 och hela sid. 511 sakna anteckningar.

[3]) Anteckningen överkorsad. I margen: zacher, och därefter: vntlopen.

fortegat om thet arffuit. Thy ma han thala til arffuana, j Norlandh äre, som arffuit haffue, ok är alt fulkompnat epter ytersta testamentz breffuit, som hustru Birgitte Vrbanus än nw haffuer handh mellen[1]), sin bonde Marchus Marchussons.[2])

Hans Steen.

Stode fore retten Hans Sten aff Strolesund ok nesade alt tet han hade sacht, giort ok loffuit Hans van Heren guldsmidh, epter han ey kan fult göre tet han[3]) hanom loffuit hade j Strolesund ok hauer oskelige farit medh sin erende. Thy sade han wilie haffue sine dotter heem hädan medh sich ok jntet tilstaa tet handslagit, som medh hans dotter giort war.[4])

Balszer sutor, Laurens Jonsson kötmangere. 514.

Samma dach stode Laurens Andersson j Borgho sochn j Findlandh j Bratnes by, som hade Staffan schipmans syster Gudh hans siel nade, och lot Balscer skomagere ok Laurens Jonsson kötmangere fore retten quitt, fry, lyduge och lösze for alt arff epter framledne Staffan, hans hustru broder, ok kende han sigh allaledes velfornögdan ware aff thöm, thy at the ware hans tilkeste och tilbedne testamentarios aff hanom sielffuan. Tesliges stode ok hustru Elzebe, hans epterbliffuende hustru, och lot quitt och fry forscriffne testamentarios for sina morgangaffuer, ok fornempde Laurens Andersson loth och henne fry och quitt for alt tiltal, epter the hade sigh sielffue j leffuende liffue pa bade syder medh sielffwaldh athskyldh. Ther var thet alth quitt pa alle syder til ewiigh tydh for alla födda och ofödda aklagara.[5])

[**21 september**]. Odensdagen post crucis exaltacionis stode Ingewal Birgesson och nee sade fore retten, at han aldrich thalede fore rette om arffuit, som epter Marchus Marchusson war 515. fallit, at han tet aldrich rörde eller om thalede pa Erich j Pyta wegne, ok om retta dagen til foren sade han for retten, ath han hade tet tijth och apta rörth her for retta, pa huilken

---

[1]) Det följande synes vara senare tillskrivet.

[2]) Jämf. ovan sid. 182.

[3]) Därefter urspr.: mik.

[4]) Jämf. ovan sid. 568 f. (med hänvisn.).

[5]) Jämf. jordeboken, sid. 196, n. 1192 (under *12* sept.).

ordh Erick j Pyta sielffu*er* pa hörde[1]); äfft*er* hans egith twetal vorth zacher Ingewaldh Birgess*on* til vj (6) m*arck*. Grat*is*.[2])

Her And*ers* Lodolphy *citauit* iij (3) dragar*a* iij (3) r*eser*.

[**24 september**]. Lögerdag*en* nest epter Matthej ap*ostol*i Joa*n* Karlss*on* bödh vp pant p*rimo*.

Lasse Gu*nnersson* citauit Hinr*ik* Hoghhusens hustr*u* p*rimo*.

Landzens jnsig*ile* j Norra botn.

[**26 september**]. Mandage*n* nest p*ost* Matthej ap*ostol*i[3]) stode desse godeme*n* aff Norrabotn — —[4]).

516. Samma dach bödh Helmich stadzsc*riffuere* eth huss vp pa Joan Laur*enssons* wegna j Medelöse iij:e (3:e) tijdh.

Joan Sue*nsson* bödh vp eth huss iij:e (3:e) tiid.

Snörrapil bödh vp eth huss iij:e (3:e) tiidh.

Claues Olss*on* bödh vp all sin[5]) huss h*er* j Stoch*ol*m anna*n* tijdh.

517. Samma dach P*er* Jute bödh vp pant anna*n* tijdh.

[**24 september**]. Lögerdag*en* ante Michael*is* Bolwyn *citauit* P*er* Falkenste*n* och Nic. j Breda gr*enden* p*rimo*.

Oleff And*ersson*.

[**26 september**]. Mandagen nest fore Michaelis archangelj stode vp j retten Nic. sc*riffuere* radma*n* och vplot Oleff Anderss*on* eth huss östa*n* mwr liggiende*s* nest su*nnan* hans eget huss, som Oleff sielff nw besitt*er*, vtj huilk*et* huss som vplatit är Nic. Jenss*on* sc*riffuer* fich aff Biörn stals*uen*.[6])

518. Reynholt Lehwsen.

Samme dach stodh fore sittiende borgamestar*a* h*er* Benct Smalen*ninger* ok h*er* Philpus Jenss*on* j fogate*ns* och all radzsens

519. n*er*waren Clau*us* Arenst*or*p och vplot Reynholt Leyhusen — —[7]).

---

[1]) Jämf. ovan anteckning 19 sept.

[2]) Detta ord senare tillagt. I margen: zacher, och därefter: *gratis*.

[3]) »post Matthej apostoli» ändrat från: fore Michael*is*.

[4]) Anteckningen ofullbordad. Övre delen av följande sida (516) blank.

[5]) I st. f. »all sin» urspr.: sit.

[6]) Jämf. jordeboken, sid. 196, n. 1193 (det sålda huset tillhörde sankta Barbara gille, som fått det av Björn stallsven). — Nedre hälften av sid. 517 och övre delen av sid. 518 sakna anteckningar.

[7]) Anteckningen avbruten. Efter »Leyhusen», enda ordet på sidan 519, är hela denna sida blank.

Samma dach stode Jacob Höffrit (?)[1]) ok viderkendes sina 520.
appenbarliga gerningh, ath han hade stolit ena theen kanna, ij (2) halffstop och annat mykit smaat. Thy dömpdis han til stupan och fran annat örath.

Bödellen.

Samma dach stode Erich Laurensson, födder j Borghaa, medh sin frya vilie ok begerede at ware mesterman her j staden ok badh radit vnne sich tet och merkie sich medh stadzsens klede ferga, huilket han sade sich wilie ware staden hwl och tro j sin gerningh och mesterschap.

Peder Schytte stempde Nic. Jensson primo.

Samma dach Staffan Vestgöte zacher til iij (3) marck for olydnan, at han ey hiolt borgamestare bödh. Dabit ij (2) marck.

Samma dach feste Bryniolff lagh sielff iij:e (3:e), at han 521.
jntet är mera tenetur Staffan Westgöte än the xij (12) öre.

Hans Wlff vnge.

Samma dach stode Hans Sten, borger j Straleswndh, och lot vp vnge Hans Wlff all sin deel, som hanom tilfallen war epter framledne Hans Wlff pa sina hustru wegne bade j löst och fast.

Lasse Gunnersson citauit Cristin Hoghusen annan tijdh.

[**1 oktober**]. Lögerdagen nest epter Michaelis archangelj sades, at schipperen schal fornöie köpswennin jnnan xiiij (14) dagha viidh sine iij (3) marck.

Bolwin citauit Per Falkensten iij (3:e) tijdh.

Hinrik Brynınck citauit Jöns Biörnsson iij (3:e) resa. 522.

Jacop offuerskerer.

[**3 oktober**]. Mandagen sancte Franscischus afftan stode desse gode men, her effthersciffne äre, och witnede at the hörde aff Jacop offuerscherares piga, som vtfall aff hans windh, ath hon jntet schulte sin hosbonde Jacop eller hans dandequinna, sina matmoder, for sin döt vtan sich sielue och tet vanhelle, pa ferde war, och jngom androm. Desse ware vitnen: Laurens Joansson, her Suen Vesgöte, Lasse Gunnersson, her Laurens Pistor, Per Skogh, Pedher Den. Huilke forsciffne

[1]) Läsningen mycket osäker.

iiij (4) dandemen[1]) sin edh medh Jacop pa giorde, at hon aldrich döde eller vtskoten vart aff hanom, hans hustru och flere theris folk och atte the tet sannelica hörde aff pygonne sielue the ordh, at hon thöm vrsakade. Ytermera sade the
523. forscriffne klerker, at the tet hörde aff henne sielue, tha the giorde henne syna rede.

Oleff Eliffson sitauit Hans Wittenberg iij:e (3:e) resa.

Hinrik Bryninck citauit Jöns Biörnsson iiij (4) resar.

Alexander guldsmit, Hans van Heren.

Samma dach stode Hans van Heren jn fore retten och vrszakade Alexander guldzsmidh for tet han war fore skulter och borgan fore sat ath han schulle medh ware j radh och dadh vp j kammeren j Hans Wlffs hwssz, tha peninga vtthoges medh annat, huilket han hanom trem synnom vrsazakade (!), tha hanom ther om war tilspordh.[2])

Hans van Heren.

Sade Hans van Heren fore retten, at han wiste aff jngen guldringh, j pungen laa, än pungen sade han at pigan fich hanom till göme; hwadh ther j war, ther viste han jntet aff, huilket pigan strax nekade.

524. Hans van Heren.

Sama dagh stode Hans van Hären och sade, ath Hans Wlff fick hanom sielff nyclana och badh hanom vth thagha, hwadh hanom behoff giordes til sin brwllops kost och hennes kleder, som han hanom medh piganna loffuit hade.[3])

Samma dach stode Berendh, war höffuitzmantz tienere her Sten Stures, och kunne ey nee segie fore ath han ey medh var ath kasta drengen iij (3) resar aff bron och j strömen ok hanom bastadh och bundet oforwnnen medh Anders Finne, som sin reth til foren standit hade for samma sach; ok then tiden Anders grepen war och fore retta stodh, tha war forscriffne Berendh j clostridh och sende sin sendebodh til radzstuen fore retten ok sade, at tet war hans gerningh och ey Anders Finnes gerning; at han tet tha fullelica tilstodh ok

[1]) De fyra lekmännen på vittneslistan.

[2]) Jämf. Stockholms stads tänkeböcker 1492—1500, sidd. 21, 56.

[3]) Jämf. ovan sid. 568 f. (med hänvisn.).

offuerbetugedes hanom tet at han swa sacht hade. Epter han vntflydder var siden then tyden ok kom her j gen jnnan 525.
stadtsens fria markers ok jngen ytermera lön eller bön giorde antenge for then gerningh eller anner ther han vntsacht hade, vort han grepen, offuer en manat sitet j stadzsens jern och jnga böther fore biwdhet; dömpdis han til suerdh. Pie memorie.[1])

Hans van Heren.

Samma dach feste pigan[2]) lagh sielff xij:e (12:e), ath hon aldrich fich Hans van Heren then pungen, som han henne haffuer til lagth, thy hon kom jntet j cammer, kyster eller jngen nykel ther til hade, ey heller til porten.

Samma dach Rasmus Clauusson zacher til xij (12) marck for han högh[3]) then andra j hoffwudit. Dabit ij (2) marck. Hans stalbroder zacer til vj (6) marck for han hardroch then andra. Dabit j (1) marck.

[**5 oktober**]. Odensdagen post Francisscj Jon Karlson bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

Claues screddere bödh pant iij (3:e) tijdh.

Oleff Eliffson feste vj (6) manna lagh, ath han jntet yter- 526.
mera loffuede än fore the viij (8) marck, som han vtlade.

Sades, ath Per Hansson giffue bondanom v (5) öre j gen aff the x (10) öre och Per anname sit gotz j gen. The andre v (5) öre vare bondens schade, at han ey kan fulkompne sit köp.

Hans van Heren.

Tesse epterscriffne giorde lagh medh Greteke, Hans Vulff tiente och war Hans Vulffs halff söster dotter, at hon aldrich fich Hans van Heren then pungen, som han sade fore retten ath hon hanom fangith hade, ok hon tha strax j hans ögon nekade ok sade: »jach hade aldrich nykel til porten, än syder til camer eller kystar; thu hade nyclana ner tik epter myns hosbonda dödh och jngen anner, och jngen kom ther och jn vthan thu til tess radmennen thöm togo j dandementz nerwa-

[1]) Jämf. ovan sid. 557 f.

[2]) Greteke, gamle Hans Ulfs piga och halvsysterdotter; se anteckning 5 oktober.

[3]) Därefter, struket: hanom.

ran fran tik.» Edemennen: Oleff Eliffson, Per Falkensten, Nic. Manson, Jöns Balk, Jöns Persson, Jap Hansson, Joan Karlsson, Jöns Olsson, Rasmus, Per Holgersson, Jöns Mickelsson, Hinrik Jönsson.

527. Hustrw Birgitta, Algutz botnekarlz effterleffue.

[**8 oktober**]. Lögerdagen post Birgitte sto j retten Steen j Ächeröö j Aalandh, som war framledne Algutz broder, och Pedher hans broder medh hanom fulmechtoge pa hustru Eline theris systers wegne och alle athalares wegne och loto hustru Birgitta, Algutz epterleffue, quitt, fry, lydugh ok lössz fore alt arff epter theris broder Algut, huilket the kendes sich wel fornögda wara bade fore löst och fast jnnan stadh ok vtan, ok beplichtade the sich ath swara alla aaclagara, ther om aaklaga kunno, ok forscriffne hustru Birgitta schal tilswara alla gieldh ok vpbere hwar the vtestandandes äre, swa ath framledne Algutz arffua schule ther om ey kraffde warda j nagre matte. Ther medh fry och quitt thera mellen pa alle syder til ewijgh tijdh fore alla födda och ofödda aaclagara.[1])

Etende warer.

Samma dach gaffs Jap Laurensson loff medh tet han jnschipet hade, ok forbödz allom och hwariom her epter vtföre etende warer, myöl, malt, lax eller smör (?). Lybske schipperen vpskype laxen widh sine xl (40) marck, som han jnschipet hade.

528. Hans Wlffs piga.

Hans Vulffs piga gaffs loff ath fölie sin fader, epter han wille at hon jngalundh sculle haffue hanom guldsmeden, ok pigan wille jngalundh haffue hanom.

Lasse Falkenstens broder.

[**8 oktober**]. Lögerdagen nest epter Birgitte stode vp fore retten broder Mickell Nicolay aff Sichtuna conuenth ok kendes sich haffua vpborit sin broders epterbliffuende egedeler epter testamentits jnnehollelse, hwadh ther j gen war, ffor huilkan arffdeel han gaff Erich Hansson radman, Per Falkensten och Mans köpman quitt, frye, lyduch och lösze for alt tiltal om tet arff epter sin framlidne broder Lasse Falkensten till ewijgh tijdh fore alla födda och ofödda aclagara.

[1]) Jämf. jordeboken, sid. 196 f., n. 1194.

Hustru Kaderin, Gregers suerdsliperes hustru.

[**10 oktober**]. Mandagen nest epter Birgitte stode vp j retten[1]) Marchus Laurensson velfortenckter medh friom wilie ok vplot hustru Kadrine Gregers suerdsliperes epterleffue hustru, som war[2]) hans kere brodhers hustru, alt tet arff som hanom erffue borde medh sine iij (3) systrar epter theris framledne broder Gregers suerdslipere, Gud hans siel nade, bade fore löst och fasth medh swa schel oc foro[r]dh,[3]) at forscriffne hustru Kaderin schal bethale och tilsware alle gield, tesliges vpbere. Ther vppa bar han vp forscriffne sin broders silffbelte, hans wlff skins kiortil och x (10) marck stocholmske rede peninga medh halffuan verchstaden for vtan grita, kanna, jernhat och skytta tygh, brunan leyska kiortil, blaa leyska kapa, vnder bade huit foder, medh mykit annat; huilkit han kendes sigh alt vpborith haffue och forwilkaarede sigh fore retten sine syszkon til sware medh sine arffue. Ther medh gaff fornempde Marchus henne quitt, fry, lyduch ok lössz for sigh och sine syszkon for alt arff bade ffore löst och fast jnnan stadh och vtan. Ther pa gaff forscriffne hustru Kaderin sin frytzskylling som lagh vtuisa. Thy mag och schal fornempde hustru Kaderin forscriffne arff epter sin framledne bonde nywta, brucha och beholle tet obehindret til ewiigh tijdh fore alla födda och ofödda aclagaraa, fore fornempde Marchus, hans systra eller theris barn til ewijgh tijdh. Offuerware men Joan Suensson, Nic. Mansson, Laurens Jönsson Törbo, radmen, Oleff Benctsson och Nic. Olsson östantil, huilke forscriffne ware offuer samma sonan och arffua forlichan.[4]) 529.

Her Philpus Jensson borgamestere, her Swen Westgöte prebendat.[5]) 530.

Samme dach stode vp j retten Helmik Nörden stadzscriff-

---

[1]) Det följande infört med annat bläck och med mycket sammanträngd stil.

[2]) I st. f. »som war» urspr.: och.

[3]) »oc forodh» tillskrivet över raden.

[4]) Jämf. jordeboken, sid. 197, n. 1195.

[5]) »her Swen Westgöte prebendat» tillagt efteråt.

uere fulmechtoger vppa Joan Laurenssons vegne aff wapn j Melösze — — —.[1])

531. Samma dach Jesper Norby bödh vp pant annan tijdh.

Desse godemen ware ther ner, tha Joan Jönsson och Nic. Jensson, radmen, annamede Hans Wlffs nycle j hans hwssz epter hans dödh effter fogatens oc[2]) radzsens befalingh, primo Berendh Hake, Jöns Biörnsson, Örien wynman, wnge Hans
532. Wlff, huilke sin edh giorde pa korssit och helgadoma, ath Joan Jönsson medh Nic. scriffuere sporde Hans van Heren iij (3) resar aath, om han nochra ythermera peninga hade thagit än han war bekend, til almosen togx, som han tha strax fran sigh antwardade.[3])

Samma dach bödh Arffuit Jönssons arffue, som bodde westan mwr, vp en gardh liggiendes j her[4]) Bencktx grendh, ther Arffuit sielff vtj bodde, Gud hans siel nade.

Samme dach sades, ath Marten Ryaner biwde prestenom lange her Erich peninga, som hwset wort fore schattat medh ij (2) besetne borgere.

533. [**12 oktober**]. Odensdagen nest epter Birgitte Jesper Norby bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

Samma dach giorde Oleff Eliffson sin lagh sielff vj:e (6:e), at han jntet mera fore loffuede än the forscriffne viij (8) marck, som han vtlade. [Edemen:] Benct, Kogh, Hinrik Olsson, Pedher Benctsson, Mattis Trolle, Syluast Persson; sieluer vj:e (6:e).

Samme dach Mickel mwramestere zacher til iij (3) marck for än (ɔ: at) han vntweck retthen, for retterne affsagde ware. Gratis data.[5])

Samma dach sades aff for retta, ath Peder Jute beholle schippet for thet som tet vart fore schattat epter tet lot sieluer schatta, ok haffuer ther medh vörffuit peninga och hollet twa[6]) rese vtlendes.

[1]) Anteckningen avbruten (jämf. jordeboken, sid. 197 f., n. 1196). I fortsättningen är drygt en sida oskriven.

[2]) De båda sista orden tillskrivna över raden.

[3]) Jämf. ovan sid. 578 (med hänvisn.), 579 f.

[4]) Därefter, utstruket: Nic. Pedherssons.

[5]) »Gratis data» tillfogat efteråt. I margen: zacör, och därefter: gratis.

[6]) »twa» tillskrivet över raden.

Sades, ath Swengeremen[1]) schal faa bondanom sin hest j gen vtan *peninga*, ok thale hon til sin fanga man hwar hon kan.

Samma dach Mattis mwramestere zacher til xij (12) marck for blanaden och blodhwiten hustrwn hade. Dabit j (1) marck. 534.

[**15 oktober**]. Lögerdagen nest epter octauas Birgitte stode Pedher Jönsson, födder j Pargas sochn j Findlandh, fore retten och kendes haffue sin hosbonde pa malmen affstolit eth pater noster[2]) bandh swa got som en öre, en yxe swa godh som en öre, en stendicka som han borth solde for j (1) öre her pa torgith en kannegiwtere swen. Thy dömpdis han til stupan.[3])

Samma dach Peder Suenssons drengh *citauit* Serkensow.

Samma dach Per Fywmbo feste lagh sielffuer iij:e (3:e) fore the v (5) marck han ey til stode.

Jtem är komet aff gambla radzstuen j her Philpus Jenssons nerware medh kemmenerana vp j nya stadzscriffuerij, primo jtem j (1) gamall iiij (4)[4]) stopa kanna; ith iij:e (3:e) pening (?) stop; en liten grita, hörer til Elin huitfota; jtem gamalt handfat; jtem kopper, vigda wantz kaar; jtem iij (3) stendicker arma.[5])

[**10 oktober**]. Mandagen nest epter Dyonisij bödh Mattis Martensson vp en gardh pa Oleff Anderssons v[e]gne. 535.

Lasse Scultes hustru bödh vp en gardh samma dach.

Laurens Blombergh feste lagh sieluer xij:e (12:e), ath han ey affhende verden eller verdinnen sine peninga.

Appollonie feste lagh sielff xij:e (12:e), at hon ok ey affhende samma peninga.

Schipperen zacher til twenne xl (40) marck for at[6]) han schippade ekke vp som borgamesteren hanom bödh ok fram-

---

[1]) Läsningen ej fullt säker.

[2]) »pater noster» tillagt över raden.

[3]) I margen: stupan.

[4]) »iiij» skrivet över raden i st. f. något annat, som nu ej kan läsas.

[5]) Att döma av bläcket är hela anteckningen införd senare än den omgivande texten.

[6]) »at» tillskrivet över raden.

del*is* jnschipade offu*er* ther*is* fforbodh yt*er*mer*a* och achtade jnt*et* forbodh. Dabit x (10) m*arck*.[1])

Hust*ru* Cr*is*tin Hoghusens stempde — —.[2])

536. [**19 oktober**]. Odensdag*en* p*ost* Luce ew*angelis*te Ped*er* Fywmbo giorde sin edh sielff iij:e (3:e), ath han ynt*et* yt*er*mer*a* var skyllog*er* pa tomptör*e* än x (10) m*arck*. Thesse war*e* hans edemen: Ped*er* Fymbo sm*it*, Tordh swarffu*are*; sielffu*er* iij:e (3:e).

Peder Ma*nsson* Scharpak*ere* verie aff sielff —[3]) at han ey loff*ue*de m*edh* sampnadh handh eller loff*ue*de fore alla harskyn*n*en.

Samma dach Pawal Laur*ensson*, födder j Vema sochn j Findlandh, kend*es* sine apenbara g*er*ning*a*, som j retten war*e*, haffua affhendt Jöns Laur*ensson* j Gran sochn xvij (16½) öre pen*inga* aff hans kysta, som han vpbröt; haffde aff en bath stolit kysta*n* wth. Ther m*edh* dömpd*is* han til rep. Pie m*e*morie.

Schipp*er*en aff Vlffsby kom*e* h*er* jnna*n* pinxdaga m*edh* breff eller leffua*nde* witne om t*et* gotz han haffde pa brona vpsath, so*m* bortkom. Th*ette* war*e* vitne*n*, som han pa schöt: Lasse Kawpa, Lasse Greg*ersson*.

537. Mickel ka*n*negiwtar*es* hust*ru*.

Sa*mma* dach stode vp j retten Knwt Ma*nsson* j Lydhby, fulmechtog*er* pa sina hust*ru* modhers weg*na* hustrw Kad*er*ina, pa sina hust*ru* och h*e*nnis brod*ers* Jöns Mickelss*ons* wegne, ok loto — —[4]) Mickel ka*n*nagiwtar*es* hust*ru* quit*t*, fry, lyduch och lössz for alt arff, som thöm tilfallit war, for*scriff*ne hust*ru* Kad*er*in ept*er* sin sön ok the and*ra* twa söszkon[5]) ept*er* ther*is* brod*er* fram*le*dne Mickel ka*n*negiwt*ere*, huilket for*nemp*de Knwt j Lydby k*e*nd*es* at the alle wel fornögde war*e* ok forente j alle mate, swa at jnt*et* fatad*es*. Thy gaff han for*scriff*ne — —[4]) quit*t*, fry, lyduch och lössz for alt arff fore alla födda och offödda aaklagara til ewijgh tijdh.

Arendh Sprwng *citauit* Hans Pr*i*walk pr*imo*.

---

[1]) Jämf. ovan sid. 580.

[2]) Anteckningen ofullbordad.

[3]) Tomrum för uppgift om antalet medsvärjande.

[4]) Tomrum för kannegjutarehustruns namn.

[5]) Ordet tillskrivet över raden.

Hustru Kaderin Peder Japsons *citauit* Jöns Biörnsson iij (3:e) sin.

Hustru Kaderina[1]), Nic. Huit epterleffue.

[**24 oktober**]. Mandagen nest epter xj^{m} (11000) virginum — —[2]).

Knwt guldsmidh medh syna hustru Katherina. 538.

Mandagen nest epter xj^{m} (11000) virginum stode vp j 539. retten fore sittiende borgamestara her Benckt Smalenninger, her Philpus Jensson j fogatens och radzsens nerwaren Knwt guldsmit vel fortenckter medh sine hustru och gaffuo hwar androm pa bade sydor hwan iij:e (3:e) pening j löst och j ffast jnnan stadh och vtan huar thet helst er eller lyggia och finnas kan, alt tet medh lagen pa bade sy[dor] gyffues magh.[3])

Sama dach Mattis Martensson bödh vp en gardh ij (2:an) tiidh.

Samma dach Ingewal Torstensson bödh vp en gardh ij (2:an) tijdh.

Claues offuerskerer bödh vp en gardh.

Swen beltere bödh vp en gardh ij (2:an) tiidh.

Sama dach Peder Jönsson *citauit* Mattis Kagge iij (3:e) resa.

Samma dach Mattis Martensson bödh vp en gardh iij:e (3:e) tijdh.

Sades aff for retta, tet Serkensw schal giffue Anders Suensson pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga.

Sades, at Erich klensmit fornöge sin drengh jnnen solset sine fortiente lön.

Samma forscriffne dach vort Oleff skynners drengh zacher 540. til xij (12) marck for tet blaa öghat han hade slagit finnen j Naskens grendh. Dabit iij (3) marck.[4])

Oleff Andersson östan mwr.

Samma dach epter xij (12) dandementz rantzakan bade aff radit och menicheten, som ther tilschickada worto aff radz-

---

[1]) Ändrat från: Birgitta.

[2]) Anteckningen ej fullbordad; i fortsättningen är nära en hel sida blank. Jämf. jordeboken, sid. 198, n. 1197.

[3]) Jämf. jordeboken, sid. 198, n. 1198.

[4]) I margen: zacör, och därefter: myn frwe forswarer.

stuen trenne resar, sades Oleff Andersson husit til nesth sunnan hans egit huss, huilketh Biörn stalsuen hade aath och tilfören besitit ok Nic. Jensson Olaffue[1]) til foren solt[2]) och fore retten vplatit hade ok fornempde Oleff Andersson sin frytz skyllingh pa giffuit, huilketh hussz[3]) Erich Hansson tha klandrade fore retten. Tha epter skelige dandementz rantzaken sades Oleff Andersson husit fryt och quitt til, ok fulleliga bliffue wijdh sit köp, som fornempde Nic. Jensson hanom lagelica solt hade, ok framdelis om then mwr, som Erich Hansson vpmwret hade medh forscriffne Nic. Jenssons jaa, godwilie ok samtyckie, huilken mwr som stander pa Oleff
541. Anderssons mwr; ther medh tilhörer mwren thöm badom til fran nedherste grwndwal och j öffuerste högdh, at bruchande ok nywtanda thöm och theris arffuom medh semio och kerlech til ewijch tiidh fore alla födda och ofödda aklagara pa bade syder medh anckara balka[4]) som ther widerbör etcetera. Jntoto, offuerwaremen: her Jacob Nielsson borgamestar, Jacob Moyse, Joan Jönsson, Erich Gislasson, Per Mickelsson, Pelle Persson, Anders Suensson, radmen, Klauus screddere köpman, Mattis Hansson, Per Joansson, Suen Joansson, Oleff Laurensson, Gressaa, Laurens och Erich mwramestara aff menigheten medh manga andre gode men, som ther offuerware flere.[5])

Hans Hakansson[6]) zacher til vj (6)[7]) marck for tet hardragit. Dabit ij (2) marck.

Pedher Jönsson citauit Mattis Kagge iij:e (3:e) tijdh til retta.

---

[1]) Urspr.: hanom.

[2]) Jordeboken tillägger, att försäljningen skett å sankta Barbaras gilles vägnar.

[3]) Därefter, utstruket: ärligh man.

[4]) I st. f. »balka» urspr.: och sparrar.

[5]) Jämf. jordeboken, sid. 198, n. 1199. — Mellan sidd. 540 och 541 i handskriften är en lös lapp instucken med följande text av Helmiks hand:

Per Skytte; Erich Gislasson; kemmenera, Fredax almosen; Jap offuer-[skerer]; Benct Kog; Hanss Hakansson zacer til vj (6) marck for hardragit.

Notisen om Hans Hakansson är överkorsad. Den hänför sig tydligen till 24 okt. 1491; se den löpande texten ovan.

[6]) Före »Hans Hakansson», överstruket: Odensdagen.

[7]) Urspr.: xij (12).

Samma dach j fogatens och radzsens nerwaren stode malsegieren pa malmen, som Laurens Blombergh hade legat til gest ner, ok fordroch hanom alle mystöcke och badh fore hanom, at han matte vnthwika retten ok staden, ok stode Erich Erichsson ok badh tesliges for hanom ok war godh fore, ath 542.
han schulle aldrich vreckiet pa then fatiga mannen mannen(!) pa malmen, som clagade pa hanom och Appollonie. Ther medh wort han quitt.[1])

Anders Persson östan mwr bödh vp all sin hwss, östan mwr liggie, primo.

Absentes: her Jacob Nielsson.

[**26 oktober**]. Odensdagen Peder Jönsson citauit Mattis Kagge iiij:e (4:e) resa.

Samma dach hustru Kaderin Per Japssons citauit Jöns Biörnsson iiij (4:e) resa.

Arendh Sprungh citauit Hans Priwalk 2: o.

[**29 oktober**]. Lögerdagen nest fore omnium sanctorum. Arendh Sprungh citauit Hans Priwalk iij:e (3:e) resa.

[**31 oktober**]. Mandagen nest fore omnium sanctorum, tha war theris afftan, Suen beltere bödh vp en gardh iij:e (3:e) resa.

Samma dach her Nic. Persson bödh vp en gardh förste tiidh.

Ingewal Torstensson bödh vp en gardh iij (3:e) resa. 543.

Samma dach bödh Erich Sewadson vp sin gardh primo.

Samma dach Anders Persson östan mwr bödh vp all sin hwss annan tijdh.

Absentes: her Jacob Nic:sson.

Samma dach Peder Mansson Scharpaker zacher til iij (3) marck, for lagen nederfellogh.[2]) Sades hanom, at han forliche sigh medh Anders Suensson eller fare til Reffue(!) och forlike sigh medh malseianden jnnen Johannis baptiste nestkomande viidh sine vj (6) marck. Dabit j (1) marck.[3]) Eller ware felter til hwffuedh zachen.

Dan Jonssons hustru feste lagh, ath hon jntet är skyllogh.

---

[1]) Jämf. ovan sid. 583.

[2]) Jämf. ovan sid. 584.

[3]) Det följande senare tillskrivet.

Samma dach feste Laurens Jonsson kötmangere handen och wort zacher til vj (6)[1]) marck fore olaga köp pa landzbögden, och sades hanom fore at fornöie bonden sine bethalingh. Dabit iij (3) marck.

[**5 november**]. Llögerdagen nest epter omnium sanctorum och animarum Per Jönsson citauit Mattis Kagge iiij (4:e) tiidh.

544. Tesse äre tilnempde at scriffue mantal j östra quarter, primo

Östra quarter	Pelle Persson Erich Hansson, radmen, Clauus screddere köpman Suen Jonsson.
Södra quarter	Engleka Zandersson Anders Suensson Nic. Jönsson Styngx Joan Benckttsson.
Vestra quarter	Lasse Laurensson Nic. Jensson scriffuere Jöns Ödgersson skypper Mattis Jonsson.
Jnnan mwr	Per Skytte Nic. Mansson Laurens Andersson Kerlingh Hartwiich Veydeman.

Sama dach vistes Anna bottertunna aff by och forbödhz henne staden och stadz marker; ok hennis wenner och stora bön schul, som malseienden giorde och flere, fordrochx henne liffuet, stupan och baden öronen for the peninga hon hade takit aff hustru Birgitta Jöns Finnis mellen mwra. Peningana ware wijdh v (5) marck.

Anna Nic. slactares j Grabrödra grendh.

Sades aff for retta, ath forscriffne vxor Anna Nic. slactares
545. antworde arffuingana kystan, som sacht war j dandementz nerwaran, som ther til offuerkallade ware, ok sidan bliffue staducht och fast alt thet the gode men thera mellen giorth hade ok the loto sich at nögie paa bade sydor, ok forrörde

[1]) Ändrat från: iij (3).

arffuinga tha strax j the fforrörde dandementz nerwaren bar vp tha gaffuer och gunst, som tha stadgat war, ok ther pa annamede arffuinga viij (8) marck pa disken pa samma arff.

Mattis smedh ok Helga lykama gille.

Sades aff for retta, at epter tet ath iij (3) tölfftер haffuer offuerwarit och synit then kellere och bygningh, vnder Mattis smidhz hussz belegen är, och kunne jngalundh sie kelleren fran hwsith ok findz jngen breff eller skel til aff forscriffne gille, hure the äre wiidh hanom komen, ok forscriffne Mattis haffuer ok jngen breff vtan retta heffden, ther medh sades hanom kellaren annan tijdh til effther hans heffdh och hans foreldres heffdh.[1])

[**7 november**]. Mandagen ante Martinj episcopi *et con-* 546.
fessoris Herman Rogge bödh vp gul och sölff pant iij (3:e) tiidh.

Sama dach bödh Jacob screddere eth huss primo, halte Jacob.

Sama dach Per Schutte bödh vp en pant iij (3:e) tijdh.

Samme dach Erich Sewadsson bödh vp en gardh annan tijdh.

Mattis Martensson bödh vp en gardh iij (3:e) tijdh.

Än bödh han vp en gardh primo, Mattis Martensson.

Samma dach bödh Anders Persson vp all sin huss östan mwr annan tijdh.

Absentes: Erick Hansson.

Jöns Anderssons barn.

Stode Örien[2]) Andersson fore sittiende retten och giorde Jeppe Andersson, Jöns Matsson, schipper Biörn myndoge och mechtoge at see om sin broders barn lycheruiss som han ther sielffuer nerstadder vare.

Sades, ath Herman Rogge schal fornögie Oleff Benctsson j Nyköping pa Hans offuerskereres Kölneres barna wegne, swa 547.
ath han är allaledes fornögder.

[**9 november**]. Odensdagen post octauas omnium sanctorum tesse loffuede fore Oleff Mansson j Repelotha aff Norre botn, som breff lot scriffue vnder landzsens jnsigile, swa ath han schal her bliffue til stedes swa lenge ärendet är j Norre-

[1]) Jämf. ovan sidd. 304 f., 456, 492.

[2]) Ändrat från: Jöns.

botn offuer rantzakat. Ffidejussores: Jöns Matsson, Suen Jonsson, Jöns Nic:sson, Oleff scriffuer, köpmen, Staffan Wybbesson, Jöns Nielsson, Erich Hansson köpsuen skynere. Alle forscriffne loffuede medh sampnadhe handth, ath han her til stedes bliffue schal.[1])

Sades, ath kopperslagarana skole forlika sich wijdh sine iij (3) marck ok kome ey meer her fore retta om sama ärende.

[**16 november**]. Odensdagen post Martinj Jöns tornwacter citauit Oleff Benctssons hustru iij (3:e) rese.

Her Erich j Solne stempde Hans Priwalk ij (2:an) tijdh.

[**12 november**]. Lögerdagen nest epter Martinj Mattis
548. Bertilsson stempde Elin springeres iij (3:e) resa.

Samme dach sades aff for retta, ath haffuer Mattis Hansson tygh, som han pa schiwter, ath Hans Japsson befalte hanom giffue nachrom peninga, tha scal tet bliffue staducht och fast hwadh giort är; haffuer han ecke tygh som han siger, tha giffue Hans Japsson sine peninga. Thette äre Mattis Hanssons tygh, hether Mattis j ladegarden.

[**14 november**]. Mandagen nest epter Martinj Mickel Jute bödh vp en gardh ij (2:an) resa.

Mattis Martensson bödh vp en gardh ij (2:an) tijdh.

Staffan Vestgöte bödh vp panth annan tijdh.

Erick Sywasson bödh vp en gard iij (3:e) sin.

Andhers Pedersson bödh vp sith hus iij (3:e) tijdh.

549. Hans offuerskeres barn Kölneres, Gudh hans siel nade.

Stode vp j retten Oleff Benctsson aff Nychöpingh ok loth Herman Rogge och Albricht malere quitt, lyduch och lösza pa Hans Kölneres barns wegne for xjx (19) rinske gullene och en postolatus, huilke dandemen som betalde Oleff Benctson pa barnsens wegne som faderren Hans Kölnere hanom tenetur war, Gud hans siel nade, ok nw quitt och fry for ytermera tiltal.

Anders mölneres hustru bödh vp sin gardh prima wyce.

Jönsens drengh j porten citauit Enewolz vxor iiij (4:e) resa.

---

[1]) Jämf. ovan sid. 576.

Erick Nielsson zacher til Clxxx (180) marck for edzörith.[1]) Dabit xx (20) marck.

Sades, at Claues Olsson thage sith stal j gen som til foren affsacht war j mellen Anders mölneres hustru ok hanom, ok hon giffue hanom en marck til then han hade til foren vpborith. 550.

Benckt Koghx drengh zacher til xij (12) marck for hardragit ok slagit han giorde pa Erich Nic:ssons folk.[1]) Dabit ij (2) marck.

Gertrwdh, Jacob Torstenssons dotther.

Samma dach stode vp j retten fore sittiende borgamestara her Benckt Smalenninger, her Philpus Jensson j fogaten Biörn Nic:ssons nerware medh Benct Karlssons ok radzsens Jacob Torstensson ok vplot forscriffne Benct Karlsson[2]) och Eric Gislasson radman en hwe[l]ffdh kellere sine kere dotter Gertrudh Jachobz dotter for hennis möderne, huilke forscriffne dandemen Benct och Erich nemest skylde ware barnit pa hennis möderne, huilken kellere belegen är vnder Joan Hanssons hwssz, som barnsens modermoder vtj boor.[3])

Anders[4]) Finnes arffua gotz.

Desse effterscriffne dandemen äre aff radit tilnempde at 551.
ware offuer tet arffua skyfftet epter Anders Finne, Gud hans siel nade, j mellen alla arffuana: Anders Persson, Jöns Balk, Oleff Kussze, Rawal sutor, Oleff Langh, Laurens pa Köpmannagata, Clauus Olsson, Nic. Hawlayn.

[**16 november**]. Odensdagen nest epter Martinj, som war jnfra octauas Martinj, Staffan Vesgöte bödh vp pant iij (3:e) tijdh.

Sama dach Benckt Kogx drengh zacher til xij (12) marck fore oquedens ordh han gaff Erich Nielsson, som tygen apenbarlica tugade.[5]) Dabit ij (2) marck.

Samma dach Benckt Kogh zacher til xl (40) marck fore at han giorde sich til malman fore drengen och wydhersade swa drengen fore retta.[5]) Dabit xv (15) marck.

---

[1]) Det följande senare tillagt.

[2]) Jordeboken tillägger vid hans namn: aff wapn.

[3]) Jämf. jordeboken, sid. 199, n. 1200.

[4]) Över detta namn står, utstruket: Oleff.

[5]) Det följande senare tillskrivet.

Samma dach Jöns Finne j Hans van Naskens grend zacher til vj (6) marck fore kniffdragit.[1]) Dabit j (1) marck.

Samma dach Clemit pungamakares hustru stempde Birgitta laterske iij (3:e) resa.

552. Suen Olsson j Herwasta j Gerfella sochn.[2]).

553. [**19 november**]. Lögerdagen nest fore Katherine virginis et martiris Hinrik Öttingh bödh vp pant prima.

Sades aff fore retta, ath Hinrik Andersson giffue Wlff sine peninga jnnen xiiij (14) daga, [wijdh] sine iij (3) marck.

[**21 november**]. Mandagen nest fore Katherine bödh Ingewal Torstensson vp en gardh iij (3:e) tijdh, som han til panta hade aff Nic. Gunnersson och Per Erichsson sartores for ij (2) skyppund kopper.

Samme dach Jacob screddere bödh vp en gardh iij:e (3:e) tijdh.

Samme tijdh Mickel Jute bödh vp en gardh iij:e (3:e) tijdh.

Staffan pungemakere samma dach bödh vp en gardh iij:e (3:e) tijdh.

Samma dach Mattis Martensson bödh vp en gardh iij:e (3:e) tijdh.

Samme dach Hinrik Öttingh citauit Joan Lyndorm ij (2:an) resa.

Wlff Jönsson.

Samma dach stode Albrict van Lanken velfortenckter och lot vp Vlff Jönssen eth stall pa stalbacken, beleget norden hustru Ingride stall och sunnen Jacob Laurenssons stal, fore
554. xiiij½ (13½) marck stocholmske rede peninge, som ar(!) v (5) alne bredt wijdh jordenne, widh dören, offuan dören vij (7) alne bredh[3]), lengden x (10) alnen(!).

Lasse Laurensson radman.

Samma dach stodh vp j retten erlich man Mattis Martensson radman och vplot Lasse Laurensson radman eth stenhus medh thess vnderliggiende twa ghataboder ok en kellara jnnan

---

[1]) Det följande senare tillskrivet.

[2]) Rubrik. Den därtill hörande anteckningen, för vilken hela sidan 552 reserverats, har aldrig blivit införd.

[3]) »bredh» skrivet över raden.

frya iij (3)[1]) mwra, then fyerde medh en halff mwr pa södra sydan til forscriffne Mattis Martenssons hwss fore ij^{c} (200) marck stocholmske, huilke peninga swmma fornempde Mattis Martensson kendis redeliga ok fulleliga vpborit ok annamet haffua aldelis wel til tacka. Ther medh affhende Mattis Martensson sich ok synom arffuom forrörde hwss och grwndh ok tilegnade thet altzamans fornempde Lasse Laurensson, hans arffuom och effterkomandom til euerdeliga egha som theth nw star och vpbögt är ffore alla ffödda och offödda aklagara til ewijgh tijdh. Vppa huilken vplatingh fornempde Lasse Lau- 555.
rensson sin fridzskyllingh vp lade som stadz lagh vthvisa. Ther medh magh och scall fornempde Lasse Laurensson medh sina arffwa samma hws ok grwndh haffua, nywta, brwcha och beholle fry och quitt til ewijgh tijdh.[2])

Sades, ath Hans Erichsson fornöie finnen her j byn sin vj:e (6:e) deel aff arffuith ok finnen sätie borgen ath schal sware Hans Ericsson framdelis j Findlandh til retta.

Samma dach Tomas Persson vorth benadder til stupan fore vj (6) marck han hade stolit, rede peninga; for thy witne ware, ath han ey war wijdh sine synne, ok war födder j Loye sochn j Findlandh.

Erick j Skelinge.

Samme dach sades Erich j Skelinge arffuet til epter Oleff Joansson Syltakona sonen, Gud hans siel nade; wele the ecke late sich nögie, fare til landztingit; epter rekinscap och skylscap ere Eric j (1) man nermer[3]) j schechten (!).

[**26 november**]. Lögerdagen ante[4]) Andree apostoli Anders 556.
Mansson bödh vp pant annan tijdh.

Samma dach Hinrik Ötting bödh vp pant iij (3:e) tijdh.

---

[1]) Ändrat från: iiij (4).

[2]) Jämf. jordeboken, sid. 199, n. 1201 (under *28* november). — Mellan sidd. 554 och 555 i handskriften är en lös lapp instucken med följande text, av annan hand än Helmiks:

Thet stora hvss vppa längden xxix (29) alna, j (1) kwarther mynne, thet andre hvssid xviij (17½) alin; pa bredhen xiij (13) alne, j (1) kvarther mynne.

[3]) Orden »man nermer» ha skrivits två gånger.

[4]) Ändrat från: post.

Samma dach her Erich [j] Solne *citauit* Hans Priwalk iiij (4:e) tijdh.

Hardenackes ok Schultes *peninga*.

Sades aff fore retta, at wil echke jnd..[1]) Ingegerdh Hardanackes taka pen*ingana*, som Laurens Schulta hustru henne biwder medh ij (2) men, tha setie pen*ingana* her j retten. Pen*ingana* äre vij (7) marck.

[**3 december**]. Lögerdagen nest epter Andree Anders Mansson bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh, och tha war sancta Barbara afftan.

Samme dach forwilkorede sich Hans j Aarsta for retten at giffue Pedher Sonessons hustru jgen ena koo eller ok spannamal swa mykeⁿ som hon är fornögdh wiidh sin ere, tro och sanningh for then koo, her Hans Kröpelin thog medh woldh aff hustru Margit och lot slachta ok ey lot lysa lagelica *etcetera*.

Samma dach Arendt Sprwnck citerede Pedher Fywmbo iiij (4:e) tiidh.

Samme dach her Jacob Nielsson *citerede* Jöns Biörnsson annan tijdh.

Samma dach Jesper Norby bödh vp pant, cleder, iij (3:e) rese.

557. Samme dach Jesper Norby zacher til iij (3) marck for obequemmeligit tal for retta[2]).

[**5 december**]. Mandagen nest epter Barbare *virginis*, tha var sancte Nicolaus afftan, samma dach bödh Staffan pungemakere sit hussz vp iij (3:e) tiidh.

Samma dach Herman Rogge bödh vp gul iij (3:e) tijdh.

Samma dach her Antonius Kellere *citerede* Hans Falkensten ij (2:an) tiidh.

Pedher Mickelsson medh sin hustru moder ok Bykirkian om rekinscapen, thera mellen war.

Samma dach stode ärligh man Peder Mickelsson radman fulmechtoger pa sine hustru moders wegne och sine ok sade sich wilie lata atnögie hwadh som dandemen offuerseth, offuerrechnath ok rantzakedh hade epter Hans Ottes rekinscaps boch jnnehollelse, Gud hans siel nade, j mellen Kyrkian och hanom

[1]) Slutet av ordet oläsligt.

[2]) I margen: zacör, och därefter: *gratis*.

alt aff rechnadh tet Kirkian hade fangit j siw aar som boken ludde. J mwrtigel, j vtskoren sten, j kalk, j alla hande vort Kirkian skyllogh Hans Attes arffuinga Cxlvij (147) marck, som rekinscaps bochen jnneholler, som vtscriffuen och randzsaket är epter Hans Ottes bock, huilken bock som ligger j retten, ok ther medh swa ner offuer talit och offuerent. Thette effther scriffne haffuer Hans Otthe kostat pa tygelladerne och pa vgnen, primo:

Kyrkian och Per Mickelson. 558.

Jtem costat pa tygelladerne och vgnen. Suman Clxiiij (164) marck, ij (2) öre. Jtem thette effterscriffne är komit til Kyrkian j desse vij (7) samfelte aar epter rekinscaps boken jnnehollelse j mwrsten, wtskoren sten ok j kalk. Suman til peninga taal xv^{c}xxvi½ (1476½) marck, j (1) öre. Suman alt thette forscriffne til hopa pa Kirkiona wegne löper xvj^{c}xl (1640) marck och vj (6) öre.[1]) Jtem her aff haffuer Hans Otte aff hwar vgn vpborit j siw aar frijth och quitt xl (40) marck proppert. Suman tet til hopa löper alt xiiij^{c} (1400) marck. Jtem haffuer Peder Mickelsson vpborit aff Mickel Suarte, som wgnen fich epter Hans Atte, xx^{m} (20,000) tygel och xx (20) lester kalk, alt til mynnes ok rekinscap. Summa til peninga lxx (70) marck. Jtem än vpborit j testament aff hustru Elzebe Hans 559. fan Naskens xx (20) marck, som Per Mickelsson vpbar pa Kirkiona wegne. Jtem än Per Michelsson vpborit aff Renholt pa Kirkione wegne j^{m} (1000) tygel. Desse epterscriffne sato offuer och rantzakade Hans Ottes boch om thenne forscriffne rekinscap j mellen Kirkian och hans arffua. Primo var ther offuer her Hinrik Lydechinj pa Per Mickelssons wegne, Erick Joansson, Pedher Skytte, Erick Gislasson, Nic. scriffuere, Renholt Lehusen, Klaues köchemestere, Mickel Jönsson, Erick Praal, Helmich stadzscriffuere, Oleff tygelslagere j Horn.

Moysens bastueman zacer til iij (3) marck for forbudit, kemmenerene giorde. Dabit j (1) marck.

Oleff klockare zacer til iij (3) marck fore kemmenere forbudh. Dabit j (1) marck.[2])

[1]) Här tycks föreligga en felräkning på 1 öre.

[2]) I margen: zacör, och därefter: gratis.

Nic. Jenssons bastueman zacer til iij (3) marck fore kemmenere budh. Dabit j (1) marck.

560. Samma dach sades for retta, ath epter suenssens eghen widerkennilse tha scal suennen giffue Lasse Laurensson Hwassz the xviij (18) öre och thage sit harnisk vth fran hanom, och Laurens kreffuie framdelis hans hosbonde tet han til achters er, Hakan Frille.

Samme dach sades, ath Mattis Hansson bliffue wijdh then retten hanom aff sagdh wort j Stregness, epter godemen ther aff Stregness forscriffne Mattis sith breff ther pa giffuit hade, at swa medh retta affsaght war, huilket breff som her j disken til stedes ligger.

[**7 december**]. Odensdagen warfrwa och sancta Anna afftan citerede Nic. scriffuere Kunsze smidh iij:e (3:e) rese.

Her Anthonius Kellere samma dach citerede Hans Falkensten iij:e (3:e) rese.

Mwncka bastue mannen zacer til iij (3) marck. Dabit j (1) marck.[1])

Her Anders prosten[2]) bastue man zacer til iij (3) marck. Dabit j (1) marck.[1])

Samma dach Moyse zacher til [3]) marck for sin bastue. Dabit j (1) marck.[1])

561. Samma dach schöt Biörn laxekarl pa tesse tugen, primo: Nic. Hoffman och Jacob scriffuere.

Kaderin Enewoldhz citerede Nic. Jensson iij (3:e) rese.

Sama dach Oleff Clemitsson citerede Marq[ua]rdh Gruwel iij:e (3:e) resa.

Samma dach Nic. Jensson scriffuere citerede Kunsze smidt iij (3:e) resa.

Samma dach Hoghusens hustru citerede Marina Stubs iij (3:e) resa.

[**10 december**]. Lögerdagen nest epter Anne matris Marie Pawal fiskere vort citered aff Tordh swarffuare.

---

[1]) Anteckningen överkorsad.

[2]) Tydligen att uppfatta som genitiv.

[3]) Siffran för bötesbeloppet uteglömd.

Samma dach Naljngeburgh[1]) feste lagh sielff xij:e (12:e) for the peninga drengen hanom til lade.

[**12 december**]. Mandagen nest fore Lucie bödh swarte Joan vp ena tompt iij (3:e) tijdh, som Kunssze smidh til hörde, ok tha besatte Nic. scriffuere fore rettan ther nagre päninge vtj.

Samma dach sades for retta, at Jachob screddere ma sielff bethale winit, som j hans mesterskördh drachx, epter han sielffuer hade thalit til vynmannen ther om tilforen och loth sin egen drengh sielff hemptet.

Samma dach Pawal Laurensson zacer til xij (12) marck 562.
for ij (2) blanadh, som bor pa Norra malm j langa her Erichx gardh. Dabit j (1) marck.

Samma dach Syluast zacer til xij (12) marck. Dabit ij (2) marck.

Samma dach bödh (ɔ: bödhz?) Joan Lyndorm giffue Engelbrecth pant eller *peninga* jnnen xiiij (14) daga wijdh sine iij (3) marck.

Engelbrect citerede hustru Barbara iij (3:e) tiidh.

Her Hinrik Lydechinj.

Samadagh bödh her Hinrik vp pant iij (3:e) tijdh, lössen pant.

Rykesins swerdh[2]).

Samma dach stode hustru Walborgh Kustes fore rettin ok tilthalede Per Olsson om tet swerdh, som her Sten hade framledne Jacop Kuste och Per Olsson sat til panta, hwilket samma swerdh Jacob Kuste ok Per Olsson samdrechtelige bade hade fangit Jon Styng ok Arffuit Olsson til göme til troer hand j theris väghfarende resa, medh the borte waro. Ther forjnnan haffde Jon Styng ok Arffuit andwordit swerdit fran thöm her Sten Sture medh gode ordh eller annat etcetera mote theris wilie j thera borta warelsse; huilket forscriffne Per Olsson badh sich swa Gud hielpa, ath tet war ey hans wilie at tet kom aff 563.
Arffuitz och Jonan (!) Styngx hender til her Sten vtan theris betaling ful. Tha bade borgamestara forscriffne Per Olsson, ath han sculle forscriffne hustrw Walborgh behielpeligh wara om sina bethaling at thale som sine egne. Medh thet samma

[1]) Namnet kan svårligen läsas på annat sätt.

[2]) I margen: rikesins.

tal kom her Sten j radzstuen. Tha thalade fornempde Per Olsson til forscriffne war höffuitzman ok sade: »Kere herre, mik hoppis til Gud, at jach ey plictoger är ath sware til eder gieldh», och vnderuiste hanom zachen. Tha swarade her Sten: »Jach wil sielff swara for then gieldh medh mera; och dandequinne, jach wil betale tik the gieldh, om jach är en dandeman, och hanom medh, ok thw haffuer jntet til thal til hanom ther om vtan til mich; jach wil och fornöie tik til tacka. Ther medh giff tik til fridhz.»[1]) Amplius de illo quere anno etcetera xcjx° (*1499*).

Her Sten Sture.

Samma dach stode Erick Rytingh vel fortenckt och vplot velbördogom herre her Sten Sture riddere j Gripsholm, som rikesens höffuitzman nw är, sit hwssz[2]) ok liggiende grundh, beleget nest östan Knwt guldsmedz hwss nordan torgit, medh alle sine tilbehorilse som hanom tilhörde fran Almenningx torgit och nör jn til kirkiogarden.[3])

564. [**14 december**]. Odensdagen nest epter Lucie sades aff fore retta, at epter tet Biörn laxekarl haffuer begynt at bethale Enewoldh screddere pa the jx (9) tunnar salt han fick hanom, som han sielffuer tilstaar ij (2) skyppundh gedder och en tunna lax vpborit haffue, tha är Biörn beplictech at giffue hanom tet medh, som j gen staar obethalit, swa at hanom[4]) at nöges.

Agustinus van Meckelle citerede hustru Birgitta Jöns Finnes och Cristiern glasmeister iij (3:e) resa.

Sama dach Jöns Jönsson citerede Birgitta Vrbanus iij (3:e) tijdh.

Samma dach Hinrik Öttingh citerede Birgitta, Jönsse Finnes vxor[5]), iij (3:e) resa.

---

[1]) Det följande tillfogat långt efteråt, troligen år 1499; jämf. Stockholms stads tänkeböcker 1492—1500, sid. 444 (8 juli 1499).

[2]) Jordeboken tillägger, att huset på sin tid ägts och bebotts av säljarens fader, doktor Claus Ryting.

[3]) Anteckningen möjligen ofullbordad; övre hälften av sid. 564 är blank. — Jämf. jordeboken, sid. 199, n. 1202.

[4]) Urspr.: mik.

[5]) Orden: »Finnes vxor» tillfogade efter det att anteckningen i övrigt skrivits.

Vnge Hans Wlff. 565.

Samme dach stode Mans Wlff velfortenck[t] och vplot fore retten vnge Hans Wlff alle gieldh epter framledne Hans Wlff[1]), Gud hans siel nade, the vtan staden äre, som the ecke pant fore haffue eller wyssan epter Hans Wlffs rekinscapz bochk, ok hwadh gieldh j staden äre, tet haffue the bade til bytes nywte och vmgielle hwar medh annan.[2])

Her Sten Sture.

Samma dach stode Erick Rytingh vp j retten wel fortenckter och vploth — —[3]).

Lyndwiidh Olsson.

Samma dach antwordade Lyndwiidh Olsson fran sich j retten the xl (40) marck, som han fore retten tilforen hade forwilkoret jnsetie jnnan jul nestkomande pa garden, som An- 566.
ders Finne vtj bodde, Gud hans siel nade, huilke peninga Suen Olsson j Horssestom[4]) j Gerfelle sochn annamede och Nic. Haffuelayn medh sampnade hand, til hopa tha samma tijdh j radzstuen.

Samma dach bödh Joan kötmangere[5]) vp ena tompt iij (3:e) tijdh.

Samma dach Gerdt Bringeman citerede Peder bergxmantz hustru ij (2:an) sin.

Samma dach bödhz hustru Birgitta Vrbanus wiidh sine iij (3) marck ath förnöie Jöns medh pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga.

Augustinus van Meckelle citerede hustru Birgitte Jöns Finnes och Cristiern glasmestere iij:e (3:e) sin.

Samma dach hustru Ingride Vestgötes drengh zacher.[6]) 567.

Samme dach sades for retta, at ath (!) Jöns Biörnsson for-

[1]) Jordeboken: gamle Hans Wlff.

[2]) Jämf. jordeboken, sid. 200, n. 1204.

[3]) Anteckningen avbruten och överstruken; orsaken härtill anges genom följande tillägg: require jn precedentj folio. Jämf. ovan sid. 598.

[4]) Jämf. ovan sid. 592 och nedan sid. 604, där ortnamnet skrives Herwasta resp. Harffuestom.

[5]) Över detta ord står, överstruket: bodh.

[6]) Anteckningen troligen ofullbordad. Ett tomrum på några rader följer.

nöie Jesper Norby pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga, som han fore loffuit hade, viidh sine iij (3) marck.

Schipper Oleff Mickelsson.

[**19 december?**]. Samma dach, mandagen nest epter Lucie,[1]) stode vp j retten hustru Cristin[2]), Laurens Schultes effterleffue, velfortenckt och vplot schipper Oleff Mickelsson sin gardhz tompt.

[1492.]

Mattis guldsmidh.

568. [**23 januari**]. Samma forscriffne mandach post Hinricj[3]) stode fore retta Staffan pungemakere vel fore tenckther medh sine hustru j fogatens och all radzsens nerware ok vplot Mattis guldsmit sith stenhussz och liggiende grundh, som tet nw vpmwrat och bygth är.[4])

570. Samma dach Rawal Jönsson zacher til xl (40) marck fore olaga köp. Dabit x (10) marck.

Samma dach tilstode hustru Kaderin Rodehose, pa Köpmanna gatu bor, fore retten ath hon war Helga korssits prebende skyllogh C (100) marck.

Samma dach zades fore retta, ath Moyssen är plichtoch at leggie vth zachafallit pa sin bastuamantz wegne, som zachfelter var.[5])

[**23 januari**]. Mandagen nest fore Ericj et Pauli bödz Pawal screddere wijdh sine iij (3) marck ath fornogie broder Anders Vilkinj medh pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga.

Samma dach forbödz Kaderin, langa Biörns dotter, staden och stadzsens marker och flytie sigh til sin bonda fore the iiij (4) artiger hon viderkendes haffua stolit.

---

[1]) »Mandagen nest epter Lucie» = 19 dec. stämmer ej med »Samma dach». Motsvarande notis i jordeboken (sid. 200, n. 1203) är dagtecknad *14* dec.

[2]) Namnet efteråt infört på för ändamålet reserverad plats.

[3]) »post Hinricj» efteråt tillagt över raden; »Samma forscriffne mandach» synes förutsätta en eller flera föregående notiser, som aldrig införts (nedre hälften av sid. 567 i handskriften och övre delen av sid. 568 sakna anteckningar).

[4]) Jämf. jordeboken, sid. 200, n. 1205. — Hela sidan 569 i handskriften är blank.

[5]) Jämf. ovan sidd. 595, 596.

Erick Matssons hustru j Bredha grenden vestan til.[1]) 571.

Samma dach fore sittiende borgamestara her Erich Jensson j her Benctz stad, her Philpus Jensson j fogatens och radzsens nerwaran stod vp j retten Jens Persson j Olana sochn j Vesterby j Haffwndh ok lot vp beschedeligh quinne vxor Kaderin, Erich Matssons effterleffue, quitt, fry, lyduch och lösse for alt arff, som hanom tilfallit war pa sine hustru vegna epter hennis broder Erich Matsson, Gud hans siel nade. Tesliges war han och myndoch och mektoch pa sina hustru sisters wegna, Barbara, Anders Kedelwastassons hustru j samma sochn; tesliges pa theris broders wegna, alth quitt och fryt for alt tiltal om samma arff, huar han er, huilkit han kendes sich pa allis theris wegna welfornögden wara ok beplichtade sich ath swara til alt arff pa forscriffne Erich Matssons hustru wegne, epter han tet redelige vpborit haffuer. Tesse ware offuermen: Per kannegiwtere, Erich Nic:sson, Laurens Matsson, Nic. Gunnersson.[2])

Samma dach Knwt guldsmit citerede Laurens Nic:sson sutor[3]) iij:e (3:e) tiidh.

Samma dach quinnan j Anders Perssons hussz anname sin pant j gen ok haffue dach til pascha fardaga nestkomande til at bonden hemkomber; komber han tha ecke, sware hustru fore gielden epter lagen ok husalegan, setie ther borgan fore.

Samme dagh Elin Hillolffs feste lach sielff xij:e (12:e), ath 572.
hon ey haffuer scheden eller jngen annamede, som tiwffuen henne til witte och pa sade.

Absentes: Staffan Westgöte, Lasse Laurensson.

[**30 januari**]. Mandagen nest fore purificacionis Marie sades, ath Hans Wittemborgh fornöie Oleff Eliffson the viij (8) marck, som han beseth hade for Oleff Eliffsone, jnnan xiiij (14) daga wiidh sine iij (3) marck.

---

[1]) Jordeboken tillägger: som kalles Botuidz grend.

[2]) Jämf. jordeboken, sid. 200 f., n. 1206 (utgivarens tvekan om dateringen är omotiverad; »dies Erici translacionis» alltid = 24 jan.).

[3]) Ändrat från: Laurens guldsmit.

Arendt Smit zacher til xij (12) marck fore han slogh skypper Oleff Tawast. Dabit ij (2) marck.

Hinrik Fossert zacher til xl (40) marck fore olagha köp, han j landit dreffuith hade. Dabit vj (6) marck.

Lasse Jöthe[1]) zacher til vj (6) marck fore olaga werie, han j staden borit hade, och verien forbruten.[2])

Absentes: Jacob Moyse, Staffan Vestgöte, Nic. Mansson.

573. Wlff Jensson.

Samma dach stodh vp j retten Mattis Martensson fulmechtoger giorder medh eth breff, som Laurens Mickelsson, borgamestere j Tälie, hade vtscriffuit pa sine wegne ath vplata Wlff Jensson, borgere j Stocholm, en hans gardh, som han hanom lageliga medh dandemen nerwarande[3]) solt hade fore lx (60) marck rede peninga, belegen östan mwr j Hans Hollingerssons grendh, Gud hans siel nade, pa norra sidan nest nedan fore hustru Elin, Sywrdh fiskares vxor, gardh ok offuan fore hustru Elzsebe, Hans Hollingerssons effterleffue, gardh. Vppa huilken gardh Wlff Jensson sin fritzskyllingh vp lade som lagh vtuisa, huilken som laghstanden och laghboden är[4]), som lengden är wijdh gatan xv (15) alna och iij (3) quarter, bredden xj (11) alna jnnan knwten medh eth fryt droppa rwm j nör och södher. Melissmen: besworne statzsens sylsätiara Claues Olsson och Oleff Langh.[5])

Sama dach bödz Mattis Jonsson ath giffue Jachob Moyse pant eller peninga jnnan xiiij (14) dagha wijdh sine iij (3) marck, epter han sith lyffte til staar, som han loffuit hade.

574. Samma dach feste Anders Persson lagh, som bodde en stund forleden pa Looön, sielff vj:e (6:e), at han aldrich fich ringen aff hustrun eller oc[6]) aldrich sagh then ryngen ok jntet weth aff hanom, swa badh han sich Gud til hielpa; huilken lagh han gick strax samma dach jn fore retten, som han thöm

---

[1]) Ändrat från: Jwdhe.

[2]) I margen: zacör, och därefter: *gratis*.

[3]) »nerwarande» tillagt i margen.

[4]) Det följande senare tillskrivet.

[5]) Jämf. jordeboken, sid. 201, n. 1207.

[6]) »oc» tillagt över raden.

feste, ok quinnan framdelis jnsattes, som hanom thette til lade, primo Per Olsson, Per sy[s]leman aat sancta Clara, Oleff Suenson, Laurens Ericsson, Knwt snyckare, Joan Persson.[1])

Samma dach hustru Ragnil gragasen citerede hustru Anna Joan Karlssons iij (3:e) sin.

Hustru Elin Hyllolffs swor sielff xij:e (12:e), ath hon aldrich hade nager skedh aff tywffuen, som Thomas pa schöt, som pungana hade aff schorit j kyrkian. Edamennena: Laurens Nic:sson, Hinrik Persson, Anders Persson, Per Hansson, Jacob Olsson, Hinrik Mansson, Oleff Mansson, Nic. Mansson, Pawal Olsson, Joan Clemitsson, Per Olsson.[1])

Samma dach stode Thomas Persson, offuan Abo födder, och viderkendes sich haua skorit ij (2) punga aff ok j thöm vare peninga, silff skeder och guldringher, ok widerkendes han sigh tilforen haffua standit twenne reser wijdh stupan j Abo for punger, han hade ther aff schorit; for huilke sine appen- 575.
barliga viderkennilse han dömpdis til repp. Pie memorie.

Anders Suensson Helsingh citerede en quinne iiij (4:e) resa.

Vxor Johanna Berendz sutoris citerede Jens Mwsz iiij (4:e) tiidh.

Hinrik Hillebrandh citerede hustru Birgitta Jöns Finnes iij (3:e) tijdh.

Hoghbens vxor citerede Arendt Smit och Barbro Hinrik fan Lyndens iij (3:e) rese hwar thera.

Samma dach Pedher Fywmbo zacher til xl (40) marck, for han jnsatte schomagare suennin vtan orloff.[2]) Dabit vj (6) marck.

[**4 februari**]. Lögerdagen nest epter purificacionis Marie citeredes Jens Mwssz iiij (4:e) tijdh; hustru Johanna citerede hanom.

Hinrik Hillebrand citerede Birgitta Jöns Finnes.

Cristina Hoghbens citerede Arendt Smit iij:e (3:e) resa och hustru Barbro Hinrik van Lindis.[3])

---

[1]) I margen: lagmen.

[2]) Det följande senare tillskrivet.

[3]) Denna och de båda föregående notiserna utgöra en upprepning av anteckningar 30 jan., se ovan.

Sades, ath Nic. scriffuer scal lata schatta vxor Johannas panta, hwadh the[1]) göre fult fore[2]); thet andra kreffue jgen staar pa sancte Öriens wegne.

Sades, ath Nic. Hansson och bonden göre ände pa therис ärende pa landzbyghden pa bade syder, then ene medh then andra, jnnan ffastegangh wijdh hwars therис iij (3) marck.

576. [**6 februari**]. Mandagen nest epter purificacionis Marie Jöns Balk bödh vp en gardh ij (2:an) tijdh.

Hinrik Bryninck.

Samma dach stode Hinrik Bryningk ok tilstode fore retten, ath han hade loffuit fore ij^{c} (200) marck fore mester Cristianus broder; ther pa hade Hinrik van deme Busken vpborit C (100) marck.

Samma dach sades, ath Eskyl aff Vpsale, som war arffuinge epter Antj Finne medh Swen j Harffuestom j Gyrfelle sochn, schal anname the xx (20) marck til sich aff Nic. Haffwlayn ok til foren setie Nielsse starche borgan fore namaningh.[3])

Per Jönsson citerede lange Jerlz hustru iij (3) reser.

Ramborgh, Eskylz hustru, citerede Hakan stadztieners hustru.

[**8 februari**]. Odensdagen nest epter purificacionis Marie Hinrik fiskere citerede Mans fiskere iiij (4:e) resa.

Voller Hoffmestere citerede Ewerth Dörinck iij (3:e) resza.

Samme dach sade war herre och höffuitzman her Sten
577. Sture j Swantes medh borgamesteres och radzsens nerwaren, ath swa som Jöns Anderssons testamentz breff jnneholler och vtluder, swa schal ok bliffue giort och epter göres och staducht och fast bliffue wijdh makt fullelica.[4])

Hinrik Bryningk ok Jeppe Andersson.

Samma dach j war höffuitzmans her Stens Stures och Swantes medh[5]) radzsens nerwaran fforlichtes Hinrik Bryningk ok Jeppe Andersson jn fore disken ok lade theris hendher

---

[1]) Härefter, överstruket: ecke.

[2]) Det följande senare tillagt.

[3]) Jämf. ovan sid. 599.

[4]) I margen: Bryningk.

[5]) Därefter, överstruket: all.

saman j swa matte, ath all thwedrecht och owilie sculle aff leggies thera mellen ok her epter skyffte[1]) äre och goth hwar medh androm j wegh och modh, lönlige och appenbarliga. Ther medh befalte war höffuitzman formyndarana och testamentarios epter Jens Andersson och hans barn, Gud beggis theris siel nade, som ware nerstadde: Jacob Moysse, Per Mickelsson, ath the schulle antworde forscriffne Hinrik Bryningk nychellen til kyster och annat, hwadh hans hustru erffue borde epter sith barn, ok hanom her epter jngen hinder eller qual göre, ok anname testamentarij testamentz breffuit wth ok fulfölie tet som forscriffuit staar ok sacht är.

[**18 februari**]. Lögerdagen post Sigfridj episcopi Karl 578.
gritegiwtere bödh vp pant iij (3:e) tijd.

Marten Ryaner ok Clauus Skeelz ägher.

Samme dagh epter rykesens radz dombreff och war höffuitzmantz scriffuilse stode Martin Ryaner vp j retten och antwordade fran sich framledne Clauus Skeelz äger, som war iiij (4) gulringa om xij (12) rinska gullene, vorto schattade fore xx (20) marck stocholmske; ther medh v (5) skeder, wogo xviij (18) lodh medh en sylff ringh, vort schattat fore xv (15) marck stocholmske. Ther medh feste Marten lagh ath görende nw om mandach nestkomande, ath han yntet ytermera haffuer aff framledne Claues Scheelz gotz eller peninga, huilket forscriffne som Marten fram lade pa disken annamede verdigx faders biscop Nic:sses cappellan j Wexöö ok begerede eden aff hanom pa forsagda dagh allaledes som rykessins radz dombreff vtluder.

Jacob Jönsson citerede Enewol sartor iij (3:e) sin.

Vxor Cristin Joan Hanssons citerede Marten suerdslypere 579.
iiij (4:e) sin.

[**20 februari**]. Mandagen nest epter Sigfridj Joan Lyndorm citerede Elin Karans iij (3:e) resa.

Ingewal Holmstensson j Brytesta j Grodinge sochn zacher til edzörit.

Oleff Ericsson j Abrunne j Österhaninge sochn zacer til edzörit.

---

[1]) Därefter, överstruket: göre.

Strobuck om hesten.

Samma dach stode tesse epterscriffne aff Odensaria sochn ok bade sich swa Gud hielpa som tet war then samma brockotta hest, som Laurens Nic:sson j Schärestom solde. Desse äpterscriffne sworo, ath swa sant war:

Per Andersson j Flamsaker	Nichels Eliffson
Oleff Ericsson	Karl Clemitsson
Joan j Höristom	Erich Jordansson
Ingewal j Hörestom	Benct Andersson
Per Clemitsson	Rawal j Slostadhe
Per Ericsson j Flamsta[1])	Ingemundh j Slostade.
Laurens Nielsson	

Ther medh dömpdis hesten Strobuck fry och quitt til for alle til taal ok söchie framdelis hanom til retta, som hesten widerkendes.

Jacob kopperslagere hustru zacher til xij (12) marck fore hustrun hon slogh. Dabit iiij (4) marck.

580. Ingewal Torstensson.

Samma dach stodo vp j retten ärlighe men Mattis Martensson och Nic. Mansson, radmen, ok vnderuiste om then beschatning, som the offuersende ware aff fogatten och radit medh flere dandemen. Tha giordo the tet kunnocht, at samma gardh lagh j Mattis Martenssons grendh och var setter erlich man Ingewal Torstensson til panta fore tw skeppundt kopper aff Nic. Gunnersson och Per Erichson, screddara,[2]) fore tet luffte the fore loffuat hade.[3])

Samma dach Mauricius van Dalen citerede Per Fywmbo prima wyce.

581. Marten Ryaner om Slessz (!) godz.

[**27 februari**]. Mandagen nest epter Mathie apostoli gyorde Marten Ryaner lagh fore ath han jntet ytermera hade aff Clauus Scheelz gotz ytermera än han sielffuer hanom giffuit hade j sino leffuende lyffue och j testament och tet annat vtgiffuit for hans siel y Gudz äre, som han ey haffde eller fran sich lagde aff samma gotz. Thet swor han sielffuer tolffte

[1]) Läsningen av detta ortnamn ej fullt säker.

[2]) Det följande senare tillagt.

[3]) Ett längre tomrum följer.

a korsit, at han jntet ytermera j sine were haffde. Desse epterscriffne ware hans edemen: Clauus offuerskerer, Per Fywmbo smit, Per Fywmbo, Tydecke tunnebindere, Jacob screddere, Clauus Verderman, Jacob Raab, Per Falkensten, Germwndh Jönsson, Gregers j bastuen, Joan Karlsson; syelffuer xij:te (12:e).

Samma dach giorde Hans Becker Anders Raghwalson myndoch och mechtok ath kreffuie hans gieldh wth pa hans wegna, och Andersse bödz wijdh sine iij (3) marck ath fulfölie hans erende.

Samme dach gick Jöns Mickelsson Brwn edh sielffuer xij:te (12:e), ath han ey Hartwijck hade aff hendt tet han hanom hade appenbarlica til laght:

Jöns Balk	Anders Clemitsson
Per Laurensson	Joan Erichsson
Nic. scriffuer köpsuen	Suen Andersson
Oleff Laurensson kötmangere	Jöns Olsson
Swen Sywrdsson	sielffuer xij:te (12:e).
Mickel Ingasson	
Laurens Persson	

Samme dach lange Gregers köpsuen zacer til xl (40) marck 582.
for olaga köp. Dabit v (5) marck.

[**29 februari**]. Odensdagen nest fore fastelauen Hans zadelmakere zacher til xx (20) marck fore sarit, han giorde Nic. sadelmaker.[1])

Samma dach Nic. sadelmakere zacer til vj (6) marck for blanaden, han gaff Jöns sadelmakere. Dabit ij (2) marck.

Desse epterscriffne tych ware fore retta och tygade Nic. Hansson: Oleff j Langarne j Vylleberga sokn, Bencth j Rysne j Spanga sochn, Erick j Vswick, Oleff Nic:sson j Engeby j Lwnda sokn, Pawal klockare j Sponga sochn, Jöns tunnebindere, Jöns Olsson.

Samma dach Nic. scriffuer böd vp pant iij (3:e) tijdt.

Gregers Jönsson citerede Per Olsson, Oleff Kedlssons magh, ij (2:an) tijdh.

Vxor Margit Oleff Anderssons bödh vp pant iij (3:e) tijdh.

---

[1]) Anteckningen överkorsad. I margen: zacer, och därefter: gratis.

Vxor Kaderin Erich Clauussons citerede hustru Martha iij (3:e) resa.

[**19 mars**]. Mandagen nest epter dominicam reminiscere sadis, at Jöns Biörnsson lathe jnkoma mannen j retten jnnen xiiij (14) daga epter pascha.

Samma dagh Jöns Biörnsson zacer til vj (6) marck, ath han ey hiolt borgamesteres bodh, ok bödz hanom än tha wijdh sine xij (12) marck ath fornögie Jesper Norby.[1]) Dabit ij (2) marck.

583. Per Mickelsson och Strobwck.

Sades aff for retta, ath epter thwenna tenckiebokens jnneholilse medh breffuit ath Strobuck schal swa wel leggie sin ancker j Per Mickelssons halffua mwr som forscriffne Peder haffuer sin jnlagth j Strobuckx halffue mwr, ok haffuer Per Mickelssons (!) nagat vpmwrat pa mwrän eller forbetredh, tet schal Strobuck hanom bethale och fornöie epter dandementz skön hwadh werdt är, ok siden brucka mwren bade til hopa, epter han hörer thöm badom til. Jtem ware och zache, ath fornempde Per Mickelsson wille ey tilstede, ath Strobuck schulle jnleggie sine ancker jn vtj hans halffue mwr, tha schulle Per Mickelsson vthbryta sine ancker vtaff Strobuckx halffue mwr ok hwar sidan jnleggie thöm j theris eghin halffua mwr ok hwar pa sine side stande sin egen fara medh sit hwssz. Moth huilken aff sagde reth Per Mickelsson sade, swa sägiende ath »jach straffer edher reth ecke, än jach later mik ey ther medh ath nögie», ok jnsatte j (1) rinsk gullene j rette pa xx (20) marck och sköt sigh jn fore var herre och höffuitzman her Sten Sture och rikesens raadh medh sith waadh.

584. Samma dach sades aff fore retta, ath epter schipper Jöns och Laurens Nielsson widerkendes, ath the gaffue gieldeneren dach, the hade hustru Kadrin j mwren fore loffuet, ok togo mannen til thöm, äre the plictoge giffue henne sine peninga jnnen xiiij (14) daga vijdh theris iij (3) marck.

Maricius van Dalen citerede Peder Fywmbo ij (2:an) tijdh.[2])

[**21 mars**]. Odensdagen nest epter dominicam reminiscere

[1]) Det följande senare tillagt.

[2]) Hela anteckningen tycks vara efteråt inskjuten.

sades aff fore retta, ath Lasse scriffuere Snörrepijl giffue Ewerth Döringk pant eller peninga jnnen xiiij (14) dagha eller setie hanom faste borgen wijdh iij (3) marck.

Hinrik Öttingk citerede Joan Lyndorm, Rolff, Birgitta Vrbanus, Metta höna bondhe, Birgitta Jöns Finnes hwar thera iij (3:e) resa.

Sades aff fore retta, ath Marten Kusthe scal giffue Hinrik Olsson sine peninga jnnen xiiij (14) daga wijdh sine iij (3) marck.

[**24 mars**]. Lögerdagen post dominicam reminiscere, som war epter Benedicti abbatis, sades aff fore retta, ath Snörrepiil och hans magh skole lata schatta hwsit offuan och nedan til hopa medh grunden tet thöm tilhörer, ok hwadh tet tha aff dandemen schattat warder schal Snörrepiil giffue sin magh aff fierde parten.

Sades, ath Jacob Torstensson giffue Per Japsson pant eller peninga jnnen xiiij (14) daga tet han tilstaar, och tet andra göre hanom lagh fore epter pascha nestkomande.

Sades aff fore retta, ath Rolff smid fornöie Torsten for 585.
schippet, swa at Torsten jntet ytermera effter clager. Tha sades, at Rolff medh sine stalbröder schal vtgiffue vj (6) marck; ther haffuer och Torsten latit sigh atnögie for radzsens bön schul.

Oleff Hoppaner.

[**28 mars**]. Samma dach, odensdagen nest epter dominicam oculi,[1]) stode vp j retten Oleff[2]) Jönsson j Ösma, Clemit Jönsson medh flere bade men och quinner och[3]) gaffuo Oleff Hoppener[4]) quitt, lyduch ok lössz for the gieldh, som Laurens Jönsson köpsuen thöm tenetur war, Gudh hans siel nade, huilken som druncnade nw eth aar var j höstes forlidit pa Nic. Hawlayns schip medh andre flere, Gudh allis theris siel nade. Tha hade fornempde Oleff Hoppaner ok Laurens Jönsson köt-mangere j Grabrödra nagat aff framledne Laurens Jönsson til göme, bade rede peninga och klede, som löpp sich wijdh xl

[1]) Dateringen »odensdagen nest epter dominicam oculi» (= 28 mars) stämmer ej med »Samma dach».

[2]) »Oleff» tillskrivet efteråt.

[3]) Därefter, överstruket: talede.

[4]) Därefter, överstruket: til.

(40) m*arck* och xiiij (14) sol*idis*, som aff gode dandem*en* schattat och rechnath warth; ok gielden, som aaklagad*es*, ware lxx (70) m*arck* och xviij (18) öre som gieldener*ane* sielue wille holle m*edh* ther*is*[1]) edh hwar j sin stadh, at fram*ledne* Laur*ens* war thöm swa mykit t*enetur*. Tha for nag*ra* dagha hade arffuingen w*a*rit til talz j godem*en*tz n*er*ware*n* och seet gotzit ok hört gielden ok w*a*rit ther om for rette, offu*er* huilkit ther ware dandem*en* offu*er*wijste, som ware Jacob Moyse, Nic. scriffu*er* och Pelle P*ersson*, radmen. Tha arffuing*en* gielden hörde, gik han plat aff och wid*er*zade bade arff och gieldh. Tha j dandem*en*tz n*er*ware*n* partad*es* gielden, ok tha bethalad*es* aff-
586. slaende aff m*arck* som aff m*arck*, ort*ug* och öre t*esliges*. Ther medh stode for*scriffne* gieldener*a* ok gaffuo Ol*eff* Hoppaner ok Laur*ens* Jönson quit*t* och fry for[2]) the gieldh ok loto sich hwar m*edh* nögie, epter ther a ferda war.

Jacob Moyse bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

Hinr*ik* köt*mangere* bödh vp pant iij:e (3:e) tijdh.

Peder t*imberman* bödh vp pant iij:e (3:e) tijdt.

Sad*es*, at Enewoldh schal fornöie Tyle Hampa m*edh* pant eller pen*inga* jnnen xiiij (14) daga wijdh sine iij (3) m*arck*.

Samma dach Jöns scr*eddere* zacer til xij (12) m*arck*, for han kallade Alexander gulsmit en forwnnen horensson och tiwff.[3]) Dabit iij (3) m*arck*.

Samma dach Alexander zacer til vj (6) m*arck* fore oquedens ordh, han hade giffuit Jöns scr*eddere*. Dabit ij (2) m*arck*.[4]) Ok scr*edderen* bödhz wijdh sine pe*ninga* ath böte glasswyndöet j gen, som hans hustru swnder slogh.

Matt*is* F*inne* feste lagh sielff vj:e (6:e).

Vxor Walburgh Hoghbens c*iterede* Matt*is* brygiares hustru iiij (4:e) resa.

Sad*es*, at Hinr*ik* van Essen giffue Temme pant eller pen*inga* jnnen xiiij (14) daga.

---

[1]) Urspr.: syn.

[2]) Därefter, överstruket: t*et*.

[3]) Det följande senare tillskrivet.

[4]) Orden: »dabit ij marck» inskrivna senare än den omgivande texten.

Mickel[1]) mwramestere drengh feste lagh sielffuer vj:e (6:e), 587.
ath han ey slogh quinnan, som hanom til legges.

[**2 april**]. Mandagen post dominicam letare Mickel fiskere drengh zacher til xij (12) marck for slagith han slogh then andra bathen.[2]) Dabit j (1) marck.

Per Olssons medh axlana witne.

Joan Nic:sson, Abraham smidh, Gerdt Bryngeman, Hinrik Japsson semskere, Jöns Laurensson sartor, Per Olsson, Hinrik Olsson, Biörn Nic:sson. Desse witnade och wore redebone ath göre theris eedh pa ath swinet hörde Peder Olsson til.

Erick Suensons tygh.

Jacob Torstensson, Per Nic:sson, Mattis Andersson, Per Hollingersson, Jöns sartor, Hans Suensson. Tesse forscriffne tygade, ath Erich Suensson hade ene swa dana soo; ecke withe the fulleliga eller wele holle medh theris edh, om tet är sama soo.

Erich Suensons pigha tygade och tilstodh, at hon stillade sona, tha hon tiente hanom, ok kende sona medh tet merkit hon hade pa ryggen j börsterne; än the merkie soon hade j öronen, antinge nyt eller gamalt, ther weth hon jntet aff[3]) ok a[l]drich wiste.

Sama dach wort radit swa offuer ene, ath the wele vnne och forlene mester Berendh apotekare ij (2) aarss fry hwsalön j Gerdt Suborgx hwssz; ther medh wardh, schot och daxverke fry for alle vthlegninger a stadzsens wegne.

Samma dach bödz Karl werchmesteres vxor wijdh sine iij 588.
(3) marck ath förnöie Jöns sartor.

Hinrik kötmangere bödh vp pant iij:e (3:e) tiidh.

Clauus Olsson citerede hachamakersken iij:e (3:e) tijdh.

Nic. Jensson citerede Hartwijk Weydeman iij (3:e).

Trosa Joan citerede Laurens Matson iij (3:e) tiidh.

Wyllam Dös citerede vxor Ingeborgh Clemit Benctsons iij (3:e) tijdh.

Knwt Hinriksson wort citered aff Simon Bohult iij:e (3:e) resa.

---

[1]) Ändrat från: Benct.

[2]) Det följande senare tillskrivet.

[3]) Därefter, överstruket: eller.

Pelle Persson feste lagh sielff vj:e (6:e), ath han ey kallade henne — —[1])

Desse witnede, ath Erichx sön j Bagerne bröth vp dören om thöm, ther the jnne ware, och högh strax pa thöm, ther jnne ware. Vitnen äre desse epterscriffne: Pedher sutor j Spanga sokn och Erick j Eneby.

Sades, ath haffuer Mattis Hansson nochrom androm bethalit eller förnöght än Hans Japsson hanom befalit haffuer, tha tale ther til sielffuer; än thet han är Mattis tenetur, tet betale hanom eller fornögie medh pant eller peninga jnnen solseth[2]) wijdh sine iij (3) marck.

Sades, ath Harthwijck fornöie Nic. Jensson wijdh sine iij (3) marck, Per Michelssons gest.

Samma dach leydages (!) ok felades Per Fymbo for gesta gotz.

589. [**4 april**]. Odensdagen post dominicam letare sades, at[3]) Mattis kopperslagere köpman rechne medh sine gieldenere.

Samma dach Benct Kogh citerede schipper Rawal iij (3:e) sin.

Rasmus citerede Benct Brynck iij (3:e) resa.

Her Anders Rodolphj citerede Clauus Verderman, Benct belteres hustru och Erich borgamesteres hustru iij (3:e) rese.

Ragnil gragasen citerede mester Lodewiickx swera iij (3:e) sin.

Hinrik Hoghwsens hustru citerede Hartwijk iij (3:e) sin.

[**9 april**]. Mandagen post judicare. Schipper Kannegeter rechte handene for vj (6) marck for sith ohöffuitzska taal for retta. Dabit ij (2) marck.

Samma dach Berendh Kynd feste lagh sielff vj:e (6:e) fore ath han ey kallade schipperen eth droch och en forreder.

Staffan[4]) citerede Jöns Olsson iij (3:e) sin.

Oleff Kuse citerede Jens Olsson iij (3:e) sin.

---

[1]) Anteckningen ofullbordad.

[2]) I st. f. »solseth» urspr.: xiiij (14) daga.

[3]) »sades at» tillagt över raden.

[4]) Därefter, överstruket: fornöie.

Staffan Westgöte *citerede* Lasse leerfoth iij (3:e) sin och *Cr*istin Skanin*g*x.

Jöns Mwssz.

[**26 mars**]. Sa*m*ma ma*n*dagin p*ost* dom*i*nicam oculj[1]) stodh vp j retten hustru Philippa, Berendh sutoris hustru, och vplot Jens Mwssz allan sin deel, henne til fallen war j then gardh westan mwr epter sin dandeman Berendh, som the vtj bodde j hans liffue, belegen j Laurens Hanssons Telie grend nest sunnan Botwijdh gritegiwteres grendh, huilken deel hon kendes ath Jöns Mwssz henne wel fornögit hade, som lengden är xviij (18) alna och bredleken xij (12) alna ok ligger nest nedan Oleff Langx gardh.[2])

Hans Laurensson ok hans swera hwstru Anna. 590.

Samma dach stodh vp j retten Knwt guldh[smit] fulmechtoger giorder aff Hans Laurensson[3]) j dandementz nerwaren ok vplot hustru Anna, Otta gulsmitz effterleffue, tet gambla husit hon nw vtj boor medh then gambla nordasta boden pa vestra sidan medh then hörnboden vijdh torgit ligger, vestan porten jn vtj garden är ok medh en fryan jngangh jn j garden. Teslikes stode hustru Anna och tha j gen vploth sinom kera swagh[4]) Hans Laurensson medh sina hustru then gatha bodh och kellere, som ligger vestan torgit vnder Mans köpmantz hussz, medh then gatabodh vestan husit vijdh södra westra hörnit nest sunnan then j mellen boden, som til prebende giffuen är, ok medh then gatabodh wijdh torgit ligger östan jngangx porten medh then öffra delin offuer porten ok gataboderne är ok medh halffua stugu kammaren pa vestra sidan pa hörnit sunnan hustru Anna stugu är, om hanom teckes then öffra delen vpböggie eller vpmura, vppa huilken vplaten (!) the bade sin fridzskyllingh vplade som lagh segie.[5])

---

[1]) Orden: »mandagin post dominicam oculj» (= 26 mars) äro efteråt tillskrivna över raden. De stämma ej med »Samma».

[2]) Jämf. jordeboken, sid. 201 f., n. 1208 (under 26 mars).

[3]) »aff Hans Laurensson» tillagt över raden.

[4]) Därefter, utstruket: ok dotter.

[5]) Jämf. jordeboken, sid. 202, n. 1209 (under 26 mars).

Laurens —[1]) j Gragasenne grendh.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —[2]).

591. Pedher skomagere.

[**2 april**]. Mandagin post dominicam letare stode fore retta Anders Persson radhman och var aldelis vel fortänckt medh sina hustru och vploth Per Jönsson Swart sith vpbögda stenhussz östan mwr belegit j Mwgils grendh, huilket Anders sielff vpbögdt hade medh the andra thw husen nedan fore, huilket huss han hanom solde medh tre frya mwra och en halff mwr nedan östan fore til sit egit hwssz, thöm badom til bruchande, frith och quitt til ewerdeliga egha fore sit egith.[3])

592. [**28 april**]. Lögerdagen nest fore quasimodogenitj valdes alle stadzsens embetzmen.

Samma dach tygade tesse epterscriffne medh Enewol fiskere, at han war sancte Johannis baptista dach her j Stocholm nest forleden, primo: Hinrik myntere, Erich Klauusson, Benct Brynck.[4])

Samma dach sades, ath Suerkel fiskere fornöie Johan Suenson pant eller peninga jnnen solseth wijdh iij (3) marck.[5])

---

[1]) Tomrum för till- eller fadersnamnet.

[2]) Någon på rubriken följande anteckning har aldrig införts; plats för ändamålet har dock reserverats nederst sid. 590 och å övre delen av sid. 591.

[3]) Motsvarande anteckning i jordeboken (sid. 182, n. 1158) har av jordebokens utgivare hänförts till *mars 1491*.

[4]) Jämf. Stockholms stads tänkeböcker 1492—1500, sid. 2.

[5]) Sidan 593 i handskriften är blank. Å sid. 594, tänkeboksvolymens sista sida, läses följande minnesanteckning (jämf. ovan sidd. 512, 527 och jordeboken, sid. 197 f.):

Staffan Westgöte, Joan Jönsson, Anders Suensson ere gode fore arffuit effter Laurens Suensson, swa at testamentarij Per Mickelsson, Philpus Jensson äre quitth fore aklagere födde och ofödde.

Å samma sida ytterligare några lösa anteckningar, alla överkorsade:

Her Göstaff Stures breff om ij° (200) marck, som han forbetrede frw Birgittes margangaffuer, ij° (200) swara nobla.

Jtem xv (15) marck for xv (15) lodh bösser Clauus köchemester.

Mans tolk, Suen Jonsson, Staffan Vibbesson, Oleff scriffuer, Nic. Olsson.

Bilagor.

1. *Brev av bröderna i s. Nikolai, s. Gertruds och s. Knuts gillen i Stockholm angående de tre gillenas förening [1486]. Fragmentariskt koncept av stadsskrivaren Ingevalds hand.*[1])

Th*e*t skal allom man*n*om witt*e*rliget wara, som thetta breff see ell*i*r höra, atwij sancti Nicolauesse brödh*e*r[2]), s*anc*te Gertrude och s*anc*tj Knutz bröd*e*r j Stocholm haffu*o*m oss endreckteligan samfälth til eth rätt kerliget brödherskap obryteligan[2]) ath holda skolandes til euig tidh m*e*th the bröd*e*r nw äro och ept*i*rkomand*e*s warda, swa th*e*t wij[3]) wili*o*m alla haffua en suenskan aal[derman][4]) oc alle niwtand*e*s s*anc*tj Nicolaj skraa[5]) [ ] gyldes egholutom hwat th*e*t helst[6]

2. *Brev av onämnd präst (i Norrland?) till ärkebiskop Jakob Ulfsson, utan datum. Fragmentariskt koncept av stadsskrivaren Ingevalds hand.*[7])

Myna ödmyuka och w*e*rldzskylloga helsa [ ]. Nadoge h*e*rre oc w*e*rdog fad*e*r, som ed*e*r werdo[ ] tal som jach m*e*th edh*e*r w*e*rdoge nadhe [ ] edh*e*r w*e*rdoge nade oc

[1]) Detta koncept, som omnämnts ovan sid. 86 noten, har i sitt fullständiga skick uppenbarligen utgjort förlagan för det brev av de tre gillenas bröder, som enligt rådets beslut 18 dec. 1486 (se ovan sid. 184) skulle bekräftas även med stadens sekret och som man tydligtvis just då stod i begrepp att utfärda.

[2]) Ordet är utstruket.

[3]) Detta ord är dubbelskrivet.

[4]) De båda sista orden äro svårlästa, men läsningen torde vara riktig.

[5]) I st. f. »warda, swa thet wij — — — sanctj Nicolaj skraa» har Ingevald ursprungligen skrivit: swa at wij alle skulo bliffua j eth fast, stadogt bröd*e*rskap ok niwtand*e*s ena skraa.

[6]) Fortsättningen är bortklippt. Då Ingevald sålunda stympade konceptet, har han klippt av det så snett, att de första orden i sista kvarstående raden, i avtrycket här ovan markerade genom lucka inom klammer, också gått förlorade.

[7]) Konceptet upptager versosidan av försättsbladet till tänkeboksvolymen för ämbetsåren 1484—1488. Vid inhäftandet har papperbladets

som jak tha war [ ] mylda tilsyn och hielp til eth *a*nnet [ ] roligheet, oc mest fore myn krauel [ ] wäl ath färdas til siös, teslik*es* och fo[ ] Vma och Gr*u*ndeswnda *etcetera*. Kere nadoge [ ] en owilie är kome*n* j millo*m* the*n* gode [ ] soknamen, huilket mik doch storliga*n* [ ] w*er*doga nade wilde ecke lata honom bl[ ] ha*n* skulde th*et* resinera, tha är therom [ ] w*er*doga nade, ath edher w*er*doge wilde [ ] Estwna, jach wil altidh wara ödmy[ ] til atgöra huat ed*er* w*er*doge nade liuff[ ] maa bliffua wiss pa a*n*nat therra. Ja[ ] nade m*eth* xxx (30) m*arck* reda peni*n*ga o[ ], som jak fick j arff efft*ir* myn kere f[ ]. Herom är jak ed*er* w*er*doge nade ödmyu[ ] saker skuld, som forrörda äro, bade for m[ ], som ther nw äro pa färda. Huat jach haf[ ], th*et* skal bliffua offorswmat vt*an* alth twy[ ] altid g*er*na göra huat ed*er* w*er*doge nade [ ] altzuoldog Gud, jomffr*u* Mar*ia* oc s*anc*te Eric [ ].

---

högra kant avklippts eller bortrivits; de härigenom uppkomna luckorna i texten ha i avtrycket här ovan markerats genom klammer. — Att brevet utgör en supplik om Estuna gäll i Uppland, som väntades bli ledigt i följd av därvarande kyrkoherdes konflikt med sina sockenbor, och att det är ställt till ärkebiskop Jakob, framgår tydligt av innehållet. Tydligt nog är också, att den präst, för vars räkning stadsskrivaren Ingevald uppsatte konceptet, hade sitt pastorat någonstädes i de nordsvenska landskapen, varifrån han nu önskade förflyttning. Den gissningen ligger nära till hands, att han var identisk med den herr Joan i Estuna, som från 1480-talets mitt vid flera tillfällen uppträder i Stockholms tänkeböcker och som dog senast 1491 (se ovan sidd. 100, 114, 223, 565; jämf. Stockholms tänkeböcker 1492—1500, sid. 191). I så fall skulle denne Estunapräst en tid ha varit bosatt i Norrland men därefter fått sin i brevet uttryckta önskan om befordran till ett sydligare gäll uppfylld. I själva verket är det mycket, som tyder på identitet mellan herr Joan i Estuna och en herr Joan i Holm (trol. Holms socken i Medelpad; Upplandssocknen med samma namn brukade vid denna tid skrivas Holmbo eller Holbo), vilken i slutet av 1470-talet och i 1480-talets begynnelse några gånger omnämnes i Stockholms tänkeböcker (Hildebrands del, sidd. 153, 208, 226) som fastighetsinnehavare i staden och broder till rådm. Anders Jonssons avl. hustru (förmodl. var han bördig från Stockholm). Under nu antydda förutsättning skulle brevet vara att datera till något av de första åren på 1480-talet.

3. *Brev av Olof Andersson till Stockholms borgmästare och råd, utan datum (1474—1480).*[1])

Kärä her borgheremästher och raadh, maghe J wetha, at thennä epther scriffanna beskedelik dandhemän Per Jönson, Inghewal Torsthenson, Andres Jonson, Jwan Styngh raadmän i Stocholm the haffua giorth oc pa thagith en sämio och eendräkth i millom min swagher Hinrik Olefson, som min systher tilforendhe aatthe Gudh hennis siäl naade *etcetera*, och mik i millom om thet til tal jak til honom hadhe pa myn käre moders, myn systhers och mina wäighna om fasth och lösth, som fornempda Hinrik Olson her til brwkath haffwer, och som the dandemen ther til nw nempdha äre haffuä thet lacth och offwer wägith os i millom epther bäggis war wilkoor och godhwilia, ther lather jak mik fwlleleg ath nooya; och epther thet Hinrik Olson min swager haffwer mik wäl bethaladh och fornöögth redhelighe til godho i alle matthe som en dandeman, tha laather jak honom alztynges frii, qwith, ledegh och löös paa min moders, myn systhers och mina wäghna, ok än om nager wille ther framdelis pa thala, mädan sa giorth medh rättha. Käre her borgeremästher ok raadh, thetta forscriffna wil jak fwlkompligh til stha, ä hwar jach wardher til kalladher. Jtem bekennis och jak, thet jak är min swagh Hinrik Olson viij (8) mark skyllogh vppa thet forscriffna bythe, som the dandhemän wäl witherligh är, som pa thet bythet ware. Her medh idher alzwolldogom Gwdi befalendes.

Olef Andresson.

---

[1]) Lös handling, instucken vid sid. 149 i tänkeboksvolymen 1479—1483. På baksidan har stadsskrivaren Ingevald gjort ett par hastigt nedkastade och därefter överstrukna konceptanteckningar, av vilka den ena upptager namnen Olaff Jonsson i Henemora och Andres Andresson i Flyna; den hänför sig till en anteckning i tänkeboken 21 aug. 1480 (Hildebrands del, sid. 257). Före detta datum bör Olof Anderssons ovan avtryckta brev alltså vara skrivet. Å andra sidan kan det icke ha skrivits tidigare än 1474; först det året inträdde Ingevald Torstensson och Joan Styng i rådet.

4. *Anteckningar om dom i ett brottmål och om brottslingens avrättning 13 mars 1480.*[1])

Thenne Magnis j Slada j Holdenäs sockn, som hade mörth mannen j Holdenäs j baaten, bleff stälgd fore the zakenä efftir ty som the twa tolffter[2]), som honom dömpde, feria secunda proxima post dominicam letare anno domini Mcdlxxx, tha stodh forscripne Magnis sin rätt[3]). Jtem thenna tolff ranthsakada thet mordeth j Löfsta, primo Jon Olsson herethzhöffdinge j Vesslandh, Hans Hansson, Anders Mikkelsson j Walle, Niels Olsson j Slotthereth, Olaff lenssman, Anders Ericsson j Nöta j Wesslandh, Jöns j Swaneby j Tierpe, Jap j Forss, Laurens j Walskogh, Anders Drenghson j Skerpinge, Crisman j Svnda, Jap Nielsson j Skerpinge. Jtem j the andra nempdh: Erik j Elborda, Jöns j Fäladaboda, Jap Person j Akerby, Eric Persson j Skerplinge, Birgher j Hycklinge, Jon Karsson j Gregeboda, Anders Olson j Ewerlena, Anders j Hokonnabo, Tydman j Gewlä, Jöns ibidem, Holgherdh j Skerplinge, Pädh Hakonsson.

5. *Anteckning om Mikel Nilsson, borgare i Danzig. Utan datum.*[4])

Mikell Nilsson, borgare j Danzeke: jtem xj (11) tunnar salth, jtem skiptakel fore xxx (30) marck, jtem ny kaabell och trassar for xv (15) marck; thetta forscripna gotz hörer forscripna Mikel Nilsson till.

---

[1]) Dessa anteckningar äro skrivna på ett papper, som instuckits kring sidorna 7 och 38 i tänkeboksvolymen 1479—1483. De äro flyktigt omnämnda i en not i Hildebrands del (sid. 237) men synas förtjäna att in extenso avtryckas. — Den livdömde mördarens avrättning torde ha ägt rum i Stockholm.

[2]) Något ord uteglömt.

[3]) Så långt förete anteckningarna stadsskrivaren Ingevalds piktur. Det följande, av okänd hand, läses å papperets andra sida.

[4]) Lös lapp vid sid. 47 i tänkeboksvolymen 1479—1483. Pikturen synes vara stadsskrivaren Ingevalds.

Anmärkningar (och rättelser).[1])

Sid. 15, r. 16, Philpusso*n*; bör troligen läsas: Philpusse.

Sid. 18, r. 8; läs: Andre*s* Hiort beltare.

Sid. 48, r. 13 nedifr. Ett svagt streck över »her» i »her Gärd» bör möjligen fattas så, att skrivaren velat låta detta ord utgå. Jämf. sid. 57, r. 4: Gerd Nyientorp, utan herretitel.

Sid. 67, sista textraden: kommat före *wnt* utgår.

Sid. 73, anteckningen om Magnis Tolk (tillnamnet bör skrivas med stor bokstav). Motsvarande anteckning i jordeboken är där daterad *8* dec. (odensdaghen nest *fore* Lucie).

Sid. 86, noten. Det här omnämnda fragmentariska brevkonceptet har tillkommit år 1486 och är tryckt som bilaga ovan sid. 615.

Sid. 111, stycket om Herman Messman. Jämf SkB III sid. 307 f. (brev 16 april 1484).

Sid. 127, r. 14. Med »Helge lösn» avses säkert den undergörande korsbilden i Stockholms Svartbrödrakloster. Jämf. Script. rer. Suec. III: 2, sid. 276 ff., Samfundet S:t Eriks årsbok 1916, sid. 30 f., Y. Brilioth, Svensk kyrka . . . 1363—1414 (1925), sid. 260, Svenska Akademiens Ordbok, art. *lösen,* och C. R. af Ugglas i Fornvännen 1943, sid. 83.

Sid. 138, r. 13; läs: the ne*r*waro.

Sid. 144, r. 8 nedifr. Framför »Sabbato» insättes: [*20 maj*].

Sid. 159, anteckningarna om Otte Brakel. Märkliga, hittills obeaktade upplysningar om dennes ärende i Sverige 1486 föreligga i ett brev till Sten Sture från arkidiakonen i Lübeck mäster Johan Breide, daterat Lübeck 14 dec. 1486 (Sverige A III, Diverse, Danska riksark.). Där nämnes även den i tänkeboken ett par gånger omtalade mäster Cristianus, Sten Stures »tjänare».

Sid. 159, r. 11 nedifr., Pofans; bör troligen läsas: Posans.

Sid. 161, r. 1, stadzsins jordabok; jämf. JB I, sid. 376 f., nr 751.

Sid. 164, r. 19; läs: Wigxlene (= Weichsel). Jämf. sidd. 166, 167.

Sid. 172, r. 2—5; jämf. Stockholms stads privilegiebref 1423—1700, sid. 6.

Sid. 176, r. 13, stadzsins jordabok; jämf. JB I, sid. 405 f., nr 798.

[1]) I de fall, då andra delar i serien »Stockholms stadsböcker från äldre tid» här citeras, användas för boktitlarna samma förkortningar som i registeravdelningen (se nedan sid. 813 ff.).

Sid. 176, r. 20; läs: Zodde.

Sid. 183, not 2; läs: 1474—1498.

Sid. 189, r. 13, Per Skytta; denna rubrik har ej något skönjbart samband med efterföljande text.

Sid. 192, not 1, r. 7—9; den här omnämnda jordeboksnotisen förekommer även i tänkeboken men under år 1488, se sid. 256 f.

Sid. 207, r. 1, grindh. Ordet kan icke läsas på annat sätt; jämf. sid. 546, r. 24. Såsom förste arkivarien G. Bolin påpekat för utg., är det här trol. fråga om den plats på Åsön, där på 1500-talet den staden tillhöriga tegelladan »vid Grind» (eller »vid grinden») var uppförd. Jämf. Stockholms tänkeböcker 1576—1578 (1943) sid. 326, F. de Brun, Holmiana et alia V sidd. 168, 195 och G. Bolin, Stockholms uppkomst (1933) sid. 280. — Rubriken »Muramesterene» sid. 206, r. 3 nedifr. *har* tydligen samband med anteckningens innehåll, även om sambandet icke direkt framgår av ordalagen i texten.

Sid. 218, »Om myntamesteren» = Hans Grave. Till belysning av denna notis bör påpekas, att Sten Sture september—november 1487 vistades i Finland. Då riksföreståndaren själv sålunda icke var tillstädes, har man hänvänt sig till dennes maka fru Ingeborg (»min frwe») och till Nils Sture — som vid förfall för herr Sten brukade utöva regentens funktioner — för att erhålla ett i möjligaste mån auktoritativt besked, huruvida den i fängelset avlidne statsförbrytaren Hans Grave kunde få begravas i vigd jord eller ej. Att man samtidigt också tillfrågat Kort Rogge i saken, har berott antingen på Strängnäsbiskopens rent andliga myndighet eller till äventyrs även på hans egenskap av Sveriges rikskansler. Jämf. Gottfrid Carlsson, Hemming Gadh (1915), sid. 30.

Sid. 219, r. 7 (och sid. 312, r. 25). *Prosten*, som under ämbetsåren 1483—1491 ett par gånger nämnes vid namn i tänkeboken (sid. 92, herr Olof [Andree]; sid. 596, herr Anders [Rodolphi]), synes ha varit ett slags förman för de vid Bykyrkan tjänstgörande prebendaterna och var tillika, när kyrkoherdeämbetet var vakant eller när dess innehavare ej själv kunde fungera, ställföreträdande kyrkoherde (»i kirkioherrans stadh», se sid. 137 och TB III, sid. 137: testamentsbrev 12 mars 1491). Jämf. TB III, sid. 324 (läs: *pro*stin, r. 15) och sid. 405 (*pro*stin, r. 5 nedifr.); TB IV, sid. 174 (*pro*sten, r. 4 nedifr.). Se även H. Schück, Stockholm vid 1400-talets slut (1940), sid. 133.

Sid. 229, noten. Anteckningen om Anders Svensson (sid. 230) hör troligen till 22 okt., eftersom Philpus Jensson där ännu uppträ-

der som slottsfogde; den nästföljande slottsfogden, Erik Turesson, tjänstgör i denna sin befattning redan 5 nov. (sid. 229, r. 11).

Sid. 233, r. 5 nedifr., Lenameck. Kan även läsas: Leuameck.

Sid. 236, r. 10. Citationstecknet efter *hielp* har bortfallit.

Sid. 236, r. 9—8 nedifr. Interpunktionen bör vara: *Tha swarade pygan: Ok, kere Kaderin, jach tor tet ey sägie»*. Formen *ok* (= ack) avser måhända att illustrera pigans »finszka maal».

Sid. 250, r. 3: efter *gest* insättes ett komma; r. 4: kommat före *ok* utgår; r. 8: efter *vntsägning* har citationstecknet bortfallit.

Sid. 260, r. 21; läs: döuickat.

Sid. 269, r. 20; läs: bor*gamestere*.

Sid. 279, r. 9. Orden: »Gud theris siel nade» bli i detta sammanhang begripliga, om de få antagas åsyfta *både* Hans Dene gamle och Hans Dene unge.

Sid. 281, »Olaga hampnar». Åtminstone vad beträffar Svinnegarn, Sko kloster och den för sitt undergörande kors ryktbara kyrkan i Näs (Enköpings-Näs), voro de folksamlingar och »höghtider», som här omtalas, till sin egentliga innebörd av religiös karaktär. Se Nils Ahnlund, Svensk sägen och hävd (1928), kapitlet Svinnegarns källa, och Harald Olsson, Johannes Messenius' Scondia illustrata (1944), sid. 273 f.

Sid. 309 f., anteckningen om Philpus Jensson och Hans Priwalk. Denna anteckning har direkt motsvarighet i jordeboken (JB II, sid. 140 f., nr 1080).

Sid. 312, r. 24, Hawka. Denna grova förvanskning av det finska sockennamnet Halikko (Halika) måste ha berott på hör- eller läsfel.

Sid. 318, r. 20. Mellan »Berga» och »j Myreby» bör troligen insättas ett komma.

Sid. 323, anteckningen om Margit Kylans. Jämf. JB II, sid. 107 f., nr 1021.

Sid. 335, not 2. Jämf. sid. 80.

Sid. 366, r. 19—21. »Kunne thu drenckie mik eller forgöre medh en skedh ful medh watn, thu önskede ey större kar til» återger ett ordstäv: se E. Lidéns utredning i Saga och sed 1932—1934, sid. 12 ff.

Sid. 369, r. 5. Borgmästarehustrun Lisabets resa till Vadstena har säkert föranletts av den stora translationsfesten därstädes 1 aug. 1489, vid vilken den heliga Katarina, Birgittas dotter, skrinlades; jämf. Script. rer. Suec. III: 2, sid. 268 ff.

Sid. 395 f., förteckningen över de tjugufyra stadsfullmäktige. Det är sannolikt och motsäges icke av de handskriftliga förhållandena, att denna förteckning, som upptager ett särskilt blad i handskriften, införts ganska långt efter november 1489. Martin Ryaner, en av de fullmäktige för södra kvarteret (sid. 396), svor

sin borgared först den 22 mars 1490 (sid. 424); eftersom hans namn uppenbarligen redan från början förekommit i förteckningen (och sålunda icke efteråt införts), måste det i förteckningen omförmälda fullmäktigevalet alltså ha förrättats tidigast på våren 1490 och är förmodligen att datera till en ännu något senare tidpunkt. Nästföljande fullmäktigeval förrättades enligt tänkeböckerna först i okt. 1492 (TB III, sid. 44 ff.).

Sid. 396, r. 12. I Nils Jensson Styngs namn är »Styng» skrivet så tätt inpå högra kanten, att det är ovisst, om Helmik icke avsett att skriva: Styngx (jämf. sid. 588).

Sid. 399, r. 10—11. Den av stadsskrivaren omnämnda anteckningen i 1492 års tänkebok återfinnes i verkligheten under den *19* nov. 1492 (TB III, sid. 52 f.).

Sid. 416, r. 8 nedifr. Citationstecknet före *ney* har bortfallit.

Sid. 418, anteckningen om Margit halvstops trolldom. Se E. Lidén i Arkiv f. nord. filologi 49 (1933) sid. 323 och E. Noreen i Meijerbergs arkiv f. sv. ordforskning, 3 sid. 18 f.

Sid. 434, not 3. Det här avtryckta testamentsbrevet förskriver sig från 1500-talets andra decennium. Testator, broder Klemit i Svartbrödraklostret, var son till den 1496 eller 1497 avlidne Mattis grytagjutare och dennes hustru Anna, vilken efter att ha varit omgift med skeppar Olof Tavast ånyo blev änka 1502 eller 1503. Själv omnämnes Klemit i tänkeböckerna första gången 5 apr. 1497, då han tydligen blott var ett barn (TB III, sid. 323; jämf. TB IV, sidd. 111 f., 148). Som broder (»ungbroder») i Svartbrödraklostret nämnes han juli—augusti 1511 (TB IV, sidd. 203, 204 f.). 1 apr. 1517 var han död (TB V, sid. 147; den här förekommande uppgiften, att han blott var styvson till hustru Anna, strider mot alla andra källnotiser och måste bero på ett misstag), och under mellantiden har hans testamentsbrev uppenbarligen tillkommit. Att den förmögne Stockholmsborgaren Simon skräddare (avrättad vid Stockholms blodbad, Olaus Petri krönika) förvaltade hans fädernearv, framgår även av tänkeböckerna (TB V, sid. 147; jämf. TB IV, sid. 203, och TB V, sid. 254). Klemits moder hustru Anna levde ännu 1519, tydligen i stor fattigdom (TB V, sidd. 257, 262; SkB III, sid. 142). Den broder till Klemit, som ihågkommes i testamentet, var av allt att döma hans halvbroder och son till Olof Tavast; han nämnes även i en tänkeboksnotis (TB V, sid. 147). Den i slutet av testamentsbrevet omnämnda anteckningen i tänkeboken kan ej identifieras; möjligen har den ingått i den förlorade tänkeboksvolym, som omfattade tiden maj 1508—maj 1511.

Sid. 457 f., anteckningen om Erik Johansson (Vasa). Herr Nils Erikssons (och hans broder Erik Erikssons) intervention för Erik Johansson vid detta tillfälle får nog betraktas som ett tecken på att giftermålet mellan Cecilia Månsdotter, Nils Erikssons styvdotter, och Erik Johansson redan var avtalat. Emellertid var bröllopet ännu ej firat; 12 juli 1492 kallas Erik Johansson »welbyrdog *swen*» (Upplands lagmansdombok 1490—1494, sid. 61) och var alltså vid den tidpunkten fortfarande ogift.

Sid. 476, sista textraden. »Peder Japssons» är tydligen felskrivning för: Lasse Japssons.

Sid. 544, anteckningen om Erik Trolles edgång. Av ett pergamentsbrev i Riksarkivet 19 juni 1491 (Frans de Brun, Holmiana et alia IV, sid. 238) framgår, att herr Erik Ottesson krävt Erik Trolle på 60 mark, som dennes företrädare i äktenskapet herr Gustaf Karlsson (gumsehuvud) hade varit skyldig Erik Ottessons fader herr Otte Ulfsson och enligt käromålet aldrig gäldat, men att Erik Trolle nu på Stockholms rådstuga med sex friborna män beedigat (»gjort lag»), att dessa 60 mark av herr Gustaf hade betalats till herr Otte »när herr Erik Eriksson (Gyllenstierna) räfsten höll i Upsala», d. v. s. år 1454. Brevets utfärdare, Erik Ottesson, avstår i anledning härav både å sina egna och å sina brorsbarns vägnar från vidare talan mot Erik Trolle. Detta är alltså innebörden i den ofullbordade tänkeboksnotisen.

Ordförklaringar.[1])

(Siffror inom parentes hänvisa till sidor i texten.)

A.

aabo (475): Åbo-örtug (i detta fall förfalskad, av bly). [Ss].
affwndz gifft (392):» hatgåva» (motsatsen till vänskapsgåva). [SAOB].
altarabloya (514): altarduk. [S, Ss: *altara blea*].
amare (391): en stadens funktionär, som hade i uppdrag att kontrollera åmar (tunnor för sältran) och att märka dem med stadens märke, om de höllo rätta måttet. Jämf. E. Lidén i Arkiv f. nord. filologi 45 (1929) sid. 186 f.; se även stadslagens konungabalk kap. 16.
ankare: järnhake, som fästes i mur eller vägg. [Ss].
arch (149): kista, skrin. [S: *ark*].

B.

bakstackin (184): bakdelen.
ballingerer (328): örlogsfartyg av mindre typ.
beckare, beckiare [jämf. personreg.: Hans beckare]: bagare (här tillnamn). [Ss: *bäkkiare*].
beffuera, beuera (348, 349), plur: bäverskinn.
beklenckter (541): ertappad på bar gärning (vid lägersmål).
benlösning (74), om sådana sårnader, som medförde skada även å benbyggnaden. [Ss].
beret sigh (418), sup. av *berätta sigh:* taga nattvarden. [Ss].
beropa (347): omtala, röja. [S].
betog (53), impf. av *betaga:* befria (någon) från ansvar för eller befattning med något. [Ss].
bette (207), part. pret. plur. av *beta:* (om skinn av hermelin) bereda, garva. [S].
beyere (568), trol.: bayrare.
bidellus (81, 82), lat.: bödel.

---

[1]) Här upptagas i allmänhet icke sådana ord och uttryck, som ansetts vara till fyllest tolkade i delarna I och III av tänkebokseditionen genom av E. Hildebrand och Joh. Ax. Almquist meddelade ordförklaringar. — I fråga om förkortningar gäller vad ovan sid. 619 noten sagts om »Stockholms stadsböcker från äldre tid». *Övriga förkortningar:* S: Söderwalls Ordbok öfver svenska medeltidsspråket; Ss: supplementet till samma Ordbok; D: Dahlgrens Glossarium; SAOB: Svenska Akademiens Ordbok; K: Kalkar, Ordbog til det ældre danske Sprog.

byslagit (385): en täckt men utåt öppen tillbyggnad framför rådhusporten. Under dess tak voro fasta stenbänkar, benämnda *byslagen* (399), uppställda för att tjäna som sittplatser. Jämf. H. Hildebrand, Sveriges medeltid I sid. 426 och E. Lidén i Arkiv f. nord. filologi 45 (1929) sid. 179 f.; se även Lasch-Borchling, Mittelniederdeutsches Handwörterbuch: *bîslach*.

bleydie aff (302): utportionera, efter hand utbetala. [Ss: *blädhia af*].

bliffue til bache (453): (om en resa) gå om intet. [Ss: *baker*]. Jämf. *til bacha stode* (453), med samma innebörd.

bly aabona (475), se *aabo*.

bortkyte (485): avyttra, schackra bort. [D: *kyta*].

botnekarl: en man som seglade och handlade på »Norrbotten» (eller som var bördig därifrån). [Ss].

bragdade (189), impf. av *bragda:* med tjära bestryka och därigenom täta (ett fartyg). [Ss].

braszar (301), plur.: hals- eller bröstsmycken. [S, Ss].

bredde (238), impf. av *beredha:* taga fram (penningar); betala.

brede (47); plur.: bräder.

brefflade (231): brevskrin.

brem (353; jämf. *bremede* 548): (päls)bräm.

brewere (58): breviarium.

bruth (131, 149, 281, 521): vite, böter.

bryggares (105): bryggarhus, brygghus.

brystskal (263): skålformigt bröstsmycke. [Ss].

bädkiare (16): tunnbindare. [Ss: *bödkiare*].

böffuerij (243): osedligt leverne (här: på ölkrog).

bön (54), plur.: ben.

C.

collectis (118), dat. plur. av *collecta,* lat.: böner (i mässgudstjänst).

consciencia (518), lat.: samvete.

consul: rådman.

corporale (115), lat.: linneduk, använd vid utdelning av nattvarden.

D.

dandequinno dräth (80; jämf. 129, 353, 547 f.): klädsel, som tillkom ärbara kvinnor (men icke fick bäras av lösaktiga).

dekine, däkene (90, 77): dekan (innehavare av den prelatur i ett domkapitel, som i rang kom närmast efter domprostens och ärkedjäknens).

deldermynsk, dellermynninst (539, 502): kläde från Dendermonde i Flandern; stycken av sådant kläde. [Ss].

delebroder (17, 43): trätobroder, motpart. Jämf. *dele* (389): tvista, och *dele, dela* (194, 261), subst.: tvist.

dobblare (250, 267; jämf. personreg.: Peder Olsson dobblare och Laurens Olsson dobblaredräng): tärningspelare, hasardspelare (även använt som vedernamn och skällsord).
dochavaskerska (307, 401): kvinna som tvättar huvudkläden, »dok». [Ss: *duker*].
docker (253, 259): pälsverk av utter. [Ss].
droch (612): skarn, skurk. [K: *drog*].
däkene, se *dekine*.
döuickat (260; jämf. Anmärkningar): anbringandet av tapp (i en tunna). [Ss: *dövika*].

E.

embetzman (340, jämf. 273): hantverkare, medlem av hantverksskrå.
emest, emisk, adj.: (om öl) från Einbeck i Hannover. [Ss].
enlige (181, 374): endräkteligen. [Ss].

F.

facter (429), plur.: indicier, tecken, liknelser (om kvinnor som *hade facter epter:* visade tecken till, att de voro havande). Jämf. E. Noreen i Meijerbergs arkiv f. sv. ordforskn. 3 sid. 11.
fall (250, 267), liktydigt med *fallandöffwel*. [Ss: *fal*].
fallandöffwel, -enl: olycksfall (eg. anfall av fallandesot), olyckor; »tusan». Jämf. W. Åkerlund i Vetenskapssocietetens i Lund årsbok 1935 sid. 87 ff.
fasta (312), här: fasta, fastande som kyrklig penitens. *hustrun är quith for barnit for fastona:* har genom fastande gjort full bot för (det av våda dräpta) barnets död.
fat (250) i uttrycket *thet staar tik än fullelica i fatidh*: du har det ännu fullt ut till godo. [Ss].
felschaare (541): fältskär. Jämf. mlty. *veltscherer*.
ferga (241): färg. Jämf. *kledeferga*.
flaskadregere (328): flaskdrejare, flasksvarvare. [Ss].
flith (421), sup. av *flytia:* flytta; forsla. [S, Ss].
fly sig (383): skaffa sig. [S, Ss: *flya*].
fläsk (45, 409): fläsksida; svinkropp. [Ss].
forarga (373; jämf. 363): till en del försnilla; »tulla» (om penningar).
forfader (179 och flerst.): företrädare i äktenskapet (hustruns förre man).
forfulles (328), v.: ruttna. [Ss: *forfulas*]. Jämf. *fulle*.
forföra (431): falskeligen anklaga. [Ss].
forlate (308), här: upphöra med.
for lycha (527): mot (skälig) ersättning. [S: *lika,* adj.]. Jämf. *licha*.

formalede (422), part. pret. plur.: församlade, sammankallade. Jämf. mlty. *målstat:* (rätt, bestämd) samlingsplats.
forpyntet (530), sup.: förpantat(?), förskingrat.
forskala (93): (här: om *kyrssedranck,* körsbärsvin) duvna. [S].
forsta bandet (60): (om bårdskärare, läkare) företrädesrätt till anläggande av första förband och över huvud till handhavande av svårare olycks- och sjukdomsfall. [Ss: *band*]. Detta privilegium (och därmed förenad inkomst) synes ha tillkommit den som var ålderman för bårdskärarna i staden (hade *therres skraa:* skråordning), varför åldermannaämbetet ansågs böra *gaa omkring:* gå i tur mellan skråets medlemmar och sålunda endast för begränsad tid innehas av samma person. Jämf. TB III sidd. 229, 241, TB IV sid. 56 och ÄB.
forsta (första) messa (176, 302, 435): den mässa, genom vars förrättande en klerk tillträdde prästerlig befattning. Denna ämbetshandling var för den tillträdande prästen förknippad med särskilda kostnader, emedan den brukade åtföljas av ett gästabud, jämf. *presthöl.*
forstungit (423), sup. av *forstinga:* hjälpa (någon) att undkomma. [Ss].
forsyn (379): försummelse, förseelse. Jämf. S: *forsea,* 1.
forsäte (249): lös bänk framför bordet i storstugan. [Ss].
fortegat, fortighet (445, 550, 575), sup. av *forthighia:* förverka (genom uraktlåtenhet att i tid framställa anspråk). [Ss].
forwnnen: förvunnen, överbevisad.
fremermer: mera, vidare (i förening med negation); ytterligare.
främarlle meth barn (28): i långt framskridet havandeskap. [S, Ss: *framarla*].
fulnedh (518): (full) ersättning, gottgörelse. [S].
fulle (347), plur. av *ful,* adj.: (om öl i fat) unket, förskämt, förstört. [S]. Jämf. *forfulles.*
fur (259), lat.: tjuv.
fääbagge (371): en stadens funktionär, uppsyningsman över boskap (jämf. ÄB).
förlich (418), här: mannakraft (potentia virilitatis). [Ss: *förleker, förhet*].
första bandet, se *forsta bandet.*
första mässa, se *forsta messa.*

G.

gading (235, 237): vad som passar någon, är i någons smak (här om en tjänsteflicka; hon passade icke vederbörande). [S, Ss].
gardstör (548, 550): gärdsgårdsstör (som redskap vid prygelstraff).
garpparedning (84), gruvterm: ett visst slags smälta? [Ss].

gatunask (513). Betydelsen oviss (gatstrykare?); jämf. SkB III: Magnus gatuläggare (*-laghyre, -nasker*) och K. G. Ljunggren i Meijerbergs arkiv 5 sid. 3 ff.

gensze ok geffue (386), plur.: (om mynt) gångbara och gällande. [Ss].

gerning (127): hantverksprodukter (här sådana, som förfärdigats av en *bältare:* gördel- eller sadelmakare).

glasswyndöet (610): glasfönstret.

graskynshora (250), okvädinsord: kvinna som bar dandekvinnas dräkt (var klädd i gråskinn) men som var därtill ovärdig, emedan hon förde en lösaktig levnad.

grytare (17, 43): grytgjutare (tillnamn). [Ss].

gör (298), adj.: (om *ströninga*) gjord, utformad. [S].

H.

halda fram (155): vidbliva, lojalt iakttaga (här med avseende på en *stadga:* avtal, kontrakt).

hedhnisk (298): österländsk, »saracensk». *i hedhniska blomer:* i österländskt mönster, efter österländska schabloner (jämf. D: *hedensöm*).

helge fäm undher (118, 128, 573): Kristi fem sår.

Helge lösn (127), se Anmärkningar.

hende (207, 403): taga, mottaga; acceptera.

herensson (509), skällsord: skökoson, niding. [S: *härians son*]. Jämf. *horensson* (7, 30, 610).

hiälmholth (164): rorpinne, rorkult; jämf. F. Tamm i Nord. studier tillegn. A. Noreen (1904) sid. 36.

hoffman (106, 110, 249, 446, 567): krigsman; frälsetjänare, frälsesven.

hogmoth, homoth: förolämpning, falsk tillvitelse; genom sådan tillvitelse erhållen skada; övervåld.

holk: lastfartyg av större typ.

humake (504): göra någon omak, oroa, besvära. Jämf. *humak* (346, 410).

hure (367): hyra (här: för gård, bostadslägenhet). Jämf. *husehure* (335).

huss stoman, husa stoman (472, 473; jämf. 474): ett hus varav blott stommen kvarstod; instörtat hus. Jämf. *stomen, stoman* (208) och S: *stoman.*

härhambra (5), plur.: stridshammare. Jämf. *strydzhammer* (517) och Verwijs-Verdam, Middelnederlandsch Woordenboek: *heerhamer.*

I.

i fördax (239): i går (eller: häromdagen). [Ss: *fordagher*].

ingedömer: inventarier, husgeråd.

J.

jadans (239): i jåns, nyss; för en stund sedan.
junge (289): dolk, slidkniv. [D, SAOB].

K.

karffuataska, -taschä [jämf. personreg.: Anders Jönsson karvataska], till- eller vedernamn. Ordets förra sammansättningsdel är trol. *karve:* kummin. [S].
kebbe, kiäbbe (57, 486; jämf. 163): stadens penningstock (penninggömma). I denna hade magistratens medlemmar att nedlägga stadgade bötesbelopp i händelse de kommo för sent till sammanträdena eller förfallolöst uteblevo. Jämf. stadslagens rådstuvubalk kap. 2, TB III sid. 312, TB IV sid. 283 och Stockholms stads tänkebok 1524—29 (Larssons edition) sid. 20.
kexe (201): brandhake.
kledeferga (577), i fråga om en bödel, som skulle märkas med stadens »klädefärg» (hade att bära en uniform i viss färg). Jämf. Lizzie Carlsson i S:t Eriks årsbok 1934 sid. 102.
knythabögningh (286): ett hus som genom viss anordning var förenat, sammanknutet med närliggande byggnad? Jämf. TB IV sid. 109: *knytbögning* och TB III sid. 63: *knytningk;* se även TB III sid. 315, JB II sid. 221 nedtill och sid. 224 överst.
knöp: knapp.
kokasten (179): köksspis.
kompan (458): karl, person (»kumpan»); *medh swa kompanom:* med avseende på sådana personer. [S]. Jämf. *medhcompan* (460): medhjälpare, stallbroder.
koofarth (328, 377): handelsfartyg. *löbe för koofarth:* göra tjänst som handelsfartyg, gå i handelstrafik.
koreleband (126, 276, 298, 301, 370, 526; jämf. 129): »(hals)band eller prydnadskedja, egentligen av koraller, i de flesta fall dock sannolikt av bärnsten» (O. Källström i Rig 1938 sid. 69).
korkerska (33), benämning på dottern till en borgare med tillnamnet Korke (jämf. TB I sid. 373 och TB III sid. 409)?
koste (391): (i fråga om ett fartyg) utrusta?
krauel (616): fartyg av långsmal typ. [S].

L.

ladde, ladit (465) av *ladha:* (med avseende på ett fartyg) lasta. Jämf. *ladda* (355): lastade.
ladeloo (512): loge. [S].
laske, layske (59, 64, 126): spöpåle, skampåle.
laterska (129, 592): åderlåterska, en åderlåtares hustru eller änka.
laxekarl: laxfiskare, laxhandlare.

lekiare (5): läkare, bårdskärare. Jämf. *lekerelön* (320) och *lekere peninga* (387): läkararvode.
licha (567): (skälig) ersättning, gottgörelse. Jämf. *for lycha.*
liksten (168): gravsten.
lundesk (253; jämf. 259: *engilsk*): (om tyg) från London.
lupte (347, 530): löfte, borgen.
lydha (201): framskrida, gå framåt (om arbete). [S: *lipa*].
löchareffuer (466), plur.: fiskegarn av visst slag?
lögekarl, löyekarll: löjfiskare? Jämf. TB I sid. 170: *leyakarll* och JB II nr 1295: *lökekarl.*

M.

magher, magh: svärson eller eljest frände genom giftermål.
(medh eth) makat radh (501): (efter) hemlig komplott. [SAOB: *maka*].
matschap (422): kamrat, kompanjon; jämf. E. Hellquist, Sv. etymol. ordbok: *maskopi.*
meckelz lakan (484): tygstycke från Mecheln. Jämf. *mäkist.*
mercator, lat.: köpman.
mesterskördh (597): det prov en skräddare hade att fullgöra för vinnande av mästaregraden. [S: *mästarskyrdh*]. Jämf. H. Hildebrand, Sveriges medeltid I sid. 355.
mod (299): möda, omak. [D].
molka (220, 429): mjölka (»pigor» och »beryktade» änkor) för utrönande av havandeskap.
mongs i förbindelsen *til mongs* (40): till avsalu; för återförsäljning (här: om fisk).
mulliger (38), plur.: handfat, tvättfat.
murföller (320): hjälparbetare vid murning. [Ss: *fyllare*].
musi, -a (180; jämf. 553: *mosse* och 467: *mosa, mossa*): mossa.
musterfilie, -filij (241, 543): tyg från Münster i Westfalen (jämf. TB III sid 478).
myddel (109): nedsättning (av skuld). [S: *middel*].
mäkist (33): (om kläde) från Mecheln. Jämf. *meckelz lakan.*

N.

neresk, nersk, näresk: tyg från Naarden i Holland.
nywta baden öronnen (303), om en brottsling, som fick behålla bägge öronen, ehuru han enligt den stränga rätten hade bort få dem avskurna till straff för sin förbrytelse. Jämf. *nöth sina handh* (214) om en sakfälld person, som fick tillgodonjuta, att han några veckor tidigare (sid. 210) hade räckt handen för ådömda böter.

O.

offuerleggie (245): överenskomma om.
offuerlöppit (533): däcket på ett fartyg. [S: *ivirlop*].
offuerpassladning (464): överbelastning (om ett fartyg). Jämf. *pass.*
oforwnnen (578): icke överbevisad; oskyldig. Jämf. *forwnnen.*
ok (236; jämf. Anmärkningar), interj.: ack.
ombekymredh (247): obekymrad; icke besvärad (med något).
oordhus (154): hörnhus. [S]. Jämf. *orden* (260): hörnet.

P.

pagiment (66): mynt; myntsort. [S, Tillägg: *pagemynt*].
papagoyakost (340): det gille, som anordnades i samband med köpmännens årliga papegojskjutning. Jämf. H. Schück, Stockholm vid 1400-talets slut, sid. 218 f.
pardeel (91, 287): andel (här: i fartyg).
part skypis (380): skeppspart. *aff sin part skypis:* efter sin anpart i skeppet (som hade flera delägare).
pass (464, 465), i fråga om ett fartyg som är lastat *pa sit pass:* lagom tungt, resp. *offuer sit pass:* alltför tungt.
pennes (268): munhuggas, gräla.
perlaböglar, perleströmper (298): pärlbyglar, pärlstrumpor.
pipa kella (485): källa (cistern), från vilken ett vattenledningsrör utgick (jämf. S: *pipa*, subst.)?
platz, plass (89, 148); gräl, ofog. [S].
pluckeri (187): småplock, småsaker.
presthöl (181): det gille en präst hade att bekosta, när han förrättade sin *första messa.*
prima wyce, lat.: första gången.
primgieldh (534): frakttillägg (särskild ersättning till skepparen för att han höll uppsikt över lasten). Jämf. mlty. *primgelt.*
proppert (595): jämt, precis. [D].
pumpadelin (465): pumpinrättningen på ett fartyg.
pydckiare (57), *pötkere* (410): skeppstjänare (hade bl. a. till uppgift att föra de resande från och till fartyget). [S: *pytker;* jämf. D: *pyckare*].
pyeltom (421), dat. plur. av *piälter:* palt, trasa. [S].

Q.

qwadh (246), impf.: ropade; skränade, skrek.

R.

raffband (127, 194): radband av bärnsten. [S].
ranzande (495), pres. part.: kringlöpande, kringirrande (jämf. S: *ransan*).

rede: 1) i fråga om ett skepp som skulle säljas *epter dyreste rede* (287): för dyraste betalning, till högsta pris.
2) i fråga om präster, som skriftade en dödssjuk person och därvid gåvo honom eller henne sakramentet, *giorde hanom (henne) sine rede* (532, 578). [S].

rierska, ryersk, rygiska: (om en kvinna, se personreg.: Katarina) från Riga.

roghben (322): ryggrad; jämf. S: *rogger.*

resinera (616): resignera, avstå från (här: ett prästgäll).

rosteringh (358, jämf. 203): kvarstad.

rotzferwer (325): skönfärgare; jämf. Verwijs-Verdam, Middelnederl. Woordenboek: *rootvaruwere.*

rwmmenie, -ij (59, 468): grekiskt vin, från Nauplia (Napoli di Romania). [D].

rytzsa (458), plur.: ryssar. *som andra oskeliga skog dywr eller rytzsa ware eller dötzfyande:* som om de vore (andra) oskäliga skogsdjur eller ryssar eller dödsfiender.

rödhleskemakere (323): karduansmakare (jämf. D: *röllesk*).

S.

sagerska: en sågares hustru eller änka.

sayens hath (543): hatt av ett slags tunt ylletyg. [S: *saian*].

saltgrön (414): (om ål) grönsaltad, lätt saltad.

seyeremakare (232): urmakare.

sielakarl (227, 232): säljägare?

singerska (418): signerska, kvinna som bedriver trolldom.

siskabur, sicekabur, sysekebur, benämning på stadens arrestlokal (eg. bur för småfåglar, »siskor»).

sittende (566), subst.: session. *förste sittende* (i fråga om en nytillträdande fogde: hans första session i rådhusrätten). [S].

siälabad (136): avgiftsfritt bad, anordnat för de fattiga (from stiftelse). Jämf. H. Schück, a. a. sid. 183.

skamferedh (412): skymfad; på skymfligt sätt straffad (t. ex. vid skampålen). Jämf. *skamferas til lyff eller lymer* (218) och mlty. *schamferen.*

skanerwgga, -rogga (71, 83, 118, 188): brödkaka av fint rågmjöl. [S: *skonrogge*].

skennare (445): sådana som gjort sig skyldiga till mökränkning.

skinslagare: en som packade skinn, hudar.

skynmesse (467), plur.: förpackningar, innehållande torra hudar.

skogerning (9): skomakeri, skoarbeten.

skopeninga (22, not), här ungefär liktydigt med »nålpengar». Jämf. E. Lidén i Arkiv f. nord. filologi 45 (1929) sid. 196.

skordott (292): skårig; stympad. [S: *skardhogher*].

skultin i Danzig (50): innehavaren av visst magistrats- och domareämbete.

sköerszke, sköärske (209): baderska? skurerska? Jämf. ty. *scheuern.*

skörpte (210), impf. av *skörpa:* fnysa (åt någon och därmed visa denne sitt förakt). [D].

solidus, lat.: örtug.

som — som (286), pron.: delvis — delvis. [S: *sumber*].

spennere (401): »spåntäckare», en som yrkesmässigt lägger spåntak? Se E. Lidén i Arkiv f. nord. filologi 41 (1925) sid. 324 f.

spil (260): inpackning (här: av lax, i tunna).

spila: packa.

staffershugg (509): »torrt» hugg (väl eg. slag som tillfogas någon med käpp eller stör). Jämf. Skånelagen (ed. Schlyter) 95, not 18.

staffirer (493): lappskräddare? Jämf. K: *stafferere.*

stampme (228, 361, 376) av *stamber:* stammande.

stilla (611): fodra; mata.

ströninga (298), plur.: paljetter (metallstycken, vanl. av förgyllt silver, som fastsyddes på kläderna). [D].

stendicka (583): ett slags kärl, vanl. av tenn. [S: *ständika*].

swagher, swagh: svåger eller svärson; frände genom giftermål.

sysekebur, se *siskabur.*

sywrdning (9): sidvördnad; förolämpning.

söke (237): sjukdom, ohälsa.

T.

tagth (294), sup. av *tighia:* förtiga, underlåta att göra anspråk på.

tangabroder (460): kamrat i smedsyrket. Jämf. E. Lidén i Arkiv f. nord. filologi 49 (1933) sid. 308 f.

taskamakare: pungmakare, väskmakare.

terede tich (568), imperativ av *tere sik:* skicka sig, uppföra sig. [S: *tera*].

termina (111), plur.: ackord (reglering av skuld). Jämf. SkB III sid. 307 f.; se även TB III sid. 158: *termyn* (och sid. 126 ff.).

thaara then och then (250), svordom. Jämf. TB I sid. 400: *tärra Gudz v (5) wndher.*

tymppa (29), klädesplagg: ett slags kapuschong. Jämf. S: *timp* och mlty. *timpe.*

tiwl (250) i förbindelsen *utan tiwl:* utan tvivel, förvisso (annorlunda W. Åkerlund i Vetenskapssocietetens i Lund årsbok 1935 sid. 95 ff.). Jämf. *swa är tyfflande:* alltså kan misstänkas (brev av ärkebisk. Jakob Ulfsson 1496, Finlands medeltidsurkunder VI sid. 59) och den danska formen *tyffuel:* tvivel (K: *tvivl*); märk även *tiwewel* (491), trol. felskrivning för *tiwel.*

trad (207) i förbindelsen *koma i retta traden:* komma på god fot, hålla sämja med någon (här: med yrkeskolleger). Ordet *trad* här samhörigt med *thrader* (tråd) eller kanske snarare med mlty. *trade* (spår).

trassar (618), plur.: trossar (för fartyg).

trellslag (515): slag, som tillfogats någon med »trilla» (rund skiva)?

tren (222): träet (här: om träet i ogilla fisktunnor).

tug, tygh, töch: vittne.

tyghia epter (246): förtiga, avstå från att omtala.

tysswer (286, 320, 355): två gånger.

täpede (38): tapet; täcke; matta. [S].

U.

ugne dag, -dach (556, 557, i översättning från danskan): veckodag. *retta sätte ugne dagen:* på dagen sex veckor efter angivet datum. *innan sex ugne dach:* inom sex veckor.

umbewareth (374, 375), liktydigt med *quitt.*

underlönt (427), part. pret. neutr: undandolt (om tullpliktigt gods).

underslagh (573 och flerst.): stödbjälke i mur. Jämf. TB III sid. 217.

upstynga (445, not 3), impf. *upstach* (432): deflorera, beröva (en »piga») mödomen.

uptagen (42, 198, 326, 351, 417): ertappad och gripen på bar gärning (här: vid lägersmål, horsbrott). Jämf. subst. *uptecht* (362), med samma innebörd (lägersmål).

untfalla (170): icke biträda; dementera.

V, W.

walle (352), dat. av *wald,* subst.: vållande.

wanda (63): bekymra sig om, fråga efter (med negation).

vanhelle (577): olycksöde; olyckliga omständigheter.

vanrykt (352): vanvård.

vara tik (495), imperat. av *vara sik:* taga sig i akt, »se upp».

warppaskiöta (15; jämf. 56, 459: *skiöther*, plur., *sköte* och 558: *skötan*, plur.), ack.: fiskenät av visst slag. Jämf. Fataburen 1914 sid. 38.

warth (379), impf. av *wäria:* med ed eller edlig försäkran fria sig från en beskyllning (här om en tjuv som på avrättsplatsen, innan han hängdes, »värjde sig» för en del av de tjuvnadsbrott, för vilka han beskyllts). Jämf. *warde* (262): värjde, sökte skydda.

vatuförare (296, 520): vattenbärare.

waturettin (37), jämf. TB III sid. 451: *watnrettin* (på Gotland), gotländska sjörätten.
wegh knuth (363; jämf. 207: *wegh wiidh wegh*): en *knut* (»väggknut»), medelst vilken två gårdar voro *til hoppa bunden och knutte* (367). Jämf. JB II sid. 145, nr 1086.
(i) wegh och modh (605): både i det yttre och i hjärtat (synonym till *lönlige och appenbarliga*)?
wena sigh (417): jämra sig. [S].
werldzskap, werlzscap (74, 75, 417): samlag.
widhawräkare (166; jämf. 57): en stadens funktionär, som hade att besiktiga saluförd ved o. d.
werkmestare (28; jämf. yrkesreg.): arbetsledare (ålderman) i ett hantverksskrå. Jämf. S: *värkmästare.*
wiidh (250, r. 2; 287, r. 6): därvid; i anledning därav.
vikusyös (466), ack.: sjömil.
vinman (597; jämf. yrkesreg.): innehavare av vinkällare, där vin och öl försåldes; källarmästare.
wissan: säkerhet, borgen.
withe (245, r. 11): utnämna, utse?
wogenskuth (75): plankor av ek. (D: *vagenskott*).
wolföra (349): fängsla och bortföra.
vreckie: 1) klandra, riva upp (365); 2) hämnas (587). [S: *vräkia*].
wänth igen (184), imperat. av *wända igen:* sluta upp med.
vörffuit (582), sup. av *värva:* förvärva, förtjäna.

Y.

yterle (387), *yterliga* (401): fullkomligt, precis. Jämf. mlty. *uterliken.*

REGISTER

Asterisk (*) efter sidohänvisning anger, att uppslagsordet (personen, orten, saken) förekommer på mer än ett ställe å samma sida.

Vad personregistret beträffar, anger siffra inom parentes, att personen i fråga på det registrerade stället, ehuru tydligt åsyftad, icke uttryckligen är nämnd vid namn.

Förkortningar: avl.: avliden. hd: härad. hu: hustru. nr: nummer. sn: socken. — Om förkortade boktitlar se litteraturförteckningen nedan s. 813 ff.

Personregister.

A.

Aa, van der, se Mikel; jämf. Margareta van der Raas.

Aaken, van, se Joan.

Aalen (Aalin), van, se Hans.

Abbleka Kylesdotter i Lübeck, arv efter brodern Henrik Kyle 323.

Abraham (Abrahm, Habraam).
— [Mansson, JB I nr 738] smed, klensmed 463, 611, edgärdsman för Cristina, Mattis Lutkes hu 52, över husköp 32.
— Sonasson 210.

Agnes(-ess, Agnis).
— piga hos Joan i Grana 12.
— Jakob Bagges hu i Åbo, fadersysterdotter till herr Peder Finkenberg, tilldömes genom konungsdom arv efter denne 389 f.

Ake 500.
— Jensson [Svarte skåning], herr, riddare, riksråd, närv. i rätten 152, 281, 282, 378, 389, 487, 488.

Albrekt (Albrecht, Albricht, Albrickt, Albrycht).
— mäster Ludvigs dräng 335.
— dole, hans änka se Mereta.
— gillessven, ihjälslagen 20.
— Gultorp skinnare 55, 104, 195, 234, 291, 312, 422, 459, beskylld för olovligt arbete, tvist med skinnareämbetet 8*, skall göra sin mästargärning 28, 29, hans beskyllning mot Olof Bosson skinnares hu 326, 351 f.; hans hu 460.
— Kyle 567.
— van Lancken, en av de tjugofyra 12, (östra kvarteret) 327, 396, mantalsskr. i östra kvarteret 70, skall gå efter bödelspengarna 129, fullmäktig vid fastighetsaffärer 120, 342 n., över arvskifte 124, köper tomt östanmur 66, köper stenhus östanmur 524 f., säljer ett stall 592.
— målare, pärlstickare, hans byggning vid Norra strömmen 387, betalar skuld å Hans Kölnares barns vägnar 590.
— Nyentorp, herr, borgmästare i Åbo, avl., 48; hans son se Gerd.
— pärlstickare, se Albrekt målare.
— van dem Rade, vamme Rade, Danne(n)bergs måg, borgare i Västerås, mellanhavande med unge Lasse Laurensson rådman 303, vittnesmål 453.
— skinnare, se Albrekt Gultorp.

Aleta (Aleth), Herman Lintorps hu 194, ber om nåd för sonen Hans Lintorp 148 f.

Alexander guldsmed 610, får ett hus på Köpmannagatan i medgift 517 f., misstänkt för delaktighet i stöld 578; hans hu se Cristina Karlsdotter; hans svärfader se Karl verkmästare.

Alexius (Alexus) 305, 509, 516; hans hu se Katarina.
— Nampsi [identisk med föreg.?], får lejd för gästaskuld 114.

Alf (-ff) Hemingi [Brunswick], herr, präst, prebendat i s. Barbaras kor, skall å prebendans vägnar ha ränta av Folmar van Lunden [jämf. JB II nr 1279, 1283] 140, bekräftar (å prebendans vägnar) Bengt Smålännings inlösen av en årlig ränta [jämf. JB I nr 26 och SEÅ 1917 s. 80 ff.] 176, hans egendom förstörd genom eldsvåda [jämf.

JB II nr 1283 och TB III s. 72] 537.
Alf Laurensson, mellanhavande med Mattis guldsmed 159.
Algot (Allgot, Alguth, Algudt).
— (identisk med Algot bottnekarl?), skall förlika sig med sin kompanjon om skeppsfrakt 422.
— Baltsar skomakares broder 507.
— herr, präst, prebendat 11, 31, 95; hans syster 211, hans moder 255, 415*.
— bottnekarl 516, i fjortonmannanämnd i brottmål 541, avl., arvskifte efter honom 580; hans änka se Birgitta, bröder se Sten i Eckerö på Åland och Peder, syster se Elin.
— Mansson, stadsmätare 358.
— Västgöte 168, 397, skall till döddagar bo hos sin måg Hans Kock 52, edgång om Olof Hollingerssons tillhörigheter 271, 275 [jämf. TB I s. 343, 344], fordran för husalön 304.
Amund (-dh), Nils Stures tjänare 5, 6.
— Persson i Ryds sn 564.
Anders (Andres).
— 130.
— avl. (102), 103.
— avl., hans gård östanmur 330; hans änka, avl. 330.
— arvinge till Gunnild, Henrik Mulles änka 264.
— »kansseleren son», trol. son till kon. Karl Knutssons kansler Claus Ryting 40.
— i källaren 56.
— Mikel klensmeds dräng 115.
— Sven köttmångares dräng, ihjälslagen 90.
— i Ersta, bonde, vittnesmål 448.
— i Håkanbo 618 (bil.).
— i Järna, herr, präst, uppgörelser om arv 112, 162; hans syster se Ingrid; hans systerson se Tomas Mikelsson.
— i Mörby, bestulen 512.
— i Videsta (Vitså) 30, 88, hans gård i Stockholm 207.
— Andersson 50, slagsmål 128.
— Andersson, uppburit bot efter hu Birgitta 190.
— Andersson dragare 88 f.
— bagare [en eller flera] 10, 48, 85, 288, 296, 452, »i porten» 552, i tolvmannanämnd ang. dråp 19, hans gård 49; —:s drängar se Hans Olsson och Olof.
— Bengtsson 188, ombud för Mattis Persson i Tuna län 543.
— Bengtsson, skeppare, halvbroder till rådm. Clemet Bengtsson, i Nils Stures tjänst 550.
— Björnsson 311.
— Botvidsson, köpt salt 192; hans hu se Katarina.
— bältare 2, 159, 169, 234, 537; hans dräng 203; jämf. Anders Eriksson bältare och Anders Hiort bältare.
— Diekn, hans brorson gör anspråk på arv 168.
— Drenghson i Skärplinge 618 (bil.).
— Erici, djäkne, född i Danmark, stulit silver från s. Annas beläte i Gråbrödraklostret, avrättad 57.
— Eriksson 501, 534.
— Eriksson bältare 46, 322, mottager sin hustrus arv efter dennas broder Jakob 163; jämf. Anders bältare.
— Eriksson i Nöttö 618 (bil.).
— (Anti) Finne 55, 59, 123, 301, avl., arv efter honom (491), 493, 591, 599, 604; hans piga 55.
— Finne, avrättad för våldsgärning 557 f., 578 f.
— fiskare 146, 275.
— Fordasson från Uppsala, skeppare, ombud för Claus Kruse 432 f., 485.
— Frese (Friis), arvinge till Göteka van Bomelen 54 f., 78, 84.
— Galt, skeppare, från Korpo, Finland, hans skepp kapat av Axel Olsson 460.
— Gere [avl., jämf. JB I nr 469] 183 n.; hans systerdotter se Katarina, Jöns svärdslipares änka.
— Grabo 533.

Anders Gronow, borgensman för Hans Conradt 468.
— Gudmundsson 221.
— guldsmed 126, 159, 209, tvist med Hans Falkensten 240.
— Gunnarsson från Uppsala 198.
— Hakonsson 30.
— Hansson 215, 410.
— Helsing, se Anders Svensson Helsing.
— Hennekesson 204.
— Hiort bältare 62, »svåger» till hu Elin, Henrik Blocks änka, och till hu Birgitta, Hans Björnssons, inlöser del i hus i s. Laurentii gränd 18 (se Anmärkningar); hans huskvinna 62; jämf. Anders bältare.
— Hiort, knape, »välbördig man», säljer ett stenhus i Joan köttmångares gränd 244, hans hus till s. Örjan mot själamässa 383.
— Hwitte (Witte), hans skepp lastat med koppar och järn 84, 481*, (483), avl. 481.
— Höna 270, 380 (»bonde»), 391; jämf. Metta Höna.
— Jensson se Jönsson.
— Jonsson dragare 152.
— Jonsson rådman 6, 9, 617 (bil.), bjuder upp silverpant 14, rannsakning om hans tomt 14, tvist om dropprum 18, avl., tvist om hans kvarlåtenskap 95, 118, (510); hans änka se Katarina; hans son se Antonius Andree, hans svärson se Staffan Skalme.
— Jonsson i Sanda [jämf. TB I s. 229, 281, JB II nr 934 och HA IV s. 17 f., 43], avl., har pantsatt silverstop 149.
— Jonsson på stadens skepp 164.
— Jonsson västantill se Anders Jönsson västantill.
— Jönsson (Je-) 113, 431, i tolvmannanämnd ang. dråp 19, arvsuppgörelse 117 f., köper av styvfadern Storbjörn skinnare dennes del i en gård vid Bredagränden, av vilken han själv förut ärvt hälften 262 f., bekräftar å sin hustrus vägnar sin svärmoders, hu Margit Jakob fiskares änkas, upplåtelse av en gård västanmur 345; identisk med Anders Jönsson västantill?
— Jönsson (Je-) karvataska, bottnekarl, kravmål 343, 345, 346, 347, 350, 379, 380*, tredje penning 399, avl., arv efter honom 413; hans hu se Birgitta Andersdotter, hans moder se Katarina Eriksdotter, hans broder se Henrik Jensson.
— Jönsson Nordman Röd [jämf. TB III s. 119, 175, 247] 44, 74, 539, köper gård östanmur 13; hans hu se Anna.
— Jönsson, stadens timmerman 83, 262, mälisman 8, svårt misshandlad 89, hans hu 83.
— Jönsson (Je-) vinman 5, 452, 539, köpt vin i Reval 19, mellanhavande med Hans beckare 94, fullmäktig för mäster Erik i Gamla Uppsala 189 f., livländske ordensmästarens bud skall härbärgeras hos honom 373.
— Jönsson (Jonsson) västantill 18, 436.
— Jensson, död i Enköping, arv efter honom 156; hans fader se Jens i Pedersöre.
— Jönsson i Gerby i Mustasaari sn, arvinge till Peder Svin och hans hu 110.
— Jönsson i Lappfjärd 90.
— Jönsson i Tibble i Litslena sn 212.
— kalkrörare 324.
— Karlsson 251, i tolvmannanämnd ang. dråp 19, tillerkännes äganderätt till bod och källare 21, köper tomt östanmur 56, hans hus 158, säljer hus östanmur i s. Olofs fjärding till Albrekt van Lancken 524 f.; hans hu 524; hans dräng se Magnus Nilsson.
— karvataska se Anders Jönsson karvataska.
— Kedelvastasson i Ålands sn, hans hu se Barbara.

Anders Ketilbjörnsson, köper hus i Mattis Martinssons gränd 36 f., hans hu (avl.) har skänkt samma gård till Svartbrödrakonventet 447.
— Clemitsson 607.
— klensmed 60.
— klockare, arv efter honom 2 f.; hans änka se Elin.
— Kradenpoycka 259, 411, 427.
— köttmångare 559.
— Laurensson 304, 350, 414, arvinge (?) till Hinse Jönsson 545.
— Laurensson vid kyrkogården; hans hu se Cristina.
— Laurensson i Västerås, »fete», skall bevisa att han aldrig lovade för sin broder 390.
— Liffsten, se gatureg.
— Lodolphi, se Anders Rodolphi.
— Mansson (Mangsson) 593, 594, rannsakar om järn 2, testamentarius efter Nils Persson 83 f., 134.
— Mansson redasven i Själagården 335 n., (342 n.), 455.
— Mansson i Viitaila by i Hollola sn, Tavastland, arv efter brodern Henrik Pinnow 217.
— Martinsson 271.
— Matsson, borgare i Arboga 373.
— Matsson i Falstö, ihjälslagen 6.
— Mikelsson i Valla 618 (bil.).
— muramästare (store 290, 320) [två olika personer?] 265, köper gård i västra kvarteret 32, över förlikning 163, hans syster 290, 320; avl., hans änka omgift med Jeppe Nilsson 514.
— mölnare (västantill 461) 269, 304, 346, 463, beskyllt Sten Sture för att ha berövat honom hans hustrus fäderne 448; hans hu 461, hon bjuder upp sin gård 590, hennes tvist om ett stall 591.
— Nilsson 192, 281, 344, en av de tjugofyra (innan mur) 327, köper gård 17, avl., hans skuld i Lübeck 463; hans änka 463.
— Nilsson i Kalans i Sjundeå sn i Raseborgs län, arv efter brodern Nils Jönsson 201.
— Olsson [en eller flera] 56, 68, 102, 144, 206, 225, 270, 304, 484, olaga köpslagan 215, bjuder upp gård 370.
— Olsson Russ, uppsäger sitt borgerskap och flyttar till Tälje 398, säljer sin gård, hans hu omnämnes 401 f.
— Olsson, styvson till Mikel klensmed, arvskifte med styvfadern 185 f.
— Olsson på Skomakargatan 89*.
— Olsson, Staffan Västgötes dräng 270.
— Olsson västantill 324.
— Olsson i Edvalla 618 (bil.).
— Olsson från Höga i Kimito sn, stulit, avrättad 19.
— Olsson i Kullsta i Västerhaninge sn 216, 218.
— Olsson i Saraby i Bjärnå sn, arv efter brodern Jöns Olsson 112 f.
— Olsson i Skavistad i Nyland, fader och arvinge till Erik Gunnarssons hu Katarina 110.
— Olsson i Tuna i Alsike sn, Martin Ryaners ohöviska uppträdande i hans hus 249 f., 266 ff.
— Pe(de)rsson (halte 263)[1] 15, 86, 160, 178*, 219, 230, 399, 493, 499, 545, 546, 560, 574, 603, rannsakar om dråp 90, säljer den trähyggning på Helga gravs gilles tomt på Köpmannagatan, som var hans hustrus medgift 92 [jämf. TB I s. 393], 132, upplåter sin hustrus del i stenhus vid Helga gravs gilles hus 263 f., köper två halva tomter i Ragvald Camps gränd 125, oskyldigt anklagad för dråp 158, bjuder upp sitt hus 528; hans hu se Birgitta, tidigare gift med Martin Nilsson.

[1] Om alla hänvisningar i det följande gälla denne Anders Persson, kan ej säkert avgöras.

Anders Persson [»knapamågen», TB III s. 230] 167, hans hu [dotter till frälsemannen Olof Olsson i Stava] se Anna.
— Persson knivsmed, hans änka se Elin, hans son se Hans Andersson.
— Persson (Pedher) »med kylen» (»kylan») 283*, skall fara till Berget efter bevisning i tvist med Själagården 289, 418.
— Pe(de)rsson, rådman (från 1492; nämnes så 614),[1] mantalsskr. innan mur 2, 70, i östra kvarteret 226, kvartersmästare innan mur 12, en av de tjugofyra 12, (östra kvarteret) 327, 395 n. 5, 396, hans räkenskap 140, fullmäktig vid arvskiften 141, 142 n., 591, ombud för [sin styvdotters man] Helmik van Nörden 223, jämf. 565, köper en gård av denne 309, bjuder upp alla sina hus östanmur 587*, 589, 590, säljer sitt stenhus östanmur i Muggels gränd 614, boutredningsman efter Arvid Olsson 392, ombud för herr Nils Bossons landbo 502, 503, i övrigt omnämnd 503, 601; hans hu se Ragnil.
— Persson bergsdräng 59.
— Persson i Bygdeå sn, »aff Norrabotn kom», köper stenhus i Olof Bjurs gränd 278, upplåter till Bengt Smålänning halv mur i samma hus 278 f.
— Persson från Litslena sn, tjuv, dömd på häradstinget, avrättad i Stockholm 212.
— Persson, tidigare boende på Lovön 602 f.
— Persson i Västerås, född i Stockholm, hans och hans systers gård i Stockholm uppbjudes 335.
— Petri, herr, präst [trol. son till Peder Lybeke, se JB I nr 798], anspråk på tomt m. m. 176; jämf. Mäktil, Peder Lybekes änka.
— prost, herr, se Anders Rodolphi.
— Pulle 84; trol. felskrivning för Hans Pulle.
— Ragvaldsson 275, 377, 383; hans hu se Margit.
— Ragvaldsson, Olof Kettilssons måg 387.
— Ragvaldsson sartor, köpman, (»aff land kom» 505, 526), begått övervåld, okvädad 505*, 509, tvist med Peder Sveder 508*, lejdad för köpsvennegods 521, skall förnöja kämnärerna 526, fullmäktig för Hans Becker 607; jämf. Anders skräddare.
— Ragvaldsson vid Laglösaköping, bortbytt tomt på Södermalm mot hus i Arboga 490.
— Revelske, lille, hans änka se Katarina.
— Rodolphi (Lodolphi), herr, prebendat, prost 596 [jämf. TB III s. 22, 216, 252, där *presten* (*presth*) torde böra läsas *prosten* (*prosth*); se även TB III s. 137]; 217, 357, 385, 576, 612, fullmäktig för Knut Posse 109, 252, testamentarius efter Lasse Svensson köpsven 512, mellanhavande med Magnus köttmångare och Markus guldsmed gamle 333, 335, hans gård 356, (på Norrmalm) 516, hans bastueman 596.
— Rytter 61.
— Röd, se Anders Jönsson Nordman.
— sadelmakare, hans gård på Stallbacken, ärvd av Olof Mansson i Enköping 259 f.
— Schulte se Skulte.
— skeppare 201.
— skipman, i Bengt Smålännings gränd 54.
— Skofath, skeppare från Korpo, Finland, hans skepp kapat av Axel Olsson 460 f., 466—468.
— skrivare (skrivfel för Anders skräddare?) 14.

[1] En eller annan av de följande notiserna kan möjl. avse Anders Persson halte.

Anders skrivare 88, 89, 93; hans dräng se Nils Jute.
— skräddare (sartor) 14*, 57, 63*, 499, bjuder upp lös pant 114, hans gård 402, skall rannsaka ang. pigor i västra kvarteret 429, förvärvar hus västanmur 540, hans hu 491* (i Gråmunkagränd); jämf. Anders Ragvaldsson skräddare.
— Skulte (Schulte), mantalsskr. för östra kvarteret 48, kvartersmästare i östra kvarteret 497, en av de tjugofyra (östra kvart.) 396, smuggling 60, fullmäktig för [sin svärmoder, HA IV s. 56] hu Ingrid, Jap van Hawens änka 179, löftesman för Mikel Raukas hu 239, utvald till majgreve 260, hans stenhus östanmur 441, rannsakar om mur 508.
— slaktare 30.
— sporrasmed 463.
— stadstjänare 559, begått övervåld 156, 160, 162, begått mandråp 469, 470; »gamle stadstjänaren» 516.
— Staffansson 429, 507, en av de tjugofyra 12, mantalsskr. i södra kvarteret 48, 116, i fjortonmannanämnd i brottmål 540, arvinge efter hu Anna Hoppeners 36, fört orenlighet till Gråbrödragränden, bötfälld 133, tredje penning 172, arvsuppgörelse med brodern Ödger i Ösma 173, med styvsonen Nils Olsson, Olof Tavastes son 181; hans hu se Ingeborg.
— Svensson (bottnekarl 535), rådman (från 1487), 12,[1] 261, 325, 331, 362, 433, 495, 498, 531, 533, 569, 585, 614 n., mantalsskr. i västra kvart. 143, i södra kvart. 497, 588, kämnär 1487—1488 197, 227, 248, 254, antecknad som icke närv. i rätten 275 (farit till Norrbotten), 276, 277, 279, 280, 281, 283—288, 290—292, 294, 295, 319, 320, rättafogde 1488—1489 312, bjuder upp levande pant 309, silverpant 313, panter 322, 537, 539, syneman i målet mot Mikel Raukas hu 238, över arvskifte 484, rannsakar om fastigheter 522, skall syna en pantsatt lädersäck 551, rannsakar om dråp 90, i en ägorättstvist 586, olaga köpslagan i Norrbotten 41, hans skepp 91, bötfälld 91, mellanhavande med en borgare i Uppsala 130, »släkt» (syskonbarn) till Gunnild, Botvid grytagjutares hu 234, frände till hu Sigrid, Folmar van Lundens 248, tvist med Erik Philpusson om salt 299, mellanhavande med Henrik Serkenso om ett skepp 304, (307), 310, 311, kravmål 304, tvist med en präst i Strängnäs 379, 380, hans och hans drängs mellanhavande med Jöns Mattsson 410, 443, okvädat Staffan Västgöte 443, stämning 513, 514, köper tomt östanmur i Erik Birgerssons gränd 125, köper kålgårdstomt på Norrmalm 230, får gård i Hinse Jönssons gränd i utbyte mot jord i Luleå sn 167, 168, köper ett hus av Uppsala domkyrka 364, hans hus på Skomakargatan 442, förvärvar tomt och byggning vid Söderport 538 f., bjuder upp sitt hus västanmur i Lasse Björnssons gränd 519, 521, 523, säljer hus västanmur 540, byter kålgård med Hans Falkensten 529, köper en halv gård 535; hans broder se Peder Svensson.
— Svensson Helsing 196, 206, 233, 301 (?), 587, 603, son till rådm. Sven Helsing 204, kämnär (och rådman) 1491—1492 536, bjuder upp pant 502, 503, har fått en trägård i pant av halvbrodern broder Martin Michaelis 204 f., inlöst en gård av Svartbrödraklost-

[1] En eller annan hänvisning kan möjl. gälla Anders Svensson Helsing (se nästföljl.), ev. någon tredje person med namnet Anders Svensson.

ret efter denne (205), 489, hans gård 273, stämning 444, 445, uppgörelse (husbyte) med svärfadern Ingevald Torstensson om arv efter svärmodern 488 ff., ombud för Hans Bomhuggere i Reval 565 f.
Anders timmerman, se Anders Jönsson, stadens timmerman.
— Tordsson, född i Mark, Västergötland, bestulit sin husbonde Nils Mangsson i Tuna, avrättad 31.
— Torstensson, Laurens Hanssons i Skälby dräng 511.
— Törbo, herr, [prebendat], avtal med Själagården om en tomt 186 f., hans gård på Södermalm 332, 457.
— verkmästare 498.
— Vilkini, broder i Svartbrödrakonventet 243, 600.
— vinman, se Anders Jönsson vinman.
— Winter, säger upp sitt burskap 146, beskylld för förskingring av humle 493*, 494.
— Witte se Anders Hvitte.
— åkare, unge 234.
— Östensson, hans hu se Cecilia.
Angerman se Jöns.
Anna (möjl. identisk med Anna, Olof timmermans dotter) 100.
— hu, 558; husalega 388.
— förvisad från staden 193.
— [Eskilsdotter; jämf. W. Christensen, Unionskongerne og Hansestæderne 1439—1466, s. 92] i Lindö, välboren kvinna, [änka efter Laurens Olsson], sålt hus till Knut guldsmed 3 f., 108; hennes systerson se Axel Olsson.
— [Olofsdotter; jämf. TB III s. 13, 230], Anders Perssons [»knapamågens»] hu 167; hennes moder se Margareta van der Raas.
— Anders Röds hu 311.
— hu, Blankinstens (Blanckestens) 287, försäljningen av hennes gård återgår 132; hennes broder se Hans Blankensten.
— bottertunna, stulit, förvisad från staden 588.
— Eskils i ladugården hu, ärekränkt 408.
— [Olofsdotter Svinhufvud] Evert Ochtorps änka, [sedermera omgift med rådm. Joan Jönsson], skrivelse till Lübeck å hennes och barnens vägnar om kvarlåtenskap efter Evert Ochtorp 487 f.
— finska, deja hos herr Laurens i Björklinge, trolldom 418; identisk med Anna singerska?
— Hansdotter 358.
— hu, [Hans] Hoppeners [änka], avl., arv efter henne 36 [jämf. JB I nr 591, 740 och HLG I].
— Huitkop, förvisas från staden, hennes man i Åbo 365.
— Joan kannegjutares änka, upplåter till Peder kannegjutare sitt undantag i dennes hus 83 [jämf. TB I s. 217].
— Joan Karlssons hu 603.
— Johannis, syster i s. Clara kloster, dotter till gamle Hans bagare, arv efter föräldrarna 288.
— Jens Jonssons hu 128.
— Jöns skräddares i porten hu, mellanhavande med Jakob skräddare 428.
— Ketken, Lasse Bergs hu 292, säljer hus i Kåkbrinken 208, säljer tomt på Norrmalm 390, 483, förbjudes att vistas i Stockholm 351; jämf. Kettike moder.
— Claus Olssons hu, uppgörelse om hennes arv 47.
— Laurens Björnssons hu, bjuder upp lös pant 10.
— änka efter Laurens Henriksson, skrivare på Nyköping [JB II nr 1052], säljer tomt [på Södermalm] till Jöns Ervastesson (306).
— Mattis grytagjutares hu, sedermera omgift med Olof Tavast, moder till broder Klemet (434 n. 3).
— Mattis Nilssons änka 471 f.

Anna Mattis skomakares hu 409.
— Nils dragares hu, arv efter morbrodern Hemming Olsson 438; hennes broder se Jöns Jönsson.
— Nils Jenssons [Styng] hu, dotter till rådm. Joan Styng, dotterdotter till hu Ramfrid Eskil Hoppeners [jämf. SRR II s. 108], (300), (530).
— Nils Laurenssons västantill hu, misshandlat sin huskvinna 206.
— Nils Perssons hu, har fått medgift av skeppar Björn laxekarl 143.
— Nils slaktares i Gråbrödragränd hu, uppgörelse med [mannens?] arvingar 588 f.
— Olof Bengtsson smeds hu 452, 471, 508, 520, 590.
— Olof Skånings i Raumo hu, arv efter brodern Mattis Hermansson 562.
— Olof timmermans dotter, lägersmål 102; (möjl. identisk med Anna s. 100).
— Otte guldsmeds änka, fastighetsbyte med svärsonen Hans Laurensson 613.
— Paval skipmans 457, 501.
— Peder Olssons hu, Hans verkmästares dotter, arv efter föräldrarna 29, 52; hennes moder se Sigrid, Hans verkmästares; hennes broder se Jens Hansson, [kloster]broder.
— Peder Olssons i Frötuna i Roden hu, säljer å mannens vägnar en gård 207.
— röda, slagit sin värdinna 123.
— singerska, trolldom 418; identisk med Anna finska?
— Tures 52.
— verkmästarehustru från Örebro, säljer hus västanmur i Olof Kettilssons gränd (269), 338.

Antonius (Anthonius).
— Andree, herr [kyrkoherde i Västland, Uppland, 1495, son till rådm. Anders Jonsson; jämf. TB III s. 213, TB V s. 138], tvist med styvmodern [Katarina, Anders Jonssons änka, jämf. TB III s. 209] om ett testamente 510; hans svåger se Staffan Skalme; jämf. Katarina, Anders Jonssons änka.
— Kellere, herr, prebendat i Stockholm, stämmer Hans Falkensten 391, 594, 596, får en gatubod och en källare på Köpmannagatan i pant av denne 399, panterna uppbjudas 446*, 452, gör anspråk på inteckning å Helga kors prebendas vägnar 490.

Anund (-dh) Svensson från Nyköping, tjuv, förvisad från staden 214.

Appollonia (-e) 137; misstänkt för stöld 583, 587.

Arend (-dt, -dh).
— Frese, arvinge till Göteka van Bomelen 54 f., 78.
— van Marpen, inbrottsstöld i hans stenhus 252, 259.
— skeppare se Arend Smidt.
— skomakare 130, 358.
— smed[1] 93, 260.
— Smidt, skeppare 602, 603*, borgensman för Henrik Cristoffer 477, (480), 482, 559, edgång 534.
— Sprunck 475, 498, 514, 516, 546, stämning 419, 420, 584, 587*, 594, bötfälld 447,450.

Arendstorp (Arenstorp, Aremstorp) se Claus, Tomas.

Arneke, hans hu se Cristina.

Arpp tullskrivare 368.

Arpparst, krävd på husalön 165.

Arvid (Arffuit).
— herr [kyrkoherde i Håtuna], har ägt hus och tomt i Jakob Kustes gränd 274, 473; jämf. Bengt Eriksson.
— Jönsson (Je-), anspråk på hans tomt på Norrmalm tillbakavisas 59, avl., hans gård i Bengt Smålännings gränd 582.
— Olsson, rådman [tidigare slotts-

[1] Det är svårt att i varje särskilt fall skilja mellan denne och nästföljj.; deras identitet är f. ö. icke helt utesluten.

fogde, jämf. HT 1943 s. 43 ff.[1]], 76, 89, 119, 122, 205, 244, 274, mantalsskr. i södra kvarteret 116, antecknad som icke närv. i rätten 277, 279, 281, bjuder upp hus på herr Joans i Estuna vägnar 114, bjuder upp lös pant 2, 182, bjuder upp »besetning» 3, guld- och silverpant 23, 25, granskar räkenskapen i Helgeandshuset 201, skall syna brandredskap m. m. 201 f., fullmäktig vid arvskiften 47, 121, köper ett laxfiske 42, avsäger sig anspråk på hus 91, okvädad 116, 117, 184, bestulen 192, avl., lax i hans skepp 292 f., hans testamentarier omnämnas, utredningsmän i hans dödsbo utses 294, hans gäld 296, 325, 388, hans tomt på Södermalm 297, 388, tomten säljes 400 f., Karl Karlssons av honom pantsatta egendom 296 f., 297 f., urarva konkurs 392, hans befattning med riksens svärd [jämf. HT 1943 s. 30, n. 2] 597; hans änka se Katarina; jämf. gatureg.

Arvid Trolle, väpnare, riksråd, hövitsman på Nyköping, närv. i rätten 4, 23, 148, 152, 235, betalar sin avl. faders skuld 4, köpt guldringar av Otte Brakel 28, rannsakar i målet mot Dorotea, Mikel Raukas hu 235 ff.; hans sven 222; hans fader se Birger Trolle.

Asken, van (van Nasken), se Hans.

Asvid (Aaswijdh) Siffridsson, sålt tomt på Södermalm [jämf. TB I s. 336] 450.

Atte se Otte [till- och förnamn].

Augustinus (Ag-) van Mecheln (Meckelen) 320, 400, 598, 599.

Aweram se Gerd.

Axel Lagesson, herr, riddare, danskt riksråd 554.

— Olsson, dansk-norsk väpnare, bördar hus i Stockholm efter [sin moster] hu Anna i Lindö 3 f., hans kaperier 460 f., (466—468), 553—557; hans moder se Elitissa [Eskilsdotter], hans syster se Magdalena Nils Brahes; jämf. sakreg.: Märkligare rättegångar.

B.

Baard (-dh) Bergsvensson (Bergxsuensson) i Lötens (Lowthwna) sn på Hedmarken, upplåter till Sten Sture arv, som tillfallit hans svärmoder efter dennas son Peder Bagge kopparslagare 256 f.

Babbenhuse (-n) se Henrik.

Backus se Marquard.

Bagge se Erik, Gunnar, Hans, Jakob, Joan, Laurens, Nils, Olof, Peder, Rolf, Torkel, Truels.

Balk se Jöns.

Baltsar (Baltazar, Baltesar, Balcer, Balsther, Balszer, Balser).

— Albrektsson skomakare (sutor) 292, 357, 463, 564, testamentarius efter Staffan skipman 575, hans drängar ha begått dråp 98 f., 100, 107, mansbot erlägges 186; hans drängar se Hans Döring och Magnus Svinahuvud; hans broder se Algot.

— Mangsson 59.

— styreman 162, lånar ett pansar av staden 115.

Banér se Knut Eskilsson, Sigrid [Eskilsdotter].

Barbara, Barbro.

— hu, 546, 597; trol. identisk med hu Barbara, Erik Jönssons änka.

[1] Till komplettering och beriktigande av där (s. 44 med not 4) lämnade uppgifter bör påpekas, att Peder Lille, slottsfogde i Stockholm mot slutet av Karl Knutssons regering, avgick från fogdeposten under ämbetsåret 1470—1471, då han efterträddes av Olof Joansson (SkB I s. 443; jämf. ibid. s. 423, 433 och TB I s. 407); först efter denne och tidigast 1471 blev Arvid Olsson slottsfogde.

Barbara, Anders Kedelvastassons hu i Ålands sn, arv efter brodern Erik Matsson 601.
— änka efter rådmannen Erik Jönsson 483; jämf. ovan Barbara, hu.
— Henrik van Lindens hu 603*.
— Ingeld Siurdssons änka, uppgörelse med mannens arvingar 67.
— Jachim Kocks hu, inbördes testamente 105.
— Kunsses 380; jämf. Kunse smed.
— Severins hu, säljer gård i Mattis Martinssons gränd 36.
Bardenwerper se Henning.
Barkop se Nils.
Barquard van Campen, kränkt gillesfriden 35.
Bartolomeus de Camerino, påvlig kollektor [jämf. Kellerman], »legatin» (116).
Bartholomeus Kyck, herr, präst, får s. Cristofers prebenda 346.
Basse se Jöns, Sten.
Baszener se Hans.
Bawen Brun, skeppar Jakob Kadewalts skipman 209.
Beck (Bech) se Olof.
Beckare se Hans.
Becker se Hans.
Bela [Lydekesdotter], Renholt Lehusens hu 258; hennes moder se Margit Pedersdotter.
Bengt (Benct, Benckt).
— på stadens skepp 164.
— herr, präst 168; jämf. Bengt Jacobi.
— herr, på Holmen se Bengt Jacobi.
— i Fågelbro 558.
— i Kummelby, gårdsägare i Stockholm 224 [jämf. JB I nr 693]; hans svärson se Knut guldsmed.
— i Risne i Spånga sn 607.
— Akesson [Tott], väpnare, riksråd, närv. i rätten 235.
— Akesson, herr, dansk riddare 556.
— Andersson [en eller flera] 30, 97, 133.
— Andersson i Odensala sn 606.
— Bengtsson 446, ställföreträdare för fogden 512, käromål om hästar och guldringar 485.
— Bille, herr, riddare, danskt riksråd 553, 554.
— Brink 228, 230, 270, 271, 275, 397, 431, 526, 534, 545, 612, 614, edgärdsman för Cristina, Mattis Lutkes hu 52; hans hu 126.
— bältare 17, 46, 72, 99, 158, 270, 523, tvist med Jakob skräddare om en gård 66, löftesman för Mikel Raukas hu 239, 257, hans hu 17, 612, han och hans hu förfördelade av Peder Hanssons hu 278; hans dräng se Joan Jönsson.
— Eriksson, den tomt han köpt av [sin morbroder] herr Arvid [i Håtuna] tillhör nu Joan Darre [jämf. TB I s. 199] 274.
— Fadersson [sparre], väpnare, riksråd, närv. i rätten 378, 389, 487, 488.
— Gregersson [Lillie], väpnare, riksråd, närv. i rätten 207, 208, 378.
— guldsmed 430, 463.
— harpare [harpaslagare, ATB II s. 216] 78.
— [Jacobi, curatus vid Helgeandshuset; jämf. HLG I och TB I] på Holmen, herr, präst, testamente till honom 444; jämf. Bengt, herr, präst.
— Joansson, ihjälslagen 535 n. 4.
— Jensson, stulit, avrättad 172.
— Karlsson [i Ulvsunda], väpnare, »ärlig sven» (295, 356), slottsfogde 1484—1485[1] 45, 49, 51, 54, 57, 59, 63, 64, 66, 72, 73, 77, 79, 81, 82, 83, 85, 87, 95, 98, 106, uppbär danaarv 80 f., ger urfejdslöfte för annan person 64, ställföreträdare för Erik Turesson som fogde 296, 297, efter avgången från fogdeposten närv. i rätten 174, 212, 268, 286, 294, 459, 460 n., 563, förbön för

[1] För denne och övriga slottsfogdar har hänvisning gjorts endast när de nämnas vid namn.

felande 168, över förlikning 565, vittnar i kravmål 295, förvärvar gård östan kyrkogården 356, säljer ett stenhus östan rådstugan till Stockholms stad 360 f., låter uppbjuda gård 362, kravmål om malt 526, släkting till Gertrud Jakobsdotter på hennes möderne 591.
Bengt klensmed, sätter sitt hus i pant för dotterns böter 52, huset uppbjudes 78; hans dotter se Cristina.
— Kog(h), skeppare 30, 52, 90, 161, 170, 192, 261, 299, 407, 414, 582, 586 n. 5, 591, 612, mantalsskr. i södra kvarteret 23, en av de tjugofyra (södra kvarteret) 396, bjuder upp panter 25, 70, 356, 422, 462*, 511, 516, 533, 534, 566, rannsakar om järn 2, om dråp 90, om fastigheter 522, bjuder upp en tomt på Norrmalm 115, hans husköp skall bliva vid makt 350, 353, köper tomt av Hans Hogben 381 f., tredje penning 474; hans dräng 591*; hans hu se Sigrid.
— Kristiernsson [Oxenstierna], riddare, riksråd, närv. i rätten 378, 389.
— Laurensson, borgare i Åbo, köper gård i Åbo 290 f.
— Laurensson i Årsta, huggit stör på stadens mark till Årsta behov 191.
— muramästare 526, skall förlika sig med skråt 254, 324.
— Nilsson, hans hu se Ingeborg.
— Nilsson på stadens skepp 164.
— Pavalsson 519.
— Persson, rådman i Arboga 223.
— Ryning, väpnare 247.
— skinnare 326, 351, 356, hans gård 226, 282.
— skräddare i Hedemora 52.
— Smålänning, herr, borgmästare 5, 167, 372, 501, nämnes som sittande borgmästare 1483—1484, 1, 42; 1485—1486 87; 1487—1488 197, 198, 223*, 224, 225, 229, 256, 257, 263, 264; 1489—1490 343, 345, 353, 354, 359, 360, 364, 365, 370, 375, 377, 378 n. 1, 381, 382, 385, 386, 396, 398, 399, 402, 407, 410, 419, 420, 422; 1491—1492 536, 539, 540, 544, 569, 572, 576, 585, 591, antecknad som icke närv. i rätten 276, har ställföreträdare 213, 411, är ställföreträdare för sittande borgmästare 473, 479, 484, 601, närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, sidvördnad mot honom 109, fullmäktig vid arvsuppgörelser, köp och förlikningar 39, 104, 127, 309, 331, 539, bjuder upp hus 299, 311, en tomt 470, bjuder upp panter, silver och kläder 320, 321, guld- och silverpant 504, erlägger betalning till Herman Messman å stadens vägnar 425*, köper tomt 15, köper en tomt på Södermalm 502, husbyte med Laurens skräddare bottnekarl 197 f., olaga byggnad på hans tomt 231 f., får en halv mur upplåten 278, hans bryggarhus 449, en mur upplåtes till honom av Hans Japsson 523, hans värd i Lübeck 31, fått vin från Peder Smid genom Hans Dingstede 59*, uppgörelse med Hans Fältorps arvingar 96, 100 ff., gör anspråk på koppar efter sin »forfader» Hans Fältorp, tvist därom med Gerd Hyttinghuse 152 f., 415, har av s. Barbara prebenda inlöst en inteckning (årlig ränta), som hans svärfader Gerd Sodde bebrevat Herman Rembeke [jämf. JB I nr 26, SEÅ 1917 s. 80 ff. och HT 1939 s. 262] 176, handel med koppar och kabelgarn 366, får herr Martin Jönssons fasta egendom i pant 292, mellanhavande med skeppar Olof Tavast 499, 531, skall kvarstadsbelägga gods från Danzig 538, överenskommelse om tredje och tionde penning 369; hans hu se Lisabet, tidigare gift med Hans Fältorp; hans måg se Lasse Laurensson unge, rådman;

hans svärfader (avl.) se Gerd Sodde; jämf. gatureg.
Bengt Warg, hans järn förbrutet 491.
Berend.
— Sten Stures tjänare, begått övervåld, avrättad 557, 578 f.
— apotekare, mäster, hans tjänsteförmåner 611.
— bårdskärare, mäster 11, 31, 273, skall ha bårdskärarnas skrå och första bandet till nästa valborgsmässa 60 [jämf. Anmärkningar], skall göra skott som andra borgare 145, upplåter en halv gård till sin »svåger» Claus skräddare 156; hans hu se Botild; hans dräng 4, 139, se vidare Peder.
— Berendsson, »beskedlig sven», fogde i Norrbotten, rannsakar på underlagmansting i Luleå sn (475), 476.
— Borre 211.
— Hake, stadens syllsättare 359, 383, 533, 582, tjänstgör som syllsättare (mälisman) 8, 14, 21, 27 n., 32, 34, 38, 50, 65, 78, 163, 166, 178, vittne eller fullmäktig vid fastighetsaffärer 49, 120, 158, i fjortonmannanämnd i brottmål 540, inteckning i skepp 108, husbyte med Karl verkmästare 173 f.; hans hu se Elin.
— Knyppel 173.
— Kynd 252, 493, 612.
— mäster, se Berend apotekare och Berend bårdskärare.
— Osenbrygge, [avl.], hans hus 86; hans änka se Ragnild.
— pulvermakare, hans hu se Katarina.
— sutor, skomakare, arvstvist med Jöns Mus 261, bjuder upp gård 415, 419, 423; avl., hans gård 613, hans dräng misshandlad 262, 269; hans hu se Johanna, jämf. Philippa.
— Wisse 139, smugglat 52, 53, lejd för gästaskuld 469 f.; hans broder se Henrik Wisse.
Berendz se Herman, Ludolf.
Berg (-gh) se Laurens.
Bertil (-till, -tildh).
— Folmer van Lundens dräng 289, 292.
— Andersson, herr Hans Kröpelins dräng, har rövat från en kvinna på Södermalm 191.
— bagare 356.
— broder, i Gråbrödrakonventet [jämf. HA IV s. 121 f.], 185.
— broskrivare 212, 219.
— Döring 158, 160.
— Höike, kapare i dansk tjänst 540 f., 556; jämf. Axel Olsson.
— Mattsson 391, stulit, förvisad från staden 412.
— målare, klockare 15, 241, 262, anställes som klockare 35, skall mista klockarämbetet, om han framdeles gör nattabuller 81, mellanhavande med Boglösa kyrka [jämf. TB I] 129, 130, sålt ett pansar 151, tvist om betalning för ål 344, 412, (414), 416 f., mellanhavande med socknemän från Korpo 358.
— Smid(h) 136, tvist med skeppar Gerd 61, 62, 63.
— sutor, skomakare 463, 481.
Bese (Besze) se Joan.
Bielke se Erik Turesson, Ture Turesson; Birgitta, Gustaf Stures.
Bille se Bengt, Sten.
Birger (Birgher).
— Nils Stures fogde 127.
— i Hycklinge 618 (bil.).
— i Stav [borgare i Arboga, ATB II passim], hans dotter gift med Erik Laurensson i Arboga 472.
— Andersson 107.
— [Månsson], biskop [i Västerås, död 1464] 179; jämf. gatureg.
— Nilsson, uppgörelse med styvfadern Laurens sporrasmed (klensmed) om arv efter modern hu Katarina Johansdotter 72; hans bröder se Erik Nilsson och broder

Olof Nilsson i Svartbrödraklostret.
Birger svarvare vid Vattubrinken, hans son har stulit järn m. m. 38.
— Trolle, herr, riddare, avl., affärer med Henrik Drosdow i Lübeck 4; hans son se Arvid Trolle.
— Uddson, avl. rådman [död på 1450-talet], hans hus 364.
Birgitta 378.
— hu, mellanhavande med herr Peder Stephani 40.
— hu, ihjälstucken på gillesstugan (186), 190.
— hu, syster till Erik Hansson skinnaresonen 518.
— hu, i Helga lekamens badstuga 147.
— hu, i Helgeands badstuga 503.
— Mattis Hermanssons piga, har bestulit sin husbonde, förvisad från staden 329.
— i Mummes (?), arv efter sonen Olof Kirves 22.
— Algot bottnekarls änka, arvskifte efter mannen 580.
— Andersdotter, Anders Jönsson karvataskas hu, tredje penning 399, uppgörelse med mannens arvingar 413.
— Anders Perssons hu, se Birgitta, »halta Martens».
— Baggans, se Birgitta Gunnar Bagges hu.
— Blocksdotter, Hans Björnssons hu, upplåter del i hus i s. Laurentii gränd 18, intagen i s. Örjans spetal 223, skall ha sina kläder till sig i spetalen 299; hennes fader se Henrik Block; hennes »svåger» se Anders Hiort bältare.
— [Hans] Brynings änka [jämf. JB I nr 558 och SkB I], säljer ett bryggarhus 105, husaffär 109.
— Dan Jönssons hu 200, 210, 567, 587, misshandlad, okvädinsord 505*, 509*.
— dokavaskerska 401.
— [Peder] Falkenstens hu 428 [jämf. TB III s. 91].
— hu, finska 451.
— [Knut] Fordels hu 255, 256.
— Godskalk Mugges hu 90, 346; hennes piga 346.
— Gunnar Bagges hu, Baggans 320, 510.
— [Stensdotter Bielke], fru, Gustaf Stures hu, förbättring av hennes morgongåva 614 n. 4.
— Hans Björnssons, se Birgitta Blocksdotter.
— Hoppenrads, avl., hennes hus 525.
— Joansdotter, Tideke Syrenbergs hu, inbördes testamente 193.
— Joans änka, får en gård på Norrmalm upplåten av sin frände Olof Japsson 193.
— Jöns Finnes »mellan mura» hu 588, 598*, 599, 603*, 609.
— Jöns Finnes hu västantill 454, 546.
— Jöns guldsmeds hu, arvsuppgörelse efter Margareta, Jöns Ervastessons hu 145, 146; hennes styvson se Claus Jönsson.
— laterska 592.
— Laurens bagares hu 138.
— Laurens Mikelssons hu 53.
— lilla 379.
— borgmästare Ludvig Vestmans hu 34, 179, 492.
— Magnus [Olsson] skräddares änka, omgift med Laurens guldsmed, avl., arvskifte efter henne 191; moder till Lasse Matssons hu.
— Markus Markussons änka, se Birgitta, Urbanus mölnares änka.
— »halta Martens», gift med 1) Martin Nilsson, 2) Anders Persson (halte), 275, 501, hemgång i hennes hus 219, fått en gård på Köpmannagatan i medgift vid sitt giftermål med Martin Nilsson 92, 132, 264; hennes fader se Olof Valdemarsson.
— Mattis Hermanssons hu (änka), omgift med Jöns Matsson, tredje

penning 64, arvskifte efter Mattis Hermansson 542 f., 562.
Birgitta, Mattis Vilfangs änka, säljer gård på Skomakargatan 224; hennes fader se Olof bältare.
— Mörths, arv efter Olof Matsson 33; jämf. Villam Mörth.
— Nils dragares hu 17.
— [Karlsdotter Bonde], fru, Nils Stures hu 452; hennes tjänare se Nils skrivare.
— Olof Laurenssons hu, förvisad från staden 209; hennes son 209.
— Olof Perssons hu 270.
— Olof Systerssons änka 83, säljer gård östantill 76.
— Per Anderssons hu 308.
— [Jakobsdotter, jämf. TB III s. 297], rådm. Pelle Perssons hu 561.
— Philpusdotter, född i Vårfrukyrka sn vid Åbo, stulit, förvisad från staden 221, återigen förvisad från staden 409.
— Simon bagares hu, arvskifte efter henne 55.
— Spetz [änka efter Mattis Spetz, SkB I], avl., hennes hus 356.
— Staals 437, (486?), 551, stämd 471*; hennes »mág» (551) se Kunse smed; jämf. Peder Staal.
— [Olof, TB III s. 374] Sveders änka, »Swederskan», misstänkt för att vara spetälsk 318, hennes hus på Köpmannagatan 535.
— Svens, vittne i processen mot Mikel Raukas hu 236.
— timmermans 379.
— Tomasdotter, Hans Svenssons hu, överenskommelse med modern och styvfadern om sytning 229 f; hennes moder se Katarina, Jöns Perssons västantill hu.
— Urbanus mölnares änka, omgift med Markus Markusson, 240, 294, 352, 482, 598, 599, 609, betalar danaarv efter Urbanus mölnare 80 f., arvsuppgörelse efter Markus Markusson 182, 575.
Björn (Biörn, Byörn).
— broder till Torsten bottnekarl, i tolvmannanämnd i brottmål 241.
— på myntet, hans dotter 430.
— i Bärby, kyrkovärd i Gamla Uppsala, utkvitterar å kyrkans vägnar ersättning för tjuvgods 418*.
— i Mällösa 390, 412 [jämf. ULB s. 63].
— fiskare 419.
— Hansson, »lagge» (länge?), skattningsman 38; jämf. Björn länge.
— Jonsson 104, 181*.
— Jönsson, vittne vid testamente 399.
— Jönsson i Ulvsunda, väpnare, 72, 198, årlig avgift till Helgeandsgården för byggning på Helgeandsholmen, hans hustru omnämnd 180.
— Kedelsson 260.
— Knagh 244.
— laxekarl, skeppare (östantill 252) 30, 49, 116, 214, 252, 288, 317, 328, 380, 444, 500, 531, 589, 596, mantalsskr. i östra kvarteret 23, 143, rannsakar om dråp 90, fullmäktig vid husköp 125, testamentarius efter Nils Persson 83 f., 134, 136, 143, givit medgift med dennes hu Anna 143, sjudit tjära innanför bommen 90, mellanhavande med Erik Hansson 305, 311, tvist om lax 388, kravmål ang. salt 598, hans hus 359, 525.
— lille, se Björn Siurdsson.
— länge (»länge Björn»), hans dotter se Katarina; jämf. Björn Hansson.
— Nilsson [Krumme], frälseman, blir slottsfogde 17 aug. 1491 566, som fogde närv. i rätten 566, 570, 591.
— Nilsson 516, 535, 540, 611, rannsakar om mord 187, 188.
— Olsson i Flögsäter i Dal sn, Ångermanland, gift med Lasse Bagges faderbroderdotter, arv efter Lasse Bagge 280.
— Siurdsson, lille, 150, 175, mantalsskr. i södra kvarteret 391, skall rannsaka ang. pigor i södra kvarteret 429, köper ett stenhus i biskop Birgers gränd 179, 331, fått

en gård i pant av skeppar Bo 335, bjuder upp gården 416, 423, 424.
Björn skeppare, se Björn laxekarl, skeppare.
— stallsven 8, 59, 270, 348, säljer stenhus östanmur [jämf. JB II nr 1073] 80, mellanhavande med (gamle) priorn i Eskilstuna 61, 181, 182, hans moders donation av ett hus till s. Barbara gille 443, 566, huset säljes 576, 586; hans hu se Ragnild.
— Stensson 225.
— verkmästare 270, 315, 358, 501, 503, tomtöre 350; hans dräng se Lasse Laurensson.
Björnram se Erik Ottesson.
Biur se Olof.
Blacke se Karl.
Blankinsten (Blanckesten) se Anna Blankinstens; Hans Blankensten.
Block se Henrik; jämf. Birgitta Blocksdotter.
Blomberg (-gh) se Laurens.
Bo (Boo).
— skeppare, 178, 488 (här: östanmur), i tolvmannanämnd i brottmål 241, pantsatt sin gård till Peder Skytte 150, till Björn Siurdsson 335, gården uppbjudes 424, skall betala för frakt 165, gick utav rätten 168, tvist med Henrik skrivare om salt 284; hans hu se Elsaby.
— skräddare i porten 491.
Bock (Buck) se Nils, Peder; jämf. Buck.
Bohult se Simon.
Bokhult se Ficke.
Boltman se Jöns.
Bolwyn (Bolwin) 576, 577.
Boman se Olof.
Bomelen (-lin, Bommele), van, se Göteka.
Bomhuggere se Hans.
Bonde se Birgitta Karlsdotter, Magdalena Karlsdotter, Tord [Philpusson]; jämf. Karl Karlsson, Karl [Knutsson].
Borgamester (till- eller vedernamn) se Erik Joansson, Henrik Eriksson.
Borneman se Martin.
Borre se Berend.
Botild (-til, -tildh).
— mäster Berend bårdskärares hu 172, 232, bjuder upp »besetning» 211 f., 219, arvskifte efter fadern som bodde »i skären» 352; hennes syster gift med Magnus Tidkasson 352.
— köttmångares, avl., testamenterat en tomt västanmur till Gråbrödraklostret, en gård till Bykyrkan, ett stenhus till Själagården 8 f., arv efter henne 17 f.
Botolf (-ff, Bötolff) köttmångare 215, 321, 437, 454, 470, 559, hans och hans faders biltogamål vid Grödinge kyrka 334, stämd 444, 445.
Botvid (Bothwiidh).
— i Esterna sn (Botolf 503), bonde, arv efter systern Sigrid, Jöns Laurenssons hu 302, tvist om arvet 503 f., tvist om en kjortel m. m. 499*, 504.
— grytagjutare 227 n., 229, 276, bjuder upp en tomt på Södermalm 13, rannsakar om mur m. m. 50, köper en halv mur å s. Olofs gilles vägnar 81, tredje penning 234, hans hus 262, föreståndare för Fredagsallmosan, avl., 522; hans hu se Gunnild; hans dräng se Erik Matsson; jämf. gatureg.
— köttmångare 202.
— Nilsson, avl., 89.
— timmerman i Nyköping, avl. 571; hans änka se Margit Nilsdotter.
Brade se Lasse.
Brahe (Brage) se Nils.
Brakel (Brochel, Brachel, Brackel) se Otte.
Brandenborg (-gh) se Evert.
Brask se Nils.
Bremare, Bremer se Herman.
Brenning se Olof.
Bringeman (Bryngeman, Brygge-) se Gerd.
Brink (Brinck, -chk, Brynck) se Bengt.

Brodh se Joan.
Brostrup (Brostorp) se Jöns (Jens).
Brun se Bawen; Jöns Mikelsson.
Bruns se Hans.
Brunte (Brwntte) 188.
Bruske (Brusche) se Claus.
Bryngeman se Bringeman.
Bryning (Bröning, Bryninck) se Henrik, Herman; jämf. Birgitta Brynings.
Bryniolff 577.
Buck se Jöns, Örjan; jämf. Bock.
Budde se Laurens.
Burmestare se Herman.
Busman (Bussman) se Tile.
Busken, van (van deme Buschen, fan Bwskin), se Henrik, Paval.
Byss se Jöns Olsson.
Böste se Paval.

C.

(se vidare under **K**).

Cecilia, hu, i Mattis Martinssons gränd, uppbjuder sin gård 385, 388, 390, skall bliva vid sin gård 390.
— hu [?Laurens Jönsson köttmångares hu; jämf. HLG I s. 72 f.] 112, 162; hennes systerson se Erik Pedersson.
— hu 415*.
— Anders Östenssons hu, ärver (jämte brodern Jap Japsson) sin broder Jens Japsson 20.
— bryggerska 516.
— Henrik Serkensos hu, avl., arv efter henne 69, 71; hennes bröder se Henrik Olsson i Uppsala, Jöns Olsson i Törneby och (?) Nils Olsson.
— Karl verkmästares änka (611), upplåter hus på Köpmannagatan till sin dotter hu Cristina Karlsdotter och sin måg Alexander guldsmed (medgift) 517.
— laterska 129.
— [Nils] Urväders syster, förvisad från staden 561.
Ciliacus (Ciriacus) [Hermanni, JB II nr 1048] herr, prebendat, 291, husbyte 227 f.; hans moder se Katarina [Ingesdotter], Herman [Siliacus] bagares änka.

D.

Daa se Jörien.
Daalen, van, se Mauricius.
Dan, borgare i Nyköping, upplåter gård i Stockholm 356.
— Jonsson (Jönsson) 33 f., 97, 104, mellanhavande med Gerd Subborg om salt 128, 133, rannsakar om mord 187, 188; hans hu se Birgitta; hans broder se Peder Joansson.
Danenberg se Laurens; jämf. Albrekt vamme Rade, Danne(n)bergs måg.
Danszicke se Claus.
Dare se Lambrekt.
Darre se Joan.
David Esbjörnsson [om honom och hans hu se HA IV s. 175 och TB III s. 144] 36, 113; hans hu se Katarina.
Degner (Dechner) se Hans, Henrik, Örjan.
Den se Peder.
Dene se Hans Dene gamle, Hans Dene unge, Hans Dene skräddare.
Dethleff, Sven bältares dräng 358.
Didrik (Dyderik, Diderich, Dirik, Didreck, -rick).
— Hansson, borgare i Åbo, frändömes arv efter herr Peder Finkenberg 389 f., förbön för felande 567,

edsgärdsman 567; hans svärmoder 389.
Didrik Hemmingsson, smedsven, skyldig till vådadråp 222, 308 (?), skall gå pilgrimsresa 225.
— van Hödesem, herr, rådman i Stralsund, mellanhavande med Meneka Stenbrink 373.
— snickare 72, 73.
— Veremynck 277.
Diekn (Dieckn, Diäckn) se Anders, Hans, Ingvar, Laurens, Peder.
Dingstad (Dinghstä, Dyngxsted, -e, Dinxstede, Dinxste) se Hans, Sven.
Dobbin (-iin) se Nils, Peder.
Dorotea (Dorathea, Dorathe, -ee).
— hu, 428.
— förvisas från staden 28; stulit i Gråbrödraklostret 514.
— Engleka Froenlowes änka 126, avl. 360.
— Jöns Pavalssons i Segla hu, arv efter morbrodern Magnus Grabo 100.
— Mattisdotter, Sigfrid Anderssons hu, upplåter del i hus i Gråbrödragränd, arv efter hennes fader Mattis Laurensson 41.
— Mikel Raukas hu, dräpt sin finska piga 235—239, 257, 272, 279, hennes son 237.
Drake (Draghe, Draki, -ky) se Olof, Peder.
Drosdow se Henrik.
Dudde se Laurens.
Döring (-gk, -k) se Bertil, Evert, Hans.
Dörslecht (-slagh, Dorslagh, -sleth) se Herman.
Dös se Villam.

E.

Eest se Mattis.
Egerd (Ägerd), urfejdslöfte för honom av fogden Bengt Karlsson 64.
Ekaätten se Magnus Karlsson.
Ekerholt (-th) se Hans.
Elaf (Eleff, Elaff, Eliff).
— bestulen 296*.
— Andersson 275.
— Jensson i Arboga 21.
— skomakare (sutor) 8, 99, 146, 498, bjuder upp en gård 169.
Elin, hu [olika personer?] 373, 508; —:s hus 14.
— hu, syster och arvinge till Algot bottnekarl 580.
— i Bredagränden 367.
— Anders klockares änka, arv efter mannen 2 f.
— Anders Persson knivsmeds änka, uppgörelse med sonen Hans Andersson om dennes fädernearv 87, upplåter del i gård i Stenbastugränden mot livstidsförsörjning 98, säljer tomt i Bastuvugränden 105.
— Berend Hakes hu 218.
— Erik guldsmeds hu, rannsakar ang. pigor innan mur 429, tredje penning 495.
— Gustafsdotter [Sture], fru, Erik Axelssons [Tott] änka, köper gård på Södermalm 26 f., köper kålgårdstomt på Södermalm 27, köpt hus av Hans Skimblepenning [jämf. TB I s. 392 f.], tvist om droppрum 38 f., 51, förbön för felande 134, hennes hus 246 f., hennes stenhus på Kinhestagatan 573, låter uppbjuda en gård 415, 419; hennes smed får ej arbeta för främmande 270, hennes redasven 216, hennes dräng 247.
— [Hans] Ekerholts änka, svärmoder till rådm. Erik Gislesson och Henrik van Busken, får livstidsförsörjning hos den sistnämnde (442), mannens testamente (563 f.).
— Hans Japssons hu 410, 528, kravmål, edgång 515, 524.
— Hans Ottes änka, tvist om järn 105, (106), kravmål mot Bykyr-

kan (594 f.); hennes svärson se Peder Mikelsson rådman.
Elin, Hartvik Veydemans hu, se Elin, Tjelve Östenssons hu.
— Hemmingsdotter, Peder Gaases hu, syster och arvinge till Olof Hemmingsson 384.
— Henrik Blocks änka, upplåter del i hus i s. Laurentii gränd 18.
— Hillolfs hu 601, 603.
— hvitfota 583.
— Ingevald bottnekarls hu 214.
— Japsdotter, hu, Jap skräddares dotter, säljer tillsammans med modern en gård 308, 309.
— Jöns Laurenssons hu 156.
— Jöns springares hu 33, 59, 443, 590, edgång, efterskänkt 205, 206.
— Karands 414, 605.
— Cristmans änka, arvskifte efter mannen 244.
— Lasse tunnbindares änka, utbetalar arv efter mannen 401.
— [Henningsdotter, JB II nr 1148] Laurens Vises hu, tredje penning 487, arvskifte efter mannen 550, 568, tvist om en häst 551, 558.
— [Pedersdotter, SK I s. 35 f.] Mikel Svartes hu 398, rannsakar ang. pigor innan mur 220, bjuder upp tomt 362.
— Olof Knaps hu 198.
— Per Marckmans hu 53.
— Per Siurdsson kopparslagares änka, arv efter mannen 274.
— Siurd fiskares hu, hennes gård 602.
— Susabemba 92.
— hu, Svartes, se Elin Mikel Svartes hu.
— gift med 1) Tjelve Östensson, 2) Hartvik Veydeman, tredje penning 271, arvskifte efter Tjelve Östensson 295 f., ärver sin syster Katarina, svarte Joan köttmångares hu 570.
— Ölinbergsdotter [jämf. SkB I: Hans Öleberch], Nils Olssons hu, stulit ett ljus från Helga Lösen (den undergörande korsbilden i Svartbrödraklostret), skall stå vid stupan, förvisad från staden 127.
Elitissa [Eskilsdotter; jämf. W. Christensen, Unionskongerne og Hansestæderne, s. 91], fru, änka efter norske riddaren Olof Nilsson 3; hennes son se Axel Olsson, hennes dotter se Magdalena Nils Brahes.
Elsaby (Elzebe, Elzeby, Älzebe).
— [Cristofersdotter enl. HA IV s. 257], änka efter tyske rådmannen Hans van Asken, hennes hus 43, huset uppbjudes 92, säljer stenhus till Peder Mikelsson rådman 131, avl., testamente till Bykyrkan 595; hennes systerson se Laurens Vise; jämf. gatureg.
— Gerdsdotter, [dotter till avl. borgm. Gerd Sodde], borgm. Magnus Erikssons änka, (369), mellanhavande med Otte guldsmed 161, 164, hennes gård 316; hennes syster se Lisabet, Bengt Smålännings hu; hennes broder se Ulfart Gerdsson.
— Hans Holmgerssons änka, [dotter till avl. tyske rådmannen Peder Priwalk], mellanhavande med Cristiern vinman om vinkällare 83, med Simon Fränzel om vinkällare 103 f., 492 f., arv efter modern 175, 331 ff., säljer ett hus till Peder Japsson i Västerås 303, hennes gård 602; hennes moder se Lycka, borgmästare Nils Perssons hu; hennes broder se Hans Priwalk; hennes syster se Gertrud, Nils Dobbins änka.
— rådman Hans Lambriktssons änka, [tidigare gift med Kort Dingstede, SRR II s. 106], mannens skuld till herr Martin i Kemi 64, 70, arvskifte efter Hans Lambriktsson 96, 123 ff., (359), bestulen i Uppsala 380; hennes son i första giftet se Hans Dingstad.
— Jakob pipare styremans hu 200, (275), 278, 574*; jämf. Elsaby, skeppar Jakobs hu.

Elsaby, Knut Fris' hu, tredje penning 20.
— Laghens [TB I och III: Lagans] 570; jämf. Nils skräddare, »Lagens måg».
— Mattis Tomassons hu, köper del i hus i Gråbrödragränd 41, uppgörelse om arv efter morbröderna Hans Lambriktsson och herr Jap i Österhaninge 123 f., 359 f., 411; hennes broder se Jakob Jönsson.
— skeppar Bos hu, upplåter sin gård östantill till styvfadern Roland 48.
— skeppar Jakobs hu 412; jämf. Elsaby, Jakob pipare styremans hu.
— Staffan skipmans änka, arvskifte efter mannen 575.
Elzte, van (van der Elzsten, Elszten), se Gödert, mäster och Margareta.
Enevald (-vold).
— Andersson 67.
— fiskare 513, 614.
— Persson 61.
— redasven, hans änka säljer tillsammans med Henrik skräddare tomt i Vårnbafjärdingen 314.
— skeppare från Uppsala 170, edgång om vax 211*; hans hu, arv efter henne 383.
— skräddare (sartor), köpsven 117, 210, 336, 605, 610, edgång 270, 271, mellanhavande med Herman Dörslecht 422, 428*, kravmål ang. salt 598, hans och hans hustrus mellanhavande med Henrik van Essen 346, 356, 357, 362; hans hu se Katarina.
— tunnbindare, hans dräng 281.
Engelbrekt (-bret, Engilbrict, Ängelbrecht).
— [en eller flera] 98, 454, 498, 597*.
— Harpe, avl. 248.
— van Mönster 505.
— Pent, skipman, häktad för olydnad mot sin skeppare Jakob Kadewalt 209.
— skeppare, förbjudes inskeppa lax 170.
— Vittingsson från Åland, arv efter Olof Vittingsson 150 f.; hans »måg» se Laurens bältare.
Engleka (-e, Ängleka).
— Froenlowe (Frwlow), avl. tysk rådman, hans hus 360; hans hu se Dorotea.
— Sandersson (Z-), rådman (från 1487), 9, 261, 378, 569, en av de tjugofyra 12, kämnär 1487—1488 197, 248, 263, mottager stadens silver i förvar 197, överlämnar det 266, antecknad som icke närv. i rätten 305, 497, 498, rättafogde 1488—1489 312, mantalsskr. i södra kvarteret 588, utlämnat arv efter hu Cristina Esbjörns 157, över förlikning och testamente 166, 369, anspråk på en tunna sill 169, anklagas för att ha förfalskat salt 192, utlämnar arv efter sin dräng Nils Jönsson 201, hans koppar förhindrad i Lübeck 215, beskylld för lägersmål 430*, svär sig fri 431; hans syster se Ingrid, Mikel Västgötes hu.
Engleka [tillnamn] se Kort.
Erengisl 304.
Erffueten, van, se Peder.
Erffuert, van, se Hans.
Erik (Erick).
— [olika personer] 412, 493, 495.
— Botvid grytagjutares dräng se Erik Matsson.
— dräng hos Jöns i Grana, »skogsdrivare» 11, 13.
— Knut skräddares dräng 46.
— i Bagarne, vittne 417, hans son (416), 417, 612.
— i Börstil, herr, präst, hans anspråk på en gård underkännes 337; hans syster se Katarina Laurensdotter, Olof Bosson skinnares hu.
— i Eldborde 618 (bil.).
— i Eneby 612.
— i Kista, bestulen 426.
— i Nyboda 514.
— i Piteå, se Erik Nilsson i Piteå.
— i Skillinge 593.

Erik, herr, kyrkoherde i Solna, se Erik Andree.
— herr, fordom kyrkoherde i Spånga 491; hans broder se Sven Olsson i Herrestad, Järfälla sn.
— i Ursvik 607.
— i Vallby 147.
— i Walmoge 368.
— i Åby, bonde (388), 391, (397).
— Agesson, herr, riddare, danskt riksråd 554.
— Andersson (köpsven 315) 222, 392, köper och tillbyter sig av Själagården en trägård östanmur 314 f., 330, 439; fastighetsbyte med »svågern» Olof Lang 314.
— Andree, djäkne, har dräpt en annan djäkne 33, konungsfrid lyses över honom 41.
— Andree, herr, kyrkoherde i Solna, prebendat i Stockholm, 39, mottager en evig ränta å s. Henriks prebendas vägnar 118, 319 [jämf. TB III s. 378], mottager en annan årlig ränta å samma prebendas vägnar 128, föreståndare för s. Henriks och s. Eriks prebenda, sålt prebendagård 282, kallas »långe herr Erik», hans (s. Eriks prebendas) tomt 420 f., fullmäktig för [sin fränka, se JB II nr 1036] hu Elin, Tjelve Östenssons hu 271, bjuder upp pant 387, ett av honom köpt hus skall inlösas av annan person 492, husaffär 582, hans gård på Norrmalm 597, stämning 590, 594.
— Axelsson [Tott], hans änka se Elin.
— Bagge 474.
— Birgersson, se gatureg.
— borgamester, se Erik Joansson borgamester.
— döve, herr, präst, bestulen 336.
— Eriksson, långe, bestulen på ett pansar 521.
— Eriksson [Gyllenstierna], väpnare, riksråd, närv. i rätten 378, 457, 463*, 563, närv. i rätten som Nils Stures bud 2, förbön för brottsling 447, 587, slottsfogde från juli—aug. 1490 till aug. 1491, som fogde närv. i rätten 462, 469, 470, 473, 474, 479, 483, 487, 488, 491, 492, 505, 511, 514, 517, 540, 541, 544, 549 f., 552, 558, avgår som slottsfogde 566, bemedlar förlikning mellan Erik Johansson [Vasa] och Stockholms stad 457 f., anammar brottsling till tvångsarbete 473, har ställföreträdare som fogde 512, tvist om husalön 501, skall syna en pantsatt lädersäck 551; hans sven se Jens Fymbo; hans tjänare se Hans Mikelsson.
— Gislesson, rådman (från 1485), 164, 167, 240, 363, 383, 586 n. 5, mantalsskr. i södra kvarteret 70, kämnär 1485—1486 87, mottager stadens silver i förvar 87, överlämnar det 143, skall ha tillsyn över stadens dagsverksman 201, nyckelbevarare för södra inre tornet 202, antecknad som icke närv. i rätten 279, 281, 285, fullmäktig vid köp, arvskiften, testamenten, förlikningar 363 f., 401, 446, 449, 522, 532, 542, 559, 595, rannsakar i en ägorättstvist 586, bjuder upp silver- och guldpanter 29, 58, 116, 240, 410*, panter 498, 499, 539, uppträder i rättegången mot Mikel Raukas hu 236, förmyndare 535 n. 4, köper träbyggning 134, har köpt järn av en köpsven från Västerås 428*, uppgörelse med svågern Henrik van dem Busken om gårdsbyte och om livstidsförsörjning för bägges svärmoder [hu Elin, Hans Ekerholts änka] 442 f., om arv efter svärfadern Hans Ekerholt 563 f., okvädad 366, tvist med Olof Helsing om huslega 383, 384, misshandlat en åkare 444, släkt med Gertrud Jakobsdotter på dennas möderne 591; hans hu se Gertrud, Hans Mölneres änka.

Erik guldsmed 59, 68, 164, mantalsskr. innan mur 70, 198, rannsakar ang. pigor innan mur 98, tredje penning 495; hans hu se Elin; hans drängar se Per Mangsson och Jöns; hans piga 322.
— Gunnarsson, arvskifte efter honom 95; hans hu se Katarina; hans fader se Gunnar Tordsson i Levar, Ångermanland.
— Gunnarsson 567.
— Gunnarsson i Mo, Dals sn, Ångermanl., Lasse Bagges faderbroderson, arv efter Lasse Bagge 280.
— Hansson, dragare (?), 494.
— Hansson, rådman (från 1488), 10, 30, 34, 36, 37, 53, 321, 373, 569, mantalsskr. i östra kvarteret 116, 496, 588, kämnär 1488—1489 266, 304, antecknad som icke närv. i rätten 348, 388, 589, över arvskiften 484, 580, köper en halv mur 367 f., hans hus 359, bjuder upp en bod 427, hans anspråk på hus avvisas 586, skall behålla sin bänk i Bykyrkan 117, ombud för herr Olof i Bromma 285, okvädad 285, mellanhavande med Björn laxekarl 305, 311, handel med kittlar 470.
— Hansson »skinnaresonen», tvist med Mattis skräddare 437*, tvist med Staffan Skalme om droppрum m. m. 518, kallas köpsven och skinnare 590; hans systrar se Birgitta och Margareta.
— Hansson, väpnare, förbön för brottsling 168.
— van Hawen 60, mottager hus västanmur av sin broder Peder Jacobi [van Hawen] 6, hans »moder» [Ingrid, rådm. Jakob van Hawens änka] omtalas 60.
— Henriksson 275.
— Japsson, mottager arv efter brodern Olof Japsson 113.
— Japsson i Harka, hans hu Ingeborgs arv efter dennas broder Hemming Olsson 438.
— Jensson se Jönsson.
— Johansson, bonde, misshandlad 260, 261*, 262*, 268.
— Joansson (Jonsson) »borgamester», västantill (västanmur), 431, mantalsskr. i västra kvarteret 269 [jämf. Anmärkningar], skall rannsaka ang. pigor i västra kvarteret 429, tvist med Henrik Eriksson [borgamester] 436, bötfälld 500 f., 505; hans hu 612.
— Johansson [Vasa] i Rydboholm, väpnare, har oärligen avdagatagit Peder Arvidsson 349, gör avbön för sina våldsgärningar mot Stockholms borgerskap 457 f. [jämf. Anmärkn.].
— Jonsson (Joansson), rådman, 6, 9, 24, 35, 36, 56, 85, 136, 164, 279, 330, 416, 515, 569, närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, antecknad som icke närv. i rätten 292, fullmäktig vid arvskiften, köp och förlikningar 54, 102, 104, 141, 142, 166, 173, 175, 201, 205, 243, 255, 287, 303, 332, 339, 344, 369, 384 f., 399, 487, 514, 519, 521, 525, 595, utlämnar arv 176, rannsakar om olaga byggnad 3, granskar räkenskapen i Helgeandshuset 201, skall övervaka brandredskap m. m. 201 f., bjuder upp silver- och guldpanter 60, 72, panter 149, 484, 485, ett skepp (pant) 422, 427, ett hus 256, bjuder upp tomt och silverpant på Joan Svenssons vägnar 322, 325, mottager gård i pant av Gråbrödraklostret 533, hans befattning med Arvid Olssons dödsbo 388, 392, köper Arvid Olssons tomt på Södermalm 400 f., utsedd av rådet att göra tomtbyte med Eskilstunabröderna 462, har »straffat» Cristiern vinman 162, löftesman för Mikel Raukas hu 257, ombud för hu Ingrid, Mikel Västgötes 427, ålderman i Helga gravs gille 497 [jämf. JB II nr 1150], köper hus

vid kyrkogården av hu Ingeborg, Joan guldsmeds änka 42 f., 204, 230 f., fråga om återgång av köpet 300 f., (302), husalega 388, hans tomt på Norrmalm 230, köper hus vid Norraportsgatan 407, mellanhavande med Laurens Japsson om koppar 388, 408; jämf. gatureg.

Erik Jonsson, Hans Holmgerssons gäst 86.

— Jonsson, Torkel bältares dräng 189.

— Jordansson i Odensala sn 606.

— Jönsson rådman, [död 1466], hans änka se Barbara.

— Jönsson (Je-), rådman,[1] borgmästare (från 1490), 60, 122, 143, 144, 164, 170, 205*, 305, 330, 366, 368, 372, 377, 390, 416, 569, över arvskiften, köp, förlikningar m. m. 19, 157, 175, 198, 201, 332, 339, 344, 565, bjuder upp silverpant 15, panter 255, 345, 346, bjuder upp en gård 21, ett stenhus på broder Fickes vägnar 50, rannsakar om mur m. m. 50, skall uppbära Claus kökemästares utestående fordringar 46, avlägger ämbetsed som tullskrivare 116, granskar räkenskapen i Helgeandshuset 201, löftesman för Mikel Raukas hu 257, fullmäktig för kyrkoherden herr Martin Jönsson 292, bjuder upp en tomt på Södermalm 321, sittande borgmästare 1490—1491 436, 439, 440, 441, 442, 447, 449, 450, 455, 474, 505, 511, 517, 528, 529, har ställföreträdare 473, 479, 601, hans hus 156, 259, 488, skall ha ersättning för ett fat järn 351, stämning 563, 566*, hans dräng misshandlad för sin husbondes skull 517; jämf. gatureg.

— Jönsson (Je-) 15, 217, 397, 454, 532, en av de tjugofyra (innan mur) 327 n., 396, mantalsskr. innan mur 497.

— Jensson, dansk frälseman 556.

— »Canceller» se Erik Ryting.

— Karlsson [Vasa], väpnare, riksråd, närv. i rätten 4, 389.

— Karlsson, sjörövare, avrättad 355.

— Kiöpelin (Kröpelin ?) 33 [jämf. TB I s. 357].

— Clausson 271, 321, 614; hans hu se Katarina.

— knivsmed, klensmed 21, 260, 407, 570, förorsakat eldsvåda 519, 537, skall förnöja sin dräng 585.

— Konung [fiskare; jämf. SkB I s. 159, 301] 146, 275.

— Kröpelin se Erik Kiöpelin.

— kyrkoherde i Gamla Uppsala, se Erik, mäster.

— Laurensson 178*.

— Laurensson klockare [son till Laurens skräddare], avl., arv efter honom 423; hans hu se Margit; jämf. Olof Siurdsson bältare.

— Laurensson, borgare i Arboga, handel med järn 107*, pantsätter sin gård 472; hans hu, dotter till Birger i Stav 472.

— Laurensson, född i Borgå, anställes som bödel 577.

— Laurensson i Finnby i Nagu sn, broder till Henrik Finne 85.

— Laurensson i Uppsala 562.

— lekare på Norrmalm 560; hans piga se Maysa Eriksdotter.

— långe, herr, se Erik Andree.

— Mansson, stadsmätare 358, 431, tjänsteed 146.

— Matsson 323, 384, 526, olaga köpslagan 486.

— Matsson, Botvid grytagjutares dräng 6, 138.

— Matsson i Bredagränden västantill, avl., arv efter honom 601; hans änka se Katarina; hans svåger se Jöns Persson i Västerby i Ålands sn; hans syster se Barbara, Anders Kedelvastessons hu i Ålands sn.

[1] En fullt säker åtskillnad mellan denne och nästföljl. kan icke alltid göras.

Erik Matsson i Kragsta i Vassunda sn, olaga köpslagan 89.
— muramästare, i fjortonmannanämnd i brottmål 540, rannsakar i ägorättstvist 586, okvädinsord mot Nils skrivare 16, löfte om donation till Själagården 34, arvinge till Jakob Utter 547; hans hu se Katarina.
— mäster, kyrkoherde i Gamla Uppsala, säljer stenhus i s. Laurentii gränd 189 f.
— Nilsson 137, 192, 275, 290, 383, 431, 514, 601, uppgörelse med styvfadern Laurens sporrasmed (klensmed) om arv efter modern, hu Katarina Johansdotter 72, fullmäktig för hu Margareta, Henning grytagjutares 119, har köpt fastighet 170, köper gård i Simon bagares gränd 180, bjuder upp pant (en källare) 329, bristande edgång 227, 232, edsöresbrott 591, okvädad 591, hans »folk» 591; hans bröder se Birger Nilsson och Olof Nilsson, broder i Svartbrödraklostret; jämf. Erik prästamågen [Nilsson].
— Nilsson, köpsven, tvist om järn 105, 106, tvist om garn 263.
— Nilsson i Piteå, tvist med Henrik Serkenso 262, 279, (307), 311, hans anspråk på arv efter Markus Markusson 574 f., 575 f.
— Olsson 36, 74, 131, 199, 204, 322, 391, en av de tjugofyra 13, hans malt fraktas till Kalmar 54, mellanhavande med Märta, dole Albrekts 130*, 134, med Claus kökemästare 290, flärd (falsk gyllen) 262, avl. 473; hans hu se Cristina.
— Olsson åkaredräng 561.
— Olsson, borgare i Nyköping, har mist gods på Hans Conradts skepp (459, 460 n., 462, 464), 465 f.
— Olsson i Åckelsta 79.
— Ottesson [Björnram], riddare, riksråd 128, 544, närv. i rätten 91, 135, 212, 235, 266, 378, 381, förbön för felande 134; hans styrman 92.
Erik Pe(de)rsson 26, 65, 89, 158, 160, »besetning» i skepp 10, tvist om mur på Kinhestagatan med Henrik Pinnow 46, 162 f., bjuder upp pant, en källare 410, 415; jämf. Erik Persson krokhand.
— Pe(de)rsson, »hu Cecilia systerson», arvsuppgörelse med Laurens Jönsson köttmångare 112, 162.
— Persson, tjuv, avrättad 63.
— Pe(de)rsson krokhand (krochandh) 162, 221, skall uppdraga en skuta 491; jämf. Cristina krokhand och Erik Pedersson ovan.
— Persson i Berga 413.
— Persson i Skärplinge 618 (bil.).
— Philpusson rådman 9, 38, 75, 89, 167, 171, 172, 263, 351, 355*, kämnär 1482—1483 5, mantalsskr. i västra kvarteret 116, vittne eller fullmäktig vid arvskiften, förlikningar etc. 140, 178, 271, 323, övervakar vårdskrivaren 151, skall syna brandredskap 201 f., nyckelbevarare för norra inre tornet 202, antecknad som icke närv. i rätten 275, 276, 281, 292, 294, 305, 335, 357, bjuder upp panter 149, 333, 370, bjuder upp Bengt klensmeds hus 78, en gård 371, tvist om betalning för korn 272, 295, 353, 355*, okvädad 299, tvist med Markus guldsmed 255, 261, skall betala frakt för salt från Norrbotten 299, får en tomt i Helvetet i pant 301, avl. 447; hans hu se Ingeborg.
— Praal 59, 595, mantalsskr. i södra kvarteret 226, 391, arvsuppgörelse med styvfadern Folmar van Lunden 58, 154, löftesman för Mikel Raukas hu 239; hans broder se Martin Praal, hans halvbroder se Henrik Gesmar; hans gäst se Jöns Nilsson.
— prästamågen [Nilsson, TB I] 44; jämf. Erik Nilsson.

Erik Ragvaldsson [fargalt], väpnare, riksråd, närv. i rätten 281, 282, 381, ombud för Sten Sture vid köp av arv efter Hemming Olsson 394, 439, hans bröllop omtalas 107.
— Ragvaldsson på Norrmalm 501; hans hu 193.
— redasven 63.
— Rogge 559.
— Ryting, »Canceller», vill återlösa sin faders kanslern Claus Rytings hus vid torget av borgmästare Nils Persson 281 f., 305, 316 f., ärendet hänskjutes till riksrådet, som ålägger honom edgång 478*, säljer huset till Sten Sture 598, 599, av honom pantsatta böcker uppbjudas 471; hans dräng se Jeppe.
— Sewesson (Sewa-, Sywa-, Sevid-, Sevad-, Siua-) 422, 505, 539, mantalsskr. i västra kvarteret 391, över köp 175, stämd 513, 514, edgång om salt 519, 526*, bjuder upp sin gård 587, 589, 590; hans hu 478.
— skinnaresonen, se Erik Hansson.
— skipman 162, medföljde på krigsexpeditionen till Lifland 110.
— skräddare, [avl.], hans sons [? broder Peder Erici i Gråbrödraklostret, HA IV s. 120 f.] anspråk på en tomt på Norrmalm 59.
— smed, se Erik knivsmed.
— Staffansson i Hemfosa, arvinge efter hu Anna Hoppeners 36.
— Svensson, tvist om ett svin 611; hans piga 611.
— Tolk, avl. [jämf. HLG I], arv efter honom 506; hans hu se Greta; hans dotter se Cristina, Martin Ryaners hu.
— Tomasson i Arboga, hans moder 463.
— Trolle, väpnare, riksråd, närv. i rätten 378, 389, edgång 544 [jämf. Anmärkningar].
— Turesson [Bielke], väpnare, riksråd, slottsfogde från nov. 1487 till aug. 1490, 266, 305, 343, 400, 436, såsom fogde närv. i rätten 229, 251, 252, 254, 258, 259, 263, 264, 273, 274, 276, 277, 278, 284, 286, 294, 295, 307, 312, 315, 318, 323, 330, 331, 334, 336, 338, 339, 341, 345, 353, 354, 356, 357, 360, 361, 364, 365, 369, 370, 372, 373, 375, 377, 381, 382, 386, 392, 393, 396, 398, 402, 406, 413, 416, 417, 418, 419, 437—442, 444, 449, 450, 455, 456, 457, 460, 469, 470, har ställföreträdare som fogde 296, 297, avgår från fogdeposten 461 f., 469, tager järn i beslag 482, uppbär å Sten Stures vägnar kronans fjärdedel i arv efter hu Marina Jöns Anderssons 324, tager ur rätten en hovman från slottet, som gjort såramål 446, efter avgången från fogdeposten närv. i rätten 463, slagit broder Henrik i Gråbrödraklostret 372, edgärdsman för Erik Trolle 544 n. 2.
— åkare 9, 223, 234, bjuder upp pant 419, 420, vittne vid köp 450; hans hu se Margit.
Erland (Erlend).
— Jonsson 444.
— [Matsson] Kagge, väpnare [tidigare Ivar Axelssons fogde på Stäkeborg; jämf. Elgenstierna IV s. 81 och Karin Hagnell, Sturekrönikan s. 283], erhåller Sten Stures vänskap 537.
— smältare 84.
— Svensson i Torstinsbacka på gamla Kopparberget, arv efter dottern Ingegerd, Mikel Jönssons hu 127 f.
Esbjörn (Essbiörn), —:s hu se Cristina.
— i Älvesta 487.
— langhetta från Sollentuna härad, tjuv, 500.
— Laurensson 444.
— Olsson 24, 283, bjuder upp källare på Eskilstuna klosters vägnar 65, fullmäktig för priorn i Eskilstuna 181, mottager guld och penningar för priorn i Eskilstuna 187, rannsakar om mord 187, 188, okvä-

dinsord och misshandel 128, ohöviskt tal 518.
Esbjörn skräddare, sartor 30, 51*, 66, 88, 159, 261, 295, 445, säljer gård västanmur 111.
Eskil (Eskel, Eskyl).
— :s hu se Ramborg.
— bestulen på järn 445.
— i ladugården, ärekränkt 408; hans hu se Anna.
— i Uppsala, arvinge till Anders (Anti) Finne 604.
— Finne 100 (möjl. identisk med Eskil Olsson, se s. 102).
— Göye, herr, riddare, dansk riksmarsk (461; jämf. HSH XXII s. 6, 8), 554, 556.
— Jonsson, »när Erik Persson» 89.
— Karlsson 244.
— Olsson (möjl. identisk med Eskil Finne), lägersmål och horsbrott 102, våldförd av Sten Stures tjänare 110, 111.
Essen, van, se Gerd, Henrik.
Estrid, hu [Peder Tordssons änka, se TB I], säljer hus på Köpmannagatan 80, avvittring 137; hennes son se broder Hans Svensson.
Evast Olsson i Gålö 322.
Evert (Ewerd, Ewerth, Euerdt).
— Brandenborg guldsmed, avl., hans hus vid Stora torget 426; hans hu se Cristina; hans barn se Tala, Magnus köpmans hu, och Peder Everardi.
— Döring (-ingk) 325, 604, 609.
— Ochtorp, borgare i Västerås, avl., hans åtgärder för bekostande av mäster Timmes [Svinhufvud] resa till Rom 453, hans kvarlåtenskap i Lübeck 487 f.; hans änka se Anna.
— pansarmakare 396 n., en av de tjugofyra 13, pantsätter en källare m. m. 137, dömd för kränkning av gillesfriden 66, tvist med Henrik Hillebrand 372.
— timmerman, köpsven, har förlorat gods (järn, koppar m. m.) genom Axel Olssons kaperier 467.

F.

Falkensten (Falkinsten) 205; se vidare Hans, Laurens, Peder; jämf. Birgitta [Peder] Falkenstens och gatureg.
Felstop se Henrik.
Femerling se Fymmerling.
Fenissa [Beeder; jämf. TB I och SkB I], fru, avl., arv efter henne 2; hennes broder 2.
Ficke Bokhult, broder [i Skänninge Svartbrödrakloster, jämf. TB I s. 324], hans stenhus uppbjudes 50, säljer samma (?) hus 139.
Ficke [tillnamn] se Claus.
Find se Jöns.
Findvid i Lövsta, Järna sn 76.
Finke (Fincke, Vincke) se Henrik.
Finkenberg se Per.
Finne (Fynne) se Anders; Eskil; Henrik; Markus Abrahamsson; Mattis; Mikel; Nils; Nils Olsson; Olof; Peder; Peder Olsson.
Fith (Fyyth, Fyth) se Claus.
Fiumbo (Fymbo, Fiunbo) se Jöns; Peder Nilsson; Peder (unge).
Fleming se Jachim.
Folmar (Ffolmer, Folmer) van Lunden, [f. d. tysk rådman], 10, 227 n., 292, 325, rannsakar om mur, fastigheter m. m. 50, 522, arvsuppgörelse med styvsönerna Martin Praal, Erik Praal och Henrik Gesmar 58, 140, 153, 154, tredje penning 248, skall betala ränta till s. Barbara prebenda [jämf. SEÅ 1917 s. 87 ff. och JB II nr 1279, 1283] 140, hans mellanhavande med Lasse Nilsson hänskjutet till riksrådet 254, skall anamma lax ur avl. Arvid Olssons skepp 292, bju-

der upp sked och kedja 414, 415, en kvinnokappa 415, panter 509, 510*, 566, inlöser gård 559; hans hu se Sigrid; hans dräng se Bertil.
Folmar [tillnamn] se Hans.
Fordel se Knut.
Foss(e) se Hans; jämf. Nils Hansson, Fossamågen.
Fosser(th) se Hans, Henrik.
Francke se Godskalk.
Frans (Frandz) skrivare 269, 270, 470; hans piga 429.
Fredrik (Frede-) van Mörssen 61, 62, 68, 73; hans dräng se Henrik.
Frese (Friis, Frees) se Anders, Arend; jämf. Fris.
Frille se Hakon.
Fris (Frys, Fryysz) se Knut.
Froenlowe (Frwlow) se Engleka.
Frome se Henrik, Heyne, Martin.
Fromeknekt se Peder.
Fruendans (Frwadantz, Frwedans, Froendans) se Laurens Mansson.
Frydanck (-ch) se Hans.
Fränzel (Fränszel, Frenszel) se Simon.
Fuglabroch se Olof.
Fymbo se Fiumbo.
Fymmerling (Femerling) se Hans.
Fältorp (Fältzstorp) se Hans.

G.

Gaase (Gaasze) se Peder.
Galle se Cristiern.
Galt se Anders.
Garp se Laurens.
Geeth se Jöns; jämf. Get.
Gerd (Gerdh, Giärd, Gert).
— herr, präst(?) 421.
— Aweram, borgare i Danzig, skall sälja stadens skepp 167.
— Bringeman (Brynge-, Brygge-) 192, 271, 599, 611, sålt kläde 33, fordran av Lasse Mansson Fruendans 295, tvist med Lasse Skotte 321, 324, 327; hans hu 324.
— van Essen 335, 336, 528, kravmål 409; hans broder se Henrik van Essen.
— guldsmed 28.
— Hyttinghuse (Hiddinghussen), »långe Gerd», köpsven, 73, 136, tvist om koppar med Bengt Smålänning 152 f., 415, fogden skall anamma allt i hans hus 198; hans broder se Herman Hyttinghuse.
— Kryta, anklagad av mäster Hans Ulf 496*, 498.
— långe, se Gerd Hyttinghuse.
— målare (store 206, 351) 199, 313, 351, värjemålsed för dråp 147 f., hans avtal med sin dräng 206, vittne i målet mot Peder skinnare 247, mellanhavande med Hans Meleman 410, 411, fordran av Alsnö kyrka 516.
— mölnare, skeppare, tvist med Bertil Smid 61, 62, 63, har fört salt från Holland 62.
— Nyentorp, son till borgm. i Åbo Albrekt Nyentorp, upplåter sitt föräldraarv till Claus Arendstorp 48 [jämf. Anmärkningar].
— Nyientorp, Claus skräddares skipman 57; identisk med föreg.?
— Olich (Ölick) 28, 31, tvist om penningar, som han sänt Herman Messman, Herman Bryning och Herman Krefveta 61, 67, 72, lejd för gästaskuld 469 f.
— pungamakare 375 f., får hus vid Svartbrödragatan 11.
— Schröder i Lübeck, stämmer Herman Krefveta och Örjan vinman 275 fullmäktig för Hans Denes arvingar i Lübeck, kvitterar Hans Dingstad för [dennes styvfader] Hans Lambriktssons skuld till Hans Dene 277, kvitterar Nils Mansson rådman för dennes skuld till Hans Dene 279.
— skeppare se Gerd mölnare.

Gerd skomakare, hans hu 294.
— Slöche, vittne i tvist om öl 347, misshandlad för sitt vittnesmål 349.
— snickare 75, 135, 137.
— Sodde (Sudde, Zodde), herr, avl. tysk borgmästare [svärfader till Bengt Smålänning], hade bebrevat en årlig ränta till Herman Rembeke [jämf. JB I nr 26] 176, uppgörelse ang. olaga byggning 231 f.; jämf. Anmärkningar s. 620.
— Subborg, Herman Lintorps »svåger», 77, 116, 352, 491*, 537, 549, mantalsskr. i södra kvarteret 176, mottager hus vid Svartbrödrabrinken, som hans hu erhåller i medgift av sin fader Hans Skimblepenning 31, mellanhavande med Dan Jönsson om salt 128, 133, förbön för fränden [kusin till hans hu; jämf. SRR II s. 95] Hans Lintorp 148, tvist om tomt med s. Nikolai gille 306, handel med Hans Conradt 482 f., hans hus 611; hans hu se Greta.
— Tappe (köpman i Reval?) 19.
— Ölick se Gerd Olich.
Gere se Anders, Laurens.
Gericken Hanewijcksson (Haue-?), fullmäktig för Margareta van der Elszten i Antwerpen 572.
Germund (-dh) Jönsson 607.
— [Laurencii] herr, prebendat i Stockholm, 117, pant uppbjudes 321, 322.
— Matsson i Gösslunda, syskonbarn och arvinge till Lasse Svensson köpsven 512.
— Olsson 116, 344; hans dräng 335; hans änka se Cristina.
Gertrud, hu, i bastuen (identisk med Gertrud, Sigfrids hu ?), hennes piga 429.
— [Hans Ekerholts dotter; jämf. SK I s. 82] Hans Mölneres änka, omgift med Erik Gislesson (563).
— Honnenborgsdotter i Vassunda sn, Lasse Bagges syskonbarn på mödernet, arv efter Lasse Bagge 280; jämf. Houenborg.
— Jakobsdotter, dotter till Jakob Torstensson, på mödernet släkt med Bengt Karlsson och Erik Gislesson, får en källare i mödernearv 591; hennes mormoder [Cristina, Joan Hanssons änka] omtalas 591.
— Laurens Japssons hu (änka?) 528, bjuder upp ett skepp 508.
— Laurens Kochs änka, edgång 222, 225.
— [Narvesdotter], fru, [Magnus Grens änka], förbön för felande 134.
— hu, Nils Dobbins änka [dotter till avl. tyske rådmannen Peder Priwalk], arvskifte efter modern 175, 331; hennes moder se Lycka, borgmästare Nils Perssons hu; hennes broder se Hans Priwalk; hennes syster se Elsaby, Hans Holmgerssons änka.
— Nils Urväders hu 561, skall rannsaka ang. pigor i västra kvarteret 429.
— Olof Hinsassons änka, mellanhavande med Nils skrivare 393, 534, uppgörelse med mannens arvingar 479, 484, säljer tomt på Södermalm 502, hennes hus uppbjudes 503, säljer hus i Joan Styngs gränd 530.
— Olof mölnares änka, syster och arvinge till Ingeborg, Peder Bagges hu 272.
— Rolf myntmästares hu, avl. [jämf. JB I nr 155], arv efter henne 155.
— Sigfrids hu, stämning 546, 549, 564.
Geseka, hu, avl., Joan Jönsson rådmans hu, styvdotter till avl. borgmästaren Claus Wise [jämf. TB I s. 275], arv och gäld efter henne 77, 88, (90*, 231); hennes halvbröder se Jakob och Vincencius Wise; hennes moder se Cristina, Claus Wises hu; jämf. Laurens Wise.

Gesmar (Geesmar) se Henrik.
Get, hans måg se Olof Persson; jämf. Geeth.
Godskalk (Goszkalk, Gozskal) Francke 7, 14.
— Mugge (Muggel), hans hu se Birgitta.
— skomakare, sutor 149, 252, 474, mantalsskr. innan mur 48, 144, i tolvmannanämnd ang. dråp 19, 247, över en syn om mur 21, över arvskifte 112, brev om muren mellan hans hus och Staffan pungamakares 58.
Gotman [från Ravensburg; jämf. Kellerman och HA IV s. 239], herr, [kanik i Strängnäs], mellanhavande med rådman Joan Jönsson 88 (jämf. 77, 90*), med Örjan vinman och Laurens Wise 289.
Grabo (Graabo, Grabow) se Anders, Claus, Magnus.
Gracia se Peder.
Graagaas se Grågås(en).
Grave (Graw, Grauw) se Hans, Claus.
Gregers (Gregurs).
— i bastuen 607.
— i Norundasio 52 f.
— Hansson, säljer till sin morbroder Laurens guldsmed sin arvedel i föräldrarnas hus på Kåkbrinken 257, 339, hans arv efter föräldrarna 287 f.; hans fader se gamle Hans bagare; hans syster se Anna Johannis; hans broder se Jakob [Hansson]; hans svåger se Lutke skräddare, unge.
— Huite (Witte) [borgare i Åbo], hans arvingar i Finland 198; hans änka 272.
— Jepsson [på Torup, Skåne], dansk frälseman 553, 554.
— Jönsson 607.
— korgmakare 373.
— köpsven 427; jämf. följ.
— långe 38, i tolvmannanämnd i brottmål 241, vittne 344, 414, kallas köpsven 607; jämf. föreg.
— Matsson [Lillie], riddare, riksråd [lagman i Uppland från 1487], 135 n. 2, 214, närv. i rätten 4, 28, 100, 152, 207, 208, 212, 275, 276, 281, 282, 402, 404, 406, 463*, 470, 549 f., 552, förbön för felande 134, närv. vid arvsuppgörelse 47, avkunnar [i egenskap av Upplands lagman] dom i rådhusrätten 282, 316, 378 f., 380 f., 465, okvädad 199; hans hu se Ramborg.
— Olsson 88, 106, 433*.
— Ragvaldsson 130.
— skinnare 33, 102, 207, 233, 242, 256, 271, 285, 305, 351, 370, 397*, 409, 471, 515*, fullmäktig vid arvskifte 167, mellanhavande med Nils Olsson finnen östantill 202, 335, 362, 363, säljer gård i Bredagränden 370; hans dräng se Peder Mangsson.
— svärdslipare 87, 149, 498, skall själv stryka stadens svärd 48, hans gård 147, köper tomt i Badstuvugränden 105, avl., arv efter honom 581; hans »kvinna» se Valborg Olofsdotter; hans änka se Katarina; hans broder se Markus Laurensson.
— Witte se Gregers Huite.
Gren se Ivar; jämf. Gertrud [Narvesdotter].
Gresaw, Gre(s)saa se Jakob.
Greta, hu, hennes krav mot Peder van Waters dödsbo 383; identisk med Greta, Örjan Meyenborgs dotter?
— Erik Tolks änka, omgift med Mikel Jönsson skräddare, [dotter till Remer Rövare, jämf. JB I nr 778], avl., arv efter henne 506.
— Gerd Subborgs hu, Hans Skimblepennings dotter, får ett hus i medgift 31.
— Henrik Skytte rödleskemakares i Lübeck hu, arvskifte efter brodern Henrik Kyle 323.
— hu, Örjan Meyenborgs dotter [dotter till avl. borgm. Örjan Meydeborg och hu till rådm. i Åbo Hans

van Asken; om henne se G. A. Donner, Striden om arvet efter Jakob Frese, passim], uppgörelse om arv efter Rolf myntmästare och hans hu 155; jämf. ovan Greta, hu.
Greteke, dotter till Hans Sten i Stralsund, halvsysterdotter till Hans Ulf gamle, bruten trolovning 568 f., 572, 575, 578, 579*, 580.
Griis se Henrik; jämf. Katarina (Grisans).
Grip se Nils Bosson.
Gronow se Anders.
Grotte se Jöns.
Gruel (-11, Gruwel)se Marquard.
Grågås(en) se Ragnild.
Gråtrollet (en så benämnd kvinna) 363.
Gudelig (-lögh) 270.
— Jakob överskärares hu, tredje penning 432.
— Jöns patinemakares hu 168.
Gudmund i Aspesund 177.
— sartor 537.
— skomakare, hans hu se Katarina.
Gudsorm (-zorm) i Västerås, bestulen, hans sonson Mans Gudsormsson delaktig i stölden 294, 298 f.
Gulstop (Gwltzstop) se Henrik.
Gultorp se Albrekt.
Gunborg, Laurens bottnekarls hu, hennes bortstulna silverkedja 320.
Gunnar (-er) Bagge, hans hu, se Birgitta.
— Bengtsson 150, 178, tvist om ett bälte 477; hans hu 321; hans broder se Olof Bengtsson smed.
— Björnsson, köper gård 155.
— länge 81, 85, 95, 285, 311, skall gå efter bödelspenningarna 81, rannsakar om dråp 90; hans hu skall sättas i siskaburet 285, stämd 287.
— skomakare, avl., arv efter hans barn, hans änka omgift med Hans Östhammar 226, 227 n.; hans broder se Olof Persson i Juleta sn.
— Tordsson i Levar i Nykyrka sn, uppbär arv efter sonen Erik Gunnarsson 95.
Gunnild (Gunnil).
— född i Kimito sn, stulit, levande begraven 349.
— Botvid grytagjutares hu, tredje penning 234, hennes »släkt» [JB II nr 1013: syskonbarn] se Anders Svensson och Peder Svensson.
— Henrik Mulles änka, arvskifte efter mannen 144, säljer stenhus [i s. Laurentii gränd] till Sven köttmångare 147, försäljningen bekräftas av hennes arvinge Jöns Nilsson 264 f., hennes arvingar Magnus och Anders omtalas 264, testamenterat till Bykyrkan en trägård, som återlöses av systersonen Jöns Nilsson 195.
Gustaf (Götstaff, Göstaff, Götzstaff).
— Karlsson [gumsehuvud], riddare, riksråd, överlagman i Uppland 155, avkunnar dom 3, närv. i rätten 7, 51, 91, 100, 152, erhåller de böter, som ådömts hans skattebonde för smädelse mot rådet 77, 91; hans fogde se Mikel Nilsson; hans tjänare 51.
— Olsson [Stenbock], riddare, riksråd, närv. i rätten 4, närv. vid Lindorm Björnssons bröllop 4.
— Sture, herr, riddare [död 1444], hans förbättring av sin hustrus fru Birgittas morgongåva 614 n.
Gute (-i, -y) se Jeppe.
Gyllenstierna se Erik Eriksson, Nils Eriksson.
Gynter (Gyntter), skeppare, får lejd av rådet 6.
Gödert van Elzte, van der Elszten, pärlstickare, mäster 106, 267, 367, 450, 454, 490, tvist om dropprum 38, 51, 61, 62, hans byggning vid »Grind» skall nedbrytas 206 f. [jämf. Anmärkningar], hans hus 36, har givit Själagården en tomt, som han tidigare fått av denna 509, avl., hans testamente 570, 573, arv efter honom 572 f., testamenterat ett hus till »Helga fem

unders» prebenda 573; hans hu se Margareta; hans syster se Margareta van der Elszten i Antwerpen.
Göye (Göyie) se Eskil.
Göteka (Götke) van Bomelen, arvskifte efter honom 54 f., 78, 84, hans hus vid Järntorget 364; hans änka se Cristina [Marsiliasdotter].

H.

Habraam se Abraham.
Häck se Nils.
Hafn (Haffuen, Haffn), van, se Cristiern.
Hagulagu se Hawlain.
Hake se Berend.
Hakon (Hakan, Haquon, Hachan).
— herr, broder i Eskilstuna kloster, verkställer å klostrets vägnar tomtbyte med Stockholms stad 499 f.
— i Lundby 79.
— Dagsson (Dagxsen), nämndeman i Luleå sn 476.
— Frille [väpnare; jämf. Jully Ramsay, Frälsesläkter i Finland s. 134] 596.
— Jonsson, har begått svårt övervåld 80, slagit Sten Stures tjänare 126, misshandlad av Olof Hakansson 133, fridlysning dem emellan 136.
— Kare (Kaare) i Trosa, arv efter svågern Lasse Vinter 36, 295.
— laxekarl, hans inlösen av en gård underkännes 371.
— Laurensson 244, 437.
— Olsson, stadstjänare 164, 513, trohetsed till staden 144, kallas förutvarande stadstjänare 379, såramål 486; hans hu 604.
— Persson i Flögsäter i Dals sn, Ångermanland, gift med Lasse Bagges faderbroderdotter, arv efter Lasse Bagge 280.
— Persson i Mälby på Muskön, har stulit salt 216, 218.
— skrivare 221, 262, 419, frakt 251, 380, hans befattning med boutredningen efter Lasse Brade 481.
— stadstjänare se Hakon Olsson.
— Svensson, avrättad 6.
Halstin Svensson, har stulit salt av sin husbonde Claus kökemästare, avrättad 112.
Hamborg se Hans.
Hampa (-e) se Tile.
Handboken (en så benämnd kvinna) 79.
Hanewijck (Haue-?) se Joan; jämf. Gericken Hanewijcksson (Haue-?).
Hand i säck se Olof Jönsson.
Hans (Hanis).
— 566 (?).
— sjörövare 354.
— Hans Falkenstens gäst se Hans Vegener.
— »när Hans stadstjänare» 516.
— Ludvig Vestmans dräng 5.
— Örjan vinmans dräng 135.
— i Husby 79.
— i Årsta 594.
— i Östberga 455, 470 f.
— van Aalin 33.
— Akesson [Tott], riddare, riksråd, närv. i rätten 4, 378, 389, förbön för felande 547, rannsakar om olaga byggnad 3, borgensman för Peder skinnare 242.
— Albriktsson 290.
— Andersson, Anders Persson knivsmeds son 48, 97 n., säljer bryggarehus i Badstuvugränden 78, arvsuppgörelse med modern 87, kan ej försörja modern 98; hans hu 97 n.; hans moder se Elin, Anders Persson knivsmeds änka.
— Andersson, doktor Claus Rytings styvson, säljer stekarehus i kanslersgården 150.
— van Asken, [avl. tysk rådman], hans änka se Elsaby; jämf. gatureg.
— Atte se Hans Otte.
— bagare, gamle, på Kåkbrinken, mantalsskr. i västra kvarteret 88, 269, pantsatt en tomt på Norrmalm 115, avl., arv efter honom

och hans hu Ingeborg 257 f. (anteckningen feldaterad och överkorsad), 339, arvskifte 276, 287 f., hans barn i tidigare giftet 276; hans hu se 1) Ingeborg, 2) Katarina; hans söner se Gregers Hansson och Jakob Hansson; hans dotter se Anna Johannis; hans svärson se Lutke skräddare unge.
Hans bagare unge 257 f.; jämf. gatureg.
— bagare, gamle eller unge, 32, 65 (»köpman»), 131.
— Bagge 4.
— Baszener, köpsven från Danzig, har mist gods på Hans Conradts skepp (443, 455), 462—466, 468*, 480*, (482), 484.
— beckare (beckere) 33, bjuder upp en träbod 94, gåva till själarykt för Hans Isagrim 60, mellanhavande med Anders Jönsson vinman 94, tvist med Ingevald Torstensson 313, 315, förvärvar tomt på Södermalm 512, bjuder upp den 514, 519, 521 [jämf. TB III s. 138]; identisk med följ.?
— Becker, köpsven, förlorat gods (koppar) genom Axel Olssons kaperier 467, ombud för Anders Nilssons fordringsägare i Lübeck 463, hans fordringar 607; identisk med föreg.?
— Björnsson 222, 347, en av de tjugofyra 13, guldpant 170, hans hu intages på s. Örjans spetal 223 f.; hans hu se Birgitta Blocksdotter.
— Blankensten, klosterbroder, broder till hu Anna Blankinstens (132; jämf. TB I s. 127, 130, 203).
— Bomhuggere i Reval, hans fordringar 565 f.
— broder, prior i Svartbrödrakonventet, mottager hus å klostrets vägnar 153.
— Bruns 424, 425, 474, 501*.
— bädkiare 16.
— bössehugger, tvist med Marquard Gruel 306*.
— Degner, avl. [tysk rådman], 243, 301, hans hu se Margit; hans söner se broder Henrik Degner och broder Örjan Degner.
— Dene, gamle, borgare i Lübeck, uppgörelse med Hans Dingstad om räkenskap mellan Hans Lambriktsson och unge Hans Dene 109.
— Dene, unge, avl., hans räkenskap med Hans Lambriktsson 109, 277, hans fordran av Nils Mansson rådman 279.
— [Laurensson, JB II nr 1140] Dene (Den) skräddare, 79, 115, 129, över köp 39, löftesman för Mikel Raukas hu 257, hans hus 285, 427, bjuder upp sitt hus 368, säljer huset 473; jämf. Hans skräddare.
— Diekn, lagman i Ångermanland (år 1469) 68.
— Dingstad 77, 95, 191, 221, 248, 348, mantalsskr. i östra kvarteret 2, 23, en av de tjugofyra 12, 327 (östra kvarteret), 396 (södra kvarteret), rannsakar om dråp 90, föreståndare för stadens arbetsfolk 341, kopparhandel 46, svär sig fri från anklagelsen att ha förfalskat vin, som han infört från Danzig 59, hans köpmän och skipmän 59, brev till Rostock efter hans skeppstackel 93, fullmäktig för modern ang. arvet efter styvfadern Hans Lambriktsson 96, uppgörelse med gamle Hans Dene om en räkenskap mellan Hans Lambriktsson och unge Hans Dene 109, uppgörelse å moderns vägnar med Hans Lambriktssons arvinge Mattis Tomasson 123 ff., tvist om saken, vad till riksrådet 125 f., 256, uppgörelse i arvsfrågan med Mattis Tomasson 359 f., kvitteras för Hans Lambriktssons skuld till Hans Dene 277, beskylld för att ha undansnillat herr Johan Ruskas kvarlåtenskap 270, 338, skall behålla den tomt han köpt av staden [jämf. TB III s. 298,

306 f.] 315, säljer tomt på Södermalm 316, i hans ärende skall rådet svara Sten Sture 316, förlikning med skeppar Cleis Ficke 321 (jämf. 338), fordran i Lübeck för frakt 335, mellanhavande med Mattis Hermansson om en tomt 361, stämd 444, 445, hans moder bestulen i Uppsala 380, hans pant uppbjudes 471; hans moder se Elsaby, Hans Lambriktssons hu [tidigare gift med Kort Dingstede, SRR II s. 106].

Hans djäkne [son till Henrik Finne Hielmholt?], stulit 296, (313).

— Döring från Westfalen, Baltsar Albrektsson skomakares dräng, dråpare 98, skall betala mansbot 107, erlagt mansbot, fullgjort kyrklig bot 186.

— Ekerholt [jämf. SK I s. 82], avl., arv efter honom 563 f.; hans änka se Elin; döttrar se Gertrud, Hans Mölneres änka, omgift med Erik Gislesson, och Kunna, Henrik van Buskens hu.

— van Erffuert, fullmäktig för Kunse Suszenhen 562.

— Eriksson, systerson och arvinge till Jakob lögekarl, ärver gård i Gråmunkagr. 373 ff., mellanhavande med annan arvinge [jämf. TB III s. 115 f.] 593.

— Erici, herr, präst, prebendat, 385, avl., utlånat penningar mot inteckning å Helga kors prebendas vägnar 490.

— Falkensten, [f. d. tysk rådman], 158, 160, 199, 260, 271, 527, 559, kvartermästare för östra kvarteret 12, över arvskiften och köp 124, 175, 332, boutredningsman efter Arvid Olsson 392, 401, arvsuppgörelse med styvsonen Magnus Laurensson 212 ff., tvist med Anders guldsmed 240, betalat skuld till Knut Posse 252, mellanhavande med Hans Laurensson 347, 350, stämd av herr Antonius Kellere 391, 594, 596, pantsätter till denne en gatubod och källare vid Köpmannagatan 399, panterna uppbjudas 446*, 452, upplåter tomt på Södermalm 512, tvist med Jakob Moysse om dropprum 431, byter kålgård med rådman Anders Svensson 529, smädelse mot rådet 462, hans avl. hustrus testamente 213 f., hans hustrus horsbrott 522 [jämf. TB III s. 351]; hans gäst se Hans Vegener; jämf. Falkensten och gatureg.

— fiskare, Jakob Kadewalts skipman 209.

— Folmar 137.

— Foss(e), [avl.?], hans gård 17, gården uppbjudes 79.

— Fosser(t), en av de tjugofyra (östra kvarteret) 396, har olovligen lämnat staden 36, köpsven, har förlorat gods (järn och koppar) genom Axel Olssons kaperier 467, edgång om malt 504*.

— Frydanck 528, 537.

— Fymmerling (Femerling) 283, hade rövat Algot Västgöte 168.

— Fältorp (Fältzstorp), mantalsskr. i södra kvarteret 23, tvist om honom tillhörig koppar 110, 137, 152 f., hans räkenskap 173, inbördes testamente 39, avl., arvsuppgörelse efter honom 96, 100; hans hu se Lisabet, sedermera gift med Bengt Smålänning; hans systrar se Äleka och Kunna.

— Grave (Graw), myntmästare, hans ämbetsbrott (27 f.), försök att befria honom ur fängelset på slottet 119 f., vid hans död ifrågasättes huruvida han skall begravas i vigd jord (218), omnämnd 403, 404; hans broder se Claus Grave.

— guldsmedssven 468.

— hakemakare 307, 400.

— Hakonsson 586.

— Halvordsson 391.

— Hamborg 90, har mist järn 2, olovligen lämnat staden 36, bju-

der upp lös pant 74, vittnesmål om koppar och järn 481*; hans dräng 481.
Hans Hansson (trol. bonde i Västlands sn) 618 (bil.).
— Hemmingsson, säljer jämte brodern fäderneärvd gård i Laurens Japssons gränd 253; hans fader se Hemming i Rörby, hans broder se Nils Hemmingsson.
— van Heren, guldsmed [från Stralsund, avrättad i dec. 1492, TB III s. 56], anklagad för stöld 568 f., (572), 575, 578*, 579*, (580), 582.
— Herendorp, har olovligen lämnat staden 36.
— Hermansson i Ulfsby, broder och arvinge till Mattis Hermansson 542 f.; hans hu 543.
— Hillebrand 325.
— Hogben (Högben) 106, 126, 393, 468, mantalsskr. i östra kvarteret 269, en av de tjugofyra (östra kvarteret) 396, över arvskifte efter Göteka van Bomelen 54, förmyndare för hu Cristina, Göteka van Bomelens 78, över arvskifte 124, borgensman för Henrik Babbenhuse och Hans Skarnhagen 34, 37, 53, 85, 86, beskylld för att ha hjälpt Henrik Babbenhuse att undkomma 349, tvist med Bertil Smid 136, hans anspråk på en tomt avvisas 350, 352, sålt en tomt på malmen 361, säljer tomt till Bengt Kog 381 f.; hans hu se Valborg, gamle Hans smeds änka; jämf. Cristina [Hans] Hogbens.
— Holmgersson (Hollingersson), rådman, kämnär 1483—1484 1, närv. i Jungfruhamn vid beseglingen av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, bjuder upp guld och silver 2, avl., hans arvingar 492; hans änka se Elsaby; hans gäst se Erik Jonsson; jämf. gatureg.
— Hoppener, avl. [tysk borgmästare], hans änka se Anna.
— Huff [om tillnamnet se ANF 49 (1933) s. 320 f.] bagare, 452, »vid Fiskestrand» 552.
— Hufvendal 116, 236, 237, 331, 399 f., 510*, mantalsskr. i södra kvarteret 2, 70, kvartersmästare (södra kvarteret) 497, en av de tjugofyra (södra kvarteret) 327, 396, påstådd skuld till rådman Peder Jönsson, denne efterskänker honom eden 117*, bjuder upp pant 251, hans husbygge 263, 286 f., 307, förlorat gods (koppar m. m.) genom Axel Olssons kaperier 467, 468, hans rätt till inlösen av ett hus 492, Lasse Ottes fordringar överlåtna på honom 368, kallas bagare 567; hans hu se Vendelle.
— Högben se Hans Hogben.
— Isagrim (Y-), avl. [dräpt, jämf. TB I], gåva till Vårfrugillet för hans själarykt 60.
— Japsson 93, 431, 503, pantsätter träbod och tomt i Bengt Smålännings gränd 82, 116, pantsätter en stenbod under sitt hus 127, säljer en tomt 134, 149, hans gård 278, 419 (i Bengt Smålännings gränd), upplåter mur till Bengt Smålänning 523, lejdad för gästagods 251, tvist med Mattis Hansson 590, 612; hans hu se Elin.
— Jonsson 5, 138.
— Jute, avl. 11.
— Jute 567; —:s tjänare 283.
— van Kampen, bokbindare 468.
— Kerckow, förvisad från staden 78.
— Kiölare se Hans Kölnare.
— Klen 558.
— Klinckradt, borgare i Lübeck 551 f.
— klockare från Simtuna, bestulit Simtuna kyrka, avrättad 82.
— Kock 168, 569, svärfadern Algot Västgöte skall bliva i hans hus 52; kallas Claus skräddares skipman 57.
— Conradt, borgare i Danzig [jämf. FMU VII], skeppare, anspråk mot honom ang. skadeersättning för

förlorat gods 459, 460 n., 462—465, 468*, 479, 480*, 482, 483, 484, hans fordran av Peder Rytter i Raumo 482, affärer med Gerd Subborg och Henrik van Essen 482 f.

Hans krokfot, se Hans Laurensson krokfot.

— Kröpelin [Oxenstierna] i Årsta, herr, riddare [och kanik i Uppsala], påstod att hans ägor räckte till Söderport 191, tagit med våld en ko av en borgarhustru 594; hans drängar se Bertil Andersson och Joan skräddare.

— konung av Danmark och Norge, löfte av hans marsk [Eskil Göye] och kansler [Jens Japsen] att ersätta vad som kapats av Axel Olsson, hans dombrev i saken 461, 549, 553—555, 556 f. [jämf. HSH XXII, s. 6 ff.].

— Kölnare (Kölare, Kiölare) överskärare, bjuder upp en gård i Bredagränden 41, tvist med Svartbrödraklostret om testamente efter hans svärmoder (hu Margit bagares?) 43, jämf. 23, mellanhavande med Söndagsallmosan 43, andel i holken 122, överträdelse mot skråordningen 155, 156, stämning 419, 421, avl., hans gård i Bredagränden säljes 441, har förestått s. Cristofers prebenda 519, hans barn 589, 590, hans skuld till Olof Bengtsson i Nyköping 589, 590; hans änka se Cristina; hans frände (441) se Claus Kölnare; jämf. Hans överskärare.

— Lambriktsson, rådman, skuld till herr Martin i Kemi för lax 64, 70, avl., arv efter honom i Martin Bornemans hytta (trol. = hyttan på Nävaberg s. 124) 96 [jämf. HA IV s. 230 f.], hans räkenskap med unge Hans Dene 109, 277, arvskifte efter honom 123 ff., 359 f., 411; hans änka se Elsaby, hans systerson se Jakob Jönsson, hans systerdotter se Elsaby, Mattis Tomassons hu, hans styvson se Hans Dingstad, hans broder se herr Jakob i Österhaninge.

— Laurensson krokfot, klunkafot, borgare i Arboga och därefter i Stockholm, 18, 19, köper ett stenhus [västanmur] 473.

— Laurensson 59, 558, en av de tjugofyra 12, (innan mur) 327, mellanhavande med Laurens Svensson, har kränkt gillesfriden 176, 177, mellanhavande med hu Cristina, Per Kopmans, och Jöns Ervastesson 205, med Hans Falkensten 347, 350, över arvskiftet efter gamle Hans bagare 276, 287, hans hus 426, edgång om öl 513, fastighetsbyte med svärmodern hu Anna, Otte guldsmeds änka, hans hu omtalas 613.

— Laurensson, borgare i Åbo, tjuv, avrättad 86.

— Laurensson i Björsbyn, avl., arvskifte efter honom 291; hans hu se Katarina, Herman bagares änka; hans söner se Laurens Hansson i Björsbyn och Inge Hansson.

— Lintorp, son till Herman Lintorp, 12, har kränkt gillesfriden 35, tredskas med betalning av saköre 95, 96, skall göra avbön på gillesstugan, har där begått övervåld 122, förvisad ur landet på tio år, skall göra pilgrimsresa 148.

— Lindvidsson 254, 306, stulit koppar och järn, avrättad 472, 480.

— Martini, herr, prebendat 454, hans gård vid Bredagränden 262.

— Meybom 537.

— Meleman, köpsven 305, 410, mellanhavande med Gerd målare 410, 411, förlorat gods (koppar m. m.) genom Axel Olssons kaperier 467, fullmäktig för Jachim Mössing 510.

— Mikelsson, Erik Erikssons tjänare, har begått övervåld 560.

Hans Mille sutor 357, utsatt för trolldom 418.
— Millener 515, borgensman för Henrik Cristoffer 477, (480), 482; identisk med föreg.?; hans tjänare se Peder.
— van Minden (Mynden), avl. [tysk rådman], 240.
— mäster 105; jämf. Hans säjarmakare och Hans trumpare.
— mölnare, hans tomt på Norrmalm 483.
— Mölnere [Möller; jämf. JB I nr 745], avl., 564; hans hu se Gertrud.
— Neb 231.
— Nilsson 463.
— Nilsson från Fakse i Danmark, delaktig i Bertil Höikes sjöröverier, avrättad 540.
— Nitze, skinnare, avl., arv efter honom 102; hans änka se Katarina.
— Olsson, Anders bagares dräng 48.
— Olsson, [köpsven och] borgare i Västerås, köper tomt i Åbo 284.
— Olsson i Wedekalle 438; hans broder se Lasse Olsson i Näs.
— onäckta, hans hu se Cristina.
— Otte (Atte) [kyrkovärd 1472—1481], avl., 106, hans räkenskap med Bykyrkan 594 f., [jämf. SK I s. 82 f., 134 f., 339], hans befattning med tegelbruket i Horn 595; hans änka se Elin; jämf. Peder Mikelsson rådman.
— pansarmakare 481; hans dräng 133.
— Parte, borgare i Åbo, fullmäktig för Magnus Grabos brorsbarn 99.
— Pawes [jämf. TB III s. 97] 33.
— Persson 160, 431.
— Persson i stenbadstugan 502*, 503; hans hu (500), 502*, 503.
— Persson västantill, bjuder upp en gård 206.
— Pedersson, Peder Nilsson Fiumbos tjänare 156.
— Pedersson sutor, skomakare, köper gård i Joan Hanssons gränd 175; »unge», hans gård i Mans Olssons gränd 282.
— Pe(de)rsson [Stiernsköld] i Norrnäs, »välboren man», 120, förbön för felande 134, går i borgen för en sämskare, som anklagats för mord 130, köper en byggning på Gråbrödraholm 137.
— Persson från Sigtuna sn, dömd till stocken för stöld 510.
— Philippi, broder, i Gråbrödraorden, säljer hus till styvfadern Nils Bagge 382.
— Priwalk [son till avl. tyske rådmannen Peder Priwalk; jämf. Klemming, Skråordningar s. 163 f. och HLG I s. 73] 35, 59, 219, 231, 549, mantalsskr. i södra kvarteret 269, upplåter en årlig ränta i sitt hus östanmur till s. Henriks altare (»de helga fem under») 128, mottager en penningsumma av Peder Dobbin 302, fullmäktig för sin syster Elsaby, Hans Holmgerssons änka 303, arvskifte efter modern 175, 331 f., arvskifte med hustruns styvfader Philpus Jensson [jämf. TB III s. 449 och JB II nr 1080] 300, 309 f., tvist om silver 502*, 503, stämd 584, 587*, 590, 594, mellanhavande med Bengt Smålänning 501*; hans moder se Lycka, Nils Perssons hu; hans systrar se Elsaby, Hans Holmgerssons änka, och Gertrud, Nils Dobbins änka; hans hu se Margareta [sedermera omgift med Simon skräddare, SkB II s. 92 och TB V s. 184].
— Pulle, haft koppar och järn på Anders Hwittes skepp 84, 481*, 483, kravmål, mellanhavande med en guldsmedssven 347, 427 f., 480 f.
— pärlstickare, bjuder upp pant 422, 424, 427.
— Rödehusa, anspråk på hans hus 49.
— Sadeller, skeppar Jakob Kadewalts skipman 209.
— sadelmakare 607.

Hans Sandersson (Zandersson, Zander) 11, 12, 150, 209, 210, 457, såramål 311, käromål om russin 486, 491.
— Seghenbade (Sägenbaat; jämf. om honom TB I), hans hu låter uppbjuda gård 58, hans dotter 192.
— seyeremakare, säjarmakare, mäster, skall för arbetstillstånd betala avgift till smedsämbetet 232; jämf. Hans, mäster.
— Skarnhagen (Skarnow), köpsven, 136, 173, 198, olaga köpslagan med koppar 34*, 35, 37, 85, 86, har mist gods (järn m. m.) genom Axel Olssons kaperier, hans brev om skeppslasten 461, 467, 549, 553—557.
— Skimblepenning (Skymblepening), [f. d. tysk rådman; om hans släktförhållanden se TB I s. 157], köper stenhus vid Svartmunkabrinken av sin svåger herr Martin Frome 30, ger samma stenhus till mågen Gerd Subborg som medgift med dottern Greta 31, upplåter del i brunn 36, sålt hus till fru Elin Gustafsdotter [jämf. TB I s. 392 f.], tvist om dropprum 38 f., 50 f., 61, 62, över arvskifte efter Göteka van Bomelen 54 f., förmyndare för hu Cristina, Göteka van Bomelens 78, 84, avl., hans hus pantsatt till Själagården 102 f., 104, 114; i övrigt omnämnd 316.
— skräddare, hans dräng se Jakob; jämf. Hans Dene skräddare.
— Sledorm 393, 481, 483, fullmäktig vid arvsuppgörelse 102, de liflandska sändebuden skola härbärgeras hos honom 373, förlorat gods (koppar) genom Axel Olssons kaperier 460 f., 466, 468.
— Sluchabeer 444, 520, 521.
— smed, gamle, avl., hans skuld till Jöns Andersson och Bengt Kog, försäljning av hans hus 350, 352 f.; hans änka se Valborg.
— smed 7, 11.
— smed, rådman i Enköping, har köpt gård i Helvetet, vill vinna burskap i Stockholm 437.
— Smid, borgare i Danzig, affärer med Jakob Moysse 81.
— Snörepil 8, säljer tomt 7, hans måg och dennes hu, osämja i deras äktenskap 350, hans hus 382, bjuder upp ett hus 574*, 576; jämf. Laurens skrivare Snörepil.
— späckare, hans hu se Ingeborg, »gamla späckerskan»; hans dotter se Cristina, Otte Henrikssons hu.
— stadstjänare 516.
— Sten, borgare i Stralsund, gift med en halvsyster till Hans Ulf gamle, hans hustrus arv efter gamle Hans Ulf 577; hans dotter Gretekes trolovning 575, (580), jämf. Greteke.
— Stub 79, 254, 255, 348, 422, hans gård uppbjudes 32, gården omnämnes 171, 208; hans hu se Marina.
— Stör, dråpare 186, benådad till livet 190*.
Svensson, broder, i Svartbrödraorden 80 [jämf. TB I s. 278]; hans moder se Estrid.
— Svensson 611, får stenhus m. m. mot livstidsförsörjning 229; hans hu se Birgitta Tomasdotter.
— Swisser 570.
— säjarmakare se Hans seyeremakare.
— trumpare, mäster 233; hans hu 233; jämf. Hans, mäster.
— tunnbindare 130.
— Tösk 276.
— Ulf 10, 38, 56, 93, 116, 127, 132, 216, 254, 505, 518, kvartersmästare för södra kvarteret 12, en av de tjugofyra 12, (östra kvarteret) 327, rannsakar om olaga byggnad 518, över arvskifte 527, edgärdsman för hu Cristina, Mattis Lutkes 52, säljer gård vid Smedjegatan 273, bestulen av sin piga Katarina 280, skall anamma lax i avl. Arvid Olssons skepp 293, återställer Karl Karlssons av avl. Arvid Olsson

pantsatta skrin 297 f., edgång 413*, hans hus 517, avl., bestulen 568 f., 572, (575), 578*, 579, 580, 582, arvsuppgörelse efter honom 577, 599; hans halvsysterdotter se Greteke, Hans Stens dotter.
Hans Ulf, unge, ärver Hans Ulf gamle 577, 582, 599.
— Ulf, mäster, [kanik] i Linköping, hans anklagelse mot Gerd Kryta 496*, 498.
— Vegener, Hans Falkenstens gäst, anklagad för våldtäkt 560, 562.
— verkmästare, hans änka se Sigrid; hans son se Jöns Hansson; hans dotter se Anna, Peder Olssons hu.
— verkmästare, hans hu se Margit.
— Vestfale, mälisman 34, rannsakar om dropprum 38, hans bryggarehus 152.
— Vinekasson (Vy-) 158.
— Withenborg 196, 201, 203*, 206, mellanhavande med Olof Elifsson 578, 601.
— Västgöte, köper gård av Mikel Rauka 285 f.
— Ysagrim se Hans Isagrim.
— Östensson i Edsevö i Pedersöre sn, arv efter brodern Tjelve Östensson 295 f.
— Östhammar, gift med Gunnar skomakares änka 226.
— överskärare 303, hans hu 211; jämf. Hans Kölnare.
— överskäraresven 317.
Hardenacke [Harda-; jämf. JB II nr 1075: Olof Hardenacke], avl., arv efter honom och hans hu 318, hustruns gård på Skomakaregatan 323; hans dotter se Cristina; jämf. Ingrid Hardenackes, Ingegerd Hardenackes.
Harpe se Engelbrekt.
Hart Perlau (?) 537 n. 2.
Hartleff se Henrik.
Hartvik (-wik, -wijck, wich, Harwick) Veydeman 294, 468, 485, 486, 490, 505, 562, 569, 607, 611, 612*, mantalsskr. innan mur 588, tvist om öl 295, 347, misshandlat ett vittne 349, misshandel 428, tvist med Jöns Andersson om pant 445, 446, 454, 470*, 524, pantsätter sin gård 546; hans hustrus arv efter Katarina, svarte Joan köttmångares hu 570 f.; hans hu se Elin, tidigare gift med Tjelve Östensson.
Hawen, van, se Erik; Jakob; Peder Jacobi.
Hawlain (Hagulagu, Haffwlain, Haffwalin, Haffuelain) se Nils.
Heine (Heyne) Frome [avl. tysk rådman], fader till prebendaten Martin Frome 30.
Helga Laurensdotter, Tomas bagares vid Norreport änka, avvittring 284.
Helmik (Hielmeka, Helmick, -ch).
— (identisk med nästfölj.?) 180, hans broder 180.
— van Nörden (Ördin), stadsskrivare från april 1487, 32, 169, 493, fullmäktig vid arvskiften, husköp etc. 102, 385, 542, 543, 562, 574*, 576, 581, 595, verksamhet som stadsskrivare 288, ombud för Laurens Henrikssons änka 306, för Bengt Karlsson 362, för herr Martin Frome 415*, 420, för herr Antonius Kellere 446*, bekräftar (å s. Barbaras prebendas vägnar) Bengt Smålännings inlösen av en årlig ränta [jämf. JB I nr 26 och SEÅ 1917 s. 76 f., 80 ff.] 176, mellanhavande med herr Joan i Estuna (100), 114, 223, 564 f., hans hus uppbjudes (100), 114, bjuder upp ett hus 305, 306, köper och säljer från föräldrarna bördad gård 308, 309, tredje penning 446, 449; hans hu se Katarina Andersdotter.
— van der Walle, har köpt koppar av Staffan Västgöte 118, 119.
Helsing se Anders Svensson, Joan, Nils, Olof, Sven.
Hemming (Heming, Heminch).
— i Ersnäs, nämndeman i Luleå sn 476.

Hemming i Rörby, avl., hans gård i Laurens Japssons gränd 253; hans söner se Hans Hemmingsson och Nils Hemmingsson.
— i Skysta 147.
— Laurensson i Finland, arv efter morbrodern Hemming Olsson, säljer arvet till Sten Sture 393 ff., 439.
— mäster, bödel, skall slita ris på bödeln mäster Laurens 126.
— (Hening) Olsson 173, 335, mantalsskr. innan mur 23, 198, en av de tjugofyra 327, skall bliva ålderman för s. Gertruds gille 93, fullmäktig vid arvsuppgörelse 258, löftesman för Mikel Raukas hu 239, tvist om mur med Knut guldsmed 21, 65, 108, 121, tvist om koppar 369, 461, avl., arvsuppgörelse efter honom 393 ff., 413, 438 f.; hans bröder se Henrik och Olof Öyen; hans systerbarn se Paval, Olof och Hemming Laurenssöner, Anna, Nils dragares hu, och Jöns Jönsson; hans syster se Ingeborg, Erik Japssons i Harka hu; hans hu se Margit (Margareta).
— Olsson i Ekeby på Färingön 329.
— Pedersson på Resarön i Överby, Österåkers sn, säljer hus på Norraportsgatan, som han ärvt efter morbrodern herr Karl i Frötuna 407.
— smed 308; trol. identisk med Didrik Hemmingsson smedsven.
— (Henning 222) sutor 231; hans hu se Cristina.
Henning (Hening) 311.
— Bardenwerper 469.
— grytagjutare, avl., hans gård 119; hans änka se Margareta.
— Kock, avl., 14, 100; hans änka 14, 32, 100; hennes svärson se Nils Gunnarsson.
— Olsson se Hemming Olsson.
— Pinnow [tidigare tysk borgmästare i Stockholm, vid denna tid bosatt i Lübeck], hans holk lastad med järn 9, hans skepp skall ligga i kvarstad 203.
— skrivare, har ej betalt tjänstelön till sin dräng 68 f.
— sutor se Hemming sutor.
Henrik (Hinrik, Henryck).
— [trol. olika personer] 241, 251, 399.
— Fredrik van Mörsens dräng, har fört pengar till Silvberget för köpslagan 84, 85.
— boende hos Herman Lintorp, olaga köpslagan 139.
— Claus Verdermans dräng, olaga köpslagan 51.
— Philpus Jenssons gäst 512.
— dräng hos »vicarius» (Laurens Magni?) 541.
— i Ekerö, herr, präst [sedermera nämnd som prebendat i Stockholm, TB III s. 254; jämf. ibid. s. 208, 367], 31.
— i Petsmo by (Österbotten) 280.
— i Råcksta 13.
— Akesson, dansk frälseman 556.
— Albrektsson 4, 290.
— Andersson 26, 414, 567 f., 592.
— Andersson köpsven 503.
— Andersson i Kaukola i Letala sn, arv efter systern Cristina Andersdotter, Olof Nilssons hu 233 f., övriga systrar se Lucia i Leivonmäki och Ragnild klockarehustru i Kimito sn.
— Babbenhuse [jämf. om honom SkB III s. 307 f.] 356, 389, olaga köpslagan med koppar 34, 35, 37, 53, 85, 86, har olovligen lämnat staden 37, 111, f., 349, försäljning av koppar, ackordsuppgörelse med Claus Verderman 111 [jämf. Ordförklaringar: *termina*], mellanhavande med Marquard Gruel 400, 428, kravmål mot Gerd van Essen 409.
— Bertilsson, har varit olydig mot sin skeppare Jakob Kadewalt 209.
— Block, hans änka se Elin, hans dotter se Birgitta Blocksdotter.
— borgamestare se Henrik Eriksson.

Henrik, broder, i Gråbrödraklostret, slagen av Erik Turesson 372.
— Bryning, köpsven, 73, 198, 210, 306, 321, 384*, 434, 444, 462, 516, 526, 548, en av de tjugofyra (innan mur) 396, skall ha ersättning för frakt 165, bjuder upp panter, guld, silver m. m. 368, 369, 370, 398, tvist om sill 421, har förlorat gods (koppar m. m.) genom Axel Olssons kaperier 467, mellanhavande med Jöns Olsson västanmur 514, 520, skall låta skatta panter 520, befullmäktigar Per Olsson att indriva hans fordringar 527, stämning 577, 578, löftesman för mäster Cristianus' broder 604, målsman för Jöns Anderssons änka (denna trol. omgift med honom), tvist med Jeppe Andersson 604 f.; hans dräng 321.
— van Busken (van dem Buske) 9, 169, 170, 173, 243, 283, 344, 370, 428, 604, tvist med Henrik Hoghusen 317, får gård på Skomakaregatan i pant 442, uppgörelse med svågern Erik Gislesson om gårdsbyte och livstidsförsörjning för bägges svärmoder [hu Elin, Hans Ekerholts änka; jämf. JB II nr 1131] 442 f., om arv efter svärfadern Hans Ekerholt 563 f., har förlorat gods (koppar) genom Axel Olssons kaperier 467, 468, hans befattning med boutredningen efter Lasse Brade 481, målsman för Herman Krefvetas styvsöner [jämf. TB III s. 78 f., 81] 546 f., fullmäktig för Hans Klinckradt 552, är utrikes, hans fordringar 559; hans hu se Kunna; jämf. gatureg.
— byasven, säljer förpantad egendom 208; jämf. Henrik stadstjänare.
— Degner, broder i Svartbrödraklostret, uppgörelse med styvfadern Herman Krefveta 243, 301 f., (341), (547); hans fader se Hans Degner; hans broder se Örjan Degner.
— Drosdow, borgare i Lübeck, affärer med avl. herr Birger Trolle 4.
— Eriksson, kallas »borgamester» [jämf. TB III s. 31, SkB II s. 222 och SK I s. 84] 299, 333, 527; 21, 22, 177, 195, 215, 223, 234, 494, mantalsskr. i östra kvarteret 88, 116, 198, en av de tjugofyra (östra kvarteret) 395 n. 5, 396, föreståndare för stadens arbetsfolk 341, fullmäktig vid arvskifte 527, vid köp 545, löftesman för Mikel Raukas hu 239, har ej fört vax från någon ryss i Reval 145, 146, okvädad 148, 333, tvist med Själagården om dropprum 355, köp av tjuvgods 336, 377, 418, tvist med Erik Joansson borgamester 436; hans hu 299, se vidare Telsecke.
— van Essen, köpsven, 283, 305, 366, 380, 387, 391, 468, 478, 610, smuggling 218, mellanhavande med Enevald skräddare och dennes hu 346, 356, 357, 362, bjuder upp pant 330, 485, kravmål 409, befullmäktigar Cristiern Galle att utkräva hans fordringar i Stockholm 409, handel med Hans Conradt 483, får tillsammans med Olof skrivare gård i pant av Gråbrödraklostret 537 f., säljer panten 545, borgensman för Henrik Cristoffer 477, (480), 482, edgång 561*; hans broder se Gerd van Essen.
— felschaare, Sten Stures barberare 541.
— Felstop, bårdskärare 469.
— Finke, kompanjon till Otte Brakel, hans käromål mot Sten Sture 403—406.
— Finne 65, avl. 85; hans bröder se Erik Laurensson och Mattis Laurensson i Finnby.
— Finne Hielmholt 63, 132, 203, 204, 270, mantalsskr. i östra kvarteret 70, köper bod 16 [jämf. TB I s. 354 f.], köper tomt innan mur 65, har intet undandolt av avl. Henrik Finnes ägodelar 85, offentlig

avbön 261, bestulen, edgång 296*, 313, upplåter till sin måg Olof Hansson en trägård 329 f., har givit gård i medgift med dottern, Olof Hanssons hu 440, stämning 546, 549; hans hu 261, hans dräng 445; jämf. Hans djäkne.
Henrik fiskare 97 n., 270, 368, 604.
— Fossert 473, olaga köp 602.
— Frome 397*, 499.
— Gesmar, broder, i Svartbrödraklostret, arvsuppgörelse med styvfadern Folmar van Lunden 58, 153 f.; hans [halv]bröder se Erik Praal och Martin Praal.
— Griis 235, rannsakar om järn 2; hans hu se Katarina.
— grovsmed 89, tvist med Truels grovsmed 454, 460.
— Gudmundsson 63.
— Gulstop, tjänat i Lübeck, förbjuden att bruka skinnareämbetet 13.
— Hartleff, skinnare, hans hus 426; jämf. Henrik skinnare.
— Henriksson, dråpare, avrättad 239.
— Hermansson, broder till Mattis
— Hermansson, som ärves av hans barn 542 f.
— Hillebrand 119, 285, 365, 372, 376, 603*, bjuder upp lös pant 114, mottager en källare m. m. i pant 137, tvist om järn 312, befriad från skott 527.
— Hielmholt se Henrik Finne Hielmholt.
— Hoghusen 198, 200, 206*, 215, 459, 468, 484, 513, käromål mot honom 316, 321, tvist med Henrik och Paval van Busken 317, äktenskapsbrott 353, 357, köper ett stenhus i Jakob Kustes gränd 474, avl. 547; hans hu se Cristina, tidigare gift med Claus Grabo.
— Japsson 85.
— Japsson sämskare 611.
— Jensson se Jönsson.
— Joansson 496, fullmäktig för sin svärmoder Margit Laurensdotter 571 f.; hans hu se Cristina.
— Jonsson, Laurens Nilsson skomakares dräng 102.
— Jönsson (Je-) 143, 301, 473, 580, ärver jämte modern Katarina Eriksdotter sin avl. broder Anders Jönsson karvataska 413.
— Jönsson i Falkenstens gränd 365.
— kalkrörare 46.
— kanngjutare 116, 135, köper gård i Smedjegatan 273, bötfälld 447, 450, vittne 568 f., 572.
— Kauke, hans dotter se Margit.
— Kock 136, 561; hans hu 412.
— Cristoffer, tvist med Temme Swerin 477, 480, 482, hans hus och gäld 538, hans gods i Danzig 559.
— Kyle guldsmed, köper tomt 8, avl., arvskifte efter honom [jämf. JB II nr 1021] 323; hans broder se Marquard Kyle; hans systrar se Greta, Henrik Skyttes hu, och Ableka Kylesdotter; hans änka se Margit; hans piga 429; hans dräng se Olof.
— Könekin sartor, brott mot skräddareskrån, olaga köpslagan 114, 115.
— Köning, har sålt råg och tran 63.
— köttmångare, unge, carnifex, 256, 311, 321, 471, 558, skall betala ersättning för en ko, som hans dräng dödat 320, 322, systerson till Margit, store Mikel köttmångares änka, inlöser efter henne del i gård vid Norreport 334, 341 f., köper av Själagården stenbod vid Norreport 334 n. 2, 342 n., 455 f., förmyndare 535 n. 4, bjuder upp pant 610, 611; hans dräng se Mattis.
— Lassaen 251.
— Laurensson, hans hu 189.
— Lydeman 301, 358.
— van Linden (Ly-) 528, säljer del i gård 62; hans hu se Barbro (Barbara).
— Lydechini (Lu-), herr, präst i

Stockholm [jämf. HLG I reg. och SK I s. 64], 535, 595, 597.
Henrik Mansson 603.
— Markusson från Lempäälä sn, stulit, avrättad 241.
— Mansson Pinnow, Pinnow Heike 238, får gård på Köpmannagatan av sin hustrus faster (Katarina Jöns Japssons änka) mot livstidsförsörjning 23, tvist om mur på Kinhestagatan med Erik Persson 46, 163, avl., arvskifte efter honom 216 f.; hans hu se Cristina Jönsdotter; hans bröder se Anders Mansson, Vitke Mansson och Olof Mansson.
— Meinstrup (Meyenstorp), herr, riddare, danskt riksråd 554.
— Mikelsson 76, 270.
— Mikelsson, arvinge till hu Lucia, Mattis Martinssons hu 541.
— Mulle, avl., arvskifte efter honom 144, hans arvingar sälja tomt på Norrmalm 258; hans hu se Gunnild; hans brorsöner 144.
— myntare 46, 132, 146, 218, 271, 274, 445, 614, bjuder upp guldpant 170, hans gård 174; hans hu stämd 305, 546, 549, 564.
— Mysslaff, köpsven, får lejd av rådet 211.
— Nilsson 16.
— Oldenburg, skeppare, borgare i Danzig 16, 139, fullmäktig i arvsangelägenhet 102, skall sälja stadens skepp 167, stämning 444, 445.
— Olsson 12, avl., hade köpt tjuvgods 418; jämf. Henrik Olsson skipman.
— Olsson 419, 508, 582, 609, 611, mantalsskr. innan mur 344, kravmål 471, 472.
— Olsson, arvsuppgörelse med hans avl. hustrus moder, syster och broder Olof Andersson 617 (bil.).
— Olsson skipman 59.
— Olsson, sjörövare, avrättad 355.
— Olsson, son till Olof Bagge i Mattnäs, avl., arv efter honom 151 f.
— Olsson, borgare i Uppsala, arvinge (broder) till hu Cecilia, Henrik Serkensos 69.
— Pepen 32, 45, tvist om dropprum 18.
— Persson 445; 603.
— Pe(de)rsson (Muggel 220; jämf. TB I s. 143 och TB III s. 86) 53, 59, i tolvmannanämnd ang. dråp 19, mantalsskr. i östra kvarteret 143, köpt vin i Reval 19; hans hu [Birgitta, se TB I och III] rannsakar ang. pigor i östra kvarteret 98, 220.
— [Persson] Serkenso (Serken) 123, 214, 252, 271, 583, 585, okvädinsord 66, arvsuppgörelse med den avl. hustruns bröder 69, 71, i tolvmannanämnd i brottmål 90, tvist med Erik Nilsson i Piteå 262, 279, (304, 307), 311, mellanhavande med Anders Svensson och Joan Nilsson 304, (307), 310 f., har försummat sin burvård 320, tvist om fisk 320, om lax 388, lägersmål, edgång 419, 424, 432; hans hu se Cecilia.
— Pedersson i Vitån, nämndeman i Luleå sn 476.
— Pynnow se Henrik Mansson Pinnow.
— Regenwarth (Regwordh) 297, 301.
— Serkenso se Henrik Persson Serkenso.
— Simonsson, halvbroder till Cristina Andersdotter, Olof Nilsson fiskares hu 195.
— skinnare (lille 159) 99, 116, 117, 159, 164, 275, 291, 326, 351, 380, 526, han och hans hu ha okvädat en rådman 184, bjuder upp pant 463; hans drängar 510; jämf. Henrik Hartleff skinnare.
— Skytte, rödleskemakare i Lübeck, hans hu se Greta.
— skrivare, på Nyslott, 33, 381.

Henrik skräddare 71, säljer tillsammans med Enevald redasvens änka en tomt i Våmbafjärdingen 314.
— Spägelberg 11, 12, 188, har huggit en skeppare från Danzig, får böter efterskänkta 162, 168.
— stadstjänare 69; jämf. Henrik byasven.
— Strobuck 305, 336, 419, 515, 516, en av de tjugofyra (södra kvarteret) 396, mellanhavande med Joan Lindorm 513, 520, med Peder Jakobsson 528, 545, 546, tvist om en häst 606, tvist om mur med Peder Mikelsson rådman 608.
— Syrenberg, Claus skräddares skipman 57.
— säckdragare 81.
— timmerman 14, 262.
— tunnbindare från Västerås 214.
— utterjägare [jämf. TB IV s. 103] 505.
— Westfale, borgare i Västerås, hans järn beslagtaget 145.
— Wisse 93, 139; hans broder se Berend Wisse.
— Östensson 414.
— Ötting (-gk), köpsven, 377, 383, 391, 520, 609, får i pant träbod och tomt i Bengt Smålännings gränd 82, bjuder upp boden och en silverpant 116, köper en tomt 134, bjuder upp tomten 149, bjuder upp panter 399, 592, 593, silverpant 400, har förlorat gods (koppar) genom Axel Olssons kaperier 467, stämning 592, 598.
— Öyen från Kyrö sn i Finland, ärver brodern Hemming Olsson, säljer sitt arv till Sten Sture 393 ff.; hans broder se Olof Öyen.
Heren (Hären), van, se Hans.
Herendorp se Hans.
Herlog (Herloch), abbot i Herrevads kloster 553.
Herman (Hermen) 227 n.
— långe Gerds broder, se Herman Hyttinghuse.
— Lasse Skottes tjänare 323.
— bagare 262, 452, mellanhavande med Paval bagare 452, 455, 468.
— bagare, avl., se Herman Siliacus.
— Berends vinman [jämf. TB III s. 170, 236, 255, 313] 343, 351, 397, 399, 421, 424, 486, bjuder upp guldpant 398*, hans arv i Hildesheim 469; hans broder se Ludolf Berends.
— Bremare (Bremer), köpsven, 383, 384, bjuder upp silverpant 103, har mist gods på ett i Danzig befraktat skepp 453 n. 2, 455, 460 n., 464, 468, mist gods (koppar) genom Axel Olssons kaperier 467, fullmäktig för Henrik van Busken 559.
— Bryning, uppträder som kompanjon till Herman Messman och Herman Krefveta, tvist med Claus kökemästare och Renholt Lehusen 61.
— Burmestare, edgång ang. koppar 118, 119.
— Ciliacus se Herman Siliacus.
— Dörslecht 473, mellanhavande med Enevald skräddare 422, 428*.
— grytare 17, 43.
— Hyttinghuse (Hiddinghussen), »långe Gerds broder» 198, 215; hans broder se Gerd Hyttinghuse.
— Holt, påstådd fordran av Renholt Lehusen 77.
— Krefveta 275, en av de tjugofyra 13, mantalsskr. för södra kvarteret 48, uppträder som kompanjon till Herman Messman och Herman Bryning, tvist med Claus kökemästare och Renholt Lehusen 61, 67, uppgörelse (efter hustruns död) med styvsönerna broder Henrik och broder Örjan Degner 243, 301 f., 341, avl., hans testamente och testamentarier, hans barns arvsmedel [jämf. TB III s. 77 ff., 385 ff. och SkB III s. 284] 316, 339 341, 546 f.; hans hu se Margit, Hans Degners änka.

Herman Kyle, väpnare, hövitsman för Sten Stures tjänare 12, förbön för felande 168, borgensman för dråparen Peder skinnare 242; hans dräng se Olof.
— köpsven 330.
— Lintorp, [f. d. tysk rådman], 139, närv. vid husköp 30, hans hus 139, förbön för sonen 148 f.; hans hu se Aleta; hans son se Hans Lintorp; hans »svåger» [gift med en systerdotter till hans hu] se Gerd Subborg.
— Messman [sedermera rådman i Lübeck], 73, hans frände (en köpman) har olovligen lämnat staden 36, uppträder som kompanjon till Herman Bryning och Herman Krefveta, tvist med Claus kökemästare och Renholt Lehusen 61, 67, 72, befullmäktigar Cristiern Galle att uppbära hans utestående fordringar i Sverige 74, har köpt koppar av Henrik Babbenhuse 111, frånv. från Stockholm 140, hans utlägg för stadens räkning 425*.
— Persson 391.
— Praal, myntmästare, 498, löftesman för Lambrekt Dare 522 f., stämning (540, »myntamästaren»).
— Remare 4.
— Rembeke [avl. tysk rådman], fått brev på en årlig ränta [jämf. JB I nr 26] 176.
— Rogge 64, 75, 399, 431, mantalsskr. i västra kvarteret 2, kvartersmästare i samma kvarter 497, över arvskiften och köp 112, 140, 265, bjuder upp guld- och silverpanter 57, 354, 419, 424, 474, 496, 498, 589, 594, silverpant och andra panter 391*, pant och guldring 348, panter 388, 393, 398, 493, 496, 569, överenskommelse om tredje penning 57, skall betala liksten 168, tvist om dropprum 178*, tvist om skinn, som hans dräng köpt 308, 311, räkenskap med Olof Säck 333, tvist om harnesk 354, tvist om malt på hans skepp 493, 504*, 505, betalar skuld å Hans Kölnares barns vägnar 589, 590; hans hu se Ingeborg; jämf. gatureg.
— [Siliacus, jämf. HLG I reg. och SEÅ 1917 s. 42 f.] bagare, hans änka se Katarina; hans son se herr Ciliacus.
— Skifverman 104, har gjort hemgång 21, 24, 30.
Hiddinghussen se Hyttinghuse.
Hielmeka se Helmik.
Hielmholt (Hiälmholth) se Henrik Finne.
Hillebrand (Hyllebrandh) se Hans, Henrik.
Hillevi, Peder Olssons på Köpmannagatan hu 377.
Hillolf (Hyllolff), hans hu se Elin.
Hinse (-ze, Hynsse).
— anklagad för dråp 275.
— Hemmingsson i Åbo, arvinge till Olof Hinsasson 479.
— Jönsson, köper ett stenhus östantill och ett västantill, säljer ett stenhus västantill i Bredagränden 108 f., har köpt del i stall 113, avl., arv efter honom 545, 546 [jämf. TB III s. 24 f. och G. Ekström, Västerås stifts herdaminne I: 1 s. 529]; jämf. gatureg.
Hiort se Anders.
Hiälmholth se Hielmholt.
Hoffman se Nils.
Hoffmeistere (-mestere) se Voller.
Hoffuendal se Hufvendal.
Hogben (Hogh-, Högben, Hoghbeen, Hoben) se Hans.
Hoghus(s)en se Henrik.
Holmger (Holgerdh, Hollinger).
— [Persson, fogde] på Svartsjö [jämf. TB I s. 355] 254.
— i Malmö 558.
— i Morga, bonde, 249.
— i Skärplinge 618 (bil.).
— styreman, hans dräng se Joan.
Holvast i Farsta 35.
Holt se Herman.

Hoppener (Hoppaner) se Hans, Laurens, Olof; Anna Hoppeners, Margit Hoppeners; jämf. Ramfrid [Eskil Hoppeners änka].
Hoppenrad se Birgitta Hoppenrads.
Houenborg, avl., hans kvarlåtenskap 107; bör möjl. läsas Honenborg, jämf. Gertrud Honnenborgsdotter; se dock TB I och SkB I: Hans Houe(n)borg (i s. Gertruds gillesbok s. 314: Hans Honeborch).
Huff se Hans.
Hufvendal (Hoffuendal, Hwffwendal) se Hans, Mattis.
Huite (Witte, Hwitte) se Anders, Gregers.
Hwass (Hwassz) se Lasse Laurensson.
Hvessing se Laurens.
Hvit (Hwith, Huit) se Claus, Nils.
Hwittemborg se Withenborg.
Hvitkop (Huit-) se Anna, Jöns.
Hyllebrandh se Hillebrand.
Hynsse se Hinse.
Hyttinghuse (Hiddinghussen) se Gerd, Herman.
Häre, van, se Heren, van.
Hödesem, van, se Didrik.
Höike (Högyke, Höghke) se Bertil.
Höffrit (?) se Jakob.
Högben se Hogben.
Höna se Anders, Metta.

I, Y.

»I bästa måtto» (vedernamn) se Cristina i bästa måtto, Lasse Persson skrivare i bästa måtto.
Inge Hansson från Norrland, deltager i arvskifte med modern Katarina, förvärvar tillsammans med halvbrodern Laurens Hansson i Björsbyn ett laxfiske i Torneå 291; hans moder se Katarina [Ingesdotter], Herman bagares änka.
— Laurensson, Sten Stures sven 199, 567.
— Olsson 45, 306.
Ingeborg (Inborg).
— [obestämt vilken] okvädinsord 93.
— syster och arvinge till Jap Jönsson (kroppotte) 539.
— Anders Staffanssons hu, tredje penning 172, 173, rannsakar ang. pigor i södra kvarteret 429.
— Bengt Nilssons hu 463.
— Erik Japssons i Harka hu, arv efter brodern Hemming Olsson 438.
— Erik Philpussons hu 428, 448, tvist om sill 421, hennes stekarehus omtalas 447.
— gamle Hans bagares hu, avl. (257), arv efter henne och mannen 287 f.
— Hans späckares hu, »gamla späckerskan» [jämf. TB I s. 130 och SkB I s. 128, 163, 195, 227], hennes tomt i Erik Birgerssons gränd (125; jämf. 86); hennes dotter se Cristina, Otte Henrikssons hu.
— Herman Rogges hu 354, tredje penning 57, samtycker till systerdottern Cristinas, Hans Kölnares änkas, försäljning av en gård 441.
— Joan guldsmeds änka 200, hennes hus och tomt uppbjudas 81, säljer hus vid kyrkogården till Erik Jonsson rådman 42 f., 204, 230 f., vill återlösa huset 300 f., 302.
— Clemet Bengtssons änka 611, boutredning efter mannen 550, 552 f.
— Lasse Jönssons hu 377.
— Nils Jönsson skrivares hu 305, 307, tredje penning 58.
— Olofsdotter från Nyland, anklagad för mord, underkastad tortyr i slottshäktet 248.
— Olof Erikssons hu 19.
— Olof Pederssons hu 421, 434.
— Peder Bagge kopparslagares hu, hennes kvarlåtenskap säljes av hennes arvingar till Sten Sture 272, 274; hennes syskon se Nils

Persson, Laurens Nilsson och Margit, samtliga från Pargas, samt Laurens Jönsson i Brännkyrka och Gertrud, Olof mölnares änka.
Ingeborg Pedersdotter, lägersmål, förvisad från staden 42.
— [Akesdotter Tott], fru, Sten Stures hu, »min fru», förbön för felande 134, förbön för Mikel Raukas hu 239, skall yttra sig om myntmästaren Hans Graves begravning (218), »forswarer» för en sakfälld (585 n.)
Ingegerd (-dh, Ingerdh), hu, 183.
— Hardenackes hu, hennes anspråk på en gård 524, 532, 594; jämf. Hardenacke.
— Mikel Jönssons hu, dotter till Erland Svensson i Torstinsbacka på gamla Kopparberget, avl., arv efter henne 127 f.
— Peder Kocks änka, Laurens Japssons moder [jämf. TB I s. 45] (140).
Ingel (Ingeldh) Olsson 138.
— Siurdsson, avl., arvsuppgörelse efter honom 67 f.; hans änka se Barbara.
Ingemar [Johannis], herr, kanik i Skara och kyrkoherde i Skövde (Schädwij), 151, hans gård i Stockholm 3, 9; sedermera kyrkoherde i Stockholm [jämf. HA V s. 821].
— i Snädista, Hölö sn 76.
— Bengtsson, välboren man [jämf. Styffe, Skand. s. 363], sålt jord i Berga och Myrby till Sten Sture 318.
— Svensson 104.
Ingemund, —:s hu se Cristina.
— i Slåsta, Odensala sn 606.
— broder, lektor i Gråbrödraklostret 448.
— Persson, rannsakar om järn 2.
Ingevald (Ingewal, -ual, -ll).
— 361.
— i Herresta i Odensala sn 606.
— Birgersson (Birgesson) 162, 348, 521, mantalsskr. i östra kvarteret 391, borgensman för Hans Conradt 468, ombud för denne 482, bötar för dråp 132, 133, skall skaffa sig brev av en präst i Norrland ang. arv 383, dömd för tvetalan 575 f.
— bottnekarl 211; hans hu se Elin.
— Holmstensson i Brötsta i Grödinge sn, edsöresbrott 605.
— (stads)skrivare, död i mars eller april 1487, (7; »skrivaren»), 67, 75, 185, ombud för Elaf Jönsson i Arboga 21, bjuder upp guld- och silverpant för herr Erik i Solna 39, guld- och silverpant på Peder Mikelssons vägnar 107, bjuder upp silver 107, bjuder upp gård på Joan Lands vägnar 53, över arvskifte 112, påstådd skuld till Jap Mansson 131, 132, anklagad för att ha förtalat rådet i Uppsala 170, hans död omtalas 192.
— Torstensson, rådman, 72, 122, 132, 136, 152, 167, 200, 300, 345, 377, 415, 508, 559, kämnär 1490—1491 436, mottager stadens silver 436, har som kämnär uppburit koppar 443, antecknad som icke närv. i rätten 291, 292, över arvsuppgörelser, köp och förlikningar 39, 47, 54, 72, 104, 121, 124, 142, 145, 229, 255, 339, 382, 495, 571, 617 (bil.), närv. vid rannsakning om tomter 14, bjuder upp »besetning» 7, guld- och silverpanter 25, panter 97, 240, 452, 512, bjuder upp del i tomt östantill för Helgeandshusets räkning [jämf. ÄB s. 109] 75, bjuder upp Elsaby van Askens hus 92, bjuder upp en pantsatt gård 585, 587, 592, 606, utsedd av rådet att göra tomtbyte med Eskilstunabröderna 462, granskar räkenskapen i Helgeandshuset 201, utredningsman i Arvid Olssons dödsbo 294, förmyndare för hu Ramfrids dotterdotter 300, en av föreståndarna för Själagården, säljer å dess vägnar en stenbod vid

Norreport 334 n. 2, 342 n., 455 f., lyser kläde 502, kravmål 343, 345, 346, 347, 379, 380*, hans fordran av avl. Erik Laurensson klockare 423, tvist med Hans beckere 313, 315, stämning 300, 543, 544, anspråk på hus 4, 7, hans köp av en stenbod (år 1471; jämf. JB I nr 751) skall stå fast 160 f., tvist om murar och byggning med rådman Peder Mikelsson 166, 364 f., hans hus 184, skall vara närmast att återköpa herr Nils i Sparrsätra hus 185, uppgörelse (husbyte) med svärsonen Anders Svensson Helsing om arv efter hans avl. hu 488 ff., han och hans hu ha skänkt ett hus till Söndags- och Fredagsallmosan 489.

Ingevald vårdskrivare 68, 76, misshandlad 190.

Ingrid, hu (på Norrmalm) 125.

— hu, hennes stall på Stallbacken 592.

— hu, syster till herr Anders i Järna, arvsuppgörelse med Laurens Jönsson köttmångare 112, 162.

— Hardenackes 232; jämf. Hardenacke.

— [Bergsdotter, HA IV s. 56], rådman Jakob van Hawens änka (60), säljer ett stenhus i biskop Birgers gränd 179; hennes [styv]söner se Erik van Hawen och Peder Jacobi van Hawen.

— Claus dragares hu 17.

— Mans Arvidssons änka 432, har legt en bod 431.

— Mikel Västgötes änka 220, 433, köper hus 427, utlämnar arv, skall behålla fjärdedelen i ett skepp 201; hennes dräng 599; hennes broder se Engleka Sandersson; jämf. gatureg.

— Olof Vittingssons hu, säljer tomt innan mur 65, säljer tomter östanmur 65, 66, arvskifte efter mannen 150 f.

Ingvar i Stockby 496.

— [Nilsson] Diekn, [föreståndare för Själagården 1468—1481], betalningsskyldig till Själagården å Nils Dobbins vägnar 99.

Yrian se Örjan.

Isagrim (Y-) se Hans.

Isak (Ysaac, Ysaach, -ck).

— [säckdragare?], hans hu se Katarina.

— Joansson (Jonsson) 560, arvskifte mellan honom och hans styvbarn 527; styvson se Örjan.

Ivar (Ywar) Axelsson [Tott], riddare, riksråd, 88, närv. i rätten 23, hans barsa omtalas 89, tvist med Nils Clausson i Vik om Målhammars gods 23, 381, har köpt guldringar av Otte Brakel 28; hans fogde se Nils Jute; hans änka se Magdalena.

— Gren, riddare, riksråd, 528, rannsakar om olaga byggnad 3, närv. i rätten 4, 23, 235, 238, 378, 389, 463*, 470.

J.

Jachim (Jacheem, Jochim).

— Fleming, väpnare, riksråd, närv. i rätten 378, 381, förbön för brottsling 447.

— Kock 85, säljer gård på Södermalm 26, edgärdsman för Cristina, Mattis Lutkes hu 52, inbördes testamente 105; hans hu se Barbara.

— Mössing, köpsven, har förlorat gods (koppar, järn m. m.) genom Axel Olssons kaperier 467, bemyndigar Hans Meleman att indriva hans fordringar 510.

Jakob, Jap, Japp, Japer, Jeppe (Jäppe), Jepp.

— [olika personer] 218, 412, 421.

— hovman från slottet, såramål 446.

Jakob, broder till Anders Eriksson bältares hu, avl., arv efter honom 163.
— Erik Rytings dräng, dråpare, avrättad 543.
— Hans skräddares dräng 189.
— Laurens guldsmeds son [jämf. TB III s. 62 f., TB IV s. 72 ff. och SRR II s. 119], mödernearv 141 f.
— Laurens pungamakares dräng 160.
— i Bärgby i Färingöö sn 173.
— i Fors 618 (bil.).
— i Husby i Åkers sn 200.
— i Österhaninge, herr, präst, avl., arvskifte efter honom 411; hans broder se rådman Hans Lambriktsson; hans systerbarn se Jap Jönsson och Elsaby, Mattis Tomassons hu.
— Andersson 189, 428, olydnad i skotthuset 430, målsman för Jöns Anderssons efterlämnade barn 589, tvist med Henrik Bryning om Jöns Anderssons kvarlåtenskap 604 f.
— Bagge, borgare i Åbo, 389; hans hu se Agnes.
— bastueman på Helgeandsholmen, arvskifte efter hustrun 271.
— beyere, fullmäktig för Laurens Wises arvingar 568.
— broder, minor [? identisk med Jakob Laurencii, broder i Gråbrödraklostret, HA IV s. 122] 219.
— dagsverksman 4, 34.
— Engelbrektsson, har sålt en stenbod 160 f., 488.
— Eriksson i Husby 147.
— fiskare, hans änka se Margit.
— Gresaw 75, 549, rannsakar i en ägorättstvist 586, köper hus i Bredagränden 441 f., hans hu skall rannsaka ang. pigor i östra kvarteret 220.
— guldsmed 46, en av de tjugofyra 13, (innan mur) 327, mantalsskr. innan mur 116, fullmäktig vid arvskifte och testamente 141, 495, 573, föreståndare för Fredagsallmosan 522, upplåter en halv mur 39 f., säljer gård i Mans Olssons gränd 282.
— Gute 180, 181, 241, 313; hans dräng se Olof Eriksson.
— [Hansson], gamle Hans bagares son [och systerson till Laurens guldsmed; jämf. TB III s. 260], arv efter föräldrarna (287), 288; hans moder se Ingeborg; hans broder se Gregers Hansson; hans syster se Anna Johannis; hans svåger se Lutke skräddare, unge.
— Hansson, går ed som tornväktare i kyrkotornet 358.
— Hansson 580.
— harmynte 222.
— van Hawen, [avl. rådman], hans änka se Ingrid.
— Henriksson i Skarpa i Brännkyrka sn, säljer gård i Laurens Japssons gränd 511.
— Höffrit (?), stulit, dömd till stupan 577.
— Japsson, ärver brodern Jöns Japsson 20; hans syster se Cecilia, Anders Östenssons hu.
— Jönsson (kroppotte 259; jämf. JB II nr 1104, TB III s. 296, 382), mantalsskr. i västra kvarteret 70, fullmäktig vid arvskifte 385, hans gård i Mattis Martinssons gränd 25, säljer gård i samma gränd 397, säljer till Olof Ögerdsson del i gård i Bengt Smålännings gränd 40, får anstånd (»dag») 259, avl., arvskifte efter honom och hans hu 539; hans broder se Per Jönsson i Degerby; hans syster se Ingeborg; hans svågrar se Joan Olsson i Stentorpa och Jöns Andersson i Svärta sn.
— Jönsson, rådman Hans Lambriktssons systerson, arv efter morbröderna Hans Lambriktsson och herr Jap i Österhaninge 124, 359 f., 411; hans syster se Elsaby, Mattis Tomassons hu.

Jakob Jönsson, säger upp sitt borgerskap 93.
— Jönsson på Skomakargatan, tidigare i Myreby, 526, pantsätter sin gård på Skomakargatan 442; (densamme ?) 370, 524, 605.
— Jönsson, född i Vichtis sn, Finland, stulit, avrättad 15.
— Kadewalt (-wolt), skeppare, hans skipmäns olydnad 209.
— Kamp, över arvskiften, förlikningar, köp etc. 7, 8, 104, 112, 140, 166, 175, 227 n., upplåter mur 375; hans hu 231; jämf. gatureg.
— Karlsson [olika personer?] 97, 549.
— Karlsson i Arboga 486.
— Karlssons hu 252, 513.
— kopparslagare, bötar för såramål, som hans dräng begått 475, 477, 478, 526; hans hu 606; hans dräng se Cristiern.
— Kuste [rådman], avl., hans hus 474, hade fått riksens svärd i pant av Sten Sture 597; hans änka se Valborg; jämf. Cristina Claus Grabos, herr Olof i Borgby och gatureg. (Kustagränden).
— Laurensson 5, 30, 85, 106, rannsakar ang. pigor i östra kvarteret 98, skall gå efter bödelspenningarna 129, mantalsskr i östra kvarteret 176, 344, en av de tjugofyra (östra kvarteret) 395 n. 5, 396, fullmäktig vid arvskifte 527, (densamme?) över köp 158, köper tomt östanmur 66; (densamme?) får utföra vad han inskeppat 580, hans stall 592.
— Laurensson, ärver sin fader [Laurens Hoppener] 140; hans moder se Margit Hoppeners; hans broder se Peder Laurensson [Hoppener].
— lille 200.
— Lumpa 527.
— lögekarl (löjekarl) 32, 33, 202, bjuder upp pant 37, bjuder upp sin gård 306, 311, osämja med hustrun 352, avl., arv efter honom 373 ff.; hans systerson se Hans Eriksson; hans brorson se Kort Andersson i Gunnarsby.
— Mansson, en av föreståndarna för Själagården, 18, 91, 278, avtal å Själagårdens vägnar med herr Anders Törbo 186 f., mottager å Själagårdens vägnar en gård 194 f., säljer å dess vägnar en trägård innan mur, som han själv tidigare innehaft 313 f., en trägård östanmur 314 f., en stenbod vid Norreport 342 n., 455 (avl.), i tolvmannanämnd ang. dråp 19, rannsakar om mord 187, 188, syneman i målet mot Mikel Raukas hu 238, skall betala saköre till kämnären Joan Svensson 68, skall låta föra bort orenlighet 131, mellanhavande med Ingevald stadsskrivare 131, 132.
— Moysse, rådman, 131, 271, 310, 416, 484, 513, 515, 533, 602, närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, mantalsskr. i östra kvarteret 143, antecknad som icke närv. i rätten 292, 294, 295, 305, 306, 328, 602, bjuder upp pant 41, 422, 484, 610, fullmäktig vid husköp, arvskiften, förlikningar etc. 139, 142, 227 n., 335, 344, 610, bjuder upp en källare 419, rannsakar i en ägorättstvist 586, löftesman för Mikel Raukas hu 257, testamentarius efter Jöns Andersson 605, en av föreståndarna för Själagården, säljer å dess vägnar en trägård innan mur 313 f., en trägård östanmur 314 f., en stenbod vid Norreport 342 n., 455, köper ett skepp 279, fordran av Joan Helsings hu 290, 320, tvist om byggnad 286, 289, 431, bestulen 349 f., har sänt järn till Hans Smid i Danzig 81, tvist om vax 211, hans badstuga och bastueman 595, 596, 600; jämf. gatureg.
— Nilsson, herr, borgmästare, 60, 115, 150, 199, 499, 594, närv. i Jung-

fruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, stadens ombud vid herredagen i Jungfruhamn 1485 103, sittande borgmästare 1484—1485 45, 50, 69, 85, 1486—1487 143, 167, 194, 1488—1489 266, 273, 284, 302, 318, 324, 330, 331, 334, 336, 338, 339, 341, 1490—1491 436, 439, 440, 441, 442, 447, 449, 450, 455, 473, 474, 479, 505, 511, 513, 517, 528, 529, ställföreträdare för Bengt Smålänning som sittande borgmästare 213, antecknad som icke närv. i rätten 357, 505, 587*, över arvskiften, husköp etc. 111, 112, 142, 257, 342 n., deltager i beslut om stadens barsa 377, rannsakar i ägorättstvist 586, hans skuld till staden för salt m. m. 432, mellanhavande med Helgeandshuset 491, har köpt silverskedar till sin broders behov 84, köper gård på Strand 120, hans hus 525, upplåter bod å sin svärson Pelle Perssons vägnar 16, tvist med Joan Jönsson 372, okvädad 139, 513, beskylld för lägersmål 430, svär sig fri 431.

Jakob Nilsson på stadens skepp 164.

— Nilsson 321.

— Nilsson, dråpare, har njutit klosterfrid 512, 514; gift med Anders muramästares änka (= Cristina Jepp Nilssons 445?).

— Nilsson i Skärplinge 618 (bil.).

— Nilsson, född i Tenala sn, Nyland, tjuv, avrättad 558.

— Olsson, avl., 93, hans gård och arvingar 94, hade sålt en källare till Olof Jonsson 117.

— Olsson 270, 431, 444, 499, 603, har förlorat salt vid kullsegling 311.

— Olsson [i porten, jämf. TB III] 491; hans hu [Cristina, som »haver boden», jämf. JB II nr 1331 och TB III s. 190] 491.

— Olsson, sjörövare, avrättad 355.

— Olsson skinnare östanmur i Vårmbafjärdingen, hans gård 314, olaga köp 221, i fjortonmannanämnd i brottmål 540.

— Olsson »stampme» 228; hans hu 376.

— Otter (Utter) 392, säljer sin gård västanmur 175, avl., hade köpt en gård av Gråbrödraklostret för sin livstid 448, uppgörelse om arv efter honom 547; hans änka se Ragnild.

— Persson i Åkerby 618 (bil.).

— pipare styreman 82, 177, 199, 545, kravmål om malt 526; hans hu se Elsaby.

— pärlstickare 504.

— Raab 607.

— skeppare; hans hu se Elsaby; jämf. Jakob pipare styreman.

— skinnare se Jakob Olsson skinnare.

— skomakare 498.

— skrivare 384, 596.

— skrivare i Skälsmara 558.

— skräddare, sartor [säkert flera personer] 162, 240, 289, 570, 607, har packat kläde i tunnor 10, tvist med Bengt bältare om en gård [jämf. TB III s. 76] 66, olaga byggnad utanför Söderport 70, tvist med Laurens Japssons moder 140, skall betala vinet som i hans »mästerskörd» dracks 597, mellanhavande med Peder Olsson dobblare och dennes hu 260, 271, 277 f., 294, 295, mellanhavande med köpsvenner 425, med hu Anna, Jöns skräddares i porten 428; —:s hu 425.

— skräddare, hans dotter se Elin Japsdotter.

— skräddare, halte, bjuder upp ett hus 589, 592.

— skräddare, långe, östanmur, avl., arv efter honom 525; hans hu se Vennecka; hans broder har begått tvegifte 521, 524, 525.

— Slatte 191.

— Släng 94.

Jakob smed 141, 147.
— stampme se Jakob Olsson stampme.
— stangadragare 495.
— styreman, se Jakob pipare styreman.
— taskamakare 28, skall bliva vid pungamakare- och bältareämbetet 132.
— timmerman, stadens timmerman, 16, 431, olaga köpslagan 81, anklagad för olycksfall 216, ohöviskt tal 216; hans hu, slagsmål 289 f.
— Tomasson 438, 455.
— Torstensson [Pose; jämf. TB I s. 49 och TB III s. 155] 304, 457, 609, 611, arvsuppgörelse med [svärmodern] hu Cristina, Joan Hanssons änka 174, fullmäktig för hu Margareta, Henning grytagjutares 119, hans gård västantill 227 n., upplåter mödernearv till sin dotter Gertrud Jakobsdotter 591; hans hu 373, jämf. Katarina Posans.
— Ulfsson, ärkebiskop i Uppsala, förbön för brottsling 51, närv. i rätten 378, mottager honom tillkommande del i arvet efter hu Marina, Jöns Anderssons hu 336 f., brev till honom 615 f. (bil.); hans sven se Lasse Hansson; hans kock se Paval Laurensson.
— Utter se Jakob Otter.
— [van Water], svåger till rådman Lasse Laurensson d. ä. [jämf. TB I s. 210], äger del i hus 331; jämf. s. 383 (»brodern i Lübeck»).
— vinman 135, hans gäld 330, förpantning och skuld till Jöns Andersson 305, 306; avl., 347; hans dräng 311.
— Wise, Claus Wises son, uppgörelse om arv efter modern hu Cristina och efter systern Geseka, Joan Jönssons hu 77, 90*, mellanhavande med Örjan vinman 90; hans broder se Vincencius Wise, jämf. Laurens Wise.
— överskärare 85, 87, 161, 175, 265, 586 n. 5, en av de tjugofyra (västra kvarteret) 395 n. 5, 396, rannsakar om mur 104, om fastigheter 522, fullmäktig eller vittne vid arvskifte 140, 385, fullmäktig för hu Sigrid, Mikel klensmeds änka 185, tredje penning 432; hans piga omkommen genom olycksfall, hans hu omtalas 577 f.; hans hu se Gudelig.
Jens se Jöns.
Jerl.
— 322.
— fiskare 240.
— Laurensson, fullmäktig för Mattis Kagge 76.
— långe, hans hu 604.
— västantill 248, hans gård 345.
— östantill 205, olaga köpslagan 298, edgång 210, 211, hans hustrus olaga köpslagan 194; hans broder 378.
Jesper (Jasper) Norby, Jesper i Norby 83, 105, 322, 326, 412, 523, 582*, 594*, säljer tomt på Norrmalm till Helgeandshuset 421, 434, skall återlämna tomt till staden 182, mellanhavande med Peder Fiumbos hu 138, 141, med Jöns Björnsson 600, 608; hans dräng se Olof Finne.
— Pedersson 329
— Wilke, sjörövare, avrättad 355.
Joan, Jahan, Jon, Johan.
— [obestämt vilken], hans änka se Birgitta.
— »när Erik Philpusson» 263.
— Holmger styremans dräng, olaga köpslagan 485.
— i Estuna, herr, präst, mellanhavande med Helmik van Nörden 100, 114, 223, 564 f.; avl. 565; jämf. 616 n.
— i Fiskeså, Mattis Kagges fader, sålt en gård 76.
— i Grana 11, 13, 19; hans hu 13; hans piga se Agnes.
— i Herresta, Odensala sn 606.

Joan i Ling 79.
— i Råby 241.
— i Trosa se Joan Andersson.
— van Aaken, avl., 137.
— Andersson skräddare, Trosa Joan skräddare, Joan i (av) Trosa 10, 36, 51*, 115, 141, 159, 223, 295, 431, 561, 611, edgärdsman för hu Cristina, Mattis Lutkes hu 52, bjuder upp ett stenhus på herr Joans i Estuna vägnar 100, mottager offentlig avbön för beskyllning mot hans son, hans hu omtalas 261, gör offentlig avbön 528, stöld i hans stuga 301*, såramål 319, köper tomt på Södermalm 450, bjuder upp en tomt på malmen 541; jämf. Joan Helsing skräddare.[1]
— Amundsson 24.
— Bagge 567.
— Bengtsson [sedermera rådman] 503, mantalsskr. i södra kvarteret 588, har sålt byggning i Bredagränden 519.
— Bese, väpnare, riksråd, edgärdsman för Erik Trolle 544 n. 2, hans skrivare bestulen 446.
— Brodh i Torö 414.
— Darre se Joan Japsson Darre.
— Eriksson 607.
— Erlandsson (Ä-), grovsmed, 45, 218, 377.
— guldsmed, hans änka se Ingeborg.
— Hanewijck (Haue-?), fullmäktig för Margareta van der Elsten i Antwerpen 572.
— Hansson, avl., 174, hans hus 591; hans änka se Cristina; jämf. gatureg.
— Hansson 445.
— Helsing skräddare, sartor 115, 126, 129, 226, 239, 242, 261, 277, 323, 397, 431, 537, mantalsskr. innan mur 144, i tolvmannanämnd i brottmål 241, skuld å hustruns vägnar till Jakob Moysse 290, 320, bjuder upp bod och källare 425, 427, säljer det uppbjudna 433 (?), hans stenhus västanmur 408; jämf. Joan Andersson skräddare.
— Henriksson på stadens skepp 164.
— Japsson Darre 14, 31, 130, 180, 311, 355, 390, 393*, 452, 516, skall gå efter bödelspenningarna 81, såramål 241, 251, är rätt ägare till den av Bengt Eriksson köpta tomten 274, bjuder upp en mur 438, bjuder upp och säljer ett stenhus i Jakob Kustes gränd 471, 472, 473, 474, hans anspråk på ett arv avvisas 503 f., okvädinsord 504*, hans klagomål hos Nils Sture mot fogden och rådet 504, otillbörligt uppträdande mot fogden och rådet 534, 549 f.
— Jensson se Jönsson.
— Jonaes, borgare i Münster, mottager å hustruns och dennas systers vägnar arv efter Hans Fältorp 96, 100 ff.; hans hu se Äleka.
— Jönsson rådman 191, 347, 400, 537, 569, 614 n., kämnär 1483—1484 1, antecknad som icke närv. i rätten 277 (frånv. från staden), 279, 281, 292, över arvsuppgörelser, köp m. m. 175, 205, 332, 543, 562, 571, skall syna brandredskap m. m. 201 f., föreståndare för s. Örjans gård 204, 223 f., skall [i denna egenskap] rannsaka om de spetälska i staden 318, [i samma egenskap] fullmäktig för Katarina, Herman bagares änka [jämf. JB I s. 455] 291, förvärvar på s. Örjans vägnar en gård i Helvetet 383, tillåtes sälja gården 430 f., har sålt gården 437, rannsakar i en ägorättstvist 586, har penningar i förvar för avl. herr Ivar Axelsson 381, anammat avl. Hans Ulfs nycklar (579), 582, uppbär saköre 95, skall betala ränta till staden för stallet vid Söderport 35,

[1] Mellan dessa båda personer har ej alltid med säkerhet kunnat skiljas, då bägge emellanåt kallas rätt och slätt Joan skräddare.

har fraktat malt för Erik Olsson i sitt skepp till Kalmar, hans skeppare omtalas 54, får av staden brukningsrätten till Sickla gård 195 f., arvsuppgörelse efter hans svärmoder Cristina, Claus Wises hu, och efter hans hu Geseka 77, 88, 90, olaga byggnad 231 f., okvädad 448, vittnesmål ang. Evert Ochtorp 453, tvist med borgm. Jakob Nilsson 372; hans avl. hu se Geseka, styvdotter till borgm. Claus Wise; hans dräng se Jöns Clausson; hans tjänare se Peder Olsson.

Joan Jensson, Bengt bältares dräng 189.

— kannegjutare, hans änka se Anna.

— Karlsson 576, 579, 580, 607; hans hu se Anna.

— Karlsson i Griggebo 618 (bil.).

— Clemitsson 603.

— Knutsson i Vik 558.

— Kristiernsson [Vasa], riddare, riksråd, [d. 1477], hans hus 19.

— Kyle, frälseman [jämf. Elgenstierna IV s. 367] 12.

— köttmångare, svarte 65, 97, 157, 248, 275, mantalsskr. i västra kvarteret 48, en av de tjugofyra (västra kvarteret) 396, i tolvmannanämnd i brottmål 247, får en gård västanmur invid sitt eget hus 55, olaga köpslagan 122, köper ett hus invid sitt eget 244, anspråk på en gård 345, tredje penning 544, 569, får del i en tomt i pant 551, bjuder upp tomt 597, 599, såramål 558, 559, uppgörelse med hustruns arvingar 570 f.; hans hu se Katarina; hans dräng 139, 140, se vidare Olof; jämf. gatureg.

— Land, låter uppbjuda gård 53, delaktig i Ragvald Odinskarls kyrkstölder 67, 79, ber att få bli bödel 81.

— Laurensson, hans hu se Katarina.

— Laurensson i Kalmar sn, hans anspråk på arv 355.

— Laurensson i Mällösa, väpnare, anspråk på gatubod och källare 135, hans hus uppbjudes 574*, 576, huset säljes 581 f.

— Lindorm 64, 70, 117, 155, 274, 371, 413, 453, 546, 597, 605, 609, mantalsskr. för östra kvarteret 48, säljer ett stenhus östantill och ett västantill, köper ett stenhus västantill i Bredagränden 108 f., pantsätter en gård till Mattis Lutke [jämf. TB III s. 327] 423, upplåter till prebendaten Erik Andree en evig ränta i sitt hus i Botvid grytagjutares gränd 118, 319, säljer huset 319, mellanhavande med Nils Jensson [Styng] 507, 520, med Henrik Strobuck 513, 520, stämd 592; hans dräng 454; jämf. gatureg.

— Mansson i Torö 414.

— Matsson skräddaredräng, dräpt 98, (100, 107), mansbot för honom 186; hans fader se Mattis Andersson i Alby.

— Nilsson (bottnekarl 497) 8, 24, 254, 348, 533, 561, 611, mantalsskr. innan mur 391, i södra kvarteret 497, en av de tjugofyra (innan mur) 396, rannsakar om dråp 90, mellanhavande med Henrik Serkenso om ett skepp 304, (307), 310.

— Nilsson, Ingevald Birgerssons gäst, olaga köpslagan 521.

— Nilsson i Bredåker, nämndeman i Luleå sn 476.

— Nilsson i Luleträsk, nämndeman i Luleå sn 476.

— Olsson, köper gård i Olof Kettilssons gränd 338, köpet går tillbaka 363, 367, hans egendom förstörd vid eldsvåda 537.

— Olsson tornvaktare, tjänsteed 343.

— Olsson i Stentorpa i Föglö sn, svåger och arvinge till Jap Jönsson (kroppotte) 539; hans hu 539.

Joan Olsson, häradshövding i Västland, [väpnare, i Finnerånger; Styffe, Skand. s. 386], 618 (bil.).
— Persson 30, 603; hans hu 419.
— Persson i Häringe i Västerhaninge sn 216, 218.
— Persson i Kyrö sn, arvinge efter Birgitta, Simon bagares hu 55.
— [Gervinsson] Ruska, herr, [kanik i Strängnäs; jämf. B. Hildebrand i PHT 1934], död och begraven i Tyskland, rättegång om hans kvarlåtenskap inför riksrådet i Arboga 270, 338.
— Simonsson, »som tjänte på slottet», dömd för övervåld, sättes till tvångsarbete 31.
— Siurdsson i Brändön, nämndeman i Luleå sn 476.
— Siurdsson från Ångermanland 20 f.
— Sivetsson, upplåter gård västanmur 55.
— Skalder (Skaldrä), mäster, ärkedjäkne i Lund 556.
— Skobo, tvist med Lutke skräddare 1, 40, 50, 53.
— skomakare 204, på Södermalm 457.
— Skotte, sven 561.
— skrivare, skall uppskriva bödelspenningarna 35.
— skräddare, herr Hans Kröpelins dräng, stulit, förvisad från staden 458 f.
— skräddare, se Joan Andersson och Joan Helsing.
— smed 16, 233, 350.
— Staffansson 181, 183, förskingrat pengar för Helga trefaldighets gille, införsel i hans gård 5, hans gård uppbjudes 9, hans gård i Bredagränden säljes 49.
— Styng, rådman [av frälsesläkt fr. Finnveden, Smål.; se pappersbrev 15/11 1482, 15/2 1484, perg.-brev 21/2 1488, RA; se om honom även Karin Hagnell, Sturekrönikan, s. 294 not] 56, 107, 122, 127, 132, 136, 167, 189, 199, 530, närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, bjuder upp guldpant 2, silverpanter 126, 141, 181, rannsakar om olaga byggnad 3, om mur m. m. 50, fullmäktig vid köp, arvskiften, förlikningar m. m. 8, 30, 31, 47, 69, 72, 121, 166, 174, 181, 204, 216, 617 (bil.), bjuder upp pant på Martin skomakares hustrus vägnar 108, 110, av rådet utsedd att taga befattning med skinnarnas »skrå» 78, rannsakar om kyrkobänkarna 108, gör anspråk på hus av Fredagsallmosan 193, granskar räkenskapen i Helgeandshuset 201, avl., Fredagsallmosan får del i hans prebendagård 521 f., hans befattning med riksens svärd 597; hans dotter [Anna], gift med Nils Jensson Styng, (300), 530; hans måg Nils Jensson [Styng] 507, 530; jämf. gatureg.
— svarte, se Joan köttmångare.
— Svensson, rådman, 122, 164, 167, 356, 614, kämnär 1484—1485 45, 50, 63*, 65, 68, 85, överlämnar stadens silver till ny kämnär 87, hans kämnärsask 263, bjuder upp stadens panter 82, skottherre 138, över arvskiften, förlikningar, köp m. m. 124, 166, 204, 253, 581, får fri kost i Helgeandshuset [jämf. TB I s. 404, TB III s. 303 ff. och Schück, s. 202] 138, granskar räkenskapen i Helgeandshuset 201, bjuder upp en tomt å dess vägnar 509, nyckelbevarare för norra yttre tornet 202, bjuder upp hus 9, 574*, 576, tomt och pant uppbjudas (321), 322, 325, säljer gård i hu Cristina Storbekes gränd 114, upplåter en tomt vid Söderport 538, har haft silverstop i pant 149, återställer Karl Karlssons av avl. Arvid Olsson pantsatta egendom 296 f., (298), gör anspråk på Arvid Olssons tomt 297, 388, säljer tomten 400 f., Sten Stures ovilja mot

honom 392 f., okvädad 216, 288, 448, bötfälld för knivdrag 286.
Joan Svensson i Råneå, nämndeman i Luleå sn 476.
— Wyhielmsson i Smedsbyn, nämndeman i Luleå sn 476.
— åkare, skall betala gälden efter sin avl. hu 117 f.
Jochim se Jachim.
Johanna, Berend sutors hu 603*, 604, säljer efter mannens död del i gård till Jöns Mus 613 (kallas här Philippa).
— Mikel skomakares änka 511.
Johannes Freitag von Loringhofen, livländsk ordensmästare, hans bud väntas till Stockholm (373).
— Ketilli (Hans Kjeldsen), kung Hans' justiciarius (dansk rikskansler) 554, 555.
Jonaes (Joanes, Jones, Jonas) se Joan.
Joseph Matson, arvinge till Mattis Hermansson 543.
Jost basunare 11, 329.
Jul se Peder.
Jurien se Örjan.
Jute (Juthe) se Hans, Jöns, Laurens, Mattis, Mikel, Nils, Olof, Peder; jämf. Jens »koffwer jwte» och Nils »Östher jute».
Jute (Jwute) kopparslagare, bötfälld för falska vikter 225.
Jöns, Jönis, Jens, Jenis, Jusse (Jös).
— Erik guldsmeds dräng 159.
— Clemet Bengtssons dräng, tjuv 443.
— Olof Mikelsson skeppares dräng 527.
— Per Persson skinnares dräng 371.
— i porten, hans dräng 590.
— i s. Örjan se Jens Hakansson.
— »som fick Sten slaktares dotterdotter», anspråk på hans hus 4 f.
— herr, präst, broder Klemits skriftfader 434 n. 3.
— herr, präst, [biskop Kort Rogges] fogde på Tynnelsö 247.
— i Farsta, okvädinsord och våld mot Erik redasven 63.
— i Fälandbo 618 (bil.).
— i Grana 11, 13; hans dräng se Erik.
— i Julö (Gewlä) 618 (bil.).
— i Pedersöre sn i Karleby, arv efter sonen Anders Jönsson 156.
— i Svanby 618 (bil.).
— i Söderby, se Jöns Persson.
— Abjörnsson, hans framställning om Gävlebornas utförsel av strömming 221.
— Akesson, mäster, domprost i Lund 556.
— Andersson 11, 36, 126, 127, 190, 317, 347, 454, 485, 491, en av de tjugofyra 12, (innan mur) 327, 396, fullmäktig eller vittne vid förlikningar, arvskiften, köp m. m. 19, 20, 29, 47, 141, 142, 163, 166, 175, 224, 227 n., 332, 382, rannsakar om byggning m. m. 38, 50, 508, 518, löftesman för Mikel Raukas hu 239, köper stenhus i Köpmannagatan 80, köper av Olof Mansson i Enköping en gård på Stallbacken i Stockholm och en gård i Arboga 259 f., hans husköp skall bliva vid makt 350, 353, hans byggning 381 f., får gård i pant för försålt järn 472, pant av borgaren i Arboga Jöns Hansson 32, 38, bjuder upp guld- och silverpanter 170, fordran av Otte Brakel för koppar 161, bjuder upp ett vinfat 291, skall anamma lax i avl. Arvid Olssons skepp 292 f., pant av Jakob vinman 305, 306, tvist med Hartvik Veydeman om pant 445, 446, 454, 455*, 470*, 524, mellanhavande med Henrik Cristoffer 480, med rådet i Ulfsby 487, med Staffan Västgöte [trol. hans tredje hustrus styvfader] 491, boutredning efter hans hu Marina 320, 324 f., 336 f., 354, 361, 486, hans altare på valvet i Bykyrkan 486, hans prebendabrev 526, avl., hans mellanhavande med Mauricius van Dalen 548, hans testamente och testamenta-

rier, tvist om hans kvarlåtenskap 604 f.; hans hu (i andra giftet; jämf. JB I nr 791) se Marina; hans (tredje) hu (änka) [säkerl. dotter till Cristina Hessensdotter i hennes gifte med Hemming Pederson och sedermera omgift med Henrik Bryning] 548, 605; ett hans barn (i tredje giftet) 589, avlidet 605; hans broder se Örjan Andersson; hans gäst se Jöns Matsson.
Jöns Andersson »hoffman», hans våldsgärning mot stadstjänarna 567; hans broder 567.
— Andersson i Husby, Färentuna sn 83.
— Andersson i Svärta sn, svåger och arvinge till Jap Jönsson (kroppotte) 539; hans hu 539.
— Angerman [Olavi, HA IV s. 122], broder i Gråbrödraklostret 448.
— Balk 30, 91, 131, 580, 591, 604, 607, rannsakar om dråp 90.
— Basse 413*.
— bastuekarl 302.
— bergsman 433.
— Bertilsson, på stadens skepp 164.
— Björnsson 49, 60, 290, 300 (här: Jönis Biörn), 328, 347, 393*, 413, 463, 539, 548, 549, 582, 594, 608, uppbördsman för bödelspenningarna 35, skall rannsaka ang. pigor i östra kvarteret 429, mantalsskr. i östra kvarteret 226, straff efterskänkt 49 f., husköp återgår 132, ohöviskt tal 139, kullsegling 311, köper stenhus i Jakob Kamps gränd 369, 375, mellanhavande med Jöns Jönsson 398, 399*, stämd 431, 433, 563, 566*, 577, 578, 585, 587, mellanhavande med Jesper Norby 599 f., 608, bötar för svarlösa 443.
— Björnsson kopparslagare, köper tomt i Botvid grytagjutares gränd 3; trol. identisk med Jöns kopparslagare, se denne.
— Boltman, Olof Mikelsson skomakares dräng 146.
— Brostrup (Brostorp), ärkebiskop i Lund, rannsakar och dömer i målet mot Axel Olsson 554, 555 f., hans tjänare ha tagit salt m. m. i rådman Peder Jönssons skepp 169.
— Buck 301.
— djäkne 536.
— dorre (»dorre Jenis»), dråpare, avrättad 6.
— Eliffsson, skall nedlägga sin ölkrog 243.
— Ervastesson (Erffuastasson, -ffwastesson) 64, 71, 533, skattningsman 29, tredje penning [jämf. JB II nr 1019] 65, uppgörelse med svärfadern Jöns guldsmed om arv efter hustrun 69, 120, 121 f., inteckning hos honom 122, uppgörelse med hu Katarina, Anders Jonssons änka, har fått bod i pant av Jöns guldsmed 145, arvsuppgörelse med Jöns guldsmed och dennes son Claus Jönsson 145, 146, mellanhavande med Hans Laurensson 205, bjuder upp tomt och lös pant 157, säljer å systern Katarina Kettils vägnar tomt på Norrmalm 230, köper tomt (på Södermalm, JB II nr 1052) 306, fullmäktig för herr Nils i Sparrsätra 184, hans tomt västan kyrkan 333, edgång om arv 539, 540; hans hu se Margareta.
— Find, dansk frälseman 556.
— Finne »mellan mura», hans hu se Birgitta.
— Finne, finske 412, 509; hans hu (västantill) se Birgitta.
— Finne i Hans van Askens gränd (585), 592.
— Finne, skrivare, dråpare 357, 392, 444, 568; hans hu 357.
— Fymbo 290.
— Fymbo (Fiumbo), Erik Erikssons sven, mellanhavande med Nils Fossamågen 453, 454.

Jöns gatunask (kallas även Jöns Finne, SkB II s. 61) 513.
— Geeth i Djula (Gylia; jämf. Styffe, Skand. s. 284), välboren man, har sålt gård till hu Anna i Lindö 108; jämf. Olof Persson, Gets måg.
— Grotte, hans gård 314.
— grovsmed 85, 89, 463, 482.
— Gudmundsson [sedermera rådman och borgmästare] 203, 510, förvarar nycklarna till Söderport 349, mottager av svärfadern rådman Lasse Laurensson d. ä. del i hus västanmur 331, begär rannsakan om innehållet i en till svärfadern pantsatt lädersäck 529, 551.
— guldsmed, fordom borgare i Arboga, uppgörelse med svärsonen Jöns Ervastesson om arv efter hans dotter Margareta 69, 120, 121 f., 145, 146, har pantsatt bod till Jöns Ervastesson 145; hans hu se Birgitta; hans son se Claus Jönsson; hans dotter se Margareta, Jöns Ervastessons hu.
— Hakansson i s. Örjan, arv efter Margareta, Mattis Nilssons hu 20, skall lämna s. Örjans gård 27.
— Hakansson i Tullinge, bonde, vittnesmål 448.
— Hansson 412.
— Hansson, [kloster]broder, Hans verkmästares son, arv efter föräldrarna 29; hans moder se Sigrid, Hans verkmästares änka; hans syster se Anna, Peder Olssons hu.
— Hansson, Claus skräddares skipman 57.
— Hansson, herr, fru Cristinas i Benhammar kaplan, har uppgjort testamente i Rom 53.
— Hansson, borgare i Arboga, har pantsatt egendom till Jöns Andersson 32, 38.
— Hansson från Örebro, närv. vid förlikning 19.
— Henriksson, Örjan klensmeds dräng 286.
— Hinsasson, arvinge (son?) till Hinse Jönsson 545, 546.
— Huitkop sutor 463, 498, 533.
— Ingemundsson i Alby, bonde, vittnesmål 448.
— Ingevaldsson [ålderman i s. Eriks och s. Peders gille enl. HA IV s. 121 f.], har uppburit bot för dråp i gillestugan 190.
— Ivarsson [liljeörn], väpnare, närv. i rätten 171.
— Japsen, konung Hans' kansler (461; jämf. HSH XXII s. 6, 8).
— Japsson 30.
— Japsson, avl., på Köpmannagatan 144, arvskifte efter honom 20; hans änka se Katarina; hans syskon se Jap Japsson och Cecilia, Anders Östenssons hu.
— Japsson Snorrefinke (Snörfinke), skeppare [jämf. JB II n. 1017], 53, avl. 242, 244; hans änka se Katarina Haraldsdotter.
— Jonsson 5, 51; —:s hu se Anna.
— Jonsson i Tiöck 90.
— (Jusse) Jute 30, 74, 86, 225, konungsfrid lyses över honom 106; hans hu se Margareta; jämf. Jöns »koffwer jute».
— Jönsson (Je-) 398, 399*, 508, 533, 598, 599, köper hus 184.
— Jönsson bottnekarl, kravmål 345, 346, 347.
— Jönsson, kock i Svartbrödraklostret, ärver morbrodern Hemming Olsson 438; hans syster se Anna, Nils dragares hu.
— Olsson skeppare 515.
— Karlsson i Sastamala, arvinge efter Birgitta, Simon bagares hu 55.
— Ketilsson, olaga köpslagan 18.
— Ketilsson i Stogerby i Mustasaari sn, arvinge till Peder Svin och dennes hu 110.
— Clausson, Joan Jönssons dräng 147.
— Clausson Sweder, borgare i Nyköping, har mist gods på Hans

Conradts skepp (459, 460 n., 462, 464), 465 f.
Jöns Clemetsson, stulit, avrättad 512.
— klockare i Österhaninge 172.
— Knutsson [Tre rosor], väpnare, riksråd, närv. i rätten 378.
— Kock, hans hu se Katarina.
— »koffwer jute» 135; jämf. Jöns Jute.
— kopparslagare (köpman 384) 18, 97, 144, 193, 305, 383, 384, 445, 533, i tolvmannanämnd ang. dråp 19, olaga köpslagan 42, bjuder upp gård och silver 32, har försummat burvården 60, hans stenhus 197, olydnad 221, anspråk på arv efter Laurens Olsson 227, tvist om en bänk i Bykyrkan 244, hans beskyllning mot Karl grytagjutare 497, 498, 500; hans dräng se Olof; jämf. Jöns Björnsson kopparslagare.
— Cristiernsson, kock, avrättad för rov 111.
— Laurensson, donerar sitt hus och en tomt på Södermalm till s. Örjans gård mot livstidsunderhåll 22, avl., arv efter honom och hustrun 302, 503 f.; hans hu se Sigrid; hans broder se Per Laurensson från Kalmar sn.
— Laurensson 51, 106, 290, 391, 561, arv efter Margareta Laurensdotter, Nils Perssons i Helvetet hu 167; hans hu se Elin.
— Laurensson i hu Elsaby van Askens gränd, bar värja inför rätten 164.
— Laurensson sartor 611.
— Laurensson, Anders Svenssons dräng, vittne i målet mot Peder skinnare 247.
— Laurensson i Gran sn, bestulen 584.
— Laurensson i Säby, Salems sn 487.
— Lette 536; hans hu 536.
— långe, ihjälslagen, bad för dråparen i sitt yttersta 188.
— långe, sjörövare 354.
— Mangsson (Magnusson) 107, 322, mantalsskr. innan mur 116.
— Martensson 413.
— Matsson köpsven, sedermera köpman, 562, 590, okvädad av Hans krokfot i Arboga 18, förlikning med byfogden i Arboga Olof Bengtsson 19, tvist om järn 50, arv efter Nils Barkop 150, hotad och okvädad av Martin Ryaner 248 ff., 260, 266 ff., 268 f., okvädinsord mot rådman Anders Svensson, mellanhavande med dennes dräng 410, 443, köper stenhus 525; hans vederlagssven se Per Henriksson; hans hu se Birgitta, Mattis Hermanssons hu (änka).
— Matsson 589, Jöns Anderssons gäst, utses till majgreve 340.
— Mikelsson 383, 580, har köpt ett parti loskinn 107, okvädad 122.
— Mikelsson, broder och arvinge till Mikel kannegjutare 584.
— Mikelsson Brun 607.
— muramästare 40, 46, 201, rannsakar om mord 187, 188.
— muramästaredräng 371.
— Mus 220, 351, 519, 603*, sjöd tjära vid stadens mur 193, arvstvist med Berend skomakare 261, utan skuld till misshandel av dennes dräng 262, 269, frakt 274, hans hustrus horsbrott 417 f., hennes egenmäktiga förfarande 530, våldsgärningar i hans hus av hans svåger Sten Olsson 447 f., köper del i gård av Berend skomakare 613; hans hu se Katarina.
— mölnare 283.
— Nilsson, skeppar Sones måg 43.
— Nilsson 52, 107, 311, 525, kallas köpman 590, mantalsskr. i södra kvarteret 344, en av de tjugofyra (södra kvarteret) 396, uppbördsman för bödelspenningarna 35, olaga köpslagan 128, inlöser av Bykyrkan en trägård efter sin moster hu Gunnild, Henrik Mulles änka 195, bekräftar hu Gun-

nilds försäljning av ett stenhus i s. Laurentii gränd 264; hans hu se Katarina.
Jöns Nilsson 590.
— Nilsson, Erik Praals gäst, olaga köpslagan 144.
— Nilsson, blir borgare 535 n. 4.
— Nilsson skomakare (sutor) i Bensbyn, inlöser som arvinge (brorsdotterson) till Nils Kock en halv gård i Stockholm 371, tvist om hans arvsrätt till gården 475 ff., 477, (felskrivning: Nils sutor) 566 [jämf. TB III].
— Nilsson i Kvicksund i Tumbo sn, bekräftar hu Katarina, Jöns svärdslipares donation till Svartbrödraklostret 183.
— Olavi, herr, präst [prebendat och scolasticus; jämf. HLG I och TB I], avl. (328), 329; hans moder se Katarina, Olof Jönsson hand i säcks änka.
— Olsson 5, 50, 93, 164, 290, 295, 304, 320, 383, 444, 498, 499, 514, 532, 580, 607*, 612*, olaga köpslagan 298; hans hu se Cristina; jämf. Jöns tornväktare och Cristina, tornväktares.
— Olsson, avl., 47; hans hu se Katarina.
— Olsson, avl., ärves av brodern Anders Olsson i Saari, Bjärno sn 113.
— Olsson, gamle, avl. 134.
— Olsson, tjuv, avrättad 29.
— Olsson Byss 551.
— Olsson dragare 25.
— Olsson västanmur, mellanhavande med Henrik Bryning, lejdad för köpsvennegods 514, 520.
— Olsson i Helsinge sn, arv efter brodern Laurens Olsson 227.
— Olsson, född i Kalix sn, stulit från Östen, sin egen husbonde på Berget, hängd i en kedja i översta galgen 294.
— Olsson i Tjursåker i Hammarbo sn, arv efter brodern Olof skomakare 172 f.
— Olsson i Törneby, Ryds sn, arvinge (broder) till hu Cecilia, Henrik Serkensos 69.
— patinemakare 54; hans hu se Gudelig.
— Pavalsson i Segla, Veckholms sn, arvskifte efter hustruns morbroder Magnus Grabo 99 f.; hans hu se Dorotea.
— Pe(de)rsson [en eller flera] 11, 85, 146, 223, 390, 423, 562, 580.
— Persson (Pedher) västanmur, upplåter till styvdotter och måg ett stenhus mot livstidsförsörjning för sig och hustrun 229 f.; (densamme?) säljer hälften av sitt stenhus till borgm. Ludvig Vestman 179, säger upp sitt borgerskap 444; hu se Katarina; styvdotter se Birgitta Tomasdotter, Hans Svenssons hu.
— Persson på Södra malm 144.
— Persson på Rådmansön (Rumman), Frötuna sn 86.
— Persson i Söderby på Munsön, vittne i målet mot Mikel Raukas hu 235—239; hans son se Peder Jönsson.
— Persson i Västerby i Ålands sn, hans hu ärver sin broder Erik Matsson 601.
— Persson, borgare i Västerås 219.
— Philpusson 15.
— sadelmakare 607.
— Simonsson åkare 561.
— själakarl 227, 232.
— skeppare (Per Japssons) 89.
— skeppare 608.
— skrivare se Jöns Finne skrivare.
— skräddare, sartor 24, 85, 151, 158, 523, 610*, 611*, västantill 263; hans hu se Cristina.
— skräddare i porten 7, 8, 314; hans hu se Anna.
— skräddare, sartor, hans gård i Arboga 260.
— slaktare 231.

Jöns Snare 45, 75, 97, 115, 117, 219, i tolvmannanämnd ang. dråp 19, hans gård västanmur 94, mellanhavande med Olof köttmångare 192, 233.
— springare, hans hu se Elin.
— svärdslipare, hans änka se Katarina.
— tegelslagare i Munkabadstugan 147.
— Torkarsson, borgare i Nyköping, har mist gods på Hans Conradts skepp (459, 460 n., 462, 464), 465 f.
— Torkilsson i Nämdö 40.
— [Olsson, jämf. ÄB och SK I s. 79] tornväktare 133, i tolvmannanämnd i brottmål 247, stämning 590; hans hu 133, jämf. Cristina tornväktares; se även Jöns Olsson.
— tunnbindare 607.
— vägare, vid stadens våg, 2, 74, 119, 153, 178, 254, 452, 455, 549, 560, mantalsskr. i västra kvarteret 176, närv. vid rannsakning om tomter 14, i tolvmannanämnd i brottmål 247, lägersmål 50, 51, 75, 76, krävd av Anders Svensson 304, mellanhavande med Cristiern vinman 397, 398; hans hu se Cristina.
— Ödgersson, skeppare 420, mantalsskr. för västra kvarteret 588.
— Ödvitsson (Ödvidz), styreman på stadens skepp 164, har antvardat humle m. m. i Danzig till Olof Skalme 85.
Jörien Daa, dansk frälseman 553.
Jöthe se Laurens.

K, C.

Kadewalt (-wolt) se Jakob.
Kagge se Erland, Mattis, Nils.
Calmarne silke (kvinna, vedernamn; jämf. TB I) 11.
Kamp (C-) se Jakob, Ragvald.
Kampen (C-), van, se Barquard, Hans, Lena.
Canceller se Erik Ryting.
Kannegjutare, Kannegeter, skeppare, förbjudes att utföra lax 169, ohöviskt tal inför rätta 612.
Kare (Kaare) se Hakon.
Karvataska (Karffua-) se Anders Jönsson.
Karl (-ll) 314, 421.
— i Frötuna, herr, präst, avl. [jämf. JB I nr 357], arv efter honom 407; hans systersöner se Hemming Pedersson på Resarön och Peder Laurensson i Siggesta.
— i Kälvesta, hans hu och måg omtalas 60.
— Bengtsson [Vinstorpaätten], väpnare, riksråd, förbön för felande 547.
— Blacke, dömd för tvegifte, avrättad 275.
— Eriksson 431, 518.
— grytagjutare 5, 51, 141, 390, köper hus i Mans Olssons gränd 282, dömd för kränkning av gillesfriden m. m. 74, syneman i målet mot Mikel Raukas hu 238, bjuder upp panter 398, 605, beskylld för försnillning 497, 498, (500).
— guldsmed 204, 391, 495, tvist med Fredagsallmosan om en sjöbod (393), 400.
— Karlsson, [trol. konung Karl Knutssons son; jämf. HT 1943 s. 43 ff.], hans av avl. Arvid Olsson bortförpantade ägodelar återställas (296 f.), 297 f.
— Clemitsson i Odensala sn 606.
— [Knutsson], konung, avl., hans brev om ett hus 14.
— Nilsson, säljer hus i Kerkows gränd [jämf. TB I s. 414] 7.
— Olsson på malmen, timmerman 562.
— sartor 514.
— Torstensson i Fagernäs i Vårdinge sn 76 f.

Karl verkmästare 138, 413, köper och säljer hus 173 f., hans hus 264, 451, 525, över förlikning 163, avl. 517, hade lovat sin måg Alexander guldsmed ett hus till medgift med dottern Cristina 517; hans änka se Cecilia; hans döttrar se Cristina Karlsdotter och Ursula.
Katarina (Kate-, Kade-, Kathe-; Kaderin, Kadrin, -a).
— tjuv, förvisas från staden 42.
— [säkert olika personer] 169; 362.
— hu, dotter till Cristina, Otte Henrikssons hu, se Katarina Jonsdotter.
— hu, moder och arvinge till Mikel kannegjutare 584.
— hu, i Gråmunkagränden 479.
— i muren, se Katarina, Jöns svärdslipares änka.
— i Karsby i Tenala sn, arvinge till Jap Olsson, säljer dennes gård i Mattis Martinssons gränd 94.
— från Korpo sn (Margit från Hollola sn 280 n. 1), Hans Ulfs piga, stulit från sin husbonde, levande begraven 280.
— Alexius hu 424, 425.
— Andersdotter, Helmik van Nördens hu, tredje penning 446, 449.
— Anders Botvidssons hu 254.
— Anders Jonsson rådmans änka, efterskänker Meneka Stenbrinks skuld 64, tvist med styvsonen herr Antonius Andree och styvdotterns man Staffan Skalme 95, 118, 510, okvädad av Staffan Skalme 114, uppgörelse med Jöns Ervastesson 145, hennes hus 334, stämd 561.
— lille Anders Revelskes änka vid Söderport 285.
— Arvidsdotter, huskvinna hos Birgitta Svens, vittne i målet mot Mikel Raukas hu 236 f.
— Arvid Olssons änka, boutredning efter mannen 296, avsäger sig arv och gäld men får behålla bälte, ring och visst lösöre 392.
— barkastötares 305.
— Berend pulvermakares änka, uppsäger sitt borgerskap, befrias från stadens tunga 35 f.
— blinda, syster och arvinge till hu Margareta, Mikel köttmångares 111.
— långe Björns dotter [jämf. TB I s. 91 och SkB I], stulit, förvisad från staden, hennes man omtalas 600.
— [Björnsdotter TB III], David Esbjörnssons hu (93), 242; gör offentlig avbön 95.
— Enevald skräddares hu 74, 362, 444, 590, 596, rannsakar ang. pigor i södra kvarteret 98, 220, 429, förlikning 220, lasteligt tal 224.
— Eriksdotter från Lena sn, tjuv, förvisad från staden 218.
— Eriksdotter, hu, ärver jämte sonen Henrik Jönsson sin avl. son Anders Jönsson karvataska 413.
— Erik Gunnarssons hu, avl., arvskifte efter henne 110; hennes fader se Anders Olsson i Skavistad.
— Erik Claussons hu 608.
— Erik Matsons i Bredagränden västantill änka, arvskifte efter mannen 601.
— Erik muramästares hu, har givit en halv gård till Själagården 34*.
— finska, slog sin värdinna 214.
— Gregers svärdslipares änka, arvskifte efter mannen 581.
— (Henrik) Gris', Grissans hu 201, 234 f., 313.
— Gudmund skomakares hu 53.
— Hand i säcks hu, se Katarina, Olof Jönsson Hand i säcks hu.
— gamle Hans bagares änka, hennes och styvbarnens arv efter mannen 276, 288.
— Hansdotter från Åbo, stupaslås för stöld och förvisas från staden 106.
— Hans Nitzes änka, arvskifte efter mannen 102.
— Haraldsdotter, Jöns Japsson Snorrefinkes änka, arv efter brodern Cristman 244.

Katarina harlort 252, 538.
— [Ingesdotter, inträdde i s. Örjans spetal 1488, JB I s. 455; jämf. SK I s. 81, 92] gift med 1) Herman [Siliacus] bagare, 2) Hans Laurensson i Björsbyn, husbyte med Mattis Nilsson 227 f., arvskifte efter Hans Laurensson i Björsbyn 291; rådmannen Joan Jönsson, föreståndare för s. Örjansgården, är fullmäktig å hennes vägnar 291; hennes son i första giftet se herr Ciliacus; hennes son i andra giftet se Inge Hansson; hennes styvson (Hans Laurenssons son) se Laurens Hansson i Björsbyn.
— Isaks [? änka efter Isak säckdragare, SkB I och TB I] 92, 123.
— Joan köttmångares hu, tredje penning 544, 569, avl., arv efter henne 570 f.; hennes systrar se Elin, Hartvik Veydemans hu, och Margit Nilsdotter, Botvid timmermans i Nyköping hu.
— Joan Laurenssons hu 312 f.
— Joansdotter, Laurens sporrasmeds hu, avl., arvskifte efter henne 72; hennes söner se Erik Nilsson, broder Olof [Nilsson] och Birger Nilsson.
— Jonsdotter, Nils Claussons hu, dotter till hu Cristina, Otte Henrikssons, får del i stenhus i medgift 86, huset säljes efter hennes död 348.
— Jöns Japssons änka, 144, arvskifte efter mannen 20, upplåter till sin brorsdotter och dennas man Henrik Mansson Pinnow [Heike] sin gård på Köpmannagatan mot livstidsförsörjning 23.
— Jöns Kocks hu 221.
— Jöns Mus' hu, Musens 399, horsbrott 417 f., övervåld i hennes hus 517, egenmäktigt förfarande 530.
— Jöns Nilssons hu 397.
— Jöns Olssons hu, arv efter henne 47.
— Jöns Perssons hu, säljer jämte mannen ett halvt stenhus 179; identisk med nästfölj.?
— Jöns Perssons västanmur hu, sytning 229; hennes dotter se Birgitta Tomasdotter, Hans Svenssons hu.
— Jöns svärdslipares änka, kallas Katarina i muren 608 [jämf. TB III s. 200]; 8, 371, 494, donation till Svartbrödraklostret 183 [jämf. JB I nr 469]; hennes morbroder se Anders Gere; hennes »frände» se Laurens Gere.
— Kettils änka [på Köpmannagatan; jämf. HLG I s. 66, 67] 251, 252, 379, bjuder upp pant 70, säljer stenhus 318, säljer kålgårdstomt på Norrmalm 230, 529, fäster lag 516, avl. 529; hennes broder se Jöns Ervastesson.
— Knut guldsmeds hu, tredje penning 585.
— Kylmerautes [jämf. SkB I] hu vid Söderport, avl., hennes arvingar [jämf. TB I s. 185 f.] få ej sälja stenbod och källare till gillen eller präster 423.
— Laurensdotter, Olof Bosson skinnares hu 535, beskyllning mot henne för horsbrott (326), 351 f., bördar en gård på Skomakaregatan 337; hennes broder se herr Erik i Börstil.
— Lasse Bagges änka, arvskifte efter mannen 280, säljer sitt hus på Köpmannagatan till [systersonen, JB II nr 1139] Peder Mikelsson rådman 456 f., jämf. 369, köper en halv mur vid huset 433, olaga pålning vid Sandbron 521.
— Laurens Manssons hu, har slagit sin huskvinna 200, såramål (244).
— Lasse Rödehusas änka på Köpmannagatan 356 (Rodehossen), 486, 546 (Rodehoseken), kallad »gråskinnshora» 250, 269, Helga kors prebendas inteckning i hennes gård 490, 600.

Katarina långa 157.
— Magnus Grabos änka, arvskifte efter mannen 99 f.
— Martin Bornemans änka, hade ej låtit hantera annat än »rätt garpredning» 84.
— Mikel Perssons änka 76.
— Musens se Katarina, Jöns Mus' hu.
— Nils Bagges hu, rannsakar ang. pigor i östra kvarteret (220), 429.
— Nils Hvits änka 585.
— Olofsdotter, syster och arvinge till Magnus Grabo 100.
— Olof Anderssons änka 326.
— Olof grytagjutares änka, urarva konkurs 510.
— Olof Henrikssons hu, hennes gård säljes 559.
— Olof Jönsson Hand i säcks änka 130, 326, 328, 329; hennes son se herr Jöns Olavi.
— Olof Mikelssons [Kuse] hu 493 [jämf. JB II nr 1020].
— Olof Perssons i tornet hu 192.
— Olof skinnares hu, se Katarina Laurensdotter.
— Olof sutors hu 437.
— Paval skräddares hu 569 f.
— Peder Japssons hu 585, 587.
— Per Laurenssons hu 31.
— Peder skräddares änka, säljer hus på Svartbrödragatan 70.
— Philpus fiskares änka 83, 127, säljer halv tomt i Ragvald Camps gränd 125.
— Posans [jämf. Anmärkningar] 159.
— Rodehose se Katarina Laurens Rödehusas.
— rygiska, rierska (från Riga) 376, 377, 400.
— rödsko 411.
— Staffan pungamakares hu 570, 600.
— svärdslipares se Katarina, Jöns svärdslipares änka.
— töska 292.
Kauke se Henrik.
Kaupa se Laurens.
Kaute se Staffan.
Kellere se Antonius.
Kempen, van, se Örjan.
Kerckow se Hans; jämf. gatureg.
Ketken se Anna; jämf. Kettike moder.
Kerling (-gh) se Laurens Andersson.
Kettil (Ketil, Kedel), avl., hans änka se Katarina.
— skräddare, sartor 223, 251, 252, 270, 271, 352*, 513, 516.
Kettilbjörn (Kiätilbiörn, Kedilbiörn, Ketelbiörn).
— i Ed (Uppland), herr, präst, beskylld för lägersmål 326, 351.
— tunnbindare, har ägt gård på Strand 120.
Kettike [jämf. SkB I: Ketteke, Ketteken] moder, bjuder upp sitt hus 168; jämf. Anna Ketken.
Kilholt (-th, Kylholt) se Laurens.
Kirves (Kyrffwes) se Olof.
Kiuta se Peder.
Kiölare se Kölnare.
Kiöpelin (Kröpelin?) se Erik.
Claus (Clauus, Klauuss, Klaffwes, Claues, Klaues).
— Arendstorp 515, 535, 576, får Gerd Nyentorps fäderne och möderne 48, påstådd fordran av Staffan Västgöte 65, mellanhavande med Laurens Rödehusa 71, får föra gammal humle till Reval 169, stämning 423*, kravmål 515, 524; hans broder se Tomas Arendstorp.
— [Gertsson] Bruske (Brusche), danskt riksråd 554.
— Danszicke, herr, präst, prebendat i Själakoren, förvisas från Själagården 508 f.
— dragare 145, 152; hans hu se Ingrid; hans son 38.
— (Cleis, Kleis) Ficke, skeppare 37, förlikning med Hans Dingstad 321 (jämf. 338), hans vittnesmål och i Warnemünde uppsatta skrift om herr Johan Ruskas kvarlåtenskap 338.
— Fith 255, 256, ombud för Herman Messman 425, har inskeppat järn och koppar 481, 483.

Claus Grabo [f. d. tysk rådman], 353, fullmäktig vid förlikning 155, skall förplikta sig att ej lämna landet och sin hu eller sända sitt gods utrikes 207, avl., arv efter honom 325; hans hu se Cristina.
— Grave, har försökt att befria sin broder Hans Grave ur fängelset på slottet 119 f.
— Gudmundsson (i Västerås?) 388, (408 f.).
— Hansson från Nyenstad ovan Lübeck, tjuv, dömd till hängning, redde sig själv på stegen från repet, benådad med förvisning från staden 252, 259.
— Henriksson i Reval 19.
— Hvit 158, 160.
— Jönsson (Je-), son till Jöns guldsmed, broder och arvinge till Margareta, Jöns Ervastessons hu 121 f., (145), 146.
— kannegjutare 258; bjuder upp sitt hus 103, säljer sitt stenhus 171; hans hu 171; hans son 171.
— Kruse 384, hans fordran av Östen Algotsson i Umeå 432 f., 485*, 486.
— Kyskow, vittne i rättegången mot Hans Conradt 480.
— kökemästare 33, 77, 112, 135, 162, 198, 272, 454, 614 n., en av de tjugofyra 13, (södra kvarteret) 327, 396, mantalsskr. i södra kvarteret 144, 198, nyckelbevarare för södra inre tornet 202, fullmäktig vid arvsuppgörelser, förlikningar m. m. 102, 124, 173, 243, 595, hans kålgård 27, befullmäktigar Erik Jönsson att i hans frånvaro uppbära hans utestående fordringar 46, tvist med Herman Messman, Herman Bryning och Herman Krefveta 61, har köpt gods av »legaten» (Bartolomeus de Camerino) 115 f., värjemålsed ang. gästagods 116, fordran av Erik Olsson 290, skall anamma lax i avl. Arvid Olssons skepp 293, bjuder upp ett stenhus 303, ombud för hu Elin, Laurens Wises änka 568; hans dräng 83, jämf. Halstin Svensson.
— Kölnare överskärare 59, 63, 137, 155, 481, 607, mantalsskr. innan mur 88, andel i holken 122, fullmäktig för sin avl. frände Hans Kölnare vid försäljning av hus 441, bjuder upp en tomt på Södermalm 452, en gård 585, har kastat skråordningen på disken 452, får genom köp och testamente gårdar på Kinhestagatan 573 f.; hans dräng se Laurens.
— Lindorm, herr, kyrkoherde i Åker [broder till borgmästaren Martin Lindorm, jämf. SRR II s. 97, 310 och HLG I s. 55], upplåtit gård till herr Ingemar 9.
— långe, mantalsskr. i södra kvarteret 269; jämf. Claus skräddare.
— van Mekkele 316.
— Meclare, [skomakare, jämf. JB II nr 1156], avl., hans gård i Laurens Japssons gränd 511.
— Olsson 122, 149, 150, 211, 215, 243, 301, 400, 544, 564, 611, mantalsskr. i västra kvarteret 23, över arvskiften, förlikningar m. m. 29, 166, 174, 178, 261, 591, rannsakar om mur 50, stadens syllsättare 319, 330, 333, 441, 518, 545, 573, 602, olaga byggnad 88, uppgörelse om hustruns arv 47, bjuder upp ett pansar 369, pant 370, bjuder upp alla sina hus 576, tvist om ett stall 591; hans hu se Anna.
— Olsson, Joan Styngs tjänare, senare skipman 127, 148.
— Ryting, doktor, kon. Karl Knutssons kansler, avl., hans hus (kanslershuset) 135; hans styvson se Hans Andersson; hans söner se Anders, »kansseleren son», och Erik Ryting; hans änka se Valborg.
— Skel, avl., arv efter honom 414, hans kvarlåtenskap och testamen-

te 605, 606 f.; hans systerson se Claus Wyszecke.
Claus skinnare 569.
— skrivare, hans hu 16, jämf. Lucia Clausse.
— skräddare (sartor), köpman (mercator) östantill (långe 241) 25, 50, 70, 135, 137*, 227, 276, 289, 333, 431, 437, 468, 531, 564*, en av de tjugofyra 12, mantalsskr. i östra kvarteret 588, i tolvmannanämnd i brottmål 241, syneman i målet mot Mikael Raukas hu 238, rannsakar i en ägorättstvist 586, bjuder upp panter 485, 486, 579, bjuder upp guld- och silverpanter 478, 479, vittne i målet mot Peder skinnare 246, hans skipmän omtalas 56 f., får stenbod i pant 127, mottager en halv gård av sin »svåger» mäster Berend bårdskärare 156, hans anspråk på del i gård underkännes 445, tvist om koppar med Mattis skräddare 259, tvist med s. Barbara gille om tomtöre 444, 560, hans utlägg för svågern mäster Timme [Svinhufvud] 453, mellanhavande med Henrik van Essen 561, har förlorat gods (koppar) genom Axel Olssons kaperier 467, 468, okvädad 30, stämning 479; hans hu 424; hans sven se Olof Nilsson; jämf. Claus långe.
— Staffansson, väpnare 198.
— Stolt, Gerd målares dräng, avtal med husbonden 206.
— Verderman [jämf. om honom SkB III s. 307 f.], gamle Peder Rytters svärson, 24, 30, 35, 37, 106, 116, 220, 254, 255, 325, 422, 468, 607, 612, får av svärfadern hus östanmur 1, har stigit över bommen 94, mellanhavande med Herman Messman, ackordsuppgörelse (reglering av skuld) med Henrik Babbenhuse 111, vittne i målet mot Peder skinnare 246 f., förlorat gods (koppar) genom Axel Olssons kaperier 467, 468, 553, 554; hans dräng se Henrik.
— Wise, avl. [tysk borgmästare], 88, hans hus 139, 316, uppgörelse om olaga byggnad 231 f.; hans hu [i första giftet, HLG I] se Cristina; hans styvdotter se Geseka, Joan Jönsson rådmans hu; hans söner se Jakob och Vincencius Wise, jämf. Laurens Wise.
— Wyszeke, anspråk på arv efter morbrodern Claus Skel 414.
— överskärare se Claus Kölnare överskärare.
Cleis (Kleis) Ficke se Claus Ficke.
Clemet (Clemit, Klemit).
— :s hu se Cristina.
— i hu Elsaby van Askens hus 43.
— Marquard Gruels tjänare, har stulit från sin husbonde, avrättad 502.
— Bengtsson, rådman, 6, 14, 24 n., 47, 106, 139, 167, 199, 227 n., 335, 366, 377, 416, 443, närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, stadens ombud vid herredagen i Jungfruhamn 1485 103, kämnär 1484—1485 45, hans kämnärsask 263, antecknad som icke närv. i rätten 276, 313, 388, fullmäktig vid arvskiften, köp, förlikningar m. m. 20, 54, 78, 141, 142, 175, 243, 344, 363, 369, 441, fullmäktig vid sytning 23, ålderman i s. Katarina gille, säljer ett stenhus å gillets vägnar 147, granskar räkenskapen i Helgeandshuset 201, skall syna brandredskap m. m. 201 f., utredningsman i Arvid Olssons dödsbo 294, 392, 401, bjuder upp ett silverbälte 82, bjuder upp silverpant å Mattis Lutkes vägnar 92, bjuder upp pant 306*, bjuder upp ett stenhus 132, löftesman för Mikel Raukas hu 257, uppgörelse med staden om tegelhuset [jämf. ÄB] 430, fordran av Helgeandshuset 491, blir föreståndare för s.

Cristofers prebenda 519, utsedd av rådet att göra tomtbyte med Eskilstunabröderna 462, får en sälbod på Södermalm 229, upplåter hus på Svartbrödragatan 11, handel med järn 491, järn har tillsänts honom från Västerås 432, okvädad 448, avl., arv efter honom 550, 552 f.; hans änka se Ingeborg; hans halvbroder se Anders Bengtsson; hans broder se Mattis Bengtsson; hans dräng se Jöns.

Clemet, broder (ungbroder) i Svartbrödraklostret [död mellan 1511 11/8 och 1517 1/4, TB IV och TB V; son till Mattis grytagjutare och hans hu Anna, omgift med Olof Tavast], testamente, hans broder omnämnd 434 n. 3; jämf. ovan s. 622.

— fiskare 131.

— Jönsson 609.

— Knutsson [köpsven i Stockholm, JB II nr 1045], inteckning i Staffan Perssons ägodelar 123, säljer tomt i Åbo, som han ärvt efter föräldrarna 284.

— Laurensson, misshandlad 289, (299), 311.

— Pedersson 478.

— pungamakare 519, beskylld för att ha drivit sin hu ur säng och säte 277, saken hänskjutes till biskopen 279, misshälligheter med hustrun 520, förvisad från staden 561; hans hu 136, 277, 279, 520, 592.

— stadstjänare 397, orlov 170.

— sämskare 215.

Klen se Hans.

Klinckradt se Hans.

Knag (Knagh) se Björn, Nils.

Knap se Olof.

Knolle (Knulle) se Martin.

Knut (-th) i Falkenstens gränd 410.

— Alfsson (Algotsson) [Tre rosor], herr, norsk riddare, hans tjänare, som begått dråp, skola ej njuta klosterfrid 172, borgensman för dråparen Peder skinnare 242, hans sven försöker hjälpa denne 246; hans tjänare se Peder Skåning och Nils Eriksson.

— Andersson 280.

— broder, se Knut Jensson.

— Eriksson, arvinge efter hu Anna Hoppeners 36.

— Esbjörnsson 567.

— Eskilsson [Banér], väpnare, riksråd, närv. i rätten 212, 316, 378, edgärdsman för Erik Trolle 544 n. 2.

— Fordel 89; hans hu se Birgitta.

— Fris 74, 270, en av de tjugofyra (östra kvarteret) 396, mantalsskr. i östra kvarteret 496, över arvskiften m. m. 65, 69, 121, tredje penning 20, säljer ett stenhus i Olof Bjurs gränd till Anders Persson i Bygdeå sn 278, köper stenhus 318 f., har köpt tjuvgods 388, 390; hans hu se Elsaby.

— guldsmed [sedermera rådman] 28, 223, 227 n., 276, 313, 601, 613, kvartersmästare innan mur 12, en av de tjugofyra (innan mur) 13, 327, 396; en av föreståndarna för Själagården, säljer å dess vägnar en trägård innan mur 313 f., en trägård östanmur 314 f., en stenbod vid Norreport 334 n. 2, 342 n., 455 f.; har köpt hus av hu Anna i Lindö 3 f., 108, bjuder upp lös pant 182, tvist om mur med Hemming Olsson 21, 65, 121, vädjar till riksrådet 182, hans gård 224, 598, hans tomt 535, tredje penning 585; hans hu rannsakar ang. pigor innan mur 98, 220; hans hu se Katarina; hans svärfader se Bengt i Kummelby; hans dräng 58.

— Henriksson 611.

— Henriksson, Magnus fiskares dräng 189.

— Jensson, custos och gardian i Gråbrödraklostret [jämf. NTBB 1917 s. 107 ff.], (54), 248, (533), får förständigande ang. byggnad inom

klosterområdet 63, mottager donation till klostret 97, gör »besetning» i kvarlåtenskapen efter hu Valborg (trol. Claus Rytings änka) 143, lektor i klostret, avsatt som gardian 372, åter gardian 448 f., pantsätter å klostrets vägnar en gård till två köpsvenner 537 f., 545; broder till borgm. Erik Jönsson (Jensson).
Knut Jönsson, köper ett stenhus av borgmästare Ludvig Vestman 34 f.
— Mansson i Lideby, hans hustrus arv efter sin broder Mikel kannegjutare 584.
— målare, olaga köpslagan 11.
— Olsson 205, 232 f.
— Posse, väpnare [hövitsman på Tavastehus, JB II nr 1026], 381, närv. i rätten 207, 381, 549 f., 552, 563, arvinge till kyrkoherden Sven Petri, upplåter gård till hu Birgitta Brynings 109, fordran av Hans Falkensten 252.
— Saxtorp, dansk frälseman 556.
— skräddare, rannsakar om byggning 573, köper en halv mur 39 f., tredje penning 126, arv efter hustrun 129, edgång 536, 538, bjuder upp sitt hus 545, 546, 547, 549; hans hu se Rikissa, jämf. 536, 538; hans syster 536, 538; hans dräng se Erik.
— snickare 603.
— verkmästare, hans hu förbjudes att bruka skräddareämbetet 15.
Knyppel se Berend.
Kock (Kog, -gh, Kok) se Bengt, Hans, Henning, Henrik, Jachim, Jöns, Laurens, Mikel, Nils, Olof, Peder.
Konung se Erik.
Conradt (-radh) se Hans.
Kopman se Per.
Korcke se Mattis.
Cornelius Jakobsson (Japsson), myntmästare, fullmäktig vid arvskifte efter Göteka van Bomelen 54, har uppburit arv efter denne 78, ombud för Anders Frese i samma arvsangelägenhet 84.
Kort (Cort) Engleka, borgare i Lübeck 348.
— Andersson i Gunnarsby i Tövsala sn, brorson och arvinge till Jakob lögekarl 373 f.
— patinemakare 446, 452, förseelse mot en harniskemakare 312, nattabuller 312.
— Rogge, biskop i Strängnäs 76, närv. i rätten 378, donerar tomt till Själakoren i Bykyrkan 75 f., skall yttra sig om myntmästarens [Hans Graves] begravning 218, har »besatt» penningar å herr Gotmans vägnar 289, hans (?) brev om Karl Karlssons ägodelar 298,[1] hans tjänare ha begått dråp 107; hans tjänare se Lasse Kruse, Lasse Bengtsson, Mattis Kagge, Nils Persson, Tord Pedersson.
— åkare 9, hans syster 270.
Kortsson 368 [jämf. Staffan Kortsson, TB III].
Kradenpoycka (Kradanpoycha) se Anders.
Kralle se Tomas.
Krefveta (Kreffweta, -uita, Kreuitta) se Herman.
Kressman (C-) se Laurens.
Crisman i Sund 618 (bil.).
Cristianus, mäster [Sten Stures tjänare, jämf. BSH IV s. 89 och ovan s. 619], har uppburit pengar av köpmännen å Sten Stures vägnar 73; hans broder 604.
Cristiern (Cristen, Cristin, Kristiärn, Karsten, Kersten, Kristiern).
— (obestämt vilken) 475.
— Jakob kopparslagares dräng 469.
— Galle 119, 139, befullmäktigad av Herman Messman att uppbära dennes utestående fordringar i

[1] Det är icke uteslutet, att här i stället avses biskop Kort Bidz i Åbo.

Sverige 74, att utkräva Henrik van Essens fordringar i staden 409, ombud för Herman Messman 425.
Cristiern glasmästare 598, 599.
— van Hafn, dansk frälseman 554, 556.
— Johansson [Vasa], väpnare, riksråd, 7, 366, närv. i rätten 378, 381, 389; hans sven 366.
— lille 474.
— Lund 559.
— sangare 211.
— vinman 107, 135, 252, 352*, mellanhavande med hu Elsaby, Hans Holmgerssons, om vinkällare 83, har sålt drycker i olaglig tid, ohöviskt tal 162, har ingen andel i Anders Svenssons skepp 91, tvist om öl 295, 347, mellanhavande med Jöns vägare 397, 398.
— överskärare 91, 155, 211, 252, 302, i tolvmannanämnd i brottmål 247, fullmäktig för Hans Dingstad 335.
— överskärare i Arboga 215.
Cristina (Cristin, Kirstin, Cristyn, Cirstine).
— hu [säkert olika personer] 72, 358, 377, 508, 518.
— fru, i Benhammar se Cristina [Bengtsdotter Königsmark].
— i Gran [Hans Garps hu, TB III s. 293] 365.
— Andersdotter, Olof Nilsson fiskares hu, avl., hon och mannen ha skänkt gård till Själagården 194 f., arvskifte efter henne 222, 233 f.; hennes broder se Henrik Andersson i Kaukola, hennes systrar se Lucia i Leivonmäki och Ragnild klockarehustru i Kimito sn.
— Anders Laurenssons vid kyrkogården hu 469.
— Arnekes 203.
— Bengt klensmeds dotter, lägersmål, har mördat sitt barn 50 [jämf. TB I s. 368], 75, 76, får böta för barnamordet, förvisas från staden 51, hennes far pantsätter sitt hus för att gälda hennes böter 52.
— [Bengtsdotter Königsmark], fru, i Benhammar [änka efter Gregers Bengtsson (Läma)], tager till sig sin kaplan Jöns Hanssons testamente 53 f., bestulen av munkar 79 f., (115).
— »brunt och blått», för beskyllning mot Engleka Sandersson dömd till stupan, förvisad från staden 430*, 431.
— bryggerska 230.
— dragarehustru på slottet 494.
— Erik Olssons hu 54, 206, smädad av Märta, dola Albrekts 134, handel med Claus kökemästare 290, bestulen 473.
— Esbjörns hu, arv efter henne 157; hennes fader se Olof Henriksson i Arepe.
— Evert Brandenborg guldsmeds hu se Cristina, Per Kopmans.
— Germund Olssons änka (358?), 362, avl., arv efter henne 544.
— Göteka fan Bomelens hu se Cristina Marsiliasdotter.
— onäckta Hans hu 159, 172.
— [Hans] Hogbens hu 603* (sannolikt felskrivning för Valborg).
— Hans Kölnares änka, säljer gård i Bredagränden 441; hennes moster se Ingeborg, Herman Rogges hu.
— [Olof] Hardenackes dotter på Skomakaregatan, skall bliva vid gård och arv efter föräldrarna, hennes morfader tigger på gatan 312, 318; jämf. Hardenacke.
— Henning sutors 222.
— Henrik Joanssons hu 225.
— Hessensdotter, Staffan Västgötes hu [tidigare gift med Hemming Pedersson], 390, 528, gör anspråk på en stenbod 160 f., tredje och tionde penning 416; jämf. Jöns Andersson.
— Hoghusens se Cristina Claus Grabos.
— »i bästa måtto» [jämf. TB I s.

282 och TB III s. 119], skall anamma en kista, som tillhör Lasse skrivare »i bästa måtto» 392, har förtalat Cristina, Mattis Lutkes hu, förvisas från staden 53.
Cristina Ingemunds 437.
— Jepp Nilssons 445.
— Joan Hanssons änka 605, arvsuppgörelse med [svärsonen] Jakob Torstensson 174*, (591); hennes son se Markus Jonsson.
— Jönsdotter gift med 1) Henrik Pinnow, 2) Lasse, (163), (238), brorsdotter till hu Katarina, Jöns Japssons, får jämte mannen Henrik Pinnow av denna en gård på Köpmannagatan mot livstidsförsörjning 23; arvskifte efter mannen Henrik Pinnow 216 f.
— Jöns Olssons hu 384.
— Jöns skräddares hu (610), olaga bryggestol 199.
— Jens vägares hu, skall rannsaka ang. pigor i västra kvarteret 429.
— Karlsdotter, Alexander guldsmeds hu 517; hennes fader se Karl verkmästare.
— [Jakob Kustes dotter, TB III; jämf. TB I s. 36, 109, 185], gift med 1) Claus Grabo, 2) Henrik Hoghusen (207), 325, 546, 561, 566, 567, 576, 577, 584, 596, 612, hennes äktenskapsbrott med Henrik Hoghusen i förre makens livstid 353, 547 f.; [moder se Valborg, Jakob Kustes änka; halvbroder se herr Olof i Borgby].
— Claus Wises hu, arvskifte efter henne 77; söner se Jakob Wise, Vincentius Wise; dotter se Geseka, Joan Jönssons hu.
— Clemets hu 422.
— krokhand (krockhandh) [jämf. SkB I s. 475], hu, satte en guldring i rätten 136, 162; jämf. Erik Persson krokhand.
— Lasse Anderssons hu, tredje penning 524.
— Laurens Skultes hu, Schultans 493, 504, 507, hennes försäljning av en gård stadfästes 523, 524, 532, 594, bjuder upp en gård 583, upplåter gården 600.
— Laurens skräddares änka, upplåter till dottern och mågen Olof bältare del i hus mot livstidsförsörjning 386 f., upplåtelsen klandrad av hennes söner, skall stå fast 472.
— laxekarls hu, hennes arvinge Martin Pedersson skall giva Söndagsallmosan viss penningsumma 41, uppgörelse mellan hennes testamentarier och Martin Pedersson 58 f.
— »litet och gott», 215, okvädinsord 163 f., 165.
— Marquard Gruels hu, tredje och tionde penning 483 f.
— [Marsiliasdotter], änka efter Göteka van Bomelen 182, arvskifte efter Göteka van Bomelen 54 f., 78, skall rannsaka ang. pigor i södra kvarteret 220, säljer sitt hus vid Järntorget till Stockholms stad 363 f.
— Martin Ryaners hu, arv efter föräldrarna Erik Tolk och hans hu Greta 506; hennes styvfader se Mikel Jönsson skräddare.
— i Söderby, Mattis Laurenssons änka 177.
— Mattis Lutkes hu [tidigare gift med borgm. Jöns Magnusson], friar sig från beskyllningen att hon varit Otte Brakel behjälplig vid hans rymning 52, 53, tredje penning 64.
— muramästares 321.
— mäster Laurens [orgamästares] änka, mellanhavande med Peder Olsson [? mäster Laurens orgamästares måg, JB I nr 697] 109.
— Nils Kocks hu, avl., tvist om arv efter henne och mannen 476.
— Olof Manssons hu 34.
— Otte Henrikssons hu, dotter till Hans späckare [och hu Ingeborg, »gamla späckerskan», jämf. TB I

s. 130] 86, säljer del i hus till Mattis Hansson 348, 368, mellanhavande med mågen Nils Clausson 368; hennes dotter se Katarina Jonsdotter, Nils Claussons hu.
Cristina patinemakares, hu, upplåter till sin »svåger» Anders muramästare sin gård i västra kvarteret mot viss undantagsförmån 32.
— Pedersdotter, född i Karelen, har beljugit sin husbonde, förvisad från staden 408.
— Per Kopmans hu, tidigare gift med Evert Brandenborg guldsmed, mellanhavande med Hans Laurensson 205, avl., förlupen av Per Kopman 378 f., hennes och Evert Brandenborgs hus vid Stora torget 426.
— Per Olssons [dobblares] hu (260, 278, 294), 295* [jämf. TB III s. 212].
— Pinnow Heikes hu, se Cristina Jönsdotter, Henrik Pinnows.
— Schultans se Cristina Laurens Skultes hu.
— Skånings 612.
— Staffan Storbekes änka, hennes hus 91, 307, uppgörelse om arv efter Rolf myntamästare och hans hu 155, hennes prebendatomt [jämf. SK I s. 42 f.] 316; jämf. gatureg.
— tornvaktares 225; jämf. Jöns [Olsson] tornväktare.
— Torstensdotter 77.
Cristman, arv efter honom 244; hans änka se Elin; hans syster se Katarina Haraldsdotter.
Cristofer bottnekarl 427, rannsakar om dråp 90.
— skeppare, okvädinsord 366.
— Wise, avl. 88.
Cristoffer [tillnamn] se Henrik.
Kryta (Krytha) se Gerd.
Krock se Laurens, Ragvald.
Krokhand se Erik Persson, Cristina.
Krokfot se Hans Laurensson.
Kruse se Claus, Laurens.
Kruselock (Krwsalock) se Per Olsson.
Kröpelin se Hans; Erik (?).
Kunna, Kynna, Könna.
— mottager arv efter brodern Hans Fältorp (96), 100 ff.
— Henrik van Buskens hu [jämf. TB I s. 183 och TB III] (563).
Kunse (Kwnsze, Kunssze) smed 400, 452, 463, 486, 513, pantsätter tomt, löser sig ur siskaburet 551, tomten uppbjudes 597, mellanhavande med Nils Jönsson skrivare 596*, 597, stämd 543, 544, 545, 549, »måg» till Birgitta Stals 551; hans svärmor 486; jämf. Barbro Kunses.
— Suszenhen, hans fordringar 562.
Kuse(n), Kussen se Olof Mikelsson.
Kuste (Kusthe, Custe) se Jakob, Martin; jämf. Cristina Claus Grabos och herr Olof i Borgby.
Kyck se Bartholomeus.
Kyle se Albrekt, Henrik, Herman, Joan, Marquard.
Kylholt se Kilholt.
Kylmerauta (-e, Kölmeraute) se Katarina, Margit, Olof [jämf. SkB I och TB I].
Kynd se Berend.
Kynna se Kunna.
Kyrffwes se Olof.
Kyskow se Claus.
Kölnare, Kölare, -ere (Kiölare) se Hans, Claus.
Könekin se Henrik.
Königsmark se Cristina [Bengtsdotter].
Köning se Henrik.
Könna se Kunna.

L.

Lagens måg se Nils skräddare; jämf. Elsaby Lagens.
Lambrekt (Lambrecht, Lambrict).
— 139.
— Peder Mikelssons dräng, dräpt 242, 245 ff.

Lambrekt Dare, myntaredräng (?), horsbrott, pilgrimsfärd, urfejd 522 f.
— junker 277 f.
— Skytte 107.
Lancken (-in, Lanken), van, se Albrekt.
Land se Joan.
Lang (-gh, Long) se Olof; Peder.
Lassaen se Henrik.
Laurens, Lasse (Las), Laurencius.
— avl., danaarv efter honom (172), 179; hans änka se Magdalena, omgift med Storbjörn skinnare.
— 494.
— har ej lyst hittegods från Reval 412*.
— har dräpt sin hu 90 f.; sannolikt identisk med den s. 91 f. omnämnde Laurens Mangsson.
— inneboende hos herr Bengt Smålänning 5.
— inneboende hos Erik Jonsson 279.
— i Grågåsens gränd 614.
— gift med [Henrik] Pinnow Heikes änka, syneman i målet mot Mikel Raukas hu 238.
— Claus Kölnare överskärares dräng 160.
— Laurens Japssons dräng 58.
— Olof Kuses gäst, tvist om frakt 457.
— i boden på Kåkbrinken, edgång 392.
— vid kyrkogården 324.
— på Köpmannagatan 591.
— med vita håret se Lasse Birgelsson.
— på Helgeandsholmen, herr, präst 308.
— herr, präst, 231; jämf. herr Laurens på Helgeandsholmen och herr Laurens bleke.
— i Alsnö, herr, präst 516.
— i Björklinge, herr, präst, hans deja se Anna finska.
— i Haga, uppsäger sitt borgerskap 193.
— i Hemmesta, bonde, Sten Stures länsman på Värmdön 249, 268 f.
— från Hvittis sn i Finland, »den stora kyrkotjuven», har stulit i trettiosex namngivna kyrkor, hängd i kedja i översta galgen 293, 294, 336, 377, 387, (388), 390, 418; hans hu 293.
— i Jursta i Enhörna sn, bonde 346.
— i Lideby, bonde, domare i Svartlösa härad 334.
— i Litslena, herr, präst, hans brorson 180.
— i Stenseth (Stensätra?), bonde, vittnesmål 448.
— i Skelby, se Laurens Bengtsson i Skälby.
— i Valinge på Muskön 216, 218.
— i Vallskoga 618 (bil.).
— i Wogesio se Laurens Jönsson i Wogesio.
— i Wiffwelsöö 79, 412.
— i Vreta se Laurens Eriksson i Vreta.
— i Örsta 79.
— amare se Laurens åmare.
— Andersson 199, 244, 391, 422, 444, köper gård västanmur i Mattis Martinssons gränd 420, bjuder upp pant 473, tredje penning 524, köper del i fastighet vid Köpmannagatan 534 f.; hans hu se 1) Lucia, 2) Cristina.
— Andersson på malmen 169, 391.
— Andersson dragare 152, 165.
— Andersson Kerling, mantalsskr. innan mur 588.
— Andersson, Nils Kagges tjänare, dråpare, avrättad 19.
— Andersson i Brattnäs i Borgå sn, hans hustrus arv efter sin broder Staffan skipman 575.
— Andersson från Bro sn, rövat, avrättad 512.
— Andersson från Linköping, uppgörelse om arv efter hans farmoder Katarina, Jöns Olssons hu 47.
— Andersson i Weppy 125.
— bagare [en eller flera] 534, tvist om köp av vete 473, 478*, 479 f., »vid Kåkbrinken» 552; —:s hu se Birgitta.

Laurens bagare på slottet 515.
— Bagge dragare 153, hans hu skall rannsaka ang. pigor i södra kvarteret 220.
— Bagge, stadens syllsättare (mälisman), tjänstgör som sådan 8, 14, 21, 27 n., 32, 34, 38, 50, 65, 78, 163, 166, 178, vittne eller fullmäktig vid arvskiften, köp och förlikningar 17, 20, 129, 158, 217, 229, i tolvmannanämnd ang. dråp 19, hans hus 314, hans tomt på Norrmalm 258, avl., arvskifte efter honom 280; hans hu se Katarina.
— Bengtsson, biskop Kort Rogges tjänare 107.
— Bengtsson i Aspesund 177.
— Bengtsson i Skelby, tvist med Bertil målare om betalning för ål 344, 412, 414*, 416 f.
— Berg 80, 292, skall med sin hu lämna staden 351, dömd att betala ett fat järn 351, försäljning av tomt på Norrmalm 390, 483; hans hu se Anna Ketken.
— Beronis, broder, i Svartbrödraklostret 243, lektor och prior i klostret 446 f.
— Birgelsson, med vita håret, boende hos Anders Svensson, edgång om järn 531, 534.
— Björnsson 9, 81, 150, 163, 261, 392, 494, »västanmur» 539, mantalsskr. i västra kvarteret 198, 497, en av de tjugofyra (västra kvarteret) 395 n. 5, 396, nyckelbevarare för norra yttre tornet 202, rannsakar ang. pigor i västra kvarteret 220, rannsakar om tomter 14, om fastigheter 522, Peder Arvidssons testamentarius 349, hans tomt 3, fritages av fru Cristina i Benhammar från befattning med hennes kaplan Jöns Hanssons testamente 53 f.; hans dräng 321; jämf. Laurens kopparslagare och gatureg.
— —:s hu se Anna.
— bleke, herr, präst, prebendat, ombud för herr Peder i Sko 104, 175.
— Blomberg, gäst, misstänkt för stöld 583, 587.
— bottnekarl, hans hu se Gunborg; jämf. Laurens skräddare bottnekarl.
— Brade, köpsven, avl., boutredning efter honom, hans kvarlåtenskap förvaltas av hans värd Magnus Tolk 455, 481, 532.
— broder, se Laurens Sandersson.
— Budde 46.
— bältare, »måg» till Engelbrekt Vittingsson, arv efter Olof Vittingsson 150; »långe» 231; jämf. Laurens Gregersson.
— bödel se Lasse Örjansson och Laurens, mäster.
— Danenberg, olaga köpslagan 24; jämf. Albrekt vamme Rade, Danne(n)bergs »måg».
— Diekn, har sålt ett hus till Staffan Storbeke 91; hans dotter se Valborg.
— doktor, prior i Svartbrödraklostret se Laurens Magni.
— dragare 235; »svarte» 474; —:s hu se Sigrid.
— Dudde, tidigare boende i Enköping, falskmyntare 475.
— Eriksson 603.
— Eriksson i Grevelsta i Vallentuna sn 194.
— Eriksson i Malmö (pa Malmom) 496.
— Eriksson i Vreta i Hjulsta sn, herr Gustaf Karlssons bonde, smädelse mot rådet 77, 91, gör anspråk på kläde 91.
— Falkensten, avl., hans testamente, arv efter honom 580; hans broder se Mikel Nicolai.
— Forkasson, Olof köttmångares dräng, dräpt 48.
— Fruendans se Laurens Mansson Fruendans.
— Garp på Norrmalm, har sålt koppar å sonens vägnar 148, 149, 157;

hans son se Peder Laurensson i Libbarbo.
Laurens Gere, broder, avl., lektor i Svartbrödraklostret, hade sålt bod och källare till sin fränka Katarina, Jöns svärdslipares hu 183.
— Germundsson, snickare från Enköping 206, 283.
— Gregersson, bältare 498, 584; jämf. Laurens bältare.
— guldsmed (gamle 257, 339) 65, 126, 164, 399, 569, mantalsskr. innan mur 48, 176, arvskifte och tvist med Laurens Matsson 141 f., 149, 151, 167, 190, 191, 391 f., slagsmål med Laurens Matsson 358, fridlysning dem emellan 362, arvskifte efter sonen 163, köper Gregers Hanssons arv 257 f., 339, närv. vid arvskiftet efter gamle Hans bagare 288, hans hus vid Stortorget 426; hans son se Jakob; hans styvdotters man se Laurens Matsson; hans systersöner se Gregers Hansson och Jakob [Hansson], gamle Hans bagares söner.
— guldsmed, borgare i Strängnäs 1.
— Gunnarsson 151, 172, 270, 324, 577, stämning 576, 577.
— Hansson 494, 499.
— Hansson ärkebiskopens sven, benådad 283 (jämf. s. 281).
— Hansson (Tälie 240; jämf. JB II nr 1010) skomakare 226, okvädinsord 51, olydnad 240, ombud för Storbjörn skinnare 262 f., hans gård vid Bredagränden 262; avl., stöld i hans gatubod 529, hans änka 529; jämf. gatureg.
— Hansson i Björsbyn i Luleå sn, skiftar arv med styvmodern Katarina, förvärvar tillsammans med halvbrodern Inge Hansson ett laxfiske i Torneå 291; hans styvmoder se Katarina, Herman bagares änka.
— Hansson i Skelby, hans dräng se Anders Torstensson.
— Hemmingsson, borgare i Enköping 4.
— Henriksson 61.
— Henriksson [skrivare på Nyköping, JB II nr 1052], hans änka se Anna.
— Hoppener 65, 87, över syn om murar 21, 104, avl., arvskifte efter honom 140; hans hu se Margit;[1] hans söner se Jakob Laurensson och broder Peder Laurensson.
— Hvessing, skeppare 183.
— »i bästa måtto» (i besta matto) se Laurens Persson skrivare.
— Japsson (västantill 257, 327) 58, 274, 295, mantalsskr. i västra kvarteret 70, 143, rannsakar om mord 187, 188, anställes som vårdskrivare 327, gör ed som sådan 343, bjuder upp en skuta 50, löftesman för Mikel Raukas hu 257, hans hus västanmur 269, 338, 367, anspråk på hans stenhus 134, har köpt tjuvgods 387, mellanhavande med Erik Joansson om koppar 388, 408 f.; hans hu 408, 499, jämf. Gertrud; hans moder se Ingegerd, Peder Kocks hu; hans dräng se Laurens; jämf. gatureg.
— Japsson skomakare, sutor (lille 253) 126, 175, hans gård västanmur 253, uppbjuder sin gård 410, 415*.
— Japsson östantill 146.
— Japsson, fader till Peder Laurensson i Alvik i Luleå sn och syskonbarn till Cristina, Nils Kocks hu 476 (felskrivning: Peder Japsson 476, sista raden).
— Jo(a)nsson [olika personer?] 97, 577.
— Joansson basuner 520.
— Joansson i Hyvena i Vansö sn, låter uppbjuda en trägård; hans brorson omnämnd 309, (311);

[1] Hustru Margit Hoppeners gifte om sig med rådm. Laurens Jönsson Törbo, som själv kallas Laurens Hoppener 2 juli 1491, BSH IV s. 141 ff.

hans svåger se Per Persson Rävaklo.
Laurens Jonsson köttmångare se Laurens Jönsson köttmångare.
— Jute, rövat penningar m. m. på Norrmalm, avrättad 48.
— Jönsson (Je-), har deltagit i expeditionen till Riga, smädat Stockholms borgerskap i gillesstugan, förvisad från staden 158, 160, 165.
— Jönsson 269, 290, 320.
— Jenssons hu se Ingeborg.
— Jönsson på stadens skepp 164.
— Jönsson fiskare 46.
— Jönsson, köpsven, drunknad på Nils Hawlayns skepp, hans kvarlåtenskap förslår ej till gäldande av hans skulder 609 f.
— Jönsson (Je-) köttmångare 10, 113, 139, 175, i »Gråbrödra» 609 f., testamentarius efter hu Botild köttmångares 8, 17 f., efter Staffan skipman 575, över arvskiften och köp 111, 147, arvsuppgörelse [å hustruns vägnar?] med Tomas Mikelsson och herr Anders i Järna 112, utbetalat arv efter Tomas Mikelsson 161 f., förbjudes att bruka två ämbeten 161, 165, hans tomtköp står fast [jämf. JB I nr 798] 176, hans sak uppskjutes till Sten Stures återkomst 194, såramål och edgång 558, 559, olaga köpslagan 588; hans dräng 139; hans hu (?) se Cecilia; jämf. Laurens köttmångare långe och Laurens köttmångare unge.
— Jönsson muramästare, donerar sin egendom till Gråbrödraklostret 97; jämf. Laurens muramästare.
— Jönsson Tälie, en av de tjugofyra (södra kvarteret) 327, 396.
— Jönsson (Je-) Törbo, rådman (från 1489), 535 n. 4, 569, en av de tjugofyra (västra kvarteret) 327, kämnär 1489—1490 343, mantalsskr. i västra kvarteret 497, testamentarius för hu Gunnild, Henrik Mulles änka 264 f., bjuder upp panter 459, 462, 471, edgång 470, 471, fullmäktig vid arvskifte 385, 544, 581, rannsakar om fastigheter 522; jämf. Laurens Hoppener.
— Jensson, rådman i Arboga, hans järn beslagtaget 145.
— Jönsson i Brännkyrka, broder och arvinge till Ingeborg, Peder Bagges hu 272; hans bröder se Nils Persson i Pargas och Laurens Nilsson i Pargas; hans systrar se Gertrud, Olof mölnares änka, och Margit i Pargas.
— Jönsson i Wogesio 63, 75.
— Jöthe, brott mot vapenförbud 602.
— kannegjutare 5, 59, 270.
— Karlsson, dråpare, avrättad 20.
— Kaupa 584.
— Kilholt 344, hans fränka har sålts bort »för ett fläsk» 45, okvädinsord 22, rannsakar om mord 187, 188.
— klensmed se Laurens sporrasmed.
— Kock, hans änka se Gertrud.
— koppardragare 200, 538*.
— kopparslagare (? identisk med Laurens Björnsson, se JB I nr 545); hans dräng se Olof Laurensson.
— Kressman, edgång 541*.
— Krock 222.
— Kruse, biskop Kort Rogges tjänare, har begått dråp 107.
— Kylholt se Laurens Kilholt.
— köttmångare långe 72, 75, 97, nyckelbevarare för Gråmunkatornet 203; jämf. Laurens Jönsson köttmångare och nästfölj.
— köttmångare unge 97; lille 153.
— Laurensson, född i Finland, rövare, avrättad 6.
— Laurensson, Björn verkmästares dräng 76.
— Laurensson i gamle Peder Rytters gränd 378.
Lasse Laurensson gamle, rådman (på Svartbrödrabrinken 331), död före maj 1491, 91, 155, 156, 164, 165, 377, 383, mantalsskr. i östra kvarteret 116, nyckelbevarare för södra

yttre tornet 202, antecknad som icke närv. i rätten 292, 294, 357, 388, över arvskiften, testamenten, köp, förlikningar 13, 32, 112, 166, 495 (?), köper stenbod av s. Barbara gille 89 f., hans tomt på Södermalm 442 [jämf. JB I nr 747], upplåter till sin svärson Jöns Gudmundsson (jämf. s. 529, 551) en av Uppsala domkyrka förvärvad fastighet västanmur 331, omtalas som avliden 529, 551; hans hu [Karin Pedersdotter van Water, med vilken han var gift redan 1470; dotter till borgmästaren Peder van Water och dennes hu Lisabet; se s. 383, TB I s. 210, JB I nr 223, 735, JB II nr 1069] 331; hans svåger (hustruns broder) se Jakob [van Water].

Lasse Laurensson unge (minor 322), herr Bengts [Smålänning] måg 107 [jämf. TB III s. 292 och JB I s. 455], rådman (från 1486; död o. 1494), kämnär 1486—1487 143, 167, 187, mottager som sådan stadens silver 143, överlämnar det 197, okvädad 165, antecknad som icke närv. i rätten 275, 290, 296, 314, 328, 336, 388, 601, mantalsskr. i västra kvarteret 588, skall ha tillsyn över stadens dagsverksman 201, granskar räkenskapen i Helgeandshuset 201, skall förhöra om myntmästarens [Hans Graves] begravning 218, skall syna en pantsatt lädersäck 551, bjuder upp panter 280, 322, över arvskiften, testamenten och köp 201, 253, 261, 483, 495 (?), 522, handel med järn 107*, har köpt koppar 148, 149, 151, 152, 157 [jämf. TB III s. 240], mellanhavande med Albrekt van deme Rade i Västerås 303, hans hus vid Kåkgränden [jämf. JB I s. 455 och TB III s. 222] 198, köper stenhus av Mattis Martinsson 592 f. [jämf. TB III s. 238], i övrigt omnämnd 507.[1]

— Laurensson 11, 48, 88, 138, 321, vittne vid testamente 399.

Laurens Laurensson dragare 153.

— Laurensson Hvass 596.

— lerfot 612.

— lille, rådman i Uppsala 170.

— Lintorp 5, 534.

— Magni, doktor, prior i Svartbrödraklostret, testamentarius efter hu Cristina laxekarls 58, uppsäger klostrets kvarnrum 209, bemedlar förlikning mellan Herman Krefveta och dennes styvsöner broder Henrik Degner och broder Örjan Degner 243, 341; avses trol. med »vicarius» 541 [jämf. ATB II s. 178], dennes dräng se Henrik.

— Mangsson, avl., hans kvarlåtenskap 96.

— Mangsson, skall taga skrift i Uppsala domkyrka 91 f.; jämf. hustrudråparen Laurens s. 90.

— Mansson (Mangsson) 116, 184, 222, 244, 366, 524, får gård mot livstidsförsörjning 119, säljer gård i Simon bagares gränd 180; hans hu se Katarina.

— Mangsson 177.

— Mansson Fruendans 24, 25, 158, 343, skuld till Gerd Bringeman 295.

— Mansson i Örslösa, arvinge och syskonbarn till Lasse Svensson köpsven 512.

— Martinsson, född i Lappvesi sn, Viborgs län, tjuv, avrättad 348 f., (349 f.).

— Matsson skräddare 126, 261, 274, 277, 513, 601, 611, en av de tjugofyra (innan mur) 327, 396, skall rannsaka ang. pigor innan mur 429, i tolvmannanämnd i brottmål 241, arvskifte och arvstvist med Laurens guldsmed 141 f., 149, 151, 167, 190, 191, 362, 391 f., slags-

[1] Att i varje särskilt fall skilja mellan »gamle» och »unge» Lasse Laurensson är förenat med stora svårigheter. De i SRR II förekommande, delvis motsägande uppgifterna om de bägge rådmännens giftermål har utg. försökt beriktiga.

mål med Laurens guldsmed 358, fridlysning dem emellan 362; hans hu [Kristina TB III] 241, 358; hans hustrus styvfader se Laurens guldsmed; hennes fader se Magnus skräddare; hennes moder se Birgitta; jämf. Laurens skräddare.
Laurens Mikelsson 540.
— Mikelssons hu se Birgitta.
— Mikelsson, arvinge till Lucia, Mattis Martinssons hu 541.
— Mikelsson, borgmästare i Tälje, säljer gård i Hans Holmgerssons gränd 602.
— Moysse, stulit, avrättad 379.
— muramästare 54, 130, 227 n., rannsakar om mur 508, 573, i en ägorättstvist 586, mellanhavande med en djäkne 203; hans dräng se Peder Karlsson; jämf. Laurens Jönsson muramästare.
— mäster, bödel 48, horsbrott, avrättad (år 1485), för sin långa tjänst och den goda tiden benådad till svärdet 74 f., 81 f.
— mäster, bödel (från 1490), delaktig i stöld, blir bödel, hans ämbetsed 480*.
— mäster [orgamästare], avl., hans måg se Peder Jönsson; hans änka se Cristina.
— Nilsson, stulit, avrättad 56.
— Nilsson 107, 184, 498, 540, 603, 608, i tolvmannanämnd i brottmål 241, i fjortonmannanämnd 541; hans mellanhavande med Folmar van Lunden hänskjutet till riksrådet 254 (densamme?).
— Nilsson, »murföller» på slottet 320.
— Nilsson skomakare (sutor), långe 336, 357, 362, 366, 498, 507, 601, skall rannsaka ang. pigor innan mur 98; hans dräng se Henrik Jonsson.
— Nilsson, tunnbindare på Norrmalm 510 f.
— Nilsson i Gålö 322.
— Nilsson, borgmästare i Linköping, mottager silver, som stulits från s. Laurens kyrka i Linköping 284.
— Nilsson i Odensala sn 606.
— Nilsson i Pargas sn, broder och arvinge till Ingeborg, Peder Bagges hu 272, 274; hans bröder se Nils Persson i Pargas, Laurens Jönsson i Brännkyrka; hans systrar se Gertrud, Olof mölnares änka, och Margit i Pargas.
— Nilsson i Skörsta 606.
— Olsson [säkert flera personer] 17, 19, 104, 138, 141, 160, 221, 262, 270, 348, 398, 412, 482, 500, 520, 537, 539.
— Olsson dobblaredräng 215.
— Olsson fiskare 40, 275.
— Olsson skeppare, anklagad för vållande till annans död 177.
— Olsson skomakare, upplåter en gård i Mattis Martinssons gränd till sin hustrus styvfader Sven Jonsson och mottager av denne en gård i samma gränd 25.
— Olsson skräddare 202, köper gård vid Stortorget 385 [»litzle», JB II nr 1101]; jämf. Laurens skräddare.
— Olsson kopparslagare från Linköping, lejdad och felad av rådet 258.
— Olsson i Näs 438; hans broder se Hans Olsson i Wedekalle.
— Olsson, död i Söderköping, arv efter honom 227; hans broder se Jöns Olsson i Helsinge sn.
— Otte 74, 225*, hemgång i hans stenhus 21, i hans bod 24, 30, avl., svågsint, hans kopparhandel i Riga 365, 366, hans fordringar 368.
— Otter (Utter) 294, 320, 424, 533.
— Pavalsson 219.
— Perman, sätter borgen och bötar för såramål 289, 299.
— Persson, Mattis Hansson skräddares dräng, stulit, avrättad 57.
— Persson 51, 271, 482, 558, 607, mantalsskr. innan mur 88, 391.
— Persson, självspilling 52 f.

Laurens Persson, djäkne 92.
— Persson skrivare »i bästa måtto» (i besta matto) 71*, 135, 256, 392; jämf. Cristina »i bästa måtto».
— Persson, född i Finland, dråpare, avrättad 48.
— Persson, född i Lappfjärd, hans äkta börd betygas 90.
— Persson i Mustasaari sn, avl., son till Peder Nilsson i Kantlaks, som ärver honom 95.
— Persson i Valsta 320.
— Persson i gropen i Örebro 514.
— Philippi, broder [i Gråbrödraklostret, HA IV s. 122: vice-gardian] 13, 409.
— Pistor, herr, präst 577 f.
— pungamakare 117, 211, skall rannsaka ang. pigor innan mur 429, rannsakar om byggning 573, köper hus i Joan Styngs gränd 530 f., hans sven skall betala läkarelön till mäster Örjan bårdskärare 320; hans hu 531; hans dräng se Jakob.
— pydckiare, Claus skräddares skipman 57.
— Ragvaldsson 222.
— Ragvaldsson i Ornö i Österhaninge sn, broder och arvinge till hu Margareta, Mikel köttmångares 111.
— Rödehusa 69, mellanhavande med Claus Arendstorp 71, hans gård 360, 399, 452, avl. 490; hans änka se Katarina.
— sadelmakare, omkommen genom vådadråp 222, 225, (308).
— Sandersson (Zandari), broder, lektor i Gråbrödraklostret 172, 185, 448, pantsätter gård i Gråmunkagränd å klostrets vägnar 533.
— Siurdsson från Vadstena, arv efter brodern Per Siurdsson 274.
— skeppare från Åbo 283.
— skinnare 214, 326, 363.
— skomakare se Laurens Nilsson skomakare.
— Skotte se Laurens Skutte.
— skrivare 471, 473.
— skrivare »i bästa måtto» se Laurens Persson.
— skrivare Snörepil 609*, hans måg 609 [jämf. TB III s. 25]; jämf. Hans Snörepil.
— skräddare, ålderman, 30; jämf. Laurens Matsson skräddare, Laurens Olsson skräddare, Laurens Svensson skräddare och följ.
— skräddare, kopparhandel 46.
— skräddare, avl., arv efter honom (119), 387, (423, 426); hans änka se Cristina; hans söner se Erik Laurensson klockare, Philpus Laurensson och Örjan Laurensson; hans svärson se Olof Siurdsson bältare.
— skräddare bottnekarl, husbyte med Bengt Smålänning 197 f.; jämf. Laurens bottnekarl och föreg.
— Skulte 85, hans tomt östanmur uppbjuden av Helgeandshuset 509, avl. 600; hans hu se Cristina.
— Skutte, Skotte, skomakare 74, 292, 322, 323, 357, 498, 540, lasteligt tal inför rätta 9*, tvist med Gerd Bringeman 321, 324, 327; hans hu 324; hans drängar se Peder Mansson, Herman.
— slaktare (östanmur 459), bjuder upp silverpant 46, bestulen 459.
— smältare 159, tvist om en tunna sill 169.
— sporrasmed, klensmed 60, 161, 304, 452, 482, arvskifte efter hustrun 72; hans hu se Katarina Joansdotter.
— Sten(e)berg, byfogde i Raumo 495 f.
— styreman 333; hans hu se Margit.
— sutor, se Laurens Nilsson skomakare.
— Svensson [en eller flera] 158, 160, 181 f., 377, 427, 501, upplåter till sin broder Peder Svensson halv gård västanmur i Lejontornsgränden [jämf. SK I s. 87] 170 f., mel-

lanhavande med Hans Laurensson 176, 177, i tolvmannanämnd i brottmål 247.
Laurens Svensson köpsven, avl., arv och testamente efter honom 512, 527, 614 n.; hans syskonbarn se Laurens Mansson i Örslösa och Germund Matsson i Gösslunda.
— Svensson skräddare 30*; jämf. Laurens skräddare.
— svärdslipare, borgare i Åbo, säljer till Åboborgaren Bengt Laurensson en gård i Åbo, skall resa till Santiago de Compostela, hans hu omtalas 290 f.
— tegelslagare 165, 306, i tolvmannanämnd i brottmål 241.
— timmerman (unge 146) 4, 14, 56, 68, 146, 177, 178, 198, 251, 275, 370, edgärdsman för Cristina, Mattis Lutkes hu 52, i tolvmannanämnd ang. dråp 19; hans hu rannsakar ang. pigor i östra kvarteret 98.
— Torbjörnsson 158, 160.
— Torstensson 189.
— Tumble i Holmby i Bälinge sn 200.
— tunnbindare 20, hans gård 13, 315, avl., arv efter honom 401; hans hu se Elin; hans broder se Mikel spännare; jämf. Lasse åmare.
— Tälie se Laurens Jönsson.
— Törbo se Laurens Jönsson.
— Utter se Laurens Otter.
— vatuförare 296, befriad från vård och dagsverke 520.
— Wernar, Marquard Gruels skeppare 106.
— Vinter 12, avl., brev till Stralsund om hans kvarlåtenskap, svågern Hakon Kare är hans arvinge 36, fordran av Olof Helsing 36, påstådd fordran av Peder Olsson 295.
— Wise [? son till tyske borgmästaren Claus Wise; jämf. TB I s. 275], mellanhavande med Örjan vinman 90, 288, 289, uppgörelse med Jakob och Vincencius Wise och Joan Jönsson rådman 90, tvist om husalön 376, 415, bjuder upp ett prebendahus 472, 477, 478, bekräftar sin moster hu Elsaby van Askens försäljning av ett stenhus i Bredagränden [jämf. SRR II s. 94] 254 f., sjuk, tredje penning 487, avl., arvskifte efter honom 550, (551), 568; hans hu (änka) se Elin.
— Västgöte 95, vittne vid testamente 399.
— Zandari se Laurens Sandersson.
— åkare 204.
— åmare 390 f.; säkerl. identisk med Laurens tunnbindare [jämf. ÄB s. 284].
— Örjansson, mäster, bödel (från 1485), tjuv, antagen till bödel 82, har släppt ut fångarna, skall stå vid »layske» 126.
— Östensson i Edsevö i Pedersöre sn, arv efter brodern Tjelve Östensson 295 f.
Laxmand se Paval.
Lena, van Kampens [Joan van Kampens hu, TB I s. 296 och HA IV s. 21], avl., 346; hennes arvinge se Olof Svensson.
Lehuse(n) (Ley-, Leenhusen; Leyen-, Lehussen) se Renholt.
Leyan se Sven.
Lette se Jöns.
Liffsten se Anders.
Lillie se Bengt Gregersson, Gregers Matsson.
Linden (Lynden), van, se Henrik.
Lindorm (Lynd-) se Joan, Claus, Martin; jämf. Martin Jönsson.
Lindorm (Lynd-) Björnsson [vinge], väpnare, riksråd, närv. i rätten 4, 378, 459, 460 (även noten), rannsakar om olaga byggnad 3, hans bröllop omnämnt 4, hans hästar och guldringar 485.
Lindvid (Lyndwidh, -wiidh, -wijdh).
— vittne 344, 414.

Lindvid Olsson 599, mellanhavande med Olof Cristiernsson kopparslagare 97.
— Persson i Lossa sn 472.
— skräddare 63.
Lintorp (Lynd-, Lyn-) se Hans, Herman, Laurens.
Lisabet (Lyzabeth), dotter till borgmästaren Gerd Sodde, gift med Hans Fältorp och därefter med Bengt Smålänning, inbördes testamente med Hans Fältorp 39, arv utbetalas efter honom 101, överenskommelse om tredje och tionde penning med Bengt Smålänning 369; hennes syskon se Elsaby Gerdsdotter och Ulfart Gerdsson.
»Litet och gott» se Cristina »litet och gott».
Long se Lang.
Lucia (Lussi, Lucj, Lusszj, Lusscj, Lusia).
— hu 428; identisk med hu Lucia (Lussi) bottnekarls?
— i Leivonmäki i Finland, arv efter systern Cristina Andersdotter, Olof Nilssons hu 233 f.; övriga syskon se Henrik Andersson i Kaukola, Ragnild klockarehustru i Kimito sn.
— hu, i Sviby i Jumala sn, arv efter sonen Örjan Helgesson 156.
— hu, bottnekarls, upplåter till sin brorsdotters man Nils Torbjörnsson en gård mot livstidsförsörjning 398; jämf. ovan Lucia, hu.
— Clausse (? Claus skrivares änka, TB I s. 382), förvisas från staden 29.
— Lasse Anderssons hu 471.
— Mattis Martinssons hu, tredje penning 532, avl., arvskifte efter henne 541 f., 571 f.
— sköerska i Södra badstugan 209.
Ludolf (Ludeleff) Berends, skall bevaka brodern Herman Berends vinmans rätt till arv i Hildesheim 469 [jämf. TB III s. 170, 313].
Ludvig (Lodwik, -uik, -uich, Lodewiick).
— [kloster]broder 357.
— bårdskärare, »lekiare», mäster 5, 11, 482, syneman i målet mot Mikel Raukas hu 238; hans hustrus broder se Sten Olsson; hans svärmoder 510, 612; hans dräng se Albrekt.
— Vestman, herr, borgmästare 60, 62, sittande borgmästare 1483—1484 1, 42, 1485—1486 87, 100, säljer sitt stenhus till Knut Jönsson 34, har utbetalt arv till Peder Nilsson i Kantlaks 94 f., köper ett halvt stenhus 179, mellanhavande med Simon Fränzel om vinkällare 103 f., 492 f., avl., hans arvingar 492; hans hu se Birgitta; hans dräng se Hans; jämf. gatureg.
Lucus Japsson, Claus skräddares skipman 57.
Lumpa se Jakob (Jeppe), Peder.
Lund (Lwndh) se Cristiern.
Lunden (-in), van, se Folmar.
Lutke, Lydeka (Lytke, Ludke).
— bagare 71, 93.
— krögare 160, 173, 474, bjuder upp silverpant 16, sätter Olof Jonssons kvarlåtenskap i rätten 161, kravmål 519, 533.
— skipman, hans hu har olovligen brukat skräddarämbetet 16.
— skräddare, gamle, 75, 129, avl., hans hus 258, 331; hans hu (änka) se Margit Pedersdotter.
— skräddare, unge, tvist med Joan Skobo [jämf. TB I s. 411] 1, 40, 50, 53, i tolvmannanämnd i brottmål 247, gift med en dotter till gamle Hans bagare [jämf. TB I s. 274, TB III s. 260], deltager å sitt barns vägnar i arvskiftet efter denne 287 f.
— van der Walle, edgång ang. koppar 118.
Lutke, Lydeka (tillnamn) se Mattis.
Lycka, borgmästare Nils Perssons hu, avl., arv efter henne 175, 332; hen-

nes barn i första giftet [med tyske rådmannen Per Priwalk] se Hans Priwalk, Elsaby, Hans Holmgerssons änka och Gertrud, Nils Dobbins änka.
Lycka, hu 515.
Lydeka se Lutke.
Lydeman se Henrik.
Lyntorp se Lintorp.
Lynden se Linden.

M.

Magdalena [Karlsdotter Bonde], fru, Ivar Axelssons änka 381.
Magdalena [Olofsdotter], fru [i Vittskövle, Skåne], gift med danske riddaren Nils Brahe (Brage) 3 [jämf. Styffe, Skand. s. 320]; hennes broder se Axel Olsson; hennes moder se Elitissa.
— hu, gift med 1) Laurens, 2) Storbjörn skinnare 179.
Magnus, Magnis, Mans.
— arvinge till hu Gunnil, Henrik Mulles 264.
— Nils Gunnarsson skräddares dräng 117, (134).
— i Lösta, Värmdö sn 46.
— i Slada, mördare, steglad 618 (bil.).
— i Valsta 320.
— Andersson i Ullevi, edgång om lax 146 f.
— Arvidsson 169.
— —s änka se Ingrid.
— Birgersson, arvinge till Olof Vittingsson 150 f.
— Björnsson 45, 535 n. 4, skall gå efter bödelspenningarna 326, mantalsskr. (kvartersmästare) i västra kvarteret 497.
— dragare 153.
— [Erici, prebendat i Stockholm, jämf. HLG I] herr, präst 437, 452.
— Eriksson, herr, avl., borgmästare, [död 1476], hade sålt silver till Otte guldsmed (161), 164; hans änka se Elsaby Gerdsdotter; hans syster gift med Per Jönsson smed 451; hans systersöner se Peder Olsson och Mattis Olsson.
— fiskare 604; hans dräng se Knut Henriksson.
— Grabo, vittne vid arvskifte 20, över syn om mur 21, 65, skattningsman 38, avl., arvskifte efter honom 99 f.; hans änka se Katarina.
— grytgjutare 141, hans hustrus horsbrott med bödeln mäster Laurens 74 f., kräver bödelns liv 81 f.
— Gudsormsson, djäkne, sonson till Gudsorm i Västerås, delaktig i stöld 294, (298 f.).
— guldsmed 410, 507.
— guldsmedssven se Magnus Olsson guldsmedssven.
— Hemmingsson 256, 304, 315.
— Ivarsson, frälseman [Styffe, Skand. s. 363; ULB s. 16, 85; jämf. PHT 1934 s. 131] 12, 565.
— Japsson 52.
— Jonsson dragare 152.
— Jönsson, Sven Helsings dräng 73*.
— Jönsson 541.
— Jensson, kyrkovärd i Gamla Uppsala, utkvitterar å kyrkans vägnar ersättning för tjuvgods 418.
— Karlsson [Ekaätten], väpnare, närv. i rätten 4.
— köpman [sedermera rådman] 322, 580, en av de tjugofyra (innan mur) 396, skall uppbära bödelspenningarna 421, värjemålsed 5 [jämf. TB I s. 411], förvärvar av svågern herr Peder Everardi hus vid Stora torget 426, huset omtalas 613; hans hu se Tala [Evert Brandenborgs dotter].
— köttmångare 26, 46, 72, 130, 209, 371, 372, 377, mellanhavande med Ulf Gregersson 97, med herr Anders Rodolphi 333, 335, har sålt loskinn, samma parti till två per-

soner 107, hans förhållande till skrået 207, ohörsamhet och ohöviskt uppträdande 210, bristande edgång 260, 268.
Magnus Laurensson på Helgeandsholmen 128.
— Laurensson, [borgare i Viborg; TB I s. 314, JB II nr 950, 1006], arvsuppgörelse med styvfadern Hans Falkensten, testamente efter hans moder 212 ff.
— Matsson, rådman i Västerås 368.
— muramästare [två personer?] 69, 175, 232 (unge), över köp 39, rannsakar om mur 50, 104, hans gård 273, 402, avl. 402; hans dräng se Sten.
— mölnare 562, sätter borgen för liv och gods 75, misstänkt för delaktighet i stöld från fru Cristina i Benhammar 79 f., 115, fogden vägrar att anamma hans värjemålsed 125, tvist med en hustru från Enköping om arv 94, 96, säljer en byggning på Gråbrödraholmen 137; hans son se Peder [kloster]broder.
— Nilsson, Anders Karlssons dräng 148.
— Nilsson på Södra malm 283.
— Nilsson 59, anklagad för misshandel 203*, 204, hans hus uppbjudes 154, säljer stenhus i Jakob Kamps gränd 369, 375.
— Nilsson båtsman 256.
— Olsson 86, 120, 123, 301, 391, 537, hans gård västanmur 129, kräves på Olof Hollingersson tillhörigt järn [jämf. TB I s. 343, 344] 270; jämf. gatureg.
— Olsson guldsmedssven, lägersmål 322*.
— Olsson i Rangsby (Ragaby), Saltviks sn, arvinge till Jap Olsson, säljer dennes gård i Mattis Martinssons gränd 94.
— Otter (Utter), rådman, närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, hans hus uppbjudes 61, 164, tvist om mur 508; hans dräng 135.
— Persson 129, 370, i tolvmannanämnd ang. dråp 19.
— Persson från Östergötland, stulit, avrättad 132.
— Ragvaldsson, köper gård i Joan Hanssons och Mans Olssons gränd 226, 227 n.
— Ragvaldsson i Kestiö, Tövsala sn, broder och arvinge till hu Margareta, Mikel köttmångares 111.
— sartor 421.
— Simonsson, hans hu se Margit.
— Siurdsson, djäkne, har stuckit en skipman 33.
— skrivare, horsbrott med Jöns Mus hu 417 f.
— skräddare, avl., arv efter honom 191; fader till Lasse Matssons hu; hans hu se Birgitta.
— Svinahuvud, delaktig i dråp 186.
— Tidkasson, arvskifte efter svärfadern 352; hans hu 352; hennes syster se hu Botild, mäster Berends.
— Tolk [jämf. SK I s. 83 f.] 494, 614 n. 4, mantalsskr. i södra kvarteret 198, i västra kvarteret 226, en av de tjugofyra (södra kvarteret) 396, fullmäktig för byfogden i Arboga Olof Bengtsson 19, köper hus m. m. i Mattis Martinssons gränd 73 f., bjuder upp sitt hus 415*, 419, säljer gården i Mattis Martinssons gränd 420, hans gård västanmur nämnes 397, 485, hans befattning med boutredningen efter Lasse Brade 455, 481, 532, rannsakar om byggning 518, 522, 573, Peder Arvidssons testamentarius 349; jämf. gatureg.
— Torstensson 149.
— Ulf, kravmål ang. järn 531, 534, arvsuppgörelse efter gamle Hans Ulf [jämf. TB III] 599.
— Utter se Magnus Otter.
— Vrang 412, 413.

Margareta, Margit, Margitta.
— hu 490, 516.
— »tjuvinna», stupaslås 35.
— syster till Erik Hansson, skinnaresonen 518.
— Laurens Manssons huskvinna 200.
— i tegelhuset 422.
— från Hollola sn, se Katarina från Korpo sn.
— från Pargas sn, syster och arvinge till Ingeborg, Peder Bagges hu 272.
— Anders Ragvaldssons hu, stämd 383, 400*, 422, 424*, (427, 428, 516).
— hu, bagares, hade skänkt en källare till Svartbrödraklostret 23.
— van der Elsten i Antwerpen, syster och arvinge till mäster Gödert van Elzte 572.
— Erik Laurensson klockares änka, upplåter till Olof Siurdsson bältare arv efter mannen 423.
— Erik åkares hu 357.
— änka efter mäster Gödert van Elzte, arvskifte efter mannen 572 f., upplåter gårdar till sin modersysterson Claus Kölnare överskärare 573 f.
— halvstop, trolldom 418.
— gift med 1) Hans Degner, 2) Herman Krefveta, avl., arv efter henne 243; hennes barn se broder Henrik Degner och broder Örjan Degner.
— Hans Priwalks hu [styvdotter till Philpus Jensson] 128.
— Hans verkmästares hu 168.
— Hemming Olssons hu (änka) 424, 431, skall rannsaka ang. pigor innan mur 98, 220, förlikning 220, tvist om koppar 369, 373, 461, utbetalar arv efter mannen, köper del i arvet av Sten Sture 393 ff., 413, 438 f.
— Henning grytagjutares änka, upplåter gård mot livstidsförsörjning 119.
— Henrik Kaukes dotter från Virmo, Finl., beskylld för stöld, förvisad från staden 268.
— Henrik Kyles änka, arvskifte efter mannen 323.
— Herman Krefvetas hu, se Margit, Hans Degners.
— Hoppeners, se Margit, Laurens Hoppeners.
— Jakob fiskares änka, bjuder upp pant 10, avl., hade upplåtit en gård mot livstidsförsörjning 345; hennes dotter gift med Anders Jönsson 345.
— Jöns Ervastessons hu, tredje penning 65, avl., arvskifte efter henne 69, 121 f., (145), 146; hennes fader se Jöns guldsmed; hennes broder se Claus Jönsson.
— Jöns Jutes hu 462.
— Kocks hu, se Margit, Olof Kocks.
— korkerska 33.
— Kylmerautes hu 222.
— Laurens Hoppeners hu (änka) 276, rannsakar ang. pigor i västra kvarteret (98, 220), arvskifte efter mannen 140.
— Laurensdotter, skall stå vid stupan för stöld, förvisas från staden 126, 165.
— Laurensdotter, hu till Nils Persson i Helvetet, avl., arvskifte efter henne 167.
— Laurensdotter i Valko by i Letala sn, arvinge till hu Lucia, Mattis Martinssons hu 542, 571 f.
— Laurens styremans hu 223.
— Mans Simonssons hu 434.
— Martins hu 308.
— Mattis Nilssons hu, avl., arv efter henne 20.
— Melkers [? Melker Löwenbergs änka, TB I], hennes gård på Norrmalm 193.
— Mikel koppardragares hu 15.
— Mikel köttmångares hu, avl., arvskifte efter henne 111, hade jämte mannen skänkt gård till Bykyrkan 334, 341 f.; hennes syskon se Laurens Ragvaldsson, Magnus

Ragvaldsson och blinda Katarina; hennes systerson se Henrik köttmångare.
Margareta Nilsdotter, änka efter Botvid timmerman i Nyköping, ärver sin syster Katarina, Joan köttmångares hu 571.
— Olof Anderssons hu 607.
— Olof Kocks hu 410, 423, 502.
— Olofsdotter, syster och arvinge till Magnus Grabo 100.
— Olofsdotter hos Olof Persson i tornet 192.
— skeppar Olof Mikelssons i porten hu, tredje penning 189, gör anspråk på gård 193.
— Olof Perssons hu 477.
— Olof skomakares änka, arvskifte efter mannen 172 f.
— Paval Böstes hu (änka) 127, skall ej betala husalön till sysslomannen i Uppsala 131.
— Peder Sonassons hu 594.
— Pedersdotter, gamle Lutke skräddares hu (änka), rannsakar ang. pigor i södra kvarteret 98, upplåter hus till dotter och svärson mot livstidsförsörjning 258; hennes svärson se Renholt Lehusen; hennes dotter se Bela.
— Picka, Pickans [jämf. SkB I], hade skänkt källare till Bykyrkan 47, hennes gård 375.
— van der Raas, dotter till Mikel van der Aa [och änka efter väpn. Olof Olsson i Stava i Österåkers sn men senast 1487 omgift med Peder Jönsson; se Styffe, Skand. s. 379, JB I nr 795 b, TB I s. 4, 410, 413, TB III s. 13, 230 och HA IV s. 21 f., 232 f., 261 f.] 138, medgift 136; hennes dotter se Anna (Olofsdotter), Anders Perssons [»knapamågen»] hu.
— Ragvald sutors hu 304, 366, 400.
— Simon bagares hu 552, tredje penning 253.
— Staffan Kautes hu, köper sig in i Helgeandshuset 99.
— lille Tomas hu, säljer stenhus östanmur 157 f.
Marina, Jöns Anderssons hu, avl., boutredning efter henne 324 f., 325, 336, 354, 361, 486.
— [Hans] Stubs hu 596.
Marckman se Peder.
Markus (Marchus) skomakaredräng 500.
— Abrahamsson Finne, stulit, avrättad 127.
— guldsmed [gamle eller unge] (på brinken 430) 499, tvist med Erik Philpusson 255, 261; hans piga 430.
— guldsmed, gamle, mellanhavande med herr Anders Rodolphi 333, 335.
— guldsmed, unge 389.
— Jonsson, arvsuppgörelse med Jakob Torstensson 174; hans moder se Cristina, Joan Hanssons änka.
— Laurensson, broder och arvinge till Gregers svärdslipare 581.
— Markusson 132, 173, avl., hans testamentsbrev, arv efter honom 182, 575*; hans änka se Birgitta, Urbanus mölnares.
— Sasse 60.
— skipman, stämmer Nils Persson med huvudet 417, av denne beskylld för stöld 419, får mot borgen avsegla 424.
— syssloman vid s. Klara kloster [jämf. TB I s. 390], olaga köpslagan 83.
Marpen, van, se Arend.
Marquard (-qwardh).
— Backus 119.
— Gruel [f. d. tysk rådman] 77, 227 n., 246, 361, 569, 596, uppger anspråk på gård 9, hans gård 88, upplåter sälbod på Södermalm 229, köper stenhus 139, hans tomt på Södermalm 401, fullmäktig vid arvskifte 102, edgärdsman för Cristina, Mattis Lutkes hu 52, har köpt salt av skeppar Gerd mölnare 62, hans skepp 106, tvist om koppar 151, 152, 157, tvist med Hans

bössehugger 306*, mellanhavande med en bonde i Åby 388, 397, med Henrik Babbenhuse 400, 428, tredje och tionde penning 483 f., har köpt arv 531; hans hu 157, jämf. Cristina; hans dräng se Clemet; hans skeppare se Laurens Wernar.
Marquard Kyle, borgare i Næstved (Danmark), arvskifte efter brodern Henrik Kyle 323.
— Olsson 368.
Marta (Martha), piga hos Mikel Raukas hu tillsammans med den dräpta pigan, vittne i målet mot Mikel Raukas hu 237.
— hu 608.
— Martin Pederssons hu 41.
— Olofsdotter, Olof Jönssons [sutor] hu 439.
Martin (Marten).
— :s hu se Margit.
— »skrapaskafftens bonde» se Martin Joansson.
— i Farsta 150, 275.
— i Kemi, herr, präst, fordran av Hans Lambrektsson för lax 64, (70).
— köpsven från Söderköping 459.
— Andersson 176.
— Borneman [jämf. HA IV s. 230 f.], avl., hans hytta (i Dalarna) 96; hans änka se Katarina.
— Botvidsson 494.
— Botvidsson i Strängnäs 176; hans dräng se Olof Andersson.
— [kloster]broder, se Martin Michaelis.
— dragare, ihjälslagen 158.
— Eriksson, skinnslagare 514.
— Frome, herr, präst, prebendat i Stockholm, son till Heine Frome, säljer stenhus vid Svartmunkabrinken till sin svåger Hans Skimblepenning 30, 31, bjuder upp hus i Trångsund, tomt på Södermalm och lös pant 415*, 420.
— halte, se Martin Nilsson.
— Hansson 270.
— Hansson skrivare 64, 177, ombud för fru Elin, Erik Axelssons vid husköp 26, 27, över arvskifte 69, slagsmål 299; hans hustrus olaga köpslagan 44.
— Hemmingsson, bjuder upp tomt 16, låter sälja gård 17.
— Joansson, (Valborg) »skrapaskaftens bonde» 357, 539; jämf. Valborg.
— Jonsson i herr Ludvigs gränd 89.
— Jönsson [Lindorm], herr, kyrkoherde i Storkyrkan [jämf. HLG I s. 130, HLG III reg. och Kellerman], pantsätter till Bengt Smålänning sin fasta egendom i Stockholm 292.
— Knolle (Knulle) skinnare 326, 351, 482, bjuder upp sitt hus 370, 377, 379, säljer sitt stenhus västanmur 408.
— Kuste 138, 149, 184, 352, 444, 609.
— Laurensson, systerson och arvinge till Olof Hemmingsson 384.
— Lindorm, herr, [borgmästare, död 1464], hans hus östantill 108; jämf. gatureg.
— Magnusson, nämndeman i Luleå sn 476.
— Michaelis, klosterbroder i Svartbrödraklostret [nämnes redan 1478], fordran av styvfadern Sven Helsing 65, 66, 92, 117, ombud för klostret vid försäljning av fastigheter i Mattis Martinssons gränd 73, vid försäljning av källare och stenhus västanmur 129, pantsatt en trägård m. m. till halvbrodern Anders Svensson Helsing 204 f., hans »stora gård» [jämf. TB I s. 152; se även ibid. s. 84, 170] skall tillfalla Svartbrödraklostret 205, avl., gården inlöst från klostret av Anders Svensson Helsing 489.
— Mikelsson från Halikko sn, Finland, har slagit ihjäl ett barn av våda, förvisad från staden 312.
— målare 380.

Martin Nilsson, »halte Martin», avl. 219, har fått en gård på Köpmannagatan i medgift med hustrun [jämf. TB I s. 307, 393] 92, 132, gården såld 497; hans hustru se Birgitta, omgift med Anders Persson (halte).
— Nilsson, fullmäktig för hu Anna, Evert Ochtorps änka 487.
— Nilsson i Björsbyn, nämndeman i Luleå sn 476.
— Pavalsson 473.
— Pedersson, arvinge till hu Christina laxekarls, uppgörelse med Söndagsallmosan om en gård 41, uppgörelse med hu Christinas testamentarier 58 f.; hans hu se Marta.
— Praal, mäster, doktor, kanik i Uppsala [jämf. Kellerman], arvsuppgörelse med styvfadern Folmar van Lunden 58, 154, låter bjuda upp sitt hus 415, säljer huset 427; hans broder se Erik Praal; hans halvbroder se Henrik Gesmar.
— Ragvaldsson i Lideby 169.
— Ryaner, Sten Stures sven, hans ohöviska uppträdande i Alsike 248 ff., 260, 266 ff., 268 f., en av de tjugofyra (i södra kvarteret; vald därtill efter 22 mars 1490) 396, svär borgareed 424, mantalsskr. i södra kvarteret 497, arvsuppgörelse med hustruns styvfader Mikel Jönsson skräddare 505 ff., okvädar herr Jakob Nilsson 512 f., i fjortonmannanämnd i brottmål 540, husaffär 582, edgång om Claus Skels kvarlåtenskap 605, 606 f., i övrigt omnämnd 371; hans dräng se Tomas; hans hu se Cristina.
— skeppare 61.
— skomakare 5, 6, 218, hans hu låter uppbjuda tomt på Södermalm 108.
— svärdslipare 463, 546, 605.
— timmerman, förseelse mot rådet 328.
— Tidekasson 107.
— Ulfsson 391.

Mattis (Mattiss).
— unge Henrik köttmångares dräng 157.
— i ladugården 590.
— Olof Laurenssons gäst 532.
— i Ryd, herr, präst 354.
— i Saxta 79.
— i Sickla, köper av Jöns Laurenssons och hans hu Sigrids arvingar en tomt på Södermalm 302.
— Andersson 611.
— Andersson »som bor utanför Söderport» 69.
— Andersson i Alby i Trosa sn, har fått mansbot för sin son Joan Matsson 186.
— bagare 184, 211, brott mot skråordningen 183 f.
— Bengtsson på Södermalm 129.
— Bengtsson, broder och arvinge till rådman Clemet Bengtsson 552 f.
— Bertilsson 590.
— bryggare, hans hu 610.
— Eest, dragare 188.
— Finne (sutor 511) 254, 260, 419, 444, 521, 525, edgång 303 f., 610, köper gård i Laurens Japssons gränd 511; hans hu se Ramfrid.
— fiskare, hans hu 423.
— Gregersson, köttmångaredräng 90.
— grytagjutare 431; hans son se broder Klemet.
— guldsmed 74, 164, 495, 558, 569, 572, rannsakar ang. pigor innan mur 220, mantalsskr. innan mur 269, en av de tjugofyra (innan mur) 327 n., mellanhavande med Alf Laurensson 159, köper stenhus 600.
— Hansson dragare 152.
— Hansson skräddare (sartor) östantill 504, »Bussamågen» [Heine Busses måg, jämf. TB III s. 133, 154] 483, köpman 259; 57, 151, 162, 240, 596, mantalsskr. i östra kvarteret 391, 496, rannsakar i en ägorättstvist 586, bjuder upp pant 503, 504, mellanhavande med Tomas Arendstorp 68, 546, tvist med

Claus skräddare köpman om koppar 259, skall tillsammans med Lasse Berg betala ett fat järn 351, tvist med Erik Hansson skinnaresonen 437*, med Herman Rogge om malt 493, 504, med Hans Japsson 590, 612, köper del i hus östantill 347 f., 368, köper tomt på Norrmalm 483; hans dräng se Laurens Persson.
Mattis harneskmakare 28, 58.
— Hermansson, rådman, 42, 167, 199, 234, 330, 378, 397*, mantalsskr. innan mur 144, skall syna brandredskap m. m. 201 f., antecknad som icke närv. i rätten 94, 276, 328, 348, över förlikningar, arvskiften, köp m. m. 49, 229, 276, 287, 344, bjuder upp silverpant 321, tredje penning 64, okvädad 165, bestulen av sin piga 329, har köpt råg från Kolberg 358, köpt en tomt på malmen 361, avl., arv efter honom 542 f., 562; hans hu se Birgitta; hans bröder se Hans Hermansson i Ulfsby och Henrik Hermansson; hans syster se Anna, Olof Skånings i Raumo hu; hans piga 5, se vidare Birgitta; jämf. gatureg.
— Hufvendal 383, 515.
— Japsson i porten, hans son 227.
— Jensson se Jönsson.
— Jo(a)nsson (vänstantill 462) 390, 501, 526, 541, 602, mantalsskr. för västra kvarteret 588, köper gård av Jakob Jönsson »kroppotte» 396 f.; hans hu 462.
— Jute 380.
— Jönsson (Je-) 116, 454, 549, en av de tjugofyra 12, nyckelbevarare för södra yttre tornet 202, edgärdsman för hu Cristina, Mattis Lutkes hu 52, stadsmätare 358.
— Jensson, Peder Siurdssons dräng 187.
— Kagge, i tjänst hos biskop Kort Rogge, bekräftar upplåtelse av gård, som hans fader Joan i Fiskeså sålt 76, stämd 585, 586, 587, 588.
— kopparslagare 33 (»kopparslagaren», jämf. 45), 45*, 485*, 533*, kallas köpman, skall »räkna med sina gäldenärer» 612, mantalsskr. i västra kvarteret 88, 176.
— Korcke, Claus skräddares skipman 57.
— Laurensson smed 391, 507, 551, »vid Norra port» [jämf. TB I s. 311 f.] 362, lämnar smedsämbetet, blir åter köpman 266, anspråk på hans källare vid Norreport avvisas 304 f., 456, 492, 589.
— Laurensson, avl., arv efter honom 41; hans dotter se Dorotea Mattisdotter, Sigfrid Anderssons hu.
— Laurensson, tunnbindaredräng 281.
— Laurensson i Finnby i Nagu sn, broder till Henrik Finne 85.
— Laurensson [i Söderby], avl. 177; hans änka se Cristina.
— Laurensson i Untamala by i Letala sn, Finland, arvinge till hu Lucia, Mattis Martinssons 541.
— Lutke (Lydeka) [adlad år 1483], 40, 77, 90, 92, 106, 122, 243, en av de tjugofyra 13, (södra kvarteret) 327, 396, mantalsskr. i södra kvarteret 116, 226, rannsakar ang. pigor i södra kvarteret 220, rannsakar om byggnad 518, löftesman för Mikel Raukas hu 239, vittne i rättegången mot Hans Conradt 468, uppger anspråk på hus som tillhört herr Claus Lindorm 9, ombud för väpnaren Nils Clausson till Vik 22 f., har sålt koppar till Otte Brakel 27 f., hans fordran av Otte Brakel 159, tredje penning 64, mellanhavande med Staffan Västgöte 87, olydnad 226, har fått en trägård i pant av Joan Lindorm 423, hans ovänskap med rådmannen Peder Mikelsson 453, 454*, har förlorat gods (koppar) genom Axel Olssons kaperier 460

f., 467, 468, 549, 553—557, mellanhavande med Henrik van Essen 468, stämning 545, 549, får del i tomt i pant 551; hans hu 167, 280, se vidare Cristina.
Mattis Martinsson, rådman, 9, 85, 164, 279, 350, 377, 436, närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, rannsakar om byggnad 3, 178, närv. vid rannsakning om tomter 14, fullmäktig vid sytning 23, testamentarius för hu Cristina laxekarls 58, för Jakob Jönsson »kroppotte» 539 [jämf. JB II nr 1173], fullmäktig eller vittne vid arvskiften, köp m. m. 20, 47, 49, 65, 150, 174, 216, 234, 258, 261, 274, 344, 441, 527, 543, 602, 606, antecknad som icke närv. i rätten 292, 357, 388, säljer gård på Nils Vestmans vägnar 155, tvist om byggnad med Jakob Moysse 289, tvist om tomt 350 n. 4, tredje penning 532, arvskifte efter hustrun 541 f., 571 f., bjuder upp gårdar 152, 154, 583, 585*, 589*, 590, 592, säljer ett stenhus invid sitt eget 592 f.; hans hu se Lucia; jämf. gatureg.
— Matsson från Bokalla i Lofta sn, stulit, avrättad 130.
— muramästare 583.
— Nilsson 307, 311, 414, 537, mantalsskr. innan mur 344, fullmäktig eller vittne vid förlikningar, arvskiften m. m. 124, 140, 224, boutredningsman efter Arvid Olsson 392, 401, arvskifte efter hans hu Margareta 20, bjuder upp gård 326, 328, 329, 335, förvärvar stenhus i s. Nikolai port genom byte 227 f., hans gård 334, avl., kravmål (järn) 471 f.; hans avl. hu se Margareta; hans änka se Anna.
— Nilsson unge 262.
— Olsson, systerson till borgmästare Mans Eriksson, (451), 509, nattabuller 503; hans styvfader se Per Jönsson smed; hans broder se Peder Olsson.
— Pe(de)rsson 496, har en källare i pant 360.
— Persson i Tuna län, frälseman, hans tjänare dräpt 543.
— Persson i Woxnöö (Oxnö?), bonde, hans ko dödad av Henrik köttmångares dräng (320), 322.
— Rabbe [Rab sutor, TB III s. 107] 409.
— Ryaner, bestulen 317.
— Silfverman, olaga köpslagan 24.
— skomakare (sutor), har utbetalat arv efter Olof Kirves 22; —:s hu se Anna.
— skräddare (sartor) se Mattis Hansson skräddare.
— smed se Mattis Laurensson smed.
— timmerman 68, 177.
— Tomasson 93, en av de tjugofyra 13, å hustruns vägnar arvinge till Hans Lambriktsson, arvsuppgörelse efter denne 123 ff., tvist om arvsuppgörelsen, vad till riksrådet 125 f., 256, uppgörelse med Hans Dingstad om arvet 359 f., med svågern Jakob Jönsson 411, uppgörelse om mur med Olof Finne 199; hans hu se Elsaby, systerdotter till Hans Lambriktsson.
— Trolle 414, 582.
— Vilfang, hans änka se Birgitta.
— Ödgersson, på stadens skepp 164.
Mauricius (Mar-) van Dalen, köpsven, 61, tvist med borgmästaren Nils Persson 416, 423, ohöviskhet mot tre rådmän 448, har mist gods på ett i Danzig befraktat skepp 453, 455, 459, 460 n., 464, 468, mist gods (koppar) genom Axel Olssons kaperier 467, mellanhavande med Jöns Andersson 548, stämning 606, 608.
Maysa Eriksdotter, Erik lekares på Norrmalm piga 560, (562).
Meckele(n), Mecheln (Meckelle, Meckelin), van, se Augustinus, Claus.
Meclare se Claus.

Meinstrup (Meyenstorp) se Henrik.
Meleman se Hans.
Meybom se Hans.
Meideborg (Meyenborg) se Örjan.
Melker [? Löwenberg, TB I], hans hu se Margit.
Meneka (Meneche, Menicka) Stenbrink, har fått sin skuld till hu Katarina Anders Jonssons efterskänkt 64, bestulen av sin dräng 203, mellanhavande med Peder Mikelsson 325, 371, 373, med hu Katarina, Olof Jönsson Hand i säcks änka 326, 328, 329, edgång 363, 373.
Mentz se Tile.
Mereta (-the, -tha, Merita, Märta, -tta), dole Albrekts änka, 157, 289, 297, 430, 473, 484, 501, får ej bära dandekvinnodräkt 129, mellanhavande med Erik Olsson 130, 134, mellanhavande med en köpsven om humle 277.
Messman (Messeman, Mesman) se Herman.
Metta Höna, hennes bonde 609; jämf. Anders Höna.
Mikael Hildebrand, ärkebiskop av Riga, han eller hans sändebud väntas till Stockholm (373).
Mikel (-ll, Mickel).
— [trol. olika personer] 216, 499.
— tysk, anklagad för våldtäkt 562.
— i Björnlunda, herr, präst 31.
— i Rocksta 501.
— i Skärsätra, bonde 494*, 496*.
— i Sunnansund på Gålön 322.
— från Virmo, stulit, avrättad 20.
— van der Aa 526; jämf. Margareta van der Raas.
— Andersson från Västerås 14, 15.
— bagare, hot och ohöviskt tal mot kämnären Joan Svensson 63*, 65; —:s hu se Sigrid.
— Björnsson 12.
— dragare 57, 115, 158*, 471; hans hu (vid Järntorget) 520.
— Elafsson 144.
— Finne, anklagad för tvegifte 77.
— fiskare, hans dräng 611.
— Ingasson 607.
— Jensson se Jönsson.
— Jute, dräpt av herr Knut Alfssons tjänare 171, 172.
— Jute 194, »östan mur» 526, anklagad för mord på sin hu 187, frikänd 188, bjuder upp en gård 590, 592.
— Jönsson (Je-) [sedermera rådman] 494, en av de tjugofyra 12, 327 (södra kvarteret), mantalsskr. i södra kvarteret 88, 144, kvartersmästare och mantalsskr. i södra kvarteret 12, 497, över förlikningar 19, 595, rannsakar om fastigheter 522, arvskifte efter hans hustru Ingegerd 127 f.
— [Jönsson] Rauka 46, 356, 370, 535 n. 4, rannsakar ang. pigor i södra kvarteret 98, stämning 376, 377, rättegången mot hans hu 235—239, betalar bot för den av hans hu dräpta pigan 272, säljer gård västantill 285; hans hu se Dorotea.
— Jönsson (Je-) skräddare på Korntorget [Remer Rövares måg, JB II nr 1064; jämf. ang. identiteten TB I s. 119 f., ÄB s. 98 och JB I nr 778], köper stenhus västanmur 319, skall köpa ett hus av s. Örjan 285, uppgörelse om arv med styvdottern Cristinas make Martin Ryaner 505 ff.; hans hu se Greta, Erik Tolks änka; jämf. Mikel skräddare.
— kalkrörare, hans hu 194.
— kannegjutare, hans bod 421, avl., arv efter honom 584; hans broder se Jöns Mikelsson; hans moder se Katarina; hans svåger se Knut Mansson i Lideby; hans hu 421, 584.
— Karlsson [? frälseman; jämf. Styffe, Skand. s. 349 och ULB s. 109], hans fordran av Otte Brakel 159.
— Clausson 14.
— klensmed 30, 45, 49, 59, 63, 87, 89, 115, 127, 265, kvartersmästare i västra kvarteret 12, rannsakar

ang. pigor i västra kvarteret 98, skattningsman 29, 38, rannsakar om murar etc. 50, 104, mälisman 78, över arvskiften 54, 72, 112, bjuder upp tomt västanmur 104, avl. 185, hans arvskifte med styvsonen Anders Olsson 185 f.; hans änka se Sigrid; hans drängar se Anders, Nils.
Mikel Kock, brottsling, förvisad från staden 210, 214.
— koppardragare, hans hu se Margit.
— köttmångare, store, avl., hade skänkt gård till Bykyrkan 334, 341 f.; hans hu se Margareta.
— Laurensson, köper gård västanmur 111, säljer gård på Strand 120.
— Mansson, född i Reval, förvisad från staden 393.
— Mikelsson dragare 153.
— Mikelsson, född i Sysmä sn, Finland, dråpare, avrättad 379.
— muramästare, rannsakar om mur 508, olydnad 582; hans dräng 611.
— Nicolai, [kloster]broder, i Sigtuna kloster, ärver sin broder Lasse Falkensten 580.
— Nilsson [olika personer?] 1, edgärdsman 472.
— Nilsson, frälseman, herr Gustaf Karlssons [gumsehuvud] fogde 182, förbön för brottsling 447.
— Nilsson, borgare i Danzig 618 (bil.).
— Olsson [flera personer?] 19, 88, avl., arv efter honom 176.
— Olsson, stulit, avrättad 194.
— Olsson, lös dräng, stulit, förvisad från staden 227.
— Olsson 523.
— Persson, dräpt 56.
— Persson [en eller två] 85, köper en tomt i Vårbafjärdingen 314; —:s hu 34.
— Persson, avl., hade köpt en gård 76; hans änka se Katarina.
— Persson, Per kopparslagares dräng 380.
— stadens pulvermakare, anställnings- och lönevillkor 339, 421 f.
— Rauka se Mikel [Jönsson] Rauka.
— skeppare, Olof Mikelssons dräng, har mist egendom genom eldsvåda 537.
— skomakare (sutor), bevittnar arvskifte 22, bjuder upp en gård 400; hans broder se Nils skomakare; —:s änka se Johanna.
— skrivare, avl., hans gård 156, 273.
— skräddare 30, 202 n., rannsakar ang. pigor i västra kvarteret 98; jämf. Mikel Jönsson skräddare.
— spännare, borgare i Enköping, arv efter brodern Laurens tunnbindare 401.
— Stensson, hans båt 59.
— Svarte [kyrkovärd 1481—1487, jämf. SK I s. 83, och ÄB], skattningsman 38, rannsakar om murar och dropprum 21, 38, 50, 65, fullmäktig vid arvskiften, förlikningar m. m. 174, 175, 208, 224, 227 n., hans prebendahus [jämf. SK I s. 35 f.] 407, hans befattning [som kyrkovärd] med tegelbruket i Horn 595, i övrigt omnämnd 43; hans hu se Elin; hans dräng se Olof Jensson från Hattula.
— unge, hans hu 49.
— Västgöte, rådman, 27, närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, bjuder upp ett stenhus på en prästs vägnar 48; hans änka se Ingrid.
— åkare 25, 234, 356, 497.
Mille se Hans.
Millener se Hans.
Minden (Mynden), van, se Hans.
»Min fru» se Ingeborg Akesdotter, Sten Stures hu.
Moysse (Moyss, Moyssen) se Jakob, Lasse, Sven Joansson.
Mugge, Muggel se Gotskalk; jämf. Henrik Pedersson och gatureg.
Mulle se Henrik.
Mus (Mwssz, Mwsse) se Jöns.

Must se Olof.
Myre se Sven.
Mysslaff se Henrik.
Mäktil [Peder Lybekes änka, se JB I nr 798], anspråk på tomt m. m. 176.
Mölnare, Mölnere se Hans, Tomas.
Mönster, van, se Engelbrekt.
Mörsen (Mörssin), van, se Fredrik.
Mörth se Birgitta, Villam.
Mössing se Jachim.

N.

Nacke se Nils.
Nalingeburg (-gh) 597.
Nampsi se Alexius.
Nasken, van, se Asken, van.
Neb se Hans.
Nichu se Paw.
Nils (Niels, -ss, Niclis, Nichels, Nyelz, Nyelss).
— Anders skrivares dräng se Nils Jute.
— Jap Manssons gäst 18.
— i Martin skomakares tjänst 5, 6.
— Mikel klensmeds dräng 115.
— Nils Hvits dräng 184.
— »som tjänte på malmen», skogsdrivare 11, 13.
— »med huvudet» se Nils Persson.
— i Bredagränden 576.
— i vinkällaren 508.
— i Husby 79.
— i Högby 324.
— i Kalvshälla se Nils Olsson i Kalvshälla.
— [Persson, TB I s. 259] i Rinkeby 98*.
— herr, i Sparrsätra [jämf. TB I], hans hus 7, säljer stenhus (kallas här: »fordom kirkioherre i Sparsätra») 184 f.
— Andersson 11*.
— Andersson, borgare i Åbo 198.
— Bagge (östantill 382) 47, 254, 454, 520, 545, mantalsskr. i östra kvarteret 88, rannsakar ang. pigor i östra kvarteret 98, en av de tjugofyra (östra kvarteret) 396, fullmäktig vid arvskifte 527, köper hus av styvsonen, broder Hans Philippi 382; hans hu se Katarina.
— Barkop, avl., arv efter honom 150.
— [Olavi], biskop i Växjö, hans kaplan mottager Claus Skels kvarlåtenskap 605.
— Bock 311.
— Bosson [Grip], väpnare, riksråd, närv. i rätten 378, hans landbo vid Vinäs 500, 502, 503, edgärdsman för Erik Trolle 544 n. 2.
— bottnekarl, skeppare, hans dräng se Tomas Matsson.
— Brahe (Brage), dansk riddare, hans hu se Magdalena.
— Brask 31, köper källare av Bykyrkan 47, hans hus 47.
— dagsverksman 370.
— Dobbin, [rådman], avl., hans stenhus och lösöre uppbjudas 65, skuld till Själagården 99, panter uppbjudas 170; hans änka se Gertrud.
— dragare 200, edgång 261, 262; —:s hu se Birgitta, Anna.
— Elifsson i Odensala sn 606.
— Eriksson, herr Knut Alfssons tjänare, dråpare, avrättad (171), 172.
— Eriksson [Gyllenstierna], herr, riddare, riksråd, 233, närv. i rätten 207, 208, 378, 381, 389, 460, 463*, förbön för felande 168, 459, har tagit dråpare ur Gråbrödraklostret 171 f., tog en tjuv till sig 180, hans bröllop 225, 276, hans fordran av Henrik Babbenhuse 111 f., hövitsman på Kastellholm, bemedlar förlikning mellan Erik Johansson [Vasa] och Stockholms stad 457 f.; hans hu se Sigrid; hans tjänare se Tomas.

Nils Fadersson [sparre], herr, riddare, riksråd, närv. i rätten 378, 389.
— Finne, herr, präst, [prebendat vid s. Katarinas prebenda, TB III s. 97] 560.
— fiskare 43.
— Fossamågen se Nils Hansson, Fossamågen.
— (grov)smed 113, 141.
— grytagjutare 561.
— guldsmed i Arboga 345, 346.
— Gunnarsson skräddare 41, 75, 129, 242, 261, 319, 431, 512, 535 n. 4, 559, 601, »svåger» (svärson) till Henning Kocks änka, förvärvar dennes gård i Botvid grytagjutares gränd 100 [jämf. TB I s. 313], har stuckit sin dräng 117, 134, bjuder upp pant 451, pantsätter en gård 592, 606; hans dräng se Magnis.
— Götkasson 301.
— Hack [i Häckeberga, Skåne], danskt riksråd 554, 556.
— Hawlain, Hagulagu 116, 117, 240, 255, 263, 307, 311, 380, får avstå bod och källare 21, beskylld för att ha hjälpt en mandråpare att undkomma 423, okvädinsord 299, fullmäktig vid arvskifte 401, borgensman för en man från Raumo 444, 495 f., 498, (499), hans befattning med arvet efter Anders Finne 591, 599, 604, hans skepp 609.
— Hansson, Fossamågen [måg till Hans Foss(e) ?], 59, 270, 431, 453, 454, 604, 607, stämd 419, 420, mellanhavande med Peder Mikelsson (ang. järn) 516, 530, 531; (densamme ?) »vid myntet» 422.
— Hansson, underlagman i Norrbotten, håller ting i Luleå sn (475), 476.
— Helsing, handel med kittlar 15, lejdad för gästagods 24.
— Helsing i Bergby 79.
— Hemmingsson, säljer jämte brodern fäderneärvd gård i Laurens Japssons gränd 253; hans fader se Hemming i Rörby; hans broder se Hans Hemmingsson.
— Hermansson, verkmästare, mellanhavande med rådmannen Peder Jönsson 126.
— Hoffman 244, 325, 431, 493, 519, 596, fraktat malt på sitt skepp 54, bjuder upp silverpant 428*, 432.
— Hvit 130, mantalsskr. innan mur 2, 23, en av de tjugofyra 13, (innan mur) 327, rannsakar ang. pigor innan mur 220, stadens syllsättare 319, 330, 333, 441, 518, 545, avl. 585; hans änka se Katarina; hans dräng se Nils.
— Ingasson 501.
— Ingevalsson 91.
— Jensson se Jönsson.
— Joansson, hans broder 535 n. 4.
— Jute 274.
— Jute, Anders skrivares dräng, i tjänst hos Ivar Axelsson, övervåld mot en borgare (88), 89, 93.
— Jute, Ivar Axelssons fogde [i Åkerbo härad, TB III s. 209], köper gård i Cristina Storbekes gränd 114.
— Jönsson (Je-) [en eller flera] 26, 59, 162, 187, 244, 271, 290, 514, i tolvmannanämnd i brottmål 241, i fjortonmannanämnd 540, har köpt späck 9, misshandlad av Anders stadstjänare 156, 160, 162.
— Jönsson (Je-) skrivare, rådman (från 1488), 49, 87, 88, 151, 199, 307, 378, 424, 534, 569, 577, 596, 604, mantalsskr. för västra kvarteret 48, 588, nyckelbevarare för norra inre tornet 202, kämnär 1488—89 266, 552, mottager stadens silver i förvar 266, avlämnar det 343, antecknad som icke närv. i rätten 388, bjuder upp panter 68, 78, 272, 448, 516, 607, över arvskiften, förlikningar m. m. 140, 175, 185, 287, 385, 399, 449, 483, 524, 543, 544, 562, 571, 595, 610, rannsakar om mur 104, om fastig-

heter 522, testamentarius för hu Gunnild, Henrik Mulles änka 264 f., hans befattning med Arvid Olssons dödsbo 388, 392, har anammat avl. Hans Ulfs nycklar (579), 582, ålderman för s. Barbaras gille 560, förvärvar å gillets vägnar gård 276, mottager och säljer en gård å dess vägnar 566, 576, 586, beskylles för horsbrott 16, tredje penning 58, inteckning i skepp 108, köper av Henrik Mulles arvingar tomt på Norrmalm 258, hans byggning vid Norra strömmen 387, har köpt vax 141, hans gård 273, tvist med skeppar Bo om salt 284, mellanhavande med hu Gertrud, Olof Hinsassons 393, 534, med Kunse smed 596*, 597; hans bastueman 596; hans hu se Ingeborg.

Nils Jensson Styng, Styngx [sedermera rådman], en av de tjugofyra (södra kvarteret) 396, mantalsskr. i södra kvarteret 588, hans hus 530, mellanhavande med Joan Lindorm, kallas [Joan] Styngs måg 507, 520; hans hu [Anna], dotter till Joan Styng, dotterdotter till hu Ramfrid, Eskil Hoppeners (300), 530.

— Jensson, dräng hos Engleka Sandersson, drunknad, arv efter honom 201, 215; hans broder se Anders Nilsson i Kalans.

— Jensson, Per Mikelssons gäst 611, 612.

— Jensson på malmen 372.

— Jönsson (Jonsson) i Lappfjärd 52, 90.

— Jensson, borgare i Åbo, mottager arv på sin svärmoders vägnar 22; hans svärmoder se Birgitta i Mummes (?).

— Kagge, frälseman [Elgenstierna IV s. 81, tab. 4] 19; hans tjänare se Lasse Andersson.

— Karlsson 98, 177, 254, 311, 313, 550, bötar för edsöresbrott, har förpint sin tjänstepiga 331.

— Clausson [sparre till Vik], väpnare, riksråd, hövitsman på Älvsborg 381, närv. i rätten 378, 389, närv. vid Lindorm Björnssons bröllop 4, tvist med Ivar Axelsson om Målhammars gods 23, 381.

— Clausson, mottager (år 1474) ett halvt stenhus östanmur i medgift med hustrun 86, den andra hälften i huset säljes efter hustruns död 348, 368, okvädad 7, får lejd för gästaskuld 87, mellanhavande med hustruns styvfader Otte Henriksson 182, med svärmodern hu Cristina 368; hans hu se Katarina Jonsdotter.

— Knagh 230, 321.

— Kock, avl., hans gård 168, har skänkt gård till Krokeks kloster 371, gården inlöses av hans arvinge Jöns Nilsson i Bensbyn, tvist om arvet 371 f., 475 f., (477); hans hu se Cristina.

— Laurensson 78, 105, 260, 363.

— Laurensson, Laurens muramästares gäst 54.

— Laurensson på malmen 131.

— Laurensson västantill, hans hu se Anna.

— Laurensson, nämndeman i Luleå sn 476.

— Laurensson i Åbo 359.

— Mansson (Mangsson, Magnusson), rådman, föreståndare för våghuset, 2, 144, 155, 156, 164, 167, 198, 377 f., mantalsskr. innan mur 497, 588, rannsakar om kyrkbänkarna 108, övervakar vårdskrivaren 151, över arvskriften, köp, förlikningar m. m. 156, 158, 163, 229, 276, 287, 446, 449, 483, 543, 562, 581, 606, skall syna brandredskap m. m. 201 f., föreståndare för s. Cristofers prebenda 519, antecknad som icke närv. i rätten 602, hans gård uppbjudes 82, hans gård omnämnes 360, hans skuld till avl. Hans Dene i Lübeck 279, uppbörd av arv å stadens vägnar 354.

Nils Mansson 473, 580, 603; identisk med nästfölj.?
— Mansson Urväder 520, 561, köper bryggarehus i Badstuvugränd 78, köper ett stenhus i Stenbastugränden av s. Katarina gille 147, har kastat rotabrevet för näsan på Bengt Smålänning 109, misshandlad 202, vittne i målet mot Peder skinnare 245 f., bötfälld 244; hans hu se Gertrud; hans syster se Cecilia.
— Mangsson i Tuna [Biskopstuna, se JB II nr 990; jämf. Kellerman s. 5, 7], frälseman 31; hans tjänare se Anders Tordsson.
— mäster, skolmästare 144.
— Nacke från Mörkö sn, ombud för Mörkö kyrka vid återförvärvande av tjuvgods 377.
— Nilsson dragare 515.
— Olsson [en eller flera] 51, 59, 60, 102, 103, 123, 275, 301, 549, 614 n., uppbjuder tomt 2, säljer tomt 8, brott mot vapenförbud 120, »besetning» i kvarlåtenskapen efter hu Valborg (trol. Claus Rytings änka) 143.
— —:s hu se Elin Ölinbergsdotter.
— Olsson, arvskifte efter fadern Olof Tavast 181; hans styvfader se Anders Staffansson.
— Olsson dragare 152 f.
— Olsson »finnen östantill», Finne 445, 538, 581, rannsakar ang. pigor i östra kvarteret 429, mellanhavande med Gregers skinnare 202, 335, 362, 363, okvädad 533, 536.
— Olsson galne, skeppare 507, mellanhavande med Björn laxekarl 305, 311, med Sven Svensson 305, 356, har tillbytt sig ett skepp för ett hus 525.
— Olsson på malmen 129.
— Olsson från Kalmar, tjuv, avrättad 192.
— Olsson i Kalvshälla 98*.
— Olsson i Slotthereth 618 (bil.).
— Olsson, arvinge (broder?) till hu Cecilia, Henrik Serkensos 71.
— Olsson, född i Vånå sn vid Tavastehus, Spores tjänare, stulit, avrättad 521.
— Persson, avl., två silverskedar säljas till hans själarykt 84, har fått medgift med sin hu av Björn laxekarl 143, kvarlåtenskap efter honom (134), 136, 143; hans hu se Anna.
— Persson (Pedersson), herr, borgmästare, har lyst burspråk (ämbetsåret 1482—83) 9, närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, sittande borgmästare 1484—85 45, 50, 69, 1486—87 143, 167, 194, 1488—89 266, 273, 284, 302, 318, 324, 330, 331, 334, 336, 338, 339, 341, ställföreträdare för Bengt Smålänning som sittande borgmästare 411, antecknad som icke närv. i rätten 357, deltager i beslut om stadens barsa 377, fullmäktig vid arvskifte 181, hans hus östanmur 128, bjuder upp hus 284, 285, 587, anspråk på hans gatubodar och källare under kanslershuset 135, köper stekarhus i kanslersgården 150, har köpt kanslern Claus Rytings hus, som dennes son Erik Ryting vill återlösa (135), 281 f., 305, 317, 478*, arvsuppgörelse med styvbarnen 175, 331 ff., tvist med Mauricius van Dalen 416, 423; hans hu se Lycka; hans styvbarn se Hans Priwalk, Elsaby, Hans Holmgerssons änka, och Gertrud, Nils Dobbins änka.
— Persson 172, 225, 262, 380, 387, dömd för flärd vid försäljning av salt 105 f.; hans hu 206, 280; jämf. Nils Persson i Helvetet och Nils Persson med huvudet.
— Persson, biskop Kort Rogges tjänare 107.
— Persson i Helvetet, arvskifte efter

hans hu Margareta Laurensdotter 167.
Nils Persson med huvudet, östantill [skeppare, TB III s. 289] 203, 322, 400, 410, 478, 524, hans och hans hustrus mellanhavande med Tile Hampa och dennes dräng 400, 409, stämd av Markus skipman 417, tvist med denne 419*, 424, frånv. från Stockholm, på sjöfart 424, skuld till mäster Örjan bårdskärare 325, gör anspråk på gård efter Olof Jönsson Hand i säck 322, 324, 425, 432; hans hu 432, 566.
— Persson sadelmakare 276; jämf. Nils sadelmakare.
— Persson i Pargas sn, broder och arvinge till hu Ingeborg, Peder Bagges hu 272, 274; hans bröder se Laurens Nilsson i Pargas sn och Laurens Jönsson i Brännkyrka sn; hans systrar se Gertrud, Olof mölnares änka, och Margit i Pargas sn.
— Persson i Västberga, bonde, vittnesmål 448.
— Persson i Ångermanland 256.
— sadelmakare 363, 607*; jämf. Nils Persson sadelmakare.
— skeppbyggare, skeppmästare, edgång 289, 290, borgen å hans vägnar 297.
— skomakare 22; hans broder se Mikel skomakare.
— skrivare, se Nils Jönsson skrivare.
— skrivare, anställd hos fru Birgitta, Nils Stures hu 452.
— skrivare köpsven 607.
— skräddare, Lagens måg 221; jämf. Elsaby Laghens.
— slaktare, hans hu se Anna.
— Sleger, herr, präst, vittnesmål om Lasse Brade 532.
— Slängh, herr, präst 72.
— smed, se Nils grovsmed.
— Staffansson, olaga köpslagan 90.
— Staffansson (i Pargas sn) 383.
— Staffansson i Tibble i Litslena sn 212.
— Stobbe i Tjöck 90.
— Sture, herr, riddare, riksråd, 289, lyser å Sten Stures vägnar burspråk 5, (ämbetsåret 1482—83) 9, förbön för brottsling 2, närv. i rätten 3, 7, 207, 208, 294—297, 378, 380, 389, 456, 463, 470, 487, 488, 491, 492, 549 f., 552, 563, 572, vad till honom och Sten Sture 162, skall yttra sig om myntmästarens [Hans Graves] begravning 218, mottager Karl Karlssons ägodelar 298, förbjuder export av lax 297, har utfärdat olagligt brev om ett hus 392, löftesman för hu Anna, Evert Ochtorps änka 488, hans försvarelsebrev för Joan Japsson Darre 504; hans fogde 1, se vidare Olof Andersson, Birger; hans tjänare se Amund, Anders Bengtsson skeppare; hans hu se Birgitta.
— sutor i Bensbyn, se Jöns Nilsson sutor.
— Svensson 104, 431.
— timmerman 4, 14, 18, tvist om husalön 376, 415.
— Tomasson från Polen, fader och arvinge till Tomas bagare vid Norra port 284.
— Torbjörnsson, får gård av hustruns faster hu Lussi bottnekarls mot livstidsförsörjning 398.
— Urväder, se Nils Mansson Urväder.
— Vestman, säljer gård 155; hans syster 155.
— Öndsson i Bringen i Självevads sn, uppburit mansbot för sonen Siurd Nilsson 132.
— »Östher jute», skomakare, olovligt arbete 138.
Nitze se Hans, Örjan.
Nyentorp (Nyientorp) se Albrekt, Gerd.
Norby se Jesper.
Nordman se Anders Jönsson.
Nörden, van, se Helmik.

O.

Ochtorp se Evert.
Odinskarl se Ragvald.
Oldenburg (Oldenborch), skeppare, se Henrik.
Olich (Ölick) se Gerd.
Olof (Olaff, Oleff).
— [olika personer] 296, 412.
— bonde 48.
— Anders bagares dräng 452.
— Henrik Kyles dräng 133.
— Jon köttmångares dräng 493.
— Jöns kopparslagares dräng 193.
— i tornet 164; jämf. Olof Andersson i tornet och Olof Persson i tornet.
— [Bengtsson, även kallad Olof Kuste, Bengt Finnes son och Jakob Kustes styvson, TB I s. 185 och TB III] i Borgby [Fresta sn], herr, präst 32; hans tjänare se Peder.
— i Bromma, herr, präst [jämf. HLG I s. 86, TB III s. 255] 285.
— i Bägersta 53.
— i Bällsta 173.
— i Horn, se Olof Olsson i Horn.
— i Långarnö i Villberga sn 607.
— Algotsson, smedsdräng på slottet, stulit, avrättad 127.
— Andersson, avl., hans änka se Katarina.
— Andersson östanmur [sedermera rådman], mantalsskr. i östra kvarteret 176, 198, en av de tjugofyra (östra kvart.) 396, köper stenhus östanmur 80, säljer en halv mur 367, köper hus östanmur av s. Barbara gille 576, klander mot köpet avvisas 585 f.
— Andersson, ärver jämte moder och syster en avl. syster, hu till Henrik Olsson 617 (bil.).
— Andersson [obestämt vilken] 24, 33, 65, 102, 376, 399, 431, 514, 527, 583.
— —:s hu se Margareta.
— Andersson skeppare, tvist om frakt 457.
— Andersson i tornet (östantill 450) 431, vittne vid köp 450; jämf. Olof i tornet.
— Andersson, Nils Stures fogde, han och hans svenner sätta borgen 289, 297.
— Andersson, Martin Botvidssons dräng i Strängnäs, arv efter Mikel Olsson 176.
— Andersson från Bro sn, rövat, avrättad 512.
— Andersson i Urkula i Tövsala sn, ärver Margareta Laurensdotter, Nils Perssons i Helvetet hu 167.
— Andree, herr, [prebendat], tillförordnad kyrkoherde i Storkyrkan 137, ålderman i Helga lekamens gille 304 f., 456, 492; kallas herr Olof »prosten», är löftesman för en djäkne 92.
— Bagge i Mattnäs i Finnströms sn, Åland, arv efter sonen Henrik Olsson 151 f.
— Beck, i tolvmannanämnd i brottmål 241, kravmål (?) 430, 445, 457.
— Bengtsson smed 2, 49, 98, 139, 185, 254, 269, 325, 352, 385, 483, 498, 559, 581, rannsakar om pigor (västra kvarteret) 98, nyckelbevarare för norra yttre tornet 202, mantalsskr. i västra kvarteret 391, en av de tjugofyra (västra kvart.) 396, edgång 463, tvist om ett bälte 477; hans hu 385, 397, 398, 399, se vidare Anna; hans broder se Gunnar Bengtsson; hans dräng 49; jämf. Olof smed.
— Bengtsson, Peder Jönssons husman 136; hans hu se Valborg.
— Bengtsson sutor; hans hu 473; jämf. Olof sutor.
— Bengtsson, byfogde i Arboga 19.
— Bengtsson i Nyköping, hans fordran av avl. Hans Kölnare överskärare 589, 590.

Olof Biur 30, avl., hans hus 278*; jämf. gatureg.
— Björnsson 56.
— Björnsson i Tullinge, bonde, vittnesmål 448.
— Boman 107, 234, 356.
— Bosson skinnare (östantill 424), 535, tidigare anställd på slottet, inträder i skinnareämbetet 326, bördar en gård på Skomakaregatan å hustruns vägnar 337, värjer sin hustru mot beskyllning för horsbrott 351 f. (jämf. 326), uppsäger sitt burskap 424; hans hu se Katarina Laurensdotter; hans dräng 585.
— Brenning 344.
— [kloster]broder, se Olof Nilsson.
— bältare 33, 45, 99; jämf. Olof Siurdsson bältare.
— bältare, avl. 224; hans dotter se Birgitta, Mattis Vilfangs änka.
— Drake 13, 178; hans hu 508.
— Elaffsson (Eliffsson), [sedermera rådman] 192, 225, 333, 367, 445, 454, 488, 533, 540, 549, 580, mantalsskr. i södra kvarteret 176, skall rannsaka ang. pigor (södra kvart.) 220, 429, en av de tjugofyra (östra kvart.) 396, olaga köpslagan 84, edgång 412, 414, 579, 582, bjuder upp pant 473, borgensman för Henrik Cristoffer 477, (480), 482, har köpt tjuvgods 487, mellanhavande med Hans Withenborg 578, 601.
— Eriksson 391, 567.
— —:s hu se Ingeborg.
— Eriksson, tjuv, avrättad 56.
— Eriksson i Odensala sn 606.
— Eriksson i Åbrunna i Österhaninge sn, edsöresbrott 605.
— Eriksson, Jeppe Gutes dräng 150.
— [Eriksson] Finne (västanmur 449) 64, 128, 175, 192, 254, 304, 505, skattningsman 29, hans hus i Gråbrödragränd 41, upplåter mur till Mattis Tomasson 199, bestulen på järn 133, Peder Arvidssons värd och testamentarius 349, säljer gård västanmur 449; hans hu [Margareta] rannsakar ang. pigor i västra kvarteret 98, 220; hans dräng 128.
— Finne, Jesper Norbys dräng, har behållit hittegods, stupaslås 126.
— fiskare, se Olof Nilsson fiskare.
— Fuglabroch, stulit, avrättad 421.
— gillessven 215, 540.
— Gregersson i Ulfsby 543.
— grovsmed 89; jämf. Olof smed.
— grytagjutare, bestulen 493, avl., hans testamente 510; hans änka se Katarina.
— Hand i säck, se Olof Jönsson Hand i säck.
— Hakonsson (Hakansson) 525, har slagit Hakon Jonsson 133, fridlysning dem emellan 136, oärligt tal i skotthuset 521.
— Hakonsson (Hakansson) i Mälby på Muskön 216, 218.
— Hansson 421, 558, 560, har begått dråp i nödvärn, skall böta 56, mottager av sin svärfader Henrik Finne Hielmholt en gård i Martin Lindorms gränd 329 f., gårdsbyte med Olof Jönsson (sutor) 439 ff., okvädinsord 533, 536; hans hu 440; hans hustrus broder 533, 536, 560.
— Hartviksson, arvinge till Olof Hinsasson 479.
— Helsing [en eller flera] 24, 26, 36, 43, 138, 231 (västantill), 299, handel med kittlar 15, okvädinsord 106, tvist med Erik Gislasson om huslega 383, 384, handel med järn 437; hans dräng avrättad för stöld av järn 445.
— —:s hu 357 (här: vid Södra port).
— Helsing köttmångare, avl. 301.
— Hemmingsson 30, 64, 76, 114, 119, 198 n. 3, 201, 230, 321, 383, mantalsskr. i västra kvarteret 2, kvartersmästare (västra kvarteret) 12, en av de tjugofyra 13, (västra kvart.) 327, i tolvmannanämnd i brottmål 187, 188, avl., arvskifte

efter honom 384 f.; hans hu se Ragnild; hans syster se Elin Hemmingsdotter, Peder Gaases hu; hans systerbarn se Martin Laurensson och Olof Staffansson.
Olof Henriksson 302, 346.
— Henriksson, förvisad från staden 37.
— —:s hu se Katarina.
— Henriksson åkare 234.
— Henriksson i Arepe i Woyma (?) sn, Finl., ärver sin dotter hu Cristina Esbjörns 157.
— Hinsasson 328, 331, avl. 393, arv efter honom 479, 484; hans änka se Gertrud.
— Hollingersson, avl. [jämf. TB I s. 343, 344], hans söner i Finland göra anspråk på honom tillhörigt järn 270, anspråk på honom tillhörig koppar 275.
— Hoppener (Hoppaner) 392, en av de tjugofyra (västra kvarteret) 395 n. 5, 396, har en avl. köpsvens gods i förvar 609 f.
— Ingemundsson i Klöv i Bro sn 147.
— Ingvarsson på Färingön, såramål 494, 496.
— Japsson, avl., ärves av brodern Erik Japsson 114.
— Japsson [en eller flera] 146, 195, 270, 496, bjuder upp ett breviarium 58, upplåter gård på Norrmalm till sin fränka hu Birgitta, Joans änka 193.
— Japsson östanmur, östantill, förvaltare av del i arvet efter Hemming Olsson 394, 395, 413.
— Jensson se Jönsson.
— Jo(a)nsson, tvist med rådmannen Anders Jonsson om dropprum [jämf. TB I s. 115] 14, har köpt en källare av Jap Olsson 117, avl., hans kvarlåtenskap anammas av Stig Wigilsson 161.
— Joansson 290, 493.
— —: s dräng 486.
— Jonsson blinde, hans dräng 500.
— Jonsson, syskonbarn till Cristina Andersdotter, Olof Nilsson fiskares hu 195.
— Joansson, Syltakona son, avl., hans gård och testamente 545, arv efter honom 593.
— Joansson vid kyrkogården 211.
— Joansson Svin 299; hans hu 299.
— Joansson från Norrköping 375 f., 391, 392.
— Joansson i Petsmo by 280.
— Joansson i Tibble i Litslena sn 212.
— Jute 567.
— Jönsson (Je-) [en eller flera] 62, 116, 214, 271, 296, 322, 344, 391, 560.
— Jönsson (Je-) [sutor, JB II nr 1128] gör gårdsbyte med Olof Hansson 439 ff.; hans hu se Marta Olofsdotter; jämf. Olof sutor.
— Jönsson (Je-) Hand i säck, avl., anspråk på hans gård östantill [jämf. TB III s. 333] 324, 425, 432; hans änka se Katarina.
— Jönsson i s. Örjans gård 463.
— Jönsson i Eneby i Kalmar sn 83.
— Jensson i Fågelbro 558.
— Jensson från Hattula i Finland, Mikel Svartes dräng, tjuv, avrättad 130.
— Jönsson i Segersböle 430.
— Jönsson (Je-) i Uppsala 211, rådman 543.
— Jönsson i Ösmo 609.
— Karlsson [olika personer?] 30, besitter gård östantill 76, befrias från skatt, vård och dagsverke 344.
— Karlsson i Enköping 344.
— Kettilsson (Kedelsson) 74, 387, hans måg 433, se vidare Anders Ragvaldsson och Peder Olsson; hans hu 373; jämf. gatureg.
— Kirves, Sten Stures tjänare [jämf. FMU IV och V], avl., arv efter honom 22; hans moder se Birgitta i Mummes (?).
— Clausson dragare 57.

Olof Clemitsson 596.
— klockare 595.
— Knap, hans hu se Elin.
— Knutsson från Åker, tjuv, avrättad 13.
— Kock 98, hans gård 338, 367, köper hus i Laurens Japssons gränd 253, gör anspråk på gård, gården tillerkännes honom 363, 367; hans hu se Margit; hans styvson 253.
— kopparslagare 67, 533; hans dräng 158; jämf. Olof Cristiernsson kopparslagare.
— Cristierni, herr, präst 473.
— Cristiernsson kopparslagare, mellanhavande med Lindvid Olsson 97; jämf. Olof kopparslagare.
— Kuse(n) se Olof Mikelsson Kuse(n).
— Kylmerauta 95, avl. 123.
— Kyrffwes, se Olof Kirves.
— källarsven på slottet, stämning 431, 433.
— köttmångare 48, olaga köpslagan 153; mellanhavande med Jöns Snare 192, 233; hans dräng se Laurens Forkasson; jämf. Olof Helsing köttmångare, Olof Laurensson köttmångare och nästföljd.
— köttmångare i Gråmunkagränd, hans hu se Valborg.
— Lang se Olof Long.
— Laurensson [sedermera rådman] östantill 24, 51, 61, 102, 107, 113, 131, 410, 452, 454, 473, 532, 549, 551,[1] en av de tjugofyra (östra kvarteret) 396, fullmäktig vid köp och testamente 158, 382, 399, i fjortonmannanämnd i brottmål 540, rannsakar i en ägorättstvist 586, köper hus östanmur i Kerkows gränd [jämf. TB I s. 414] 7, hans gård östanmur 13, olaga köpslagan 138, arvinge till Olof Hinsasson 479, käromål om arv 541, tvist om en kjortel 499*, 504.
— Laurensson köttmångare 357, 607, fullmäktig vid husköp 25, tredje penning 520 f., hans hu se Ragnild.
— Laurensson sutor 130, 337, kravmål 323; jämf. Olof sutor.
— Laurensson, hans hu se Birgitta.
— Laurensson, »som tjänar Henrik Pepen», okvädinsord, skall arbeta åt slottsfogden 32.
— Laurensson, Lasse kopparslagares dräng 380.
— Laurensson i Björsäter i Östra Husby sn, arv efter systern Rikissa, Knut skräddares hu 129.
— Laurensson, »byggandes man vid Uppsala», arv efter morbrodern Hemming Olsson 393 f.
— Laurensson i Västervik, Tenala sn, fullmäktig vid arvsuppgörelse 112 f.
— lekare 139.
— Long (Lang) 183, 192, 208, 209, 219, 423, 468, 591, en av de tjugofyra (innan mur) 396, mantalsskr. innan mur 497, stadens syllsättare 573, 602, löftesman för Mikel Raukas hu 239, köper gård innan mur av Själagården, fastighetsbyte med »svågern» Erik Andersson 313 f., säljer en halv mur i sitt hus på Köpmannagatan 433, 456 f.; gård västanmur 613 (samma person?).
— länsman (i Västlands sn?) 618 (bil.).
— lögekarl 42, 427, köper en gård i Gråmunkagränd av Jakob lögekarls arvingar 373 f., i fjortonmannanämnd i brottmål 540.
— Mansson [olika personer?] 393, 603, arv efter brodern Henrik Pinnow 217.
— —:s hu se Kristina.
— Mansson, tjuv, avrättad 22.
— Mansson, rådman i Enköping, säljer till Jöns Andersson gård i Stockholm, ärvd efter Anders sadelmakare, och gård i Arboga, ärvd efter brodern Sone Mansson 259 f., mellanhavande med Olof Jönsson i s. Örjans gård 463.
— Mansson från Nysätra sn i Lagun-

[1] Om alla hänvisningarna gälla den blivande rådmannen, är tvivelaktigt.

da hd, beskylld för stöld i Bykyrkan 252.
Olof Mansson i Replot »i Norrbotten», har låtit skriva brev »under landets insegel», kvarhållen i Stockholm [jämf. TB III s. 399 f.] (576), 589 f.
— Matsson, rådman 3, 7, 164, 167, 251, 377, 391 (densamme?), närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, mantalsskr. i västra kvarteret 143, nyckelbevarare för Gråmunkatornet 203, fullmäktig vid arvskiften och köp 174, 204, 279, bjuder upp guld- eller silverpanter 15, 39, bjuder upp Nils Dobbins stenhus 65, Nils Manssons gård 82, ett stenhus 164, mellanhavande med Anders Olsson i Saari i Bjärnå sn 112 f., hans hus 121, inteckning hos Jöns Ervastesson 122, löfte för anklagad 122, bestulen av sin tjänare 130, okvädad 165, får ej lämna rätten, innan dom avkunnats 279 (densamme?), fullmäktig för Peder Dobbin 302, har förlorat gods (koppar m. m.) genom Axel Olssons sjöröverier 460 f., 466—468, edgång 502, 503.
— Matsson, slagsmål 130.
— Matsson, avl., arv efter honom 33.
— Matsson, redasven i Helgeandshuset, slagsmål 548, 550.
— Matsson i Mustasaari 280.
— Mikelsson [obestämt vilken] 5, 19, 81, bjuder upp gård 106, i tolvmannanämnd i brottmål 187, 188, har köpt del i gård 412.
— Mikelsson, får mansbot för sin broder 568.
— Mikelsson, hans smed får ej smida åt främmande 275 f.
— Mikelsson, »fogden» 484.
— Mikelsson Kuse(n) [sedermera rådman] 199, 215, 241, 251, 290, 292, 299, 370, 457, 470, 501, 545, 591, 612, mantalsskr. innan mur 116, kvartersmästare innan mur 497, en av de tjugofyra (innan mur) 327, 396, skänker gård på Skomakaregatan till s. Barbara gille 276, rannsakar om mur 508; hans hu se Katarina.
— Mikelsson skeppare, i porten [sedermera rådman och borgmästare], 171, 192, 248, 333, 344, mantalsskr. innan mur 226, tredje penning 189, gör anspråk på gård i Joan Lindorms gränd 193, hans hus i s. Nikolai port 376, 397, köper gård av Cristina, Laurens Skultes hu 523, 524, (532), 600, förvärvar tomt av Bykyrkan 528, fullmäktig vid arvskifte efter Henrik Kyle 323, förmyndare 535 n. 4; hans drängar se Rasmus, Jöns, Mikel skeppare; hans kock se Siurd Andersson; hans hu se Margit.
— Mikelsson på Själagårdsgatan 211.
— Mikelsson skomakare (sutor), gamle, bjuder upp gård [jämf. HLG I s. 129 f.] 326, 328, 330, hans gård vid Skomakaregatan 337, kravmål 322 f.; hans dräng se Jöns Boltman; jämf. Olof sutor.
— Must, herr, kyrkoherde i Myresjö i Kalmar län 451.
— [Pedersson, jämf. Kellerman], mäster, dekan i Skara, bevittnar arvsuppgörelse mellan rådmannen Joan Jönsson och Jakob, Vincencius och Laurens Vise 77, 90.
— mölnare, hans änka se Gertrud.
— Nilsson [en eller flera] 5, 6, 91, 222, 241, 473, en av de tjugofyra (innan mur) 396, i tolvmannanämnd i brottmål 90, köper gård vid Köpmannagatan 273 f., gården omnämnd 489, antages som skeppare på stadens ballingerer (jämf. nästföljande) 328.
— Nilsson, Claus skräddares sven och skipman 57, 189, 241.
— Nilsson, Sten Stures tjänare, övervåld mot honom 126.
— Nilsson, broder, i Svartbrödraklostret, uppgörelse med styvfa-

dern Laurens sporrasmed (klensmed) om arv efter modern hu Katarina Joansdotter 72; hans bröder se Birger Nilsson och Erik Nilsson.
Olof Nilsson fiskare 40, 46, 217, 275, donerar sin gård till Själagården 194 f., arvskifte efter hustrun 222, 233 f.; hans hu se Cristina Andersdotter.
— Nilsson, halte, skomakare, olovligt arbete 93.
— Nilsson, norsk riddare, död 1455, fader till Axel Olsson (555, 556); hans änka se Elitissa.
— Nilsson i Kimsta (Kinsta) 79.
— Nilsson i Toresta 147.
— Nilsson i Ängby, Lunda sn 607.
— Olsson 104, 391, 534.
— Olsson i Horn, tegelslagare 322, 595, köper gård västanmur i Bengt Smålännings gränd 419 f.
— Persson [olika personer?] 65, 91, 177, 205, 321, 454, 501, 509, 536, 537, köper gård västanmur 449.
— —:s hu 384, 509; jämf. Ingeborg, Margit, Birgitta Olof Perssons.
— Persson, Clemet Bengtssons gäst, Jöns Matssons stallbroder 249, 267, 311, 313, 336.
— Persson bottnekarl 290.
— Persson dragare 57.
— Persson sämskare 92, tvist om garn 263.
— Persson timmerman, dömd för våld, skall arbeta åt slottsfogden 28 f.; jämf. Olof timmerman.
— Persson västantill 261, 468.
— Persson östantill 261.
— Persson, Gets måg 363.
— Persson i tornet 192; hans hu se Katarina; jämf. Olof i tornet.
— Persson i Fågelbro 558.
— Persson i Juleta sn, arv efter brorsbarnen 226, 227 n.; hans broder se Gunnar skomakare.
— Persson från Pargas sn 520.
— Persson i Åckelsta 79.
— Philpusson, köper källare och stenhus västanmur 129.
— Philpusson i Ekeby på Färingön 329.
— Philpusson, borgare i Uppsala, påstådd fordran för en tunna lax 130.
— prost, herr, se Olof Andree.
— Ragvaldsson 192, 304, 346, 431, 494, 505, 526, 539, 549, mantalsskr. i västra kvarteret 344, löftesman för Mikel Raukas hu 257, bjuder upp en gård 422.
— Ragvaldsson i Mikel Svartes hus 43.
— Remarsson 105.
— ringare, okvädinsord 116, 117.
— Seck (Säck) 239, 251, 254, 414, räkenskap med Herman Rogge om frakt [jämf. TB III s. 155] 333.
— Simonsson 29.
— Siurdsson bältare (långe 269, 279), mantalsskr. innan mur 269, förvärvar av sin svåger Örjan Laurensson [jämf. JB II nr 1068] del i stenhus vid Skomakarbrinken 119, huset omnämnt 442, tvist med Örjan Laurensson 279, förvärvar del i gård av svärmodern Cristina, Laurens skräddares änka, mot livstidsförsörjning 386 f., 472, mottager arv efter Erik Laurensson klockare [hans svåger; jämf. SEÅ 1916 s. 47] 423, arvsuppgörelse med svågern Philpus Laurensson 426, jämf. 72; hans hu 387, 472; jämf. Olof bältare.
— skinnare se Olof Bosson skinnare.
— skipman 160.
— Skalme, mottagit humle m. m. i Danzig av Jöns Ödvitsson 85.
— skomakare, mercator 18.
— skomakare [olika personer?] 32, 65; jämf. Olof sutor.
— skomakare, avl., arv efter honom 172 f.; hans änka se Margareta; hans broder se Jöns Olsson i Tjursåker.

Olof skrivare köpsven, sedermera köpman [från 1497 rådman], 280, 507, 590, 614 n., borgensman för Hans Conradt 468, får tillsammans med Henrik van Essen gård i pant av Gråbrödraklostret 537 f., panten säljes 545.
— skrivare, Philpus Jenssons tjänare, anklagad för hemgång 219 f.
— skrivare, avl. (?) 470.
— skräddare (sartor) 133*, 141, 149, 159, 220, 296, 358, 523, såramål, olovligt arbete 319.
— Skåning i Raumo, hans hu se Anna.
— smed, bjuder upp tomt på Otte Henrikssons vägnar 107; jämf. Olof Bengtsson smed och Olof grovsmed.
— stadstjänare, gamle, hans hu 147.
— Staffansson, systerson och arvinge till Olof Hemmingsson 384.
— Staffansson i Sigtuna 515.
— sutor [olika personer ?] 233, 325; jämf. Olof Bengtsson, Olof Laurensson, Olof Mikelsson, skomakare (sutor), Olof Jönsson (sutor) och Olof skomakare.
— — :s hu se Katarina.
— Sveder, hans änka se Birgitta.
— Svensson 295, 505, 526, 603, hu Lena van Kampens arvinge, pilgrimsfärd 346.
— Systersson, avl. 30, 83; hans änka se Birgitta.
— Säck se Olof Seck.
— sämskare se Olof Persson sämskare.
— Tavast (Taweste) skeppare 65, 387, 602, testamentarius efter Erik Gunnarsson och dennes hu 95, 110, köper en gård västanmur i Bengt Smålännings gränd 207 f., säljer gård i samma gränd 419 f., köper stenhus västanmur 408, bjuder upp två trägårdar västantill 410, 415, 419, mellanhavande med Bengt Smålänning 499, 531; hans hu 419.
— Tavast, avl., arv efter honom 181; hans son se Nils Olsson.
— tegelslagare se Olof Olsson i Horn.
— timmerman (tjocke 322) 146, 155, 322; jämf. Olof Persson timmerman.
— —:s dotter se Anna.
— tunnbindare, hans ämbetsed som kontrollör av stadens spann och vikter 317.
— Valdemarsson, avl., hans dotters medgift och arv efter föräldrarna 92, 132, 264; hans hu 264; hans dotter se Birgitta, Martin Nilssons hu.
— Waslebuck (Watubuck) 294; hans hu 281.
— Vernersson 204.
— Vittingsson 24 n. 2, avl., arvskifte efter honom 150 f.; hans hu (änka) se Ingrid.
— åkare 444.
— Ödgersson 321, köper del i gård i Bengt Smålännings gränd 40, 62.
— Öyen i Kyrö sn i Finland, ärver brodern Hemming Olson, säljer arvet till Sten Sture 393 f.; hans broder se Henrik Öyen.
Osenbrygge se Berend, Ragnild, Ragvald.
Otte (Atte; tillnamn) se Hans, Laurens.
Otte Brakel (Brokel), anklagad för smuggling 23 f., förnekar att han varit myntmästaren Hans Graves tjänare 27 f., har köpt koppar 27 f., sålt guldringar till Ivar Axelsson och Arvid Trolle 28, hans oförtullade gods förbrutet, han får ej lämna landet 28, om hans gäld skall rannsakas inför riksrådet 37, har varit insatt på slottet, rymt 52, slagen i ett fat och förd in i Peder Jönssons skepp, som for till Reval 56, 57, återigen i Stockholm, hans skuld till Mattis Lutke och Mikel Karlsson 159 [jämf. Anmärkningar], skuld till Jöns Andersson för koppar 161, till Bengt Kog 161, vill ej komma till svars på rådstugan 208 f., hans klago-

mål mot Sten Sture hos påven m. fl. 402—406, 407 n.
Otte (Atte) guldsmed, ålderman i s. Barbara gille, 26*, 89, säljer stenbod å gillets vägnar 89 f., över arvskifte 69, 121, bestulen på silver 59, har betalt silvret, som han köpte av herr Magnus Eriksson 161, 164, stämning 471, avl. 613; hans änka se Anna.
— Henriksson 120, upplåter (år 1474) ett halvt stenhus östanmur till Nils Clausson som medgift med styvdottern Katarina Jonsdotter 86, tomt uppbjudes å hans vägnar 107, säljer tomt östanmur i Erik Birgerssons gränd 125, tvist med Nils Clausson 182; hans hu se Cristina; hennes mor, »gamla späckerskan», se Ingeborg.
Otter (Otther, Utter) se Jakob, Laurens, Magnus.
Oxenstierna se Bengt Kristiernsson, Hans Kröpelin.

P.

Parte se Hans.
Paw Nichu 559.
Paval (Pawal, Paual, Pawel, Pauel).
— har köpt järn 437.
— broder till Gerd snickare (?) 137.
— inneboende hos Olof Mikelsson 5.
— herr, präst, har förskingrat sin systers, hu Anna Claus Olssons, fäderne 47.
— bagare 184, 210, 370, 414, träta med åldermannen i s. Barbara gille Otte guldsmed 26*, brukar två ämbeten 71, 73, smädelse och hot mot kämnärerna, skall sätta borgen för liv och gods 85 f., falskt vittnesmål 400, mellanhavande med Herman bagare 452, 455, 468, beskylld för att ha tagit en säck mjöl 552.
— van Busken 280, 454, 468, 474, tvist med Henrik Hoghusen 317, sålt ett korelaband 320, olaga köp av salt 482, 484, 505.
— Böste, hans änka se Margareta.
— dragare 139, 292 (»med skordotta näsan»), okvädinsord 234, 235; jämf. Paval Olsson dragare.
— Eriksson 70.
— fiskare 596; jämf. Paval Svensson fiskare.
— glasmästare 452, 461.
— Henriksson, välboren man från Danmark, hade pantsatt en läder-säck till rådman Lasse Laurensson gamle (529), 551.
— Henriksson 214, 494.
— Jönsson 496.
— klockare i Spånga sn 607.
— knivsmed 21, 69, 89.
— Laurensson, kock hos ärkebiskop Jakob Ulfsson, arv efter morbrodern Hemming Olsson 393 f.
— Laurensson på Norrmalm i långe herr Eriks gård 597.
— Laurensson från Vemo sn, Finland, stulit, avrättad 584.
— Laxmand, herr, riddare, dansk hovmästare 553, 554, 556.
— Mikelsson från Letala sn, Finland, arvinge till hu Lucia, Mattis Martinssons 541.
— Nilsson 561.
— Olsson 603.
— Olsson dragare 152, 427; jämf. Paval dragare.
— Olsson köpsven 452.
— skeppare 60, 106, 192, 255, edgärdsman för Cristina, Mattis Lutkes hu 52, hans skepp och frakt 123, gör anspråk på stenhus 134, hans löftesmän 569.
— skipman, hans hu se Anna.
— skräddare (sartor) 30, 91, 180, 190, 277, 463, 513*, 570, 600, edgång om kläde 516, 523; hans hu se Katarina.

Paval Sköring (Sköre?) 95, 98, avl. (?) 151.
— Svensson, arvinge till Ingeld Siurdsson 67.
— Svensson fiskare, arvskrav efter Olof Matsson 33; jämf. Paval fiskare.
— åkare 206, 215.
Pawes se Hans.
Peccow se Tideke.
Peder (Pedher, Pedar), Per, Pelle, Petrus, Pädh; jämf. Peyter.
— broder och arvinge till Algot bottnekarl 580.
— mäster Berends dräng 5; jämf. Peder Frometknekt.
— Hans Milles tjänare 357.
— »som tjänte herr Olof i Borgby», stulit, stupaslås, mister örat 32.
— syssloman vid s. Clara kloster 603, skall inlämna tjuvgods i rätten 127.
— herr, se Peder Olavi.
— i Själagården, herr, se Peder Petri.
— i Husby 147.
— i Nordingrå, herr, präst, hans dräng dömd för att han spänt armborst 292.
— [Johannis, TB III s. 290], herr, präst, syssloman i Sko kloster, tvist med Peder Skytte om mur 104, 175, hans anspråk på herr Arvids i Håtuna forna tomt underkännes 274, tvist om betalning för korn 272, 295, 353, 355; jämf. 541.
— från Strängnäs, har bestulit sin husbonde Meneka Stenbrink, avrättad 203.
— i Tuna, herr, präst 212.
— Andersson [en eller flera] 91, 93, 472, gård i Mattis Martinssons gränd 94.
— —:s hu se Birgitta.
— Andersson bottnekarl 526.
— Andersson stampme 361, hans hu förvisad från staden 357, hennes hus på Norrmalm förbrutet 361.
— Andersson västanmur, arvinge till Jakob Otter 547.
— Andersson i Fransåker i Odensala sn 606.
— Andersson i Vigesta, bonde, vittnesmål 448.
— Andree, broder, i Svartbrödraklostret [jämf. JB II nr 867], säljer tomt 15, säljer halvpart i källare och stenhus västanmur 129.
— Arvidsson, oärligen avdagatagen av Erik Johansson [Vasa], hans testamentarier 349.
— bagare 85.
— Bagge kopparslagare, mantalsskr. i västra kvarteret 116, över köp 39, anklagad för att ha använt falsk vikt 42, 45, avl., arv efter honom upplåtes till Sten Sture av hans svåger Baard Bergsvensson, hans moder och syster omtalas 256 f.; hans hu se Ingeborg.
— barkastöter se Peder Japsson barkastötare.
— Bengtsson 22, 30, 76, 515, 537, 582.
— bergsman, broder i Karlagillet 144, 363; hans hu 474, 599.
— Bertilsson i Sigtuna 515.
— Bock (Buck) 76, 192, mantalsskr. i södra kvarteret 344, säljer en halv mur till s. Olofs gille 81.
— Botvidsson i Hamra, bonde, vittnesmål 448.
— [kloster]broder, Magnis mölnares son, misstänkt för delaktighet i stöld från fru Cristina i Benhammar 79 f.
— bryggare 15.
— Den 577.
— Diekn 97 n., säljer halv tomt i Ragvald Kamps gränd 125.
— Diekn i Kiusala i Pemar sn, fader till den av Mikel Raukas hu dräpta pigan 237, får bot för henne 272.
— djäkne, halte, på slottet, ihjälslagen 357, 568; jämf. Per Mikelsson halte, djäkne.
— Dobbin, betalning till Hans Priwalk 302.

Peder Drake, smådräng, friboren, från Finland, övervåld mot stadstjänarna 567.
— Eriksson, såramål 319.
— Eriksson, dråpare, avrättad 546.
— Eriksson [Örnflycht] i Granhammar, väpnare, [häradshövd. i Håbo hd, ULB s. 5, 87], riksråd, närv. i rätten 378, 389, uppbär saköre 515* (även noten).
— Eriksson sartor (skräddare) 261, 443*, har pantsatt en gård 592, 606.
— Eriksson timmerman 7.
— Eriksson i Bechneby 514.
— Eriksson i Flamsta, Odensala sn 606.
— Eriksson från Lillkyrka sn 509.
— Eriksson i Tadem 79.
— Everardi, herr, präst, ej skyldig att svara för styvfadern Per Kopmans gäld 378 f., uppgörelse med svågern Magnus köpman och systern Tala, dennes hu, om arv efter föräldrarna 426; hans fader se Evert Brandenborg guldsmed; hans moder se Cristina, Per Kopmans hu.
— Fadersson (Phadersson), herr, prebendat [jämf. HLG I s. 130] 31, ombud för Erik Ryting 305.
— Falkensten 17, 105, 119, 211, 371, 473, 516, 549, 580, 607, såramål, bristande edgång 513, 534, stämd 576, 577, vid arvskifte efter Lasse Falkensten 580; jämf. Birgitta Falkenstens.
— Finkenberg, herr, präst, boende i Åbo, avl., tvist om arvet efter honom, avgjord genom konungsdom 389 f.
— Finne 125.
— fiskare 146, 205.
— fiskare västanmur 535; identisk med föreg.?
— Fiumbo (Fymbo) smed [unge; jämf. TB III] 584, 607; jämf. Peder Nilsson Fiumbo.
— Fromeknekt, satte villkor för att läka Gerd Olich 28; jämf. Peder, mäster Berends dräng.
— Gaase, å hustruns vägnar arvinge till Olof Hemmingsson 384; hans hu se Elin Hemmingsdotter.
— Gracia, herr, präst, bjuder upp silverpant 383, pant 459.
— Hakansson, arvinge till Ingeld Siurdsson 67.
— Hakonsson [bonde i norra Uppland] 618 (bil.).
— Hansson 271, 278, 579, 603; hans hu 278.
— Hansson vid slottet 252.
— harpare 320.
— van Hawen, se Peder Jacobi.
— Henneckesson 203, 205*; hans hu 200, 202, 210, 225, 254, 311.
— Henriksson 26.
— Henriksson, Jöns Matssons vederlagssven 358.
— Hol(m)gersson (Hollingersson) 498, 580, 611.
— Jacobi van Hawen, broder, i Svartbrödraklostret, upplåter hus västanmur till sin broder Erik van Hawen 6, säljer stenhus i Mattis Martinssons gränd 73; styvson till Ingrid, Jakob van Hawens änka.
— Japsson 74, rannsakar om järn 2, avl., 120, 201; hans skepp 201; hans skeppare se Jöns.
— Japsson (Jachobsson) 528, 545, 546, 609.
— Japsson västantill 503.
— Japsson barkastötare, har försummat sin vård 20.
— Japsson bottnekarl 481.
— Japsson, borgmästare i Västerås, köper ett hus i Stockholm 303, löftesman för hu Anna, Evert Ochtorps änka 488.
— Jensson se Jönsson.
— Jepsson, Sten Stures sven 199.
— Jo(a)nsson 49, 61, 159, 413, 416, 494, 539, 540, 549, skall rannsaka ang. pigor i östra kvarteret 220, mantalsskr. i västra kvarteret

226,[1] en av de tjugofyra (östra kvarteret) 327, 396, mälisman 8*, fullmäktig för mäster Erik i Gamla Uppsala 189, för doktor Martin Praal 415, 419, 427 (Peder Jonsson östanmur, JB II nr 1122), ombud för s. Eriks gille 434, rannsakar om mur 508, i en ägorättstvist 586, edgång 504, 507; jämf. nästfölj.

Peder Joansson, Dans broder 265, en av de tjugofyra (västra kvarteret) 395 n. 5, 396; jämf. Dan Jonsson och nästföreg.

— Joansson i Tibble i Litslena sn 212.

— Jul 65; hans hu 252; jämf. gatureg.

— Jute (i porten 502, kallas smed 98) 33, 98, 104, 127, 147, 175, 201, 385, 531, en av de tjugofyra (västra kvarteret) 327, 396, i tolvmannanämnd i brottmål 187, 188, bjuder upp panter 55, 502, 503*, 576, köper ett bryggarhus i s. Laurentii gränd 105, hans bod 393, hans skepp 582.

— Jönsson (Je-), rådman, borgmästare från år 1487, [innehade nycklarna till stadens vinkällare 1481—85], 30, 72, 74, 117*, 126, 136, 167, 221, 399, närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, stadens ombud vid herredagen i Jungfruhamn 1485 103, fullmäktig vid arvskiften, köp, förlikningar 121, 145, 155, 166, 175, 243, 261, 329, 332, 617 (bil.), närv. vid uppgörelse om vinkällaren 104, har köpt råg och tran av Henrik Köning 63, hans hus östanmur 86, 348, hans skepp inkräktat av ärkebiskopens i Lund tjänare 169, nämnd som sittande borgmästare 1487—88 197, 198, 213, 223, 224, 257, 263, 264; 1489—90 343, 345, 354, 359, 360, 364, 365, 370, 375, 377, 381, 382, 385, 386, 396, 398, 402, 407, 411, 419, 420, 422, ombud för Bengt Karlsson 361.

— Jönsson (Je-) västantill, västanmur 254, 485*, i Peder Stals gränd 76, mantalsskr. i västra kvarteret 23, 497, en av de tjugofyra (västra kvarteret) 396, rannsakar ang. pigor i västra kvarteret 220.

— Jönsson prästamågen västantill 436.

— Jönsson i Hans Hollingerssons gränd [östanmur] 380, 478, avl., hans änka får ej bortbyta sina barns gård [östanmur] 485.

— Jönsson, mäster Laurens [orgamästares, TB I s. 91] måg 104, 113, 161, 175, 265, hans skepp har seglat till Reval 56, 57, fullmäktig vid arvskifte 527.

— Jönsson [säkerl. flera personer] 4, 14, 26, 47, 75, 93, 131, 136, 163, 187, 188, 194, 242, 438, 444, 471, 494, 562, 585, 586, 587, 588, 604.

— Jönsson [obestämt vilken], avl., hans änka 499.

— Jönsson på stadens skepp 164.

— Jönsson dragare 152.

— Jönsson fiskare 32, 33, 320.

— Jönsson skomakare (sutor), Svart(e), mantalsskr. innan mur 176, skall uppbära bödelspenningarna 421, köper hus av Claus kannegjutare 171, köper hus östanmur i Muggels gränd 614; jämf. Peder Svart(e).

— Jönsson smed, upplåter till styvsonen Peder Olsson sitt hus på Köpmannagatan mot livstidsförsörjning 451; hans hu syster till borgmästaren Mans Eriksson 451; hans styvsöner se Peder Olsson och Mattis Olsson.

— Jönsson Svart(e) se Peder Jönsson skomakare.

— Jönsson, bonde 200.

— Jönsson, borgare i Västerås 161.

[1] Avser möjl. Peder Joansson, Dans broder.

Peder Jönsson i Degerby i Föglö sn, broder och arvinge till Jap Jönsson 539.
— Jönsson i Finland 89.
— Jönsson i Lappfjärd 90.
— Jönsson i Pargas sn 383.
— Jönsson, född i Pargas sn, stulit, dömd till stupan 583.
— Jönsson i Säby, Salems sn 487.
— Jönsson, son till Jöns i Söderby 235, 238 f.
— kannegjutare 601, köper den undantagsförmån, som hu Anna kannegjutarens haft i hans hus 83, testamentarius efter Erik Gunnarsson och dennes hu 95, 110, köper hus i Kåkbrinken 208; jämf. Peder Olsson kannegjutare.
— Karlsson, Laurens muramästares dräng 526.
— Kauppeson i Untamala by i Letala sn, arvinge till hu Lucia, Mattis Martinssons hu 542.
— Kettilbjörnsson, dråpare 111.
— Kiuta, borgare i Åbo, fordran av lille Staffans hu 46 f.
— Kiöpesson, född i Stettin, har stulit silver av Otte guldsmed, skall mista huden vid »laske» och ena örat 59.
— Clemitsson i Odensala sn 606.
— Kock, avl. 140; hans änka se Ingegerd.
— Kock, skall göra avbön 333.
— Kopman, har förlupit sin hustru, hans styvbarn ej ansvariga för hans skulder 378 f.; styvbarn se Peder Everardi och Tala, Magnus köpmans hu; hans hu se Cristina.
— kopparslagare, hans dräng se Mikel Persson.
— Cristierni, djäkne 203.
— Lang [i Harlösa, Skåne], dansk frälseman 554, 556.
— Laurensson [en eller flera] 106, 181*, 537, 607, edgång 261, 262.
— Laurenssons hu se Katarina.
— Laurensson, »som tjänte Anders Jensson västantill» 18.
— Laurensson på stadens skepp 164.
— Laurensson [Hoppener; jämf. TB III s. 356, 375], broder, i Gråbrödraklostret, arvskifte efter fadern Laurens Hoppener 140; hans moder se Margit, Laurens Hoppeners hu; hans broder se Jakob Laurensson.
— Laurensson redasven, hos hu Ramfrid i Hallkved 413.
— Laurensson skomakare, pantsätter en tomt i Helvetet 301.
— Laurensson, borgmästare i Enköping 442.
— Laurensson från Alvik i Luleå sn, arvinge till Cristina, Nils Kocks hu, får jord i Rutvik i Luleå sn i utbyte mot gård i Stockholm, som tillhört Nils Kock 167, 168, gårdstvist med Nils Kocks arvinge Jöns Nilsson i Bensbyn 475 ff., 477, 566 [jämf. TB III s. 27 f., 32 f., 189]; hans fader se Lasse Japsson.
— Laurensson i Kalmar sn, broder och arvinge till Jöns Laurensson i s. Örjans gård, säljer tomt på Södermalm 302, tvist om arvet 503 f.
— Laurensson från s. Laurens (Virmo) sn, Finland, stulit, avrättad 426.
— Laurensson i Libbarbo i Vändels sn, har sålt koppar 148, 149, 157; hans fader se Lasse Garp.
— Laurensson i Litsby 40.
— Laurensson i Rensätra på Hargsön, säljer gård 273 f.
— Laurensson i Siggesta i Värmdö sn, säljer hus i Norraportsgatan, som han ärvt efter morbrodern, herr Karl i Frötuna 407, säljer hus innan mur, som han fått i byte mot ett skepp 525, jämf. 507.
— Laurensson i Wäpöö 241, 251.
— Lumpa 531.
— Mangsson, Erik guldsmeds dräng 91.

Peder Mangsson, Gregers skinnares dräng 135.
— Mangsson, Lasse Skottes dräng 146.
— Mangsson på Köpmannagatan 50.
— Mansson Skarpaker 192, 526, 584, 587.
— Mansson östantill 321*, 383.
— Marckman, hans hu se Elin.
— Martinsson 126, 211, 263, 370, 397.
— Martinsson, borgare i Köge 2.
— Mattis (= Matsson ?), Sten Sture tjänare 477.
— Matsson 295, 391.
— Matsson, smådräng, har stulit järn 37.
— Mikelsson, slottsfogde till 1484 1, 6, 7, 10, 12, 19, 31.
— Mikelsson (Michaelis), rådman (från 1485), 37, 74, 107, 164, 170, 344, 361, 368, 450, 451, 516*, mantalsskr. i södra kvarteret 2, kämnär 1485—86 87, 94, rannsakar i en ägorättstvist 586, fullmäktig vid arvskiften, förlikningar, köp och boutredningar 94, 104, 157, 173, 175, 181, 227 n., 332, 483, 484, 487, 543, 562, 565, bjuder upp gjordan koppar 106, låter uppbjuda guld- och silverpant 107, bjuder upp pant 141, antecknad som icke närv. i rätten 279, 281, 328, 357, 388, 497, 498, skall förestå uppbyggandet av s. Gertruds gillestuga tillsammans med åldermannen 93, testamentarius efter Laurens Svensson 512, 614 n., efter Jöns Andersson 605, anspråk på tomt å s. Nikolai [gilles] vägnar 306, bjuder upp gårdar 92, 285, 363, bjuder upp och säljer en gård för en verkmästarhustru i Örebro 269, 338, uppbörd av arv å stadens vägnar 354, bjuder upp Hans Dingstads pant 471*, skall bliva vid den stenbod och källare, som tillhör s. Örjan 82, köper hus av hu Elsaby van Askens 131, köpet bekräftas av dennas systerson Laurens Vise 254 f., köper tomt på Södermalm av Hans Dingstad 316, köper hus på Köpmannagatan av [sin moster, JB II nr 1139] Katarina, Lasse Bagges änka 369, 456 f., hans hus 488, tvist med Ingevald Torstensson om murar och byggning 166, 364 f., med Henrik Strobuck om mur, vädjar till riksrådet 608, hans kaplan får hålla mässa vid s. Nikolai, s. Gertruds och s. Knuts altare [jämf. SK I s. 42, 43] 184, hans ovänskap med Mattis Lutke 453, 454*, mellanhavande med Meneka Stenbrink 325, 371, 373, fordringsägare i Arvid Olssons dödsbo 388, fordran för järn 530, 531 (jämf. 451, 516), hans och [hans svärmoders; jämf. TB I s. 384 och JB II nr 991] hu Elins, Hans Ottes änkas, käromål mot Erik Nilsson köpsven 106, jämf. 105, hans uppgörelse å egna och svärmoderns vägnar med Bykyrkan ang. [hans svärfaders] Hans Ottes fordran 594 f.; hans hu [Dorotea, sedermera gift med Claus Boye; se TB III s. 94, 291, TB IV s. 219, 339, 342 f., OPTB s. 81, 223, 304; jämf. SK I s. 76] 164, 165; hans dräng se Lambrekt.
— Mikelsson spilare 9*, 63, 98, 363, 376, 377, 393, 496, 499, i tolvmannanämnd i brottmål 247; jämf. Peder Riddare spilare.
— Mikelsson halte, djäkne 277; jämf. Peder djäkne, halte, på slottet.
— muramästare på Stäket, har köpt tjuvgods 349*, 350.
— mältare på slottet 251.
— mölnare, köpman, har olovligen lämnat staden (landet) 36, 70, 174.
— Nilsson 46, 397*, 454, 499, 535 n. 4, 567, 611, i fjortonmannanämnd i brottmål 541, edgång 301*, olaga köpslagan 107.

Peder Nilsson, Claus skräddares skipman 57.
— Nilsson skomakare 46.
— Nilsson, norsk riddare, Axel Olssons farbroder, död 1455, (555, 556).
— Nilsson Fiumbo (Fiunbo, Fymbo) smed (kallas köpman 541) 28, 45, 168, 351, 376, 391, 407, 501, 515, 518*, 551, 594, 603, 606, 607, 608, förvärvar en gård västanmur i svarte Joan köttmångares gränd [jämf. TB III s. 70] 345, dömd för oärligt tal 493*, 494, bjuder upp en Sko kloster tillhörig gård 541, i tolvmannanämnd i brottmål 247, i fjortonmannanämnd i brottmål 541, edgång om tomtöre 583, 584, lejdad för gästagods 612; hans hu 138, 141, 376, 475; hans tjänare se Hans Pedersson; jämf. Peder Fiumbo smed (unge).
— Nilsson i Kantlaks (Camtelaxe) i Mustasaari sn, ärver sin son Lasse Persson 94 f.
— Nilsson i Notö i Korpo sn, bonde, käromål om arv (539), 540; hans son 540.
— Olavi, herr, kyrkoherde i Skå på Färingön [jämf. TB I s. 82, JB II nr 1101], morbroder till Sven bältares hu, hans gård vid Stortorget på Skomakaregatan (233), 326, gården säljes 385 f.
— Olsson [trol. flera personer] 15, 26, 52, 97, 114, 116, 136, 139, 151, 158, 172, 221, 241, 270, 275, 285, 304, 391, 481, 483, 569, 603*, 611.
— Olsson [f. d. rådman, avsatt 1475[1]], en av de tjugofyra 12, köper tomt östanmur 7, tvist om mur och dropprum [innan mur vid Svartbrödragatan, TB I s. 392 f.; jämf. JB I nr 697] 50 f., 61, mellanhavande med hu Cristina, mäster Laurens [orgamästares] änka 109, löftesman för Mikel Raukas hu 239, skall indriva Henrik Brynings fordringar 527, hade fått riksens svärd i pant av Sten Sture [jämf. TB I s. 172, 246, TB III s. 444] 597 f.; identisk med nästfölj.?
— Olsson dobblare, hans och hans hu Cristinas mellanhavande med Jakob skräddare 260, 271, 278, 294, 295, med avl. Lasse Vinter 295, har köpt saffran 462; identisk med nästföreg.?
— Olsson, hu Sigrids Hans verkmästares måg, arv efter Hans verkmästare 29 [jämf. TB I s. 197]; hans hu se Anna.
— Olsson på Köpmannagatan 377; hans hu se Hillevi; identisk med nästfölj.?
— Olsson, borgmästare Mans Eriksson systerson, får av modern och styvfadern Peder Jönsson smed en gård på Köpmannagatan 451; hans broder se Mattis Olsson; identisk med nästföreg.?
— Olsson, Olof Kettilssons måg [identisk med Peder Olsson västanmur, TB III] 607.
— Olsson fiskare, ombud för Helga trefaldighets gille 5, köper gård å gillets vägnar 42.
— Olsson kannegjutare, hans sven 574; jämf. Peder kannegjutare.
— Olsson Krusalock, avl., hans änka gör sig urarva 317.
— Olsson »med axlana» 611.
— Olsson stadstjänare [möjl. två olika personer] 164, 538, 545, antagen till stadstjänare 122, får orlov ur stadens tjänst 170.
— Olsson, Joan Jönssons tjänare 106.
— Olsson, tjuv, skall mista huden och ena örat 207.
— Olsson Finne, tjuv, förvisad från staden 187.
— Olsson i Frötuna sn i Roden, säljer gård västanmur 207; hans hu se Anna.

[1] Det är troligt men icke säkert, att alla de följande hänvisningarna gälla f. d. rådmannen.

Peder Olsson från Hälsingland, olaga köpslagan 376.
— Olsson från Tavastland, stulit i stenbadstugan, avrättad 500, 502*, (503).
— Phadersson se Peder Fadersson.
— patinemakare, hans hu 168.
— Pavalsson i Torö i Sorunda sn 414.
Pelle Pe(de)rsson, rådman (från 1486), svärson till borgmästare Jakob Nilsson, 65, 74, 75, 115, 150, 167, 261, 369, 378, 423, 522, 559, 610, mantalsskr. i östra kvarteret 2, 588, rannsakar om järn 2, mälisman 34, kämnär 1486—87 143, 165, 187, antecknad som icke närv. i rätten 281, 296 (Pelle Pedher), 328, 357, granskar räkenskap i Helgeandshuset 201, rannsakar i ägorättstvist 586, ombud för Hans Degners barn 301 f., 341, låter sälja bod på Fiskestrand [jämf. TB I s. 354 f.] 16, bjuder upp pant 277; hans hu se Birgitta [Jakobsdotter].
Peder (Pelle) Pe(de)rsson Rävaklo 5, 42, 75, 115, 199 (Pelle Pedher), 363 (västantill), 612[1], mantalsskr. i västra kvarteret 116, 198, okvädinsord 285, 494, har slagit vårdmannen 42, 445, hans gård västanmur 309, 311, 449, osämja mellan honom och hans hu [jämf. TB III s. 156] 312; hans hustrus broder se Lasse Joansson i Hyvena; jämf. gatureg.
— Persson skinnare, hans dräng se Jöns.
— (Pelle) Persson Skytte, rådman, [föreståndare för Själagården 1483—87], tullskrivare 23; 67, 189, 227 n., 279, 577, 586 n. 5, av rådet utsedd att taga befattning med skinnarnas »skrå» 78, uppbär saköre å stadens vägnar 71, deltager i krigsexpeditionen till Riga 1485—86 114, har därunder lovat göra pilgrimsresa 151, granskar räkenskapen i Helgeandshuset 201, skall syna brandredskap m. m. i östra kvarteret 201 f., skall förhöra om myntmästarens [Hans Graves] begravning 218, okvädad inför sittande rätt 225, ingriper (som rådman) i målet mot Mikel Raukas hu 235, boutredningsman efter Arvid Olsson 392, 401, utsedd av rådet att göra tomtbyte med Eskilstunabröderna 462, mantalsskr. innan mur 588, köper stenhus i s. Laurentii gränd 189 f., tvist om murar 104, 113, 175, 508, bjuder upp hus 61, 164, 305, bjuder upp hus å Själagårdens vägnar 102 f., 104, 114, bjuder upp panter 240, 278, 321, 322, 469, 471, 589, har fått skeppar Bos gård i pant 150, gården uppbjudes 424*, förmyndare för hu Ramfrids dotterdotter 300, mellanhavande med Staffan Västgöte 303, fordran av Fredagsallmosan 522, har förlorat gods (koppar) genom Axel Olssons kaperier 460 f., 466 f., 468, fullmäktig vid förlikningar 234, 595, löftesman för skeppar Paval 569; hans dräng 125.
Pelle Persson västantill se Peder Persson Rävaklo.
Peder Persson, underfogde, övervåld mot honom 58.
Pelle Persson, bonde, ihjälslagen 111.
Peder Persson, lejdad för misshandel 202.
— Pedersson från Vederlaks sn i Finland, stulit, hudslås vid stocken 303.
— Petri, herr, präst i Själagården 170, har köpt en gård västanmur av s. Henriks och s. Eriks prebenden 282.
Petrus Petri, djäkne, stulit, förvisad från staden 529.

[1] En eller annan av dessa hänvisningar kan möjl. avse rådmannen Pelle Perssøn.

Peder (Pether) Pryss(e), Prytz skinnare 99, 351, köper stenhus på Svartbrödragatan 70; jämf. Peder skinnare och Peder Persson skinnare.
— Ragvaldsson [fargalt] i Erstavik, väpnare, riksråd, 56, 78, 189, närv. i rätten 28, 135, 207, 208, 212, 238, 266, 268, 281, 282, 402 f., 404, förbön för felande 134, uppbörd av penningmedel å Sten Stures vägnar 73, käromål å fru Cristinas [i Benhammar] vägnar 79 f.
— Ragvaldsson 52, 254, 271.
— Riddare spilare 9*, 234; jämf. Peder Mikelsson spilare.
— Rytter gamle (store 314) 3, 39, 154, 531, upplåter hus östanmur till sin svärson Claus Verderman 1, rannsakar om dropprum 38, hans stenhus östanmur 314, 348, boutredningsman efter Arvid Olsson 392, 401; jämf. gatureg.
— Rytter (unge?) skeppare 333.
— Rytter i Raumo, hans skuld till Hans Conradt 482.
— Rävaklo se Peder Persson Rävaklo.
— Siggesson i Lövhamra 79.
— Siurdsson kopparslagare 233, hans tomt på Norrmalm 230, avl., ärves av brodern Laurens Siurdsson i Vadstena 274; hans dräng se Mattis Jönsson; hans änka se Elin.
— Skaning se Peder Skåning.
— skinnare 104, edgärdsman för hu Cristina, Mattis Lutkes 52, har tillsammans med sin dräng begått dråp, avrättad 242*, 245 ff.; jämf. Peder Pryss(e) skinnare.
— skipman 162.
— Skogh (Skow) 225, 505, 577, stämd 419, 421, i fjortonmannanämnd i brottmål 540.
— skomakare se Peder Jönsson skomakare Svart(e).
— skräddare, avl., hans änka se Katarina.
— skräddare 149, 499.
— Skytte se Peder Persson Skytte.
— Skåning (Skaning) 371.
— Skåning, herr Knut Alfssons tjänare, dråpare, avrättad 171, 172.
— Slatte, Sten Stures sven, [»a wapn», HLG I s. 132], ombud för Sten Sture vid förvärv av Peder Bagges och hans hustrus arvfallna egendom i Stockholm 256 f., 272; [sedermera rådman och borgm. i Stockholm].
— smed (smidt) 559.
— smed 28, avl. 500.
— smed skeppare, medföljde på krigsexpeditionen till Riga 110.
— smed, se vidare Peder Nilsson Fiumbo.
— Smid, borgare i Danzig, har sänt vin till Bengt Smålänning med Hans Dingstad 59*.
— Smålänning 383, 384, 400, 516, har slagit en kvinna 133, 144, köper en gård av Anders Olsson Russ 401 f.
— Sonasson 5, 164, 243, 304, 380, fullmäktig vid arvskifte 167, köper gård västanmur i Mattis Martinssons gränd 94, tvist om dropprum 178*; hans hu se Margit.
— Sonasson i Läpplaks by i Pedersöre sn, arvinge till hu Botild köttmångares 17 f.
— spilare se Peder Mikelsson spilare och Peder Riddare spilare.
— Staal, avl., hans hus 407, hans änka och dotter 407; jämf. Birgitta Staals; se även gatureg.
— stadstjänare se Peder Olsson stadstjänare.
— Staffansson i Pargas sn 383.
— Stenckell, skeppare 169.
— Stephani, herr, präst, prebendat [jämf. SK I s. 64] 40.
— Ström 514.
— sutor i Spånga sn 612.
— Svart(e) 103, tvist om försäljning av vete 473, 478*, 479; jämf. Peder Jönsson skomakare Svart(e).

Peder Sveder 106, 155, 159, 160, 199, tvist med Anders Ragvaldsson skräddare 508*.
— Svensson, broder till Anders Svensson rådman [jämf. SK I s. 87] 234, svärson till hu Sigrid, Mikel klensmeds änka [jämf. TB III s. 433] 185; 106, 336, 362, 390, 539, mantalsskr. i västra kvarteret 344, en av de tjugofyra (västra kvart.) 396, får tills. med Anders Svensson gård i Hinse Jönssons gränd i utbyte mot jord i Luleå sn 167, 168, förvärvar hälften i ett stenhus på Smedjegatan 185, »släkt» (syskonbarn) till Gunnild, Botvid grytagjutares hu 234, edgång 392; hans dräng 583.
— Svensson, får av sin broder Laurens Svensson halv gård västanmur i Lejontornsgränden 170 f.; identisk med nästföreg.?
— Svensson i Uppsala 211.
— Svin, avl., hans och hustruns arvingar och testamente 110.
— svärdslipare 473, 546, 549, bjuder upp en tomt 514, 519, säljer del av fastighet i Köpmannagatan 534 f., kravmål 519 (533); hans hu 486, 534.
— syssloman vid s. Clara se ovan s. 740.
— Tidemansson, borgare i Nyköping, har mist gods på Hans Conradts skepp (459, 460 n., 462, 464), 465 f.
— timmerman, rådman (från 1491), 329, 482, 494, 569, 610, mantalsskr. i östra kvarteret 303, skall gå efter bödelspenningarna 326, fullmäktig vid arvskifte 527, kämnär 1491—92 536.
— timmerman med ena ögat 317; jämf. Peder Eriksson timmerman.
— Tordsson, avl., arv efter honom 137; hans änka se Estrid.
— van Water [svensk borgmästare, död före 16 nov. 1457, JB I nr 526] 383; jämf. Jakob van Water och Lasse Laurensson gamle, rådman.
— verkmästare 7.
— Västgöte 169, 365, 366.
— Östensson 4, 45.
Pent se Engelbrekt.
Pepen se Henrik.
Perlau (?) se Hart.
Perman se Laurens.
Peyter, Sten Stures småsven, förolyckad 200.
Peyter van Erffueten, skeppare 230.
Philippa, Berend sutors änka (säkert felskrivning för Johanna) 613.
Philpus (Philppus, Philippus).
— i Enköping, arvinge till Olof Hinsasson 479, 484.
— fiskare [jämf. HLG I], hans änka se Katarina.
— Jensson, slottsfogde okt. 1485—nov. 1487, därefter från 1489 rådman och från 1491 borgmästare, avlägger som slottsfogde ed till borgmästare och råd 116, verksamhet som slottsfogde 114, 130, 135, 142, 143, 145, 149, 157, 158, 159*, 162, 163, 165, 168, 169, 191, 192, 197, 198, 211, 214, 216, 217 f., 223*, 224, 225, 230, mottager i egenskap av fogde danaarv 172, 179, efter avgången från fogdeposten en av de tjugofyra (södra kvarteret) 327, har tagit ur rätten en för såramål anklagad 320, 322, kämnär 1489—90 343, mottager i denna egenskap stadens silver 343, överlämnar det 436, mottager som kämnär ett armborst till fataburet 350, verksamhet som rådman 385, 390, 471, sittande borgmästare 1491—92 536, 539, 540, 544, 569, 572, 576, 583, 585, 591, 601; arvsuppgörelse och förlikning med Hans Priwalk [svärson till hans hu, JB II nr 1080 och TB III s. 449] 300, 309 f., hans kålgård på Södermalm 529, testamentarius efter Laurens Svensson köpsven

512, 527, 614 n. 4, i övrigt omnämnd 220, 418, 444, 486, 491, 512, 535 n. 4, 581; hans hu 300, 310; hans tjänare se Olof skrivare.
Philpus Laurensson [son till Laurens skräddare], hemgång hos Olof [Siurdsson?] bältare, edsöresbrott 72, sjukdom, läkararvode 387, upplåter fädernearv till svågern Olof Siurdsson bältare 426.
— Mangsson från Västerås, har tagit järn, straffet efterskänkt 2, 15.
— Olsson 131.
Picka se Margit.
Pinnow (Pynnow) se Henning; Henrik Mansson.
Pistor se Laurens.
Plate, skeppare [i Lübeck?] 110, 137, 152 f.
Posans se Katarina.
Posse (Pose, Posze) se Knut; Sven [Petri]; jämf. Jakob Torstensson.
Praal se Erik, Herman, Martin.
Priwalk se Hans.
Pryss(e), Prytz se Peder.
Pulle se Hans.
Pynnow se Pinnow.
Pinnow Heike se Henrik Mansson Pinnow.

R.

van der Raa (Ra) se Margareta van der Raas; jämf. Mikel van der Aa.
Raab se Jakob.
Rabbe (Rab) se Mattis.
Rade, van dem, vamme, se Albrekt.
Ragnild (Ragnil, -dh, Ragel).
— [Jakobsdotter], rådman Anders Perssons hu 501 f., 614.
— Björn stallsvens hu, säljer tomt östanmur 56, förbjudes att bära dandekvinnodräkt och hålla gatubod 80.
— Grågås (Graagaas), Grågåsen [jämf. SkB I s. 63, 205: Nils Laurensson Gra(we)go(o)s] 79, 384*, 603, 612; jämf. gatureg. (Grågåsens gränd).
— Jakob Otters änka, i Gråmunkagränd, får behålla av mannen på livstid köpt gård 448, uppgörelse med mannens arvingar 547.
— klockarehustru i Kimito sn, arv efter systern Cristina Andersdotter, Olof Nilssons hu 233 f.; övriga syskon se Henrik Andersson i Kaukola och Lucia i Leivonmäki.
— Olof Hemmingssons hu, skall rannsaka ang. pigor i västra kvarteret 220, arv efter mannen 384 f., har sålt en gård 472.
— Olof Laurensson köttmångares hu 357, tredje penning 520 f.
— Osenbrygges [änka efter Berend Osenbrygge], säljer gård östanmur 13.
— patinemakares 136.
— Pedersdotter, arv efter Nils Barkop 150.
Ragvald (Raguald, Ragwal, Rawal).
— på Strand se Ragvald Jönsson.
— Tord muramästares »måg» 320.
— i Pojo, herr, präst, frändömes arv efter herr Peder Finkenberg 389.
— i Slåsta, Odensala sn 606.
— Andersson 445.
— Björnsson östantill, olaga köpslagan 44, köper gård östantill i Bredagränden 49.
— Jönsson (Je-) på Strand, stadens spannmätare (från 1487) 50, 85, 132, 270, 431, ämbetsed 144, kallas Ragvald Rymer 358, olaga köpslagan 600.
— Kamp 54, 175, 227 n., 283, 332, 454, 545, bjuder upp hus 384, 388, rannsakar om mur 508, hans hus 194, 375; hans hu [Elin Andersdotter] 299; jämf. gatureg.
— kannegjutaresven 421.
— Krock, bonde, vittnesmål 448.
— muramästare 414.

Ragvald Odinskarl (Odens Ragwal), har tjänat Oden i sju år, stulit i kyrkor 66 f., 79.
— Olsson på Garpaberget 52.
— Osenbrygge [Berend Osenbrygges son, jämf. SEÅ 1916 s. 44], broder i Svartbrödraklostret 25.
— Rymer se Ragvald Jönsson på Strand.
— skeppare 612, i tjänst hos Laurens skrivare 471.
— skomakare (sutor) 493, 520, 591, mantalsskr. innan mur 226; hans hu se Margit.
Ramborg(h) [Gustafsdotter], fru, Gregers Matssons hu, bestulen 82, förbön för felande 134.
— Eskils hu 604.
Ramfrid, hu, [Eskil Hoppeners änka], avl., uppgörelse med Staffan Västgöte om ett altare i Bykyrkan [jämf. TB I s. 83, TB III s. 366], hennes dotterdotter [Anna, Joan Stygs dotter] omtalas 300.
— hu [frälsekvinna] i Hallkved 413; hennes sven se Per Laurensson.
— Mattis Finnes hu (308), 384*.
Rasmus 580, 612.
— (skeppar Olof Mikelssons dräng?) 171.
— Clausson 579.
Rauka (Rawcka) se Mikel [Jönsson].
Regwordh, Regenwart se Henrik.
Remare se Herman.
Rembeke (Renbeke) se Herman.
Remer Rövare 351, 410, bjuder upp hus 523, 528; hans hu 351, 424, 523; jämf. Mikel Jönsson skräddare.
Renholt (Reynholth) Lehuse(n), kyrkovärd, 33, 70, 73, 107, 198, 227 n., 243, 396 n., 576, hans verksamhet å Bykyrkans vägnar: mottager gård 8, säljer källare 47, upplåter en gård västanmur i s. Laurentii gränd 195, upplåter del i gård vid Norreport 334, 341 f., säljer tomt 528, annan verksamhet som kyrkovärd 595*; tvist med Herman Messman, Herman Krefveta och Herman Bryning 61, påstådd skuld till Herman Holt 77, olaga köpslagan 85, 86, mottager stenhus av sin svärmoder Margit Pedersdotter, Lutke skräddares änka, mot livstidsförsörjning 258 f., ombud för ärkebiskop Jakob Ulfsson 336 f., tvist med Sven Helsing om humle 519, 528; hans hu se Bela.
— Tonge 70.
Requi [om namnet se ANF 49 (1933) s. 319 f.; jämf. ULB s. 26: Riqwider] 328, 546.
Revelske (Reffuelske) se Anders.
Riddare se Peder.
Rikissa, Knut skräddares hu, avl., inbördes testamente 126, arv efter henne 129; hennes broder se Olof Laurensson i Björsäter.
Rikmod (Rychmod), hu [Sander Leksons änka], hennes hus östanmur i Skultagränden 310, hennes tomt på Södermalm 401.
Rodehoseken, Rodehossen se Katarina, Laurens Rödehusas änka.
Rogge se Erik, Herman, Kort.
Roland [? Jensson, SkB I] 518, mottager av styvdottern Elsaby, skeppar Bos hu, en gård östantill 48 f. [jämf. TB III s. 70], gården omtalas 370, tvist med Olof Matsson i Mustasaari 280.
Roleff, hans hu 541; identisk med Rolf Bagge?
Rolf Bagge 502.
— myntmästare [död på 1420-talet, jämf. HLG I reg.], uppgörelse om arv efter honom och hans hu Gertrud 155.
— smed 503, 609; hans hu 508.
Ruska se Johan.
Russ (Rwssz) se Anders Olsson.
Ryaner (Röaner) se Martin, Mattis.
Rychmod se Rikmod.
Rymer se Ragvald.
Ryning se Bengt.

Rytter se Anders, Peder.
Ryting (Ryttingh, Röttingh) se Erik, Claus.
Rävaklo (Räffueklo, Reffuaklo) se Peder Persson.
Röaner se Ryaner.
Röd (Röt) se Anders Jönsson Nordman.
Rödehusa (Rodehusa, Rodehosa) se Hans, Laurens; jämf. Rodehoseken.
Rövare (Röffuere) se Remer.

S.

Sadeller se Hans.
Sagerskan [änka efter en sågare?] 461; sagerska pigan 139.
Sasse se Markus.
Saxtorp se Knut.
»Schrapaskafften» se Valborg.
Schulte se Skulte.
Scröder (Schröder) se Gerd.
Seck (Säck) se Olof.
Seghenbade (Sägenbaat) se Hans.
Serkenso (-oo, Serken, Serkensow, -sw, Zerkinsoo, Zerkensoo, Zerkin) se Henrik.
Severin, hans hu se Barbara.
Sigfrid (Sigfrider, Siffrit, Sigfrit).
— [i bastuen?] 290; hans hu se Gertrud.
— Andersson 70, upplåter del i hus i Gråbrödragränd 41; hans hu se Dorotea Mattisdotter.
— Nilsson i Kyrö, arvinge efter Birgitta, Simon bagares hu 55.
— skinnslagare 148.
Sigge 539.
— i Humbersta, kravmål om koppar 7.
— Laurensson [Sparre], väpnare, riksråd, närv. i rätten 378.
Signut (Signutter, Signuter, Signeth) Björnsson, gift med Olof Valdemarssons änka [TB I s. 393], 19, 199, 200, 222, 437, i tolvmannanämnd i brottmål 19, 241, hans anspråk på Olof Valdemarssons dotters medgift avvisas 132, förvärvar del i hus av dennas make Anders Persson halte 263 f., affär med Anders Persson med »kylan» 418.
Sigrid, hu, Tidemans i porten, mellanhavande med Jöns Snare 219, stämning 363.
— [Eskilsdotter Banér], fru, [gift med Nils Eriksson Gyllenstierna], herr Claus Danszicke diktar falska brev i hennes namn 508 f.
— bagares se Sigrid, Mikel bagares hu.
— Bengt Kogs hu, tredje penning 474.
— Folmer van Lundens hu, fränka till Anders Svensson rådman, tredje penning 248.
— Hans verkmästares änka, arv efter henne och mannen 29; jämf. Hans verkmästare och Peder Olsson.
— Jens Laurenssons hu, hon och mannen köpa sig in i s. Örjans gård 22, avl., arv efter henne och mannen 302, 503 f.; hennes broder se Botvid (Botolf) i Esterna sn.
— Lasse dragares 16, 288.
— Mikel bagares hu 214, 305.
— Mikel klensmeds änka, upplåter del i stenhus på Smedjegatan till sin svärson Peder Svensson 185; hennes son se Anders Olsson.
Silfverman se Mattis.
Siliacus se Ciliacus.
Silvast (Syluast) Persson 582, 597.
Simon (Symon).
— bagare, uppgörelse med Fredagsallmosan om valv över gatan 15, uppgörelse mellan honom och hans hustru Birgittas arvingar 55, tredje penning 253; hu se 1) Birgitta, 2) Margit; jämf. gatureg.
— Bohult 611.
— Fränzel, uppgörelse om vinkäl-

lare med Ludvig Vestman och hu Elsaby, Hans Holmgerssons 103 f., 492 f.
Simon kannegjutarsven, dobbel 285, såramål 376.
— Persson i Hedemora 224.
— skeppare 177, 515, hans gård östanmur 314; hans piga 429.
— skräddare [avrättad i Stockholms blodbad 1520; jämf. SK I s. 84], förvaltare av broder Clemets fädernearv 434 n. 3.
— överskärare 537.
Siurd (Sywrdh) Andersson, Olof Mikelssons kock 11, lägersmål 42.
— fiskare östanmur i Hans Hollingerssons gränd, säljer tomt på Södermalm 450; hans hu se Elin.
— Kettilsson (Kedelsson) 33, 106, 262, 548, i tolvmannanämnd i brottmål 247.
— muramästare 16.
— Nilsson i Bringen i Själevads sn, ihjälslagen, mansbot för honom 132, 133; hans fader se Nils Öndsson.
— smed på malmen 562.
— Östensson 61.
Skalder (Skaldrä) se Joan.
Skalme (Scalme, Schalme) se Olof, Staffan.
Skanesyllene moder 473.
Ska(a)ning se Skåning.
Skarnhagen (-in), Skarnow (-aw), Scharnow se Hans.
Skarpaker se Peder Mansson.
Skel (Skeel, Scheel) se Claus.
Skifverman (Skyffuerman, Skiffwerman) se Herman.
Skimblepenning (Skymblepening, Skymelpening, Skyblepening) se Hans.
Skofath se Anders.
Skogh (Schogh, Skow) se Peder.
Skobo (-boo) se Joan.
Skotte (Skutte, Scotte, Schotte) se Joan, Laurens.
»Skrapaskaften» se Valborg.
Skulte (Schulte, Sculte) se Anders, Laurens.
Skymblepening se Skimblepenning.
Skytte (Skytta, Skitte, Schutte, Schytte) se Henrik, Lambrekt, Peder.
Skåning [Ska(a)ning] se Olof, Peder, Sven; jämf. Cristina Skånings.
Sköring, Sköre se Paval.
Slatte se Jakob, Peder.
Sledorn (Sleedorn, Sledorm) se Hans.
Sleger se Nils.
Sluchaber (-beer) se Hans.
Släng se Jakob, Nils.
Slöche se Gerd.
Smid, Smidt, se Arend, Bertil, Hans, Peder, Tomas.
Smålänning (Smalenninge, -ger, -gk, -gh) se Bengt, Peder.
Snare se Jöns.
Snorrefinke (-fincke, Snörfinke) se Jöns Japsson.
Snörepil (-piil, Snörrepiil) se Hans; Lasse skrivare.
Sodde (Sudde, Zodde) se Gerd.
Sone Mansson i Arboga, avl., hans gård i Arboga, ärvd av brodern Olof Mansson i Enköping 260.
Sone (Zone) skeppare 158, 160, 176, fraktat järn till Danzig 81, fullmäktig vid arvsuppgörelse 111; hans måg se Jöns Nilsson.
Sparre se Sigge Laurensson; Nils Clausson; Bengt Fadersson, Nils Fadersson.
Spets se Birgitta.
Spore, krigsman [trol. identisk med Henrik Spore, TB III s. 194, 250] 521, har begått grovt övervåld 516 f.; hans tjänare se Nils Olsson från Vånå sn.
Sprunck (Sprung, -gh, Sprwck) se Arend.
Spägelberg (Spägilberg) se Henrik.
Staal (Stal) se Peder; jämf. Birgitta Staals.
Staffan (Steffan).
— med ena handen se Staffan Persson enhände.
— i Grenwiich (Grönvik?), han och hans broder äro närmaste arvingar till skeppar Enevolds hu i Uppsala 383.

Staffan i Petsmo by 280.
— bältare 2, 91, 127, 230, 242; hans hu 397*, 419.
— Eriksson 262, 270, mantalsskr. i östra kvarteret 269, 344, köper hus östanmur 157 f., hans hus i s. Olofs fjärding östanmur nämnes 525.
— Eskilsson 269.
— Kaute, borgare i Åbo, köper jämte hustrun in sig i Helgeandshuset 99; hans hu se Margareta.
— Laurensson 565.
— Laurensson, franciskanernas provincialminister [jämf. HA IV s. 121 f. och J. Lindbæk, De danske Franciskanerklostre], hans broder (533).
— lille från Kopparberget, tvist om koppar 369, 373, 461; hans hu 32 f., 47.
— Mansson, arvinge till Mattis Hermansson 543.
— Persson enhände, med ena handen 26, 82, 123*; hans hu 82.
— pungamakare, taskamakare 99, 136, 490, 513*, 570, har »ränat» en fånge av stadstjänarna 37, brev om muren mellan hans hus och Godskalk skomakares 58, bjuder upp sin gård 592, 594, upplåter gården 600, har kränkt gillesfriden 188; hans dräng 99; hans hu se Katarina.
— Skalme [gift med Katarina, rådman Anders Jonssons dotter i dennes första gifte; jämf. TB III s. 213] 413, 454, 535 n. 4, kvartersmästare för östra kvarteret 12, en av de tjugofyra (östra kvarteret) 395 n. 5, 396, fullmäktig vid arvskiften 217, 234, 524, 527, har hotat Jöns Ervastesson 71, arv efter rådman Anders Jonsson, tvist med dennes änka Katarina 95, 118, 510, okvädar denna 114, lasteligt tal 224 f., köp av kittlar 470, tvist med Erik Hansson skinnaresonen om dropprum m. m. 518; hans svåger se Antonius Andree.
— skipman 482, avl., ärves av sin syster, Laurens Anderssons i Brattnäs hu 575; hans änka se Elsaby.
— Storbeke (Störbeck, tysk rådman, död på 1460-talet), köpte hus av Laurens Diekn 91; hans änka se Cristina.
— taskamakare se Staffan pungamakare.
— Veydeman 537.
— Vibbesson (Vibesson) 392, 507, 590, 614 n.
— Västgöte, rådman, 61, 65, 81, 88, 93, 155 f., 164, 166, 167, 221, 229, 242, 243, 247, 323, 349, 470, 474, 514, 612*, 614 n., närv. i Jungfruhamn vid besegling av fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 1483 17, mantalsskr. i södra kvarteret 144, antecknad som icke närv. i rätten 103, 284, 285, 286, 287, 288, 290, 291, 328, 335, 336, 357, 505, 601, 602, okvädad i egenskap av rådman 165, 224, bjuder upp panter 110, 191, 233, 322, 539, 544, 590, 591, kämnär 1490—91 436, har utbetalt arv efter Henrik Olsson 151 f., hans gård på Södermalm 27, köper gård östantill 76; hus som han ägt västantill vid Bredagränden omtalas 108*, har sålt del i stall 113, anspråk på en stenbod 161, överenskommelse med Hans Hufvendal om husbygge och mur 263, 307, uppgörelse med avl. hu Ramfrid [Eskil Hoppeners änka] om ett altare i Bykyrkan, skall där hava egen präst [jämf. TB III s. 366] 300, hans prebenda 416, har sålt koppar 7, 118, 119, mellanhavande med Mattis Lutke 87, tvist med en skeppare om malt 292, tvist om järn 312, tvist med en skräddare 362, 363, har okvädat Anders Svensson 443, mellanhavande med Peder Skytte 303, värjemålsed 390 f., 528, tvist med

kaniker i Strängnäs, pantsätter del i sitt hus 409, mellanhavande med Jöns Andersson 491, beskylld för olaga köpslagan 574, dömd för olydnad 577, kravmål 577, tredje och tionde penning 416; hans dräng 131, se vidare Anders Olsson; hans hu se Cristina Hessensdotter.
Stare [jämf. TB III: Erik Stare] 147.
Stefan se Staffan.
Sten (Steen).
— Mans muramästares dräng 158.
— i Eckerö på Åland, broder och arvinge till Algot bottnekarl 580.
— Basse, herr, dansk riddare 556.
— Bille, herr, riddare, danskt riksråd 553.
— gråbroder 568.
— Nilsson 244.
— Olsson, broder till mäster Ludvigs hu, hans våldsgärningar mot svågern Jöns Mus 447 f.
— Pedersson, hade tjänat Martin i Farsta 150.
— slaktare, hans dotterdotter 5.
— Sture i Gripsholm, riddare, riksföreståndare, »min herre», »vår herre och hövitsman», 7, 26, 115, 116, 180, 250, 336, 379, 430, 544 f., lyser eller låter lysa burspråk 5, 133, närv. i rätten 3, 23, 120, 132, 135, 148 f., 152, 171, 207, 208, 212, 245, 266, 275, 276, 281, 282, 316, 378, 380 f., 389, 460 f., 469 f., 478, 515, 522, 549 f., 551, 552, 558, 563 ff., 597 f., 604, förbud mot export av ätande varor 140, av lax 165, begränsning av laxexporten 477 f., förbud mot vissa olaga hamnar och marknader 281, förordnar jämte borgmästare och råd om en födorådstagare i s. Örjans gård 27, hans befattning med Otte Brakels ärende 23 f., 27, 208 f., erbjuder sig att stå Otte Brakel till svars 402—406, 407 n., förpliktar sig att hålla staden skadeslös för efterräkningar från Otte Brakels sida 406, ursakar sig för myntmästaren Hans Graves försummelse 27, närv. vid Lindorm Björnssons bröllop 4, förbön för bårdskäraren mäster Berend 60, förbön för brottsling eller felande 134, 190, 259, 317, låter verkställa uppbörd 73, vad till honom 162, 608, frånvarande från Stockholm 194, 362, 526, hans dom om ett silverbälte 213, hans skepp 214, benådning av Mikel Raukas hu 239, hans befattning med Martin Ryaners sak 260, 266 ff., förvärvar Peder Bagges och dennes hustrus arvfallna egendom i Stockholm 256 f., 272, har en tid ägt »stora holken» 287, ett hus på Norrmalm förbrutet till honom och staden 361, köper och säljer del i arvet efter Hemming Olsson 394 f., (413), 439, har »besatt» Karl Karlssons av avl. Arvid Olsson bortförpantade egendom, uppger »besetningen» 298, på resa i Finland 300, skall ha svar av rådet i Hans Dingstads ärende 316, har köpt jord i Berga och Myreby av Ingemar Bengtsson 318, uppbär kronans fjärdedel efter Marina, Jöns Anderssons hu 324, hans ovilja mot rådman Joan Svensson 393, hans förordning om tullen 427, beskylld för att ha berövat Anders mölnare hans hustrus fäderne 448, kung Hans' marsk och kansler ha lovat honom att ersätta vad Axel Olsson kapat 461, tillsätter ny slottsfogde 461 f., ursakar herr Örjan Buck 469, förordning om järn 491, förliker sig med Erland Kagge 537, förordnar om besiktning av de från hansestäderna införda packarna 566, har pantsatt riksens svärd och

återfått det utan erläggande av fulla pantesumman 597 f., köper Erik Rytings hus 598, 599, ingriper i tvisten om arvet efter Jöns Andersson 604 f., hans skrivelse om Claus Skels kvarlåtenskap 605, rov och hemfridsbrott begångna av hans tjänare 110, jämf. 111 (se även sakreg., Märkligare rättegångar: rannsakningen om Martin Ryaner); hans svenner se Inge Laurensson, Martin Ryaner, Peder Japsson, Peder Slatte, Sven Skåning; hans tjänare se Berend, Olof Kirves, Olof Nilsson, Per Mattis, jämf. Cristianus, mäster; hans barberare se Henrik felschaare; hans småsven se Peyter; hans »hövitsman» se Herman Kyle; hans fogde i Roden se Ulf Gregersson; hans länsman på Värmdön se Laurens i Hemmesta; hans hu se Ingeborg Akesdotter.

Ste(e)n (tillnamn) se Hans.

Stenbock se Gustaf Olsson.

Stenbrink(-ck) se Meneka.

Sten(e)berg se Laurens.

Stenkell se Peder.

Stens(s)el basuner, tvist om en häst 551, 558.

Stiernsköld se Hans Pedersson.

Stig (Stygh) Vigilsson (Vigelsson, Vielsson) 46, 59, 92, 216, säljer gård till Helga trefaldighets gille 42, anammar kvarlåtenskap efter Olof Jonsson 161.

Stobbe se Nils.

Stolt se Claus.

Storbeke (Storbecke) se Staffan.

Storbjörn skinnare, inlöser gård som fallit i danaarv efter Laurens, hans »forfader» (hustruns förre man) 172, 179, sjuk, säljer till styvsonen Anders Jönsson sin del i gård vid Bredagränden 262 f., hans gård västanmur 397; hans hu se Magdalena.

Strobuck se Henrik.

Ström se Peder.

Stub se Hans.

Sture, se Gustaf, Nils, Sten, Svante; Elin Gustafsdotter.

Styng se Joan; Nils Jensson.

Stör (Stöör) se Hans.

Subborg (Suborgh, Swbborgh) se Gerd.

Suderlandh se Sven.

Sudde se Sodde.

Susabemba se Elin.

Suszenhen se Kunse.

Svante (Swantte) Nilsson [Sture], väpnare, riksråd, 6, närv. i rätten 23, 28, 207, 208, 294, 295, 296, 297, 378, 381, 402, 404, 463*, 470, 487, 488, 549 f., 552, 572, 604, närv. i rätten som Nils Stures bud 2, belägrar Stäkeborg 190, löftesman för hu Anna, Evert Ochtorps änka 488.

Svart, Svarte (Swartte) se Mikel; Per Jönsson skomakare.

Svarte Skåning se Ake Jönsson.

Sveder se Jöns Clausson, Olof, Peder.

Svederskan se Birgitta, Olof Sveders änka.

Sven (Suen).

— i Järfälla se Sven Olsson i Herrestad.

— i Väddesta (Widista) i Järfälla sn 147.

— herr, kyrkoherde i Åker, återfår tjuvgods, tillhörande Åkers kyrka 387, 390.

— Andersson 607.

— bältare 203, 460, 505, köper gård intill sin egen på Skomakaregatan 224, gör å hustruns vägnar anspråk på gård vid Stortorget på Skomakaregatan 233, 326, bekräftar herr Peders i Skå försäljning av gården 385 f., bjuder upp en gård 585, 587; hans dräng se Detleff; hans hu, systerdotter till herr Peder Olavi i Skå (233), 326, 386.

— Dingstad (Dingstede), broder [i Svartbrödraklostret, SEÅ 1916 s.

49, HH 18: 1 s. 26 och TB I], erbjudes att uppsätta det stora orgelverket 182.
Sven fodermarsk 203, 321, 445, 482, kravmål 471, 472, i fjortonmannanämnd i brottmål 540; hans broder 472.
— Gregersson 275.
— [Clemetsson] Helsing, rådman [jämf. hans testamente 12 mars 1491, TB III s. 136 ff.], 20, 73, 75*, 115, 137, 223, 351, skuld till styvsonen broder Martin Michaelis 65, 66, 76, 92, 117, rannsakar om mur m. m. 50, hans hus 204, 313, 457, 489 f., 505, tvist med Renholt Lehusen om humle 519, 528, mottager skepp i pant för järn 123; hans son se Anders Svensson Helsing; hans dräng se Magnis Jönsson; jämf. gatureg.
— Jensson 177.
— Joansson (Jonsson) 243, 304, 392, 507, 614 n., kallas köpman 590, en av de tjugofyra 13, 327, 396 (östra kvarteret), skall rannsaka ang. pigor (östra kvart.) 220, mantalsskr. för östra kvarteret 497 (kvartersmästare), 588, över testamente och arvskifte 399, 527, rannsakar om murar 508, 586, mottager av sin styvdotters man Laurens Olsson skomakare en gård i Mattis Martinssons gränd, upplåter till denne en gård i samma gränd 25, bjuder upp gård å Hans Segenbadhes hustrus vägnar 58, köper gård östanmur i Bredagränden 370, ombud för s. Eriks gille 434, hans hus 489, edgång 539.
— Joansson Moysse(n) [son till borgmästaren Joan Svensson och styvson till Jakob Moysse] 549.
— köttmångare 90, 574, över husköp 32, köper stenhus i s. Laurens gränd av hu Gunnild, Henrik Mulles änka 147, 264 f.; hans dräng se Anders.
— Laurensson 134, har lagt timmer på stadens mur 121, köper byggning på Helga gravs gilles tomt på Köpmannagatan 92, säljer samma byggning till Helga gravs gille, kallas nu borgare i Västerås 497 f.
— Leyan i Läpplaks i Pedersöre sn, arvinge till hu Botild köttmångares 17 f.
— Myre 534.
— Nilsson 472, 567; hans hu 475.
— Nilsson från Västerås, lejdad 488.
— Olsson i Herrestad i Järfälla sn, broder till herr Erik i Spånga, har uppburit arv efter Anders Finne, tvist om arvet 491, 493, (591), 592, 599, 604.
— [Petri Posse], herr, kyrkoherde i Storkyrkan [levde ännu 1484, Script. rer. Suec. III: 1 s. 320; jämf. Kellerman], avl., hans arvingar (bland dem Knut Posse) omtalas 109.
— Siurdsson 19, 330, 607.
— Skåning (Ska-), Sten Stures sven 249, 548, 550.
— Suderlandh, [avl., jämf. JB I nr 293 och ÄB], hans hus västanmur 408.
— Svensson 63, mellanhavande med galne Nils Olsson 305, 356.
— Västgöte, herr, prebendat 178, 577 f., 581, okvädad 128, testamentarius efter Laurens Svensson köpsven 512.
Swengeremen [kvinna] 583.
Swerin (-iin) se Temme.
Sverkel(l) fiskare 76, 614.
Svin (Swin) se Peder; Olof Joansson.
Svinahuvud (Svinahoffwdh) se Mans.
Svinhufvud se Timme; Anna, Evert Ochtorps änka.
Svisser se Hans.
Syltakona [Cristina Syltekona, SkB I], hennes son se Olof Joansson.
Syrenberg (-gh) se Henrik, Tideke.
Säck se Olof.
Sägenbaat se Seghenbade.

T.

Tage (Th-) Henriksson [i Dybäck, Skåne], dansk frälseman 556.
Tala, [Björn Nilssons] hu, i Helgeandshuset, vittnesmål i tvist om mur 113.
Tala (Thaala), Magnus köpmans hu, ej skyldig att svara för styvfadern Peder Kopmans gäld 378, uppgörelse med brodern herr Peder Everardi om arv efter föräldrarna 426; hennes fader se Evert Brandenborg guldsmed.
Talempoycha, hans hu, avl. 520.
Tappe se Gerd.
Tavast (Tha-), Taweste se Olof.
Telsecke, Henrik Erikssons hu, skall rannsaka ang. pigor i östra kvarteret 429.
Temme (Th-) Swerin, Tile Hampas dräng 610, tvist med Henrik Cristoffer 477, 480, 482.
Tideke (Thydecke, Thideke, Tidecke, Tydecka, -e).
— herr, präst [jämf. HLG I och TB III s. 226] 492 f.
— Hansson [i Luleå], har omhänderhaft ett laxfiske i Torneå [jämf. TB I s. 373, 387] 291.
— Peccow [tysk rådman till 1471; avl.?], har sålt en kålgård 490.
— Syrenberg, inbördes testamente 193; hans hu se Birgitta Joansdotter.
— tunnbindare 74, 335, 453, 507, 546, 607, fullmäktig vid husköp 27, bötfälld för dobbel 503, hans hu bestulen av sin piga 317 f.
Tideman (Tydman).
— i porten, hans hu se Sigrid.
— klensmed, knivsmed 45, 89, 345, mälisman 78, mottager gård i Stenbadstugränden (sytning) 98, hans hus 407.
— i Julö (Gewlä) 618 (bil.).
Tile (Tyle, Thyle).
— Busman [f. d. tysk rådman] 205, 215, 233, 252, 281, 412, 433*, 443, bjuder upp silverpant 57, 69, pant 240, 352, 366, 559*, köper pantat gods 208, överenskommelse om mur med s. Örjans gård 204, kravmål (järn) 472.
— Hampa (-e), köpsven 134, 400, 514, 610, en av de tjugofyra (södra kvarteret) 396, har mist gods (koppar) genom Axel Olssons kaperier 467, hans och hans drängs mellanhavande med Nils Persson »med huvudet» och dennes hu 400, 409; hans dräng se Temme Swerin.
— Mentz 51, 106.
Timme (Ty-) [Jönsson Svinhufvud], mäster, kanik i Västerås, hans resa till Rom [jämf. TB III s. 398 och G. Ekström, Västerås stifts herdaminne I: 1 s. 669 f.] 453; hans svåger se Claus skräddare.
Tjelve (-ffue) Östensson, fullmäktig för hu Estrid 80, hans skepp 189, betalning för frakt 251, sjuk, tredje penning 271, avl., arv efter honom 295 f.; hans hu se Elin; hans bröder se Hans Östensson och Laurens Östensson i Edsevö i Pedersöre sn.
Tolk se Erik, Mans; jämf. gatureg.
Tomas (Th-) 437.
— född i Åbo, tjuv 62.
— rövat en kappa m. m., avrättad 421.
— Martin Ryaners dräng 249, 371.
— Nils Erikssons [Gyllenstierna] tjänare 114.
— Arendstorp 71, 383, mellanhavande med Mattis skräddare (68), 546; hans broder se Claus Arendstorp.
— bagare vid Norreport, i tolvmannanämnd i brottmål 247, avl., ärves av sin fader Nils Tomasson från Polen 284; hans änka se Helga Laurensdotter.
— Hansson från Dortmund i Westfalen, delaktig i försök att befria

myntmästaren Hans Grave från fängelset på slottet 119 f.
Tomas klockare 371, 372, tjänsteed 137.
— Kralle, skeppare 243, 280, 283, 325, har ej aktat borgmästarens förbud 256.
— Laurensson 5, skattningsman 29, i tolvmannanämnd 131.
— Laurensson skräddare 274, 358, 501, 508.
— lille 136, 137, (i Lübeck) 225*, 231, 510; hans hu se Margareta.
— Matsson, skeppar Nils bottnekarls dräng, olaga köpslagan 214.
— Mattei, djäkne, stulit, förvisad från staden 529.
— Mikelsson, systerson till herr Anders i Järna, arvsuppgörelse med Laurens Jönsson köttmångare 112, avl., arv efter honom 162.
— Mölnare, skeppare, förbjudes utföra lax i sitt skepp 169.
— Olsson 138.
— Pauli, djäkne, stulit, förvisad från staden 529.
— Persson, född i Lojo sn, Finland, stulit, benådad till stupan 593.
— Persson, född ovan Åbo, stulit i kyrkan, avrättad (601), 603*.
— skinnaresven 510.
— skrivare 457, ombud för fru Elin Gustafsdotter 415, 419.
— skräddare se Tomas Laurensson skräddare.
— Smidh, Smidt 122, 219; identisk med nästfölj.?
— Smidh, borgare i Lübeck, har förhindrat koppar för Engleka Sandersson 215.
— tunnbindare, stadens vedvräkare, ämbetsed 57.
— Törne, köpsven 538.
Tonge se Renholt.
Tonius (Thonius, Tönius).
— fiskare 146, 178, 275; hans hu 178.
— målare 119.
Torbjörn (Thorbiörn) [Jensen Rosensparre] i Skarhult, dansk frälseman 556.
Tord (-dh).
— ihjälslagen 6.
— Bonde [Philpusson], herr, riddare, riksråd 11.
— Laurensson 241.
— muramästare 104, 149, 175, 227 n., 320; hans måg se Ragvald.
— Nilsson svarvare på malmen 516, 584, 596, tvist om en kappa 275, 323, köper en gård i Mattis Martinssons gränd av Svartbrödrakonventet 446 f.
— Pedersson, biskop Kort Rogges tjänare 107.
— Persson 225.
— svarvare se Tord Nilsson svarvare.
Torkel (-ll) Bagge 135, anklagad för förrädelse och stöld 135.
— bältare 149; hans dräng se Erik Jonsson.
— Henriksson, olaga köpslagan 18.
Torsten (Torstin).
— mantalsskr. i östra kvarteret 303, tvist om ett skepp 609; identisk med nästfölj.?
— bottnekarl, i tolvmannanämnd i brottmål 241; hans broder se Björn; jämf. Torsten Nilsson.
— grytagjutare 74, 140 f., 210, 215, 223, 241, testamentarius efter hu Botild köttmångares 8, 17 f., slagsmål, har kränkt gillesfriden 188*, vittne vid köp 450, hans tomt på Södermalm 450, stulit koppar och järn, avrättad 480.
— Nilsson 32, 244, 523; jämf. Torsten bottnekarl.
Tott se Bengt Akesson, Erik Axelsson, Hans Akesson, Ivar Axelsson, Örjan Akesson; Ingeborg, Sten Stures hu.
Tre rosor se Jöns Knutsson, Knut Alfsson.
Trolle (Trwlle, Trölle) se Arvid, Birger, Erik; Mattis.
Trosa Joan se Joan Andersson skräddare.
Trugels (Truels).
— Bagge 199.

Trugels skräddare 52 f., hans gård i västra kvarteret 32.
— smed 45, 190, 212, 290, 452, 470, 498, har stuckit en bonde 71, brutit edsöret på Lasse skrivare 71*, förolämpat slottsfogden Bengt Karlsson 72, i tolvmannanämnd i brottmål 247, misshandlat en bonde 261, värjemålsed ang. slagsmål i gillesstugan 304, skall förlika sig med kämnärerna och smida ett fat järn till staden 306, hans tvist med »tångabrodern» Henrik grovsmed 454, 460, edgång, hans hu omtalas 479, 481 f.; hans drängar förvisade från staden för stöld 485.
Tule Matsson 144, 149.
Tumble se Laurens.
Ture (Thure).
— Jönsson (Jensson, Jonsson) 24, 26, 43, 177; jämf. Anna Tures.
— Turesson [Bielke], herr, riddare, riksråd, närv. i rätten 207, 208, 235, 238, rannsakar i målet mot Dorotea, Mikel Raukas hu 235—239.
Tuve (Thwffue) Persson, borgare i Arboga 373.
Tydecka se Tideke.
Tyle se Tile.
Tälie se Laurens Hansson, Laurens Jönsson.
Tönius se Tonius.
Tönne Vernersson [Parsberg], herr, riddare, danskt riksråd 554, 556.
Törbo se Anders; Laurens Jönsson.
Törne se Tomas.
Tösk se Hans.
Töska se Katarina.

U.

Udger 52.
Ulf (-ff) 592.
— Gregersson, mellanhavande med Mans köttmångare 97.
— Gregersson, Sten Stures fogde i Roden [jämf. ULB s. 32] 212.
— Jönsson (Je-) 560, köper ett stall 592, köper en gård östanmur i Hans Holmgerssons gränd 602.
— köpsven 525.
Ulf (-ff, Vulff; tillnamn) se Hans, Mans.
Ulfart (Wlfarth) [Gerdsson Sodde, son till avl. borgm. Gerd Sodde; jämf. PHT 1920 s. 139 och JB I nr 799], 205, 362, (369); hans systrar se Elsaby Gerdsdotter, borgm. Magnus Erikssons änka, och Lisabet, Bengt Smålännings hu.
Une i Näs, säljer ett laxfiske till Arvid Olsson 42.
Urbanus mölnare, avl., danaarv efter honom 80; hans änka se Birgitta.
Ursula, dotter till Karl verkmästare 517 f.
Urväder (Wrwedher, Vrwädher) se Nils Mansson.
Utter se Otter.

V, W.

Valborg (Walborgh, -burgh).
— hu, dotter till Laurens Diekn 91.
— hu, hennes piga 57.
— hu, avl. [trol. identisk med kanslern Claus Rytings änka, Valborg Bengtsdotter] 143.
— Bengtsdotter, piga, inlöser gård i Erik Joanssons gränd 545.
— änka efter gamle Hans smed, omgift med Hans Hogben, 280, 510, 610, säljer tomt i Botvid grytagjutares gränd 3, låter sälja en kålgårdstomt på Södermalm 27, har sålt hus i Norra gränden, köpet skall bliva vid makt 350, 352 f., samtycker till försäljning av

tomt 381 f.; jämf. 603: Cristina Hoghbens.
Valborg, Jakob Kustes änka [och moder till hu Cristina Claus Grabos], 177 f., kravmål ang. riksens svärd 597 f.; jämf. herr Olof i Borgby.
— Olof Bengtssons hu, stulit, förvisad från staden 136.
— Olof köttmångares i Gråmunkagränd hu 259.
— Olofsdotter, Gregers svärdslipares »kvinna», beskylld för stöld 144, 149.
— »skrapaskaften», Martin Joanssons hu 357, 539.
Valdemar kopparslagare 45, 115, rannsakar om mord 187, 188.
Walle, van der, se Helmik, Lutke.
Varg (Wargh) se Bengt.
Vasaätten se Erik Johansson, Erik Karlsson, Johan Kristiernsson och Cristiern Johansson.
Waslebuck, Watubuck se Olof.
Water, van, se Jakob, Peder.
Vegener se Hans.
Vendelle, [Hans] Hufvendals hu, bjuder upp silverpant 474, 475, 477.
Vennecka (Wennacka, Vennicka) Jakob skräddares östanmur hu, avl. 525, boutredning och testamente efter henne 531, 544.
Verderman se Claus.
Wernar se Laurens.
Veremynck se Didrik.
Westfale (Wesfaale) se Hans, Henrik.
Vestman (Wesman) se Ludvig, Nils.
Veydeman (Weighdeman) se Hartvik, Staffan.
Vicarius 541; jämf. Laurens Magni.
Videcke Jensson, sjörövare, avrättad 355*.
Vilfang se Mattis.
Villam (Wyllam).
— badstuvukarl, Villam i bastuen (Helgeandsbadstugan) 215, 231*, har lagt sin badstuvuved in på stadens mur 105, sätter borgen och bötar för sin hu 286, 288; hans piga 231*.
broder i Gråbrödraklostret 448.
— Dös 611.
— Hemmingsson, smedsdräng 156*.
— Joansson, Jakob Kadewalts skipman 209.
— Mörth 8, 85; jämf. Birgitta Mörths.
Wilke se Jesper.
Vincencius (-sius).
— bonde, i Skederids sn 473.
— rövat en kappa m. m., avrättad 421.
— Wise, uppgörelse med rådm. Joan Jönsson om arv efter modern hu Cristina, Claus Wises, och systern Geseka, Joan Jönssons hu 77, 90, mellanhavande med Örjan vinman 90; hans broder se Jakob; jämf. Laurens Wise.
Vinge se Lindorm Björnsson.
Vinholt (Wynholt, Vynholth) 271.
Vinstorpaätten se Karl Bengtsson.
Vinter (Vynter, Wyntter) se Anders, Laurens.
Wise (Wyse, Visse, Vyse) se Jakob, Claus, Cristofer, Laurens, Vincencius.
Wisse se Berend, Henrik.
Vithenborg (Hwittemborgh, Wittenborgh, -berg, Wittemborg) se Hans.
Vitke Mansson i Viitaila by i Hollola sn i Tavastland, arv efter brodern Henrik Pinnow 217.
Witte se Huite.
Voller (W-) Hoffmeistere (-mestere), köpsven 400, 604, har förlorat gods (koppar m. m.) genom Axel Olssons kaperier 467.
Vrang (Wrangh) se Mans.
Vulff se Ulf.
Wyszeke se Claus.
Västgöte (Wesgöte, Westgöte) se Algot, Hans, Laurens, Mikel, Per, Staffan, Sven.

Y.

Yrian se Örjan; se i övrigt I.

Z se S.

Ä.

Ägerd se Egerd.
Äleka, Joan Jonaes hu, mottager arv efter brodern Hans Fältorp 96, 100 ff.
Älzebe se Elsaby.
Ängelbrecht se Engelbrekt.
Ängleka se Engleka.

Ö.

Ödger i Ösma i Kimito sn, arvsuppgörelse med brodern Anders Staffansson 173.
Ödvid Nilsson, säljer träbyggning 134.
Ölick se Olich.
Örden, van, se Helmik.
Örjan (Öryan, Ören, Örien, Yrian, Jurien); jämf. Jörien.
— styvson till Isak Joansson, arvskifte med denne 527.
— Akesson [Tott], väpnare, riksråd, 74, närv. i rätten 152.
— Andersson, broder till Jöns Andersson 589.
— bagare 281, hans gård på Norrmalm 193.
— Björnsson 156.
— Buck, herr, [borgmästare, HUB 11] i Danzig 468 f.
— bårdskärare, »arst», mäster [jämf. TB III s. 207], 11, 244 f., 255, 324, 325, 433, läkarelön 320, (322); hans hu 424.
— Degner, klosterbroder i Svartbrödrakonventet, uppgörelse med styvfadern Herman Krefveta 243, 301 f., (341, 546 f.); hans fader se Hans Degner; hans broder se Henrik Degner.
— Helgesson, avl., arv efter honom 156; hans moder se Lucia i Sviby.
— van Kempen 484.
— klensmed, sporrasmed, smed, 304, har brutit edsöret 49, 56; hans dräng se Jöns Henriksson.
— Laurensson [son till Laurens skräddare], upplåter ärvd del i stenhus vid Skomakarebrinken åt svågern Olof Siurdsson bältare 119, tvist med Olof [Siurdsson?] bältare 279.
— Meideborg (Meyenborg), [tysk borgmästare, död 1457], hans dotter se Greta.
— Nitze, herr, präst i Danzig, broder och arvinge till Hans Nitze skinnare 102.
— skräddare på slottet 471.
— smed, sporrasmed se Örjan klensmed.
— timmerman 177.
— tunnbindare 63, 206, 475, okvädinsord 20, har »ränat» en fånge av stadstjänarna 37, lägersmål 362, edgång 477; hans hu 252.
— vinman 25, 77, 88, 116, 135, 137, 205, 252, 275, 569, 582, mantalsskr. i södra kvarteret 88, medlem av tolvmannanämnd 74, 90, edgärdsman för Cristina, Mattis Lutkes hu 52, mellanhavande med Laurens, Jakob och Vincencius

Wise 90 (jämf. 88), med Laurens Wise 288, 289, med herr Gotman 289; hans dräng se Hans; hans hu 206, 304, 561.
Örjan väktare, dobbel 285.
— överskärare 302, 523.
Örnflycht se Peder Eriksson.
Ösge Nilsson, hemmahörande i Västergötland 150.
Östen på Berget, bestulen av sin tjänare Jens Olsson 294.
— Algotsson i Umeå, skuld till Claus Kruse 432 f., 486.
— verkmästare, hans hu (på Fiskatorget) 471.
Östhammar (-er) se Hans.
Ötting (-gh) se Henrik.
Öyen se Henrik, Olof.

Yrken och stånd.

I. Den världsliga överheten och dess organ.

1. Sverige.

Konung, se Karl Knutsson (avl.); hans kansler, se Claus Ryting, doktor (avl.).

Riksföreståndare, se Sten Sture; hans »tjänare» (i detta fall kanslitjänsteman), se Cristianus, mäster.

Rikets råd och män, se Ake Jensson (Svarte skåning); Arvid Trolle; Bengt Akesson; Bengt Fadersson; Bengt Gregersson; Bengt Kristiernsson; Erik Eriksson; Erik Karlsson; Erik Ottesson; Erik Ragvaldsson; Erik Trolle, Erik Turesson; Gregers Matsson; Gustaf Karlsson; Gustaf Olsson; Hans Akesson; Ivar Axelsson; Ivar Gren; Ivar Fleming; Johan Bese; Johan Kristiernsson; Jöns Knutsson; Karl Bengtsson; Cristiern Johansson; Lindorm Björnsson; Nils Bosson; Nils Eriksson; Nils Fadersson; Nils Clausson; Nils Sture; Peder Eriksson; Peder Ragvaldsson; Sigge Laurensson; Svante Sture; Tord Bonde; Ture Turesson; Örjan Akesson.

Slottsfogdar, i Stockholm (i tidsföljd), se Peder Mikelsson; Bengt Karlsson; Philpus Jensson; Erik Turesson; Erik Eriksson; Björn Nilsson; underfogde, se Peder Persson; ställföreträdande slottsfogde, se Bengt Bengtsson; jämf. Olof Mikelsson, »fogden».

Fogde, i Norrbotten, se Berend Berendsson.

— i Roden (Sten Stures), se Ulf Gregersson.

— på Svartsjö, se Holmger [Persson].

Hövitsman, på Kastellholm, se Nils Eriksson.

— på Nyköping, se Arvid Trolle.

— på Tavastehus, se Knut Posse.

— på Älvsborg, se Nils Clausson.

— över Sten Stures svenner, se Herman Kyle.

Lagmän, i Uppland, se Gregers Matsson, Gustaf Karlsson (överlagman).

— i Ångermanland, se Hans Diekn.

Underlagman i Norrbotten, se Nils Hansson.

Häradshövding, i Västland, se Jon Olsson.

Domare, i Svartlösa härad, se Laurens i Lideby.

Länsman, i Värmdö (Sten Stures), se Laurens i Hemmesta.

— i Västlands sn (?), se Olof.

Myntmästare, se Hans Grave; Herman Praal; Cornelius Jakobsson; Rolf (avl.); jämf. 103, 535 n. 4 och Myntare nedan s. 770.

Tullskrivare, se Arpp; Erik Jönsson, rådman; Peder Persson Skytte; jämf. 218.

2. Danmark-Norge.

Konung, se Hans; hans hovmästare, se Paval Laxmand; hans justiciarius, se Johannes Ketilli; hans marsk, se Eskil Göye.

Rikets råd och män, se Axel Lagesson; Bengt Bille; Erik Agesson; Henrik Meinstrup; Claus [Gertsson] Bruske; Nils Hack; Sten Bille; Tönne Vernersson.

3. Det övriga utlandet.

Livländsk ordensmästare, se Johannes Freitag von Loringhofen.

II. Det världsliga frälset.

1. Sverige.

Riddare, se Ake Jensson (Svarte skåning); Bengt Christiernsson; Birger Trolle; Erik Ottesson; Gregers Matsson; Gustaf Karlsson; Gustaf Olsson; Gustaf Sture; Hans Akesson; Hans Kröpelin; Ivar Axelsson; Ivar Gren; Johan Kristiernsson; Nils Eriksson; Nils Fadersson; Nils Sture; Sten Sture; Tord Bonde; Ture Turesson.

Övriga frälsemän, se Anders Hiort; Bengt Karlsson; Bengt Ryning; Björn Jönsson; Björn Nilsson; Erik Hansson; Erik Johansson; Erland Kagge; Hakan Frille; Hans Pedersson; Herman Kyle; Ingemar Bengtsson; Johan Kyle; Joan Laurensson; Jon Olsson; Jöns Geeth; Jöns Ivarsson; Claus Staffansson; Knut Eskilsson; Knut Posse; Cristiern Johansson; Lindorm Björnsson; Magnus Ivarsson; Magnus Karlsson; Mattis Lutke; Mattis Persson; Mikel Nilsson; Nils Kagge; Nils Mangsson i Tuna; Peder Drake; Peder Slatte; Spore; jämf. 532 och Rikets råd och män.

Riddarefruar och frälsekvinnor, se Anna i Lindö, [Laurens Olssons änka]; Anna [Olofsdotter Svinhufvud], Evert Ochtorps änka; Birgitta [Karlsdotter Bonde], fru, Nils Stures hu; Birgitta [Stensdotter Bielke], fru, Gustaf Stures hu; Elin Gustafsdotter [Sture], fru, Erik Axelssons [Tott] änka; Gertrud [Narvesdotter], fru, [Magnus Grens änka]; Ingeborg [Akesdotter Tott], fru, Sten Stures hu; Cristina [Bengtsdotter Königsmark], fru, [Gregers Bengtssons änka]; Magdalena [Karlsdotter Bonde], fru, Ivar Axelssons änka; Margareta van der Raas; Ramborg [Gustafsdotter], fru, Gregers Matssons hu; Ramfrid i Hallkved; Sigrid [Eskilsdotter Banér], fru, Nils Erikssons [Gyllenstierna] hu; jämf. fru Fenissa [Beeder].

Hovmän, se Jeppe (på slottet); Jöns Andersson; icke namngivna 106, 110, 249.

2. Danmark-Norge.

Riddare, se Axel Lagesson; Bengt Akesson; Bengt Bille; Erik Agesson; Eskil Göye; Henrik Meinstrup; Knut Alfsson; Nils Brahe; Olof Nilsson (avl.); Paval Laxmand; Peder Nilsson (avl.); Sten Basse; Sten Bille; Tönne Vernersson.

Övriga frälsemän, se Axel Olsson; Erik Jensson; Gregers Jepsson; Henrik Akesson; Jöns Find; Jörien Daa; Knut Saxtorp; Cristiern van Hafn; Paval Henriksson; Peder Lang; Tage Henriksson; Torbiörn [Jensson Rosensparre] i Skarhult.

Riddarefruar, se Elitissa [Eskilsdotter], norske riddaren Olof Nilssons änka; Magdalena [Olofsdotter], danske riddaren Nils Brahes hu.

III. Kyrko- och klosterväsen.

Påven (402), 404, 406.

Påvlig kollektor, se Bartolomeus de Camerino.

Ärkebiskop, i Uppsala, se Jakob Ulfsson; hans fogde på Stäket 255.

— i Lund, se Jens Brostrup.

— i Riga, se Mikael Hildebrand.

Biskop, i Strängnäs, se Cort Rogge; hands fogde på Tynnelsö se Jöns, herr.

— i Västerås, se Birger Månsson (avl.).

— i Växjö, se Nils [Olavi].

Domprost, i Lund, se Jöns Akesson.
Ärkedjäkne, i Lund, se Joan Skalder.
Dekan, i Skara, se Olof, mäster.
Kaniker, i Uppsala, se Hans Kröpelin; Martin Praal, mäster, doktor.
— i Linköping, se Hans Ulf, mäster.
— i Skara, se Ingemar.
— i Strängnäs, se Gotman; Johan Ruska; jämf. 409.
— i Västerås, se Timme, mäster.
Syssloman vid Uppsala domkyrka 131.

Präster i Stockholm.

Kyrkoherdar, se Ingemar [Johannis]; Martin Jönsson [Lindorm]; Sven [Petri Posse]; ställföreträdande kyrkoherde, se Olof Andree; jämf. 35, 110, 356, 360.
Prostar, se Olof Andree; Anders Rodolphi; jämf. 219, 312 och Anmärkningar s. 620.
Prebendater, se Alf Hemingi; Algot; Anders Rodolphi; Anders Törbo; Antonius Kellere; Bartolomeus Kyck; Ciliacus; Erik Andree; Germund [Laurencii]; Hans Erici; Hans Martini; Henrik Lydechini (?); Jöns Olavi (scolasticus); Claus Danszicke; Laurens, bleke; Laurens Pistor (?); Magnus [Erici]; Martin Frome; Nils Finne; Olof Andree; Peder Fadersson; Peder Stephani; Sven Västgöte.
Övriga präster, se Bengt Jacobi på Holmen (Helgeandsholmen); Laurens på Helgeandsholmen; Peder Petri i Själagården.

Präster å annan ort.

Kyrkoherde, i Alsnö, se Laurens.
— i Björklinge, se Laurens.
— i Björnlunda, se Mikel.
— i Borgby [Fresta sn], se Olof.
— i Bromma, se Olof.
— i Börstil, se Erik.
— i Ed, se Kettilbjörn.
— i Ekerö, se Henrik.
— i Estuna, se Joan.
— i Frötuna, se Karl.
— i Gamla Uppsala, se Erik, mäster.
— i Håtuna, se Arvid.
— i Järna, se Anders.
— i Kemi, se Martin.
— i Korpo 376.
— i Litslena, se Laurens.
— i Myresjö, se Olof Must.
— i Nordingrå, se Peder.
— i Pojo, se Ragvald.
— i Ryd, se Martin.
— i Skå, se Peder Olavi.
— i Skövde, se Ingemar.
— i Solna, se Erik Andree.
— i Sparrsätra, se Nils.
— i Spånga, se Erik.
— i Tuna, se Peder.
— i Västland, se Antonius Andree.
— i Åker, Söderm., se Sven.
— i Åker (Österåker), Uppl., se Claus Lindorm.
— i Österhaninge, se Jakob.
Präst, i Danzig, se Örjan Nitze.
— i Eskilstuna kloster, se Hakon.
— i Sko kloster, se Peder, syssloman (s. 740 ovan).
— på Tynnelsö, se Jöns.
— i Åbo, se Peder Finkenberg.
Kaplan, fru Cristinas i Benhammar, se Jöns Hansson.

Präster utan ortsbestämning, se Anders Petri; Bengt; Erik döve; Gerd (?); Jöns; Laurens; Nils Sleger; Olof Cristierni; Paval; Peder Everardi; Peder Gracia; Tideka; icke namngiven 38, 108, 615 f. (bil.).

Skolmästare, i Stockholm, se Jöns Olavi; Nils, mäster; icke namngiven 219 f., 313, 529, 560.
Djäknar, se Anders Erici (danskfödd); Erik Andree; Hans; Jöns; Laurens Persson; Magnus Gudsormsson; Magnus Siurdsson; Peder; Peder Cristierni; Peder Mikelsson; Petrus Petri; Tomas Mattei; Tomas Pauli; icke namngivna 219, 221, 290, 313, 516; jämf. 33.

Klockare, i Stockholm, se Anders; Bertil målare; Erik Laurensson; Olof; Tomas; icke namngiven 177; klockare vid s. Jakobs kyrka 510.
— i Simtuna, se Hans.
— i Spånga, se Paval.
— i Österhaninge, se Jöns.
Kyrkovärdar, i Stockholm, se Hans Otte; Mikel Svarte; Renholt Lehusen.
— i Gamla Uppsala, se Björn i Bärby; Mans Jensson.

Provincialminister för franciskanerna, se Staffan Laurensson.
»Vicarius», se Laurens Magni, doktor.

Klosterfolk i Stockholm.

Gråbrödraklostret.
Lektorer, se Ingemund; Knut Jensson; Laurens Sandersson.
Custos och gardian: Knut Jensson; jämf. 533.
Klosterbröder, se Bertil; Hans Philippi; Henrik; Jakob minor; Jöns Angerman; Laurens Philippi; Peder Laurensson; Villam.
Svartbrödraklostret.
Priorer, se Hans, broder; Laurens Beronis; Laurens Magni, doktor.
Lektorer, se Laurens Beronis; Laurens Gere (avl.).
Klosterbröder, se Anders Vilkini; Hans Svensson; Henrik Degner; Henrik Gesmar; Klemet; Martin Michaelis; Olof Nilsson; Peder Andree; Peder Jacobi van Hawen; Ragvald Osenbrygge; Sven Dingstad; Örjan Degner.
S. Klara kloster.
»Gamla abbatissan» 9, 10.
Sysslomän, se Markus; Peder; jämf. 428 (sysslomannens dräng).
Klostersyster, se Anna Johannis.

Klosterfolk å annan ort.

Abbot, i Herrevads kloster, se Herlog.
Gardian, i Uppsala gråbrödrakloster 246 f.
Syssloman, i Sko kloster, se Peder [Johannis], herr; jämf. 541.
Klosterbröder, i Eskilstuna kloster, se Hakon, herr; priorn (gamle priorn) 61, 181, 182, 187.
— i Sigtuna kloster, se Mikel Nicolai; jämf. 535 n. 4.
— i Skänninge svartbrödrakloster, se Ficke Bokhult.

Klosterbröder utan ortsbestämning, se Hans Blankensten; Jöns Hansson; Ludvig; Peder; Sten gråbroder.
Munkar 79, 115.
Nunna 491.

IV. Stadsförvaltningen.

1. Stockholm.

Borgmästare, se Bengt Smålänning; Erik Jönsson (Jensson); Jakob Nilsson; Ludvig Vestman; Magnus Eriksson (avl.); Martin Lindorm (avl.); Nils Persson; Peder Jönsson; Peder van Water (avl.); Philpus Jensson.
F. d. (avl.) tyska borgmästare, se Gerd Sodde (avl.); Hans Hoppener (avl.); Henning Pinnow; Claus Wise (avl.); Örjan Meideborg (avl.).
Rådmän, se Anders Jonsson; Anders Persson; Anders Svensson; Anders Svensson Helsing; Arvid Olsson; Birger Uddsson (avl.); Engleka Sandersson; Erik Gislesson; Erik Hansson; Erik Jonsson; Erik Jönsson (avl.); Erik Jönsson (Jensson; sedermera borgmästare); Erik Philpusson; Hans Holmgersson; Hans Lambriktsson; Ingevald Tor-

stensson; Jakob van Hawen (avl.); Jakob Kuste (avl.); Jakob Moysse; Joan Jönsson; Joan Styng; Joan Svensson; Klemet Bengtsson; Laurens Jönsson Törbo; Lasse Laurensson gamle; Lasse Laurensson unge; Magnus Otter; Mattis Hermansson; Mattis Martinsson; Mikel Västgöte; Nils Dobbin (avl.); Nils Jönsson skrivare; Nils Mansson; Olof Matsson; Peder Jönsson (sedermera borgmästare); Peder Mikelsson; Peder Olsson (f. d.); Pelle Pedersson; Peder Persson Skytte; Peder timmerman; Philpus Jensson (sedermera borgmästare); Staffan Västgöte; Sven [Clemetsson] Helsing.

F. d. (avl.) tyska rådmän, se Engleka Froenlowe (avl.); Folmer van Lunden; Hans van Asken (avl.); Hans Degner (avl.); Hans Falkensten; Hans van Minden (avl.); Hans Skimblepenning; Heine Frome (avl.); Herman Lintorp; Herman Rembeke (avl.); Claus Grabo; Marquard Gruel; Staffan Storbeke (avl.); Tideke Peccow (avl.?); Tile Busman.

Kämnärer, se Anders Svensson; Anders Svensson Helsing; Engleka Sandersson; Erik Gislesson; Erik Hansson; Hans Holmgersson; Ingevald Torstensson; Joan Jönsson; Joan Svensson; Klemet Bengtsson; Laurens Jönsson Törbo; Lasse Laurensson unge; Nils Jönsson skrivare; Peder Mikelsson; Pelle Pedersson; Peder timmerman; Philpus Jensson; Staffan Västgöte.

Rättafogdar, se Anders Svensson rådman; Engleka Sandersson rådman.

Skottherrar, se Joan Svensson rådman; jämf. 430.

Stadsskrivare, se Helmik van Nörden; Ingevald.

Tullskrivare, se ovan s. 763.

Vårdskrivare, se Ingevald [Jönsson]; Laurens Japsson (västantill); jämf. 151, 198, 303, 344, 515.

*

Amare, se Åmare.

Broskrivare, se Bertil.

Brovaktare 164.

Byasven, se Henrik; jämf. Stadstjänare.

Bödel, se Mästerman.

Dagsverksman, se Nils; jämf. 201.

Fodermarsk, se Sven.

Fäbagge 371.

Föreståndare för Fredagsallmosan, se Botvid grytagjutare; Jakob guldsmed; jämf. 15, 306.

— för Helgeandshuset (75), 170, 421, 425, 434, 491, 498, 503.

— för s. Kristofers prebenda, se Hans Kölnare; Clemet Bengtsson; Nils Mansson rådman.

— för Själagården, se Ingevald Torstensson; Ingvar Diekn; Jakob Mansson; Jakob Moysse; Knut guldsmed; Peder Persson Skytte; jämf. 289, 418.

— för tegelhuset, se Clemet Bengtsson.

— för våghuset, se Nils Mansson rådman; jämf. Vägare.

— för s. Örjans gård (spetalen), se Joan Jönsson.

Kontrollör för stadens spann och vikter, se Olof tunnbindare; jämf. Stadsmätare.

Kyrkovärdar, se ovan s. 766.

Majgreve, se Anders Skulte; Jöns Matsson; jämf. 222.

Mästerman (bödel), se Erik Laurensson; Hemming, mäster; Laurens, mäster (två personer); Laurens Örjansson; jämf. 259, 561, 380 (mästermannen i Uppsala).

Nyckelbevarare för tornen (portarna) 202 f., 349.

Pulvermakare (kruttillverkare), se Berend; Mikel.

Redasven, i Helgeandshuset, se Olof Matsson.

Redasven, i Själagården, se Anders Mansson.
Ringare, se Olof; jämf. 33.
Skeppare på stadens ballingerer, se Olof Nilsson.
Styreman på stadens skepp, se Jöns Ödvitsson.
Skeppsfolk på stadens skepp 164.
Stadstjänare, se Anders; Hakon Olsson; Hans; Henrik; Klemet; Olof, gamle; Peder Olsson; icke namngivna 37, 44, 160, 166, 567*; jämf. Byasven.
Stadsmätare, spannmätare, se Algot Mansson; Erik Mansson; Mattis Jönsson; Ragvald Jönsson (Rymer); jämf. Olof tunnbindare.
Syllsättare, se Berend Hake; Lasse Bagge; Claus Olsson; Nils Hvit; Olof Lang.
Timmermän (stadens), se Anders Jönsson; Jap.
Tornväktare, se Jakob Hansson (i kyrkotornet), Joan Olsson; Jöns [Olsson]; jämf. Cristina tornväktares och s. 120 (tornväktarna på slottet).
Vedvräkare, se Tomas tunnbindare; jämf. 166.
Vägare (vid stadens våg), se Jöns.
Åmare (amare), se Lasse.

2. Å annan ort.

Borgmästare, i Enköping, se Peder Laurensson.
— i Linköping, se Laurens Nilsson.
— i Tälje, se Laurens Mikelsson.
— i Västerås, se Peder Japsson.
— i Åbo, se Albrekt Nyentorp, herr.
— i Danzig, se Örjan Buck, herr.
Rådmän i Arboga, se Bengt Persson; Laurens Jensson.
— i Enköping, se Hans smed; Olof Mansson.
— i Uppsala, se Laurens, lille; Olof Jönsson.
— i Västerås, se Magnus Matsson.
— i Stralsund, se Didrik van Hödesem, herr.
Byfogde, i Arboga, se Olof Bengtsson.
— i Raumo, se Laurens Steneberg.
— i Åbo 158.

Skulten i Danzig 50.

V. Borgerliga yrken och näringar.

Apotekare, se Berend, mäster.
Arst, se Örjan bårdskärare.
Badstugukarl, badstuguman se Japer; Jöns; Villam; jämf. Birgitta, Gertrud och 595, 596*, 600.
Bagare, se Anders; Bertil; Hans, gamle; Hans, unge; Hans Huff; Hans Hufvendal; Herman; Herman [Siliacus]; Laurens; Lydeka; Mattis; Mikel; Paval; Per; Simon; Tomas; Örjan; jämf. Margit bagares; bagarehustrun 324.
Barberare, Sten Stures, se Henrik felschaare.
Barkastötare, se Peder Japsson; jämf. Katarina barkastötares.
Barnmorska 507.
Basunare, se Jost; Laurens Joansson; Stensel.
Beckare, se Hans.
Bergsman, se Jöns; Peder; icke namngiven 139.
Bokbindare, se Hans van Kampen.
Bottnekarlar (de som segla till Norrbotten, jämf. Ordförklaringar), se Algot; Anders Jönsson karvataska; Anders Svensson rådman; Ingevald; Joan Nilsson; Jöns Jönsson; Cristofer; Laurens; Lasse skräddare; Nils (skeppare); Olof Persson; Peder Andersson; Peder Japsson; Torsten; jämf. Lucia bottnekarls.
Bryggare, se Mattis; Peder.
Bryggerska, se Cecilia; Cristina; icke namngivna 75 (i Helgeandshuset), 321.

Bårdskärare, se Berend; Henrik Felstop; Ludvig; Örjan; jämf. Felschaare och Läkare; se även Ordförklaringar: *första bandet.*
Båtsman, se Mans Nilsson.
Bädkiare, se Hans.
Bältare, se Anders; Anders Eriksson; Anders Hiort; Bengt; Laurens; Laurens Gregersson; Olof; Olof Siurdsson; Philpus Laurensson; Staffan; Sven; Torkel.
Bössehuggare, se Hans.
Carnifex, se Köttmångare.
Deja (hushållerska, här: hos präst), se Anna finska.
Dokavaskerska, se Birgitta; icke namngiven 307.
Dragare, se Anders Andersson; Anders Jonsson; Erik Hansson (?); Jöns Olsson; Claus; Lasse; Laurens Andersson; Laurens Bagge; Laurens Laurensson; Magnus; Magnus Jonsson; Martin; Mattis Eest; Mattis Hansson; Mikel; Mikel Mikelsson; Nils; Nils Nilsson; Nils Olsson; Olof Clausson; Olof Persson; Paval; Paval Olsson; Peder Jönsson; icke namngivna 16, 110, 137, 244, 423, 576; jämf. Cristina, dragarehustru på slottet; »tjuvadragare» 408.
Felschaare (bårdskärare), se Henrik, Sten Stures barberare.
Fiskare, se Anders; Björn; Enevald; Erik Konung; Hans; Henrik; Jakob; Jerl; Clemet; Laurens Jönsson; Laurens Olsson; Magnus; Mattis; Mikel; Nils; Olof Nilsson; Paval; Paval Svensson; Per; Peder Jönsson; Peder Olsson; Philpus; Siurd; Sverkel; Tonius; jämf. fiskarehustru 251.
Flaskadregere (flasksvarvare) 328.
Färjekarl (vid Stäket) 239.
Gillessven, se Albrekt; Olof.
Glasmästare, se Cristiern; Paval.
Grovsmed, se Henrik: Joan Erlandsson; Jöns; Nils; Olof.
Grytare, se Herman.
Grytagjutare se Botvid; Henning; Karl; Magnus; Mattis; Nils; Olof; Torsten; grytagjutaresven 376.
Guldsmed, se Alexander; Anders; Bengt; Erik; Evert Brandenborg; Gerd; Hans van Heren; Henrik Kyle; Jap; Joan; Jöns; Karl; Knut; Laurens; Laurens (i Strängnäs); Magnus; Markus, gamle; Markus, unge; Nils (i Arboga); Otte; icke namngiven 520.
Guldsmedssven, se Magnus Olsson; icke namngivna 427, 480 f.
Hakemakare, se Hans; jämf. hakemakerskan 564, 611.
Harneskmakare, se Mattis; icke namngivna 312, 423.
Harneskskurare 474.
Harpare (harposlagare), se Bengt; Per.
Kalkrörare, se Anders; Henrik; Mikel.
Kannegjutare, se Henrik; Joan; Claus; Laurens; Mikel; Peder; Peder Olsson.
Kannegjutaresven, se Ragvald; Simon; icke namngiven 583.
Klensmed, se Abraham; Anders; Bengt; Laurens (sporrasmed); Mikel; Örjan (sporrasmed); jämf. Knivsmed.
Knivsmed, se Anders Persson; Erik (klensmed); Paval; Tideman (klensmed).
Kock, se Jöns Cristiernsson; Paval Laurensson (ärkebiskop Jakob Ulfssons); Siurd Andersson (Olof Mikelssons).
Koppardragare, se Laurens; Mikel; icke namngivna 425.
Kopparslagare, se Jakob; Jute; Jöns; Jöns Björnsson; Laurens; Laurens Olsson (i Linköping); Mattis; Olof; Olof Cristiernsson; Per; Peder Bagge; Per Siurdsson; Valdemar.
Korgmakare, se Gregers.
Krögare [tillnamn?], se Lutke.
Källarsven (på slottet), se Olof.
Kökemästare, se Claus.
Köpman (mercator), se Anders Ragvalsson; Hans bagare; Jöns kopparslagare; Jöns Matsson; Jöns Nilsson;

Claus skräddare; Magnus; Mattis Hansson skräddare; Mattis kopparslagare; Mattis Laurensson smed; Olof skomakare; Olof skrivare; Peder Nilsson Fiumbo; Peder mölnare; Sven Joansson; icke namngivna 26, 37, 40, 41, 391; jämf. Hans Dingstads köpmän 59*.

Köpsven, se Enevald skräddare; Erik Andersson; Erik Hansson; Erik Nilsson; Evert timmerman; Gerd Hyttinghuse; Gregers; Hans Baszener (i Danzig); Hans Becker; Hans Fossert; Hans Meleman; Hans Olsson (i Västerås); Hans Skarnhagen; Henrik Andersson; Henrik Bryning; Henrik van Essen; Henrik Mysslaff; Henrik Ötting; Herman; Herman Bremare; Jachem Mössing; Jöns Matsson; Klemet Knutsson; Laurens Brade; Laurens Jönsson; Lasse Svensson; Martin (i Söderköping); Mauricius van Dalen; Nils skrivare; Olof skrivare (sedermera köpman); Paval Olsson; Tile Hampe; Tomas Törne; Ulf; Voller Hoffmeister; icke namngivna 141, 277, 384, 425, 505, 563, 566 f., 577; köpsvenner från Danzig 443, 455; köpsven från Västerås 428.

Köttmångare (carnifex), se Anders; Botolf; Botvid; Henrik, unge; Joan; Laurens Jönsson; Laurens, långe; Laurens, unge (lille); Magnus; Mikel; Olof; Olof Laurensson; Olof Helsing; Sven; jämf. Botild köttmångares.

Laterska, se Birgitta; Cecilia.

Laxekarl, se Björn; Hakon; jämf. Cristina laxekarls.

Lekare, se Erik; Olof; »den lille lekaren» 139.

Läkare, se Ludvig bårdskärare; jämf. Peder Fromeknecht; Peder, mäster Berends dräng; se även Bårdskärare.

Lögekarl (löjekarl), se Jakob; Olof.

Mölnare (mjölnare), se Anders; Gerd; Hans; Jöns; Magnus; Olof; Peder; Urbanus.

Muramästare, se Anders; Bengt; Erik; Jöns; Laurens; Laurens Jönsson; Magnus; Mattis; Mikel; Peder (på Stäket); Ragvald; Siurd; Tord; icke namngivna 286; jämf. Cristina muramästares.

Murföller, se Laurens Nilsson (på slottet).

Myntare, se Henrik; jämf. Björn på myntet, Nils Hansson vid myntet.

Målare, se Albrekt; Bertil; Gerd; Knut; Martin; Tonius; jämf. målarehustrun 283.

Mältare, se Peder (på slottet).

Orgamester, se Laurens, mäster.

Pansarmakare, se Evert; Hans.

Patinemakare, se Jöns; Kort; Per; jämf. Cristina patinemakares, Ragnild patinemakares.

Pipare, se Jakob.

Pungmakare, se Gerd; Clemet; Laurens; Staffan; pungamakaresven 211; jämf. Taskamakare.

Pydckiare, se Lasse; »pötkeren» 410.

Pärlstickare, se Albrekt; Gödert; Hans; Jakob.

Redasven, se Enevald; Erik; Peder Laurensson (hos hu Ramfrid i Hallkved); fru Elins redasven 216; jämf. ovan s. 767 f.

Ringare, se ovan s. 768.

Rotzferwer (i Lübeck) 325.

Rödleskemakare (i Lübeck), se Henrik Skytte.

Sadelmakare, se Anders; Hans; Jöns; Laurens; Nils; Nils Persson.

Sartor, se Skräddare.

Seyeremakare (urmakare), se Hans.

Själakarl, se Jöns.

Skeppare, se Anders; Anders Bengtsson; Anders Fordasson (i Uppsala); Anders Galt (i Korpo); Anders Skofat (i Korpo); Arent Smidt; Bengt Kog; Björn laxekarl; Bo; Enevald (i Uppsala); Engelbrekt; Gerd mölnare; Gynter; Hans Conradt

(i Danzig); Henrik Oldenburg (i Danzig); Jakob; Jakob Kadewalt; Jöns; Jöns Japsson Snorrefinke; Jöns Olsson; Jöns Ödgersson; Kannegjutare; Claus (Kleis) Ficke; Cristoffer; Laurens (i Åbo); Lasse Hvessing; Laurens Olsson; Lasse Vernar (Marquard Gruels skeppare); Martin; Mikel; Nils bottnekarl; Nils Olsson galne; Nils Persson med huvudet; Olof Andersson; Olof Mikelsson i porten; Olof Nilsson; Olof Tavast; Paval; Peder Rytter; Peder smed; Peder Stenkell; Peyter van Erffueten; Plate; Ragvald; Simon; Sone; Tomas Kralle; Tomas Mölnare; icke namngivna 169, 292, 391, 451, 563, 566, 577; skeppare från Danzig 162; från Lübeck 580, 583 f.; från Norrbotten 384; från Ulfsby 584; Joan Jönssons skeppare 54; jämf. Skipmän.

Skeppsbyggare, skeppmästare, se Nils.

Skinnare, se Albrekt Gultorp; Bengt; Erik Hansson; Gregers; Hans Nitze; Henrik; Henrik Gulstop; Henrik Hartleff; Japer Olsson; Claus; Lasse; Martin Knolle; Olof Bosson; Peder; Peder Persson; Peder Prytz; Storbjörn; »den lille skinnaren» 122; jämf. Erik Hansson, skinnaresonen.

Skinnaresven se Tomas.

Skinnslagare, se Martin Eriksson; Sigfrid.

Skipmän, se Anders; Bawen Brun; Engelbrekt Pent; Erik; Hans fiskare; Hans Sadeller; Henrik Bertilsson; Henrik Olsson, Henrik Syrenberg; Claus Olsson; Lydeka; Markus; Olof; Olof Nilsson; Paval; Peder; Staffan; Villam Joansson; icke namngivna 40, 41, 211; Hans Dingstads skipmän 59*; Claus skräddares skipmän 56 f.; skipmän från Kolberg 358; jämf. Skeppare.

Skomakare (sutor), se Arend; Baltsar Albrektsson; Berend; Bertil; Elaf; Gerd; Godskalk; Gudmund; Gunnar; Hans Mille; Hans Persson; Hemming; Jap; Joan; Jöns Huitkop; Jöns Nilsson (i Bensbyn); Claus Meklare; Laurens Hansson; Laurens Japsson; Laurens Nilsson; Laurens Olsson; Laurens Skutte; Martin; Mattis; Mikel; Nils; Nils »Östher jwte»; Olof; Olof Bengtsson; Olof Jönsson; Olof Laurensson; Olof Mikelsson; Olof Nilsson; Peder (i Spånga); Peder Jönsson Svart; Peder Laurensson; Peder Nilsson; Ragvald; skomakaresven 603; »tjuvaskomakare» 350.

Skrivare, se Anders; Frans; Hakon; Henning; Henrik (på Nyslott) Jakob; Joan; Jöns Finne; Claus; Laurens Henriksson (på Nyköping); Laurens Persson; Laurens skrivare Snörepil; Magnus; Martin Hansson; Mikel; Nils; Nils Jönsson; Olof; Tomas; jämf. ovan Tullskrivare, Stadsskrivare och Vårdskrivare.

Skräddare (sartor), se Anders; Anders Ragvaldsson; Bengt (i Hedemora); Bo; Enevald; Erik; Esbjörn; Gudmund; Hans; Hans Dene; Henrik; Henrik Könekin; Jakob; Joan; Joan Andersson; Joan Helsing; Jöns; Jöns (i Arboga); Jöns Laurensson; Karl; Kettil; Claus; Knut; Laurens; Laurens Matsson; Laurens Olsson; Laurens Svensson; Lindvid; Lydeka, gamle; Lydeka, unge; Magnus; Magnus sartor; Mattis; Mikel; Mikel Jönsson; Nils; Nils Gunnarsson; Olof; Paval; Peder; Peder Eriksson; Simon; Tomas Laurensson; Trugels; Örjan; icke namngiven 362, 363; skräddaresven på slottet 419.

Sköerska, se Lucia.

Slaktare, se Anders; Jöns; Laurens; Nils; Sten.

Smed, se Abraham; Arend; Hans; Hans, gamle; Hans (i Enköping); Hemming; Jakob; Joan; Kunse; Mat-

tis Laurensson; Nils; Olof; Olof Bengtsson; Peder; Peder Fiumbo; Peder Jute; Peder Jönsson; Peder Nilsson Fiumbo; Rolf; Siurd; Trugels; s. Örjans smed 276; fru Elins smed 270; Olof Mikelssons smed 276; jämf. Grovsmed, Klensmed, Knivsmed, Sporrasmed.
Smedsven, se Didrik Hemmingsson.
Smältare, se Erland; Laurens.
Snickare, se Didrik; Gerd; Knut; Laurens Germundsson (i Enköping).
Spilare, se Per Mikelsson; Per Riddare.
Sporrasmed, se Anders; Laurens; Örjan; jämf. Klensmed.
Springare, se Jens; jämf. Elin springares.
Späckare, se Hans; jämf. Ingeborg, gamla späckerskan.
Spännare, se Mikel (i Enköping).
Staffirer 493 [jämf. Ordförklaringar].
Stallsven, se Björn.
Styreman, se Baltsar; Holmger; Jakob pipare; Jöns Ödvitsson (på stadens skepp); Laurens.
Stångdragare, se Japer.
Sutor, se Skomakare.
Svarvare, se Birger; Tord Nilsson.
Svärdslipare, se Gregers (stadens); Jöns; Laurens (i Åbo); Martin; Peder.
Syltakona, se Olof Joansson, Syltakona son.
Sångare (musikant), se Cristiern.
Säckdragare, se Henrik.
Sämskare, se Henrik Japsson; Clemet; Olof Persson; icke namngiven 130.
Taskamakare, se Jakob; jämf. Pungmakare.
Tegelslagare, se Jöns; Laurens; Olof Olsson i Horn; icke namngiven 429; tegelslagaren i Horn 358.
Timmermän, se Anders Jönsson; Botvid (i Nyköping); Evert; Henrik; Jakob; Karl Olsson; Laurens; Martin; Mattis; Nils; Olof; Olof Persson; Peder; Peder Eriksson; Örjan; icke namngiven 290; slottstimmermannen 311; jämf. Birgitta timmermans.
Tornväktare, se ovan s. 768.
Trumpare (trumpetare, trumslagare), se Hans.
Tunnbindare, se Enevald; Hans; Henrik (i Västerås); Jöns; Kettilbjörn; Laurens; Laurens Nilsson; Olof; Tideke; Tomas; Örjan.
Utterjägare, se Henrik.
Vatuförare, se Laurens.
Verkmästare, se Anders; Björn; Hans; Karl; Knut; Nils Hermansson; Per; Östen; icke namngivna 28.
Vinman, se Anders Jönsson; Herman Berends; Jakob; Cristiern; Örjan; icke namngiven 597.
Väktare, se Örjan.
Åkare, se Anders, unge; Erik; Joan; Jöns Simonsson; Kort; Laurens; Mikel; Olof; Olof Henriksson; Paval; Torsten; icke namngivna 564.
Överskärare, se Hans Kölnare; Hans; Jakob; Claus Kölnare; Cristiern; Cristiern (i Arboga); Simon; Örjan; överskäraresven, se Hans.

Ortregister.

1. Stockholm.

a. Stadsdelar och kringliggande områden.

(Kvartersnamnen ej upptagna.)

Gråbrödraholmen 137, 187.
Helgeandsholmen 128, 180, 271, 308, 312, 444 (Holmen), 462, 499 f., 519.
Vagnsön, se nedan s. 790: Wogesio.
Långholmen 459.
Dänaholmen 95.
Östra fjärdingen 545.
Sankt Olofs fjärding (Vårnbafjärdingen) 314, 525.
Helvetet 167, 301, 383, 430, 437.
Sankt Nikolai port 9, 10, 171, 183, 227, 262, 397.
Malmen, malmarna 11, 13, 129, 131, 139, 159, 160, 188, 214, 216, 252, 275, 276, 281, 283, 323, 326, 336, 349, 361, 382, 391, 421, 430, 471, 501, 517, 519, 541, 562, 583, 587.
Norrmalm 48, 59, 115, 125, 157, 193*, 204, 230, 258, 326, 351, 357, 361 (malmen), 390 (malmen), 425, 434, 483, 511, 516, 529, 560, 597.
Södermalm 13, 22, 26, 27, 51, 108, 110 (malmen), 113, 129, 131 (korset på Södermalm), 144, 147, 165, 191, 209, 212, 229, 283, 297, 302, 310, 316, 321, 325, 332, 400 f., 415*, 420, 442, 450, 452, 457, 490, 502, 512, 519.
Ladegården 408, 590.
Löt (på Södermalm) 529.
Åsen (Brunkeberg) 483.

b. Portar, broar, strömmar och brunnar.

Norre port 284, 292, 304, 341, 362, 455, 492.
Söderport 35, 69, 70, 124, 191, 285, 349, 357, 423, 538, 559.
Norra yttre porten 500.
Norra inre porten 519.
Portarna (stadens portar i allmänhet) 214, 485.
Bron (utan närmare bestämning), Bryggan 12, 43, 97 n., 150, 164, 193, 199, 216, 218, 230, 340, 347, 391, 584.
Gråbrödrabron 143 (här omnämnas även slaktarebroar).
Sandbron 230, 258, 521, 529, 557, (578).
Södra bron 107.
Strömmen, stadens strömmar 26, 230, 557, 578.
Norra strömmen 387.
Salta vattnet 529.
Allmänningsbrunn 313, 505.
Pipa källa 485 [jämf. Ordförklaringar].

c. Tornen, muren.

Södra inre tornet 202, södra yttre tornet 202, norra inre tornet 202, norra yttre tornet 202.
Tornet östantill 450.
Stadens torn västanmur 339.
Stadstornet vid slottskålgården 42.
Gråmunkatornet 203.
Stadsmuren, muren 105, 121, 193, 332, 340, 360, 387, 476, 545, 567, 608; gamla muren 263, 319, 408, 517, 525*; gamla muren västantill 257; östra muren 174.

d. Torg, öppna platser och hamnar.

Allmänningstorget, se Stora torget.
Fiskatorget 369, 432, 439, 440, 471.
Fiskestrand, Strand 50, 120, 132, 270, 283, 431, 439, 491, 552.
Järntorget 364, 420, 506 (södra), 520, 548.
Korntorget 37, 319, 341, 429, 480, 484.

Stora torget, Allmänningstorget 11, 70, 77, 126, 135, 222, 224, 233, 282, 360, 385 f., 426, 514, 519, 583, 598, 613*.
Allmänningen 519.
Stallbacken 259, 592.
Hamnen 189.
Koggahamn 340.
Kornhamn 341, 429, 506.
Stranden och hamnarna östantill 166.
Pålverk 27, 521.
Bommen 90, 94, 300, 341, 349, 356.

e. Gator, gränder och brinkar.

Allmänningsgator 3, 16, 124, 158, 228, 255, 258, 273, 276, 316, 319, 333, 359, 407, 408 (långa), 427, 451, 457, 573; båda allmänningsgatorna 315; övre allmänningsgatan 337, nedre (nedersta) allmänningsgatan 27, 337.
Anders Liffstens gränd 382.
Arvid Olssons gränd 206 n. 1.
Badstuvugränden, Stenbastugränden 78, 98, 105, 147.
Bengt Smålännings gränd 40, 54, 82, 207, 419, 582.
Biskop Birgers gränd 6, 76, 179, 331.
Botvid grytagjutares gränd 3, 14, 100, 118, 197, (601), 613; jämf. Breda gränden västantill.
Breda gränden 41, 49, 108, 254, 262, 367, 370, 441, 519, 576; Breda gränden västantill (Botvids gränd) 601.
Brinken (utan närmare bestämning) 171, 430.
Elsaby van Askens gränd 164.
Erik Birgerssons gränd 125.
Erik Joanssons gränd 545.
Erik Jönssons gränd 489.
Falkenstens gränd 365, 410.
Grågåsens gränd 614.
Gråmunkagränd, Gråbrödragränd 41, 111, 133, 136, 184, 259, 374*, 402, 473, 479, 486, 489, 491*, 533, 547, 588, 609.
Hans van Askens gränd (Naskens gränd) 509, 585, 592.
Hans bagares gränd västantill 134.
Hans Hollingerssons gränd 380, 450, 478, 485, 602.
Henrik van Buskens gränd 559.
Herman Rogges gränd 273.
Hinse Jönssons gränd 168.
Ingrid Mikel Västgötes gränd 559.
Jakob Camps gränd 369.
Jakob Moysses gränd 286.
Joan Hanssons gränd 175, 226.
(Svarte) Joan köttmångares gränd 244, 345.
Joan Lindorms gränd 193.
Joan Styngs gränd 530.
Kerckows gränd 7.
Kinhestagatan 38, 40, 163, 573.
Cristina Storbekes gränd 114.
Kustagränden 229, 473.
Kåkbrinken 208, 257, 287 (brinken), 339*, 392, 552.
Kåkgränden 197, 207.
Köpmannagatan 23, 50, 80, 92, 132, 144, 313, 360, 377, 399, 433, 451, 457, 489, 497, 517, 525, 534, 591, 600.
Lasse Björnssons gränd 523.
Laurens Hanssons Tälie gränd 613.
Laurens Japssons gränd 253, 367, 511.
Lejontornsgränden 171.
Herr Ludvigs (Ludvig Vestmans) gränd 89.
Mans Olssons gränd (västantill) 226, 227 n., 282, 420 f.
Mans Tolks gränd 206 (även noten).
Martin Lindorms gränd 314, 315, 330, 439.
Mattis Martinssons gränd 25, 36 f., 73, 94, 155, 179, 385, 388, 390, 397, 420, 447, 572, 606.
Muggels gränd 614.
Naskens gränd, se Hans van Askens gränd.
Norra backgränden 360.
Norra brinken (Norra Fiskestrandsbrinken, JB II nr 1084) 359.
Norra gränden 352.
Norraportsgatan 407.
Olof Biurs gränd 207, 278.
Olof Kedelssons gränd 338, 367.

Peder Juls gränd 375.
Pelle Persson Rävaklos gränd 309, 449.
Gamle Peder Rytters gränd 378.
Peder Staals gränd 76.
Ragvald Camps gränd 125*.
Sankt Laurentii gränd 18, 105, 113, 190, 195, 264.
Simon bagares gränd 180, 332.
Själagårdsgatan 211.
Skomakarebrinken 75, 119.
Skomakaregatan, Sutorgatan 89, 224, 233, 276, 312, 323, 337, 386, 442, 526.
Skultagränden 310.
Smedjegatan 185, 273, 292.
Stenbastugränden se Badstuvugränden.
Sutorgatan se Skomakaregatan.
Svarte Joan köttmångares gränd se Joan köttmångares gränd.
Svartbrödragatan 11, 70, 240.
Svartmunkabrinken, Svartbrödrabrinken 30, 331.
Sven Helsings gränd 273.
Tolks gränd se Mans Tolks gränd.
Trångsund (Tranga sundit) 415, 420.
Vattubrinken 38.
Västra backgatan 426.
Östra långa gatan 319.

f. Världsliga byggnader m. m.

Allmosehuset 408.
Badstugor 105, 127, 136, 231* (penningersättning åt badstugupigan för förvaring av de badandes kläder), 236, 429, 446, 595 f., 600, 607; södra badstugan 209, 241, 538; badstugan på malmen 517; nya badstugan vid strömmen 26; stenbadstugan 78, 221, 500, 502, 503; munkabadstugan 147, 596; Helga lekamens badstuga 147; Helgeands badstuga (105, 215, 231*), 286, (288), 503; jämf. yrkesreg.: Badstugukarl.
Bagarebodar 103, 104, 210.
Bislaget, bislagen, burspråket, se Rådstugan.
Bältarebod 505.
Bödelshuset 277, 349; jämf. 126 och Siskaburet.
Fataburet se Rådstugan.
Gatubodar 80, 117, 135, 174, 255, 360, 361, 399, 441, 457, 517, 522, 592, 613.
Grytagjutarebodar 316.
Kanslersgården, kanslershuset (avl. kanslern Claus Rytings hus) 135, 150, (218 f.).
Kvarn 199; 209 (på Södermalm).
Kåken 385.
Köttbodar 165, 207, 356; jämf. 233.
Laske, layske se Stocken.
Myntet 422,430.
Mältarebodar 134, 314, 489, 527.
Repabanan (på Södermalm) 302.
Rådstugan [byggnaden] 160, 163 (rådstuguklockan nämnes), 360; nya stadsskriveriet 583; burspråket 5, 64, 94; fataburet (-en) 92, 248, 263, 266, 343, 350, 354, 436, 443 (kämnärsask, kämnärskista nämnes 263, 436); skåpet 113; käbbe (stadens penningstock) 57, 486, jämf. 163; farstuen 452; bislaget, bislagen 385, 399 [jämf. Ordförklaringar].
Rådstugan, »gamla» [jämf. TB III s. 337 och SRR I s. 67 f.], inventarier flyttas därifrån till nya stadsskriveriet 583.
Siskaburet (-en) 107, 210, 219, 275, 277, 285, 535 nr 4, 548, 551; jämf. stadens gömma (-er), stadens järn, häktelsen 10, 62, 63, 77, 79 f., 86, 99, 130, 148, 166, 186, 209, 242, (245), 247, 252, 351, 579, (603*) och Bödelshuset.
Sjöbodar 393, 400, 430.
Skolan 219, (434 n.), 529; jämf. yrkesreg.: Skolmästare, Djäknar.
Skotthuset 430, 521.
Slottet 31, 52, 65, 66, 120 (tornväktare och porthållare nämnas), 127, 159, 174, 204, 248, 251, 252, 314, 320, 326, 419, 431, 446, 462, 471, 494, 515, 521, 545, 568; slottstornet som fängelse 52, 120, 404, 406, 548,

550, jämf. 248, 521; slottsladugården 354; slottskålgården 42.
Stocken, stupan 32, 126, 127, 214, 218, 221, 303, 329, 365, 393, 409, 412, 431, 485, 493, 510, 577, 583, 588, 593; laske, layske [jämf. Ordförklaringar] 59, 64, 126; jämf. 29, 35, 42, 106, 126, 165, 207.
Sälbodar 16, 229, 332 (på Södermalm).
Tegelhuset 422, 430; jämf. tegelbruket i Horn (på Åsön) 358, 595.
Vinkällaren 83, 103 f., 492, 508; Jakob vinmans källare 330.
Våghuset, vågen 2, 111, 157, 364 (Järntorget), 470, 484 (Korntorget).

g. Bykyrkan.

Bykyrkan nämnes 187, 333, får gård i testamente efter hu Botild köttmångares 8, fordran 21, säljer källare som den fått av hu Margit Pickans 47, hade sålt ett hus till Hans Rödehusa 49, testamenterad gård i sankt Laurens gränd återlöses av bördeman 195, uppbär del av köpeskillingen för en gård 274, upplåter till bördeman en gård vid Norreport som den fått av store Mikel köttmångare och dennes hu 334, 341 f., upplåter en tomt [innanmur vid gatan mellan kyrkogården och bödelshuset] 528, testamente 595, uppgörelse med avl. Hans Ottes arvingar om tegelbruket i Horn m. m. 594 f., stölder i kyrkan (avskurna pungar) 252, 603*; kyrkbänkarna och tvister om dem 108 (ingen hustru får ha mer än en bänk), 117 (bänk som av en borgare byggts avsides vid rådskoren), 244; det stora orgelverket 182; vaknhuset 300; tornet 358, föreskrifter om klockan och ringningen 33, om stora klockan och de andra klockorna, om själaringning och ringning vid klärkers första mässa och om avgifter för sådan ringning 176 f.; likstolar skola stå inne, medan kyrkoherdeämbetet är vakant 110; Kyrkoherdar, Prostar, Prebendater, Klockare och Kyrkovärdar se ovan s. 765, 766.
Kor, altaren och prebenden:
Borgmästarekoren 127, 511 (»tavlan» där skall flyttas till ett kloster i Växjö biskopsdöme); borgmästarealtaret 511.
Rådets kor 117, 186 (rådets sammanträde där).
Apostlaaltaret se Staffan Västgötes altare.
Sankta Barbara (gilles) prebenda, dess ränta i Folmar van Lundens hus [jämf. JB II nr 1279, 1283] 140, har fått ett hus av Björn stallsvens moder 566, jämf. 443, 576; prebendat se personreg.: Alf Hemingi.
Sankt Eriks och sankt Henriks prebenda (och kor), dess försålda gård i Mans Olssons gränd 282, dess (»sankt Eriks») tomt i samma gränd 420 f.; kallas Helga fem unders prebenda, har fått ett hus av mäster Gödert 573; förvärvar av Joan Lindorm en evig ränta i Botvid grytagjutares gränd för mässor »i sankt Henriks kor» om »de helga fem under» (Kristi sår) och jungfru Marias »bedrövelser» 118, förvärvar av Hans Privalk en annan årlig ränta i hus östanmur för mässor (vid »sankt Henriks altare») om »de helga fem under» 128 [jämf. TB III s. 378]; föreståndare (prebendat) se personreg.: Erik Andree, herr.
Sankta Gertruds, sankt Knuts och sankt Nikolai altare, tillstånd för rådm. Peder Mikelsson att hålla en kaplan vid altaret 184.
Helga fem unders prebenda, se sankt Eriks och sankt Henriks prebenda.
Helga kors prebenda, dess inteckning i Lasse Rödehusas gård på Köp-

mannagatan 490, 600; jämf. personreg.: Hans Erici, herr.
Joan Styngs prebenda 521 f. [jämf. SK I s. 39 f.].
Jöns Anderssons altare 486, prebendabrev 526.
Cristina Staffan Storbekes prebenda [10000 riddares och 11000 jungfrurs altare, SK I s. 42], tomt på Södermalm 316.
Sankt Kristofers kor och prebenda, korets läge 118, stadens patronatsrätt till prebendan 103, prebendahuset vid Stortorget 385 f., 519, prebendat utses (herr Bartolomeus Kyck) 346, föreståndare utses 519.
Mikel Svartes prebenda [Helga tre konungars prebenda, i s. Eriks och s. Henriks kor, SK I s. 35 f.], prebendahus 407.
Sankt Peders kor, dess läge 118.
Hustru Ramfrids altare, se Staffan Västgötes altare och prebenda.
Själakoren, får en tomt av biskop Kort Rogge, korens föreståndare och jordabok omtalas 75 f., mässor i koren ha försummats av prebendaten (kaplanen) Claus Danszicke 509, Själakorstrappan omtalas 300; jämf. Själagården nedan.
Staffan Västgötes altare (apostlaaltaret, TB III s. 359, 366; jämf. SK I s. 38 f.) och prebenda, altaret förvärvat genom uppgörelse med hu Ramfrid 300, prebendan omtalas 416.
Icke namngiven prebenda 613.

Kyrkogården 42, 204, 207, 211, 324, 356, 469, 568, 598.
Kyrkoherdens gård (stenhus) 356, 360.

h. Övriga kyrkor (kapell); fromma stiftelser.

Sankt Jakobs kyrka 434, klockaren 510.
Helga kors kapell i Löt 529.
Maria Magdalena kapell 26, 209, 442, 490.
Kapellet på Norrmalm 529.
Kapell vid Grind [på Åsön] 207.

Fredagsallmosan 586 n. 5, dess hus 15, 193, 521 f., mellanhavande med Joan Styng 193, 521 f., tvist om en sjöbod 393, 400, donation av Ingevald Torstensson 489; föreståndare se ovan s. 767.
Söndagsallmosan 41, 43, 70, donation av Ingevald Torstensson 489.
Helgeandshuset (-gården) 113, 222, 500, 548, 550, dess tomtdel östantill uppbjudes 75, donation mot livstidsförsörjning 99, fri bordgång vid »herrabordet» 138, dess trägård västanmur i Stenbastugränden 147, försåld fastighet 170, tomtöre 180, dess räkenskap granskas 201, dess badstuga 231, 286, hyra för badstugan 503 (jämf. personreg.: Birgitta, Villam i badstugan); köper av s. Örjans gård del i hus i s. Nikolai port 376, 397, köper kålgårdstomt på Norrmalm av Jesper Norby 421, 434, köper av s. Eriks gille källare och tomt på Norrmalm 425, 434, dess stenhus vid Norraportsgatan 407, viss utsikt till förvärv av fastighet i Helvetet 437 f., dess stenhus östanmur vid Fiskatorget 439, mellanhavande med Clemet Bengtsson och borgm. Jakob Nilsson ang. ett hus på Strand 491, låter uppbjuda en tomt östanmur 509; dess föreståndare (75), 170, 421, 425, 434, 491, 498, 503; bryggerska 75; redasven se personreg.: Olof Matsson.
Själagården (Alla kristna själar) 170, 303, 438, får ett stenhus i testamente 8 f., donation 34*, fordran av Nils Dobbin 99, har gård i pant av Hans Skimblepenning 102 f., 104, 114, avtal med herr Anders Törbo om en tomt 186 f., dess stenhus i s. Nikolai port 227, får genom donation en gård ös-

tantill 194 f., säljer en trägård innan mur 313 f., säljer (bortbyter) en trägård östanmur i Martin Lindorms gränd 314 f., 330, 439, säljer stenbod vid Norreport 334 n. 2, 342 n., 455 f., tvist om dropprum 355, tvist med Anders Persson »med kylan» 289, 418, en präst vid Själakoren förvisas från gården 508 f., donation (tomt) av mäster Gödert pärlstickare 509; föreståndare se ovan s. 767; redasven se personreg.: Anders Mansson; jämf. personreg.: Peder Petri, herr.

Sankt Örjans gård (Spetalen) 20, 27, 223 f., 299, 302, 463, 604, hyra av stenbod m. m. 82, mottager hus och tomt mot livstidsförsörjning vid »herrabordet» 22 (även noten), dess mur 204, dess smed får ej smida åt främmande 276; skall sälja ett hus till Mikel Jönsson skräddare 285, säljer del i hus i s. Nikolai port 376, 397, förvärvar mot evig mässa en gård i Helvetet 383, får stadens tillåtelse att sälja gården 430 f., har sålt gården 437 f.; dess kapell 383; föreståndare se personreg.: Joan Jönsson.

i. Gillen.

S. Barbara gille 26* (dess »skrå» omtalas), säljer stenbod 89 f., erhåller i donation en gård på Skomakaregatan till en »wige messa», gillestugan omnämnes 276, har fått ett hus östanmur av Björn stallsvens moder 443, huset upplåtes av Björn stallsven 566, säljes av gillet 576, tvist med Claus skräddare köpman om tomtöre 444, 560; åldermän se personreg.: Otte guldsmed, Nils Jönsson skrivare rådman; gillets prebenda i Storkyrkan se ovan s. 776.

S. Eriks gille, dess bröder och systrar sälja till Helgeandshuset en tomt och källare på Norrmalm, åldermannen omnämnd 425, 434.

S. Gertruds gille, sammanslagning med s. Nikolai och s. Knuts gillen (gemensam ålderman under s. Nikolai »skrå») 86 n., 184, 615 (bil.), gillestugan uppbygges, ny ålderman utses av rådet 93, gillestugan omnämnes 141, 142, 340, brödernas och systrarnas deltagande i papegojkosten, åldermannens befattning med denna 340; ålderman se personreg.: Hemming Olsson; gillets altare i Storkyrkan 184, jämf. personreg.: Peder Mikelsson rådman.

Helga gravs gille, dess tomt och hus på Köpmannagatan 92, 132, 264, 497; ålderman se personreg.: Erik Joansson rådman.

Helga lekamens gille, dess anspråk på en källare vid Norreport avvisas 304 f., 456, 492, 589, dess badstuga 147; ålderman se personreg.: Olof Andree, herr.

Helga trefaldighets gille 5, 234, dess altare i Gråbrödraklostret, förvärv av gård för altarets räkning 42; jämf. personreg.: Peder Olsson fiskare.

Karlagillet 144; jämf. personreg.: Peder bergsman.

S. Katarina gille, dropprum 38, säljer ett stenhus västanmur i Stenbastugränden 147; ålderman se personreg.: Clemet Bengtsson.

S. Knuts gille, sammanslagning med s. Nikolai och s. Gertruds gillen 86 n., 184, 615 (bil.); gillets altare i Storkyrkan 184.

S. Laurens gille, dess stenhus och gillestuga i s. Laurens gränd 264.

S. Nikolai gille, dess hus 40, 46, (på Kåkbrinken) 392, sammanslagning med s. Gertruds och s. Knuts gillen 86 n., 184, 615 (bil.), gillestugan 139, Peder Mikelsson gör å gillets vägnar anspråk å tomt 306; gillets altare i Storkyrkan 184,

jämf. personreg.: Peder Mikelsson rådman.
S. Olofs gille, dess hus 81, gillestugan 234, 337, 460; jämf. personreg.: Botvid grytagjutare.
Vårfrugillet, gåva till själarykt 60, brödernas och systrarnas deltagande i papegojkosten, åldermannens befattning med denna 340; gillestugan 340.
Icke namngivet gille (?), ålderman 222.
Gillestugan (brott mot gillesfriden) 11, 35, 49, 66, 74*, 122*, 158, 160, 177*, 186, 188, 190, 304, 308, 340; föreskrifter om förtäringen i gillestugan 308; skaffare i gillestugan 11, 308; gillessvenner se personreg.: Albrekt, Olof.

j. Kloster.

Gråbrödraklostret får tomt västanmur i testamente 8, Helga trefaldighets gilles altare i klostret 42, åläggande för gardianen ang. mur och benhus på klosterkyrkogården 54, silver stulet från s. Annas beläte 57, stöld på klostrets altare 514, rådets förständigande ang. byggnad inom klosterområdet 63, donation 97, förbud för viss brottsling, som flytt till klostret, att njuta klosterfrid 172, gudsdel (klostret tillfallande del av viss arvfallen egendom) 325, misshälligheter mellan konventsbröderna och stadens myndigheter 372 f., riksrådets sammankomster i klostret 427, 461, klosterkonventets brev om en gård 448 f., jungfru Marias prebenda i klostret 448 f., pantsättning av klostret tillhöriga gårdar 533, 537 f., 545; klosterbröder se ovan s. 766.
Svartbrödraklostret 11, 70, 129, 139, 434 n., donation 23, testamente 43, försäljning av klostret tillhöriga gårdar i Mattis Martinssons gränd [jämf. JB II nr 1065] 73 f., 446 f., klostrets skräddare, mellanhavande med skräddareämbetet 88, 97, dess förvärv av ett stenhus 153, s. Annas altare i klostret förvärvar bod och källare i s. Nikolai port 183, klostrets kvarnrum på Södermalm 209 f., uppgörelser om broder Martin Michaelis' till klostret donerade gård 205, 489, uppgörelse om bröderna Henrik och Örjan Degners arv 243, 301 f., 341, klostret tillkommande gudsdel 325; Helge lösn (den undergörande korsbilden i klosterkyrkan; jämf. Anmärkningar), ett ljus stulet därifrån 127; klosterbröder se ovan s. 766.
Sankta Klara kloster, tomt på Norrmalm 193, gudsdel 325; klostersystrar och sysslomän se ovan s. 766.
Klostret, utan närmare bestämning (Gråbrödra eller Svartbrödra?) 38 (pungstöld i klostret), 219 (åverkan å altarkläde), 527; jämf. Munkabadstugan 147, 596.

2. Orter utom Stockholm.

a. Domkyrkor och kloster.

Arboga, Gråbrödrakloster 260.
Enköping, Gråbrödrakloster 3.
Eskilstuna, Johannitkloster, dess källare uppbjudes 65, lönnporten i dess gård på Helgeandsholmen skall igenmuras 286, 312, tomtbyte med Stockholms stad 462, 499 f., klostrets tomt på Norrmalm 483; klosterbröder se ovan s. 766.
Herrevads kloster, Skåne 553.
Krokeks kloster 371.
Lunds domkyrka, s. Martas kapell 556.
Sigtuna, Svartbrödrakloster 535 n. 4, 580.

Sko kloster, olaga marknad vid klostret 281, en klostret tillhörig gård uppbjudes 541; syssloman se ovan s. 766.
Strängnäs domkyrka 293.
Uppsala domkyrka (S. Eriks domkyrka) 91, har sålt del i hus till rådman Lasse Laurensson d. ä. 331, sålt hus till rådman Anders Svensson 364; syssloman 131.
Uppsala, Gråbrödrakloster 242, 246 f.
Växjö biskopsdöme, kloster (gråbrödraklostret i Växjö?) 511.
Åbo, Svartbrödrakloster 290.

b. *Andra orter (länder).*

A.

Arssöön, se Hargsö.
Abo (Aabo), se Åbo.
Abrunne, se Åbrunna.
Aby, se Åby.
Adelsö (Alssznöö, Alznöö, Alssnöö), sn, Uppl. 293 (kyrkan), 516.
Aker, se Åker.
Akerby, se Åkerby.
Aland, se Åland.
Alby i Botkyrka sn, Söderm. 448.
Alby i Trosa sn, Söderm. 186.
Alsike (Aszeke, Alszeke, -zeke), sn, Uppl. 249, 266, 268.
Alsnö, se Adelsö.
Alvik [Aarde(r)wik] i Luleå [Nederluleå] sn, Västerb. 167*.
Androp, se Antwerpen.
Angermannalandh (Angermania), se Ångermanland.
Antwerpen (Androp) 572.
Arboga (Aar-, Arbogha) 19, 21, 32, 38, 107, 145, 146, 215, 223, 260, 270, 338, 345, 346, 373, 463, 472, 473, 486, 490.
Arepe (Areppe) i Woyma (?) sn, Finl. 157.
Aresta (Aarsta), se Årsta.
Aspesund 177; möjl. = Aspsund i Söderby-Karls sn, Uppl.

B.

Bagarne (Bagerne), i Sollentuna sn, Uppl. 417, 612.
Bechueby 514.
Bellista, se Bällsta.
Benhammar (Behammar), nu Benhamra, sätesgård i Vada sn, Uppl. 53.
Bensbyn (Benseby, Bensaby) i Luleå [Nederluleå] sn, Västerb. 371, 475, 477, 566.
Bergby i Markims eller Skepptuna sn, Uppl. 79 [jämf. ULB s. 63].
Berga 413.
Berga, sätesgård i Ununge sn, Uppl. 318.
Berget (Bergit) 289, 294, 354, 369, 418, 546; jämf. Kopparberget.
Bettna (Bethne), sn, Söderm. 293 (kyrkan).
Beyarsta, se Bägersta.
Bierby, se Bärby.
Bjärnå (Bärna), sn, Finl. 112.
Björklinge (Börchlinge), sn, Uppl. 418.
Björnlunda (Börlunda), sn, Söderm. 31.
Björsbyn (Biörnsby, i Biörnssbynom) i Luleå [Nederluleå] sn, Västerb. 291, 476.
Björsäter (Björnsätra) i Östra Husby sn, Österg. 129.
Boglösa (Bogh-, Bug-), sn, Uppl. 129, 130, 293 (kyrkan).
Bogsta (Bockstaffua), sn, Söderm. 293 (kyrkan).
Bokalla (Buckala), nu Åkerholm, i Lofta sn, Tjust, Smål. 130.
Borgby, prästgård i Fresta sn, Uppl. 32.
Borgå (Borgho, Borghaa), sn och stad i Nyland 575, 577.
Bornholm (Borendeholm) 553, 568.
Botkyrka (Bothakyrkia), sn, Söderm. 293 (kyrkan).
Brabant 484.
Brattnäs (Bratnes), by i Borgå sn, Nyland 575.
Bredåker (Bredhaaker) i Luleå [Överluleå] sn, Västerb. 476.
Bringen (i Bringiom) i Själevads sn, Ångerm. 132, 133.
Bro (Broo), sn i Bro härad, Uppl. 146, 147, 512 (kyrkbyn).
Bromma (Brumma), sn, Uppl. 63, 285.
Brändön (Brendön) i Luleå [Nederluleå] sn, Västerb. 476.

Brännkyrka (Brennekirkia), sn, Söderm. 272, 511.
Brötsta (Brytesta) i Grödinge sn, Söderm. 605.
Buckala, se Bokalla.
Bygdeå (Bögde), sn, Västerb. 278.
Bägersta (Beyarsta) i Brännkyrka sn, Söderm. 53.
Bälinge, sn, Söderm. 200.
Bällsta (Bellista) i Bromma eller Vallentuna sn, Uppl. 173.
Bärby (Bierby) i Gamla Uppsala sn, Uppl. 418.
Bärgby i »Färingöö» sn 173; trol. = Bärby i Adelsö sn, Uppl.
Bärna, se Bjärnå.
Börchlinge, se Björklinge.
Börlunda, se Björnlunda.
Börstil (Börstalla), sn, Uppl. 337.

C se K.

D.

Dal (Dall, Daal), sn, Ångerm. 280*.
Danmark (-marck) 57, 323, 460, 461, 551, 553, 554, 555.
Danzig (Dansicke, -zeke, Danszke, -ske) 50, 59*, 81, 85. 102, 105, 123, 162, 166, 167, 169, 287, 389, 443, 455, 459, 463—466, 469*, 480, 482, 484, 538, 559, 618 (bil.); jämf. Weichsel.
Degerby i Föglö sn, Åland 539.
Delmenhorst 553, 554.
Ditmarsken (Detmersken) 553, 554.
Djula (Gylia), sätesgård i Stora Malms sn, Söderm. 108.
Djurhamn (Dywrahaffn), i Stockholmsskären 230.
Dortmund (Dortmynne), stad i Westfalen, Tyskl. 119.

E.

Eckerö (Äkre, Ächeröö), sn, Åland 151, 580.
Ed (Eedh), sn, Uppl. 326, 351.
Edsbacken (Eedzbackan), olaga marknad i närheten av Stockholm 281.
Edsevö (Jesszeffaa) i Pedersöre sn, Österb. 296 [jämf. Karsten, Svensk bygd i Österbotten 2 s. 193].
Edvalla (Ewerlena) i Hållnäs sn, Uppl. 618 (bil.) [jämf. ULB s. 54].
Ekeby på Färingön, Skå sn, Uppl 329*.
Ekerö (Äkröö), sn, Uppl. [förr i Svartlösa härad, Söderm.] 31.
Eldborde (-a) i Österlövsta sn, Uppl. 618 (bil.).
Elffuasta, se Älvesta.
Eliffzborg, se Älvsborg.
Elznabben, se Älvsnabben.
Eneby i Kalmar sn, Uppl. 83.
Eneby, nu Östra Eneby, sn, Österg. 293 (kyrkan).
Eneby [trol. i Uppl.] 612.
Engeby, se Ängby.
Enköping (Eneköpingh, -köpning, -köpunge, -ung) 3, 4, 94, 156, 206, 216, 259, 283, 344, 401, 437, 442, 463, 475, 479, 484; jämf. 316 (tjugondedagsmarknaden).
Enköpings-Näs, se Näs.
Enhörna (Eenhörne) = Ytter- eller Överenhörna, sn, Söderm. 293 (kyrkan).
Enhörna (Enhörne), nu Överenhörna sn, Söderm. 346.
Ersnäs (Erikxnessz) i Luleå [Nederluleå] sn, Västerb. 476.
Ersta (Erstha) i Brännkyrka sn, Söderm. 448.
Erstavik (wiik), sätesgård i Brännkyrka sn, Söderm. 189.
Eskilstuna (Eskelstuna, Eskyl-, Eskeltwna, Eskylstuen), se ovan s. 779.
Esterna (Ästerna) sn, nu uppgången i Fasterna sn, Uppl. 302.
Estuna (Ästuna) sn, Uppl. 100, 114, 223, 565, 616 (bil.).
Ewerlena, se Edvalla.

F.

Fagernäs i Vårdinge sn, Söderm. 77.
Fakse (Faxe), by på Själland 540.
Falstöö på Färingön, Uppl. 6.
Farsta (Pharesta) i Bromma sn, Uppl. 63.

Farsta (Pharesta, i Farestom) i Brännkyrka sn, Söderm. 35, 150, 275 [jämf. TB I s. 118].
Finland (Fynd-, Findland, Findhlandh) 6, 48*, 89, 130, 144, 157, 173, 198, 217, 233, 235, 237, 241, 268, 270, 293, 294, 300, 303, 312, 379, 393, 394, 413, 439, 493, 541, 562, 567, 575, 583, 584, 593*; jämf. Österland.
Finmark, Norge 256 n. 2 [jämf. JB II nr 999].
Finnby (Fynnaby) i Nagu sn, Finl. 85.
Finström (Fynnestadha), sn, Åland 151.
Fiskeså (Fyskiesaa) i Närtuna sn, Uppl. 76.
Fittja (Fythia), sn, Uppl. 293 (kyrkan).
Flamsaker, se Fransåker.
Flamsta (?) i Odensala sn, Uppl. 606.
Flögsäter (Flockasätra) i Dal sn, Ångerm. 280.
Fogdö (Ffodhöö), sn, Söderm. 293 (kyrkan).
Fors (-ss) i Tierps sn, Uppl. 618 (bil.).
Fransåker (Flamsaker) i Odensala sn, Uppl. 606 [jämf. ULB s. 8, 10].
Frötuna (-thuna), sn, Uppl. 86, 207, 407.
Fynnestadha, se Finström.
Fågelbro (Fuglabro) i Värmdö sn, Uppl. 558.
Fälandbo (Fäladabodha) i Österlövsta sn, Uppl. 618 (bil.).
Färentuna, sn, Uppl. 83.
Färingön (Feringöön, Färingöö), ö, Uppl. 6, 281 (olaga marknad), 329, 385, 494.
Färingöö, sn, Uppl. 173 [här avses trol. Adelsö sn, Uppl; jämf. Bärgby].
Föglö (Föglat, -th), sn, Åland 539*.

G.

Gamla Uppsala (Gambla Vpsala) 189, 293 (kyrkan), 418* (kyrkan).
Gardöö, se Gålö.
Garpaberget (Garppa-), Garpenberg, Dalarna 52.
Geffle, se Gävle.
Gerby i Mustasaari sn, Österb. 110.
Gerfella, se Järfälla.
Gerna, se Järna.
Gewlä, se Julö.
Geta, kapellförsamling i Finströms sn, Åland 151.
Gotland 464, 465.
Gran (Graan), sn, Uppl. 365, 584.
Grana (i Granom) i Vallentuna sn, Uppl. 11*, 13*, 19 [jämf. ULB s. 62].
Granhammar (Granhamer), sätesgård i [Västra] Ryds sn, Uppl. 515 (även noten).
Gregeboda, se Griggebo.
Grenwiich 383.
Gretaholm, laxfiske 42.
Grevelsta (Greffuelste) i Vallentuna sn, Uppl. 194.
Griggebo (Gregeboda) i Hållnäs sn, Uppl. 618 (bil.).
Grind, på Åsön 207 [jämf. Anmärkningar], 546.
Gripsholm 394, 598.
Grundsunda (Grundeswnda), sn, Ångerm. 616 (bil.).
Grödinge (Grodinge), sn, Söderm. 293 (kyrkan) 334, 605.
Gunnarsby (Gunners-) i Tövsala sn, Finl. 373.
Gylia, se Djula.
Gyrfella, se Järfälla.
Gålö (Gardöö), ö i Österhaninge sn, Söderm. 322.
Gävle (Geffle) 221, 354.
Gösslunda (Götzlunda), sn, Västerg. 512.

H.

Haga (Hagha) 193.
Hagunda (Haffwndh), härad i Uppl. 601.
Halikko (Hawka!; tydl. skrivfel), sn, Finl. 312.
Hallkved (Halqwi), sätesgård i Fundbo sn, Uppl. 413.
Hammarby (Hammarbo), sn, Söderm. 173.
Hamra (i Hambrom) i Botkyrka sn, Söderm. 448.
Harffuesta, se Herrestad.
Hargsö (Arssöön), ö i Värmdö sn, Uppl. 273.
Harka (Harcha) i Frötuna sn, Uppl. 438.

Hattula, sn, Finl. 130.
Hawka, se Halikko.
Hedemora (Henemora) 52, 224.
Hedmark (Hedmarken), Norge 256.
Helgarö (Helgarna), sn, Söderm. 293 (kyrkan).
Helsinge, sn, Nyland 227.
Hemfosa i Västerhaninge sn, Söderm. 36.
Hemmesta (i Hemmestom) på Värmdön 249*, 268.
Heradhe, se Härad.
Heringe, se Häringe.
Herresta (i Höristom, Hörestom) i Odensala sn, Uppl. 606* [jämf. ULB s. 91].
Herrestad (Herwasta, i Harffuestom, Horssestom) i Järfälla sn, Uppl. [kallades på 1500- och 1600-talen även Horsta och Håresta; se J. A. Almquist, Frälsegodsen I: 2 s. 657] 592, 599, 604.
Herrevad (Härydzwadh), se ovan s. 779.
Herwasta, se Herrestad.
Hildesheim (Hyllensem) 469.
Hjälsta (Hielsta), sn, Uppl. 91.
Hokonnabo, se Håkanbo.
Holdenäs, se Hållnäs.
Holland 62.
Hollola (Hwllula, Hullala), sn, Finl. (Tavastland) 217, 280 n. 1.
Holmby i Bälinge sn, Söderm. 200.
Holstein (-sthen, sten) 553, 554.
Horn, tegelbruk på Åsön 322, 358, 419*, 595.
Horssesta, se Herrestad.
Hullala, Hullula, se Hollola.
Huma, se Umeå.
Humbersta 7; trol. = Hummelsta, Uppl. eller Västm.
Husby (Husaby) i Bro sn och härad, Uppl. 147.
Husby (Husaby) i Färentuna [Munsö?] sn, Uppl. 83.
Husby (Hwsaby) i Markims sn, Uppl. 79*.
Husby (Hwsaby) i Åkers [Österåkers] sn, Uppl. 200.
Husby (Hwsaby), sn [i Uppl?] 293 (kyrkan).
Husby (Husaby) = Östra Husby sn, Österg. 129.
Hwalsta, se Valsta.
Hwitta, se Vitån.
Hvittis (Huittis), sn, Finl. 293.
Hycklinge [i norra Uppl.] 618 (bil.).
Hyllensem, se Hildesheim.
Hyltinge, sn, Söderm. 293 (kyrkan).
Hyvena (i Hywinum) i Vansö sn, Söderm. 309.
Håkanbo (Hokonnabo) i Österlövsta sn, Uppl. 618 (bil.).
Hållnäs (Holdenäs), sn, Uppl. 618 (bil.).
Hälsingborg (Helsingborgh) 553.
Hälsingland (Helsingialand, Helsingalandh) 61, 376.
Härad (Heradhe), sn, Söderm. 293 (kyrkan).
Häringe (Heringe, Härynge) i Västerhaninge sn, Söderm. 216, 218.
Höga i Kimito sn, Finl. 19.
Högby (Höghby), trol. i Färentuna eller Järfälla sn, Uppl. 324.
Hölö (Höla, Hölä), sn, Söderm. 76, 293 (kyrkan).
Höresta (i Höri-, Hörestom), se Herresta.

J.

Jesszeffaa, se Edsevö.
Jomffruhampn, se Jungfruhamn.
Julita (Jwleta, Jwleta closters) sn, Söderm. 226, 227 n.
Julö (Gewlä) i Hållnäs sn, Uppl. 618 (bil.) [jämf. ULB s. 54].
Jumala (Jomala), sn, Åland 156.
Jungfruhamn (Jomffruhampn) i Stockholmsskären 17, 103.
Jursta i Enhörna [Överenhörna] sn, Söderm. 346.
Järfälla (Gerfella, Gyrfelle), sn, Uppl. 147, 491, 493, 592, 599, 604.
Järna (Gerna) = Överjärna, sn, Söderm. 76, 112, 162.

K, C.

Kalans (Kalffwaby) i Sjundeå sn, Nyland 201.
Kalden, se Kålland.
Kalix (Calix), sn, Västerb. (»i Findlandh») 294.
Kalmar (Calmarna), staden 17, 54, 192.
Kalmar (Kalmarna) län 451.
Kalmar (Calmarna, Kalmarna), sn, Uppl. 83, 293 (kyrkan), 302, 355.
Kalvshälla (Kalshäl) i Järfälla sn, Uppl. 98.
Kantlaks (Camtelaxe) i Mustasaari sn, Österb. 94.
Karelen (Carelen) 408.
Karleby (Karllaby) i Pedersöre sn, Österb. 156.
Karsby (Karssaby) i Tenala sn, Nyland 94.
Kastelholm, slott på Åland 457.
Kaukola (Kawkala) i Letala sn, Finl. 233.
Kemi (Kym), sn, Österb. (Norrbotten) 64.
Kestiö (Kestöö) i Tövsala sn, Finl. 111.
Kimito (Kymmeth, Kymete, Kymmitta), sn, Finl. 19, 173, 233, 349.
Kimsta (Kinsta) i Skånela sn, Uppl. 79.
Kista (Kysta) i Spånga eller Sollentuna sn, Uppl. 426.
Kiusala (Kysele) i Pemars sn, Finl. 237.
Kjula (Kywla), sn, Söderm. 293 (kyrkan).
Klöv (Kleff) i Bro sn och härad, Uppl. 147 [jämf. ULB s. 11, 90].
Kolberg (Colbergh), stad i Pommern 358.
Kolbäck (-beck), sn, Västmanl. 293 (kyrkan).
Kolden, se Kålland.
Kopparberget (Kopperbergit) 84 n., 127 (»gambla»), 191, 461; jämf. Berget.
Korpo (Korpa, Corpo), sn, Finl. 280, 358, 376 (»presten»), 460, 540.
Kragsta (Kracsta) i Vassunda sn, Uppl. 89.
Krokek (Krockeek), se ovan s. 779.
Kullsta (i Kwllestom) i Västerhaninge sn, Söderm. 216, 218.
Kummelby (Kwmlaby) i Sollentuna sn, Uppl. 224.
Kvicksund (Qwicksunde) i Tumbo sn, Söderm. 183.
Kyle »kyrka vid Söderköping» = Gammalkil eller Nykil, sn, Österg. 293.
Kywla, se Kjula.
Kym, se Kemi.
Kyrö (Kyri, Kyre), sn, Finl. (Tavastland) 55, 394.
Kysele, se Kiusala.
Kysta, se Kista.
Kålland (Kalden, Kolden), halvö och härad i Västerg. 512.*
Kälvesta (Tiälffuista, -wista) i Spånga sn, Uppl. 60.
Köge (Köke), stad på Själland 2.
Köpenhamn (Köbenhaffn) 567.
Köping (Laglösaköpungh) 390, 490.

L.

Langarne, se Långarnö.
Laglösaköpungh, se Köping.
Lagunda (Laffwundh) härad, Uppl. 252.
Lappelaxeby, se Läpplaks.
Lappfjärd (Lappafära, -fiärde, -fierde; jämf. TB III s. 232) i Närpes sn, Österb. 52, 90*.
Lappvesi (Lappwesia), sn, Viborgs län i Finl. 348.
Lassa, se Lossa.
Laytala, se Letala.
Leivonmäki (Lenameck eller Leuameck), by och sn, Finl. 233.
Lempäälä (Lemppala), sn, Finl. 241.
Lena, sn, Uppl. 218.
Letala (Laytala), sn, Finl. 233, 541, 542, 571.
Lenameck, Leuameck, se Leivonmäki.
Levar (Leware) i Nykyrka [Nordmalings] sn, Ångerm. 95.
Libbarbo (Lybberaboda) i Vändels sn, Uppl. 157.
Lideby (Lydh-, Lydby) i Salems sn, Söderm. 169, 334, 584.*
Lidingön (Ly-) 496.*

Lilla Rytterne (Lytzla Rytterne), sn, Västm. 293 (kyrkan).
Lillkyrka (Lytzlakyrkia, Lislakirkia), sn, Uppl. 293 (kyrkan), 509.
Lindö (Lyndöö), sätesgård i Kärrbo sn, Västm. 3, 108.
Ling (Lingh) i Skepptuna sn, Uppl. 79 [jämf. ULB s. 64].
Linköping (Lyndköpingh, Lynkiöpung) 47, 258, 284 (s. Laurens kyrka), 498.
Litsby (Littesby) i Täby sn, Uppl. 40.
Litslena (Litzslaeena, Lytzlena), sn, Uppl. 180, 212.*
Livland (Liiffsland) 110.
Lofta (Lwpta), sn, Tjust 130.
Lojo (Loye), sn, Finl. [Nyland] 593.
Lossa (Lassa, Loszsöö, Losza), sn, Uppl. 147, 293 (kyrkan), 472.
Lowthwna, se Löten.
Lovö (Loghöö), sn, Uppl. 293 (kyrkan); jämf. Lovön.
Lovön (Looön), Uppl. 602.
Luleträsk (Lulatresk) i Luleå sn, Västerb. 476.
Luleå (Lwla) sn, Västerb. 167*, 291, 371, 475*, 476*, 477*, 566.
Lund (Lwndh), staden 169, 554, 555*, 556*, 557.
Lunda (Lwnda), sn, Uppl. 607.
Lundby i Markims sn, Uppl. 79.
Lundby (Lwndhby), sn, Västm. 293 kyrkan).
Lübeck (Lybeka, Lubeka, Lybke) 4, 13, 31, 109, 111, 122, 136, 153, 164, 203, 215*, 225, 252, 259, 275, 277*, 279*, 323, 325, 335, 348, 377, 383, 402, 460, 463, 481, 487*, 488*, 551, 554, 555, 563*, 564.
Lydby, se Lideby.
Långarnö (Langarne) i Villberga sn, Uppl. 607.
Läpplaks (Lappelaxeby) i Pedersöre sn, Österb. 17.
Lösta i Värmdö sn, Uppl. 46.
Löt (Lötha), sn, Uppl. 293 (kyrkan).
Löten (Lowthwna), sn, Hedmark i Norge 256.
Lövhamra (Löghammar) i Skepptuna sn, Uppl. 79.
Lövsta (Lösta) i Järna [Överjärna] sn, Söderm. 76.
Lövsta (Löf-) = Österlöfsta, sn, Uppl. 618 (bil.).

M.

Malmö (Malmögh), staden 554, 556 (myntaregården).
Malmö (pa Malmom) i Värmdö sn, Uppl. 496, 558.
Mark, härad i Västerg. 31.
Markim (Markiem, Markkieme), sn, Uppl. 66, 79 (kyrkan).
Mattnäs (Mattanäs) i Geta kapellförsamling, Finströms sn, Åland 151.
Medelby, se Mälby.
Medelöse, Medellösa, Melösze, se Mällösa.
Mo i Dal sn, Ångerm. 280.
Morga (Margaa) i Alsike sn, Uppl. 249.
Mulhammar, se Målhammar.
Mummes (?), Finl. 22.
Munsön, Munsö (Mwnzsön, Mwnsöön, Mwnszöö), ö och sn, Uppl. 235, 238*.
Muskön (Mwsköö), ö i Västerhaninge sn, Söderm. 216, 218.
Mustasaari (Mwstasaare, -sara, Mustesara), sn, Österb. 94, 110, 280.
Münster (Mönster, Munster), stad i Tyskl. 96, 100, 101.
Myreby, Uppl. 442.
Myreby, möjl. = Myrby i Skuttunge sn, Uppl. 318.
Myresjö (Myrisiö), sn, Smål. 451.
Målhammar (Mwlhammar) i Björksta sn, Västm. 23.
Mälaren (Melerwatnit, Meler) 490, 558.
Mälby (Medelby) på Muskön, Västerhaninge sn, Söderm. 216, 218.
Mällösa (Medelöse, -a, Medellösa, Melösze, Mädilösa) i Vallentuna sn, Uppl. 135, 390, 412, 574*, 576, 582 [jämf. ULB s. 63].
Mörby (Möreby) i Vallentuna sn, Uppl. 512.
Mörkö (-öö), sn, Söderm. 293, 377 (kyrkan).

N.

Nagu (Naw), sn, Finl. 85.
Nestwijdh, se Næstved.
Norby 421; jämf. personreg.: Jesper Norby.
Nordingrå (Nordingaradh), sn i Ångerm. 292.
Norge 553, 554.
Norrbotten (Norrebotn, Norrabotn, -bothn) 41, 42, 244, 275, 278, 291, 299*, 384, 475, 576, 589 f.; landets insegel [jämf. TB III s. 399 f.] 576, 589.
Norrköping (Norköpingh, Nörköpingh) 375, 391, 392.
Norrland (Norlandh) 291*, 383, 486, 575.
Norrnäs (Nor-), sätesgård i Värmdö sn, Uppl. 130, 137.
Norwndasio [Nordansjö i Hedemora sn, Dalarna?] 52 f.
Notö (-öö) i Korpo sn, Finl. 540.
Nyboda (Nyabode), torp vid Årsta i Brännkyrka sn, Söderm. [jämf. SM n. 921, 922] 514.
Nykyrka (Nyiakirkio) = Nordmaling, sn, Ångerm. 95.
Neustadt (Nyenstadh, Nyenstaet), stad i Holstein 252, 259.
Nyköping (-cöping, -cöpning, -köpingh, -ung, -chöpingh) 4, 49*, 200, 214, 306, 356, 459*, 460 n., 462, 464—6, 539, 571, 589, 590.
Nyland, landskap i Finl. 94, 110, 227, 248, 351, 558.
Nyslott (Nyiasloth), Finl. 33.
Nysätra (Nysätter), sn, Uppl. 252.
Nämdö (Nempnöö) i Värmdö sn, Uppl. 40.
Näs (Nesz), trol. i Väddö sn, Uppl. 438 [jämf. ULB s. 73 f.].
Näs (Nessz) 42.
Näs (Ness) = Enköpings-Näs, kyrka och olaga marknad, Åsunda härad, Uppl. 281 [jämf. Anmärkningar].
Näs (Ness) = Uppsala-Näs, kyrka, Ulleråkers härad, Uppl. 293.
Næstved (Nestwijdh), stad på Själland 323.
Näffwabärgh, i Dalarna 124; jämf. s. 96 (Martin Bornemans hytta).
Nöttö (Nöta) i Västlands sn, Uppl. 618 (bil.).

O.

Odensala (Odensaria), sn, Uppl. 606.
Olana, se Åland, sn i Uppl.
Oldenburg (Oldenborgh) 553, 554.
Orkesta (Orkasta, -kosta), sn, Uppl., 66, 79 (kyrkan).
Ornö (-öö) i Österhaninge sn, Söderm. 111.
Oxnö, se Woxnöö.

P.

Pargas (-ghas), sn, Finl. 272*, 274, 383, 520, 583.
Pedersöre (Pedersöö, -ssör, Persara), sn, Österb. 17, 156, 296.
Pemar (Peymara), sn, Finl. 237.
Persara, se Pedersöre.
Petsmo (Petessmaga), Kvevlaks sn, Österb. 280.
Pharesta, se Farsta.
Piteå (Pyta, Pytho, Pitha, Pita), sn, Västerb. 262, 279, 311, 574, 575, 576.
Pojo (Poyo), sn, Finl. 389.
Polen (Palandh) 284.

Q.

Qwicksunde, se Kvicksund.

R.

Raby, se Råby.
Ranaa, se Råneå.
Rangsby (Ragaby) i Saltviks sn, Åland 94.
Raseborgs (Rasaborgx) län, Nyland 201.
Raumo (Rawman, Rawma), stad i Finl. 482, 495*, 496*, 498, 499*, 562.
Rensätra (Rensätter) på Hargsö i Värmdö sn, Uppl. 273, 496.
Replot (Repelotha) i »Norrbotten», by i Mustasaari [Replots] sn, Österb. 589.
Resarön (Resernä), ö i Åkers [Österåkers] sn, Uppl. 407.

Reval (Räffla, Reffle) 19, 56, 57, 145, 146, 169, 259, 336, 393, 412, 565, 587.
Riga (Righa, Rygha, Ryghe) 151, 165, 366, 373; jämf. »rigeska resa» s. 114.
Rinkeby (Rinckaby, Rinkkaby) i Spånga sn, Uppl. 98* [jämf. TB I s. 259].
Risne (Rysne) i Spånga sn, Uppl. 607.
Rocksta (Roksta) i Tyresö sn, Söderm. 501.
Roden, se Roslagen.
Rokilsta, se Råcksta.
Rom (Room) 53, 402, 453*.
Roslagen (Roden) 207, 212.
Rostock 93, 299.
Rwmman, se Rådmansön.
Rutvik (Rwtawik) i Luleå [Nederluleå] sn, Västerb. 167.
Ryd (-dh), Östra Ryd?, sn, Uppl. 69, 354, 564.
Ryd (-dh) 164.
Rydboholm, sätesgård i [Östra] Ryds sn, Uppl. 349.
Rysne, se Risne.
Rytterne, se Stora Rytterne och Lilla Rytterne.
Råby (Raby) i Kalmar sn, Uppl. [jämf. TB I s. 371] 241.
Råcksta (Rokilsta) i Angarns sn, Uppl. 13.
Rådmansön (Rwmman) i Frötuna sn, Uppl. 86.
Råneå (Ranaa), nu Rånbyn, i Luleå [Råneå] sn, Västerb. 476.
Rörby (Rördby), trol. i Angarns sn, Uppl. 253.

S.

Saari (Saraby) i Bjärnå sn, Finl. 113.
Salem (Slem), sn, Söderm. 293 (kyrkan), 487.
Saltvik, sn, Åland 94.
Sanda, på Ekerön 149.
Sankt Laurens (sancte Laurens), sn, se Virmo.
Sankt Laurens kyrka, se Linköping.
Sankta Maria sn, se Vårfrukyrka.
Santiago de Compostela (Sancte Jacob, Sancte Jacob i Compostella), Spanien 291, 522, 563.
Saraby, se Saari.
Sastamala (Sastama), sn, Finl. (Tavastland) 55.
Saxta i Markims sn, Uppl. 79.
Schädwij, se Skövde.
Schäresta, se Skörsta.
Seby, se Säby.
Segersböle (Segelssböle) i Botkyrka sn, Söderm. 430.
Segla (Sigla) i Veckholms sn, Uppl. 99.
Sickla (Sickle, Sycle), gård på Sicklaön utanför Stockholm [tillhörig staden enl. 1436 års privil.] 196, 302.
Sielmar, se Skälsmara.
Siggesta (Syxta, Sixta) i Värmdö sn, Uppl. 407, 525.
Sigtuna (Sichtuna), sn, Uppl. 510.
Sigtuna stad 515*, 535 n. 4, 580.
Silverberget (Silffbergit, -eth), Dalarna 84, 124.
Simtuna (Symmetwna), sn, Uppl. 82 (kyrkan).
Sixta, se Siggesta.
Sjundeå (Sywnda), sn, Nyland 201.
Själevad (Sälaw), sn, Ångerm. 132, 133.
Skara (Sch-) 9, 77, 90.
Skarhult (Skarolte), sätesgård i Frosta härad, Skåne 556.
Skarpa (Sch-), torp vid Årsta i Brännkyrka sn, Söderm. [jämf. SM n. 921, 922] 511.
Skavistad (Skaesta), nu Billnäs, Pojo sn, Nyland 110.
Skederid (Skedere), sn, Uppl. 473.
Skelby 344, 412, 414*, 416*, 417*, 511.
Skenäs (Skiedenäs), sätesgård i [Östra] Husby sn, Österg. 129.
Skepptuna (Skiäptwna), sn, Uppl. 66, 79 (kyrkan).
Skerpinge, Skerplinge, se Skärplinge.
Skillinge (Skelinge) i Sånga eller Sollentuna sn, Uppl. 593.
Sko (Skoo, Skog), Uppl., se Sko kloster ovan s. 780.
Skysta (Skyesta) i Bro sn och härad, Uppl. 147 [jämf. ULB s. 11].
Skå (Schaa), sn på Färingön 385.
Skälsmara (Sielmar) i Värmdö sn, Uppl. 558.

Skärplinge (Skerplinge, Skerpinge) i Österlövsta sn, Uppl. 618 (bil.) [jämf. ULB s. 54].
Skärsätra (Skeresetter) på Lidingön 496*.
Skörsta (i Schärestom) i Odensala sn, Uppl. 606.
Skövde (Schädwij), sn, Västerg. 9.
Slada i Hållnäs sn, Uppl. 618 (bil.).
Slem, se Salem.
Slesvig (Slesuick, Slesswick) 553, 554.
Slotthereth = Snattra i Västlands sn, Uppl.? 618 (bil.) [jämf. ULB s. 93].
Slåsta (Slostadhe) i Odensala sn, Uppl. 606*.
Smedsbyn (Smydzby) i Luleå [Nederluleå] sn, Västerb. 476.
Småland (Smaland) 451, 511.
Snädista, trol. = Smedsta, i Hölö sn, Söderm. 76.
Sollentuna (Solentuna), härad, Uppl. 500.
Solna, sn, Uppl. 39, 128, 222, 293 (kyrkan), 349, 492, 590, 594.
Sorunda (Zorunda), sn, Söderm. 281 (olaga marknad), 414.
Sparrsätra (Spar-), sn, Uppl. 7, 184.
Spånga (Spanga, Sponga), sn, Uppl. 491, 607*, 612.
Staff [Västm.?] 472.
Stenseth, möjl. = Stensätra, i Huddinge sn, Söderm. 448.
Stentorpa (Stentorp), Föglö sn, Åland 539.
Stettin 59.
Stockby (Stockaby) på Lidingön 496.
Stockholmsskären 352, 424, 443, 464, 465; jämf. Svenska skären.
Stogerby i Mustasaari sn, Österb. 110.
Stora Rytterne (Stora Ryttherne), sn, Västm. 293 (kyrkan).
Stormarn (Stormeren) 553, 554.
Stralsund (Strolesund, Strala-, Straleswndh) 36, 373, 575, 577.
Strängnäs (Strengenäs, Stregnes, -ness, Strenes) 1, 13, 75, 76, 176, 203, 293*, 309, 344, 378, 379, 380, 409 (kaniker), 412, 414*, 416*, 596*; jämf. samtingen 241, 412, 416.
»Städerna» = Hansestäderna 103, 106, 133, 140, 423, 566.
Stäkeborg (Stäka-), slott i Österg. 190.
Stäket (Stekit, Sthekit) = Almarestäk, ärkebiskopsslott, Uppl. 239 (färjekarlen), 255 (fogden där), 349, 481*, 512.
Suder-, se Söder-.
Sund (Sunda) i Österlövsta sn, Uppl. 618 (bil.).
Sunnansund (Sundaswndh) på Gålön i Österhaninge sn, Söderm. 322.
Svanby (Swaneby) i Tierps sn, Uppl. 618 (bil.).
Svartsjö (Swartasiö), kungsgård på Färingön 254.
Svenska skären 466; jämf. Stockholmsskären.
Sviby (Swiaby) i Jumala sn, Åland 156.
Svinnegarn (Swinegarn), sn, Uppl. 225, 281 (olaga marknad; jämf. Anmärkningar).
Svärta (Swerta), sn, Söderm. 539.
Sywnda, se Sjundeå.
Sysmä (Suszma), sn, Finl. 379.
Syxta, se Siggesta.
Säby (Seby) i Salems sn, Söderm. 487.
Sälaw, se Själevad.
Söderby (Swderby) på Munsön 235, 236, 237, 238.
Söderby (Sudherby), möjl. = Söderby [-Karl], sn, Uppl. 177.
Söderköping (Suderköpunge, -köping) 2, 227, 293, 459.
Södermanland (Swdermannalandh) 226.
Södertälje, se Tälje.

T.

Tadem (Tadhem) Skånela sn, Uppl. 79.
Tavastehus (Taffwastahuss) 521.
Tavastland (Taffwastalandh, Tawestaland) 55, 217, 500.
Tenala (Th-), sn, Nyland 94, 112, 558.
Tibble (Többele), Litslena sn, Uppl. 212.
Tierp (-e), sn, Uppl. 618 (bil.).
Tiälffwista (-uista), se Kälvesta.
Tjursåker (Tiwrsaaker) i Hammarbo [Hammarby] sn, Söderm. 172.

Tjöck (Tiocka) i Lappfjärd [Karsten I s. 62 f., II s. 18], Österb. 90.
Toresta (Torresta) i Lossa sn, Uppl. 147.
Torneå (Tornöö), nu Nedertorneå, sn, Västerb. 291.
Torstinsbacka på Gamla Kopparberget 127.
Torsvi (Torsswij), sn, Uppl. 293 (kyrkan).
Torö (Tore) i Sorunda sn, Söderm. 414.
Trosa, stad och sn, Söderm. 36, 186; jämf. personreg.: Joan i Trosa.
Tullinge (Twlinge) i Botkyrka sn, Söderm. 448*.
Tumbo sn, Söderm. 183.
Tuna (Thwna) län, Smål. (Sevede härad) 543.
Tuna (i Thwnom) i Alsike sn, Uppl. 249, 266.
Tuna (Twna), ärkestolen tillhörig gård i Österåkers sn, Uppl. 31.
Tuna (i Twnom), sn [ovisst vilken] 212.
Tynnelsö (Twnnelsöö), biskopsslott i Söderm., 247.
Tälje (Thälie, Tälie, Telie), Södertälje 398, 402, 602.
Többele, se Tibble.
Törneby, möjl. = Törnboda i [Östra] Ryds sn, Uppl. 69.
Tövsala (Töffwesara, Töffuesala), sn, Finl. 111, 167, 373.

U (V, W).

Wkklesta, se Åckelsta.
Ulfsby (Wlffsby), stad i Finl. 487, 542, 543, 584.
Ullevi (Wllawij) i Bro sn och härad, Uppl. 146.
Ulvsunda (Wlffswnda), sätesgård i Bromma sn, Uppl. 72.
Umeå (Huma, Uma) 433, 616 (bil.).
Untamala (Wnthamala, Vnta-), by i Letala sn, Finl. 541, 542.
Uppland (Vpland, -dh) 3, 7, 47, 465.
Uppsala (Vpsala, -le) 69, 91, 130, 154, 170*, 198, 211, 212, 218, 225, 245, 246*, 293, 331, 336, 364, 378, 380*, 383, 393*, 410, 418, 432, 485*, 543, 562, 568, 572, 604; jämf. Distingen 148, 149, 267, 320.
Uppsala-Näs, se Näs.
Uppstäderna 445.
Urkula i Tövsala sn, Finl. 167.
Ursvik (Vswick) i Spånga sn, Uppl. 607.

V, W.

Vadstena (Wasztena, Wastena) 225, 274, 369, 514.
Wadsunda, se Vassunda.
Valinge (i Valingom) på Muskön, Västerhaninge sn, Söderm. 216, 218.
Valko (W-), by i Letala sn, Finl. 542, 571.
Valla (Walle) i Västlands sn, Uppl. 618 (bil.) [jämf. ULB s. 93].
Vallby (Walby) i Bro sn och härad, Uppl. 147.
Vallentuna (Walentwna), sn, Uppl. 11, 19, 194, 512; kyrkan 66, 79.
Vallskoga (Walskogh) i Tolfta sn, Uppl. 618 (bil.).
Walmoge 368.
Valsta (Hwalsta), trol. i Österhaninge sn, Söderm. 320.
Vana, se Vånå.
Vansö (Wanszöö, Wansiö), sn, Söderm. 293 (kyrkan), 309.
Warnemünde (Wernamynne) 338.
Vassunda (Wadsunda), sn, Uppl. 89, 280.
Veckholm (Wekul), sn, Uppl. 99.
Wedasta, se Videsta.
Wedekalle [i Väddö sn, Uppl.?] 438.
Vederlaks (Wederlax), sn, Finl. 303.
Weichsel (Wislene, Wigxlene) 123, 164; jämf. Danzig.
Wekul, se Väckholm.
Vellinghede, se Vällinge.
Vemo (Vema), sn, Finl. 584.
Weppy 125; möjl. = Väppeby i Kalmar sn, Uppl. [jämf. ULB s. 5, 101]; se vidare Wäpöö.
Veppöö, se Wäpöö.
Wesbergh, se Västberga.
Vesby, se Väsby.
Vester-, se Väster-.

Vesslandh, se Västland.
Westfalen (Wesfale, Wesfaale) 98, 119, 186.
Viborg (Wyborg, Vyborgh), Finl. 199, 303.
Viborgs (Wyborgx) län, Finl. 348.
Vichtis (Wicty), sn, Nyland 15.
Videsta, Vitså (Wedasta, Widisöö, i Widisiom) i Västerhaninge sn, Söderm. 30, 88, 207 [jämf. TB I s. 152, TB III s. 414, 415]; skrevs på 1300-talet och i 1400-talets förra hälft Vidhusa.
Widista, se Väddesta.
Wiffwelsöö (i Wyuelsum) 79, 412; trol. = Vivelsta i Markims sn, Uppl.
Vigesta (i Vyesstom) i Huddinge sn, Söderm. 448.
Viitaila (Vithara), by i Hollola sn, Finl. (Tavastl.) 217.
Vik (Vijck) i Värmdö sn, Uppl. 558.
Villberga (Vylleberga), sn, Uppl. 607.
Vinäs (Vynes), sätesgård i Tjust, Smål. 500.
Virmo (Wirma), sn, Finl., även benämnd s. Laurens sn 20, 268, 426.
Visby 466.
Vithara, se Viitaila.
Vitså, se Videsta.
Vitån (Hwitta) i Luleå [Råneå] sn, Västerb. 476.
Wogesio 63, 75 [jämf. TB I s. 253: Wagensöö, och HLG I s. 80: Vaghesio]; möjl. = Vagnsön (Skeppsholmen) vid Stockholm.
Woxnöö, trol. = Oxnö i Österhaninge sn, Söderm. 322.
Woyma (?), sn, Finl. 157.
Vreta i Hjälsta sn, Uppl. 77, 91 [jämf. ULB s. 109].
Vreta (Vretha), nu Vretakloster, sn, Österg. 293 (kyrkan).
Vånå (Vana), sn, Finl. (Tavastl.) 521.
Vårdinge (Wordinge), sn, Söderm. 77.
Vårfrukyrka (Varfrwkirkio), sn vid Åbo, även kallad S. Marie sn 409.
Väddesta (Widista) i Järfälla sn, Uppl. 147.
Vällinge (Vellinghede), kvarn i Salems sn, Söderm. 552 [jämf. TB III s. 270, 439, JB II nr 1403 och L. Sjödin, Arvid Siggessons brevväxling s. 376 f.].
Vändel, sn, Uppl. 148, 157.
Wäpöö, Veppöö 241, 251*; möjl. = Weppy (Väppeby i Kalmar sn, Uppl.?).
Värmdö, Värmdön (Wermdöö, Werendöö, Wermdön), ö och sn, Uppl. 40, 46, 249, 273*, 304, 407.
Väsby (Vesby), möjl. i Hammarby sn, Uppl. 349.
Västberga (Wesbergh) i Brännkyrka sn, Söderm. 448.
Västerby (Vesterby) i Ålands sn, Uppl. 601.
Västergötland (Westergötzsland, Vestergötlandh) 31, 150, 512.
Västerhaninge (Ve-), sn, Söderm. 216, 218.
Västervik (Westerwiik), stad i Tjust, Smål. 130.
Västervik (Westerwiik) i Tenala sn, Nyland 112.
Västerås (Westerars, -aars, -aarss) 2, 14, 15, 106, 145, 161, 214, 219, 284, 294, 298, 303, 335, 354, 368, 373, 390, 408, 409, 428, 432, 453, 488, 497.
Västland (Vesslandh), sn och skeppslag, Uppl. 618* (bil.).
Växjö (Wexöö, Vexiö) 511, 605.

Y.

Yttergran (Ythra Graan), sn, Uppl. 293 (kyrkan).

Z.

Zorunda, se Sorunda.

Å.

Åbo (Aabo, -oo, Abo) 22, 46, 48, 62, 86, 99*, 106, 158, 198, 230*, 272, 283, 284, 290*, 291, 359, 365, 389*, 409, 426, 479, 603 (stupan omtalad).
Åbrunna (Abrunne) i Österhaninge sn, Söderm. 605.
Åby (Aby), trol. i Österg. 391, 397.
Åckelsta (Wkklesta) i Skepptuna sn, Uppl. 79*.

Åker (Aker), nu Österåker, sn, Uppl. 9, 200, 407.
Åker (Aaker, Aker), sn, Söderm. 13, 293, 387, 388, 390.
Åkerby (Aker-) i Österlövsta sn, Uppl. 618 (bil.) [jämf. ULB s. 54].
Åland (Aaland, -dh, Alandh), landskapet 94, 150, 151, 558, 580.
Åland (Olana), sn, Uppl. 601.
Ångermanland (Aangermannalandh, Angermannalandh, Angermania) 21, 68, 95, 132, 133, 256, 280.
Årsta (Aaresta, Aarsta), sätesgård i Brännkyrka sn, Söderm. 191, 594.

Ä.

Ächeröö, Äkre, se Eckerö.
Äkröö, se Ekerö.
Älvesta (i Elffuastom) i Botkyrka (»Slem») sn, Söderm. 487.
Älvsborg (Eliffzborgh) 381.
Älvsnabben (Elznabben) 465.
Ängby (Engeby) i Lunda sn, Uppl. 607.
Ästerna, se Esterna.
Ästuna, se Estuna.

Ö.

Örebro (Öra-) 19, 225, 269, 294, 338, 514.
Örslösa (Örsslöse), by i Örslösa sn, Västerg. 512.
Örsta (Öresta) i Markims sn, Uppl. 79 [jämf. ULB s. 64].
Ösel (Ösla) 31.
Ösma i Kimito sn, Finl. 173.
Ösmo (Ösma), sn, Söderm. 609 [jämf. TB IV s. 100].
Östberga (Ösberga) i Brännkyrka sn, Söderm. 455, 470, 471.
Östergötland (Östhergötzsland) 47, 129, 132.
Österhaninge (-hanninge), sn, Söderm. 111, 172, 293 (kyrkan), 411, 605.
Österland (Östher-) = Finland 182.
Österlövsta, se Lövsta.
Österåker, se Åker.
Östra Husby, se Husby.
Överby (Öffuerby) på Resarön i Österåkers sn, Uppl. 407.
Överjärna, se Järna.

Sakregister.

1. Riksstyrelsen. Stadens styrelse och politi.

Riksföreståndarens verksamhet, se personreg.: Sten Sture, jämf. Nils Sture.

Riksrådet (även dess dömande verksamhet) 37, 104, 172, 182, 209, 254, 256, 373, 403, 405, 465, 477 f., 478*, 479, 480, 492, 545, 605, 608; möte i Gråbrödraklostret hösten 1489 427, jämf. 373, möte i samma kloster 1491 461, 549; möte i Arboga 1488 270, 338.

Herredagar: i Jungfruhamn 1483 17, i Kalmar 1483 17, i Jungfruhamn 1485 [jämf. Klemming, Skråordningar s. 162 f., 167] 103, 104, i Arboga 1488 245, 270, 338.

Rikspolitiska angelägenheter: krigsexpeditionen till Livland 1485—86 109 (rotabrev), 110, 113 (sollenärapenningar), 114 f., 151, (158, 160), 165; belägringen av Stäkeborg 1487 190; beskickningar från Livland 1489 373; Otte Brakels käromål mot Sten Sture vid den påvliga kurian 402—406; danska dombrev 1490—91 om Axel Olssons kaperier 461, 549, 553—557; skogsdrivarna och deras bestraffning 11, 13, jämf. 19.

Riksens tull 23 f., 52, 60 (?), 218, 427, jämf. nedan s. 802 (smuggling); tullboken (tullböckerna) 28, 152, 153, 403*, 404, 405, (427); tullskrivare, se ovan s. 763.

Riksföreståndarens och rikets lejdebrev 403, 405.

Riksens svärd 597 f.

Myntmästare, se ovan s. 763; jämf. 103, 133 (utförsel av i riket myntat silver).

Riksföreståndaren eller riksråd (ett eller flera) närvarande på rådhuset:[1]
1483: 2 (12/5), 3 f. (17/5), 5 (24/5), 7 (31/5), 22 f. (26/11), 23 f. (3/12);
1484: 27, 28, 402 f., 404 (10/1), 51 (14/6), 73 (15/12);
1485: 91 (6/6), 100 (16/7), 120 (21/11);
1486: 132 (3/4), 133 (8/4), 135 (12/4), 140 (26/4), 148 (3/6), 152 f. (21/6), 171 (16/10);
1487: 207 (1/8), 208 (6/8), 212 (1/9), 235 ff. (26/11), 238 f. (1/12), 245 (19/12);
1488: 266 ff. (10/5), 268 (12/5), 275 f. (11/6), 281 f. (7/7), 294 f. (15/9), 296 ff. (24/9);
1489: 316 (9/1), 318 (26/1), 378 f. (7/9), 380 f. (23/9), 389 f. (24/10), 406 (12/12);
1490: 456, 457 ff. (19/7), 459 (21/7), 460 ff. (24/7), 463 ff. (9/8), 469 f. (14/8), 477 f. (11/9), 487 f. (16/10), 491 f. (25/10);
1491: 522 (31/3), 537 (14/5), 544 (11/6; jämf. Anmärkningar), 547 f. (27/6), 549 f., 551, 552 (4/7), 563 ff. (13/8), 572 (5/9), 597 f. (12/12);
1492: 604 f. (8/2).

Upplands lagman (överlagman) avkunnar dom i rådstugan 3, 282, 316, 379, 381, 465.

Burspråk 5: vapenförbud; 9 (avser ämbetsåret 1482—83); 10: burvård; 64: om svin och nötboskap i staden; 94: om bommen; 133: förbud mot utförsel av silver och bly och av kostligare hästar, tillfälligt för-

[1] Här registreras principiellt alla sådana besök på rådhuset, vare sig de avsett rättskipning eller haft annat syfte.

bud mot utgående sjöfart; 159: avhysning av löst folk, förbud mot förköp i skeppen.

Slottsfogden, ed till stadens råd 116, decharge av staden 461 f., skall ha hälften av de »märkta» svinen 95, andel i beslagtaget smuggelgods 218; jämf. i övrigt ovan s. 763.

Rådets (magistratens) administrativa verksamhet:

1483: brev utfärdat 1; mantalsskrivare utses 2; vägare förordnas 2; två rådmän avfärdas till Svante Nilsson 6; förständigande för »gamla abbedissan» i s. Klara kloster ang. byggnad 9, 10; föreskrifter om burvård och slät vård 10; svinen i staden skola »aff by» före rötmånaden 10; vapenförbud 12; hövitsmän för kvarteret utses 12; de tjugofyra utses 12 f.; tre borgmästare och elva rådmän närvarande i Jungfruhamn vid beseglingen av riksrådets fullmaktsbrev till mötet i Kalmar 17; mantalsskrivare utses 23; föreskrift om Nya badstugan 26.

1484: viss föreskrift om s. Örjans gård 27; föreskrift om ringningen i Bykyrkan 33; klockare utses 35; uppbörd av bödelspenningarna 35; brev till Stralsund 36; föreskrift om slipning av stadens svärd 48; mantalsskrivare utses 48; ålägganden för Gråbrödraklostret ang. byggnad på klostrets kyrkogård 54; vedvräkare anställes 57; föreskrifter om stadens penningstock (»käbbe») 57; bestämmelser om bårdskärarna och »första bandet» [jämf. Ordförklaringar] 60; förbud för Gråbrödraklostret mot viss byggnad på klosterområdet 63; föreskrifter om svin och nötboskap i staden 64; åtgärder mot en dansk kvinna, som under förklädnad kommit in i staden 64; mantalsskrivare utses 70; föreskrifter om bagarna och brödet 71.

1485: två rådmän utses att taga befattning med skinnarnas »skrå» 78; uppbörd av bödelspenningarna 81; ny bödel utses 81 f.; föreskrifter om brödet 83; mantalsskrivare utses 88; brev till Rostock 93; ålderman för s. Gertruds gille utses, föreskrift om uppbyggande av gillestugan 93; förbud mot att lägga salt och humlesäckar på gatan 93; i staden kvarvarande svin skola märkas och föras till Dänaholmen över rötmånaden 95; rannsakning ang. pigor med barn 98; ombud för herredagen i Jungfruhamn (en borgmästare och två rådmän) utses och erhålla instruktioner 103; skrivelse till (det i Jungfruhamn samlade) riksrådet ang. »liggarna» 104; utskeppning av iax till hansestäderna 106; två rådmän och kyrkovärdarna skola rannsaka om kyrkobänkarna 108; föreskrift om likstolarna 110; beslut om skeppares och skipmans lön under krigsexpeditionen till Livland 110; uppbörd av sollenärapenningarna från Södermalm 113; tullskrivare tillsättes 116; slottsfogden Philpus Jensson går ed till rådet 116; mantalsskrivare utses 116; föreskrifter om en bänk i Bykyrkan 117; föreskrifter om bagarna och brödet 118; en stadstjänare anställes 122; brev till skeppar Paval om hans skepp och frakt 123; brev med stadens sekret 126.

1486: uppbörd av bödelspenningarna 129; orenlighet skall bortföras 131*; förordning om skräddareämbetet 135; allmosefolket skall komma till själabad och sedan visas »aff by» 136; förordning om orenlighet 136; klockare anställes 137; rådman Joan Svensson skall ha fri kost m. m. i Helgeandshu-

set 138; utförselförbud för ätande varor 140; slaktarebroarna vid Gråbrödrabron skola nedbrytas 143; mantalsskrivare utses 143 f.; stadstjänare anställes 144; spannmätare anställas 144 f., 146; mäster Berend bårdskärare skall göra skott som andra borgare 145; beslag på järn 145; ett kvittobrev beseglas med stadens sekret 146; brev utfärdas 147*; tillstånd för en rådman att med stadens penningar lösa sitt pilgrimslöfte 151; två rådmän utses att övervaka vårdskrivaren 151; föreskrift om murmästareämbetet 158; burspråk lyses 159; löst folk skall föras ut på landsbygden 159 f.; böter för magistratsmedlemmarna vid för sen ankomst 163; ett skjul på bron skall byggas för brovaktarna 164; stadens skepp skall gå till Danzig för att där säljas 164, 166, 167; skeppsfolkets hyra på stadens skepp bestämmes 164; utförselförbud för lax 165, 169*, 170, 172; orenlighet får ej kastas i hamnarna 166; gammal humle får utföras 169; skomakarnas »skrå» skall bliva vid makt 170; två stadstjänare få orlov från stadens tjänst 170; mantalsskrivare utses 176; bestämmelser om avgifter för ringningen i Bykyrkan 176 f.; åläggande för skomakarna att hålla drägliga priser 178; stora orgelverket i Bykyrkan skall uppsättas 182; rådet har haft ombud vid skomakarnas stämma 184; s. Nikolai, s. Gertruds och s. Knuts gillens brev (om gillenas sammanslagning) skall beseglas med stadens sekret 184 [jämf. 615 (bil.)].

1487: rådet sammanträder i rådskoren i Bykyrkan, utfärdar kvittobrev å erlagd mansbot 186; föreskrift för dragarna 188; brödskådare utses 188; vapen och krut skola sändas till Svante Nilsson för belägring av Stäkeborg 190; befrielse från burskap 193; samtycke till försäljning av en Bykyrkans fastighet 195; en rådman får brukningsrätten till Sickla gård 195 f.; stadens ämbetsmän utses 195; mantalsskrivare utses 198; två rådmän skola övervaka stadens dagsverksman och dagsverksfolk 201; granskningsmän över räkenskapen i Helgeandshuset (tio rådmän) utses 201; mönstring av harnesk, brandredskap m. m. 201 f.; nyckelbevarare för tornen utses 202 f.; fridlysning mellan smedsvennerna 205; mellan muramästarna 206 [jämf. Klemming, Skråordningar s. 77 f.]; byggning vid Grind skall nedbrytas 206 f.; borgmästarna skola »hända borgen» av Claus Grabo 207; budskickning om myntmästaren Hans Graves begravning 218; rannsakning ang. pigor och beryktade änkor 220; Gävlebornas utförsel av strömming 221; bröllopsgåva (emst öl) till herr Nils Eriksson 225; mantalsskrivare utses 225 f.; ålägganden om stängning av ölkrog 243.

1488: ombud till herredagen i Arboga utses 245; stadens ämbetsmän utses 260; arbetstaxor för tunnbindarna 260; majgreve utses 260; mantalsskrivare utses 269; bestämmelser om dem som utträda ur sitt hantverksskrå och varda köpmän 273; förbud mot vissa olaga hamnar och marknader 281; Eskilstunabrödernas lönnport på Helgeandsholmen skall igenmuras 286, 312; försäljning av stadens anpart i »stora holken» 287; utredningsmän i rådm. Arvid Olssons dödsbo utses 294; utförselförbud för lax 297; köpmän från Rostock få tillstånd att utföra lax 299; mantalsskrivare utses 303; regler för gillestugan 308; bestäm-

melser om skottet 312; försäljning av en stadens tomt 315.

1489: kontrollör av stadens spann och vikter anställes 317; rannsakan om de spetälska 318; ett Sten Stures köpebrev beseglas med stadens sigill 318; fördelning av en gudsdel (fjärdedelen av viss arvfallen egendom, som tillhört en borgarhustru) mellan klostren i Stockholm 325; uppbörd av bödelspenningarna 326; de tjugofyra utses 327; vårdskrivare anställes, hans lönevillkor bestämmas 327 f.; bestämmelser om dagsverket och renhållningen 328; stadens »ballingerer» [jämf. Ordförklaringar] skall gå i handelstrafik, skeppare utses 328; pulvermakarens lönevillkor bestämmas 339; val av kämnärer och majgreve 340; bestämmelser om papegojskjutningen och papegojakosten 340; förbud mot orenlighet i hamnarna och mot skeppsbyggnad innanför bommen 340 f.; föreståndare för stadens arbetsfolk utses 341; vårdskrivare och tornväktare anställas 343; mantalsskrivare utses 344; innehavare av s. Kristofers prebenda utses 346 (jämf. 103); testamentarier efter Peder Arvidsson utses 349; nyckelbevarare för Söderport utses 349; bestämmelser ang. skomakareämbetet 350, 355, 362, 382 [jämf. Klemming, Skråordningar s. 31]; uppbörd av staden tillkommande arv efter en borgarhustru 354, 361; föreskrifter för stadsmätarna 358; tornväktare i kyrkotornet anställes 358; staden köper ett hus m. m. öster om rådstugan 360 f; köper ett hus vid Järntorget 363 f.; härbärgen för sändebud från Livland 373; beslut om stadens barsa (alla borgmästarna närvarande) 377 f.; byggnadstillstånd med föreskrift om tomtöre till staden 387; boutredning efter rådm. Arvid Olsson 388; mantalsskrivare utses 391; de tjugofyra av menigheten utses (tidpunkten oviss; se Anmärkningar) 395 f.; rådets skrivelser i Otte Brakels sak 402—406.

1490: en arvsuppgörelse beseglas med stadens sigill 411; uppbörd av bödelspenningarna 421; beslut om pulvermakarens anställnings- och lönevillkor 421 f.; förbud mot att sälja vissa fastigheter till gillen eller präster 423; föreskrifter om rikets tull 427; rannsakning efter pigor med barn 429 f.; val av stadens ämbetsmän 430; befattningen med tegelhuset uppdrages på vissa villkor åt en rådman 430; tillåtelse för s. Örjans spetal att sälja en gård i Helvetet 430 f.; rådplägning om stadens »gäld» (fordringar) 432; föreskrifter om kämnärernas domsrätt 445; stadens förlikning med Erik Johansson (Vasa) 457 f.; avgående slottsfogde begär (och erhåller) decharge av staden 461 f.; fyra rådmän utses att göra tomtbyte med Eskilstunabröderna 462; brev utfärdas om ett arv i Hildesheim 469; partiellt utförselförbud för lax 477 f.; ny bödel anställes 480; föreskrifter om »käbbe»: böter vid frånvaro från eller för sen ankomst till magistratens sammanträden 486; skrivelse till rådet i Lübeck i en arvsangelägenhet 487 f.; mantalsskrivare utses och instrueras, dessa skola även mönstra harnesk och värjor 496 f.; brev till Linköping i ett rättegångsärende 498; stadens tomtbyte med Eskilstuna kloster 499 f.; beslut om en allmänningsbrunn 505.

1491: tavlan i Borgmästarkoren skall föras till ett kloster i Växjö biskopsdöme 511; uppbörd av bödelspenningarna 519; stadens byggning i Bredagränden 519; muren

på Helgeandsholmen skall nedbrytas och inbyggas 519; föreståndare för s. Kristofers prebenda utses 519; ingen som gripes i staden får sättas i järn på slottet 521; pålning vid Sandbron skall avhuggas 521; Jöns Anderssons prebendabrev skall t. v. icke beseglas av staden 526; rådets samtycke till försäljning av en Bykyrkans tomt 528; de från hansestäderna införda packarna skola besiktigas av kämnärerna 566; bestämmelser om sättet för arvsanspråks framställande 572; ny bödel anställes, skall märkas med stadens »klädefärg» [jämf. Ordförklaringar] 577; förbud mot utförsel av ätande varor 580; mantalsskrivare utses 588.

1492: mäster Berend apotekares tjänsteförmåner fastställas 611; stadens ämbetsmän utses 614.

Magistratsmedlemmarnas frånvaro från sammanträdena antecknad 94, 103, 275—277, 279—281, 283—288, 290—292, 294, 295, 296, 305, 306, 313, 314, 319, 320, 328, 335, 336, 348, 357, 388, 497, 498, 505, 587, 589, 601, 602.

Kämnärernas verksamhet 5, 9, 17, 36, 49, 52, 65, 66, 85, 87, 93, 94, 106, 143, 145, 170, 177 f., 187, 190*, 197, 198, 199, 204, 210, 218 (kämnärernas andel i beslagtaget smuggelgods), 222, 227, 248, 263, 266, 272, 283, 285, 301, 302, 304, 306*, 308, 311, 321, 326, 336, 340, 343, 350, 351, 372, 388, 393, 399, 400, 423, 428*, 436*, 437, 443, 445, 478, 500, 505*, 508, 514, 515, 516, 526, 528, 533, 534, 537, 540, 547, 552, 558, 562, 566, 583, 586 n. 5, 595*, 596; kämnärsasken 263, kämnärskistan 436; jämf. ovan s. 767.

De tjugufyra av menigheten, stadens fullmäktige, väljas 12 f., 327, 395 f. [jämf. Anmärkningar]; deltaga i rådets beslut 10*, 328.

Menigheten närvarande vid rådets sammanträden 12, 388, 427 (»särdeles de som pläga segla»).

Rådssammanträden inom lyckta dörrar 116, 353, 384, 392, 412, 458, 547.

Stadens tjänstemän, se i allmänhet ovan s. 766 ff.

— Anställnings- och lönevillkor: pulvermakaren 339, 421 f.; skeppare och skipman på stadens skepp 110; skeppsfolket på stadens skepp 164; stadstjänarna 44*; vårdskrivaren 327 f.; jämf. 177 (klockarens inkomster av ringningen), 218 (tullskrivarens andel i beslagtaget smuggelgods) och 611 (tjänsteförmåner för apotekaren).

— Instruktioner: kämnärerna 445, 566; stadsmätarna 358; vårdskrivaren (ang. medverkan vid mantalsskrivning) 198, 303, 344.

— Orlov ur stadens tjänst: stadstjänare 170.

— Tillsättning och val: stadens ämbeten i allmänhet 195, 260, 430, 614; kämnärer 340; föreståndare för tegelhuset 430; föreståndare för s. Kristofers prebenda 519, prebendat vid samma prebenda 346, jämf. 103; klockare 35, 137; majgreve 260, 340, jämf. 222; mästerman (bödel) 81 f., 480, 577; nyckelbevarare 202 f., 349; skeppare på stadens »ballingerer» 328; spannmätare 144 f., 146, 317; stadstjänare 122, 144; tornväktare 343, 358; tullskrivare 116; vedvräkare 57; vårdskrivare 327 f., 343; vägare 2.

— Ämbetseder: klockare 137; mästerman (bödel) 82, 480, 577; nyckelbevarare 349; spannmätare 144 f., 146, 317, jämf. 358; stadstjänare 122, 144; tornväktare 343, 358; tullskrivare 116; vedvräkare 57; vårdskrivare 343.

— Övervakning: av dagsverksmannen och dagsverksfolket 201, 341; av vårdskrivaren 151.
Ombud (för staden) vid herredagar, val 103, 245; instruktion [jämf. S. Clason i HT 1903 s. 134] 103.
Mantalsskrivarna, mantalet 2, 23, 48, 70, 88, 116, 143 f., 176, 198, 225 f., 269, 303, 344, 391, 496 f., 588; instruktion för mantalsskrivningen 496.
Kvartersmästarna (hövitsmän för kvarteren) 12, 497; instruktion (ang. brandsyn m. m.) 201 f.
Borgarbeväpning (harnesk och värja) 201, 496; jämf. Vården.
Brandväsen 201 f.
Brödbesiktning 188; jämf. 71, 83, 118.
Burvård, se Vården.
Byggnadstillstånd, byggnadsförbud o. d. 10 (jämf. 9), 15 (valv över gatan), 35, 54, 63, 70, 88, 180, 206 f., 286, 289 (valv över gatan), 312, 328, 431, 445, 521 (pålning); jämf. nedan s. 807 (tvister om droppрum).
Granskning av räkenskapen i Helgeandshuset 201.
Rannsakning om kyrkobänkarna 108.
Rannsakning om pigor och beryktade änkor (mjölkning) 98, 220, 429 f.
Rannsakning om de spetälska 318.
Rotabrev (utskrivning till krigstjänst) 109.
Stadens dagsverken 194, 201, 328, 341, 344, 520, 611.
Vården, vårdmännen (vakthavande borgerskapet) 10 (burvård med »fulla värja»; slät vård), 20, 26 (burvård), 42, 53, 60 (burvård), 151, 194, 344, 445, 471, 508 (vårdpenningar), 515 (burvård), 520, 567, 611; jämf. Borgarbeväpning och ovan s. 767 (vårdskrivare).

Ordningsföreskrifter:
— Förbud mot att hålla svin och nötboskap i staden 10, 64, 95.
— Förordningar om badstugorna 26, 595, 596*; jämf. ovan s. 775.
— Renhållning, förbud mot orenlighet på gatorna och i hamnarna 131*, 136, 166, 328, 340 f.; jämf. 93 (salt och humlesäckar på gatorna), 133.
— Stängning av ölkrog 243.
— Vapenförbud 5, 12; jämf. nedan s. 801 (förseelser mot allmän ordning).

Stadens tomter (jordar) och inkomster:
— Hus och tomter 88, 154, 182, 209 f., 315, 335, 360 f., 363 f., 387, 442, 462, 499 f., 519*; tomtören 209 f., 335, 350, 387, jämf. 159, 432, 444, 501, 584.
— Stadens ägor på Åsön (konflikt med ägaren av Årsta) 191; jämf. 594.
— Sickla gård 195 f.
— Skottet 83, 138, 145, 312, 344, 361*, 527, 611; jämf. 194, 496; vinmän och bårdskärare skola göra skott som andra borgare 83, 145; apotekare fri från skott 611.
— Bödelspenningar 35, 81, 129, 326, 421, 519.
— Böter till »käbbe» [jämf. Ordförklaringar: *kebbe*] 57, 163, 486.
— Sakören *passim*; stadens sakören överlåtna till utomstående 91 (jämf. 77), 515*; jämf. nedan s. 803 (böter).
— Sollenärapenningar (i samband med krigsexpeditionen till Livland 1485) 113.
— Tomtören (stadens ränta) 35, 209 f., 335, 387.
— Arv efter en borgarhustru (hu Marina, Jöns Anderssons) 354, 361.

Stadens lösa egendom, inventarier:
— Stadens silver (stadens smide, »i korgen») 87, 143, 197, 266, 343, 436; jämf. 248.
— Stadens skepp 44, 103, (110), 164, 166, 167, jämf. 123; ballingerer

328; barsa 377 f.; holken, stora holken 122, 287, 425.
— Stadens spann och vikter 145, 146, 317, 358.
— Stadens svärd 48.
— Inventarier i nya stadsskriveriet 583.
— Kyrkliga utensilier, medförda på krigsexpeditionen till Livland (kalk med paten, corporale, altarsten, mässbok, klocka) 115.

Stadens sigill, sekret (17), 126, 146, 184, 186, 318, 404, 406, 411, 469, 553, 555.
Stadens privilegier (friheter) åberopade 153, 154, 172 [jämf. Anmärkningar], 191, 572.
Jordeboken åberopad eller omnämnd 50, 58, 161 [jämf. Anmärkningar], 176 [jämf. Anmärkningar], 213, 350, 352 f., 355 (»gamla jordeboken»), 508; jämf. Stadens bok.
Stadens bok ((jordeboken eller tänkeboken) 75, 182.
Gamla tänkeboken (från 1460-talet, numera förlorad) 240.[1]

*

Brev, in extenso återgivna:

Daterade:
— Ångermanland 1469, u. d., av Peder Hakansson och Paval Svensson 67 f.
— Stockholm 1483 3/3, av synenämnd i tvist om dropprum 38 f.
— Strängnäs 1485 4/1, av biskop Kort i Strängnäs (donationsbrev) 75 f.
— Stockholm 1485 18/7, av borgaren i Münster Johan Jonaes (på tyska) 101 f.
— Luleå sn 1489 28/7, av meniga allmogen i Luleå sn 476 f.
— Stockholm 1489 4/12, av Sten Sture 394 f.
— Stockholm 1489 12/12, av borgmästare och råd i Stockholm (på svenska och tyska) 402—406.
— Stockholm 1490 16/6, av Svartbrödrakonventet 448 f.
— Nyköping 1490 1/8, av borgmästare och råd i Nyköping 465 f.
— Malmö (myntaregården) 1490 21/9, av konung Hans, dombrev 554 f.
— Lund (s. Martas kapell i domkyrkan) 1490 2/11, av ärkebiskop Jens Brostrup, dombrev 555 ff.
— Hälsingborgs slott 1491 13/1, rättartingsbrev av konung Hans 553 f.

Odaterade:
— [1487] av kyrkovärden Renholt Lehusen, fastighetsbrev å Bykyrkans vägnar 195.
— [1474—1480] av Olof Andersson till Stockholms borgmästare och råd 617 (bil.).
— [början av 1480-talet?] av onämnd präst till ärkebiskop Jakob Ulfsson, koncept (fragment) 615 f. (bil.).
— [1486] av bröderna i s. Nikolai, s. Gertruds och s. Knuts gillen i Stockholm, koncept (fragment) 615 (bil.).
— [1510-talet] av broder Klemit i Stockholms Svartbrödrakloster, testamentsbrev 434 n. 3 [jämf. Anmärkningar].

[1] Utöver vad som sagts ovan s. 240 n. 2 bör här påpekas, att den i ärendet omnämnde Hans van Minden dog före 23 jan. 1469 (JB I nr 701) och att hans »invisning» i huset på Svartbrödragatan måste ha verkställts (och i tänkeboken registrerats) vid någon tidpunkt mellan 9 juli 1464, då den ursprungliga affärstransaktionen med Hans Falkensten försiggick, och nämnda datum, dock säkerligen först efter julen 1464 (jämf. JB I nr 638). Den förlorade tänkebok, som innehållit anteckningar härom, var sannolikt den äldsta i sitt slag (tänkeboken A, jämf. E. Hildebrands utredning i förordet till TB I); tidigare — så 1453 (JB I nr 456) — synes man ha för jordeboken använt beteckningen tänkebok (jämf. S. Clason i HT 1903 s. 122). Ur just denna »gamla tänkebok» från 1460-talet torde Olaus Petri för sin krönika ha hämtat åtminstone en stor del av de uppgifter med tydlig Stockholmsproveniens, som förekomma i hans skildring av händelseförloppet åren 1463—1465.

2. Rättskipningen.

Riksföreståndaren, riksrådet och lagmannen i Uppland som rättskipande myndigheter, se hänvisningarna ovan s. 792.
Rådhusrätten *passim*.
Kämnärerna som rättsvårdande instans, se hänvisningarna ovan s. 796.
Rättafogdarna 312.
Lilla rätten 534.
Gårdsrätten 485.

Vatturätten 37 [jämf. Ordförklaringar].
Landsting 593.
Underlagmansting (i Luleå sn) 475 ff.; jämf. 576, 589 f.
Häradsting 212, 334, 448.
Rådhusrätten i Enköping 216.
Rådhusrätten i Nyköping 465 f., jämf. 464.
Rådhusrätten i Raumo 495 f.
Rådhusrätten i Åbo 272.
Kyrklig rättegångsinstans: »bispen» 279 (jämf. 277), 308, 312, 313, 385, 430; biskopen och domkapitlet i Linköping 498.
Domstol (skulten, rådet) i Danzig 50, 389.
Domstol i Köpenhamn 567, i Lübeck 136.

Märkligare rättegångar:
Rättegången mot Otte Brakel och Hans Grave 23 f., 27 f., 37, 52, (53), 56, 57, 119 f., 159, 161*, 208 f., 218.
Otte Brakels och Henrik Finkes käromål 402—406.
Målet mot Mikel Raukas hu 235—239, 257, 272, 279.
Målet mot Peder skinnare 242, 245 ff.
Rannsakningen om Martin Ryaner 248 ff., 260, 266 ff., 268 f.
Rättegången om det i Stockholmsskären förolyckade skeppet 424, 443, 453, 455, 459, 460 n., 462, 463—466, 468 f., 479, 480*, 482, 484.
Axel Olssons och Bertil Höikes kaperier och Mattis Lutkes m. fl. därav föranledda käromål 460 f., 466—468, 540 f., 549, 553—557.

Besvärshänvisning 545, jämf. 305.
Borgen i brottmål och tvistemål (loven, vissan) 1, 34, 40, 45, 61, 62*, 63* 71, 72, 75, 77*, 85 f, 88, 89, 92, 98 f., 105, 115, 135, 140, 156, 164, 178, 198, 199, 207, 235, 239, 242, 257, 275, 285, 286, 288, 289, 290, 297, 308*, 344, 346, 350, 358, 365, 366, 376, 388, 392, 418, 423, 424, 428, 444, 451, 457, 468, 475, 477, 480 f., 482, 486, 491, 495, 496*, 498*, 515, 523, 541, 550, 553, 568, 578, 587, 593, 601, 604, 609.
Edgång:
— Värjemålsed (parts ed), edgärdsmän 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 19, 24, 30, 32, 35, 36, 37, 40, 42, 45, 46, 50, 51, 52, 54, 56 f., 59, 60, 61, 63, 65, 67, 74, 75, 76, 77, 84, 85, 90, 91, 92, 94, 97*, 98*, 99, 104, 105, 107*, 113, 115, 116, 117, 118, 119, 128, 130, 131, 132, 133, 136, 137, 138, 141*, 144—149, 161, 163, 167, 169, 172, 177, 181*, 189, 192, 199, 200*, 203, 204, 205, 211, 215*, 216, 222, 225, 227, 231*, (236), 256, 260, 261, 262*, 269, 270*, 271*, 275*, 280, 281, 283, 288, 289, 290, 294, 295, 296*, 298, 299, 301*, 303, 304*, 306, 314, 321*, 322*, 323, 324, 327, 330, 345, 351, 353, 357, 358, 363*, 366, 367, 368, 370, 378, 379, 380, 388, 390, 391, 392*, 397, 412*, 413*, 414, 415, 419*, 421, 424, 428, 430*, 431*, 433, 445, 454*, 455, 463, 468, 469, 470, 472, 477, 478*, 479, 481, 482*, 490, 491, 493*, 494*, 495—498, 502*, 503, 504*, 505*, 507, 513*, 514, 515*, 516*, 519*, 521, 523, 524, 526*, 528, 531, 534*, 536, 537, 539*, 540, 541*, 544, 546*, 549,

558, 559, 561*, 567, 574, 577, 578, 579*, 580, 582, 583*, 584*, 587, 597, 601, 602, 603*, 605, 606, 607*, 609, 610, 611, 612*; slottsfogden vägrar att anamma värjemålsed 125.
— Helgeandsed (i Danzig) 389.
— Bristande edgång (»lagen niderfällog») 24, 33, 51, 53, 73*, 74, 77, 94, 147, 187, 202, 232*, 268, 292, 302, 312 n., 346, 484, 534, 538, 587.
— Eden efterskänkt 5, 50, 84, 85, 86, 106, 117, 119, 133, 134, 141, 159, 162, 164, 165, 192, 206, 216, 268, 373, 454, 470 f., 472, 494, 523.
— Vittnesed *passim;* vittnesed om äkta börd 90.
Fridlysning mellan parter 5, 8, 11, 14, 16, 26, 30, 42, 43, 51, 62, 71, 98, 104, 106, 129, 134, 136, 156, 159, 162, 164, 176, 177*, 184, 194, 205, 206, 207, 304, 317, 362, 378, 558.
Förbud mot att lämna staden eller landet 28 (i förening med fängsling av vederbörande), 62, 70, 207, 260, 468, 477, 482; jämf. 36, 37, 111 f., 174, 349.
Förbön för brottsling eller felande 2, 10, 51, 91, 96, 126, 134, 148, 168, 190, 218, 219, 239, 259, 317 f., 329, 350, 417 f., 431, 447, 459, 494, 529, 547, 560, 561, 567, 587, 588; rådet gör förbön för felande 134, 537; jämf. 60.
Konungsdom (vite för överträdelse) 379, 390.
Konungsfrid 41, 106, 158.
Kyrko- och klosterfrid 93, 172, 242, 246, 480, 512, 514, 523, 578.
Lejd 6, 98, 192, 202, 258, 403, 405, 488, 519, jämf. nedan s. 807 (gäster).
Likbesiktning i brottmål 237 f.
Mål, som från rådhusrätten hänvisats till annat forum: till riksrådet 254, jämf. 545; till kyrklig instans 219, 279, (jämf. 277) 308, 312, 313, 385, 430, 498; till landsting 593; till gårdsrätten 485; till domstol i Köpenhamn 567; jämf. 412.
Nämnder i brottmål: tolvmannanämnd 19, 74 f., 90 f., 130 f., 187, 188, 241, 247, jämf. 79; två tolfter 618 (bil.); fjortonmannanämnd 540 f.
Nämnder i tvistemål: två tolfter av menigheten i en byggnadstvist 286; två tolfter i en fastighetstvist 304, tre tolfter i samma tvist 456, 492, 589; tolvmannanämnd (av rådet och menigheten) i en fastighetstvist 585 f.
Nämnd (»de tolv, som då i nämnden sutto») vid underlagmansting i Luleå sn 476.
Process (mot Sten Sture och ev. mot staden) vid den påvliga kurian 402—406.
Stämningar *passim.*
Tortyr (med »jungfrur») för framtvingande av bekännelse 248.
Urfejd, urfejdslöfte 64, 148, 430, 523; jämf. 93, 587.
Vad till högre instans 61, 162, 182, 256, 305, 478, 608, jämf. 504.

Brott och förseelser:
— Bannsmål (övervåld mot andlig) 219.
— Biltogamål 334.
— Brott mot förbud att lämna staden eller landet 70, 174; jämf. 37, 349.
— Brott mot förbud att packa kläde i tunnor 10.
— Brott mot gillesfriden, se ovan s. 779.
— Brott mot utförselförbud 583 f.
— Brytande av julfriden 76, 78, 80, 513, 514, 515.
— Dobbel 285, 503.
— Dolsmål (undandöljande) 190; jämf. 85, 96.
— Dråp och mord 6, 19, 20, 33, 48, 90, 98, 107, 111, 130, 132, 133, 148, 171, 172*, 186*, 188, 190, 192 (?), 235 ff. (jämf. 257, 272), 239, 242, 245 ff., 248 (?), 275, 331,

349, 357 (jämf. 392, 444, 568), 379, 423, 470, 501 (?), 512 (jämf. 514), 535 n. 4, 543, 546, 557 f. (jämf. 578 f.), 560, 618 (bil.); barnamord 50, 51*; hustrudråp 90 f., påstått hustrudråp 187, 188; dråp i nödvärn 56, 200; vådadråp 222 (jämf. 225, 308), 312; påstått dråp 137.
— Edsöresbrott 37* (de tilltalade hade »ränat» en fånge av stadstjänarna), 56 (jämf. 49), 71, 72, 331, 349 (misshandel mot vittne), 384, 591, 605*.
— Eldsvåda förorsakad av vårdslöshet 537 (jämf. 519).
— Falskmyntning 475; jämf. 262 (falsk gyllen) och 27 f.
— Falsk vikt 42, 45 (den tilltalade frikänd) 145, 225; falskt mått (ogilla fisktunnor) 222.
— Falskt vittnesmål 400.
— Förfalskade varor, flärd: salt 105 f. (Kolbergssalt sålt för Travesalt), 192 (den tilltalade frikänd); vin 59* (den tilltalade frikänd), 93, jämf. 347 (ont öl); falsk gyllen 262; annat bedrägeri i handel 107, 244.
— Förköp 44, 81, 122, 153*, 159, 194, 214, 482, 484, 485, 574; jämf. Olaga köpslagan.
— Förrädelse 135 (anslag mot husbonde).
— Förseelser mot allmän ordning: överträdelse av förbudet mot orenlighet i staden 133; brott mot förbudet att sjuda tjära i staden (innanför bommen eller vid stadens mur) 90, 193; brott mot förbudet att lägga timmer vid stadens mur 121; brott mot förbudet att stiga över bommen (eller ro under bommen) 94*, 299 f., 349, 356; brott mot vapenförbud (föreskrifter ang. bärande av vapen) 120, 164, 292, 602.
— Förseelser mot rådet, olydnad, ohöviskt uppträdande inför rätta, svarlösa 14*, 18, 29, 33, 36, 50, 69*, 71, 72, 73, 91 (jämf. 77), 96, 109, 156, 162, 164, 165, 168, 182, 184, 210, 221, 224 f., 226, 240, 256, 322, 328, 329, 355, 366, 372, 384, 409, 410, 425, 436, 437, 443, 452, 462, 478, 499, 501, 504, 510, 512 f., 518, 524, 577, 582, 583 f., 594, 608, 612; jämf. Ohöviskt uppträdande mot överhet.
— Försök att befria brottsling ur fängelse 119 f.; jämf. 37*, 52, 56 f., 126, 567.
— Hemgång 21, 24, 72, 110, 138, 219 f., 232, 281, 447 f., 516 f.
— Hittegods ej lagligen lyst 126, 312, 412*, 504, 507 (den tilltalade frikänd).
— Landsköp 103, 588, 602; jämf. Olaga köpslagan.
— Lägersmål, mökränkning, äktenskapsbrott 5, (16), 42, 45, 50*, 51, 74 f. (jämf. 81 f.), 75, 76, 102, 138, 139, 189, 198, 275, 312 f., 322*, 330, 353, 362, 417 f., 419, 424, 430*, 431*, 432, 445, 463, 522 f., 537, 541.
— Mordbrand 349.
— Ohöviskt uppträdande mot överhet eller befattningshavare i staden 9 f., 63, 65, 72, 85 f., 109, 116, 117, 139, 162, 165*, 184, 210, 216, 224 f., 285, 288, 299, 366, 410, 430, 446, 448, 452, 462, 512 f., 515, 518, 521, mot Stockholms borgerskap 250, 268 f.; jämf. Förseelser mot rådet.
— Okvädinsord (ohöviskt tal) mot enskilda 7, 16, 17, 18, 20, 22, 30, 32, 49, 51, 63, 66, 71, 88, 93, 95 f., 106, 114, 122, 128, 134, 136, 148, 156, 164, 165, 172, 177*, 193, 199 (?), 210*, 211, 221, 227, 234, 235, 289, 299, 319, 326, 351 f., 408, 443*, 444, 494, 504*, 509, 513, 533, 536*, 546, 570, 591, 610*, 612.
— Olaga bryggestol 32, 199.
— Olaga byggnad 88, 328.

— Olaga köpslagan 11, 18*, 24*, 40*, 41, 42, 51, 83, 84, 85, 86, 89, 90, 107, 114, 128, 138, 139, 144, 194, 214*, 215, 221, 298*, 376, 486, 503 n., 521, 600, 607; jämf. Förköp, Landsköp och nedan s. 806 (marknader).
— Olaga öppethållande av vinkällare 162.
— Oljud, nattabuller 14, 15, 61, 81, 89, 145, 312, 317, 503, 520, 523.
— Olovlig talan 4.
— Olovligt arbete, brott mot skråordning 8, 13, 15, 16, 29 (jämf. 28), 88, 93, 97, 114, 115, 135, 138, 158, 270, 275 f., 308, 350, 355, 382, 408; två ämbeten 71, 73, 319, jämf. 161, 165, 362.
— Rov 6 f., 13, 48, 111 (jämf. 110), 191, 421, 485, 512.
— Sjöröveri (kaperi) 354 f., 376, 460 f., 466—68, 540 f., 553 ff.
— Slagsmål, såramål, våld m. m. 4*, 5*, 6*, 11*, 12, 14, 15, 16*, 17*, 18*, 19, 21, 24*, 25, 28 f., 30—35, 40, 42, 43, 46*, 48—53, 55—60, 63, 68—71, 73, 74, 76*, 78, 80, 83, 86, 88, 89*, 91, 92*, 93, 95, 98, 102, 105, 117, 122, 123, 125—130, 133*, 135*, 136, 137, 138*, 139*, 141, 144, 146, 147*, 148, 150, 155, 156, 157, 158*, 159, 160, 162, 164*, 168*, 169, 172*, 177, 178, 187, 188, 189*, 190, 192, 193, 198, 200*, 202, 203*, 204, 205, 206, 210*, 211*, 214*, 216, 218, 219, 221, 227, 230, 232*, 233, 241*, 244, 248, 251, 256, 260, 261, 262*, 269, 270, 274, 279, 280, 281*, 283*, 286*, 288, 289, 290, 291, 292, 299*, 302, 304*, 307, 311, 317, 319*, 320*, 321*, 322*, 324, 329*, 335, 336, 349, 358, 365, 370, 376, 384, 397*, 401, 421, 428, 430, 436, 444*, 445*, 446, 447 f., 452, 454, 455, 459, 460, 469, 471*, 475, 478*, 486, 493, 494*, 495, 496, 499, 500*, 505*, 508, 509, 510, 511, 513*, 514, 515*, 516*, 517, 526*, 536*, 538*, 539, 544, 546, 548, 557, 558, 559, 560, 561, 567, 574, 578, 579, 583, 585, 586, 591, 592, 597, 602, 606, 607*, 611*; vådaslag 46; svärddrag 205; adelsmäns (adelstjänares) övervåld mot borgare 5, 6, 12, 110, 171, 172, 191, 349, 413, 446, 457 f., 516 f., 560, 567, 578 f. (jämf. 557), 594; våld mot stadstjänarna 37, 567.
— Smuggling 28, 49 f., 52 (jämf. 53), 218, 403, 404 f.
— Stöld, rån 13, 15, 19, 20 f., 22, 29, 30, 31, 32, 35, 37 f., 42, 56*, 57*, 59, 61, 62, 63, 66, 79 f. (jämf. 115, 125), 82, 86, 98, 106, 112, 126, 127*, 130* (pungasnidare; jämf. 82, 603 och ovan s. 776, 779), 132 f., 135, 136, 144, 147, 149, 165, 172, 180, 187, 192, 194, 199, 203, 207, 212, 214, 216, 218, 221, 227, 241, 252, 259, (261), 268, 276, 280, 284, 289, 290, 294*, 296*, 298, 301, 303 f., 308, 317 f., 320, 323, 329, 336*, 348, 349*, 357*, 361, 379, 380, 393, 409, 412, 419, 421, 426, 443, 445, 446, 458 f., 473, 475, 480, 487, 493, 500*, 502*, 503, 510*, 512, 514, 521, 529, 558, 561, 564, 577, 583, 584, 588, 593, 600, 601, 603; kyrkstöld 57 (Gråbrödraklostret), 66 f., 79, 82, 293 (jämf. 294, 336, 377, 387, 388, 390, 418).
— Trolldom 418; jämf. 114.
— Tvegifte 77 (den tilltalade trolovad med en kvinna och gift med en annan), 275, 521, 524 (jämf. 525).
— Våldtäkt 560, 562.
— Brott ej närmare angivet 210, 214.

*

Olycksfall 286 f., 577 f.; jämf. 216, 304, 495.
Självmord 52 f., 187.

Straff och botgöring:
— Avbön, offentlig 95 f., 122, 261, 278, 333, (352), 421, 494*, 528.

— Avstängning från gillestugan 188.
— Böter i allmänhet *passim;* edsöre se ovan s. 801 (edsöresbrott): lytesbot 241, 311, 329, 397, 515, 526; mansbot, böter för dråp eller mord 51, 56, 107 (jämf. 98 f.), 132, 133, 186 (jämf. 100), 190, 239, 272, 279, 568; tveböte 11, 16, 59*, 60, 65, 76, 80, 89*, 91, 92, 93, 95, 128, 146, 147, 148, 150, 156, 158, 159, 160, 187, 189, 200, 203, 205, 206*, 210*, 211, 274, 279, 285, 286, 376*, 447, 450, 454, 455, 459*, 469*, 471*, 513, 514, 515, 538, 546, 548*, 550*, 561*, 562*, 567.
— Dödsstraff:
Halshuggning (med svärd) 6*, 7, 19, 20, 48*, 111, 172, 239, 247, 275, 355, 379, 421, 512, 540, 546 n. 1, 557 f., 578 f.
Hängning (med rep) 13, 15, 19, 21, 22, 29, 31, 56*, 57*, 63, 82, 86, 112, 127*, 130, 131, 133, 172, 192, 194, 203, 212 (dömd på häradstinget), 241, 349, 379, 380 (i Uppsala), 421, 426, 445, 446, 480, 500, 502, 512, 521, 558, 584, 603.
Hängd i kedja i översta galgen 293 (jämf. 418), 294.
Dömd till rep men benådad till svärdet (för den goda tidens skull, år 1485) 74, 81 f.
Dömd till rep men »redde sig själv av repet», benådad till förvisning ur staden 253, 259.
Levande begraven (kvick i jord) 280, 349; jämf. 409.
Stegling 618 (bil.), jämf. 63.
— Förbrutet gods 28, 40, 49 f., 51, 60, 95, 120, 145, 170, 199, 218, 222, 428, 491 f., 602.
— Förbud mot bärande av dandekvinnodräkt 80, 129, 353, 547 f.
— Förbud mot hållande av gatubod 80.
— Förvisning ur staden 28, 29, 37, 42*, 51, 53, 64, 78, 106, 126, 127, 136*, 165*, 187, 193, 209, 214, 218, 219, 221, 227, 259, 268, 312, 318, 329, 351, 357, 365, 393, 408, 409, 412, 431, 459, 485, 520, 522, 523, 529, 561*, 587, 588, 600; ur riket 148 f., 523.
— Kyrklig penitens 91 f., 186, 312; jämf. Pilgrimsfärder.
— Mista örat 32, 59, 126, 207, 214, 409, 577; jämf. 35, 588.
— Pilgrimsfärder (även sådana som ej hade karaktär av straff) 148, 151, 346, till Vadstena, Örebro, Svinnegarn och Uppsala 225, till Vadstena 369, till Santiago de Compostela 291, 522, 563; jämf. Kyrklig penitens.
— Skolaga (skolnäpst) 219, 529.
— Stupan, laske, stocken (mista huden) 29, 32, 35, 42, 59, 64, 106, 126*, 127, 165, 207, 214, 218, 221, 303, 329, 365, 393, 409, 412, 431, 485, 493, 510, 577, 583, 588, 593, 603 (i Åbo).
— Torn och gårdstör (på slottet) 548, 550; jämf. ovan s. 775 f. (bödelshuset, siskaburet; slottstornet som fängelse).
— Tvångsarbete för slottsfogden 29, 32, 473, 493, 511; jämf. 214, 446, 471.
Begravning i ovigd jord ifrågasatt för avliden brottsling 218.
Efterskänkande av (eller mildring i) straff 2, 5, 28 (på grund av havandeskap), 33, 35 (»för den goda tidens skull», år 1484), 50, 51, 81, 95, 106 (på grund av havandeskap), 107, 168 f., 190, 194, 214, 218, 219, 239, 259, 279, 317 f., 329, 356, 417, 418, 431, 447 f., 459, 469, 470, 494, 505, 510, 522 f., 525, 529, 538, 560, 561, 567*, 588, 593 (brottslingen var ej »vid sine sinne»); jämf. 31, 128, 180, 214, 227 och Tvångsarbete för slottsfogden.

3. Ekonomiska och sociala förhållanden.

Ackord (reglering av skuld) 111 [jämf. Ordförklaringar: *termina*]; jämf. 109 (»myddel»), 357.

Arv och arvsuppgörelser *passim;* danaarv 80 f., 172, 179; arvet efter hu Marina Jöns Anderssons 324 f., 325, 336 f., 354, 361, 486.

Besprakning 4 f., 9, 227, 281 f., 297, 309, 312, 326, 337, 345, 367, 432; jämf. Guld och Silver.

Bärgningslön 40.

Eviga räntor [jämf. J. E. Almquist i HT 1939 s. 257—276] 118 (jämf. 319), 128, 176.

Fastighetsaffärer (köp, uppbud, förpantning etc.) *passim.*

Frakt 37, 60, 81, 92, 123, 165, 251, 274, 299, 333, 335, 380, 384, 422, 424, 457, 563, (582).

Förbehåll mot fastighetsöverlåtelse till kyrkor, präster, gillen eller kloster 91, 423, 438.

Gudsdel 325.

Handels- och räkenskapsböcker 109, 173, 264, 310, 336 (?), 368, 391 f., 402, 404, 563 f., 594 f., 599.

Handelsvaror:[1]

— Agnus dei 208, 251, 509.

— Bly, får ej utföras 133.

— Boskap: lamm 60, 153*; nötboskap 172, 231, 487, 594, jämf. 64, 390 f., 528; svin 611*, jämf. 10, 64, 95.

— Breviarium 58.

— Bräder, svenska 47.

— Böcker 471, 527.

— Drycker: kirsedrank 93, 330; mjöd 6, 295, 330; rummeni [jämf. Ordförklaringar] 59*, 468; vin 19, 120, 291, 330, 400, 423, 597; öl 232, 319, 340, 382, 408, 416, 513, emst öl 169, 225, 295, 347.

— Fisk: gäddor 299, 598; lakar 421; lax 70 (jämf. 64), 74, 103, 106, 130, 147, 165, 169*, 170, 172, 211, 225, 260, 293*, 297, 299, 328, 379, 380, 388, 477 f., 482, 580, 598, jämf. laxfisken 42, 291; sill 169, 421; strömming 22, 178, 221, 241, 260, 459, 485; torsk 459, 493; ål 62, 344, 414*, 415, 416*, 417*; fisk i allmänhet 40, 222, 320, 443, 495, 498; jämf. fiskredskap 15, 56, 251, 459, 466 (?), 558.

— Fläsk [jämf. Ordförklaringar] 45, 409.

— Guld, guldringar 28, 46, 57, 95, 101, 129, 134, 136*, 162, 187, 223, 225, 270, 297, 298, 301, 348, 353, 370, 379, 426, 485, 499, 507, 548, 578, 603, 605; guldpanter 2, 15, 23, 25*, 29, 39, 60, 72, 107, 170*, 240, 354, 398*, 478, 479, 496, 498, 503, 504, 589; guldring för »besprakning» 193, 233, jämf. 326; ring med pärla för »besprakning» 193; jämf. Silver.

— Hattar 85, 482 f., 543; jämf. 38 (prästahätta).

— Honung 499.

— Hudar 9, 57.

— Humle 42, 85, 93, 123, 127, 151, 169, 199, 277, 280, 324, 482 f., 486, 493*, 515, 519, 528.

— Hästar 105, 133, 212, 213, 310, 314, 338, 362, 485, 532, 558, 583, 606.

— Hö 122.

— Järn 2, 9, 15, 37 f., 41, 50, 53, 60, 81, 84, 93, 104, 105, 106, 107*, 110, 114, 123, 133, 145, 203, 215, 270, 306, 312, 351, 428, 432, 437, 445, 451, 467 f., 471, 472*, 480, 481, 491, 492, 530, 531, 534, 548, 553.

— Kalk 595.

— Kittlar (kopparkittlar), malmgrytor 15, 21, 223, 239, 240, 242, 282, 333, 349, 468, 470, 473, 533, 567 f., jämf. 97 n.

[1] Här upptagna även i sådana fall, där de icke omtalas i samband med köpenskap.

— Kläde 24, 91, 276, 280, 308, 328, 516, 523, får ej packas i tunnor 10; alisk 60, 161, 223, 230, 327, 412, 539; grönt alisk 97 n.; amsterdamsvart 243; delderminst 502, 539; engelskt fissen 440*; grönt från Brabant 484; hagnisk 24, 507; leysk 13, 16, 30, 33, 112, 261, 339, 422, 543, 581; mäkist (meckels lakan) 33, 484; musterfilie 241, 543; näresk 38, 60, 410; vesterlindisk 412; vitt engelskt 243; lärft 24, 173, 213, 252, 410, 412, 502; vadmal 79, 115, 194, 412, 564; skarlakan 353, jämf. 547 f.
— Koppar 7, 27 f., 34, 35, 37, 46, 53, 84, 97 n., 101, 106, 110, 111, 118, 119, 137, 148, 149, 151, 152, 153, 157, 161, 192, 215, 223 (kopparkar), 259, 275, 366, 368, 369, 373, 408 f., 443, 460, 461, 467 f., 480, 481, 483, 498, 553, 554, 583, 592, 606.
— Korall, koreleband [jämf. Ordförklaringar] 126, 129, 276, 298, 301, 370, 526.
— Korn, se Spannmål.
— Krucifix (kors) i enskild ägo 74.
— Lax, se Fisk.
— Malm, gjuten 493.
— Malt 1, 36, 54, 81, 112, 173, 199, 238, 292, 482, 493, 504*, 526, 580.
— Mjöd, se Drycker.
— Mjöl 552, 580.
— Mossa 180, 467, 553.
— Mässing 284.
— Näver 178.
— Paternosterband 583.
— Peppar 348 f.
— Pälsverk, se Skinn.
— Radband 127, 194.
— Russin 491.
— Råg, se Spannmål.
— Rökelse 484.
— Saffran 462.
— Salt 51, 62, 93, 127, 133, 169, 183, 192, 213, 216, 218, 284, 292, 299, 311, 331, 419, 432, 482, 484, 519, 526*, 598, 618 (bil.); baiesalt 123, Kolbergssalt och Travesalt 106.
— Silver 7, 18, 32, 57, 59, 103, 129, 164, 178 f., 182, 193, 223, 261, 270, 284, 296 f., 297 f., 300, 303, 312, 320, 488, 499, 502; silverpanter 14, 15, 16, 23, 25*, 29, 39, 46, 57*, 58, 69, 72, 92, 103, 107, 116*, 126, 141, 170, 181, 202, 313, 320, 321, 322, 383, 391, 400, 410*, 419, 424, 428, 474*, 475, 477, 478, 479, 498, 504, 589; huvudsilver, kransasilver 6, 13, 57, 377, jämf. 375 f.; silverbulle 124; silverbälten 82, 213*, 247, 248, 296, 298, 301 (»gjort som stenhusgavlar»), 380, 509, 543, 581, jämf. 179, 256, 326, 392, 477; silverbälte och (silver)-sked vid »besprakning» 5; (silver)-kannor 370; silverkedja 320, jämf. 414, 415; silverringar 300, 354, 426, 510; ringar (av silver eller guld) 97 n., 147, 380, 392, 602; silverskedar 13, 84, 111, 112, 127, 212, 213, 225, 243, 297, 298, 421, 426, 542, 543, 564, 603, jämf. 8, 82, 97 n., 172, 181, 199, 218, 377, 380, 414, 415, 446, 502, 520, 601, 603; silverskena, förgylld 297, 298, jämf. 345, 346; silverskålar 213, 248, 301, 370, jämf. 172; silverspännen 31, 543; silverstop 149, 301; silverknappar 296, 297, 298, 562; silverbeslagna knivar 165, 543; puderbössa av silver, »gjord som en hök» 297, 298; jämf. ovan s. 797 (stadens silver).
— Skeppsutensilier: skeppstakel 92, 93, 618 (bil.); kabelgarn 311, 366; segel 348.
— Skinn 308, 311, 467; bäverskinn 51, 348 f.; gråskinn 129, 543, 548; harskinn 443, 584; skinn och pälsverk av hermelin 129, 207, 548, jämf. 353; loskinn 107; rävskinn 348 f.; ulvskinn (kjortel) 581; pälsverk av utter, »docker» 253, 259.
— Skor 529.

— Smycken: bröstskål 263, ströningar [jämf. Ordförklaringar] 298*; jämf. Guld, Korall och Silver.
— Smör 580.
— Spannmål: korn 81, 180, 272, 295, 353, 512; råg 44, 63, 91, 214, 355, 358, 399, 409, 548, 574; vete 478, 479; jämf. 594.
— Späck, sälspäck, säl 9, 17, 49 f., 110, 136, 218, 482; jämf. Tran.
— Sten, »utskoren» 595.
— Tegel 491, 595.
— Tenn 577 (kanna).
— Timmer 388.
— Tjära 44, jämf. 193.
— Tran 63; jämf. Späck.
— Vax 141, 145, 146, 211.
— Vigvattenskar 29, 583.
— Vin, se Drycker.
— Vogenskott [jämf. Ordförklaringar] 75.
— Äpplen 280.
— Ätande varor 124, 140, 530, 580.
— Öl, se Drycker.
Huslega, husalön 40, 46, 70, 88, 126, 131, 165, 167, 204, 215, 219, 335, 350, 372, 388, 412, 420, 431, 442, 491, 501, 513, 527, 566, 601.
Intagen ränta 154, 490; jämf. Eviga räntor.
Konkursförfarande 29, 317, 392 (jämf. 292 f., 294, 296, 297, 325, 388, 400 f.), 510, 538, 609 f.; jämf. 378 f.
Kvarstad, införsel (»besetning») 3, 7, 82, 123, 168, 199, 212, 215, 219, 283, 289, 298, 411, 430, 559, 601; jämf. Sjöfart, skepp.
Kålgårdar, kryddgårdar 204, 216, 230, 259, 273, 318, 332, 430, 434, 442, 489, 490, 500, 529.
Marknader 421; distingen 148, 149, 267, 320; samtingen (i Strängnäs) 241, 412, 416; tjugondedagsmarknaden (i Enköping) 316; olaga marknader och hamnar vid Svinnegarn, Sko kloster, Näs kyrka, Sorunda, på Färingön och Edsbacken 281 [jämf. Anmärkningar].
Medgift 31, 86, 92, 127, 132, 136, 143, 386, 440, 517, 568.
Morgongåvor 392 (änka får vid urarvakonkurs utöver sina morgongåvor behålla bl. a. bälte och ring), 575, 614 n.
Mynt: gamla örtugar 66, 83, 127; nya örtugar 361, 430; Åbo-örtug 475 (falsk); gyllen 111, 262 (falsk); postulatus gyllen 61, 82, 126, 127, 590; renska gyllen 82, 538, 572, 590, 605 (förhållandet till mark stockholmska), 608; ungersk gyllen 127; nobler 73, 410; svåra nobler 614 n.; mark lybska 338; mark pryska (preussiska) 85, 482; mark silver 84, 178; förhållandet mellan mark silver och penningmark 84; exportförbud för silver och bly till förbättring av myntet 133; jämf. 27 f.
Märken på varor och boskap: järn 2; koppar 215; lamm 60; svin 611.
Priser, varuvärden: hästar 338, 558; järn 123, 472; kittlar 470; kläde, engelskt och »annat vitt» 243, grönt från Brabant 484, leysk 33, meckels lakan 484; koppar 34, 46; korn 272, 512; lodbössor 614 n.; malm, gjuten 493; malt 1; pansar 484; råg 44, 63; rökelse 484; tjära 44; tran 63; vete 479; ål 414, 417*.
Rysshandel 145, 146.
Sjöfart, skepp (jämf. Frakt) 34, 36, 52, 53, 54, 56 f., 59*, 66, 81*, 84, 91, 92, 103, 106, 110, 123*, 140, 151, 152 f., 159, 169*, 170, 189, 201, 203, 209*, 214, (217), 230, 259, 260, 279, 292, 293*, 340 f., 351, 358*, 359, 366*, 380, 384*, 391, 422, 424*, 427, 457, 460 f., 463, 466 ff., 481*, 482, 483, 484, 504*, 523, 525, 531, 566 f., 580, 582, 583 f.; förlista eller eljest förolyckade fartyg 92, 311, 424, 443, 453, 459, 462, 463 ff. (jämf. 468 f.), 480, 482, 484, 495 f. (jämf. 498, 499*), 533, 534, 540 f., 553 ff.; införsel (»besetning») i skepp

10, 108*, jämf. 432 f., 485 f.; kvarstad å skepp (rostering) 203, 358, 359; pantsättning av skepp 123, 422, 427; inskeppningsförbud 36, 583, seglationsförbud 133; olika fartygstyper: barsa 89; holk 122; kravel 616 (bil.); skutor 43, 50, 354 f., 427, 491; båtar 56, 59, 153, 164, 200, 218, 235, 238, 376, 384, 421, 533, 558, 584, 611, 618 (bil.), skeppsbåt 177; jämf. Kvarstad, Utförsel och ovan s. 797 f., 805 (stadens skepp; skeppsutensilier).
Sytning (livstidsförsörjning) 23, 32, 98, 119, 229 f., 258 f., 345, 386 f., 398, 451, 472; jämf. 22, 52, 99, 138, 153 f., 442.
Testamenten 17 f., 33 f., 43, 53, 97 (?), 99, 110, 183, 191, 194 f., 195, 213*, 214, 264, 291, 434 n., 444, 510*, 545*, 563, 570, 573, 575, 580, 595, 604, 605, 606; inbördes testamente (tredje penning, tionde penning) 20, 39, 57, 58, 64*, 65, 105, 126, 172, 189, 193, 234, 248, 253 f., 271, 369 (tredje penning, tionde penning), 399, 416 (tredje penning, tionde penning), 432, 446, 449, 474, 483 f. (tredje penning, tionde penning), 487, 495, 520 f., 524, 532, 544, 569, 585; testamentarier 8*, 17, 58 f., 83 f., 95, 110, 264, 294, 316, 341, 349, 410, 487, 512, 535 n., 575, 605, 614 n., jämf. 78.
Tvister om dropprum, murar o. d. 3, 14, 15, 18, 21, 38, 46, 50 f., 58, 62 (jämf. 61), 65, 104, 113, 121, 163, 166, 178*, 199, 231 f., 286, 289, 333, 355, 365, 431, 508, 518, 608.
Utförsel, utförselförbud: lax 103, 106, 165, 169, 170, 172, 297, 299 (Rostocks köpmän), 477 f.; silver, bly och kostligare hästar 133; ätande varor 580; Gävlebornas utförsel av strömming 221.
Utskurna skrifter 151, 544 (vid bouppteckning).
Vänskapsgåvor vid arvskiften 112, 124, 217, vid förlikning 261.

Allmosefolk 136, 304; jämf. 422.
Burskap: uppsägning, befrielse från stadens tunga 35 f., 93, 146, 193, 344, 398, 424, 444, 520; borgared 424, jämf. 438, 535 n.
Gäster 9, 18, 49, 50, 54, 85, 86, 115, 116, 144, 169, 249, 336, 457, 471, 512, 560 (jämf. 562), 587 (jämf. 583), 612; gästaskott 49; lejd för gästagods, gästaskuld 24, 87, 114, 251, 470, 612, jämf. 520, 521.
Liggare 104.
Löst folk 159, 160.
Skrån och korporationer (jämf. ovan s. 768 ff.):
— Ämbetsmän (hantverkare) i motsats till köpmän 273, 340.
— Bagareämbetet 71, 83, 118, 188; skråordning 183; stämma (i närvaro av ombud för magistraten) 184; ålderman 188; jämf. ovan s. 775 (bagarebodar).
— Bårdskärarna 60; skråordning och första bandet 60; läkarelön, läkarepenningar 255, 320, 322, 387.
— Bältareämbetet 132; jämf. ovan s. 775 (bältarebod).
— Dragareämbetet 16, 110, 137, 188, 408, 423; »tjuvadragare» 408.
— Grytagjutarna: grytagjutarebodar 316.
— Guldsmedsämbetet 430.
— Kopparslagarna 590.
— Köpmännen, köpmannaämbetet 73, 266, 273, 340; jämf. 165.
— Köpsvennerna 73, 316; lejd för köpsvennegods 520, 521; jämf. Gäster.
— Köttmångarna 207; jämf. 165 och ovan s. 775 (köttbodar).
— Muramästarämetet 158, 206 f., 254, 286, 324, jämf. 149; skråordning 324.
— Pungamakareämbetet 132.

— Slaktarna: slaktarebroar 143.
— Skepparna 106, 297, 340 f.
— Skinnareämbetet 8*, 13, 78, 326, 351 f.; skråordning 78; verkmästare 28; mästargärning 28, 29.
— Skomakareämbetet 93, 132 (förhållandet till bältare- och pungamakareämbetena), 138, 350, 355, 362, 382; arbetstaxor 178; skråordning 170; »tjuvaskomakare» 350.
— Skräddareämbetet 15, 16, 114, 115, 135, 308, mellanhavande med skräddaren i Svartbrödraklostret 88, 97; skråordning 114; ålderman 30; mästarprov 597.
— Smedsämbetet 232 (förhållandet till en säjarmakare), 266, 270, 275 f., 454; skråordning 270.
— Smedsvennerna 49 (deras »byssa, tavla och skrifter»), 205.
— Tunnbindarna, arbetstaxor bestämmas 260.
— Åkarna 96 n. 2, 131.
— Överskärarna, skråordning 155, 156.

Tjänstefolk: löne- och anställningsförhållanden 69, 168, 206, 223, 585; jämf. 356, 357 f., 384, 410.

Allmosor 318 (gilles- och prästapenningar), 582; jämf. ovan s. 777 (Fredags- och Söndagsallmosan).
Begravning 53, 218, 338.
Bettleri på gatan 318.
Bröllop, bröllopsöl 4, 107, 225, 276, 496, 547 f., 578; jämf. 352 (vigsel vid kyrkodörren).
Budkavel 444.
Dödssakramentet 532, 578.
Hus- och hemfrid 249.
Hö- och kornbärgning 159.
Högsäte [jämf. Lizzie Carlsson i Rig 1935] 160, 249; jämf. »säng och säte» 277, 350, 352.
Kyrkliga utensilier, »mässorede» 114 f., 184, 300.
Kyrkogång efter barnsbörd 547.
Likstolar 110.
Mässor (årsmässor, eviga mässor) 110, 118, 128, 183, 184, 276, 300, 346, 383, 423, 509; ottesång 372; klerkers första mässa 176, 302, 435.
Odenskult 66 f.
Oenighet i äktenskap 277, 279, 312 f., 350, 352, 520; jämf. 378 f., 417 f., 530.
Papegojakost, papegojskjutning 340.
Procession i staden på gångdagarna 268.
Prästöl [jämf. Ordförklaringar] 181.
Rötmånaden omtalas 10, 95.
Själabad [jämf. Ordförklaringar] 136.
Själaringning 177.
Själarykt 60, 75, 84, 99, 110, 138, 178, 183, 191, 194 f., 346, 434 n. 3, 438, 606.
Skrift och nattvardsgång 418.
Spetälska 318.
Trolovning (fästning) 77, 102; bruten trolovning 568 f., 572, 575, 578, 580.

Vapen och krigsutrustning (jämf. ovan s. 797: förbud mot bärande av vapen): armborst 13, 31, 130, 173, 292, 350 (stadens), 413; byssor 92, 190; harnesk 201, 354, 474, 496, 596; härhammare 5; järnhatt 581; kastyxor 5; lodbössor 222, 614 n.; långknivar 245, 246, 521; pansar 11, 19, 31, 56, 115 (tillhörde staden), 151, 366, 369, 427, 484, 521, 561; polyxor 321, 413, 455; pulver 170 (pulver och pil), 190; skyttarede, skyttatyg 31, 130, 581; svärd 5, 13, 130, 194, 200, 249, 250, 517, 543.

Uppslagsord i sakregistret.

Ackord (reglering av skuld) 804. Agnus dei 804. Alisk 805 (Kläde). Allmosefolk 807. Allmosor 808. Allmän ordning 801. Amsterdamsvart 805 (Kläde). Anställnings- och lönevillkor 796. Arbetstaxor 808. Armborst 808 (Vapen). Arv efter efter hu Marina Jöns Anderssons 797, 804. Avbön, offentlig 802. Avstängning från gillestugan 803.

Badstugor 797 (Ordningsföreskrifter). Bagareämbetet 807. Bannsmål 800. Begravning 808. Begravning i ovigd jord 803. Besprakning 804. Besvärshänvisning 799. Bettleri 808. Biltogamål 800. Bly 804. Borgared 807. Borgarbeväpning 797. Borgen 799. Boskap 804. Brandväsen 797. Brev, in extenso återgivna 798. Breviarium 804. Brott och förseelser 800 ff. Bryggestol, olaga 801. Brödbesiktning 797. Bröllop 808. Bräder 804. Budkavel 808. Burskap 807. Burspråk 792 f. Burvård 797 (Vården). Byggnad, olaga 801. Byggnadstillstånd, byggnadsförbud 797. Byssor 808 (Vapen). Bårdskärarna 807. Bältareämbetet 807. Bärgningslön 804. Böcker 804. Bödelspenningar 797. Böter 803. Böter till »käbbe» (stadens penningstock) 797.

Dagsverken, stadens 797. Danaarv 804 (Arv). Dandekvinnodräkt 803 (Förbud). Delderminst 805 (Kläde). Distingen 806 (Marknader). Dobbel 800. Dolsmål 800. Domstolar 799. Dragareämbetet 807. Dropprum 807 (Tvister). Drycker 804. Dråp 800 f. Dödssakramentet 808. Dödsstraff 803.

Edgång, edgärdsmän 799 f. Edgång, bristande eller efterskänkt 800. Edsöresbrott 801. Eldsvåda 801. Emst öl 804 (Drycker). Engelskt fissen och engelskt, vitt 805 (Kläde). Eviga räntor 804.

Falskmyntning 801. Falsk vikt, falskt mått 801. Falskt vittnesmål 801. Fisk, fiskredskap 804. Fläsk 804. Frakt 804. Fridlysning mellan parter 800. Förbehåll mot fastighetsöverlåtelse till kyrkor, gillen etc. 804. Förbrutet gods 803. Förbud mot hållande av gatubod 803. Förbud mot att lämna staden eller landet 800. Förbön för brottsling 800. Förfalskade varor 801. Förköp 801. Förrädelse 801. Förseelser mot allmän ordning 801. Förseelser mot rådet 801. Första bandet 807 (Bårdskärarna). Försök att befria brottsling ur fängelse 801. Förvisning ur staden (riket) 803.

Gillesfriden 800 (Brott och förseelser). Gillespenningar 808 (Allmosor). Granskning av räkenskap i Helgeandshuset 797. Gryta-

gjutarna 807. Gudsdel 804. Guld, guldringar 804. Guldsmedsämbetet 807. Gårdsrätten 799. Gäddor 804 (Fisk). Gäster 807.

Hagnisk 805 (Kläde). Halshuggning 803. Handels- och räkenskapsböcker 804. Handelsvaror 804 ff. Harnesk 808 (Vapen och krigsutrustning). Hattar 804. Helgeandsed 800. Hemgång 801. Herredagar 792. Hittegods 801. Honung 804. Hudar 804. Humle 804. Huslega 806. Hus- och hemfrid 808. Hängning 803. Häradsting 799. Härhammare 808 (Vapen). Hästar 804. Hö 804. Hö- och kornbärgning 808. Högsäte 808.

Införsel 806. Instruktioner för stadens befattningshavare 796. Intagen ränta 806.

Jordeboken 798. Julfriden 800 (Brott och förseelser). Järn 804. Järnhatt 808 (Vapen och krigsutrustning).

Kalk 804. Kaperi (sjöröveri) 802. Kirsedrank 804 (Drycker). Kittlar 804. Kläde 805. Konkursförfarande 806. Konungsdom 800. Konungsfrid 800. Koppar 805. Kopparslagarna 807. Korall, koreleband 805. Korn 806 (Spannmål). Krigsexpedition till Livland 792 (Rikspolitiska angelägenheter). Krucifix 805. Kryddgårdar 806. Kvarstad 806. Kvartersmästarna 797. Kyrklig penitens 803. Kyrklig rättegångsinstans 799. Kyrkliga utensilier (»mässorede») 808. Kyrko- och klosterfrid 800. Kyrkogång efter barnsbörd 808. Kyrkobänkarna 797 (Rannsakning). Kyrkstöld 802 (Stöld). Kålgårdar 806. Käbbe (stadens penningstock) 797 (Böter). Kämnärernas verksamhet 796. Kämnärsasken 796. Köpmännen, köpsvennerna 807. Köttmångarna 807.

Lagmansdom (av Upplands lagman) 792. Lamm 804 (Boskap). Lakar 804 (Fisk). Landsköp 801. Landsting 799. Lax, laxfisken 804 (Fisk). Lejd 800. Levande begraven 803. Leysk 805 (Kläde). Liggare 807. Likbesiktning 800. Likstolar 808. Lilla rätten 799. Livstidsförsörjning (sytning) 807. Lodbössor 808 (Vapen). Lytesbot 803 (Böter). Långknivar 808 (Vapen). Lägersmål 801. Läkarelön 807 (Bårdskärarna). Lärft 805 (Kläde). Löst folk 807.

Magistratsmedlemmars frånvaro från sammanträdena 796. Malm 805. Malt 805. Mansbot 803 (Böter). Mantalsskrivarna, mantalet 797. Marknader 806. Medgift 806. Menighetens närvaro vid rådssammanträden 796. Mista huden 803 (Stupan). Mista örat 803. Mjöd 804 (Drycker). Mord, se Dråp. Mordbrand 801. Morgongåvor 806. Mossa 805. Muramästareämbetet 807. Murar 807 (Tvister). Musterfilie 805 (Kläde). Mynt 806. Myntmästare 792. Mål hänvisade till annat forum 800. Mäkist 805 (Kläde). Märken på varor och boskap 806. Märkligare rättegångar 799. Mässing 805. Mässor 808. Mästargärning, mästarprov 808. Mökränkning, se Lägersmål.

Nattabuller (oljud) 802. Nämnder i brott- och tvistemål 800. Näresk 805 (Kläde). Näver 805. Nötboskap 804 (Boskap).

Odenskult 808. Oenighet i äktenskap 808. Ohöviskt uppträdande mot överhet 801. Okvädinsord 801. Olaga köpslagan 802. Olaga öppethållande av vinkällare 802. Oljud 802. Olovlig talan 802. Olovligt arbete 802. Olycksfall 802. Ombud, stadens, vid herredagar 797. Ordningsföreskrifter 797. Orenlighet 797 (Renhållning).

Packa kläde i tunnor 800 (Brott och förseelser). Pansar 808 (Vapen och krigsutrustning). Papegojakost, papegojskutning 808. Paternosterband 805. Peppar 805. Pilgrimsfärder 803. Polyxor 808 (Vapen). Priser (varuvärden) 806. Process vid kurian 800. Procession på gångdagarna 808. Prästöl 808. Prästapenningar 808 (Allmosor). Pulver 808 (Vapen och krigsutrustning). Pungamakareämbetet 807. Pungasnidare 802 (Stöld). Pälsverk (skinn) 805.

Radband 805. Rannsakning om pigor (mjölkning) 797. Renhållning 797. Riksens svärd 792. Riksföreståndaren eller riksråd närvarande på rådhuset 792. Rikspolitiska angelägenheter 792. Riksrådet 792. Rotabrev (utskrivning till krigstjänst) 797. Rov 802. Rummeni 804 (Drycker). Russin 805. Rysshandel 806. Rådets (magistratens) administrativa verksamhet 793—796. Rådhusrätter å annan ort 799. Rådssammanträden inom lyckta dörrar 796. Råg 806 (Spannmål). Rättafogdarna 799. Rökelse 805.

Saffran 805. Sakören 797. Salt 805. Sill 804 (Fisk). Silver 797 (stadens), 805. Själabad 808. Själaringning 808. Själarykt 808. Sjöfart 806 f. Sjöröveri 802. Självmord 802. Skarlakan 805 (Kläde). Skepp 797 f. (stadens), 806 f. Skepparna 808. Skeppsutensilier 805. Skinn 805. Skinnareämbetet 808. Skogsdrivare 792 (Rikspolitiska angelägenheter). Skolaga 803. Skomakareämbetet 808. Skor 805. Skottet 797. Skrift och nattvardsgång 808. Skrån och korporationer 807 f. Skräddareämbetet 808. Skyttarede 808 (Vapen). Slagsmål 802. Slaktarna 808. Slottsfogden 793. Slät vård 797 (Vården). Smuggling 802. Smycken 806. Smör 806. Sollenärapenningar 797. Spannmål 806. Spetälska 808. Späck, sälspäck 806. Stadens bok 798. Stadens fullmäktige (de tjugufyra) 796. Stadens lösa egendom, inventarier 797 f. Stadens privilegier 798. Stadens sigill 798. Stadens spann och vikter 798. Stadens svärd 798. Stadens tjänstemän 796 f. Stadens tomter (jordar) och inkomster 797. Stegling 803. Sten, »utskoren» 806. Straff och botgöring 802 f. Straff, efterskänkt eller mildrat 803. Strömming 804 (Fisk). Stupan, stocken 803. Stöld 802. Svin 804 (Boskap). Svärd 808 (Vapen). Sytning 807. Såramål 802.

Tegel 806. Tenn 806. Testamenten 807. Timmer 806. Tionde penning, se Testamenten. Tjänstefolk 808. Tjära 806.

Tomtören 797. Torn och gårdstör 803. Torsk 804 (Fisk). Tortyr 800. Tran 806. Tredje penning, se Testamenten. Trolldom 802. Trolovning 808. Tull, riksens 792. Tunnbindarna 808. Tveböte 803 (Böter). Tvegifte 802. Tvångsarbete 803. Tänkeboken, »gamla» 798.

Underlagmansting 799. Urfejd 800. Utförsel, utförselförbud 800 (Brott och förseelser), 807. Utskurna skrifter 807.

Vad till högre instans 800. Vadmal 805 (Kläde). Valv över gatan 797 (Byggnadstillstånd). Vapen och krigsutrustning 808. Vapenförbud 797. Varuvärden, se Priser. Vatturätten 799. Vax 806. Vesterlindisk 805 (Kläde). Vete 806 (Spannmål). Vigvattenskar 806. Vin 804 (Drycker). Vittnesed om äkta börd 800. Vogenskott 806. Våldtäkt 802. Vården, vårdmännen, vårdpenningar 797. Vänskapsgåvor 807. Värjemålsed, se Edgång.

Åkarna 808. Ål 804 (Fisk).

Äktenskapsbrott, se Lägersmål. Ämbetseder 796. Äpplen 806. Ätande varor 806.

Öl 804 (Drycker). Ölkrog 797 (Ordningsföreskrifter). Överskärarna 808.

Litteraturförteckning.

(Upptager endast sådana arbeten, som citerats i registeravdelningen.)

Almquist, Jan Eric, Om s. k. eviga räntor i det medeltida Stockholm. Historisk tidskrift 1939.

Almquist, Joh. Ax., Frälsegodsen i Sverige under storhetstiden, I: 2 (Sockholms och Uppsala län: Säterier). Stockh. 1931.

Arboga stads tänkebok, utg. av Erik Noreen och Torsten Wennström, II. Upps. 1938—9. [ATB].

Bidrag till Skandinaviens historia ur utländska arkiver, utg. af Carl Gustaf Styffe, IV. Stockh. 1875. [BSH].

Bröderne af s. Gertruds gille i Stockholm 1419—84. I: Småstycken på fornsvenska, samlade af G. E. Klemming, Stockh. 1868—81. [s. Gertruds gillesbok].

Carlsson, Gottfrid, Karl Knutssons testamente. Historisk tidskrift 1943.

Carlsson, Lizzie, Högsätet och hemfriden. Rig 1935.

Christensen, William, Unionskongerne og Hansestæderne 1439—66. Kbhvn 1895.

Clason, Sam., Stockholms återfunna stadsböcker från medeltiden. Historisk tidskrift 1903.

Collijn, Isak, Franciskanernas bibliotek på Gråmunkeholmen med särskild hänsyn till Kanutus Johannis' verksamhet. Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen 1917.

De Brun, Frans, Anteckningar rörande medeltida gillen i Stockholm (med en bilaga om fundationsbreven för s. Barbaras kor i Stockholms Storkyrka). S:t Eriks årsbok 1917.

— —, Anteckningar rörande Svartbrödraklostret i Stockholm. S:t Eriks årsbok 1916.

— —, Holmiana et alia, IV och V. (Övertr.). [HA].

— —, Stockholms borgmästare och rådmän i äldre tid. Personhistorisk tidskrift 1920.

Donner, Gustav Adolf, Striden om arvet efter köpmannen Jakob Frese 1455—1510. Åbo 1930.

Ekström, Gunnar, Västerås stifts herdaminne, I: 1. Falun 1939.

Elgenstierna, Gustaf, Den introducerade svenska adelns ättartavlor, IV. Stockh. 1928. [Elgenstierna].

Finlands medeltidsurkunder, utg. gm Reinh. Hausen, IV, V och VII. Hfors 1924, 1928, 1933. [FMU].

Hagnell, Karin, Sturekrönikan 1452—96. Lund 1941.

Handlingar rörande Skandinaviens historia, XXII. Stockh. 1837. [HSH].
Handlingar rörande Helga lekamens gille i Stockholm, utg. av Isak Collijn. I. Gillesboken 1393—1487. Stockh. 1921. [HLG I]. V—VIII. Gillets leuata 1515—28. Stockh. 1930. [HLG III].
Hansisches Urkundenbuch, bd 11, bearb. von Walther Stein. Leipzig 1916. [HUB].
Hildebrand, Bengt, Esbjörn Blåpanna och hans arvingar. Personhistorisk tidskrift 1934.
Historiska handlingar, 18:1. Stockh. 1901. [HH].
Karsten, T. E., Svensk bygd i Österbotten nu och fordom, I och II. Hfors 1921, 1923. [Karsten].
Kellerman, Gösta, Jakob Ulvsson och den svenska kyrkan, I. Upps. 1935. [Kellerman].
Klemming, G. E., Skråordningar. Stockh. 1856.
Lidén, Evald. Till tydningen av Stockholms äldsta stadsböcker. Arkiv för nordisk filologi, bd 49 (1933).
Lindbæk, J., De danske Franciskanerklostre. Kbhvn 1914.
Ramsay, Jully, Frälsesläkter i Finland intill stora ofreden. Hfors 1909—16.
Schück, Henrik, Stockholm vid 1400-talets slut. Stockh. 1940. [Schück].
Scriptores rerum Suecicarum medii ævi, III:1. Ups. 1876. [Script. rer. Suec.].
Sjödin, Lars, Arvid Siggessons brevväxling (Gamla papper ang. Mora socken, II). Västerås 1937.
Stockholms rådhus och råd, II. Stockh. 1918. [SRR].
Stockholms stads jordebok 1420—74, utg. gm Hans Hildebrand. Stockh. 1876. [JB I].
Stockholms stads jordebok 1474—98, utg. gm Hans Hildebrand. Stockh. 1889, 1914. [JB II].
Stockholms stads skottebok 1460—68, utg. gm Joh. Ax. Almquist. Stockh. 1926 [SkB I].
Stockholms stads skottebok 1501—10, utg. gm Hans Hildebrand. Stockh. 1889, 1915. [SkB II].
Stockholms stads skottebok 1516—25, utg. gm Joh. Ax. Almquist. Stockh. 1935. [SkB III].
Stockholms stads tänkebok 1524—29 av m:r Olauus Petri Phase, utg. gm Ludvig Larsson (med register av Sven Ljung). Lund 1929—40. [OPTB].
Stockholms stads tänkeböcker 1474—83, utg. gm Emil Hildebrand. Stockh. 1917. [TB I].
Stockholms stads tänkeböcker 1492—1500, utg. gm Joh. Ax. Almquist. Stockh. 1930. [TB III].

Stockholms stads tänkeböcker 1504—14, utg. gm Joh. Ax. Almquist. Stockh. 1931. [TB IV].
Stockholms stads tänkeböcker 1514—20, utg. gm Joh. Ax. Almquist. Stockh. 1933. [TB V].
Stockholms stads ämbetsbok 1419—1544, utg. gm Joh. Ax. Almquist. Stockh. 1927. [ÄB].
Styffe, Carl Gustaf, Skandinavien under unionstiden, 3. uppl. Stockh. 1911. [Styffe, Skand.].
Sveriges kyrkor. Stockholm, bd I: S. Nikolai eller Storkyrkan. Stockh. 1924—28. [SK].
Sveriges medeltidsurkunder 1434—41, utg. av Sven Tunberg. Stockh. 1937. [SM].
Upplands lagmansdombok 1490—94, utg. af Karl Henrik Karlsson. Stockh. 1907. [ULB].

Använda förkortningar.

ANF = Arkiv för nordisk filologi.
ATB = Arboga stads tänkebok.
BSH = Bidrag till Skandinaviens historia.
FMU = Finlands medeltidsurkunder.
HA = De Brun, Frans, Holmiana et alia.
HH = Historiska handlingar.
HLG = Handlingar rör. Helga lekamens gille i Stockholm.
HSH = Handlingar rör. Skandinaviens historia.
HT = Historisk tidskrift.
HUB = Hansisches Urkundenbuch.
JB I = Stockholms stads jordebok 1420—74.
JB II = Stockholms stads jordebok 1474—98.
NTBB = Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen.
OPTB = Stockholms stads tänkebok 1524—29 av Olauus Petri Phase.
PHT = Personhistorisk tidskrift.
RA = Riksarkivet.
SEÅ = S:t Eriks årsbok.
SK = Sveriges kyrkor. Stockholm.
SkB I = Stockholms stads skottebok 1460—68.
SkB II = Stockholms stads skottebok 1501—10.
SkB III = Stockholms stads skottebok 1516—25.
SM = Sveriges medeltidsurkunder 1434—41.
SRR = Stockholms rådhus och råd.
TB I = Stockholms stads tänkeböcker 1474—83.
TB III = Stockholms stads tänkeböcker 1492—1500.
TB IV = Stockholms stads tänkeböcker 1504—14.
TB V = Stockholms stads tänkeböcker 1514—20.
ULB = Upplands lagmansdombok 1490—94
ÄB = Stockholms stads ämbetsbok 1419—1544.

Stadsböcker Kommunal Ser. Stkm
Ser. 2. D. 2: K. 1

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER 1483—1492

Utgifna af

Kungl. Samfundet för utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia med understöd af samfundet Sankt Erik

genom

GOTTFRID CARLSSON

H. 1.

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

STOCKHOLM 1921
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI A. B.

STOCKHOLMS STADSBÖCKER FRÅN ÄLDRE TID

utgifvas i tre serier: Jordeböcker, Tänkeböcker och Räkenskaper.

Tidigare hafva utkommit:

Första serien, del. 1. Stockholms stads jordebok 1420—1474, Stockholm 1876.

Första serien, del 2. Stockholms stads jordebok 1474—1498, Stockholm 1889, 1914.

Andra serien, del 1. Stockholms stads tänkeböcker 1474—1483 samt Burspråk, Stockholm 1917.

Tredje serien, del 2. Skotteboken 1501—1510, Stockholm 1889, 1915.

Stadsböcker
Kommunal
Ser.
Ser. 2. D. 2: H. 2
Sthm

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER 1483—1492

Utgifna af

Kungl. Samfundet för utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia med understöd af samfundet Sankt Erik

genom

GOTTFRID CARLSSON

H. 2.

GÖTEBORGS STADSBIBLIOTEK

STOCKHOLM 1924
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI A. B.

STOCKHOLMS STADSBÖCKER FRÅN ÄLDRE TID

utgifvas i tre serier: Jordeböcker, Tänkeböcker och Räkenskaper.

Tidigare hafva utkommit:

Första serien, del 1. Stockholms stads jordebok 1420—1474, Stockholm 1876.

Första serien, del 2. Stockholms stads jordebok 1474—1498, Stockholm 1889, 1914.

Andra serien, del 1. Stockholms stads tänkeböcker 1474—1483 samt Burspråk, Stockholm 1917.

Andra serien, del 2. Stockholms stads tänkeböcker 1483—1492. H. 1.

Tredje serien, del 2. Skotteboken 1501—1510, Stockholm 1889, 1915.

[Stockholm] Stadsböcker Kommunalt. Sv.
Ser. 2. D, 2. H. 3

STOCKHOLMS STADS TÄNKEBÖCKER 1483—1492

Utgifna af

Kungl. Samfundet för utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia med understöd af samfundet Sankt Erik

genom

GOTTFRID CARLSSON

H. 3.

STOCKHOLM 1933
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI A. B.

GÖTEBORGS KK

STOCKHOLMS STADSBÖCKER FRÅN ÄLDRE TID

utgivas i fyra serier: Jordeböcker, Tänkeböcker, Räkenskaper och Matriklar m. m.

Tidigare hava utkommit:

Första serien, del 1. Stockholms stads jordebok 1420—1474, Stockholm 1876.

Första serien, del 2. Stockholms stads jordebok 1474—1498, Stockholm 1889, 1914.

Andra serien, del 1. Stockholms stads tänkeböcker 1474—1483 samt burspråk, Stockholm 1917.

Andra serien, del 2. Stockholms stads tänkeböcker 1483—1492. Häft. 1, 2. Stockholm 1921—1924.

Andra serien, del 3. Stockholms stads tänkeböcker 1492—1500. Stockholm 1930.

Andra serien, del 4. Stockholms stads tänkeböcker 1504—1514. Stockholm 1931.

Tredje serien, del 1. Stockholms stads skottebok 1460—1468 samt strödda räkenskaper från 1430-talet och från åren 1460—1473. Stockholm 1926.

Tredje serien, del 2. Stockholms stads skottebok 1501—1510. Stockholm 1889, 1915.

Fjärde serien, del 1. Stockholms stads ämbetsbok 1419—1544. Stockholm 1927.

Kommunalrätt.
Sv.

STOCKHOLMS STADS

TÄNKEBÖCKER 1483—1492

Utgifna af

Kungl. Samfundet för
utgifvande af handskrifter rörande Skandinaviens historia
med understöd af Stockholms stad och
samfundet Sankt Erik

genom

GOTTFRID CARLSSON

H. 4.

STOCKHOLM 1944
IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI A. B.

Pris: 20 kronor.

Stads 13/7 41
28 · 5 = pris

JOHN JOHNSON
BOKBINDARE
GÖTEBORG

